

Төлеби ауданының адами әлеуетті дамыту бөлімінің «Ақбота» бөбекжайы» МКҚК

**«Балапан» ортаңғы тобының 2022-2023 оқу жылына арналған
сауықтыру-шынықтыру шараларының
перспективалық жоспары**

Дайындаған тәрбиешілер; Оралбекова Г, Бәйменова Г

БЕКІТЕМІН:

Төлеби ауданының адами
әлеуетті дамыту бөлімінің
«Ақбота» бөбекотайы МККК-ның
менгерушісі *Ж.М. Идиялиева*

**«БАЛАПАН» ОРТАҢҒЫ ТОБЫНЫҢ 2022-2023 ОҚУ ЖЫЛЫНА АРНАЛҒАН
САУЫҚТЫРУ-ШЫНЫҚТЫРУ ШАРАЛАРЫНЫҢ
ПЕРСПЕКТИВАЛЫҚ ЖОСПАРЫ
01.06 - 31.08. 2023 ЖЫЛ**

Мақсаты: Балалардың денсаулығын жақсарту және нығайту, жазда балалардың танымдық, шығармашылық қабілеттерін дамыту.

Міндеттері:

- Балалардың өмірі мен денсаулығын қорғау, ауру мен жарақаттануды болдырмауға жағдай жасау.
- Балалардың дене тәрбиесін жетілдіруге және дамытуға, мектепке дейінгі жастағы балалардың еркіндігін, бастамашылдығын, қызығушылығы мен танымдық белсенділігін дамытуға бағытталған шаралар жүйесін іске асыру.
- Балаларды тәрбиелеу және сауықтыру бойынша ата-аналарға педагогикалық және медициналық білім беруді жүзеге асыру.
- Жазда балабақша аумағын абаттандыруға ата-аналардың көмегін, ата-аналардың (занды өкілдердің) бастамасын қолдауды ұйымдастыру.
- Жаңа оқу жылының басталуына дайындық.

Күтілетін нәтиже:

1. Балалардың денсаулығын нығаяды, сырқаттанушылық азаяды.
2. Балалар экологиялық мәдениетке дағдыланады.
3. Қоршаған орта туралы жаңа білім мен әсер алады.
4. Жаңа оқу жылына сапалы дайындық болады.
5. Тәрбиеленушілердің, тәрбиешілердің және ата-аналардың (занды өкілдерінің) қажеттіліктері мен мүдделерін ескере отырып, балабақша аумағын абаттандыру жұмыстары жүргізіледі.

Түрлері	Ұйымдастыру шарттары			
	Өтілетін орны	Мерзімі	Ұзақтығы (мин.)	Жауаптылар
Таңғыжаттығу	Таза ауада, топта (ауарайына байланысты)	Күнделікті тамақтаналды	5	Тәрбиешілер
Денешынықтыру ұйымдастырылған оқу қызметі	Таза ауада, топта (ауарайына байланысты)	Аптасына 2 рет, ең аз оқшауланған сағат ішін	10-15	Спорт нұсқаушысы

		де (жылубасталғанға дейін немесе олтөмендегеннен кейін)		
Қимылды ойындар: желілік, жарыстар; халықтық спорттық, ұлттық ойындары	Таза ауада	күнделікті, ең аз оқшауланған сағат ішін де	7-15.	Тәрбиешілер
Қимылды жаттығулар: дамыту жаттығулары, сәк моторикалық дағдылар, ырғақтықозғалыстар, назараудару және қимылдарды үйлестіру жаттығу лары, тепе-теңдік жаттығулары, көзбұлшықеттерін жандандыруға арналған жатты ғулар, гимнастика босаңсыту, дұрыс қалыпқа ойыстыру жаттығулары, аяқтың доғасын қалыптастыру жаттығулары.	Таза ауада	күнделікті	8	Тәрбиешілер
Спорт түрлері, спорттық жаттығулар: скутермен жүру, велосипед, футбол, бадминтон.	Таза ауада	Күнделікті 1 сағаттан артық күш салм ау	10	Тәрбиешілер
Ұйқыдан тұраралдындас ергіту жаттығуы («Ұйқы кетті, тұру керек: қолды, аяқтарымызды созамыз, керілеміз»)	Жатын бөлмесінде	Күнделікті ұйқыдан кейін	3-5	Тәрбиешілер
Шынықтыру шаралары: салқын сумен жуыну, жалаңаяқ жүру, ауа ваннасы	Шынықтыру шараларының екшелігіне скере отырып	Күнделікті ұйқыдан кейін	СанПин талаптарымен келісілген түр де	Тәрбиешілер
Күн тәртібі бойынша жеке жұмыс	Жеке жұмыс талаптары бойынша	Күнделікті	3-7	Тәрбиешілер
Мерекелік шаралар, ойын-сауықтар	Таза ауада	Аптасына 1 рет	15-20	Тәрбиешілер, музыка жетекшісі
Ас мәзіріне сәйкес дәруменге бай шырындар, жемістер.	Асханада	Күнделікті	Маусым- шілде-тамыз	Медбике
Ұйымдастырылған жұмыс				
Балалардың қаулықтармен таныстыру:			Жаз бойы	Тәрбиешілер
- Жарақаттанудың алдыналу				
- Балабақша аумағына шыққан кезде мінез-құлық ережелерін сақтау;				
- табиғаттағы, ауылдың көшелеріндегі, судағы мінез-құлық ережелерін сақтау.				
Ата-аналармен жұмыс				

Шаралар	Уақыты	Жауаптылар
Педагогикалық қамқоршылық: Балалары балабақшаға келмеген отбасыларға бару.	Маусым-тамыз	Тәрбиешілер
Топтағы ата-аналар бұрышын безендіру: - жазмезгіліндегі күн тәртібі; - экологиялық тәрбие бойынша «Сіз, бала және табиғат» кеңес; Кенестер: - «Бала және күн» - «Кенелерден сақ болыңыз!» - «Улы өсімдіктер» - «Өткіріше қаурулары»	Маусым-шілде-тамыз	Тәрбиешілер
Жаңадан келген балалардың ата-аналарына ақпарат: - «Балабақша жағдайына бейімделу» ақпараттық мәлімет.	Маусым Шілде	Тәрбиешілер
Ата-аналардың топтың жөндеу жұмыстарына, көгалдандыруына көмектесіп, қатысуы,	Жаз бойы	Тәрбиешілер
Бақылау		
Шаралар	Уақыты	Жауаптылар
Денсаулық жағдайы: таңертең балаларды қабылдау, балалардың күні бойы денсаулық жағдайы	Үнемі	Тәрбиешілер, Медбике
Киімдері мен аяқ киімдерінің болуы: Баланың жас ерекшелігіне және ауа райына байланысты киімдерінің сай болуы.	Үнемі	Тәрбиешілер
Серуен: серуен талпаптарына сәйкестілуі (ұзақтығы, балалардың киімі, қозғалыс белсенділігі); мазмұны және шығарылған материалдардың жағдайы	Маусым	Тәрбиешілер

**2023 жылының жазғы сауықтыру
бағдарламасы негізінде ұйымдастырылған іс-әрекеттің перспективалық жоспары**

Білім беру ұйымы: «Ақбота» бөбекжай» МКҚК

Топ: «Балапан» ортаңғы тобы

Балалардың жасы: 3 жастағы балалар

Жоспардың құрылу кезеңі: маусым айы, 2022-2023 оқу жылы

Айы	Ұйымдастырылған іс-әрекет	Ұйымдастырылған іс-әрекеттің міндеттері
Маусым	Денешынықтыру	Мәдени-гигиеналық дағдыларды қалыптастыру. - Мәдени-гигиеналық дағдыларды жетілдіру, тамақтану, жуыну кезінде қарапайым мінез- құлық дағдыларын қалыптастыру. - Балаларды сыртқы келбетін бақылауға үйрету; сабынды дұрыс қолдануды, қолды, бетті, құлақты тазалап жууды, жуынғаннан кейін құрғатып сүртуді, орамалды орнына ілуді, тарақты және қол орамалды пайдалануды үйрету. Өзіне-өзі қызмет көрсету дағдылары. Өзіне-өзі қызмет көрсетуге деген ұмтылысын қолдау: белгілі реттілікпен киінуге және шешінуге, тісті тазалауға, ұқыптылыққа, киіміндегі олқылықтарды байқауға, оларды ортаңғытің көмегімен немесе өз бетінше реттеуге, ас ішу құралдарын орнымен қолдануға баулу. Салауатты өмір салты дағдыларын қалыптастыру. -Адамның денсаулығына пайдалы (көгөністер, жемістер, сүт өнімдері) және зиянды тағамдар (тәттілер, бәліштер, тәтті газдалған сусындар) туралы бастапқы түсініктерді қалыптастыру. - Дене белсенділігі (таңертеңгі жаттығу, шынықтыру, спорттық және қимылды ойындар) мен ұйқының пайдасы туралы түсінік қалыптастыру. - Дене мүшелері мен ағза жүйесін нығайтатын жаттығулармен таныстыру. -Өзінің денсаулық жағдайы туралы ортаңғытерге айту, науқастанған кезде дәрігерге қаралып, емделу қажеттігін білу. Сауықтыру-шынықтыру шаралары. Балалардың денсаулығын және жергілікті жағдайларды ескере отырып, табиғи факторлар: ауа, күн, суды пайдалана отырып, шынықтыру шараларының кешенін жүзеге асыру. Балаларды үй-жайда жеңіл киіммен жүруге үйрету. Күн тәртібіне сәйкес олардың таза ауада болу ұзақтығын қамтамасыз ету. Серуенде қимылды ойындар мен дене жаттығуларына қатысуға қызығушылықты арттыру. Шынықтыру шараларын жүргізуде балалардың денсаулық жағдайын ескере отырып, жеке тәсілді жүзеге асыру. Шынықтыру шараларын жүргізу, жаттығулар мен массаж жасау.
	Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет	-балаларды өз бетінше сөйлеуге үйрету; -түрлі балалар әрекетінде балалардың бір-бірімен сөйлесуіне жағдай жасау;

		-әрбір баланың қызығушылығына мән беру, сұрақтарына жауап беру, жеке сөйлесу; -дидактикалық және дамытушы ойындарды, жаттығуларды қолдану арқылы сөздік қорды байыту; -қарым-қатынас мәдениетіне, көркем қабылдау мен эстетикалық талғамға тәрбиелеу; -балалар әдебиетіне, театр әлеміне қызығушылықты қалыптастыру. Суреттерді, заттарды қарастыруда, тірі және өлі табиғат нысандарын бақылау кезінде, шығармаларды тыңдағаннан, мультфильмдер, ертегілер көргеннен кейін балаларды алған әсерлерімен бөлісуге, өз ойын айтуға үйрету. - Ортаңғытердің сөзін тыңдау және түсіну, сөйлеу әдебінің тиісті формаларын дұрыс қолдану, ортаңғытермен диалог құру, берілген сұрақтарды тыңдау және толық жауап беру. - Кейіпкерлерді сипаттау үшін дауыс ырғағының мәнерлі қарапайым тәсілдерін қолдану, таныс ертегілерді ойнауға және сахналауға ынталандыру, қызығушылығын ояту. Кітаптарға қызығушылықты ояту. Таныс кітаптардағы суреттерді балалармен бірге қарастыру, оларға суреттердің мазмұны туралы эмоционалды түрде айту, балалардың пікірлерін тыңдау. - Ортаңғытермен бірге ертегілерді, қарапайым көріністерді ойнауға, бірлескен ойындарға қатысуға ықпал ету, онда жеке репликаларды, кейіпкерлердің эмоционалды образын беруге баулу. - Балаларды тақпақтар мен шағын өлеңдерді жатқа айтуға үйрету.
	Қоршаған ортамен таныстыру	- балаларды қоршаған ортадағы заттардың атауларымен және олардың міндеттерімен таныстыру, таныс заттарды ажыратуға үйрету; -еңбектің нәтижесіне құрметпен қарауға тәрбиелеу, көмек көрсету ниеттерін қолдау; тірі және өлі табиғат туралы білімдерін байыту; -табиғатта қауіпсіздікті сақтау (саңырауқұлақтар мен жидектер жемеу, жануарларға тиіспеу); -құммен, сумен, қармен, ұсақ заттармен ойындарда қауіпсіз әрекет ету дағдыларын қалыптастыру (оларды ауызға алмау, құмды шашпау, заттарды құлаққа, мұрынға тықпау); -табиғатқа сүйіспеншілікке және қамқорлық жасауға баулу.
	Құрастыру	-Құрастырған құрылыспен сюжетті ойыншықтарды қолданып ойнату. -Ұжымдық құрылыс жасауға баулу, алдын ала келісе отырып, құрылыс бөліктерін жеке дайындау, өздерінің құрастырған бұйымдарын біріктіре отырып, дайын болған құрылыспен бірге ойнату. -Құрастыруда бөлшектерді орналастыру және кірпіштерді қалау, пластиналарды тік бағытта және көлденең орналастыру тәсілдерін қолдану, ірі және ұсақ құрылыс материалдарынан, үлгі бойынша, ойдан құрастыру.
	Сурет салу	-Бір заттың немесе түрлі заттардың суретін салуды қайталай отырып, қарапайым сюжеттік композициялар жасауға үйрету, тұтас қағаз парағына бейнені орналастыру, қызыл, сары, жасыл, көк, қара, ақ негізгі түстер мен олардың реңктерін (қызылт, көгілдір, сұр) қолдану. -Құмға таяқшалармен, асфальтқа бормен, өз бетінше ойдан сурет салуға мүмкіндік беру. -Сурет салуда қауіпсіздікті сақтауға, ұқыптылыққа баулу.
	Мүсіндеу	-Бірнеше бөліктерді қосу, қысу, біріктіру арқылы өсімдіктерді және жануарларды мүсіндеу дағдыларын қалыптастыру. -Мүсіндеу тәсілдерін қолдана отырып, өзіне ұнаған бұйымдарды мүсіндеу, оларды таяқшамен безендіру.

		-Жеке жұмыстарын ұжымдық композицияларға біріктіру дағдыларын қалыптастыру. -Мүсіндеу барысында қауіпсіздікті сақтауға, ұқыпты болуға баулу.
	Жапсыру	-Желімдеудің техникасын үйрету: желімді қылқаламға, мұқият жағып алу, жаймадағы дайын үлгіге жағу, желімнің қалдықтарын сүртуге майлықты қолдану. -Заттардың пішіні мен олардың түсі туралы білімді бекіту. Жапсыруда табиғи материалдарды және қағазды түрлендіру әдістерін (жырту, умаждау, бүктеу, қатпарлау) қолдану. -Балаларды ортаңғытер дайындаған ірі және ұсақ элементтерді қағаз бетіне орналастыру және жапсыру арқылы ұжымдық композиция құрастыруға баулу. - Жапсыру барысында қауіпсіздік техникасы ережелерін сақтауға, ұқыпты болуға баулу.
	Музыка	Музыканы эмоционалды көңіл-күймен қабылдауға баулу. Музыка тыңдау. Музыкалық шығарманы соңына дейін тыңдауға, музыканың сипатын түсінуге, музыкалық шығарманың неше бөлімнен тұратынын білуге және ажыратуға үйрету. Музыкалық-ырғақтық қозғалыстар. Музыкамен жүру мен жүгіруді ырғақты орындау, шеңбер бойымен бірінің артынан бірі жүру және шашырап жүруге үйрету. Музыканың басталуы мен аяқталуына сәйкес қимылдарды орындау, қимылдарды өз бетінше бастау және аяқтау. Би қимылдарын орындау сапасын жақсарту: кезек-кезек екі аяқпен және бір аяқпен секіру. Заттармен және заттарсыз музыкалық шығарманың қарқыны мен сипатына сәйкес бір-бірден, жұппен ырғақты қимылдар орындау.

2023 жылының жазғы сауықтыру бағдарламасы негізінде ұйымдастырылған іс-әрекеттің перспективалық жоспары

Білім беру ұйымы: «Ақбота» бөбекжай» МКҚК

Топ: «Балапан» ортаңғы тобы

Балалардың жасы: 3 жастағы балалар

Жоспардың құрылу кезеңі: шілде айы, 2022-2023 оқу жылы.

Айы	Ұйымдастырылған іс-әрекет	Ұйымдастырылған іс-әрекеттің міндеттері
Маусым	Денешынықтыру	Мәдени-гигиеналық дағдыларды қалыптастыру. - Мәдени-гигиеналық дағдыларды жетілдіру, тамақтану, жуыну кезінде қарапайым мінез-құлық дағдыларын қалыптастыру. Салауатты өмір салты дағдыларын қалыптастыру. - Дене белсенділігі (таңертеңгі жаттығу, шынықтыру, спорттық және қимылды ойындар) мен ұйқының пайдасы туралы түсінік қалыптастыру.

		- Дене мүшелері мен ағза жүйесін нығайтатын жаттығулармен таныстыру. -Өзінің денсаулық жағдайы туралы ортаңғытерге айту, науқастанған кезде дәрігерге қаралып, емделу қажеттігін білу. Сауықтыру-шынықтыру шаралары. Балалардың денсаулығын және жергілікті жағдайларды ескере отырып, табиғи факторлар: ауа, күн, суды пайдалана отырып, шынықтыру шараларының кешенін жүзеге асыру. Балаларды үй-жайда жеңіл киіммен жүруге үйрету. Күн тәртібіне сәйкес олардың таза ауада болу ұзақтығын қамтамасыз ету. Серуенде қимылды ойындар мен дене жаттығуларына қатысуға қызығушылықты арттыру.
	Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет	-балаларды өз бетінше сөйлеуге үйрету; -түрлі балалар әрекетінде балалардың бір-бірімен сөйлесуіне жағдай жасау; -әрбір баланың қызығушылығына мән беру, сұрақтарына жауап беру, жеке сөйлесу; -дидактикалық және дамытушы ойындарды, жаттығуларды қолдану арқылы сөздік қорды байыту -қарым-қатынас мәдениетіне, көркем қабылдау мен эстетикалық талғамға тәрбиелеу; Балалардың сөздік қорын ойындар мен ойын жаттығулары арқылы кеңейту, сөздік қорды заттардың сапасы мен қасиеттерін білдіретін, заттарды жалпы (ойыншықтар, киім, аяқ киім, ыдыс, жиһаз) және ерекше белгілері бойынша жалпылаушы сөздермен байыту, қарама-қарсы мағынадағы сөздерді - антонимдерді енгізу. Суреттерді, заттарды қарастыруда, тірі және өлі табиғат нысандарын бақылау кезінде, шығармаларды тыңдағаннан, мультфильмдер, ертегілер көргеннен кейін балаларды алған әсерлерімен бөлісуге, өз ойын айтуға үйрету.
		Балалармен кейіпкерлердің әрекеттері мен олардың әрекеттерінің салдарын талқылау. Оқылған шығармадан ең қызықты, мәнерлі үзінділерді қайталау, балаларға сөздер мен қарапайым сөз тіркестерін қайталап айтуға мүмкіндік беру. Ортаңғытермен бірге ертегілерді, қарапайым көріністерді ойнауға, бірлескен ойындарға қатысуға ықпал ету, онда жеке репликаларды, кейіпкерлердің эмоционалды образын беруге баулу.
	Қоршаған ортамен таныстыру	-балаларды қоршаған ортадағы заттардың атауларымен және олардың міндеттерімен таныстыру, таныс заттарды ажыратуға үйрету; -табиғатта қауіпсіздікті сақтау (саңырауқұлақтар мен жидектер жемеу, жануарларға тиіспеу); -құммен, сумен, қармен, ұсақ заттармен ойындарда қауіпсіз әрекет ету дағдыларын қалыптастыру (оларды ауызға алмау, құмды шашпау, заттарды құлаққа, мұрынға тықпау);
	Құрастыру	-Құрастырған құрылыспен сюжетті ойыншықтарды қолданып ойнату. -Құрастыруда бөлшектерді орналастыру және кірпіштерді қалау, пластиналарды тік бағытта және көлденең орналастыру тәсілдерін қолдану, ірі және ұсақ құрылыс материалдарынан, үлгі бойынша, ойдан құрастыру.
	Сурет салу	-Бір заттың немесе түрлі заттардың суретін салуды қайталай отырып, қарапайым сюжеттік композициялар жасауға үйрету, тұтас қағаз парағына бейнені орналастыру, қызыл, сары, жасыл, көк, қара, ақ негізгі түстер мен олардың реңктерін (қызғылт, көгілдір, сұр) қолдану.

		-Құмға таяқшалармен, асфальтқа бормен, өз бетінше ойдан сурет салуға мүмкіндік беру. -Сурет салуда қауіпсіздікті сақтауға, ұқыптылыққа баулу.
	Мүсіндеу	-Бірнеше бөліктерді қосу, қысу, біріктіру арқылы өсімдіктерді және жануарларды мүсіндеу дағдыларын қалыптастыру. -Мүсіндеу барысында қауіпсіздікті сақтауға, ұқыпты болуға баулу.
	Жапсыру	-Желімдеудің техникасын үйрету: желімді қылқаламға, мұқият жағып алу, жаймадағы дайын үлгіге жағу, желімнің қалдықтарын сүртуге майлықты қолдану. Жапсыруда табиғи материалдарды және қағазды түрлендіру әдістерін (жырту, умаждау, бүктеу, қатпарлау) қолдану. -Балаларды ортаңғытер дайындаған ірі және ұсақ элементтерді қағаз бетіне орналастыру және жапсыру арқылы ұжымдық композиция құрастыруға баулу.
	Музыка	Музыканы эмоционалды көңіл-күймен қабылдауға баулу. Музыкалықжанрлар: ән, би, маршпентаныстыру. Музыкалық шығарманы соңына дейін тыңдауға, музыканың сипатын түсінуге, музыкалық шығарманың неше бөлімнен тұратынын білуге және ажыратуға үйрету. Музыкалық-ырғақтық қозғалыстар. Музыкамен жүру мен жүгіруді ырғақты орындау, шенбер бойымен бірінің артынан бірі жүру және шашырап жүруге үйрету. Музыканың басталуы мен аяқталуына сәйкес қимылдарды орындау, қимылдарды өз бетінше бастау және аяқтау. Би қимылдарын орындау сапасын жақсарту: кезек-кезек екі аяқпен және бір аяқпен секіру. Заттармен және заттарсыз музыкалық шығарманың қарқыны мен сипатына сәйкес бір-бірден, жұппен ырғақты қимылдар орындау.

2023 жылының жазғы сауықтыру бағдарламасы негізінде ұйымдастырылған іс-әрекеттің перспективалық жоспары

Білім беру ұйымы: «Ақбота» бөбекжай» МКҚК

Топ: «Балапан» ортаңғы тобы

Балалардың жасы: 3 жастағы балалар

Жоспардың құрылу кезеңі: тамыз айы, 2022-2023 оқу жылы.

Айы	Ұйымдастырылған іс-әрекет	Ұйымдастырылған іс-әрекеттің міндеттері
Маусым	Денешынықтыру	- қимылдарды белсенді орындауды дамыту және қимылдарды үйлестіру, - дене жаттығуларына қызығушылыққа баулу; - денсаулықты нығайтуға ықпал ететін дене сапаларын: ептілік пен шапшаңдықты дамыту; - құрдастарымен қимылды ойындарды бірге ойнауға, өзара оң қарымқатынас жасауға баулу; - спорттық жабдықтарды қолдануда қауіпсіздікті қамтамасыз ету. - Мәдени-гигиеналық дағдыларды жетілдіру, тамақтану, жуыну кезінде қарапайым мінез- құлық дағдыларын қалыптастыру. - Балаларды сыртқы келбетін бақылауға үйрету; сабынды дұрыс қолдануды,

		колды, бетті, құлақты тазалап жууды, жуынғаннан кейін құрғатып сүртуді, орамалды орнына ілуді, тарақты және қол орамалды пайдалануды үйрету. Балалардың денсаулығын және жергілікті жағдайларды ескере отырып, табиғи факторлар: ауа, күн, суды пайдалана отырып, шынықтыру шараларының кешенін жүзеге асыру. Балаларды үй-жайда жеңіл киіммен жүруге үйрету. Күн тәртібіне сәйкес олардың таза ауада болу ұзақтығын қамтамасыз ету.
	Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет	-балаларды өз бетінше сөйлеуге үйрету; -түрлі балалар әрекетінде балалардың бір-бірімен сөйлесуіне жағдай жасау; -әрбір баланың қызығушылығына мән беру, сұрақтарына жауап беру, жеке сөйлесу; -дидактикалық және дамытушы ойындарды, жаттығуларды қолдану арқылы сөздік қорды байыту; Суреттерді, заттарды қарастыруда, тірі және өлі табиғат нысандарын бақылау кезінде, шығармаларды тыңдағаннан, мультфильмдер, ертегілер көргеннен кейін балаларды алған әсерлерімен бөлісуге, өз ойын айтуға үйрету. Ортаңғытермен бірге ертегілерді, қарапайым көріністерді ойнауға, бірлескен ойындарға қатысуға ықпал ету, онда жеке репликаларды, кейіпкерлердің эмоционалды образын беруге баулу. Балаларды тақпақтар мен шағын өлеңдерді жатқа айтуға үйрету.
	Қоршаған ортамен таныстыру	- балаларды қоршаған ортадағы заттардың атауларымен және олардың міндеттерімен таныстыру, таныс заттарды ажыратуға үйрету; -құммен, сумен, ұсақ заттармен ойындарда қауіпсіз әрекет ету дағдыларын қалыптастыру (оларды ауызға салмау, құмды шашпау, заттарды құлаққа, мұрынға тықпау); -табиғатқа сүйіспеншілікке және қамқорлық жасауға баулу.
	Құрастыру	-Құрастырған құрылыспен сюжетті ойыншықтарды қолданып ойнату. -Ұжымдық құрылыс жасауға баулу, алдын ала келісе отырып, құрылыс бөліктерін жеке дайындау, өздерінің құрастырған бұйымдарын біріктіре отырып, дайын болған құрылыспен бірге ойнату. -Құрастыруда бөлшектерді орналастыру және кірпіштерді қалау, пластиналарды тік бағытта және көлденең орналастыру тәсілдерін қолдану, ірі және ұсақ құрылыс материалдарынан, үлгі бойынша, ойдан құрастыру. -Ойнап болғаннан кейін бөлшектерді жинауға, қауіпсіздік техникасы ережелерін сақтауға, ұқыптылыққа баулу.
	Сурет салу	-Бір заттың немесе түрлі заттардың суретін салуды қайталай отырып, қарапайым сюжеттік композициялар жасауға үйрету, тұтас қағаз парағына бейнені орналастыру, қызыл, сары, жасыл, көк, қара, ақ негізгі түстер мен олардың реңктерін (қызғылт, көгілдір, сұр) қолдану. -Қазақ ою-өрнектерінің қарапайым элементтерін қайталап салуға баулу. -Құмға таяқшалармен, асфальтқа бормен, өз бетінше ойдан сурет салуға мүмкіндік беру. -Сурет салуда қауіпсіздікті сақтауға, ұқыптылыққа баулу.
	Мүсіндеу	-Бірнеше бөліктерді қосу, қысу, біріктіру арқылы өсімдіктерді және жануарларды мүсіндеу дағдыларын қалыптастыру. -Қазақ халқының әшекей бұйымдарымен (білезік, жүзік, балдақ, сырға, тұмар) таныстыру.

		-Мүсіндеу тәсілдерін қолдана отырып, өзіне ұнаған бұйымдарды мүсіндеу, оларды таяқшамен безендіру. -Жеке жұмыстарын ұжымдық композицияларға біріктіру дағдыларын қалыптастыру. -Мүсіндеу барысында қауіпсіздікті сақтауға, ұқыпты болуға баулу.
	Жапсыру	-Желімдеудің техникасын үйрету: желімді қылқаламға, мұқият жағып алу, жаймадағы дайын үлгіге жағу, желімнің қалдықтарын сүртуге майлықты қолдану. - Қазақ халқының ұлттық ыдыс-аяқтарымен, тұрмыстық заттарымен таныстыру. -Ұнаған дайын заттардың пішіндерін қазақ оюларының қарапайым элементтерімен безендіру. -Заттардың пішіні мен олардың түсі туралы білімді бекіту. Жапсыруда табиғи материалдарды және қағазды түрлендіру әдістерін (жырту, умаждау, бүктеу, қатпарлау) қолдану. -Балаларды ортаңғытер дайындаған ірі және ұсақ элементтерді қағаз бетіне орналастыру және жапсыру арқылы ұжымдық композиция құрастыруға баулу. -Геометриялық фигуралардың (дөңгелек, шаршы, үшбұрыш) ортасына, бұрыштарына дайын ою-өрнектерді жапсыру арқылы киіз, кілем, көрпе, алаша орамал жасау. - Жапсыру барысында қауіпсіздік техникасы ережелерін сақтауға, ұқыпты болуға баулу.
	Музыка	Музыканы эмоционалды көңіл-күймен қабылдауға баулу. Музыкалық жанрлар: ән, би, маршпентаныстыру. Музыка тыңдау. Музыкалық шығарманы соңына дейін тыңдауға, музыканың сипатын түсінуге, музыкалық шығарманың неше бөлімнен тұратынын білуге және ажыратуға үйрету. Музыкалық-ырғақтық қозғалыстар. Музыкамен жүру мен жүгіруді ырғақты орындау, шеңбер бойымен бірінің артынан бірі жүру және шашырап жүруге үйрету. Музыканың басталуы мен аяқталуына сәйкес қимылдарды орындау, қимылдарды өз бетінше бастау және аяқтау. Би қимылдарын орындау сапасын жақсарту: кезек-кезек екі аяқпен және бір аяқпен секіру. Заттармен және заттарсыз музыкалық шығарманың қарқыны мен сипатына сәйкес бір-бірден, жұппен ырғақты қимылдар орындау.

Төлеби ауданының адами әлеуетті дамыту бөлімінің «Ақбота» бөбекжайы» МКҚК

**«Балапан» ортаңғы тобының
2022-2023 оқу жылына арналған,
балалардың жаз мезгіліндегі өмірін және тәрбиесін
ұйымдсатыру циклограммасы**

Дайындаған: тәрбиешілер; ОралбековаГ, БайменоваГ.

БЕКІТЕМІН:

Төлеби ауданының адами
әлеуетті дамыту бөлімінің
«Ақбота» бөбекжайы МКҚК-ның
менгерушісі Ж.М. Ниялиева

Балалардың жаз мезгіліндегі өмірін және тәрбиесін ұйымдастыру циклограммасы 2023 жыл

Мектепке дейінгі ұйым: «Ақбота» бөбекжайы» МКҚК

Топ: «Балапан» ортаңғы тобы

Балалардың жасы: 3 жастағы балалар

Жоспардың құрылу кезеңі: 01.06-02.06.2023 жыл

				Бейсенбі 01.06.2023	Жұма 02.06.2023
Ата-аналармен әңгімелесу Балаларды қабылдау	Ата-аналармен бала денсаулығы, баланың үйдегі және көшедегі күн тәртібі туралы әңгімелесу. Балаларды қабылдау: таңертеңгі сүзгі, балаларды жақсы көңіл-күймен қарсы алу. Балалар үшін қолайлы жағдай жасау, баланың бүгінгі көңіл – күйі туралы, оны не қызықтыратыны туралы әңгіме, жеке пікір білдіруге баулу «Амандасу әдебі» Мақсаты: Құрбыларымен «Қалың қалай, досым?» сұрақтары аясында диалог құра алуға машықтандыру, байланыстырып сөйлеуге үйрету. Сөрелеріне сыртқы киімдерін дұрыс қоюға әдеттендіру. (сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет)				
Балалардың дербес іс-әрекеті (баяу қимылды ойындар, үстел үсті ойындары, бейнелеу әрекеті, эксперимент, кітаптар қарау және өзіне-өзі қызмет ету, тағы басқа іс- әрекеттер)	Перспективалық жоспарда қойылған міндеттерді іске асыру				
				Құрылыс ойыны: "Геометриялық фигуралар" Мақсаты: балаларды негізгі геометриялық фигуралармен таныстыру. Материал: геометриялық фигуралардан үй, шырша, күн және т.б. бейнеленген карталар. Ойын барысы. Суреттермен сөйлескеннен кейін баладан шаршыны	Құрылыс ойыны: "Фигураны тауып, ата" Мақсаты: балаларды геометриялық фигураларды білуге үйрету. Материал: геометриялық фигуралар бейнеленген карталар. Ойын барысы. Балаға

				(үшбұрыш, шеңбер, тіктөртбұрыш) алдымен жақтаудағы көрсетуді сұрау, содан кейін фигураны, содан кейін қарындашпен нүктелі сызықтармен оны қалған екеуінен бейнеленген фигураларды құрастыру, ерекшелеп, сол суретті содан кейін суретті бояу. Жұмыс бояуды ұсыну. Ол білетін барысында баламен жиі қайталау: "доп фигураларды және бояу дөңгелек, терезе төртбұрышты..." үшін таңдаған түсін атауды сұрау. (Құрастыру)
Таңертенгі жаттығу	ТАҢҒЫ ГИМНАСТИКА КЕШЕНІ Сапқа тұру, жүру, жүгіру, жалпы дамытушы және тыныс алу жаттығулары. Мақсаты: баланың организмін «ояту», оны тиімді күйге келтіру, жан-жақты, бірақ бұлшықет жүйесіне орташа әсер ету, дененің белсенділігін арттыру, дұрыс қалыптың қалыптасуына ықпал ету. Затсыз Қолды белге қойып басты/1-4/ оңға, солға, алға, артқа. Б.қ.: түзу тұру, аяқтың арасын сәл ашу, қолды түсіру. Қолды ақырын саусақтарды айқастырып алға созу, сол күйі артқа, бастан жоғары және иіліп төмен қарай. Б.қ.:аяқты айқастырып еденге отыру, қол белде. Оңға иілу, бастапқы қалыпқа келу. Дәл солай сол жақпен істеу Б.қ.: аяқты алшақ ашып еденде отыру,оң кейін сол жақ башпайларға кезекпен барудан б.қ қолды белге қою. Б.қ.: арқаға жату, қолды созып қою. Екі жақ аяқты түзу жоғары көтеру, бастапқы қалыпқа келу түсіріп. Еденде алақанға тіреліп, аяқты кезекпен алға жылжыту, жылдам екпінде Жоғары аяқ ұшына көтерілумен, терең дем алып. Төмен иілумен демді шығару. Жәй жүру. (Дене шынықтыру)			
Таңғы ас			Гигиеналық шаралар: Таңғы ас алдында қолдарын жуу, қолды сүрту және орамалды орнына ілу. Көркем сөз: Су-су бетімді жу. (сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет) Тамақтану (өз орнын білу, дұрыс отыру, ас ішу құралдарын дұрыс ұстау, тамақтану мәдениетін қалыптастыру, тамақ	Гигиеналық шаралар: Таңғы ас алдында қолдарын жуу, қолды сүрту және орамалды орнына ілу. Көркем сөз: Дымқылдап күнде сен, Қолыңды сүйкесең. Кетіп кір-ыласың, Тап-таза боласың. (сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет) Тамақтану (өз орнын білу, дұрыс отыру, ас ішу құралдарын дұрыс ұстау, тамақтану мәдениетін

				ішкенде сөйлемей, тамақтанып болғаннан кейін алғыс айту)	қалыптастыру, тамақ ішкенде сөйлемей, тамақтанып болғаннан кейін алғыс айту)
Ұйымдастырылған іс-әрекетке дайындық	Балалар әсерлерімен бөлісу, жаңалықтарды білу, бірлескен жоспарларды, мәселелерді талқылау, қызығушылықтары бойынша әрекет түрін таңдау, ережелер туралы келісу және т. б. Ұйымдастырылған іс әрекет тақырыбына сай жұмбақтар жасыру. Жаттаған тақпақты есіне түсіріп, қайталап айту.				
				«Салат» саусақ ойыны. Сәбізді алып тазалаймыз, (оң қолды жұдырыққа түйіп, сол қолдың алақанына ысқылайды) Үккішпен үгіп майдалаймыз, (екі қолды жұдырыққа түйіп кеудеге ұстап, жоғары-төмен қозғайды) Қанттан сеуіп дәмдейміз, (саусақтардың ұшымен қант себеді) Міне дайын нәр тағам (екі қолын алдына жайып көрсетеді) Дәруменге байыған. (алақанымен іштерін сипалап, тойғандықтарын көрсетеді) (сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет) "Көрікті жаз" Мақсаты: балалардың ермексазбен мүсіндеуге деген қызығушылығын қалыптастыру - қолдың жалпы және ұсақ моторикасын дамытуға ықпал ету; - балалардың қиялын және шығармашылық қабілеттерін	«Достық» жаттығуы Біздің топта ұлдар мен қыздар өзара дос. (қолдың саусақтары өзара бірігеді) Кішкентай саусақтар біз сенімен достасамыз, (екі қолдың саусақтарын бір- біріне тигізу) Бір, екі, үш, төрт, бес, (шынашақтан бастап, саусақтарды кезекпен бір- біріне тигізу) Қайтадан санауды бастаймыз. Бір, екі, үш, төрт, бес, Енді санауды аяқтадық. (қолды төмен түсіреміз, демалтамыз). (сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет) "Шалғында" Мақсаты: Әдемі композиция жасау қабілетін бекіту, ермексазбен жұмыс істеу дағдыларын қалыптастыруды жалғастыру (бөлшектерді шеңберге айналдыру және алынған бөлшектерден композиция

				дамытуға ықпал ету. - балалардың жыл мезгілдері туралы білімдерін кеңейту және бекіту; - ермексазбен жұмыс істеу дағдыларын қалыптастыруды жалғастыру (бөлшектерді шеңберге айналдыру және алынған бөлшектерден композиция жасау); - балалардың негізгі түстер туралы білімдерін бекіту.(мүсіндеу)	жасау).(мүсіндеу)
Мектепке дейінгі ұйымның кестесі бойынша ұйымдастырылған іс-әрекет				Дене шынықтыру Тақырыбы:«Қоянмен бірге ойнаймыз» (таза ауада) Мақсаты: Денсаулық сақтау технологиясын және «Қояндар» саусақ гимнастикасын қолдану арқылы балалардың дене шынықтыру жаттығуларын орындауға қызығушылығын қалыптастыру және қызығушылығын дамыту. «Бақыт, достық, күн- бұл балаларға қажет» мерекелік ертеңгілік (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет) «Қағаз ертегісі»оригами Мақсаты:шаршы қағазды екіге бүктеу, жақтары мен бұрыштарының сәйкес келуіне қол жеткізу, көзді дамыту.	«Мақтанышым елдігім-рәміздері елімнің» тақырыптық мерекелік ойын-сауық Мақсаты: Балаларға мереке туралы мәлімет беру, жағымды көңіл күй сыйлау. Балалардың ойын, қиялын, шығармашылығын дамыту. Балаларға бір-біріне қуаныш, шаттық сыйлай білуге тәрбиелеу. Дидактикалық ойын: «Не артық?» (Рәміздер) Мақсаты: Отан, Қазақстан, туған жер туралы түсініктерін кеңейту. Қазақстан Республикасының рәміздері туралы түсініктерін қалыптастыру. Балаларды Отансүйгіштікке, адамгершілікке, Отанына, халқына адал қызмет етуге,

				(Жапсыру)	елінің Туын, Елтаңбасын, Гимннің қастерлеуге, халқының тегін, тарихын білуге тәрбиелеу. (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет) «Ұшақ» оригами Мақсаты: шаршы қағазды екіге бүктеу, балаларды әртүрлі негізгі формаларды қолдана отырып, бланкілер жасауға үйрету. (Жапсыру)
Серуенге дайындық	Өз-өзіне қызмет көрсету дағдыларын қалыптастыру. Киінудің бірізділік алгоритмін бекіту. Бір-біріне көмек көрсету (<i>тәрбиешінің және белсенді балалардың көмегі</i>), серуенге мотивация (<i>мазмұны, проблемалық жағдаяттар</i>), көркем сөзбен ынталандыру (<i>мақал-мәтелдер, жаңылпаздар, жұмбақтар, өлеңдер</i>). Көтеріңкі көңіл-күй сыйлау. Мақал- Мәтел. «Біріміз бәріміз үшін,біріміз біріміз үшін» «Кітап білім бұлағы,білім өмір шырағы»				
Серуен	1) Балалардың денсаулығын нығайту, қимыл-қозғалыс белсенділіктерін арттыру (<i>қимылды дидактикалық ойындар, ережелері бар қимылды ойындар, ойын жаттығулары, жарыстар, ұлттық ойындар және басқа</i>). Көтеріңкі көңіл-күй сыйлау. Балалардың танымдық қызығушылықтарын дамыту. Мақсатты серуендер, танымдық әңгімелер, бақылаулар, табиғатты бақылау тәсілдерін көрсету, сенсорлық бақшадағы тәжірибелер. Балалардың шынайы өмірді көркем-эстетикалық қабылдауын қалыптастыру. Аумақтық кеңістікте немесе оның сыртында табиғатты тамашалау. Сенсорлық бақшада тірі және өлі табиғат нысандарын, табиғат құбылыстарын бақылау. Балалардың дербес шығармашылық әрекетіне мүмкіндік беру. 2) Еңбекке баулу үшін балабақша ауласында баланың қызығушылығын оятатын кеңістік құру. Балаға Ортаңғытердің еңбек етуін бақылату және оларға көмектесуге, бірлесіп жұмыс істеуге тарту. Балалардың ойын, идеясын жүзеге асыру. Серуенге алып шыққан заттарымен ойнату. 3) Музыка жетекшісі мен дене шынықтыру нұсқаушының жоспары бойынша жүргізілетін шаралар немесе бірлескен жұмыстар.				
				Серуен Күнді бақылау Мақсаты: күн жарық пен жылудың көзі	Серуен Бақылау: Балабақша ауласының тазалығын бақылау.

			болып табылатыны туралы түсінік қалыптастыру, балаларға жазда ауа райының жағдайы туралы түсінік беру, маусымдық киімнің атауын бекіту. Бақылау барысы. Жазғы жылы күннің шуағын тамашалаймыз. Алақандарыңды күннің шуақтарына тосыңдар. Нені сезіндіңдер? Күн-Жер бетіндегі жарық, жылу және өмір көзі. Оның барлық жағына жарық пен жылу таралады. Жазда ол қатты қызады, сондықтан балалар жеңіл жүреді (жеңілдетілген киімде, бас киімде). Тәрбиеші күн күндіз жоғары тұратынын атап көрсетеді - көшеде ыстық, таңертең және кешке күн төмен, сондықтан салқын болады. Күн ұзақ созылады, түн қысқа болады. Тәрбиеші балаларға сұрақ қояды: - серуендеуден қашан қайтамыз, күннің қайда жүретінін қалай байқаймыз? - Неге жаздың басталғанын сеземіз? - Күн жарқын және ұзақ жарқыраған кезде өсімдіктерге не болады? Ыстық ауа райында бас киімдер (Панама, кепка) не үшін кию керек? Жазда адамдар не киеді? Күн	Мақсаты: тазалыққа, әсемдікке баулу. Еңбексүйгіштікке, үлкендер еңбегін бағалауға тәрбиелеу. (Қоршаған ортамен таныстыру) Көркем сөз. Тазалық-денсаулық кепілі. (мақал) (Сөйлеуді дамыу және көркем әдебиет) Еңбек: Участкедегі қағаз және ағаш қалдықтарны жинастыру. Мақсаты: балаларды еңбексүйгіштікке тәрбиелеу. (Еңбек қызметі) Қ/қ ойыны: К-№ 22 «Тауықтар мен балапандар» (дене шынықтыру) Жеке жұмыс: 1-2 балаға балабақша туралы өлеңдерін қайталау, әңгімелету. Өзіндік іс-әрекеті: балалар қалауы бойынша іс-әрекеттер.

			сәулесінен қайда жасырынуға болады? Зерттеу қызметі: екі тасты қояды. Біреуі-күн, екіншісі-көлеңкеде, онда қараңғы болу үшін ағаш жәшікпен жабылған. Біраз уақыттан кейін қандай тас жылы екенін тексеріңіз. Күн астында заттар көлеңкеден тезірек қызады деген қорытынды жасау. (Қоршаған ортамен таныстыру) «Үлгіні сал» қолдың ұсақ моторикасын дамытуға арналған жаттығу. Тәрбиеші құмға тастан жасалған үлгі қоюды ұсынады. Мақсаты: қиялды дамыту. Көркем сөз: Күн Кең аспан ғой Ай, Күннің Қашаннан-ақ тұрағы. Кейде сол Күн Айгүлдің Көзінде де тұрады. Кейде кіріп бөлмеме, Ол ойнайды айнада. Шомылады көлге де, Шуақ шашып қайда да. С.Оспанов (Сөйлеуді дамыу және көркем әдебиет) Еңбек қызметі. Кіші топ балаларына аумақты жинауға көмек көрсету. Мақсаты: еңбекқорлықты дамыту, балаларға көмек көрсету. (Еңбек қызметі)	

				«Күн және ай» қозғалмалы ойындары. Мақсаты: жылдамдық пен ептілікке тәрбиелеу. «Бұлт пен күнді сал» құммен ойындар Мақсаты: қиялды, қолдың ұсақ моторикасын дамыту (дене шынықтыру) Жеке жұмыс: «Құрсауға түс». Мақсаты: нысанаға лақтыруды жаттықтыру.	
Серуеннен оралу	Балалардың реттілікпен шешінуі, жұмбақтар шешу, өлеңдер, әндер жаңылтпаштар, санамақтар және т.б. жаттау Киімді белгілі бір тәртіппен шешу және кию дағдыларын үйрету: - Түймелерді ретумен ағытамыз. - Көйлек, кепка, понамканы шешеміз, ақырын іліп қоямыз. - Көйлекті шешіп, оны шалбарға, шортиға қосып іліп қоямыз. - Аяқ киімді шешіп, екінші аяқ киімді киеміз. (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет).				
Түскі ас	Гигиеналық шаралар: Түскі ас алдында гигиеналық шараларды орындау: қолды дұрыс жуу, өз орамалының орнын білу, қолды дұрыс сүрту, орамалды ілу көркем сөз қолдану: «Сылдырлайды мөлдір су, Мөлдір суға қолыңды жу» Тамақтану (өз орнын білу, дұрыс отыру, асхана құралдарын дұрыс ұстай білу, ұқыпты тамақтану, сөйлеспеу, алғыс айту) (мәдени-гигиеналық дағдылар, өзіне-өзі қызмет ету, еңбек әрекеті) «Қонжыққа қасықты қалай ұстауды үйретеміз». (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет).				
Күндізгі ұйқы	Тамақтан соң ауыздарын сумен шаюды қалыптастыру. Киім түймелерін, сырмаларын өздігінше ағыту. Киімдерін ұқыпты орындыққа іліп (немесе арнайы сөреге) қоюды, өз төсек орнын тауып жатуды үйрету. Ұйқы кезінде бала басына көрпені жауып, мұрнын жастыққа көміп тастамауын, жастықта баланың денесі емес, тек басы жатуын қадағалау. (өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ моториканы дамыту). Әлди Мақсаты: бала ағзасының физиологиялық тепе-теңдігін қалпына келтіру. Әлди, әлди, әлди-ай, Балалар ұйықтап жатыр.				

	Төменгі төсекке, Балалар тыныш ұйықтайды, Мен ән саламын! Балалардың тыныш ұйықтауы үшін жайы баяу музыка тыңдау. (Музыка)				
Біртіндеп ұйқыдан ояту, сауықтыру шаралары	Өз-өзіне қызмет көрсету дағдыларын қалыптастыру. Шешінудің бірізділік алгоритмін бекіту. Ұқыптылық дағдыларын үйрету, киім мен аяқ киімді дұрыс күтуге және орнына жинауға қалыптастыру. Бір-біріне көмектесуге баулу. Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет етуге баулу (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу). 1.Кереуеттегі жаттығу Оянайық бәріміз. Көздеріңді ашыңдар, Кірпіктеріңді көтеріңдер. Беттеріңді жеңіл қимылмен сипаңдар, Бір - біріңе жымыыңдар, Бастарыңды оңға, солға бұрыңдар, Ауаны жұтыңдар, содан соң жіберіңдер, Іштеріңді тартыңдар, Көңіл күй көтерілді, Кеуделеріңді алақанмен сипаңдар, Жұдырықты қысыңдар, Енді біраз ашыңдар, Керіліңдер, созылыңдар, Енді ояңдындар, төсектен тұрыңдар. 6-7 рет(Дене шынықтыру)				
Бесін ас	Гигиеналық шараларды орындау (мәдени-гигиеналық дағдылар). Балалардың назарын тағамға аудару, мәдениетті тамақтануға баулу Ас қабылдау алдында бір-біріне жақсы тәбет тілеп, лебіз айтуға үйрету. Тамақтану ережесін сақтау, ас құрал-жабдықтарын дұрыс пайдалану. Әдепті тамақтану(мәдени-гигиеналық дағдылар). Көркем сөз. «Тату үйдің тамағы тәтті» Мақсаты:балаларға тамақтану әдебі жайында түсіндіру жұмыстарын жүргізу (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет).				
Балалардың дербес іс-әрекеті				«Әлем балалар көзімен» Мақсаты: балаларға мереке туралы мәлімет беру. Асфальтқа сурет салу. (сурет салу)	«Жаз келді» Мақсаты: Балаларды жаз мезгілінің ерекшеліктерін атай білуге үйрету. (Сурет салу)

Тәрбиеші мен баланың еркін қызметі	Балалардың қызығушылықтарын мақсатты ойын арқылы, танымдық-зерттеушілік жұмыс, музыкалық-көркем образ, қимыл-қозғалыс, коммуникативтік байланыс, оқыту, еңбекке баулу арқылы дамыту (оның ішінде өңірлік ерекшелікті ескерумен). Балалардың ойы мен идеяларын ескеру арқылы олардың қабілеттерін ашуға мүмкіндік беру. Сюжеттік - рөлдік ойын: «Отбасы» №14 Мақсаты: Балаларға «Отбасы» түсінік беру олардың үлкенді сыйлау кішіге қамқор болу, жауапкершілік сезімдерін дамыту, әдептілікке, сыпайылыққа, мейірімділікке, үлкенге көмек көрсетуге, баулуға тәрбиелеу. Ойынды қызықты, ұйымшыл ойнауға үйрету.				
Серуенге дайындық	Өз-өзіне қызмет көрсету дағдыларын қалыптастыру. Киінудің бірізділік алгоритмін бекіту. Бір-біріне көмек көрсету (тәрбиешінің және белсенді балалардың көмегі), серуенге мотивация (мазмұны, проблемалық жағдаяттар), көркем сөзбен ынталандыру (мақал-мәтелдер, жаңылпаздар, жұмбақтар, өлеңдер). Көтеріңкі көңіл-күй сыйлау.(Сөйледі дамыту және көркем әдебиет)				
Серуен	Балалардың денсаулығын нығайту, қимыл-қозғалыс белсенділіктерін арттыру (қимылды дидактикалық ойындар, ережелері бар қимылды ойындар, ойын жаттығулары, жарыстар, ұлттық ойындар және басқа). Балалардың танымдық қызығушылықтарын дамыту. Мақсатты серуендер, танымдық әңгімелер, бақылаулар, табиғатты бақылау тәсілдерін көрсету. Еркін ойындар, балалардың ойын, идеясын жүзеге асыру. Серуенге алып шыққан заттарымен ойнату.				
				Күннің екінші жартысындағы ауа-райы құбылыстары мен табиғат объектілерін бақылау (қоршаған ортамен таныстыру) Ұлттық ойын: «Орнынды тап» Екі жұп арқасын түйістіріп қойған екі орындыққа айналып музыканың сүймелдеуімен билейді. Музыка кілт тоқтағанда, тұрған екі орындыққа отырып, үлгеруі керек, орын алмай бос қалған екі адам айып төлейді, ән салу, би билеу, жұмбақ, жаңылтпаштар айту. (дене шынықтыру)	Күннің екінші жартысындағы ауа-райы құбылыстары мен табиғат объектілерін бақылау (қоршаған ортамен таныстыру) Ұлттық ойын: «Асау көк» Кешкі астан кейін мейманға ән салғызу, әңгіме-ертегі, жұмбақ немесе жаңылтпаш айтқызу мақсатында ұйымдастырылады. Әуелі үй иелері «ауылдың алты ауызын» айтады да, онан соң «қонақ кәдесі» деп мейманның өнер көрсетуін сұрайды. Түк білмейтін қонақты айып ретінде мінгізетін керме арқан «Асау көк» деп аталады. Кермеге мінген қонақ әрі-бері сүрінбей жүруі керек. (дене шынықтыру)
Серуеннен оралу	Балалардың киімін ретімен шешу, әндерді үйрену, жұмбақтарды шешу, дербес және ойын әрекеті				

Балалардың үйіне қайтуы	Балалардың жетістіктері туралы әңгімелесу, ата-аналардың балаларды тәрбиелеу мен дамыту бойынша сұрақтарына жауап беру, кеңес беру. Кеңес: «Сіз, бала және табиғат»

**Балалардың жаз мезгіліндегі өмірін және тәрбиесін ұйымдастыру циклограммасы
2023 жыл**

Мектепке дейінгі ұйым: «Ақбота» бөбекжай» МКҚК

Топ: «Балапан» ортаңғы

Балалардың жасы: 3 жастағы балалар

Жоспардың құрылу кезеңі: 05.06-09.06.2023 жыл

Күн тәртібінің кезеңдері	Дүйсенбі 05.06.2023	Сейсенбі 06.06.2023	Сәрсенбі 07.06.2023	Бейсенбі 08.06.2023	Жұма 09.06.2023
Ата-аналармен әңгімелесу Балаларды қабылдау	Ата-аналармен бала денсаулығы, баланың үйдегі және көшедегі күн тәртібі туралы әңгімелесу. Балаларды қабылдау: таңертенгі сүзгі, балаларды жақсы көңіл-күймен қарсы алу. Балалар үшін қолайлы жағдай жасау, баланың бүгінгі көңіл – күйі туралы, оны не қызықтыратыны туралы әңгіме, жеке пікір білдіруге баулу Балалармен әңгіме: «Жаз деген не?» Міндеттері: балалардың табиғаттағы, адам өміріндегі маусымдық өзгерістер туралы білімдерін бекіту және жүйелеу; балалардың жаздың тән белгілері туралы түсініктерін кеңейту. Қызығушылықты, байқағыштықты, жазғы табиғаттың сұлулығын байқай білуге, табиғатқа ұқыпты қарауға тәрбиелеу. (сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет)				
Балалардың дербес іс-әрекеті (баяу қимылды ойындар, үстел үсті ойындары, бейнелеу әрекеті, эксперимент, кітаптар қарау және өзіне-өзі қызмет ету, тағы басқа іс-әрекеттер)	Перспективалық жоспарда қойылған міндеттерді іске асыру				
	Құрылыс ойыны: "Желкендер" Ойынның мақсаты: балаларды "үшбұрыш" формасымен таныстыру, ойлауды дамыту. Материал: геометриялық фигуралардың қайықтары бейнеленген сюжеттік	Құрылыс ойыны: "Тауық отбасы" Ойынның мақсаты: балаларды геометриялық фигураларды тануға және атауға үйрету. балалардың логикалық ойлауды дамыту. Материал: тауық	Құрылыс ойыны: "Суреттерді салу" Ойынның мақсаты: балалардың логикалық ойлауын дамыту, геометриялық фигуралар туралы білімді бекіту. Материал: геометриялық фигуралардың суреттері бар	Құрылыс ойыны: "Схема бойынша жобалау" Ойынның мақсаты: балалардың логикалық ойлауын дамыту. Материал: контурлық диаграммалары бар карталар, құрылысшы бөлшектері. Ойын барысы.	Құрылыс ойыны: "Таяқшалардан құрастыру" Мақсаты: геометриялық фигуралар туралы білімді бекіту, балалардың логикалық ойлауын дамыту. Материал: заттардың контурлық бейнесі бар карталар, әртүрлі

сурет, геометриялық фигуралары бар карта. Ойын барысы. Балаларға суретте не бейнеленгені туралы сөйлесуді ұсыну, содан кейін желкенді қарындашпен сызу. Олар қандай геометриялық фигураға ұқсайтынын, тағы қандай геометриялық фигураларды білетінін сұру. Осыдан кейін балалар кішкентай үшбұрышты, содан кейін үлкен үшбұрышты іздейді. Егер олар қиын болса, кескіндерді бояуға, кесуге және кескінге жабыстыруға көмектесу. Ойынның соңында қандай геометриялық фигураны қиып, алғаныңызды нақтылау. Қоршаған кеңістікте үшбұрышты нысандарды табуды ұсыну. Балаға үшбұрыштарды саусақпен үстелге, еденге, ауада салуға рұқсат ету. (Құрастыру)	отбасы бейнеленген сюжеттік сурет, геометриялық фигуралар бейнеленген карта. Ойынның барысы: баламен сюжеттік суретті қарастыру (алдын-ала боялған). "Не боялған? Отбасында әкесі, анасы қайсы? Балалар қайда? Қанша тауық? Олар қандай түсті?" Содан кейін бейнеленген геометриялық фигуралары бар картаны ұсыну және одан тауықтың, әтештің, тауықтың кескініне кесіліп, желімделуі керек фигураларды табуды сұрау. Балаға кесуге көмектесу, бірақ оны өзі жабыстыру. Жұмыстың соңында оның жетістіктерін куану. Балаға суреттегі ең үлкені мен ең кішірек шеңберді және ең кішкентай шеңберлерді көрсетуді ұсыну. Ойынның соңында қандай геометриялық	карталары, бос диаграммалары бар карталар, әртүрлі түстер мен өлшемдегі кесілген геометриялық фигуралар. Ойын барысы. Балалармен сызбаларды қарастыру. Оларға таныс геометриялық фигураларды табуды ұсыну. Түрлі-түсті қағаздан фигураларды ұсыну. (Құрастыру) Ойын кезінде балалардың жадына гүл атауларын бекітуді ұмытпау. Екінші сурет үшін пішіндерді олардың пішіні бірдей және түсі әртүрлі болатындай етіп кесу, сонда бала пішіні мен түсі бойынша бөлшекті іздейді. (Құрастыру)	ұзындықтағы таяқшалар. Ойынның мақсаты. Балаларға әр түрлі ұзындықтағы таяқшаларды ұсыну, алынған суреттердің ұзын, қысқа және қысқа таяқшаларды орналастыруды ұсынады. Балаларға қиындық тудыру үшін қажет болғаннан бірнеше егжей-тегжейлі ұсыну. (Құрастыру)	фигураны салу. Содан кейін балаға карта беру, онымен бірге заттардың контурын қарастыру, оларды танып, атау. Содан кейін кез-келген фигураны орналастыруды ұсыну. Жұмыс барысында төсеу процесінде пайда болатын таныс геометриялық фигуралардың аттарын бекіту. Фигураларды өз дизайныңызға сәйкес таяқшалармен орналастыруды сұрау. (Құрастыру)

	фигураны орындағанын нақтылау. Айналадағы кеңістікте дөңгелек пішінді заттарды табуды ұсыну. Бала шеңберлерді саусағымен үстелге, еденге, ауада салсын. Қағазға шеңберлер салуды ұсынуға болады. (Құрастыру)			
Таңертенгі жаттығу	ТАҢҒЫ ГИМНАСТИКА КЕШЕНІ Сапқа тұру, жүру, жүгіру, жалпы дамытушы және тыныс алу жаттығулары. Мақсаты: баланың организмін «ояту», оны тиімді күйге келтіру, жан-жақты, бірақ бұлшықет жүйесіне орташа әсер ету, дененің белсенділігін арттыру, дұрыс қалыптың қалыптасуына ықпал ету. «Доппен» 1.Б.қ. допты кеуде тұсында ұстау. Допты оңға жоғары көтеруден бастыда сол жаққа бағыттау. Б.қ.к сол жаққада солай істеу. Допты кезекпен тізеге тигізу. Тізені көтерумен. 2.Б.қ.: түзу тұру, аяқ алшақ, қолды түсіру. Допты жоғары артқа көтеруден, төмен түсіру иілумен, тізе бүгіп отырудан, бастапқы қалыпқа келу. 3.Б.қ.: аяқты аяқастырып, еденге отыру. Оңға иілу допты өзінен алысырақ жүргізіп әкеліп, бастапқы қалыпқа оралу. Сол жаққа бұрылып тағы солай жасау. 4.Б.қ.: түзу тұру, аяқтың арасын иықтың көлемінде ашу, қолда доп . Алға иілуден тізе астынан төменнен допты өткізу, бастапқы қалыпқа оралу. Екінші аяқтан осылай өткізу. 5. Б.қ.: арқаға жату, доп қолда. Бір жақ аяқты түзу көтеріп, допты айналдырып өткізу, бастапқы қалыпқа оралу. Екінші аяғымен осылай жасау. 6. Допты аяқтың ортасында қысып, қос аяқта секіру. Кезектестіріп жәй жүру. 7. Допты жоғары көтерумен дем алып, төмен түсіруден демді шығару Жәй жүру. (Дене шынықтыру)			
Таңғы ас	Салқын сумен жуыну. Сүртінуге. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптарды орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет етуге баулу. Балалармен бірге ойыншықтарды орнына жинау, олардың жауапкершіліктерін арттыру мақсатында кезекшілік ұйымдастыру. Тамақтанар алдында қол жуу ережесін сақтап жуғызу. Ас қабылдау алдында бір-біріне жақсы тәбет тілеп, лебіз айтуға үйрету. Тамақтану ережесін сақтау, ас құрал-жабдықтарын дұрыс пайдалану. Әдепті тамақтану.			

Гигиеналық шаралар: Мақсаты: мәдени-гигиеналық дағдыларды қалыптастыру: өздігінен жуыну, тамақтану алдында, дәретхананы пайдаланғаннан кейін қолды сабынмен жуу. Көркем сөз: Біз білеміз, білеміз, иә, иә, Су қайда шашырайды. Шығыңыз, су ханшайымы, Біз жуынуға келдік! Біз көңілді, Қолымызды жуамыз! (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет) Тамақтану Көркем сөз: Мен түскі асты өзім жеймін. Мен аузымды ашамын! Күш болу үшін, Бізге сорпа пісірді.	Гигиеналық шаралар: Таңғы ас алдында қолдарын жуу, қолды сұрту және орамалды орнына ілу. Көркем сөз: Дымқылдап күнде сен, Қолыңды сүйкесең. Кетіп кір-ыласың, Тап-таза боласың. (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет) Тамақтану (өз орнын білу, дұрыс отыру, ас ішу құралдарын дұрыс ұстау, тамақтану мәдениетін қалыптастыру, тамақ ішкенде сөйлемей, тамақтанып болғаннан кейін алғыс айту)	Гигиеналық шаралар: Таңғы ас алдында қолдарын жуу, қолды сұрту және орамалды орнына ілу. Көркем сөз: «Қолды таза жуу керек, Жендер суланбайды. Кім жеңін түрмейді, Ол су алмайды» - Қолды жуады, жуады. Содан кейін тәрбиеші сабынды алып, айтады: «Қызғылт, хош иісті, Оны көпіртіңіз және сіз таза боласыз» - Сабындайды, көпіртеді және сабынды сумен жуады. - бетті сумен сулайды, сабындайды және жуады. - сүлгі алып, бетін сулап, қуыршақтың қолын сүргіп, сөйлейді: «Енді мұрын таза, Иегі таза Және көздер жарқырайды –	Гигиеналық шаралар: Таңғы ас алдында қолдарын жуу, қолды сұрту және орамалды орнына ілу. Көркем сөз: Дымқылдап күнде сен, Қолыңды сүйкесең. Кетіп кір-ыласың, Тап-таза боласың. (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет) Тамақтану Көркем сөз: Біз анам үшін бір қасық жейміз, әкем үшін бір қасық жейміз, Ит пен мысық үшін, Торғай Терезені қағып тұр, Маған қасық беріңіз... Түскі ас аяқталды. (өз орнын білу, дұрыс отыру, ас ішу құралдарын дұрыс ұстау, тамақтану мәдениетін қалыптастыру, тамақ ішкенде сөйлемей, тамақтанып болғаннан кейін алғыс айту)	Гигиеналық шаралар: Таңғы ас алдында қолдарын жуу, қолды сұрту және орамалды орнына ілу. Көркем сөз: Біз білеміз, білеміз, иә, иә, Су қайда шашырайды. Шығыңыз, су ханшайымы, Біз жуынуға келдік! Біз көңілді, Қолымызды жуамыз! (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет) Тамақтану Көркем сөз: Міне, маған қасық бұршақ сорпасын алып келеді, Ал котлетті тікелей аузына шанышқы салып береді. (Сөйлеуді дамыту) (өз орнын білу, дұрыс отыру, ас ішу құралдарын дұрыс ұстау, тамақтану мәдениетін қалыптастыру, тамақ ішкенде сөйлемей, тамақтанып

	(өз орнын білу, дұрыс отыру, ас ішу құралдарын дұрыс ұстау, тамақтану мәдениетін қалыптастыру, тамақ ішкенде сөйлемей, тамақтанып болғаннан кейін алғыс айту)		Көңілді көрінеді!» (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет) Тамақтану (өз орнын білу, дұрыс отыру, ас ішу құралдарын дұрыс ұстау, тамақтану мәдениетін қалыптастыру, тамақ ішкенде сөйлемей, тамақтанып болғаннан кейін алғыс айту)		болғаннан кейін алғыс айту)
Ұйымдастырылған іс-әрекетке дайындық	Балалар әсерлерімен бөлісу, жаңалықтарды білу, бірлескен жоспарларды, мәселелерді талқылау, қызығушылықтары бойынша әрекет түрін таңдау, ережелер туралы келісу және т. б. Ұйымдастырылған іс-әрекет тақырыбына сай жұмбақтар жасыру. Жаттаған тақпақты есіне түсіріп, қайталап айту.				
	Санамақ «Балықтар Бес сүйкімді кішкентай балық Өзенде айналып өту, (қолдар бір-біріне басылған, сәл дөңгелектелген; өзгермелі қозғалыстар ауа арқылы орындалады) Үлкен шегеленген Құмдағы бөрене, (қолдардың орналасуы бірдей, оларды екі жаққа бұрамыз) Ал балық:	«Жануарлар» саусақ жаттығуы Енді сендерге айтамыз (саусақтарыңды жұдырыққа түйіп, ашыңдар) Күшіктер мен аналар туралы: (әр атқа саусақтарыңды бұғу) Мысықта әдемі марғаулар бар, Итте тентек күшіктер бар, Сиырдың бұзаулары бар. Қоянның қорқақ қояндары бар, Ал анамның тентек балалары бар. (Сөйлеуді	«Құстар» саусақ жаттығуы Тоқылдақтар қатты сыбдырдайды, Бұлбұлдар ән айту үшін шықты (біз саусақтарымызды «тұмсықша» бүктейміз, оларды айналдырамыз). Күн таңертең шығады Жерді жылыту үшін (қолдар «шелекті» білдіреді, қолымызды басымыздың үстінен көтеріп, шелекті ашыңыз, күн сияқты, алақанның қабырғалары басылған күйде қалады).	«Құстар» саусақ жаттығуы Таңертең тамақтандырғышқа қанша құс ұшты? Біз қазір айтамыз, батыл санап шығамыз (жұдырықшамен жұмыс жасаймыз). Екі қарға, бұлбұл, Алты шымшық және торғай Түрлі-түсті қауырсындары бар ағаш қарақұйрығы (әр атқа саусақтарыңызды бүгіңіз). Біз дәндерді толтырамыз (қайтадан жұдырықшамен жұмыс жасаймыз). (Сөйлеуді дамыту	«Гүлдер» саусақ жаттығуы Бірі - түймедақ, екеуі - қызғалдақ, Үш - ыстық елдерден келген пион (әр атқа саусақтарды бұғу). Үлкен шоқты құрастырайық Және оны шкапка қою (біз жұдырықшамен жұмыс жасаймыз). (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет)

	«Мұнда сүңгу оңай!» (қолдардың жағдайы бірдей, ауада сүңгу қозғалысы жасалады) Екіншісі: «Бірақ мұнда терең» (қолымызды екі жаққа сермеу). Үшіншісі: «Сонымен мен ұйықтағым келеді!» (қолдардың жағдайы бірдей, бір қолдың сыртқы жағын айналдырамыз). Төртінші болды Аздап мұздатыңыз (қолымызбен дірілді бейнелейміз). Бесінші: «Міне, қолтырауын! (Қолдардың жағдайы бірдей, біз қолтырауынның ашылатын және жабылатын аузына еліктейміз). Тез жүзіп кетіңіз Жұтпау үшін! «(Қолдар қайтадан жабық, біз жүзетін балықтарға	дамыту және көркем әдебиет)	Күн таңертең шығады Жерді жылыту үшін (қозғалыстар бірдей). Ағындар төмен қарай ағады Барлық қарлар жоғалып кетті (біз ағынды ағындарға еліктейміз - қолдар алақанды төмен қаратып, саусақтарды біріктіріп, жоғарыдан төменге қарай тегіс толқын тәрізді қимылдар жасаймыз). Ал сары шөптің астынан (қолдар қайтадан «шелекті» білдіреді) Гүл қазірдің өзінде өсіп келеді ... («шелек» ашылады, щеткалар жабық күйде қалады, саусақтар жайылып, жартылай бүгілген) Ал сары шөптің астынан Гүл қазірдің өзінде өсіп келеді ... (бірдей қимылдар) Қоңырау ашылды (қолдар шынтаққа тіреледі, саусақтар жұдырыққа түйіледі) Көлеңкеде, ормандар бар жерде (біртіндеп жұдырық түйіліп, қоңырау кесесін	және көркем әдебиет)	

	еліктейміз). (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет)		кұрайды), Динг-динг, ақырын айтады (біз қоңырауды «динг-динг» деп айта саламыз), Динг дин, көктем келе жатыр. Динг-динг, ақырын ән айту, Динг дин, жаз келе жатыр. (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет)		
Мектепке дейінгі ұйымның кестесі бойынша ұйымдастырылған іс-әрекет	Дидактикалық ойын: "Жәндіктерді ата" Мақсаты: балалардың бөлме өсімдіктерінің (тамыр, сабақ, жапырақ, гүл) құрылымдық ерекшеліктері туралы білімдерін нақтылау. Бөлшектерді дұрыс атауға, сөйлемдер құруға үйрету. Тақырыпты бөліктерден құрастыруда жаттығу. Көрнекі қабылдауды, логикалық ойлауды дамыту.	Дене шынықтыру (Спорт нұсқаушысының жоспарына сәйкес) Дидактикалық ойын: "Барлығы үйде" Мақсаты: оның бір бөлігін табу. Зейінді, реакция жылдамдығын дамыту. Ойын ережесі: сигналдан кейін әрекет ету. Ойын әрекеті: белгілі бір белгі бойынша "өз" үйінді іздеу. Ойын барысы: Тәрбиеші балаларға ағаш жапырақтары бейнеленген	Дене шынықтыру (Спорт нұсқаушысының жоспарына сәйкес) Дидактикалық ойын: "Ұшады, секіреді, жүзеді" Мақсаты: балалардың жәндіктердің, жануарлардың, құстардың қозғалу жолдары туралы білімдерін бекіту. Салыстыру, ұқсастық пен айырмашылықтың белгілерін табу қабілетін дамыту. Адалдық пен төзімділікке тәрбиелеу.	Музыка Тақырыбы: «Ойындар» Ән тыңдау: «Көңілді сылдырмақтар» әні И. Сапарбай, А. Тоқсанбаев Ән айту: «Көңілді сылдырмақтар» Ойын: «Сылдырмақ» (қайталау) Дидактикалық ойын: "Ізде және тап" Мақсаты: жылдың жекелеген уақыттарына тән белгілерді ажырата білуге машықтану. Зейінді, есте сақтауды, сөйлеуді дамыту. Ойын ережесі: бір-біріне жауап беру. Ойын әрекеті: картаның сипаттамасы, оны жылдың белгілі бір	Дидактикалық ойын: «Сипатта, мен табамын!» Мақсаты: тәрбиешінің сұрақтарына жауап ретінде тақырыптың сипаттамалық белгілерін бөліп көрсету және атау. Біртұтас сөйлеуді, ойлауды дамыту. Ойын ережесі: сипатталған нәрсені атауға болмайды. Тәрбиешінің сұрақтарына нақты және дұрыс жауап беру. Ойын әрекеттері: жұмбақтар жасау. Ойын барысы: Балаларға көкөністер мен жемістер

	Балаларда өсімдіктерге ұқыпты қарауға, оларға қызығушылық танытуға тәрбиелеу. Ойын ережесі: таңдауда қателеспеу. Ойын әрекеті: бөлшектерді іздеу және бүкіл суретті бүктеу. Ойын барысы: тәрбиеші балаларға бүкіл суреттің бөліктерін қарастыруды ұсынады. Балалар бүктелетін гүлді таңдайды. Олар оның атын айтады. Содан кейін гүлдер суреттер жиынтығынан бүктеледі. Ойын барысында тәрбиеші балаларға сұрақтар қояды: - Зауытты дұрыс орналастыру. - Неліктен өсімдік бөліктерін басқаша емес, дәл осылай	карталарды таратады. Ол былай дейді: "Біз кемпингке бардық деп елестетіп көрейік. Әр бөлім шатырды ағаштың астына қойды. Сіздің қолыңызда шатырыңыз орналасқан ағаштың жапырақтары бар. Біз серуендейміз, бірақ кенеттен жаңбыр жауды. Барлығы үйде! Балалар сигнал бойынша үйіне қарай жүгіреді. Олар жапырағы бар ағаштың жанында болады. Ойынның нәтижесі: кім жапырақты ағашты тезірек тапса, сол жеңеді. (Қоршаған ортамен таныстыру) "Қалағаныңды мүсінде" Мақсаты: жұмыстың мазмұнын өз бетінше ойластыру және мүсіндеудің әртүрлі әдістерін қолдана отырып, идеяны соңына дейін жеткізу қабілетін дамыту. Ермексазбен мұқият жұмыс істеуді үйрену.	Материал: жәндіктер, жануарлар, құстар бейнеленген карталар. Ойын ережесі: малтатас алғаннан кейін жауап беру. Ойын әрекеттері: қиыршық тасты беру. Ойын барысы: тәрбиеші, мысалы, жәндіктер бейнеленген картаны шығарады және көбелектің әрекеттерін атауды сұрайды. Қиыршық тасты бір-біріне бере отырып, балалар: "ұшады, ұшады, дірілдейді, отырады, қол бұлғайды, шыршаны таратады", - дейді әрекетті атамайтын адам ойыннан шығады. Содан кейін келесі сурет қойылады – шегіртке... Ойынның нәтижесі: ойыннан шықпаған балалар жеңеді (2-3 бала). (Қоршаған ортамен таныстыру) «Жасыл шөптер» Мақсаты: жұмыстың мазмұнын өз бетінше ойластыру және мүсіндеудің әртүрлі	уақытына байланыстыру. Ойын барысы: тәрбиеші балалардың алдына карточкалар қояды, содан кейін жыл мезгілін атайды. Балалар жылдың осы уақытының белгісін анықтауға болатын картаны табады. Жылдың осы уақытына анықтама беру. Дұрыс жауап үшін балалар фишкалар алады. Ойынның нәтижесі: кім көп фишка жинаса, сол жеңеді. (Қоршаған ортамен таныстыру) «Гүлді ағаш» Мақсаты: балаларды ермексазбен мұқият жұмыс істеуді үйрету. Материал: клеенкалар, ермексаз, стектер, майлықтар. (Мүсіндеу)	бейнеленген карталар таратылады. Олар тәрбиешіге көрсетпей, бейнеленген затты сипаттайды. Егер сипаттама қысқа болса, тәрбиеші қосымша сұрақтар қояды. Ойынның нәтижесі: дұрыс және дәл сипаттау үшін балалар чиптер алады және жеңімпаз болып саналады. (Қоршаған ортамен таныстыру) «Ақ қайың» Мақсаты: балалардың әртүрлі мөлшердегі нысандарды мүсіндеу қабілетін бекіту. Мүсіндеуде айналадағы адамдардан алған әсерлерін жеткізуге үйрету. Өз қызметінің нәтижелеріне оң көзқарасты, құрдастар жасаған суреттерге мейірімді қатынасты тәрбиелеу. Материал: клеенкалар, ермексаз, стектер, майлықтар. (Мүсіндеу)

	орналастыру керек? (Қоршаған ортамен таныстыру) «Жазғы кілем»(жіппен тоқу) Мақсаты: әр түрлі түсті жіппен кілемшені қарапайым тоқу әдісімен мүсіндеу; халық өнерінің әртүрлі түрлерінің ұқсастықтарын іздеу. Материалдар: әр түрлі түсті ермексаз, төсеніші, стектер, картон, слайд-иллюстрациялар. (Мүсіндеу)	Материал: клеенкалар, ермексаз, стектер, майлықтар. (Мүсіндеу)	әдістерін қолдана отырып, идеяны соңына дейін жеткізу қабілетін дамыту. Ермексазбен мұқият жұмыс істеуді үйрену. Материал: клеенкалар, ермексаз, стектер, майлықтар. (Мүсіндеу)		
Серуенге дайындық	Өз-өзіне қызмет көрсету дағдыларын қалыптастыру. Киінудің бірізділік алгоритмін бекіту. Бір-біріне көмек көрсету <i>(тәрбиешінің және белсенді балалардың көмегі)</i>, серуенге мотивация <i>(мазмұны, проблемалық жағдаяттар)</i>, көркем сөзбен ынталандыру <i>(мақал-мәтелдер, жаңылташтар, жұмбақтар, өлеңдер)</i>. Көтеріңкі көңіл-күй сыйлау. Мақал-мәтел: «Еңбектің наны тәтті» «Жалқаудың жаны тәтті»				

Серуен	1) Балалардың денсаулығын нығайту, қимыл-қозғалыс белсенділіктерін арттыру (<i>қимылды дидактикалық ойындар, ережелері бар қимылды ойындар, ойын жаттығулары, жарыстар, ұлттық ойындар және басқа</i>). Көтеріңкі көңіл-күй сыйлау. Балалардың танымдық қызығушылықтарын дамыту. Мақсатты серуендер, танымдық әңгімелер, бақылаулар, табиғатты бақылау тәсілдерін көрсету, сенсорлық бақшадағы тәжірибелер. Балалардың шынайы өмірді көркем-эстетикалық қабылдауын қалыптастыру. Аумақтық кеңістікте немесе оның сыртында табиғатты тамашалау. Сенсорлық бақшада тірі және өлі табиғат нысандарын, табиғат құбылыстарын бақылау. Балалардың дербес шығармашылық әрекетіне мүмкіндік беру. 2) Еңбекке баулу үшін балабақша ауласында баланың қызығушылығын оятатын кеңістік құру. Балаға Ортаңғытердің еңбек етуін бақылату және оларға көмектесуге, бірлесіп жұмыс істеуге тарту. Балалардың ойын, идеясын жүзеге асыру. Серуенге алып шыққан заттарымен ойнату. 3) Музыка жетекшісі мен дене шынықтыру нұсқаушының жоспары бойынша жүргізілетін шаралар немесе бірлескен жұмыстар.				
	Бақылау: Жаңбырдың жауғанын бақылау. Мақсаты: Жаңбырдың неден пайда болатыны туралы түсініктерін қалыптастыру. Оның табиғатқа тигізер пайдасы туралы айту. Жерге сіңуін көрсету. (Қоршаған ортамен таныстыру) Көркем сөз. Жау, жау жаңбыр, жау жаңбыр. Арық суы мол болсын. Өсімдіктер көп болсын. Тілдерін дамыту. - Қазір қай мезгіл? - Жазда қандай құбылыстарды байқадыңдар? - Ағаштарда қандай өзгеріс бар? (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет) Еңбек: құмға су құю.	Бақылау: Ағаштың жапырақтарын салыстыра бақылау. Мақсаты: Ағаштардың түрлеріне қарай жапырақтарының да әртүрлі болатындығын көрсету. Аққайың ағашының жапырағымен таныстыру. Оны емен ағашының жапырағымен салыстыра отырып, айырмашылықтарын айтуға үйрету. (Қоршаған ортамен таныстыру) Көркем сөз. Жапырақтар, жапырақтар, Күз болғанда сарғаяды. Ал қазір тұр	Бақылау: Құстарға бақылау жасау. Мақсаты: құстардың түрлерімен жақынырақ таныстыру. Балаларда аяушылық, қамқорлық сезімін дамыту. Құстардың біздің досымыз екендігін айту. (Қоршаған ортамен таныстыру) Көркем сөз: Сауысқан-қорқақ құс, Көкек-мақтаншақ құс. Бұлбұл-әнші құс, Көгершін-бейбітшілік құсы. (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет) Еңбек: құстарға жем шашу, нан кимын салу. Мақсаты: балаларды еңбексүйгіштікке, құстарға қамқор бола білуге тәрбиелеу.	Бақылау: Бақбақ гүліне бақылау жасау. Мақсаты: аулада өсіп тұрған бақбақ гүлімен таныстыру, бақбақ гүлінің жапырағын, гүлін қарап басқа гүлден өзгешелігін ажыратып айта білуге үйрету. Гүлдер ауламызды көріктендіріп тұрғаны айту. (Қоршаған ортамен таныстыру) Сұрақ-жауап: 1. Гүлдердің түрі қандай болады? -Әр түрлі: әдемі, қызыл, сары. 3. Гүлдерге қандай қамқорлық	Бақылау: Жаңбырды бақылау. Мақсаты: жаңбырдың жауғанына бақылау жасау, жерге түскен су тамшыларының жерге сіңіп кеткенін бақылату. Жаңбырдың пайдасы туралы айту. (Қоршаған ортамен таныстыру) Көркем сөз: Суырды көкте қылышын Нөсерлі қара төнді бұлт. Асыға үйге енді жұрт, Ақырды жерге долы бұлт. (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет) Еңбек: аула сыпырушыға көмектесу. Мақсаты: балаларды еңбексүйгіштікке

	қопсыту. Мақсаты: балаларды еңбексүйгіштікке тәрбиелеу. (Еңбек қызметі) Қ/қ ойыны: «Күн мен жаңбыр» (Дене шынықтыру) Жеке жұмыс: Жұмбақ шешу. Көтеріліп теңізден, Аспанға биік барамын. Биіктен қайта түскенде, Өңі кірер даланың. (Жаңбыр) Өзіндік іс-әрекеті: қалаған ойындарын ойнау.	алдымызда, Жап-жасыл боп бояуы. Сұрақ-жауап. аз мезгілінде ағаштар қалай өзгерді? апырақтарының түсі қандай болады? (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет) Еңбек: ағаштарға су құю. Мақсаты: балаларды еңбексүйгіштікке тәрбиелеу. (Еңбек қызметі) Қ/қ ойыны: №-20 «Көбелектер, бақалар» (Дене шынықтыру) Жеке жұмыс: жаз мезгілі туралы тақпақты қайталау. Өзіндік іс-әрекеттері: қалаған ойындарын ойнау.	(Еңбек қызметі) Қ/қ ойыны: «Аңшылар» (Дене шынықтыру) Жеке жұмыс: 2-3 балаға асфальт үстіне сурет салдыру. (құстың ұясы, құстар т.б) Өзіндік іс-әрекеттері: балалардың өзіндік іс-әрекеттері.	жасаймыз? - Баптаймыз,жұлмаймыз,қамқорлақ көрсетеміз. (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет) Еңбек: гүлдерге су құю, түптерні қопсыту. Мақсаты: балаларды еңбексүйгіштікке тәрбиелеу. (Еңбек қызметі) Қ/қ ойыны: «Қоймадағы тышқандар» (Дене шынықтыру) Жеке жұмыс: 2-3 балаға бақ-бақ гүлінің емдік қасиеті туралы мәлімет беру. Өзіндік іс-әрекеттері: қалаған ойындарын ойнау.	тәрбиелеу. (Еңбек қызметі) Қимылды ойын: «Көк ту» Мақсаты: Достыққа, белсенділікке, ұйымшылдыққа баулу. Ойын шарты: Балалар екі топқа бөлінеді. Әр топта өз тулары болады. Әр тудың қорғаушысы болады. Ту қорғаушылар тудың қасында тұрады. Ал, басқа балалар қарсыластарын өз тобына ауыстырулары керек. Екі топтың ортасынан сызық сызылады да, қарсыластарына қарама - қарсы тұрады. Бір - бірінің қолдарынан ұстап, өз топтарына тартып алуға тырысады. Сөйтіп қай топ балаларды көп жинай алса, сол топ жеңіске жетеді. Жеңілген топтың туына шабуыл жасалады. Егер де туларын қорғап қалса, ойын жалғаса береді. (Дене шынықтыру)

					Жеке жұмыс: Жұмбақ шешу. Көтеріліп теңізден, Аспанға биік барамын. Биіктен қайта түскенде, Өңі кірер даланың. (Жаңбыр) Геометриялық пішіндерді қайталау. Өзіндік іс-әрекеттері: қалаған ойындарын ойнау.
Серуеннен оралу	Балалардың реттілікпен шешінуі, жұмбақтар шешу, өлеңдер, әндер жаңылтпаштар, санамақтар және т.б. жаттау Киімді белгілі бір тәртіппен шешу және кию дағдыларын үйрету: - Түймелерді ретумен ағытамыз. - Көйлек, шалбарды шешеміз, ақырын іліп қоямыз. - Көйлекті шешіп, оны шалбарға, шортиға қосып іліп қоямыз. - Аяқ киімді шешіп, екінші аяқ киімді киеміз. - Колготкаларды шешіп, көйлекке қосып іліп қоямыз. (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет)				
Түскі ас	Гигиеналық шаралар:Түскі ас алдында гигиеналық шараларды орындау: қолды дұрыс жуу, өз орамалының орнын білу, қолды дұрыс сүрту, орамалды ілу көркем сөз қолдану: «Сылдырлайды мөлдір су, Мөлдір суға қолыңды жу» Кезекшілердің жұмысы: (асхана құралдарын, майлықтарды үстелге қою) Тамақтану (өз орнын білу, дұрыс отыру, асхана құралдарын дұрыс ұстай білу, ұқыпты тамақтану, сөйлеспеу, алғыс айту) (мәдени-гигиеналық дағдылар, өзіне-өзі қызмет ету, еңбек әрекеті) «Қонжыққа қасықты қалай ұстауды үйретеміз».(Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет)				
Күндізгі ұйқы	Тамақтан соң ауыздарын сумен шаюды қалыптастыру. Киім түймелерін, сырмаларын өздігінше ағыту. Киімдерін ұқыпты орындыққа іліп (немесе арнайы сөреге) қоюды, өз төсек орнын тауып жатуды үйрету. Ұйқы кезінде бала басына көрпені жауып, мұрнын жастыққа көміп тастамауын, жастықта баланың денесі емес, тек басы жатуын қадағалау. (өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ моториканы дамыту). Әлди Мақсаты: бала ағзасының физиологиялық тепе-теңдігін қалпына келтіру.				

	Әлди, әлди, әлди-ай, Балалар ұйықтап жатыр. Төменгі төсекке, Балалар тыныш ұйықтайды, Мен ән саламын! Балалардың тыныш ұйықтауы үшін жайы баяу музыка тыңдау. «Әлди» Ж.Байырбекова (Музыка)
Біртіндеп ұйқыдан ояту, сауықтыру шаралары	Түскі ұйқыдан кейінгі сауықтыру шаралары (дене жаттығулары), ауа, су емшаралары, жалпақ табандылықты болдырмау үшін түйіршікті және жұмсақ жолақшалармен жүру (дене белсенділігі). 1. Керует жанындағы жаттығулар Бойымызды жазайық. Қолымызды созайық Жаттығулар жасайық, Ұйқымызды ашайық. - Б. қ. қол белде: басты оңға, солға, алға, артқа бұру. - Б. қ. кезекпен оң қолды және сол қолды кезекпен көтеру. - Б. қ. оң жаққа және сол жаққа бұрылу. - Б. қ.: қолды аяқ ұшына жеткізу, бастапқы қалыпқа келу. Бір орында жүру, ұйқы бөлмеден аяқ ұшымен шығады. 7-8 рет(дене шынықтыру). Киімдерін реттілікпен өздігінен киіну. Түймелерін қадау, сырмаларын сыру, аяқ киімдерін дұрыс киюді үйрету. Қыз балаларды шаштарын тарауға үйрету (өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ моториканы дамыту). Қолдарын жуу, құрғатып сүрту, сүлгіні өз орнына іліп қоюды үйрету Шомылған баланы, Аймалап алады. Сүртеді қолыңды, Сүртеді жоныңды. (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет)
Бесін ас	Гигиеналық шараларды орындау (мәдени-гигиеналық дағдылар). Балалардың назарын тағамға аудару, мәдениетті тамақтануға баулу Ас мәзірімен таныстыру. Бір-біріне кедергі жасамай мәдениетті отыруға баулу, балалардың назарын тағамға аудару. «Бата» Дастарханыңа береке берсін, Бастарыңа мереке берсін, Астарыңа адалдық берсін, Бастарыңа амандық берсін, Дендеріңе саулық берсін! Әумин! (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет)

Балалардың дербес іс-әрекеті	«Түрлі түсті үшбұрыштар» дәстүрлі емес сурет техникасымен сурет салу. Мақсаты: Балалардың экологиялық қауіпсіздік ережелері туралы білімдерін нақтылау және кеңейту. Ауаның ластану көздері, таза ауаның денсаулық үшін маңызы туралы қарапайым идеяларды қалыптастыру. Күнделікті өмірде табиғатқа қамқор болуға деген құлшынысты, шығармашылық қабілетін, қиялын дамыту. Балаларды әдемі, әрі таза сурет сала білуге тәрбиелеу. Салауатты өмір салтын қалыптастыру. Экспрессивті бейнелер жасау үшін әртүрлі материалдар, жұмыс әдістерін	«Тығыннан немесе өшіргіштен жасалған мөрлермен басып шығару» Мақсаты: Кескінді алу әдісі: бала тығынды бояумен мөртабан жастығына басады және қағазға әсер етеді. Басқа түсті алу үшін тостаған мен тығын да өзгереді. Материалдар: түрлі-түсті бояулар, тығындар (Сурет салу) «Үй» Мақсаты: Квадратты екіге, диагональ бойынша бүктеуге, квадраттың ортасын табуға, оны диагональ бойынша және екіге бүктеуге, парақтың шетін ортасына қарай бүктеуге, квадратты екіге, диагональ бойынша бүгу арқылы анықтауға, квадраттың бұрыштарын ортасына қарай бүктеуге үйрету. Шығармашылық қиялды, жазықтықтағы бағдарды, зейінді, есте сақтауды дамыту. Материал: Негізгі	«Сиқырлы жазғы орман» «Жапырақтарды басып шығару» техникасы Мақсаты: балаларды "жапырақтарды басып шығару" дәстүрлі емес сурет салу әдістерімен таныстыруды жалғастыру; - балаларда қолдың ұсақ моторикасын дамыту; қиял, шығармашылық қабілеттер, композиция сезімі, түс қабылдау; жазғы табиғат құбылыстарына қызығушылықты, жаздың сұлулығына эмоционалды жауаптылықты тәрбиелеу; Материал: А4 парақтары, ағаш жапырақтары, саусақ гуашь; майлықтар. (Сурет салу) «Есік не үшін қажет» Мақсаты: "Есік" негізгі формасымен	«Су әлемінде» дәстүрлі емес әдістерді қолдана отырып сурет салу Мақсаты: балаларда судың физикалық қасиеттері туралы түсінік қалыптастыру (мөлдір, иіссіз, дәмсіз, балаларды өзгертуге болатындығын түсінуге жетелеу, балалардың адам үшін су қажеттілігі туралы білімдерін бекіту, бақылау кезінде байланыс орнату тәжірибесін жинақтау, талдау, қорытынды жасау, сөздік қорын байыту, сурет салудың дәстүрлі емес техникасымен таныстыру боялған сабын көпіршіктерінің көмегімен. Материал: А4 қайнаған суы бар графин, стакандар, қасықтар, щеткалар, қант, тұз, лимон, еритін кофе, Джем; түрлі түсті гуашь, ыдыс жууға арналған сұйықтық, коктейль түтіктері, қайшы, ақ қағаз парақтары 10*10 см,	«Көңілді Қыз» дәстүрлі емес техниканы қолдану түтікшелі кляксография. Мақсаты: дәстүрлі емес сурет салу техникасын қолдана отырып, қыздың портретін салуға үйрету (сабанмен дақ түсіру) Мақсаты: - "түтікпен кляксография" дәстүрлі емес техникасын үйрету; - шығармашылық қиялды, белсенділікті дамыту; - балалардың бейнелеу іс-әрекетіне деген қызығушылығын арттыру. Материал: коктейль түтіктері, қарапайым қарындаш, гуашь бояуларының жиынтығы, су, щеткалар, майлықтар, түрлі-түсті бұйралары бар шүберек қуыршақ. (Сурет салу) «Кішкентай кірпі» Мақсаты: Балаларды тікбұрышты қағаздан кірпіні

	өзгерте білу. «граттаж» және шанышқылармен сурет салу дәстүрлі емес әдістерін қолдана отырып, табиғаттың экспрессивті бейнесін жасау. (Сурет салу) "Алма" оригами Мақсаты: балаларды оригами техникасымен таныстыруды жалғастыру. Балаларды іс-әрекеттің дәлдігіне бағыттаңыз. Балаларды иілу орнын үтіктеуге үйрету. (Жапсыру)	формалардың графикалық үлгілері: "кітап", "Үшбұрыш", "батпырауық" (кесте), түрлі-түсті қағаздар. (Жапсыру)	таныстыру. Бүктеудің негізгі элементін жаттықтыру-парақтың шетін ортасына қарай бүгу, оны квадратты екіге бүгу (қол-көз) үйді бүктеу, есікті бүктеу, есікті үйге жабыстыру арқылы анықтау. Материал: Ертегілерден иллюстрацияларды, үйлердің суреттерін (көп қабатты, ағаш үйлер) қарастыру. "Есік" негізгі пішінінің үлгілері. (Жапсыру)	алдын ала көк түске боялған ватман. (Сурет салу) «Еркін тақырып» Мақсаты: Балаларды ерте алған білімдерін пайдаланып колөнер жасауға шақыру. Негізгі пішіндерді бекіту: "шаршы", "үшбұрыш". Балалар шығармашылығының өнімін жасау, әңгіме Түрлі өлшемдегі түрлі-түсті қағаздар, схемалар, "жаз" қалтасы. Материал: көк түсті А4 парақтары, өздігінен жабысатын қағаздан жасалған түрлі түсті жолақтар. (Жапсыру)	бүктеуге үйрету; бүктемелерді тегістеу арқылы парақты әр түрлі бағытта бүктеу дағдыларын бекіту; материалға (қағазға) табандылық пен ұқыптылыққа тәрбиелеу Оригами техникасымен кірпі фигурасын орындау. кірпі бейнеленген карточкалар (А4 форматы Материал: "кірпіден хат"; қағаз тіктөртбұрыштар (қабырғалардың ұзындығы 1:2 қатынасында); түрлі-түсті қарындаштар(Жапсыру)
Тәрбиеші мен баланың еркін қызметі	Балалардың қызығушылықтарын мақсатты ойын арқылы, танымдық-зерттеушілік жұмыс, музыкалық-көркем образ, қимыл-қозғалыс, коммуникативтік байланыс, оқыту, еңбекке баулу арқылы дамыту <i>(оның ішінде өңірлік ерекшелікті ескерумен)</i>. Балалардың ойы мен идеяларын ескеру арқылы олардың қабілеттерін ашуға мүмкіндік беру. Сюжеттік - рөлдік ойын: «Емхана» №10 Мақсаты: балаларда дәрігер мамандығына деген қызығушылық қалыптастыру. Сюжеттік ойындарды дамыта білу дағдыларын қалыптастыру. Медициналық құралдардың атауын бекіту: фонендоскоп, шприц, шпатель, мақта, дәке. Ауру адамдарға қамқорлықпен, мейіріммен қарауға тәрбиелеу. Керекті құрал жабдықтар: дәрігердің бас киімі мен халаты, медициналық құралдар. «Бейтаныс адамдар мен байланыс жүріс тұрыс ережелері» балаларға кеңес жүргізу				
Серуенге дайындық	Серуенге қызығушылықты арттыру. Балалардың реттілікпен киінуі, серуенге шығу, топтық ережелерді қайталау.				

	«Киімді қалай киюге болады?» әңгіме Киімдердің тазалығын сақтау қажет. Киінгенде киімнің түймесінің дұрыс қадап, көйлектің шалбардың немесе юбканың ішіне салынғанын қадағалау керек. Шұлықтың, аяқ киімнің оң киілуіне баса назар аудару керек. (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет)				
Серуен	Күннің екінші жартысындағы ауа-райы құбылыстары мен табиғат объектілерін бақылау <i>(қоршаған ортамен таныстыру)</i> Ұлттық ойын: «Бөрік жасырмақ» Ойынға қатысушылар араларынан бір ойыншы шығарып, алыстау жерге таман барып, бөрік немесе басқа бір белгілі затын жасыруға жібереді және өзі де сол маңайына жасырынуы керек. Қалған ойыншылар тығылған ойыншылардың тыққан затын іздеуге кіріседі. Кімде-кім тығылған бөрікті көріп қойып алуға	Күннің екінші жартысындағы ауа-райы құбылыстары мен табиғат объектілерін бақылау <i>(қоршаған ортамен таныстыру)</i> Ұлттық ойын: «Белбеу соқ» Ойыншылар екі-екіден жұптасып, шеңбер жасап тұрады. Бір ойыншы белбеуді алып, екіншісін қуға тиіс. Қашқан шеңбер жасап тұрған бір жұптың алдына келіп тұрған кезде, артық қалған үшінші ойыншы шеңберді айнала қашады. Егер қуғыншы оны белбеумен соғып үлгеріп, өзі бір жұптың алдына келіп үлгерсе, оның орнын келесі ойыншы басады. (дене шынықтыру)	Күннің екінші жартысындағы ауа-райы құбылыстары мен табиғат объектілерін бақылау <i>(қоршаған ортамен таныстыру)</i> Ұлттық ойын: «Ат жарыс» Бұл ойын екі командаға бөлініп ойналады. Ойын шарты: Балалар тәрбиешінің «Алға»-деген белгісі бойынша, дөңгелек үстіндегі қимылын салып жарысады. Қай команда мәреге тез жетіп бітіреді. Сол команда жеңімпаз болады. Ат кескін бет пердесін тақымға қысып мәреге шауып жету. Керекті құралдар: Екі командаға аттың кескін бет пердесі. (дене шынықтыру)	Күннің екінші жартысындағы ауа-райы құбылыстары мен табиғат объектілерін бақылау <i>(қоршаған ортамен таныстыру)</i> Ұлттық ойын: «Үй артында ағаш» Ойынды топ бала болып ойнайды. Ойын тәртібі: қатысушылар бірінің қолынан бірі ұстап, дөңгелек тұрады. ойын бастаушы не белбеу, не тапшы,-дейді. Екінші балаға қарап байқап отырады да, міне, - деп бір саусақтың басынан шымшып ұстап тұрады. Егер екінші бала жасырушының ортаңғы саусағын дәл тапса, ұпайды бірінші бала тартады. Ұтқан бала ұпай алу үшін мына ережелермен сөздерді жақсы білуі керек. 1. Бас бармақтан бастап ашпағанның түгел атап береді:	Күннің екінші жартысындағы ауа-райы құбылыстары мен табиғат объектілерін бақылау <i>(қоршаған ортамен таныстыру)</i> Ұлттық ойын: «Қуыр-қолқуыр қуырмаш» Оң қолдың бес саусағын бір жерге түйістіреді де, сол қолымен оны бүрмелеп қапсыра ұстайды. Содан соң екінші балаға: ортаңғы саусағымды тапшы,-дейді. Екінші балаға қарап байқап отырады да, міне, - деп бір саусақтың басынан шымшып ұстап тұрады. Егер екінші бала жасырушының ортаңғы саусағын дәл тапса, ұпайды бірінші бала тартады. Ұтқан бала ұпай алу үшін мына ережелермен сөздерді жақсы білуі керек. 1. Бас бармақтан бастап ашпағанның түгел атап береді:

	қам жасаса онда иесі бермеуге тырысады. Бермеудің жағдайы – екеуі бірдей бас салып бөрікке таласу емес, қай бұрын алғаны алады. Ал көрген ойыншы ала алмай қалса, онда иесі қорып, бөрікке жібермеуге тырысады. Ал басқалардың қай-қайсысы болмасын бөріктің иесіне қол тигізіп, күш жұмсауына болмайды. Қайткенде де алдап жүріп алып, оны жүргізушіге ертіп келулері керек. Келесі жолы бөрікті әкелген ойыншы барады да, ойнаушының уақыттары жеткенше ойын жалғаса береді. (дене шынықтыру)			белгісі. Енді: Үй артында қол ағаш, Жел бау тартам есік аш – деп жүгіріп жүрген баланы өзі артындағы баланы артына ормалмен бір соғып қалады да, орамалды сол балаға тастай сала: Үй артында қол ағаш, Озам десең ала қаш-деп өзі сол бетімен жүгіре береді. Осының боларын біліп, әзір тұрған бала қол ағашты ала сала, әлгі балаға қарама-қарсы жүгіреді. Бұл кезде дөңгелене тұрған балалар Үй артында қол ағаш, Қол ағашты ала қаш. Бұрын келген балаға, Тездеп барда есік аш, деп барлық бала хормен айтады. (дене шынықтыру)	басбармақ, балан үйрек, ортан терек, шылдыр шүмек, кішкентай бөбек. Бес саусағын түгел жұмады. Тағы да бас бармағынан бастап, былай деп 5 саусақты түгел жазады. Сен тұр қойыңа бар, Сен тұр түйене бар. Сен тұр жылқыңа бар, Сен тұр сиырыңа бар. Сен кішкентай әлі жас екенсің, Қазанның қаспағын қырып же де, жыламай отыра тұр. Енді осы шынашақтың өзін алақан шұңқырына бүгіп тұқырта ұстайды да: Қуыр-қуыр, қуырмаш, Балапанға бидай шаш. Әжең келсе есік аш, Қасқыр келсе мықтап бас. Шынашақты шыр айналдырып, баланың алақанын қытықтайды. Осыларды істеп бола беріп: Мына жерде қой бар, Мына жерде жылқы бар. Мына жерде жылқы бар, Мына жерде түлкі бар – деп баланың білегінен қолтығына дейін түртіп

					ең соңында мына жерде күлкі бар –деп сәл ғана қытық-қытық! Қытықтайды. (дене шынықтыру)
Серуеннен оралу	Балалардың киімін ретімен шешу, әндерді үйрену, жұмбақтарды шешу, дербес және ойын әрекеті				
Балалардың үйіне қайтуы	Балалардың жетістіктері туралы әңгімелесу, ата-аналардың балаларды тәрбиелеу мен дамыту бойынша сұрақтарына жауап беру, кеңес беру. Кеңес: «Жаз уақытында жарақаттанудың және уланудың алдын алу»				

**Балалардың жаз мезгіліндегі өмірін және тәрбиесін ұйымдастыру циклограммасы
2023 жыл**

Мектепке дейінгі ұйым: «Ақбота» бөбекжай» МКҚК

Топ: «Балапан» ортаңғы тобы

Балалардың жасы: 3 жастағы балалар

Жоспардың құрылу кезеңі: 12.06-16.06.2023 жыл

Күн тәртібінің кезеңдері	Дүйсенбі 12.06.2023	Сейсенбі 13.06.2023	Сәрсенбі 14.06.2023	Бейсенбі 15.06.2023	Жұма 16.06.2023
Ата-аналармен әңгімелесу Балаларды қабылдау	Ата-аналармен бала денсаулығы, баланың үйдегі және көшедегі күн тәртібі туралы әңгімелесу. Балаларды қабылдау: таңертеңгі сүзгі, балаларды жақсы көңіл-күймен қарсы алу. Балалар үшін қолайлы жағдай жасау, баланың бүгінгі көңіл – күйі туралы, оны не қызықтыратыны туралы әңгіме, жеке пікір білдіруге баулу Балалармен әңгіме: «Көңіл-күй» Міндеттері: Балаларға түрлі эмоционалдық жай-күйі бар жақын Ортаңғытер мен балалар туралы жағдайларды ұсыну. (сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет)				
Балалардың дербес іс-әрекеті (баяу қимылды ойындар, үстел үсті ойындары, бейнелеу әрекеті, эксперимент, кітаптар қарау және өзіне-өзі	Перспективалық жоспарда қойылған міндеттерді іске асыру				
	Құрылыс ойыны: "Жұп тап" Ойынның мақсаты: логикалық ойлауды дамыту, түстерді атауға және геометриялық	Құрылыс ойыны: "Схема бойынша салу" Ойынның мақсаты: балаларды схемаларға назар аударатын, қарапайым	Құрылыс ойыны: «Бөлшектерді қабаттастыру» Мақсаты: балаларды суреттерді қабаттастыру тәсілімен орналастыруға үйрету. Материал: контурлық	Құрылыс ойыны: «Қоршау» Мақсаты: балаларды суреттерді қабаттастыру тәсілімен орналастыруға үйрету. Барысы: құрылыс материалымен ойнайтын	Құрылыс ойыны: «Фигураларды қою» Мақсаты: балаларды диаграммаларды қолдана отырып, геометриялық фигуралардан суреттер салуға үйрету. Материал: карталар-кескін

қызмет ету, тағы басқа іс-әрекеттер)	фигураларды атауға машықтану. Материал: геометриялық фигуралар бейнеленген карточкалар 8 бөлікке бөлінген, ойыншылардың саны бойынша кесілмеген карточкалар Баланы ойын ойнауға шақыру. (Карталардың бірі сегіз бөлікке бөлінеді.) Кесілген карточкаларды картаға тұтас карточкаларға салу, (пішіні бірдей, бірақ түсі мен өлшемі әртүрлі фигуралар). Бір немесе басқа картаны көтеріп, сол бөлікті, бірақ басқа түсті немесе өлшемді табуды сұрау. Тапсырманы орындау кезінде балаларды гүлдерді атауға үйрету. (Құрастыру))	ғимараттарды орындауға үйрету. Материал: Құрылыс схемалары, құрылыс жиынтығы. Ойын барысы. Балалармен бірге олар білетін құрылыс бөлшектерін есте сақтаңыз, олардың қасиеттерін көрсету. Картаны көрсету, онда не бейнеленгенін сұрау, қарастыруды ұсыну және ғимараттың қандай бөлшектерінен екенін айту. Құрылыс бөлшектерінен сол ғимараттарды салуды сұрау. Бөлшектердің толық көлемде бейнеленуі маңызды. (Құрастыру)	суреттері бар карталар, құрылыс жиынтығы немесе жазықтық геометриялық фигуралар. Ойын барысы. Балаларға суреттерге беттердің бірінің көлемді бөлшектерін салу арқылы суреттерді салуға үйретеді. Балаларға картаны ұсыну және әдемі суреттер жасауды сұрау (бір бөлікті орнату мысалында көрсету).(Құрастыру)	балаларға: "Сендерде құрылыс бар ма? Сен не салып жатырсың? Саша, сенде не бар? Үй. Ал сендеше? Сондай-ақ үй? Мен көріп тұрмын. Құрылыста жақсы құрылыс материалы бар. Сендердің үйлерің үшін жақсы қоршау салуға болады. Біз жаңа құрылысты бастаймыз. Қоршаулар қандай болатынын көрейік. Біз үй салуды шештік Олардың жануарлары үшін. Үй салынды, енді Бізге қоршау керек. Тақталар кесілді, Қатты шегеленген. Тук-тук, перестук, Тақталар кесілді, Тук-тук, перестук Қатты шегеленген. (Құрастыру)	диаграммалары, құрылыс жинағы. Ойын барысы. Балаларға кескіндерді орналастыру үшін схемалар мен геометриялық фигуралар ұсынылады. Тапсырманы орындағаннан кейін олар: "Сен бұл машинаны қандай фигуралардан жасадың? Бұл зымыран үшін саған қанша фигура қажет болды? Мұнда қанша бірдей фигуралар бар?"(Құрастыру)
Таңертенгі жаттығу	ТАҢҒЫ ГИМНАСТИКА КЕШЕНІ Сапқа тұру, жүру, жүгіру, жалпы дамытушы және тыныс алу жаттығулары. Мақсаты: баланың организмін «ояту», оны тиімді күйге келтіру, жан-жақты, бірақ бұлшықет жүйесіне орташа әсер ету, дененің белсенділігін арттыру, дұрыс қалыптың қалыптасуына ықпал ету. Затсыз				

	1. Қолды белге қойып, басты оң жаққа кейін сол жаққа айналдыру. Оң қолды жоғары, сол қолды төмен қойып артқа серпи, кейін орындарымен ауыстыру. 2. Қолды кеуде тұсында ұстап, денені 1-3 оңға кейін 1-3 солға бұру, 4-б.қ.к. 3. Тік тұру, қолды төмен түсіріп. Қолды жоғары көтеріп артқа шалқаюдан, алға иіліп кейін тізе бүгіп отыру. Б.қ.к. 4. Б.қ.: мұнда да солай. Алға төмен иілу, сол жақ аяқтың артынан алақан соғып: «Хлоп» деу, бастапқы қалыпқа оралу. Оң жақ аяғынан шапалақ соғу. 5. Б.қ.: арқаға жату, қолды түзу қою. Оң аяқты жоғары көтеру, аяқтың астынан шапалақ соғып: «Хлоп» деп, бастапқы қалыпқа оралу. астынан шапалақ соғу. 6-8 рет қайталау. 6. Орында кезекпен тізеге шапалақ соғып секіру. Кезектестіріп жәй жүру. (Дене шынықтыру)				
Таңғы ас	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптарды орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет етуге баулу. Балалармен бірге ойыншықтарды орнына жинау, олардың жауапкершіліктерін арттыру мақсатында кезекшілік ұйымдастыру. Тамақтанар алдында қол жуу ережесін сақтап жуғызу. Ас қабылдау алдында бір-біріне жақсы тәбет тілеп, лебіз айтуға үйрету. Тамақтану ережесін сақтау, ас құрал-жабдықтарын дұрыс пайдалану. Әдепті тамақтану.				
	Гигиеналық шаралар: Мақсаты: мәдени-гигиеналық дағдыларды қалыптастыру: өздігінен жуыну, тамақтану алдында, дәретхананы пайдаланғаннан кейін қолды сабынмен жуу. Көркем сөз: Біз білеміз, білеміз, иә, иә, Су қайда шашырайды. Шығыңыз, су ханшайымы, Біз жуынуға	Гигиеналық шаралар: Таңғы ас алдында қолдарын жуу, қолды сүрту және орамалды орнына ілу. Көркем сөз: Дымқылдап күнде сен, Қолыңды сүйкесең. Кетіп кір-ыласың, Тап-таза боласың. Тамақтану Көркем сөз: Орындық туралы. Мен орындықты алдымда алып жүремін! Ол, әдемі, менің орындығым. Мен оларды мықтап ұстаймын,	Гигиеналық шаралар: Таңғы ас алдында қолдарын жуу, қолды сүрту және орамалды орнына ілу. Көркем сөз: «Қолды таза жуу керек, Жеңдер суланбайды. Кім жеңін түрмейді, Ол су алмайды» - Қолды жуады, жуады. Содан кейін тәрбиеші сабынды алып, айтады: «Қызғылт, хош иісті, Оны көпіртіңіз және сіз таза боласыз» - Сабындайды, көпіртеді және	Гигиеналық шаралар: Таңғы ас алдында қолдарын жуу, қолды сүрту және орамалды орнына ілу. Көркем сөз: Дымқылдап күнде сен, Қолыңды сүйкесең. Кетіп кір-ыласың, Тап-таза боласың. Тамақтану Көркем сөз: Бізде қасық бар, сиқырлы кішкентай! Бізде қасық бар, сиқырлы кішкентай! Тәрелкеде тамақ, із қалдырмайды! Біздің қасықты нұқыңыз, Барлық ботқаны алыңыз! (өз орнын білу, дұрыс отыру, ас ішу құралдарын	Гигиеналық шаралар: Таңғы ас алдында қолдарын жуу, қолды сүрту және орамалды орнына ілу. Көркем сөз: Біз білеміз, білеміз, иә, иә, Су қайда шашырайды. Шығыңыз, су ханшайымы, Біз жуынуға келдік! Біз көңілді, Қолымызды жуамыз! Тамақтану Көркем сөз: Сорпа, сен төгілмейсің! Сорпа, сен төгілмейсің! Тікелей менің аузыма құйыл! Ал, қасық, бұрылма! Сорпа ал, жалқау болмаң!

	келдік! Біз көңілді, Қолымызды жуамыз! Тамақтану Көркем сөз: Біздің балабақшада – кішкентай үстелдер. Үстелге отырамыз- картопты жейміз! (өз орнын білу, дұрыс отыру, ас ішу құралдарын дұрыс ұстау, тамақтану мәдениетін қалыптастыру, тамақ ішкенде сөйлемей, тамақтанып болғаннан кейін алғыс айту) (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет).	Барлығына орындықтарымды көрсетемін! (өз орнын білу, дұрыс отыру, ас ішу құралдарын дұрыс ұстау, тамақтану мәдениетін қалыптастыру, тамақ ішкенде сөйлемей, тамақтанып болғаннан кейін алғыс айту) (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет).	сабынды сумен жуады. - бетті сумен сулайды, сабындайды және жуады. - сүлгі алып, бетін сулап, қуыршақтың қолын сүртіп, сөйлейді: «Енді мұрын таза, Иегі таза Және көздер жарқырайды – Көңілді көрінеді!» Тамақтану (өз орнын білу, дұрыс отыру, ас ішу құралдарын дұрыс ұстау, тамақтану мәдениетін қалыптастыру, тамақ ішкенде сөйлемей, тамақтанып болғаннан кейін алғыс айту) (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет)	дұрыс ұстау, тамақтану мәдениетін қалыптастыру, тамақ ішкенде сөйлемей, тамақтанып болғаннан кейін алғыс айту) (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет).	(өз орнын білу, дұрыс отыру, ас ішу құралдарын дұрыс ұстау, тамақтану мәдениетін қалыптастыру, тамақ ішкенде сөйлемей, тамақтанып болғаннан кейін алғыс айту) (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет).
Ұйымдастырыл- ған іс-әрекетке дайындық	Балалар әсерлерімен бөлісу, жаңалықтарды білу, бірлескен жоспарларды, мәселелерді талқылау, қызығушылықтары бойынша әрекет түрін таңдау, ережелер туралы келісу және т. б. Ұйымдастырылған іс-әрекет тақырыбына сай жұмбақтар жасыру. Жаттаған тақпақты есіне түсіріп, қайталап айту. (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет).				
	«Жәндіктер» саусақ ойыны Мен жасыл май қоңызымын (біз саусақтарымызды	«Космос» саусақ жаттығуы Күн - басты жұлдыз (солқолда күн бейнелен ген - саусақтар бір-	«Мамыр» саусақ жаттығуы Күректерді алдық, кереуеттерді қаздық. Бір екі! Бір екі! (күрек	«Көлік» саусақ жаттығуы Ұшып жатыр, Ұшып жатыр, Тікұшақ бұрандаларын айналдыру (қолдарыңмен)	«Салат» Сәбізді алып тазалаймыз (оң қолды жұдырыққа түйіп, сол қолдың алақанына ысқылайды)

жұдырыққа қысамыз). Мен айналамды айналып өтемін (сұқ саусақпен саусақты екі жаққа жайып), Мен шалғындардың үстінен гүрілдеймін Ал менің атым Чжу-Чжу (сұқ саусағыңыз бен кішкентай саусағыңызды қозғаныз). Тиіспеңіз, ашулы шіркей - Мен үйге жүгіремін (үстелді саусақтарыңызбен ұстаңыз). Кешке бізге ұшып барыңыз Жолақты ара. Ал оның артында қанқызы жатыр Және әдемі ол (әр атқа саусақтарыңызды бүгіңіз), Үш қоңыз және инелік Фонар көздері сияқты (біз көзілдіріктерге еліктейміз - шеңберге	бірінен алшақорналасқа (және доп ұстағандай), Алайналасында планеталар (оң қолында планеталар бейнеленген - «Күнді» айналдырған жұдырық «ұшады»). Олар ұшады - кім қайда (сол қол мен оңнан солға қарай «ұшу» қимылдарын жасаңыз) Жылдам кометалар (оң қол мен солдан оңға қарай «ұшу» қимылдарын орындау). (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет).	қимылына еліктеу) Олар тырманы да алды, Төсектер таралды: Бір екі! Бір екі! (біз қимылдарды тырмамен имитациялаймыз) Қатардағы тұқымдар Жерге лақтырылды: Бір екі! Бір екі! (тұқым шашырауын модельдеу) Тез өсіңіз, бүршігіп, (саусақтарыңызды «тұмсықпен» бүктеу) Гүлді - пионды ерітіңіз! (екі қолдың саусақтарын ашу) (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет).	бастарыңмен айналдыру). Олар сол жаққа барады (қолдың қозғалысы оңға қарай), Мұнда келу (қолдың солға жылжуы), Пойыздың жаңа рельстерінде (біз алдымызда қант себеді) түзу алақанмен айналамыз), Ал моторлы кемелер (біз кемелер (біз кемеңіздің тұмсығына еліктеп, «үйге» қолымызды бүктеп, өзімізден бағыт аламыз, толқындарды кесіп тастағандай) Олар құрлықтан теңізге шығады (біз алақанымызды қоштасқандай сілкеміз). (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет).	Үккішпен үгіп майдалаймыз (екі қолды жұдырыққа түйіп кеідеге ұстап, жоғары-төмен қозғайды) Қанттай сеуіп дәмдейміз (саусақтардың ұшымен қант себеді) Қаймақ құйып сәндейміз (қолды жұдырыққа түйген күйі (қаймақ құйған сияқты) қол білегін жоғары-төмен қозғайды) Міне, дайын нәр тағам - (екі қолын алдына жайып көрсетеді) Дәруменге байыған (алақанымен іштерін сипалап, тойғандықтарын білдіреді) (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет).

	жабылған бас бармақ пен сұқ саусақтарды көзге келтіреміз). Дүр етіп, ұшып кетті (қолымызды сілтеп) Олар шаршағаннан құлап түсті (қолдар үстелге алақанмен құлайды). (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет).				
Мектепке дейінгі ұйымның кестесі бойынша ұйымдастырылған іс-әрекет	Дидактикалық ойын: "Шындар мен тамырлар" Дидактикалық міндет: балалардың көкөністерде жеуге болатын тамырлар – тамырлар және жеуге болмайтын шындар бар екендігі туралы білімдерін бекіту. Оның бөліктерінен бүкіл өсімдікті құрастыруға жаттығу. Ақылдылықты, реакция жылдамдығын дамыту.	Дене шынықтыру (Спорт нұсқаушысының жоспарына сәйкес) Дидактикалық ойын: «Гүлдер дүкені» Дидактикалық міндет: өсімдіктерді өсу орнына топтастыру, олардың сыртқы түрін сипаттау. Есте сақтау қабілетін, ойлау жылдамдығын, сөйлеуді дамыту. Ойын ережелері: Сатып алушы сатып алғысы келетін өсімдікті атамай, гүлдің қай жерде өсетінін көрсетуі керек. Сатушы	Дене шынықтыру (Спорт нұсқаушысының жоспарына сәйкес) Дидактикалық ойын: "Ағашты сипаттама бойынша тап" Дидактикалық міндет: балалардың ағаш түрлері, олардың сыртқы айырмашылығы мен ұқсастығы туралы білімдерін бекіту. Ағаштарды сипаттауға үйрету: жапырақтардың пішіні, тәжі мен бұтақтарының орналасуы, діңінің түсі мен мөлшері.	Музыка Тақырыбы: «Ертегі әлеміне саяхат» Ән тыңдау: «Қуыршақпен билейміз» Ән айту, үйрену «Қуып жет» дидактикалық ойыны Дидактикалық ойын: "Бағбан" Дидактикалық міндет: жемістерге, көкөністерге, гүлдерге тән белгілерді анықтау. Біртұтас сөйлеуді дамыту. Есту зейінін дамыту. Ойын ережесі: карточканы тәрбиеші атаған бала алады. Ойын әрекеті: заттың сипаттамасы. Ойын барысы: Балалар карталарды төмен қаратып	Дидактикалық ойын: "Алдымен не? Содан кейін не болады?" Дидактикалық міндет: балалардың Табиғаттағы маусымдық өзгерістердің реттілігі туралы білімдерін нақтылау. Зейінді, ойлау жылдамдығын дамыту. Ойын ережелері: жүргізушінің бұйрығымен бастау. Ойын әрекеттері: суреттерді ретімен немесе тәрбиешінің тапсырмасы бойынша орналастырыңыз. Ойын барысы: мұғалім балалармен бірге суреттерді қарастырады. Оларды жыл мезгілдеріне сәйкес белгілі бір тәртіппен орналастыруды ұсынады. Екі баланы

	Ойын ережелері: сіз өзіңіздің тамырларыңды немесе шындарыңды тек сигнал бойынша іздей аласындар. Ойын әрекеттері: жұпты табу. Ойын барысы: Тәрбиеші балаларды екі топқа бөледі. Олардың бірі шындарды, екіншісі тамырларды береді. "Барлық шындар мен тамырлар араласып кетті. Бір, екі, үш, жұбыңды тап!"- дейді тәрбиеші. Сигналдан кейін балалар жұбынтабады. Ойынның нәтижесі: бір-бірін тезірек табатын жұп жеңеді. (Қоршаған ортамен таныстыру) «Жүзім шоғыры» Мақсаты:	зауытты біліп, оны атап, сатып алуды беруі керек. Ойын әрекеттері: қажетті картаны табу. Ойын барысы: Балалар сатушы және сатып алушы рөлдерін орындайды. Сатып алу үшін Сіз таңдаған өсімдікті сипаттауыңыз керек, бірақ оны атамаңыз, тек қай жерде өсетінін айту. Сатушы бұл гүлдің не екенін болжап, оны және тұрған бөлімді атауы керек, содан кейін ол сатып алуды береді. Ойынның нәтижесі: егер бала өсімдікке нақты сипаттама берсе, онда ол фишка алады. (Қоршаған ортамен таныстыру) «Вазадағы жемістер» Мақсаты: ермексازдан мүсіндеу Ойықтарды алу үшін саусақтарыңызбен мүсіндеуді қолдана отырып, әр түрлі мөлшердегі табиғаттан мүсіндеуді үйрену. Түсті таңдауға үйрету.	Балалардың бір-біріне ағаштар туралы жұмбақтар жасау, ағаштың белгілерін оны атамай сипаттау қабілетін дамыту. Ойын ережесі: тәрбиешіні мұқият тыңдау, ағаштың суреттерін қарау. Ойын әрекеттері: жұмбақтар жасау. Ойын барысы: Балалар тәрбиешінің үстеліне келіп, өздеріне ұнайтын ағашпен картаны тандайды, бірақ басқа балаларға көрсетпейді. Олар өз орындарына отырады, ағаштың сипаттамасын ойластырады және кезек-кезек бір-біріне жұмбақтар жасайды. Ойынның нәтижесі: дұрыс анықтама үшін бала фишка алады. Ойынның соңында кім көп фишкаларға ие болса, ол жеңімпаз болып саналады. (Қоршаған ортамен таныстыру) "Алма мен алмұрт" Мақсаты: Сопақ пішінді заттарды жасау әдістерін білуді бекіту (алақанның тік	орналастырған үстелдің айналасында отырады. Бір бала бағбан. Суару ыдысымен ол балаларды айналып өтіп: "менің үлкен бақшам бар. Бар, Бекзат, бірдеңе ал". Бекзат өзіне суретті тандайды. Ол оған қарайды, содан кейін ол бейнеленген нәрсені сипаттайды, бірақ оны атамайды. Балалар болжайды. Ойынның нәтижесі: кім болжаса, бағбан болады. (Қоршаған ортамен таныстыру) "Қара өрік және лимон" Мақсаты: Сопақ пішінді заттар мен олардың мүсіндеудегі бейнелері туралы балалардың идеяларын байытуды жалғастырыңыз. Көлемі мен түсі әртүрлі сопақ пішінді заттарды мүсіндеу әдістерін бекіту. Эстетикалық қабылдауды дамыту. Материал: клеенкалар, ермексаз, стектер, майлықтар. (Мүсіндеу)	шақырады және сигнал бойынша олар суреттерді орналастырады. Қалғандары тапсырманың дұрыс орындалуын қадағалайды. Ойынның нәтижесі: тапсырманы дұрыс және жылдам орындайтын адам жеңеді. (Қоршаған ортамен таныстыру) «Шабдалы» Мақсаты: Балаларды заттар мен олардың мүсіндеудегі бейнелері туралы идеяларын байытуды жалғастыру. Көлемі мен түсі әртүрлі пішінді заттарды мүсіндеу әдістерін бекіту. (Мүсіндеу)

	Ермексаз бөлшектерін алақандардың арасына айналдыруды және оларды картонға саусақпен жоғарыдан тегістеуді үйренуді жалғастыру. Саусақтарды тартып, ұштарын дөңгелетіп, бетін тегістеуге үйрету. Материал: клеенкалар, ермексаз, стектер, майлықтар. (Мүсіндеу)	Материал: клеенкалар, ермексаз, стектер, майлықтар. (Мүсіндеу)	қимылымен домалату, саусақпен мүсіндеу). Алмұрттың сипаттамаларын беру кезінде тарту, тегістеу әдістерін бекітіңіз. Материал: клеенкалар, ермексаз, стектер, майлықтар. (Мүсіндеу)		
Серуенге дайындық	Өз-өзіне қызмет көрсету дағдыларын қалыптастыру. Киінудің бірізділік алгоритмін бекіту. Бір-біріне көмек көрсету (<i>тәрбиешінің және белсенді балалардың көмегі</i>), серуенге мотивация (<i>мазмұны, проблемалық жағдаяттар</i>), көркем сөзбен ынталандыру (<i>мақал-мәтелдер, жаңылпаштар, жұмбақтар, өлеңдер</i>). Көтеріңкі көңіл-күй сыйлау. Мақал-мәтел: «Досы көпті жау алмас, Ақылы көпті дау алмас» «Отан отбасынан басталады» «Асықпаған арбамен қоянды қуып жетер»				
Серуен	1) Балалардың денсаулығын нығайту, қимыл-қозғалыс белсенділіктерін арттыру (<i>қимылды дидактикалық ойындар, ережелері бар қимылды ойындар, ойын жаттығулары, жарыстар, ұлттық ойындар және басқа</i>). Көтеріңкі көңіл-күй сыйлау. Балалардың танымдық қызығушылықтарын дамыту. Мақсатты серуендер, танымдық әңгімелер, бақылаулар, табиғатты бақылау тәсілдерін көрсету, сенсорлық бақшадағы тәжірибелер. Балалардың шынайы өмірді көркем-эстетикалық қабылдауын қалыптастыру. Аумақтық кеңістікте немесе оның сыртында табиғатты тамашалау. Сенсорлық бақшада тірі және өлі табиғат нысандарын, табиғат құбылыстарын бақылау. Балалардың дербес шығармашылық әрекетіне мүмкіндік беру. 2) Еңбекке баулу үшін балабақша ауласында баланың қызығушылығын оятатын кеңістік құру. Балаға Ортаңғытердің еңбек етуін бақылату және оларға көмектесуге, бірлесіп жұмыс істеуге тарту. Балалардың ойын, идеясын жүзеге асыру. Серуенге алып шыққан заттарымен ойнату. 3) Музыка жетекшісі мен дене шынықтыру нұсқаушының жоспары бойынша жүргізілетін шаралар немесе бірлескен жұмыстар.				

Бақылау: Табиғаттағы өзгерістерді бақылау. (жел, салқын, жаңбыр т.б.) Максаты: Ауа райындағы өзгерістерді аңғарып айта білуге үйрету. Олардың жыл мезгіліне байланысты өзгеріп отыратыны жайлы айту. (Қоршаған ортамен таныстыру) Көркем сөз Жау-жау жаңбыр, жау жаңбыр, Жаушы жаңбыр. Менің әсем далама, Менің әсем қалама. Сұрақтар: -Қазір жылдың қай мезгілі? -Далада ауа райы қандай? (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет) Еңбек: Ойын алаңын жинау. Максаты: Баларды өздері ойнайтын алаңды таза	Бақылау: Құстарды бақылау Максаты: құстардың түрлерін айыра білуге үйрету. (Қоршаған ортамен таныстыру) Көркем сөз. Ақ көгершін, көгершін, Қолғанат құс сен едің. Бар кезіп қайт ел үшін, Кең дүниенің көлемін. (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет) Еңбек: Ойын алаңына шығарылған ойыншықтарды жинау. Максаты: Балаларды ұқыптылыққа тәрбиелеу. (Еңбек қызметі) Қимылды ойыны: «Күн мен түн» Максаты: Балаларды ептілікке, жылдамдыққа, ажыратуға баулу. Ойын мазмұны: Балалар бірі «Күн», екіншісі «Түн» тобы болып екіге бөлінеді. Олардың бір-бірінен бөлек, өз үйлері болады. Тәрбиешінің көрсетуі бойынша екі команда да жаттығулар жасап	Бақылау: Ауа райын бақылау. Максаты: Балаларды ауа райының әртүрлі құбылыстары жайлы білуге және оларды салыстыра білуге үйрету. (Қоршаған ортамен таныстыру) Көркем сөз. Жұмбақ жаттайық. Көзге көрінбейді, Қолға ілінбейді. (Ауа) Сұрақтар: -Балалар қазір жылдың қай мезгілі? -Ауа райы қандай? -Ауа райының қандай өзгерістері болады? -Таза ауа қайдан пайда болады? -Ауаны таза ұстау үшін не істеу керек? -Ауаның түсі, иісі бола ма? (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет) Еңбек: Алаңды жинау. Максаты: Табиғатты аялауға тәрбиелеу. (Еңбек қызметі) Қимылды ойын: «Түлкі мен қаздар» Максаты: Түлкі мен қаздың қимылын жасауға, жылдамдыққа баулу. Ойын	Бақылау: Аула сыпырушының еңбегін бақылау. Максаты: аула сыпырушының еңбегін бағалай білуге үйрету. (Қоршаған ортамен таныстыру) Көркем сөз. (мақал) 1. Еңбек ер атандырар. 2. Еңбек етсең ерінбей, Тояды қарның тіленбей. (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет) Еңбек: аула сыпырушыға көмектесу. Максаты: балаларды еңбексүйгіштікке, аула сыпырушы ағайдың еңбегін бағалай білуге тәрбиелеу. (Еңбек қызметі) Қимылды ойын: «Әнші құстар» Максаты: Балаларды әр түрлі құстардың дыбысын сала білуге үйрету. Ойын шарты: Балалар әнші құстар болады. Тәрбиеші балаларға қай құстың суретін көрсетсе, сол құстың дыбысын, жүрісін қимылмен көрсетеді. (Дене шынықтыру) Жеке жұмыс: көрсетілген белгіге дейін ара	Бақылау: Жеміс-жидектерді бақылау. Максаты: балаларға жазда өсетін жеміс-жидектер жайында мағлұмат беру. (Қоршаған ортамен таныстыру) Көркем сөз. Мен шиемін, шиемін, Күннің көзін сүйемін. Мен өрікпін, өрікпін, Айналаға көрікпін. (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет) Еңбек: Алаңдағы арамшөптерді жұлуға көмектесу. Максаты: балаларды еңбексүйгіштікке тәрбиелеу. (Еңбек қызметі) Қимылды ойын: «Ит пен қоян» Максаты: Шапшаңдыққа, ептілікке баулу. Ойын барысы: Ойын жазық алаңда ойналады. Бір бала ит болады да, қалғаны қоян болады. Бұдан кейін «ит», «қояндарды» қуып ұстауға тырысады. Өзі ұстаған балалардың барлығын итке айналдарды. Сөйтіп барлық қояндар итке айналғанша ойын жалғаса береді.

ұстауға тәрбиелеу. (Еңбек қызметі) Қимылды ойын: «Ақ сандық, көк сандық» Мақсаты: Күштілікке, шапшаңдыққа, ептілікке баулу. Ойын мазмұны: Екі бала бір-біріне арқаларын беріп, қол ұстасып отыру керек. Ойынды жүргізуші өлеңдетіп. «Ертең ауылым көшеді, Уық-буын шешеді. Қара қойым қашады, Құмалағын шашады. Ақ сандық, көк сандық, Арқан тарт, кілем арт!» Соңғы «арт» сөзі балаларға берілген белгі, ол айтылған кезде қол ұстасып отырған балалар тез тұруы керек. Қайсысы қарсыласын арқалап кетсе, арқадағы	тұрады. Тәрбиеші «Күн» деп белгі берген кезде, сол топтың балалары үйіне жеткізбей қуып жетулері керек. Қолға түскен балалар қуушылар қатарына қосылады. Сөйтіп, ойын осылайша алма-кезек жүріп отырады. Көп бала ұстаған команда жеңіске жетеді. (Дене шынықтыру) Жеке жұмыс: Секіру, жүгіру, жүру дағдыларын бекіту. Өзіндік іс-әрекеті: қалаған ойындарын ойнау.	мазмұны: Балалар залдың бір шетінде тұрады. Олар қаз болып ойнайды. Бір бала түлкі болады. Ол залдың екінші шетінде тұрады. «Түлкінің» қимылын жасап әнді «Түлкі» бастайды. Қаздың қимылын жасап, «Қаздар» оған жауап береді. Ән біткенде «аздар» қашады, «Түлкі» қуады. Ұсталған бала «Түлкі» болады. Түлкі: Қаңқ-қаңқ қалың қаз, Қашсаң пана табылмас. Қаздар: Қулықты қой, қу түлкі, Аузыңды жап әрі қаш! Түлкі: Мамыр, мамыр, мамыр қаз, Мамырламай бері бас. Қаздар: Қой, қой, түлкі, сұм түлкі, Балапандар әлі жас. Түлкі: Тыңдамаймын сөзіңді, Ұстап жеймін қане, қаш. (Дене шынықтыру) Жеке жұмыс: Түзу сызықтың	қашықтықта (4 метрдей) түлкі сияқты жүру. Өзіндік іс-әрекеттері: қалаған ойындарын ойнау.	(Дене шынықтыру) Жеке жұмыс: Секіру, жүгіру, жүру дағдыларын бекіту. Өзіндік іс-әрекеті: балалар қалауы бойынша іс-әрекеттер.

	бала үй жануарларының дауыстарын салуы керек. (Дене шынықтыру) Жеке жұмыс: Ұзындыққа секіру. Өзіндік іс-әрекеті: қалаған ойындарын ойнау.		бойымен жүріп өту. Өзіндік іс-әрекет: еркін іс-әрекеттер.		
Серуеннен оралу	Балалардың реттілікпен шешінуі, жұмбақтар шешу, өлеңдер, әндер жаңылтпаштар, санамақтар және т.б. жаттау Киімді белгілі бір тәртіппен шешу және кию дағдыларын үйрету: - Түймелерді ретумен ағытамыз. - Көйлек, шалбарды шешеміз, ақырын іліп қоямыз. - Көйлекті шешіп, оны шалбарға, шортиға қосып іліп қоямыз. - Аяқ киімді шешіп, екінші аяқ киімді киеміз. - Колготкаларды шешіп, көйлекке қосып іліп қоямыз. (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет).				
Түскі ас	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет етуге баулу (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу). Қажет болса, тамақтанар алдында балалармен бірге ойыншықтарды орнына жинау, қолдарын жуғызу. Асқа бата Асымыз дәмді болсын! Деніміз сау болсын! Ас болсын Әумин! Рақмет апайлар!(Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет).				
Күндізгі ұйқы	Тамақтан соң ауыздарын сумен шаюды қалыптастыру. Киім түймелерін, сырмаларын өздігінше ағыту. Киімдерін ұқыпты орындыққа іліп (немесе арнайы сөреге) қоюды, өз төсек орнын тауып жатуды үйрету. Ұйқы кезінде бала басына көрпені жауып, мұрнын жастыққа көміп тастамауын, жастықта баланың денесі емес, тек басы жатуын қадағалау. (өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ моториканы дамыту). Әлди Мақсаты: бала ағзасының физиологиялық тепе-теңдігін қалпына келтіру. Әлди, әлди, әлди-ай, Балалар ұйықтап жатыр.				

	Төменгі төсекке, Балалар тыныш ұйықтайды, Мен ән саламын! Балалардың тыныш ұйықтауы үшін жайы баяу музыка тыңдау. «Әлди» Ж.Байырбекова (Музыка)
Біртіндеп ұйқыдан ояту, сауықтыру шаралары	Түскі ұйқыдан кейінгі сауықтыру шаралары (дене жаттығулары), ауа, су емшаралары, жалпақ табандылықты болдырмау үшін түйіршікті және жұмсақ жолақшалармен жүру (дене белсенділігі). Төсекте жатып жасайтын жаттығулар (2-3 минут) Созылу. Б.қ. арқада жатып қолымызды денеміздің бойымен қойып иегімізді кеудемізге тигіземіз , аяқтың ұшын өзімізге қарай тартамыз (2- 4 рет) Ішімізде жатып басымызды аяғымызды жоғары көтеру (2- 4 рет) Ойын «Жаз бен күз» оң жаққа қарап жатып күз дегенде тіземізді құшақтап алу, күзде суық тонамыз , жаз дегенде керілеміз (3- 4 рет) 2. Майтабанның алдын алу. (2 минут) Жалаңаяқ бір бірінің артынан жүру, аяқтың ұшымен жүру, өкшемен жүру, табанның ішкі жағымен жүру, сыртымен жүру. Арнайы жолдармен жүру. Орындықта отырып аяғымызды оңға солға тербету. (3- 4 рет) 3. Арқаның қалпын сақтауға арналған жаттығулар. (2 минут) Қолымызды жоғары көтеріп оңға қарай , солға қарай жоғары созыламыз еденге тигіземіз (3- 4 рет) 4. Салқын сумен қолымызды бетімізді жуамыз. 5. Демалу жаттығулары Жіпке байланған күзгі жапырақтарды үрлеу (4-5 рет)(дене шынықтыру). Киімдерін реттілікпен өздігінен киіну. Түймелерін қадау, сырмаларын сыру, аяқ киімдерін дұрыс киюді үйрету. Қыз балаларды шаштарын тарауға үйрету (өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ моториканы дамыту). Қолдарын жуу, құрғатып сүрту, сүлгіні өз орнына іліп қоюды үйрету Шомылған баланы, Аймалап алады. Сүртеді қолыңды, Сүртеді жоныңды. (мәдени-гигиеналық дағдылар).
Бесін ас	Гигиеналық шараларды орындау (мәдени-гигиеналық дағдылар). Балалардың назарын тағамға аудару, мәдениетті тамақтануға баулу Ас мәзірімен таныстыру. Бір-біріне кедергі жасамай мәдениетті отыруға баулу, балалардың назарын тағамға аудару. «Бата» Дастарханыңа береке берсін, Бастарыңа мереке берсін, Астарыңа адалдық берсін, Бастарыңа амандық берсін, Дендеріңе саулық берсін!

	Әумин! (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет)				
Балалардың дербес іс-әрекеті	«Түлкі мен қоян» ертегісіндегі кейіпкерлер Дәстүрлі емес сурет техникасымен сурет салу. Мақсаты: Балаларға «Түлкі мен қоян» ертегісінің кейіпкерінің сурет салуды үйрету. Балалардың ойлау қабілеттерін, қиялдарын дамыту. Балаларды әдемі сурет сала білуге тәрбиелеу. Материал: гуашь, майлықтар, клеенкалар, графикалық бейнесі бар А4 парақтары. (Сурет салу) " Жазғы орманда (ұжымдық панель)" Мақсаты: Негізгі бүктеу элементтерін (парақтың шетін	"Чебурашка" Мақсаты: Балаларды суретте сүйікті ертегі кейіпкерінің бейнесін жасауға үйрету: дене пішінін, басын және басқа да сипаттамалық ерекшеліктерін жеткізу. Қарапайым қарындашпен контур салуды үйрену (қатты баспа, сызықтарды екі рет айналдырма). Қарапайым (графитті) қарындаш, түрлі-түсті қарындаштар, қағаз парағы, пішіні бойынша квадратқа жақын (әр балаға) кескінді мұқият бояу (контурдан шықпай, біркелкі, бос жерлерсіз, соққыларды бір бағытта: жоғарыдан төменге немесе солдан оңға немесе қолдың қиғаш қимылымен). Материал: гуашь, майлықтар, клеенкалар, графикалық бейнесі бар А4 парақтары. (Сурет салу)	"Ертегі әлемінде" Мақсаты: Балалардың эмоционалды жауаптылығын ояту. Балаларға қиял-ғажайып бейнелерді салуға үйрету. Түпнұсқа мазмұнды және тиісті бейнелеу және экспрессивті құралдарды өз бетінше іздеуді бастаңыз. Ертегі сюжетін ойлап тапқан кезде қиялды көрсетуге шақыру. Сөзжасам, шығармашылық қиял және әзіл сезімін дамыту. Ертегілерге деген сүйіспеншілікті, тәуелсіздікті, бастамашылықты тәрбиелеу. Ақ қағаз парақтары, таңдауға болатын көркем материалдар-бояулар мен щеткалар, гофрленген қағаз, желім, қайшы. Материал: А4 парақтары, түрлі-түсті қарындаштар (Сурет салу)	"Балалар балабақшадағы мерекеде билейді" Мақсаты: Адамның фигурасын қозғалыста бейнелеу қабілетін дамыту. Кескіннің мәнерлілігіне қол жеткізуге үйрету (жақсы жеткізілген қозғалыстар, олардың әртүрлілігі; билеушілердің талғампаз көйлектері). Қарындаштармен сурет салу әдістерін бекіту, бояу кезінде әр түрлі күшті қарындашты басу мүмкіндігі. Бейнелерді жасауға эмоционалды оң көзқарасты дамыту. Материал: Пейзаж парақтары, қарапайым (графит) қарындаш, түрлі-түсті қарындаштар (әр балаға). (Сурет салу) «Көбелек» Мақсаты: квадраттан тіктөртбұрыштар, үшбұрыштар және кішірек квадраттар алу қабілетін бекіту; көбелек жасау кезінде қағаздың түсін еркін таңдауда жаттығу; аппликациямен колөнерді	"Балабақшада не қызықты болғанын сал" Мақсаты: қалауы бойынша сурет салу. Балаларды алған әсерлері негізінде суреттің мазмұнын ойлауға, суреттің мазмұнына сәйкес материалдарды таңдауға үйрету. Қиялды, шығармашылық белсенділікті дамыту. Әр түрлі материалдармен сурет салудың техникалық дағдылары мен дағдыларын бекіту. Қызықты тақырыптарды байқау, оларды бөліп көрсету және олар туралы өз пікірлерін білдіру қабілетін дамыту. Материал: Түрлі жұмсақ реңктердегі қағаз, түрлі-түсті қарындаштар, балауыз қарындаштар, бояулар. (Сурет салу) «Шыбын» Мақсаты: квадраттан тіктөртбұрыштар, үшбұрыштар және кішірек квадраттар алу қабілетін

	ортасына қарай бүктеп, квадратты диагональ бойынша бүгу, квадраттың бұрыштарын ортасына қарай бүгу) және "есік" негізгі пішінін қолдана отырып, әртүрлі пішінді тәждері бар ағаштарды қалай жасауға болатынын көрсету. Ұжымдық панель жасау. Өз колөнеріңізді басқаларға кедергі жасамай, тиісті орынды табуға үйретіңіз. Зейінді, есте сақтауды, жазықтықтағы бағдарды дамыту. Балалар шығармашылығының өнімін жасау, танымдық әңгіме оқу, әңгімелесу, қарау, көрсету, ойын жаттығулары. Ұжымдық панель жасау.	«Көбелек» Мақсаты: квадраттан тіктөртбұрыштар, үшбұрыштар және кішірек квадраттар алу қабілетін бекіту; көбелек жасау кезінде қағаздың түсін еркін таңдауда жаттығу; аппликациямен қолөнерді сәндік безендіру әдістерін үйрету; табандылыққа, дәлдікке тәрбиелеу Балалар шығармашылығының өнімін жасау, өлең, әңгіме оқу, ойын жаттығулары, қарау, көрсету. Материал: 8x8 см үш шаршы: екі көк және бір көк, бір 6x6 см қоңыр шаршы; желім, майлық қайшы әр балаға арналған. Әр түрлі көбелектердің үлгілері. (Жапсыру)	«Инелік» Мақсаты: квадраттан тіктөртбұрыштар, үшбұрыштар және кішірек квадраттар алу қабілетін бекіту; көбелек жасау кезінде қағаздың түсін еркін таңдауда жаттығу; аппликациямен қолөнерді сәндік безендіру әдістерін үйрету; табандылыққа, дәлдікке тәрбиелеу Балалар шығармашылығының өнімін жасау, өлең, әңгіме оқу, ойын жаттығулары, қарау, көрсету. Материал: 8x8 см үш шаршы: екі көк және бір көк, бір 6x6 см қоңыр шаршы; желім, майлық қайшы әр балаға арналған. Әр түрлі көбелектердің үлгілері. (Жапсыру)	сәндік безендіру әдістерін үйрету; табандылыққа, дәлдікке тәрбиелеу Балалар шығармашылығының өнімін жасау, өлең, әңгіме оқу, ойын жаттығулары, қарау, көрсету. Материал: 8x8 см үш шаршы: екі көк және бір көк, бір 6x6 см қоңыр шаршы; желім, майлық қайшы әр балаға арналған. Әр түрлі көбелектердің үлгілері. (Жапсыру)	бекіту; көбелек жасау кезінде қағаздың түсін еркін таңдауда жаттығу; аппликациямен қолөнерді сәндік безендіру әдістерін үйрету; табандылыққа, дәлдікке тәрбиелеу Балалар шығармашылығының өнімін жасау, өлең, әңгіме оқу, ойын жаттығулары, қарау, көрсету. Материал: 8x8 см үш шаршы: екі көк және бір көк, бір 6x6 см қоңыр шаршы; желім, майлық қайшы әр балаға арналған. Әр түрлі көбелектердің үлгілері. (әр балаға). (Жапсыру)

	Материалдар: Дайын ағаш пішіндері, үлгілері. Түрлі-түсті қағаз өлшемдері мен түстері; желім, қайшы, майлықтар. (Жапсыру)				
Тәрбиеші мен баланың еркін қызметі	Балалардың қызығушылықтарын мақсатты ойын арқылы, танымдық-зерттеушілік жұмыс, музыкалық-көркем образ, қимыл-қозғалыс, коммуникативтік байланыс, оқыту, еңбекке баулу арқылы дамыту <i>(оның ішінде өңірлік ерекшелікті ескерумен)</i>. Балалардың ойы мен идеяларын ескеру арқылы олардың қабілеттерін ашуға мүмкіндік беру. Сюжеттік - рөлдік ойын: «Жүргізуші» №20 Мақсаты: жүргізуші мамандығы туралы білімдерін кеңейту, еңбекқорлыққа тәрбиелеу, жолда жүру ережелерін біліп сақтауға, қоғамдық көліктерде өздерін дұрыс ұстай білуге үйрету. Керекті құралдар: руль, машина, жүргізуші, жолда жүру белгілері, бағдаршам, «бейтаныс балалар неліктен қауіпті» балалар мен кеңес жүргізу				
Серуенге дайындық	Серуенге қызығушылықты арттыру. Балалардың реттілікпен киінуі, серуенге шығу, топтық ережелерді қайталау. «Киімді қалай киюге болады?» әңгіме Киімдердің тазалығын сақтау қажет. Киінгенде киімнің түймесінің дұрыс қадап, көйлектің шалбардың немесе юбканың ішіне салынғанын қадағалау керек. Шұлықтың, аяқ киімнің оң киілуіне баса назар аудару керек. <i>(Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет)</i>				
Серуен	Күннің екінші жартысындағы ауа-райы құбылыстары мен табиғат объектілерін бақылау <i>(қоршаған ортамен таныстыру)</i> Қимылды ойын: «Ақ сандық, көк сандық» Мақсаты: Күштілі	Күннің екінші жартысындағы ауа-райы құбылыстары мен табиғат объектілерін бақылау <i>(қоршаған ортамен таныстыру)</i> Қимылды ойын: «Күн мен түн» Мақсаты: Балаларды ептілікке, жылдамдыққа, ажыратуға баулу.	Күннің екінші жартысындағы ауа-райы құбылыстары мен табиғат объектілерін бақылау <i>(қоршаған ортамен таныстыру)</i> Қимылды ойын: «Көгі-гөк» Мақсаты: Шапшаңдыққа, ептілікке баулу. Ойын мазмұны:	Күннің екінші жартысындағы ауа-райы құбылыстары мен табиғат объектілерін бақылау <i>(қоршаған ортамен таныстыру)</i> Қимылды ойын: «Түлкі мен қаздар» Мақсаты: Түлкі мен қаздың қимылын жасауға, жылдамдыққа баулу. Ойын мазмұны: Балалар залдың бір шетінде тұрады. Олар қаз болып ойнайды. Бір бала түлкі болады. Ол	Күннің екінші жартысындағы ауа-райы құбылыстары мен табиғат объектілерін бақылау <i>(қоршаған ортамен таныстыру)</i> Қимылды ойын: «Ит пен қоян» Мақсаты: Шапшаңдыққа, ептілікке баулу. Ойын барысы: Ойын жазық алаңда ойналады. Бір бала ит болады да, қалғаны қоян болады.

кке, шапшаңдыққа, ептілікке баулу. Ойын мазмұны: Екі бала бір-біріне арқаларын беріп, қол ұстасып отыру керек. Ойынды жүргізуші өлеңдетіп. «Ертең ауылым көшеді, Уық-буын шешеді. Қара қойым қашады, Құмалағын шашады. Ақ сандық, көк сандық, Арқан тарт, кілем арт!» Соңғы «арт» сөзі балаларға берілген белгі, ол айтылған кезде қол ұстасып отырған балалар тез тұруы керек. Қайсысы қарсыласын арқалап кетсе, арқадағы бала үй жануарларының дауыстарын салуы керек. (дене	Ойын мазмұны: Балалар бірі «Күн», екіншісі «Түн» тобы болып екіге бөлінеді. Олардың бір-бірінен бөлек, өз үйлері болады. Тәрбиешінің көрсетуі бойынша екі команда да жаттығулар жасап тұрады. Тәрбиеші «Күн» деп белгі берген кезде, сол топтың балалары үйіне жеткізбей қуып жетулері керек. Қолға түскен балалар қуушылар қатарына қосылады. Сөйтіп, ойын осылайша алма-кезек жүріп отырады. Көп бала ұстаған команда жеңіске жетеді. (дене шынықтыру)	Тақпақ айтып, бір қызды «кемпір» етіп сайлайды. Қалғандары қаз болады. «Кемпір» шетке шығып тұрады, басқа ойыншылар қаздай тізіліп, бірінің соңынан бірі ұстап: Гөк, гөк, көгі көк, Гөк, гөк, көгі гөк. Гөк, гөк, көгі гөк, -деп қаздың жүрісіне еліктей ақырын оң мен солға шайқалып, «кемпірдің» қасына келеді. Бірінші келген балаға беріп: «Жоғалтпандар!»-деп тапсырады. Балалар айнала жүріп, қайтадан қаздай тізіліп «кемпірге» келеді. «Кемпір» Әлгің қайда? Қалды сайда!-деп сұрайды. Балалар бәрі бірдей. Әлгің қайда - Қалды сайда!-деп жауап береді. Олай болса сендердің біріңді алып қаламын, деп «кемпір» балаларға бас салады. Балалар тізбегін жазбай қаша жөнелуі керек. Қолға түскен	залдың екінші шетінде тұрады. «Түлкінің» қимылын жасап әнді «Түлкі» бастайды. Қаздың қимылын жасап, «Қаздар» оған жауап береді. Ән біткенде «аздар» қашады, «Түлкі» қуады. Ұсталған бала «Түлкі» болады. Түлкі: Қаңқ-қаңқ қалың қаз, Қашсаң пана табылмас. Қаздар: Қулықты қой, қу түлкі, Аузыңды жап әрі қаш! Түлкі: Мамыр, мамыр, мамыр қаз, Мамырламай бері бас. Қаздар: Қой, қой, түлкі, сұм түлкі, Балапандар әлі жас. Түлкі: Тыңдамаймын сөзіңді, Ұстап жеймін қане, қаш. (дене шынықтыру)	Бұдан кейін «ит», «қояндарды» қуып ұстауға тырысады. Өзі ұстаған балалардың барлығын итке айналдарды. Сөйтіп барлық қояндар итке айналғанша ойын жалғаса береді. (дене шынықтыру)

	шынықтыру)	біреуін «кемпір» қасына алып қала береді. Ойын барлық балаларды түгел ұстап болғанша қайта жалғаса береді. (дене шынықтыру)	
Серуеннен оралу	Балалардың киімін ретімен шешу, әндерді үйрену, жұмбақтарды шешу, дербес және ойын әрекеті		
Балалардың үйіне қайтуы	Балалардың жетістіктері туралы әңгімелесу, ата-аналардың балаларды тәрбиелеу мен дамыту бойынша сұрақтарына жауап беру, кеңес беру. Кеңес: «Гимнастикамен айналысуға арналған кеңестер»		

**Балалардың жаз мезгіліндегі өмірін және тәрбиесін ұйымдастыру циклограммасы
2023 жыл**

Мектепке дейінгі ұйым: «Ақбота» бөбекжай» МКҚК

Топ: «Балапан» ортаңғы тобы

Балалардың жасы: 3 жастағы балалар

Жоспардың құрылу кезеңі: 19.06-23.06.2023 жыл

Күн тәртібінің кезеңдері	Дүйсенбі 19.06.2023	Сейсенбі 20.06.2023	Сәрсенбі 21.06.2023	Бейсенбі 22.06.2023	Жұма 23.06.2023
Ата-аналармен әңгімелесу Балаларды қабылдау	Ата-аналармен бала денсаулығы, баланың үйдегі және көшедегі күн тәртібі туралы әңгімелесу. Балаларды қабылдау: таңертеңгі сүзгі, балаларды жақсы көңіл-күймен қарсы алу. Балалар үшін қолайлы жағдай жасау, баланың бүгінгі көңіл – күйі туралы, оны не қызықтыратыны туралы әңгіме, жеке пікір білдіруге баулу Балалармен әңгіме: "Күн, ауа және су – біздің сенімді достарымыз" Мақсаты: балаларды негізгі шынығу құралдары күн, ауада және сумен таныстыру. (сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет)				
Балалардың дербес	Перспективалық жоспарда қойылған міндеттерді іске асыру				

іс-әрекеті (баяу қимылды ойындар, үстел үсті ойындары, бейнелеу әрекеті, эксперимент, кітаптар қарау және өзіне-өзі қызмет ету, тағы басқа іс-әрекеттер)	Құрылыс ойыны: "Бөлмені жабдықтау" Ойынның мақсаты: балалардың логикалық ойлауын дамыту. Материал: қағаз парағы (35 * 45 см), құрылыс жиынтығы, жазықтық геометриялық фигуралар. Ойын барысы. Тәрбиеші балаларға қағаз парағын ұсынады (35*45 см) және бұл қуыршақ бөлмесінің едені екенін айтады, оны кірпішпен (бөлменің қабырғалары) жабдықтауды сұрайды, терезе мен есікке бос орындар қалдырады. Балалар мұны жасағаннан кейін, парақты алып тастап, оны салынған бөлменің жанына қояды. Содан кейін ол геометриялық фигураларды шығарады және оларды қағазға орналастыруды ұсынады, жиһаз бөліктеріне ұқсас	Құрылыс ойыны: "Геометриялық денелер мен фигуралардың арақатынасы" Ойынның мақсаты: балаларды геометриялық фигуралардың суреттері мен конструктордың құрылыс бөлшектерін байланыстыруға үйрету. Материал: геометриялық фигуралар бейнеленген карталар, құрылыс жиынтығы. Ойын барысы. Балаларға Геометриялық денелердің суреттерін, содан кейін төменде көрсетілген геометриялық фигураларды қарастыру ұсынылады. Тәрбиеші картада бейнеленген құрылыс бөлшектерін табуды және картаның астында бейнеленген геометриялық фигуралар тәрізді	Құрылыс ойыны: "Лего сыйлықтары" Мақсаты: ойынға деген қызығушылықпен зейінді дамыту. Материалдар: ойын алаңы, ойыншылар саны бойынша балалар, ойын текшесі (бір жағы 1 санымен, екіншісі 2 санымен, үшіншісі 3 санымен, төртінші-крест (қозғалысты өткізіп жіберу)), лего-сыйлықтар. Барысы: балалар ер адамдарды бір-біріне таратады. Оларды ойын алаңына қою, текшені кезекпен алақтыру және адамдарды сағат тілімен жылжыту. Бүкіл шеңберден өткен алғашқы адам жеңеді, ал бала өзіне сыйлық тандайды. Ойын барлық сыйлықтар бөлшектелгенше жалғасады. (Құрастыру)	Құрылыс ойыны: "Бағдаршам" Мақсаты: *бағдаршам сигналдарының мәндерін бекіту; зейінді, есте сақтауды дамыту; Материалдар: Лего кірпіштері қызыл, жасыл, сары. 1-ші нұсқа: тәрбиеші-балалар- "бағдаршам", қалған "автомобильдер". Тәрбиеші көрсетеді қызыл - тоқтайды, сары- дайындалу, жасыл- жүру. 2-ші нұсқа: Бағдаршам мен жаяу жүргіншілер жолды жарыққа жасыл жарыққа ауыстырады. 3-ші нұсқа: Қызыл балалар бөлікті тандап, сары-ғимаратқа бекітеді, жоғары Құрылымды тезірек жасыл-салған команда секіреді. (Құрастыру)	Құрылыс ойыны: «Кімнің командасы тезірек құрастырады?» Мақсаты: командада құруды үйрету, бір-біріне көмектесу; қызығушылықты, зейінді, жылдамдықты, қолдың ұсақ моторикасын дамыту; Материалдар: "Дупло" лего-конструктор жинағы, үлгі. Барысы: балалар екі командаға бөлінеді. Әр командаға үлгі беріледі ғимараттар, мысалы, үй, бөлшектері бірдей машина. Бала бір уақытта бір бөлікті қоса алады. Балалар кезекпен олар үстелге жүгіріп, қажетті бөлікті тандап, ғимаратқа бекітеді. Құрылымды тезірек жасыл-салған команда жеңеді. (Құрастыру)

	пішіндерді таңдайды (төртбұрыш - дәретхана, тіктөртбұрыш - төсек және т.б.). Тәрбиеші алынған схеманы балалармен бірге қарастырады және кірпішпен қапталған бөлмеде оған "жиһаз" қоюды сұрайды. Жұмыс аяқталғаннан кейін балалар суретті ғимаратпен салыстырады. (Құрастыру)	жақтарын көрсетуді сұрайды. Егер балаларға құрылыс бөлшектерін пайдаланбай геометриялық фигуралар мен денелерді байланыстыруды ұсынса, тапсырма күрделене түседі. (Құрастыру)			
Таңертенгі жаттығу	ТАҢҒЫ ГИМНАСТИКА КЕШЕНІ Затсыз 1. Қолды белге қойып, басты оң жаққа кейін сол жаққа айналдыру. Оң қолды жоғары, сол қолды төмен қойып артқа серпи, кейін орындарымен ауыстыру. 2. Қолды кеуде тұсында ұстап, денені 1-3 оңға кейін 1-3 солға бұру, 4-б.қ.к. 3. Тік тұру, қолды төмен түсіріп. Қолды жоғары көтеріп артқа шалқаюдан, алға иіліп кейін тізе бүгіп отыру. Б.қ.к. 4. Б.қ.: мұнда да солай. Алға төмен иілу, сол жақ аяқтың артынан алақан соғып: «Хлоп» деу, бастапқы қалыпқа оралу. Оң жақ аяғынан шапалақ соғу. 5. Б.қ.: арқаға жату, қолды түзу қою. Оң аяқты жоғары көтеру, аяқтың астынан шапалақ соғып: «Хлоп» деп, бастапқы қалыпқа оралу. астынан шапалақ соғу. 6-8 рет қайталау. 6. Орында кезекпен тізеге шапалақ соғып секіру. Кезектестіріп жәй жүру. (Дене шынықтыру)				
Таңғы ас	Гигиеналық шаралар: Мақсаты: мәдени-гигиеналық дағдыларды қалыптастыру: өздігінен жуыну, тамақтану	Гигиеналық шаралар: Таңғы ас алдында қолдарын жуу, қолды сүрту және орамалды орнына ілу. Көркем сөз: Дымқылдап күнде сен,	Гигиеналық шаралар: Таңғы ас алдында қолдарын жуу, қолды сүрту және орамалды орнына ілу. Көркем сөз: «Қолды таза жуу керек,	Гигиеналық шаралар: Таңғы ас алдында қолдарын жуу, қолды сүрту және орамалды орнына ілу. Көркем сөз: Дымқылдап күнде сен, Қолыңды сүйкесең. Кетіп кір-ыласың,	Гигиеналық шаралар: Таңғы ас алдында қолдарын жуу, қолды сүрту және орамалды орнына ілу. Көркем сөз: Біз білеміз, білеміз, иә, иә,

	алдында, дәретхананы пайдаланғаннан кейін қолды сабынмен жуу. Көркем сөз: Біз білеміз, білеміз, иә, иә, Су қайда шашырайды. Шығыңыз, су ханшайымы, Біз жуынуға келдік! Біз көңілді, Қолымызды жуамыз! (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет) Тамақтану Көркем сөз: Мен түскі асты өзім жеймін. Мен аузымды ашамын! Күш болу үшін, Бізге сорпа пісірді. (өз орнын білу, дұрыс отыру, ас ішу құралдарын дұрыс ұстау, тамақтану мәдениетін қалыптастыру, тамақ ішкенде сөйлемей,	Қолыңды сүйкесең. Кетіп кір-ыласың, Тап-таза боласың. (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет) Тамақтану (өз орнын білу, дұрыс отыру, ас ішу құралдарын дұрыс ұстау, тамақтану мәдениетін қалыптастыру, тамақ ішкенде сөйлемей, тамақтанып болғаннан кейін алғыс айту)	Жендер суланбайды. Кім жеңін түрмейді, Ол су алмайды» - Қолды жуады, жуады. Содан кейін тәрбиеші сабынды алып, айтады: «Қызғылт, хош иісті, Оны көпіртіңіз және сіз таза боласыз» - Сабындайды, көпіртеді және сабынды сумен жуады. - бетті сумен сулайды, сабындайды және жуады. - сүлгі алып, бетін сулап, қуыршақтың қолын сүртіп, сөйлейді: «Енді мұрын таза, Иегі таза Және көздер жарқырайды – Көңілді көрінеді!» (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет) Тамақтану (өз орнын білу, дұрыс отыру, ас ішу құралдарын дұрыс ұстау, тамақтану мәдениетін	Тап-таза боласың. (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет) Тамақтану Көркем сөз: Біз анам үшін бір қасық жейміз, әкем үшін бір қасық жейміз, Ит пен мысық үшін, Торғай Терезені қағып тұр, Маған қасық беріңіз... Түскі ас аяқталды. (өз орнын білу, дұрыс отыру, ас ішу құралдарын дұрыс ұстау, тамақтану мәдениетін қалыптастыру, тамақ ішкенде сөйлемей, тамақтанып болғаннан кейін алғыс айту)	Су қайда шашырайды. Шығыңыз, су ханшайымы, Біз жуынуға келдік! Біз көңілді, Қолымызды жуамыз! (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет) Тамақтану Көркем сөз: Міне, маған қасық бұршақ сорпасын алып келеді, Ал котлетті тікелей аузына шанышқы салып береді. (Сөйлеуді дамыту) (өз орнын білу, дұрыс отыру, ас ішу құралдарын дұрыс ұстау, тамақтану мәдениетін қалыптастыру, тамақ ішкенде сөйлемей, тамақтанып болғаннан кейін алғыс айту)

	тамақтанып болғаннан кейін алғыс айту)		қалыптастыру, тамақ ішкенде сөйлемей, тамақтанып болғаннан кейін алғыс айту)		
Ұйымдастырыл- ған іс-әрекетке дайындық	Балалар әсерлерімен бөлісу, жаңалықтарды білу, бірлескен жоспарларды, мәселелерді талқылау, қызығушылықтары бойынша әрекет түрін таңдау, ережелер туралы келісу және т. б. (сөйлеуді дамыту) Ұйымдастырылған іс-әрекет тақырыбына сай жұмбақтар жасыру. Жаттаған тақпақты есіне түсіріп, қайталап айту.				
	Санамақ Санайық жаңаша Бір, екі, үш! Желбіре жалауша, Достықта біздің күш. Оң қолымда бес саусақ, Сол қолымда бес саусақ. Оларды атап шақырар, Әрқайсысының аты бар. Бас бармақ, Балаң үйрек, Ортан терек, Шылдыр шүмек, Кішкене бөбек. (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет)	«Қомағай» саусақ жаттығуы. Әр қатысушы бет орамалдың ұшынан ұстайдыда біртіндеп жұдырығына жинайды. Бұл кезде баланың екінші қолы көмектеспеуі керек. Қарным менің қомағай Бәрін-бәрін жұтады. Қомағайдың қарны енді Сусиырдай болып кетті. (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет)	«Шынжыр» Оң және сол қолдағы басбармақпен баланүйрек саусақтары түйісіп, жүзіктер секілді айқасып, шынжыр жасайды. Саусақтар шынжыр болады, Үзілмейді тартсаң да. (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет)	Санамақ «Кел, санайық санамақ, (Бала қозғалыстарды қайталайды) Саусақтарға қарап ап. (Балаға қарама-қарсы отырып, тәрбиеші ортан терек, Басбармақ, балан үйрек, көрсетіп отырады, қолдарды құлыпқа ұқсатып Шылдыр шүмек түйеді) Кішкене бөбек.» (Саусақтарын кезек- кезек создыра көрсетіп) (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет)	Мысық Пеш түбінде мысық отыр, (Басбармақ, ортантерек, шылдыршүмек үшеуі жұмылады) Екі көзін қысып отыр. (Ортантерек пен кішкене бөбек көздері боп саусақтарды қимылдатады) Тышқан етін жегісі кеп, (Басбармақ, ортантере к, шылдыршүмек Тісі оның қышып отыр. үшеуі бір-бірін қашай қозғалтады) (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет)
Мектепке дейінгі ұйымның кестесі бойынша ұйымдастырыл- ған іс-әрекет	Дидактикалық ойын: «Сіз картоптың қалай өсетінін білесіз бе?» Мақсаты: балаларды картоп отырғызумен,	Дене шынықтыру (Спорт нұсқаушысының жоспарына сәйкес) Дидактикалық ойын "Біл, ата"	Дене шынықтыру (Спорт нұсқаушысының жоспарына сәйкес) Дидактикалық ойын:	Музыка Тақырыбы: «Жемістер мен көкөністер» Ән тыңдау: «Жемістер мен көкөністер» Г. Абдрахманова Әнді айта жүріп, балаларды қимылдауға	Дидактикалық ойын: " Балықты құйрығынан біл" Мақсаты: балаларды балықты құйрығымен тануға үйрету. Бөгде

	өсірумен, жинаумен таныстыру. Шығу тарихымен таныстыру. Карточкаларды жердегі картоп түйнектерінің даму ретімен орналастыруды үйреніңіз. Ойлауды, визуалды есте сақтауды дамыту. Ойын ережелері: мұғалімнің әңгімесін мұқият тыңдау, карточкаларды дұрыс ретпен орналастыру, қиын жолдастарға көмектесу. Ойын әрекеттері: карталарды ашу. Ойын барысы: тәрбиеші балаларға картоптың шығу тарихы туралы айтады. "Екі мың жыл бұрын Оңтүстік Американың тұрғындары Перу тау бөктерінде картоп өсірді. 1565 жылы испандықтар	Мақсаты: балаларды жануарлардың аттарына үйрету, тапсырмаға сәйкес суретті тез табу. Сыртқы түрі, не жейтіні, қайда тұратыны туралы айту. Есте сақтау, сөйлеу, визуалды қабылдауды дамыту. Ойын ережелері: тәрбиешінің сигналы бойынша әрекет ету. Ойын әрекеттері: бірдей суреттерді іздеу. Ойын барысы: Тәрбиеші балалар тобына тапсырма береді, үстелде жатқан карточкалардың арасынан белгілі бір жануарды табыңыз. Сұрақтарға жауап беру: "бұл кім? Ол қайда тұрады? Ол не жейді?" Ойынның нәтижесі: дұрыс және толық жауап үшін балалар фишкалар алады. (Қоршаған ортамен таныстыру) «Жүк көлігі» Мақсаты: Ермексазды бетіне жағуды үйренуді	"Гүл дүкені" Мақсаты: бөлме өсімдіктерін сипаттау, олардың маңызды белгілерін табу, өсімдікті сипаттау арқылы тану дағдыларын жетілдіру. Ақылдылықты, белсенділікті және ойлаудың тәуелсіздігін дамыту. Дүкендегі мінез-құлық ережелері туралы білімді бекіту. Ойын ережелері: сатушы гүлді сатады, егер сатып алушы бұл туралы жақсы айтқан болса. Ойын әрекеттері: сатушыны санау; өсімдіктің сипаттамасы, болжау. Ойын барысы: Тәрбиеші жаңа дүкен ашылғанын айтады. Мұнда қанша гүл бар. Оларды не сатып алу керек, сен бір шартты орындауың керек: гүлді атама, бірақ оны сипатта. Сипаттамаға сәйкес, сатушы сен қандай гүл сатып алғың келетінін болжайды және оны саған сатады. Сатушы санауышпен таңдалады.	үйрету. Дидактикалық ойын: «Жемістер мен көкөністерді ажырат» Дидактикалық ойын: "Не туралы айтатынымды тап" Мақсаты: балаларды аквариум балықтарын тануға тән белгілерді сипаттауға үйрету. Есту зейінін, есте сақтау қабілетін дамыту. Жолдастармен ойнауға деген ұмтылысты тәрбиелеу. Ойын ережелері: жұмбақты өз бетінше шешуге кедергі жасамаңыз. Тәрбиешіні мұқият тыңда. Ойын әрекеттері: болжау, осы балықтың суреті бар картаны таңдау. Ойын барысы: Тәрбиеші үй жануарлары дүкенінен аквариумға балық сатып алғанын айтады. Ол қандай балық сатып алды, балалар шешуі керек. Содан кейін тәрбиеші балықтың сыртқы түрін сипаттайды, оның сипаттамалық ерекшеліктерін көрсетеді. Балалар атайды. Тәрбиеші	адамның назарын аудармай, белгілі бір мақсатты есте сақтау қабілетін дамыту. Дене бөліктерінің мақсатын өз бетінше бөліп, оларды сөзбен анықтау. Сөйлеуді, зейінді, есту анализаторын дамыту. Табиғи бұрыштың тұрғындарына қамқорлық жасауға тәрбиелеу. Ойын ережелері: айналмалы үстел ойынға қатысушыларға кезек-кезек беріледі. Сөздерді бірге айту көрсеткіге картаны таңдауға көмектеседі. Көрсеткіні айналдырған адам оны «Тоқта!». Ойын әрекеттері: сөздерді айту, көрсеткіні айналдыру. Ойын барысы: карточкалар үстелге қойылады, тәрбиеші балықтардың тек құйрықтарын жасырғанын айтады. Құйрығы көрінген балықты біліп, атау керек. Таңдалған

	Еуропаға таңғажайып өсімдік әкелді. Бірақ алдымен онымен не істеуге болатынын ешкім білмеді. Картоп ерекше, бұрын-соңды болмаған гүлдер үшін бағаланды. Кавалерлер картоптың гүлдерін асыл ханымдарға берді, олар оларды бал көйлектеріне байлады. Содан кейін ғана бұл өсімдіктің түйнектерін жеуге болатыны белгілі болды. Бірақ картопты әр бақшаға отырғызуға уақыт қажет болды. Қазіргі уақытта картоп отырғызылып, машиналардың көмегімен қазылады. Сол машиналар оны сұрыптайды. Картоптың жеке сорттары крахмал жасауға барады, одан кейін біз	жалғастыру, түсін таңдау. Балаларда жүк көлігін сылақ бейнесінде жеткізуге деген ұмтылысты ояту. Ермексазбен мұқият жұмыс істеуді үйрену. Материал: клеенкалар, ермексаз, стектер, майлықтар. (Мүсіндеу)	Ойынның нәтижесі: көбірек гүл сатып алған адам жеңеді. (Қоршаған ортамен таныстыру) "Қалағаныңды мүсінде" Мақсаты: еркіндік пен шығармашылықты дамытуды жалғастыру, өз ниеті бойынша бейнелер жасау мүмкіндігін дамыту. Мүсіндеудің әртүрлі әдістерін бекіту. Материал: клеенкалар, ермексаз, стектер, майлықтар. (Мүсіндеу)	балықтар бейнеленген карточкаларды қояды және олар талқыланған картаны таңдайды. (Қоршаған ортамен таныстыру) "Кішкентай Қонжық оның тостағанынан бәрі жегенін қалай көрді" Мақсаты: мүсіндеуде ертегі бейнесін жасауды үйрету. Бөлшектердің пішінін, олардың салыстырмалы мөлшерін, бір-біріне қатысты орналасуын бере отырып, аюдың фигурасын мүсіндеуге үйрету. Мәнерлі бейнеге жеткізу. Материал: клеенкалар, ермексаз, стектер, майлықтар. (Мүсіндеу)	бала жебені айналдырады, барлығы хормен бірге: "жебе, жебе, айналдыр. Барлық карталарға көрін. Саған қандай құйрық көрінсе, бізге тез көрсет. Тоқта!" Көрсеткі көрсететін картаны балалар кейінге қалдырады және болжайды. Ойынның нәтижесі: дұрыс жауап үшін балалар фишка алады. (Қоршаған ортамен таныстыру) «Қауырсынды, түкті, тікенді» Мақсаты: көркем материалдармен тәжірибе жасау жануарлар денесінің құрылымын беру үшін пластикалық материалдармен және көркем құралдармен тәжірибе жасауға қызығушылық тудырады. Материал: клеенкалар, ермексаз, стектер, майлықтар.

	желе мен тұздықтарды дайындаймыз". Осы оқиғадан кейін мұғалім балаларды картоптың даму кезеңдерімен таныстырады (суреттерді көрсетеді). Содан кейін ол үстелдегі суреттерді араластырады және балаларға картаны таңдауды түсіндіре отырып, тақтаға тізбек қояды ұсынады. Ойынның нәтижесі: белсенді балаларды тәрбиеші көтермелейді. (Қо ршаған ортамен таныстыру) «Ақ лақ» Мақсаты:бағанды илектеу, оны бүгу және екі ұшынан стекпен кесу әдісін қолдану. Материал: клеенкалар, ермексаз, стектер, майлықтар. (Мүсіндеу)				(Мүсіндеу)

Серуенге дайындық	Өз-өзіне қызмет көрсету дағдыларын қалыптастыру. Киінудің бірізділік алгоритмін бекіту. Бір-біріне көмек көрсету (<i>тәрбиешінің және белсенді балалардың көмегі</i>), серуенге мотивация (<i>мазмұны, проблемалық жағдаяттар</i>), көркем сөзбен ынталандыру (<i>мақал-мәтелдер, жаңылпаштар, жұмбақтар, өлеңдер</i>). Көтеріңкі көңіл-күй сыйлау. Жұмбақ: Аласа тал, Тамаша тал. Самсап тұр алмасы. Ол алқызыл,қанқызыл, Боялғанша, алмашы! (Қызанақ)				
Серуен	1) Балалардың денсаулығын нығайту, қимыл-қозғалыс белсенділіктерін арттыру (<i>қимылды дидактикалық ойындар, ережелері бар қимылды ойындар, ойын жаттығулары, жарыстар, ұлттық ойындар және басқа</i>). Көтеріңкі көңіл-күй сыйлау. Балалардың танымдық қызығушылықтарын дамыту. Мақсатты серуендер, танымдық әңгімелер, бақылаулар, табиғатты бақылау тәсілдерін көрсету, сенсорлық бақшадағы тәжірибелер. Балалардың шынайы өмірді көркем-эстетикалық қабылдауын қалыптастыру. Аумақтық кеңістікте немесе оның сыртында табиғатты тамашалау. Сенсорлық бақшада тірі және өлі табиғат нысандарын, табиғат құбылыстарын бақылау. Балалардың дербес шығармашылық әрекетіне мүмкіндік беру. 2) Еңбекке баулу үшін балабақша ауласында баланың қызығушылығын оятатын кеңістік құру. Балаға Ортаңғытердің еңбек етуін бақылату және оларға көмектесуге, бірлесіп жұмыс істеуге тарту. Балалардың ойын, идеясын жүзеге асыру. Серуенге алып шыққан заттарымен ойнату. 3) Музыка жетекшісі мен дене шынықтыру нұсқаушының жоспары бойынша жүргізілетін шаралар немесе бірлескен жұмыстар				
Серуен Мезгіл: Жаз Көлік түрлерін бақылау. Мақсаты: Балаларға көлік туралы жалпы мағлұмат беру. Көлік түрлерімен таныстыру. Балалар қандай көлік түрлерін білесіндер? Сендерде қандай көлік түрлері бар? Және де жеңілдіктер, ауырсыяқты болып	Серуен Мезгіл: Жаз Түймедақ гүлін бақылау. Мақсаты: Түймедақ гүлінің басқа гүлдердің ерекшелігін бақылау. Басқа гүлдермен салыстыру. Балалар, түймедақ гүлін білесіндер ме? Түймедақ гүлінің бейнесі қалай? Түймедақ гүлінің ортасы күннің көзі болады.	Серуен Мезгіл: Жаз Жаңбырды бақылау. Мақсаты: Балаларға жаңбыр қайдан және қалай пайда болатынын түсіндіру. Сендер аспанда не көріп тұрсындар? Олар неге ұқсайды? Олар неге жылжып жатыр? Жаңбыр бізге не үшін қажет? Жаңбыр қандай? Жаңбыр жауғанда не болады? Жаңбыр қай мезгілде	Серуен Мезгіл: Жаз. Табиғат әсемдігін бақылау. Мақсаты: Балабақша айналасындағы ең көрікті жерді таңдап, бақылау. Табиғаттың сұлу көркіне балалардың қызығушылық сезімдерін арттыру. Табиғат байлығын қорғауға тәрбиелеу. Әр жыл мезгіліне қарай табиғаттың өз сұлулығы, әсемдігі болатынын айтып түсіндіру.	Серуен Мезгіл: Жаз. Ағашты бақылау. Мақсаты: Ағаш туралы мағлұмат беру. Ағаштардың жыл мезгіліне байланысты құбылыстарын түсіндіру. Ағаш қандай? Ағаштар бізге не үшін қажет? Ағаштар қай мезгілде көктейді? Ағаштардың бізге қандай пайдасы бар? Ағаштардың түсі өзгере ме?	

бөлінеді. Жеңіл көліктерге; кішкене машиналар; Ауыр көлік түрлеріне: үлкен машиналар жатады. Мысалы: трактор, комбайн, камаз, маз, касемсот. Сонымен қатар әуе жолымен жүретін көліктер де бар. Оларға: ұшақ, тік ұшақ, зымыран т. б жатады. Оларға керектенетін жанармайлар: бензин, соляркалармен т. б сол сияқты. (Қоршаған ортамен таныстыру) Тақпақ жаттау: «Тракторшы» - Папа, мен де тракторшы, Моторымды бұрап берші; Кәне, келші жәрдем ет, деп,- Оталғышты тарттым ептеп. Тракторым тыр - тырлады,	Ал, күлтешелері ақ, сары әрі екі жолмен орналасып келеді. Және күй талғамайды, кез келген жерде өсе береді. (Қоршаған ортамен таныстыру) Тақпақ жаттау: Үзіп алсаң сен бір гүл, Үзіп алсам мен бір гүл, Не қалады сиқынан, Қызыл - жасыл жерден бұл? Жайнап өсіп далада, Көздің жауын ала ма. Бірде - бірін жұлғызба, Қасындағы балаға. (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет) Қимылды ойын: «Бояулар» Мақсаты: Ойынның шартын бұзбай аяғына дейін ойнауға үйрету. Ептілікке тәрбиелеу. Ойын шарты: Сатушы бояуларды түгендейді, түстерге бөледі. Ал бояулар өз түстерін есте сақтаулары керек. Сатып алушы келіп: сәлематсыз ба? сіз бояу сатасыз ба? Сатушы: сізге қандай түс керек? Саудагер: маған ақ түс керек десе, ақ түсті бояу қашуы керек. Ал	жауады? (Қоршаған ортамен таныстыру) Көркем сөз: Жау, жау жаңбыр, Жау жаңбыр. Арық суы мол болсын! Жауған жерің шөп болсын. (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет) Қимылды ойын: «Соқыр Мақсаты: Балаларды шапшаңдыққа тәрбиелеу. Дене бұлшық етін дамыту. Ойын шартын бұзбай ойнауға үйрету. Ойынға керекті құралдар: Көз байлайтын орамал. Ойынның шарты: Балалардың арасынан санамақ арқылы бір бала таңдалып алынады. Оның көзін орамалмен байлайды да, беске айналдырады. Сөйтіп, соқыр теке Басқа балаларды ұстауға кіріседі. Егер соқыр теке балалардың біреуін ұстап алса, сол бала соқыр теке болады. Сондықтан балалар	Бағыттаушы сұрақтар қою арқылы «Тірі және өлі»табиғаттың өзара байланысын түсінулеріне көмектеседі. Шөптің қырауы, жапырақтардың түсуі(күзде) ағаштардың бұтақтары, үйлердің шатырларын, айналаны ақ қар жапқан (қыста) жер көгереді (көктем) айнала қызыл - жасыл гүл, аспан шайдай ашық (жазда) Неге осы жерді не үшін ең көрікті жер деп ойлайсындар? (Қоршаған ортамен таныстыру) Тақпақты жаттау: Жаз келіпті дегенше, Алма пісіпті дегейсің. Бақшамызда ендеше, Алма теру көбейсін. Жұмбақ шешу: Қайнамай піскен, Асықпай түскен. (жеміс - жидек) (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет) Қимылды ойын: «Қуып жет» Мақсаты: Балаларды жылдамдыққа, шапшаңдыққа тәрбиелеу. Ойын шарты: Балалар екі топқа бөлініп, бір - бірінің	Ағаштардың өсуі үшін не қажет? Ағаштың 300 - ден астам түрі бар. Ағаштар көбінесе көп жылдық болып келеді. Ағаштар көміртегін сіңіріп, от - тегін бөліп шығарады. (Қоршаған ортамен таныстыру) Көркем сөз: Көгілдір аспан да, Көк сенгір тастар да Құлпырып жайнайды, Мамыр гүлін ашқанда. Қымыздық теремін, Көп қызық көремін. Апама сәукеле Гүлдерден өремін. (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет) Қимылды ұлттық ойын: «Арқан тарту» Мақсаты: Ұлттық ойынды жаңғырту, ойынға деген қызығушылықтарын арттыру. Ойын шартын бұзбай ойнауға үйрету. Ойын шарты: Балалар екі топқа бөлініп, арқанның екі ұшынан ұстап, белгіленген меже бойынша күш сынасып тартысады. Берілген межеден

Түтін шықты саудагер қашқан түсті бұркылдады; ұстап алса ол түс Сонша болмай саудагерде қалады. гүрілдеттім Егер ұстай алмаса ол Жер жыртуға бояу дүкенге келіп жүріп кеттім. басқа түс болып қайта (Сөйлеуді дамыту сатылады. және көркем (Дене шынықтыру) әдебиет) Қимылды ойын: Еңбек: Гүлдерді «Аққу - қаздар» суарып, топырақтарын Мақсаты: Ойын қопсыту. шартын бұзбай Мақсаты: ойнауға Еңбекқорлыққа дағдыландыру. тәрбиелеу. Сөйлеу, ойлау Қажетті құралдар: қабілеттерін күрекше, қолғап. дамыту. Ойын шарты: Құшы құстарды жем жеуге босатады да, былай дейді: - Аққу – қаздар, жем жедіңдер ме? - Су іштіңдер ме? - Құстар жауап береді. Балалардың ішінен бірін қасқыр етіп сайлайды. Құшы: Сақ болыңдар, аш қасқыр! келеді - деп дауыстайды. Аққу - қаздар иелеріне қарай ұшулары керек. Ал, аш қасқыр	соқыр текеге қолдарынан ұстап, ұсталмауға тырысады. Солай ойын жалғасын келе: Айгөлек - ау, айгөлек, (Дене шынықтыру) Айдың жүзі дөңгелек, Еңбек: Ауланы Осы топтың ішінен, қоқыстардан тазарту. Анар атты қыз Мақсаты: Бір - біріне (Асан атты ұл) керек - көмектесіп, еңбектену деп шақырады. дағдыларын Анар күш жинай жүгіре қалыптастыру. барып, қолдарын үзіп өту Керекті құралдар: керек. Қалақша, қолғап, Қолдарын үзе алмаса, сол шелектер. топта қалады. Үзіп қашып кетсе, екі топтың қай біреуі, қуып жетіп ұстау керек. Өзінің тобының балалары ұстап алса өз тобына қайтадан келеді. Олай болса, бұл баланың яғни шапшандығын, күштілігін аңғарамыз. (Дене шынықтыру) Еңбек: Ауланы сыпыру. Мақсаты: Ұқыптылыққа, жинақылыққа үйрету. Керекті құралдар: Сыпырғыш, күрекше, қорапша.	асып кеткен топ жеңіледі. Оларды өздеріне тартып алған топ мәреге жетеді. Сөйтіп ойын кезекпен жалғасын табады. (Дене шынықтыру) Еңбек: Ағаштарға су күю, арам шөптерін жұлу. Мақсаты: Ағаштарға қамқорлық көрсетуге баулу. (су күю, бұтақтарын сындырмауға үйрету) Керекті құралдар: Күрек, шелек, су.

	болса құстарды ұстап алып жеуге тырысады. Ұсталған аққу - қаздар, қасқырға көмектеседі. Сөйтіп аққу - қаздар азайып, біткенше ойын жалғасады. (Дене шынықтыру) Еңбек: Үйдегі көліктерін жуу. Мақсаты: Ата - аналарына қолқабыстарын тигіздіре отырып, жинақы болуға тәрбиелеу. Керекті құралдар: Көлік жууға арналған сұйық сабын, шүберек.				
Серуеннен оралу	Балалардың реттілікпен шешінуі, жұмбақтар шешу, өлеңдер, әндер жаңылтпаштар, санамақтар және т.б. жаттау Киімді белгілі бір тәртіппен шешу және кию дағдыларын үйрету: - Түймелерді ретумен ағытамыз. - Көйлек, шалбарды шешеміз, ақырын іліп қоямыз. - Көйлекті шешіп, оны шалбарға, шортиға қосып іліп қоямыз. - Аяқ киімді шешіп, екінші аяқ киімді киеміз. - Колготкаларды шешіп, көйлекке қосып іліп қоямыз. (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет)				
Түскі ас	Гигиеналық шаралар:Түскі ас алдында гигиеналық шараларды орындау: қолды дұрыс жуу, өз орамалының орнын білу, қолды дұрыс сүрту, орамалды ілу көркем сөз қолдану: «Сылдырлайды мөлдір су, Мөлдір суға қолыңды жу» Кезекшілердің жұмысы: (асхана құралдарын, майлықтарды үстелге қою)				

	Тамақтану (өз орнын білу, дұрыс отыру, асхана құралдарын дұрыс ұстай білу, ұқыпты тамақтану, сөйлеспеу, алғыс айту) (мәдени-гигиеналық дағдылар, өзіне-өзі қызмет ету, еңбек әрекеті) «Қонжыққа қасықты қалай ұстауды үйретеміз».(Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет)
Күндізгі ұйқы	Тамақтан соң ауыздарын сумен шаюды қалыптастыру. Киім түймелерін, сырмаларын өздігінше ағыту. Киімдерін ұқыпты орындыққа іліп (немесе арнайы сөреге) қоюды, өз төсек орнын тауып жатуды үйрету. Ұйқы кезінде бала басына көрпені жауып, мұрнын жастыққа көміп тастамауын, жастықта баланың денесі емес, тек басы жатуын қадағалау. (өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ моториканы дамыту). Әлди Мақсаты: бала ағзасының физиологиялық тепе-теңдігін қалпына келтіру. Әлди, әлди, әлди-ай, Балалар ұйықтап жатыр. Төменгі төсекке, Балалар тыныш ұйықтайды, Мен ән саламын! Балалардың тыныш ұйықтауы үшін жайы баяу музыка тыңдау. «Әлди» Ж.Байырбекова (Музыка)
Біртіндеп ұйқыдан ояту, сауықтыру шаралары	Түскі ұйқыдан кейінгі сауықтыру шаралары (дене жаттығулары), ауа, су емшаралары, жалпақ табандылықты болдырмау үшін түйіршікті және жұмсақ жолақшалармен жүру (дене белсенділігі). «Әтеш» Музыка әуенімен әтеш бейнесіне еніп тәрбиеші кіреді: Ку - ка - ри - ку, ку - ка - ри - ку, ку - ка - ри - ку. Балапандарым кәне ұйқыдан тұрайық. Түс мезгілі, түс мезгілі. Балапандар ұйқыға кірісті. Балапандар көреді түсті, Ғажайып сиқырлы әлемді. Балалар ұйқыдан оянады. Тәрбиеші: Көзімізді ашайық, Бойымызды жазайық. Қолымызды созайық, Жаттығулар жасайық. Жалпы жетілдіру жаттығуы: 1. Балалар төсекте жатып, бастарын оңға, солға бұрады. 2. Балалар төсекте жатып, қолды екі жаққа созу, жұдырықтап жұму. 3. Балалар төсекте жатып, велосипед тебу. 4. Қолтырауын болып, бір қырынан төсек үстінде аяқ - қолды созу. 5. Балалар төсекте отырып, бір - біріне қарап сәлемдесу. Тәрбиеші: Балалар кәне шеңбер құрайық.

	Тыныс алу жаттығуы: Ку - ка - ру, ку - ка - ри – ку, ку - ка - ри - ку. Табанды шынықтыру массаждары: 1.«Балапандар серуенге шықты» шиқ - шиқ - шиқ. 2. Табанға арналған денсаулық кілемшелерімен жүру. 3. Ілгекті жолмен жүру. 4. Тастардың үстерімен жүру. 5. Кіргі тікенектеріне ұқсас төсеніштермен жүру. 6. Табандар арқылы жүру. Балалар енді беті - қолымызды жылы сумен жуып, сүлгімен сүртінейік. Балалар кәне жарты шеңберге тұрайық. Қол ұстасып тұрайық, Шеңберді біз құрайық. Көріскенше күн жақсы, Сау - саламат болайық.(дене шынықтыру). Киімдерін реттілікпен өздігінен киіну. Түймелерін қадау, сырмаларын сыру, аяқ киімдерін дұрыс киюді үйрету. Қыз балаларды шаштарын тарауға үйрету (өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ моториканы дамыту). Қолдарын жуу, құрғатып сүрту, сүлгіні өз орнына іліп қоюды үйрету Шомылған баланы, Аймалап алады. Сүртеді қолыңды, Сүртеді жоныңды.(Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет)				
Бесін ас	Гигиеналық шараларды орындау (мәдени-гигиеналық дағдылар). Балалардың назарын тағамға аудару, мәдениетті тамақтануға баулу Ас мәзірімен таныстыру. Бір-біріне кедергі жасамай мәдениетті отыруға баулу, балалардың назарын тағамға аудару. «Бата» Дастарханыңа береке берсін, Бастарыңа мереке берсін, Астарыңа адалдық берсін, Бастарыңа амандық берсін, Дендеріңе саулық берсін! Әумин!(Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет)				
Балалардың дербес іс-әрекеті	«Көкөніс бақшасында не піседі?» Мақсаты:	«Саңырауқұлақтар» пуантилизм техникасында салу. Мақсаты:	«Көк және қызыл құстар» Мақсаты: Балаларды суретте	"Құстар ұшады" Мақсаты: Суретте өмірден қарапайым сюжетті	"Еркін жұмыс" Мақсаты: Балалардың сурет мазмұнын ойластыру

Көкөністердің пішінін, түсін және сипаттамалық ерекшеліктерін суретте беруге үйрету; суреттің құрамымен жұмыс істеу – заттарды қағаздың бүкіл парағына біркелкі орналастыру, олардың арасында аздап бос орын қалдыру, заттар үшін берілген қағаз парағының мөлшеріне сәйкес келетін шаманы табу; қылқаламды тегіс ұстап, нысандарды кең дөңгелек сызықтармен бояу. Тәрбиешіде көкөністердің суреттері бар тақырыптық суреттер, үш сурет – шеңберге көкөністер салынған, олардың екеуі дұрыс емес композициямен (бірінде көкөністер тым кішкентай және бір – бірінен,	Затты парақтың ортасына қоюды, дөрекі болуды, заттың бүкіл кеңістігін нүктелермен толтыруды, жапырақтың төменгі жағындағы шөпті бейнелеуді үйренуді жалғастыру. Дәстүрлі емес сурет салу техникасымен таныстыру - "пуантилизм", шөпті щеткамен бояйды, оны бүкіл қадалармен қағаз парағына жағады. Ормандағы мінез-құлық ережелері туралы түсінік қалыптастыру. Балалардың танымдық қызығушылығын арттыру. Табиғатқа ұқыпты қарауға тәрбиелеу. Материал: Қағаз, қарапайым қарындаш, гуашь, су банкалары, майлықтар. (Сурет салу) «Қоян» Мақсаты: қолдың ұсақ	поэтикалық бейнені жеткізуге, тиісті түс схемасын таңдауға, құстарды қағазға әдемі орналастыруға үйрету. Акварельмен сурет салу, қылқалам мен бояуларды дұрыс қолдану қабілетін бекіту. Бейнелі, эстетикалық қабылдауды, бейнелі түсініктерді дамыту. Материал: Қағаз сұр немесе басқа ашық түсті, гуашь немесе акварель бояуы, щеткалар, палитра, су құтысы, майлық (әр балаға). (Сурет салу) "Мысық" Мақсаты: Балаларды мысық жасаудың қарапайым формасымен таныстыру, негізгі формадан шаршы, сызықтарды дұрыс бүктеу және тегістеу мүмкіндігі. Осы тақырып бойынша иллюстрацияларды	көрсетуге үйрету; табиғи құбылыстың түсін жеткізу, құстардың контурын ажырамас жолмен көбейту, құстың пішінін, құрылымын және пропорцияларын талдауға үйретуді жалғастыру. Сурет салу ретін анықтау. Ұшу кезінде қанаттардың пішінінің өзгеруін жіберу. Сурет салудың әртүрлі әдістерін қолдануға үйрету. Әр түрлі элементтерді салу үшін щетканы дұрыс таңдау қабілетін бекіту. Түс сезімін дамыту. Материал: Акварель, гуашь, көбік губка, № 10 қылшық щетка, № 6 пони, № 3 синтетика, А4 парағы, майлықтар, су шыныаяқтары. (Сурет салу) "Көгершіндер" Мақсаты: Балаларды көгершін жасаудың қарапайым формасымен таныстыру, негізгі формадан шаршы, сызықтарды дұрыс бүктеу және	және идеяны соңына дейін жеткізу қабілетін дамыту. Акварельмен сурет салуды жалғастыру. Шығармашылықты, бейнелі идеяларды дамыту. Өз жұмыстарын қарастыру, қызықты бейнелерді бөліп көрсету, жұмыстарды бағалау қабілетін қалыптастыруды жалғастыру. Материал: Таңдау үшін әр түрлі форматтағы ақ қағаз, акварель, бояғыштар, щеткалар, су құтысы, майлық (әр балаға). (Сурет салу) "Көйлек және галстук" Мақсаты: Өз қолымен қағаздан қолөнер жасауды үйрену. * Баланың ұсақ моторикасын, зейінін, шығармашылығы мен қиялын дамыту. * Оригамимен жұмыс істеу дағдыларын жетілдіру.

	екіншісінде-керісінше). Материал. Пейзаж парағының жартысы, түрлі түсті пішіндер, түрлі-түсті қарындаштар. (Сурет салу) «Бақа» Мақсаты: Бақа жасау кезінде қағаздың түсін еркін таңдауда жаттығу; аппликациямен қолөнерді сәндік безендіру әдістерін үйрету; табандылыққа, дәлдікке тәрбиелеу. Материал: Жасыл түсті екі жақты оригами қағазы, фломастер. (Жапсыру)	моторикасын дамыту. Балалардың қағаз парағын әртүрлі бағытта, әртүрлі тәсілдермен бүктеу қабілетін қалыптастыру. Сындарлы ойлауды, шығармашылық қиялды, көркемдік талғамды дамыту. "Қоян" туралы әңгіме, иллюстрациялар, жұмбақтар. Балалар шығармашылығының өнімін жасау. Оригамиді кезең-кезеңімен орындау. Материал: АҚ және сұр түсті екі жақты қағаз, қайшы, схема, фломастер (Жапсыру)	көрсету, оқу құралын үйрену. Мысық жасаудың бастапқы кезеңі. Материал: Түрлі түсті тоналды қағаз, қарапайым қарындаш, фломастер. (Жапсыру)	тегістеу мүмкіндігі. Осы тақырып бойынша иллюстрацияларды көрсетіңіз, оқу құралын үйрену. Көгершін жасаудың бастапқы кезеңі. Материал: Түрлі түсті тоналды қағаз, қарапайым қарындаш, фломастер(Жапсыру)	Балалар шығармашылығының өнімін жасау, тәрбиешіні кезең-кезеңімен орындау. Көйлекті безендіру. Материал: • 13x21 түсті қағаз (көйлек үшін), 3x6 (галстук үшін); * қайшы; * түсті картонның жартысы; * PVA желімі; (Жапсыру)
Тәрбиеші мен баланың еркін қызметі	Балалардың қызығушылықтарын мақсатты ойын арқылы, танымдық-зерттеушілік жұмыс, музыкалық-көркем образ, қимыл-қозғалыс, коммуникативтік байланыс, оқыту, еңбекке баулу арқылы дамыту <i>(оның ішінде өңірлік ерекшелікті ескерумен)</i>. Балалардың ойы мен идеяларын ескеру арқылы олардың қабілеттерін ашуға мүмкіндік беру. «Балықшылар» картотека №5 Ойынның мақсаты: Балаларды балықшылардың еңбегімен таныстыра отырып, еңбек құралдарымен және оларды қалай пайдаланатынын білгізу. Қажетті атрибуттар: ау, қармақ, балықтар.				

Серуенге дайындық	Серуенге қызығушылықты арттыру. Балалардың реттілікпен киінуі, серуенге шығу, топтық ережелерді қайталау. «Киімді қалай киюге болады?» әңгіме Киімдердің тазалығын сақтау қажет. Киінгенде киімнің түймесінің дұрыс қадап, көйлектің шалбардың немесе юбканың ішіне салынғанын қадағалау керек. Шұлықтың, аяқ киімнің оң киілуіне баса назар аудару керек. (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет)				
Серуен	Күннің екінші жартысындағы ауа-райы құбылыстары мен табиғат объектілерін бақылау <i>(қоршаған ортамен таныстыру)</i> Ұлттық ойын: «Шертпек» Ойнаушыларды орындыққа отырғызып болғаннан кейін, ойын жүргізушісі орамалды иығына салып алып ойнаушылардың артында жүреді де, кез-келген ойыншының екі көзін екі қолмен баса қояды. Сол кезде білдірмей келіп, жолдастарының бірі маңдайынан шертіп кетеді. Ойын жүргізуші	Күннің екінші жартысындағы ауа-райы құбылыстары мен табиғат объектілерін бақылау <i>(қоршаған ортамен таныстыру)</i> Ұлттық ойын: «Айдапсал» Ойыншылар екі топқа бөлінеді. Бірінші топ шеңбердің сыртына шығып, ал екінші топ шеңбердің ішінде қалады. Ойынды басқарушы сыртта тұрғандардың есімдерін үйде отырғандарға қойып, өзі белгілеп алады. Содан кейін сырттағы ойыншыларды бір-бірімен шарттап бастайды. Ойынның бойынша, сырттан кірген ойыншы отырғандардың ішінен өз есімі берілген ойыншыны табуы	Күннің екінші жартысындағы ауа-райы құбылыстары мен табиғат объектілерін бақылау <i>(қоршаған ортамен таныстыру)</i> Ұлттық ойын: «Хан талапай» Бұл отырып ойналатын, негізінен қыз балаларға арналған ойын. Оған төрт-бес үміткерден қатысады. Ойын үшін асық таңдап алынады. Он бірінші асықтардан ерекше Қояндар күркелерінде өзге түске (қызыл, нежүресінен отырады. Көк) боялған болуы. Күзетші күркелерінен шарт бір-бірден асық қояндарды жайылысқа шығарады. Қояндар секіреді, билейді, ойнайды. Тәрбиеші «түлкі» келіп қалар Бұдан соң алғашқы үйлеріне қайтындар ойыншы қос уыстай дегенде үйлеріне орындық астынан еңбектей өтеді. Қалған ойыншылар Ойынға шыққанда да	Күннің екінші жартысындағы ауа-райы құбылыстары мен табиғат объектілерін бақылау <i>(қоршаған ортамен таныстыру)</i> Қимылды ойын «Қояндар» Залдың бір шетіне 5-6 ұйшіктер сызылады. Олардың алдына орындықтар қойылады. Қарсы бетте күзетшінің үйі бар. Үймен қояндар күркесі арасында ойнайтын алаңдар болады. Қояндар күркелерінде отырады. Күзетші күркелерінен қояндарды жайылысқа шығарады. Қояндар секіреді, билейді, ойнайды. Тәрбиеші «түлкі» келіп қалар үйлеріне қайтындар ойыншы қос уыстай дегенде үйлеріне орындық астынан еңбектей өтеді. Ойынға шыққанда да	Күннің екінші жартысындағы ауа-райы құбылыстары мен табиғат объектілерін бақылау <i>(қоршаған ортамен таныстыру)</i> Қимылды ойын «Кім шапшаң?» Балалар саппен келе жатып, тәрбиеші белгі берісімен, жан-жаққа бытырап, ойнап кетеді. Екінші белгімен тез өз орындарына тұра қалады. Тәрбиеші «1,2,3» деп санағанша балалар тұрып үлгеруі керек. Кімнің тез, дұрыс тұрғанын атап айтылып, жаңылған балаға ескерту беріледі. (дене шынықтыру)

	көзін қоя бере керек. Таба алмаған аңдысын аңдап өзгө орындық астынан салып, иығындағы ойыншылар асықтардан еңбектей шығады. орамалмен айыптылар қатарына ерекшеленген «ханға» Ойынға шық дегенше «шертпегімді тап» барып отырады. Ал өз қадалады. Себебі, хан күркелерінде отыра - деп, арқасынан есімі берілген алшы түссе, барлығы береді. тартып қалады. ойыншыны тапқандар тарпа бас салып, (дене шынықтыру) Таба алмай қалса, соның қасына барып ортадағы асықтарды, көпшіліктің отырады, айыпхан талапай жасауы ұйғаруы мен ортаға тартады. Айып тиіс. Хан кімнің шығып өнер тартушылар қолында кетсе, келесі көрсетеді, ал егер көпшіліктің үйірі кезегі соған тауып алса, жаңағы ұйғаруымен өлең беріледі екен, хан мен шерткен адам айтады, би билейді, бірге қолына ілінген айыбын тартады. т.б. өнер көрсетеді. асықтардың санына Осындай тәртіппен (дене шынықтыру) қарай ұпай жазылады. ойын жалғаса Хан алшы түспеген береді. жағдайда үйірген (дене ойыншы шашылған шынықтыру) асықтардың бүгі мен бүгін, шігі мен шігін, алшысымен-алшысын, тәйкесімен мен тәйкесін бір-біріне соғып, кенейлер бір- біріне тимей қалғанша ұпай жинайды. Көздеген асығы үшінші бір асыққа тиіп кетсе немесе бөгде асықты қозғап қалса да ойынның бұзылғаны. Онда кезек келесі ойыншыға беріледі. Осы ретпен әр ойыншы жинаған асығының санына қарай ұпай жинайды. Межелі ұпай санын (100 не 50 немесе 80-	

			40) ойын жүргізуші алдын ала белгілейді. Межеге бұрын жеткен ойыншы жеңімпаз болып саналады. Ескерту: Асықтарды бір-біріне тигізу кезінде қолмен сүйретіп апаруға, орыннан қозғап түзетуге болмайды. Ойынның соңына дейін ханға бірде-бір асық тимеуі керек. Себебі ол –хан. (дене шынықтыру)		
Серуеннен оралу	Балалардың киімін ретімен шешу, әндерді үйрену, жұмбақтарды шешу, дербес және ойын әрекеті				
балалардың үйіне қайтуы	Балалардың жетістіктері туралы әңгімелесу, ата-аналардың балаларды тәрбиелеу мен дамыту бойынша сұрақтарына жауап беру, кеңес беру. Кеңес: «Улы өсімдіктер»				

**Балалардың жаз мезгіліндегі өмірін және тәрбиесін ұйымдастыру циклограммасы
2023 жыл**

Мектепке дейінгі ұйым: «Ақбота» бөбекжай» МКҚК

Топ: «Балапан» ортаңғы тобы

Балалардың жасы: 3 жастағы балалар

Жоспардың құрылу кезеңі: 26.06-30.06.2023 жыл

Күн тәртібінің кезеңдері	Дүйсенбі 26.06.2023	Сейсенбі 27.06.2023	Сәрсенбі	Бейсенбі 29.06.2023	Жұма 30.06.2023
Ата-аналармен әңгімелесу Балаларды қабылдау	Ата-аналармен бала денсаулығы, баланың үйдегі және көшедегі күн тәртібі туралы әңгімелесу. Балаларды қабылдау: таңертеңгі сүзгі, балаларды жақсы көңіл-күймен қарсы алу. Балалар үшін қолайлы жағдай жасау, баланың бүгінгі көңіл – күйі туралы, оны не қызықтыратыны туралы әңгіме, жеке пікір білдіруге баулу Балалармен әңгіме: «Көңіл-күй» Міндеттері: Балаларға түрлі эмоционалдық жай-күйі бар жақын Ортаңғытер мен балалар туралы жағдайларды ұсыну. (сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет)				
Балалардың	Перспективалық жоспарда қойылған міндеттерді іске асыру				

дербес іс-әрекеті (баяу қимылды ойындар, үстел үсті ойындары, бейнелеу әрекеті, эксперимент, кітаптар қарау және өзіне-өзі қызмет ету, тағы басқа іс-әрекеттер)	Құрылыс ойыны: "Қоян үшін тар орындық-ұзын көз Мишутка үшін кең орындық" Мақсаты: екі кірпіштен және тақтайшадан тар орындық, ал төрт кірпіштен және екі тақтайшадан кең орындық салуды үйрету. Материал: кірпіш және плиталар. Ойын барысы. Көңілді ойыншықтар балаларға қонаққа келеді, олар балаларға орманда тіпті орындықтар жоқ екенін айтады. Тәрбиеші балаларға қоянға тар орындық, ал аюға кең орындық салуды ұсынады. Балалар құрылыс үшін материалды өздері таңдайды. (Құрастыру)	Құрылыс ойыны: "Шеңберлерді жина" Мақсаты: балалардың біртекті заттарды (көп, аз, тіпті аз, кішкентай, оларды белгілі бір ретпен таңдау арқылы) бағдарлау қабілетін бекіту; физикалық қасиеттерін біле отырып, белгілі бір формамен және әртүрлі мөлшерде әрекет ету кезінде сенсорлық тәжірибені байытуға үйрету. Материал: әртүрлі өлшемдер мен түстердегі жазықтық шеңберлер. Ойын барысы. Сізбен бірге ертегі бөлмесін құрып, шеңберлерді өлшеміне, түсіне, көңіл-күйіңізге қарай орналастырайық. (Құрастыру)		Құрылыс ойыны: «Сенің үйің қайда?» Мақсаты: құрылыс бөлшектерінің пішінін мағыналы қабылдауды дамыту; суреттегі бөлшекті тек визуалды анализатордың көмегімен тану. Материалдар: ойынның құрылыс бөлшектері бейнеленген карталар. Ойын барысы: ойыншылар 2-ші топқа бөлінеді: бір топта құрылыс бөлшектері бар басқа картада егжей-тегжейлері бар балалар өз орындарын алады (сызылған шеңберлерде тұрады). Ойынның қалған мүшелері карточкаларды алады-бұл жаңа үйге көшуге шақыру. Үйінді басқа біреумен шатастырмау үшін Сен үйлердегі бөлшектерді мұқият қарап, картада көрсетілгендей таңдауың керек. "Сенің үйің қайда?" балалар үйлеріне жүгіреді. Үй толығымен қоныстанғаннан кейін барлық тұрғындар өз карталарын көтереді. Тәрбиеші мен үйлердің "иелері" тұрғындардың қай үйге жиналғанын және бәрі өз үйін дұрыс	Құрылыс ойыны: "Аяқ киім" Мақсаты: балалардың шығармашылық және конструкторлық қиялын, қабілеттерін, тапқырлығын дамыту; модельдеу мен құрастыруда, схемаларды құруда жаттығу жасау; өз бетінше үйрету, тапсырмаларды орындау тәсілдерін табу және оларды орындау; бейнелі ойлауды дамыту. (Құрастыру)

				тапқанын тексереді. (Құрастыру)	
Таңертенгі жаттығу	ТАҢҒЫ ГИМНАСТИКА КЕШЕНІ Сапқа тұру, жүру, жүгіру, жалпы дамытушы және тыныс алу жаттығулары. Мақсаты: баланың организмін «ояту», оны тиімді күйге келтіру, жан-жақты, бірақ бұлшықет жүйесіне орташа әсер ету, дененің белсенділігін арттыру, дұрыс қалыптың қалыптасуына ықпал ету. «Жалаушалармен» 1. Тік, түзу тұру. Жалаушалар иықта оң қолды жазумен басты сол жаққа бағыттау. Б.қ. кейін келесі жаққада осылай істеу. 2. Жалаушаларын кеуде тұсында жинақы ұстап, денені оңға 1-4 кейін солға 1-4 айналдыру. 3. Жалаушаларын алдарында ұстап, жоғары көтеруден артқа шалқайып кейін алға иіліп тізе бүгіп отырудан б.қ.к. 4. Арқаға жатып, қол мен аяқты біркелкі көтеруден, жалаушаларын башпайға тигізу. 5. Аяқты алшақ ашып отырып, оң кейін сол аяқ башпай жаққа иіліп жалаушаларын тигізу. Тізені көтермеуге тырысу. 6. Жалаушаларын төмен, денені тік ұстап, қос аяқтан алшақ аяққа ауысып секіру сәтінде жалаушаны көтеру жоғары. Түсірген сәт б.қ.к. Кезектестіріп жәй жүру. (Дене шынықтыру)				
Таңғы ас	Гигиеналық шаралар: Мақсаты: мәдени-гигиеналық дағдыларды қалыптастыру: өздігінен жуыну, тамақтану алдында, дәретхананы пайдаланғаннан кейін қолды сабынмен жуу. Көркем сөз: Біз білеміз, білеміз, иә, иә,	Гигиеналық шаралар: Таңғы ас алдында қолдарын жуу, қолды сұрту және орамалды орнына ілу. Көркем сөз: Дымқылдап күнде сен, Қолыңды сүйкесең. Кетіп кір-ыласың, Тап-таза боласың. Тамақтану Көркем сөз: Орындық туралы. Мен орындықты алдымда алып		Гигиеналық шаралар: Таңғы ас алдында қолдарын жуу, қолды сұрту және орамалды орнына ілу. Көркем сөз: Дымқылдап күнде сен, Қолыңды сүйкесең. Кетіп кір-ыласың, Тап-таза боласың. Тамақтану Көркем сөз: Бізде қасық бар, сиқырлы кішкентай! Бізде қасық бар, сиқырлы кішкентай! Тәрелкеде тамақ, із қалдырмайды!	Гигиеналық шаралар: Таңғы ас алдында қолдарын жуу, қолды сұрту және орамалды орнына ілу. Көркем сөз: Біз білеміз, білеміз, иә, иә, Су қайда шашырайды. Шығыңыз, су ханшайымы, Біз жуынуға келдік! Біз көңілді, Қолымызды жуамыз! Тамақтану Көркем сөз: Сорпа, сен төгілмейсің! Сорпа, сен төгілмейсің!

	Су қайда шашырайды. Шығыңыз, су ханшайымы, Біз жуынуға келдік! Біз көңілді, Қолымызды жуамыз! Тамақтану Көркем сөз: Біздің балабақшада – кішкентай үстелдер. Үстелге отырамыз-картопты жейміз! (өз орнын білу, дұрыс отыру, ас ішу құралдарын дұрыс ұстау, тамақтану мәдениетін қалыптастыру, тамақ ішкенде сөйлемей, тамақтанып болғаннан кейін алғыс айту) (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет)	жүремін! Ол, әдемі, менің орындығым. Мен оларды мықтап ұстаймын, Барлығына орындықтарымды көрсетемін! (өз орнын білу, дұрыс отыру, ас ішу құралдарын дұрыс ұстау, тамақтану мәдениетін қалыптастыру, тамақ ішкенде сөйлемей, тамақтанып болғаннан кейін алғыс айту) (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет).		Біздің қасықты нұқыңыз, Барлық ботқаны алыңыз! (өз орнын білу, дұрыс отыру, ас ішу құралдарын дұрыс ұстау, тамақтану мәдениетін қалыптастыру, тамақ ішкенде сөйлемей, тамақтанып болғаннан кейін алғыс айту) (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет).	Тікелей менің аузыма құйыл! Ал, қасық, бұрылма! Сорпа ал, жалқау болмаң! (өз орнын білу, дұрыс отыру, ас ішу құралдарын дұрыс ұстау, тамақтану мәдениетін қалыптастыру, тамақ ішкенде сөйлемей, тамақтанып болғаннан кейін алғыс айту) (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет).
Ұйымдастырылған іс-әрекетке дайындық	Балалар әсерлерімен бөлісу, жаңалықтарды білу, бірлескен жоспарларды, мәселелерді талқылау, қызығушылықтары бойынша әрекет түрін таңдау, ережелер туралы келісу және т. б. Ұйымдастырылған іс-әрекет тақырыбына сай жұмбақтар жасыру. Жаттаған тапқыты есіне түсіріп, қайталап айту. (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет).				

«Қуыр-қуыр қуырмаш» Қуыр-қуыр қуырмаш, Балаларға бидай шаш. Бас бармақ, Балан үйрек, Ортан терек, Шылдыр шүмек, Кішкене бөбек. Сен тұр – қойыңа бар! Сен тұр – жылқыңа бар! Сен тұр – ешкіңе бар! Сен тұр – сиырыңа бар! Сен тұр – түйеңе бар! Ал сен алаңдамай, Қазан түбін жалап, үйде жат. Мына жерде құрт бар, Мына жерде май бар. Мына жерде қатық бар, Қытық, қытық! (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет).	Жыл мезгілдері Мұз да, қар да ерісе, Өлең айтар өзендер. (маңдайдың ортасынан құлақтың жоғарғы ұшына дейін екі қолымен сипайды) Ұйқы қашса қонжықтан, Көктем келді дерсің сен (бетті иектен құлақтың төменгі ұшына қарай сипайды) Қызса қатты күн көзі, Қарлығаштар самғаса (маңдайдың ортасынан құлақтың жоғарғы ұшына дейін екі қолымен сипайды) Ыстық аптап, құрғақшылық, Жаз келгенін білдірер (бетті иектен құлақтың төменгі ұшына қарай сипайды) Шатырда жаңбыр ойнаса, Бірде қатты, бірде жай (маңдайдың ортасынан құлақтың жоғарғы ұшына дейін саусақ ұшымен ұрғылайды) Жер жапырақты жамылып, Күз келгенін білдірер (бетті иектен құлақтың төменгі ұшына дейін саусақ ұшымен		«Кірпі» Момақанмын алайда (үш саусақтарын түйістіріп, кірпінің жүрісін салады) Тікенім көп абайла, (екі қолының саусақтарын аяқастырып, кірпінің тікенектері жасайды). Кіріп кетсе қолыңа, Өкпелеме жарайма! (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет).	«Достық» Біздің топта ұлдар мен қыздар өзара дос (қолдың саусақтары өзара бірігеді) Кішкентай саусақтар біз сенімен достасамыз (екі қолдың саусақтарын бір-біріне тигізу) Бір, екі, үш, төрт, бес (шынашақтан бастап, саусақтарды кезекпен бір-біріне тигізу) Қайтадан санауды бастаймыз. Бір, екі, үш, төрт, бес Енді санауды аяқтадық (қолды төмен түсіреміз, демалтамыз). (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет).

		ұрғылайды) Боран борап, жел тұрса, Айналаны қар басса, Үйлер ақ көрпеге оранса, Келді дей бер қыс ортаға (спираль тәрізді қимылдарды маңдай ортасынан құлақтың жоғарғы ұшына дейін орындайды) (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет).			
Мектепке дейінгі ұйымның кестесі бойынша ұйымдастырыл- ған іс-әрекет	Дидактикалық ойын: "Аквариумда нетұрады?" Дидактикалық міндет: балаларды балықтарды сипаттамалық белгілері бойынша сипаттауға және оларды сипаттауға үйрету. Байқау қабілетін тәрбиелеу. Балалардың ойлау, есте сақтау, зейін, сөйлеу процестерін белсендіру. Ұжымда ойнауға деген ұмтылысты тәрбиелеу.	Дене шынықтыру (Спорт нұсқаушысының жоспары бойынша) Дидактикалық ойын «Аквариумда не өседі?» Дидактикалық міндет: балаларды балдырларды сипаттауға, олардың маңызды белгілерін табуға, балдырларды сипаттамадан тануға үйрету. Байқау қабілетін тәрбиелеу, балалардың сөйлеуін белсендіру. Жолдастың жетістіктерінен ләззат алу қабілетіне		Музыка Тақырыбы: «Астана-бас қалам» Ән тыңдау: «Астана» Ән жаттау: «Біз шадыман баламыз» (Ә. Бейсеуов, С. Қалиев). Дауыс жаттығулары: «Баспалдақ». Дидактикалық ойын: "Ненің бұтағы?" Дидактикалық міндет: жабық өсімдіктердің сыртқы түрін нақтылау. Өсімдікті жапырақтары, гүлдері арқылы тануға үйрету. Зейінді, визуалды анализаторларды дамыту. Табандылыққа тәрбиелеу. Сөздік: дөңгелек, сопақша, ұзартылған, тегіс, өрескел, ойылған.	Дидактикалық ойын: «Жануарды сипаттамадан біл» Дидактикалық міндет: табиғат бұрышында ұсталатын жануарлар туралы білімді бекіту. Оларды сипаттамадан тануға үйрету. Зейінді, есту қабілетін, есте сақтау қабілетін дамыту. Жануарларға қамқорлық жасауға тәрбиелеу. Ойын әрекеттері: жануардың сипаттамасы, болжау. Ойын барысы: тәрбиеші таңдаған балалардың бірі табиғат бұрышындағы жануарды (сыртқы түрі, тіршілік ету ортасы, тамақтануы)

	Ойын әрекеті: балық туралы сипаттамалық әңгіме құрастыру. Ойын барысы: Тәрбиеші жұмбақ жасырады: "терезеде тоған бар, онда балықтар тұрады. Шыны жағалауларда балықшылар жоқ". Балалар аквариумды табады. Тәрбиеші аквариумды балықпен толтыруды ұсынады. Бір-бірден балалар үстелге келіп, карточкаларды бір-біріне айтпай алады. Содан кейін олар өз карталарында балықты кезекпен сипаттайды. Қалғандары табады. Егер балық деп шешсе, карта үстелге қойылады. Ойынның нәтижесі: дұрыс болжанған балық үшін бала фишка алады.	тәрбиелеу. Ойын ережелері: балдырларға нақты сипаттама беру, мұқият тыңдау. Ойын әрекеті: балдырлардың сипаттамасы, болжау. Ойын барысы: тәрбиеші балдырлар бейнеленген карталарды шығарады. Бұл өсімдіктер суда, аквариумда өседі дейді. Олардың біреуіне сипаттама береді, оның суретін тауып, атауын ұсынады. Ойынның нәтижесі: дұрыс жауап берген балакөп фишкаларды алады. (Қоршаған ортамен таныстыру) «Құлыншак» Мақсаты: Балаларды Филимонов ойыншықтарымен (құстар, жануарлар) таныстыру. Оларға деген жағымды эмоционалды қатынасты ояту. Осы ойыншықтардың айрықша ерекшеліктерін ажырата білуге үйрету:		Ойын ережелері: жүргізуші атаған адам ғана өз болжамдарын айта алады. Бір-біріне кеңес беруге рұқсат етілмейді. Ойын әрекеттері: балалардың жауаптары. Ойын барысы: тәрбиеші балалармен бірге бөлме өсімдіктерін қарастырады, оларды атайды. Содан кейін ол бөлме өсімдіктерінің жапырақтары бейнеленген карталарды шығарады. Бұл жапырақ немесе гүл қандай бөлме өсімдігінен екенін білуді ұсынады. Ойынның нәтижесі: өсімдікті дұрыс атаған адам бала фишка (Қоршаған ортамен таныстыру) «Көйлекті қыз» Мақсаты: Ермексаздан мүсіндеу киімнің, дене мүшелерінің пішінін бере отырып, адамның фигурасын мүсіндеуге үйрету: пропорцияларды сақтау. Бұрын үйренген әдістерді қолдана отырып, балалардың таныс заттарды мүсіндеу қабілетін бекіту (домалау, тарту, қысу; бөлшектерді біріктіру, бекіту нүктелерін басу және тегістеу). Материал: клеенкалар, ермексаз, стектер, майлықтар.	сипаттайды, қалғандары табады. Ойынның нәтижесі: кім жануарды бірінші атаса, оның суреті бар картаны алады. (Қоршаған ортамен таныстыру) «Күшікпен ит» Мақсаты: цилиндрден мүсіндеу әдісін бекіту, қарапайым композицияны өз бетінше жасау, бөліктерді мөлшеріне қарай байланыстыру. Балаларды мүсіндеуде қимылды ойын бейнелерін жасауға үйретуді жалғастыру. Материал: клеенкалар, ермексаз, стектер, майлықтар. (Мүсіндеу)

	(Қоршаған ортамен таныстыру) «Қара қозы» Мақсаты: Балаларды төрт аяқты жануарды мүсіндеуге үйрету (сопақ денесі, басы, тік аяқтары). Мүсіндеу әдістерін бекіту: алақандар арасында домалату, жануарлардың мүсінделген денесіне бөліктерді бекіту, бекіту орындарын тегістеу, шымшу және т.б. сенсоримоторлық тәжірибені дамыту.. Материал: клеенкалар, ермексаз, стектер, майлықтар. (Мүсіндеу)	әдемі тегіс пішін; жарқын, талғампаз жолақтар. Мұндай ойыншықты қалыпқа келтіруге деген ұмтылысты ояту. Материал: клеенкалар, ермексаз, стектер, майлықтар. (Мүсіндеу)		(Мүсіндеу)	
Серуенге дайындық	Өз-өзіне қызмет көрсету дағдыларын қалыптастыру. Киінудің бірізділік алгоритмін бекіту. Бір-біріне көмек көрсету (<i>тәрбиешінің және белсенді балалардың көмегі</i>), серуенге мотивация (<i>мазмұны, проблемалық жағдаяттар</i>), көркем сөзбен ынталандыру (<i>мақал-мәтелдер, жаңылпаздар, жұмбақтар, өлеңдер</i>). Көтеріңкі көңіл-күй сыйлау. Мақал-мәтел: «Еңбектің наны тәтті, Жалқаудың жаны тәтті»				
	1) Балалардың денсаулығын нығайту, қимыл-қозғалыс белсенділіктерін арттыру (<i>қимылды дидактикалық ойындар, ережелері бар қимылды ойындар, ойын жаттығулары, жарыстар, ұлттық ойындар және басқа</i>). Көтеріңкі көңіл-күй сыйлау. Балалардың танымдық қызығушылықтарын дамыту. Мақсатты серуендер, танымдық әңгімелер, бақылаулар,				

	табиғатты бақылау тәсілдерін көрсету, сенсорлық бақшадағы тәжірибелер. Балалардың шынайы өмірді көркем-эстетикалық қабылдауын қалыптастыру. Аумақтық кеңістікте немесе оның сыртында табиғатты тамашалау. Сенсорлық бақшада тірі және өлі табиғат нысандарын, табиғат құбылыстарын бақылау. Балалардың дербес шығармашылық әрекетіне мүмкіндік беру. 2) Еңбекке баулу үшін балабақша ауласында баланың қызығушылығын оятатын кеңістік құру. Балаға Ортаңғытердің еңбек етуін бақылату және оларға көмектесуге, бірлесіп жұмыс істеуге тарту. Балалардың ойын, идеясын жүзеге асыру. Серуенге алып шыққан заттарымен ойнату. 3) Музыка жетекшісі мен дене шынықтыру нұсқаушының жоспары бойынша жүргізілетін шаралар немесе бірлескен жұмыстар.				
Серуен	Мезгіл: Жаз Көлік түрлерін бақылау. Мақсаты: Балаларға көлік туралы жалпы мағлұмат беру. Көлік түрлерімен таныстыру. Балалар қандай көлік түрлерін білесіңдер? Сендерде қандай көлік түрлері бар? Және де жеңіл көліктер, ауыр көліктер болып бөлінеді. Жеңіл көліктерге: кішкене машиналар; Ауыр көлік түрлеріне: үлкен машиналар жатады. Мысалы: трактор, комбайн, камаз, маз, касемсот. Сонымен қатар әуе	Мезгіл: Жаз Ауладағы адамдардың еңбектерін бақылау. Мақсаты: Балаларды қырағылыққа, сұрақтарға толық жауап бере білуге баулу. Балалар сендер жұмыс істей білесіңдер ме? Ендеше бүгін біз сендермен ауладағы адамдардың жұмыстарын бақылаймыз. Жыл мезгілдеріне байланысты жұмыста әртүрлі болып келеді. Сонымен жазда қоқыстарды жинап аула сыпырса, ал қыста басқаша. Қыста қар күреді. (Қоршаған ортамен таныстыру) Көркем сөз: Бір, екі, үш, Бойға жинап күш.		Мезгілі: Жаз Шөптерді бақылауы. Мақсат: Балаларға шөп туралы мағлұмат беру. Балалар шөп туралы не білесіңдер? Шөп қайда өседі? Шөптер қашан көктей бастайды? Шөптің қандай пайдасы бар? Шөптің адамдарға, жан - жануарларға тиер пайдасы қандай? Шөптің адамдарға тиетін пайдасы көп. Малдардың жейтін азығы. Шөптің малдар жейтін салалысы және жемейтін ұзын арамшөп түрлері болады. Ауылда адамдар шөп шауып, қыстаққа мал азығын дайындап алады. (Қоршаған ортамен таныстыру) Көркем сөз: Кешкілік пе, күндіз бе, Өсіп тұрған көкті үзбе. Туған жерді далаға, Тастағалы жүрміз бе? (Сөйлеуді дамыту және	Мезгіл: Жаз Басқа топтың балаларының жазғы киімдерін бақылау. Мақсаты: Балаларды толық ойларын жеткізе сөйлей білуге баулу. Көрші топтың балаларын өздерімен салыстыра білу. Балалар көрші топтың балаларының аттарын білесіңдер ме? Олар қалай ойнайды екен? Олардың апайларының аттары кім? Көрші топта неше ұл бала, неше қыз бала бар екен? Санайықшы. Олар қалай киініп алыпты? Тәртіптері қалай екен? (Қоршаған ортамен таныстыру) Көркем сөз: Бала, бала, баламыз Бақшамызға барамыз

	жолымен жүретін көліктер де бар. Оларға: ұшақ, тік ұшақ, зымыран т. б жатады. Оларға керектенетін жанармайлар: бензин, соляркалармен т. б сол сияқты. (Қоршаған ортамен таныстыру) Көркем сөз: «Тракторшы» - Папа, мен де тракторшы, Моторымды бұрап берші; Кәне, келші жәрдем ет, - деп, - Оталғышты тарттым ептеп. Тракторым тыр - тырлады, Түтін шықты бұрқылдады; Сонша болмай гүрілдеттім Жер жыртуға жүріп кеттім. (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет) Қимылды ойын: «Аққу - қаздар» Мақсаты: Ойын	Шынығамыз, шаттанамыз, Үлкен жігіт боламыз. (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет) Қимылды ойын: «Орамал» Мақсаты: Балаларды шапшаңдыққа баулу, ойынға деген қызығушылықтарын арттыру. Ойын шарты: Балалар шеңбер құрып отырады, ал шеңбер бойымен бір бала жүгіреді, қолында орамалы болуы тиіс. Шеңбер бойынша отырған баланың біріне орамалды артына тастап кетуге тиісті. Бала артына бұрылып қарап, орамалды алып, орамал тастаған баланы қуып жетіп орамалды лақтырып тигізуі керек. Егер тигізе алмаса, ойынды өзі жалғастырады. Орамал тастаған ойыншы қуып келе жатқан баланың орынына отыруы керек. Қуушы бала, орамал тастаушыға орамалды тигізсе, онда ойынды орамал		көркем әдебиет) Қимылды ойын: « Шырмауық» Мақсаты: Балаларға ойын шартын түсіндіру. Ойынды аяғына дейін тиянақты ойнауға үйрету. Ойын шарты: Санамақ арқылы балалардың ішінен бір бала алынады. Ол бала шырмауықты шешкіш. Ал басқалары шеңбер бойымен тұрады да бір - бірінің қолдарын жібермей, қолдарының астынан олай - бұлай өтіп шырмала бастайды. Сөйтіп балалар шырмалып біттік дегенде, шырмауықты шешуші келіп шырмалған балаларды шешуі керек. Шеше алмаса айыбын өтейді. (Дене шынықтыру) Еңбек: Ауладағы арам шөптерді жұлу. Мақсаты. Бірлесіп еңбектенуге баулу. Керекті құралдар: Қолғап, тырнауыш, қап.	Күні – бойы қызыққа Батамыз да қаламыз. Мен гүлдерді жұлмаймын Торғайларды қумаймын Айтқан сөзді тыңдаймын Апашымды сыйлаймын (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет) Қимылды ойын: «Тышқан мен мысық» Мақсаты: Балаларды шапшаңдыққа, ептілікке баулу. Ойын шартын бұзбай, тату ойнауға дағдыландыру. Ойын шарты: Балалар шеңбер құрып бір - бірінің қолынан ұстап тұрады. Екі бала таңдалып алынып, біреуі тышқан – қашушы, екіншісі мысық - қуғыншы болып сайланады. Тышқан шеңбердің іші - сыртымен қашады, ал мысық тышқанды ұстап алуға тырысады. Шеңбер құрып тұрған балалар мысықтың тышқанды ұстап алуына кедергі жасайды. Егер мысық тышқанды ұстап алса, басқа балалар мысық пен тышқан болып сайланады. Сөйтіп балалар ауысыу арқылы

	шартын бұзбай ойнауға дағдыландыру. Сөйлеу, ойлау қабілеттерін дамыту. Ойын шарты: Құсшы құстарды жем жеуге босатады да, былай дейді: - Аққу – қаздар, жем жедіңдер ме? - Су іштіңдер ме? - Құстар жауап береді. Балалардың ішінен бірін қасқыр етіп сайлайды. Құсшы: Сак болындар, аш қасқыр! келеді - деп дауыстайды. Аққу - қаздар иелеріне қарай ұшулары керек. Ал, аш қасқыр болса құстарды ұстап алып жеуге тырысады. Ұсталған аққу - қаздар, қасқырға көмектеседі. Сөйтіп аққу - қаздар азайып, біткенше ойын жалғасады. (Дене шынықтыру)	тастаушы бала өзі жалғастырады. (Дене шынықтыру) Еңбек: Ауладағы қоқыстарды жинау. Мақсаты: Балаларды бірлесе жұмыс жасай білуге баулу. Керекті құралдар: Қолғап, шелек. Жеке жұмыс: жаз мезгілі туралы тапқакты қайталау. Өзіндік іс-әрекеттері: қалаған ойындарын ойнау.			ойын жалғасады. (Дене шынықтыру) Еңбек: Арам шөптерді жұл, гүлдерді суарып, топырақтарын қопсыту. Мақсаты: Ауланы көзінің қарашығындай сақтауға баулу. Керекті құралдар: Қолғап, шелек, қап.

	Еңбек: Үйдегі көліктерін жуу. Мақсаты: Ата - аналарына қолқабыстарын тигіздіре отырып, жинақы болуға тәрбиелеу. Керекті құралдар: Көлік жууға арналған сұйық сабын, шүберек.				
Серуеннен оралу	Балалардың реттілікпен шешінуі, жұмбақтар шешу, өлеңдер, әндер жаңылтпаштар, санамақтар және т.б. жаттау Киімді белгілі бір тәртіппен шешу және кию дағдыларын үйрету: - Түймелерді ретумен ағытамыз. - Көйлек, шалбарды шешеміз, ақырын іліп қоямыз. - Көйлекті шешіп, оны шалбарға, шортиға қосып іліп қоямыз. - Аяқ киімді шешіп, екінші аяқ киімді киеміз. - Колготкаларды шешіп, көйлекке қосып іліп қоямыз. (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет).				
Түскі ас	Гигиеналық шаралар: Түскі ас алдында гигиеналық шараларды орындау: қолды дұрыс жуу, өз орамалының орнын білу, қолды дұрыс сүрту, орамалды ілу көркем сөз қолдану: «Сылдырлайды мөлдір су, Мөлдір суға қолыңды жу» Кезекшілердің жұмысы: (асхана құралдарын, майлықтарды үстелге қою) Тамақтану (өз орнын білу, дұрыс отыру, асхана құралдарын дұрыс ұстай білу, ұқыпты тамақтану, сөйлеспей, алғыс айту) (мәдени-гигиеналық дағдылар, өзіне-өзі қызмет ету, еңбек әрекеті) Нан туралы тақпақ Нан қиқымын шашпандар, Жерде жатса баспандар Теріп алып, қастерлеп Торғайларға тастандар! Мақсаты: Балаларға түскі астың, нанның маңыздылығы жайлы айту, тамақты тауысып жеуге үйрету. (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет).				
Күндізгі ұйқы	Тамақтан соң ауыздарын сумен шаюды қалыптастыру. Киім түймелерін, сырмаларын өздігінше ағыту. Киімдерін ұқыпты орындыққа іліп (немесе арнайы сөреге) қоюды, өз төсек орнын тауып жатуды үйрету. Ұйқы кезінде бала басына көрпені жауып, мұрнын жастыққа көміп тастамауын, жастықта баланың денесі емес, тек басы жатуын қадағалау. (өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ				

	моториканы дамыту). Әлди Мақсаты: бала ағзасының физиологиялық тепе-теңдігін қалпына келтіру. Әлди, әлди, әлди-ай, Балалар ұйықтап жатыр. Төменгі төсекке, Балалар тыныш ұйықтайды, Мен ән саламын! Балалардың тыныш ұйықтауы үшін жайы баяу музыка тыңдау. «Әлди» Ж.Байырбекова (Музыка)
Біртіндеп ұйқыдан ояту, сауықтыру шаралары	Түскі ұйқыдан кейінгі сауықтыру шаралары (дене жаттығулары), ауа, су емшаралары, жалпақ табандылықты болдырмау үшін түйіршікті және жұмсақ жолақшалармен жүру (дене белсенділігі). Төсекте жатып жасайтын жаттығулар (2-3 минут) Созылу. Б.қ. арқада жатып қолымызды денеміздің бойымен қойып оң қолымызды сол аяғымызды жоғары көтеріп, түсіреміз. Қол аяғымызды ауыстырып қайталаймыз (3- 4 рет) Төрт аяқтап тұрып шынтаққа тіреліп алақанымызбен иегімізді ұстап оң аяғымызды созу, сол аяғымызды созу, (3- 4 рет) 2. Майтабанның алдын алу. (2 минут) Арнай жолдармен жүру, дымқыл жолмен жүру. Орындыққы отырып арнайы шұлықтарын киіп жүру. Отырып табанымызды сипалау. 3. Арқанын қалпын сақтауға арналған жаттығулар. (2 минут) Ойын: Тербеледе ағаштар екі қолымызды жоғары көтеріп оңға солға еңкею. Жаңбар жауды қолымызды жоғары көтеріп шапалақтау. Жапырақтар жерге түсті тіземізді бүкпей еденге қолымызды тигізу. 4. Демалу жаттығулары Жел соқты уууу уууу уууу Жапырақтар желмен ұшты шшш шшшш шшшш 5. Тамақ ауруларын алдын алу Фито шаймен тамағымызды шаю, ішу.(дене шынықтыру). Киімдерін реттілікпен өздігінен киіну. Түймелерін қадау, сырмаларын сыру, аяқ киімдерін дұрыс киюді үйрету. Қыз балаларды шаштарын тарауға үйрету (өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ моториканы дамыту). Қолдарын жуу, құрғатып сүрту, сүлгіні өз орнына іліп қоюды үйрету Шомылған баланы, Аймалап алады. Сүртеді қолыңды, Сүртеді жоныңды. (мәдени-гигиеналық дағдылар).
Бесін ас	Гигиеналық шараларды орындау (мәдени-гигиеналық дағдылар). Балалардың назарын тағамға аудару, мәдениетті тамақтануға баулу Ас мәзірімен таныстыру. Бір-біріне кедергі жасамай мәдениетті отыруға баулу, балалардың назарын тағамға аудару. «Бата»

Бірлік берсін басыңа, Береке берсін асыңа. Әумин (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет).					
Балалардың дербес іс-әрекеті	Монотипия "тоған" техникасында сурет салу Мақсаты: Балалардың Пейзаж туралы білімдерін бейнелеу өнері жанры ретінде бекіту. Пейзажды бейнелеудің дәстүрлі емес техникасымен таныстыру-Монотип, оның бейнелеу ерекшеліктерін көрсету, симметрия ұғымын бекіту. Балаларды пейзажды табиғаттан ғана емес, оны өзі ойлап табуға болатындығына жетелеу. Балалардың композиция жасау, ойлап тапқан сюжетке сәйкес түс схемасын өз бетінше таңдау қабілеттерін	"Африка Жануарлары. Жираф" Мақсаты: Балаларды суретте жануардың бейнесін беруге үйретуді жалғастыру, оның құрамдас бөліктерінің пропорционалды қатынасын, оның тән ерекшеліктерін (ұзын аяқтар, ұзын мойын) сақтай отырып; кескіннің көлемін жапырақ форматымен байланыстыру. Суретте әртүрлі материалдарды қолдануға және біріктіруге үйрету: қарындаш, балауыз қарындаштар, гуашь. Зейінді, есте сақтауды, қолдың ұсақ моторикасын, сөйлеуді дамыту. Дәлдік пен адалдықты тәрбиелеу. Материал: Жирафтың иллюстрациясы, тәрбиешінің үлгісі, қағаз парақтары,		«Городецкий суретімен танысу» Мақсаты: Балаларды Городецкий суретімен таныстыру. Оның жарқын, талғампаз түсін (қызғылт, көк, сирень гүлдері), өрнек композициясын, соққыларды, нүктелерді, сызықтарды – жандандыруды (қара немесе ақ) ажыратуға үйрету. Бұл элементтерді щеткамен бояуды үйреніңіз. Эстетикалық қабылдауды, түс сезімін, сұлулық сезімін дамыту. Әдемі өрнек жасауға деген ұмтылысты ояту. Материал: А4 форматындағы ақ қағаз парақтары, Городецкий бояуы үшін қажетті гуашь, қылқалам, су құйылған банка, майлық (әр балаға). (Сурет салу) «Ғарыш» Мақсаты: Балалардың "Қос Үшбұрыш" негізгі формасын бүктеу қабілетін бекіту. Оның негізінде	" Городецкий кескіндемесі"суреті Мақсаты: Балаларда эстетикалық қабылдауды, түс, ритақ, композиция сезімін дамыту. Городецкий суретімен таныстыруды жалғастыру. Кескіндеме элементтерін салуды үйрену. Түс реңктерін құрастыруда жаттығу жасау (ақ бояуға қажетті реңкті алу үшін қажетті түстің бояуын біртіндеп қосу). Материал: Городецкий шеберлерінің бұйымдары; түрлі түсті, оның ішінде ақ түсті гуашь бояулары; суы бар банка, майлықтар, палитралар, өлшемі 8х8 см жеңіл ағаштың түсін салуға арналған парақтар, № 6, 8 щеткалар (әр балаға) (Сурет салу) " Су асты патшалығы" Мақсаты: Оригами элементтерімен көлемді аппликация жасау. Көлемді қолдану дағдыларын дамыту. Оригами техникасында

	дамыту. Материал: Пейзаж парағы, өлшемі А4, көлденеңінен бүктеу сызығы дайын, үстіңгі жағы көк (аспан), төменгі жағы көк (су); акварель, шетка; майлық. (Сурет салу) «Ұшақ» Мақсаты: Ұшақты схема бойынша бүктеу, қолдың ұсақ моторикасын дамыту мүмкіндігі. Балалар шығармашылығының өнімін жасау, қарастыру, көрсету, өлең оқу, әңгімелесу Түрлі түсті тоналды қағаз, киізден жасалған қаламдар, (Жапсыру)	графит қарындаш, балауыз қарындаштар, гуашь, шетка, төгілмейтін әйнек, жирафтың кезең-кезеңімен сурет салу схемасы. (Сурет салу) «Гүл» Мақсаты: "Кітап", "Үшбұрыш" негізгі пішінін бүктеу тәсілдерін еске түсіру. Оның негізінде карапайым гүл пішінін жасауға үйрету, фигураға көлем беру үшін тарту әдісін бекіту. Балалар шығармашылығының өнімін жасау, өлең оқу. Түрлі өлшемдегі түрлі-түсті қағаздар, схемалар, қайшы, желім (Жапсыру)		"зымыран" фигурасын жасау. Қолөнерді сәндік безендіруде жаттығу. Балалар шығармашылығының өнімін жасау, жұмбақтар жасау, көрсету, қарау, әңгімелесу, талқылау, еске салу. Материал: Түрлі өлшемдегі түрлі-түсті қағаздар, схемалар, желім, қайшы (Жапсыру)	фигуралар жасау дағдыларын қалыптастыру. Баланың ұсақ моторикасын дамыту. Аппликация жасау арқылы баланың шығармашылық қабілетін дамыту. 1 және 2 сабақтарда балық дайындау, 3 аппликацияны рәсімдеу. Сабақ барысында әңгіме, су асты патшалығының иллюстрацияларын көрсету, су асты кейіпкерлерінің дайын үлгілері; саусақ гимнастикасы өтеді. А3 форматындағы қағаз, әртүрлі мөлшердегі қайшылар (5x5, 6x6, 8x8), желім, балауыз қарындаштар. (Жапсыру)
Тәрбиеші мен баланың еркін қызметі	Балалардың қызығушылықтарын мақсатты ойын арқылы, танымдық-зерттеушілік жұмыс, музыкалық-көркем образ, қимыл-қозғалыс, коммуникативтік байланыс, оқыту, еңбекке баулу арқылы дамыту <i>(оның ішінде өңірлік ерекшелікті ескерумен)</i>. Балалардың ойы мен идеяларын ескеру арқылы олардың қабілеттерін ашуға мүмкіндік беру. «Балабақша» картотека №7 Ойынның мақсаты: Балаларды еңбекті құрметтей білуге баулу.				

Серуенге дайындық	Серуенге қызығушылықты арттыру. Балалардың реттілікпен киінуі, серуенге шығу, топтық ережелерді қайталау. «Киімді қалай киюге болады?» әңгіме Киімдердің тазалығын сақтау қажет. Киінгенде киімнің түймесінің дұрыс қадап, көйлектің шалбардың немесе юбканың ішіне салынғанын қадағалау керек. Шұлықтың, аяқ киімнің оң киілуіне баса назар аудару керек. (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет)				
Серуен	Күннің екінші жартысындағы ауа-райы құбылыстары мен табиғат объектілерін бақылау (қоршаған ортамен таныстыру) Ұлттық ойын: «Үш табан» Бұл ойынды үш-төрт баладан топтап екі-үш жерде ұйымдастыруға болады. Ойын шарты бойынша әр балаға бір-бірден асық, бір-бір сақа беріледі. (Бұл ойынның жылдам әрі қызықты өтуіне себеп). Көмбеге бір-бірден асық тіккен әр топтың ойыншылары өз алаңдарында жеке-жеке сақаларын	Күннің екінші жартысындағы ауа-райы құбылыстары мен табиғат объектілерін бақылау (қоршаған ортамен таныстыру) Ұлттық ойын: «Аударыспақ» Қазақтың кәдімгі ұлттық ойын спорт ойыны. Қарапайым бөренеден «ағаш ат» жасаудың еш қиындығы жоқ. Екі жақ басы берік тұғырға бекітілген биіктігі бір-бір жарым метрдей (балалардың жасына қарай) ұзындығы 70-80 сантиметрдей бір-біріне қапталдас орыналасқан «ағаштардың» ара қашықтығы екі жақтан созылған қол ерін жектетіндей болса жеткілікті. Оларға мінген «шабандоз»		Күннің екінші жартысындағы ауа-райы құбылыстары мен табиғат объектілерін бақылау (қоршаған ортамен таныстыру) Ұлттық ойын: «Теңге ілу» Ойынға қатысушылар тепе-тең екі топқа бөлінеді. Әрқайсысы жеке-жеке шыбықтан ат мінеді. Ойын кезгі басталатын жерге сызық сызылады. Одан әрі 20-30 метрдей жерден тереңдігі бір қарыстай екі шұңқыр қазылады. Шұңқырға оннан тас салынады. Содан екі топтан екі сайыскер шығады. Сызыққа келіп қатарласып тұрады. Бастаушының белгісі бойынша шыбық аттарына құйыңғытып, шаба жөнеледі. Сол беттерімен әлгі шұңқырға жетіп қол соғып жібереді де, тасты іліп алып, әрі қарай шауып кете барады, шұңқыр тұсында бөгелуге болмайды. Ұпай әр сайыскердің іліп алған тастарының санына қарай есептеледі. Қай топ көп ұпай жинаса, сол топ жеңеді.	Күннің екінші жартысындағы ауа-райы құбылыстары мен табиғат объектілерін бақылау (қоршаған ортамен таныстыру) Қимылды ойын: «Қаздар» Максаты: Балалардың музыкалық есту қабілетін дамыту және қаздардың тіршілігімен таныстыру. Керекті құралдар: сырнай немесе сылдырмақ Ойын мазмұны: Қысқаша әңгіме, қаз өте сақ құс, ол балапан шығарған кезде, ата қаз балапандардың соңында жүреді. Егер қауіп төнсе, балапандарын қорғайды. Қаздар көк шалғында шөп жейді. Барлық балаларға сырнай үлестіріліп, ішінен ата қаз белгіленеді. Балалар шалғында жайылып жүрген қаздарды

	үйіріседі. Сақасы балалар бір-біріне алшы түскен бала қарама қарсы отырып бірінші болып одан қол кейінгілері рет-ұстасады. Төрешінің ретімен (тәйке, бүк, белгісімен бірі-бірін ішік) «ұшуға» тартып, не итеріп, кіріседі. Ұшу әйтеуір қай айласын, дегеніміз-көмбеден не күшін асырғаны алшақтау жерге қарсыласын «ағаш барып сақа үйіру. аттан» аударып түсуі. Сақасы алшы шарт. Аяқты жерге түскен ойыншы ағаш атқа тіреуге бірден көмбедегі болмайды, ойын тігулі асықты атуға шарты бұзылады. жолдама алады. Ағашаттын құлағанда Осылай болмаған айналасына құм жағдайда асық ату немесе ағаш үгінділері бәрі ұшып болған төселу керек. соң бастапқы кезек бойынша жалғасады. Алысқа ұшқан мергендер тигізе алмаса, көмбеде қалған ойыншыға кезек тиеді. Көздеген асығына дәл тигізіп және оны көмбеге жиегін алып өлшегенде үш табан артық қашықтыққа ұшырған ойыншыны қашан келесі асыққа тигізе алмай қалғанша атауды жалғастыра береді. Болмаса атқан			(дене шынықтыру)	бейнелеп, баяу сырнай тартады. Тәрбиеші белгісімен қауіп төнгенде, ата қаз сырнайды қатты 2-3 рет тартып белгі береді. Осы кезде балалар қанат қағып жүгіріп барып, ана қаздың жанына жиналады. (дене шынықтыру)

	асығы үш табаннан аспай қалғанда ғана ойынды тоқтатып, өзінен кейінгі бәсекелесіне кезек беруіне мәжбүр болады. Ереже бойынша ұтылған бала ойыннан шығып қалады. Сөйтіп айналасы екі-үш айналымның ішінде әр көмбеде бір-бір жеңімпаз шығып, олар енді орталық көмбеде ақтық (финал) сайысқа түседі. (дене шынықтыру)				
Серуеннен оралу	Балалардың киімін ретімен шешу, әндерді үйрену, жұмбақтарды шешу, дербес және ойын әрекеті				
Балалардың үйіне қайтуы	Балалардың жетістіктері туралы әңгімелесу, ата-аналардың балаларды тәрбиелеу мен дамыту бойынша сұрақтарына жауап беру, кеңес беру. Кеңес: «Сіз, бала және табиғат»				

**Балалардың жаз мезгіліндегі өмірін және тәрбиесін ұйымдастыру циклограммасы
2023 жыл**

Мектепке дейінгі ұйым: «Ақбота» бөбекжай» МКҚК

Топ: «Балапан» ортаңғы тобы

Балалардың жасы: 3 жастағы балалар

Жоспардың құрылу кезеңі: 03.07-07.07.2023 жыл

Күн тәртібінің кезеңдері	Дүйсенбі 03.07.2023	Сейсенбі 04.07.2023	Сәрсенбі 05.07.2023	Бейсенбі	Жұма 07.07.2023
Ата-аналармен әңгімелесу Балаларды қабылдау	Ата-аналармен бала денсаулығы, баланың үйдегі және көшедегі күн тәртібі туралы әңгімелесу. Балаларды қабылдау: таңертеңгі сүзгі, балаларды жақсы көңіл-күймен қарсы алу. Балалар үшін қолайлы жағдай жасау, баланың бүгінгі көңіл – күйі туралы, оны не қызықтыратыны туралы әңгіме, жеке пікір білдіруге баулу Балалармен әңгіме: «Дәрі-дәрмектер мен дәрумендер» Мақсаты: балаларды дәрі-дәрмектерді өз бетінше қолдану қаупімен таныстыру. Балаларда Ортаңғытердің рұқсатынсыз оларға қол тигізбеу әдетін қалыптастыру. (сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет)				
Балалардың дербес іс-әрекеті (баяу қимылды ойындар, үстел үсті ойындары, бейнелеу әрекеті, эксперимент, кітаптар қарау және өзіне-өзі қызмет ету, тағы басқа іс-әрекеттер)	Перспективалық жоспарда қойылған міндеттерді іске асыру				
	Құрылыс ойыны: "Әр түрлі мөлшердегі мысықтарға арналған үйлер" Мақсаты: "үлкен-кішкентай" ұғымдарының білімін бекіту; сындарлы дағдыларды, сөйлеуді дамыту. Барысы: куыршақ мысықтардың аянышты мияулауына назар аударады, өйткені олардың үйлері жоқ, оларға суық. Балалардан котяттарға арналған құрылыс материалдарынан	Құрылыс ойыны: "Қуыршақ қалашығы" Мақсаты: жалпы сюжет бойынша ғимараттар құруды жалғастыру. Өз қалауы бойынша құрастыру қабілетін қалыптастыру, тілек пен бірге тыныш құра білуге тәрбиелеу Материал: призманың текшелері мен кірпіштері, цилиндрлер. Ойын барысы. - Қараңдаршы, біздің куыршақтарымыз қатты ренжіді, оларда өрт болды, қаладағы	Құрылыс ойыны: "Балаларға арналған сыйлықтар" Мақсаты: балалардың өзін-өзі бағалауын арттыру; қол шеберлігімен жаттығу. Ойын: балаларға балаларға сыйлықтар жасауды ұсынады, Астана мрекесіне орай барлығы сыйлықтар алуы керек. Түсті қағаздан әр түрлі сыйлықтар құрастырады. (Құрастыру)		Құрылыс ойыны: "Балалар қалашығы" Мақсаты: шартқа сәйкес құрылыс материалынан пәндік конструкцияларды жасау қабілетін жандандыру. Сындарлы дағдыларды жетілдіру. Ойын: балаларға ойнауға арналған атрибуттары бар ағаш құрылыс материалы ұсынылады – машиналар, ағаштар, адамдар мүсіншелері және т. б. (Құрастыру)

	котяттардың мөлшеріне сәйкес келетін үйлер салуды сұрайды. (Құрастыру)	барлық үйлер өртенді. Сондықтан оларға көмектесіп, жаңа үйлер салу керек. Ойыншықтарымызға көмектесейік, біз өз үйлерімізді жасаймыз, біз өз ғимараттарымызды ойлап табамыз. (Құрастыру)			
Таңертенгі жаттығу	ТАҢҒЫ ГИМНАСТИКА КЕШЕНІ Сапқа тұру, жүру, жүгіру, жалпы дамытушы және тыныс алу жаттығулары. Мақсаты: баланың организмін «ояту», оны тиімді күйге келтіру, жан-жақты, бірақ бұлшықет жүйесіне орташа әсер ету, дененің белсенділігін арттыру, дұрыс қалыптың қалыптасуына ықпал ету. «Затсыз» 1. Қолды белге қойып, басты оңға-солға, алға-артқа бағыттау. 2. Б.қ.: түзу тұру, аяқтың арасын сәл ашу, қолды босату. «Диірмен» қолмен алға бұлғау қимылдары. 3. Б.қ.: арқаға жату, қолды жоғары көтеру, білекті құлып қып біріктіру. Арқадан ішке аунау және кері айналу. 4. Б.қ.: түзу тұру, аяқты иықтың көлемінде ашу, қол белде. Арқаны түзу ұстап алға иілу, шынтақты артқа созып, бастапқы қалыпқа оралу. 5. Б.қ.: арқаға жату, қолды түзу қою. Тізеден бүгілген аяқты өзіне тартып, тізенің астынан «Хлоп»-деп шапалақ соғып, бастапқы қалыпқа оралу. 6. Қолды тізеге қойып, бүгілген аяқта орында бақаша секіру Кезектестіріп жәй жүру. (Дене шынықтыру)				
Таңғы ас	Гигиеналық шаралар: Мақсаты: мәдени-гигиеналық дағдыларды қалыптастыру: өздігінен жуыну, тамақтану алдында, дәретхананы	Гигиеналық шаралар: Таңғы ас алдында қолдарын жуу, қолды сүрту және орамалды орнына ілу. Көркем сөз: Дымқылдап күнде сен, Қолыңды сүйкесең. Кетіп кір-ыласың,	Гигиеналық шаралар: Таңғы ас алдында қолдарын жуу, қолды сүрту және орамалды орнына ілу. Көркем сөз: «Қолды таза жуу керек, Жеңдер суланбайды. Кім жеңін түрмейді,		Гигиеналық шаралар: Таңғы ас алдында қолдарын жуу, қолды сүрту және орамалды орнына ілу. Көркем сөз: Біз білеміз, білеміз, иә, иә, Су қайда шашырайды.

	пайдаланғаннан кейін қолды сабынмен жуу. Көркем сөз: Біз білеміз, білеміз, иә, иә, Су қайда шашырайды. Шығыңыз, су ханшайымы, Біз жуынуға келдік! Біз көңілді, Қолымызды жуамыз! (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет) Тамақтану Көркем сөз: Мен түскі асты өзім жеймін. Мен аузымды ашамын! Күш болу үшін, Бізге сорпа пісірді. (өз орнын білу, дұрыс отыру, ас ішу құралдарын дұрыс ұстау, тамақтану мәдениетін қалыптастыру, тамақ ішкенде сөйлемеу, тамақтанып болғаннан кейін	Тап-таза боласың. (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет) Тамақтану (өз орнын білу, дұрыс отыру, ас ішу құралдарын дұрыс ұстау, тамақтану мәдениетін қалыптастыру, тамақ ішкенде сөйлемеу, тамақтанып болғаннан кейін алғыс айту)	Ол су алмайды» - Қолды жуады, жуады. Содан кейін тәрбиеші сабынды алып, айтады: «Қызғылт, хош иісті, Оны көпіртіңіз және сіз таза боласыз» - Сабындайды, көпіртеді және сабынды сумен жуады. - бетті сумен сулайды, сабындайды және жуады. - сүлгі алып, бетін сулап, қуыршақтың қолын сүртіп, сөйлейді: «Енді мұрын таза, Иегі таза Және көздер жарқырайды – Көңілді көрінеді!» (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет) Тамақтану (өз орнын білу, дұрыс отыру, ас ішу құралдарын дұрыс ұстау, тамақтану мәдениетін қалыптастыру, тамақ ішкенде сөйлемеу,		Шығыңыз, су ханшайымы, Біз жуынуға келдік! Біз көңілді, Қолымызды жуамыз! (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет) Тамақтану Көркем сөз: Міне, маған қасық бұршақ сорпасын алып келеді, Ал котлетті тікелей аузына шанышқы салып береді. (Сөйлеуді дамыту) (өз орнын білу, дұрыс отыру, ас ішу құралдарын дұрыс ұстау, тамақтану мәдениетін қалыптастыру, тамақ ішкенде сөйлемеу, тамақтанып болғаннан кейін алғыс айту)

	алғыс айту)		тамақтанып болғаннан кейін алғыс айту)		
Ұйымдастырыл- ған іс-әрекетке дайындық	Балалар әсерлерімен бөлісу, жаңалықтарды білу, бірлескен жоспарларды, мәселелерді талқылау, қызығушылықтары бойынша әрекет түрін таңдау, ережелер туралы келісу және т. б. Ұйымдастырылған іс-әрекет тақырыбына сай жұмбақтар жасыру. Жаттаған тақпақты есіне түсіріп, қайталап айту.				
	Қазым Қазым, қазым қаңқылда, Көлде жүзіп салқында. Жем шашайын жейсің бе ? Көмпит берші дейсің бе ? Жоқ, жоқ, жоқ Көмпит тәтті болмайды ас, Арпаменен бидай шаш. (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет)	Қоян Ұзын құлақ сұр қоян, Естіп қалып сыбдырды. Ойлы-қырлы жерлермен, Ытқып-ытқып жүгірді. Қарап еді артына, Қиығын салып көзінің. Келе жатқан томпаңдап, Көжегі екен өзінің. (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет)	«Моншақ» Қызыл-сары көк моншақ, Мен жасаймын көп моншақ. Мұнда қатар екі қолдың бас бармағымен сақсаусақтарының ұшын түйістіре отырып, моншақ тәрізді бейнелейді, әрі оларлы тізбектеп қатарға тізе бастайды. Қимылмен моншақ пішінін жасайды. Екі қолмен қатар жасай отырып, саусақтарды тізбектейді. (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет)		Ақтауық Ақ тауық-ау, ақ тауық, Ақ тауық неден қақсауық Ертеменен қыт- қыттайды, Ауламыздан шықпайды. Шеп-шеп десем келмейді, Берген жемді жемейді. Ауруы қандай қауіпті, Деп аяймын тауықты. Деп жүрсем тауығым, Ақ жұмыртқа тауыпты. (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет)
Мектепке дейінгі ұйымның кестесі бойынша ұйымдастырыл- ған іс-әрекет	Дидактикалық ойын: «Жануарды оның бір бөлігінен біл» Мақсаты: балалардың табиғат бұрышындағы жануарлар туралы	Дене шынықтыру (Спорт нұсқаушысының жоспары бойынша) Дидактикалық ойын "Жәндіктерді ата" Мақсаты: балаларды	Дене шынықтыру (Спорт нұсқаушысының жоспары бойынша) Дидактикалық ойын: «Жұмбақ жасыр, біз табамыз!»		Дидактикалық ойын: «Алдымен не? Содан кейін не болады?» Мақсаты: балаларды сюжеттің реттілігін, себеп - салдарлық байланыстарды

	білімдерін бекіту. Дене бөліктерін салыстыру қабілетіне тәрбиелеу. Құрылымның сипаттамалық ерекшеліктеріне сүйене отырып, олардың кімге тиесілі екенін анықтау. Көрнекі анализаторларды, ойлауды, тапқырлықты дамыту. Жануарларға деген жақсы қарым-қатынасты тәрбиелеу. Ойын ережесі: бір картаны алыңыз, жануарды анық, қатты атау. Ойын әрекеттері: жануарларды болжау. Ойын барысы: Тәрбиеші үстелге карточкаларды артқы жағымен орналастырады. Шақырылған бала келіп, картаны алып, оны қарап, денесінің бір бөлігі бейнеленген жануарды атайды.	жұмбақтарды шешуге үйрету. Ақылдылықты, ақыл-ой операцияларын дамыту. Жәндіктер, олардың сыртқы түрі, әдеттері, пайдасы мен зияны туралы білімдерін бекіту. Экологиялық ойлауға тәрбиелеу. Ойын ережелері: сұралған адам жауап береді. Ойын әрекеті: болжау. Ойын барысы: Тәрбиеші балаларға қорапта жасырылған жәндіктерді болжауды ұсынады. Жұмбақ жасайды. Жәндіктерді дұрыс тапқан бала оның суреті бар картаны алады. 1. Алтын шыбын деген не? Үйде бал болу үшін ұшады. Біздің омартадан қиын және батыл.... (ара). 2. Тікұшақ қақпаның жанындағы түймедаққа түсті, Алтын көздер, бұл кім? ... (инелік). 3. Бұтақтан жолға, шөптен эпидемияға дейін Серіппе секіреді,	Мақсаты: балаларды жәндіктерді сипаттамалық белгілері бойынша сипаттауға, сипаттамасынан білуге үйрету. Байқауды, зейінді, тұрақтылықты және ерікті зейінді қалыптастыру. Белгілі бір ережелерді сақтау, мінез-құлқыңызды бақылауға үйрету қабілетіне тәрбиелеу. Ойын ережелері: жолдастарды мұқият тыңдау. Ойын әрекеттері: жұмбақ жасау, қимылдарға еліктеу. Ойынның барысы: "біз Сізбен бірге клирингте екенімізді елестетіп көрейік, ал сіздер барлық жәндіктерсіздер. Сіз қандай жәндіктер болатынын ойлау, бірақ дауыстап айтпау. Тәрбиеші шақырған бала оны атамай-ақ ойлаған жәндік туралы айтады. Қалғандары оның кім екенін болжауы керек. Егер жауап дұрыс болса,		түсінуге үйрету. Ойлау операцияларын, қиялды, байқауды, үйлесімді сөйлеуді, өзін-өзі бақылауды дамыту. Табиғатқа деген қызығушылықты тәрбиелеу. Ойын ережесі: тәрбиешіні тыңдау. Ойын әрекеттері: суреттерді ретімен орналастыру. Ойын барысы: Тәрбиеші балалардың алдына бірқатар картиналар қойып, өлең оқиды: "балалар" Бір кішкентай тышқан, Және кішкентай Бақа, Және кішкентай көкек, Әзірге олар еш жерде кездескен жоқ. Өйткені күзенде тышқан бар, Бақа өзенінің жанында, Және жоғары куку Ол ұяда отырады. Бірақ тышқан шығады, Бақалар секіреді, Және кішкентай

	Ойынның нәтижесі: дұрыс жауап үшін бала фишка алады.(Қоршаған ортамен таныстыру) «Еркін тақырып» Мақсаты:өз жұмысының мазмұнын өз бетінше ойластыру және идеяны соңына дейін жеткізу қабілетін дамыту. (Мүсіндеу)	шыршаның жасыл артқы жағы (шегіртке)..(Қоршаған ортамен таныстыру) «Менің қалам» топтық жұмыс Мақсаты: балаларды алақанның тікелей қимылымен ермексазды домалату арқылы таяқшаларды мүсіндеуге үйрету. Ермексазбен мұқият жұмыс істеуді үйрену. Мүсіндеуге қуануға деген ұмтылысты дамыту. Материал: клеенкалар, ермексаз, стектер, майлықтар. (Мүсіндеу)	балалар болжанған жәндіктердің қозғалысына еліктейді. Ойынның нәтижесі: жұмбақты сәтті шешкен бала осы жәндіктің бейнесі бар фишка алады. (Қоршаған ортамен таныстыру) «Бәйтерек төбесіндегі шар» Мақсаты: цилиндр тәрізді заттарды мүсіндеуге үйрету. Ермексаздың бір бөлігін орамға айналдыру қабілетін дамыту. Өз қызметінің нәтижелеріне оң көзқарасты тәрбиелеу. Материал: клеенкалар, ермексаз, стектер, майлықтар. (Мүсіндеу)		көкек Ол оларға ұядан түседі. Осы кезден бастап тышқан, Және кішкентай Бақа, Және кішкентай көкек Олар мәңгі дос болады. Балаларға өз әрекеттерін түсіндіре отырып, суреттерді ретімен орналастыру ұсынылады. Ойынның нәтижесі: белсенді балаларды тәрбиеші көтермелейді.(Қоршаған ортамен таныстыру) «Көк тулар» Мақсаты: төртбұрыш тәрізді заттарды мүсіндеуге үйрету. Ермексаздың бір бөлігін орамға айналдыру қабілетін дамыту. Өз қызметінің нәтижелеріне оң көзқарасты тәрбиелеу. Материал: клеенкалар, ермексаз, стектер, майлықтар. (Мүсіндеу)
Серуенге	Өз-өзіне қызмет көрсету дағдыларын қалыптастыру. Киінудің бірізділік алгоритмін бекіту. Бір-біріне көмек көрсету				

дайындық	(тәрбиешінің және белсенді балалардың көмегі), серуенге мотивация (мазмұны, проблемалық жағдаяттар), көркем сөзбен ынталандыру (мақал-мәтелдер, жаңылпаштар, жұмбақтар, өлеңдер). Көтеріңкі көңіл-күй сыйлау.			
Серуен	1) Балалардың денсаулығын нығайту, қимыл-қозғалыс белсенділіктерін арттыру (қимылды дидактикалық ойындар, ережелері бар қимылды ойындар, ойын жаттығулары, жарыстар, ұлттық ойындар және басқа). Көтеріңкі көңіл-күй сыйлау. Балалардың танымдық қызығушылықтарын дамыту. Мақсатты серуендер, танымдық әңгімелер, бақылаулар, табиғатты бақылау тәсілдерін көрсету, сенсорлық бақшадағы тәжірибелер. Балалардың шынайы өмірді көркем-эстетикалық қабылдауын қалыптастыру. Аумақтық кеңістікте немесе оның сыртында табиғатты тамашалау. Сенсорлық бақшада тірі және өлі табиғат нысандарын, табиғат құбылыстарын бақылау. Балалардың дербес шығармашылық әрекетіне мүмкіндік беру. 2) Еңбекке баулу үшін балабақша ауласында баланың қызығушылығын оятатын кеңістік құру. Балаға Ортаңғытердің еңбек етуін бақылату және оларға көмектесуге, бірлесіп жұмыс істеуге тарту. Балалардың ойын, идеясын жүзеге асыру. Серуенге алып шыққан заттарымен ойнату. 3) Музыка жетекшісі мен дене шынықтыру нұсқаушының жоспары бойынша жүргізілетін шаралар немесе бірлескен жұмыстар.			
	Зиян келтіруші құрт-құмырсқаларды бақылау Бақылау. Шыбын-шіркейлердің алуантүрлілігі туралы балалардың ұсынысын жалпылау. Зауза қоңыз бақша және бөлімшеде үлкен зиянды қандыағаштардағы жапырақтарда жиі кездесетін зиян келтірушілер мен шыбын-шіркейлерді танып біліп және атау (құрт, шынжыр табан көкөніс өнімдерінің зиян	Саңырауқұлақтарды бақылау. Суреттер бойынша анықтау: (ақ, саңырауқұлақ, қоңыр саңырауқұлақ, түлкішек жеуге жарайтын, козықұйрық, маслята), зәрлі (шыбынжұт, жалған бозарыңқы улы саңырауқұлақ) Бақылау Саңырауқұлақтардың атауын толықтыру және нығайту (бөлімшеде өсетін улы саңырауқұлақ, сурет бойынша және козықұйрық орманда өсетін саңырауқұлақ);	Құрт-құмырсқаларды бақылау(инелік, ара, маса, шыбын, көбелек) Бақылау Шабындықта, бала бақша учаскесінде, ағаштарда, өзеннің айналасында шыбын-шіркейлердің алуантүрлілігі туралы балалардың ұсынысын біріктіру, көп түрлі қоңыздар, көбелектер, инеліктер, шыбын, ара, масалар өмір сүретін тағы басқа жерлерде; ашық белгісі бойынша құрт- құмырсқалар топтарының көрсетілген жиі кездесетін өкілдері	Күнді бақылау Мақсаты: күн жарық пен жылудың көзі болып табылатыны туралы түсінік қалыптастыру, балаларға жазда ауа райының жағдайы туралы түсінік беру; маусымдық киімнің атауын бекіту. Бақылау барысы. Жазғы жылы күннің шуағын тамашалаймыз. Алақандарыңды күннің шуақтарына тосыңдар. Нені сезіндіңдер? Күн-Жер бетіндегі жарық, жылу және өмір көзі. Оның барлық жағына жарық

келтірушілер болып табылады; қырыққабат жейтін ақ-көбелек қырыққабаттың жапырақтарын жейді). Сырт пішіні ерекшеліктері және тіршілік әсеретулер туралы өнер-білім және ұсынысты кеңейту. Зиян келтірушілермен күрестің әдістерімен көзdestіру: сарымсақ тұнбасымен, күлмен суару, толарды жинау. Өсімдіктер және шыбын-шіркейлердің өмірлері аралығында өзара байланыс пен өзаратәуелділікті орнатуға үйрету. (Қоршаған ортамен таныстыру) Көркем сөз Жұмбақ: Ұшқанда өлең айтады, Қонғанда жер қазады.	кұрылысына көңіл бөлу керек (шәпкесі әртүрлі, аяғы-аттық), саңырауқұлақтар нақты орындарда өседі, яғни нақты ағаш және қуыстарда өсуге бейімделген (тереккұлақ көктеректе, маслята карағайда, ақ саңырауқұлақ қайыңда); зиянды және саңырауқұлақтарды ажырата білу керек. Ережесімен таныстыру: саңырауқұлақты, егер білмесең жұлмау керек; қажет болмаса жұлмау керек (тіпті зиянды саңырауқұлақты аңдар жейді); түбіріне зақым келмеу үшін саңырауқұлақты пышакпен кесу керек. Экологиялық мәдениетке тәрбиелеу. (Қоршаған ортамен таныстыру) Көркем сөз Жұмбақ: Сырты бүтін, Іші түтін (Саңырауқұлақ) Мақал-мәтел: Ас аданың арқауы. Тақпак:	бойынша атауында және айырмасында жаттығу (көлемі, бояуы, дененің жеке бөлігінде); құрт-құмырсқалар пайдасы жөнінде ұғымды толықтыру (аралар бал жинайды, өсімдіктерге зиянын тигізетін құрт-құмырсқаларды инеліктер жейді); «құрт құмырсқа» түсінігін қалыптастыру, құрт-құмырсқаның мәнділік жалпы белгісін ажыратуға үйрету. Құрт-құмырсқаларға ұқыпты қарауға тәрбиелеу. (Қоршаған ортамен таныстыру) Жұмбақтар: 1. Бар екен бір мақұлық ұннан майда, өз басын айдайды екен қиян жайға, Ұстасаң үгітіліп жоғалады, дамылдап отырмайды ешбір жайға. (Көбелек) 2. Жүрген ізің байқалмаған, жүдеу қызым қайқаңдаған (Инелік) 3. Біреуге найза түйрейді, өзі де сондай күрейді (Ара)	пен жылу таралады. Жазда ол қатты қызады, сондықтан балалар жеңіл жүреді (жеңілдетілген киімде, бас киімде). Тәрбиеші күн күндіз жоғары тұратынын атап көрсетеді - көшеде ыстық; таңертең және кешке күн төмен, сондықтан салқын болады. Күн ұзақ созылады, түн қысқа болады. (Қоршаған ортамен таныстыру) Тәрбиеші балаларға сұрақ қояды: - серуендеуден қашан қайтамыз, күннің қайда жүретінін қалай байқаймыз? - Неге жаздың басталғанын сеземіз? - Күн жарқын және ұзақ жарқыраған кезде өсімдіктерге не болады? Ыстық ауа райында бас киімдер (Панама, кепка) не үшін кию керек? Жазда адамдар не киеді? Күн сәулесінен қайда жасырынуға болады? (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет)

Мұны да ойлап көрейік, Шешуін кім табады?(Қоңыз) 2.Шидім, шидім, шидім құс, Ши басына қонған құс. Қарқаралы қара құс, Хан басына қонған құс.(Шыбын) Такпак: «Қаракұрт» С.Оспанов Өрмекшіден аумайды, Өрмекпен жем аулайды. Қарнында он үш нүкте бар, Аяғында түк те бар. Мекендер шөл даланы, Малды, адамды шағады. Жылы желді қалайды ол, Қаракұрттан абай бол. (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет) Қимылды ойын«Ұшқалақтар»	«Саңырауқұлақ тергенде» С.Оспанов Айтайын қызық сендерге: Саңырауқұлақ тергенде Тығылып жерге қалғандай, Біреулер теріп алғандай, Қойғандай елді жактырмай, Жатады екен таптырмай. (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет) Қимылды ойын:«Адымдарды сана» Адымдарды санауды бекіту; (адымдардың санын аз жасай отырып) тапсырма бойынша алаңда қозғалу. Кеңістікті бағдарлай білуге бекіту. (Дене шынықтыру) Еңбек іс-әрекеті Қажеттілік бойынша Учаскіде үнемі тазалықты сақтауға қоқыстарды жинауға тәрбиелеу (бұтақша және тағы басқалар.). Ұқыптылыққа тәрбиелеу.	Мақал-мәтел: Бақа батпағына,Балық көліне. Такпак: «Көбелектің жыры» Н. Айтов Қанатымды бір қағым, Демде қайта жоғалам. Десе гүлді дала бар, Қос қанатым талмайды. Мені көрсе балалар, Қыр соңымнан қалмайды. Жаңылтпаш: Инелік илеуде иленбейді. Итбалық итмұрынды иіскемейді. (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет) Қимылды ойын: «Шалғындықта үш сайыс» Бастапқы стартта орынды сақтап, жерде жатқан доға арқылы аттап өтуге үйрету; шыдамдылық және күштің әсер етуіне мүмкіндік туғызу. (Дене шынықтыру) Еңбек іс-әрекеті Гербариды жинау. Құрғату. Ортаңғытердің тапсырмасын жауапты және өз бетінше	Зерттеу қызметі: екі тасты қояды. Біреуі-күн, екіншісі-көлеңкеде, онда қараңғы болу үшін ағаш жәшікпен жабылған. Біраз уақыттан кейін қандай тас жылы екенін тексеріңіз. Күн астында заттар көлеңкеден тезірек қызады деген қорытынды жасау. «Үлгіні сал» қолдың ұсақ моторикасын дамытуға арналған жаттығу. Тәрбиеші құмға тастан жасалған үлгі қоюды ұсынады. Мақсаты: қиялды дамыту. Еңбек қызметі. Кіші топ балаларына аумақты жинауға көмек көрсету. Мақсаты: еңбекқорлықты дамыту, балаларға көмек көрсету. (Еңбек қызметі) «Күн және ай» қозғалмалы ойындары. Мақсаты: жылдамдықпен ептілікке

Балаларға (сол аяқты сілкі отырып, оң аяққа алға секіру, одан соң оң аяқты сілкі отырып, сол аяққа, ал қорытындысында сол аяқпен жылжу және біруақытта екі аяқпен жерге түсу) үш дүркін секіруді орындауға үйрету. Сапаның адамгершілікті-еріктісіне тәрбиелеу: оң нәтижелердің табысындағы шыдамдылықты, табандылықты көрсету. (Дене шынықтыру) Еңбек іс-әрекеті Зиян келтірушілермен күрес (күлмен, сабын ерітіндісімен жапырақтарды бүрку) Тапсырманы ынталы, ұқыпты орындауға үйрету; ниет-нәтиже шығаруға тәрбиелеу. Еңбек	Еңбек қызметі) Дидактикалық ойындар. Тәжірибе және эксперименттер «Саңырауқұлақты кім бірінші жинайды?» Жеуге келетін және жеуге келмейтін саңырауқұлақты ажырата білу және тани білу; өз таңдауын негіздеу. Өзіндік іс-әрекеті Ойын кезінде балалар іс-әрекеттерін бір-бірімен келісе отырып жетілдіру.	орындауға үйрету. Өсімдіктерге сүйіспеншілігін туғызу. Еңбек қызметі) Дидактикалық ойындар. Тәжірибе және эксперименттер «Кім қайда тұрады?» Учаскеде қоректенетін шыбын-шіркейлер, жануарлар мекендерінің өмір сүру ортасы туралы білімдерін кеңейтіп бекіту; әуесқойлықтарын тудыру Өзіндік іс-әрекеті Ойын түрін таңдауындағы дербестік, әрекеттің жетілдіру.	тәрбиелеу. (Дене шынықтыру) «Бұлт пен күнді сал» құммен ойындар Мақсаты: қиялды, қолдың ұсақ моторикасын дамыту Жеке жұмыс: «Құрсауға түс». Мақсаты: нысанаға лақтыруды жаттықтыру.

	кұралдарын жұмыстан соң орнына қоюға үйрету. Еңбек қызметі) Дидактикалық ойындар. Тәжірибе және эксперименттер «Жұмбақтарға шешулер» (кұрт-құмырсқалар) Жұмбақтарды шешуге талаптандыру, шешуін табу кезінде белсенді болу. Өзіндік іс-әрекеті Балалардың ойынының мазмұнын және тақырыбын біріктіру және дамыту. Ойын мағынасын жүзеге асыру және құру кезіндегі белсенділігіне тәрбиелеу.				
Серуеннен оралу	Балалардың реттілікпен шешінуі, жұмбақтар шешу, өлеңдер, әндер жаңылтпаштар, санамақтар және т.б. жаттау Киімді белгілі бір тәртіппен шешу және кию дағдыларын үйрету: - Түймелерді ретумен ағытамыз. - Көйлек, шалбарды шешеміз, ақырын іліп қоямыз. - Көйлекті шешіп, оны шалбарға, шортиға қосып іліп қоямыз. - Аяқ киімді шешіп, екінші аяқ киімді киеміз. - Колготкаларды шешіп, көйлекке қосып іліп қоямыз. (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет)				

Түскі ас	Гигиеналық шаралар:Түскі ас алдында гигиеналық шараларды орындау: қолды дұрыс жуу, өз орамалының орнын білу, қолды дұрыс сүрту, орамалды ілу көркем сөз қолдану: «Сылдырлайды мөлдір су, Мөлдір суға қолыңды жу» Кезекшілердің жұмысы: (асхана құралдарын, майлықтарды үстелге қою) Тамақтану (өз орнын білу, дұрыс отыру, асхана құралдарын дұрыс ұстай білу, ұқыпты тамақтану, сөйлеспеу, алғыс айту) (мәдени-гигиеналық дағдылар, өзіне-өзі қызмет ету, еңбек әрекеті) «Қонжыққа қасықты қалай ұстауды үйретеміз».(Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет)
Күндізгі ұйқы	Тамақтан соң ауыздарын сумен шаюды қалыптастыру. Киім түймелерін, сырмаларын өздігінше ағыту. Киімдерін ұқыпты орындыққа іліп (немесе арнайы сөреге) қоюды, өз төсек орнын тауып жатуды үйрету. Ұйқы кезінде бала басына көрпені жауып, мұрнын жастыққа көміп тастамауын, жастықта баланың денесі емес, тек басы жатуын қадағалау. (өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ моториканы дамыту). Әлди Мақсаты: бала ағзасының физиологиялық тепе-теңдігін қалпына келтіру. Әлди, әлди, әлди-ай, Балалар ұйықтап жатыр. Төменгі төсекке, Балалар тыныш ұйықтайды, Мен ән саламын! Балалардың тыныш ұйықтауы үшін жайы баяу музыка тыңдау. «Әлди» Ж.Байырбекова (Музыка)
Біртіндеп ұйқыдан ояту, сауықтыру шаралары	Түскі ұйқыдан кейінгі сауықтыру шаралары (дене жаттығулары), ауа, су емшаралары, жалпақ табандылықты болдырмау үшін түйіршікті және жұмсақ жолақшалармен жүру (дене белсенділігі). Төсекте жатып жасайтын жаттығулар (5 минут) Мысықтар Мысықтар оң жаққа өарап ұйықтап жатыр, ұйқы сұрап мияулап жатыр көздерін жұмып мяу мяу мяу. Көзімізді ашып арқаға жатып тырнағымен тырналанып жатыр. Төрт аяқтап тұрып мойынымызды жоғары созып мияулаймыз мяу мяу мяу. Отырып башпайларымызды уқалаймыз, аяғымызды сипаймыз. 2 Майтабанның алдын алу. (2 минут) Мысық сияқты аяқтың ұшымен шеңбермен жүру, екі аяқпен секіру ,жүру орнымызға қарай жүгіру. Орындықта отырып оң аяғын сол аяғына қойып табандағы нүктелерге массаж жасау, аяқтарын ауыстырып табандағы нүктелерге массаж жасау, (3- 4 рет) 3 Арқаның қалпын сақтауға арналған жаттығулар. (2 минут) Ашулы мысық тізеге тұрып қолымызды санымызға қою басымызды төмен қаратып арқамызды жоғары көтеру. 10 сек Мейрімді мысық тізеге тұрып қолымызды санымызға қою басымызды жоғары созу, белімізді созу. 10 сек Мысықтың құйрығы тізеге тұрып қолымызды санымызға қою оңға солға құйрық сияқты тербелу ақырын сосын

	жылдам. 4 Демалу жаттығулары Мяууу мяууу мяуууу Фррр фрррр фрррр 5.Салқын сумен қолымызды бетімізді жуамыз. (дене шынықтыру). Киімдерін реттілікпен өздігінен киіну. Түймелерін қадау, сырмаларын сыру, аяқ киімдерін дұрыс киюді үйрету. Қыз балаларды шаштарын тарауға үйрету (өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ моториканы дамыту). Қолдарын жуу, құрғатып сүрту, сүлгіні өз орнына іліп қоюды үйрету Шомылған баланы, Аймалап алады. Сүртеді қолыңды, Сүртеді жоныңды.(Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет)				
Бесін ас	Гигиеналық шараларды орындау (мәдени-гигиеналық дағдылар). Балалардың назарын тағамға аудару, мәдениетті тамақтануға баулу Ас мәзірімен таныстыру. Бір-біріне кедергі жасамай мәдениетті отыруға баулу, балалардың назарын тағамға аудару. «Бата» Дастарханыңа береке берсін, Бастарыңа мереке берсін, Астарыңа адалдық берсін, Бастарыңа амандық берсін, Дендеріңе саулық берсін! Әумин! (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет)				
Балалардың дербес іс-әрекеті	«Сәнді көйлек киген қыз» Мақсаты: Балаларды адамның фигурасын салуға, көйлектің пішінін, бөлшектердің пішіні мен орналасуын, олардың мөлшеріне қатынасын беруге үйрету. Бүкіл	«Мен анаммен (әкеммен) балабақшадан үйге қалай барамын» Мақсаты: Балалардың ата-аналармен кездесуден қуанышын суретте жеткізуге деген ұмтылысын ояту. Адамның фигурасын салу қабілетін бекіту, Ортаңғы пен баланың фигурасының	«Отан неден басталады» Мақсаты: туған жерге деген сүйіспеншілікке тәрбиелеу; әр балаға өз елінің азаматы ретінде сезінуге мүмкіндік беру; балалардың туған қаласы туралы білімдерін кеңейту және бекіту, қаланың Елтаңбасымен таныстыру; Материалдар: түрлі-		«Бағдаршам» Мақсаты: бағдаршам туралы мәлімет бер отырып, қылқаламмен жұмыс жасауға үйрету. Балалардың шығармашылық қабілеттерін дамыту, қиялдарын жетілдіру Материал: парақтар А4, гуашь, қылқаламдар, стакандар, салфетка, клеенка.

	параққа үлкен сурет салуды үйренуді жалғастырыңыз. Қарындаштармен сурет салу және сурет салу әдістерін бекіту. Алынған нәтижелерді бейнеленген тақырыппен салыстыра отырып, басқа балалардың суреттері мен суреттерін бағалау, қызықты шешімдерді атап өту қабілетін дамыту. Материал: Қарапайым графит қарындаш, акварель, Пейзаж парақтары, щеткалар, бояғыш, су құтысы, майлық. (Сурет салу) «Өрт сөндіру машинасы» оригами Мақсаты: балаларды өрт сөндіруші мамандығымен,	мөлшеріндегі айырмашылықты жеткізу. Алдымен қарапайым қарындашпен негізгі бөліктерді оңай салу, содан кейін баланың таңдаған материалымен әр түрлі әдістерді қолдана отырып бояу қабілетін бекіту. Жасалған кескіннің қуанышын ояту. Материал: Пейзаж парақтары, қарапайым (графит) қарындаш, түрлі-түсті қарындаштар, маркерлер, акварельдер (әр балаға). (Сурет салу) «Әжемнің орамалы» Мақсаты: аппликация техникасында бұйымдарды орындау қабілетін дамыту. Сәндік қосымшаларға қызығушылық тудырады. Бөлшектерді желімдеудің дұрыс техникасын үйретуді жалғастыру.	түсті қарындаштар, қағаз парақтары, стендтер, Отан, Туған жер, Қазақстан туралы плакаттар (Сурет салу) «Біз халық қолөнершілеріміз» оригами Мақсаты: Матрешка қуыршағын аппликация техникасында жасау. - балаларды аппликация техникасымен таныстыруды жалғастыру; - ұсақ моториканы, шығармашылық қабілеттерін дамыту; - жұмыста дәлдікке, табандылыққа тәрбиелеу. - Балаларға осы ойыншықтардың адамдарға әкелетін қуаныш, сүйіспеншілік, мейірімділікті сезінуге мүмкіндік беру; -Балаларды трафаретпен жұмыс істеуге үйретуді жалғастыру, пішін, түс сезімін дамыту (үйлесімді түс		(Сурет салу) «Қызғалдақтар» оригами Мақсаты: Балаларда эстетикалық қабылдауды дамыту, балаларды гүлдердің сұлулығын көруге үйрету, оларды аппликация арқылы жеткізу: жұқа сабақты, екі есе бүктелген қағаздан— гүлдер, жапырақтарды кесу; пішіндерді паракқа тігінен әдемі орналастыру. Материал. Ұзартылған қағаз, түрлі-түсті кесу қағазы, қайшы, желім. Алдын ала жұмыс. Әр түрлі көктемгі Гүлдерді қарастыру. Түрлі пішіндегі түстерді салу. Сабақты өткізу әдістемесі. Тәрбиеші балалардан көктемгі гүлдерді қалай білетіндерін сұрайды. Олардың атын нақтылайды. Қызғалдақтарды кесуді және жабыстыруды ұсынады. Вазада тұрған гүлдерді көрсетеді. Балалардың назарын гүлдердің түсіне

	жұмыста қажетті құралдармен, өрт сөндіру машинасымен таныстыру. Арнайы көлік туралы білімді бекіту - өрт сөндіру машинасы; өрт сөндірушілердің жұмысы туралы білімді бекіту; Балаларға оттың қауіптілігі туралы түсінік беру; логикалық ойлауды, кеңістіктік үйлестіруді дамыту (бөлшектерді картонға орналастыру мүмкіндігі); Сақтық пен өзін-өзі сақтау сезімін тәрбиелеу. Жабдық: өрт сөндіру машинасының суреті, түрлі-түсті қағаз, желім, щеткалар, 1 түсті картон, қайшы, шүберек. (Жапсыру)	Геометриялық фигуралар мен түстер туралы білімді бекіту. Психикалық процестерді дамыту (зейін, есте сақтау, ойлау). Эстетикалық талғамға, сәндік-қолданбалы өнерге деген сүйіспеншілікке тәрбиелеу. Жауаптылық пен мейірімділікке тәрбиелеу. (Жапсыру)	комбинацияларын таңдау) (Жапсыру)		аударарды. Гүлді екі есе бүктелген қағаздан қалай кесуге болатынын көрсетеді. Балалар бөліктерді кесіп, 2-3 қызғалдақтың суретін жасайды (міндетті емес). (Жапсыру)
Тәрбиеші мен баланың еркін қызметі	Балалардың қызығушылықтарын мақсатты ойын арқылы, танымдық-зерттеушілік жұмыс, музыкалық-көркем образ, қимыл-қозғалыс, коммуникативтік байланыс, оқыту, еңбекке баулу арқылы дамыту <i>(оның ішінде өңірлік ерекшелікті ескерумен)</i>. Балалардың ойы мен идеяларын ескеру арқылы олардың қабілеттерін ашуға мүмкіндік				

	беру. «Үшқыш» картотека №6 Ойынның мақсаты: Балаларды еңбекті құрметтеуге, ұйымшылдыққа, достыққа баулу. Қажетті атрибуттар: үшқыштың бас киімі, билет, дүрбі				
Серуенге дайындық	Серуенге қызығушылықты арттыру. Балалардың реттілікпен киінуі, серуенге шығу, топтық ережелерді қайталау. «Киімді қалай киюге болады?» әңгіме Киімдердің тазалығын сақтау қажет. Киінгенде киімнің түймесінің дұрыс қадап, көйлектің шалбардың немесе юбканың ішіне салынғанын қадағалау керек. Шұлықтың, аяқ киімнің оң киілуіне баса назар аудару керек. (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет)				
Серуен	Күннің екінші жартысындағы ауа-райы құбылыстары мен табиғат объектілерін бақылау (қоршаған ортамен таныстыру) Ұлттық ойын: «Ақсерек-көксерек» Бұл ойынды ойнау үшін балалар екі топқа бөлінеді, қолдарынан ұстап тұрады. Ара қашықтық 20-30 қадам. 1-ші топ. Ойынды бастайды Ақсерек-ау ақ серек Бізден сізге кім керек. 2-ші Ақсерек –ау	Күннің екінші жартысындағы ауа-райы құбылыстары мен табиғат объектілерін бақылау (қоршаған ортамен таныстыру) Ұлттық ойын: «Орамал тастамақ» Балалар шеңбер жасап тұрады. Бастаушы (тәрбиеші) балаларды айнала жүріп бір баланың артына орамал тастап кетеді. Артына орамалды тастағанын сезген бала менің артамда деп жауап береді. Артына орамалдың тасталғанын сезбесе ол өлең, тақпақ айтып немесе билеп беруі керек. Балалар шеңбер бойында көздерін жұмып тұруы керек.	Күннің екінші жартысындағы ауа-райы құбылыстары мен табиғат объектілерін бақылау (қоршаған ортамен таныстыру) Ұлттық ойын: «Көтермек» Ортаға екі ойыншы бала шығады. Бір-біріне арқаларын беріп тұрады. Белгі бойынша кім біріні бірін-бірі арқада көтеріп алса, сол бала жеңіске жетеді. Жеңіске жеткен бала ойында қала береді де басқа балалармен бірге күш сынасады. (дене шынықтыру)		Күннің екінші жартысындағы ауа-райы құбылыстары мен табиғат объектілерін бақылау (қоршаған ортамен таныстыру) Ұлттық ойын: «Хан алшы» Бұл ойынға 5 немесе 10 бала қатыса алады. Көп асықтың ең ірісін қызыл түске бояп қояды. Бұл асық «хан» асығы. Асықтар тізіліп қойылады да бастаушы хан асығымен оларды көздеп құлатады. Құлаған асықтарды жинап алады. Егер хан асығы бүк, шік, тайқы-қалыптарымен түссе, бастаушы жақын құлаған асықтарды ата береді. Егер бастаушы асықтарды қолымен құлатып алса немесе

	ақ серек Жаман-жаман бала аты (бала аты) керек Аты аталған бала келесі топқа дейін жүгіріп барып ортасынан ұстасқан қолдарды ажыратып кету керек. Егер өтіп кетсе сол топтан бір баланы тобына алып қайтады, өте алмаса сол топта қалады. Ойын осылай жалғаса береді. (дене шынықтыру)	Ойын осылай жалғаса береді. (дене шынықтыру)			басқа асықтарымен атса, онда ойынды келесі бала жалғастырады. Ең соңында хан асығы кімнің қасында қалса, сол бала жеңіске жетеді. Келесі ойынды жеңіске жеткен бала жалғастырады. (дене шынықтыру)
Серуеннен оралу	Балалардың киімін ретімен шешу, әндерді үйрену, жұмбақтарды шешу, дербес және ойын әрекеті				
балалардың үйіне қайтуы	Балалардың жетістіктері туралы әңгімелесу, ата-аналардың балаларды тәрбиелеу мен дамыту бойынша сұрақтарына жауап беру, кеңес беру. Кеңес: «Балаларды мәдени-гигиеналық дағдыларды қалыптастыруға тәрбиелеу»				

**Балалардың жаз мезгіліндегі өмірін және тәрбиесін ұйымдастыру циклограммасы
2023 жыл**

Мектепке дейінгі ұйым: «Ақбота» бөбекжай» МКҚК

Топ: «Балапан» ортаңғы тобы

Балалардың жасы: 3 жастағы балалар

Жоспардың құрылу кезеңі: 10.07-14.07.2023 жыл

Күн тәртібінің кезеңдері	Дүйсенбі 10.07.2023	Сейсенбі 11.07.2023	Сәрсенбі 12.07.2023	Бейсенбі 13.07.2023	Жұма 14.07.2023
Ата-аналармен әңгімелесу Балаларды қабылдау	Ата-аналармен бала денсаулығы, баланың үйдегі және көшедегі күн тәртібі туралы әңгімелесу. Балаларды қабылдау: таңертеңгі сүзгі, балаларды жақсы көңіл-күймен қарсы алу. Балалар үшін қолайлы жағдай жасау, баланың бүгінгі көңіл – күйі туралы, оны не қызықтыратыны туралы әңгіме, жеке пікір білдіруге баулу Балалармен әңгіме: «Көңіл-күй» Міндеттері: Балаларға түрлі эмоционалдық жай-күйі бар жақын Ортаңғытер мен балалар туралы жағдайларды ұсыну. (сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет)				
Балалардың дербес іс-әрекеті (баяу қимылды ойындар, үстел үсті ойындары, бейнелеу әрекеті, эксперимент, кітаптар қарау және өзіне-өзі қызмет ету, тағы басқа іс-әрекеттер)	Перспективалық жоспарда қойылған міндеттерді іске асыру				
	Құрылыс ойыны: "Саябаққа қалай кіруге болады?" Мақсаты: балаларды өз іс-әрекеттерін жоспарлауға үйрету, конструктордың бөлшектерімен заттарды ауыстыру дағдыларын бекіту. Барысы: тәрбиеші үстелдерді біріктіреді, оларға түрлі-түсті қағаздан сақинамен жабылған өзен салады, орталықта балалармен бірге саябақ (ағаштар, орындықтар) ұйымдастырылады. Сүйікті ойыншықтарымен	Құрылыс ойыны: "Қуыршақ дүкенін салайық". Мақсаты: текшелерден, кірпіштен дүкен салу, істі соңына дейін жеткізу, ойында достық қарым-қатынасты тәрбиелеу. Барысы: тәрбиеші кішкентай қуыршақтарды топқа қосады. Әрқайсысында сөмке бар. "Неге біздің қуыршақтар сөмкелерді алды?" Олар қуыршақтар дүкенге жиналды деп шешеді және оны таба алмайды. Балаларға	Құрылыс ойыны: "Жабайы жануарларға арналған хайуанаттар бағы". Мақсаты: тәрбиешімен бірігіп іс-әрекетін бекіту дағдыларын (жануарларға тор салу); өз құрылысын ойнауға үйретуді жалғастыру. Барысы: тәрбиеші жабайы жануарлардың мүсіндік ойыншықтарын көрсетеді, олардың қайда тұратынын нақтылайды және балалармен бірге олар үшін хайуанаттар бағын салуды шешеді. (Құрастыру)	Құрылыс ойыны: "Хайуанаттар бағы" Мақсаты: текшелерден әртүрлі жануарларға арналған үйлер салу бекіту; жануарларға құрмет көрсетуге тәрбиелеу. Ойын: тәрбиеші хайуанаттар бағында жабайы жануарлардың жаңбырдан қасырылатын үйлері бар екенін еске салады және олар үшін үйлер салғысы келеді. Үстелде жабайы табиғат фигураларының жиынтығы бар. Құрылыс аяқталғаннан кейін олар ойнайды. (Құрастыру)	Құрылыс ойыны: "Орман балабақшасы" Мақсаты: Балаларды жобалау үшін кеңістікті ұйымдастыруға үйрету; іс-шараларды жоспарлау, модельдеу; жиһаздың әртүрлі бөліктерін жобалау; ғимараттарды бір сюжетпен біріктіру. (Құрастыру)

	ойнау. Содан кейін тәрбиеші сұрайды- бұл саябаққа қалай кіруге болады? Балалар көпір қажет деп санайды және оны салады. (Құрастыру)	куыршақтарға көмектесуге және текшелер мен кірпіштен дүкен салуға шақырылады. Балалар құрастырады: кім-мұғалім берген үлгі бойынша, кім-өз бетінше. (Құрастыру)			
Таңертенгі жаттығу	ТАҢҒЫ ГИМНАСТИКА КЕШЕНІ Сапқа тұру, жүру, жүгіру, жалпы дамытушы және тыныс алу жаттығулары. Мақсаты: баланың организмін «ояту», оны тиімді күйге келтіру, жан-жақты, бірақ бұлшықет жүйесіне орташа әсер ету, дененің белсенділігін арттыру, дұрыс қалыптың қалыптасуына ықпал ету. Затсыз 1. Қолды белге қойып, басты оңға-солға, алға-артқа бағыттау. 2. Б.қ.: түзу тұру, аяқтың арасын сәл ашу, қолды босату. «Диірмен» қолмен алға бұлғау қимылдары. 3. Б.қ.: арқаға жату, қолды жоғары көтеру, білекті құлып қып біріктіру. Арқадан ішке аунау және кері айналу. 4. Б.қ.: түзу тұру, аяқты иықтың көлемінде ашу, қол белде. Арқаны түзу ұстап алға иілу, шынтақты артқа созып, бастапқы қалыпқа оралу. 5. Б.қ.: арқаға жату, қолды түзу қою. Тізеден бүгілген аяқты өзіне тартып, тізенің астынан «Хлоп»-деп шапалақ соғып, бастапқы қалыпқа оралу. 6. Қолды тізеге қойып,бүгілген аяқта орында бақаша секіру Кезектестіріп жәй жүру.(Дене шынықтыру)				

Таңғы ас	Гигиеналық шаралар: Максаты: мәдени-гигиеналық дағдыларды қалыптастыру: өздігінен жуыну, тамақтану алдында, дәретхананы пайдаланғаннан кейін қолды сабынмен жуу. Көркем сөз: Біз білеміз, білеміз, иә, иә, Су қайда шашырайды. Шығыңыз, су ханшайымы, Біз жуынуға келдік! Біз көңілді, Қолымызды жуамыз! Тамақтану Көркем сөз: Біздің балабақшада – кішкентай үстелдер. Үстелге отырамыз-картопты жейміз! (өз орнын білу,	Гигиеналық шаралар: Таңғы ас алдында қолдарын жуу, қолды сүрту және орамалды орнына ілу. Көркем сөз: Дымқылдап күнде сен, Қолыңды сүйкесең. Кетіп кір-ыласың, Тап-таза боласың. Тамақтану Көркем сөз: Орындық туралы. Мен орындықты алдымда алып жүремін! Ол, әдемі, менің орындығым. Мен оларды мықтап ұстаймын, Барлығына орындықтарымды көрсетемін! (өз орнын білу, дұрыс отыру, ас ішу құралдарын дұрыс ұстау, тамақтану мәдениетін қалыптастыру, тамақ ішкенде сөйлемей, тамақтанып болғаннан кейін алғыс айту) (Сөйлеуді дамыту	Гигиеналық шаралар: Таңғы ас алдында қолдарын жуу, қолды сүрту және орамалды орнына ілу. Көркем сөз: «Қолды таза жуу керек, Жеңдер суланбайды. Кім жеңін түрмейді, Ол су алмайды» - Қолды жуады, жуады. Содан кейін тәрбиеші сабынды алып, айтады: «Қызғылт, хош иісті, Оны көпіртіңіз және сіз таза боласыз» - Сабындайды, көпіртеді және сабынды сумен жуады. - бетті сумен сулайды, сабындайды және жуады. - сүлгі алып, бетін сулап, қуыршақтың қолын сүртіп, сөйлейді: «Енді мұрын таза, Иегі таза Және көздер жарқырайды –	Гигиеналық шаралар: Таңғы ас алдында қолдарын жуу, қолды сүрту және орамалды орнына ілу. Көркем сөз: Дымқылдап күнде сен, Қолыңды сүйкесең. Кетіп кір-ыласың, Тап-таза боласың. Тамақтану Көркем сөз: Бізде қасық бар, сиқырлы кішкентай! Бізде қасық бар, сиқырлы кішкентай! Тәрелкеде тамақ, із қалдырмайды! Біздің қасықты нұқыңыз, Барлық ботқаны алыңыз! (өз орнын білу, дұрыс отыру, ас ішу құралдарын дұрыс ұстау, тамақтану мәдениетін қалыптастыру, тамақ ішкенде сөйлемей, тамақтанып болғаннан кейін алғыс айту) (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет).	Гигиеналық шаралар: Таңғы ас алдында қолдарын жуу, қолды сүрту және орамалды орнына ілу. Көркем сөз: Біз білеміз, білеміз, иә, иә, Су қайда шашырайды. Шығыңыз, су ханшайымы, Біз жуынуға келдік! Біз көңілді, Қолымызды жуамыз! Тамақтану Көркем сөз: Сорпа, сен төгілмейсің! Сорпа, сен төгілмейсің! Тікелей менің аузыма құйыл! Ал, қасық, бұрылма! Сорпа ал, жалқау болмаң! (өз орнын білу, дұрыс отыру, ас ішу құралдарын дұрыс ұстау, тамақтану мәдениетін қалыптастыру, тамақ ішкенде сөйлемей, тамақтанып болғаннан кейін алғыс айту) (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет).

	дұрыс отыру, ас ішу құралдарын дұрыс ұстау, тамақтану мәдениетін қалыптастыру, тамақ ішкенде сөйлемей, тамақтанып болғаннан кейін алғыс айту) (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет).	және көркем әдебиет).	Көңілді көрінеді!» (Көркем әдебиет, - коммуникативтік қызмет) Тамақтану (өз орнын білу, дұрыс отыру, ас ішу құралдарын дұрыс ұстау, тамақтану мәдениетін қалыптастыру, тамақ ішкенде сөйлемей, тамақтанып болғаннан кейін алғыс айту) (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет)		
Ұйымдастырылған іс-әрекетке дайындық	Балалар әсерлерімен бөлісу, жаңалықтарды білу, бірлескен жоспарларды, мәселелерді талқылау, қызығушылықтары бойынша әрекет түрін таңдау, ережелер туралы келісу және т. б. Ұйымдастырылған іс-әрекет тақырыбына сай жұмбақтар жасыру. Жаттаған тақпақты есіне түсіріп, қайталап айту. (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет).				
	«Қуыр-қуыр қуырмаш» Қуыр-қуыр қуырмаш, Балаларға бидай шаш. Бас бармақ, Балан үйрек, Орган терек, Шылдыр шүмек, Кішкене бөбек. Сен тұр – қойыңа бар! Сен тұр – жылқыңа бар! Сен тұр – ешкіңе бар!	Жыл мезгілдері Мұз да, қар да ерісе, Өлең айтар өзендер. (маңдайдың ортасынан құлақтың жоғарғы ұшына дейін екі қолымен сипайды) Ұйқы қашса қонжықтан, Көктем келді дерсің сен (бетті иектен құлақтың төменгі ұшына қарай сипайды) Қызса қатты күн көзі, Қарлығаштар самғаса (маңдайдың ортасынан	«Салат жасаймыз» Сәбізді алып тазалаймыз (оң қолды жұдырыққа түйіп, сол қолдың алақанына ысқылайды) Үккішпен үгіп майдалаймыз (екі қолды жұдырыққа түйіп кеудеге ұстап, жоғары-төмен қозғайды) Қанттан сеуіп дәмдейміз (саусақтардың ұшымен қант себеді)	«Кірпі» Момақанмын алайда (үш саусақтарын түйістіріп, кірпінің жүрісін салады) Тікенім көп абайла, (екі қолының саусақтарын айқастырып, кірпінің тікенектері жасайды). Кіріп кетсе қолыңа, Өкпелеме жарайма! (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет).	«Достық» Біздің топта ұлдар мен қыздар өзара дос (қолдың саусақтары өзара бірігеді) Кішкентай саусақтар біз сенімен достасамыз (екі қолдың саусақтарын бір-біріне тигізу) Бір, екі, үш, төрт, бес (шынашақтан бастап, саусақтарды кезекпен бір-біріне тигізу) Қайтадан санауды бастаймыз. Бір, екі, үш, төрт, бес Енді санауды аяқтадық

	Сен тұр – сиырыңа бар! Сен тұр – түйеңе бар! Ал сен алаңдамай, Қазан түбін жалап, үйде жат. Мына жерде құрт бар, Мына жерде май бар. Мына жерде қатық бар, Қытық, қытық! (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет).	құлақтың жоғарғы ұшына дейін екі қолымен сипайды) Ыстық аптап, күрғақшылық, Жаз келгенін білдірер (бетті иектен құлақтың төменгі ұшына қарай сипайды) Шатырда жаңбыр ойнаса, Бірде қатты, бірде жай (маңдайдың ортасынан құлақтың жоғарғы ұшына дейін саусақ ұшымен ұрғылайды) Жер жапырақты жамылып, Күз келгенін білдірер (бетті иектен құлақтың төменгі ұшына дейін саусақ ұшымен ұрғылайды) Боран борап, жел тұрса, Айналаны қар басса, Үйлер ақ көрпеге оранса, Келді дей бер қыс ортаға (спираль тәрізді қимылдарды маңдай ортасынан құлақтың жоғарғы ұшына дейін орындайды) (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет).	Міне дайын нәр тағам (екі қолын алдына жайып көрсетеді). Дәруменге байыған (алақанымен іштерін сипалап, тойғандықтарын көрсетеді). (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет).		(қолды төмен түсіреміз, демалтамыз). (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет).

Мектепке дейінгі ұйымның кестесі бойынша ұйымдастырылған іс-әрекет	Дидактикалық ойын: «Бұл қашан болады?» балалардың жыл мезгілдері туралы білімдерін бекіту. Есте сақтау қабілетін дамыту, білімді суреттегі кескінмен байланыстыру. Ойлауды дамыту. Ойын әрекеті: тәрбиешінің сұрағын тыңдап, оған жауап беріңіз. Ойын ережесі: бір-біріне кедергі жасамау, тыңдау және жауап беру. Ойын барысы: Тәрбиеші жыл мезгілін бейнелейтін суретті көрсетеді. Балалар "жылдың қай мезгілі бейнеленген? Сіз мұны қандай белгілерден білдіңіз? Жұмбақ ойла". Ойынның нәтижесі: дұрыс және толық жауап үшін балалар фишка	Дене шынықтыру (Спорт нұсқаушысының жоспары бойынша) Дидактикалық ойын «Бұрын не, кейін не?» Мақсаты: жеке өсімдіктердің даму ретін, сондай-ақ жыл мезгілдерінің ретін нақтылау және түсіну. Логикалық ойлауды, реакция жылдамдығын дамыту. Ойын ережелерін сақтай білуге тәрбиелеу. Сөздік: дән, пияз, күдіретті, мұртты, ащы, ақжелкен, алтын. Ойын ережелері: тәрбиешінің сигналы бойынша әрекет ету. Ойын әрекеттері: карталарды ашу. Ойын барысы: тәрбиеші карточкаларды үстелге қояды, балаларды оларды көруге шақырады. Белгі бойынша карталар белгілі бір ретпен орналастырылады. Неліктен оны жыл мезгілімен байланыстыра отырып,	Дене шынықтыру (Спорт нұсқаушысының жоспары бойынша) Дидактикалық ойын: "Барлығы үйде" Мақсаты: оның бір бөлігін табу. Зейінді, реакция жылдамдығын дамыту. Ойын ережесі: сигналдан кейін әрекет ету. Ойын әрекеті: белгілі бір белгі бойынша "өз" үйінді іздеу. Ойын барысы: Тәрбиеші балаларға ағаш жапырақтары бейнеленген карталарды таратады. Ол былай дейді: "Біз кемпингке бардық деп елестетіп көрейік. Әр бөлім шатырды ағаштың астына қойды. Сіздің қолыңызда шатырыңыз орналасқан ағаштың жапырақтары бар. Біз серуендейміз, бірақ кенеттен жаңбыр жауды. Барлығы үйде! Балалар сигнал	Музыка Тақырыбы: «Қауіпсіздік ережелері» Ән тыңдау: «Светофор – бағдаршам» (ө.ж: С. Калиев; муз. жазған: Ғ. Тамендаров) Ән айту: «Бағдаршам» (С. Калиев) Музыкалық – ырғақты қимыл: «Бағдаршам» би қимылдары. Дидактикалық ойын "Жәндіктерді ата" Мақсаты: балалардың бөлме өсімдіктерінің (тамыр, сабақ, жапырақ, гүл) құрылымдық ерекшеліктері туралы білімдерін нақтылау. Бөлшектерді дұрыс атауға, сөйлемдер құруға үйрету. Тақырыпты бөліктерден құрастыруда жаттығу. Көрнекі қабылдауды, логикалық ойлауды дамыту. Балаларда өсімдіктерге ұқыпты қарауға, оларға қызығушылық танытуға тәрбиелеу. Ойын ережесі: таңдауда қателеспей. Ойын әрекеті: бөлшектерді іздеу және бүкіл суретті бүктеу. Ойын барысы: тәрбиеші балаларға бүкіл суреттің бөліктерін қарастыруды ұсынады. Балалар бүктелетін гүлді таңдайды. Олар оның	Дидактикалық ойын: "Біл, ата" Мақсаты: балаларды жануарлардың аттарына үйрету, тапсырмаға сәйкес суретті тез табу. Сыртқы түрі, не жейтіні, қайда тұратыны туралы айту. Есте сақтау, сөйлеу, визуалды қабылдауды дамыту. Ойын ережелері: тәрбиешінің сигналы бойынша әрекет ету. Ойын әрекеттері: бірдей суреттерді іздеу. Ойын барысы: Тәрбиеші балалар тобына тапсырма береді, үстелде жатқан карточкалардың арасынан белгілі бір жануарды табыңыз. Сұрақтарға жауап беру: "бұл кім? Ол қайда тұрады? Ол не жейді?" Ойынның нәтижесі: дұрыс және толық жауап үшін балалар фишкалар алады. (Қоршаған ортамен таныстыру) «Кесе мен шәйнек» Мақсаты: балаларды дөнгелек заттарды мүсіндеуге үйрету. Тақырыпты бейнелеуге деген ұмтылысты қолдау. Шығармашылықпен айналысуға деген

	алады. (Қоршаған ортамен таныстыру) Пластилино-графия "Клумбадағы гүлдер" Мақсаты: Түстердің ұқсастығын жеткізу. Материал: клеенкалар, ермексаз, стектер, майлықтар. (Мүсіндеу)	дәл осылай қойылғанын түсіндіру. Ойынның қорытындысы: тапсырманы бірінші орындаған адам жеңімпаз болып саналады. (Қоршаған ортамен таныстыру) «Құстар көректендіргіште» Мақсаты: Ермексازдан мүсіндеуді қабылдауды, құстардың әртүрлі қасиеттерін ажырата білуді дамыту; құстарды салыстыру. Денесі мен бастың мөлшерін бере отырып, құстарды бөліктерге бөліп мүсіндеуге үйрету. (Мүсіндеу)	бойынша үйіне қарай жүгіреді. Олар жапырағы бар ағаштың жанында болады. Ойынның нәтижесі: кім жапырақты ағашты тезірек тапса, сол жеңеді. (Қоршаған ортамен таныстыру) Рельефті сәндік мүсін «Күн, көрін!» Мақсаты: Жер бедерін игеруді жалғастыру. Садақшылардың сурет нұсқаларын көрсету. Солярлық бейнелерді жасауға үйрету. (Мүсіндеу)	атын айтады. Содан кейін гүлдер суреттер жиынтығынан бүктеледі. Ойын барысында тәрбиеші балаларға сұрақтар қояды: - Зауытты дұрыс орналастыру. - Неліктен өсімдік бөліктерін басқаша емес, дәл осылай орналастыру керек? (Қоршаған ортамен таныстыру) «Керемет раковиналар» Мақсаты: бастапқы формасын жетілдіріп, оны өзгертіп, мүсіндеуді толықтыру; жабылатын раковинаның қос әдісін көрсету. (Мүсіндеу)	ұмтылысты тәрбиелеу. Материал: клеенкалар, ермексаз, стектер, майлықтар. (Мүсіндеу)
Серуенге дайындық	Өз-өзіне қызмет көрсету дағдыларын қалыптастыру. Киінудің бірізділік алгоритмін бекіту. Бір-біріне көмек көрсету (<i>тәрбиешінің және белсенді балалардың көмегі</i>), серуенге мотивация (<i>мазмұны, проблемалық жағдаяттар</i>), көркем сөзбен ынталандыру (<i>мақал-мәтелдер, жаңылпаздар, жұмбақтар, өлеңдер</i>). Көтеріңкі көңіл-күй сыйлау. Мақал-мәтел: «Сумен ойнама, батарсың, отпен ойнама, күйерсің».				
Серуен	1) Балалардың денсаулығын нығайту, қимыл-қозғалыс белсенділіктерін арттыру (<i>қимылды дидактикалық ойындар, ережелері бар қимылды ойындар, ойын жаттығулары, жарыстар, ұлттық ойындар және басқа</i>). Көтеріңкі көңіл-күй сыйлау. Балалардың танымдық қызығушылықтарын дамыту. Мақсатты серуендер, танымдық әңгімелер, бақылаулар, табиғатты бақылау тәсілдерін көрсету, сенсорлық бақшадағы тәжірибелер. Балалардың шынайы өмірді көркем-эстетикалық қабылдауын қалыптастыру. Аумақтық кеңістікте немесе оның сыртында табиғатты тамашалау. Сенсорлық бақшада тірі және өлі табиғат нысандарын, табиғат құбылыстарын бақылау. Балалардың дербес шығармашылық әрекетіне мүмкіндік беру.				

2) Еңбекке баулу үшін балабақша ауласында баланың қызығушылығын оятатын кеңістік құру. Балаға Ортаңғытердің еңбек етуін бақылату және оларға көмектесуге, бірлесіп жұмыс істеуге тарту. Балалардың ойын, идеясын жүзеге асыру. Серуенге алып шыққан заттарымен ойнату.

3) Музыка жетекшісі мен дене шынықтыру нұсқаушының жоспары бойынша жүргізілетін шаралар немесе бірлескен жұмыстар.**(Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет)**

Серуен Желді бақылау. Мақсаты: Жел туралы мағлұмат беру. Желдің түрлерімен таныстыру. Жел қалай соғады? Біз желді көреміз бе? Оны көрмесек қалай сеземіз? Желдің дыбысы қандай? Біз оны естиміз бе? Оң жақ қайда? Сол жақ ше? Ал, енді бізге жел қай жақтан соғып тұр? (Қоршаған ортамен таныстыру) Көркем сөз: Жел соғады бетімізге, Шайқалады ағаштар. Тыныш - тыныш отырындар, Биік - биік ағаштар. (Сөйлеуді дамыту	Серуен Құстарды бақылау. Мақсаты: Құстар туралы жалпы мағлұматтар беру. Жылы жаққа ұшып кететін құстар туралы түсінік беру. Қандай құстарды білесіңдер? Құстар немен коректенеді? Жылы жаққа ұшып кететін құстарды білесіңдер ме? Құстардың жазғы тіршілігі қандай? Құстардың қандай түрлерін білесіңдер? Құстар қандай дыбыс шығарады? (Қоршаған ортамен таныстыру) Көркем сөз: Бөдене, бөдене, Бұғып қалып көдеге, Ұстатпайды кусам да, Тойғызар ем бедеге. (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет) Қимылды ойын:	Серуен Жазда гүлдерді бақылау. Мақсаты: Балаларға гүл туралы мағлұмат беру. Гүл деген не? Гүл қандай болады? Ол қайда өседі? Гүлдің қандай түрлерін білесіңдер? Гүлдің пайдасы бар ма? (Қоршаған ортамен таныстыру) Көркем сөз: Гүл өсір сен бағыңда, Тұрсын көздің жауын ап. Бүршік жарған шағында, Үзе көрме жұлып ап. (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет) Қимылды ойын: арқылы бір бала	Серуен Топырақты бақылау. Мақсаты: Балаларға құм туралы мағлұмат беру. Топырақ деген не? Топырақтың түсі қандай? Топырақ қайдан пайда болады? Құм дегеніміз не? Топырақ болмаса жер болушы ма? Топырақ не үшін қажет? Топырақ, құмсыз адамзат, табиғат тіршілік ете ала ма? Құм мен топырақтың айырмашылығын түсіндіру. Сонымен қатар барлық тіршілік ететін адамзат, жан жануарлар, өсімдіктер үшін топырақтың алар орыны өзгеше. (Қоршаған ортамен таныстыру) Көркем сөз: Анау терекке қарашы, Құмға сіңгендей бағасы. Нәр бере алмадың бізге деп, Жапырақтары тастай қашқан- ау шамасы. (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет) Қимылды ойын: «Қоян»	Серуен Бұлттарды бақылау. Мақсаты: Балаларға бұлт туралы мағлұмат беру. Балалар бұлт дегеніміз не? Бұлт қалай пайда болады? Бұлттың түсі қандай? Бұлттан не пайда болады? Бұлтты күн сендерге ұнай ма? Бұлттардың көшуі қалай дегенді қалай түсінесіңдер? (Қоршаған ортамен таныстыру) Көркем сөз: Бұлттар - бұлттар аусаңшы, Қалаға, далаға. Бұлттар - бұлттар жаусаңшы Селдетіп, көлдетіп. Нөсер - нөсер төк - төк, Болсын егін көп - көп. (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет) Қимылды ойын: «Мысық пен тышқан»

және көркем әдебиет) Қимылды ойын: «Аралар» Максаты: Сөздік қорын, сөйлеу мәдениетін қалыптастыру. Ойдан сөз, сөйлем құрастыруға дағдыландыру. Ойын шарты: Бір топ бала қол ұстасып, шеңбер жасап тұрады да үш - төрт бала ортаға шығады. Олар аралар: Баудағы кім? Ара болсаң, ызында, 3, 3, 3, 3, 3, 3, 3..... Жұмыс істе тығылма. Аралар бір бірімен сөйлеседі. Қандай жұмыс түрін көрсететіндері туралы кеңеседі. «Жұмыс істе, тығылма»- деген сөзді естіген кезде тоқыма тоқығандай, ағаш жарғандай, ағаш аралағандай қимыл	«Ұшты - ұшты» Максаты: Балаларды ұшатын заттар мен ұшпайтын заттарды ажырата білуге үйрету. Ойын шарты: Тәрбиеші балаларға ұшатын құс, әуе көлік атауларын, сонымен қатар кез келген ұшақтарды атайды. Егер олар ұшатын болса құс қанатын қағып көрсетеді. Ал, егер ұшпайтын зат атауын атаса, онда қолдарын қимылдатпайды. Егер керісінше ұшатын затта қимылдатпай, ұшпайтын затта қимылдатса, баланы ойыннан шығарылады. Мысалы: Ұшты - ұшты, ұшақ ұшты - су. десе, қолдарын қимылдатады. Ұшты - ұшты, кітап ұшты - десе, қолдарын қимылдатпайды. (Дене шынықтыру) Еңбек: Ауланы сыпыру Максаты: Ұқыптылыққа, жинақылыққа үйрету. Керекті құралдар:	тығылған балаларды іздеуші болып тағайындалады. Ал, басқалары тығылады. Тәрбиеші 10 - ға дейін санап болғанша, іздеуші бала көзін жұмып тұрады. Осы сәтте қалған балалар тығылып үлгерулері керек. Бірінші болып табылған бала, іздесуге көмектеседі. Осылай ойын жалғасын таба береді. (Дене шынықтыру) Еңбек: Гүл егу Максаты: Гүлді өсіре білуге, табиғатты қорғауға, гүл табиғаттың бөлшегі екенін түсіндіру. Керекті құралдар: Гүл тұқымы, күрек, шелек, су.	Максаты: Шапшандыққа, Шығасың», - деп есептейді. Содан кейін ол балаларды қайта санайды. Осылай санап келгенде - ең соңғы ойыншы «тазы» болады. Есептеп болғаннан кейін «қояндардың» бәрі баяғы екі бір қоршауда тұрады, олардан 3 - 4 метрдей жерде орналасады. «Қояндар» бірінші қоршаудан екінші қоршауға қашады, ал «тазы» оларды қуып жүріп ұстайды. «Тазы» кімді ұстаса, сол «тазы» болады да, «қояндарды» ұстауға көмектеседі. Бірақ «тазылар» «қояндарды» қоршауда тұрған жерінде, не қоршауды бойлап жүріп бара жатқанда ұстауға тиіс емес. Оларды қоршау мен қоршаудың арасында ұстауға тиіс. Ойын осылай созыла береді.	Максаты: Шапшандыққа, ептілікке баулу. Ойын шарты: Балалар шеңбер құрып тұрады. Араларынан екі бала таңдалып алынады. екі баланың бірі - мысық, бірі - тышқан болып сайланады. Тышқан: Бұтақты да кемірдім, Кітапты да кемірдім, Мен осындай жемірмін, Шиық - шиық, шиық - шиық. Секектеймін ыршып та, Кезікпеймін қырсыққа, Ұстатпаймын мысыққа, Түк - түк, түк - түк, Қане, ортаға шық - шық. Мысық: Мияу2, Кім, әй, мынау? «Шиық - шиық»- демей, «Шық - шық» дейді. Бұл тышқанның өнерін, Қане, байқап көрейін. Тышқан мысықты қуа жөнеледі. (Дене шынықтыру) Еңбек: Ауланы жинау. Максаты: Тазалық сұлулықтың белгісі ұранымен баулу. Керекті құралдар: Күрек, шелек.

	- қозғалыстар жасайды. Балалар осылай әндетіп, аралардың қимылын қайталайды. (Дене шынықтыру) Еңбек: Айналаны сыпыру. Мақсаты: Тазалыққа бейімдеу, жұмыстарды бірге істеуге баулу. Керекті құралдар: Сыпырғыш, қалақша, шелек.	Сыпырғыш, күрекше, қорапша.		(Дене шынықтыру) Еңбек: Алаңды сыпырып тазалау. Мақсаты: Балаларды еңбекқорлыққа тәрбиелеу. Керекті құралдар: Сыпырғыш, қалақша, тартпа.	
Серуеннен оралу	Балалардың реттілікпен шешінуі, жұмбақтар шешу, өлеңдер, әндер жаңылтпаштар, санамақтар және т.б. жаттау Киімді белгілі бір тәртіппен шешу және кию дағдыларын үйрету: - Түймелерді ретумен ағытамыз. - Көйлек, шалбарды шешеміз, ақырын іліп қоямыз. - Көйлекті шешіп, оны шалбарға, шортиға қосып іліп қоямыз. - Аяқ киімді шешіп, екінші аяқ киімді киеміз. (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет).				
Түскі ас	Гигиеналық шаралар: Түскі ас алдында гигиеналық шараларды орындау: қолды дұрыс жуу, өз орамалының орнын білу, қолды дұрыс сүрту, орамалды ілу көркем сөз қолдану: «Сылдырлайды мөлдір су, Мөлдір суға қолыңды жу» Кезекшілердің жұмысы: (асхана құралдарын, майлықтарды үстелге қою) Тамақтану (өз орнын білу, дұрыс отыру, асхана құралдарын дұрыс ұстай білу, ұқыпты тамақтану, сөйлеспеу, алғыс айту) (мәдени-гигиеналық дағдылар, өзіне-өзі қызмет ету, еңбек әрекеті) Нан туралы тақпақ Нан қиқымын шашпаңдар, Жерде жатса баспаңдар Теріп алып, қастерлеп Торғайларға тастаңдар! Мақсаты: Балаларға түскі астың, нанның маңыздылығы жайлы айту, тамақты тауысып жеуге үйрету. (Сөйлеуді дамыту				

	және көркем әдебиет).
Күндізгі ұйқы	Тамақтан соң ауыздарын сумен шаюды қалыптастыру. Киім түймелерін, сырмаларын өздігінше ағыту. Киімдерін ұқыпты орындыққа іліп (немесе арнайы сөреге) қоюды, өз төсек орнын тауып жатуды үйрету. Ұйқы кезінде бала басына көрпені жауып, мұрнын жастыққа көміп тастамауын, жастықта баланың денесі емес, тек басы жатуын қадағалау. (өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ моториканы дамыту). Әлди Мақсаты: бала ағзасының физиологиялық тепе-теңдігін қалпына келтіру. Әлди, әлди, әлди-ай, Балалар ұйықтап жатыр. Төменгі төсекке, Балалар тыныш ұйықтайды, Мен ән саламын! Балалардың тыныш ұйықтауы үшін жайы баяу музыка тыңдау. «Әлди» Ж.Байырбекова (Музыка)
Біртіндеп ұйқыдан ояту, сауықтыру шаралары	Түскі ұйқыдан кейінгі сауықтыру шаралары (дене жаттығулары), ауа, су емшаралары, жалпақ табандылықты болдырмау үшін түйіршікті және жұмсақ жолақшалармен жүру Төсекте жатып жасайтын жаттығулар (5 минут) Созылу. Б.қ. арқада жатып қолымызды денеміздің бойымен қойып иегімізді кеудемізге тигіземіз , аяқтың ұшын өзімізге қарай тартамыз (2- 4 рет) Ішімізде жатып басымызды аяғымызды жоғары көтеру (2- 4 рет) Ойын «Жаз бен күз» оң жаққа қарап жатып күз дегенде тіземізді құшақтап алу, күзде суық тонамыз , жаз дегенде керілеміз (3- 4 рет) 2. Майтабанның алдын алу. (2 минут) Жалаңаяқ бір бірінің артынан жүру, аяқтың ұшымен жүру, өкшемен жүру, табанның ішкі жағымен жүру, сыртымен жүру. Арнайы жолдармен жүру. Орындықта отырып аяғымызды оңға солға тербету. (3- 4 рет) 3. Арқанын қалпын сақтауға арналған жаттығулар. (2 минут) Қолымызды жоғары көтеріп оңға қарай , солға қарай жоғары созыламыз еденге тигіземіз (3- 4 рет) 4. Салқын сумен қолымызды бетімізді жуамыз. 5. Демалу жаттығулары Жіпке байланған күзгі жапырақтарды үрлеу (4-5 рет)(дене шынықтыру). Киімдерін реттілікпен өздігінен киіну. Түймелерін қадау, сырмаларын сыру, аяқ киімдерін дұрыс киюді үйрету. Қыз балаларды шаштарын тарауға үйрету (өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ моториканы дамыту). Қолдарын жуу, құрғатып сүрту, сүлгіні өз орнына іліп қоюды үйрету Шомылған баланы, Аймалап алады.

	Сүртеді қолынды, Сүртеді жонынды. (мәдени-гигиеналық дағдылар).				
Бесін ас	Гигиеналық шараларды орындау (мәдени-гигиеналық дағдылар). Балалардың назарын тағамға аудару, мәдениетті тамақтануға баулу Ас мәзірімен таныстыру. Бір-біріне кедергі жасамай мәдениетті отыруға баулу, балалардың назарын тағамға аудару. «Бата» Бірлік берсін басыңа, Береке берсін асыңа. Әумин(Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет).				
Балалардың дербес іс-әрекеті	"Көңілді Сайқымазақ" Мақсаты: Қарапайым қозғалыстардың берілуіне байланысты сыртқы түрінің (пішіні мен пропорцияларының) өзгеруін көрсете отырып, қозғалыста адамның фигурасын салуға үйрету. Кескінді мәнерлі, бейнелі ететін қол жетімді графикалық құралдармен сипаттамалық бөлшектерді іздеуге және беруге қызығушылық тудыру. Кескіннің мазмұны мен сипатына сәйкес	"Түс спектрі" Мақсаты: Қызғылт сары, жасыл, күлгін және қоңыр түстерді қалай алуға болатындығы туралы түсінік қалыптастыру. Негізгі бояуларды араластыруды және жаңа түстерді алуды үйреніңіз. Сөздерді белсенді қолдану: суретші, пейзаж, палитра. Бояулармен жұмыс істеуге қызығушылықты дамыту. Суретші сияқты киінген қуыршақ, қарапайым қарындашпен салынған пейзаждың эскизі. Үлестіріме материал: палитралар-тығыз картоннан жасалған сопақшалар, оларға	"Дымков ауылы" суреті (ұжымдық композиция) Мақсаты: Эстетикалық қабылдауды, бейнелі көріністерді, түс пен композиция сезімін дамыту. Балалардың Дымково ойыншықтары, Дымково кескіндемесі туралы білімдерін бекіту. Халықтық сәндік өнерге эмоционалды жағымды қатынасты нығайту. Сұлулық сезімін дамыту. Ұжымдық жұмыс дағдыларын дамытуды жалғастыру. Материал: Ақ қағаздан, гуашь бояуынан, щеткадан, су құтысынан, майлықтан кесілген Дымково	«Дымково қуыршағына арналған алжапқыш» Мақсаты: Таныс элементтерден жаңа пішіндегі өнімде үлгіні өз бетінше құрастыруды, оны алжапқыштың пішініне сәйкес – дөңгелек немесе түзу етіп орналастыруды, әртүрлі мөлшердегі және пішіндегі 3-4 элементтің үлгісін ауыстыруды, үлгіні белгілі бір ретпен орындауды үйрену-алдымен үлкен элементтерді, содан кейін кішкентайларды салу. Материал: Тәрбиешінің экран кітабы, ақ қағаздан кесілген 2 алжапқышы бар: дөңгелектелген және түзу, ашық түстермен боялған руфльдер; Дымково қуыршағының сұлбасы. Балаларда алжапқыштар бар, олар экран кітабында көрсетілген қуыршақтарға	"Балалар жаздабалабақша ауласында серуендейді" Мақсаты: Балаларды суретте қарапайым сюжетті жеткізуге үйрету. Адамның фигурасын салу, пішінін, бөліктерінің пропорциясы мен орналасуын, қолдар мен аяқтардың қарапайым қимылдарын беру қабілетін бекіту. Материал: Қарындаштармен (түрлі-түсті қарындаштармен) сурет салу және бояу жаттығулары. Пейзаж парақтары, түрлі-түсті қарындаштар (түрлі-түсті балауыз қарындаштар) (әр балаға).(Сурет салу) "Ауыл" (ұжымдық жұмыс)

	қарама-қарсы түс комбинациясын таңдау. Материалдар: Гуашь, 2-3 өлшемді щеткалар, АҚ және тоналды қағаз парақтары (әр түрлі мөлшерде), су құйылған банкалар, бояғыштар. (Сурет салу) "Көңілді құрт" Мақсаты: балаларға бір-біріне жабыстырылған бес шаршыдан құрт жасауды, бұрыштарды ортасына қарай бүгуді үйрету. Зейінді, қолдың ұсақ моторикасын, желіммен ұқыпты жұмыс істеу қабілетін дамыту. Материал: желім жаққыш, желім, майлықтар, үлгілер: сары шеңберлер мен жолақ сәулелерінің үлгілері әр балаға.	контур салынған балалар саны бойынша (Сурет салу) «Жазғы кілем» ұжымдық жұмыс Мақсаты: эмоционалды шығармашылық ортаны құру. Балаларды кішкентай және үлкен бұрыштарды бүгуге үйрету, шөптердің, гүлдердің бейнесін жасау, параққа әдемі орналастыру. Қолдың ұсақ моторикасын дамыту. Ұжымшылдық сезімін тәрбиелеу. Материал: желім жаққыш, желім, майлықтар, үлгілер: шабдалы контурының графикалық кескінімен жасыл, қызыл, сары түсті орналастыру. (Жапсыру)	ойыншықтарының силуэттері (әр балаға). Үлкен қағаз парағы ресімдеу. (Сурет салу) «Камзол» Мақсаты: Қазақстанның қолданбалы өнеріне деген қызығушылықты арттыру. балаларды қазақтың ұлттық киімдерімен және ою-өрнектерімен таныстыруды жалғастыру. Камзол сұлбасында қазақ ою-өрнегі элементтерінен ("сүйек", "қошқар мүйізі") өрнек жасауға үйрету. (Жапсыру)	сәйкес келеді; гуашь, жұмсақ щеткалар. (Сурет салу) "Қазақстан Гүлдері" Мақсаты: Балалардың Қазақстан табиғаты туралы білімдерін кеңейту; Отанға, туған өлкеге деген сүйіспеншілігін тәрбиелеу; әртүрлі тәсілдермен кесу қабілетін бекіту; эстетикалық сезімдерді қалыптастыру. Табандылықты, шыдамдылықты тәрбиелеу. Материал. Түсті қағаз, қайшы, желім. (Жапсыру)	Мақсаты: Балаларда ұжымдық жұмыс дағдыларын одан әрі қалыптастыру, олардың туған жері туралы білімдері мен идеяларын қолдануда көрініс табу; балаларды шаблондармен жұмыс істеуге, оларды қарындашпен сызып, контур бойымен кесуге үйрету. Материал. Ауыл бейнеленген иллюстрациялар; үлкен қағаз немесе картон парағы, қарапайым қарындаштар, қайшы, желім, түрлі-түсті қағаз. (Жапсыру)

	(Жапсыру)				
Тәрбиеші мен баланың еркін қызметі	Балалардың қызығушылықтарын мақсатты ойын арқылы, танымдық-зерттеушілік жұмыс, музыкалық-көркем образ, қимыл-қозғалыс, коммуникативтік байланыс, оқыту, еңбекке баулу арқылы дамыту <i>(оның ішінде өңірлік ерекшелікті ескерумен)</i>. Балалардың ойы мен идеяларын ескеру арқылы олардың қабілеттерін ашуға мүмкіндік беру. «Азық - түлік дүкені» картотека №8 Ойынның мақсаты: Балаларды еңбекке, еңбекті құрметтей білуге, сыпайыгершілікке, ізгілікке, адалдыққа баулу. Қажетті атрибуттар: ойыншықтар, ыдыс-аяқтар, папье-машеден жасалынған тағам түрлері, ақ халат, қалпақ, есеп шот, қағаздан жасалған дөңгелектер.				
Серуенге дайындық	Серуенге қызығушылықты арттыру. Балалардың реттілікпен киінуі, серуенге шығу, топтық ережелерді қайталау. «Киімді қалай киюге болады?» әңгіме Киімдердің тазалығын сақтау қажет. Киінгенде киімнің түймесінің дұрыс қадап, көйлектің шалбардың немесе юбканың ішіне салынғанын қадағалау керек. Шұлықтың, аяқ киімнің оң киілуіне баса назар аудару керек. <i>(Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет)</i>				
Серуен	Күннің екінші жартысындағы ауа-райы құбылыстары мен табиғат объектілерін бақылау <i>(қоршаған ортамен таныстыру)</i> Қимылды ойын: «Допты домалат» Балаларға әртүрлі түсті доптар немесе онша үлкен емес шағын ғана (диаметрі 6-8 см) шарлар беріледі де, оларды балалардан онша қашық емес	Күннің екінші жартысындағы ауа-райы құбылыстары мен табиғат объектілерін бақылау <i>(қоршаған ортамен таныстыру)</i> Қимылды ойын: «Құрсауды дөңгелет» Үш төрт бала тәрбиешіге қарама-қарсы 1,5-2м жерде тұрады. Тәрбиеші құрсауды кезекпен әр балаға қарай дөңгелетеді, ол ұстайды да керісінше тәрбиешіге қарай дөңгелетеді. Балалар құрсауды дөңгелетуді және	Күннің екінші жартысындағы ауа-райы құбылыстары мен табиғат объектілерін бақылау <i>(қоршаған ортамен таныстыру)</i> Қимылды ойын: «Өзеннен секір» Шарты: Алаңға екі сызық сызылады. Арақашықтығы 1,5-2 метр. Бұл өзен. Алты, сегіз бала сызылған өзеннің бойында тұрады. Олар өзеннен өту үшін сызылған дөңгелек үстінен аттап өтуі керек. Дөңгелектердің арасы балалардың жеңіл	Күннің екінші жартысындағы ауа-райы құбылыстары мен табиғат объектілерін бақылау <i>(қоршаған ортамен таныстыру)</i> Қимылды ойын: «Құстар мен мысық» Жерге шеңбер сызылады. Ортаға тәрбиеші таңдаған бала болып тұрады. Қалған балалардың бәрі шеңберді айнала тұрады, бұлар құстар. Құстар шеңберді айнала жүріп дөңгелектерді шокиды. Мысық оянып кетіп, құстарды көреді де, оларды ұстай бастайды. Құстар шеңберден ұшып кетуге асығады. Мысық шеңбердегі қай құсқа тиіп кетсе, ол ұстаған болып есептеледі де ортаға келеді.	Күннің екінші жартысындағы ауа-райы құбылыстары мен табиғат объектілерін бақылау <i>(қоршаған ортамен таныстыру)</i> Қимылды ойын: «Аю қонаққа келеді» Балалар дөңгеленіп отырады. Тәрбиеші ойыншық аюды көрсетеді. «Аю сендерге қонаққа келді» - дейді. Музыка ойналғанда, тәрбиеші «аюды» жетелеп шеңбер ішін айнала жүреді. Музыка аяқталғанда «аю» Бір баланың алдына барып тоқтайды да, дыбыстайды (амандасу

	жерге орналастырған жалаушаларға дейін домалатып жеткізген балаларды атап өтеді, тапсырманы дұрыс орындағаны үшін алғыс айтады, допты тағы да домалатуға мүмкіндік береді. Балалар допты бірнеше рет домалатқаннан кейін тәрбиеші оларды кәрзеңкеге жинауды ұсынады. (дене шынықтыру)	ұстауды жақсы үйренген кезде бір-бірімен өздері ойнай алады. (дене шынықтыру)	секіруіне ыңғайлы орналастыру қажет, 25-30см. Бір уақытта дөнгелек үстінен бір неше бала өтуге болады. Дөнгелектен түсіп кеткен балалар, аяқтарын кептіруге отырады. Ойын қайта жалғасқанда, ойынға қайта қатысады. (дене шынықтыру)	Мысық 2-3 құсты ұстаған кезде тәрбиеші жаңа мысықты таңдап алады. Ұстап алған құстар барлық ойыншыларға келіп қосылады. Ойын 2-3 рет қайталанады. (дене шынықтыру)	белгісін береді). Бала (сәлеметсізбе аю?) жауап қайтарады. Аюды екі қолымен ұстап ортаға шығып билейді. Музыка аяқталғанда «аюды» тәрбиешіге береді. Осылайша ойын жалғасады. Ойын соңында аюды ортаға қойып, барлық бала айнала жүріп билейді. (дене шынықтыру)
Серуеннен оралу	Балалардың киімін ретімен шешу, әндерді үйрену, жұмбақтарды шешу, дербес және ойын әрекеті				
Балалардың үйіне қайтуы	Балалардың жетістіктері туралы әңгімелесу, ата-аналардың балаларды тәрбиелеу мен дамыту бойынша сұрақтарына жауап беру, кеңес беру. Кеңес: «Балаларды мәдени-гигиеналық дағдыларды қалыптастыруға тәрбиелеу»				

**Балалардың жаз мезгіліндегі өмірін және тәрбиесін ұйымдастыру циклограммасы
2023 жыл**

Мектепке дейінгі ұйым: «Ақбота» бөбекжай» МКҚК

Топ: «Балапан» ортаңғы тобы

Балалардың жасы: 3 жастағы балалар

Жоспардың құрылу кезеңі: 17.07-21.07.2023 жыл

Күн тәртібінің кезеңдері	Дүйсенбі 17.07.2023	Сейсенбі 18.07.2023	Сәрсенбі 19.07.2023	Бейсенбі 20.07.2023	Жұма 21.07.2023
Ата-аналармен әңгімелесу Балаларды Қабылдау	Ата-аналармен бала денсаулығы, баланың үйдегі және көшедегі күн тәртібі туралы әңгімелесу. Балаларды қабылдау: таңертеңгі сүзгі, балаларды жақсы көңіл-күймен қарсы алу. Балалар үшін қолайлы жағдай жасау, баланың бүгінгі көңіл – күйі туралы, оны не қызықтыратыны туралы әңгіме, жеке пікір білдіруге баулу Балалармен әңгіме: "Егер сау болғың келсе, шынық" Мақсаты: балаларды шынығудың қарапайым әдістерімен таныстыру. Балалардың салауатты өмір салты туралы түсініктерін кеңейту. (сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет)				
Балалардың дербес іс-әрекеті (баяу қимылды ойындар, үстел үсті ойындары, бейнелеу әрекеті, эксперимент, кітаптар қарау және өзіне-өзі қызмет ету, тағы басқа іс-әрекеттер)	Перспективалық жоспарда қойылған міндеттерді іске асыру				
	Құрылыс ойыны: «Қуыршақтарға арналған төбешік» (құрылыс материалынан) Міндеттері: бөлшектерді (текшелер, призма, кірпіш) бір-біріне бекітіп, құрылысты тұрақты етуге үйрету. Төрт негізгі түсті ажыратуға және атауға үйрету. Ойын қарым-қатынасына, сөйлеу белсенділігіне, Ортаңғытермен	Құрылыс ойыны: "Мысық, ит және ешкіге арналған үй салу" Мақсаты: балалардың үй салу қабілетін дамыту. Құрылысты қажетті ретпен орындауға үйрету. Бірлескен ойынның қалыптасуына ықпал ету Материалдар: текшелер мен кірпіштер, пластиналар. Ойын барысы: Қарандаршы, жаңбыр	Құрылыс ойыны: "Мысық, ит және ешкіге арналған үй салу" Мақсаты: балалардың үй салу қабілетін дамыту. Құрылысты қажетті ретпен орындауға үйрету. Бірлескен ойынның қалыптасуына ықпал ету Материалдар: текшелер мен кірпіштер, пластиналар. Ойын барысы: Қарандаршы, жаңбыр	Құрылыс ойыны: "Автокөлік гараждары". Мақсаты: құрылыс материалының атауларын білімді бекіту; бірге, бірге салуға деген ұмтылысты тәрбиелеу. Негізгі мазмұны: балаларға көлемі мен пішіні әртүрлі гараждар салуға шақырылады. (Құрастыру)	Құрылыс ойыны: "Аюға үй салайық". Мақсаты: балалардың сындарлы қабілеттерін дамыту, ғимараттың көлемін объектінің байланыстыруға үйрету; құрылыс бөлшектері туралы білімді бекіту; сөйлеудің жоспарлау функциясын дамыту. Ойын: ертегіден Үш аю балаларға қонаққа келіп, оларға жеке үй салуды сұрайды. (Құрастыру)

	және құрдастарымен байланысу қабілетіне деген ұмтылысты дамыту. Сөздік жұмыс: балалардың сөйлеуінде сөздерді белсендіру – кірпіш, текше, призма, гүлдердің атауы. Конструкторға ұқыпты қарауға тәрбиелеу. Қажетті заттар: қуыршақ, әр балаға - 3 Кірпіш, 1 призма, 1 текше. (Құрастыру)	жауып тұр, ал біздің Бимка күшігіміз суланып, ағаштың астында дірілдеп отыр. Оған жылы үй керек. Тәрбиеші итке үй салуды ұсынады. Балалар өздері таңдайды, үйді өздері ойлап табады. (Құрастыру)	Бимка күшігіміз суланып, ағаштың астында дірілдеп отыр. Оған жылы үй керек. Тәрбиеші итке үй салуды ұсынады. Балалар өздері таңдайды, үйді өздері ойлап табады. (Құрастыру)		
Таңертенгі жаттығу	ТАҢҒЫ ГИМНАСТИКА КЕШЕНІ Сапқа тұру, жүру, жүгіру, жалпы дамытушы және тыныс алу жаттығулары. Мақсаты: баланың организмін «ояту», оны тиімді күйге келтіру, жан-жақты, бірақ бұлшықет жүйесіне орташа әсер ету, дененің белсенділігін арттыру, дұрыс қалыптың қалыптасуына ықпал ету. «Гимнастикалық таяқшамен» 1.Таяқшаны алдарында ұстап тік тұру. Оң қолға беруден қолын жазу.б.қ.к кейін келесі жағыменде солай істеу. 2. Кеуде тұсында ұстап, таяқшаны оңға-солға бұрумен денені сол жаққа бұру. 3. Кеуде тұсында ұстап,жоғары көтеруден артқа шалқаю, кейін алға иіліп,тізе бүгіп отырып б.қ.к. 4. Тізе бүкпей бір башпайдан келесі башпайға апарып еңкейіп иілу. 5. Арқаға жатып,қол мен аяқты біркелкі көтеруден таяқшаны башпайға тигізуден,б.қ.к аяқты түсіру. 6. Таяқшаны еденге қойып, таяқшадан оңға солға үстінен секіріп өту қос аяқта кезектестіріп жәй жүру.(Дене шынықтыру)				
Таңғы ас	Гигиеналық шаралар: Мақсаты: мәдени-гигиеналық дағдыларды қалыптастыру:	Гигиеналық шаралар: Таңғы ас алдында қолдарын жуу, қолды сұрту және орамалды орнына ілу. Көркем сөз:	Гигиеналық шаралар: Таңғы ас алдында қолдарын жуу, қолды сұрту және орамалды орнына ілу. Көркем сөз:	Гигиеналық шаралар: Мақсаты: мәдени-гигиеналық дағдыларды қалыптастыру: өздігінен жуыну, тамақтану алдында,	Гигиеналық шаралар: Таңғы ас алдында қолдарын жуу, қолды сұрту және орамалды орнына ілу. Көркем сөз:

	өздігінен жуыну, тамақтану алдында, дәретхананы пайдаланғаннан кейін қолды сабынмен жуу. Көркем сөз: Біз білеміз, білеміз, иә, иә, Су қайда шашырайды. Шығыңыз, су ханшайымы, Біз жуынуға келдік! Біз көңілді, Қолымызды жуамыз! (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет) Тамақтану Көркем сөз: Мен түскі асты өзім жеймін. Мен аузымды ашамын! Күш болу үшін, Бізге сорпа пісірді. (өз орнын білу, дұрыс отыру, ас ішу құралдарын дұрыс ұстау, тамақтану мәдениетін қалыптастыру,	Дымқылдап күнде сен, Қолыңды сүйкесең. Кетіп кір-ыласың, Тап-таза боласың. (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет) Тамақтану (өз орнын білу, дұрыс отыру, ас ішу құралдарын дұрыс ұстау, тамақтану мәдениетін қалыптастыру, тамақ ішкенде сөйлемей, тамақтананып болғаннан кейін алғыс айту)	«Қолды таза жуу керек, Жеңдер суланбайды. Кім жеңін түрмейді, Ол су алмайды» - Қолды жуады, жуады. Содан кейін тәрбиеші сабынды алып, айтады: «Қызғылт, хош иісті, Оны көпіртіңіз және сіз таза боласыз» - Сабындайды, көпіртеді және сабынды сумен жуады. - бетті сумен сулайды, сабындайды және жуады. - сүлгі алып, бетін сулап, қуыршақтың қолын сүргіп, сөйлейді: «Енді мұрын таза, Иегі таза Және көздер жарқырайды – Көңілді көрінеді!» (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет) Тамақтану (өз орнын білу, дұрыс отыру, ас ішу құралдарын	дәретхананы пайдаланғаннан кейін қолды сабынмен жуу. Көркем сөз: Біз білеміз, білеміз, иә, иә, Су қайда шашырайды. Шығыңыз, су ханшайымы, Біз жуынуға келдік! Біз көңілді, Қолымызды жуамыз! (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет) Тамақтану Көркем сөз: Мен түскі асты өзім жеймін. Мен аузымды ашамын! Күш болу үшін, Бізге сорпа пісірді. (өз орнын білу, дұрыс отыру, ас ішу құралдарын дұрыс ұстау, тамақтану мәдениетін қалыптастыру, тамақ ішкенде сөйлемей, тамақтананып болғаннан кейін алғыс айту)	Біз білеміз, білеміз, иә, иә, Су қайда шашырайды. Шығыңыз, су ханшайымы, Біз жуынуға келдік! Біз көңілді, Қолымызды жуамыз! (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет) Тамақтану Көркем сөз: Міне, маған қасық бұршақ сорпасын алып келеді, Ал котлетті тікелей аузына шанышқы салып береді. (Сөйлеуді дамыту) (өз орнын білу, дұрыс отыру, ас ішу құралдарын дұрыс ұстау, тамақтану мәдениетін қалыптастыру, тамақ ішкенде сөйлемей, тамақтананып болғаннан кейін алғыс айту)

	тамақ ішкенде сөйлемей, тамақтанып болғаннан кейін алғыс айту)		дұрыс ұстау, тамақтану мәдениетін қалыптастыру, тамақ ішкенде сөйлемей, тамақтанып болғаннан кейін алғыс айту)		
Ұйымдастырылған іс-әрекетке дайындық	Балалар әсерлерімен бөлісу, жаңалықтарды білу, бірлескен жоспарларды, мәселелерді талқылау, қызығушылықтары бойынша әрекет түрін таңдау, ережелер туралы келісу және т. б. (сөйлеуді дамыту) Ұйымдастырылған іс-әрекет тақырыбына сай жұмбақтар жасыру. Жаттаған тақпақты есіне түсіріп, қайталап айту.				
	«Жәндіктер» саусақ ойыны Мен жасыл май қоңызымын (біз саусақтарымызды жұдырыққа қысамыз). Мен айналамды айналып өтемін (сұқ саусақпен саусақты екі жаққа жайып), Мен шалғындардың үстінен гүрілдеймін Ал менің атым Чжу-Чжу (сұқ саусағыңыз бен кішкентай саусағыңызды қозғаңыз). Тиіспеңіз, ашулы шіркей - Мен үйге жүгіремін (үстелді саусақтарыңызбен ұстаңыз).	«Космос» саусақжаттығуы Күн - бастыжұлдыз (солқолдакүнбейнеленген - саусақтарбір-біріненалшақорналасқанжәнедопұстағандай) , Алайналасында планеталар (оңқолындапланеталар бейнеленген - «Күнді» айналдырғанжұдырық «ұшады») Оларұшады - кімқайда (солқолменоңнансолға қарай «ұшу» кимылдарынжасаңыз) Жылдамкометалар (оңқолменсолданоңғақ арай «ұшу» кимылдарынорындау). (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет).	«Мамыр» саусақ жаттығуы Күректерді алдық, кереуеттерді қаздық. Бір екі! Бір екі! (күрек қимылына еліктеу) Олар тырманы да алды, Төсектер таралды: Бір екі! Бір екі! (біз кимылдарды имитациялаймыз) Қатардағы тұқымдар Жерге лақтырылды: Бір екі! Бір екі! (тұқым шашырауын модельдеу) Тез өсіңіз, бүршігіп, (саусақтарыңызды «тұмсықпен» бүктеу) Гүлді - пионды ерітіңіз! (екі қолдың саусақтарын ашу) (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет).	«Көлік» саусақ жаттығуы Ұшып жатыр, Ұшып жатыр, Тікұшақ бұрандаларын айналдыру (қолдарыңмен бастарыңмен айналдыру). Олар сол жаққа барады (қолдың қозғалысы оңға қарай), Мұнда келу (қолдың солға жылжуы), Пойыздың жаңа рельстерінде (біз алдымызда түзу алақанмен айналамыз), Ал моторлы кемелер, кемелер (біз кемеліңіздің тұмсығына еліктеп, «үйге» қолымызды бүктеп, өзімізден бағыт аламыз, толқындарды кесіп тастағандай) Олар құрлықтан теңізге шығады (біз алақанымызды қоштасқандай сілкеміз). (Сөйлеуді дамыту және	«Салат» Сәбізді алып тазалаймыз (оң қолды жұдырыққа түйіп, сол қолдың алақанына ысқылайды) Үккішпен үгіп майдалаймыз (екі қолды жұдырыққа түйіп кеідеге ұстап, жоғары-төмен қозғайды) Канттай сеуіп (біз дәмдейміз (саусақтардың ұшымен кант себеді) Қаймақ құйып сәндейміз (қолды жұдырыққа түйген күйі (қаймақ құйған сияқты) қол білегін жоғары-төмен қозғайды) Міне, дайын нәр тағам- (екі қолын алдына жайып көрсетеді) Дәруменге байыған

	Кешке бізге ұшып барыңыз Жолақты ара. Ал оның артында қанқызы жатыр Және әдемі ол (әр атқа саусақтарыңызды бүгіңіз), Үш қоңыз және инелік Фонар көздері сияқты (біз көзілдіріктерге еліктейміз - шеңберге жабылған бас бармақ пен сұқ саусақтарды көзге келтіреміз). Дүр етіп, ұшып кетті (қолымызды сілтеп) Олар шаршағаннан құлап түсті (қолдар үстелге алақанмен құлайды). (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет).			көркем әдебиет).	(алақанымен іштерін сипалап, тойғандықтарын білдіреді) (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет).
Мектепке дейінгі ұйымның кестесі бойынша ұйымдастырылған іс-әрекет	Дидактикалық ойын: «Не, қайда тұрады?» Мақсаты: зат есімнің жалғаулық формасын бекіту. Тақтада жабайы жануарлардың	Дене шынықтыру (Спорт нұсқаушысының жоспары бойынша) Дидактикалық ойын «Кім нені жақсы	Дене шынықтыру (Спорт нұсқаушысының жоспары бойынша) Дидактикалық ойын:	Музыка Тақырыбы: «Шынығамыз бірге» Ән тыңдау: «Спорт» А. Қалаубаева. Дауыс жаттығуы: «Баспалдақ» Музыкалық ырғақты қимыл: «Шынығамыз	Дидактикалық ойын: "Суретті бүкте" Мақсаты: балаларды суретті бөліктерден бүктеуге үйрету; тұтас қабылдауды, зейінді, ойлауды дамыту.

	суреттері бар (аю, түлкі, қасқыр, тиін, қоян және т.б.). Тәрбиешінің үстелінде олардың үйлері бар суреттер (шұңқыр, қуыс, бұта). Балалар үйдің суретін тиісті жануармен бірге суреттің астына қояды. Тиін қуыста тұрады. Аю апанда тұрады. Түлкі шұңқырда тұрады. Қасқыр апанда тұрады. Қоян бұтаның астында тұрады. (Қоршаған ортамен таныстыру) «Аспандағы кемпірқосақ» Мақсаты: ұзындығы мен қалыңдығы бірдей бірнеше "бөлшектерден" аспан мен кемпірқосақты мүсіндеу (артық бөлігі стекпен кесіледі). Тікелей және дөңгелек әдістерді жетілдіру. Материал:	көреді?» Мақсаты: зат есімнің айыптау формасын бекіту. Тәрбиешінің үстелінде суреттер: сәбіз, қырыққабат, таңқурай, бал, балық, жаңғақтар, конустар, саңырауқұлақтар, ағаш қабығы, шөп, тауық, қоян, қой және т.б. балалар суреттерді тиісті жануарға қояды. Тиін жаңғақтарды, саңырауқұлақтарды, қарағайларды жақсы көреді. (Қоршаған ортамен таныстыру) Тұзды қамырдан мүсіндеу "Қоңырау" Мақсаты: тұзды қамырдан көлемді қуыс қолөнер жасау және дизайн бойынша сәндік безендіру. Мүсіндеуге қуануға деген ұмтылысты дамыту. Материал: клеенкалар, тұздықамыр, стектер, майлықтар. (Мүсіндеу)	«Ненің құйрығы?» Мақсаты: жануарлар туралы білімді бекіту, есте сақтау, ойлау, зейін және қолдың ұсақ моторикасын дамыту. Ойын барысы: Бір күні таңертең орман жануарлары оянып, барлығының құйрықтары шатастырылғанын көреді: қоянның қасқырдың құйрығы, қасқырдың түлкінің құйрығы, түлкінің аюдың құйрығы бар.... Жануарлар ренжіді. Қасқырдың құйрығы қоянға сәйкес келе ме? "Бұл кімнің құйрығы?" "Міне, қасқырдың құйрығы. Ол қандай? (сұр, ұзын). Бұл кімнің құйрығы? - Қасқыр. Ал бұл кімнің құйрығы кішкентай, пушистый, ақ? - қоян. Енді барлық аңдар құйрықтарын тапты. (Қоршаған ортамен таныстыру) «Каршоктегі гүл» Мақсаты: гүл бөлшектерін	бірге» Дидактикалық ойын "Төртінші артық" Мақсаты: балаларды заттарды олардың маңызды белгілерін бөліп көрсетуге және осы негізде қажетті жалпылау жасауға, пәндік сөздікті белсендіруге үйрету. Суретке қарау және өз таңдауынды түсіндіру. Тиін, ит, түлкі, аю (Қоршаған ортамен таныстыру) «Біз шалғынға бардық, біз шалғынды мүсіндедік» Мақсаты: сюжеттік ұжымдық мүсіндеу шабындық өсімдіктер мен жәндіктерді таңдауға үйрету, олардың құрылымын бояуға беру; тұрақтылық беру. Материал: клеенкалар, ермексаз, стектер, майлықтар. (Мүсіндеу)	Балада жабайы жануардың суреті 4 бөлікке кесілген. - Сен қандай аңға ие болдың? (Түлкі.) (Қоршаған ортамен таныстыру) «Киндер сюрприз» Мақсаты: Мүсіндеу әдістерін бекіту, ойластырылған жануардың бейнесінің мәнерлілігіне қол жеткізу. Өз жұмысының бейнесін ойластыру қабілетін дамыту. Материал: клеенкалар, ермексаз, стектер, майлықтар. (Мүсіндеу)

	клеенкалар, ермексаз, стектер, майлықтар. (Мүсіндеу)		мүсіндеуге үйрету. Ермексаздың бір бөлігін орамға айналдыру қабілетін дамыту. Өз қызметінің нәтижелеріне оң көзқарасты тәрбиелеу. Материал: клеенкалар, ермексаз, стектер, майлықтар. (Мүсіндеу)		
Серуенге дайындық	Өз-өзіне қызмет көрсету дағдыларын қалыптастыру. Киінудің бірізділік алгоритмін бекіту. Бір-біріне көмек көрсету <i>(тәрбиешінің және белсенді балалардың көмегі)</i> , серуенге мотивация <i>(мазмұны, проблемалық жағдаяттар)</i> , көркем сөзбен ынталандыру <i>(мақал-мәтелдер, жаңылпаштар, жұмбақтар, өлеңдер)</i> . Көтеріңкі көңіл-күй сыйлау. Мақал-мәтел: «Денсаулық – зор байлық».				
Серуен	1) Балалардың денсаулығын нығайту, қимыл-қозғалыс белсенділіктерін арттыру <i>(қимылды дидактикалық ойындар, ережелері бар қимылды ойындар, ойын жаттығулары, жарыстар, ұлттық ойындар және басқа)</i>. Көтеріңкі көңіл-күй сыйлау. Балалардың танымдық қызығушылықтарын дамыту. Мақсатты серуендер, танымдық әңгімелер, бақылаулар, табиғатты бақылау тәсілдерін көрсету, сенсорлық бақшадағы тәжірибелер. Балалардың шынайы өмірді көркем-эстетикалық қабылдауын қалыптастыру. Аумақтық кеңістікте немесе оның сыртында табиғатты тамашалау. Сенсорлық бақшада тірі және өлі табиғат нысандарын, табиғат құбылыстарын бақылау. Балалардың дербес шығармашылық әрекетіне мүмкіндік беру. 2) Еңбекке баулу үшін балабақша ауласында баланың қызығушылығын оятатын кеңістік құру. Балаға Ортаңғытердің еңбек етуін бақылату және оларға көмектесуге, бірлесіп жұмыс істеуге тарту. Балалардың ойын, идеясын жүзеге асыру. Серуенге алып шыққан заттарымен ойнату. 3) Музыка жетекшісі мен дене шынықтыру нұсқаушының жоспары бойынша жүргізілетін шаралар немесе бірлескен жұмыстар.				
Серуен	Серуен	Серуен	Серуен	Серуен	Серуен
Құрт	- Жапырақты бақылау.	Жапырақты бақылау.	Жәндіктерді бақылау.	Күннің көзін бақылау.	
құмырсқаларды	Мақсаты: Балаларға	Мақсаты: Балаларға		Мақсаты: Балаларға	Мақсаты: Балаларға
бақылау.	жапырақ туралы	жапырақ туралы	Мақсаты: Балаларға	күн туралы мағлұмат	күн туралы мағлұмат
Мақсаты: Құрт	- мағлұмат беру.	мағлұмат беру.	жәндіктер туралы түсінік	беру.	беру.
құмырсқалар	Жапырақтың мезгіл	Жапырақтың мезгіл	беру.	Білімдерін жетілдіру.	Білімдерін жетілдіру.
туралы қысқаша	ерекшеліктеріне қарай	ерекшеліктеріне қарай	Жәндіктердің	Балалар аспанда	Балалар аспанда
мағлұмат беру.	құбылыстарын байқау.	құбылыстарын байқау.	тіршіліктерімен	жарқырап тұрған не?	жарқырап тұрған не?
Олардың	Жапырақтарды жинап	Жапырақтарды жинап	таныстыру.	Ол неге ұқсайды?	Ол неге ұқсайды?
тіршіліктерін	кептіру.	кептіру.	Жәндіктерге еш қиянат	Күннің көзі болмаса	Күннің көзі болмаса
бақылау.	Балалар жапырақ		жасамауға үйрету.	біз өмір сүре аламыз	біз өмір сүре аламыз

Кұрт құмырсқалар дегеніміз Олар немен және қалай қоректенеді? Сендер құрт құмырсқа көрдіндер ме? Кұрт құмырсқалар денелілерге жата ма? (Қоршаған ортамен таныстыру) Көркем сөз Ұзын мұртты құмырсқа, Келе жатты жұмысқа. Алды допты қолына, Қойды допты жолына Оңға қарады, солға қарады Тауда ешкім қалмады. (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет) Қимылды ойын: «Көк ту» Мақсаты: Достыққа, белсенділікке, ұйымшылдыққа баулу. Ойын шарты:	-қандай түсті? Олар қайда өседі? Жапырақ қай мезгілде түседі және қай кезде өсіп шығады? Балалар жапырақ күзде сарғайып түсіп қалады. Ал, көктемде қайта бүр жарып өседі. (Қоршаған ортамен таныстыру) Жұмбақ жасыру: Ағайынды бәрі, Шықса – жасыл, Түссе сары. (Жапырақ) Табиғатсыз адамзаттың тіршілігі жоқ. Табиғаттың адамзаттың тіршілігі жоқ. Табиғаттың әсемдігін, көркемдігін, құдыреттілігін айтып түсіндіру. (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет) Қимылды ойын: «Етек-етек» Мақсаты: Топтан қалыспай тез қимылдауға, шапшаңдыққа тәрбиелеу. Ойын шарты: Балалар ішінен біреуі құс болады. Ал, басқалары бірінің етегінен бірі ұстап, бастапқы баланың артынан жүреді.	Балалар жапырақ қандай түсті? Олар қайда өседі? Жапырақ қай мезгілде түседі және қай кезде өсіп шығады? Балалар жапырақ күзде сарғайып түсіп қалады. Ал, көктемде қайта бүр жарып өседі. (Қоршаған ортамен таныстыру) Көркем сөз: Қыс құнар береді, Көктем дән себеді, Жаз баптап өсірсе, Күз жинап тереді. Табиғатсыз адамзаттың тіршілігі жоқ. Табиғаттың әсемдігін, көркемдігін, құдыреттілігін айтып түсіндіру. (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет) Қимылды ойын: «Мәлкі тотай» Мақсаты: Балаларды жылдамдыққа, шапшаңдыққа тәрбиелеу. Ойын шарты: Бұл ойын алаңда, клубта ойналады. Ойнаушылар саны жұп, әрі алтыдан кем болмауы керек. Олар өз ішінен екі басшы	Жәндіктер дегеніміз не? Олар немен қалай қоректенеді? Сендер жәндіктер туралы не білесіңдер? (Қоршаған ортамен таныстыру) Көркем сөз: Шыбындар Қабырғаны жағалап, Қуалаймыз сабалап. Шыбындар, лас кірсіндер, Мұнда неге жүрсіндер?! Бір қап кір бар аяқта, Қонасындар етке де, Танау менен бетке де, Ызыңдамай кетіндер, Терезе ашық өтіндер. Кір аяқ, лас шыбындар, Өлмей тұрып шығындар! (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет) Қимылды ойын: «Бояулар» Мақсаты: Шапшаңдыққа, ұқыптылыққа, тапқырлыққа үйрету. Тіл байлықтарын, есте сақтау қабілеттерін дамыту. Ойын шарты: Сатушы бояуларды түгендейді. Түстерді әр топқа бөледі: Қызыл, жасыл, сары, көк, қызыл сары, ақ көк, Көгілдір, сұры, күлгін, қара, т. б.... сол сияқты. Ал, бояулар өз түстерін	ба? Күннің бізге қандай пайдасы бар? (Қоршаған ортамен таныстыру) Көркем сөз Күн шыққанда: Алақай, алақай! Күн шықты күн шықты! Жер үстінде нұр шықты! (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет) Қимылды ойын: «Күн - түн» Мақсаты: Ұйымшылдықпен ойнай білуге баулу. Ойын шарты: Балалар көңілді шеңбер жасап тұрады. Жүргізуші: «Күн»- десе балалар қозғалып жүреді, қимылдайды. «Түн»- десе балалар қимылсыз, ұйқыға кеткендей қатып қалады. Осы сәтте бір бала ойын шартын бұзса, ойыннан шығарылады. Дұрыс ойнаған балалармен ойын жалғасын табады. (Дене шынықтыру) Еңбек: Ауладағы

Балалар екі топқа бөлінеді. Әр топта өз тулары болады. Әр қорғаушысы болады. Ту қорғаушылар тудың қасында тұрады. Ал, басқа балалар қарсыластарын өз тобына ауыстырулары керек. Екі топтың ортасынан сызық сызылады да, қарсыластарына қарама - қарсы тұрады. Бір - бірінің қолдарынан ұстап, өз топтарына тартып алуға тырысады. Сөйтіп қай топ балаларды көп жинай алса, сол топ жеңіске жетеді. Жеңілген топтың туына шабуыл жасалады. Егер де туларын қорғап қалса, ойын жалғаса береді. (Дене шынықтыру) Еңбек: Алаңдағы қоқыстарды жинау. Мақсаты:	Етектен айырылып қалған баланы құс ұстап жеп қояды. Ол бала ойыннан шығарылады. Ал, ұстандар етекпен, Айырылмандар жетектен, Біз шөжелер боламыз, Алдымызда анамыз. Кім айырылса етекпен, Шығып қалса жетектен, Соны ұстайды қарақұс, Сол болады құсқа жем, Ұрынады қатерге, Ана сөзін екі еткен. (Дене шынықтыру) Еңбек: Ағаш түбін қопсыту. Мақсаты: Жинақылыққа баулу. Керекті құралдар: Күрек, тырнауыш.	сайлайды. Ойынға есте сақтау керек. Сатып қатысушы балаларды санамақ арқылы екіге тең етіп бөледі. Содан кейін әрбір бастаушы өз адамдарымен он метрдей қашық барып, қол ұстасып, қатар түзеп тұрады. Бірінші топтың бастаушысы: «Мәлкі тотай» деп айқайлайды. Екінші топтың бастығы одан: «Саған кім керек?» - деп сұрайды. Сонда ол керек адамның атын атайды. Аты аталған бала шақырған тізбекті (қолдарын жаздырып) кету үшін баршыбықтарды жинау. пәрменімен жүгіріп барып, киіп өтеді. Егер тізбекті үзіп кетсе, одан ол өз тобына бір баланы ала келеді, ал егер үзе алмаса, сонда қалып қояды. Содан кейін екінші топтың бастаушысы сөз бастап, ойынды бұрынғышынша қайталайды. Қай топта көп бала жиналса сол топ жеңімпаз болады. (Дене шынықтыру) Еңбек: Ағаш түбін қопсыту. Мақсаты: Жинақылыққа баулу.	қоқыстарды жинақтау. Мақсаты: Балаларды тазалыққа, бірлікке баулу. Керекті құралдар: Сыпырғыш, шелек, қалақша.

	Балаларды еңбекқорлыққа тәрбиелеу. Керекті құралдар: Қолғап, тырнауыш.		Керекті құралдар: Күрек, тырнауыш.	
Серуеннен оралу	Балалардың реттілікпен шешінуі, жұмбақтар шешу, өлеңдер, әндер жаңылтпаштар, санамақтар және т.б. жаттау Киімді белгілі бір тәртіппен шешу және кию дағдыларын үйрету: - Түймелерді ретумен ағытамыз. - Көйлек, шалбарды шешеміз, ақырын іліп қоямыз. - Көйлекті шешіп, оны шалбарға, шортиға қосып іліп қоямыз. - Аяқ киімді шешіп, екінші аяқ киімді киеміз. - Колготкаларды шешіп, көйлекке қосып іліп қоямыз. (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет)			
Түскі ас	Гигиеналық шаралар: Түскі ас алдында гигиеналық шараларды орындау: қолды дұрыс жуу, өз орамалының орнын білу, қолды дұрыс сүрту, орамалды ілу көркем сөз қолдану: «Сылдырлайды мөлдір су, Мөлдір суға қолыңды жу» Кезекшілердің жұмысы: (асхана құралдарын, майлықтарды үстелге қою) Тамақтану (өз орнын білу, дұрыс отыру, асхана құралдарын дұрыс ұстай білу, ұқыпты тамақтану, сөйлеспеу, алғыс айту) (мәдени-гигиеналық дағдылар, өзіне-өзі қызмет ету, еңбек әрекеті) «Қонжыққа қасықты қалай ұстауды үйретеміз». (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет)			
Күндізгі ұйқы	Тамақтан соң ауыздарын сумен шаюды қалыптастыру. Киім түймелерін, сырмаларын өздігінше ағыту. Киімдерін ұқыпты орындыққа іліп (немесе арнайы сөреге) қоюды, өз төсек орнын тауып жатуды үйрету. Ұйқы кезінде бала басына көрпені жауып, мұрнын жастыққа көміп тастамауын, жастықта баланың денесі емес, тек басы жатуын қадағалау. (өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ моториканы дамыту). Әлди Мақсаты: бала ағзасының физиологиялық тепе-теңдігін қалпына келтіру. Әлди, әлди, әлди-ай, Балалар ұйықтап жатыр. Төменгі төсекке, Балалар тыныш ұйықтайды, Мен ән саламын! Балалардың тыныш ұйықтауы үшін жайы баяу музыка тыңдау. «Әлди» Ж.Байырбекова (Музыка)			
Біртіндеп ұйқыдан ояту,	Түскі ұйқыдан кейінгі сауықтыру шаралары (дене жаттығулары), ауа, су емшаралары, жалпақ табандылықты болдырмау үшін түйіршікті және жұмсақ жолақшалармен жүру (дене белсенділігі).			

сауықтыру шаралары	Төсекте жатып жасайтын жаттығулар (5 минут) Созылу. Б.қ. арқада жатып қолымызды жоғары көтеріп басымыздан асырап төсекке түсіреміз, көзімізді ашып жұмамыз (2- 4 рет) Ойын «Жаз бен күз» оң жаққа қарап жатып күз дегенде тіземізді құшақтап алу, күзде суық тонамыз , жаз дегенде керілеміз (3- 4 рет) Өзімізді уқалау. Күзде күн суыды, молдас құрып отырып алақанымызды уқалап жылытамыз, жылы алақанымызбен бетімізді жуамыз (3-4рет) Төсекте жатып жасайтын жаттығулар (2-3 минут) Майтабанның алдын алу. (2 минут) Арнай жолдармен жүру, дымқыл жолмен жүру. Орындыққа отырып екі аяғымызды алдыға созып башпайларымызды бүгу, босату 4-5 р Орындыққа отырып екі аяғымызды алдыға созып өзімізге қарай тарту (4-5 рет) Орындыққа отырып екі аяғымызды жерге қойып башпайымызды жоғары көтеру, өкшеміз еденде (4-5 рет) Арқанын қалпын сақтауға арналған жаттығулар. (2 минут) Кел балалар тұрайық, Қолымызды жоғары созайық. Еңкейеміз еденге, арқамызды тік ұстап, Бір демалып алайық. Салқын сумен қолымызды бетімізді жуамыз Демалу жаттығулары Жіпке байланған көбелектерді үрлеу (4-5 рет)(дене шынықтыру). Киімдерін реттілікпен өздігінен киіну. Түймелерін қадау, сырмаларын сыру, аяқ киімдерін дұрыс киюді үйрету. Қыз балаларды шаштарын тарауға үйрету (өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ моториканы дамыту). Қолдарын жуу, құрғатып сүрту, сүлгіні өз орнына іліп қоюды үйрету Шомылған баланы, Аймалап алады. Сүртеді қолыңды, Сүртеді жоныңды.(Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет)
Бесін ас	Гигиеналық шараларды орындау (мәдени-гигиеналық дағдылар). Балалардың назарын тағамға аудару, мәдениетті тамақтануға баулу Ас мәзірімен таныстыру. Бір-біріне кедергі жасамай мәдениетті отыруға баулу, балалардың назарын тағамға аудару. «Бата» Дастарханың тоқ болсын, Уайым-қайғы жоқ болсын! Бақ-дәулет берсін басыңа,

	Ғұмыр берсін жасыңа. Әумин. (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет)				
Балалардың дербес іс-әрекеті	«Буратино театры» пуантилизм техникасында сурет салу Мақсаты: Суретті мақта тампонымен дәйекті түрде толтыруға үйрету; түс арқылы шығарманың кейіпкерлеріне деген өз көзқарасын білдіруге үйрету; спектакльге салынған мағынаны түсіну қабілетін дамыту; ұсақ моториканы дамыту, әңгімелесушіні тыңдау және есту қабілетіне тәрбиелеу. Материал: Мольберт, адам силуэтінің үлгісі – балалар саны бойынша, мақта тампондары-балалар саны бойынша, акварель	«Үш аю серуендеуде» Мақсаты: Балаларды сангинамен таныстыруды жалғастыру. Қарындашпен сурет салуды үйрену, сызықтарды көлеңкелеу. Артқы аяқтарында тұрған жануарлардың графикалық бейнесінде жаттығуды жалғастыру. Кескінді параққа енгізу, жануарларды қажетті ретпен орналастыру қабілетін бекіту. Материал: Акварель қағазы, сангин, мақта тампондары (араластыру үшін), майлықтар (оң қолыңның астына қой) (Сурет салу) "Жидектермен безендірілген табак" (Түсті қағаз. Сәндік аппликация кесілген заттардың силуэттерінен) Мақсаты:	«Менің сүйікті ертегім» дизайнымен сурет салу Мақсаты: Балаларды суретте сүйікті ертегінің эпизодтарын жеткізуге үйрету (белгілі бір жағдайда ертегінің бірнеше кейіпкерін салу). Қиялды, шығармашылықты дамыту. Эстетикалық бағалауды қалыптастыру, ертегінің жасалған бейнесіне эстетикалық көзқарас. Материал: Пейзаж парақтары, қарапайым графит қарындаш, акварель бояулары, щеткалар, палитра, су құтысы, майлық (әр балаға). (Сурет салу) «Қатты емен» (Түсті қағаз. Заттың кесілген бөліктерінен жасалған Аппликация және фреска) Мақсаты: Балаларға симметриялы затты	"Түлкі мен Көгершін" сюжетін салу Мақсаты: Әдеби шығарманың тақырыбын ашып, кейіпкерлердің мінезі мен көңіл-күйін жеткізе отырып, сурет салуға үйрету. Таныс ертегілерді қол жетімді бейнелеу құралдарымен суреттеуге қызығушылық тудыру. Сюжетті беру әдістерімен таныстыру: алдыңғы қатарда үлкен бейнелеу арқылы басты нәрсені бөліп көрсету, объектілер арасындағы семантикалық және пропорционалды қатынастарды жеткізу. Композициялық дағдыларды дамыту. Материал: А4 парақтары, гуашь, щеткалар, төгілмейтін стакандар, майлықтар, клеенкалар. (Сурет салу) «Жазғы букет» (Түрлі-түсті қағаз және ағаш бұтақтары. Ұжымдық жұмыс. Икебана)	Монотипия техникасында "Біздің жүрегіміздегі мейірімділік" Мақсаты: Тәрбиеленушілерді игі істер туралы өз ойларын білдіруге үйрету; "монотипия" сурет салу техникасымен таныстыру; ұжымда жұмыс істеу, өз пікірін білдіру, пайымдау қабілетін қалыптастыру. Материал: Жүрек тәрізді контуры бармольберт; 3 бөлікке кесілген үлкен тығыз жұлдыз, "күлімсіреу", "әрекет", "рахмет", бояулар, щеткалар, су стакандары, жұлдызша тәрізді қағаз; "күлімсіреу", "әрекет", "рахмет", "қамқорлық", "дос", "назар", "Сұлулық" және т. б.. (Сурет салу) «Ұзақ» (Журнал қағазы. Заттың кесілген бөліктерінен

	бояулары, (Сурет салу) "Пойыз" Мақсаты балаларды пойызды бүктеуге үйрету: төртбұрыштан үшбұрыш бүктеу, ұштары қиылысатындай етіп өткір бұрыштарды бір-біріне қарай бүгу және қарама-қарсы жаққа бүгу. Зейінді, табандылықты дамыту. Материал: желім жаққыш, желім, майлықтар. (Жапсыру)	Шеңберлер мен сопақшаларды кесу әдістерін бекіту квадраттар мен тіктөртбұрыштар бұрыштарды дөңгелектеу. Шеберлікті бекіту пышақтармен дұрыс жұмыс жасау және желімді мұқият қолдану. (Жапсыру)	кесуге үйрету екі есе бүктелген қағаздар. Фреска жасау техникасымен таныстыруды жалғастыру (сұйық Желімді берілген бетке біркелкі жағу және түрлі-түсті қарындаштарды жағу). Шығармашылықты, фреска техникасына қызығушылықты дамыту. Олеңнің мазмұнын түсінуге және талдауға үйретуді жалғастыру. Материал: Картон парақтары, қоңыр қағаз тіктөртбұрыштары 10x4 см. түрлі-түсті қарындаштардан жасалған фишкалар, қайшы, PVA желімі: желім щеткалары, шүберектер, майлықтар-төсемдер (Жапсыру)	Мақсаты: Балаларды силуэттің контурын қарапайым етіп сызуға үйрету қарындашпен. Қағаздан бірдей силуэттерді кесудің жаңа әдісімен таныстыру, бүктелген аккордеон, пішіннің тегіс қисықтарын берді. Тақырыпты толықтыруға үйрету графикалық кескінмен (қарапайым қарындашпен жапырақтардағы тамырларды салыңыз). Икебана өнерінің мүмкіндіктерімен таныстыру. Әдемі орналастыру қабілетін дамыту ағаш бұтағындағы кесілген силуэттер. Материал: Әр түрлі ағаштардың кішкентай кептірілген жапырақтары; бірнеше ағаш бұтақтары (Жапсыру)	аппликация) Мақсаты: Балаларды әртүрлі пішіндегі бланкілерден кесуге үйрету. Жеке бөлшектер және олардан құстың бейнесін жасау. Шеберлікті дамытуды жалғастыру бөлшектерді қағаз парағына мұқият жабыстыру; ұсақ бөлшектерді қолдану қолөнерді өзі жасау (ағаш бұтағы, қарғаның тұмсығы және т.б.). Олеңнің мазмұнын түсінуге және талдауға үйретуді жалғастыру. Үлестіріме материал. Журнал қағазынан кесілген бланкілер: шаршы 4x4 см (бас), тіктөртбұрыш 7x4 см (дене), екі сопақ 2x3; 5 см (табан және Қанат): Пейзаж парақтарының жартысы, қайшы, PVA желімі; желім щеткалары, шүберектер, майлықтар-төсемдер. (Жапсыру)
Тәрбиеші мен баланың еркін қызметі	Балалардың қызығушылықтарын мақсатты ойын арқылы, танымдық-зерттеушілік жұмыс, музыкалық-көркем образ, қимыл-қозғалыс, коммуникативтік байланыс, оқыту, еңбекке баулу арқылы дамыту <i>(оның ішінде өңірлік ерекшелікті ескерумен)</i>. Балалардың ойы мен идеяларын ескеру арқылы олардың қабілеттерін ашуға мүмкіндік беру.				

	«Автобус жүргізушісі» картотека №9 Ойын мақсаты: Балаларды жүргізуші мамандығымен таныстырып, оның пайдасы мен қажеттілігін айқындау, еңбекті сүйеге баулу, қоршаған ортаға деген сүйіспеншіліктерін арттыру. Қажетті атрибуттар: руль, абонементтер, орындықтар, микрофон.				
Серуенге дайындық	Серуенге қызығушылықты арттыру. Балалардың реттілікпен киінуі, серуенге шығу, топтық ережелерді қайталау. «Киімді қалай киюге болады?» әңгіме Киімдердің тазалығын сақтау қажет. Киінгенде киімнің түймесінің дұрыс қадап, көйлектің шалбардың немесе юбканың ішіне салынғанын қадағалау керек. Шұлықтың, аяқ киімнің оң киілуіне баса назар аудару керек. (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет)				
Серуен	Күннің екінші жартысындағы ауа-райы құбылыстары мен табиғат объектілерін бақылау (қоршаған ортамен таныстыру) Қимылды ойын «Қара құлақ» Ойынға 5-10 бала қатысады. Оңаша жерге топтасады. Өз араларынан бір баланы қазық етіп арнайы белгілейді. Қазық тұрған жерінен қозғалмай қала береді. Басқалары әрі таман кетіп қалады. Содан кейін ойынға қатынасушылар	Күннің екінші жартысындағы ауа-райы құбылыстары мен табиғат объектілерін бақылау (қоршаған ортамен таныстыру) Қимылды ойын: «Зат қоятын бөлмедегі тышқандар» Балалар - тышқандар індерінде бөлменің ұзын бойына немесе алаңның бір жағына қойылған орындықтарда отырады. Алаңның қарама-қарсы жағында 40-50 см биіктікте жіп тартылған. Бұл зат-қоятын бөлме ойнаушылардан шеттеу, бір бүйірде мысық отырады. Ол	Күннің екінші жартысындағы ауа-райы құбылыстары мен табиғат объектілерін бақылау (қоршаған ортамен таныстыру) Ұлттық ойын: «Ат жарыс» Бұл ойын екі командаға бөлініп ойналады. Ойын шарты: Балалар тәрбиешінің «Алға»-деген белгісі бойынша, дөңгелене тұрады. ойын-ат үстіндегі қимылын бастаушы не белбеу, не тапшы,-дейді. Екінші команда мәреге тез, дөңгеленіп тұрған жетіп бітіреді. Сол топтың сыртын айнала бір саусақтың басынан жүйгіріп былай дейді. Үй артында қол ағаш Желбау тартам, есік аш,-деп бірнеше саусағын дәл тапса, қайталанады. Дөңгелеу тұрған балалар: Екі командаға аттың	Күннің екінші жартысындағы ауа-райы құбылыстары мен табиғат объектілерін бақылау (қоршаған ортамен таныстыру) Ұлттық ойын: «Үй артында қол ағаш» Ойынды топ бала болып ойнайды. Ойын тәртібі: катисушылар бірінің бірі ұстап, дөңгелене тұрады. ойын-ортанғы саусағымды бастаушы, не тапшы,-дейді. Екінші бала қарап байқап отырады да, міне, - деп бір саусақтың басынан шымшып ұстап тұрады. Егер екінші бала жасырушының ортанғы саусағын дәл тапса, ұпайды бірінші бала тартады. Ұтқан бала ұпай алу үшін мына	Күннің екінші жартысындағы ауа-райы құбылыстары мен табиғат объектілерін бақылау (қоршаған ортамен таныстыру) Ұлттық ойын: «Қуыр-қуыр қуырмаш» Оң қолдың бес саусағын бір жерге түйістіреді де, сол қолымен оны бүрмелеп қапсыра ұстайды. Содан соң екінші балаға: ортанғы саусағымды бастаушы, не тапшы,-дейді. Екінші бала қарап байқап отырады да, міне, - деп бір саусақтың басынан шымшып ұстап тұрады. Егер екінші бала жасырушының ортанғы саусағын дәл тапса, ұпайды бірінші бала тартады. Ұтқан бала ұпай алу үшін мына

	қазық ойыншыны қоршап, бірте-бірте жақындай түседі. Таяп кеп: Мына жатқан кім? - деп шошынғандай бірінен-бірі сұрасады. Біреуі: Ойбау-ау, бұл кара құлақ қой? - деп тұра қашады. Басқа ойыншыларда «Қара құлақ! Қара құлақ!» -деп, жан-жаққа қаша жөнеледі. Қара құлақ біреуін ұстап қалуы үшін тұра қуады. Қолға түскен бала «Қара құлақ» болады. Ойын қайта басталады да, сол ретпен жалғаса береді. (дене шынықтыру)	рөльді алғашқыда тәрбиеші, ал одан кейін-балалар орындайды. Мысық ұйықтайды, ал тышқандар зат қоятын бөлмеге қарай жүгіреді. Зат қоятын бөлмеге кіріп бара жатып, жіпке тиіп кетпес үшін, ол еңкейеді. Одан кейін сол жерде кертiрген нан немесе басқада тағамдар жеп отырған сияктанып бүгiп отырады. Кенеттен мысық оянып кетеді, мияулайды да тышқандарды қуа жөнеледі. Тышқандар iндеріне қашып кетеді мысық тышқандарды ұстамайды, тек ұстағысы келгендей сыңай білдіреді). Мысық орнына келіп ұйықтайды, ойын қайтадан басталады. (дене шынықтыру)	кескін бетпердесі. (дене шынықтыру)	Жел кірмесін, ескі аш-ережелермен сөздерді деп бірігіп жауапжаксы білуі керек. қайтады. Тұрған1. Бас бармақтан бастап балаларға ұстасқаншынашаққа дейін қолдарын ажыратпайды. саусақтардың атын бір Ол-есік ашпағанныңтүгел атап береді: белгісі. басбармақ, балан үйрек, Енді: Үй артында қолортан терек, шылдыр ағаш, шүмек, кішкентай Жел бау тартам есік аш -бөбек. Бес саусағын деп жүгіріп жүрген бала түгел жұмады.Тағы да өзі артындағы баланыбас бармағынан бастап, артына ормалмен бірбылай деп 5 саусақты соғып қалады да,түгел жазады. орамалды сол балағаСен тұр қойыңа бар, тастай сала: Сен тұр түйеңе бар. Үй артында қол ағаш, Сен тұр жылқыңа бар, Озам десең ала қаш-депСен тұр сиырыңа бар. өзі сол бетімен жүгіреСен кішкентай әлі жас береді. Осының боларынекенсің, біліп, әзір тұрған бала даҚазанның қаспағын қол ағашты ала сала,қырып же де, жыламай әлгі балаға қарама-отыра тұр. қарсы жүгіреді. БұлЕнді осы шынашақтың кезде дөңгелене тұрғанөзін алақан шұңқырына балалар бүгiп тұқырта ұстайды Үй артында қол ағаш, да: Қол ағашты ала қаш. Қуыр-куыр, қуырмаш, Бұрын келген балаға, Балапанға бидай шаш. Тездеп барда есік аш,-Әжең келсе есік аш, деп барлық бала хорменҚасқыр келсе мықтап айтады. бас. (дене шынықтыру) Шынашақты шыр айналдырып, баланың алақанын қытықтайды. Осыларды істеп бола беріп: Мына жерде қой бар, Мына жерде жылқы

					бар. Мына жерде жылқы бар, Мына жерде түлкі бар – деп баланың білегінен қолтығына дейін түртіп ең соңында мына жерде күлкі бар –деп сәл ғана қытық-қытық! Қытықтайды. (дене шынықтыру)
Серуеннен оралу	Балалардың киімін ретімен шешу, әндерді үйрену, жұмбақтарды шешу, дербес және ойын әрекеті				
балалардың үйіне қайтуы	Балалардың жетістіктері туралы әңгімелесу, ата-аналардың балаларды тәрбиелеу мен дамыту бойынша сұрақтарына жауап беру, кеңес беру. Кеңес: «Дәрілік өсімдік - Түймедақ»				

**Балалардың жаз мезгіліндегі өмірін және тәрбиесін ұйымдастыру циклограммасы
2023 жыл**

Мектепке дейінгі ұйым: «Ақбота» бөбекжай» МКҚК

Топ: «Балапан» ортаңғы тобы

Балалардың жасы: 3 жастағы балалар

Жоспардың құрылу кезеңі: 24.07-28.07.2023 жыл

Күн тәртібінің кезеңдері	Дүйсенбі 24.07.2023	Сейсенбі 25.07.2023	Сәрсенбі 26.07.2023	Бейсенбі 27.07.2023	Жұма 28.07.2023
Ата-аналармен әңгімелесу Балаларды қабылдау	Ата-аналармен бала денсаулығы, баланың үйдегі және көшедегі күн тәртібі туралы әңгімелесу. Балаларды қабылдау: таңертеңгі сүзгі, балаларды жақсы көңіл-күймен қарсы алу. Балалар үшін қолайлы жағдай жасау, баланың бүгінгі көңіл – күйі туралы, оны не қызықтыратыны туралы әңгіме, жеке пікір білдіруге баулу Балалармен әңгіме: «Адам өміріндегі микробтар» Мақсаты: балаларда микроорганизмдердің адам денсаулығына зияны мен пайдасы туралы түсініктерін қалыптастыру. Салауатты өмір салтының негіздерін тәрбиелеу. (сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет)				
Балалардың дербес іс-әрекеті (баяу қимылды ойындар, үстел үсті ойындары, бейнелеу әрекеті, эксперимент, кітаптар қарау және өзіне-өзі қызмет ету, тағы басқа іс-әрекеттер)	Перспективалық жоспарда қойылған міндеттерді іске асыру				
	Құрылыс ойыны: "Екі қабатты үй" Мақсаты: Балаларды текшелерден екі қабатты үй салуға, алған дағдыларын іскерліктерін орындауға бекітуге, үйлер туралы жалпыланған идеяларды қалыптастыруға үйрету. Материал: заттардың контурлық бейнесі бар карталар, әртүрлі ұзындықтағы таяқшалар.	Құрылыс ойыны: «Құм ғимараттары» Мақсаты: балаларды схемаларға назар аударып, қарапайым ғимараттарды орындауға үйрету. Балаларды құмнан ғимараттар салуға, ортақ сюжетті біріктіруге, түпкі мақсатқа жетуге, қолда бар тәжірибесін негізінде сындарлық шешім табуға үйрету. Материал: Құрылыс схемалары, құрылыс жиынтығы. Ойын барысы.	Құрылыс ойыны: «Көпір» Мақсаты: Көпір құрылысында жаттығу, ғимараттардың үлгілерін, иллюстрацияларды талдау қабілетін бекіту, қажетті бөлшектерді мөлшері, пішіні, түсі бойынша өз бетінше таңдай білу, оларды біріктіру. Материал: контурлық суреттері бар карталар, құрылыс жиынтығы немесе жазықтық геометриялық фигуралар. Ойын барысы. Балалар мөлшері, пішіні, түсі бойынша заттарды	Құрылыс ойыны: «Қоршау» Мақсаты: балаларды суреттерді қабаттастыру, тәсілімен орналастыруға үйрету. Барысы: құрылыс қонструкцияларды ойнайтын түрлендіруде жаттығу; балаларға: "Сендерде құрылыс бар ма? Сен нең салып жатырсың? Саша, сенде не бар? Үй. Ал сендеше? Сондай-ақ үй? Мен көріп тұрмын. Құрылыста жақсы құрылыс материалы бар. Сендердің үйлерің үшін жақсы қоршау салады. Біз жаңа құрылысты бастаймыз.	Құрылыс ойыны: «Жүк көлігі» Мақсаты: Жүк көлігін жобалауда, үлгілерді берілген шарттар бойынша құрылыс бөлшегі – цилиндр және оның қасиеттері туралы түсінік беру. Материал: карталар-кескін диаграммалары, құрылыс жинағы. Ойын барысы. Балаларға кескіндерді орналастыру үшін схемалар мен геометриялық фигуралар ұсынылады. Тапсырманы орындағаннан кейін олар:

	1. Қолды белге қойып,басты оңға - солға, алға-артқа бағыттау. 2. Б.қ.: түзу тұру, аяқтың арасын сәл ашу, қолды босату. «Диірмен» қолмен алға бұлғау қимылдары.кейін артқа. 3. Б.қ.: арқаға жату, қолды жоғары көтеру, білекті құлып қып біріктіру. Арқадан ішке аунау және кері айналу. 4. Б.қ.: түзу тұру, аяқты иықтың көлемінде ашу, қол белде. арқаны түзу ұстап алға иілу, шынтақты артқа созып,бастапқы қалыпқа оралу. 5. Б.қ.: арқаға жату, қолды түзу қою. Тізеден бүгілген аяқты өзіне тартып, тізенің астынан «Хлоп»-деп шапалақ соғып, бастапқы қалыпқа оралу. 6. Қолды тізеге қойып,бүгілген аяқта орында бақаша секіру. Кезектестіріп жәй жүру.(Дене шынықтыру)				
Таңғы ас	Гигиеналық шаралар: Мақсаты: мәдени-гигиеналық дағдыларды қалыптастыру: өздігінен жуыну, тамақтану алдында, дәретхананы пайдаланғаннан кейін қолды сабынмен жуу. Көркем сөз: Біз білеміз, білеміз, иә, иә, Су қайда шашырайды. Шығыңыз, су ханшайымы, Біз жуынуға келдік! Біз көңілді, Қолымызды жуамыз! Тамақтану Көркем сөз: Біздің	Гигиеналық шаралар: Таңғы ас алдында қолдарын жуу, қолды сұрту және орамалды орнына ілу. Көркем сөз: Дымқылдап күнде сен, Қолыңды сүйкесең. Кетіп кір-ыласың, Тап-таза боласың. Тамақтану Көркем сөз: Орындық туралы. Мен орындықты алдымда алып жүремін! Ол, әдемі, менің орындығым. Мен оларды мықтап ұстаймын, Барлығына орындықтарымды көрсетемін! (өз орнын білу, дұрыс отыру, ас ішу құралдарын дұрыс ұстау, тамақтану	Гигиеналық шаралар: Таңғы ас алдында қолдарын жуу, қолды сұрту және орамалды орнына ілу. Көркем сөз: «Қолды таза жуу керек, Жеңдер суланбайды. Кім жеңін түрмейді, Ол су алмайды» - Қолды жуады, жуады. Содан кейін тәрбиеші сабынды алып, айтады: «Қызғылт, хош иісті, Оны көпіртіңіз және сіз таза боласыз» - Сабындайды, көпіртеді және сабынды сумен жуады. - бетті сумен сулайды, сабындайды және жуады. - сүлгі алып, бетін	Гигиеналық шаралар: Таңғы ас алдында қолдарын жуу, қолды сұрту және орамалды орнына ілу. Көркем сөз: Дымқылдап күнде сен, Қолыңды сүйкесең. Кетіп кір-ыласың, Тап-таза боласың. Тамақтану Көркем сөз: Бізде қасық бар, сиқырлы кішкентай! Бізде қасық бар, сиқырлы кішкентай! Тәрелкеде тамақ, із қалдырмайды! Біздің қасықты нұқыңыз, Барлық ботқаны алыңыз! (өз орнын білу, дұрыс отыру, ас ішу құралдарын дұрыс ұстау, тамақтану мәдениетін қалыптастыру, тамақ ішкенде сөйлемей,	Гигиеналық шаралар: Таңғы ас алдында қолдарын жуу, қолды сұрту және орамалды орнына ілу. Көркем сөз: Біз білеміз, білеміз, иә, иә, Су қайда шашырайды. Шығыңыз, су ханшайымы, Біз жуынуға келдік! Біз көңілді, Қолымызды жуамыз! Тамақтану Көркем сөз: Сорпа, сен төгілмейсің! Сорпа, сен төгілмейсің! Тікелей менің аузыма құйыл! Ал, қасық, бұрылма! Сорпа ал, жалқау болмаң! (өз орнын білу, дұрыс отыру, ас ішу құралдарын дұрыс ұстау, тамақтану мәдениетін қалыптастыру, тамақ ішкенде сөйлемей,

	балабақшада – кішкентай үстелдер. Үстелге отырамыз-картопты жейміз! (өз орнын білу, дұрыс отыру, ас ішу құралдарын дұрыс ұстау, тамақтану мәдениетін қалыптастыру, тамақ ішкенде сөйлемей, тамақтанып болғаннан кейін алғыс айту) (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет).	мәдениетін қалыптастыру, тамақ ішкенде сөйлемей, тамақтанып болғаннан кейін алғыс айту) (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет).	сулап, қуыршақтың қолын сүртіп, сөйлейді: «Енді мұрын таза, Иегі таза Және көздер жарқырайды – Көңілді көрінеді!» (Көркем әдебиет, - коммуникативтік қызмет) Тамақтану (өз орнын білу, дұрыс отыру, ас ішу құралдарын дұрыс ұстау, тамақтану мәдениетін қалыптастыру, тамақ ішкенде сөйлемей, тамақтанып болғаннан кейін алғыс айту) (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет)		тамақтанып болғаннан кейін алғыс айту) (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет).
Ұйымдастырылған іс-әрекетке дайындық	Балалар әсерлерімен бөлісу, жаңалықтарды білу, бірлескен жоспарларды, мәселелерді талқылау, қызығушылықтары бойынша әрекет түрін таңдау, ережелер туралы келісу және т. б. Ұйымдастырылған іс-әрекет тақырыбына сай жұмбақтар жасыру. Жаттаған тақпақты есіне түсіріп, қайталап айту. (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет).				
	Санамақ «Балықтар Бес сүйкімді кішкентай балық Өзенде айналып өту, (қолдар бір-біріне басылған, сәл дөңгелектелген; өзгермелі қозғалыстар ауа	«Жануарлар» саусақ жаттығуы Енді сендерге айтамыз (саусақтарыңды жұдырыққа түйіп, ашыңдар) Күшіктер мен аналар туралы: (әр атқа саусақтарыңды бүгу) Мысықта әдемі марғаулар бар,	«Құстар» саусақ жаттығуы Тоқылдақтар қатты сыбырдайды, Бұлбұлдар ән айту үшін шықты (біз саусақтарымызды «түмсықша» бүктейміз, оларды айналдырамыз). Күн таңертең шығады	«Құстар» саусақ жаттығуы Таңертең тамақтандырғышқа қанша құс ұшты? Біз қазір айтамыз, батыл санап шығамыз (жұдырықшамен жұмыс жасаймыз). Екі қарға, бұлбұл, Алты шымшық және торғай Түрлі-түсті қауырсындары бар ағаш қаракұйрығы (әр атқа саусақтарыңызды бүгіңіз).	«Гүлдер» саусақ жаттығуы Бірі - түймедақ, екеуі - қызғалдақ, Үш - ыстық елдерден келген пион (әр атқа саусақтарды бүгу). Үлкен шоқты құрастырайық Және оны шкафқа қою (біз жұдырықшамен

арқылы орындалады) Үлкен шегеленген Құмдағы бөрене, (қолдардың орналасуы бірдей, оларды екі жаққа бұрамыз) Ал балық: «Мұнда сүңгу оңай!» (қолдардың жағдайы бірдей, ауада сүңгу қозғалысы жасалады) Екіншісі: «Бірақ мұнда терең» (қолымызды екі жаққа сермеу). Үшіншісі: «Сонымен мен ұйықтағым келеді!» (қолдардың жағдайы бірдей, бір қолдың сыртқы жағын айналдырамыз). Төртінші болды Аздап мұздатыңыз (қолымызбен дірілді бейнелейміз). Бесінші: «Міне, қолтырауын! (Қолдардың жағдайы бірдей, біз	Итте тентек күшіктер бар, Сиырдың бұзаулары бар. Қоянның қорқақ қояндары бар, Ал анамның тентек балалары бар.(Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет)	Жерді жылыту үшін (қолдар «шелекті» білдіреді, қолымызды басымыздың үстінен көтеріп, шелекті ашыңыз, күн сияқты, алақанның қабырғалары басылған күйде қалады). Күн таңертең шығады Жерді жылыту үшін (қозғалыстар бірдей). Ағындар төмен қарай ағады Барлық қарлар жоғалып кетті (біз ағынды ағындарға еліктейміз - қолдар алақанды төмен қаратып, саусақтарды біріктіріп, жоғарыдан төменге қарай тегіс толқын тәрізді қимылдар жасаймыз). Ал сары шөптің астынан (қолдар қайтадан «шелекті» білдіреді) Гүл қазірдің өзінде өсіп келеді ... («шелек» ашылады, щеткалар жабық күйде қалады, саусақтар жайылып, жартылай бүгілген) Ал сары шөптің астынан Гүл қазірдің өзінде өсіп келеді ... (бірдей	Біз дәндерді толтырамыз (қайтадан жұдырықшамен жұмыс жасаймыз). (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет)	жұмыс жасаймыз). (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет)

	қолтырауынның ашылатын және жабылатын аузына еліктейміз). Тез жүзіп кетіңіз Жұтпау үшін! «(Қолдар қайтадан жабық, біз жүзетін балықтарға еліктейміз). (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет)		қимылдар) Қоңырау ашылды (қолдар шынтаққа тіреледі, саусақтар жұдырыққа түйіледі) Көлеңкеде, ормандар бар жерде (біртіндеп жұдырық түйіліп, қоңырау кесесін құрайды), Динг-динг, ақырын айтады (біз қоңырауды «динг-динг» деп айта саламыз), Динг дин, көктем келе жатыр. Динг-динг, ақырын ән айту, Динг дин, жаз келе жатыр. (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет)		
Мектепке дейінгі ұйымның кестесі бойынша ұйымдастырылған іс-әрекет	Дидактикалық ойын: «Жәндіктер» Мақсаты: жәндіктерді жіктеу және атау қабілетін бекіту. Ойын барысы. Балалар шеңберге айналады, жүргізуші жәндікті атайды (шыбын, және допты көршісіне береді, ол басқа	Дене шынықтыру (Спорт нұсқаушысының жоспары бойынша) Дидактикалық ойын «Не қалай қозғалады?» Мақсаты: жәндіктердің қозғалу жолдары туралы білімді бекіту. Ойын барысы: Тәрбиеші шеңберде, қолында доп бар. Ол	Дене шынықтыру (Спорт нұсқаушысының жоспары бойынша) Дидактикалық ойын: «Кім не жейді?» Мақсаты: балалардың жәндіктер туралы білімдерін бекіту. Ойын барысы: Тәрбиеші жәндіктерді атайды, ал балалар	Музыка Тақырыбы: «Домбырасыз сән қайда?» И.Нүсіпбаев Ән жаттау: «Домбырасыз сән қайда?» И.Нүсіпбаев. Дауыс жаттығуы: «Ноталық дыбыстары» Музыкалық ырғақты – қимыл: «Шөжелерім» биі Дидактикалық ойын «Не ұшады?» Мақсаты: жәндіктер туралы білімді бекіту. Ойын барысы: Балалар	Дидактикалық ойын «Бұл қандай жәндік?» Мақсаты: жәндіктердің өмірі туралы түсініктерді нақтылау және кеңейту; жәндіктерді тән белгілері бойынша сипаттау; барлық тіршілік иелеріне қамқор болуға тәрбиелеу. Ойын барысы: Балалар 2 кіші топқа бөлінеді. Бір кіші топ жәндіктерді сипаттайды, ал екіншісі оның кім екенін болжауы керек.

	жәндікті атайды (маса, т.б. кім жауап бере алмаса, шеңберден шығады. Жүргізуші: "ұшатын жәндіктер көбелек" дейді-және кішкентай допты көршісіне береді, ол: "маса" деп жауап береді және т.б. шеңбер аяқталғаннан кейін жүргізуші: "секіретін жәндік" деп атайды - және ойын жалғасуда. (Қоршаған ортамен таныстыру) «Қоңыздар» Мақсаты: ұсынысқа сәйкес жәндіктерді (қоңызды) мүсіндеу қабілетін дамыту. Қоңыздар (тән белгілер), жәндіктер туралы қолда бар білімді жалпылау, ормандағы мінез-құлық ережелерін бекіту	жәндіктердің қозғалу жолын атайды және допты балалардың біріне лақтырады. Ұстаушы осы жолмен қозғалатын жәндікті атауы керек. Мысалы: секіру-шегіртке; ұшу-көбелек; жорғалау-құрт; жүгіру-құмырсқа және т. б. (Қоршаған ортамен таныстыру) «Шалғындағы жәндіктер» Мақсаты: жеке бөлшектерден жәндіктердің бейнесін жасауға үйрету-кішкене бөліктерді бөліп алу, домалату, тегістеу, қолөнерде заттың құрылымын беру. Балаларда тактильді сезімталдықты, белгілі бір бейнеге ену қабілетін дамыту. Сөздікті, қолдың ұсақ моторикасын дамыту, қол қимылдарын үйлестіру, шығармашылық қиялды дамыту. (Мүсіндеу)	бұл жәндіктің немен қоректенетінін айтады. Шегіртке-шөп, көбелек-нектармен, Инелік-басқа жәндіктер, Бүрге-қан, Масалар-қан мен шөп. (Қоршаған ортамен таныстыру) «Инелік» Мақсаты: модельдеу арқылы инелік бейнесін жасаңыз. - балалардың жабайы табиғаттағы көктем белгілері туралы түсініктерін нақтылау; балаларды инеліктерді бірнеше бөліктен мүсіндеуге үйрету, кейбір сипаттамаларды беру - мүсіндеу әдістерін бекіту: айналмалы қозғалыстармен домалату, кері қозғалыспен домалату, басу арқылы тегістеу; бөлшектерді жабысу арқылы біріктіру; - балаларды ойын сипатындағы дидактикалық мәселелерді шешуге үйретуді жалғастыру;.	шеңберде тұрады. Тандалған бала кез-келген жәндікті немесе суретті атайды, екі қолын жоғары көтеріп: "ұшады" дейді. Ұшатын жәндік деп аталғанда, барлық балалар екі қолын жоғары көтеріп, "ұшады" дейді, егер жоқ болса, қолдарын көтермейді. Егер балалардың біреуі қателессе, ол ойыннан шығады. (Қоршаған ортамен таныстыру) «Шопан атаға арналған жылқы» Мақсаты: Балаларды жылқыны бейнелеуге үйрету. Жануар бөліктерінің тән формасын беру. Мүсінделген бөліктерді бір бөлікке біріктіруді, оларды бір бөлікті екінші бөлікке жағу арқылы тығыз байланыстыруды үйрену. Ермексازдан мүсіндеуге деген қызығушылықты дамыту, жануарларға деген қызығушылық пен сүйіспеншілікті ояту (дәлірек айтқанда, жылқы). Баланың эстетикалық талғамын, еңбекқорлығын, дәлдігін, басталған істі соңына дейін жеткізуге деген ұмтылысын тәрбиелеу. Материалдар: ермексаз клеенка, стек. Жұмыс кезеңдерін бейнелейтін Схема.	Жұмбақтарды қолдануға болады. Содан кейін басқа кіші топ өз сұрақтарын қояды. (Қоршаған ортамен таныстыру) «Құмырсқа» Мақсаты: Дөңгелек және сопақ пішінді фигураларды мүсіндеу, пропорцияларды сақтау, бір-бірімен байланысқан кезде бөлшектерді тегістеу, балалардың шығармашылық қабілеттерін, қолдың ұсақ моторикасын дамыту дағдыларын бекіту. Материал: клеенкалар, ермексаз, стектер, майлықтар. (Мүсіндеу)

	Ермексаздан жәндіктерді (қоңызды) бейнелеу қабілетін дамыту. Ұсақ моториканы, зейінді, бейнелі және логикалық ойлауды, байқағыштықты, шығармашылықты дамыту. Қолөнерді табиғи материалмен безендіру қабілетін қалыптастыру. Табиғатқа деген қызығушылық пен ұқыптылықты, өз жұмысында көргендерін жеткізуге деген ұмтылысты тәрбиелеу. Материал: "жәндіктердің дыбыстары", ойыншықтар-жәндіктер (қоңыздар) пластилин, стектер, тақталар. (Мүсіндеу)		Материал: клеенкалар, ермексаз, стектер, майлықтар. (Мүсіндеу)	Жылқының суреті (әңгімелесу үшін). (Мүсіндеу)	
Серуенге дайындық	Өз-өзіне қызмет көрсету дағдыларын қалыптастыру. Киінудің бірізділік алгоритмін бекіту. Бір-біріне көмек көрсету <i>(тәрбиешінің және белсенді балалардың көмегі)</i>, серуенге мотивация <i>(мазмұны, проблемалық жағдаяттар)</i>, көркем сөзбен ынталандыру <i>(мақал-мәтелдер, жаңылпаздар, жұмбақтар, өлеңдер)</i>. Көтеріңкі көңіл-күй сыйлау. Мақал-мәтел: «Кітап-білім бұлағы»				
Серуен	1) Балалардың денсаулығын нығайту, қимыл-қозғалыс белсенділіктерін арттыру <i>(қимылды дидактикалық ойындар,</i>				

ерезжелері бар қимылды ойындар, ойын жаттығулары, жарыстар, ұлттық ойындар және басқа). Көтеріңкі көңіл-күй сыйлау. Балалардың танымдық қызығушылықтарын дамыту. Мақсатты серуендер, танымдық әңгімелер, бақылаулар, табиғатты бақылау тәсілдерін көрсету, сенсорлық бақшадағы тәжірибелер. Балалардың шынайы өмірді көркем-эстетикалық қабылдауын қалыптастыру. Аумақтық кеңістікте немесе оның сыртында табиғатты тамашалау. Сенсорлық бақшада тірі және өлі табиғат нысандарын, табиғат құбылыстарын бақылау. Балалардың дербес шығармашылық әрекетіне мүмкіндік беру.

2) Еңбекке баулу үшін балабақша ауласында баланың қызығушылығын оятатын кеңістік құру. Балаға Ортаңғытердің еңбек етуін бақылату және оларға көмектесуге, бірлесіп жұмыс істеуге тарту. Балалардың ойын, идеясын жүзеге асыру. Серуенге алып шыққан заттарымен ойнату.

3) Музыка жетекшісі мен дене шынықтыру нұсқаушының жоспары бойынша жүргізілетін шаралар немесе бірлескен жұмыстар.

Айналадағы қоршаған ортаны бақылау. Мақсаты: Айналадағы қоршаған ортамен таныстыру. Бақылай білуге баулу. Айналадағы қоршаған ортаға не жатады? Айналадағы қоршаған ортаны қалай танып білеміз? Олай болса жан - жағымызға қарайық. Айналадағы көздеріңе түскен заттар, табиғат құбылыстары қоршаған орта болып табылады. Ендеше бүгінгі табиғат табиғат	Ауа - райын бақылау. Мақсаты: Балаларға ауа - райы туралы мағлұмат беру. Балалар ауа - райы дегеніміз не? Ауа - райы жазда қандай болады? Балалар бүгін ауа - райы қандай? Жыл мезгіліне байланысты ауа - райы әртүрлі болады. Жазда көбінесе аспан ашық, күн ыстық болып келеді. (Қоршаған ортамен таныстыру) Көркем сөз: Болмас бірден бөгелген, Дем ал іштен тереңнен. Еңтігіміз басылсын, Тынысымыз ашылсын. (Сөйлеуді дамыту	Көбелекті бақылау. Мақсаты: Балаларға көбелек туралы мағлұмат беру. Балалар көбелекті көргендерің бар ма? Көбелек қайда мекендейді? Көбелек немен қоректенеді? Көбелек пен гүлдің арасында қандай байланыстар бар? (Қоршаған ортамен таныстыру) Көркем сөз: Көрінеді көп көбелек, Көл бетінде көлбендеп. Кестелеген қанатын, Кербез қағады көргін. (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет) Қимылды ойын: «Кім артық» Мақсаты: Жылдамдыққа,	Жаңбырдан кейінгі шалшық суды бақылау. Мақсаты: Балаларға шалшық су туралы мағлұмат беру. Жыл мезгілдеріне қарай су күйінің өзгеруін түсіндіру. Судың түсі қандай? Су қайдан пайда болады? Сусыз адамдар, өсімдіктер, жан - жануарлар өмір сүре ме? (Қоршаған ортамен таныстыру) Көркем сөз: Су - ісуге: Жарамды Жарамсыз болып 2 - топқа бөлінеді. Жарамды суға: Ағынды сулар, бұлақ сулары жатады. Жарамсыз суларға: Көл, мұқит, теңіз, шалшық сулары жатады. Жұмбақ жасыру:	Жаңбырдан кейінгі кемпірқосақты бақылау. Мақсаты: Балаларға кемпірқосақ туралы мағлұмат беру. Сендер кемпірқосақты көрдіңдер ме? Ол неге ұқсайды? Кемпірқосақ қай кезде, қандай жыл мезгілінде шығады? Кемпірқосақта неше түс бар? Кемпірқосақ неден пайда болады? (Қоршаған ортамен таныстыру) Көркем сөз: Кемпірқосақ көріп балалар, Алақайлап, ұрар шапалақ. Өне, алақай! Қараңдар, балалар Түрлі-түсті бояулар. (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет) Қимылды ойын:

құбылыстарынан не байқадыңдар? (Жел, жаңбыр) (Қоршаған ортамен таныстыру) Көркем сөз: Табиғатты қорғау үшін бәріміз, Күресейік, бір - бір ағаш егейік. Текке отырмай, жасымыз бен кәріміз, Таза ауа үшін терімізді төгейік. (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет) Қимылды ойын: «Мысық пен тышқан» Мақсаты: Шапшандыққа, ептілікке баулу. Ойын шарты: Балалар шеңбер құрып тұрады. Араларынан екі бала таңдалып алынады. Екі баланың бірі - мысық, бірі - тышқан болып сайланады. Тышқан: Бұтақты да кемірдім, Кітапты да	және көркем әдебиет) Қимылды ойын: «Шар үрлеу» Мақсаты: Балаларды жылдамдыққа, ептілікке баулу. Ойын шарты: Балалар шеңберге тұрып тәрбиешінің ал, балалар шар үрлеп ойнаймыз ба? деген сұрағына жауап береді. Тәрбиеші, ендеше жиналамыз да, бәріміз бірге бар күшімізбен шар өрлейміз деген бұйрығы бойынша: ауаны кең жұтып, шарды үрлегендей қимылмен шеңберді үлкейте береді. Шардың тырс етіп жарылғандай дауысы шыққан кезде, балалар ілгері қадам аттап, жиналады. Сөйтіп, ойын жалғаса береді. (Дене шынықтыру) Еңбек: Ауланы тазалау. Мақсаты: Тазалыққа, ұқыптылыққа баулу. Керекті құралдар: Сыпырғыш, қалақша, шелек.	шапшандыққа үйрету. Ойын шарты: Балалар екіден шеңбер құрып тұрады, ал, сыңары жоқ бала шеңбер бойымен жүгіріп, сыңарымен тұрған баланың артына барып тұрады. Енді бұл топта үш бала болады. Бірінші бала шеңбер бойымен жүгіреді де, өзіне басқа топтан серік іздеп табады. Ал, ол топтың алдындағы бірінші бала өзі және жаңа серік іздеуге кіріседі. Сөйтіп, ойын әрі қарай жалғасады. (Дене шынықтыру) Еңбек: Жапырақтарды жинау. Мақсаты: Тазалыққа, еңбекқорлыққа баулу. Керекті құралдар: Тырнауыш, қап, қалақша.	Жылт - жылт етеді, Жылғалардан өтеді. (Су) (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет) Қимылды ойын: «Үзіп кет» Мақсаты: Балаларды жылдамдыққа, шапшандыққа тәрбиелеу. Ойын шарты: Балалар екі топқа бөлініп, бір - бірінің қолдарынан ұстап, «Айгөлек» әуенін айта келе: Айгөлек - ау, айгөлек, Айдың жүзі дөңгелек, Осы топтың ішінен, Анар атты қыз (Асан атты ұл) керек - деп шақырады. Анар күш жинай жүгіре барып, қолдарын үзіп өту керек. Қолдарын үзе алмаса, сол топта қалады. Үзіп қашып кетсе, екі топтың қай біреуі қуып жетіп ұстау керек. Өзінің тобының балалары ұстап алса өз тобына қайтадан келеді. Олай болса, бұл баланың яғни шапшандығын, күштілігін аңғарамыз. (Дене шынықтыру) Еңбек: Жапырақтарды жинау. Мақсаты: Тазалыққа,	«Бояулар» Мақсаты: Шапшандыққа, ұқыптылыққа, тапқырлыққа үйрету. Тіл байлықтарын, есте сақтау қабілеттерін дамыту. Ойын шарты: Сатушы бояуларды түгендейді. Түстерді әр топқа бөледі: Қызыл, жасыл, сары, көк, қызыл сары, ақ көк, көгілдір, сұры, күлгін, қара, т. б.... сол сияқты. Ал, бояулар өз түстерін есте сақтау керек. Сатып алушы келіп: Тук - тук Сәлеметсіз бе? Сіз бояу сатады деп естідім. Сатушы: Сізге қандай түс керек десе? Саудагер: Маған ақ түс керек - десе, ақ түсті бояу қашуы керек. Ал, саудагер қашқан түсті ұстап алса, ол түс саудагерде қалады. Егер, ұстай алмаса, ол түс дүкенге келіп қайта сатылады. Сөйтіп, ойын жалғасын таба береді. (Дене шынықтыру) Еңбек: Ауладағы арам шөптерді жұлү. Мақсаты: Жинақылыққа, ептілікке тәрбиелеу. Бірігіп жұмыс жасауға баулу. Керекті құралдар: Қолғап, тырнауыш, шелек.

	кемірдім, Мен осындай жемірмін, Шиық - шиық, шиық - шиық. Секектеймін ыршып та, Кезікпеймін қырсыққа, Ұстатпаймын мысыққа, Түк - түк, түк - түк, Қане, ортаға шық - шық. Мысық: Мияу, Кім, әй, мынау? «Шиық - шиық»- демей, «Шық - шық» дейді. Бұл тышқанның өнерін, Қане, байқап көрейін. Тышқан мысықты қуа жөнеледі. (Дене шынықтыру) Еңбек: Ауланы сыпыру. Мақсаты: Балаларды тазалыққа бірлікке үйрету. Керекті құралдар: Сыпырғыш, күрек, шелек.			еңбекқорлыққа баулу. Керекті құралдар: Тырнауыш, қап, қалақша.	
Серуеннен оралу	Балалардың реттілікпен шешінуі, жұмбақтар шешу, өлеңдер, әндер жаңылтпаштар, санамақтар және т.б. жаттау				

	Киімді белгілі бір тәртіппен шешу және кию дағдыларын үйрету: - Түймелерді ретумен ағытамыз. - Көйлек, шалбарды шешеміз, ақырын іліп қоямыз. - Көйлекті шешіп, оны шалбарға, шортиға қосып іліп қоямыз. - Аяқ киімді шешіп, екінші аяқ киімді киеміз. - Колготкаларды шешіп, көйлекке қосып іліп қоямыз. (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет).
Түскі ас	Гигиеналық шаралар:Түскі ас алдында гигиеналық шараларды орындау: қолды дұрыс жуу, өз орамалының орнын білу, қолды дұрыс сүрту, орамалды ілу көркем сөз қолдану: «Сылдырлайды мөлдір су, Мөлдір суға қолыңды жу» Кезекшілердің жұмысы: (асхана құралдарын, майлықтарды үстелге қою) Тамақтану (өз орнын білу, дұрыс отыру, асхана құралдарын дұрыс ұстай білу, ұқыпты тамақтану, сөйлеспеу, алғыс айту) (мәдени-гигиеналық дағдылар, өзіне-өзі қызмет ету, еңбек әрекеті) Нан туралы тақпақ Нан қиқымын шашпандар, Жерде жатса баспандар Теріп алып, қастерлеп Торғайларға тастандар! Мақсаты: Балаларға түскі астың, нанның маңыздылығы жайлы айту, тамақты тауысып жеуге үйрету. (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет).
Күндізгі ұйқы	Тамақтан соң ауыздарын сумен шаюды қалыптастыру. Киім түймелерін, сырмаларын өздігінше ағыту. Киімдерін ұқыпты орындыққа іліп (немесе арнайы сөреге) қоюды, өз төсек орнын тауып жатуды үйрету. Ұйқы кезінде бала басына көрпені жауып, мұрнын жастыққа көміп тастамауын, жастықта баланың денесі емес, тек басы жатуын қадағалау. (өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ моториканы дамыту). Әлди Мақсаты: бала ағзасының физиологиялық тепе-теңдігін қалпына келтіру. Әлди, әлди, әлди-ай, Балалар ұйықтап жатыр. Төменгі төсекке, Балалар тыныш ұйықтайды, Мен ән саламын! Балалардың тыныш ұйықтауы үшін жайы баяу музыка тыңдау. «Әлди» Ж.Байырбекова (Музыка)
Біртіндеп ұйқыдан ояту, сауықтыру	Түскі ұйқыдан кейінгі сауықтыру шаралары (дене жаттығулары), ауа, су емшаралары, жалпақ табандылықты болдырмау үшін түйіршікті және жұмсақ жолақшалармен жүру Керует жанындағы жаттығулар

шаралары	Бойымызды жазайық. Қолымызды созайық Жаттығулар жасайық, Ұйқымызды ашайық. - Б. қ. қол белде: басты оңға, солға, алға, артқа бұру. - Б. қ. кезекпен оң қолды және сол қолды кезекпен көтеру. - Б. қ. оң жаққа және сол жаққа бұрылу. - Б. қ.: қолды аяқ ұшына жеткізу, бастапқы қалыпқа келу. Бір орында жүру, ұйқы бөлмеден аяқ ұшымен шығады. 7-8 рет(дене шынықтыру). Киімдерін реттілікпен өздігінен киіну. Түймелерін қадау, сырмаларын сыру, аяқ киімдерін дұрыс киюді үйрету. Қыз балаларды шаштарын тарауға үйрету (өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ моториканы дамыту). Қолдарын жуу, құрғатып сүрту, сүлгіні өз орнына іліп қоюды үйрету Шомылған баланы, Аймалап алады. Сүртеді қолыңды, Сүртеді жоныңды. (мәдени-гигиеналық дағдылар).				
Бесін ас	Гигиеналық шараларды орындау (мәдени-гигиеналық дағдылар). Балалардың назарын тағамға аудару, мәдениетті тамақтануға баулу Ас мәзірімен таныстыру. Бір-біріне кедергі жасамай мәдениетті отыруға баулу, балалардың назарын тағамға аудару. «Бата» Басыңа бақ орнасын, Қызыр болсын жолдасың. Дастарханың мол болсын, Абыройың зор болсын.(Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет).				
Балалардың дербес іс-әрекеті	«Пароход» Мақсаты: Негізгі бөліктердің пішінін, олардың орналасуы мен өлшемдерін бере отырып, қарапайым қарындашпен заттарды салуды үйрену. Силуэтті балауыз қарындаштармен бояуды үйретуді	"Дүкенге жүк көлігі келді" Мақсаты: Суретте қарапайым сюжетті жеткізу, графикалық схемаға сәйкес композиция жасау, үлкен терезелері бар дүкеннің архитектурасын өзі ойлап табу, бүкіл щеткамен және ұшымен жұмыс істеу тәсілдерін бекіту.	"Итпен шекарашы" Мақаты: Балаларды адам мен жануардың бейнесінде, тән ерекшеліктерін (киім, поза), фигура мен бөліктердің салыстырмалы мөлшерін беруге үйрету. Суретті паракқа сәтті орналастыруды үйрену.	"Посттағы сарбаз" Мақсаты: Костюмнің, позаның, қарудың тән ерекшеліктерін жеткізе отырып, суретте жауынгер бейнесін жасауға үйрету. Суретті қағаз парағына қою, үлкен сурет салу қабілетін бекіту. Сурет салу және сурет салу дағдыларын қолдану. Қазақстан армиясына деген қызығушылық пен құрметке тәрбиелеу.	" Балалар жаттығу жасайды" Мақсаты: Балаларды дене мүшелерінің салыстырмалы мөлшерін, адам фигурасының жалпы құрылымын, жаттығу кезінде қолдың орналасуының өзгеруін анықтауға және беруге үйрету. Кескіндерді қарындаштармен салу және бояу әдістерін бекіту.

	жалғастыру акварельмен дымқыл қағаз. Материал: Акварель қағазы, балауыз қарындаштар, акварель бояулары, кең щеткалар, бояғыштар, су құтылары, шүберектер. (Сурет салу) «Саңырауқұлақ астында» (Түсті қағаз. Заттың кесілген бөліктерінен Аппликация және контур бойымен үзу) Мақсаты: Тіктөртбұрыштан жартылай кесуді үйрену жоғарғы бұрыштарды дөңгелектеу, шаршыдан тік кесу. Түсті жасауды үйрену шөпті жоғарғы сызық бойымен кесу арқылы қағазға салу. Кесуді үйренуді жалғастырыңыз жолақтарға түзу	Материал: 1\3 боялған тоналды қағаз парақтары, гуашь бояулары, жұмсақ щеткалар. (Сурет салу) «Дастархандағы әшекейлер» (Түсті қағаз. Сәндік аппликация заттың кесілген бөліктерінен) Мақсаты: Балаларға кестеленген бұйымдардың сұлулығын көрсету. Қысқа жолақтарды түзу сызықпен кесуді үйренуді жалғастыру. Безендіруді үйрету нысан түрлі-түсті жолақтармен тікбұрышты, олардан тұрады геометриялық өрнек. Ұқыпты желімдеу әдістерін бекітіңіз. Үлестіріме материал. 20x10 см сурет салуға арналған қағаз жолағы, квадраттар 10x10 см түсті қағаз, қайшы, PVA желімі. щеткалары, шүберектер, клеенкалар-астар.(Жапсыру)	Қарындаштармен (түрлі-түсті балауыз қарындаштармен) сурет салу және сурет салу әдістерін бекіт Материал: А4 парақтары, түрлі-түсті қарындаштар, қарапайым (графит) қарындаш немесе түрлі-түсті балауыз қарындаштар (әр балаға). (Сурет салу) «Дәрігер мамандығы» Мақсаты: Балалардың әртүрлі кәсіптер, кәсіби құралдар туралы түсініктерін кеңейту; "кәсіп" жалпыланған тұжырымдамасын қалыптастыру, белсенді сөздікті жұмбақтармен байыту, зейінді дамыту; оқуға деген оң мотивацияны тәрбиелеу, Ортаңғытердің еңбегін құрметтеу; парактың бүкіл ауданын қолдана отырып композиция жасауға үйрету, аппликация бөлшектерін үйлесімді орналастыру, трафаретпен жұмыс	Материал: Қарапайым (графит) қарындаш, түрлі-түсті қарындаштар, А4 парағының ½ өлшемді қағазы (әр балаға) (Сурет салу) «Зергермамандығы. Аппликация сақинасы» Мақсаты: балалардың зергер мамандығы туралы түсініктерін қалыптастыру. - осы кәсіптің адамында қандай қасиеттер болуы керек екендігі туралы түсінік қалыптастыру; - балаларға әртүрлі сәндік тастар туралы алғашқы білім беру; - қылқалам, қайшыны қолдану дағдыларын бекіту. - мектеп жасына дейінгі балалардың танымдық қызығушылығын, дағдыларын мен дағдыларын қалыптастыруға және дамытуға жәрдемдесу. - еңбекке, кез келген мамандықтағы адамдарға құрмет көрсетуге тәрбиелеу; - балалардың көркемдік талғамын, эстетикалық сезімдерін, сұлулықты көру қабілетін жетілдіру; шығармашылық қиялын дамыту. Материалдар: ноутбук, проектор, экран,	Тәуелсіздікті, шығармашылықты, өз суреттері мен құрдастарының суреттері туралы айту қабілетін дамыту. Материал: парақтар А4, графит және түрлі-түсті қарындаштар (әр балаға) (Сурет салу) «Аспаз мамандығы» Мақсаты: Балалардың аспаздың жұмысы туралы түсінігін қалыптастыру және ол не үшін қажет. Балалардың дайын бөлшектерден тұтас кескін жасау дағдыларын дамыту (Аспаз). Балалардың аспазшы мамандығы және аспазшының жұмысы туралы түсініктерін кеңейту және нақтылау; Дайын өнім кескінінің бөлшектерін қағаздың фонына қою, суретті белгілі бір ретпен жабыстыру дағдыларын бекіту. Бөлшектерді мұқият, өздігінен жабыстыру қабілетін дамыту; композиция сезімін дамыту. Жұмысты орындау кезінде табандылыққа, адамдардың еңбегін

	сызық бойымен төртбұрыш, оларды екіге бүктеп, ішінара жабыстырыңыз жаңбыр тамшыларына еліктейтін кеңес. Сюжеттік композиция жасауға үйрету. Ертегілерге деген қызығушылықты арттыру. Үлестіріме материал. Альбом парақтарының жартысы, 6х3 см тіктөртбұрыш (саңырауқұлақ қақпағы), 4х4 см шаршы (аяғы), 15х5 см жасыл қағаз жолағы. шаршы 6х6 см көк қағаздан, қайшы, PVA желімі, желім щеткалары, шүберек, астарлы майлықтар. (Жапсыру)		істеу қабілетін бекіту, балалардың шығармашылық қабілеттерін дамыту; көркем шығармашылыққа деген қызығушылықты тәрбиелеу; дәлдікті, еңбекқорлықты, тәуелсіздікті, көркемдік талғамды қалыптастыру. Материал: "шаштараз", "аспаз", "дәрігер", "құрылысшы" балалар жиынтықтары; түрлі-түсті қағаздар, қайшылар, трафареттер, қарапайым қарындаштар, желім, фломастер. (Жапсыру)	"мамандық – зергер" презентациясы, мамандықтар туралы жұмбақтар, слайдтар, қарауға дайындалған тастар, өнімді қызмет үшін – түрлі-түсті қағаздар, щеткалар, қайшылар, маталар мен дымқыл майлықтар. (Жапсыру)	құрметтеуге тәрбиелеу. Алдын ала жұмыс : д/балабақша асханасына Экскурсия және аспазшылардың жұмысын бақылау; тақырып бойынша иллюстрацияларды қарау; балалармен әртүрлі кәсіптер туралы әңгімелесу. Материалдар: аспаздың кескін дайындамалары - әр балаға, желімге, майлықтарға, клеенкаларға, "мамандық" тақырыбындағы сюжеттік суреттер. (Жапсыру)
Тәрбиеші мен баланың еркін қызметі	Балалардың қызығушылықтарын мақсатты ойын арқылы, танымдық-зерттеушілік жұмыс, музыкалық-көркем образ, қимыл-қозғалыс, коммуникативтік байланыс, оқыту, еңбекке баулу арқылы дамыту <i>(оның ішінде өңірлік ерекшелікті ескерумен)</i>. Балалардың ойы мен идеяларын ескеру арқылы олардың қабілеттерін ашуға мүмкіндік беру. «Емхана» картотека №10 Ойынның мақсаты: Ақ халатты абзал жандардың игілікті еңбегіне деген балалардың сүйіспеншіліктерін арттыру. Дәрігердің сезімталдығы, кішіпейілділігі, қамқорлығы сияқты қасиеттерін жете түсіндіру.				

	Қажетті атрибуттар: дәрігердің ақ халаты, қалпақ, рецептті жазатын қағаз, қалам, фонендаскоп, градусник т.б. құралдар.				
Серуенге дайындық	Серуенге қызығушылықты арттыру. Балалардың реттілікпен киінуі, серуенге шығу, топтық ережелерді қайталау. «Киімді қалай киюге болады?» әңгіме Киімдердің тазалығын сақтау қажет. Киінгенде киімнің түймесінің дұрыс қадап, көйлектің шалбардың немесе юбканың ішіне салынғанын қадағалау керек. Шұлықтың, аяқ киімнің оң киілуіне баса назар аудару керек. <i>(Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет)</i>				
Серуен	Күннің екінші жартысындағы ауа-райы құбылыстары мен табиғат объектілерін бақылау <i>(қоршаған ортамен таныстыру)</i> Қимылды ойын: «Ортаға түспек» Ойынға қатысушылар екі командаға бөлінеді. Ойын үлкен алаңда өтуге тиіс. Жерге көп бала сиятындай үлкен төртбұрыш сызылады. Бірінші команда сол төртбұрыштың ішіне енеді де, екінші команда сыртында орын	Күннің екінші жартысындағы ауа-райы құбылыстары мен табиғат объектілерін бақылау <i>(қоршаған ортамен таныстыру)</i> Қимылды ойын: «Кішкене өзен арқылы» Ойынға бір топ (6-8 адамнан) бала тартылады. Алаңда бір-бірінен 1,5-2м қашықтықта екі сызық сызылады. Бұл өзен. Ойнаушылар сызықтың жанында өзеннің жағасында тұрады. Олар өзеннен анық сызылған дөңгелектер арқылы аяғын суламай, тастан-тасқа секіріп өтуі керек.	Күннің екінші жартысындағы ауа-райы құбылыстары мен табиғат объектілерін бақылау <i>(қоршаған ортамен таныстыру)</i> Қимылды ойын: «Тауық қорадағы түлкі» Алаңның бір жағынан тауық қораның орны сызылады. Тауықтар қорадағы орындарда тауықтар отырады. Алаңның қарама-қарсы жағында түлкінің іні болады. Қалған жердің бәрі қора. Ойнаушылардың біреуі түлкі белгіленеді, ал қалғандары-тауықтар. Тәрбиешінің белгісі бойынша тауықтар	Күннің екінші жартысындағы ауа-райы құбылыстары мен табиғат объектілерін бақылау <i>(қоршаған ортамен таныстыру)</i> Қимылды ойын: «Ұшақтар» Балалар алаңның әр жерінде 3-4 жалаушалармен белгіленген калоннамен тұрады. Ойнаушылар ұшқыштарды бейнелейді. Олар ұшуға әзірленеді. Тәрбиешінің: Ұшуға әзірленіңдер! деген сигналы бойынша балалар қолдарымен қимыл жасап, маторды іске қосқан болады. Тәрбиеші: «Ұшыңдар» -дейді. Балалар қолдарын екі жаққа жазып, алаңда жан-жаққа бытырап, ұшып жүреді. Тәрбиешінің: «отырыңдар» деген сигналы бойынша ұшақтар өз орындарын тауып,	Күннің екінші жартысындағы ауа-райы құбылыстары мен табиғат объектілерін бақылау <i>(қоршаған ортамен таныстыру)</i> Қимылды ойын: «Ақ серек, көк серек» Ойын ашық алаңда өткізіледі. Ойынға қатысушылар екі топқа бөлінеді. Аралығы 30-40 метрдей жерге бір-біріне қарама-қарсы орналасады. Қаз-қатар қол ұстасып тізіліп тұрады. Жеребе бойынша ойынды бастаған топтың балалары әндете өлең айтады: Ақ серек те көк серек, Бізден сізге кім керек? Екінші топтағылар бір ойыншының атын атайды. Сол кезде аты аталған бала өз тобынан

	алады. Ойын басталған соң, сыртындағы ойыншылар тік төртбұрыштың ішіндегі ойыншыларды бір доппен дәлдеп ұра бастайды. Доп тиген бала сызықтың сыртына шығарылады. Егер ол денесіне дарытпай, әр жерге түсірілмей допты қағып алса, сыртқа шығарылғандардың біреуін кіргізіп алады. Тік төртбұрыштың ішінде жалғыз ойыншы қалғанда ұтып жатқан команда оған 10 не 20 рет ойналуға ойын бұйырады. Ол бұл сыннан құламай өтсе, сырттағы командаластарын түгел ішке кіргізіп алады. Егер айнала алмай, құлап қалса, өзі де сыртқа шығып,	Дөңгелектердің арасының қашықтығы балалардың оларға бірінен-біріне секіре алатындай болуы керек. Өзеннен қатарынан 2-3 бала өтеді, ал қалғандары тәрбиешімен бірге оларды бақылап тұрады. Секіре алмай, аяғын сулап алғандары оны күнге кептіруге кетеді-орындыққа отырады. Кейін олар ойынға қайтып араласады, тәрбиеші оларды қалай болса да мақтап, жағаның екінші жағына өтуге көмектеседі. (дене шынықтыру)	бағанадан секіріп-секіріп түседі де корада жүгіріп ойнап жүреді де дән шокиды, қанаттарын қағады. Тәрбиешінің «Түлкі» деген белгісі бойынша тауықтар тауық қораға қашып барып, ағаштарға отырады, ал түлкі қаша алмаған тауықты ұстап, ініне алып кетеді. Қалған тауықтар отырған ағаштардан қайтадан ұшып түседі, ойын жаңадан басталады. Түлкі екі-үш тауық ұстағаннан кейін, ойын аяқталады. Ойынды басқа түлкімен қайталауға болады. (дене шынықтыру)	жерге қонады: балалар калоннаға тұрып, бір тізерлеп отырады. Тәрбиеші қай калоннаның тез сапқа тұрғанын атап өтеді. Алғашқы кезде калоннаның бастаушысы етіп екпіндірек балаларды белгілеу керек. (дене шынықтыру)	шығып, екпіндей жүгіріп келеді де, қарсы топтың тізбегін үзіп кетуге тырысады. Егер үзіп кетсе, бір баланы жетелеп апарып, өз тобына қосады. Ұзе алмаса, өзі сол топта қалады. Енді кезек бойынша ойынды екінші топ әлгі әдіспен бастайды. Осылайша ойын кезекпен жалғаса береді. Қай топ өз ойыншыларынан көп айырылып қалса, жеңілген боп есептеледі. (дене шынықтыру)

	ішке ұтқан команда кіреді. (дене шынықтыру)				
Серуеннен оралу	Балалардың киімін ретімен шешу, әндерді үйрену, жұмбақтарды шешу, дербес және ойын әрекеті				
Балалардың үйіне қайтуы	Балалардың жетістіктері туралы әңгімелесу, ата-аналардың балаларды тәрбиелеу мен дамыту бойынша сұрақтарына жауап беру, кеңес беру. Кеңес: «Жаз уақытында жарақаттанудың және уланудың алдын алу»				

**Балалардың жаз мезгіліндегі өмірін және тәрбиесін ұйымдастыру циклограммасы
2023 жыл**

Мектепке дейінгі ұйым: «Ақбота» бөбекжай» МКҚК

Топ: «Балапан» ортаңғы тобы

Балалардың жасы: 3 жастағы балалар

Жоспардың құрылу кезеңі: 31.07-04.08.2023 жыл

Күн тәртібінің кезеңдері	Дүйсенбі 31.07.2023	Сейсенбі 01.08.2023	Сәрсенбі 02.08.2023	Бейсенбі 03.08.2023	Жұма 04.08.2023
Ата-аналармен әңгімелесу Балаларды Қабылдау	Ата-аналармен бала денсаулығы, баланың үйдегі және көшедегі күн тәртібі туралы әңгімелесу. Балаларды қабылдау: таңертеңгі сүзгі, балаларды жақсы көңіл-күймен қарсы алу. Балалар үшін қолайлы жағдай жасау, баланың бүгінгі көңіл – күйі туралы, оны не қызықтыратыны туралы әңгіме, жеке пікір білдіруге баулу Балалармен әңгіме: «Жаз деген не?» Міндеттері: балалардың табиғаттағы, адам өміріндегі маусымдық өзгерістер туралы білімдерін бекіту және жүйелеу; балалардың жаздың тән белгілері туралы түсініктерін кеңейту. Қызығушылықты, байқағыштықты, жазғы табиғаттың сұлулығын байқай білуге, табиғатқа ұқыпты қарауға тәрбиелеу. (сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет)				
Балалардың дербес іс-әрекеті (баяу қимылды ойындар, үстел үсті ойындары, бейнелеу әрекеті, эксперимент, кітаптар қарау және өзіне-өзі қызмет ету, тағы басқа іс-әрекеттер)	Перспективалық жоспарда қойылған міндеттерді іске асыру				
	Құрылыс ойыны: «Бір кездері ұшақ болған» (қағаздан) Міндеттері: балаларды қағаздан қолөнер жасауға және оның қасиеттерімен таныстыруға үйретуді жалғастыру. Өлең	Құрылыс ойыны: "Ойыншық қоршау" (құрылыс материалы) Міндеттері: балалардың қоршау салу қабілетін бекіту, кірпішті шеңбер бойымен тігінен орналастыру, оларды	Құрылыс ойыны: «Үйшік үй» (құрылыс материалы) Міндеттері: балаларды құрылыс материалынан ғимараттар салуға, кірпіштерді бір-біріне тығыз қоюға, едендермен ғимарат	Құрылыс ойыны: "Қақпа" (төмен, жоғары) Мақсаты: балаларды биіктігін көрсету арқылы заттың құрылымын өзгертуге үйрету. Демонстрациялық және үлестірмелі	Құрылыс ойыны: "Ферма салу" (құрылыс материалы) Міндеттері: балалардың кеңістікті жабу қабілетін бекіту, кірпішті тар қысқа жағымен жазықтықтамақты

	оқудың қуанышын ояту. Әр балаға нәтижеге жетуге көмектесу. Ұсақ моториканы дамыту, дәлдікке тәрбиелеу. Сөздік жұмысы: ұшақ, қағаз, оригами. Жабдық: әр балаға 15*15 ақ қағаз шаршы, ұшақ ойыншық, оригами ұшағы. (Құрастыру)	бір-біріне тығыз қою. Балалардың ғимараттар салуға деген ұмтылысын дамыту. Сөздік жұмыс: балалардың сөйлеуінде сөздерді белсендіру: кірпіш, тар жағы. Жабдық: ойыншықтар, кірпіштер. (Құрастыру)	жасауға үйрету. Ғимараттарда таныс заттар туралы идеяны көрсетудің қарапайым қабілетін дамыту. Ойын және сөйлеу қарым — қатынасына деген ұмтылысты дамыту, сөйлеу әрекетін белсендіру (үлкен-кішкентай) текше. Драматизацияның алғашқы дағдыларын дамыту. Сөздік жұмыс: балалардың сөйлеуінде сөздерді белсендіру – кірпіш, пластина, үй. Ғимаратты ойнауға деген ұмтылысты тәрбиелеу. (Құрастыру)	материалдар: әр балаға 4 кірпіш пен 4 текшеден; автомашиналар. Ойын барысы. Тәрбиеші қақпаның қандай екенін сұрайды (жоғары және төмен, кең және тар). Қақпаны құру әдісін көрсетеді және түсіндіреді: 2 кірпішті бір-бірінен алшақ қойып, оларды үшіншісімен жабуыңыз. Төмен қақпа шығады. Тәрбиеші қақпаның биіктігін қалай арттыру керектігін түсіндіреді және көрсетеді: 2 кірпішке текшелер орнатып, оларды жоғарғы кірпішпен жабу. Құрастыру)	орналастыру, оларды түсі бойынша ауыстыру, қиялың дамыту, қажетті бөлшектерді таңдау, бөлшектерді салыстыру. Сөздік жұмыс: балалардың сөйлеуін сөзбен белсендіру – құрылыс материалы, жағы, тар, қысқа, ұзын, ферма, ит, мысық, сиыр, ешкі. Жабдық: ағаш құрылыс жинағы, ойыншықтар: ит, мысық, сиыр, ешкі. (Құрастыру)
Таңертенгі жаттығу	ТАҢҒЫ ГИМНАСТИКА КЕШЕНІ Сапқа тұру, жүру, жүгіру, жалпы дамытушы және тыныс алу жаттығулары. Мақсаты: баланың организмін «ояту», оны тиімді күйге келтіру, жан-жақты, бірақ бұлшықет жүйесіне орташа әсер ету, дененің белсенділігін арттыру, дұрыс қалыптың қалыптасуына ықпал ету. «Орамалмен» 1. Тік, түзу тұру. Орамал иықта оң қолды жазумен басты сол жаққа бағыттау. Б.қ. кейін келесі жаққа осылай істеу. 2. Орамалды кеуде тұсында жинақы ұстап, денені оңға 1-4 кейін солға 1-4 айналдыру. 3. Орамалды алдарында ұстап, жоғары көтеруден артқа шалқайып кейін алға иіліп тізе бүгіп отырудан б.қ.к. 4. Арқаға жатып, қол мен аяқты біркелкі көтеруден, орамалды башпайға тигізу. 5. Аяқты алшақ ашып отырып, оң кейін сол аяқ башпай жаққа иіліп орамалдарын тигізу. Тізені көтермеуге тырысу. 6. Орамал төмен, денені тік ұстап, қос аяқтан алшақ аяққа ауысып секіру сәтінде жалаушаны көтеру жоғары. Түсірген сәт б.қ.к. Кезектестіріп жәй жүру. (Дене шынықтыру)				
Таңғы ас	Гигиеналық шаралар: Мақсаты:	Гигиеналық шаралар: Таңғы ас алдында қолдарын	Гигиеналық шаралар: Таңғы ас алдында қолдарын	Гигиеналық шаралар: Таңғы ас алдында қолдарын жуу, қолды	Гигиеналық шаралар: Таңғы ас алдында қолдарын

	мәдени-гигиеналық дағдыларды қалыптастыру: өздігінен жуыну, тамақтану алдында, дәретхананы пайдаланғаннан кейін қолды сабынмен жуу. Көркем сөз: Біз білеміз, білеміз, иә, иә, Су қайда шашырайды. Шығыңыз, су ханшайымы, Біз жуынуға келдік! Біз көңілді, Қолымызды жуамыз! (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет) Тамақтану Көркем сөз: Мен түскі асты өзім жеймін. Мен аузымды ашамын! Күш болу үшін, Бізге сорпа пісірді. (өз орнын білу, дұрыс отыру, ас ішу құралдарын	жуу, қолды сүрту және орамалды орнына ілу. Көркем сөз: Дымқылдап күнде сен, Қолыңды сүйкесең. Кетіп кір-ыласың, Тап-таза боласың. (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет) Тамақтану (өз орнын білу, дұрыс отыру, ас ішу құралдарын дұрыс ұстау, тамақтану мәдениетін қалыптастыру, тамақ ішкенде сөйлемей, тамақтанып болғаннан кейін алғыс айту)	жуу, қолды сүрту және орамалды орнына ілу. Көркем сөз: «Қолды таза жуу керек, Жеңдер суланбайды. Кім жеңін түрмейді, Ол су алмайды» - Қолды жуады, жуады. Содан кейін тәрбиеші сабынды алып, айтады: «Қызғылт, хош иісті, Оны көпіртіңіз және сіз таза боласыз» - Сабындайды, көпіртеді және сабынды сумен жуады. - бетті сумен сулайды, сабындайды және жуады. - сүлгі алып, бетін сулап, қуыршақтың қолын сүртіп, сөйлейді: «Енді мұрын таза, Иегі таза Және көздер жарқырайды – Көңілді көрінеді!» (Сөйлеуді дамыту және көркем	сүрту және орамалды орнына ілу. Көркем сөз: Дымқылдап күнде сен, Қолыңды сүйкесең. Кетіп кір-ыласың, Тап-таза боласың. (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет) Тамақтану (өз орнын білу, дұрыс отыру, ас ішу құралдарын дұрыс ұстау, тамақтану мәдениетін қалыптастыру, тамақ ішкенде сөйлемей, тамақтанып болғаннан кейін алғыс айту)	жуу, қолды сүрту және орамалды орнына ілу. Көркем сөз: Біз білеміз, білеміз, иә, иә, Су қайда шашырайды. Шығыңыз, су ханшайымы, Біз жуынуға келдік! Біз көңілді, Қолымызды жуамыз! (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет) Тамақтану Көркем сөз: Міне, маған қасық бұршақ сорпасын алып келеді, Ал котлетті тікелей аузына шанышқы салып береді. (Сөйлеуді дамыту) (өз орнын білу, дұрыс отыру, ас ішу құралдарын дұрыс ұстау, тамақтану мәдениетін қалыптастыру, тамақ ішкенде сөйлемей, тамақтанып болғаннан кейін алғыс айту)

	дұрыс ұстау, тамақтану мәдениетін қалыптастыру, тамақ ішкенде сөйлемей, тамақтанып болғаннан кейін алғыс айту)		әдебиет) Тамақтану (өз орнын білу, дұрыс отыру, ас ішу құралдарын дұрыс ұстау, тамақтану мәдениетін қалыптастыру, тамақ ішкенде сөйлемей, тамақтанып болғаннан кейін алғыс айту)		
Ұйымдастырыл- ған іс-әрекетке дайындық	Балалар әсерлерімен бөлісу, жаңалықтарды білу, бірлескен жоспарларды, мәселелерді талқылау, қызығушылықтары бойынша әрекет түрін таңдау, ережелер туралы келісу және т. б. (сөйлеуді дамыту) Ұйымдастырылған іс-әрекет тақырыбына сай жұмбақтар жасыру. Жаттаған тақпақты есіне түсіріп, қайталап айту.				
	Жауын Жауын жауын жау- жау. Егін басын бау- бау. Жауын жауып. Біз тығылайық қоя тұр. Жауын – жауын жау-жау. Жаумай енді қоя тұр. Балалардың олды көбі су. (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет)	Жел Шөпті қозғап жел еседі. Шөптер дыбыс береді, Ш-ш-ш-ш Жел ақырын басылды Шөптер де дем алды. (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет)	Күн Күн шығады жарқырап Көк аспаннан қызарып, Күн қайтқанда аспанға Түн болады – сен қал ұйықтап Мен сенімен боламын Тәтті ұйықта балдырап Таң тағы да болады. (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет)	Тышқандар Екі тышқан бір күні Сыбырласып ақырын Қалай жүреді тышқандар Бірде қатты Бірде ақырын Жүргенде енді осылай Мысықты да оятты. (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет)	«Доп» Алақандар бір-бірімен жабысады. (доп пішінін жасайды). Тұмсығымен доп іздеп, Ойнағысы келіп тұр. (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет)

Мектепке дейінгі ұйымның кестесі бойынша ұйымдастырылған іс-әрекет	Дидактикалық ойын: "Ғажайып дорба" Мақсаты: жәндіктер туралы түсінікті бекіту. Ойын барысы: балаларға әртүрлі тапсырмалар беріледі: сөмкеде жәндіктерді (ойыншықты) қолыңызбен алу. Ойын тапсырмасы: сөмкеде тұрған жәндікті атау. Болжам жасаушы жәндіктерді сөмкеден дұрыс шығарып, сөмкені басқа балаға береді. Ойын тапсырмасы: үлкен немесе кішкентай жәндік пе? Ойын сөмкеде бірде-бір жәндік болғанша жалғасады. Ойын тапсырмасы: ұшатын, жорғалайтын, секіретін, жүгіретін жәндіктердің сипаттамасы. (Қоршаған ортамен таныстыру)	Дене шынықтыру (Спорт нұсқаушысының жоспары бойынша) Дидактикалық ойын: «Көбелектер» Мақсаты: балалардың жәндіктер, көбелектер туралы білімдерін анықтау. Көбелектер құрылымындағы пропорцияларды, т формаларын көбелектер әлеміндегі бар шындықпен көзбен байланыстыру қабілетін қалыптастыру. Материал: дидактикалық ойын алаңында әртүрлі гүлдер бейнеленген, олардың арасында айналмалы көбелектермен суреттер салынған (әртүрлі өлшемдер, пропорциялар, құрылым) (Қоршаған ортамен таныстыру) «Кішкентай қонжық» Мақсаты: балаларды алақанның тікелей қимылымен	Дене шынықтыру (Спорт нұсқаушысының жоспары бойынша) Дидактикалық ойын: "Жәндіктерді бүкте" Мақсаты: балалардың жәндіктер туралы білімдерін бекіту. Ең типтік белгілер бойынша сипаттауға үйрету. Материал: әр түрлі жәндіктер бейнеленген суреттер (әрқайсысы екі данада). Барысы: суреттердің бір данасы бүтін, ал екіншісі 4 бөлікке бөлінген. Балалар бүкіл суреттерді қарастырады, содан кейін оған Мозаика салады. Алынған жәндіктер сыртқы жағынан қандай дыбыстар шығаратынын және қалай қозғалатынын сипаттайды. (Қоршаған ортамен таныстыру) «Сары тиін» Мақсаты: балаларды	Музыка Тақырыбы: «Хош иісті гүлдер» Ән тыңдау: «Гүлдерайым» халық әні Т.Қоңыратбаев. Ән айту: Қызғалдақтар Музыкалық ырғақты қимыл: «Көңілді ноталар» биі Дидактикалық ойын: «Ақырын-қатты» Мақсаты: балалардың жәндіктердің әрекеттері мен дыбыстары туралы білімдерін бекіту және жүйелеу. Материал: доп. Барысы: тәрбиеші балалармен әңгіме жүргізеді, оның барысында жәндіктердің пайда болуы, әрекеттері мен дыбыстары туралы білімдерін нақтылайды. Осыдан кейін балалар шеңберге тұрып, сұраққа тез жауап береді. Кім есіне түсіре алмаса, ол өз кезегін өткізіп жібереді. "Кім ақырын"? мұғалім сұрайды және допты лақтырады. "Кім қатты"? тәрбиеші сұрайды және допты лақтырады. (Қоршаған ортамен таныстыру)	Дидактикалық ойын: "Балықтар, құстар, аңдар, жәндіктер" Мақсаты: жануарларды түрлері мен топтары бойынша жіктеуге үйрету. Материал. Доп. Ойын барысы: Тәрбиеші допты лақтырып, "құс" сөзін айтады. Бала, допты ұстап алғаннан кейін, "торғай" сияқты түр ұғымын таңдау керек. (Қоршаған ортамен таныстыру) «Ала мысық» Мақсаты: балаларды заттарды мүсіндеуге үйрету. Тақырыпты бейнелеуге деген ұмтылысты қолдау. Шығармашылықпен айналысуға деген ұмтылысты тәрбиелеу. Материал: клеенкалар, ермексаз, стектер, майлықтар. (Мүсіндеу)

	«Менің сүйікті ойыншығым» Мақсаты: ермексаздың көмегімен балалардың сүйікті ойыншықтарының суреттерін жасау дағдыларын қалыптастыру. балаларды мүсіндеуде сүйікті ойыншықтың бейнесін жасауға үйрету; алақандар мен саусақтармен мүсіндеудің әртүрлі әдістерін бекіту; қолдың ұсақ моторикасын дамыту басталған істі соңына дейін жеткізуге деген ұмтылысты, өз жұмыстарына эстетикалық қатынасты тәрбиелеу; ойыншықтарға ұқыпты қарауға тәрбиелеу. Материал: клеенкалар, ермексаз, стектер, майлықтар. (Мүсіндеу)	ермексазды домалату арқылы мүсіндеуге үйрету. Ермексазбен мұқият жұмыс істеуді үйрену. Мүсіндеуге қуануға деген ұмтылысты дамыту. Материал: клеенкалар, ермексаз, стектер, майлықтар. (Мүсіндеу)	бірдей пішіндегі екі бөліктен (ұзартылған бөліктер) тұратын затты мүсіндеуге үйрету. Ермексаз шоғырын көзге екі тең бөлікке бөлу, бойлық қозғалыстармен домалату және тегістеу қабілетін бекіту. Жасалған кескіннің қуанышын ояту. Материал: клеенкалар, ермексаз, стектер, майлықтар. (Мүсіндеу)	«Сұр қоян» Мақсаты: балаларды бірдей пішіндегі екі бөліктен тұратын затты мүсіндеуге үйрету. Ермексаз бөлігін екі тең бөлікке бөлу, бойлық қозғалыстармен домалату және тегістеу қабілетін бекіту. Жасалған кескіннің қуанышын ояту. Материал: клеенкалар, ермексаз, стектер, майлықтар. (Мүсіндеу)	

Серуенге дайындық	Өз-өзіне қызмет көрсету дағдыларын қалыптастыру. Киінудің бірізділік алгоритмін бекіту. Бір-біріне көмек көрсету (тәрбиешінің және белсенді балалардың көмегі), серуенге мотивация (мазмұны, проблемалық жағдаяттар), көркем сөзбен ынталандыру (мақал-мәтелдер, жаңылпаштар, жұмбақтар, өлеңдер). Көтеріңкі көңіл-күй сыйлау. Көркем сөз: Шаршағанда ырғалып, Гүлге ұқсап демалам. Қанатымды бір қағып, Гүлдей болып жайқалам.				
Серуен	1) Балалардың денсаулығын нығайту, қимыл-қозғалыс белсенділіктерін арттыру (қимылды дидактикалық ойындар, ережелері бар қимылды ойындар, ойын жаттығулары, жарыстар, ұлттық ойындар және басқа). Көтеріңкі көңіл-күй сыйлау. Балалардың танымдық қызығушылықтарын дамыту. Мақсатты серуендер, танымдық әңгімелер, бақылаулар, табиғатты бақылау тәсілдерін көрсету, сенсорлық бақшадағы тәжірибелер. Балалардың шынайы өмірді көркем-эстетикалық қабылдауын қалыптастыру. Аумақтық кеңістікте немесе оның сыртында табиғатты тамашалау. Сенсорлық бақшада тірі және өлі табиғат нысандарын, табиғат құбылыстарын бақылау. Балалардың дербес шығармашылық әрекетіне мүмкіндік беру. 2) Еңбекке баулу үшін балабақша ауласында баланың қызығушылығын оятатын кеңістік құру. Балаға Ортаңғытердің еңбек етуін бақылату және оларға көмектесуге, бірлесіп жұмыс істеуге тарту. Балалардың ойын, идеясын жүзеге асыру. Серуенге алып шыққан заттарымен ойнату. 3) Музыка жетекшісі мен дене шынықтыру нұсқаушының жоспары бойынша жүргізілетін шаралар немесе бірлескен жұмыстар.				
Кішкентай балаларды бақылау	Жолды жөндеу жұмысын бақылау.	Шөпті шауып жатқан бағбанды бақылау.	Заттардың көлеңкесін бақылау.	Термометр көмегімен ауа температурасын бақылау.	
Бақылау.	Бақылау.	Бақылау.	Бақылау.	Бақылау.	
Балалар бөліміне бару. Балалардың жазда қалай киінетіндеріне назар аудару:көйлектер,шалақ шалбар, бас киімдер орамалдар, жеңіл қалпақтар(күннің көзі басты қыздырмас үшін), жазғы киімдер ашық түсті болуға	Балалардың үлкендер еңбегі туралы –жұмысшылардың жолды жөндеуі, еңбек мөлшері туралы ұғымдарын кеңейтуді жалғастыру(асфальтты ескі қабатын алу,ұсақталған тас қабатын төсеу, құм, катокпен тегістеу, ыстық смоланы құю, асфальт қабатын төсеу), механикаландыру рөлі	Жайылымдағы өсімдіктер туралы білімді анықтау және бекіту,шөпті шауып жатқан бағбанды қадағалау,жайылымдағы шөп биік және шүйгін екенін және де оны үй жануарларына қысқа азық үшін шауып алатындығын атап өту;шабылған шөптен кепкен хош иісті пішен шығады.Адамдардың еңбек	Күннің жоғары тұрғанын анықтау, заттардың көлеңкесін,таңертең балалардың өздерінің көлеңкесін күн әлі жоғары шықпағанда және күндіз,ол әлі бастан жоғары тұрғанда бақылауға болады,көлеңкенің ұзындығын өлшеу,көлеңкеде заттар суығырақ, күннің көзінде жылырақ болатынына	Балалардың термометрді қолданып ауа температурасын өлшеу ептілігін бекіту,сынап бағанасы қызыл сызықтан жоғары болған кезде жылы екенін білдіретініне назар аудару. Қаншалықты бағана жоғары болса,сонша жылы болады; цифрлар неше	

тиіс екеніне көңіл аудару(қошкыл киімдер күн сәулесін тартады). Өлі табиғаттың жазғы құбылыстары туралы білімін бекіту, ауа райына, кезеңге байланысты киімдер, жыл мезгілдерінің киімдерін салыстыру, еске алу. Балалар арасында достық қарым-қатынасты қалыптастыру. Ізгілік және қамқорлық сезімін тәрбиелеу. (Қоршаған ортамен таныстыру) Мақал-мәтел: 1.Досы көпті жау алмайды, Ақылы көпті дау алмайды. 2.Балапан ұяда не көрсе, Ұшқанда соны іледі. Тақпақ: «Іні» Е. Өтетілеуұлы «Бір ісіме қапа ма»,	(адамның ауыр еңбегін машиналар ауыстырады- каток, жүк машиналары және т.б.). Машиналар адам еңбегін жеңілдетеді қорытындыға келтіру. Еңбектену қажеттілігіне және еңбек адамдарын сыйлауға тәрбиелеу. (Қоршаған ортамен таныстыру) Жұмбақтар: 1.Арқасында ауыл жүр, ала тайым шауып жүр. (Автобус) 2.Далаға құрған өрмегім, үстінен зулап келемін. (Теміржол) Жаңылтпаш: Вова Васяның вагон ойыншығын алып, Васяға вагон ойыншығын Вова бермеді. Мақал-мәтел: Жан қиналмай, Жұмыс бітпес. Талап қылмай, Мұратқа жетпес. Тақпақ: Жолың болсын! Н. Айтов Атам шықса сапарға -Жолың болсын! – дейді апам. Апам шықса сапарға	маңыздылығы туралы, азық өсімдіктерінің құндылығы туралы түсінікті қалыптастыру. Бұрын шөбі болған алаңқайды салыстыру, шөп қайтадан өскені, гүлдердің пайда болғаны туралы қорытынды жасау. Еңбек құралдарының атауларын анықтау: тырнауыш, айыр, пішен шабатын машина. Үлкендердің еңбегін құрметтеуді тәрбиелеу. (Қоршаған ортамен таныстыру) Жұмбақ: «Айт!» десе жүгірмес, Су тисе сілкінбес. (Шөп) Мақал-мәтел: 1.Шебердің қолы көпке ортақ. 2.Орайы келсе орақ ор. Тақпақ: «Кетпен» Ш.Сәниев Мен – кетпенмін, кетпенмін Мұраппен бір өткен күн. Арық аршып, су басып, Бау-бақшаға жеткенмін.	күн аспанда қозғалады деген қорытындыға келтіру. Бақыланған затқа қызығушылығын ояту. (Қоршаған ортамен таныстыру) Жұмбақ: Мен жүгірсем, ол да жүгіреді, Мен кідірsem, ол да кідіреді. (Көлеңке) (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет) Қимылды ойын: «Қақпашы» Жарысу элементтері бар спорттық ойындарға қызығушылығын дамыту. (Дене шынықтыру) Еңбек іс-әрекеті. Жиналған табиғи материалдардан панно құрастыру. Белсенділігін дамыту, жұмыстың үнемді әдістерін үйрету. Еңбек қызметінің мәдениетін тәрбиелеу, өз еңбегінің нәтижесіне ұқыпты қарауға тәрбиелеу. Өзіндік іс-әрекеті. Балалардың өзіндік ұжымының даму негізі ретінде дұрыс нысанды қарым-қатынас топтарын	градус жылы болып тұрғанын анықтауға көмектеседі; әрбір сызық бір градусты білдіреді. Даладағы және топтағы ауа температурасын өлшеу. Жазда далаға қарағанда топтағы температура төмен деген қорытынды жасау. Балалардың қызығушылығын, ақылды белсенділігін ояту. (Қоршаған ортамен таныстыру) Жұмбақ: Бір нәрсе жер мен көктің арасында, Көрінбес өзі түгіл қарасы да, Білінбей жер үстінде жүрсе дағы, Пайдалы адамзаттың баласына. (Ауа) Мақал-мәтел: 1. Жаздың бір күні – Қыстың мың күніне татыр. 2. Қыстағы қар жерге ырыс, Жердегі ылғал – елге ырыс. (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет) Қимылды ойын: «Дөңгелек бойынша пас беру»

Деп қарайды апама. Сипаттырып басынан, Еркелейді атама. (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет) Қимылды ойын: «Жүппен жарыса жүгіру» Белгі бойынша қолдарынан ұстасып жүппен жарыса шапшаң жүгіруді бекіту. Күнделікті белсенді қозғалтқыш қызметінің қажеттілігін қалыптастыру. (Дене шынықтыру) Еңбек іс-әрекеті Ойыншықтарды жөндеудің жеңіл жұмыстарын өз ықыласымен жүргізуге балаларды үйрету, басталған істі соңына дейін жеткізу ықыласын тәрбиелеу.	-Жолың болсын, - дейді атам. -Жолың болсын дейді олар, Үлкенге де кішіге. (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет) Қимылды ойын: «Өрт сөндірушілер жаттығу үстінде» Эстафетаны беру, колоннаға тұру, екі топқа бөліне білуді бекіту. Бір баспалдақ аралығынан екінші аралыққа өту, гимнастикалық қабырғаға шыға білу. Өзара көмектесуді өз бетінше дамыту. (Дене шынықтыру) Еңбек іс-әрекеті. Көкөністерді жинағаннан кейін жүйелерді қазу. Көкөністерді егуге жерді дайындауға үйретуді жалғастыру, көкөністерді күте білуді жетілдіру.	Ырым. Егер шөп шуласа – ашық ауа райы болады. (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет) Қимылды ойын: «Чехарда» Аяқтарын екі жаққа созып, сүйіліп төрт аяқтап тұрған серіктестерінен секіріп өту шеберлігін бекіту. Күш-қуатты, шыдамдылықты дамыту. (Дене шынықтыру) Еңбек іс-әрекеті. Шамаға шақ бағбанға көмектесу Еңбек қызметі процесінде балаларда еңбекті сүю ортақ пайдаға еңбек ету ынтасын, жауапкершілікті тәрбиелеуді жалғастыру.	пайдалану. Ұялшақ, балаларға бірінше доп лақтыру ойынға кірісуге және ұстай білуді көмектесу, өте белсенді бекіту. Физикалық қасиеттерін – өзіндік шапшаңдылық, икемділікті дамытуды. Үйлестіру қимылдарын жетілдіру. (Дене шынықтыру) Еңбек іс-әрекеті. Қысқа көкөністерді тұздау. Қысқа көкөністерді дайындау барысында үлкендерге шамасына қарай көмек көрсету. Жұмыс аяқталғаннан кейін жұмыс орнын өз бетінше жинай білуін бекіту. Дидактикалық ойындар. Тәжірибелер мен эксперименттер. «Не жылы, не суық?» Күннің көзінде әртүрлі заттар түрліше қызатыны туралы ұғымын кеңейту, себебі-олар әр түрлі материалдан жасалған, қызығушылығын дамыту. Өзіндік іс-әрекеті Ойын барысында балалардың бір-бірімен қатынаса білуін жетілдіру. Өз

					қылықтарымен іс-әрекеттерін көрсету, өз пікірлерін қорғау. Құрбыларының пікірлерімен келіспейтінін әдепті түрде айта білуін дамыту.
Серуеннен оралу	Балалардың реттілікпен шешінуі, жұмбақтар шешу, өлеңдер, әндер жаңылтпаштар, санамақтар және т.б. жаттау Киімді белгілі бір тәртіппен шешу және кию дағдыларын үйрету: - Түймелерді ретумен ағытамыз. - Көйлек, шалбарды шешеміз, ақырын іліп қоямыз. - Көйлекті шешіп, оны шалбарға, шортиға қосып іліп қоямыз. - Аяқ киімді шешіп, екінші аяқ киімді киеміз. - Колготкаларды шешіп, көйлекке қосып іліп қоямыз. (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет)				
Түскі ас	Гигиеналық шаралар: Түскі ас алдында гигиеналық шараларды орындау: қолды дұрыс жуу, өз орамалының орнын білу, қолды дұрыс сүрту, орамалды ілу көркем сөз қолдану: «Сылдырлайды мөлдір су, Мөлдір суға қолыңды жу» Кезекшілердің жұмысы: (асхана құралдарын, майлықтарды үстелге қою) Тамақтану (өз орнын білу, дұрыс отыру, асхана құралдарын дұрыс ұстай білу, ұқыпты тамақтану, сөйлеспеу, алғыс айту) (мәдени-гигиеналық дағдылар, өзіне-өзі қызмет ету, еңбек әрекеті) «Қонжыққа қасықты қалай ұстауды үйретеміз». (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет)				
Күндізгі ұйқы	Тамақтан соң ауыздарын сумен шаюды қалыптастыру. Киім түймелерін, сырмаларын өздігінше ағыту. Киімдерін ұқыпты орындыққа іліп (немесе арнайы сөреге) қоюды, өз төсек орнын тауып жатуды үйрету. Ұйқы кезінде бала басына көрпені жауып, мұрнын жастыққа көміп тастамауын, жастықта баланың денесі емес, тек басы жатуын қадағалау. (өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ моториканы дамыту). Әлди Мақсаты: бала ағзасының физиологиялық тепе-теңдігін қалпына келтіру. Әлди, әлди, әлди-ай, Балалар ұйықтап жатыр. Төменгі төсекке, Балалар тыныш ұйықтайды, Мен ән саламын!				

Біртіндеп ұйқыдан ояту, сауықтыру шаралары	Балалардың тыныш ұйықтауы үшін жайы баяу музыка тындау. «Әлди» Ж.Байырбекова (Музыка) Түскі ұйқыдан кейінгі сауықтыру шаралары (дене жаттығулары), ауа, су емшаралары, жалпақ табандылықты болдырмау үшін түйіршікті және жұмсақ жолақшалармен жүру (дене белсенділігі). Кереуеттегі жаттығу Оянайық бәріміз. Көздеріңді ашыңдар, Кірпіктеріңді көтеріңдер. Беттеріңді жеңіл қимылмен сипаңдар, Бір - біріне жымыыңдар, Бастарыңды оңға, солға бұрыңдар, Ауаны жұтыңдар, содан соң жіберіңдер, Іштеріңді тартыңдар, Көңіл күй көтерілді, Кеуделеріңді алақанмен сипаңдар, Жұдырықты қысыңдар, Енді біраз ашыңдар, Керіліңдер, созылыңдар, Енді ояныңдар, төсектен тұрыңдар. 3 рет(дене шынықтыру). Киімдерін реттілікпен өздігінен киіну. Түймелерін қадау, сырмаларын сыру, аяқ киімдерін дұрыс киюді үйрету. Қыз балаларды шаштарын тарауға үйрету (өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ моториканы дамыту). Қолдарын жуу, құрғатып сүрту, сүлгіні өз орнына іліп қоюды үйрету Шомылған баланы, Аймалап алады. Сүртеді қолыңды, Сүртеді жоныңды.(Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет)				
Бесін ас	Гигиеналық шараларды орындау (мәдени-гигиеналық дағдылар). Балалардың назарын тағамға аудару, мәдениетті тамақтануға баулу Ас мәзірімен таныстыру. Бір-біріне кедергі жасамай мәдениетті отыруға баулу, балалардың назарын тағамға аудару. «Бата» Аспандарың ашық, Жұлдыздарың жарық болсын, Абыройларың асқар таудай болсын!(Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет)				
Балалардың дербес іс-әрекеті	«Зиянды микробтар» кляксография техникасында	"Қоянның саятшылығы, ал түлкінің мұзы болды"	Еркін тақырыпта сурет салу «Фантастикалық гүлдер»	Ылғал техникасында сурет салу "Жазғы аспан" Мақсаты: "	"Жаңбыр жауады" Мақсаты: Балаларды суреттерде қоршаған өмірден алған әсерлерін

	сурет салу Мақсаты: Балаларды ауамен сурет салудың дәстүрлі емес техникасымен таныстыру – кляксография. Тыныс алу жүйесін, жалпы және ұсақ моториканы дамыту. Балалардың қиялын, өнертабысын, шығармашылық ойлауын дамытуға ықпал ету. Материал: Үлгі, қағаз ½ Парақ А4, акварель көк және қара; балалар саны бойынша коктейль түтіктері, Чумазка қуыршағы. (Сурет салу) «Алма ағашы» Мақсаты: Жазықтық мүсіндеуде, үлгі бойынша және дизайн бойынша бөліктердің бүтінін құрастыруда жаттығу; визуалды талдау қабілетін дамыту.	(“Түлкі мен қоян” ертегісі бойынша) Мақсаты: Балаларда қиялды дамытуды жалғастыру. Суретте ертегілердің бейнелерін жеткізе білу қабілетін қалыптастыру, шығарманың негізгі объектілерін бейнелейтін сюжеттік композиция құру. Сурет салу әдістерін әр түрлі бейнелеу материалдарымен (бояулармен, сангиналармен, көмір қарындаштарымен) бекіту. Материал: . Ақ немесе түрлі-түсті А4 қағаз парақтары, гуашь бояулары, су құтысы, майлықтар, щеткалар, сангина, көмір қарындаш (Сурет салу) «Егістіктегі қарбыз бен қауын» Мақсаты: Модель бойынша көкөністерді жобалауда, схемалар бойынша жазықтық мүсіндеу, олардың құрылыс нұсқаларын	Мақсаты: Экзотикалық өсімдіктерге негізделген фантастикалық Гүлдерді салуға қызығушылық тудыру. Түпнұсқа кескіндерді жасау үшін жапырақшаларды өзгерту және безендіру әдістерін көрсету. Шығармашылық қиялды, түс пен композиция сезімін дамыту. Гүлді өсімдіктерге деген қызығушылықты ояту, оларды тамашалауға, алынған идеяларды көркемдік қызметке қарауға және тасымалдауға деген ұмтылыс. Материал: АҚ және тоналды қағаз, фонға арналған түрлі-түсті, балаларға арналған жұқа материалдар – гуашь, акварель, пастель, киізден жасалған қаламдар, гелий қаламдары, түрлі-түсті қарындаштар, мақта тампондары, қауырсындар, жылтыр лак. Халықтық сәндік-	Акварель бояуларымен және әртүрлі гудтармен еркін тәжірибе жасау үшін жағдай жасау. материалдармен. Аспанды "дымқыл" түсті созылу арқылы бейнелеуге үйрету. Суретте жазғы эсерлерді көрсету үшін жағдай жасау, шығармашылық қиялды дамыту. Материал: А4 қағаз парақтары, акварель, мақта тампондары, су құтылары, түрлі-түсті қарындаштар, графит қарындаш, өшіргіш (Сурет салу) «Үйшік» Мақсаты: Балаларды тікбұрышты парақты екіге бүктеуге, бүктеу сызығын үтіктеуге, қолөнерді аппликациямен безендіруге үйрету. Материал: А4 картон, өздігінен жабысатын қағаздан жасалған түрлі түсті жолақтар. (Жапсыру)	бейнелі түрде көрсетуге үйрету. Сурет композициясын құру қабілетін бекіту. Суреттегі құбылысты жеткізу үшін сатып алынған әдістерді қолдануға үйрету. Қарапайым графит пен түрлі-түсті қарындаштармен (түрлі-түсті балауыз қарындаштармен, көмір қарындашымен, сангинамен) сурет салуда жаттығу жасау. Материал: парақтар А4, Қарапайым (графит) қарындаш, түрлі-түсті қарындаштар немесе түрлі-түсті балауыз қарындаштар, (Сурет салу) «Шие ағашы» Табиғи материалдан Мақсаты: жапырақтардан композиция жасауға, композицияны бөлшектермен шығармашылықпен толықтыруға, қиял мен шығармашылықты дамытуға үйрету. Материал: жәндіктердің графикалық бейнесі бар А4 парақтары, өздігінен

	Материал: желім жаққыш, желім, майлықтар, үлгілер (Жапсыру)	ойлап табуда жаттығу; геометриялық фигураларды ажырату және атау. Материал: желім жаққыш, желім, майлықтар, үлгілер: (Жапсыру)	қолданбалы өнердің әртүрлі түрлерінің өсімдік мотивтерінің элементтері бар кесте. (Сурет салу) «Клубника ағашы» Мақсаты: өздігінен жабысатын қағаз жолақтарын жабыстыруды үйрену. Материал: А4 картон, өздігінен жабысатын қағаздан жасалған түрлі түсті жолақтар. (Жапсыру)		жабысатын қағаздан жасалған түрлі түсті жолақтар. (Жапсыру)
Тәрбиеші мен баланың еркін қызметі	Балалардың қызығушылықтарын мақсатты ойын арқылы, танымдық-зерттеушілік жұмыс, музыкалық-көркем образ, қимыл-қозғалыс, коммуникативтік байланыс, оқыту, еңбекке баулу арқылы дамыту <i>(оның ішінде өңірлік ерекшелікті ескерумен)</i>. Балалардың ойы мен идеяларын ескеру арқылы олардың қабілеттерін ашуға мүмкіндік беру. «Ғарышкерлер» картотека №1 Ойын мақсаты: Балаларды еңбекті құрметтеуге, ұйымшылдыққа, достыққа баулу. Қажетті атрибуттар: көкшіл матадан тігілген ғарышкердің костюмі, бас киім, жалаушалар. Ойын шарты. Ойын серуенде, зымыран ойыншығының жанында өткізіледі. Балаларды рөлдерге бөлу: командир, механик, дәрігер, ғарышкерлер. Командир ғарышкерлермен жаттығу жүргізеді. Дәрігер денсаулықтарын тексереді. Ракетаға әр жолы 4-5 баладан отырып ұшады. Жерде жалаушамен белгі беріп, ұшатын, қонатын бағытын сілтеп көрсетеді. Ойынды түрліше күрделендіріп өткізуге болады.				
Серуенге дайындық	Серуенге қызығушылықты арттыру. Балалардың реттілікпен киінуі, серуенге шығу, топтық ережелерді қайталау. «Киімді қалай киюге болады?» әңгіме Киімдердің тазалығын сақтау қажет. Киінгенде киімнің түймесінің дұрыс қадап, көйлектің шалбардың немесе юбканың ішіне салынғанын қадағалау керек. Шұлықтың, аяқ киімнің оң киілуіне баса назар аудару керек. (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет)				
Серуен	Күннің екінші жартысындағы ауа-райы құбылыстары	Күннің екінші жартысындағы ауа-райы құбылыстары мен табиғат	Күннің екінші жартысындағы ауа-райы құбылыстары мен табиғат	Күннің екінші жартысындағы ауа-райы құбылыстары мен табиғат	Күннің екінші жартысындағы ауа-райы құбылыстары мен табиғат

	мен табиғат объектілерін бақылау (қоршаған ортамен таныстыру)	объектілерін бақылау (қоршаған ортамен таныстыру)	объектілерін бақылау (қоршаған ортамен таныстыру)	объектілерін бақылау (қоршаған ортамен таныстыру)	объектілерін бақылау (қоршаған ортамен таныстыру)
	Қимылды ойын: «Аяғымызбен жер тебеміз» Ойнаушылар қимылдаған кезде, көршісіне тимейтіндей қашықтықта дөңгеленіп тұрады. Тәрбиеші балалармен бірге тексті жай, тәптіштеп айтып тұрады. Балаларға өлеңде айтылған қимылдарды істеуге мүмкіндік береді. Аяқпенен тарсылдатып билейміз, Қолды соғып, басымызды иеміз. Қолымызды түсіреміз, Қолымызды ұсынамыз. Осы сөздермен балалар біріне-бірі қол беріп, дөңгеленіп тұрады. Одан	Қимылды ойын: «Менің зымыраған көңілді добым» Ойнаушы балалар тобы жартылай дөңгелек құрып, тәрбиешінің жанында тұрады. Допты бейнелейтін бір бала, орнында тұрып секіреді, ал тәрбиеші алақанын оның басына қойып, мынадай өлең айтады. Көңілді добым, о менің Домалап қайда жүгірдің? Қызыл, сары, көгілдір Желаяқсың-ау өзің бір. Бұдан кейін доп қашып кетеді. Тәрбиеші балалармен бірге оны ұстайды. Ойын жаңа доппен қайта басталады. Ойынды 2-3 рет қайталау. (дене шынықтыру)	Қимылды ойын: «Жасырынбақ» Ойынға жиналған балалардың барлығы шеңбер құрып, ойын бастаушының айналасына тұра қалып, тақпақтап санамақ айта бастайды. Санамақтың бірнеше түрі бар. Қандай жылы күн шуақ, Балапандар жүр шулап Қызығына қараймын Бір, екі, үш...деп санаймын. Шөжелерім шөп-шөп-шөп, Жем шашайын көп-көп-көп, Он екенсің бәрі-бәрің, Отыз түйір дәнім бар Әрқайсыңа қаншадан? Теріп жеңдер соншадан. Немесе, ойын бастаушы алақанын төмен қарата бір қолын жоғары	Қимылды ойын: «Шарлармен алмас» Балалар орындықтарда дөңгеленіп отырады. Тәрбиеші қатар отырған екі балаға бір-бірден шар береді де ары қарай басқаларға ауыстырады (біреуі оңға, біреуі солға ұсынады). Шарлар бір-бірімен екі жақтан кездескенде балалар «Соктығысты» деген сөзбен оларды соқтықтырады. Одан кейін балалар орындарынан тұрып, дөңгелекті айналып, қарсы жаққа барады, қалғандары орындықтарынан тұрып: « Жүгірдік, жүгірдік...» деп дауыстайды. Балалар өз орындықтарына жүгіріп келіп: « Ол шарды басқа балаларға береді де ойын қайталанады. Бұл ойынды даладағы алаңда өткізуге болады, онда балалар көк шөптің үстінде отырады.	Қимылды ойын: «Қазан шұңқыр» Ойынға 8-10 бала қатысады. Балалар санына байланысты, қатар-қатар шағын шұңқырлар қазылады. Ойын бастаушы қолына допты алып, шұңқырлардың тұсына 1м қашықтықта тұрады. Доп кімнің шұңқырына түссе, сол бала жүгіріп келіп допты ала сала, жан-жаққа қашып бара жатқан балалардың бірін ұрады. Егер доп тисе, сол бала допты ала сала келесі ойыншыға тигізуге әрекеттенеді. Ал доп ешкімге тигізе алмаса, онда бала ойыннан шығып қалады. Ойын осылай жалғаса береді. (дене шынықтыру)

	кейін былай деп жалғастырады: Ал, шығайық сайланып Жүгірейік айналып Аз уақыт өткеннен кейін тәрбиеші: «Толта»- дейді. Бәрі тоқтайды. Одан кейін ойын қайталады. (дене шынықтыру)	көтереді, ал барлық балалар бір-бір саусағын соның астына тигізіп ұстап тұрады. Ойын бастаушының « бір, екі, үш» белгісімен балалар бір-бір саусақтарын тез тартып алады. Саусағы ұсталған бала көзін жұмып, басқалары тығылады. Көзін жұмған бала 40 не 50 -ге дейін санап, тығылған балаларды іздейді. Тапқан сайын өзі тұрған жерді алақанымен соғып отырады. Балалардың алдын-ала келісуімен, ең бірінші немесе ең соңында қалған бала көзін жұмып, ойын қайта басталады. (дене шынықтыру)	(дене шынықтыру)	
Серуеннен оралу	Балалардың киімін ретімен шешу, әндерді үйрену, жұмбақтарды шешу, дербес және ойын әрекеті			
балалардың үйіне қайтуы	Балалардың жетістіктері туралы әңгімелесу, ата-аналардың балаларды тәрбиелеу мен дамыту бойынша сұрақтарына жауап беру, кеңес беру. Кеңес: «Дәрілік өсімдік - Түймедақ»			

**Балалардың жаз мезгіліндегі өмірін және тәрбиесін ұйымдастыру циклограммасы
2023 жыл**

Мектепке дейінгі ұйым: «Ақбота» бөбекжай» МКҚК

Топ: «Балапан» ортаңғы тобы

Балалардың жасы: 3 жастағы балалар

Жоспардың құрылу кезеңі: 07.08-11.08.2023 жыл

Күн тәртібінің кезеңдері	Дүйсенбі 07.08.2023	Сейсенбі 08.08.2023	Сәрсенбі 09.08.2023	Бейсенбі 10.08.2023	Жұма 11.08.2023
Ата-аналармен әңгімелесу Балаларды қабылдау	Ата-аналармен бала денсаулығы, баланың үйдегі және көшедегі күн тәртібі туралы әңгімелесу. Балаларды қабылдау: таңертеңгі сүзгі, балаларды жақсы көңіл-күймен қарсы алу. Балалар үшін қолайлы жағдай жасау, баланың бүгінгі көңіл – күйі туралы, оны не қызықтыратыны туралы әңгіме, жеке пікір білдіруге баулу Балалармен әңгіме: «Көңіл-күй» Міндеттері: Балаларға түрлі эмоционалдық жай-күйі бар жақын Ортаңғытер мен балалар туралы жағдайларды ұсыну. (сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет)				
Балалардың дербес іс-әрекеті (баяу қимылды ойындар, үстел үсті ойындары, бейнелеу әрекеті, эксперимент, кітаптар қарау және өзіне-өзі қызмет ету, тағы басқа іс-әрекеттер)	Перспективалық жоспарда қойылған міндеттерді іске асыру				
	Құрылыс ойыны: "Қоян үшін тар орындық-ұзын көз жина" Мишутка үшін кең орындық" Мақсаты: екі кірпіштен және тақтайшадан тар орындық, ал төрт кірпіштен және тақтайшадан кең орындық салуды үйрету. Материал: кірпіш және плиталар. Ойын барысы. Көңілді ойыншықтар балаларға қонаққа келеді, олар балаларға орманда тіпті орындықтар жоқ екенін айтады.	Құрылыс ойыны: "Шеңберлерді жина" Мақсаты: балалардың біртекті заттарды (көп, аз, тіпті аз, кішкентай, оларды белгілі бір ретпен таңдау арқылы) бағдарлау, бағдарлау бекіту, физикалық қасиеттерін білеті отырып, белгілі бір формамен және әртүрлі мөлшердегі әрекет ету кезінде сенсорлық тәжірибені байытуға үйрету. Материал: әртүрлі өлшемдер мен түстердегі жазықтық	Құрылыс ойыны "Жаяу жүргіншілерге арналған көпір" Мақсаты: екі құрылыс бөлшектерінің үйретудің үсі мен атауы, құрылыс және әдістері туралы (үстіне түсініктерін бекіту. Балаларды ғимараттарды салыстыруға, олардың биіктік, айырмашылықтарын байқауға үйрету. Материал: текшелер мен кірпіштер, пластиналар. Ойын барысы. Міне, бізде өзінде жол мен көлік салдық. енді сіз өз ойыншықтарды машиналарыңызды ойлап аударуымыз керек. - Біз тауып, әртүрлі машиналардың бүкіл гаражын салу. Балалар ғимараттарды салыстырады. Олар өз көліктерін атайды.	Құрылыс ойыны: "Әр түрлі машиналар" Мақсаты: балалардың құрылыс бөлшектерінің түсі мен атауы, құрылыс әдістері туралы (үстіне түсініктерін бекіту. Балаларды ғимараттарды салыстыруға, олардың айырмашылықтарын байқауға үйрету. Материал: текшелер мен кірпіштер, пластиналар. Ойын барысы. Біз қазірдің өзінде жол мен көлік салдық. енді сіз өз ойыншықтарды машиналарыңызды ойлап аударуымыз керек. - Біз тауып, әртүрлі машиналардың бүкіл гаражын салу. Балалар ғимараттарды салыстырады. Олар өз көліктерін атайды.	Құрылыс ойыны: «Қуыршақ төсегі» Мақсаты: Балаларды үлкен құрылыс материалынан төсек салуға үйрету. Конструктордың бөлшектерін атау. Ғимараттарды ойнау. (Құрастыру)

	Тәрбиеші балаларға шеңберлер. қоянға тар орындық, Ойын барысы. Сізбен ал аюға кең бірге ертегі бөлмесін орындық салуды құрып, шеңберлерді ұсынады. Балалар өлшеміне, түсіне, құрылыс үшін көңіл-күйіңізге қарай материалды өздері орналастырайық. таңдайды. (Құрастыру)		тасымалдауды ұсынады. (Құрастыру)	(Құрастыру)	
Танертенгі жаттығу	ТАҢҒЫ ГИМНАСТИКА КЕШЕНІ Сапқа тұру, жүру, жүгіру, жалпы дамытушы және тыныс алу жаттығулары. Мақсаты: баланың организмін «ояту», оны тиімді күйге келтіру, жан-жақты, бірақ бұлшықет жүйесіне орташа әсер ету, дененің белсенділігін арттыру, дұрыс қалыптың қалыптасуына ықпал ету. «Затсыз» Қолды белге қойып басты/1-4/ оңға, солға, алға, артқа. Б.қ.: түзу тұру, аяқтың арасын сәл ашу, қолды түсіру. Қолды ақырын саусақтарды айқастырып алға созу, сол күйі артқа, бастан жоғары және иіліп төмен қарай. Б.қ.: аяқты айқастырып еденге отыру, қол белде. Оңға иілу, бастапқы қалыпқа келу. Дәл солай сол жақпен істеу Б.қ.: аяқты алшақ ашып еденде отыру, оң кейін сол жақ башпайларға кезекпен барудан б.қ қолды белге қою. Б.қ.: арқаға жату, қолды созып қою. Екі жақ аяқты түзу жоғары көтеру, бастапқы қалыпқа келу түсіріп. Еденде алақанға тіреліп, аяқты кезекпен алға жылжыту, жылдам екпінде Жоғары аяқ ұшына көтерілумен, терең дем алып. Төмен иілумен демді шығару. Жәй жүру. (Дене шынықтыру)				
Таңғы ас	Гигиеналық шаралар: Мақсаты: мәдени-гигиеналық дағдыларды қалыптастыру: өздігінен жуыну, тамақтану алдында, дәретхананы пайдаланғаннан кейін қолды сабынмен жуу. Көркем сөз:	Гигиеналық шаралар: Таңғы ас алдында қолдарын жуу, қолды сұрту және орамалды орнына ілу. Көркем сөз: Дымқылдап күнде сен, Қолыңды сүйкесең. Кетіп кір-ыласың, Тап-таза боласың. Тамақтану Көркем сөз: Орындық туралы.	Гигиеналық шаралар: Таңғы ас алдында қолдарын жуу, қолды сұрту және орамалды орнына ілу. Көркем сөз: «Қолды таза жуу керек, Жеңдер суланбайды. Кім жеңін түрмейді, Ол су алмайды» - Қолды жуады, Содан кейін	Гигиеналық шаралар: Таңғы ас алдында қолдарын жуу, қолды сұрту және орамалды орнына ілу. Көркем сөз: Дымқылдап күнде сен, Қолыңды сүйкесең. Кетіп кір-ыласың, Тап-таза боласың. Тамақтану Көркем сөз: Бізде қасық бар, сиқырлы кішкентай! Бізде қасық бар, сиқырлы кішкентай!	Гигиеналық шаралар: Таңғы ас алдында қолдарын жуу, қолды сұрту және орамалды орнына ілу. Көркем сөз: Біз білеміз, білеміз, иә, иә, Су қайда шашырайды. Шығыңыз, су ханшайымы, Біз жуынуға келдік! Біз көңілді, Қолымызды жуамыз! Тамақтану

	Біз білеміз, білеміз, иә, иә, Су қайда шашырайды. Шығыңыз, су ханшайымы, Біз жуынуға келдік! Біз көңілді, Қолымызды жуамыз! Тамақтану Көркем сөз: Біздің балабақшада – кішкентай үстелдер. Үстелге отырамыз- картопты жейміз! (өз орнын білу, дұрыс отыру, ас ішу құралдарын дұрыс ұстау, тамақтану мәдениетін қалыптастыру, тамақ ішкенде сөйлемей, тамақтанып болғаннан кейін алғыс айту) (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет).	Мен орындықты алдымда алып жүремін! Ол, әдемі, менің орындығым. Мен оларды мықтап ұстаймын, Барлығына орындықтарымды көрсетемін! (өз орнын білу, дұрыс отыру, ас ішу құралдарын дұрыс ұстау, тамақтану мәдениетін қалыптастыру, тамақ ішкенде сөйлемей, тамақтанып болғаннан кейін алғыс айту) (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет).	тәрбиеші сабынды алып, айтады: «Қызғылт, хош иісті, Оны көпіртіңіз және сіз таза боласыз» - Сабындайды, көпіртеді және сабынды сумен жуады. - бетті сумен сулайды, сабындайды және жуады. - сүлгі алып, бетін сулап, қуыршақтың қолын сүртіп, сөйлейді: «Енді мұрын таза, Иегі таза Және көздер жарқырайды – Көңілді көрінеді!» (Көркем әдебиет, - коммуникативтік қызмет) Тамақтану (өз орнын білу, дұрыс отыру, ас ішу құралдарын дұрыс ұстау, тамақтану мәдениетін қалыптастыру, тамақ ішкенде сөйлемей, тамақтанып болғаннан кейін алғыс айту) (Сөйлеуді дамыту	Тәрелкеде тамақ, із қалдырмайды! Біздің қасықты нұқыңыз, Барлық ботқаны алыңыз! (өз орнын білу, дұрыс отыру, ас ішу құралдарын дұрыс ұстау, тамақтану мәдениетін қалыптастыру, тамақ ішкенде сөйлемей, тамақтанып болғаннан кейін алғыс айту) (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет).	Көркем сөз: Сорпа, сен төгілмейсің! Сорпа, сен төгілмейсің! Тікелей менің аузыма құйыл! Ал, қасық, бұрылма! Сорпа ал, жалқау болмаң! (өз орнын білу, дұрыс отыру, ас ішу құралдарын дұрыс ұстау, тамақтану мәдениетін қалыптастыру, тамақ ішкенде сөйлемей, тамақтанып болғаннан кейін алғыс айту) (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет).

			және көркем әдебиет)		
Ұйымдастырылған іс-әрекетке дайындық	Балалар әсерлерімен бөлісу, жаңалықтарды білу, бірлескен жоспарларды, мәселелерді талқылау, қызығушылықтары бойынша әрекет түрін таңдау, ережелер туралы келісу және т. б. Ұйымдастырылған іс-әрекет тақырыбына сай жұмбақтар жасыру. Жаттаған тапқакты есіне түсіріп, қайталап айту. (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет).				
	«Жәндіктер» саусақ ойыны Мен жасыл май қоңызымын (біз саусақтарымызды жұдырыққа қысамыз). Мен айналамды айналып өтемін (сұқ саусақпен саусақты екі жаққа жайып), Мен шалғындардың үстінен гүрілдеймін Ал менің атым Чжу-Чжу (сұқ саусағыңыз бен кішкентай саусағыңызды қозғаңыз). Тиіспеңіз, ашулы шіркей - Мен үйге жүгіремін (үстелді саусақтарыңызбен ұстаңыз). Кешке бізге ұшып барыңыз Жолақты ара. Ал оның артында қанқызы жатыр	«Космос» саусақ жаттығуы Күн - бастыжұлдыз (солқолдакүнбейнеленген - саусақтарбірбіріненалшакорналасқанжәнедопұстағандай), Алайналасында планеталар (оңқолындапланеталар бейнеленген - «Күнді» айналдырғанжұдырық «ұшады») Оларұшады - кімқайда (солқолмен оңнансолға қарай «ұшу» қимылдарынжасаңыз) Жылдамкометалар (оңқолменсолданоңғақ арай «ұшу» қимылдарынынорындау). (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет).	«Мамыр» саусақ жаттығуы Күректерді алдық, кереуеттерді қаздық. Бір екі! Бір екі! (күрек қимылына еліктеу) Олар тырманы да алды, Төсектер таралды: Бір екі! Бір екі! (біз қимылдарды тырмамен имитациялаймыз) Қатардағы тұқымдар Жерге лақтырылды: Бір екі! Бір екі! (тұқым шашырауын модельдеу) Тез өсіңіз, бүршігіп, (саусақтарыңызды «тұмсықпен» бүктеу) Гүлді - пионды ерітіңіз! (екі қолдың саусақтарын ашу) (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет).	«Көлік» саусақ жаттығуы Ұшып жатыр, Ұшып жатыр, Тікұшақ бұрандаларына айналдыру (қолдарыңмен бастарыңмен айналдыру). Олар сол жаққа барады (қолдың қозғалысы оңғақарай), Мұнда келу (қолдың солғақозғайды), Жылжуы), Пойыздың жаңа рельстерінде (біз алдымызда түзу алақанмен айналамыз), Ал моторлы кемелер, кемелер (біз кемеңіздің тұмсығына еліктеп, «үйге» қолымызды бүктеп, өзімізден бағыт аламыз, толқындарды кесіп тастағандай) Олар құрлықтан теңізге шығады (біз алақанымызды қоштасқандай сілкеміз). (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет).	«Салат» Сәбізді алып тазалаймыз (оң қолды жұдырыққа түйіп, сол қолдың алақанына ысқылайды) Үккішпен үгіп майдалаймыз (екі қолды жұдырыққа түйіп кеідеге ұстап, жоғары-төмен қозғайды) Қанттай сеуіп дәмдейміз (саусақтардың ұшымен қант себеді) Қаймақ құйып сәндейміз (қолды жұдырыққа түйген күйі (қаймақ құйған сияқты) қол білегін жоғары-төмен қозғайды) Міне, дайын нәр тағам- (екі қолын алдына жайып көрсетеді) Дәруменге байыған (алақанымен іштерін сипалап, тойғандықтарын білдіреді) (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет).

	Және әдемі ол (әр атқа саусақтарыңызды бүгіңіз), Үш қоңыз және инелік Фонар көздері сияқты (біз көзілдіріктерге еліктейміз - шеңберге жабылған бас бармақ пен сұқ саусақтарды көзге келтіреміз). Дүр етіп, ұшып кетті (қолымызды сілтеп) Олар шаршағаннан құлап түсті (қолдар үстелге алақанмен құлайды). (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет).				
Мектепке дейінгі ұйымның кестесі бойынша ұйымдастырылған іс-әрекет	Дидактикалық ойын: «Айналамыздағы табиғи әлем» Мақсаты: балаларды табиғи заттарды табуға және атауға үйрету. Жабдық. Табиғи нысандар бейнеленген карточкалар.	Дене шынықтыру (Спорт нұсқаушысының жоспары бойынша) Дидактикалық ойын: " Шалғындағы азық-түлік тізбегі" Мақсаты: балалардың шалғындағы азық-	Дене шынықтыру (Спорт нұсқаушысының жоспары бойынша) Дидактикалық ойын: "Көбелектер" Мақсаты: Балалардың жәндіктер, көбелектер туралы	Музыка Тақырыбы: «Бақшаға барамын» Музыка тыңдау: «Сәби қуанышы» Е. Құсайынов. Ән айту: «Бақшаға барамын» Әуенді қимыл-қозғалыс: «Достастық» (муз. Р. Рустамов	Дидактикалық ойын: «Құстар әлемінде» Мақсаты: Балалардың құстар туралы білімдерін бекіту. Ойын барысы: бетте түрлі-түсті секторлары бар шың және секторларға сәйкес келетін түстердің жақтаулары бар. Бала шыңды басады, оның

	Ойын барысы: балаларға бірнеше суретті салыстыру ұсынылады табиғи нысандардың бейнесі. Суреттерді бөлуді сұрау тірі және өлі табиғатты бейнелеу. (Қоршаған ортамен таныстыру) «Гүлді себет» Мақсаты: балаларды әртүрлі мөлшердегі заттарды мүсіндеуге үйретуді жалғастыру. Мүсіндеу қабілетін мұқият бекіту. Материал: клеенкалар, ермексаз, стектер, майлықтар. (Мүсіндеу)	түлік байланыстары туралы білімдерін бекіту. Материал: Шабындық тұрғындары бейнеленген карталар. Ойын барысы. Балаларға шабындық тұрғындарының силуэттері бар карталар таратылады. Балалар кім не жейді. Өсімдіктер-құрт-құс. Дәнді шөптер-кеміргіштер-жыландар. Шегіртке шөпі-шабындық құстар. Жәндіктер мен олардың дернәсілдері-моль-жыртқыш құстар. қанқызы-кекілік - жыртқыш құстар. Шөптер (беде) - аралар (Қоршаған ортамен таныстыру) «Көк трактор» Мақсаты: мультфильм желісі бойынша балалардыәртүрлі затты мүсіндеуге	білімдерін анықтау. Дағдыларды қалыптастыру көбелектер құрылымындағы пропорцияларды, пішіндер мен түстерді көзбен салыстырыңыз көбелектер әлеміндегі бар шындық. Табиғатта жоқ көбелекті таңдау, айту. (Қоршаған ортамен таныстыру) «Түсті қарындаштар» Мақсаты: әртүрлі мөлшердегі пішінді бөліктерден тұратын заттарды бейнелеуде жаттығу. Затты ұсақ бөлшектермен безендіруге деген ұмтылысты ояту. Материал: клеенкалар, ермексаз, стектер, майлықтар. (Мүсіндеу)	Дидактикалық ойын: «Құсты денесі арқылы тану» Мақсаты: балалардың құстар туралы білімдерін нығайтуға ықпал ету, құстарды силуэт арқылы тануға машықтану. Ойын барысы: балаларға құстардың силуэттері ұсынылады. Балалар құстарды болжап, оларды атайды қоныс аударатын немесе қыстайтын құс екенін айтады. (Қоршаған ортамен таныстыру) «Кітап» Мақсаты: заттарды мүсіндеуге үйрету. Ермексаздың бір бөлігін орамға айналдыру қабілетін дамыту. Өз қызметінің нәтижелеріне оң көзқарасты тәрбиелеу. Материал: клеенкалар, ермексаз, стектер, майлықтар. (Мүсіндеу)	көрсеткі тербеліп, қандай да бір түсті секторға тоқтайды. Сәйкес түсті жақтаудың астында бала жауап беретін сұрақ жасырылған. Жақтау астындағы сұрақтар: 1. Қарлығаштар ұясын қайда және неден жасайды? (Үйдің шатырының астында, шикі саздан, шөптен, сілекейге малынған сабаннан.) 2. Неліктен қарлығаштарды тұтқында ұстауға болмайды? (Себебі ол өліп кетуі мүмкін, өйткені ол ұшып бара жатқанда тамақ алады.) 3. Басқа құстар қол тигізбейтін түкті құрттарды қай құс тістегенді ұнатады? (Көкек. Бұл шынжыр табандарды жою арқылы орманға үлкен пайда әкеледі.) 4. Құс үйлері жетіспейтін жұлдызқұрттар ұяны қайда орналастырады? (Бақтарда, саябақтарда, ағаш қуыстарында) 5. Құстар қандай пайда әкеледі? (Мамыр

		үйрету. Бөлшектерді бір-біріне мықтап басу арқылы байланыстыруды үйрену. Ермексазды алақанның дөңгелек және түзу қозғалыстарымен айналдыруға жаттығу. Материал: клеенкалар, ермексаз, стектер, майлықтар. (Мүсіндеу)			қоңыздары мен жәндіктердің личинкаларын жою, ағаштарды құрттар мен басқа зиянкестерден сақтау.) 6. Біз құстарға қандай қамқорлық жасаймыз? (Біз Ұяларды қорғаймыз, тамақ дайындаймыз, қиыншылыққа көмектесеміз, Қоректендіргіштер мен құс үйлерін іліп қоямыз.) (Қоршаған ортамен таныстыру) «Ақ бұлттар» топтық жұмыс Мақсаты: Балаларды таныс заттарға немесе құбылыстарға ұқсас нысан бойынша бұлттарды бейнелеуге үйрету. Жармамен (манкамен) жұмыс істей білу, жұмысты орындау жүйелілігін бекіту (желіммен жағу, жоғарыдан ұнтақ жармамен себу, артығын жою). Материал: клеенкалар, жарма, ермексаз, стектер, майлықтар. (Мүсіндеу)

Серуенге дайындық	Өз-өзіне қызмет көрсету дағдыларын қалыптастыру. Киінудің бірізділік алгоритмін бекіту. Бір-біріне көмек көрсету (<i>тәрбиешінің және белсенді балалардың көмегі</i>), серуенге мотивация (<i>мазмұны, проблемалық жағдаяттар</i>), көркем сөзбен ынталандыру (<i>мақал-мәтелдер, жаңылпаздар, жұмбақтар, өлеңдер</i>). Көтеріңкі көңіл-күй сыйлау. Тұрмыстық- шаруашылыққа байланысты ырым тыйымдар: 1. Нанды бір қолыңмен үзбе. 2. Нанды лақтырма. 3. Сүтті төкпе. 4. Сыпырғышты тік қойма. 5. Отқа түкірме. 6. Тұзды баспа.					
Серуен	1) Балалардың денсаулығын нығайту, қимыл-қозғалыс белсенділіктерін арттыру (<i>қимылды дидактикалық ойындар, ережелері бар қимылды ойындар, ойын жаттығулары, жарыстар, ұлттық ойындар және басқа</i>). Көтеріңкі көңіл-күй сыйлау. Балалардың танымдық қызығушылықтарын дамыту. Мақсатты серуендер, танымдық әңгімелер, бақылаулар, табиғатты бақылау тәсілдерін көрсету, сенсорлық бақшадағы тәжірибелер. Балалардың шынайы өмірді көркем-эстетикалық қабылдауын қалыптастыру. Аумақтық кеңістікте немесе оның сыртында табиғатты тамашалау. Сенсорлық бақшада тірі және өлі табиғат нысандарын, табиғат құбылыстарын бақылау. Балалардың дербес шығармашылық әрекетіне мүмкіндік беру. 2) Еңбекке баулу үшін балабақша ауласында баланың қызығушылығын оятатын кеңістік құру. Балаға Ортаңғытердің еңбек етуін бақылату және оларға көмектесуге, бірлесіп жұмыс істеуге тарту. Балалардың ойын, идеясын жүзеге асыру. Серуенге алып шыққан заттарымен ойнату. 3) Музыка жетекшісі мен дене шынықтыру нұсқаушының жоспары бойынша жүргізілетін шаралар немесе бірлескен жұмыстар.					
	Түймедақ гүлін бақылау. Мақсаты: Түймедақ гүлінің басқа гүлдердің ерекшелігін бақылау. Басқа гүлдермен салыстыру. Балалар, түймедақ гүлін білесіндер ме?	Жауыннан кейінгі кемпірқосақты бақылау. Мақсаты: кемпірқосақтың нешеу екендігін, кемпірқосақтың пайда болуының мақсатын түсіндіру. Түрлі - түсті жолақшалардан кемпірқосақ жасап, түсінік беру.	Жауыннан кейінгі кемпірқосақты бақылау. Мақсаты: кемпірқосақтың нешеу екендігін, кемпірқосақтың пайда болуының мақсатын түсіндіру. Түрлі - түсті жолақшалардан кемпірқосақ жасап, түсінік беру.	Жаңбырды бақылау. Мақсаты: Балаларға жаңбыр қайдан және қалай пайда болатынын түсіндіру. Сендер аспанда не көріп тұрсындар? Олар неге ұқсайды? Олар неге жылжып жатыр? Жаңбыр бізге не үшін қажет? Жаңбыр қандай? Жаңбыр жауғанда не болады? Жаңбыр қай мезгілде болады?	Желді бақылау. Мақсаты: Жел туралы мағлұмат беру. Желдің түрлерімен таныстыру. Жел дегеніміз не? Жел қандай болады? Жел қалай пайда болады? Жел не үшін қажет? Жел бізге керек пе, жоқ па? Желді көрмесек қалай сеземіз? Оңтүстік, солтүстік қайда, батыс пен шығыс ше? Жел қай жақтан соғып тұр? (Қоршаған ортамен таныстыру)	Табиғат әсемдігін бақылау. Мақсаты: Балабақша айналасындағы ең көрікті жерді таңдап, бақылау жасау. Табиғаттың сұлу көркіне балалардың қызығушылық сезімдерін арттыру. Табиғат байлығын қорғауға тәрбиелеу. Әр жыл мезгіліне қарай табиғаттың өз сұлулығы, әсемдігі болатынын айтып түсіндіру.

сияқты сары әрі дөңгелек болады. Ал, күлтешелері ақ, сары әрі екі жолмен орналасып келеді. Және күй талғамайды, кез келген жерде өсе береді. (Қоршаған ортамен таныстыру) Көркем сөз: Үзіп алсаң сен бір гүл, Үзіп алсам мен бір гүл, Не қалады сиқынан, Қызыл - жасыл жерден бұл? Жайнап өсіп далада, Көздің жауын ала ма. Бірде - бірін жұлғызба, Қасындағы балаға. (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет) Қимылды ойын: «Бояулар» Мақсаты: Ойынның шартын бұзбай аяғына дейін ойнауға	Кемпірқосақтың бейнесін жер бетіне түрлі - түсті борлармен салу. Таза ауада қағаз бетіне салдыру. (Қоршаған ортамен таныстыру) Көркем сөз: Жаңбыр жауғанда Біз - кішкентай балдырған, Сескенбейміз жаңбырдан. Төбеімізде қол шатыр, Алдымызда жол жатыр. Жұмбақ шешу: Өзен үстінде иін ағаш (кемпірқосақ) (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет) Қимылды ойын: «Жаңбыр мен күн» қол шатырмен ойындар. Мақсаты: Балаларды шапшаңдыққа үйрету. Жаңбыр мен күн Туралы алған мағлұматтарын кеңейту. Ойын шарты: Ойынды жүргізуші балаларға «Жаңбыр» дегенде балалар жүргізушінің қасына қолшатырдың	жауады? (Қоршаған ортамен таныстыру) Көркем сөз: Жау, жау жаңбыр, Жау жаңбыр. Арық суы мол болсын! Жауған жерің шөп болсын. (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет) Қимылды ойын: «Соқыр теке» Мақсаты: Балаларды шапшаңдыққа тәрбиелеу. Дене бұлшық етін дамыту. Ойын шартын бұзбай ме? Ойнауға үйрету. Ойынға керекті- құралдар: Көз байлайтын ойынның Балалардың арасынан санамақ арқылы бір бала таңдалып алынады. Оның көзін орамалмен байлайды да, беске дейін санап айналдырады. Сөйтіп, соқыр теке басқа балаларды ұстауға кіріседі. Егер соқыр теке балалардың біреуін ұстап алса, сол бала	Көркем сөз: Жел соғады бетімізге, Тербеледі ағаштар. Тыныш - тыныш отырыңдар, Биік - биік ағаштар. (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет) Қимылды ойын: «Аққу - қаздар» Мақсаты: Ойын шартын бұзбай ойнауға дағдыландыру. Сөйлеу, ойлау қабілеттерін дамыту. Ойын шарты: Құсшы құстарды жем жеуге босатады да, былай дейді: - Аққу – қаздар, жем жедіңдер ме? - Су іштіңдер ме? - Құстар жауап береді. Балалардың ішінен бірін қасқыр етіп сайлайды. Құсшы: Сақ болыңдар, аш қасқыр! келеді - деп санамақ арқылы бір дауыстайды. Аққу - қаздар иелеріне қарай ұшулары керек. Ал, аш қасқыр болса құстарды ұстап алып жеуге тырысады. Ұсталған аққу - қаздар, қасқырға көмектеседі. Сөйтіп аққу - қаздар азайып, біткенше ойын жалғасады. (Дене шынықтыру) Еңбек: Гүлдерге су құю. Мақсаты: Тазалыққа, бірлікке, еңбекқорлыққа баулу.	Бағыттаушы сұрақтар қою арқылы «Тірі және өлі» табиғаттың өзара байланысын түсінулеріне көмектеседі. Шөптің қырауы, жапырақтардың түсуі(күзде) ағаштардың бұтақтары, үйлердің шатырларын, айналаны ақ қар жапқан (қыста) жер көгереді (көктем) айнала қызыл - жасыл гүл, аспан шайдай ашық (жазда) Неге осы жерді не үшін ең көрікті жер деп ойлайсыңдар? (Қоршаған ортамен таныстыру) Көркем сөз: Жаз келіпті дегенше, Алма пісіпті дегейсің. Бақшамызда ендеше, Алма теру көбейсін. Жұмбақ шешу: Қайнамай піскен, Асықпай түскен. (жеміс - жидек) (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет) Қимылды ойын: «Қуып жет» Мақсаты: Балаларды жылдамдыққа, шапшаңдыққа тәрбиелеу. Ойын шарты: Балалар екі

	үйрету. Ептілікке тәрбиелеу. Ойын шарты: Сатушы бояуларды түгендейді, түстерге бөледі. Ал бояулар өз түстерін есте сақтаулары керек. Сатып алушы келіп: сәлематсыз ба? сіз бояу сатасыз ба? Сатушы: сізге қандай түс керек? Саудагер: маған ақ түс керек десе, ақ түсті бояу қашуы керек. Ал саудагер қашқан түсті ұстап алса ол түс саудагерде қалады. Егер ұстай алмаса ол бояу дүкенге келіп басқа түс болып қайта сатылады. (Дене шынықтыру) Еңбек: Гүлдерді суарып, топырақтарын қопсыту. Мақсаты: Еңбекқорлыққа тәрбиелеу. Қажетті құралдар: күрекше, қолғап.	астына жиналулары керек, ал егер «Күн» десе балалар жан-жаққа жүгіреді. (Дене шынықтыру) Еңбек: Ауланы сыпыру. Мақсаты: Ұқыптылыққа, жинақылыққа үйрету. Керекті құралдар: Сыпырғыш, күрекше, қорапша.	соқыр теке болады. Сондықтан балалар соқыр текеге ұсталмауға тырысады. Солай ойын жалғасын табады. (Дене шынықтыру) Еңбек: Ауланы қоқыстардан тазарту. Мақсаты: Бір - біріне көмектесіп, еңбектену дағдыларын қалыптастыру. Керекті құралдар: Қалақша, қолғап, шелектер.	Керекті құралдар: Күрек, су, шелек.	топқа бөлініп, бір - бірінің қолдарынан ұстап, «Айгөлек» әуенін айта келе: Айгөлек - ау, айгөлек, Айдың жүзі дөңгелек, Осы топтың ішінен, Анар атты қыз (Асан атты ұл) керек - деп шақырады. Анар күш жинай жүгіре барып, қолдарын үзіп өту керек. Қолдарын үзе алмаса, сол топта қалады. Үзіп қашып кетсе, екі топтың қай біреуі, қуып жетіп ұстау керек. Өзінің тобының балалары ұстап алса өз тобына қайтадан келеді. Олай болса, бұл баланың яғни шапшаңдығын, күштілігін аңғарамыз. (Дене шынықтыру) Еңбек: Ауланы сыпыру. Мақсаты: Ұқыптылыққа, жинақылыққа үйрету. Керекті құралдар: Сыпырғыш, күрекше, қорапша.
Серуеннен оралу	Балалардың реттілікпен шешінуі, жұмбақтар шешу, өлеңдер, әндер жаңылтпаштар, санамақтар және т.б. жаттау				

	Киімді белгілі бір тәртіппен шешу және кию дағдыларын үйрету: - Түймелерді ретумен ағытамыз. - Көйлек, шалбарды шешеміз, ақырын іліп қоямыз. - Көйлекті шешіп, оны шалбарға, шортиға қосып іліп қоямыз. - Аяқ киімді шешіп, екінші аяқ киімді киеміз. - Колготкаларды шешіп, көйлекке қосып іліп қоямыз. (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет).
Түскі ас	Гигиеналық шаралар:Түскі ас алдында гигиеналық шараларды орындау: қолды дұрыс жуу, өз орамалының орнын білу, қолды дұрыс сүрту, орамалды ілу көркем сөз қолдану: «Сылдырлайды мөлдір су, Мөлдір суға қолыңды жу» Кезекшілердің жұмысы: (асхана құралдарын, майлықтарды үстелге қою) Тамақтану (өз орнын білу, дұрыс отыру, асхана құралдарын дұрыс ұстай білу, ұқыпты тамақтану, сөйлеспеу, алғыс айту) (мәдени-гигиеналық дағдылар, өзіне-өзі қызмет ету, еңбек әрекеті) Нан туралы тақпақ Нан қиқымын шашпандар, Жерде жатса баспандар Теріп алып, қастерлеп Торғайларға тастандар! Мақсаты: Балаларға түскі астың, нанның маңыздылығы жайлы айту, тамақты тауысып жеуге үйрету. (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет).
Күндізгі ұйқы	Тамақтан соң ауыздарын сумен шаюды қалыптастыру. Киім түймелерін, сырмаларын өздігінше ағыту. Киімдерін ұқыпты орындыққа іліп (немесе арнайы сөреге) қоюды, өз төсек орнын тауып жатуды үйрету. Ұйқы кезінде бала басына көрпені жауып, мұрнын жастыққа көміп тастамауын, жастықта баланың денесі емес, тек басы жатуын қадағалау. (өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ моториканы дамыту). Әлди Мақсаты: бала ағзасының физиологиялық тепе-теңдігін қалпына келтіру. Әлди, әлди, әлди-ай, Балалар ұйықтап жатыр. Төменгі төсекке, Балалар тыныш ұйықтайды, Мен ән саламын! Балалардың тыныш ұйықтауы үшін жайы баяу музыка тыңдау. «Әлди» Ж.Байырбекова (Музыка)
Біртіндеп ұйқыдан ояту, сауықтыру	Түскі ұйқыдан кейінгі сауықтыру шаралары (дене жаттығулары), ауа, су емшаралары, жалпақ табандылықты болдырмау үшін түйіршікті және жұмсақ жолақшалармен жүру (дене белсенділігі). Созылу. Б.қ. арқада жатып қолымызды денеміздің бойымен қойып оң қолымызды сол аяғымызды жоғары көтеріп,

шаралары	түсіреміз. Қол аяғымызды ауыстырып қайталаймыз (3- 4 рет) Ішімізде жатып басымызды аяғымызды жоғары көтеру (2- 4 рет) 2. Белсенді нүктелерге массаж жасау. Тымау ауруларын алдын алу. «Ауырма» (Нүктелі массаж) - Тамақ қатты ауырмасын, жөтелмейік, түшкірмейік. Батылырақ уқала мұрын тұсын, маңдайды да уқалауға ерінбейік Алақанды маңдайға, Саусақтарды айырлап, Құлақтарды уқала сондайда. Суықтан біз қорықпаймыз, Ия, ия, ия. Суықтан біз қорықпаймыз, Қорықпаймыз, ауырмаймыз. Массажды балалар өз бетімен орындайды. 3.Майтабанның алдын алу. (2 минут) Арнайы жолдармен жүру, дымқыл жолмен жүру. Тыныстайық тереңнен! Жүгірдің де қарғыдың, Жарадыңдар барлығың. Шаршадыңдар дегенмен, Тыныстаңдар тереңнен. Қане, «Үп!» - деп айтайық 2, Демді ішке тартайық. Енді «Уһ!»-деп айтайық, Демді шығар қайтарып. Босаңсытып денеңді, Бей-жай күйге ен енді. Басты көтер Тік ұста! Емін еркін тыныста. Бә-ре-кел-ді. Балалар!(дене шынықтыру). Киімдерін реттілікпен өздігінен киіну. Түймелерін қадау, сырмаларын сыру, аяқ киімдерін дұрыс киюді үйрету. Қыз балаларды шаштарын тарауға үйрету (өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ моториканы дамыту). Қолдарын жуу, құрғатып сүрту, сүлгіні өз орнына іліп қояды үйрету Шомылған баланы, Аймалап алады. Сүртеді қолыңды, Сүртеді жоныңды. (мәдени-гигиеналық дағдылар).

Бесін ас	Гигиеналық шараларды орындау (мәдени-гигиеналық дағдылар). Балалардың назарын тағамға аудару, мәдениетті тамақтануға баулу Ас мәзірімен таныстыру. Бір-біріне кедергі жасамай мәдениетті отыруға баулу, балалардың назарын тағамға аудару. «Бата» Адалдық берсін асыңа, Амандық берсін басыңа. (Әумин) (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет).				
Балалардың дербес іс-әрекеті	«Мұртты мысық» Мақсаты: Балаларды суретте мысықтың бейнесін беруге үйрету. Қылқаламмен және бояулармен (немесе түрлі-түсті балауыз қарындаштармен) сурет салу дағдыларын қолдана отырып, жануарларды бейнелеу қабілетін бекіту. Бейнелі қабылдау мен қиялды дамыту. Жасалған кескіннің қуанышын ояту. Суреттердің әртүрлілігін, кескіннің мәнерлілігін көруге үйрету. Материал: Гуашь немесе түрлі-түсті балауыз қарындаштар, А4 парақтары. (Сурет салу)	«Қиыршық тастарды түрлендіру» Мақсаты: Балаларды табиғи формалар негізінде көркем образдар жасауға үйрету. Бейнелеуді жетілдіру. техника, қиялды дамыту. Материал: Әр түрлі пішіндегі және мөлшердегі қиыршық тастар, акрил, щеткалар, жануарлар мен жәндіктер бар демонстрациялық материал, әр балаға арналған майлықтар (Сурет салу) «Әтеш» оригами Мақсаты: әтеш туралы білімді бекіту. Дайын фигуралардан белгілі бір мазмұнды құрастыру қабілетін дамыту. Желіммен жұмыс істеу әдістерін	"Өзен балықтары" бояулармен және түзбен сурет салу Мақсаты: Балалардың балықтар мен олардың тіршілік ету ортасы туралы түсініктерін кеңейту және нақтылау. Балықты қарапайым қарындашпен салуды, гуашьпен бояуды, таразыға еліктеу үшін тұз себуді үйрену. Акварельмен қағаз парағын бояуды үйренуді жалғастыру. Сурет салуда гуашь пен акварель бояуларын, тұзды біріктіру қабілетін бекіту. Зейінді дамыту. Өзен балықтары мен басқа жануарлардың суреттері (бақалар, кесірткелер, қолтырауындар, жыландар, тасбақалар және т.б.). Материал: А4 парақтары,	«Ұлу» Мақсаты: Тасқа сурет салуды үйрену. Сызбаға мәнерлілік беруді үйрету. Қиялды, бейнелі ойлауды дамыту. Қылқаламның ұшымен жұқа сызықтар салу қабілетін бекіту. Материал: 1 шай қасық күнбағыс майы); гуашь, жұқа щеткалар, су банкалары, палитралар, шүберектер. (Сурет салу) «Аққу» оригами Мақсаты: балаларды жыртылған қағаз техникасында жұмыс істеуге үйретуді жалғастыру. Контурдан шықпауға тырысып, мұқият жабыстыру. Материал: көк түсті А4 парақтары, өздігінен жабысатын қағаздан жасалған түрлі түсті жолақтар. (Жапсыру)	"Кілем" Мақсаты:Кілемге ұзын, қол тигізбейтін сызықтар түрінде өрнектер салуды үйрену. Балаларда эстетикалық қабылдауды, қиял мен қиялды дамыту. Түстер үйлесімінде жаттығу. Көркемдік талғамды дамыту. Материал: парақтар А4, фломастер. (Сурет салу) «Бақа» оригами Мақсаты: Жыртылған қағаз техникасын қолдана отырып, жәндіктерді бейнелеуге үйрету. Материал: жануардың графикалық бейнесі бар А4 парақтары, өздігінен жабысатын қағаздан жасалған түрлі түсті жолақтар. (Жапсыру)

	Оригами техникасында «Түлкі» жасау Мақсаты: - "оригами" техникасымен танысу; - қағазбен, қайшымен, желіммен жұмыс істеу дағдыларын бекіту; - үшбұрышты модульдерді бүктеуді үйрену; - модульдерді әртүрлі тәсілдермен қосу. Материал: желім жаққыш, желім, майлықтар, үлгілер: сары шеңберлер мен жолақ сәулелерінің үлгілері әр балаға. (Жапсыру)	бекіту. Материал: желім жаққыш, желім, майлықтар. (Жапсыру)	қарапайым қарындаштар, гуашь және акварель бояулары, тұзды тұз шайғыштар, жұмсақ щеткалар, бояғыштар, су құтылары, шүберектер. (Сурет салу) «Тырналар» оригами Мақсаты: тырнаның бейнесін аппликацияға жеткізуге үйрету; бірнеше бөліктен тұратын затты бейнелеу; бөлшектерді кішірейту ретімен орналастыру. Материал: А4 картон, зырылдауық ойыншығы. (Жапсыру)		
Тәрбиеші мен баланың еркін қызметі	Балалардың қызығушылықтарын мақсатты ойын арқылы, танымдық-зерттеушілік жұмыс, музыкалық-көркем образ, қимыл-қозғалыс, коммуникативтік байланыс, оқыту, еңбекке баулу арқылы дамыту <i>(оның ішінде өңірлік ерекшелікті ескерумен)</i>. Балалардың ойы мен идеяларын ескеру арқылы олардың қабілеттерін ашуға мүмкіндік беру. «Сән ательесі» картотека №2 Мақсаты: Балалардың шығармашылық қабілеттерін, тілдерін дамыту, достық қарым-қатынастарын тәрбиелеу. Қажетті атрибуттар: іс тігетін ойыншық машина, үлгілер, матаның қиықтары, қуыршақ, сән журналдары.				
Серуенге дайындық	Серуенге қызығушылықты арттыру. Балалардың реттілікпен киінуі, серуенге шығу, топтық ережелерді қайталау. «Киімді қалай киюге болады?» әңгіме Киімдердің тазалығын сақтау қажет. Киінгенде киімнің түймесінің дұрыс қадап, көйлектің шалбардың немесе юбканың ішіне салынғанын қадағалау керек. Шұлықтың, аяқ киімнің оң киілуіне баса назар аудару керек. <i>(Сөйлеуді дамыту)</i>				

	<i>және көркем әдебиет)</i>				
Серуен	Күннің екінші жартысындағы ауа-райы құбылыстары мен табиғат объектілерін бақылау (қоршаған ортамен таныстыру) Қимылды ойын: «Жеті лақ» Балалар ертегінің мазмұнын игеріп, қасқыр, ешкі, лақтардың жауаптарын жақсы білулері керек. Тәрбиеші рөлдерді бөліп, маскаралары үлестіріледі. Сонымен ойын басталады. Тәрбиеші балалардың назарын әр кейіпкердің дауыс ырғағы мен екпініне аударады. Ешкі мен лақтар жіңішке	Күннің екінші жартысындағы ауа-райы құбылыстары мен табиғат объектілерін бақылау (қоршаған ортамен таныстыру) Қимылды ойын: «Шарды қалақшаның үстімен домалатып жіберу» Тәрбиешінің көрсетуімен ойнау. Шарды домалат немесе себетке сал деген сөзді түсіндіру. Тәрбиеші әр балаға 6-8 шардан береді. Шарлармен ойнауға мүмкіндік беру. Аз ғана уақыттан кейін тәрбиеші үстел үстіне немесе еденге онша биік емес, қалақша қояды, оның үстінен кезекпен шарларды қолмен домалатып жібереді. Міне, қалай домалайды. Балаға «Домалат шарды тағы да домалат»	Күннің екінші жартысындағы ауа-райы құбылыстары мен табиғат объектілерін бақылау (қоршаған ортамен таныстыру) Қимылды ойын: «Астық» Үстелдің үстіне он шақты алма шашыраңқы қойылады. Ойынға қатынасқан балалар бір доппен кезек бойынша ойнайды. Қолына доп тиген бала оны аспанға биіктете лақтырады. Содан кейін доп жерге түскенше әлгі ойыншы дереу астықты жинауға кірісуі керек яғни стол үстіндегі алмаларды жинай бастайды. Осылайша кім көп алма жинаса, сол жеңімпаз атанады. Далада ойнаған кезде ұсақ тастарды пайдалануға болады. (дене шынықтыру)	Күннің екінші жартысындағы ауа-райы құбылыстары мен табиғат объектілерін бақылау (қоршаған ортамен таныстыру) Қимылды ойын: «Кұрсау мен эстафета» Ойнаушылар тең екі топқа бөлінеді де, бірінің артынан бірі, екі колоннаға тұрады. Колонналардың ара қашықтығы 1,5-2 м. Колонналардың алдынан сызық сызылады. Осы сызықтан 5-6 м қашықтықта әрбір колоннаның қарсысына бір-бірден құрсау қойылады. Тәрбиешінің «1,2,3-жүгірі!» деген сигналы бойынша бірінші колоннадағылар құрсауларға қарай жүгіріп келіп, оларды жоғары көтереді. Құрсаудан өтеді де, оны орнына қояды, сөйтіп өзінің колоннасына қарай жүгіріп бірінші тұрған балаға қолын тигізеді де, колоннаның соңына барып тұрады. Колоннадағы келесі бала орнына қайтып келіп тұрғанша, ойын осылай жүргізіле береді. Бұны бұрын болып орындаған	Күннің екінші жартысындағы ауа-райы құбылыстары мен табиғат объектілерін бақылау (қоршаған ортамен таныстыру) Қимылды ойын: «Бақшада» Үлкен шеңбер сызылады. Ол-бақша, оның ішінде шеткеректе орындықта күзетші отырады. Шеңбердің екінші жағында екі орындықтың үстінде таяқ қойылады-бұл бақшаның қоршауы. Балалар таяқ астынан еңбектеп өтіп, « баққа» кіреді. Жақсы-ау қауын жинаған, Жақсы- ау қарбыз жинаған. Бәрінен де дұрысы, Үлкеннің сөзін тындаған, - деп қауын, қарбыз жиып жүреді. Бір кезде «күзетші» келіп «қарақтарым көмектеріңе рахмет»-дейді. Балалар қайтадан таяқтың астынан еңбектеп өтіп, үйлеріне келеді.

	дауыспен, қасқыр деп айту. Егер бала басында жуан, домалату білсе, содан соң келесі сабақта себет жіңішке немесе қорапша дауыспен, өте беріледі. Бір жіңішке дауыспен себеттен келесі сөйлейді. себетке шарды (дене шынықтыру) ауыстырып, салуды балаларға көрсету керек. Тәрбиеші шарлардың түсін айта береді, балалардан сұрамай да ойыншықтармен дұрыс ойнауға үйрету. (дене шынықтыру)		топ балалары жеңген болып саналады. (дене шынықтыру)	(дене шынықтыру)
Серуеннен оралу	Балалардың киімін ретімен шешу, әндерді үйрену, жұмбақтарды шешу, дербес және ойын әрекеті			
Балалардың үйіне қайтуы	Балалардың жетістіктері туралы әңгімелесу, ата-аналардың балаларды тәрбиелеу мен дамыту бойынша сұрақтарына жауап беру, кеңес беру. Кеңес: «Баланың отбасы жағдайында танымдық және шығармашылық қабілеттерін дамыту»			

**Балалардың жаз мезгіліндегі өмірін және тәрбиесін ұйымдастыру циклограммасы
2023 жыл**

Мектепке дейінгі ұйым: «Ақбота» бөбекжай» МКҚК

Топ: «Балапан» ортаңғы тобы

Балалардың жасы: 3 жастағы балалар

Жоспардың құрылу кезеңі: 14.08-18.08.2023 жыл

Күн тәртібінің кезеңдері	Дүйсенбі 14.08.2023	Сейсенбі 15.08.2023	Сәрсенбі 16.08.2023	Бейсенбі 17.08.2023	Жұма 18.08.2023
Ата-аналармен әңгімелесу Балаларды Қабылдау	Ата-аналармен бала денсаулығы, баланың үйдегі және көшедегі күн тәртібі туралы әңгімелесу. Балаларды қабылдау: таңертеңгі сүзгі, балаларды жақсы көңіл-күймен қарсы алу. Балалар үшін қолайлы жағдай жасау, баланың бүгінгі көңіл – күйі туралы, оны не қызықтыратыны туралы әңгіме, жеке пікір білдіруге баулу Балалармен әңгіме: "Жануарлармен байланыс" Мақсаты: балаларға кейде жануарлардың қауіпті болуы мүмкін екенін түсіндіру; басқа адамдардың иттері мен мысықтарына жақындауға болмайды. (сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет)				
Балалардың дербес іс-әрекеті (баяу қимылды ойындар, үстел үсті ойындары, бейнелеу әрекеті, эксперимент, кітаптар қарау және өзіне-өзі қызмет ету, тағы басқа іс-әрекеттер)	Перспективалық жоспарда қойылған міндеттерді іске асыру				
	Құрылыс ойыны: "Саябаққа қалай кіруге болады?" Мақсаты: балаларды өз іс-әрекеттерін жоспарлауға үйрету, конструктордың бөлшектерімен заттарды ауыстыру дағдыларын бекіту. Барысы: тәрбиеші үстелдерді біріктіреді, оларға түрлі-түсті қағаздан сақинамен жабылған өзен салады, орталықта балалармен бірге саябақ (ағаштар, орындықтар) ұйымдастырылады.	Құрылыс ойыны: "Қуыршақ дүкенін салайық". Мақсаты: текшелерден, кірпіштен дүкен салу, істі соңына дейін жеткізу, ойында достық қарым-қатынасты тәрбиелеу. Барысы: тәрбиеші кішкентай қуыршақтарды топқа қосады. Әрқайсысында сөмке бар. "Неге біздің қуыршақтар сөмкелерді алды?" Олар қуыршақтар дүкенге жиналды	Құрылыс ойыны: "Жабайы жануарларға арналған хайуанаттар бағы". Мақсаты: тәрбиешімен бірлескен іс-әрекет дағдыларын бекіту (жануарларға тор салу); өз құрылысын ойнауға үйретуді жалғастыру. Барысы: тәрбиеші жабайы жануарлардың мүсіндік ойыншықтарын көрсетеді, олардың қайда тұратынын нақтылайды және	Құрылыс ойыны: "Хайуанаттар бағы" Мақсаты: текшелерден әртүрлі жануарларға арналған үйлер салу қабілетін бекіту; жануарларға құрмет көрсетуге тәрбиелеу. Ойын: тәрбиеші хайуанаттар бағында жануарлардың жаңбырдан жасырынатын үйлері бар екенін еске салады және олар үшін үйлер салғысы келеді. Үстелде жабайы табиғат фигураларының жиынтығы бар.	Құрылыс ойыны: "Жануарлар үйін салайық". Мақсаты: есте сақтау қабілетін, сөйлеуді дамыту; балаларды басқа бөлшектерді қосу арқылы дизайн нұсқаларын жасауға шақыру. Ойын: балаларға бір - екі үй жануарларын таңдап, құрылыс бөлшектерін пайдаланып оларға үй салу ұсынылады. (Құрастыру)

	Сүйікті ойыншықтарымен ойнау. Содан кейін тәрбиеші сұрайды- бұл саябаққа қалай кіруге болады? Балалар көпір қажет деп санайды және оны салады. (Құрастыру)	деп шешеді және оны таба алмайды. Балаларға қуыршақтарға көмектесуге және текшелер мен кірпіштен дүкен салуға шақырылады. Балалар құынша, кім-өз бетінше. (Құрастыру)	балалармен бірге олар үшін хайуанаттар бағын салуды шешеді. (Құрастыру)	Құрылыс аяқталғаннан кейін олар олармен ойнайды. (Құрастыру)	
Таңертенгі жаттығу	ТАҢҒЫ ГИМНАСТИКА КЕШЕНІ Сапқа тұру, жүру, жүгіру, жалпы дамытушы және тыныс алу жаттығулары. Мақсаты: баланың организмін «ояту», оны тиімді күйге келтіру, жан-жақты, бірақ бұлшықет жүйесіне орташа әсер ету, дененің белсенділігін арттыру, дұрыс қалыптың қалыптасуына ықпал ету. «Доппен» 1.Б.қ. допты кеуде тұсында ұстау. Допты оңға жоғары көтеруден бастыда сол жаққа бағыттау. Б.қ.к сол жаққада солай істеу. Допты кезекпен тізеге тигізу. Тізені көтерумен. 2.Б.қ.: түзу тұру,аяқ алшақ, қолды түсіру. Допты жоғары артқа көтеруден, төмен түсіру иілумен, тізе бүгіп отырудан, бастапқы қалыпқа келу. 3.Б.қ.: аяқты айқастырып, еденге отыру. Оңға иілу допты өзінен алысырақ жүргізіп әкеліп, бастапқы қалыпқа оралу. Сол жаққа бұрылып тағы солай жасау. 4.Б.қ.: түзу тұру, аяқтың арасын иықтың көлемінде ашу, қолда доп . Алға иілуден тізе астынан төменнен допты өткізу, бастапқы қалыпқа оралу. Екінші аяқтан осылай өткізу. 5. Б.қ.: арқаға жату, доп қолда. Бір жақ аяқты түзу көтеріп, допты айналдырып өткізу, бастапқы қалыпқа оралу. Екінші аяғымен осылай жасау. 6. Допты аяқтың ортасында қысып, қос аяқта секіру. Кезектестіріп жәй жүру. 7. Допты жоғары көтерумен дем алып, төмен түсіруден демді шығаруЖәй жүру. (Дене шынықтыру)				
Таңғы ас	Гигиеналық шаралар: Мақсаты: мәдени-гигиеналық дағдыларды қалыптастыру: өздігінен	Гигиеналық шаралар: Таңғы ас алдында қолдарын жуу, қолды сұрту және орамалды орнына ілу. Көркем сөз:	Гигиеналық шаралар: Таңғы ас алдында қолдарын жуу, қолды сұрту және орамалды орнына ілу. Көркем сөз:	Гигиеналық шаралар: Мақсаты: мәдени-гигиеналық дағдыларды қалыптастыру: өздігінен жуыну, тамақтану алдында,	Гигиеналық шаралар: Таңғы ас алдында қолдарын жуу, қолды сұрту және орамалды орнына ілу. Көркем сөз:

	жуыну, тамақтану алдында, дәретхананы пайдаланғанна н кейін қолды сабынмен жуу. Көркем сөз: Біз білеміз, білеміз, иә, иә, Су қайда шашырайды. Шығыңыз, су ханшайымы, Біз жуынуға келдік! Біз көңілді, Қолымызды жуамыз! (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет) Тамақтану Көркем сөз: Мен түскі асты өзім жеймін. Мен аузымды ашамын! Күш болу үшін, Бізге сорпа пісірді. (өз орнын білу, дұрыс отыру, ас ішу құралдарын дұрыс ұстау, тамақтану	Дымқылдап күнде сен, Қолыңды сүйкесең. Кетіп кір-ыласың, Тап-таза боласың. (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет) Тамақтану (өз орнын білу, дұрыс отыру, ас ішу құралдарын дұрыс ұстау, тамақтану мәдениетін қалыптастыру, тамақ ішкенде сөйлемей, тамақтанып болғаннан кейін алғыс айту)	«Қолды таза жуу керек, Жеңдер суланбайды. Кім жеңін түрмейді, Ол су алмайды» - Қолды жуады, жуады. Содан кейін тәрбиеші сабынды алып, айтады: «Қызғылт, хош иісті, Оны көпіртіңіз және сіз таза боласыз» - Сабындайды, көпіртеді және сабынды сумен жуады. - бетті сумен сулайды, сабындайды және жуады. - сүлгі алып, бетін сулап, қуыршақтың қолын сүргіп, сөйлейді: «Енді мұрын таза, Иегі таза Және көздер жарқырайды – Көңілді көрінеді!» (Сөйлеуді дамыту	дәретхананы пайдаланғаннан кейін қолды сабынмен жуу. Көркем сөз: Біз білеміз, білеміз, иә, иә, Су қайда шашырайды. Шығыңыз, су ханшайымы, Біз жуынуға келдік! Біз көңілді, Қолымызды жуамыз! (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет) Тамақтану Көркем сөз: Мен түскі асты өзім жеймін. Мен аузымды ашамын! Күш болу үшін, Бізге сорпа пісірді. (өз орнын білу, дұрыс отыру, ас ішу құралдарын дұрыс ұстау, тамақтану	Біз білеміз, білеміз, иә, иә, Су қайда шашырайды. Шығыңыз, су ханшайымы, Біз жуынуға келдік! Біз көңілді, Қолымызды жуамыз! (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет) Тамақтану Көркем сөз: Міне, маған қасық бұршақ сорпасын алып келеді, Ал котлетті тікелей аузына шанышқы салып береді. (Сөйлеуді дамыту) (өз орнын білу, дұрыс отыру, ас ішу құралдарын дұрыс ұстау, тамақтану мәдениетін қалыптастыру, тамақ ішкенде сөйлемей, тамақтанып болғаннан кейін алғыс айту)

	мәдениетін қалыптастыру, тамақ ішкенде сөйлемей, тамақтанып болғаннан кейін алғыс айту)		және көркем әдебиет) Тамақтану (өз орнын білу, дұрыс отыру, ас ішу құралдарын дұрыс ұстау, тамақтану мәдениетін қалыптастыру, тамақ ішкенде сөйлемей, тамақтанып болғаннан кейін алғыс айту)		
Ұйымдастырылған іс-әрекетке дайындық	Балалар әсерлерімен бөлісу, жаңалықтарды білу, бірлескен жоспарларды, мәселелерді талқылау, қызығушылықтары бойынша әрекет түрін таңдау, ережелер туралы келісу және т. б. (сөйлеуді дамыту) Ұйымдастырылған іс-әрекет тақырыбына сай жұмбақтар жасыру. Жаттаған тақпақты есіне түсіріп, қайталап айту.				
	Баспалдақ. Достарыммен жиналып, Баспалдақпен біз жүрдік. Бір-екі, бір-екі, Үстіне көтерілдік. Санап алып сатыларын, Астына қарай түстік. Бір, екі, үш, бір, екі, үш, Баспалдақпен байқап түс! (саусақтармен баспалдақты аттап, жоғары-төмен жүруді	Кіші шармен жаттығу. Мынау менің оң қолым, Мынау менің сол қолым. Кіші шарды аламын, Жаттығу жасаймын. Оң қолым мықты болсын! Сол қолым мықты болсын! (Екі шарды алақанға салып, уысқа қысу, оң, сол қолды көрсетіп, жаттығу жасау). (Сөйлеуді дамыту және көркем	Тамшылар Бір тамшы, екі тамшы, Тамшылар асықпайды. Тырс-тырс, тырс-тырс, Ақырын тамшылайды. Тездетеді тамшылар, Сулаймын деп асығар. Қол шатырда аламыз, Жаңбырдан біз қашамыз. (Бір қолдың ашық алақанына, екінші қолдың саусақтары мен кезек-кезек соғу.	Шаян мен мысық Шаян мен мысық 1.Сол қолды шынтақтан бүге, алақандарды төмен қарата алдына ұстап «көпір жасайды. «Көпірдің» астына оң қол саусақтарын төмен қарата бос ұстай көп аяқты шаян сияқты жыбырлатады. Тасасында көпірдің қолдың үстімен иықтан төмен қарай сол қолдың 2-ші және 3-ші саусақтарын жүгіртеді.	Шеңберлер. Шеңберлерді жиып қойдым, Қатар-қатар тізіп қойдым. Саусақтармен кезек-кезек, Шеңберлерді басып қойдым. Бір шеңбер, екі шеңбер, Үш шеңбер, төрт шеңбер, Бесіншіні қайда екенін Титтей бөбек табады екен. (Үстел үстінде шеңберлерді тізіп қою, саусақтармен

	бейнелеу). (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет)	әдебиет)	Өлеңнің соңғы жолдарында екі қолды жоғары көтеріп, саусақтарды түйістіріп, шатырды бейнелеу). (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет)	Кәрі шаян тұрыпты 3.Иықтан төмен жүгірген саусақтар қолдың басына келгенде кішкентай саусақты оң қолдың жұдырығында қысып ұстап қалады. Көпірден өткен мысықтың 4.Сол қолдың кішкентай саусағы оң қолдың жұдырығында қысылған күйі 2-ші, 3-ші, 4-ші саусақтарды бас бармақпен біресе біріктіре, біресе қайта ашып мияулаған мысықтың аузын бейнелейді. Құйрығынан жұлыпты 5.Сол қолдың кішкентай саусағын қыса ұстаған оң қолдың саусақтарын біртіндеп ашады. «Құтқарыңдар, 6.Екі қолды бірінің үстіне бірін қоя екі қолдағы барлық саусақтарды тез-тез жүгіртеді. Мяу-мяу-мяу!» Босатыңдар шаяннан! 7.Сөздің айтылу ыргағына сәйкес алақандарын шапалақтайды, соңғы	кезек-кезек шеңберлерді басу қажет) (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет)

				сөзге аяқтарын шапалақтайды. Қане, кім бар, келіндер! Мысыққа көмек беріндер! (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет)	
Мектепке дейінгі ұйымның кестесі бойынша ұйымдастырыл- ған іс-әрекет	Дидактикалық ойын: "Біз себетке не саламыз?" Мақсаты: балаларда далада, бақшада, бақта, орманда қандай дақыл жиналатыны туралы білімді бекіту. Жемістерді өсіру орны бойынша ажыратуға үйрету. Табиғатты қорғаудағы адамдардың рөлі туралы түсінік қалыптастыру. Материалдар: көкөністер, жемістер, дәнді дақылдар, қауын, саңырауқұлақта	Дене Шынықтыру (Спорт нұсқаушысының жоспары бойынша) Дидактикалық ойын: "Ауа, жер, су" доппен ойнау Мақсаты: балалардың табиғат объектілері туралы білімдерін бекіту. Есту зейінін, ойлауын, тапқырлығын дамыту. Материалдар: доп. Ойын барысы: 1- нұсқа. Тәрбиеші балаға доп лақтырып, табиғат объектісін, мысалы, "бұлт" деп атайды. Бала " ауа " деп жауап беріп, допты кері лақтыруы керек. Бала "Дельфин" сөзіне	Дене шынықтыру (Спорт нұсқаушысының жоспары бойынша) Дидактикалық ойын: «Табиғат және адам» Мақсаты: балалардың жаратылысы туралы білімдерін бекіту және жүйелеу адам және адамға табиғат не береді. Материалдар: доп. Ойын барысы: мұғалім балалармен әңгімелеседі, оның барысында олар бізді қоршаған заттардың немесе адамдардың қолымен жасалғандығы немесе табиғатта	Музыка Тақырыбы: «Ақ көбелек» (Тұрсынжан Шапай) Дауыс жаттығуы: «Баспалдақ» Ән айту: «Көбелек» (К. Қуатбаев Ж. Смақов) Музыкалық қимыл- қозғалыс: «Қосарланып билеу» Дидактикалық ойын: «Құстар ұшып, қонды» Мақсаты: құстар туралы түсінікті нақтылау. Ойын барысы: тәрбиеші тек құстарды атайды, бірақ егер ол кенеттен қателессе, онда балалар аяқпен таптауы немесе шапалақтауы керек. Мысалы. Құстар ұшып келді: көгершіндер, шымшықтар,	Дидактикалық ойын: «Неден жасалған?» Мақсаты: балаларды зат жасалған материалды анықтауға үйрету. Материалдар: ағаш текше, алюминий ыдыс, шыны ыдыс, металл қоңырау., кілт және т. б. ойын барысы: Балалар сөмкеден әртүрлі заттарды алып тастайды және әр заттың неден жасалғанын көрсетеді. (Қоршаған ортамен таныстыру) «Тәтті төрт» Мақсаты: балаларды дөңгелек заттарды мүсіндеуге

	р, жидектер, сондай-ақ себеттер бейнеленген Медальондар. Ойын барысы. Кейбір балаларда табиғаттың әртүрлі сыйлықтарын бейнелейтін медальондар бар. Басқаларында себет түріндегі медальондар бар. Балалар-жемістер көңілді музыкамен бөлмеге таралады, қимылдары мен бет-әлпеті баяу қарбыз, нәзік құлпынай, шөпте жасырылған саңырауқұлақ және т. б. Себет балалар екі қолына жеміс жинауы керек. Қажетті шарт: әр бала бір жерде өсетін жемістер әкелуі керек (көкөніс бақшасынан	"су", "Қасқыр" сөзіне - "жер" және т.б. жауап береді. Тәрбиеші "ауа" сөзін атайды допты ұстаған бала құсты атауы керек. "Жер" сөзі - жер бетінде тіршілік ететін жануар;" су " сөзі-өзендер,	бар екендігі туралы білімдерін нақтылайды және адам оларды пайдаланады; мысалы, орман, көмір, мұнай, газ табиғатта бар, ал үйлер, зауыттар адам жасайды. "Адам не істеді"? мұғалім сұрайды және допты лақтырады. "Табиғат не жасайды"? тәрбиеші сұрайды және допты лақтырады. Балалар допты ұстап, сұраққа жауап береді. Кім есіне түсіре алмаса, ол өз кезегін өткізіп жібереді. (Қоршаған ортамен таныстыру) «Домалақ нан» Мақсаты: балаларды бірдей пішіндегі екі бөліктен тұратын затты мүсіндеуге үйрету. Ермексаз шоғырын көзге екі тең бөлікке бөлу, бойлық	шыбындар және қарлығаштар. Балалар топылдатады – .Не дұрыс емес? (шыбындар) - ал шыбындар не? (жәндіктер) - құстар ұшып келді: көгершіндер, балапандар, лейлектер, қарғалар, макарондар. Балалар таптайды. - құстар ұшып келді: көгершіндер, маркендер балалар таптайды. Ойын жалғасуда. Құстар ұшып келді: көгершіндер, шапшаңдықтар, Лейлектер, көкектер, тіпті үкілер, Аккулар, жұлдызқұрттар. Сіздердің барлығыңыз жарайсыздар. (Қоршаған ортамен таныстыру) «Кәмпиттер» Мақсаты: балаларды бірдей пішіндегі екі бөліктен (ұзартылған бөліктер) тұратын затты мүсіндеуге үйрету. Ермексаз шоғырын көзге екі тең бөлікке бөлу, бойлық қозғалыстармен домалату және тегістеу	үйрету. Тақырыпты бейнелеуге деген ұмтылысты қолдау. Шығармашылықпен айналысуға деген ұмтылысты тәрбиелеу. Материал: клеенкалар, ермексаз, стектер, майлықтар. (Мүсіндеу)

	көкөністер және т.б.). (Қоршаған ортамен таныстыру) «Банкадағы қиярлар» Мақсаты: балаларды алақанның тікелей қимылымен ермексазды домалату арқылы таяқшаларды мүсіндеуге үйрету. Ермексазбен мұқият жұмыс істеуді үйрену. Мүсіндеуге қуануға деген ұмтылысты дамыту. Материал: клеенкалар, ермексаз, стектер, майлықтар. (Мүсіндеу)	теңіздер, көлдер мен мұхиттардың тұрғыны. (Қоршаған ортамен таныстыру) «Банкадағы қызанақ» Мақсаты: балаларды алақанның тікелей қимылымен ермексазды домалату арқылы таяқшаларды мүсіндеуге үйрету. Ермексазбен мұқият жұмыс істеуді үйрену. Мүсіндеуге қуануға деген ұмтылысты дамыту. Материал: клеенкалар, ермексаз, стектер, майлықтар. (Мүсіндеу)	қозғалыстармен домалату және тегістеу қабілетін бекіту. Жасалған кескіннің қуанышын ояту. Материал: клеенкалар, ермексаз, стектер, майлықтар. (Мүсіндеу)	қабілетін бекіту. Жасалған кескіннің қуанышын ояту. Материал: клеенкалар, ермексаз, стектер, майлықтар. (Мүсіндеу)	
Серуенге дайындық	Өз-өзіне қызмет көрсету дағдыларын қалыптастыру. Киінудің бірізділік алгоритмін бекіту. Бір-біріне көмек көрсету <i>(тәрбиешінің және белсенді балалардың көмегі)</i>, серуенге мотивация <i>(мазмұны, проблемалық жағдаяттар)</i>, көркем сөзбен ынталандыру <i>(мақал-мәтелдер, жаңылпаздар, жұмбақтар, өлеңдер)</i>. Көтеріңкі көңіл-күй сыйлау. Мақал-мәтел: «Өнерлі өрге жүзер»				
Серуен	1) Балалардың денсаулығын нығайту, қимыл-қозғалыс белсенділіктерін арттыру <i>(қимылды дидактикалық ойындар, ережелері бар қимылды ойындар, ойын жаттығулары, жарыстар, ұлттық ойындар және басқа)</i>.				

Көтеріңкі көңіл-күй сыйлау. Балалардың танымдық қызығушылықтарын дамыту. Мақсатты серуендер, танымдық әңгімелер, бақылаулар, табиғатты бақылау тәсілдерін көрсету, сенсорлық бақшадағы тәжірибелер. Балалардың шынайы өмірді көркем-эстетикалық қабылдауын қалыптастыру. Аумақтық кеңістікте немесе оның сыртында табиғатты тамашалау. Сенсорлық бақшада тірі және өлі табиғат нысандарын, табиғат құбылыстарын бақылау. Балалардың дербес шығармашылық әрекетіне мүмкіндік беру. 2) Еңбекке баулу үшін балабақша ауласында баланың қызығушылығын оятатын кеңістік құру. Балаға Ортаңғытердің еңбек етуін бақылату және оларға көмектесуге, бірлесіп жұмыс істеуге тарту. Балалардың ойын, идеясын жүзеге асыру. Серуенге алып шыққан заттарымен ойнату. 3) Музыка жетекшісі мен дене шынықтыру нұсқаушының жоспары бойынша жүргізілетін шаралар немесе бірлескен жұмыстар.				
Кішкентай балаларды бақылау. Бақылау. Балалар бөліміне бару. Балалардың жазда қалай киінетіндеріне назар аудару: жеңіл көйлектер, шолоқ шалбар, бас киімдер – орамалдар, жеңіл қалпақтар(күннің көзі басты қыздырмас үшін), жазғы киімдер ашық түсті болуға тиіс екеніне көңіл аудару(қошқыл киімдер күн сәулесін тартады). Өлі табиғаттың жазғы құбылыстары туралы білімін	Жолды жөндеу жұмысын бақылау. Бақылау. Балалардың үлкендер еңбегі туралы – жұмысшылардың жолды жөндеуі, еңбек мөлшері туралы ұғымдарын кеңейтуді жалғастыру(асфальттың ескі қабатын алу, ұсақталған тас қабатын төсеу, құм, катокпен тегістеу, ыстық смоланы құю, асфальт қабатын төсеу), механикаландыру рөлі (адамның ауыр еңбегін машиналар ауыстырады- каток, жүк машиналары және т.б.). Машиналар адам еңбегін жеңілдетеді қорытындыға келтіру. Еңбектену	Шөпті шауып жатқан бағбанды бақылау. Бақылау. Жайылымдағы өсімдіктер туралы білімді анықтау және бекіту, шөпті шауып жатқан бағбанды қадағалау, жайылымдағы шөп биік және шүйгін екенін және де оны үй жануарларына қысқа азық үшін шауып алатындығын атап өту; шабылған шөптен кепкен хош иісті пішен шығады. Адамдардың еңбек маңыздылығы туралы, азық өсімдіктерінің құндылығы туралы түсінікті қалыптастыру. Бұрын шөбі болған алаңқайды салыстыру, шөп	Заттардың көлеңкесін бақылау. Бақылау. Күннің жоғары тұрғанын анықтау, заттардың көлеңкесін, таңертең балалардың өздерінің көлеңкесін күн әлі жоғары шықпағанда және күндіз, ол әлі бастан жоғары тұрғанда бақылауға болады, көлеңкенің ұзындығын өлшеу, көлеңкеде заттар суығырақ, күннің көзінде жылырақ болатынына көңіл аудару. Балаларды күн аспанда қозғалады деген қорытындыға келтіру. Бақыланған затқа қызығушылығын ояту. (Қоршаған ортамен таныстыру) Жұмбақ:	Термометр көмегімен ауа температурасын бақылау. Бақылау. Балалардың термометрді қолданып ауа температурасын өлшеу ептілігін бекіту, сынап бағанасы қызыл сызықтан жоғары болған кезде жылы екенін білдіретініне назар аудару. Қаншалықты бағана жоғары болса, сонша жылы болады; цифрлар неше градус жылы болып тұрғанын анықтауға көмектеседі; әрбір сызық бір градусты білдіреді. Даладағы және топтағы ауа температурасын өлшеу. Жазда далаға қарағанда топтағы

	бекіту, ауа райына, кезеңге байланысты киімдер, жыл мезгілдерінің киімдерін салыстыру, еске алу. Балалар арасында достық қарым-қатынасты қалыптастыру. Ізгілік және қамқорлық сезімін тәрбиелеу. (Қоршаған ортамен таныстыру) Мақал-мәтел: 1. Досы көпті жау алмайды, Ақылы көпті дау алмайды. 2. Балапан ұяда не көрсе, Ұшқанда соны іледі. Тақпақ: «Іні» Е. Өтетілеуұлы «Бір ісіме қапа ма», Деп қарайды апама. Сипаттырып басынан, Еркелейді атама. (Сөйлеуді	қажеттілігіне және еңбек адамдарын сыйлауға тәрбиелеу. (Қоршаған ортамен таныстыру) Жұмбақтар: 1. Арқасында ауыл жүр, ала тайым шауып жүр. (Автобус) 2. Далаға құрған өрмегім, үстінен зулап келемін. (Теміржол) Жаңылтпаш: Вова Васяның вагон ойыншығын алып, Васяға вагон ойыншығын Вова бермеді. Мақал-мәтел: Жан қиналмай, Жұмыс бітпес. Талап қылмай, Мұратқа жетпес. Тақпақ: Жолың болсын! Н. Айтов Атам шықса сапарға -Жолың болсын! – дейді апам. Апам шықса сапарға -Жолың болсын, - дейді атам. -Жолың болсын дейді олар, Үлкенге де кішіге. (Сөйлеуді дамыту	қайтадан өскені, гүлдердің пайда болғаны туралы қорытынды жасау. Еңбек құралдарының атауларын анықтау: тырнауыш, айыр, пішен шабатын машина. Үлкендердің еңбегін құрметтеуді тәрбиелеу. (Қоршаған ортамен таныстыру) Жұмбақ: «Айт!» десе жүгірмес, Су тисе сілкінбес. (Шөп) Мақал-мәтел: 1. Шебердің қолы көпке ортақ. 2. Орайы келсе орақ ор. Тақпақ: «Кетпен» Ш. Сәниев Мен – кетпенмін, кетпенмін Мұраппен бір өткен күн. Арық аршып, су басып, Бау-бақшаға жеткенмін. Ырым. Егер шөп шуласа – ашық ауа райы болады. (Сөйлеуді дамыту және көркем	Мен жүгірсем, ол да жүгіреді, Мен кідірsem, ол да кідіреді. (Көлеңке) (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет) Қимылды ойын: «Қақпашы» Жарысу элементтері бар спорттық ойындарға қызығушылығын дамыту. (Дене шынықтыру) Еңбек іс-әрекеті. Жиналған табиғи материалдардан панно құрастыру. Белсенділігін дамыту, жұмыстың үнемді әдістерін үйрету. Еңбек қызметінің мәдениетін тәрбиелеу, өз еңбегінің нәтижесіне ұқыпты қарауға тәрбиелеу. Өзіндік іс-әрекеті. Балалардың өзіндік ұжымының даму негізі ретінде дұрыс нысанды қарым-қатынас топтарын пайдалану. Ұялшақ, жасқаншақ балаларға ойынға кірісуге көмектесу, өте белсенді балалардың өзінің серіктестерінің ынтасын баспауын	температура төмен деген қорытынды жасау. Балалардың қызығушылығын, ақылды белсенділігін ояту. (Қоршаған ортамен таныстыру) Жұмбақ: Бір нәрсе жер мен көктің арасында, Көрінбес өзі түгіл қарасы да, Білінбей жер үстінде жүрсе дағы, Пайдалы адамзаттың баласына. (Ауа) Мақал-мәтел: 1. Жаздың бір күні – Қыстың мың күніне татыр. 2. Қыстағы қар жерге ырыс, Жердегі ылғал – елге ырыс. (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет) Қимылды ойын: «Дөңгелек бойынша пас беру» Әртүрлі әдіспен бір-біріне доп лақтыру және ұстай білуді бекіту. Физикалық қасиеттерін – шапшаңдылық, икем

	дамыту және көркем әдебиет) Қимылды ойын: «Жүппен жарыса жүгіру» Белгі бойынша қолдарынан ұстасып жүппен жарыса шапшаң жүгіруді бекіту. Күнделікті белсенді қозғалтқыш қызметінің қажеттілігін қалыптастыру. (Дене шынықтыру) Еңбек іс-әрекеті Ойыншықтарды жөндеудің жеңіл жұмыстарын өз ықыласымен жүргізуге балаларды үйрету, басталған істі соңына дейін жеткізу ықыласын тәрбиелеу.	және көркем әдебиет) Қимылды ойын: «Өрт сөндірушілер жаттығу үстінде» Эстафетаны беру, колоннаға тұру, екі топқа бөліне білуді бекіту. Бір баспалдақ аралығынан екінші аралыққа өту, гимнастикалық қабырғаға шыға білу. Өзара көмектесуді өз бетінше дамыту. (Дене шынықтыру) Еңбек іс-әрекеті. Көкөністерді жинағаннан кейін жүйелерді қазу. Көкөністерді егуге жерді дайындауға үйретуді жалғастыру, көкөністерді күте білуді жетілдіру.	әдебиет) Қимылды ойын: «Чехарда» Аяқтарын екі жаққа созып, сүйіліп төрт аяқтап тұрған серіктестерінен секіріп өту шеберлігін бекіту. Күш-қуатты, шыдамдылықты дамыту. (Дене шынықтыру) Еңбек іс-әрекеті. Шамаға шақ бағбанға көмектесу Еңбек қызметі процесінде балаларда еңбекті сүю ортақ пайдаға еңбек ету ынтасын, жауапкершілікті тәрбиелеуді жалғастыру.	қадағалау.	ділікті дамытуды. Үйлестіру қимылдарын жетілдіру. (Дене шынықтыру) Еңбек іс-әрекеті. Қысқа көкөністерді тұздау. Қысқа көкөністерді дайындау барысында үлкендерге қарай көмек көрсету. Жұмыс аяқталғаннан кейін жұмыс орнын өз бетінше жинай білуін бекіту. Дидактикалық ойындар. Тәжірибеле р мен эксперименттер. «Не жылы, не суық?» Күннің көзінде әртүрлі заттар түрліше қызатыны туралы ұғымын кеңейту, себебі-олар әр түрлі материалдан жасалған, қызығушылығын дамыту. Өзіндік іс-әрекеті Ойын барысында балалардың бір-бірімен қатынаса білуін жетілдіру. Өз қылықтарымен іс-

					әрекеттерін көрсету, өз пікірлерін қорғау. Құрбыларының пікірлерімен келіспейтінін әдепті түрде айта білуін дамыту.
Серуеннен оралу	Балалардың реттілікпен шешінуі, жұмбақтар шешу, өлеңдер, әндер жаңылтпаштар, санамақтар және т.б. жаттау Киімді белгілі бір тәртіппен шешу және кию дағдыларын үйрету: - Түймелерді ретумен ағытамыз. - Көйлек, шалбарды шешеміз, ақырын іліп қоямыз. - Көйлекті шешіп, оны шалбарға, шортиға қосып іліп қоямыз. - Аяқ киімді шешіп, екінші аяқ киімді киеміз. - Колготкаларды шешіп, көйлекке қосып іліп қоямыз. (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет)				
Түскі ас	Гигиеналық шаралар: Түскі ас алдында гигиеналық шараларды орындау: қолды дұрыс жуу, өз орамалының орнын білу, қолды дұрыс сүрту, орамалды ілу көркем сөз қолдану: «Сылдырлайды мөлдір су, Мөлдір суға қолыңды жу» Кезекшілердің жұмысы: (асхана құралдарын, майлықтарды үстелге қою) Тамақтану (өз орнын білу, дұрыс отыру, асхана құралдарын дұрыс ұстай білу, ұқыпты тамақтану, сөйлеспеу, алғыс айту) (мәдени-гигиеналық дағдылар, өзіне-өзі қызмет ету, еңбек әрекеті) «Қонжыққа қасықты қалай ұстауды үйретеміз». (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет)				
Күндізгі ұйқы	Тамақтан соң ауыздарын сумен шаюды қалыптастыру. Киім түймелерін, сырмаларын өздігінше ағыту. Киімдерін ұқыпты орындыққа іліп (немесе арнайы сөреге) қоюды, өз төсек орнын тауып жатуды үйрету. Ұйқы кезінде бала басына көрпені жауып, мұрнын жастыққа көміп тастамауын, жастықта баланың денесі емес, тек басы жатуын қадағалау. (өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ моториканы дамыту). Әлди Мақсаты: бала ағзасының физиологиялық тепе-теңдігін қалпына келтіру. Әлди, әлди, әлди-ай, Балалар ұйықтап жатыр. Төменгі төсекке, Балалар тыныш ұйықтайды, Мен ән саламын! Балалардың тыныш ұйықтауы үшін жайы баяу музыка тыңдау. «Әлди» Ж.Байырбекова (Музыка)				
Біртіндеп	Түскі ұйқыдан кейінгі сауықтыру шаралары (дене жаттығулары), ауа, су емшаралары, жалпақ табандылықты				

ұйқыдан ояту, сауықтыру шаралары	болдырмау үшін түйіршікті және жұмсақ жолақшалармен жүру (дене белсенділігі). Төсекте жатып жасайтын жаттығулар (2-3 минут) Созылу. Б.қ. арқада жатып қолымызды денеміздің бойымен қойып иегімізді кеудемізге тигіземіз , аяқтың ұшын өзімізге қарай тартамыз (2- 4 рет) Ішімізде жатып басымызды аяғымызды жоғары көтеру (2- 4 рет) Ойын «Жаз бен күз» оң жаққа қарап жатып күз дегенде тіземізді құшақтап алу, күзде суық тонамыз , жаз дегенде керілеміз (3- 4 рет) 2. Майтабанның алдын алу. (2 минут) Жалаңаяқ бір бірінің артынан жүру, аяқтың ұшымен жүру, өкшемен жүру, табанның ішкі жағымен жүру, сыртымен жүру. Арнайы жолдармен жүру. Орындықта отырып аяғымызды оңға солға тербету. (3- 4 рет) 3. Арқаның қалпын сақтауға арналған жаттығулар. (2 минут) Қолымызды жоғары көтеріп оңға қарай , солға қарай жоғары созыламыз еденге тигіземіз (3- 4 рет) 4. Салқын сумен қолымызды бетімізді жуамыз. 5. Демалу жаттығулары Жіпке байланған күзгі жапырақтарды үрлеу (4-5 рет)(дене шынықтыру). Киімдерін реттілікпен өздігінен киіну. Түймелерін қадау, сырмаларын сыру, аяқ киімдерін дұрыс киюді үйрету. Қыз балаларды шаштарын тарауға үйрету (өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ моториканы дамыту). Қолдарын жуу, құрғатып сүрту, сүлгіні өз орнына іліп қоюды үйрету Шомылған баланы, Аймалап алады. Сүртеді қолыңды, Сүртеді жоныңды.(Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет)
Бесін ас	Гигиеналық шараларды орындау (мәдени-гигиеналық дағдылар). Балалардың назарын тағамға аудару, мәдениетті тамақтануға баулу Ас мәзірімен таныстыру. Бір-біріне кедергі жасамай мәдениетті отыруға баулу, балалардың назарын тағамға аудару. «Бата» Асың, асың, асыңа, Береке берсін басыңа! Бөденедей жорғалап, Қырғауылдай қорғалап, Қыдыр келсін қасыңа! (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет)

Балалардың дербес іс-әрекеті	«Айсұлудың сарафаны» Мақсаты: Сурет салуға, қиялға деген тұрақты қызығушылықты дамыту. Дәлдікке тәрбиелеу. Материал: бояу, щеткалар, қағаз. (Сурет салу) «Анама арналған көйлек» Мақсаты: белгілі бір мазмұнның бірнеше дайын бөлшектерді құрауды үйрету. Материал: желім жаққыш, желім, майлықтар, үлгілер: өзен, көпір мен қайықтар әр балаға. (Жапсыру)	«Шаш өрімі» Мақсаты: с істеуге үйрету. Заттарды салуда қиялды, шығармашылықты дамыту. Материал: Кара және түрлі-түсті гуашь (Сурет салу) «Анама арналған орамал» Мақсаты: Жұмысқа мұндай стандартты емес тәсіл кішкентайларда таныс нәрселерге басқа қырынан қарау қабілетін дамытады, әр құралдан шығармашылық шабыт көзін алады. Материал: желім жаққыш, желім, майлықтар, үлгілер. (Жапсыру)	"Айсұлуға арналған тақия" Мақсаты: көркемдік қабылдауды, қиялды, қол қимылдарын үйлестіруді дамыту. Материал: Әр балаға 2 парақ ақ қағаз, көк гуашь (Сурет салу) «Сайқымазақ» Мақсаты: белгілі бір мазмұнның бірнеше дайын бөлшектерді құрауды үйрету. Материал: А4 қағазы, өздігінен жабысатын қағаздан жасалған түрлі түсті жолақтар. (Жапсыру)	"Жұмбақтар" Мақсаты: Ниткография қиялды, ассоциативті ойлауды, ұсақ моториканы, қол қозғалысын үйлестіруді дамыту. Материал: 10 жіп, түрлі-түсті гуашь, ақ қағаз (Сурет салу) «Жұлдыздар» Мақсаты: белгілі бір мазмұнның бірнеше дайын бөлшектерді құрауды үйрету. Материал: А4 картон, өздігінен жабысатын қағаздан жасалған түрлі түсті жолақтар. (Жапсыру)	"Айсұлудың сөмкесі" Мақсаты: тікбұрышпен таныстыруды жалғастыру. Гуашьпен сурет салуға үйрету. Материал: парақтар А4, гуашь, қылқаламдар, стакандар, салфетка, клеенка. (Сурет салу) «Аспан және ай» Мақсаты: Жыртылған қағаз техникасын қолдана отырып, жәндіктерді бейнелеуге үйрету. Материал: жәндіктердің графикалық бейнесі бар А4 парақтары, өздігінен жабысатын қағаздан жасалған түрлі түсті жолақтар. (Жапсыру)
Тәрбиеші мен баланың еркін қызметі	Балалардың қызығушылықтарын мақсатты ойын арқылы танымдық-зерттеушілік жұмыс, музыкалық-көркем образ, қимыл-қозғалым, коммуникативтік байланыс, еңбеке баулу, оқыту арқылы дамыту <i>(оның ішінде өңірлік ерекшеліктерін ескерумен)</i> . Балалардың ойы мен идеяларын ескеру арқылы олардың идеяларын ашуға мүмкіндік беру. Сюжетті-рөлді ойын: «Автобус жүргізушісі» Мақсаты: балалардың жүргізуші мамандығы туралы түсініктерін қалыптастыру.				
Серуенге дайындық	Серуенге қызығушылықты арттыру. Балалардың реттілікпен киінуді, серуенге шығу, топтық ережелерді қайталау. «Киімді қалай киюге болады?» әңгіме Киімдердің тазалығын сақтау қажет. Киінгенде киімнің түймесінің дұрыс қадап, көйлектің шалбардың немесе				

	юбканың ішіне салынғанын қадағалау керек. Шұлықтың, аяқ киімнің оң киілуіне баса назар аудару керек. (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет)				
Серуен	Күннің екінші жартысындағы ауа-райы құбылыстары мен табиғат объектілерін бақылау (қоршаған ортамен таныстыру) Қимылды ойын: «Допты домалат» Балаларға әртүрлі түсті доптар немесе онша үлкен емес шағын ғана (диаметрi 6-8 см) шарлар беріледі де, оларды балалардан онша қашық емес жерге орналастырған жалаушаларға дейін домалатып жеткізген балаларды атап өтеді, тапсырманы дұрыс орындағаны үшін алғыс	Күннің екінші жартысындағы ауа-райы құбылыстары мен табиғат объектілерін бақылау (қоршаған ортамен таныстыру) Қимылды ойын: «Құрсауды дөңгелет» Үш-төрт бала тәрбиешіге қарама-қарсы 1,5-2м жерде тұрады. Тәрбиеші құрсауды кезекпен әр балаға қарай дөңгелетеді, ол ұстайды да керісінше тәрбиешіге қарай дөңгелетеді. Балалар құрсауды дөңгелетуді және ұстауды жақсы үйренген кезде бір-бірімен өздері ойнай алады (дене шынықтыру)	Күннің екінші жартысындағы ауа-райы құбылыстары мен табиғат объектілерін бақылау (қоршаған ортамен таныстыру) Қимылды ойын «Аю қонаққа келеді» Балалар дөңгеленіп отырады. Тәрбиеші ойыншық аюды көрсетеді. «Аю сендерге қонаққа келді» - дейді. Музыка ойналғанда, тәрбиеші «аюды» жетелеп шеңбер ішін айнала жүреді. Музыка аяқталғанда «аю» бір баланың алдына барып тоқтайды да, дыбыстайды (амандасу белгісін береді). Бала (сәлеметсізбе аю?) жауап қайтарады. Аюды екі қолымен	Күннің екінші жартысындағы ауа-райы құбылыстары мен табиғат объектілерін бақылау (қоршаған ортамен таныстыру) Қимылды ойын «Құстар мысық» Жерге шеңбер сызылады. Ортаға тәрбиеші тандаған бала болып тұрады. Қалған балалардың бәрі шеңберді айнала тұрады, бұлар құстар. Құстар шеңберді айнала жүріп дөңгелерді шокиды. Мысық оянып кетіп, құстарды көреді де, оларды ұстай бастайды. Құстар шеңберден ұшып кетуге асығады. Мысық шеңбердегі қай құсқа тиіп кетсе, ол ұстаған болып есептеледі де ортаға келеді. Мысық 2-3 құсты ұстаған кезде тәрбиеші жаңа	Күннің екінші жартысындағы ауа-райы құбылыстары мен табиғат объектілерін бақылау (қоршаған ортамен таныстыру) Қимылды ойын «Аттар» Балалар аттарды бейнелейді. Бөлімнің немесе алаңның бір шетіне жиналып, мынадай өлең айтады. Топ-топ түсіп төрт тұяқ. Шоқырақтап шап, атым. Құйрық-жалың сусылдап, Үш оғындай садақтың. Өзен кешіп, тау асып, Шабысыңнан танба сен. Дүрсілдетіп дүниені ытқып, ытқып заула сен. Соңғы сөзді айта бергенде, балалар алға қарай ұмтыла секіреді.

	айтады, допты тағы да домалатуға мүмкіндік береді. Балалар допты бірнеше рет домалатқаннан кейін тәрбиеші оларды кәрзеңкеге жинауды ұсынады. (дене шынықтыру)		ұстап ортаға шығып билейді. Музыка аяқталғанда «аюды» тәрбиешіге береді. Осылайша ойын жалғасады. Ойын соңында аюды ортаға қойып, барлық бала айнала жүріп билейді. (дене шынықтыру)	мысықты таңдап алады. Ұстап алған құстар барлық ойыншыларға келіп қосылады. Ойын 2-3 рет қайталанады. (дене шынықтыру)	Тәрбиешінің үйге деген белгісі бойынша, жай ғана орындарына оралады. Тәрбиеші өлеңді қайталайды, аттар қайтадан бөлмені айнала шаба жөнеледі. Тәрбиеші өлеңді түгел айтып болмайынша, балалардың орындарынан қозғалмауын қадалағалайды. (дене шынықтыру)
Серуеннен оралу	Балалардың киімін ретімен шешу, әндерді үйрену, жұмбақтарды шешу, дербес және ойын әрекеті				
балалардың үйіне қайтуы	Балалардың жетістіктері туралы әңгімелесу, ата-аналардың балаларды тәрбиелеу мен дамыту бойынша сұрақтарына жауап беру, кеңес беру. Кеңес: «Дәрілік өсімдік - Түймедақ»				

**Балалардың жаз мезгіліндегі өмірін және тәрбиесін ұйымдастыру циклограммасы
2023 жыл**

Мектепке дейінгі ұйым: «Ақбота» бөбекжай» МКҚК

Топ: «Балапан» ортаңғы тобы

Балалардың жасы: 3 жастағы балалар

Жоспардың құрылу кезеңі: 21.08-25.08.2023 жыл

Күн тәртібінің кезеңдері	Дүйсенбі 21.08.2023	Сейсенбі 22.08.2023	Сәрсенбі 23.08.2023	Бейсенбі 24.08.2023	Жұма 25.08.2023
Ата-аналармен әңгімелесу Балаларды қабылдау	Ата-аналармен бала денсаулығы, баланың үйдегі және көшедегі күн тәртібі туралы әңгімелесу. Балаларды қабылдау: таңертеңгі сүзгі, балаларды жақсы көңіл-күймен қарсы алу. Балалар үшін қолайлы жағдай жасау, баланың бүгінгі көңіл – күйі туралы, оны не қызықтыратыны туралы әңгіме, жеке пікір білдіруге баулу Балалармен әңгіме: «Көңіл-күй» Міндеттері: Балаларға түрлі эмоционалдық жай-күйі бар жақын Ортаңғытер мен балалар туралы жағдайларды ұсыну. (сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет)				
Балалардың дербес іс-әрекеті (баяу қимылды ойындар, үстел үсті ойындары, бейнелеу әрекеті, эксперимент, кітаптар қарау және өзіне-өзі қызмет ету, тағы басқа іс-әрекеттер)	Перспективалық жоспарда қойылған міндеттерді іске асыру				
	Құрылыс ойыны: "Саябаққа қалай кіруге болады?" Мақсаты: балаларды өз іс-әрекеттерін жоспарлауға үйрету, конструктордың бөлшектерімен заттарды ауыстыру дағдыларын бекіту. Барысы: тәрбиеші үстелдерді біріктіреді, оларға түрлі-түсті қағаздан сакинамен жабылған өзен салады, орталықта балалармен бірге саябақ (ағаштар, орындықтар) ұйымдастырылады.	Құрылыс ойыны: "Қуыршақ дүкенін салайық" Мақсаты: текшелерден, кірпіштен дүкен салу, істі соңына дейін жеткізу, ойында достық қарым-қатынасты тәрбиелеу. Барысы: тәрбиеші кішкентай қуыршақтарды топқа қосады. Әрқайсысында сөмке бар. "Неге біздің қуыршақтар сөмкелерді алды?" Олар қуыршақтар дүкенге жиналды деп шешеді және оны	Құрылыс ойыны: "Жабайы жануарларға арналған хайуанаттар бағы". Мақсаты: тәрбиешімен бірлескен іс-әрекетті дағдыларын бекіту (жануарларға тор салу); өз құрылысын ойнауға үйретуді жалғастыру. Барысы: тәрбиеші жабайы жануарлардың мүсіндік ойыншықтарын көрсетеді, олардың қайда тұратынын нақтылайды және балалармен бірге олар үшін хайуанаттар бағын салуды шешеді. (Құрастыру)	Құрылыс ойыны: «Аюларға арналған жиһаз» Материалы: балалардың үлгі бойынша қоршау, оны ұзарту, әдісімен түрлендіруге, жалғауға және атауға және балалардың жиһаз бөлшектері және олардың мақсаты туралы сөйлеу, балалардың жиһазды бөлімдерін бекіту, сипаттауға үйрету; Сөздік жұмыс: сөйлеу кезінде	Құрылыс ойыны: «Жасыл қоршау үй» Материалы: балалардың қоршау, тығыз қоюға кірпіштерді бір-біріне жалғауға үйретуді жалғастыру, бөлуге бөлшектер құрылыс материалдары: кубик, дүңгегі, призма. Сөздік жұмыс: конструктор бөліктерінен, табиғи қоршау, дүңгегі, ұзын, қысқа, жіңішке. Құрал-жабдықтар: ойыншықтар жинағы "Үй жануарлары" (мысық, ит, ешкі, жылқы, сиыр, шошқа, қой,). құрылыс

	Сүйікті ойыншықтарымен ойнау. Содан кейін тәрбиеші сұрайды- бұл саябаққа қалай кіруге болады? Балалар көпір қажет деп санайды және оны салады. (Құрастыру)	таба алмайды. Балаларға қуыршақтарға көмектесуге және текшелер мен кірпіштен дүкен салуға шақырылады. Балалар құрастырады: кім-мұғалім берген үлгі бойынша, кім-өз бетінше. (Құрастыру)		белсендіру – құрылыс, текше, кірпіш, жиһаз. Жабдық: қуыршақ жиһазы, "Жиһаз" сериясындағы тақырыптық суреттер, аю ойыншығы, "Үш аю" ертегісіндегі аюлар бейнеленген сурет. (Құрастыру)	материалы жинағы. (Құрастыру)
Таңертенгі жаттығу	ТАҢҒЫ ГИМНАСТИКА КЕШЕНІ Сапқа тұру, жүру, жүгіру, жалпы дамытушы және тыныс алу жаттығулары. Мақсаты: баланың организмін «ояту», оны тиімді күйге келтіру, жан-жақты, бірақ бұлшықет жүйесіне орташа әсер ету, дененің белсенділігін арттыру, дұрыс қалыптың қалыптасуына ықпал ету. Затсыз 1. Қолды белге қойып, басты оң жаққа кейін сол жаққа айналдыру. Оң қолды жоғары, сол қолды төмен қойып артқа серпи, кейін орындарымен ауыстыру. 2. Қолды кеуде тұсында ұстап, денені 1-3 оңға кейін 1-3 солға бұру, 4-б.к.к. 3. Тік тұру, қолды төмен түсіріп. Қолды жоғары көтеріп артқа шалқаюдан, алға иіліп кейін тізе бүгіп отыру. Б.к.к. 4. Б.к.: мұнда да солай. Алға төмен иілу, сол жақ аяқтың артынан алақан соғып: «Хлоп» деу, бастапқы қалыпқа оралу. Оң жақ аяғынан шапалақ соғу. 5. Б.к.: арқаға жату, қолды түзу қою. Оң аяқты жоғары көтеру, аяқтың астынан шапалақ соғып: «Хлоп» деп, бастапқы қалыпқа оралу. астынан шапалақ соғу. 6-8 рет қайталау. 6. Орында кезекпен тізеге шапалақ соғып секіру. Кезектестіріп жәй жүру. (Дене шынықтыру)				
Таңғы ас	Гигиеналық шаралар: Мақсаты: мәдени-гигиеналық дағдыларды қалыптастыру: өздігінен жуыну, тамақтану	Гигиеналық шаралар: Таңғы ас алдында қолдарын жуу, қолды сүрту және орамалды орнына ілу. Көркем сөз: Дымқылдап күнде сен,	Гигиеналық шаралар: Таңғы ас алдында қолдарын жуу, қолды сүрту және орамалды орнына ілу. Көркем сөз: «Қолды таза жуу керек,	Гигиеналық шаралар: Таңғы ас алдында қолдарын жуу, қолды сүрту және орамалды орнына ілу. Көркем сөз: Дымқылдап күнде сен, Қолыңды сүйкесең. Кетіп кір-ыласың, Тап-таза боласың.	Гигиеналық шаралар: Таңғы ас алдында қолдарын жуу, қолды сүрту және орамалды орнына ілу. Көркем сөз: Біз білеміз, білеміз, иә, иә, Су қайда шашырайды.

	алдында, дәретхананы пайдаланғаннан кейін қолды сабынмен жуу. Көркем сөз: Біз білеміз, білеміз, иә, иә, Су қайда шашырайды. Шығыңыз, су ханшайымы, Біз жуынуға келдік! Біз көңілді, Қолымызды жуамыз! Тамақтану Көркем сөз: Біздің балабақшада – кішкентай үстелдер. Үстелге отырамыз- картопты жейміз! (өз орнын білу, дұрыс отыру, ас ішу құралдарын дұрыс ұстау, тамақтану мәдениетін қалыптастыру, тамақ ішкенде сөйлемей, тамақтанып	Қолыңды сүйкесең. Кетіп кір-ыласың, Тап-таза боласың. Тамақтану Көркем сөз: Орындық туралы. Мен орындықты алдымда алып жүремін! Ол, әдемі, менің орындығым. Мен оларды мықтап ұстаймын, Барлығына орындықтарымды көрсетемін! (өз орнын білу, дұрыс отыру, ас ішу құралдарын дұрыс ұстау, тамақтану мәдениетін қалыптастыру, тамақ ішкенде сөйлемей, тамақтанып болғаннан кейін алғыс айту) (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет).	Жеңдер суланбайды. Кім жеңін түрмейді, Ол су алмайды» - Қолды жуады, жуады. Содан кейін тәрбиеші сабынды алып, айтады: «Қызғылт, хош иісті, Оны көпіртіңіз және сіз таза боласыз» - Сабындайды, көпіртеді және сабынды сумен жуады. - бетті сумен сулайды, сабындайды және жуады. - сүлгі алып, бетін сулап, қуыршақтың қолын сүртіп, сөйлейді: «Енді мұрын таза, Иегі таза Және көздер жарқырайды – Көңілді көрінеді!» (Көркем әдебиет, - коммуникативтік қызмет) Тамақтану (өз орнын білу, дұрыс отыру, ас ішу құралдарын дұрыс ұстау, тамақтану мәдениетін	Тамақтану Көркем сөз: Бізде қасық бар, сиқырлы кішкентай! Бізде қасық бар, сиқырлы кішкентай! Тәрелкеде тамақ, із қалдырмайды! Біздің қасықты нұқыңыз, Барлық ботқаны алыңыз! (өз орнын білу, дұрыс отыру, ас ішу құралдарын дұрыс ұстау, тамақтану мәдениетін қалыптастыру, тамақ ішкенде сөйлемей, тамақтанып болғаннан кейін алғыс айту) (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет).	Шығыңыз, су ханшайымы, Біз жуынуға келдік! Біз көңілді, Қолымызды жуамыз! Тамақтану Көркем сөз: Сорпа, сен төгілмейсің! Сорпа, сен төгілмейсің! Тікелей менің аузыма құйыл! Ал, қасық, бұрылма! Сорпа ал, жалқау болмаң! (өз орнын білу, дұрыс отыру, ас ішу құралдарын дұрыс ұстау, тамақтану мәдениетін қалыптастыру, тамақ ішкенде сөйлемей, тамақтанып болғаннан кейін алғыс айту) (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет).

	болғаннан кейін алғыс айту) (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет).		қалыптастыру, тамақ ішкенде сөйлемей, тамақтанып болғаннан кейін алғыс айту) (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет)		
Ұйымдастырыл- ған іс-әрекетке дайындық	Балалар әсерлерімен бөлісу, жаңалықтарды білу, бірлескен жоспарларды, мәселелерді талқылау, қызығушылықтары бойынша әрекет түрін таңдау, ережелер туралы келісу және т. б. Ұйымдастырылған іс-әрекет тақырыбына сай жұмбақтар жасыру. Жаттаған тақпақты есіне түсіріп, қайталап айту. (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет).				
	«Қуыр-қуыр қуырмаш» Қуыр-қуыр қуырмаш, Балаларға бидай шаш. Бас бармақ, Балан үйрек, Ортан терек, Шылдыр шүмек, Кішкене бөбек. Сен тұр – қойыңа бар! Сен тұр – жылқыңа бар! Сен тұр – ешкіңе бар! Сен тұр – сиырыңа бар! Сен тұр – түйеңе бар! Ал сен алаңдамай, Қазан түбін жалап, үйде жат. Мына жерде құрт бар,	Жыл мезгілдері Мұз да, қар да ерісе, Өлең айтар өзендер. (маңдайдың ортасынан құлақтың жоғарғы ұшына дейін екі қолымен сипайды) Ұйқы қашса қонжықтан, Көктем келді дерсің сен (бетті иектен құлақтың төменгі ұшына қарай сипайды) Қызса қатты күн көзі, Қарлығаштар самғаса (маңдайдың ортасынан құлақтың жоғарғы ұшына дейін екі қолымен сипайды) Ыстық аптап, құрғақшылық, Жаз келгенін білдірер (бетті иектен құлақтың төменгі ұшына қарай сипайды)	«Салат жасаймыз» Сәбізді алып тазалаймыз (оң қолды жұдырыққа түйіп, сол қолдың алақанына ысқылайды) Үккішпен үгіп майдалаймыз (екі қолды жұдырыққа түйіп кеудеге ұстап, жоғары-төмен қозғайды) Қанттан сеуіп дәмдейміз (саусақтардың ұшымен қант себеді) Міне дайын нәр тағам (екі қолын алдына жайып көрсетеді). Дәруменге байыған (алақанымен іштерін сипалап, тойғандықтарын көрсетеді). (Сөйлеуді дамыту	«Кірпі» Момақанмын алайда (үш саусақтарын түйістіріп, кірпінің жүрісін салады) Тікенім көп абайла, (екі қолының саусақтарын айқастырып, кірпінің тікенектері жасайды). Кіріп кетсе қолыңа, Өкпелеме жарайма! (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет).	«Достық» Біздің топта ұлдар мен қыздар өзара дос (екі қолдың саусақтары өзара бірігеді) Кішкентай саусақтар біз сенімен достасамыз (екі қолдың саусақтарын бір- біріне тигізу) Бір, екі, үш, төрт, бес (шынашақтан бастап, саусақтарды кезекпен бір-біріне тигізу) Қайтадан санауды бастаймыз. Бір, екі, үш, төрт, бес Енді санауды аяқтадық (қолды төмен түсіреміз, демалтамыз). (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет).

	Мына жерде май бар. Мына жерде қатық бар, Қытық, қытық! (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет).	Шатырда жаңбыр ойнаса, Бірде қатты, бірде жай (маңдайдың ортасынан құлақтың жоғарғы ұшына дейін саусақ ұшымен ұрғылайды) Жер жапырақты жамылып, Күз келгенін білдірер (бетті иектен құлақтың төменгі ұшына дейін саусақ ұшымен ұрғылайды) Боран борап, жел тұрса, Айналаны қар басса, Үйлер ақ көрпеге оранса, Келді дей бер қыс ортаға (спираль тәрізді қимылдарды маңдай ортасынан құлақтың жоғарғы ұшына дейін орындайды) (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет).	және көркем әдебиет).		
Мектепке дейінгі ұйымның кестесі бойынша ұйымдастырылған іс-әрекет	Дидактикалық ойын: «Жеуге жарамды-жеуге жарамсыз». Мақсаты: жеуге жарамды және жеуге жарамсыз саңырауқұлақтар	Дене шынықтыру (Спорт нұсқаушысының жоспары бойынша) Дидактикалық ойын: «Жеуге жарамды-	Дене шынықтыру (Спорт нұсқаушысының жоспары бойынша) Дидактикалық ойын: "Бұтақтағы балалар"	Музыка Тақырыбы: «Менің Қазақстаным» Ән тыңдау Дауыс жаттығуы Ән жаттау «Менің Отаным»	Дидактикалық ойын: "Алдымен не болады-содан кейін не болады?" Мақсаты: Балалардың жануарлардың дамуы мен өсуі туралы білімдерін бекіту. Ойын барысы. Балаларға

туралы білімді бекіту. Материалдар: себет, жеуге жарамды және жеуге жарамсыз саңырауқұлақтар бейнеленген тақырыптық суреттер. Ойын барысы: әр баланың алдындағы үстелде жұмбақтың суреттері жатыр. Тәрбиеші саңырауқұлақтар туралы жұмбақ жасайды, балалар себеттерге жеуге болатын саңырауқұлақтың суретін тауып, қояды. (Қоршаған ортамен таныстыру) «Ұялы телефон» Мақсаты: балаларды әртүрлі мөлшердегі заттарды мүсіндеуге үйретуді жалғастыру. Мүсіндеу қабілетін	жеуге жарамсыз». Мақсаты: жеуге жарамды және жеуге жарамсыз саңырауқұлақтар туралы білімді бекіту. Материалдар: себет, жеуге жарамды және жеуге жарамсыз саңырауқұлақтар бейнеленген тақырыптық суреттер. Ойын барысы: әр баланың алдындағы үстелде жұмбақтың суреттері жатыр. Тәрбиеші саңырауқұлақтар туралы жұмбақ жасайды, балалар себеттерге жеуге болатын саңырауқұлақтың суретін тауып, қояды. (Қоршаған ортамен таныстыру) «Теледидар» Мақсаты: балаларды затты мүсіндеуге үйрету. Бөлшектерді бір-біріне мықтап басу арқылы байланыстыруды үйрену. Ермексазды алақанның дөңгелек және түзу қозғалыстарымен	Мақсаты: Балалардың ағаштар мен бұталардың жапырақтары мен жемістері туралы білімдерін бекіту, оларды бір өсімдікке жататындығына қарай таңдауға үйрету. Ойын барысы. Балалар ағаштар мен бұталардың жапырақтарын қарастырады, оларды атайды. Тәрбиешінің ұсынысы бойынша: "балалар, өз бұтақтарыңды тап" - балалар әр жапыраққа сәйкес жемісті таңдайды. Бұл ойынды жыл бойы кептірілген жапырақтар мен жемістермен жасауға болады. Балалардың өздері ойынға материал дайындай алады. (Қоршаған ортамен таныстыру) «Сандық» Мақсаты: әртүрлі мөлшердегі дөңгелек пішінді бөліктерден тұратын заттарды бейнелеуде жаттығу.	Дидактикалық ойын: "Төрт сурет" Мақсаты: Балалардың қоршаған табиғат туралы идеяларын бекіту, зейін мен байқауды дамыту. Ойын барысы. Ойын құстар, көбелектер, жануарлар бейнеленген 24 суреттен тұрады. Жүргізуші карточкаларды араластырады және оларды ойынға қатысушыларға (3-тен 6 адамға дейін) бірдей таратады. Әр ойыншы мазмұны бойынша бірдей 4 картаны таңдауы керек. Ойынды бастаушы өзінің карточкаларын қарап, сол жақта отырған адамға біреуін береді. Егер ол картаны қажет етсе, оны өзіне қалдырады, ал кез-келген қажетсіз картаны сол жақтағы көршісіне береді және т. б. Карточкаларды жинап алғаннан кейін, әр ойыншы оларды төмен қарай сызбалармен бүктейді. Барлық мүмкін жиынтықтар таңдалған кезде, ойын аяқталады. Ойынға қатысушылар жиналған карточкаларды аударып, төртеуін бәріне көрінетін етіп орналастырады. Дұрыс таңдалған карталары бар адам жеңді. (Қоршаған ортамен таныстыру)	заттар ұсынылады: жұмыртқа, тауық, тауықтың макеті; котенка, мысық; күшік, ит. Балалар бұл заттарды дұрыс ретпен орналастыруы керек. (Қоршаған ортамен таныстыру) «Аспандағы алтын күн» Мақсаты: балаларды дөңгелек заттарды мүсіндеуге үйрету. Тақырыпты бейнелеуге деген ұмтылысты қолдау. Шығармашылықпен айналысуға деген ұмтылысты тәрбиелеу. Материал: клеенкалар, ермексаз, стектер, майлықтар. (Мүсіндеу)

	мұқият бекіту. Материал: клеенкалар, ермексаз, стектер, майлықтар. (Мүсіндеу)	айналдыруға жаттығу. Материал: клеенкалар, ермексаз, стектер, майлықтар. (Мүсіндеу)	Затты ұсақ бөлшектермен безендіруге деген ұмтылысты ояту. Материал: клеенкалар, ермексаз, стектер, майлықтар. (Мүсіндеу)	«Шкаф» Мақсаты: заттарды мүсіндеуге үйрету. Ермексаздың бір бөлігін орамға айналдыру қабілетін дамыту. Өз қызметінің нәтижелеріне оң көзқарасты тәрбиелеу. Материал: клеенкалар, ермексаз, стектер, майлықтар. (Мүсіндеу)	
Серуенге дайындық	Өз-өзіне қызмет көрсету дағдыларын қалыптастыру. Киінудің бірізділік алгоритмін бекіту. Бір-біріне көмек көрсету (<i>тәрбиешінің және белсенді балалардың көмегі</i>), серуенге мотивация (<i>мазмұны, проблемалық жағдаяттар</i>), көркем сөзбен ынталандыру (<i>мақал-мәтелдер, жаңылпаздар, жұмбақтар, өлеңдер</i>). Көтеріңкі көңіл-күй сыйлау.				
Серуен	1) Балалардың денсаулығын нығайту, қимыл-қозғалыс белсенділіктерін арттыру (<i>қимылды дидактикалық ойындар, ережелері бар қимылды ойындар, ойын жаттығулары, жарыстар, ұлттық ойындар және басқа</i>). Көтеріңкі көңіл-күй сыйлау. Балалардың танымдық қызығушылықтарын дамыту. Мақсатты серуендер, танымдық әңгімелер, бақылаулар, табиғатты бақылау тәсілдерін көрсету, сенсорлық бақшадағы тәжірибелер. Балалардың шынайы өмірді көркем-эстетикалық қабылдауын қалыптастыру. Аумақтық кеңістікте немесе оның сыртында табиғатты тамашалау. Сенсорлық бақшада тірі және өлі табиғат нысандарын, табиғат құбылыстарын бақылау. Балалардың дербес шығармашылық әрекетіне мүмкіндік беру. 2) Еңбекке баулу үшін балабақша ауласында баланың қызығушылығын оятатын кеңістік құру. Балаға Ортаңғытердің еңбек етуін бақылату және оларға көмектесуге, бірлесіп жұмыс істеуге тарту. Балалардың ойын, идеясын жүзеге асыру. Серуенге алып шыққан заттарымен ойнату. 3) Музыка жетекшісі мен дене шынықтыру нұсқаушының жоспары бойынша жүргізілетін шаралар немесе бірлескен жұмыстар.				
	Бақылау: Жаңбырдың жауғанын бақылау. Мақсаты: Жаңбырдың неден пайда болатыны туралы түсініктерін қалыптастыру.	Бақылау: Ағаштың жапырақтарын салыстыра бақылау. Мақсаты: Ағаштардың түрлеріне қарай жапырақтарының да әртүрлі болатындығын көрсету. Аққайың ағашының	Бақылау: Құстарға бақылау жасау. Мақсаты: құстардың түрлерімен жақынырақ таныстыру. Балаларда аяушылық, қамқорлық сезімін дамыту. Құстардың біздің досымыз екендігін айту.	Бақылау: Бақбақ гүліне бақылау жасау. Мақсаты: аулада өсіп тұрған бақбақ гүлімен таныстыру, бақбақ гүлінің жапырағын, гүлін қарап басқа гүлден өзгешелігін ажыратып айта білуге үйрету. Гүлдер ауламызды көріктендіріп тұрғаны айту.	Бақылау: Жаңбырды бақылау. Мақсаты: жаңбырдың жауғанына бақылау жасау, жерге түскен су тамшыларының жерге сіңіп кеткенін бақылату. Жаңбырдың пайдасы туралы айту. Көркем сөз:

Оның табиғатқа тигізер пайдасы туралы айту. Жерге сінуін көрсету. Көркем сөз. Жау, жау жаңбыр, жау жаңбыр. Арық суы мол болсын. Өсімдіктер көп болсын. Тілдерін дамыту. - Қазір қай мезгіл? - Жазда қандай құбылыстарды байқадыңдар? - Ағаштарда қандай өзгеріс бар? Еңбек: құмға су құю, қопсыту. Мақсаты: балаларды еңбексүйгіштікке тәрбиелеу. К/қ ойыны: №-6 «Күн мен жаңбыр» Жеке жұмыс: Жұмбақ шешу. Көтеріліп теңізден, Аспанға биік барамын. Биіктен қайта түскенде, Өңі кірер даланың. (Жаңбыр) Өзіндік іс-әрекеті: қалаған ойындарын	жапырағымен таныстыру. Оны емен ағашының жапырағымен салыстыра отырып, айырмашылықтарын айтуға үйрету. Көркем сөз. Жапырақтар, жапырақтар, Күз болғанда сарғаяды. Ал қазір тұр алдымызда, Жап-жасыл боп бояуы. Сұрақ-жауап. - Жаз мезгілінде ағаштар қалай өзгерді? - Жапырақтарын ың түсі қандай болады? Еңбек: ағаштарға су құю. Мақсаты: балаларды еңбексүйгіштікке тәрбиелеу. К/қ ойыны: №-20 «Көбелектер, бақалар» Жеке жұмыс: жаз мезгілі туралы тапқыты қайталау. Өзіндік іс-әрекеттері: қалаған ойындарын ойнау.	Көркем сөз: Сауысқан-қорқақ құс, Көкек-мақтаншақ құс. Бұлбұл-әнші құс, Көгершін-бейбітшілік құсы. Еңбек: құстарға жем шашу, нан кимын салу. Мақсаты: балаларды еңбексүйгіштікке, құстарға қамқор бола білуге тәрбиелеу. К/қ ойыны: К-№8 «Аңшылар» Жеке жұмыс: 2-3 балаға асфальт үстіне сурет салдыру. (құстың ұясы, құстар т.б) Өзіндік іс-әрекеттері: балалардың өзіндік іс-әрекеттері.	Сұрақ-жауап: - Гүлдердің түрі қандай болады? - Әр түрлі: әдемі, қызыл, сары. - Гүлдерге қандай қамқорлық жасаймыз? - Баптаймыз, жұлмаймыз, қамқорлақ көрсетеміз. Еңбек: гүлдерге су құю, түптерні қопсыту. Мақсаты: балаларды еңбексүйгіштікке тәрбиелеу. К/қ ойыны: К-№19 «Қоймадағы тышқандар» Жеке жұмыс: 2-3 балаға бақ-бақ гүлінің емдік қасиеті туралы мәлімет беру. Өзіндік іс-әрекеттері: қалаған ойындарын ойнау.	Суырды көкте қылышын Нөсерлі қара төнді бұлт. Асыға үйге енді жұрт, Акырды жерге долы бұлт. Еңбек: аула сыпырушыға көмектесу. Мақсаты: балаларды еңбексүйгіштікке тәрбиелеу. К/қ ойыны: К-№ «Күн мен жаңбыр» Жеке жұмыс: Жұмбақ шешу. Көтеріліп теңізден, Аспанға биік барамын. Биіктен қайта түскенде, Өңі кірер даланың. (Жаңбыр) Геометриялық пішіндерді қайталау. Өзіндік іс-әрекеттері: қалаған ойындарын ойнау.

	ойнау.				
Серуеннен оралу	Балалардың реттілікпен шешінуі, жұмбақтар шешу, өлеңдер, әндер жаңылтпаштар, санамақтар және т.б. жаттау Киімді белгілі бір тәртіппен шешу және кию дағдыларын үйрету: - Түймелерді ретумен ағытамыз. - Көйлек, шалбарды шешеміз, ақырын іліп қоямыз. - Көйлекті шешіп, оны шалбарға, шортиға қосып іліп қоямыз. - Аяқ киімді шешіп, екінші аяқ киімді киеміз. - Колготкаларды шешіп, көйлекке қосып іліп қоямыз. (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет).				
Түскі ас	Гигиеналық шаралар:Түскі ас алдында гигиеналық шараларды орындау: қолды дұрыс жуу, өз орамалының орнын білу, қолды дұрыс сүрту, орамалды ілу көркем сөз қолдану: «Сылдырлайды мөлдір су, Мөлдір суға қолыңды жу» Кезекшілердің жұмысы: (асхана құралдарын, майлықтарды үстелге қою) Тамақтану (өз орнын білу, дұрыс отыру, асхана құралдарын дұрыс ұстай білу, ұқыпты тамақтану, сөйлеспеу, алғыс айту) (мәдени-гигиеналық дағдылар, өзіне-өзі қызмет ету, еңбек әрекеті) Нан туралы тақпақ Нан қиқымын шашпандар, Жерде жатса баспандар Теріп алып, қастерлеп Торғайларға тастандар! Мақсаты: Балаларға түскі астың, нанның маңыздылығы жайлы айту, тамақты тауысып жеуге үйрету. (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет).				
Күндізгі ұйқы	Тамақтан соң ауыздарын сумен шаюды қалыптастыру. Киім түймелерін, сырмаларын өздігінше ағыту. Киімдерін ұқыпты орындыққа іліп (немесе арнайы сөреге) қоюды, өз төсек орнын тауып жатуды үйрету. Ұйқы кезінде бала басына көрпені жауып, мұрнын жастыққа көміп тастамауын, жастықта баланың денесі емес, тек басы жатуын қадағалау. (өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ моториканы дамыту). Әлди Мақсаты: бала ағзасының физиологиялық тепе-теңдігін қалпына келтіру. Әлди, әлди, әлди-ай, Балалар ұйықтап жатыр. Төменгі төсекке, Балалар тыныш ұйықтайды, Мен ән саламын! Балалардың тыныш ұйықтауы үшін жайы баяу музыка тындау. «Әлди» Ж.Байырбекова (Музыка)				
Біртіндеп	Түскі ұйқыдан кейінгі сауықтыру шаралары (дене жаттығулары), ауа, су емшаралары, жалпақ табандылықты болдырмау				

ұйқыдан ояту, сауықтыру шаралары	үшін түйіршікті және жұмсақ жолақшалармен жүру (дене белсенділігі). «Әтеш» Музыка әуенімен әтеш бейнесіне еніп тәрбиеші кіреді: Ку - ка - ри - ку, ку - ка - ри - ку, ку - ка - ри - ку. Балапандарым кәне ұйқыдан тұрайық. Түс мезгілі, түс мезгілі. Балапандар ұйқыға кірісті. Балапандар көреді түсті, Ғажайып сиқырлы әлемді. Балалар ұйқыдан оянады. Тәрбиеші: Көзімізді ашайық, Бойымызды жазайық. Қолымызды созайық, Жаттығулар жасайық. Жалпы жетілдіру жаттығуы: 1. Балалар төсекте жатып, бастарын оңға, солға бұрады. 2. Балалар төсекте жатып, қолды екі жаққа созу, жұдырықтап жұму. 3. Балалар төсекте жатып, велосипед тебу. 4. Қолтырауын болып, бір қырынан төсек үстінде аяқ - қолды созу. 5. Балалар төсекте отырып, бір - біріне қарап сәлемдесу. Тәрбиеші: Балалар кәне шеңбер құрайық. Тыныс алу жаттығуы: Ку - ка - ру, ку - ка - ри – ку, ку - ка - ри - ку. Табанды шынықтыру массаждары: 1. «Балапандар серуенге шықты» шиқ - шиқ - шиқ. 2. Табанға арналған денсаулық кілемшелерімен жүру. 3. Ілгекті жолмен жүру. 4. Тастардың үстерімен жүру. 5. Кірпі тікенектеріне ұқсас төсеніштермен жүру. 6. Табандар арқылы жүру. Балалар енді беті - қолымызды жылы сумен жуып, сүлгімен сүртінейік. Балалар кәне жарты шеңберге тұрайық. Қол ұстасып тұрайық, Шеңберді біз құрайық. Көріскенше күн жақсы, Сау - саламат болайық.(дене шынықтыру). Киімдерін реттілікпен өздігінен киіну. Түймелерін қадау, сырмаларын сыру, аяқ киімдерін дұрыс киюді үйрету. Қыз балаларды шаштарын тарауға үйрету (өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ моториканы дамыту). Қолдарын жуу, құрғатып сүрту, сүлгіні өз орнына іліп қоюды үйрету Шомылған баланы,

	Аймалап алады. Сүртеді қолыңды, Сүртеді жоныңды. (мәдени-гигиеналық дағдылар).				
Бесін ас	Гигиеналық шараларды орындау (мәдени-гигиеналық дағдылар). Балалардың назарын тағамға аудару, мәдениетті тамақтануға баулу Ас мәзірімен таныстыру. Бір-біріне кедергі жасамай мәдениетті отыруға баулу, балалардың назарын тағамға аудару. «Бата айтып», «Ас қайтаруды» үйрету (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет).				
Балалардың дербес іс-әрекеті	"Әдемі моншақтар" Мақсаты: мыжылған қағазбен сурет салу. Сурет салудың жаңа әдісін үйрету, көркемдік экспериментке деген қызығушылықты арттыру, ұсақ моториканы дамыту. Материал: Газет, қағаз парақтары, түрлі-түсті бояулар. (Сурет салу) «Түлкі мен ешкі» ертегісі Мақсаты: дайын фигуралардан кескін жасауға үйрету: кара және жасыл, сары түймелерді дайын	Сырға" Мақсаты: Алақанмен сурет салу алақанның іздерін жасау және оларды белгілі бір кескінге (бетта) салу қабілетін жетілдіру. Қиялды, шығармашылықты дамыту. Баланың көркемдік талғамын тәрбиелеу. Материал: Түрлі-түсті қарындаштар, қағаз парақтары (Сурет салу) «Бауырсақ жолмен келеді» Мақсаты: Бауырсақ ертегісі туралы білімді бекіту. Дайын фигуралардан белгілі бір мазмұнды құрастыру қабілетін дамыту. Желіммен жұмыс істеу әдістерін бекіту.	"Алқа" Мақсаты: Әр түрлі шығармашылық қиялды дамыту. Балаларды жаңа бейнелер жасауға үйрету. Материал: Аяқталмаған өрнекті қағаз парақтары. (Сурет салу) «Үйшік» ертегісі Мақсаты: құстың бейнесін аппликацияға жеткізуге үйрету; бірнеше бөліктен тұратын затты бейнелеу; бөлшектерді кішірейту ретімен орналастыру. Материал: А4 картон, пирамида ойыншығы. (Жапсыру)	"Білезік" Мақсаты: Саусак кескіндемесі сурет салуға деген қызығушылықты дамытуды жалғастыру. Баланың жан дүниесінде эмоционалды жауап беру. Көркемдік қабылдауды дамыту. Материал: А4 парақтары, гуашь, щеткалар, төгілмейтін стаканدار, майлықтар, клеенкалар. (Сурет салу) «Бақбақ» Мақсаты: балаларды жыртылған қағаз техникасында жұмыс істеуге үйретуді жалғастыру. Контурдан шықпауға тырысып, мұқият жабыстыру. Материал: көк түсті А4 парақтары, өздігінен жабысатын қағаздан жасалған түрлі түсті жолақтар. (Жапсыру)	"Сақина" Мақсаты: сурет салу байқауды, көркемдік талғамды, экспрессивтілік құралдарын таба білуді дамыту. Материал: Қағаз парақтары, гуашь, басып шығаруға арналған текшелер. Жарма, штангалар, мыжылған қағаз, желім. (Сурет салу) «Қоңыраугүл» Мақсаты: Жыртылған қағаз техникасын қолдана отырып, жәндіктерді бейнелеуге үйрету. Материал: жәндіктердің графикалық бейнесі бар А4 парақтары, өздігінен жабысатын қағаздан жасалған түрлі түсті жолақтар. (Жапсыру)

	кескінге орналастыру. Шығармашылық қиялды дамыту. Дәлдікке тәрбиелеу. Материал: желім жаққыш, желім, майлықтар, үлгілер: сары шенберлер мен жолақ сәулелерінің үлгілері әр балаға. (Жапсыру)	Материал: желім жаққыш, желім, майлықтар (Жапсыру)			
Тәрбиеші мен баланың еркін қызметі	Балалардың қызығушылығын мақсатты ойын арқылы, танымдық зерттеушілік жұмыс, ойын, оқыту, еңбекке баулу арқылы дамыту <i>(оның ішінде өңірлік ерекшелікті ескерумен,)</i> Балалардың ойы мен идеяларын ескеру арқылы олардың қабілеттерін ашуға мүмкіндік беру. Сюжетті-рөлді ойын: «Пошташы» Мақсаты: пошташы мамандығы туралы мәлімет беру, ұлуkenдер еңбегіне құрметпен қарауға тәрбиелеу.				
Серуенге дайындық	Серуенге қызығушылықты арттыру. Балалардың реттілікпен киінуі, серуенге шығу, топтық ережелерді қайталау. «Киімді қалай киюге болады?» әңгіме Киімдердің тазалығын сақтау қажет. Киінгенде киімнің түймесінің дұрыс қадап, көйлектің шалбардың немесе юбканың ішіне салынғанын қадағалау керек. Шұлықтың, аяқ киімнің оң киілуіне баса назар аудару керек. <i>(Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет)</i>				
Серуен	Күннің екінші жартысындағы ауа-райы құбылыстары мен табиғат объектілерін бақылау <i>(қоршаған ортамен таныстыру)</i> Қимылды	Күннің екінші жартысындағы ауа-райы құбылыстары мен табиғат объектілерін бақылау <i>(қоршаған ортамен таныстыру)</i> Қимылды ойын: «Тасымақ» Бұл ойында 2 жерге	Күннің екінші жартысындағы ауа-райы құбылыстары мен табиғат объектілерін бақылау <i>(қоршаған ортамен таныстыру)</i> Қимылды ойын: «Ұялардағы балапан»	Күннің екінші жартысындағы ауа-райы құбылыстары мен табиғат объектілерін бақылау <i>(қоршаған ортамен таныстыру)</i> Қимылды ойын:«Жалаушаны тап» (қайда тығылғанын тап) Балалар бөлменің қабырғасынан жағалай	Күннің екінші жартысындағы ауа-райы құбылыстары мен табиғат объектілерін бақылау <i>(қоршаған ортамен таныстыру)</i> Қимылды ойын: «Қасқыр қақпан» Балалар екі топқа бөлініп үлкендер қақпа»

	ойын: «Ұйқыдағы аю» Бұл ойынға топ балалары 2-ге бөлініп қатысады. Ойын шарты: Топ ішіндегі бір баланы аю бетпердесін кигізіп орындыққа отырғызып қояды. Балалар орманда серуендеп келет жатып, ұйқыдағы аю көреді. Аю болса балалардың шуылынан (дыбысынан) оянып кетіп, балаларды қуа жөнеледі. Ұстап алған баланы өз мекеніне отырғызып қояды. Ойын қайта жалғаса береді. Керекті құралдар: Аю бетпердесі (дене шынықтыру)	ыдасқа су құйып қояды. сол суды қарсы бетке құйылған бос кесеге қасықтап екі адам тасыиды. Бұнда команда құрып ойнайды, әр командада үш адамнан болады. Ойынның шарты: сукетергілерден аттап таситын адам суды төкпей-шашпай, тез тасуы керек, қай команда жеңіске жетсе, жүлдеге сол ие болады. (дене шынықтыру)	Алаңның немесе бөлменің әр шетінде 3-4 ұя жасалады. Құстар ұяларға орналасады. Тәрбиеші белгісі бойынша олар ұяларынан ұшып шығады да (кедергілерден аттап өтеді) алаңда ұшып жүреді. Тәрбиеші алаңның біресе ана жағында, біресе мына жағында құстар жем беріп тұрады: балалар жүресінен отырып, саусақтарының ұшымен тізесіін соғады (дән шоқып жеген болады). Бұдан кейін олар тағы аздап жүгіріп, ойнап жүреді, одан соң тәрбиеші: « Балапан құстар, ұяларыңа барыңдар», -дейді. Балалар, жүгіріп тағы да кедергілерден өтіп өздерінің ұяларына отырады. Ойын 4-5 рет қайталанатын. Қайталанған кезде жаңа қимылдар қосуға болады. Мысалы, шеңберден шығарда алдымен екі аяғымен секіріп өтіп,	ұзына-бойына немесе алаңның бір жағына отырады. Тәрбиеші балаларға жалаушаны көрсетеді де, оны жасыратынын айтады. Тәрбиеші балаларға (орындарынан тұрып, теріс қарауды ұсынады да жалаушаны жасырып: «Ал іздендер»-дейді. Балалар тығылған жалаушаны іздей бастайды. Жалаушаны кім бірінші болып тапса, ол ойын қайталанған кезде жалаушаны жасыру қуқығына ие болады. Жалаушаны балалар бірден таба алмайтындай етіп жасыру керек. Бірақ, егер балалар жалаушаны ұзақ уақыт таба алмаса, онда тәрбиеші жалауша тығылған жерге келіп, сол маңнан іздеуді ұсынады. Жалаушаны бала жасыратын кезде, оған дұрыс орын табуға көмектесу керек. Жалаушаны басқа нәрсемен ауыстыруға болады. (дене шынықтыру)	екіншісі «қасқырлар» болады. Үлкен топтағы балалар қол ұстаса шеңбер құра жүріп өлең айтады. Қасқыр түссе қораға, Ұстамас бола ма Қол ұстасып тұрайық Қасқыр қақпан құрайық Қане қақпан берік бол, Қасқырды тұр жолатпай Қасқыр, қасқыр келіп көр! Қақпан, қақпан берік бол - дегеннен кейін қолдарын жоғары көтереді, осы сәтте «қасқырлар» шеңбер тасасындағы «қой» қораға лап қояды. Егер ойын басқарушының «жап» деген сөзінен кейін барлығы тез қолдарын түсіріп, отыра қойса, ортада қалған «қасқырлар» қақпан» тобына қосылады. Ал өтіп кеткендері ойынды жалғастырады. (дене шынықтыру)

			одан кейін ұшуды ұсынуға болады. (дене шынықтыру)		
Серуеннен оралу	Балалардың киімін ретімен шешу, әндерді үйрену, жұмбақтарды шешу, дербес және ойын әрекеті				
Балалардың үйіне қайтуы	Балалардың жетістіктері туралы әңгімелесу, ата-аналардың балаларды тәрбиелеу мен дамыту бойынша сұрақтарына жауап беру, кеңес беру. Кеңес: «Баланың отбасы жағдайында танымдық және шығармашылық қабілеттерін дамыту»				

**Балалардың жаз мезгіліндегі өмірін және тәрбиесін ұйымдастыру циклограммасы
2023 жыл**

Мектепке дейінгі ұйым: «Ақбота» бөбекжай» МКҚК

Топ: «Балапан» ортаңғы тобы

Балалардың жасы: 3 жастағы балалар

Жоспардың құрылу кезеңі: 28.08-31.08.2023 жыл

Күн тәртібінің кезеңдері	Дүйсенбі 28.08.2023	Сейсенбі 29.08.2023	Сәрсенбі	Бейсенбі 31.08.2023	
Ата-аналармен әңгімелесу Балаларды Қабылдау	Ата-аналармен бала денсаулығы, баланың үйдегі және көшедегі күн тәртібі туралы әңгімелесу. Балаларды қабылдау: таңертеңгі сүзгі, балаларды жақсы көңіл-күймен қарсы алу. Балалар үшін қолайлы жағдай жасау, баланың бүгінгі көңіл – күйі туралы, оны не қызықтыратыны туралы әңгіме, жеке пікір білдіруге баулу Балалармен әңгіме: «Көңіл-күй» Міндеттері: Балаларға түрлі эмоционалдық жай-күйі бар жақын Ортаңғытер мен балалар туралы жағдайларды ұсыну. (сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет)				
Балалардың дербес іс-әрекеті (баяу қимылды ойындар, үстел үсті ойындары, бейнелеу әрекеті, эксперимент, кітаптар қарау және өзіне-өзі қызмет ету, тағы басқа іс-әрекеттер)	Перспективалық жоспарда қойылған міндеттерді іске асыру				
	Құрылыс ойыны: «Досымның портреті» (қағаздан) Міндеттері: әртүрлі көлемді заттарды құрастыруға үйрету, бүктеу тәсілі арқылы бірқатар күлкілі бейнені және сүйікті батырын құрастыру. Балалардың құрастыруға қызығушылығын ояту. Сөздік жұмыс: дос, достық, қағаздан құрастыру, Буратино. Құрал-жабдықтар: үлкен фланелеграф, конструктор бөлшектер жиынтығы. (Құрастыру)	Құрылыс ойыны: «Гараж қақпасы» (құрылыс материал). Міндеттері: балаларға гараж жасауға көрсету арқылы іс-әрекеттерді орындауға үйрету. Көру және есте сақтау арқылы тактильно – қозғалыс зерттеу нысанасын дамыту. Сөздік жұмыс: гараж қақпалар, жасыл, пластина. Жабдық: 4 дана еден құрылыс материалы (кірпіш), 1 дана пластиналар, жүк машиналары, гараж үлгісі, геометриялық денелер – текше, үшбұрышты призма, кірпіш; геометриялық фигуралар – шеңбер, шаршы, үшбұрыш. (Құрастыру)		Құрылыс ойыны: «Аюларға арналған жиһаз» (құрылыс материалы) Міндеттері: балаларды ғимаратты үлгі бойынша салуға, оны ұзарту әдісімен түрлендіруге, құрылыс бөлшектерін ажыратуға және атауға үйрету. Балалардың жиһаз бөлшектері және олардың мақсаты туралы түсініктерін нақтылау; балалардың жиһазды құрайтын бөліктер туралы білімдерін бекіту; жиһазды, бөлмені сипаттауға үйрету; Сөздік жұмыс: сөйлеу кезінде сөздерді белсендіру – құрылыс, текше, кірпіш, жиһаз. Жабдық: қуыршақ жиһазы, "Жиһаз" сериясындағы тақырыптық суреттер, аю	

				ойыншығы, "Үш аю" ертегісіндегі аюлар бейнеленген сурет. (Құрастыру)	
Таңертенгі жаттығу	ТАҢҒЫ ГИМНАСТИКА КЕШЕНІ Сапқа тұру, жүру, жүгіру, жалпы дамытушы және тыныс алу жаттығулары. Мақсаты: баланың организмін «ояту», оны тиімді күйге келтіру, жан-жақты, бірақ бұлшықет жүйесіне орташа әсер ету, дененің белсенділігін арттыру, дұрыс қалыптың қалыптасуына ықпал ету. «Жалаушалармен» 1. Тік, түзу тұру. Жалаушалар иықта оң қолды жазумен басты сол жаққа бағыттау. Б.қ. кейін келесі жаққада осылай істеу. 2. Жалаушаларын кеуде тұсында жинақы ұстап, денені оңға 1-4 кейін солға 1-4 айналдыру. 3. Жалаушаларын алдарында ұстап, жоғары көтеруден артқа шалқайып кейін алға иіліп тізе бүгіп отырудан б.қ.к. 4. Арқаға жатып, қол мен аяқты біркелкі көтеруден, жалаушаларын башпайға тигізу. 5. Аяқты алшақ ашып отырып, оң кейін сол аяқ башпай жаққа иіліп жалаушаларын тигізу. Тізені көтермеуге тырысу. 6. Жалаушаларын төмен, денені тік ұстап, қос аяқтан алшақ аяққа ауысып секіру сәтінде жалаушаны көтеру жоғары. Түсірген сәт б.қ.к. Кезектестіріп жәй жүру. (Дене шынықтыру)				
Таңғы ас	Гигиеналық шаралар: Мақсаты: мәдени-гигиеналық дағдыларды қалыптастыру: өздігінен жуыну, тамақтану алдында, дәретхананы пайдаланғаннан кейін қолды сабынмен жуу. Көркем сөз: Біз білеміз, білеміз, иә, иә, Су қайда шашырайды. Шығыңыз, су ханшайымы, Біз жуынуға келдік! Біз көңілді, Қолымызды жуамыз! Тамақтану Көркем сөз: Біздің балабақшада – кішкентай үстелдер.	Гигиеналық шаралар: Таңғы ас алдында қолдарын жуу, қолды сұрту және орамалды орнына ілу. Көркем сөз: Дымқылдап күнде сен, Қолыңды сүйкесең. Кетіп кір-ыласың, Тап-таза боласың. Тамақтану Көркем сөз: Орындық туралы. Мен орындықты алдымда алып жүремін! Ол, әдемі, менің орындығым. Мен оларды мықтап ұстаймын, Барлығына орындықтарымды		Гигиеналық шаралар: Таңғы ас алдында қолдарын жуу, қолды сұрту және орамалды орнына ілу. Көркем сөз: Дымқылдап күнде сен, Қолыңды сүйкесең. Кетіп кір-ыласың, Тап-таза боласың. Тамақтану Көркем сөз: Бізде қасық бар, сиқырлы кішкентай! Бізде қасық бар, сиқырлы кішкентай! Тәрілкеде тамақ, із қалдырмайды! Біздің қасықты нұқыңыз, Барлық ботқаны алыңыз! (өз орнын білу, дұрыс отыру, ас ішу құралдарын дұрыс	

	Үстелге отырамыз-картопты жейміз! (өз орнын білу, дұрыс отыру, ас ішу құралдарын дұрыс ұстау, тамақтану мәдениетін қалыптастыру, тамақ ішкенде сөйлемей, тамақтанып болғаннан кейін алғыс айту) (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет).	көрсетемін! (өз орнын білу, дұрыс отыру, ас ішу құралдарын дұрыс ұстау, тамақтану мәдениетін қалыптастыру, тамақ ішкенде сөйлемей, тамақтанып болғаннан кейін алғыс айту) (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет).		ұстау, тамақтану мәдениетін қалыптастыру, тамақ ішкенде сөйлемей, тамақтанып болғаннан кейін алғыс айту) (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет).	
Ұйымдастырылған іс-әрекетке дайындық	Балалар әсерлерімен бөлісу, жаңалықтарды білу, бірлескен жоспарларды, мәселелерді талқылау, қызығушылықтары бойынша әрекет түрін таңдау, ережелер туралы келісу және т. б. Ұйымдастырылған іс-әрекет тақырыбына сай жұмбақтар жасыру. Жаттаған тапқакты есіне түсіріп, қайталап айту. (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет).				
	Санамақ «Балықтар Бес сүйкімді кішкентай балық Өзенде айналып өту, (қолдар бір-біріне басылған, сәл дөңгелектелген; өзгермелі қозғалыстар ауа арқылы орындалады) Үлкен шегеленген Құмдағы бөрене, (қолдардың орналасуы бірдей, оларды екі жаққа бұрамыз) Ал балық: «Мұнда сүңгу оңай!» (қолдардың жағдайы бірдей, ауада сүңгу қозғалысы жасалады) Екіншісі:	«Жануарлар» саусақ жаттығуы Енді сендерге айтамыз (саусақтарыңды жұдырыққа түйіп, ашыңдар) Күшіктер мен аналар туралы: (әр атқа саусақтарыңды бұғу) Мысықта әдемі марғаулар бар, Итте тентек күшіктер бар, Сиырдың бұзаулары бар. Қоянның қорқақ қояндары бар, Ал анамның тентек балалары бар.(Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет)		«Құстар» саусақ жаттығуы Тоқылдақтар қатты сыбырдайды, Бұлбұлдар ән айту үшін шықты (біз саусақтарымызды «тұмсықша» бүктейміз, оларды айналдырамыз). Күн таңертең шығады Жерді жылыту үшін (қолдар «шелекті» білдіреді, қолымызды басымыздың үстінен көтеріп, шелекті ашыңыз, күн сияқты, алақанның қабырғалары басылған күйде қалады). Күн таңертең шығады Жерді жылыту үшін (қозғалыстар бірдей). Ағындар төмен қарай ағады Барлық қарлар жоғалып кетті (біз ағынды ағындарға	

	«Бірақ мұнда терең» (қолымызды екі жаққа сермеу). Үшіншісі: «Сонымен мен ұйықтағым келеді!» (қолдардың жағдайы бірдей, бір қолдың сыртқы жағын айналдырамыз). Төртінші болды Аздап мұздатыңыз (қолымызбен дірілді бейнелейміз). Бесінші: «Міне, қолтырауын! (Қолдардың жағдайы бірдей, біз қолтырауынның ашылатын және жабылатын аузына еліктейміз). Тез жүзіп кетіңіз Жұтпау үшін! «(Қолдар қайтадан жабық, біз жүзетін балықтарға еліктейміз). (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет)			еліктейміз - қолдар алақанды төмен қаратып, саусақтарды біріктіріп, жоғарыдан төменге қарай тегіс толқын тәрізді қимылдар жасаймыз). Ал сары шөптің астынан (қолдар қайтадан «шелекті» білдіреді) Гүл қазірдің өзінде өсіп келеді ... («шелек» ашылады, щеткалар жабық күйде қалады, саусақтар жайылып, жартылай бүгілген) Ал сары шөптің астынан Гүл қазірдің өзінде өсіп келеді ... (бірдей қимылдар) Қоңырау ашылды (қолдар шынтаққа тіреледі, саусақтар жұдырыққа түйіледі) Көлеңкеде, ормандар бар жерде (біртіндеп жұдырық түйіліп, қоңырау кесесін құрайды), Динг-динг, ақырын айтады (біз қоңырауды «динг-динг» деп айта саламыз), Динг дин, көктем келе жатыр. Динг-динг, ақырын ән айту, Динг дин, жаз келе жатыр. (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет)	
Мектепке дейінгі ұйымның кестесі бойынша ұйымдастырылған іс-әрекет	Дидактикалық ойын: «Планеталарды дұрыс орналастыр» Мақсаты: негізгі планеталар туралы білімді бекіту. Материалдар: әр түрлі ұзындықтағы	Дене шынықтыру (Спорт нұсқаушысының жоспары бойынша) Дидактикалық ойын: «Пайдалы-пайдалы емес»		Музыка «Кәне, қызық ойын бар» Музыка тыңдау: «Мәшине» К. Қуатбаев, Т. Тұяқбаев. Ән айту: «Кәне, қызық ойын бар» (эстон халық әуені, сөзін	

	ленталармен тігілген белбеу (9 дана). Планеталар бейнеленген қалпақшалар. Бұл планетада осындай жылу бар, ол жерде болу қауіпті, достар. Біздің ең ыстық планетамыз қай жерде орналасқан? (Меркурий, өйткені ол күнге ең жақын). Ал бұл планета суық қорқынышты болды, Мен оны күн сәулесімен жылы ұстамадым. - Бұл қандай планета? (Плутон, өйткені ол Күннен барлық планеталардан алыс және өлшемі бойынша барлық планеталардан кіші). "Плутон" қалпақшасы бар бала №9 ең ұзын таспаны алады. Бұл бәрімізге қымбат планета. Бізге ... планетасы өмір сыйлады (барлығы: Жер) - жер планетасы қандай орбитада айналады? Біздің планета күннен қай жерде орналасқан? (3-ші). "Жер" қалпақшасындағы бала №3 лентадан алынады. Екі планета Жер планетасына жақын. Досым, олардың есімдерін тез атаңыз. (Венера және Марс). "Венера" және "Марс" қалпақ киген балалар сәйкесінше 2 және 4	Мақсаты: пайдалы және зиянды өнімдер ұғымдарын бекіту. Материалдар: өнімдер бейнеленген карталар. Ойын барысы: пайдалы нәрсені бір үстелге, ал пайдалы емес нәрсені бір үстелге қойыңыз. Пайдалы: геркулес, айран, пияз, сәбіз, алма, қырыққабат, күнбағыс майы, алмұрт және т. б. Пайдалы емес: чипсы, майлы ет, шоколад, торт, "фанта" және т. б. (Қоршаған ортамен таныстыру) «Досыма мерекеге сыйлық» Еркін тақырып Мақсаты: балаларды затты мүсіндеуге үйрету. Бөлшектерді бір-біріне мықтап басу арқылы байланыстыруды үйрену. Ермексазды алақанның дөңгелек және түзу қозғалыстарымен айналдыруға жаттығу. Материал: клеенкалар, ермексаз, стектер, майлықтар. (Мүсіндеу)		жазған Ю. Энтин, ауд. И. Сапарбай). «Ойыншықтар» И. Нүсіпбаев, Н. Әлімқұлов. Музыкалық-ырғақтық қозғалыстар: «Бөбектер биі» К. Қуатбаев. «Жай және жылдам» Е. Хасанғалиев, А. Асылбек Дидактикалық ойын: "Қандай дануар не жейді?" Мақсаты: Балалардың жануарлардың тамағы туралы идеяларын бекіту. Ойын барысы. Балалар сөмкеден алады: сәбіз, қырыққабат, таңқурай, конус, астық, сұлы және т.б. оны атайды және осы тамақты қай жануар жейтінін есіне алады. (Қоршаған ортамен таныстыру) «Ермексаз алқабына саяхат» еркін тақырып Мақсаты: Саяхат туралы әңгімелесіп, ермексаздан әртүрлі пішіндер жасату. Қызығушылығын ояту, шығармашылық қабілетін дамыту. Материал: клеенкалар, ермексаз, стектер, майлықтар. (Мүсіндеу)	

	орбитаны алады. Бұл планета өзін мақтан тұтады, өйткені ол ең үлкен болып саналады. - Бұл қандай планета? Ол қандай орбитада? (Юпитер, орбита №5). "Юпитер" қалпақшасындағы бала №5 орынды алады. Планета сақиналармен қоршалған және бұл бәрінен өзгеше болды. (Сатурн) бала - "Сатурн" №6 орбитаны алады. Ал жасыл түсті қандай планеталар? (Уран) сәйкес "Нептун" қалпақшасындағы бала №8 орбитаны алады. Барлық балалар өз орындарын алып, "Күннің"айналасында айнала бастайды. Планеталардың дөңгелек биі айналады. Әрқайсысының өлшемі мен түсі әртүрлі. Әрқайсысы үшін жол анықталған. Бірақ жер бетінде ғана әлем өмірмен қоныстанған. (Қоршаған ортамен таныстыру) «Айна мен тарақ» Мақсаты: балаларды әртүрлі мөлшердегі заттарды мүсіндеуге үйретуді жалғастыру.				

	Мүсіндеу қабілетін мұқият бекіту. Материал: клеенкалар, ермексаз, стектер, майлықтар. (Мүсіндеу)				
Серуенге дайындық	Өз-өзіне қызмет көрсету дағдыларын қалыптастыру. Киінудің бірізділік алгоритмін бекіту. Бір-біріне көмек көрсету (<i>тәрбиешінің және белсенді балалардың көмегі</i>), серуенге мотивация (<i>мазмұны, проблемалық жағдаяттар</i>), көркем сөзбен ынталандыру (<i>мақал-мәтелдер, жаңылпаздар, жұмбақтар, өлеңдер</i>). Көтеріңкі көңіл-күй сыйлау.				
Серуен	1) Балалардың денсаулығын нығайту, қимыл-қозғалыс белсенділіктерін арттыру (<i>қимылды дидактикалық ойындар, ережелері бар қимылды ойындар, ойын жаттығулары, жарыстар, ұлттық ойындар және басқа</i>). Көтеріңкі көңіл-күй сыйлау. Балалардың танымдық қызығушылықтарын дамыту. Мақсатты серуендер, танымдық әңгімелер, бақылаулар, табиғатты бақылау тәсілдерін көрсету, сенсорлық бақшадағы тәжірибелер. Балалардың шынайы өмірді көркем-эстетикалық қабылдауын қалыптастыру. Аумақтық кеңістікте немесе оның сыртында табиғатты тамашалау. Сенсорлық бақшада тірі және өлі табиғат нысандарын, табиғат құбылыстарын бақылау. Балалардың дербес шығармашылық әрекетіне мүмкіндік беру. 2) Еңбекке баулу үшін балабақша ауласында баланың қызығушылығын оятатын кеңістік құру. Балаға Ортаңғытердің еңбек етуін бақылату және оларға көмектесуге, бірлесіп жұмыс істеуге тарту. Балалардың ойын, идеясын жүзеге асыру. Серуенге алып шыққан заттарымен ойнату. 3) Музыка жетекшісі мен дене шынықтыру нұсқаушының жоспары бойынша жүргізілетін шаралар немесе бірлескен жұмыстар.				
	Бақылау: Желді бақылау Ауа қозғалысы жөнінде бастапқы түсініктемені нығайту; желдің қалай құрылуы жөніндегі мәліметтерді толықтыру: жер қызады, жерден ауа қызады, одан әрі жоғарлайды, ал суық ауа оның орнын басады, содан соң жел тұрады. Желдің нашар, күшті жақтарын ажырата білуге үйрету; қандай белгілері бойынша желдің күштілігін анықтау қажет екенін түсіндіре білу;	Аспанды бақылау Бақылау Балаларға аспанның әсемдігін көруге үйрету; қадағалау барысында бұлтты ажырата білу, аспан бұлтты, бұлтсыз екенін айту керек. Табиғатта судың ауыспалы айналымы жөнінде түсініктемені толықтыру және бекіту; ең бастысы желдің бұлтты қалай қалыптастыратынын жөнінде түсініктеме беру. Бұлттың қозғалысы және өзгерісі жөнінде бақылағанда қадағалауды дамыту. Ашық		Кемпірқосақты бақылау Бақылау Көкжиектегі әр түрлі иінге-кемпірқосаққа көңіл бөлу керек; кемпірқосақтың қалай құралатынын түсіндіріп толықтыру керек (аспан төңірегінде қарама қарсы орналасқан күннің көзі жауынның пердесін жарқыратқанда); кемпірқосақты қарастыру, түрін атау, иіннысанды формасы бар екенін	

ағаш қозғалса күшті жел, шөп тербелсе әлсіз жел. Жазғы желді қысқы желмен салыстыра білуге үйрету. Табиғатқа қызығушылықты, қадағалауды дамыту. (Қоршаған ортамен таныстыру) Көркем сөз Жұмбақ: Қанаты жоқ – ұшады, Аяғы жоқ – қонады.(Жел) Тақпақ жаттайық: Желдет, желдет! Баласын жылат, Жетіқара дауылдат! Тайтерісін қалтырат, Өрісін құлат, Науа-астауын жылтырат! (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет) Қимылды ойын: «Қол ұстасып жүру» Белгі бойынша ортаға қозғалуға, екі шеңбер құра білуге үйрету(орталар қарама қарсы жаққа айналады, қолдарын ұстамай бір жағына) Ұжымдық сезімге тәрбиелеу. (Дене шынықтыру) Еңбек іс-әрекеті «Үй өсімдігін отырғызу»	аспанда бұлтты байқау жеңілірек, оның баяу қозғалатынын, бірте- бірте көбейіп, өзінің түрін өзгертетінін,мақтаға ұқсайтын массаға айналатынын, немесе, керісінше,азайып және еритінін атап өтуге болады. Табиғаттың әсемдігін тамашалауға тәрбиелеу. (Қоршаған ортамен таныстыру) Жұмбақ: Көзі жасты – жылауық, келе жатыр бір алып. Жабырқаса, жылайды, жадыраса құлайды. (Бұлт) Тақпақ: -Ақсың, сұрсың, қарасың, Қайда қалқып барасың? -Жерге нөсер төгемін, Өссін гүлдер, көп егін! -Гүл-гүл жайнап өсер көк, Нөсерлетсең, нөсерлет. (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет) Қимылды ойын «Дөңгелек лапта» Екі топқа бөліне білуге үйрету, ойыншыларға допты лақтыру, ойын тәртібін сақтай отырып (сызықты баспай). Қозғалыс координациясын дамыту. (Дене шынықтыру)		атау.Көңіл блуін және талғампаздығын дамыту. (Қоршаған ортамен таныстыру) Жұмбақ: Жаңбыр жуды жерімді, Көкте өрмек керілді. (Кемпіркосақ) Тақпақ: Кемпіркосақ. С.Оспанов Қызыл-жасыл, Дөңгелек Кемпіркосақ көрген ек. Бұлтқа апарар көпірдей Тұра қалған ол кенет. Қандай ғажап? Керемет! Өрмелейік деген ек. Қайда кетті апыр-ау?.. Ғайып болды ол кенет. (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет) Қимылды ойын «Кім алысқа секіреді?» Ұзындыққа орнынан секіруді нығайту; жарысқа қызығушылығын дамыту. Жолдастарының сәттілігіне қуану. (Дене шынықтыру) Еңбек іс-әрекеті Бөлімшеде ағып кетуді тазарту Өз бастамасымен балаларды үлкендерге	

	Үй өсімдігін отырғызуға қатысу. Жұмыс аяқталған соң жұмыс орнын өз бетінше жинауға үйрету. Дидактикалық ойындар. Тәжірибе және эксперименттер «Ойлан, асықпа» Тәрбиеші тапсырмасы бойынша сөз табу. «Күннің көзі» сөзіне- айқын, ыстық, жарық...; «аспан» сөзіне- бұлт, көгілдір, жанбыр сәйке келетін сөз табу. Тапсырма. Су бойынша желдің күштілігін анықтау. Өзіндік іс-әрекеті. Ойында балалардың өз бетінше бір бірімен араласа білуін, өзінің іс әрекетімен қылығын білдіруге, өз пікірінде тұруға, құрдасының ұсынысымен келісе алмайтынын көрсетуге үйрету.	Еңбек іс-әрекеті Атыз арасындағы шөптерді отау және жинау Атыз маңайындағы жолдарды өз бетінше тәртіпке келтіру, тазалықты сақтау. Дидактикалық ойындар. Тәжірибе және эксперименттер «Не жөнінде айтылады?» Сипатты белгісі бойынша табиғат құбылысын шеше білу (жарқырайды, аспан, бұлыңғыр найзағай ойнайды). Өзіндік іс-әрекеті Балаларды өз бетінше ойын тақырыбын таңдауға, қоршаған ортаның жағымды жақтарын қадағалау кезінде алынған тәжірибе кезіндегі сюжетін дамытуға үйрету. Ойынның бірыңғай сюжетінде бейнеленген, әр түрлі қайнар көздерінен алынған білімдерін ұштастыруға үйрету.		бөлімшедегі ағып кетуді тазарту кезінде көмектесуге үйрету; орнына өз бетінше еңбек құралдарын жинау. Дидактикалық ойындар. Тәжірибе және эксперименттер «Болады - болмайды» Жанды және жансыз табиғат өзгерісі жөнінде, әр маусым жөнінде біріктірілген түсініктемені қалыптастыруды жалғастыру. Эксперимент. Кемпіркосақтың құрылуы. Күннің көзіне арқамен тұрып, суды бүркіп шашу. Қорытынды. Кемпіркосақ күннің көзі жауын пердесін жарқыратқанда, ал адам қарама қарсы жағында болғанда құрылады. Өзіндік іс-әрекеті Ойынның ұйымдастырушылық мерзімінде (ойын барысында және қажеттілігі кезінде) рөлмен байланысты, балаларға бірбеттілік қатынастар мағынасын бөлуге көмектесу, бір - біріне көмектесуге талаптану, ілтипаттық	

				білдіру, күтпеген жағдайдан алып шығу, қиыншылықтарды жеңу сияқты ойын рөлдеріне бейімдеу.	
Серуеннен оралу	Балалардың реттілікпен шешінуі, жұмбақтар шешу, өлеңдер, әндер жаңылтпаштар, санамақтар және т.б. жаттау Киімді белгілі бір тәртіппен шешу және кию дағдыларын үйрету: - Түймелерді ретумен ағытамыз. - Көйлек, шалбарды шешеміз, ақырын іліп қоямыз. - Көйлекті шешіп, оны шалбарға, шортиға қосып іліп қоямыз. - Аяқ киімді шешіп, екінші аяқ киімді киеміз. - Колготкаларды шешіп, көйлекке қосып іліп қоямыз. (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет).				
Түскі ас	Гигиеналық шаралар: Түскі ас алдында гигиеналық шараларды орындау: қолды дұрыс жуу, өз орамалының орнын білу, қолды дұрыс сүрту, орамалды ілу көркем сөз қолдану: «Сылдырлайды мөлдір су, Мөлдір суға қолыңды жу» Кезекшілердің жұмысы: (асхана құралдарын, майлықтарды үстелге қою) Тамақтану (өз орнын білу, дұрыс отыру, асхана құралдарын дұрыс ұстай білу, ұқыпты тамақтану, сөйлеспеу, алғыс айту) (мәдени-гигиеналық дағдылар, өзіне-өзі қызмет ету, еңбек әрекеті) Нан туралы тақпақ Нан қиқымын шашпандар, Жерде жатса баспандар Теріп алып, қастерлеп Торғайларға тастандар! Мақсаты: Балаларға түскі астың, нанның маңыздылығы жайлы айту, тамақты тауысып жеуге үйрету. (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет).				
Күндізгі ұйқы	Тамақтан соң ауыздарын сумен шаюды қалыптастыру. Киім түймелерін, сырмаларын өздігінше ағыту. Киімдерін ұқыпты орындыққа іліп (немесе арнайы сөреге) қоюды, өз төсек орнын тауып жатуды үйрету. Ұйқы кезінде бала басына көрпені жауып, мұрнын жастыққа көміп тастамауын, жастықта баланың денесі емес, тек басы жатуын қадағалау. (өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ моториканы дамыту). Әлди Мақсаты: бала ағзасының физиологиялық тепе-теңдігін қалпына келтіру. Әлди, әлди, әлди-ай, Балалар ұйықтап жатыр. Төменгі төсекке,				

	Балалар тыныш ұйықтайды, Мен ән саламын! Балалардың тыныш ұйықтауы үшін жайы баяу музыка тыңдау. «Әлди» Ж.Байырбекова (Музыка)				
Біртіндеп ұйқыдан ояту, сауықтыру шаралары	Түскі ұйқыдан кейінгі сауықтыру шаралары (дене жаттығулары), ауа, су емшаралары, жалпақ табандылықты болдырмау үшін түйіршікті және жұмсақ жолақшалармен жүру (дене белсенділігі). Төсекте жатып жасайтын жаттығулар (2-3 минут) Созылу. Б.қ. арқада жатып қолымызды денеміздің бойымен қойып оң қолымызды сол аяғымызды жоғары көтеріп, түсіреміз. Қол аяғымызды ауыстырып қайталаймыз (3- 4 рет) Төрт аяқтап тұрып шынтаққа тіреліп алақанымызбен иегімізді ұстап оң аяғымызды созу, сол аяғымызды созу, (3- 4 рет) 2. Майтабанның алдын алу. (2 минут) Арнай жолдармен жүру, дымқыл жолмен жүру. Орындыққы отырып арнайы шұлықтарын киіп жүру. Отырып табанымызды сипалау. 3. Арқанын қалпын сақтауға арналған жаттығулар. (2 минут) Ойын: Тербеледе ағаштар екі қолымызды жоғары көтеріп оңға солға еңкею. Жаңбар жауды қолымызды жоғары көтеріп шапалақтау. Жапырақтар жерге түсті тіземізді бүкпей еденге қолымызды тигізу. 4. Демалу жаттығулары Жел соқты уууу уууу уууу Жапырақтар желмен ұшты шшш шшш шшшш 5. Тамақ ауруларын алдын алу Фито шаймен тамағымызды шаю, ішу.(дене шынықтыру). Киімдерін реттілікпен өздігінен киіну. Түймелерін қадау, сырмаларын сыру, аяқ киімдерін дұрыс киюді үйрету. Қыз балаларды шаштарын тарауға үйрету (өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ моториканы дамыту). Қолдарын жуу, құрғатып сүрту, сүлгіні өз орнына іліп қоюды үйрету Шомылған баланы, Аймалап алады. Сүртеді қолыңды, Сүртеді жоныңды. (мәдени-гигиеналық дағдылар).				
Бесін ас	Гигиеналық шараларды орындау (мәдени-гигиеналық дағдылар). Балалардың назарын тағамға аудару, мәдениетті тамақтануға баулу Ас мәзірімен таныстыру. Бір-біріне кедергі жасамай мәдениетті отыруға баулу, балалардың назарын тағамға аудару. «Бата айтып», «Ас қайтаруды» үйрету (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет).				
Балалардың дербес іс-әрекеті	«Қаздар балапандарымен» Мақсаты: Бояудың дұрыс әдістерін үйрете отырып, үйректің суретін үлгіге қарап салуды үйрету,	«Сиқырлы ел-су асты патшалығы» Мақсаты: алақанмен сурет салу. Бейнені жеткізуге үйрету, түстерді араластыру жұмысын жалғастыру.		«Жұлдызды аспан» Мақсаты: Трафарет көбік резенке басып шығару; шашырау бояуларды араластыру, шашырату және трафарет басып	

	контурдан шықпай, жоғарыдан төменге немесе солдан оңға қарай щеткамен сызу. Түс сезімін, эстетикалық қабылдауды дамыту. Материал: гуашь, майлықтар, клеенкалар графикалық бейнесі бар А4 парақтары. (Сурет салу) "Менің отбасым" Мақсаты: дайын фигуралардан кескін жасауға үйрету: бір шеңбер және бірнеше түзу жолақтар. Шығармашылық қиялды дамыту. Дәлдікке тәрбиелеу. Материал: желім жаққыш, желім, майлықтар, үлгілер: сары шеңберлер мен жолақ сәулелерінің үлгілері әр балаға. (Жапсыру)	Материал: Дөңгелек пішінді қағаз парақтары (табақтар); гуашь. (Сурет салу) «Ағаштағы үкілер» Мақсаты: Дайын фигуралардан белгілі бір мазмұнды құрастыру қабілетін дамыту. Желіммен жұмыс істеу әдістерін бекіту. Материал: желім жаққыш, желім, майлықтар, үлгілер: бағдаршам мен бағананың тікбұрышты контурының графикалық кескінімен шеңберлер қызыл, сары және жасыл түсті (Жапсыру)		шығару арқылы жұлдызды аспан бейнесін жасауға үйрету. Түсті қабылдауды дамыту. Осы әдістердің көмегімен сурет салуда жаттығу. Материал: Сурет салуға арналған қағаз парақтары, көк гуашь, қылшықтар, қылшықтарға арналған стендтер, су құтылары, паралон. (Сурет салу) «Қорқақ қоян соқпақ жолмен секіріп келеді» Мақсаты: Геометриялық фигуралар туралы білімдерін бекіту (үшбұрыш, шеңбер, шаршы, тіктөртбұрыш, сопақ), Балаларға түстерді атауға үйрету. Геометриялық фигуралардың жазықтықтағы орнын анықтау қабілетін нығайту Материал: көк түсті А4 парақтары, өздігінен жабысатын қағаздан жасалған түрлі түсті жолақтар. (Жапсыру)	

Тәрбиеші мен баланың еркін қызметі	Балалардың қызығушылықтарын мақсатты ойын арқылы, танымдық-зерттеушілік жұмыс, музыкалық-көркем образ, қимыл-қозғалыс, коммуникативтік байланыс, оқыту, еңбекке баулу арқылы дамыту <i>(оның ішінде өңірлік ерекшелікті ескерумен)</i>. Балалардың ойы мен идеяларын ескеру арқылы олардың қабілеттерін ашуға мүмкіндік беру. «Кеме» картотека №4 Мақсаты: Адамдардың әр түрлі мамандықтары туралы балалардың білімдерін жетілдіру, ойынға деген қызығушылықтарын арттыру. Қажетті атрибуттар: ағаштан жасалынған кеменің макеті, руль, капитанның қалпағы, балықтар..				
Серуенге дайындық	Серуенге қызығушылықты арттыру. Балалардың реттілікпен киінуі, серуенге шығу, топтық ережелерді қайталау. «Киімді қалай киюге болады?» әңгіме Киімдердің тазалығын сақтау қажет. Киінгенде киімнің түймесінің дұрыс қадап, көйлектің шалбардың немесе юбканың ішіне салынғанын қадағалау керек. Шұлықтың, аяқ киімнің оң киілуіне баса назар аудару керек. <i>(Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет)</i>				
Серуен	Күннің екінші жартысындағы ауа-райы құбылыстары мен табиғат объектілерін бақылау <i>(қоршаған ортамен таныстыру)</i> Қимылды ойын: «Бақшада» Үлкен шеңбер сызылады. Ол-бақша, оның ішінде шеткеректе орындықта күзетші отырады. Шеңбердің екінші жағында екі орындықтың үстінде таяқ қойылады-бұл бақшаның қоршауы. Балалар таяқ астынан еңбектеп өтіп, « баққа» кіреді. Жаксы-ау қауын жинаған, Жаксы-ау қарбыз жинаған. Бәрінен де дұрысы, Үлкеннің сөзін тыңдаған, - деп қауын, қарбыз жиып	Күннің екінші жартысындағы ауа-райы құбылыстары мен табиғат объектілерін бақылау <i>(қоршаған ортамен таныстыру)</i> Қимылды ойын: «Кептерді қуып жет» Мақсаты: Балалардың денсаулыққа, ойынға деген құштарлықтарын дамыту, балалардың дене қимылдарын, бұлшық еттерін жетілдіру, ойын арқылы көңіл-күйлерін көтеру. Ептілікке, шапшаңдыққа, қызыға ойнауға баулу, ойынға деген қызығушылықтарын, белсенділіктерін арттыру. Балаларды ұжымда ойнай алуға тәрбиелеу. Ойынның шарты: Ойынды 15-20 бала ойнайды. Жерге шеңбер сызылады. Ортаға		Күннің екінші жартысындағы ауа-райы құбылыстары мен табиғат объектілерін бақылау <i>(қоршаған ортамен таныстыру)</i> Қимылды ойын: «Аяғымызбен жер тебеміз» Ойнаушылар қимылдаған кезде, көршісіне тимейтіндей қашықтықта дөңгеленіп тұрады. Тәрбиеші балалармен бірге тексті жай, тәптіштеп айтып тұрады. Балаларға өлеңде айтылған қимылдарды істеуге мүмкіндік береді. Аяқпенен тарсылдатып билейміз, Қолды соғып, басымызды иеміз. Қолымызды түсіреміз, Қолымызды ұсынамыз. Осы сөздермен балалар біріне-бірі қол беріп,	

	жүреді. Бір кезде «күзетші» келіп «қарақтарым көмектеріңе рахмет»-дейді. Балалар қайтадан таяқтың астынан еңбектеп өтіп, үйлеріне келеді. (дене шынықтыру)	тәрбиеші таңдаған бала-мысық тұрады, ал қалған балалар шеңберді айнала кептерлер болып тұрады, мысық ұйықтайды. Кептерлер шеңберді айналып жүріп, дөңдерді шоқиды, мысық оянып кептерлерді куады. Қай кептерді ұстап алса, сол бала айыппұл ретінде өлең – тақпақ айтады. (дене шынықтыру)		дөңгеленіп тұрады. Одан кейін былай деп жалғастырады: Ал, шығайық сайланып Жүгірейік айналып Аз уақыт өткеннен кейін тәрбиеші: «Токта»-дейді. Бәрі тоқтайды. Одан кейін ойын қайталанады.(дене шынықтыру)	
Серуеннен оралу	Балалардың киімін ретімен шешу, әндерді үйрену, жұмбақтарды шешу, дербес және ойын әрекеті				
Балалардың үйіне қайтуы	Балалардың жетістіктері туралы әңгімелесу, ата-аналардың балаларды тәрбиелеу мен дамыту бойынша сұрақтарына жауап беру, кеңес беру. Кеңес: «Баланың отбасы жағдайында танымдық және шығармашылық қабілеттерін дамыту»				

Төлеби ауданының адами әлеуетті дамыту бөлімінің «Ақбота» бөбекжайы» МКҚК

2023 жылының жазғы сауықтыру бағдарламасы негізінде ұйымдастырылған іс-әрекеттің перспективалық жоспары

2022-2023 оқу жылы

БЕКІТЕМІН:

Төлеби ауданының адами
әлеуетті дамыту бөлімінің
«Ақбота» бөбекжайы» МКҚК-ның
менгерушісі Ж.М. Иялиева

2023 жылының жазғы сауықтыру бағдарламасы негізінде ұйымдастырылған іс-әрекеттің перспективалық жоспары

Білім беру ұйымы: «Ақбота» бөбекжайы» МКҚК

Топ: «Бәйшешек» ересек топ

Балалардың жасы: 4 жастағы балалар.

Жоспардың құрылу кезеңі: маусым айы, 2022-2023 оқу жылы.

Айы	Ұйымдастырылған іс-әрекет	Ұйымдастырылған іс-әрекеттің міндеттері
Маусым	Дене шынықтыру	- дене жаттығуларын орындауға қызығушылықтарын ояту; - негізгі қимыл түрлері: домалату, лақтыру, қағып алу дағдыларын жетілдіру; - мәдени-гигиеналық дағдыларды қалыптастыру; Мәдени-гигиеналық дағдыларды қалыптастыру. Тамақтанар алдында қолды жуу, таңертең және кешке тісті тазалау дағдыларын қалыптастыру. Өзіне-өзі қызмет көрсету дағдылары. Өзіне-өзі қызмет көрсетуге деген ұмтылысын қолдау: белгілі реттілікпен киінуге және шешінуге, тісті тазалауға, ұқыптылыққа, киіміндегі олқылықтарды байқауға, оларды ересектің көмегімен немесе өз бетінше реттеуге, ас ішу құралдарын орнымен қолдануға

		баулу.
	Сөйлеуді дамыту	- балаларды өз бетінше сөйлеуге үйрету; - түрлі балалар әрекетінде балалардың бір-бірімен сөйлесуіне жағдай жасау; әрбір баланың қызығушылығына мән беру, сұрақтарына жауап беру, жеке сөйлесу; - дидактикалық және дамытушы ойындарды, жаттығуларды қолдану арқылы сөздік қорды байыту; - қарым-қатынас мәдениетіне, көркем қабылдау мен эстетикалық талғамға тәрбиелеу
	Көркем әдебиет	- шешендікке, әдеби тілде сөйлеуге баулу; - қазақ халық ауыз әдебиеті шығармаларымен, салт-дәстүрлерімен, мәдениетімен таныстыру; - қарым-қатынас мәдениетіне, көркем қабылдау мен эстетикалық талғамға тәрбиелеу;
	Қоршаған ортамен таныстыру	- балаларды қоршаған ортадағы заттардың атауларымен және олардың міндеттерімен таныстыру, таныс заттарды ажыратуға үйрету; - отбасына, туған өлкесіне, Отанға деген сүйіспеншілікке, ересектерге құрмет көрсете білуге, кішілерге жанашыр болуға тәрбиелеу; - еңбектің нәтижесіне құрметпен қарауға тәрбиелеу, көмек көрсету ниеттерін қолдау;
	Құрастыру	Құрастыру дағдыларын дамыту, негізгі құрылыс бөлшектерін: текшелер, кірпіштер, цилиндрлер, үшбұрыштар, призмаларды ажырата білуге, атауға және қолдануға үйрету, бұрын алынған дағдыларды: төсеу, бекіту, қою қолдана отырып, жаңа ғимараттар салу.
	Сурет салу	- қарапайым заттарды, құбылыстарды, пішіндерді, түстерді, бөліктердің орналасуын бере отырып, бейнелеу дағдыларын қалыптастыру, көз бен қолдың үйлесімін дамыту; - қазақ халқының өнер туындыларымен, сәндік-қолданбалы өнерімен таныстыру. Сурет салу кезінде қарындашты, қылқаламды қатты қыспай, дұрыс ұстауды пысықтау.

	Мүсіндеу	- бейнелеу әрекетін балалардың қызығушылықтарын ескере отырып, ұйымдастыру, балаларға бейнелейтін заттарды өз бетінше зерттеуге мүмкіндік беру;
	Жапсыру	- бейнелеу әрекеті мен оның нәтижесіне эмоционалды жағымды қарым қатынас орнату; - қазақ халқының өнер туындыларымен, сәндік-қолданбалы өнерімен таныстыру.
	Музыка	- музыкаға, бейнелеу өнеріне қызығушылықты қалыптастыру, шығармашылық ойлауы мен қиялдауын дамыту; Музыканы эмоционалды көңіл-күймен қабылдауға баулу. Музыкалық жанрлар: ән, би, маршпен таныстыру.

2023 жылының жазғы сауықтыру бағдарламасы негізінде ұйымдастырылған іс-әрекеттің перспективалық жоспары

Білім беру ұйымы: «Ақбота» бөбекжай» МКҚК

Топ: «Бәйшешек» ересек топ

Балалардың жасы: 4 жастағы балалар.

Жоспардың құрылу кезеңі: шілде айы, 2022-2023 оқу жылы.

Айы	Ұйымдастырылған іс-әрекет	Ұйымдастырылған іс-әрекеттің міндеттері
Маусым	Дене шынықтыру	- қимылдарды белсенді орындауды дамыту және қимылдарды үйлестіру, - дене жаттығуларына қызығушылыққа баулу; - денсаулықты нығайтуға ықпал ететін дене сапаларын: ептілік пен шапшаңдықты дамыту;

		- құрдастарымен қимылды ойындарды бірге ойнауға, өзара оң қарым-қатынас жасауға Балалардың денсаулығын және жергілікті жағдайларды ескере отырып, табиғи факторлар: ауа, күн, суды пайдалана отырып, шынықтыру шараларының кешенін жүзеге асыру. Балаларды үй-жайда жеңіл киіммен жүруге үйрету. Күн тәртібіне сәйкес олардың таза ауада болу ұзақтығын қамтамасыз ету. Серуенде қимылды ойындар мен дене жаттығуларына қатысуға қызығушылықты арттыру.
	Сөйлеуді дамыту	- балаларды өз бетінше сөйлеуге үйрету; - түрлі балалар әрекетінде балалардың бір-бірімен сөйлесуіне жағдай жасау; әрбір баланың қызығушылығына мән беру, сұрақтарына жауап беру, жеке сөйлесу; - дидактикалық және дамытушы ойындарды, жаттығуларды қолдану арқылы сөздік қорды байыту; - Ересектердің сөзін тыңдау және түсіну, сөйлеу әдебінің тиісті формаларын дұрыс қолдану, ересектермен диалог құру, берілген сұрақтарды тыңдау және толық жауап беру.
	Көркем әдебиет	- шешендікке, әдеби тілде сөйлеуге баулу; - қазақ халық ауыз әдебиеті шығармаларымен, салт-дәстүрлерімен, мәдениетімен таныстыру; - қарым-қатынас мәдениетіне, көркем қабылдау мен эстетикалық талғамға тәрбиелеу; Ересектермен бірге ертегілерді, қарапайым көріністерді ойнауға, бірлескен ойындарға қатысуға ықпал ету, онда жеке репликаларды, кейіпкерлердің эмоционалды образын беруге баулу.

	Қоршаған ортамен таныстыру	- балаларды қоршаған ортадағы заттардың атауларымен және олардың міндеттерімен таныстыру, таныс заттарды ажыратуға үйрету; - отбасына, туған өлкесіне, Отанға деген сүйіспеншілікке, ересектерге құрмет көрсете білуге, кішілерге жанашыр болуға тәрбиелеу; - табиғатта қауіпсіздікті сақтау (саңырауқұлақтар мен жидектер жемеу, жануарларға тиіспеу); - құммен, сумен, қармен, ұсақ заттармен ойындарда қауіпсіз әрекет ету дағдыларын қалыптастыру (оларды ауызға алмау, құмды шашпау, заттарды құлаққа, мұрынға тықпау); - табиғатқа сүйіспеншілікке және қамқорлық жасауға баулу.
	Құрастыру	- балалардың қалауы бойынша материалдарды, бейнелеу техникасын (саусақпен, алақанмен, мақтамен, сазбалшықпен, ермексазбен, қағазбен) таңдауға мүмкіндік беру; - өнер туындыларына, қоршаған шынайы әлемнің эстетикалық жағына қызығушылықты тәрбиелеу; - бейнелеу әрекеті барысында қауіпсіздікті сақтауға және еңбекқорлыққа, ұқыптылыққа баулу. Құрастыру дағдыларын дамыту, негізгі құрылыс бөлшектерін: текшелер, кірпіштер, цилиндрлер, үшбұрыштар, призмаларды ажырата білуге, атауға және қолдануға үйрету, бұрын алынған дағдыларды: төсеу, бекіту, қою қолдана отырып, жана ғимараттар салу.
	Сурет салу	- қарапайым заттарды, құбылыстарды, пішіндерді, түстерді, бөліктердің орналасуын бере отырып, бейнелеу дағдыларын қалыптастыру, көз бен қолдың үйлесімін дамыту; - қазақ халқының өнер туындыларымен, сәндік-қолданбалы өнерімен таныстыру. Сурет салу кезінде қарындашты, қылқаламды қатты қыспай, дұрыс ұстауды пысықтау. Қылқаламмен бояуда оны бояуға ақырын батыруды, алынған артық бояуды құтының шетіне қылқаламды ақырын басынан басып, ағызып жіберіп бояуды, бояудың келесі түсін қолдану үшін қылқаламды басқа түске салмас бұрын жақсылап суға шайып алып қолдануды, жуылған қылқаламды жұмсақ матамен немесе қағаз майлықпен сүртіп кептіруді пысықтау.

	Мүсіндеу	- бейнелеу әрекетін балалардың қызығушылықтарын ескере отырып, ұйымдастыру, балаларға бейнелейтін заттарды өз бетінше зерттеуге мүмкіндік беру; - қазақ халқының өнер туындыларымен, сәндік-қолданбалы өнерімен таныстыру. Кесектерді алақандарының арасында домалату, есу, жаю тәсілдері арқылы заттарды мүсіндеу (ыдыстар, ойыншықтар).
	Жапсыру	- бейнелеу әрекеті мен оның нәтижесіне эмоционалды жағымды қарым қатынас орнату; - қазақ халқының өнер туындыларымен, сәндік-қолданбалы өнерімен таныстыру.
	Музыка	- музыкаға, бейнелеу өнеріне қызығушылықты қалыптастыру, шығармашылық ойлауы мен қиялдауын дамыту; Музыканы эмоционалды көңіл-күймен қабылдауға баулу. Музыкалық жанрлар: ән, би, маршпен таныстыру. Музыкалық ойыншықтар мен балалар музыка аспаптарының (музыкалық балға, сылдырмақ) дыбысталуын ажырата білуді пысықтау.

2023 жылының жазғы сауықтыру бағдарламасы негізінде ұйымдастырылған іс-әрекеттің перспективалық жоспары

Білім беру ұйымы: «Ақбота» бөбекжайы» МКҚК

Топ: «Бәйшешек» ересек топ

Балалардың жасы: 4 жастағы балалар.

Жоспардың құрылу кезеңі: тамыз айы, 2022-2023 оқу жылы.

Айы	Ұйымдастырылған іс-әрекет	Ұйымдастырылған іс-әрекеттің міндеттері
Маусым	Дене шынықтыру	Балалардың денсаулығын және жергілікті жағдайларды ескере отырып, табиғи факторлар: ауа, күн, суды пайдалана отырып, шынықтыру шараларының кешенін жүзеге асыру. Балаларды үй-жайда жеңіл киіммен жүруге үйрету. Күн тәртібіне сәйкес олардың таза ауада болу ұзақтығын қамтамасыз ету. Серуенде қимылды ойындар мен дене жаттығуларына қатысуға қызығушылықты арттыру. Шынықтыру шараларын жүргізуде балалардың денсаулық жағдайын ескере отырып, жеке тәсілді жүзеге асыру. Шынықтыру шараларын жүргізу, жаттығулар мен массаж жасау. Күн тәртібіне сәйкес балалардың күнделікті таза ауада болуын қамтамасыз ету. Ересектің көмегімен шынықтыру тәсілдерін орындау дағдыларын қалыптастыру. Тыныс алу жаттығуларын жасау.
	Сөйлеуді дамыту	- артикуляциялық және дауыс аппаратының, есту қабілетінің дамуына ықпал ету;

		- қазақ халық ауыз әдебиеті шығармаларымен, салт-дәстүрлерімен, мәдениетімен таныстыру; - қарым-қатынас мәдениетіне, көркем қабылдау мен эстетикалық талғамға тәрбиелеу; Балалардың сөздік қорын ойындар мен ойын жаттығулары арқылы кеңейту, сөздік қорды заттардың сапасы мен қасиеттерін білдіретін, заттарды жалпы және ерекше белгілері бойынша жалпылаушы сөздермен байыту.
	Көркем әдебиет	- қарым-қатынас мәдениетіне, көркем қабылдау мен эстетикалық талғамға тәрбиелеу; Ересектермен бірге ертегілерді, қарапайым көріністерді ойнауға, бірлескен ойындарға қатысуға ықпал ету, онда жеке репликаларды, кейіпкерлердің эмоционалды образын беруге баулу.
	Қоршаған ортамен таныстыру	- еңбектің нәтижесіне құрметпен қарауға тәрбиелеу, көмек көрсету ниеттерін қолдау; - тірі және өлі табиғат туралы білімдерін байыту; - табиғатта қауіпсіздікті сақтау (саңырауқұлақтар мен жидектер жемеу, жануарларға тиіспеу); - құммен, сумен, қармен, ұсақ заттармен ойындарда қауіпсіз әрекет ету дағдыларын қалыптастыру (оларды ауызға алмау, құмды шашпау, заттарды құлаққа, мұрынға тықпау); - табиғатқа сүйіспеншілікке және қамқорлық жасауға баулу.
	Құрастыру	бейнелеу әрекеті барысында қауіпсіздікті сақтауға және еңбекқорлыққа, ұқыптылыққа баулу. Құрастыру дағдыларын дамыту, негізгі құрылыс бөлшектерін: текшелер, кірпіштер, цилиндрлер, үшбұрыштар, призмаларды ажырата білуге, атауға және қолдануға үйрету, бұрын алынған дағдыларды: төсеу, бекіту, қою қолдана отырып, жаңа ғимараттар салу.
	Сурет салу	-Сурет салу кезінде қарындашты, қылқаламды қатты қыспай, дұрыс ұстауды пысықтау. Қылқаламмен бояуда оны бояуға ақырын батыруды, алынған артық бояуды құтының шетіне қылқаламды ақырын басынан басып, ағызып жіберіп бояуды,

		бояудың келесі түсін қолдану үшін қылқаламды басқа түске салмас бұрын жақсылап суға шайып алып қолдануды, жуылған қылқаламды жұмсақ матамен немесе қағаз майлықпен сүртіп кептіруді пысықтау.
	Мүсіндеу	- бейнелеу әрекетін балалардың қызығушылықтарын ескере отырып, ұйымдастыру, балаларға бейнелейтін заттарды өз бетінше зерттеуге мүмкіндік беру; -Кесектерді алақандарының арасында домалату, есу, жаю тәсілдері арқылы заттарды мүсіндеу (ыдыстар, ойыншықтар).
	Жапсыру	- бейнелеу әрекеті мен оның нәтижесіне эмоционалды жағымды қарым қатынас орнату; - қазақ халқының өнер туындыларымен, сәндік-қолданбалы өнерімен таныстыру.
	Музыка	- музыкаға, бейнелеу өнеріне қызығушылықты қалыптастыру, шығармашылық ойлауы мен қиялдауын дамыту; Музыканы эмоционалды көңіл-күймен қабылдауға баулу. Музыкалық жанрлар: ән, би, маршпен таныстыру. Музыкалық-ырғақтық қозғалыстар. Би қимылдарын орындау сапасын жақсарту: кезек-кезек екі аяқпен және бір аяқпен секіру. Заттармен және заттарсыз музыкалық шығарманың қарқыны мен сипатына сәйкес бір-бірден, жұппен ырғақты қимылдар орындау.

Төлеби ауданының адами әлеуетті дамыту бөлімінің «Ақбота» бөбекжайы» МКҚК

**«БӘЙШЕШЕК» ЕРЕСЕК ТОБЫНЫҢ
2022-2023 ОҚУ ЖЫЛЫНА АРНАЛҒАН
БАЛАЛАРДЫҢ ЖАЗ МЕЗГІЛІНДЕГІ ӨМІРІН ЖӘНЕ ТӘРБИЕСІН
ҰЙЫМДАСТЫРУ ЦИКЛОГРАММАСЫ**

Дайындаған тәрбиешілер; ЖиенбаеваР, АнарбаеваГ.

БЕКІТЕМІН:

Төлеби ауданының адами
әлеуетті дамыту бөлімінің
«Ақбота» бөбекжайы» МКҚК-ның
менгерушісі Ж.М. Ииялиева

**Балалардың жаз мезгіліндегі өмірін және тәрбиесін ұйымдастыру циклограммасы
2023 жыл**

Мектепке дейінгі ұйым: «Ақбота» бөбекжайы» МКҚК

Топ; «Бәйшешек» ересек тобы

Балалардың жасы: 4 жастағы балалар

Жоспардың құрылу кезеңі: 01.06-02.06.2023 жыл

				Бейсенбі 01.06.2023	Жұма 02.06.2023
Ата-аналармен әңгімелесу Балаларды қабылдау	Ата-аналармен бала денсаулығы, баланың үйдегі және көшедегі күн тәртібі туралы әңгімелесу. Балаларды қабылдау: таңертеңгі сүзгі, балаларды жақсы көңіл-күймен қарсы алу. Балалар үшін қолайлы жағдай жасау, баланың бүгінгі көңіл – күйі туралы, оны не қызықтыратыны туралы әңгіме, жеке пікір білдіруге баулу «Амандасу әдебі» Мақсаты: Құрбыларымен «Қалың қалай, досым?» сұрақтары аясында диалог құра алуға машықтандыру, байланыстырып сөйлеуге үйрету. Сөрелеріне сыртқы киімдерін дұрыс қоюға әдеттендіру. (сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет)				
Балалардың дербес іс-әрекеті (баяу қимылды ойындар, үстел үсті ойындары, бейнелеу әрекеті, эксперимент, кітаптар қарау және өзіне-өзі қызмет ету, тағы басқа іс- әрекеттер)	Перспективалық жоспарда қойылған міндеттерді іске асыру				
				Құрылыс ойыны: "Геометриялық фигуралар" Мақсаты: балаларды негізгі геометриялық фигуралармен таныстыру. Материал: геометриялық фигуралардан үй, шырша, күн және т.б. бейнеленген карталар. Ойын барысы. Суреттермен	Құрылыс ойыны: "Фигураны тауып, ата" Мақсаты: балаларды геометриялық фигураларды білуге үйрету. Материал: геометриялық фигуралар бейнеленген карталар.

				сөйлескеннен кейін баладан шаршыны (үшбұрыш, шеңбер, тіктөртбұрыш) көрсетуді сұрау, содан кейін қарындашпен нүктелі сызықтармен бейнеленген фигураларды құрастыру, содан кейін суретті бояу. Жұмыс барысында баламен жиі қайталау: "доп дөңгелек, терезе төртбұрышты..." (Құрастыру)	Ойын барысы. Балаға алдымен жақтаудағы фигураны, содан кейін оны қалған екеуінен ерекшелеп, сол суретті бояуды ұсыну. Ол білетін фигураларды және бояу үшін таңдаған түсін атауды сұрау. (Құрастыру)
Таңертенгі жаттығу	ТАҢҒЫ ГИМНАСТИКА КЕШЕНІ Сапқа тұру, жүру, жүгіру, жалпы дамытушы және тыныс алу жаттығулары. Мақсаты: баланың организмін «ояту», оны тиімді күйге келтіру, жан-жақты, бірақ бұлшықет жүйесіне орташа әсер ету, дененің белсенділігін арттыру, дұрыс қалыптың қалыптасуына ықпал ету. Затсыз Қолды белге қойып басты/1-4/ оңға, солға, алға, артқа. Б.қ.: түзу тұру, аяқтың арасын сәл ашу, қолды түсіру. Қолды ақырын саусақтарды айқастырып алға созу, сол күйі артқа, бастан жоғары және иіліп төмен қарай. Б.қ.: аяқты айқастырып еденге отыру, қол белде. Оңға иілу, бастапқы қалыпқа келу. Дәл солай сол жақпен істеу Б.қ.: аяқты алшақ ашып еденде отыру, оң кейін сол жақ башпайларға кезекпен барудан б.қ қолды белге қою. Б.қ.: арқаға жату, қолды созып қою. Екі жақ аяқты түзу жоғары көтеру, бастапқы қалыпқа келу түсіріп. Еденде алақанға тіреліп, аяқты кезекпен алға жылжыту, жылдам екпінде Жоғары аяқ ұшына көтерілумен, терең дем алып. Төмен иілумен демді шығару. Жәй жүру. (Дене шынықтыру)				
Таңғы ас				Гигиеналық шаралар: Таңғы ас алдында қолдарын жуу, қолды сүрту және орамалды орнына ілу. Көркем сөз: Су-су бетімді жу. (сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет) Тамақтану (өз орнын білу, дұрыс отыру, ас ішу құралдарын дұрыс ұстау, тамақтану мәдениетін	Гигиеналық шаралар: Таңғы ас алдында қолдарын жуу, қолды сүрту және орамалды орнына ілу. Көркем сөз: Дымқылдап күнде сен, Қолыңды сүйкесең. Кетіп кір-ыласың, Тап-таза боласың. (сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет) Тамақтану (өз орнын білу, дұрыс отыру, ас ішу құралдарын дұрыс ұстау,

				калыптастыру, тамақ ішкенде сөйлемей, тамақтанып болғаннан кейін алғыс айту)	тамақтану мәдениетін қалыптастыру, тамақ ішкенде сөйлемей, тамақтанып болғаннан кейін алғыс айту)
Ұйымдастырылған іс-әрекетке дайындық	Балалар әсерлерімен бөлісу, жаңалықтарды білу, бірлескен жоспарларды, мәселелерді талқылау, қызығушылықтары бойынша әрекет түрін тандау, ережелер туралы келісу және т. б. Ұйымдастырылған іс әрекет тақырыбына сай жұмбақтар жасыру. Жаттаған такпакты есіне түсіріп, қайталап айту.				
				«Салат» саусақ ойыны. Сәбізді алып тазалаймыз, (оң қолды жұдырыққа түйіп, сол қолдың алақанына ысқылайды) Үккішпен үгіп майдалаймыз, (екі қолды жұдырыққа түйіп кеудеге ұстап, жоғары-төмен қозғайды) Қанттан сеуіп дәмдейміз, (саусақтардың ұшымен қант себеді) Міне дайын нәр тағам (екі қолын алдына жайып көрсетеді) Дәруменге байыған. (алақанымен іштерін сипалап, тойғандықтарын көрсетеді)(сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет) "Көрікті жаз" Мақсаты: балалардың ермексазбен мүсіндеуге деген қызығушылығын қалыптастыру - қолдың жалпы және ұсақ моторикасын дамытуға ықпал ету; - балалардың қиялын және	«Достық» жаттығуы Біздің топта ұлдар мен қыздар өзара дос. (қолдың саусақтары өзара бірігеді) Кішкентай саусақтар біз сенімен достасамыз, (екі қолдың саусақтарын бір-біріне тигізу) Бір, екі, үш, төрт, бес, (шынашақтан бастап, саусақтарды кезекпен бір-біріне тигізу) Қайтадан санауды бастаймыз. Бір, екі, үш, төрт, бес, Енді санауды аяқтадық. (қолды төмен түсіреміз, демалтамыз).(сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет) "Шалғында" Мақсаты: Әдемі композиция жасау қабілетін бекіту, ермексазбен жұмыс істеу дағдыларын қалыптастыруды жалғастыру (бөлшектерді шеңберге айналдыру және алынған бөлшектерден

				шығармашылық қабілеттерін дамытуға ықпал ету. - балалардың жыл мезгілдері туралы білімдерін кеңейту және бекіту; - ермексазбен жұмыс істеу дағдыларын қалыптастыруды жалғастыру (бөлшектерді шеңберге айналдыру және алынған бөлшектерден композиция жасау); - балалардың негізгі түстер туралы білімдерін бекіту.(мүсіндеу)	композиция жасау).(мүсіндеу)
Мектепке дейінгі ұйымның кестесі бойынша ұйымдастырылған іс-әрекет				Дене шынықтыру Тақырыбы:«Қоянмен бірге ойнаймыз» (таза ауада) Мақсаты: Денсаулық сақтау технологиясын және «Қояндар» саусақ гимнастикасын қолдану арқылы балалардың дене шынықтыру жаттығуларын орындауға қызығушылығын қалыптастыру және қызығушылығын дамыту. «Бақыт, достық, күн- бұл балаларға қажет» мерекелік ертеңгілік (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет) «Қағаз ертегісі»оригами Мақсаты:шаршы қағазды екіге бүктеу, жақтары мен бұрыштарының сәйкес келуіне	«Мақтанышым елдігім-рәміздері елімнің» тақырыптық мерекелік ойын-сауық Мақсаты: Балаларға мереке туралы мәлімет беру, жағымды көңіл күй сыйлау. Балалардың ойын, қиялын, шығармашылығын дамыту. Балаларға бір-біріне қуаныш, шаттық сыйлай білуге тәрбиелеу. Дидактикалық ойын: «Не артық?» (Рәміздер) Мақсаты: Отан, Қазақстан, туған жер туралы түсініктерін кеңейту. Қазақстан Республикасының рәміздері туралы түсініктерін қалыптастыру. Балаларды Отансүйгіштікке, адамгершілікке, Отанына,

				қол жеткізу, көзді дамыту. (Жапсыру)	халқына адал қызмет етуге, елінің Туын, Елтаңбасын, Гимннің қастерлеуге, халқының тегін, тарихын білуге тәрбиелеу. (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет) «Ұшақ» оригами Мақсаты: шаршы қағазды екіге бүктеу, балаларды әртүрлі негізгі формаларды қолдана отырып, бланкілер жасауға үйрету. (Жапсыру)
Серуенге дайындық	Өз-өзіне қызмет көрсету дағдыларын қалыптастыру. Киінудің бірізділік алгоритмін бекіту. Бір-біріне көмек көрсету <i>(тәрбиешінің және белсенді балалардың көмегі)</i> , серуенге мотивация <i>(мазмұны, проблемалық жағдаяттар)</i> , көркем сөзбен ынталандыру <i>(мақал-мәтелдер, жаңылпаздар, жұмбақтар, өлеңдер)</i> . Көтеріңкі көңіл-күй сыйлау. Мақал- Мәтел. «Біріміз бәріміз үшін,біріміз біріміз үшін» «Кітап білім бұлағы,білім өмір шырағы»				
Серуен	1) Балалардың денсаулығын нығайту, қимыл-қозғалыс белсенділіктерін арттыру <i>(қимылды дидактикалық ойындар, ережелері бар қимылды ойындар, ойын жаттығулары, жарыстар, ұлттық ойындар және басқа)</i> . Көтеріңкі көңіл-күй сыйлау. Балалардың танымдық қызығушылықтарын дамыту. Мақсатты серуендер, танымдық әңгімелер, бақылаулар, табиғатты бақылау тәсілдерін көрсету, сенсорлық бақшадағы тәжірибелер. Балалардың шынайы өмірді көркем-эстетикалық қабылдауын қалыптастыру. Аумақтық кеңістікте немесе оның сыртында табиғатты тамашалау. Сенсорлық бақшада тірі және өлі табиғат нысандарын, табиғат құбылыстарын бақылау. Балалардың дербес шығармашылық әрекетіне мүмкіндік беру. 2) Еңбекке баулу үшін балабақша ауласында баланың қызығушылығын оятатын кеңістік құру. Балаға ересектердің еңбек етуін бақылату және оларға көмектесуге, бірлесіп жұмыс істеуге тарту. Балалардың ойын, идеясын жүзеге асыру. Серуенге алып шыққан заттарымен ойнату. 3) Музыка жетекшісі мен дене шынықтыру нұсқаушының жоспары бойынша жүргізілетін шаралар немесе бірлескен жұмыстар.				
				Серуен Күнді бақылау Мақсаты:	Серуен Бақылау: Балабақша ауласының тазалығын

			күн жарық пен жылудың көзі болып табылатыны туралы түсінік қалыптастыру, балаларға жазда ауа райының жағдайы туралы түсінік беру, маусымдық киімнің атауын бекіту. Бақылау барысы. Жазғы жылы күннің шуағын тамашалаймыз. Алақандарыңды күннің шуақтарына тосыңдар. Нені сезіндіңдер? Күн-Жер бетіндегі жарық, жылу және өмір көзі. Оның барлық жағына жарық пен жылу таралады. Жазда ол қатты қызады, сондықтан балалар жеңіл жүреді (жеңілдетілген киімде, бас киімде). Тәрбиеші күн күндіз жоғары тұратынын атап көрсетеді - көшеде ыстық; таңертең және кешке күн төмен, сондықтан салқын болады. Күн ұзақ созылады, түн қысқа болады. Тәрбиеші балаларға сұрақ қояды: - серуендеуден қашан қайтамыз, күннің қайда жүретінін қалай байқаймыз? - Неге жаздың басталғанын сеземіз? - Күн жарқын және ұзақ жарқыраған кезде өсімдіктерге не болады? Ыстық ауа райында бас киімдер (Панама, кепка) не үшін кию керек? Жазда	бақылау. Мақсаты: тазалыққа, әсемдікке баулу. Еңбексүйгіштікке, үлкендер еңбегін бағалауға тәрбиелеу. (Қоршаған ортамен таныстыру) Көркем сөз. Тазалық-денсаулық кепілі. (мақал) (Сөйлеуді дамыу және көркем әдебиет) Еңбек: Участкедегі қағаз және ағаш қалдықтарны жинастыру. Мақсаты: балаларды еңбексүйгіштікке тәрбиелеу. (Еңбек қызметі) Қ/қ ойыны: К-№ 22 «Тауықтар мен балапандар» (дене шынықтыру) Жеке жұмыс: 1-2 балаға балабақша туралы өлеңдерін қайталау, әңгімелету. Өзіндік іс-әрекеті: балалар қалауы бойынша іс-әрекеттер.

			адамдар не киеді? Күн сәулесінен қайда жасырынуға болады? Зерттеу қызметі: екі тасты қояды. Біреуі-күн, екіншісі-көлеңкеде, онда қараңғы болу үшін ағаш жәшікпен жабылған. Біраз уақыттан кейін қандай тас жылы екенін тексеріңіз. Күн астында заттар көлеңкеден тезірек қызады деген қорытынды жасау. (Қоршаған ортамен таныстыру) «Үлгіні сал» қолдың ұсақ моторикасын дамытуға арналған жаттығу. Тәрбиеші құмға тастан жасалған үлгі қоюды ұсынады. Мақсаты: қиялды дамыту. Көркем сөз: Күн Кең аспан ғой Ай, Күннің Қашаннан-ақ тұрағы. Кейде сол Күн Айгүлдің Көзінде де тұрады. Кейде кіріп бөлмеме, Ол ойнайды айнада. Шомылады көлге де, Шуақ шашып қайда да. С.Оспанов (Сөйлеуді дамыу және көркем әдебиет) Еңбек қызметі. Кіші топ балаларына аумақты жинауға көмек көрсету. Мақсаты: еңбекқорлықты дамыту, балаларға көмек көрсету.	

				(Еңбек қызметі) «Күн және ай» қозғалмалы ойындары. Мақсаты: жылдамдық пен ептілікке тәрбиелеу. «Бұлт пен күнді сал» құммен ойындар Мақсаты: қиялды, қолдың ұсақ моторикасын дамыту (дене шынықтыру) Жеке жұмыс: «Құрсауға түс». Мақсаты: нысанаға лақтыруды жаттықтыру.	
Серуеннен оралу	Балалардың реттілікпен шешінуі, жұмбақтар шешу, өлеңдер, әндер жаңылтпаштар, санамақтар және т.б. жаттау Киімді белгілі бір тәртіппен шешу және кию дағдыларын үйрету: - Түймелерді ретумен ағытамыз. - Көйлек, кепка, понамканы шешеміз, ақырын іліп қоямыз. - Көйлекті шешіп, оны шалбарға, шортиға қосып іліп қоямыз. - Аяқ киімді шешіп, екінші аяқ киімді киеміз. (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет).				
Түскі ас	Гигиеналық шаралар:Түскі ас алдында гигиеналық шараларды орындау: қолды дұрыс жуу, өз орамалының орнын білу, қолды дұрыс сүрту, орамалды ілу көркем сөз қолдану: «Сылдырлайды мөлдір су, Мөлдір суға қолыңды жу» Тамақтану (өз орнын білу, дұрыс отыру, асхана құралдарын дұрыс ұстай білу, ұқыпты тамақтану, сөйлеспеу, алғыс айту) (мәдени-гигиеналық дағдылар, өзіне-өзі қызмет ету, еңбек әрекеті) «Қонжыққа қасықты қалай ұстауды үйретеміз». (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет).				
Күндізгі ұйқы	Тамақтан соң ауыздарын сумен шаюды қалыптастыру. Киім түймелерін, сырмаларын өздігінше ағыту. Киімдерін ұқыпты орындыққа іліп (немесе арнайы сөреге) қоюды, өз төсек орнын тауып жатуды үйрету. Ұйқы кезінде бала басына көрпені жауып, мұрнын жастыққа көміп тастамауын, жастықта баланың денесі емес, тек басы жатуын қадағалау. (өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ моториканы дамыту). Әлди Мақсаты: бала ағзасының физиологиялық тепе-теңдігін қалпына келтіру. Әлди, әлди, әлди-ай,				

	Балалар ұйықтап жатыр. Төменгі төсекке, Балалар тыныш ұйықтайды, Мен ән саламын! Балалардың тыныш ұйықтауы үшін жайы баяу музыка тыңдау. (Музыка)				
Біртіндеп ұйқыдан ояту, сауықтыру шаралары	Өз-өзіне қызмет көрсету дағдыларын қалыптастыру. Шешінудің бірізділік алгоритмін бекіту. Ұқыптылық дағдыларын үйрету, киім мен аяқ киімді дұрыс күтуге және орнына жинауға қалыптастыру. Бір-біріне көмектесуге баулу. Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет етуге баулу (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу). 1.Кереуеттегі жаттығу Оянайық бәріміз. Көздеріңді ашыңдар, Кірпіктеріңді көтеріңдер. Беттеріңді жеңіл қимылмен сипаңдар, Бір - біріңе жымыыңдар, Бастарыңды оңға, солға бұрыңдар, Ауаны жұтыңдар, содан соң жіберіңдер, Іштеріңді тартыңдар, Көңіл күй көтерілді, Кеуделеріңді алақанмен сипаңдар, Жұдырықты қысыңдар, Енді біраз ашыңдар, Керіліңдер, созылыңдар, Енді ояндыңдар, төсектен тұрыңдар. 6-7 рет(Дене шынықтыру)				
Бесін ас	Гигиеналық шараларды орындау (мәдени-гигиеналық дағдылар). Балалардың назарын тағамға аудару, мәдениетті тамақтануға баулу Ас қабылдау алдында бір-біріне жақсы тәбет тілеп, лебіз айтуға үйрету. Тамақтану ережесін сақтау, ас құрал-жабдықтарын дұрыс пайдалану. Әдепті тамақтану(мәдени-гигиеналық дағдылар). Көркем сөз. «Тату үйдің тамағы тәтті» Мақсаты:балаларға тамақтану әдебі жайында түсіндіру жұмыстарын жүргізу (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет).				
Балалардың дербес іс-әрекеті				«Әлем балалар көзімен» Мақсаты: балаларға мереке туралы мәлімет беру. Асфальтқа сурет салу.	«Жаз келді» Мақсаты: Балаларды жаз мезгілінің ерекшеліктерін атай білуге үйрету.

				(сурет салу)	(Сурет салу)
Тәрбиеші мен баланың еркін қызметі	Балалардың қызығушылықтарын мақсатты ойын арқылы, танымдық-зерттеушілік жұмыс, музыкалық-көркем образ, қимыл-қозғалыс, коммуникативтік байланыс, оқыту, еңбекке баулу арқылы дамыту (<i>оның ішінде өңірлік ерекшелікті ескерумен</i>). Балалардың ойы мен идеяларын ескеру арқылы олардың қабілеттерін ашуға мүмкіндік беру. Сюжеттік - рөлдік ойын: «Отбасы» №14 Мақсаты: Балаларға «Отбасы» түсінік беру олардың үлкенді сыйлау кішіге қамқор болу, жауапкершілік сезімдерін дамыту, әдептілікке, сыпайылыққа, мейірімділікке, үлкенге көмек көрсетуге, баулуға тәрбиелеу. Ойынды қызықты, ұйымшыл ойнауға үйрету.				
Серуенге дайындық	Өз-өзіне қызмет көрсету дағдыларын қалыптастыру. Киінудің бірізділік алгоритмін бекіту. Бір-біріне көмек көрсету (<i>тәрбиешінің және белсенді балалардың көмегі</i>), серуенге мотивация (<i>мазмұны, проблемалық жағдаяттар</i>), көркем сөзбен ынталандыру (<i>мақал-мәтелдер, жаңылпаштар, жұмбақтар, өлеңдер</i>). Көтеріңкі көңіл-күй сыйлау. (Сөйледі дамыту және көркем әдебиет)				
Серуен	Балалардың денсаулығын нығайту, қимыл-қозғалыс белсенділіктерін арттыру (қимылды дидактикалық ойындар, ережелері бар қимылды ойындар, ойын жаттығулары, жарыстар, ұлттық ойындар және басқа). Балалардың танымдық қызығушылықтарын дамыту. Мақсатты серуендер, танымдық әңгімелер, бақылаулар, табиғатты бақылау тәсілдерін көрсету. Еркін ойындар, балалардың ойын, идеясын жүзеге асыру. Серуенге алып шыққан заттарымен ойнату.				
				Күннің екінші жартысындағы ауа-райы құбылыстары мен табиғат объектілерін бақылау (қоршаған ортамен таныстыру) Ұлттық ойын: «Орнынды тап» Екі жұп арқасын түйістіріп қойған екі орындыққа айналып музыканың сүйемелдеуімен билейді. Музыка кілт тоқтағанда, тұрған екі орындыққа отырып үлгеруі керек, орын алмай бос қалған екі адам айып төлейді, ән салу, би билеу, жұмбақ жаңылтпаштар айту. (дене шынықтыру)	Күннің екінші жартысындағы ауа-райы құбылыстары мен табиғат объектілерін бақылау (қоршаған ортамен таныстыру) Ұлттық ойын: «Асау көк» Кешкі астан кейін мейманға ән салғызу, әңгіме-ертегі, жұмбақ немесе жаңылтпаш айтқызу мақсатында ұйымдастырылады. Әуелі үй иелері «ауылдың алты ауызын» айтады да, онан соң «қонақ кәдесі» деп мейманның өнер көрсетуін сұрайды. Түк білмейтін қонақты айып ретінде мінгізетін керме арқан «Асау көк» деп аталады. Кермеге мінген қонақ әрі-бері сүрінбей жүруі керек. (дене шынықтыру)

Серуеннен оралу	Балалардың киімін ретімен шешу, әндерді үйрену, жұмбақтарды шешу, дербес және ойын әрекеті
Балалардың үйіне қайтуы	Балалардың жетістіктері туралы әңгімелесу, ата-аналардың балаларды тәрбиелеу мен дамыту бойынша сұрақтарына жауап беру, кеңес беру. Кеңес: «Сіз, бала және табиғат»

**Балалардың жаз мезгіліндегі өмірін және тәрбиесін ұйымдастыру циклограммасы
2023 жыл**

Мектепке дейінгі ұйым: «Ақбота» бөбекжайы» МКҚК

Топ: «Бәйшешек» ересек тобы

Балалардың жасы: 4 жастағы балалар

Жоспардың құрылу кезеңі: 05.06-09.06.2023 жыл

Күн тәртібінің кезеңдері	Дүйсенбі 05.06.2023	Сейсенбі 06.06.2023	Сәрсенбі 07.06.2023	Бейсенбі 08.06.2023	Жұма 09.06.2023
Ата-аналармен әңгімелесу Балаларды қабылдау	Ата-аналармен бала денсаулығы, баланың үйдегі және көшедегі күн тәртібі туралы әңгімелесу. Балаларды қабылдау: таңертеңгі сүзгі, балаларды жақсы көңіл-күймен қарсы алу. Балалар үшін қолайлы жағдай жасау, баланың бүгінгі көңіл – күйі туралы, оны не қызықтыратыны туралы әңгіме, жеке пікір білдіруге баулу Балалармен әңгіме: «Жаз деген не?» Міндеттері: балалардың табиғаттағы, адам өміріндегі маусымдық өзгерістер туралы білімдерін бекіту және жүйелеу; балалардың жаздың тән белгілері туралы түсініктерін кеңейту. Қызығушылықты, байқағыштықты, жазғы табиғаттың сұлулығын байқай білуге, табиғатқа ұқыпты қарауға тәрбиелеу. (сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет)				
Балалардың дербес іс-әрекеті (баяу қимылды ойындар, үстел үсті ойындары, бейнелеу әрекеті, эксперимент, кітаптар қарау және өзіне-өзі қызмет ету, тағы басқа іс-әрекеттер)	Перспективалық жоспарда қойылған міндеттерді іске асыру				
	Құрылыс ойыны: "Желкендер" Ойынның мақсаты: балаларды "үшбұрыш" формасымен таныстыру, ойлауды дамыту. Материал: геометриялық фигуралардың қайықтары бейнеленген сюжеттік сурет, геометриялық фигуралары бар карта.	Құрылыс ойыны: "Тауық отбасы" Ойынның мақсаты: балаларды геометриялық фигураларды тануға және атауға үйрету, балалардың логикалық ойлауын дамыту. Материал: тауық отбасы бейнеленген сюжеттік сурет,	Құрылыс ойыны: "Суреттерді салу" Ойынның мақсаты: балалардың логикалық ойлауын дамыту, геометриялық фигуралар туралы білімді бекіту. Материал: геометриялық фигуралардың суреттері бар	Құрылыс ойыны: "Схема бойынша жобалау" Ойынның мақсаты: балалардың логикалық ойлауын дамыту. Материал: контурлық диаграммалары бар карталар, құрылысшы бөлшектері. Ойын барысында Балаларға контурлық диаграммалары бар	Құрылыс ойыны: "Таяқшалардан құрастыру" Мақсаты: геометриялық фигуралар туралы білімді бекіту, балалардың логикалық ойлауын дамыту. Материал: заттардың контурлық бейнесі бар карталар, әртүрлі таяқшалар.

	Ойын барысы. Балаларға суретте не бейнеленгені туралы сөйлесуді ұсыну, содан кейін желкенді қарындашпен сызу. Олар қандай геометриялық фигураға ұқсайтынын, тағы қандай геометриялық фигураларды білетінін сұру. Осыдан кейін балалар кішкентай үшбұрышты, содан кейін үлкен үшбұрышты іздейді. Егер олар қиын болса, кескіндерді бояуға, кесуге және кескінге жабыстыруға көмектесу. Ойынның соңында қандай геометриялық фигураны қиып алғаныңызды нақтылау. Қоршаған кеңістікте үшбұрышты нысандарды табуды ұсыну. Балаға үшбұрыштарды саусақпен үстелге, еденге, ауада салуға рұқсат ету. (Құрастыру)	геометриялық фигуралар бейнеленген карта. Ойынның барысы: баламен сюжеттік суретті қарастыру (алдын-ала боялған), "Не боялған? Отбасында әкесі, анасы қайсы? Балалар қайда? Қанша тауық? Олар қандай түсті?" Содан кейін бейнеленген геометриялық фигуралары бар картаны ұсыну және тауықтың, әтештің, тауықтың кескініне кесіліп, желімделуі керек фигураларды табуды сұрау. Балаға кесуге көмектесу, бірақ оны өзі жабыстыру. Жұмыстың соңында оның жетістіктерін ескерту. Балаға суреттегі ең үлкені, ең кішісі, ең ірісі, ең кішісі және ең кішкентай шеңберлерді көрсетуді ұсыну. Ойынның соңында қандай геометриялық фигураны орындағанын	түстер мен өлшемдегі кесілген геометриялық фигуралар. Ойын барысы. Балалармен сызбаларды қарастыру. Оларға таныс геометриялық фигураларды табуды ұсыну. Түрлі-түсті қағаздан фигураларды ұсыну. (Құрастыру) Екі данада кесу және балалармен бірге аппликация жасау. Кескіндердің екінші жиынтығын балаларға суреттерді орналастыруға ұсыну. Ойын кезінде балалардың жадына гүл атауларын бекітуді ұмытпау. Екінші сурет үшін пішіндерді олардың пішіні бірдей және түсі әртүрлі болатындай етіп кесу, сонда бала пішіні мен түсі бойынша бөлшекті іздейді. (Құрастыру)	картаны үлгі ретінде пайдаланып, үстелге құрылыс жиынтығының үлкен бөліктерінен алынған суреттерді орналастыруды ұсынады. Балаларға қиындық тудыру үшін қажет болғаннан бірнеше егжей-тегжейлі ұсыну. (Құрастыру)	Ойынның мақсаты. Балаларға әр түрлі ұзындықтағы таяқшаларды ұсыну, ең ұзын, қысқа және қысқа таяқшаларды таңдауды сұрау. Баланың ұсынысы бойынша таяқшалардан фигураны салу. Содан кейін балаға карта беру, онымен бірге заттардың контурын қарастыру, оларды танып, атау. Содан кейін кез-келген фигураны орналастыруды ұсыну. Жұмыс барысында төсеу процесінде пайда болатын таныс геометриялық фигуралардың аттарын бекіту. Фигураларды өз дизайныңызға сәйкес таяқшалармен орналастыруды сұрау. (Құрастыру)

	нақтылау. Айналадағы кеңістікте дөңгелек пішінді заттарды табуды ұсыну. Бала шеңберлерді саусағымен үстелге, еденге, ауада салсын. Қағазға шеңберлер салуды ұсынуға болады. (Құрастыру)			
Таңертенгі жаттығу	ТАҢҒЫ ГИМНАСТИКА КЕШЕНІ Сапқа тұру, жүру, жүгіру, жалпы дамытушы және тыныс алу жаттығулары. Мақсаты: баланың организмін «ояту», оны тиімді күйге келтіру, жан-жақты, бірақ бұлшықет жүйесіне орташа әсер ету, дененің белсенділігін арттыру, дұрыс қалыптың қалыптасуына ықпал ету. «Доппен» 1.Б.қ. допты кеуде тұсында ұстау. Допты оңға жоғары көтеруден бастыда сол жаққа бағыттау. Б.қ.к сол жаққада солай істеу. Допты кезекпен тізеге тигізу. Тізені көтерумен. 2.Б.қ.: түзу тұру, аяқ алшақ, қолды түсіру. Допты жоғары артқа көтеруден, төмен түсіру иілумен, тізе бүгіп отырудан, бастапқы қалыпқа келу. 3.Б.қ.: аяқты айқастырып, еденге отыру. Оңға иілу допты өзінен алысырақ жүргізіп әкеліп, бастапқы қалыпқа оралу. Сол жаққа бұрылып тағы солай жасау. 4.Б.қ.: түзу тұру, аяқтың арасын иықтың көлемінде ашу, қолда доп . Алға иілуден тізе астынан төменнен допты өткізу, бастапқы қалыпқа оралу. Екінші аяқтан осылай өткізу. 5. Б.қ.: арқаға жату, доп қолда. Бір жақ аяқты түзу көтеріп, допты айналдырып өткізу, бастапқы қалыпқа оралу. Екінші аяғымен осылай жасау. 6. Допты аяқтың ортасында қысып, қос аяқта секіру. Кезектестіріп жәй жүру. 7. Допты жоғары көтерумен дем алып, төмен түсіруден демді шығару Жәй жүру. (Дене шынықтыру)			
Таңғы ас	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптарды орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет етуге баулу. Балалармен бірге ойыншықтарды орнына жинау, олардың жауапкершіліктерін арттыру мақсатында кезекшілік ұйымдастыру. Тамақтанар алдында қол жуу ережесін сақтап жуғызу. Ас қабылдау алдында бір-біріне жақсы тәбет тілеп, лебіз айтуға үйрету. Тамақтану ережесін сақтау, ас құрал-жабдықтарын дұрыс пайдалану. Әдепті тамақтану.			
	Гигиеналық шаралар: Мақсаты:	Гигиеналық шаралар: Таңғы ас алдында қолдарын	Гигиеналық шаралар: Таңғы ас алдында қолдарын	Гигиеналық шаралар: Таңғы ас алдында қолдарын жуу, қолды
				Гигиеналық шаралар: Таңғы ас алдында қолдарын

мәдени-гигиеналық дағдыларды қалыптастыру: өзігінен жуыну, тамақтану алдында, дәретхананы пайдаланғаннан кейін қолды сабынмен жуу. Көркем сөз: Біз білеміз, білеміз, иә, иә, Су қайда шашырайды. Шығыңыз, су ханшайымы, Біз жуынуға келдік! Біз көңілді, Қолымызды жуамыз! (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет) Тамақтану Көркем сөз: Мен түскі асты өзім жеймін. Мен аузымды ашамын! Күш болу үшін, Бізге сорпа пісірді. (өз орнын білу, дұрыс отыру, ас ішу құралдарын	жуу, қолды сүрту және орамалды орнына ілу. Көркем сөз: Дымқылдап күнде сен, Қолыңды сүйкесең. Кетіп кір-ыласың, Тап-таза боласың. (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет) Тамақтану (өз орнын білу, дұрыс отыру, ас ішу құралдарын дұрыс ұстау, тамақтану мәдениетін қалыптастыру, тамақ ішкенде сөйлемей, тамақтанып болғаннан кейін алғыс айту)	жуу, қолды сүрту және орамалды орнына ілу. Көркем сөз: «Қолды таза жуу керек, Жеңдер суланбайды. Кім жеңін түрмейді, Ол су алмайды» - Қолды жуады, жуады. Содан кейін тәрбиеші сабынды алып, айтады: «Қызғылт, хош иісті, Оны көпіртіңіз және сіз таза боласыз» - Сабындайды, көпіртеді және сабынды сумен жуады. - бетті сумен сулайды, сабындайды және жуады. - сүлгі алып, бетін сулап, қуыршақтың қолын сүртіп, сөйлейді: «Енді мұрын таза, Иегі таза Және көздер жарқырайды – Көңілді көрінеді!» (Сөйлеуді дамыту және көркем	сүрту және орамалды орнына ілу. Көркем сөз: Дымқылдап күнде сен, Қолыңды сүйкесең. Кетіп кір-ыласың, Тап-таза боласың. (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет) Тамақтану Көркем сөз: Біз анам үшін бір қасық жейміз, әкем үшін бір қасық жейміз, Ит пен мысық үшін, Торғай Терезені қағып тұр, Маған қасық беріңіз... Түскі ас аяқталды. (өз орнын білу, дұрыс отыру, ас ішу құралдарын дұрыс ұстау, тамақтану мәдениетін қалыптастыру, тамақ ішкенде сөйлемей, тамақтанып болғаннан кейін алғыс айту)	жуу, қолды сүрту және орамалды орнына ілу. Көркем сөз: Біз білеміз, білеміз, иә, иә, Су қайда шашырайды. Шығыңыз, су ханшайымы, Біз жуынуға келдік! Біз көңілді, Қолымызды жуамыз! (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет) Тамақтану Көркем сөз: Міне, маған қасық бұршақ сорпасын алып келеді, Ал котлетті тікелей аузына шанышқы салып береді. (Сөйлеуді дамыту) (өз орнын білу, дұрыс отыру, ас ішу құралдарын дұрыс ұстау, тамақтану мәдениетін қалыптастыру, тамақ ішкенде сөйлемей, тамақтанып болғаннан кейін алғыс айту)

	дұрыс ұстау, тамақтану мәдениетін қалыптастыру, тамақ ішкенде сөйлемей, тамақтанып болғаннан кейін алғыс айту)		әдебиет) Тамақтану (өз орнын білу, дұрыс отыру, ас ішу құралдарын дұрыс ұстау, тамақтану мәдениетін қалыптастыру, тамақ ішкенде сөйлемей, тамақтанып болғаннан кейін алғыс айту)		
Ұйымдастырыл- ған іс-әрекетке дайындық	Балалар әсерлерімен бөлісу, жаңалықтарды білу, бірлескен жоспарларды, мәселелерді талқылау, қызығушылықтары бойынша әрекет түрін таңдау, ережелер туралы келісу және т. б. Ұйымдастырылған іс-әрекет тақырыбына сай жұмбақтар жасыру. Жаттаған тақпақты есіне түсіріп, қайталап айту.				
	Санамақ «Балықтар Бес сүйкімді кішкентай балық Өзенде айналып өту, (қолдар бір-біріне басылған, сәл дөңгелектелген; өзгермелі қозғалыстар ауа арқылы орындалады) Үлкен шегеленген Құмдағы бөрене, (қолдардың орналасуы бірдей, оларды екі жаққа бұрамыз) Ал балық: «Мұнда сүңгу оңай!» (қолдардың жағдайы бірдей,	«Жануарлар» саусақ жаттығуы Енді сендерге айтамыз (саусақтарыңды жұдырыққа түйіп, ашындар) Күшіктер мен аналар туралы: (әр атқа саусақтарыңды бұғу) Мысықта әдемі марғаулар бар, Итте тентек күшіктер бар, Сиырдың бұзаулары бар. Қоянның қорқақ қояндары бар, Ал анамның тентек балалары бар. (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет)	«Құстар» саусақ жаттығуы Тоқылдақтар қатты сыбдырдайды, Бұлбұлдар ән айту үшін шықты (біз саусақтарымызды «тұмсықша» бүктейміз, оларды айналдырамыз). Күн таңертең шығады Жерді жылыту үшін (қолдар «шелекті» білдіреді, қолымызды басымыздың үстінен көтеріп, шелекті ашыңыз, күн сияқты, алақанның қабырғалары басылған күйде қалады). Күн таңертең шығады Жерді жылыту үшін (қозғалыстар бірдей).	«Құстар» саусақ жаттығуы Таңертең тамақтандырғышқа қанша құс ұшты? Біз қазір айтамыз, батыл санап шығамыз (жұдырықшамен жұмыс жасаймыз). Екі қарға, бұлбұл, Алты шымшық және торғай Түрлі-түсті қауырсындары бар ағаш қарақұйрығы (әр атқа саусақтарыңызды бүгіңіз). Біз дөңдерді толтырамыз (қайтадан жұдырықшамен жұмыс жасаймыз). (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет)	«Гүлдер» саусақ жаттығуы Бірі - түймедақ, екеуі - қызғалдақ, Үш - ыстық елдерден келген пион (әр атқа саусақтарды бұғу). Үлкен шоқты құрастырайық Және оны шкафқа қоя (біз жұдырықшамен жұмыс жасаймыз). (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет)

	ауада сүңгу қозғалысы жасалады) Екіншісі: «Бірақ мұнда терең» (қолымызды екі жаққа сермеу). Үшіншісі: «Сонымен мен ұйықтағым келеді!» (қолдардың жағдайы бірдей, бір қолдың сыртқы жағын айналдырамыз). Төртінші болды Аздап мұздатыңыз (қолымызбен дірілді бейнелейміз). Бесінші: «Міне, қолтырауын! (Қолдардың жағдайы бірдей, біз қолтырауынның ашылатын және жабылатын аузына еліктейміз). Тез жүзіп кетіңіз Жұтпау үшін! «(Қолдар қайтадан жабық, біз жүзетін балықтарға еліктейміз). (Сөйлеуді		Ағындар төмен қарай ағады Барлық қарлар жоғалып кетті (біз ағынды ағындарға еліктейміз - қолдар алақанды төмен қаратып, саусақтарды біріктіріп, жоғарыдан төменге қарай тегіс толқын тәрізді қимылдар жасаймыз). Ал сары шөптің астынан (қолдар қайтадан «шелекті» білдіреді) Гүл қазірдің өзінде өсіп келеді ... («шелек» ашылады, щеткалар жабық күйде қалады, саусақтар жайылып, жартылай бүгілген) Ал сары шөптің астынан Гүл қазірдің өзінде өсіп келеді ... (бірдей қимылдар) Қоңырау ашылды (қолдар шынтаққа тіреледі, саусақтар жұдырыққа түйіледі) Көлеңкеде, ормандар бар жерде (біртіндеп жұдырық түйіліп, қоңырау кесесін құрайды), Динг-динг, ақырын айтады (біз қоңырауды		

	дамыту және көркем әдебиет)		«динг-динг» деп айта саламыз), Динг дин, көктем келе жатыр. Динг-динг, ақырын ән айту, Динг дин, жаз келе жатыр. (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет)		
Мектепке дейінгі ұйымның кестесі бойынша ұйымдастырылған іс-әрекет	Дидактикалық ойын: "Жәндіктерді ата" Мақсаты: балалардың бөлме өсімдіктерінің (тамыр, сабақ, жапырақ, гүл) құрылымдық ерекшеліктері туралы білімдерін нақтылау. Бөлшектерді дұрыс атауға, сөйлемдер құруға үйрету. Тақырыпты бөліктерден құрастыруда жаттығу. Көрнекі қабылдауды, логикалық ойлауды дамыту. Балаларда өсімдіктерге ұқыпты қарауға,	Дене шынықтыру (Спорт нұсқаушысының жоспарына сәйкес) Дидактикалық ойын: "Барлығы үйде" Мақсаты: оның бір бөлігін табу. Зейінді, реакция жылдамдығын дамыту. Ойын ережесі: сигналдан кейін әрекет ету. Ойын әрекеті: белгілі бір белгі бойынша "өз" үйінді іздеу. Ойын барысы: Тәрбиеші балаларға ағаш жапырақтары бейнеленген карталарды таратады. Ол былай дейді: "Біз кемпингке бардық деп	Дене шынықтыру (Спорт нұсқаушысының жоспарына сәйкес) Дидактикалық ойын: "Ұшады, секіреді, жүзеді" Мақсаты: балалардың жәндіктердің, жануарлардың, құстардың қозғалу жолдары туралы білімдерін бекіту. Салыстыру, ұқсастық пен айырмашылықтың белгілерін табу қабілетін дамыту. Адалдық пен төзімділікке тәрбиелеу. Материал: жәндіктер, жануарлар, құстар бейнеленген карталар.	Музыка Тақырыбы: «Ойындар» Ән тыңдау: «Көңілді сылдырмақтар» әні И. Сапарбай, А. Тоқсанбаев Ән айту: «Көңілді сылдырмақтар» Ойын: «Сылдырмақ» (қайталау) Дидактикалық ойын: "Ізде және тап" Мақсаты: жылдың жекелеген уақыттарына тән белгілерді ажырата білуге машықтану. Зейінді, есте сақтауды, сөйлеуді дамыту. Ойын ережесі: бір-біріне жауап беру. Ойын әрекеті: картаның сипаттамасы, оны жылдың белгілі бір уақытына байланыстыру. Ойын барысы: тәрбиеші балалардың алдына	Дидактикалық ойын: «Сипатта, мен табамын!» Мақсаты: тәрбиешінің сұрақтарына жауап ретінде тақырыптың сипаттамалық белгілерін бөліп көрсету және атау. Біртұтас сөйлеуді, ойлауды дамыту. Ойын ережесі: сипатталған нәрсені атауға болмайды. Тәрбиешінің сұрақтарына нақты және дұрыс жауап беру. Ойын әрекеттері: жұмбақтар жасау. Ойын барысы: Балаларға көкөністер мен жемістер бейнеленген карталар таратылады. Олар тәрбиешіге

	оларға қызығушылық танытуға тәрбиелеу. Ойын ережесі: таңдауда қателеспеу. Ойын әрекеті: бөлшектерді іздеу және бүкіл суретті бүктеу. Ойын барысы: тәрбиеші балаларға бүкіл суреттің бөліктерін қарастыруды ұсынады. Балалар бүктелетін гүлді таңдайды. Олар оның атын айтады. Содан кейін гүлдер суреттер жиынтығынан бүктеледі. Ойын барысында тәрбиеші балаларға сұрақтар қояды: - Зауытты дұрыс орналастыру. - Неліктен өсімдік бөліктерін басқаша емес, дәл осылай орналастыру керек? (Қоршаған	елестетіп көрейік. Әр бөлім шатырды ағаштың астына қойды. Сіздің қолыңызда шатырыңыз орналасқан ағаштың жапырақтары бар. Біз серуендейміз, бірақ кенеттен жаңбыр жауды. Барлығы үйде! Балалар сигнал бойынша үйіне қарай жүгіреді. Олар жапырағы бар ағаштың жанында болады. Ойынның нәтижесі: кім жапырақты ағашты тезірек тапса, сол жеңеді. (Қоршаған ортамен таныстыру) "Қалағаныңды мүсінде" Мақсаты: жұмыстың мазмұнын өз бетінше ойластыру және мүсіндеудің әртүрлі әдістерін қолдана отырып, идеяны соңына дейін жеткізу қабілетін дамыту. Ермексазбен мұқият жұмыс істеуді үйрену. Материал: клеенкалар, ермексаз, стектер, майлықтар.	Ойын ережесі: малтатас алғаннан кейін жауап беру. Ойын әрекеттері: қиыршық тасты беру. Ойын барысы: тәрбиеші, мысалы, жәндіктер бейнеленген картаны шығарады және көбелектің әрекеттерін атауды сұрайды. Қиыршық тасты бір-біріне бере отырып, балалар: "ұшады, ұшады, дірілдейді, отырады, қол бұлғайды, шыршаны таратады", - дейді әрекетті атамайтын адам ойыннан шығады. Содан кейін келесі сурет қойылады – шегіртке... Ойынның нәтижесі: ойыннан шықпаған балалар жеңеді (2-3 бала). (Қоршаған ортамен таныстыру) «Жасыл шөптер» Мақсаты: жұмыстың мазмұнын өз бетінше ойластыру және мүсіндеудің әртүрлі әдістерін қолдана отырып, идеяны соңына дейін жеткізу	карточкалар қояды, содан кейін жыл мезгілін атайды. Балалар жылдың осы уақытының белгісін анықтауға болатын картаны табады. Жылдың осы уақытына анықтама беру. Дұрыс жауап үшін балалар фишкалар алады. Ойынның нәтижесі: кім көп фишка жинаса, сол жеңеді. (Қоршаған ортамен таныстыру) «Гүлді ағаш» Мақсаты: балаларды ермексазбен мұқият жұмыс істеуді үйрету. Материал: клеенкалар, ермексаз, стектер, майлықтар. (Мүсіндеу)	көрсетпей, бейнеленген затты сипаттайды. Егер сипаттама қысқа болса, тәрбиеші қосымша сұрақтар қояды. Ойынның нәтижесі: дұрыс және дәл сипаттау үшін балалар чиптер алады және жеңімпаз болып саналады. (Қоршаған ортамен таныстыру) «Ақ қайың» Мақсаты: балалардың әртүрлі мөлшердегі нысандарды мүсіндеу қабілетін бекіту. Мүсіндеуде айналадағы адамдардан алған әсерлерін жеткізуге үйрету. Өз қызметінің нәтижелеріне оң көзқарасты, құрдастар жасаған суреттерге мейірімді қатынасты тәрбиелеу. Материал: клеенкалар, ермексаз, стектер, майлықтар. (Мүсіндеу)

	ортамен таныстыру) «Жазғы кілем»(жіппен тоқу) Мақсаты: әр түрлі түсті жіптен кілемшені қарапайым тоқу әдісімен мүсіндеу; халық өнерінің әртүрлі түрлерінің ұқсастықтарын іздеу. Материалдар: әр түрлі түсті ермексаз, төсеніші, стектер, картон, слайд-иллюстрациялар.(Мүсіндеу)	(Мүсіндеу)	қабілетін дамыту. Ермексазбен мұқият жұмыс істеуді үйрену. Материал: клеенкалар, ермексаз, стектер, майлықтар. (Мүсіндеу)		
Серуенге дайындық	Өз-өзіне қызмет көрсету дағдыларын қалыптастыру. Киінудің бірізділік алгоритмін бекіту. Бір-біріне көмек көрсету <i>(тәрбиешінің және белсенді балалардың көмегі)</i>, серуенге мотивация <i>(мазмұны, проблемалық жағдаяттар)</i>, көркем сөзбен ынталандыру <i>(мақал-мәтелдер, жаңылпаздар, жұмбақтар, өлеңдер)</i>. Көтеріңкі көңіл-күй сыйлау. Мақал-мәтел: «Еңбектің наны тәтті» «Жалқаудың жаны тәтті»				

Серуен	1) Балалардың денсаулығын нығайту, қимыл-қозғалыс белсенділіктерін арттыру (<i>қимылды дидактикалық ойындар, ережелері бар қимылды ойындар, ойын жаттығулары, жарыстар, ұлттық ойындар және басқа</i>). Көтеріңкі көңіл-күй сыйлау. Балалардың танымдық қызығушылықтарын дамыту. Мақсатты серуендер, танымдық әңгімелер, бақылаулар, табиғатты бақылау тәсілдерін көрсету, сенсорлық бақшадағы тәжірибелер. Балалардың шынайы өмірді көркем-эстетикалық қабылдауын қалыптастыру. Аумақтық кеңістікте немесе оның сыртында табиғатты тамашалау. Сенсорлық бақшада тірі және өлі табиғат нысандарын, табиғат құбылыстарын бақылау. Балалардың дербес шығармашылық әрекетіне мүмкіндік беру. 2) Еңбекке баулу үшін балабақша ауласында баланың қызығушылығын оятатын кеңістік құру. Балаға ересектердің еңбек етуін бақылату және оларға көмектесуге, бірлесіп жұмыс істеуге тарту. Балалардың ойын, идеясын жүзеге асыру. Серуенге алып шыққан заттарымен ойнату. 3) Музыка жетекшісі мен дене шынықтыру нұсқаушының жоспары бойынша жүргізілетін шаралар немесе бірлескен жұмыстар.				
	Бақылау: Жаңбырдың жауғанын бақылау. Мақсаты: Жаңбырдың неден пайда болатыны туралы түсініктерін қалыптастыру. Оның табиғатқа тигізер пайдасы туралы айту. Жерге сіңуін көрсету. (Қоршаған ортамен таныстыру) Көркем сөз. Жау, жау жаңбыр, жау жаңбыр. Арық суы мол болсын. Өсімдіктер көп болсын. Тілдерін дамыту. - Қазір қай мезгіл? - Жазда қандай құбылыстарды байқадыңдар? - Ағаштарда қандай өзгеріс бар? (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет) Еңбек: құмға су құю.	Бақылау: Ағаштың жапырақтарын салыстыра бақылау. Мақсаты: Ағаштардың түрлеріне қарай жапырақтарының да әртүрлі болатындығын көрсету. Аққайың ағашының жапырағымен таныстыру. Оны емен ағашының жапырағымен салыстыра отырып, айырмашылықтарын айтуға үйрету. (Қоршаған ортамен таныстыру) Көркем сөз. Жапырақтар, жапырақтар, Күз болғанда сарғаяды. Ал қазір тұр	Бақылау: Құстарға бақылау жасау. Мақсаты: құстардың түрлерімен жақынырақ таныстыру. Балаларда аяушылық, қамқорлық сезімін дамыту. Құстардың біздің досымыз екендігін айту. (Қоршаған ортамен таныстыру) Көркем сөз: Сауысқан-қорқақ құс, Көкек-мақтаншақ құс. Бұлбұл-әнші құс, Көгершін-бейбітшілік құсы. (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет) Еңбек: құстарға жем шашу, нан кимын салу. Мақсаты: балаларды еңбексүйгіштікке, құстарға қамқор бола білуге тәрбиелеу.	Бақылау: Бақбақ гүліне бақылау жасау. Мақсаты: аулада өсіп тұрған бақбақ гүлімен таныстыру, бақбақ гүлінің жапырағын, гүлін қарап басқа гүлден өзгешелігін ажыратып айта білуге үйрету. Гүлдер ауламызды көріктендіріп тұрғаны айту. (Қоршаған ортамен таныстыру) Сұрақ-жауап: 1. Гүлдердің түрі қандай болады? -Әр түрлі: әдемі, қызыл, сары. 3. Гүлдерге қандай қамқорлық	Бақылау: Жаңбырды бақылау. Мақсаты: жаңбырдың жауғанына бақылау жасау, жерге түскен су тамшыларының жерге сіңіп кеткенін бақылату. Жаңбырдың пайдасы туралы айту. (Қоршаған ортамен таныстыру) Көркем сөз: Суырды көкте қылышын Нөсерлі қара төнді бұлт. Асыға үйге енді жұрт, Ақырды жерге долы бұлт. (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет) Еңбек: аула сыпырушыға көмектесу. Мақсаты: балаларды еңбексүйгіштікке

	қопсыту. Мақсаты: балаларды еңбексүйгіштікке тәрбиелеу. (Еңбек қызметі) Қ/қ ойыны: «Күн мен жаңбыр» (Дене шынықтыру) Жеке жұмыс: Жұмбақ шешу. Көтеріліп теңізден, Аспанға биік барамын. Биіктен қайта түскенде, Өңі кірер даланың. (Жаңбыр) Өзіндік іс-әрекеті: қалаған ойындарын ойнау.	алдымызда, Жап-жасыл боп бояуы. Сұрақ-жауап. аз мезгілінде ағаштар қалай өзгерді? апырақтарының түсі қандай болады? (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет) Еңбек: ағаштарға су құю. Мақсаты: балаларды еңбексүйгіштікке тәрбиелеу. (Еңбек қызметі) Қ/қ ойыны: №-20 «Көбелектер, бақалар» (Дене шынықтыру) Жеке жұмыс: жаз мезгілі туралы тақпақты қайталау. Өзіндік іс-әрекеттері: қалаған ойындарын ойнау.	(Еңбек қызметі) Қ/қ ойыны: «Аңшылар» (Дене шынықтыру) Жеке жұмыс: 2-3 балаға асфальт үстіне сурет салдыру. (құстың ұясы, құстар т.б) Өзіндік іс-әрекеттері: балалардың өзіндік іс-әрекеттері.	жасаймыз? - Баптаймыз,жұлмаймыз,қамқорлақ көрсетеміз. (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет) Еңбек: гүлдерге су құю, түптерні қопсыту. Мақсаты: балаларды еңбексүйгіштікке тәрбиелеу. (Еңбек қызметі) Қ/қ ойыны: «Қоймадағы тышқандар» (Дене шынықтыру) Жеке жұмыс: 2-3 балаға бақ-бақ гүлінің емдік қасиеті туралы мәлімет беру. Өзіндік іс-әрекеттері: қалаған ойындарын ойнау.	тәрбиелеу. (Еңбек қызметі) Қимылды ойын: «Көк ту» Мақсаты: Достыққа, белсенділікке, ұйымшылдыққа баулу. Ойын шарты: Балалар екі топқа бөлінеді. Әр топта өз тулары болады. Әр тудың қорғаушысы болады. Ту қорғаушылар тудың қасында тұрады. Ал, басқа балалар қарсыластарын өз тобына ауыстырулары керек. Екі топтың ортасынан сызық сызылады да, қарсыластарына қарама - қарсы тұрады. Бір - бірінің қолдарынан ұстап, өз топтарына тартып алуға тырысады. Сөйтіп қай топ балаларды көп жинай алса, сол топ жеңіске жетеді. Жеңілген топтың туына шабуыл жасалады. Егер де туларын қорғап қалса, ойын жалғаса береді. (Дене шынықтыру)

					Жеке жұмыс: Жұмбақ шешу. Көтеріліп теңізден, Аспанға биік барамын. Биіктен қайта түскенде, Өңі кірер даланың. (Жаңбыр) Геометриялық пішіндерді қайталау. Өзіндік іс-әрекеттері: қалаған ойындарын ойнау.
Серуеннен оралу	Балалардың реттілікпен шешінуі, жұмбақтар шешу, өлеңдер, әндер жаңылтпаштар, санамақтар және т.б. жаттау Киімді белгілі бір тәртіппен шешу және кию дағдыларын үйрету: - Түймелерді ретумен ағытамыз. - Көйлек, шалбарды шешеміз, ақырын іліп қоямыз. - Көйлекті шешіп, оны шалбарға, шортиға қосып іліп қоямыз. - Аяқ киімді шешіп, екінші аяқ киімді киеміз. - Колготкаларды шешіп, көйлекке қосып іліп қоямыз. (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет)				
Түскі ас	Гигиеналық шаралар:Түскі ас алдында гигиеналық шараларды орындау: қолды дұрыс жуу, өз орамалының орнын білу, қолды дұрыс сүрту, орамалды ілу көркем сөз қолдану: «Сылдырлайды мөлдір су, Мөлдір суға қолыңды жу» Кезекшілердің жұмысы: (асхана құралдарын, майлықтарды үстелге қою) Тамақтану (өз орнын білу, дұрыс отыру, асхана құралдарын дұрыс ұстай білу, ұқыпты тамақтану, сөйлеспеу, алғыс айту) (мәдени-гигиеналық дағдылар, өзіне-өзі қызмет ету, еңбек әрекеті) «Қонжыққа қасықты қалай ұстауды үйретеміз».(Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет)				
Күндізгі ұйқы	Тамақтан соң ауыздарын сумен шаюды қалыптастыру. Киім түймелерін, сырмаларын өздігінше ағыту. Киімдерін ұқыпты орындыққа іліп (немесе арнайы сөреге) қоюды, өз төсек орнын тауып жатуды үйрету. Ұйқы кезінде бала басына көрпені жауып, мұрнын жастыққа көміп тастамауын, жастықта баланың денесі емес, тек басы жатуын қадағалау. (өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ моториканы дамыту). Әлди Мақсаты: бала ағзасының физиологиялық тепе-теңдігін қалпына келтіру.				

	Әлди, әлди, әлди-ай, Балалар ұйықтап жатыр. Төменгі төсекке, Балалар тыныш ұйықтайды, Мен ән саламын! Балалардың тыныш ұйықтауы үшін жайы баяу музыка тыңдау. «Әлди» Ж.Байырбекова (Музыка)
Біртіндеп ұйқыдан ояту, сауықтыру шаралары	Түскі ұйқыдан кейінгі сауықтыру шаралары (дене жаттығулары), ауа, су емшаралары, жалпақ табандылықты болдырмау үшін түйіршікті және жұмсақ жолақшалармен жүру (дене белсенділігі). 1. Керует жанындағы жаттығулар Бойымызды жазайық. Қолымызды созайық Жаттығулар жасайық, Ұйқымызды ашайық. - Б. қ. қол белде: басты оңға, солға, алға, артқа бұру. - Б. қ. кезекпен оң қолды және сол қолды кезекпен көтеру. - Б. қ. оң жаққа және сол жаққа бұрылу. - Б. қ.: қолды аяқ ұшына жеткізу, бастапқы қалыпқа келу. Бір орында жүру, ұйқы бөлмеден аяқ ұшымен шығады. 7-8 рет(дене шынықтыру). Киімдерін реттілікпен өздігінен киіну. Түймелерін қадау, сырмаларын сыру, аяқ киімдерін дұрыс киюді үйрету. Қыз балаларды шаштарын тарауға үйрету (өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ моториканы дамыту). Қолдарын жуу, құрғатып сүрту, сүлгіні өз орнына іліп қоюды үйрету Шомылған баланы, Аймалап алады. Сүртеді қолыңды, Сүртеді жоныңды. (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет)
Бесін ас	Гигиеналық шараларды орындау (мәдени-гигиеналық дағдылар). Балалардың назарын тағамға аудару, мәдениетті тамақтануға баулу Ас мәзірімен таныстыру. Бір-біріне кедергі жасамай мәдениетті отыруға баулу, балалардың назарын тағамға аудару. «Бата» Дастарханыңа береке берсін, Бастарыңа мереке берсін, Астарыңа адалдық берсін, Бастарыңа амандық берсін, Дендеріңе саулық берсін! Әумин! (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет)

Балалардың дербес іс-әрекеті	«Түрлі түсті үшбұрыштар» дәстүрлі емес сурет техникасымен сурет салу. Мақсаты: Балалардың экологиялық қауіпсіздік ережелері туралы білімдерін нақтылау және кеңейту. Ауаның ластану көздері, таза ауаның денсаулық үшін маңызы туралы қарапайым идеяларды қалыптастыру. Күнделікті өмірде табиғатқа қамқор болуға деген құлшынысты, шығармашылық қабілетін, қиялын дамыту. Балаларды әдемі, әрі таза сурет сала білуге тәрбиелеу. Салауатты өмір салтын қалыптастыру. Экспрессивті бейнелер жасау үшін әртүрлі материалдар, жұмыс әдістерін	«Тығыннан немесе өшіргіштен жасалған мөрлермен басып шығару» Мақсаты: Кескінді алу әдісі: бала тығынды бояумен мөртабан жастығына басады және қағазға әсер етеді. Басқа түсті алу үшін тостаған мен тығын да өзгереді. Материалдар: түрлі-түсті бояулар, тығындар (Сурет салу) «Үй» Мақсаты: Квадратты екіге, диагональ бойынша бүктеуге, квадраттың ортасын табуға, оны диагональ бойынша және екіге бүктеуге, парақтың шетін ортасына қарай бүктеуге, квадратты екіге, диагональ бойынша бүгу арқылы анықтауға, квадраттың бұрыштарын ортасына қарай бүктеуге үйрету. Шығармашылық қиялды, жазықтықтағы бағдарды, зейінді, есте сақтауды дамыту. Материал: Негізгі	«Сиқырлы жазғы орман» «Жапырақтарды басып шығару» техникасы Мақсаты: балаларды "жапырақтарды басып шығару" дәстүрлі емес сурет салу әдістерімен таныстыруды жалғастыру; - балаларда қолдың ұсақ моторикасын дамыту; қиял, шығармашылық қабілеттер, композиция сезімі, түс қабылдау; жазғы табиғат құбылыстарына қызығушылықты, жаздың сұлулығына эмоционалды жауаптылықты тәрбиелеу; Материал: А4 парақтары, ағаш жапырақтары, саусақ гуашь; майлықтар. (Сурет салу) «Есік не үшін қажет» Мақсаты: "Есік" негізгі формасымен	«Су әлемінде» дәстүрлі емес әдістерді қолдана отырып сурет салу Мақсаты: балаларда судың физикалық қасиеттері туралы түсінік қалыптастыру (мөлдір, иіссіз, дәмсіз, балаларды өзгертуге болатындығын түсінуге жетелеу, балалардың адам үшін су қажеттілігі туралы білімдерін бекіту, бақылау кезінде байланыс орнату тәжірибесін жинақтау, талдау, қорытынды жасау, сөздік қорын байыту, сурет салудың дәстүрлі емес техникасымен таныстыру боялған сабын көпіршіктерінің көмегімен. Материал: А4 қайнаған суы бар графин, стакандар, қасықтар, щеткалар, қант, тұз, лимон, еритін кофе, Джем; түрлі түсті гуашь, ыдыс жууға арналған сұйықтық, коктейль түтіктері, қайшы, ақ қағаз парақтары 10*10 см,	«Көңілді Қыз» дәстүрлі емес техниканы қолдану түтікшелі кляксография. Мақсаты: дәстүрлі емес сурет салу техникасын қолдана отырып, қыздың портретін салуға үйрету (сабанмен дақ түсіру) Мақсаты: - "түтікпен кляксография" дәстүрлі емес техникасын үйрету; - шығармашылық қиялды, белсенділікті дамыту; - балалардың бейнелеу іс-әрекетіне деген қызығушылығын арттыру. Материал: коктейль түтіктері, қарапайым қарындаш, гуашь бояуларының жиынтығы, су, щеткалар, майлықтар, түрлі-түсті бұйралары бар шүберек қуыршақ. (Сурет салу) «Кішкентай кірпі» Мақсаты: Балаларды тікбұрышты қағаздан кірпіні

	өзгерте білу. «граттаж» және шанышқылармен сурет салу дәстүрлі емес әдістерін қолдана отырып, табиғаттың экспрессивті бейнесін жасау. (Сурет салу) "Алма" оригами Мақсаты: балаларды оригами техникасымен таныстыруды жалғастыру. Балаларды іс-әрекеттің дәлдігіне бағыттаңыз. Балаларды иілу орнын үтіктеуге үйрету. (Жапсыру)	формалардың графикалық үлгілері: "кітап", "Үшбұрыш", "батпырауық" (кесте), түрлі-түсті қағаздар. (Жапсыру)	таныстыру. Бүктеудің негізгі элементін жаттықтыру-парақтың шетін ортасына қарай бүгу, оны квадратты екіге бүгу (қол-көз) үйді бүктеу, есікті бүктеу, есікті үйге жабыстыру арқылы анықтау. Материал: Ертегілерден иллюстрацияларды, үйлердің суреттерін (көп қабатты, ағаш үйлер) қарастыру. "Есік" негізгі пішінінің үлгілері. (Жапсыру)	алдын ала көк түске боялған ватман. (Сурет салу) «Еркін тақырып» Мақсаты: Балаларды ерте алған білімдерін пайдаланып колөнер жасауға шақыру. Негізгі пішіндерді бекіту: "шаршы", "үшбұрыш". Балалар шығармашылығының өнімін жасау, әңгіме Түрлі өлшемдегі түрлі-түсті қағаздар, схемалар, "жаз" қалтасы. Материал: көк түсті А4 парақтары, өздігінен жабысатын қағаздан жасалған түрлі түсті жолақтар. (Жапсыру)	бүктеуге үйрету; бүктемелерді тегістеу арқылы парақты әр түрлі бағытта бүктеу дағдыларын бекіту; материалға (қағазға) табандылық пен ұқыптылыққа тәрбиелеу Оригами техникасымен кірпі фигурасын орындау. кірпі бейнеленген карточкалар (А4 форматы Материал: "кірпіден хат"; қағаз тіктөртбұрыштар (қабырғалардың ұзындығы 1:2 қатынасында); түрлі-түсті қарындаштар(Жапсыру)
Тәрбиеші мен баланың еркін қызметі	Балалардың қызығушылықтарын мақсатты ойын арқылы, танымдық-зерттеушілік жұмыс, музыкалық-көркем образ, қимыл-қозғалыс, коммуникативтік байланыс, оқыту, еңбекке баулу арқылы дамыту <i>(оның ішінде өңірлік ерекшелікті ескерумен)</i>. Балалардың ойы мен идеяларын ескеру арқылы олардың қабілеттерін ашуға мүмкіндік беру. Сюжеттік - рөлдік ойын: «Емхана» №10 Мақсаты: балаларда дәрігер мамандығына деген қызығушылық қалыптастыру. Сюжеттік ойындарды дамыта білу дағдыларын қалыптастыру. Медициналық құралдардың атауын бекіту: фонендоскоп, шприц, шпатель, мақта, дәке. Ауру адамдарға қамқорлықпен, мейіріммен қарауға тәрбиелеу. Керекті құрал жабдықтар: дәрігердің бас киімі мен халаты, медициналық құралдар. «Бейтаныс адамдар мен байланыс жүріс тұрыс ережелері» балаларға кеңес жүргізу				
Серуенге дайындық	Серуенге қызығушылықты арттыру. Балалардың реттілікпен киінуі, серуенге шығу, топтық ережелерді қайталау.				

	«Киімді қалай киюге болады?» әңгіме Киімдердің тазалығын сақтау қажет. Киінгенде киімнің түймесінің дұрыс қадап, көйлектің шалбардың немесе юбканың ішіне салынғанын қадағалау керек. Шұлықтың, аяқ киімнің оң киілуіне баса назар аудару керек. (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет)				
Серуен	Күннің екінші жартысындағы ауа-райы құбылыстары мен табиғат объектілерін бақылау <i>(қоршаған ортамен таныстыру)</i> Ұлттық ойын: «Бөрік жасырмақ» Ойынға қатысушылар араларынан бір ойыншы шығарып, алыстау жерге таман барып, бөрік немесе басқа бір белгілі затын жасыруға жібереді және өзі де сол маңайына жасырынуы керек. Қалған ойыншылар тығылған ойыншылардың тыққан затын іздеуге кіріседі. Кімде-кім тығылған бөрікті көріп қойып алуға	Күннің екінші жартысындағы ауа-райы құбылыстары мен табиғат объектілерін бақылау <i>(қоршаған ортамен таныстыру)</i> Ұлттық ойын: «Белбеу соқ» Ойыншылар екі-екіден жұптасып, шеңбер жасап тұрады. Бір ойыншы белбеуді алып, екіншісін қуға тиіс. Қашқан шеңбер жасап тұрған бір жұптың алдына келіп тұрған кезде, артық қалған үшінші ойыншы шеңберді айнала қашады. Егер қуғыншы оны белбеумен соғып үлгеріп, өзі бір жұптың алдына келіп үлгерсе, оның орнын келесі ойыншы басады. (дене шынықтыру)	Күннің екінші жартысындағы ауа-райы құбылыстары мен табиғат объектілерін бақылау <i>(қоршаған ортамен таныстыру)</i> Ұлттық ойын: «Ат жарыс» Бұл ойын екі командаға бөлініп ойналады. Ойын шарты: Балалар тәрбиешінің «Алға»-деген белгісі бойынша, дөңгелек үстіндегі қимылын салып жарысады. Қай команда мәреге тез жетіп бітіреді. Сол команда жеңімпаз болады. Ат кескін бетпердесін тақымға қысып мәреге шауып жету. Керекті құралдар: Екі командаға аттың кескін бетпердесі. (дене шынықтыру)	Күннің екінші жартысындағы ауа-райы құбылыстары мен табиғат объектілерін бақылау <i>(қоршаған ортамен таныстыру)</i> Ұлттық ойын: «Үй артында ағаш» Ойынды топ бала болып ойнайды. Ойын тәртібі: қатысушылар бірінің қолынан бірі ұстап, дөңгелек тұрады. ойын-бастаушы не белбеу, не тапшы,-дейді. Екінші балаға қарап байқап отырады да, міне, - деп бір саусақтың басынан шымшып ұстап тұрады. Егер екінші бала жасырушының ортаңғы саусағын дәл тапса, ұпайды бірінші бала тартады. Ұтқан бала ұпай алу үшін мына ережелермен сөздерді жақсы білуі керек. 1. Бас бармақтан бастап аяқтардың атын бір-біріне атап береді:	Күннің екінші жартысындағы ауа-райы құбылыстары мен табиғат объектілерін бақылау <i>(қоршаған ортамен таныстыру)</i> Ұлттық ойын: «Қуыр-қолқуыр қуырмаш» Оң қолдың бес саусағын бір жерге түйістіреді де, сол қолымен оны бүрмелеп қапсыра ұстайды. Содан соң екінші балаға: ортаңғы саусағымды тапшы,-дейді. Екінші балаға қарап байқап отырады да, міне, - деп бір саусақтың басынан шымшып ұстап тұрады. Егер екінші бала жасырушының ортаңғы саусағын дәл тапса, ұпайды бірінші бала тартады. Ұтқан бала ұпай алу үшін мына ережелермен сөздерді жақсы білуі керек. 1. Бас бармақтан бастап аяқтардың атын бір-біріне атап береді:

	қам жасаса онда иесі бермеуге тырысады. Бермеудің жағдайы – екеуі бірдей бас салып бөрікке таласу емес, қай бұрын алғаны алады. Ал көрген ойыншы ала алмай қалса, онда иесі қорып, бөрікке жібермеуге тырысады. Ал басқалардың қай-қайсысы болмасын бөріктің иесіне қол тигізіп, күш жұмсауына болмайды. Қайткенде де алдап жүріп алып, оны жүргізушіге ертіп келулері керек. Келесі жолы бөрікті әкелген ойыншы барады да, ойнаушының уақыттары жеткенше ойын жалғаса береді. (дене шынықтыру)			белгісі. Енді: Үй артында қол ағаш, Жел бау тартам есік аш – деп жүгіріп жүрген баланы өзі артындағы баланы артына ормалмен бір соғып қалады да, орамалды сол балаға тастай сала: Үй артында қол ағаш, Озам десең ала қаш–деп өзі сол бетімен жүгіре береді. Осының боларын біліп, әзір тұрған бала қол ағашты ала сала, әлгі балаға қарама-қарсы жүгіреді. Бұл кезде дөңгелене тұрған балалар Үй артында қол ағаш, Қол ағашты ала қаш. Бұрын келген балаға, Тездеп барда есік аш, деп барлық бала хормен айтады. (дене шынықтыру)	басбармақ, балан үйрек, ортан терек, шылдыр шүмек, кішкентай бөбек. Бес саусағын түгел жұмады. Тағы да бас бармағынан бастап, былай деп 5 саусақты түгел жазады. Сен тұр қойыңа бар, Сен тұр түйене бар. Сен тұр жылқыңа бар, Сен тұр сиырыңа бар. Сен кішкентай әлі жас екенсің, Қазанның қаспағын қырып же де, жыламай отыра тұр. Енді осы шынашақтың өзін алақан шұңқырына бүгіп тұқырта ұстайды да: Қуыр-қуыр, қуырмаш, Балапанға бидай шаш. Әжең келсе есік аш, Қасқыр келсе мықтап бас. Шынашақты шыр айналдырып, баланың алақанын қытықтайды. Осыларды істеп бола беріп: Мына жерде қой бар, Мына жерде жылқы бар. Мына жерде жылқы бар, Мына жерде түлкі бар – деп баланың білегінен қолтығына дейін түртіп

					ең соңында мына жерде күлкі бар –деп сәл ғана қытық-қытық! Қытықтайды. (дене шынықтыру)
Серуеннен оралу	Балалардың киімін ретімен шешу, әндерді үйрену, жұмбақтарды шешу, дербес және ойын әрекеті				
Балалардың үйіне қайтуы	Балалардың жетістіктері туралы әңгімелесу, ата-аналардың балаларды тәрбиелеу мен дамыту бойынша сұрақтарына жауап беру, кеңес беру. Кеңес: «Жаз уақытында жарақаттанудың және уланудың алдын алу»				

**Балалардың жаз мезгіліндегі өмірін және тәрбиесін ұйымдастыру циклограммасы
2023 жыл**

Мектепке дейінгі ұйым: «Ақбота» бөбекжайы» МКҚК

Топ: «Бәйшешек» ересек тобы

Балалардың жасы: 4 жастағы балалар

Жоспардың құрылу кезеңі: 12.06-16.06.2023 жыл

Күн тәртібінің кезеңдері	Дүйсенбі 12.06.2023	Сейсенбі 13.06.2023	Сәрсенбі 14.06.2023	Бейсенбі 15.06.2023	Жұма 16.06.2023
Ата-аналармен әңгімелесу Балаларды қабылдау	Ата-аналармен бала денсаулығы, баланың үйдегі және көшедегі күн тәртібі туралы әңгімелесу. Балаларды қабылдау: таңертеңгі сүзгі, балаларды жақсы көңіл-күймен қарсы алу. Балалар үшін қолайлы жағдай жасау, баланың бүгінгі көңіл – күйі туралы, оны не қызықтыратыны туралы әңгіме, жеке пікір білдіруге баулу Балалармен әңгіме: «Көңіл-күй» Міндеттері: Балаларға түрлі эмоционалдық жай-күйі бар жақын ересектер мен балалар туралы жағдайларды ұсыну. (сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет)				
Балалардың дербес іс-әрекеті (баяу қимылды ойындар, үстел үсті ойындары, бейнелеу әрекеті, эксперимент, кітаптар қарау және өзіне-өзі	Перспективалық жоспарда қойылған міндеттерді іске асыру				
	Құрылыс ойыны: "Жұп тап" Ойынның мақсаты: логикалық ойлауды дамыту, түстерді атауға және геометриялық	Құрылыс ойыны: "Схема бойынша салу" Ойынның мақсаты: балаларды схемаларға назар аударатын, қарапайым	Құрылыс ойыны: «Бөлшектерді қабаттастыру» Мақсаты: балаларды суреттерді қабаттастыру тәсілімен орналастыруға үйрету. Материал: контурлық	Құрылыс ойыны: «Қоршау» Мақсаты: балаларды суреттерді қабаттастыру тәсілімен орналастыруға үйрету. Барысы: құрылыс материалымен ойнайтын	Құрылыс ойыны: «Фигураларды қою» Мақсаты: балаларды диаграммаларды қолдана отырып, геометриялық фигуралардан суреттер салуға үйрету. Материал: карталар-кескін

қызмет ету, тағы басқа іс-әрекеттер)	фигураларды атауға машықтану. Материал: геометриялық фигуралар бейнеленген карточкалар 8 бөлікке бөлінген, ойыншылардың саны бойынша кесілмеген карточкалар Баланы ойын ойнауға шақыру. (Карталардың бірі сегіз бөлікке бөлінеді.) Кесілген карточкаларды картаға тұтас карточкаларға салу, (пішіні бірдей, бірақ түсі мен өлшемі әртүрлі фигуралар). Бір немесе басқа картаны көтеріп, сол бөлікті, бірақ басқа түсті немесе өлшемді табуды сұрау. Тапсырманы орындау кезінде балаларды гүлдерді атауға үйрету. (Құрастыру))	ғимараттарды орындауға үйрету. Материал: Құрылыс схемалары, құрылыс жиынтығы. Ойын барысы. Балалармен бірге олар білетін құрылыс бөлшектерін есте сақтаңыз, олардың қасиеттерін көрсету. Картаны көрсету, онда не бейнеленгенін сұрау, қарастыруды ұсыну және ғимараттың қандай бөлшектерінен екенін айту. Құрылыс бөлшектерінен сол ғимараттарды салуды сұрау. Бөлшектердің толық көлемде бейнеленуі маңызды. (Құрастыру)	суреттері бар карталар, құрылыс жиынтығы немесе жазықтық геометриялық фигуралар. Ойын барысы. Балаларға суреттерге беттердің бірінің көлемді бөлшектерін салу арқылы суреттерді салуға үйретеді. Балаларға картаны ұсыну және әдемі суреттер жасауды сұрау (бір бөлікті орнату мысалында көрсету).(Құрастыру)	балаларға: "Сендерде құрылыс бар ма? Сен не салып жатырсың? Саша, сенде не бар? Үй. Ал сендеше? Сондай-ақ үй? Мен көріп тұрмын. Құрылыста жақсы құрылыс материалы бар. Сендердің үйлерің үшін жақсы қоршау салуға болады. Біз жаңа құрылысты бастаймыз. Қоршаулар қандай болатынын көрейік. Біз үй салуды шештік Олардың жануарлары үшін. Үй салынды, енді Бізге қоршау керек. Тақталар кесілді, Қатты шегеленген. Тук-тук, перестук, Тақталар кесілді, Тук-тук, перестук Қатты шегеленген. (Құрастыру)	диаграммалары, құрылыс жинағы. Ойын барысы. Балаларға кескіндерді орналастыру үшін схемалар мен геометриялық фигуралар ұсынылады. Тапсырманы орындағаннан кейін олар: "Сен бұл машинаны қандай фигуралардан жасадың? Бұл зымыран үшін саған қанша фигура қажет болды? Мұнда қанша бірдей фигуралар бар?"(Құрастыру)
Таңертенгі жаттығу	ТАҢҒЫ ГИМНАСТИКА КЕШЕНІ Сапқа тұру, жүру, жүгіру, жалпы дамытушы және тыныс алу жаттығулары. Мақсаты: баланың организмін «ояту», оны тиімді күйге келтіру, жан-жақты, бірақ бұлшықет жүйесіне орташа әсер ету, дененің белсенділігін арттыру, дұрыс қалыптың қалыптасуына ықпал ету. Затсыз				

	1. Қолды белге қойып, басты оң жаққа кейін сол жаққа айналдыру. Оң қолды жоғары, сол қолды төмен қойып артқа серпи, кейін орындарымен ауыстыру. 2. Қолды кеуде тұсында ұстап, денені 1-3 оңға кейін 1-3 солға бұру, 4-б.қ.к. 3. Тік тұру, қолды төмен түсіріп. Қолды жоғары көтеріп артқа шалқаюдан, алға иіліп кейін тізе бүгіп отыру. Б.қ.к. 4. Б.қ.: мұнда да солай. Алға төмен иілу, сол жақ аяқтың артынан алақан соғып: «Хлоп» деу, бастапқы қалыпқа оралу. Оң жақ аяғынан шапалақ соғу. 5. Б.қ.: арқаға жату, қолды түзу қою. Оң аяқты жоғары көтеру, аяқтың астынан шапалақ соғып: «Хлоп» деп, бастапқы қалыпқа оралу. астынан шапалақ соғу. 6-8 рет қайталау. 6. Орында кезекпен тізеге шапалақ соғып секіру. Кезектестіріп жәй жүру. (Дене шынықтыру)				
Таңғы ас	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптарды орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет етуге баулу. Балалармен бірге ойыншықтарды орнына жинау, олардың жауапкершіліктерін арттыру мақсатында кезекшілік ұйымдастыру. Тамақтанар алдында қол жуу ережесін сақтап жуғызу. Ас қабылдау алдында бір-біріне жақсы тәбет тілеп, лебіз айтуға үйрету. Тамақтану ережесін сақтау, ас құрал-жабдықтарын дұрыс пайдалану. Әдепті тамақтану.				
	Гигиеналық шаралар: Мақсаты: мәдени-гигиеналық дағдыларды қалыптастыру: өздігінен жуыну, тамақтану алдында, дәретхананы пайдаланғаннан кейін қолды сабынмен жуу. Көркем сөз: Біз білеміз, білеміз, иә, иә, Су қайда шашырайды. Шығыңыз, су ханшайымы, Біз жуынуға	Гигиеналық шаралар: Таңғы ас алдында қолдарын жуу, қолды сүрту және орамалды орнына ілу. Көркем сөз: Дымқылдап күнде сен, Қолыңды сүйкесең. Кетіп кір-ыласың, Тап-таза боласың. Тамақтану Көркем сөз: Орындық туралы. Мен орындықты алдымда алып жүремін! Ол, әдемі, менің орындығым. Мен оларды мықтап ұстаймын,	Гигиеналық шаралар: Таңғы ас алдында қолдарын жуу, қолды сүрту және орамалды орнына ілу. Көркем сөз: «Қолды таза жуу керек, Жеңдер суланбайды. Кім жеңін түрмейді, Ол су алмайды» - Қолды жуады, жуады. Содан кейін тәрбиеші сабынды алып, айтады: «Қызғылт, хош иісті, Оны көпіртіңіз және сіз таза боласыз» - Сабындайды, көпіртеді және	Гигиеналық шаралар: Таңғы ас алдында қолдарын жуу, қолды сүрту және орамалды орнына ілу. Көркем сөз: Дымқылдап күнде сен, Қолыңды сүйкесең. Кетіп кір-ыласың, Тап-таза боласың. Тамақтану Көркем сөз: Бізде қасық бар, сиқырлы кішкентай! Бізде қасық бар, сиқырлы кішкентай! Тәрелкеде тамақ, із қалдырмайды! Біздің қасықты нұқыңыз, Барлық ботқаны алыңыз! (өз орнын білу, дұрыс отыру, ас ішу құралдарын	Гигиеналық шаралар: Таңғы ас алдында қолдарын жуу, қолды сүрту және орамалды орнына ілу. Көркем сөз: Біз білеміз, білеміз, иә, иә, Су қайда шашырайды. Шығыңыз, су ханшайымы, Біз жуынуға келдік! Біз көңілді, Қолымызды жуамыз! Тамақтану Көркем сөз: Сорпа, сен төгілмейсің! Сорпа, сен төгілмейсің! Тікелей менің аузыма құйыл! Ал, қасық, бұрылма! Сорпа ал, жалқау болмаң!

	келдік! Біз көңілді, Қолымызды жуамыз! Тамақтану Көркем сөз: Біздің балабақшада – кішкентай үстелдер. Үстелге отырамыз- картопты жейміз! (өз орнын білу, дұрыс отыру, ас ішу құралдарын дұрыс ұстау, тамақтану мәдениетін қалыптастыру, тамақ ішкенде сөйлемей, тамақтанып болғаннан кейін алғыс айту) (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет).	Барлығына орындықтарымды көрсетемін! (өз орнын білу, дұрыс отыру, ас ішу құралдарын дұрыс ұстау, тамақтану мәдениетін қалыптастыру, тамақ ішкенде сөйлемей, тамақтанып болғаннан кейін алғыс айту) (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет).	сабынды сумен жуады. - бетті сумен сулайды, сабындайды және жуады. - сүлгі алып, бетін сулап, қуыршақтың қолын сүртіп, сөйлейді: «Енді мұрын таза, Иегі таза Және көздер жарқырайды – Көңілді көрінеді!» Тамақтану (өз орнын білу, дұрыс отыру, ас ішу құралдарын дұрыс ұстау, тамақтану мәдениетін қалыптастыру, тамақ ішкенде сөйлемей, тамақтанып болғаннан кейін алғыс айту) (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет)	дұрыс ұстау, тамақтану мәдениетін қалыптастыру, тамақ ішкенде сөйлемей, тамақтанып болғаннан кейін алғыс айту) (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет).	(өз орнын білу, дұрыс отыру, ас ішу құралдарын дұрыс ұстау, тамақтану мәдениетін қалыптастыру, тамақ ішкенде сөйлемей, тамақтанып болғаннан кейін алғыс айту) (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет).
Ұйымдастырыл- ған іс-әрекетке дайындық	Балалар әсерлерімен бөлісу, жаңалықтарды білу, бірлескен жоспарларды, мәселелерді талқылау, қызығушылықтары бойынша әрекет түрін таңдау, ережелер туралы келісу және т. б. Ұйымдастырылған іс-әрекет тақырыбына сай жұмбақтар жасыру. Жаттаған тақпақты есіне түсіріп, қайталап айту. (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет).				
	«Жәндіктер» саусақ ойыны Мен жасыл май қоңызымын (біз саусақтарымызды	«Космос» саусақ жаттығуы Күн - басты жұлдыз (солқолда күн бейнелен ген - саусақтар бір-	«Мамыр» саусақ жаттығуы Күректерді алдық, кереуеттерді қаздық. Бір екі! Бір екі! (күрек	«Көлік» саусақ жаттығуы Ұшып жатыр, Ұшып жатыр, Тікұшақ бұрандаларын айналдыру (қолдарыңмен)	«Салат» Сәбізді алып тазалаймыз (оң қолды жұдырыққа түйіп, сол қолдың алақанына ысқылайды)

жұдырыққа қысамыз). Мен айналамды айналып өтемін (сұқ саусақпен саусақты екі жаққа жайып), Мен шалғындардың үстінен гүрілдеймін Ал менің атым Чжу-Чжу (сұқ саусағыңыз бен кішкентай саусағыңызды қозғаныз). Тиіспеңіз, ашулы шіркей - Мен үйге жүгіремін (үстелді саусақтарыңызбен ұстаңыз). Кешке бізге ұшып барыңыз Жолақты ара. Ал оның артында қанқызы жатыр Және әдемі ол (әр атқа саусақтарыңызды бүгіңіз), Үш қоңыз және инелік Фонар көздері сияқты (біз көзілдіріктерге еліктейміз - шеңберге	бірінен алшақорналасқа (және доп ұстағандай), Алайналасында планеталар (оң қолында планеталар бейнеленген - «Күнді» айналдырған жұдырық «ұшады»). Олар ұшады - кім қайда (сол қол мен оңнан солға қарай «ұшу» қимылдарын жасаңыз) Жылдам кометалар (оң қол мен солдан оңға қарай «ұшу» қимылдарын орындау). (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет).	қимылына еліктеу) Олар тырманы да алды, Төсектер таралды: Бір екі! Бір екі! (біз қимылдарды тырмамен имитациялаймыз) Қатардағы тұқымдар Жерге лақтырылды: Бір екі! Бір екі! (тұқым шашырауын модельдеу) Тез өсіңіз, бүршігіп, (саусақтарыңызды «тұмсықпен» бүктеу) Гүлді - пионды ерітіңіз! (екі қолдың саусақтарын ашу) (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет).	бастарыңмен айналдыру). Олар сол жаққа барады (қолдың қозғалысы оңға қарай), Мұнда келу (қолдың солға жылжуы), Пойыздың жаңа рельстерінде (біз алдымызда түзу алақанмен айналамыз), Ал моторлы кемелер, кемелер (біз кемеңіздің тұмсығына еліктеп, «үйге» қолымызды бүктеп, өзімізден бағыт аламыз, толқындарды кесіп тастағандай) Олар құрлықтан теңізге шығады (біз алақанымызды қоштасқандай сілкеміз). (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет).	Үккішпен үгіп майдалаймыз (екі қолды жұдырыққа түйіп кеідеге ұстап, жоғары-төмен қозғайды) Қанттай сеуіп дәмдейміз (саусақтардың ұшымен қант себеді) Қаймақ құйып сәндейміз (қолды жұдырыққа түйген күйі (қаймақ құйған сияқты) қол білегін жоғары-төмен қозғайды) Міне, дайын нәр тағам - (екі қолын алдына жайып көрсетеді) Дәруменге байыған (алақанымен іштерін сипалап, тойғандықтарын білдіреді) (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет).

	жабылған бас бармақ пен сұқ саусақтарды көзге келтіреміз). Дүр етіп, ұшып кетті (қолымызды сілтеп) Олар шаршағаннан құлап түсті (қолдар үстелге алақанмен құлайды). (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет).				
Мектепке дейінгі ұйымның кестесі бойынша ұйымдастырылған іс-әрекет	Дидактикалық ойын: "Шындар мен тамырлар" Дидактикалық міндет: балалардың көкөністерде жеуге болатын тамырлар – тамырлар және жеуге болмайтын шындар бар екендігі туралы білімдерін бекіту. Оның бөліктерінен бүкіл өсімдікті құрастыруға жаттығу. Ақылдылықты, реакция жылдамдығын дамыту.	Дене шынықтыру (Спорт нұсқаушысының жоспарына сәйкес) Дидактикалық ойын: «Гүлдер дүкені» Дидактикалық міндет: өсімдіктерді өсу орнына топтастыру, олардың сыртқы түрін сипаттау. Есте сақтау қабілетін, ойлау жылдамдығын, сөйлеуді дамыту. Ойын ережелері: Сатып алушы сатып алғысы келетін өсімдікті атамай, гүлдің қай жерде өсетінін көрсетуі керек. Сатушы	Дене шынықтыру (Спорт нұсқаушысының жоспарына сәйкес) Дидактикалық ойын: "Ағашты сипаттама бойынша тап" Дидактикалық міндет: балалардың ағаш түрлері, олардың сыртқы айырмашылығы мен ұқсастығы туралы білімдерін бекіту. Ағаштарды сипаттауға үйрету: жапырақтардың пішіні, тәжі мен бұтақтарының орналасуы, діңінің түсі мен мөлшері.	Музыка Тақырыбы: «Ертегі әлеміне саяхат» Ән тыңдау: «Қуыршақпен билейміз» Ән айту, үйрену «Қуып жет» дидактикалық ойыны Дидактикалық ойын: "Бағбан" Дидактикалық міндет: жемістерге, көкөністерге, гүлдерге тән белгілерді анықтау. Біртұтас сөйлеуді дамыту. Есту зейінін дамыту. Ойын ережесі: карточканы тәрбиеші атаған бала алады. Ойын әрекеті: заттың сипаттамасы. Ойын барысы: Балалар карталарды төмен қаратып	Дидактикалық ойын: "Алдымен не? Содан кейін не болады?" Дидактикалық міндет: балалардың Табиғаттағы маусымдық өзгерістердің реттілігі туралы білімдерін нақтылау. Зейінді, ойлау жылдамдығын дамыту. Ойын ережелері: жүргізушінің бұйрығымен бастау. Ойын әрекеттері: суреттерді ретімен немесе тәрбиешінің тапсырмасы бойынша орналастырыңыз. Ойын барысы: мұғалім балалармен бірге суреттерді қарастырады. Оларды жыл мезгілдеріне сәйкес белгілі бір тәртіппен орналастыруды ұсынады. Екі баланы

	Ойын ережелері: сіз өзіңіздің тамырларыңды немесе шындарыңды тек сигнал бойынша іздей аласыңдар. Ойын әрекеттері: жұпты табу. Ойын барысы: Тәрбиеші балаларды екі топқа бөледі. Олардың бірі шыңдарды, екіншісі тамырларды береді. "Барлық шыңдар мен тамырлар араласып кетті. Бір, екі, үш, жұбыңды тап!"- дейді тәрбиеші. Сигналдан кейін балалар жұбынтабады. Ойынның нәтижесі: бір-бірін тезірек табатын жұп жеңеді. (Қоршаған ортамен таныстыру) «Жүзім шоғыры» Мақсаты:	зауытты біліп, оны атап, сатып алуды беруі керек. Ойын әрекеттері: қажетті картаны табу. Ойын барысы: Балалар сатушы және сатып алушы рөлдерін орындайды. Сатып алу үшін Сіз таңдаған өсімдікті сипаттауыңыз керек, бірақ оны атамаңыз, тек қай жерде өсетінін айту. Сатушы бұл гүлдің не екенін болжап, оны және тұрған бөлімді атауы керек, содан кейін ол сатып алуды береді. Ойынның нәтижесі: егер бала өсімдікке нақты сипаттама берсе, онда ол фишка алады. (Қоршаған ортамен таныстыру) «Вазадағы жемістер» Мақсаты: ермексازдан мүсіндеу Ойықтарды алу үшін саусақтарыңызбен мүсіндеуді қолдана отырып, әр түрлі мөлшердегі табиғаттан мүсіндеуді үйрену. Түсті таңдауға үйрету.	Балалардың бір-біріне ағаштар туралы жұмбақтар жасау, ағаштың белгілерін оны атамай сипаттау қабілетін дамыту. Ойын ережесі: тәрбиешіні мұқият тыңдау, ағаштың суреттерін қарау. Ойын әрекеттері: жұмбақтар жасау. Ойын барысы: Балалар тәрбиешінің үстеліне келіп, өздеріне ұнайтын ағашпен картаны тандайды, бірақ басқа балаларға көрсетпейді. Олар өз орындарына отырады, ағаштың сипаттамасын ойластырады және кезек-кезек бір-біріне жұмбақтар жасайды. Ойынның нәтижесі: дұрыс анықтама үшін бала фишка алады. Ойынның соңында кім көп фишкаларға ие болса, ол жеңімпаз болып саналады. (Қоршаған ортамен таныстыру) "Алма мен алмұрт" Мақсаты: Сопақ пішінді заттарды жасау әдістерін білуді бекіту (алақанның тік	орналастырған үстелдің айналасында отырады. Бір бала бағбан. Суару ыдысымен ол балаларды айналып өтіп: "менің үлкен бақшам бар. Бар, Бекзат, бірдеңе ал". Бекзат өзіне суретті тандайды. Ол оған қарайды, содан кейін ол бейнеленген нәрсені сипаттайды, бірақ оны атамайды. Балалар болжайды. Ойынның нәтижесі: кім болжаса, бағбан болады. (Қоршаған ортамен таныстыру) "Қара өрік және лимон" Мақсаты: Сопақ пішінді заттар мен олардың мүсіндеудегі бейнелері туралы балалардың идеяларын байытуды жалғастырыңыз. Көлемі мен түсі әртүрлі сопақ пішінді заттарды мүсіндеу әдістерін бекіту. Эстетикалық қабылдауды дамыту. Материал: клеенкалар, ермексаз, стектер, майлықтар. (Мүсіндеу)	шақырады және сигнал бойынша олар суреттерді орналастырады. Қалғандары тапсырманың дұрыс орындалуын қадағалайды. Ойынның нәтижесі: тапсырманы дұрыс және жылдам орындайтын адам жеңеді. (Қоршаған ортамен таныстыру) «Шабдалы» Мақсаты: Балаларды заттар мен олардың мүсіндеудегі бейнелері туралы идеяларын байытуды жалғастыру. Көлемі мен түсі әртүрлі пішінді заттарды мүсіндеу әдістерін бекіту. (Мүсіндеу)

	Ермексаз бөлшектерін алақандардың арасына айналдыруды және оларды картонға саусақпен жоғарыдан тегістеуді үйренуді жалғастыру. Саусақтарды тартып, ұштарын дөңгелетіп, бетін тегістеуге үйрету. Материал: клеенкалар, ермексаз, стектер, майлықтар. (Мүсіндеу)	Материал: клеенкалар, ермексаз, стектер, майлықтар. (Мүсіндеу)	қимылымен домалату, саусақпен мүсіндеу). Алмұрттың сипаттамаларын беру кезінде тарту, тегістеу әдістерін бекітіңіз. Материал: клеенкалар, ермексаз, стектер, майлықтар. (Мүсіндеу)		
Серуенге дайындық	Өз-өзіне қызмет көрсету дағдыларын қалыптастыру. Киінудің бірізділік алгоритмін бекіту. Бір-біріне көмек көрсету (<i>тәрбиешінің және белсенді балалардың көмегі</i>), серуенге мотивация (<i>мазмұны, проблемалық жағдаяттар</i>), көркем сөзбен ынталандыру (<i>мақал-мәтелдер, жаңылпаштар, жұмбақтар, өлеңдер</i>). Көтеріңкі көңіл-күй сыйлау. Мақал-мәтел: «Досы көпті жау алмас, Ақылы көпті дау алмас» «Отан отбасынан басталады» «Асықпаған арбамен қоянды қуып жетер»				
Серуен	1) Балалардың денсаулығын нығайту, қимыл-қозғалыс белсенділіктерін арттыру (<i>қимылды дидактикалық ойындар, ережелері бар қимылды ойындар, ойын жаттығулары, жарыстар, ұлттық ойындар және басқа</i>). Көтеріңкі көңіл-күй сыйлау. Балалардың танымдық қызығушылықтарын дамыту. Мақсатты серуендер, танымдық әңгімелер, бақылаулар, табиғатты бақылау тәсілдерін көрсету, сенсорлық бақшадағы тәжірибелер. Балалардың шынайы өмірді көркем-эстетикалық қабылдауын қалыптастыру. Аумақтық кеңістікте немесе оның сыртында табиғатты тамашалау. Сенсорлық бақшада тірі және өлі табиғат нысандарын, табиғат құбылыстарын бақылау. Балалардың дербес шығармашылық әрекетіне мүмкіндік беру. 2) Еңбекке баулу үшін балабақша ауласында баланың қызығушылығын оятатын кеңістік құру. Балаға ересектердің еңбек етуін бақылату және оларға көмектесуге, бірлесіп жұмыс істеуге тарту. Балалардың ойын, идеясын жүзеге асыру. Серуенге алып шыққан заттарымен ойнату. 3) Музыка жетекшісі мен дене шынықтыру нұсқаушының жоспары бойынша жүргізілетін шаралар немесе бірлескен жұмыстар.				

Бақылау: Табиғаттағы өзгерістерді бақылау. (жел, салқын, жаңбыр т.б.) Максаты: Ауа райындағы өзгерістерді аңғарып айта білуге үйрету. Олардың жыл мезгіліне байланысты өзгеріп отыратыны жайлы айту. (Қоршаған ортамен таныстыру) Көркем сөз Жау-жау жаңбыр, жау жаңбыр, Жаушы жаңбыр. Менің әсем далама, Менің әсем қалама. Сұрақтар: -Қазір жылдың қай мезгілі? -Далада ауа райы қандай? (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет) Еңбек: Ойын алаңын жинау. Максаты: Баларды өздері ойнайтын алаңды таза	Бақылау: Құстарды бақылау Максаты: құстардың түрлерін айыра білуге үйрету. (Қоршаған ортамен таныстыру) Көркем сөз. Ақ көгершін, көгершін, Қолғанат құс сен едің. Бар кезіп қайт ел үшін, Кең дүниенің көлемін. (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет) Еңбек: Ойын алаңына шығарылған ойыншықтарды жинау. Максаты: Балаларды ұқыптылыққа тәрбиелеу. (Еңбек қызметі) Қимылды ойыны: «Күн мен түн» Максаты: Балаларды ептілікке, жылдамдыққа, ажыратуға баулу. Ойын мазмұны: Балалар бірі «Күн», екіншісі «Түн» тобы болып екіге бөлінеді. Олардың бір-бірінен бөлек, өз үйлері болады. Тәрбиешінің көрсетуі бойынша екі команда да жаттығулар жасап	Бақылау: Ауа райын бақылау. Максаты: Балаларды ауа райының әртүрлі құбылыстары жайлы білуге және оларды салыстыра білуге үйрету. (Қоршаған ортамен таныстыру) Көркем сөз. Жұмбақ жаттайық. Көзге көрінбейді, Қолға ілінбейді. (Ауа) Сұрақтар: -Балалар қазір жылдың қай мезгілі? -Ауа райы қандай? -Ауа райының қандай өзгерістері болады? -Таза ауа қайдан пайда болады? -Ауаны таза ұстау үшін не істеу керек? -Ауаның түсі, иісі бола ма? (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет) Еңбек: Алаңды жинау. Максаты: Табиғатты аялауға тәрбиелеу. (Еңбек қызметі) Қимылды ойын: «Түлкі мен қаздар» Максаты: Түлкі мен қаздың қимылын жасауға, жылдамдыққа баулу. Ойын	Бақылау: Аула сыпырушының еңбегін бақылау. Максаты: аула сыпырушының еңбегін бағалай білуге үйрету. (Қоршаған ортамен таныстыру) Көркем сөз. (мақал) 1. Еңбек ер атандырар. 2. Еңбек етсең ерінбей, Тояды қарның тіленбей. (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет) Еңбек: аула сыпырушыға көмектесу. Максаты: балаларды еңбексүйгіштікке, аула сыпырушы ағайдың еңбегін бағалай білуге тәрбиелеу. (Еңбек қызметі) Қимылды ойын: «Әнші құстар» Максаты: Балаларды әр түрлі құстардың дыбысын сала білуге үйрету. Ойын шарты: Балалар әнші құстар болады. Тәрбиеші балаларға қай құстың суретін көрсетсе, сол құстың дыбысын, жүрісін қимылмен көрсетеді. (Дене шынықтыру) Жеке жұмыс: көрсетілген белгіге дейін ара	Бақылау: Жеміс-жидектерді бақылау. Максаты: балаларға жазда өсетін жеміс-жидектер жайында мағлұмат беру. (Қоршаған ортамен таныстыру) Көркем сөз. Мен шиемін, шиемін, Күннің көзін сүйемін. Мен өрікпін, өрікпін, Айналаға көрікпін. (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет) Еңбек: Алаңдағы арамшөптерді жұлуға көмектесу. Максаты: балаларды еңбексүйгіштікке тәрбиелеу. (Еңбек қызметі) Қимылды ойын: «Ит пен қоян» Максаты: Шапшаңдыққа, ептілікке баулу. Ойын барысы: Ойын жазық алаңда ойналады. Бір бала ит болады да, қалғаны қоян болады. Бұдан кейін «ит», «қояндарды» қуып ұстауға тырысады. Өзі ұстаған балалардың барлығын итке айналдарды. Сөйтіп барлық қояндар итке айналғанша ойын жалғаса береді.

ұстауға тәрбиелеу. (Еңбек қызметі) Қимылды ойын: «Ақ сандық, көк сандық» Мақсаты: Күштілікке, шапшаңдыққа, ептілікке баулу. Ойын мазмұны: Екі бала бір-біріне арқаларын беріп, қол ұстасып отыру керек. Ойынды жүргізуші өлеңдетіп. «Ертең ауылым көшеді, Уық-буын шешеді. Қара қойым қашады, Құмалағын шашады. Ақ сандық, көк сандық, Арқан тарт, кілем арт!» Соңғы «арт» сөзі балаларға берілген белгі, ол айтылған кезде қол ұстасып отырған балалар тез тұруы керек. Қайсысы қарсыласын арқалап кетсе, арқадағы	тұрады. Тәрбиеші «Күн» деп белгі берген кезде, сол топтың балалары үйіне жеткізбей қуып жетулері керек. Қолға түскен балалар қуушылар қатарына қосылады. Сөйтіп, ойын осылайша алма-кезек жүріп отырады. Көп бала ұстаған команда жеңіске жетеді. (Дене шынықтыру) Жеке жұмыс: Секіру, жүгіру, жүру дағдыларын бекіту. Өзіндік іс-әрекеті: қалаған ойындарын ойнау.	мазмұны: Балалар залдың бір шетінде тұрады. Олар қаз болып ойнайды. Бір бала түлкі болады. Ол залдың екінші шетінде тұрады. «Түлкінің» қимылын жасап әнді «Түлкі» бастайды. Қаздың қимылын жасап, «Қаздар» оған жауап береді. Ән біткенде «аздар» қашады, «Түлкі» қуады. Ұсталған бала «Түлкі» болады. Түлкі: Қаңқ-қаңқ қалың қаз, Қашсаң пана табылмас. Қаздар: Қулықты қой, қу түлкі, Аузыңды жап әрі қаш! Түлкі: Мамыр, мамыр, мамыр қаз, Мамырламай бері бас. Қаздар: Қой, қой, түлкі, сұм түлкі, Балапандар әлі жас. Түлкі: Тыңдамаймын сөзіңді, Ұстап жеймін қане, қаш. (Дене шынықтыру) Жеке жұмыс: Түзу сызықтың	қашықтықта (4 метрдей) түлкі сияқты жүру. Өзіндік іс-әрекеттері: қалаған ойындарын ойнау.	(Дене шынықтыру) Жеке жұмыс: Секіру, жүгіру, жүру дағдыларын бекіту. Өзіндік іс-әрекеті: балалар қалауы бойынша іс-әрекеттер.

	бала үй жануарларының дауыстарын салуы керек. (Дене шынықтыру) Жеке жұмыс: Ұзындыққа секіру. Өзіндік іс-әрекеті: қалаған ойындарын ойнау.		бойымен жүріп өту. Өзіндік іс-әрекет: еркін іс-әрекеттер.		
Серуеннен оралу	Балалардың реттілікпен шешінуі, жұмбақтар шешу, өлеңдер, әндер жаңылтпаштар, санамақтар және т.б. жаттау Киімді белгілі бір тәртіппен шешу және кию дағдыларын үйрету: - Түймелерді ретумен ағытамыз. - Көйлек, шалбарды шешеміз, ақырын іліп қоямыз. - Көйлекті шешіп, оны шалбарға, шортиға қосып іліп қоямыз. - Аяқ киімді шешіп, екінші аяқ киімді киеміз. - Колготкаларды шешіп, көйлекке қосып іліп қоямыз. (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет).				
Түскі ас	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет етуге баулу (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу). Қажет болса, тамақтанар алдында балалармен бірге ойыншықтарды орнына жинау, қолдарын жуғызу. Асқа бата Асымыз дәмді болсын! Деніміз сау болсын! Ас болсын Әумин! Рақмет апайлар!(Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет).				
Күндізгі ұйқы	Тамақтан соң ауыздарын сумен шаюды қалыптастыру. Киім түймелерін, сырмаларын өздігінше ағыту. Киімдерін ұқыпты орындыққа іліп (немесе арнайы сөреге) қоюды, өз төсек орнын тауып жатуды үйрету. Ұйқы кезінде бала басына көрпені жауып, мұрнын жастыққа көміп тастамауын, жастықта баланың денесі емес, тек басы жатуын қадағалау. (өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ моториканы дамыту). Әлди Мақсаты: бала ағзасының физиологиялық тепе-теңдігін қалпына келтіру. Әлди, әлди, әлди-ай, Балалар ұйықтап жатыр.				

	Төменгі төсекке, Балалар тыныш ұйықтайды, Мен ән саламын! Балалардың тыныш ұйықтауы үшін жайы баяу музыка тыңдау. «Әлди» Ж.Байырбекова (Музыка)
Біртіндеп ұйқыдан ояту, сауықтыру шаралары	Түскі ұйқыдан кейінгі сауықтыру шаралары (дене жаттығулары), ауа, су емшаралары, жалпақ табандылықты болдырмау үшін түйіршікті және жұмсақ жолақшалармен жүру (дене белсенділігі). Төсекте жатып жасайтын жаттығулар (2-3 минут) Созылу. Б.қ. арқада жатып қолымызды денеміздің бойымен қойып иегімізді кеудемізге тигіземіз , аяқтың ұшын өзімізге қарай тартамыз (2- 4 рет) Ішімізде жатып басымызды аяғымызды жоғары көтеру (2- 4 рет) Ойын «Жаз бен күз» оң жаққа қарап жатып күз дегенде тіземізді құшақтап алу, күзде суық тонамыз , жаз дегенде керілеміз (3- 4 рет) 2. Майтабанның алдын алу. (2 минут) Жалаңаяқ бір бірінің артынан жүру, аяқтың ұшымен жүру, өкшемен жүру, табанның ішкі жағымен жүру, сыртымен жүру. Арнайы жолдармен жүру. Орындықта отырып аяғымызды оңға солға тербету. (3- 4 рет) 3. Арқаның қалпын сақтауға арналған жаттығулар. (2 минут) Қолымызды жоғары көтеріп оңға қарай , солға қарай жоғары созыламыз еденге тигіземіз (3- 4 рет) 4. Салқын сумен қолымызды бетімізді жуамыз. 5. Демалу жаттығулары Жіпке байланған күзгі жапырақтарды үрлеу (4-5 рет)(дене шынықтыру). Киімдерін реттілікпен өздігінен киіну. Түймелерін қадау, сырмаларын сыру, аяқ киімдерін дұрыс киюді үйрету. Қыз балаларды шаштарын тарауға үйрету (өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ моториканы дамыту). Қолдарын жуу, құрғатып сүрту, сүлгіні өз орнына іліп қоюды үйрету Шомылған баланы, Аймалап алады. Сүртеді қолыңды, Сүртеді жоныңды. (мәдени-гигиеналық дағдылар).
Бесін ас	Гигиеналық шараларды орындау (мәдени-гигиеналық дағдылар). Балалардың назарын тағамға аудару, мәдениетті тамақтануға баулу Ас мәзірімен таныстыру. Бір-біріне кедергі жасамай мәдениетті отыруға баулу, балалардың назарын тағамға аудару. «Бата» Дастарханыңа береке берсін, Бастарыңа мереке берсін, Астарыңа адалдық берсін, Бастарыңа амандық берсін, Дендеріңе саулық берсін!

	Әумин! (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет)				
Балалардың дербес іс-әрекеті	«Түлкі мен қоян» ертегісіндегі кейіпкерлер Дәстүрлі емес сурет техникасымен сурет салу. Мақсаты: Балаларға «Түлкі мен қоян» ертегісінің кейіпкерінің сурет салуды үйрету. Балалардың ойлау қабілеттерін, қиялдарын дамыту. Балаларды әдемі сурет сала білуге тәрбиелеу. Материал: гуашь, майлықтар, клеенкалар, графикалық бейнесі бар А4 парақтары. (Сурет салу) " Жазғы орманда (ұжымдық панель)" Мақсаты: Негізгі бүктеу элементтерін (парақтың шетін	"Чебурашка" Мақсаты: Балаларды суретте сүйікті ертегі кейіпкерінің бейнесін жасауға үйрету: дене пішінін, басын және басқа да сипаттамалық ерекшеліктерін жеткізу. Қарапайым қарындашпен контур салуды үйрену (қатты баспа, сызықтарды екі рет айналдырма). Қарапайым (графитті) қарындаш, түрлі-түсті қарындаштар, қағаз парағы, пішіні бойынша квадратқа жақын (әр балаға) кескінді мұқият бояу (контурдан шықпай, біркелкі, бос жерлерсіз, соққыларды бір бағытта: жоғарыдан төменге немесе солдан оңға немесе қолдың қиғаш қимылымен). Материал: гуашь, майлықтар, клеенкалар, графикалық бейнесі бар А4 парақтары. (Сурет салу)	"Ертегі әлемінде" Мақсаты: Балалардың эмоционалды жауаптылығын ояту. Балаларға қиял-ғажайып бейнелерді салуға үйрету. Түпнұсқа мазмұнды және тиісті бейнелеу және экспрессивті құралдарды өз бетінше іздеуді бастаңыз. Ертегі сюжетін ойлап тапқан кезде қиялды көрсетуге шақыру. Сөзжасам, шығармашылық қиял және әзіл сезімін дамыту. Ертегілерге деген сүйіспеншілікті, тәуелсіздікті, бастамашылықты тәрбиелеу. Ақ қағаз парақтары, таңдауға болатын көркем материалдар-бояулар мен щеткалар, гофрленген қағаз, желім, қайшы. Материал: А4 парақтары, түрлі-түсті қарындаштар (Сурет салу)	"Балалар балабақшадағы мерекеде билейді" Мақсаты: Адамның фигурасын қозғалыста бейнелеу қабілетін дамыту. Кескіннің мәнерлілігіне қол жеткізуге үйрету (жақсы жеткізілген қозғалыстар, олардың әртүрлілігі; билеушілердің талғампаз көйлектері). Қарындаштармен сурет салу әдістерін бекіту, бояу кезінде әр түрлі күшті қарындашты басу мүмкіндігі. Бейнелерді жасауға эмоционалды оң көзқарасты дамыту. Материал: Пейзаж парақтары, қарапайым (графит) қарындаш, түрлі-түсті қарындаштар (әр балаға). (Сурет салу) «Көбелек» Мақсаты: квадраттан тіктөртбұрыштар, үшбұрыштар және кішірек квадраттар алу қабілетін бекіту; көбелек жасау кезінде қағаздың түсін еркін таңдауда жаттығу; аппликациямен колөнерді	"Балабақшада не қызықты болғанын сал" Мақсаты: қалауы бойынша сурет салу. Балаларды алған әсерлері негізінде суреттің мазмұнын ойлауға, суреттің мазмұнына сәйкес материалдарды таңдауға үйрету. Қиялды, шығармашылық белсенділікті дамыту. Әр түрлі материалдармен сурет салудың техникалық дағдылары мен дағдыларын бекіту. Қызықты тақырыптарды байқау, оларды бөліп көрсету және олар туралы өз пікірлерін білдіру қабілетін дамыту. Материал: Түрлі жұмсақ реңктердегі қағаз, түрлі-түсті қарындаштар, балауыз қарындаштар, бояулар. (Сурет салу) «Шыбын» Мақсаты: квадраттан тіктөртбұрыштар, үшбұрыштар және кішірек квадраттар алу қабілетін

	ортасына қарай бүктеп, квадратты диагональ бойынша бүгу, квадраттың бұрыштарын ортасына қарай бүгу) және "есік" негізгі пішінін қолдана отырып, әртүрлі пішінді тәждері бар ағаштарды қалай жасауға болатынын көрсету. Ұжымдық панель жасау. Өз колөнеріңізді басқаларға кедергі жасамай, тиісті орынды табуға үйретіңіз. Зейінді, есте сақтауды, жазықтықтағы бағдарды дамыту. Балалар шығармашылығының өнімін жасау, танымдық әңгіме оқу, әңгімелесу, қарау, көрсету, ойын жаттығулары. Ұжымдық панель жасау.	«Көбелек» Мақсаты: квадраттан тіктөртбұрыштар, үшбұрыштар және кішірек квадраттар алу қабілетін бекіту; көбелек жасау кезінде қағаздың түсін еркін таңдауда жаттығу; аппликациямен қолөнерді сәндік безендіру әдістерін үйрету; табандылыққа, дәлдікке тәрбиелеу Балалар шығармашылығының өнімін жасау, өлең, әңгіме оқу, ойын жаттығулары, қарау, көрсету. Материал: 8x8 см үш шаршы: екі көк және бір көк, бір 6x6 см қоңыр шаршы; желім, майлық қайшы әр балаға арналған. Әр түрлі көбелектердің үлгілері. (Жапсыру)	«Инелік» Мақсаты: квадраттан тіктөртбұрыштар, үшбұрыштар және кішірек квадраттар алу қабілетін бекіту; көбелек жасау кезінде қағаздың түсін еркін таңдауда жаттығу; аппликациямен қолөнерді сәндік безендіру әдістерін үйрету; табандылыққа, дәлдікке тәрбиелеу Балалар шығармашылығының өнімін жасау, өлең, әңгіме оқу, ойын жаттығулары, қарау, көрсету. Материал: 8x8 см үш шаршы: екі көк және бір көк, бір 6x6 см қоңыр шаршы; желім, майлық қайшы әр балаға арналған. Әр түрлі көбелектердің үлгілері. (Жапсыру)	сәндік безендіру әдістерін үйрету; табандылыққа, дәлдікке тәрбиелеу Балалар шығармашылығының өнімін жасау, өлең, әңгіме оқу, ойын жаттығулары, қарау, көрсету. Материал: 8x8 см үш шаршы: екі көк және бір көк, бір 6x6 см қоңыр шаршы; желім, майлық қайшы әр балаға арналған. Әр түрлі көбелектердің үлгілері. (Жапсыру)	бекіту; көбелек жасау кезінде қағаздың түсін еркін таңдауда жаттығу; аппликациямен қолөнерді сәндік безендіру әдістерін үйрету; табандылыққа, дәлдікке тәрбиелеу Балалар шығармашылығының өнімін жасау, өлең, әңгіме оқу, ойын жаттығулары, қарау, көрсету. Материал: 8x8 см үш шаршы: екі көк және бір көк, бір 6x6 см қоңыр шаршы; желім, майлық қайшы әр балаға арналған. Әр түрлі көбелектердің үлгілері. (әр балаға). (Жапсыру)

	Материалдар: Дайын ағаш пішіндері, үлгілері. Түрлі-түсті қағаз өлшемдері мен түстері; желім, қайшы, майлықтар. (Жапсыру)				
Тәрбиеші мен баланың еркін қызметі	Балалардың қызығушылықтарын мақсатты ойын арқылы, танымдық-зерттеушілік жұмыс, музыкалық-көркем образ, қимыл-қозғалыс, коммуникативтік байланыс, оқыту, еңбекке баулу арқылы дамыту <i>(оның ішінде өңірлік ерекшелікті ескерумен)</i> . Балалардың ойы мен идеяларын ескеру арқылы олардың қабілеттерін ашуға мүмкіндік беру. Сюжеттік - рөлдік ойын: «Жүргізуші» №20 Мақсаты: жүргізуші мамандығы туралы білімдерін кеңейту, еңбекқорлыққа тәрбиелеу, жолда жүру ережелерін біліп сақтауға, қоғамдық көліктерде өздерін дұрыс ұстай білуге үйрету. Керекті құралдар: руль, машина, жүргізуші, жолда жүру белгілері, бағдаршам, «бейтаныс балалар неліктен қауіпті» балалар мен кеңес жүргізу				
Серуенге дайындық	Серуенге қызығушылықты арттыру. Балалардың реттілікпен киінуі, серуенге шығу, топтық ережелерді қайталау. «Киімді қалай киюге болады?» әңгіме Киімдердің тазалығын сақтау қажет. Киінгенде киімнің түймесінің дұрыс қадап, көйлектің шалбардың немесе юбканың ішіне салынғанын қадағалау керек. Шұлықтың, аяқ киімнің оң киілуіне баса назар аудару керек. <i>(Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет)</i>				
Серуен	Күннің екінші жартысындағы ауа-райы құбылыстары мен табиғат объектілерін бақылау <i>(қоршаған ортамен таныстыру)</i> Қимылды ойын: «Ақ сандық, көк сандық» Мақсаты: Күштілі	Күннің екінші жартысындағы ауа-райы құбылыстары мен табиғат объектілерін бақылау <i>(қоршаған ортамен таныстыру)</i> Қимылды ойын: «Күн мен түн» Мақсаты: Балаларды ептілікке, жылдамдыққа, ажыратуға баулу.	Күннің екінші жартысындағы ауа-райы құбылыстары мен табиғат объектілерін бақылау <i>(қоршаған ортамен таныстыру)</i> Қимылды ойын: «Көгі-гөк» Мақсаты: Шапшаңдыққа, ептілікке баулу. Ойын мазмұны:	Күннің екінші жартысындағы ауа-райы құбылыстары мен табиғат объектілерін бақылау <i>(қоршаған ортамен таныстыру)</i> Қимылды ойын: «Түлкі мен қаздар» Мақсаты: Түлкі мен қаздың қимылын жасауға, жылдамдыққа баулу. Ойын мазмұны: Балалар залдың бір шетінде тұрады. Олар қаз болып ойнайды. Бір бала түлкі болады. Ол	Күннің екінші жартысындағы ауа-райы құбылыстары мен табиғат объектілерін бақылау <i>(қоршаған ортамен таныстыру)</i> Қимылды ойын: «Ит пен қоян» Мақсаты: Шапшаңдыққа, ептілікке баулу. Ойын барысы: Ойын жазық алаңда ойналады. Бір бала ит болады да, қалғаны қоян болады.

кке, шапшаңдыққа, ептілікке баулу. Ойын мазмұны: Екі бала бір-біріне арқаларын беріп, қол ұстасып отыру керек. Ойынды жүргізуші өлеңдетіп. «Ертең ауылым көшеді, Уық-буын шешеді. Қара қойым қашады, Құмалағын шашады. Ақ сандық, көк сандық, Арқан тарт, кілем арт!» Соңғы «арт» сөзі балаларға берілген белгі, ол айтылған кезде қол ұстасып отырған балалар тез тұруы керек. Қайсысы қарсыласын арқалап кетсе, арқадағы бала үй жануарларының дауыстарын салуы керек. (дене	Ойын мазмұны: Балалар бірі «Күн», екіншісі «Түн» тобы болып екіге бөлінеді. Олардың бір-бірінен бөлек, өз үйлері болады. Тәрбиешінің көрсетуі бойынша екі команда да жаттығулар жасап тұрады. Тәрбиеші «Күн» деп белгі берген кезде, сол топтың балалары үйіне жеткізбей қуып жетулері керек. Қолға түскен балалар қуушылар қатарына қосылады. Сөйтіп, ойын осылайша алма-кезек жүріп отырады. Көп бала ұстаған команда жеңіске жетеді. (дене шынықтыру)	Тақпақ айтып, бір қызды «кемпір» етіп сайлайды. Қалғандары қаз болады. «Кемпір» шетке шығып тұрады, басқа ойыншылар қаздай тізіліп, бірінің соңынан бірі ұстап: Гөк, гөк, көгі көк, Гөк, гөк, көгі гөк. Гөк, гөк, көгі гөк, -деп қаздың жүрісіне еліктей ақырын оң мен солға шайқалып, «кемпірдің» қасына келеді. Бірінші келген балаға беріп: «Жоғалтпандар!»-деп тапсырады. Балалар айнала жүріп, қайтадан қаздай тізіліп «кемпірге» келеді. «Кемпір» Әлгің қайда? Қалды сайда!-деп сұрайды. Балалар бәрі бірдей. Әлгің қайда - Қалды сайда!-деп жауап береді. Олай болса сендердің біріңді алып қаламын, деп «кемпір» балаларға бас салады. Балалар тізбегін жазбай қаша жөнелуі керек. Қолға түскен	залдың екінші шетінде тұрады. «Түлкінің» қимылын жасап әнді «Түлкі» бастайды. Қаздың қимылын жасап, «Қаздар» оған жауап береді. Ән біткенде «аздар» қашады, «Түлкі» қуады. Ұсталған бала «Түлкі» болады. Түлкі: Қаңқ-қаңқ қалың қаз, Қашсаң пана табылмас. Қаздар: Қулықты қой, қу түлкі, Аузыңды жап әрі қаш! Түлкі: Мамыр, мамыр, мамыр қаз, Мамырламай бері бас. Қаздар: Қой, қой, түлкі, сұм түлкі, Балапандар әлі жас. Түлкі: Тыңдамаймын сөзіңді, Ұстап жеймін қане, қаш. (дене шынықтыру)	Бұдан кейін «ит», «қояндарды» қуып ұстауға тырысады. Өзі ұстаған балалардың барлығын итке айналдарды. Сөйтіп барлық қояндар итке айналғанша ойын жалғаса береді. (дене шынықтыру)

	шынықтыру)	біреуін «кемпір» қасына алып қала береді. Ойын барлық балаларды түгел ұстап болғанша қайта жалғаса береді. (дене шынықтыру)	
Серуеннен оралу	Балалардың киімін ретімен шешу, әндерді үйрену, жұмбақтарды шешу, дербес және ойын әрекеті		
Балалардың үйіне қайтуы	Балалардың жетістіктері туралы әңгімелесу, ата-аналардың балаларды тәрбиелеу мен дамыту бойынша сұрақтарына жауап беру, кеңес беру. Кеңес: «Гимнастикамен айналысуға арналған кеңестер»		

**Балалардың жаз мезгіліндегі өмірін және тәрбиесін ұйымдастыру циклограммасы
2023 жыл**

Мектепке дейінгі ұйым: «Ақбота» бөбекжайы» МКҚК

Топ: «Бәйшешек» ересек тобы

Балалардың жасы: 4 жастағы балалар

Жоспардың құрылу кезеңі: 19.06-23.06.2023 жыл

Күн тәртібінің кезеңдері	Дүйсенбі 19.06.2023	Сейсенбі 20.06.2023	Сәрсенбі 21.06.2023	Бейсенбі 22.06.2023	Жұма 23.06.2023
Ата-аналармен әңгімелесу Балаларды қабылдау	Ата-аналармен бала денсаулығы, баланың үйдегі және көшедегі күн тәртібі туралы әңгімелесу. Балаларды қабылдау: таңертеңгі сүзгі, балаларды жақсы көңіл-күймен қарсы алу. Балалар үшін қолайлы жағдай жасау, баланың бүгінгі көңіл – күйі туралы, оны не қызықтыратыны туралы әңгіме, жеке пікір білдіруге баулу Балалармен әңгіме: "Күн, ауа және су – біздің сенімді достарымыз" Мақсаты: балаларды негізгі шынығу құралдары күн, ауада және сумен таныстыру. (сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет)				
Балалардың дербес	Перспективалық жоспарда қойылған міндеттерді іске асыру				

іс-әрекеті (баяу қимылды ойындар, үстел үсті ойындары, бейнелеу әрекеті, эксперимент, кітаптар қарау және өзіне-өзі қызмет ету, тағы басқа іс-әрекеттер)	Құрылыс ойыны: "Бөлмені жабдықтау" Ойынның мақсаты: балалардың логикалық ойлауын дамыту. Материал: қағаз парағы (35 * 45 см), құрылыс жиынтығы, жазықтық геометриялық фигуралар. Ойын барысы. Тәрбиеші балаларға қағаз парағын ұсынады (35*45 см) және бұл қуыршақ бөлмесінің едені екенін айтады, оны кірпішпен (бөлменің қабырғалары) жабдықтауды сұрайды, терезе мен есікке бос орындар қалдырады. Балалар мұны жасағаннан кейін, парақты алып тастап, оны салынған бөлменің жанына қояды. Содан кейін ол геометриялық фигураларды шығарады және оларды қағазға орналастыруды ұсынады, жиһаз бөліктеріне ұқсас	Құрылыс ойыны: "Геометриялық денелер мен фигуралардың арақатынасы" Ойынның мақсаты: балаларды геометриялық фигуралардың суреттері мен конструктордың құрылыс бөлшектерін байланыстыруға үйрету. Материал: геометриялық фигуралар бейнеленген карталар, құрылыс жиынтығы. Ойын барысы. балаларға Геометриялық денелердің суреттерін, содан кейін төменде көрсетілген геометриялық фигураларды қарастыру ұсынылады. Тәрбиеші картада бейнеленген құрылыс бөлшектерін табуды және картаның астында бейнеленген геометриялық фигуралар тәрізді	Құрылыс ойыны: "Лего сыйлықтары" Мақсаты: ойынға деген қызығушылықпен зейінді дамыту. Материалдар: ойын алаңы, ойыншылар саны бойынша балалар, ойын текшесі (бір жағы 1 санымен, екіншісі 2 санымен, үшіншісі 3 санымен, төртінші-крест (қозғалысты өткізіп жіберу)), лего-сыйлықтар. Барысы: балалар ер адамдарды бір-біріне таратады. Оларды ойын алаңына қою, текшені кезекпен алақтыру және адамдарды сағат тілімен жылжыту. Бүкіл шеңберден өткен алғашқы адам жеңеді, ал бала өзіне сыйлық тандайды. Ойын барлық сыйлықтар бөлшектелгенше жалғасады. (Құрастыру)	Құрылыс ойыны: "Бағдаршам" Мақсаты: *бағдаршам сигналдарының мәндерін бекіту; зейінді, есте сақтауды дамыту; Материалдар: Лего кірпіштері қызыл, жасыл, сары. 1-ші нұсқа: тәрбиеші-балалар- "бағдаршам", қалған "автомобильдер". Тәрбиеші көрсетеді қызыл - тоқтайды, сары- дайындалу, жасыл- жүру. 2-ші нұсқа: Бағдаршам мен жаяу жүргіншілер жолды жарыққа жасыл жарыққа ауыстырады. 3-ші нұсқа: Қызыл балалар бөлікті тандап, сары-ғимаратқа бекітеді. жоғары Құрылымды тезірек жасыл-салған команда секіреді. жеңеді. (Құрастыру)	Құрылыс ойыны: «Кімнің командасы тезірек құрастырады?» Мақсаты: командада құруды үйрету, бір-біріне көмектесу; қызығушылықты, зейінді, жылдамдықты, қолдың ұсақ моторикасын дамыту; Материалдар: "Дупло" лего-конструктор жинағы, үлгі. Барысы: балалар екі командаға бөлінеді. Әр командаға үлгі беріледі ғимараттар, мысалы, үй, бөлшектері бірдей машина. Бала бір уақытта бір бөлікті қоса алады. Балалар кезекпен олар үстелге жүгіріп, қажетті бөлікті тандап, ғимаратқа бекітеді. Құрылымды тезірек салған команда жеңеді. (Құрастыру)

	пішіндерді таңдайды (төртбұрыш - дәретхана, тіктөртбұрыш - төсек және т.б.). Тәрбиеші алынған схеманы балалармен бірге қарастырады және кірпішпен қапталған бөлмеде оған "жиһаз" қоюды сұрайды. Жұмыс аяқталғаннан кейін балалар суретті ғимаратпен салыстырады. (Құрастыру)	жақтарын көрсетуді сұрайды. Егер балаларға құрылыс бөлшектерін пайдаланбай геометриялық фигуралар мен денелерді байланыстыруды ұсынса, тапсырма күрделене түседі. (Құрастыру)			
Таңертенгі жаттығу	ТАҢҒЫ ГИМНАСТИКА КЕШЕНІ Затсыз 1. Қолды белге қойып, басты оң жаққа кейін сол жаққа айналдыру. Оң қолды жоғары, сол қолды төмен қойып артқа серпи, кейін орындарымен ауыстыру. 2. Қолды кеуде тұсында ұстап, денені 1-3 оңға кейін 1-3 солға бұру, 4-б.қ.к. 3. Тік тұру, қолды төмен түсіріп. Қолды жоғары көтеріп артқа шалқаюдан, алға иіліп кейін тізе бүгіп отыру. Б.қ.к. 4. Б.қ.: мұнда да солай. Алға төмен иілу, сол жақ аяқтың артынан алақан соғып: «Хлоп» деу, бастапқы қалыпқа оралу. Оң жақ аяғынан шапалақ соғу. 5. Б.қ.: арқаға жату, қолды түзу қою. Оң аяқты жоғары көтеру, аяқтың астынан шапалақ соғып: «Хлоп» деп, бастапқы қалыпқа оралу. астынан шапалақ соғу. 6-8 рет қайталау. 6. Орында кезекпен тізеге шапалақ соғып секіру. Кезектестіріп жәй жүру. (Дене шынықтыру)				
Таңғы ас	Гигиеналық шаралар: Мақсаты: мәдени-гигиеналық дағдыларды қалыптастыру: өздігінен жуыну, тамақтану	Гигиеналық шаралар: Таңғы ас алдында қолдарын жуу, қолды сұрту және орамалды орнына ілу. Көркем сөз: Дымқылдап күнде сен,	Гигиеналық шаралар: Таңғы ас алдында қолдарын жуу, қолды сұрту және орамалды орнына ілу. Көркем сөз: «Қолды таза жуу керек,	Гигиеналық шаралар: Таңғы ас алдында қолдарын жуу, қолды сұрту және орамалды орнына ілу. Көркем сөз: Дымқылдап күнде сен, Қолыңды сүйкесең. Кетіп кір-ыласың,	Гигиеналық шаралар: Таңғы ас алдында қолдарын жуу, қолды сұрту және орамалды орнына ілу. Көркем сөз: Біз білеміз, білеміз, иә, иә,

	алдында, дәретхананы пайдаланғаннан кейін қолды сабынмен жуу. Көркем сөз: Біз білеміз, білеміз, иә, иә, Су қайда шашырайды. Шығыңыз, су ханшайымы, Біз жуынуға келдік! Біз көңілді, Қолымызды жуамыз! (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет) Тамақтану Көркем сөз: Мен түскі асты өзім жеймін. Мен аузымды ашамын! Күш болу үшін, Бізге сорпа пісірді. (өз орнын білу, дұрыс отыру, ас ішу құралдарын дұрыс ұстау, тамақтану мәдениетін қалыптастыру, тамақ ішкенде сөйлемей,	Қолыңды сүйкесең. Кетіп кір-ыласың, Тап-таза боласың. (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет) Тамақтану (өз орнын білу, дұрыс отыру, ас ішу құралдарын дұрыс ұстау, тамақтану мәдениетін қалыптастыру, тамақ ішкенде сөйлемей, тамақтанып болғаннан кейін алғыс айту)	Жендер суланбайды. Кім жеңін түрмейді, Ол су алмайды» - Қолды жуады, жуады. Содан кейін тәрбиеші сабынды алып, айтады: «Қызғылт, хош иісті, Оны көпіртіңіз және сіз таза боласыз» - Сабындайды, көпіртеді және сабынды сумен жуады. - бетті сумен сулайды, сабындайды және жуады. - сүлгі алып, бетін сулап, қуыршақтың қолын сүртіп, сөйлейді: «Енді мұрын таза, Иегі таза Және көздер жарқырайды – Көңілді көрінеді!» (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет) Тамақтану (өз орнын білу, дұрыс отыру, ас ішу құралдарын дұрыс ұстау, тамақтану мәдениетін	Тап-таза боласың. (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет) Тамақтану Көркем сөз: Біз анам үшін бір қасық жейміз, әкем үшін бір қасық жейміз, Ит пен мысық үшін, Торғай Терезені қағып тұр, Маған қасық беріңіз... Түскі ас аяқталды. (өз орнын білу, дұрыс отыру, ас ішу құралдарын дұрыс ұстау, тамақтану мәдениетін қалыптастыру, тамақ ішкенде сөйлемей, тамақтанып болғаннан кейін алғыс айту)	Су қайда шашырайды. Шығыңыз, су ханшайымы, Біз жуынуға келдік! Біз көңілді, Қолымызды жуамыз! (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет) Тамақтану Көркем сөз: Міне, маған қасық бұршақ сорпасын алып келеді, Ал котлетті тікелей аузына шанышқы салып береді. (Сөйлеуді дамыту) (өз орнын білу, дұрыс отыру, ас ішу құралдарын дұрыс ұстау, тамақтану мәдениетін қалыптастыру, тамақ ішкенде сөйлемей, тамақтанып болғаннан кейін алғыс айту)

	тамақтанып болғаннан кейін алғыс айту)		қалыптастыру, тамақ ішкенде сөйлемей, тамақтанып болғаннан кейін алғыс айту)		
Ұйымдастырыл- ған іс-әрекетке дайындық	Балалар әсерлерімен бөлісу, жаңалықтарды білу, бірлескен жоспарларды, мәселелерді талқылау, қызығушылықтары бойынша әрекет түрін таңдау, ережелер туралы келісу және т. б. (сөйлеуді дамыту) Ұйымдастырылған іс-әрекет тақырыбына сай жұмбақтар жасыру. Жаттаған тақпақты есіне түсіріп, қайталап айту.				
	Санамақ Санайық жаңаша Бір, екі, үш! Желбіре жалауша, Достықта біздің күш. Оң қолымда бес саусақ, Сол қолымда бес саусақ. Оларды атап шақырар, Әрқайсысының аты бар. Бас бармақ, Балаң үйрек, Ортан терек, Шылдыр шүмек, Кішкене бөбек. (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет)	«Қомағай» саусақ жаттығуы. Әр қатысушы бет орамалдың ұшынан ұстайдыда біртіндеп жұдырығына жинайды. Бұл кезде баланың екінші қолы көмектеспеуі керек. Қарным менің қомағай Бәрін-бәрін жұтады. Қомағайдың қарны енді Сусиырдай болып кетті. (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет)	«Шынжыр» Оң және сол қолдағы басбармақпен баланүйрек саусақтары түйісіп, жүзіктер секілді айқасып, шынжыр жасайды. Саусақтар шынжыр болады, Үзілмейді тартсаң да. (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет)	Санамақ «Кел, санайық санамақ, (Бала қозғалыстарды қайталайды) Саусақтарға қарап ап. (Балаға қарама-қарсы отырып, тәрбиеші ортан терек, Басбармақ, балан үйрек, көрсетіп отырады, қолдарды құлыпқа ұқсатып Шылдыр шүмек түйеді) Кішкене бөбек.» (Саусақтарын кезек- кезек создыра көрсетіп) (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет)	Мысық Пеш түбінде мысық отыр, (Басбармақ, ортантерек, шылдыршүмек үшеуі жұмылады) Екі көзін қысып отыр. (Ортантерек пен кішкене бөбек көздері боп саусақтарды қимылдатады) Тышқан етін жегісі кеп, (Басбармақ, ортантере к, шылдыршүмек Тісі оның қышып отыр. үшеуі бір-бірін қашай қозғалтады) (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет)
Мектепке дейінгі ұйымның кестесі бойынша ұйымдастырыл- ған іс-әрекет	Дидактикалық ойын: «Сіз картоптың қалай өсетінін білесіз бе?» Мақсаты: балаларды картоп отырғызумен,	Дене шынықтыру (Спорт нұсқаушысының жоспарына сәйкес) Дидактикалық ойын "Біл, ата"	Дене шынықтыру (Спорт нұсқаушысының жоспарына сәйкес) Дидактикалық ойын:	Музыка Тақырыбы: «Жемістер мен көкөністер» Ән тыңдау: «Жемістер мен көкөністер» Г. Абдрахманова Әнді айта жүріп, балаларды қимылдауға	Дидактикалық ойын: " Балықты құйрығынан біл" Мақсаты: балаларды балықты құйрығымен тануға үйрету. Бөгде

	өсірумен, жинаумен таныстыру. Шығу тарихымен таныстыру. Карточкаларды жердегі картоп түйнектерінің даму ретімен орналастыруды үйреніңіз. Ойлауды, визуалды есте сақтауды дамыту. Ойын ережелері: мұғалімнің әңгімесін мұқият тыңдау, карточкаларды дұрыс ретпен орналастыру, қиын жолдастарға көмектесу. Ойын әрекеттері: карталарды ашу. Ойын барысы: тәрбиеші балаларға картоптың шығу тарихы туралы айтады. "Екі мың жыл бұрын Оңтүстік Американың тұрғындары Перу тау бөктерінде картоп өсірді. 1565 жылы испандықтар	Мақсаты: балаларды жануарлардың аттарына үйрету, тапсырмаға сәйкес суретті тез табу. Сыртқы түрі, не жейтіні, қайда тұратыны туралы айту. Есте сақтау, сөйлеу, визуалды қабылдауды дамыту. Ойын ережелері: тәрбиешінің сигналы бойынша әрекет ету. Ойын әрекеттері: бірдей суреттерді іздеу. Ойын барысы: Тәрбиеші балалар тобына тапсырма береді, үстелде жатқан карточкалардың арасынан белгілі бір жануарды табыңыз. Сұрақтарға жауап беру: "бұл кім? Ол қайда тұрады? Ол не жейді?" Ойынның нәтижесі: дұрыс және толық жауап үшін балалар фишкалар алады. (Қоршаған ортамен таныстыру) «Жүк көлігі» Мақсаты: Ермексазды бетіне жағуды үйренуді	"Гүл дүкені" Мақсаты: бөлме өсімдіктерін сипаттау, олардың маңызды белгілерін табу, өсімдікті сипаттау арқылы тану дағдыларын жетілдіру. Ақылдылықты, белсенділікті және ойлаудың тәуелсіздігін дамыту. Дүкендегі мінез-құлық ережелері туралы білімді бекіту. Ойын ережелері: сатушы гүлді сатады, егер сатып алушы бұл туралы жақсы айтқан болса. Ойын әрекеттері: сатушыны санау; өсімдіктің сипаттамасы, болжау. Ойын барысы: Тәрбиеші жаңа дүкен ашылғанын айтады. Мұнда қанша гүл бар. Оларды не сатып алу керек, сен бір шартты орындауың керек: гүлді атама, бірақ оны сипатта. Сипаттамаға сәйкес, сатушы сен қандай гүл сатып алғың келетінін болжайды және оны саған сатады. Сатушы санауышпен таңдалады.	үйрету. Дидактикалық ойын: «Жемістер мен көкөністерді ажырат» Дидактикалық ойын: "Не туралы айтатынымды тап" Мақсаты: балаларды аквариум балықтарын тануға тән белгілерді сипаттауға үйрету. Есту зейінін, есте сақтау қабілетін дамыту. Жолдастармен ойнауға деген ұмтылысты тәрбиелеу. Ойын ережелері: жұмбақты өз бетінше шешуге кедергі жасамаңыз. Тәрбиешіні мұқият тыңда. Ойын әрекеттері: болжау, осы балықтың суреті бар картаны таңдау. Ойын барысы: Тәрбиеші үй жануарлары дүкенінен аквариумға балық сатып алғанын айтады. Ол қандай балық сатып алды, балалар шешуі керек. Содан кейін тәрбиеші балықтың сыртқы түрін сипаттайды, оның сипаттамалық ерекшеліктерін көрсетеді. Балалар атайды. Тәрбиеші	адамның назарын аудармай, белгілі бір мақсатты есте сақтау қабілетін дамыту. Дене бөліктерінің мақсатын өз бетінше бөліп, оларды сөзбен анықтау. Сөйлеуді, зейінді, есту анализаторын дамыту. Табиғи бұрыштың тұрғындарына қамқорлық жасауға тәрбиелеу. Ойын ережелері: айналмалы үстел ойынға қатысушыларға кезек-кезек беріледі. Сөздерді бірге айту көрсеткіге картаны таңдауға көмектеседі. Көрсеткіні айналдырған адам оны «Тоқта!». Ойын әрекеттері: сөздерді айту, көрсеткіні айналдыру. Ойын барысы: карточкалар үстелге қойылады, тәрбиеші балықтардың тек құйрықтарын жасырғанын айтады. Құйрығы көрінген балықты біліп, атау керек. Таңдалған

	Еуропаға таңғажайып өсімдік әкелді. Бірақ алдымен онымен не істеуге болатынын ешкім білмеді. Картоп ерекше, бұрын-соңды болмаған гүлдер үшін бағаланды. Кавалерлер картоптың гүлдерін асыл ханымдарға берді, олар оларды бал көйлектеріне байлады. Содан кейін ғана бұл өсімдіктің түйнектерін жеуге болатыны белгілі болды. Бірақ картопты әр бақшаға отырғызуға уақыт қажет болды. Қазіргі уақытта картоп отырғызылып, машиналардың көмегімен қазылады. Сол машиналар оны сұрыптайды. Картоптың жеке сорттары крахмал жасауға барады, одан кейін біз	жалғастыру, түсін таңдау. Балаларда жүк көлігін сылақ бейнесінде жеткізуге деген ұмтылысты ояту. Ермексазбен мұқият жұмыс істеуді үйрену. Материал: клеенкалар, ермексаз, стектер, майлықтар. (Мүсіндеу)	Ойынның нәтижесі: көбірек гүл сатып алған адам жеңеді. (Қоршаған ортамен таныстыру) "Қалағаныңды мүсінде" Мақсаты: еркіндік пен шығармашылықты дамытуды жалғастыру, өз ниеті бойынша бейнелер жасау мүмкіндігін дамыту. Мүсіндеудің әртүрлі әдістерін бекіту. Материал: клеенкалар, ермексаз, стектер, майлықтар. (Мүсіндеу)	балықтар бейнеленген карточкаларды қояды және олар талқыланған картаны таңдайды. (Қоршаған ортамен таныстыру) "Кішкентай Қонжық оның тостағанынан бәрі жегенін қалай көрді" Мақсаты: мүсіндеуде ертегі бейнесін жасауды үйрету. Бөлшектердің пішінін, олардың салыстырмалы мөлшерін, бір-біріне қатысты орналасуын бере отырып, аюдың фигурасын мүсіндеуге үйрету. Мәнерлі бейнеге жеткізу. Материал: клеенкалар, ермексаз, стектер, майлықтар. (Мүсіндеу)	бала жебені айналдырады, барлығы хормен бірге: "жебе, жебе, айналдыр. Барлық карталарға көрін. Саған қандай құйрық көрінсе, бізге тез көрсет. Тоқта!" Көрсеткі көрсететін картаны балалар кейінге қалдырады және болжайды. Ойынның нәтижесі: дұрыс жауап үшін балалар фишка алады. (Қоршаған ортамен таныстыру) «Қауырсынды, түкті, тікенді» Мақсаты: көркем материалдармен тәжірибе жасау жануарлар денесінің құрылымын беру үшін пластикалық материалдармен және көркем құралдармен тәжірибе жасауға қызығушылық тудырады. Материал: клеенкалар, ермексаз, стектер, майлықтар.

	желе мен тұздықтарды дайындаймыз". Осы оқиғадан кейін мұғалім балаларды картоптың даму кезеңдерімен таныстырады (суреттерді көрсетеді). Содан кейін ол үстелдегі суреттерді араластырады және балаларға картаны таңдауды түсіндіре отырып, тақтаға тізбек қояды ұсынады. Ойынның нәтижесі: белсенді балаларды тәрбиеші көтермелейді. (Қо ршаған ортамен таныстыру) «Ақ лақ» Мақсаты:бағанды илектеу, оны бүгу және екі ұшынан стекпен кесу әдісін қолдану. Материал: клеенкалар, ермексаз, стектер, майлықтар. (Мүсіндеу)				(Мүсіндеу)

Серуенге дайындық	Өз-өзіне қызмет көрсету дағдыларын қалыптастыру. Киінудің бірізділік алгоритмін бекіту. Бір-біріне көмек көрсету (<i>тәрбиешінің және белсенді балалардың көмегі</i>), серуенге мотивация (<i>мазмұны, проблемалық жағдаяттар</i>), көркем сөзбен ынталандыру (<i>мақал-мәтелдер, жаңылпаштар, жұмбақтар, өлеңдер</i>). Көтеріңкі көңіл-күй сыйлау. Жұмбақ: Аласа тал, Тамаша тал. Самсап тұр алмасы. Ол алқызыл,қанқызыл, Боялғанша, алмашы! (Қызанақ)				
Серуен	1) Балалардың денсаулығын нығайту, қимыл-қозғалыс белсенділіктерін арттыру (<i>қимылды дидактикалық ойындар, ережелері бар қимылды ойындар, ойын жаттығулары, жарыстар, ұлттық ойындар және басқа</i>). Көтеріңкі көңіл-күй сыйлау. Балалардың танымдық қызығушылықтарын дамыту. Мақсатты серуендер, танымдық әңгімелер, бақылаулар, табиғатты бақылау тәсілдерін көрсету, сенсорлық бақшадағы тәжірибелер. Балалардың шынайы өмірді көркем-эстетикалық қабылдауын қалыптастыру. Аумақтық кеңістікте немесе оның сыртында табиғатты тамашалау. Сенсорлық бақшада тірі және өлі табиғат нысандарын, табиғат құбылыстарын бақылау. Балалардың дербес шығармашылық әрекетіне мүмкіндік беру. 2) Еңбекке баулу үшін балабақша ауласында баланың қызығушылығын оятатын кеңістік құру. Балаға ересектердің еңбек етуін бақылату және оларға көмектесуге, бірлесіп жұмыс істеуге тарту. Балалардың ойын, идеясын жүзеге асыру. Серуенге алып шыққан заттарымен ойнату. 3) Музыка жетекшісі мен дене шынықтыру нұсқаушының жоспары бойынша жүргізілетін шаралар немесе бірлескен жұмыстар				
Серуен Мезгіл: Жаз Көлік түрлерін бақылау. Мақсаты: Балаларға көлік туралы жалпы мағлұмат беру. Көлік түрлерімен таныстыру. Балалар қандай көлік түрлерін білесіңдер? Сендерде қандай көлік түрлері бар? Және де жеңіл көліктер, ауыр көліктер болып	Серуен Мезгіл: Жаз Түймедақ гүлін бақылау. Мақсаты: Түймедақ гүлінің басқа гүлдердің ерекшелігін бақылау. Басқа гүлдермен салыстыру. Балалар, түймедақ гүлін білесіңдер ме? Түймедақ гүлінің бейнесі қалай? Түймедақ гүлінің ортасы күннің көзі сияқты сары әрі дөңгелек болады.	Серуен Мезгіл: Жаз Жаңбырды бақылау. Мақсаты: Балаларға жаңбыр қайдан және қалай пайда болатынын түсіндіру. Сендер аспанда не жасасу. Көріп тұрсыңдар? Олар неге ұқсайды? Олар неге жылжып жатыр? Жаңбыр бізге не үшін қажет? Жаңбыр қандай? Жаңбыр жауғанда не болады? Жаңбыр қай мезгілде	Серуен Мезгіл: Жаз. Табиғат әсемдігін бақылау. Мақсаты: Балабақша айналасындағы ең көрікті жерді таңдап, бақылау. Табиғаттың сұлу көркіне балалардың қызығушылық сезімдерін арттыру. Табиғат байлығын қорғауға тәрбиелеу. Әр жыл мезгіліне қарай табиғаттың өз сұлулығы, әсемдігі болатынын айтып түсіндіру.	Серуен Мезгіл: Жаз. Ағашты бақылау. Мақсаты: Ағаш туралы мағлұмат беру. Ағаштардың жыл мезгіліне байланысты құбылыстарын түсіндіру. Ағаш қандай? Ағаштар бізге не үшін қажет? Ағаштар қай мезгілде көктейді? Ағаштардың бізге қандай пайдасы бар? Ағаштардың түсі өзгере ме?	

бөлінеді. Жеңіл көліктерге; кішкене машиналар; Ауыр көлік түрлеріне: үлкен машиналар жатады. Мысалы: трактор, комбайн, камаз, маз, касемсот. Сонымен қатар әуе жолымен жүретін көліктер де бар. Оларға: ұшақ, тік ұшақ, зымыран т. б жатады. Оларға керектенетін жанармайлар: бензин, соляркалармен т. б сол сияқты. (Қоршаған ортамен таныстыру) Тақпақ жаттау: «Тракторшы» - Папа, мен де тракторшы, Моторымды бұрап берші; Кәне, келші жәрдем ет, деп,- Оталғышты тарттым ептеп. Тракторым тыр - тырлады,	Ал, күлтешелері ақ, сары әрі екі жолмен орналасып келеді. Және күй талғамайды, кез келген жерде өсе береді. (Қоршаған ортамен таныстыру) Тақпақ жаттау: Үзіп алсаң сен бір гүл, Үзіп алсам мен бір гүл, Не қалады сиқынан, Қызыл - жасыл жерден бұл? Жайнап өсіп далада, Көздің жауын ала ма. Бірде - бірін жұлғызба, Қасындағы балаға. (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет) Қимылды ойын: «Бояулар» Мақсаты: Ойынның шартын бұзбай аяғына дейін ойнауға үйрету. Ептілікке тәрбиелеу. Ойын шарты: Сатушы бояуларды түгендейді, түстерге бөледі. Ал бояулар өз түстерін есте сақтаулары керек. Сатып алушы келіп: сәлематсыз ба? сіз бояу сатасыз ба? Сатушы: сізге қандай түс керек? Саудагер: маған ақ түс керек десе, ақ түсті бояу қашуы керек. Ал	жауады? (Қоршаған ортамен таныстыру) Көркем сөз: Жау, жау жаңбыр, Жау жаңбыр. Арық суы мол болсын! Жауған жерің шөп болсын. (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет) Қимылды ойын: «Соқыр Мақсаты: Балаларды шапшаңдыққа тәрбиелеу. Дене бұлшық етін дамыту. Ойын шартын бұзбай ойнауға үйрету. Ойынға керекті құралдар: Көз байлайтын орамал. Ойынның шарты: Балалардың арасынан санамақ арқылы бір бала таңдалып алынады. Оның көзін орамалмен байлайды да, беске айналдырады. Сөйтіп, соқыр теке Басқа балаларды ұстауға кіріседі. Егер соқыр теке балалардың біреуін ұстап алса, сол бала соқыр теке болады. Сондықтан балалар	Бағыттаушы сұрақтар қою арқылы «Тірі және өлі»табиғаттың өзара байланысын түсінулеріне көмектеседі. Шөптің қырауы, жапырақтардың түсуі(күзде) ағаштардың бұтақтары, үйлердің шатырларын, айналаны ақ қар жапқан (қыста) жер көгереді (көктем) айнала қызыл - жасыл гүл, аспан шайдай ашық (жазда) Неге осы жерді не үшін ең көрікті жер деп ойлайсындар? (Қоршаған ортамен таныстыру) Тақпақты жаттау: Жаз келіпті дегенше, Алма пісіпті дегейсің. Бақшамызда ендеше, Алма теру көбейсін. Жұмбақ шешу: Қайнамай піскен, Асықпай түскен. (жеміс - жидек) (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет) Қимылды ойын: «Қуып жет» Мақсаты: Балаларды жылдамдыққа, шапшаңдыққа тәрбиелеу. Ойын шарты: Балалар екі топқа бөлініп, бір - бірінің	Ағаштардың өсуі үшін не қажет? Ағаштың 300 - ден астам түрі бар. Ағаштар көбінесе көп жылдық болып келеді. Ағаштар көміртегін сіңіріп, от - тегін бөліп шығарады. (Қоршаған ортамен таныстыру) Көркем сөз: Көгілдір аспан да, Көк сенгір тастар да Құлпырып жайнайды, Мамыр гүлін ашқанда. Қымыздық теремін, Көп қызық көремін. Апама сәукеле Гүлдерден өремін. (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет) Қимылды ұлттық ойын: «Арқан тарту» Мақсаты: Ұлттық ойынды жаңғырту, ойынға деген қызығушылықтарын арттыру. Ойын шартын бұзбай ойнауға үйрету. Ойын шарты: Балалар екі топқа бөлініп, арқанның екі ұшынан ұстап, белгіленген меже бойынша күш сынасып тартысады. Берілген межеден

Түтін шықты саудагер қашқан түсті бұркылдады; ұстап алса ол түс Сонша болмай саудагерде қалады. гүрілдеттім Егер ұстай алмаса ол Жер жыртуға бояу дүкенге келіп жүріп кеттім. басқа түс болып қайта (Сөйлеуді дамыту сатылады. және көркем (Дене шынықтыру) әдебиет) Қимылды ойын: Еңбек: Гүлдерді «Аққу - қаздар» суарып, топырақтарын Мақсаты: Ойын қопсыту. шартын бұзбай Мақсаты: ойнауға Еңбекқорлыққа дағдыландыру. тәрбиелеу. Сөйлеу, ойлау Қажетті құралдар: қабілеттерін күрекше, қолғап. дамыту. Ойын шарты: Құшы құстарды жем жеуге босатады да, былай дейді: - Аққу – қаздар, жем жедіңдер ме? - Су іштіңдер ме? - Құстар жауап береді. Балалардың ішінен бірін қасқыр етіп сайлайды. Құшы: Сақ болыңдар, аш қасқыр! келеді - деп дауыстайды. Аққу - қаздар иелеріне қарай ұшулары керек. Ал, аш қасқыр	соқыр текеге қолдарынан ұстап, ұсталмауға тырысады. «Айгөлек» әуенін айта Солай ойын жалғасын келе: Айгөлек - ау, айгөлек, (Дене шынықтыру) Айдың жүзі дөңгелек, Еңбек: Ауланы Осы топтың ішінен, қоқыстардан тазарту. Анар атты қыз Мақсаты: Бір - біріне (Асан атты ұл) керек - көмектесіп, еңбектену деп шақырады. дағдыларын Анар күш жинай жүгіре қалыптастыру. барып, қолдарын үзіп өту Керекті құралдар: керек. Қалақша, қолғап, Қолдарын үзе алмаса, сол шелектер. топта қалады. Үзіп қашып кетсе, екі топтың қай біреуі, қуып жетіп ұстау керек. Өзінің тобының балалары ұстап алса өз тобына қайтадан келеді. Олай болса, бұл баланың яғни шапшандығын, күштілігін аңғарамыз. (Дене шынықтыру) Еңбек: Ауланы сыпыру. Мақсаты: Ұқыптылыққа, жинақылыққа үйрету. Керекті құралдар: Сыпырғыш, күрекше, қорапша.	асып кеткен топ жеңіледі. Оларды өздеріне тартып алған топ мәреге жетеді. Сөйтіп ойын кезекпен жалғасын табады. (Дене шынықтыру) Еңбек: Ағаштарға су күю, арам шөптерін жұлу. Мақсаты: Ағаштарға қамқорлық көрсетуге баулу. (су күю, бұтақтарын сындырмауға үйрету) Керекті құралдар: Күрек, шелек, су.

	болса құстарды ұстап алып жеуге тырысады. Ұсталған аққу - қаздар, қасқырға көмектеседі. Сөйтіп аққу - қаздар азайып, біткенше ойын жалғасады. (Дене шынықтыру) Еңбек: Үйдегі көліктерін жуу. Мақсаты: Ата - аналарына қолқабыстарын тигіздіре отырып, жинақы болуға тәрбиелеу. Керекті құралдар: Көлік жууға арналған сұйық сабын, шүберек.				
Серуеннен оралу	Балалардың реттілікпен шешінуі, жұмбақтар шешу, өлеңдер, әндер жаңылтпаштар, санамақтар және т.б. жаттау Киімді белгілі бір тәртіппен шешу және кию дағдыларын үйрету: - Түймелерді ретумен ағытамыз. - Көйлек, шалбарды шешеміз, ақырын іліп қоямыз. - Көйлекті шешіп, оны шалбарға, шортиға қосып іліп қоямыз. - Аяқ киімді шешіп, екінші аяқ киімді киеміз. - Колготкаларды шешіп, көйлекке қосып іліп қоямыз. (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет)				
Түскі ас	Гигиеналық шаралар:Түскі ас алдында гигиеналық шараларды орындау: қолды дұрыс жуу, өз орамалының орнын білу, қолды дұрыс сүрту, орамалды ілу көркем сөз қолдану: «Сылдырлайды мөлдір су, Мөлдір суға қолыңды жу» Кезекшілердің жұмысы: (асхана құралдарын, майлықтарды үстелге қою)				

	Тамақтану (өз орнын білу, дұрыс отыру, асхана құралдарын дұрыс ұстай білу, ұқыпты тамақтану, сөйлеспеу, алғыс айту) (мәдени-гигиеналық дағдылар, өзіне-өзі қызмет ету, еңбек әрекеті) «Қонжыққа қасықты қалай ұстауды үйретеміз».(Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет)
Күндізгі ұйқы	Тамақтан соң ауыздарын сумен шаюды қалыптастыру. Киім түймелерін, сырмаларын өздігінше ағыту. Киімдерін ұқыпты орындыққа іліп (немесе арнайы сөреге) қоюды, өз төсек орнын тауып жатуды үйрету. Ұйқы кезінде бала басына көрпені жауып, мұрнын жастыққа көміп тастамауын, жастықта баланың денесі емес, тек басы жатуын қадағалау. (өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ моториканы дамыту). Әлди Мақсаты: бала ағзасының физиологиялық тепе-теңдігін қалпына келтіру. Әлди, әлди, әлди-ай, Балалар ұйықтап жатыр. Төменгі төсекке, Балалар тыныш ұйықтайды, Мен ән саламын! Балалардың тыныш ұйықтауы үшін жайы баяу музыка тыңдау. «Әлди» Ж.Байырбекова (Музыка)
Біртіндеп ұйқыдан ояту, сауықтыру шаралары	Түскі ұйқыдан кейінгі сауықтыру шаралары (дене жаттығулары), ауа, су емшаралары, жалпақ табандылықты болдырмау үшін түйіршікті және жұмсақ жолақшалармен жүру (дене белсенділігі). «Әтеш» Музыка әуенімен әтеш бейнесіне еніп тәрбиеші кіреді: Ку - ка - ри - ку, ку - ка - ри - ку, ку - ка - ри - ку. Балапандарым кәне ұйқыдан тұрайық. Түс мезгілі, түс мезгілі. Балапандар ұйқыға кірісті. Балапандар көреді түсті, Ғажайып сиқырлы әлемді. Балалар ұйқыдан оянады. Тәрбиеші: Көзімізді ашайық, Бойымызды жазайық. Қолымызды созайық, Жаттығулар жасайық. Жалпы жетілдіру жаттығуы: 1. Балалар төсекте жатып, бастарын оңға, солға бұрады. 2. Балалар төсекте жатып, қолды екі жаққа созу, жұдырықтап жұму. 3. Балалар төсекте жатып, велосипед тебу. 4. Қолтырауын болып, бір қырынан төсек үстінде аяқ - қолды созу. 5. Балалар төсекте отырып, бір - біріне қарап сәлемдесу. Тәрбиеші: Балалар кәне шеңбер құрайық.

	Тыныс алу жаттығуы: Ку - ка - ру, ку - ка - ри – ку, ку - ка - ри - ку. Табанды шынықтыру массаждары: 1.«Балапандар серуенге шықты» шик - шик - шик. 2. Табанға арналған денсаулық кілемшелерімен жүру. 3. Ілгекті жолмен жүру. 4. Тастардың үстерімен жүру. 5. Кіргі тікенектеріне ұқсас төсеніштермен жүру. 6. Табандар арқылы жүру. Балалар енді беті - қолымызды жылы сумен жуып, сүлгімен сүртінейік. Балалар кәне жарты шеңберге тұрайық. Қол ұстасып тұрайық, Шеңберді біз құрайық. Көріскенше күн жақсы, Сау - саламат болайық.(дене шынықтыру). Киімдерін реттілікпен өздігінен киіну. Түймелерін қадау, сырмаларын сыру, аяқ киімдерін дұрыс киюді үйрету. Қыз балаларды шаштарын тарауға үйрету (өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ моториканы дамыту). Қолдарын жуу, құрғатып сүрту, сүлгіні өз орнына іліп қоюды үйрету Шомылған баланы, Аймалап алады. Сүртеді қолыңды, Сүртеді жоныңды.(Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет)				
Бесін ас	Гигиеналық шараларды орындау (мәдени-гигиеналық дағдылар). Балалардың назарын тағамға аудару, мәдениетті тамақтануға баулу Ас мәзірімен таныстыру. Бір-біріне кедергі жасамай мәдениетті отыруға баулу, балалардың назарын тағамға аудару. «Бата» Дастарханыңа береке берсін, Бастарыңа мереке берсін, Астарыңа адалдық берсін, Бастарыңа амандық берсін, Дендеріңе саулық берсін! Әумин!(Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет)				
Балалардың дербес іс-әрекеті	«Көкөніс бақшасында не піседі?» Мақсаты:	«Саңырауқұлақтар» пуантилизм техникасында салу. Мақсаты:	«Көк және қызыл құстар» Мақсаты: Балаларды суретте	"Құстар ұшады" Мақсаты: Суретте өмірден қарапайым сюжетті	"Еркін жұмыс" Мақсаты: Балалардың сурет мазмұнын ойластыру

Көкөністердің пішінін, түсін және сипаттамалық ерекшеліктерін суретте беруге үйрету; суреттің құрамымен жұмыс істеу – заттарды қағаздың бүкіл парағына біркелкі орналастыру, олардың арасында аздап бос орын қалдыру, заттар үшін берілген қағаз парағының мөлшеріне сәйкес келетін шаманы табу; қылқаламды тегіс ұстап, нысандарды кең дөңгелек сызықтармен бояу. Тәрбиешіде көкөністердің суреттері бар тақырыптық суреттер, үш сурет – шеңберге көкөністер салынған, олардың екеуі дұрыс емес композициямен (бірінде көкөністер тым кішкентай және бір – бірінен,	Затты парақтың ортасына қоюды, дөрекі болуды, заттың бүкіл кеңістігін нүктелермен толтыруды, жапырақтың төменгі жағындағы шөпті бейнелеуді үйренуді жалғастыру. Дәстүрлі емес сурет салу техникасымен таныстыру - "пуантилизм", шөпті щеткамен бояйды, оны бүкіл қадалармен қағаз парағына жағады. Ормандағы мінез-құлық ережелері туралы түсінік қалыптастыру. Балалардың танымдық қызығушылығын арттыру. Табиғатқа ұқыпты қарауға тәрбиелеу. Материал: Қағаз, қарапайым қарындаш, гуашь, су банкалары, майлықтар. (Сурет салу) «Қоян» Мақсаты: қолдың ұсақ	поэтикалық бейнені жеткізуге, тиісті түс схемасын таңдауға, құстарды қағазға әдемі орналастыруға үйрету. Акварельмен сурет салу, қылқалам мен бояуларды дұрыс қолдану қабілетін бекіту. Бейнелі, эстетикалық қабылдауды, бейнелі түсініктерді дамыту. Материал: Қағаз сұр немесе басқа ашық түсті, гуашь немесе акварель бояуы, щеткалар, палитра, су құтысы, майлық (әр балаға). (Сурет салу) "Мысық" Мақсаты: Балаларды мысық жасаудың қарапайым формасымен таныстыру, негізгі формадан шаршы, сызықтарды дұрыс бүктеу және тегістеу мүмкіндігі. Осы тақырып бойынша иллюстрацияларды	көрсетуге үйрету; табиғи құбылыстың түсін жеткізу, құстардың контурын ажырамас жолмен көбейту, құстың пішінін, құрылымын және пропорцияларын талдауға үйретуді жалғастыру. Сурет салу ретін анықтау. Ұшу кезінде қанаттардың пішінінің өзгеруін жіберу. Сурет салудың әртүрлі әдістерін қолдануға үйрету. Әр түрлі элементтерді салу үшін щетканы дұрыс таңдау қабілетін бекіту. Түс сезімін дамыту. Материал: Акварель, гуашь, көбік губка, № 10 қылшық щетка, № 6 пони, № 3 синтетика, А4 парағы, майлықтар, су шыныаяқтары. (Сурет салу) "Көгершіндер" Мақсаты: Балаларды көгершін жасаудың қарапайым формасымен таныстыру, негізгі формадан шаршы, сызықтарды дұрыс бүктеу және	және идеяны соңына дейін жеткізу қабілетін дамыту. Акварельмен сурет салуды жалғастыру. Шығармашылықты, бейнелі идеяларды дамыту. Өз жұмыстарын қарастыру, қызықты бейнелерді бөліп көрсету, жұмыстарды бағалау қабілетін қалыптастыруды жалғастыру. Материал: Таңдау үшін әр түрлі форматтағы ақ қағаз, акварель, бояғыштар, щеткалар, су құтысы, майлық (әр балаға). (Сурет салу) "Көйлек және галстук" Мақсаты: Өз қолымен қағаздан қолөнер жасауды үйрену. * Баланың ұсақ моторикасын, зейінін, шығармашылығы мен қиялын дамыту. * Оригамимен жұмыс істеу дағдыларын жетілдіру.

	екіншісінде-керісінше). Материал. Пейзаж парағының жартысы, түрлі түсті пішіндер, түрлі-түсті қарындаштар. (Сурет салу) «Бақа» Мақсаты: Бақа жасау кезінде қағаздың түсін еркін таңдауда жаттығу; аппликациямен қолөнерді сәндік безендіру әдістерін үйрету; табандылыққа, дәлдікке тәрбиелеу. Материал: Жасыл түсті екі жақты оригами қағазы, фломастер. (Жапсыру)	моторикасын дамыту. Балалардың қағаз парағын әртүрлі бағытта, әртүрлі тәсілдермен бүктеу қабілетін қалыптастыру. Сындарлы ойлауды, шығармашылық қиялды, көркемдік талғамды дамыту. "Қоян" туралы әңгіме, иллюстрациялар, жұмбақтар. Балалар шығармашылығының өнімін жасау. Оригамиді кезең-кезеңімен орындау. Материал: АҚ және сұр түсті екі жақты қағаз, қайшы, схема, фломастер (Жапсыру)	көрсету, оқу құралын үйрену. Мысық жасаудың бастапқы кезеңі. Материал: Түрлі түсті тоналды қағаз, қарапайым қарындаш, фломастер. (Жапсыру)	тегістеу мүмкіндігі. Осы тақырып бойынша иллюстрацияларды көрсетіңіз, оқу құралын үйрену. Көгершін жасаудың бастапқы кезеңі. Материал: Түрлі түсті тоналды қағаз, қарапайым қарындаш, фломастер(Жапсыру)	Балалар шығармашылығының өнімін жасау, тәрбиешіні кезең-кезеңімен орындау. Көйлекті безендіру. Материал: • 13x21 түсті қағаз (көйлек үшін), 3x6 (галстук үшін); * қайшы; * түсті картонның жартысы; * PVA желімі; (Жапсыру)
Тәрбиеші мен баланың еркін қызметі	Балалардың қызығушылықтарын мақсатты ойын арқылы, танымдық-зерттеушілік жұмыс, музыкалық-көркем образ, қимыл-қозғалыс, коммуникативтік байланыс, оқыту, еңбекке баулу арқылы дамыту <i>(оның ішінде өңірлік ерекшелікті ескерумен)</i>. Балалардың ойы мен идеяларын ескеру арқылы олардың қабілеттерін ашуға мүмкіндік беру. «Балықшылар» картотека №5 Ойынның мақсаты: Балаларды балықшылардың еңбегімен таныстыра отырып, еңбек құралдарымен және оларды қалай пайдаланатынын білгізу. Қажетті атрибуттар: ау, қармақ, балықтар.				

Серуенге дайындық	Серуенге қызығушылықты арттыру. Балалардың реттілікпен киінуі, серуенге шығу, топтық ережелерді қайталау. «Киімді қалай киюге болады?» әңгіме Киімдердің тазалығын сақтау қажет. Киінгенде киімнің түймесінің дұрыс қадап, көйлектің шалбардың немесе юбканың ішіне салынғанын қадағалау керек. Шұлықтың, аяқ киімнің оң киілуіне баса назар аудару керек. (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет)				
Серуен	Күннің екінші жартысындағы ауа-райы құбылыстары мен табиғат объектілерін бақылау <i>(қоршаған ортамен таныстыру)</i> Ұлттық ойын: «Шертпек» Ойнаушыларды орындыққа отырғызып болғаннан кейін, ойын жүргізушісі орамалды иығына салып алып ойнаушылардың артында жүреді де, кез-келген ойыншының екі көзін екі қолмен баса қояды. Сол кезде білдірмей келіп, жолдастарының бірі маңдайынан шертіп кетеді. Ойын жүргізуші	Күннің екінші жартысындағы ауа-райы құбылыстары мен табиғат объектілерін бақылау <i>(қоршаған ортамен таныстыру)</i> Ұлттық ойын: «Айдапсал» Ойыншылар екі топқа бөлінеді. Бірінші топ шеңбердің сыртына шығып, ал екінші топ шеңбердің ішінде қалады. Ойынды басқарушы сыртта тұрғандардың есімдерін үйде отырғандарға қойып, өзі белгілеп алады. Содан кейін сырттағы ойыншыларды бір-бірімен бірілеп шақыра бастайды. Ойынның шарты бойынша, сырттан кірген ойыншы отырғандардың ішінен өз есімі берілген ойыншыны табуы	Күннің екінші жартысындағы ауа-райы құбылыстары мен табиғат объектілерін бақылау <i>(қоршаған ортамен таныстыру)</i> Ұлттық ойын: «Хан талапай» Бұл отырып ойналатын, негізінен қыз балаларға арналған ойын. Оған төрт-бес үміткерден қатысады. Ойын үшін асық таңдап алынады. Он бірінші асықтардан ерекше Қояндар күркелерінде өзге түске (қызыл, нежүресінен отырады. Көк) боялған болуы Күзетші күркелерінен шарт бір-бірден асық қояндарды жайылысқа шығарады. Қояндар секіреді, билейді, ойнайды. Тәрбиеші «түлкі» келіп қалар Бұдан соң алғашқы үйлеріне қайтындар ойыншы қос уыстай дегенде үйлеріне орындық астынан еңбектей өтеді. Қалған ойыншылар Ойынға шыққанда да	Күннің екінші жартысындағы ауа-райы құбылыстары мен табиғат объектілерін бақылау <i>(қоршаған ортамен таныстыру)</i> Қимылды ойын «Қояндар» Залдың бір шетіне 5-6 ұйшіктер сызылады. Олардың алдына орындықтар қойылады. Қарсы бетте Күзетшінің үйі бар. Үймен қояндар күркесі арасында ойнайтын алаңдар болады. Қояндар күркелерінде отырады. Күзетші күркелерінен қояндарды жайылысқа шығарады. Қояндар секіреді, билейді, ойнайды. Тәрбиеші «түлкі» келіп қалар Бұдан соң алғашқы үйлеріне қайтындар ойыншы қос уыстай дегенде үйлеріне орындық астынан еңбектей өтеді. Ойынға шыққанда да	Күннің екінші жартысындағы ауа-райы құбылыстары мен табиғат объектілерін бақылау <i>(қоршаған ортамен таныстыру)</i> Қимылды ойын «Кім шапшаң?» Балалар саппен келе жатып, тәрбиеші белгі берісімен, жан-жаққа бытырап, ойнап кетеді. Екінші белгімен тез өз орындарына тұра қалады. Тәрбиеші «1,2,3» деп санағанша балалар тұрып үлгеруі керек. Кімнің тез, дұрыс тұрғанын атап айтылып, жаңылған балаға ескерту беріледі. (дене шынықтыру)

	көзін қоя бере керек. Таба алмаған аңдысын аңдап өзгө орындық астынан салып, иығындағы ойыншылар асықтардан еңбектей шығады. орамалмен айыптылар қатарына ерекшеленген «ханға» Ойынға шық дегенше «шертпегімді тап» барып отырады. Ал өз қадалады. Себебі, хан күркелерінде отыра - деп, арқасынан есімі берілген алшы түссе, барлығы береді. тартып қалады. ойыншыны тапқандар тарпа бас салып, (дене шынықтыру) Таба алмай қалса, соның қасына барып ортадағы асықтарды, көпшіліктің отырады, айыпхан талапай жасауы ұйғаруы мен ортаға тартады. Айып тиіс. Хан кімнің шығып өнер тартушылар қолында кетсе, келесі көрсетеді, ал егер көпшіліктің үйірі кезегі соған тауып алса, жаңағы ұйғаруымен өлең беріледі екен, хан мен шерткен адам айтады, би билейді, бірге қолына ілінген айыбын тартады. т.б. өнер көрсетеді. асықтардың санына Осындай тәртіппен (дене шынықтыру) қарай ұпай жазылады. ойын жалғаса Хан алшы түспеген береді. жағдайда үйірген (дене ойыншы шашылған шынықтыру) асықтардың бүгі мен бүгін, шігі мен шігін, алшысымен-алшысын, тәйкесімен мен тәйкесін бір-біріне соғып, кенейлер бір- біріне тимей қалғанша ұпай жинайды. Көздеген асығы үшінші бір асыққа тиіп кетсе немесе бөгде асықты қозғап қалса да ойынның бұзылғаны. Онда кезек келесі ойыншыға беріледі. Осы ретпен әр ойыншы жинаған асығының санына қарай ұпай жинайды. Межелі ұпай санын (100 не 50 немесе 80-	

			40) ойын жүргізуші алдын ала белгілейді. Межеге бұрын жеткен ойыншы жеңімпаз болып саналады. Ескерту: Асықтарды бір-біріне тигізу кезінде қолмен сүйретіп апаруға, орыннан қозғап түзетуге болмайды. Ойынның соңына дейін ханға бірде-бір асық тимеуі керек. Себебі ол –хан. (дене шынықтыру)		
Серуеннен оралу	Балалардың киімін ретімен шешу, әндерді үйрену, жұмбақтарды шешу, дербес және ойын әрекеті				
балалардың үйіне қайтуы	Балалардың жетістіктері туралы әңгімелесу, ата-аналардың балаларды тәрбиелеу мен дамыту бойынша сұрақтарына жауап беру, кеңес беру. Кеңес: «Улы өсімдіктер»				

**Балалардың жаз мезгіліндегі өмірін және тәрбиесін ұйымдастыру циклограммасы
2023 жыл**

Мектепке дейінгі ұйым: «Ақбота» бөбекжайы» МКҚК

Топ: «Бәйшешек» ересек тобы

Балалардың жасы: 4 жастағы балалар

Жоспардың құрылу кезеңі: 26.06-30.06.2023 жыл

Күн тәртібінің кезеңдері	Дүйсенбі 26.06.2023	Сейсенбі 27.06.2023	Сәрсенбі	Бейсенбі 29.06.2023	Жұма 30.06.2023
Ата-аналармен әңгімелесу Балаларды қабылдау	Ата-аналармен бала денсаулығы, баланың үйдегі және көшедегі күн тәртібі туралы әңгімелесу. Балаларды қабылдау: таңертеңгі сүзгі, балаларды жақсы көңіл-күймен қарсы алу. Балалар үшін қолайлы жағдай жасау, баланың бүгінгі көңіл – күйі туралы, оны не қызықтыратыны туралы әңгіме, жеке пікір білдіруге баулу Балалармен әңгіме: «Көңіл-күй» Міндеттері: Балаларға түрлі эмоционалдық жай-күйі бар жақын ересектер мен балалар туралы жағдайларды ұсыну. (сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет)				
Балалардың	Перспективалық жоспарда қойылған міндеттерді іске асыру				

дербес іс-әрекеті (баяу қимылды ойындар, үстел үсті ойындары, бейнелеу әрекеті, эксперимент, кітаптар қарау және өзіне-өзі қызмет ету, тағы басқа іс-әрекеттер)	Құрылыс ойыны: "Қоян үшін тар орындық-ұзын көз Мишутка үшін кең орындық" Мақсаты: екі кірпіштен және тақтайшадан тар орындық, ал төрт кірпіштен және екі тақтайшадан кең орындық салуды үйрету. Материал: кірпіш және плиталар. Ойын барысы. Көңілді ойыншықтар балаларға қонаққа келеді, олар балаларға орманда тіпті орындықтар жоқ екенін айтады. Тәрбиеші балаларға қоянға тар орындық, ал аюға кең орындық салуды ұсынады. Балалар құрылыс үшін материалды өздері таңдайды. (Құрастыру)	Құрылыс ойыны: "Шеңберлерді жина" Мақсаты: балалардың біртекті заттарды (көп, аз, тіпті аз, кішкентай, оларды белгілі бір ретпен таңдау арқылы) бағдарлау қабілетін бекіту; физикалық қасиеттерін біле отырып, белгілі бір формамен және әртүрлі мөлшерде әрекет ету кезінде сенсорлық тәжірибені байытуға үйрету. Материал: әртүрлі өлшемдер мен түстердегі жазықтық шеңберлер. Ойын барысы. Сізбен бірге ертегі бөлмесін құрып, шеңберлерді өлшеміне, түсіне, көңіл-күйіңізге қарай орналастырайық. (Құрастыру)		Құрылыс ойыны: «Сенің үйің қайда?» Мақсаты: құрылыс бөлшектерінің пішінін мағыналы қабылдауды дамыту; суреттегі бөлшекті тек визуалды анализатордың көмегімен тану. Материалдар: ойынның құрылыс бөлшектері бейнеленген карталар. Ойын барысы: ойыншылар 2-ші топқа бөлінеді: бір топта құрылыс бөлшектері бар басқа картада егжей-тегжейлері бар балалар өз орындарын алады (сызылған шеңберлерде тұрады). Ойынның қалған мүшелері карточкаларды алады-бұл жаңа үйге көшуге шақыру. Үйінді басқа біреумен шатастырмау үшін Сен үйлердегі бөлшектерді мұқият қарап, картада көрсетілгендей таңдауың керек. "Сенің үйің қайда?" балалар үйлеріне жүгіреді. Үй толығымен қоныстанғаннан кейін барлық тұрғындар өз карталарын көтереді. Тәрбиеші мен үйлердің "иелері" тұрғындардың қай үйге жиналғанын және бәрі өз үйін дұрыс	Құрылыс ойыны: "Аяқ киім" Мақсаты: балалардың шығармашылық және конструкторлық қиялын, қабілеттерін, тапқырлығын дамыту; модельдеу мен құрастыруда, схемаларды құруда жаттығу жасау; өз бетінше үйрету, тапсырмаларды орындау тәсілдерін табу және оларды орындау; бейнелі ойлауды дамыту. (Құрастыру)

				тапқанын тексереді. (Құрастыру)	
Таңертенгі жаттығу	ТАҢҒЫ ГИМНАСТИКА КЕШЕНІ Сапқа тұру, жүру, жүгіру, жалпы дамытушы және тыныс алу жаттығулары. Мақсаты: баланың организмін «ояту», оны тиімді күйге келтіру, жан-жақты, бірақ бұлшықет жүйесіне орташа әсер ету, дененің белсенділігін арттыру, дұрыс қалыптың қалыптасуына ықпал ету. «Жалаушалармен» 1. Тік, түзу тұру. Жалаушалар иықта оң қолды жазумен басты сол жаққа бағыттау. Б.қ. кейін келесі жаққада осылай істеу. 2. Жалаушаларын кеуде тұсында жинақы ұстап, денені оңға 1-4 кейін солға 1-4 айналдыру. 3. Жалаушаларын алдарында ұстап, жоғары көтеруден артқа шалқайып кейін алға иіліп тізе бүгіп отырудан б.қ.к. 4. Арқаға жатып, қол мен аяқты біркелкі көтеруден, жалаушаларын башпайға тигізу. 5. Аяқты алшақ ашып отырып, оң кейін сол аяқ башпай жаққа иіліп жалаушаларын тигізу. Тізені көтермеуге тырысу. 6. Жалаушаларын төмен, денені тік ұстап, қос аяқтан алшақ аяққа ауысып секіру сәтінде жалаушаны көтеру жоғары. Түсірген сәт б.қ.к. Кезектестіріп жәй жүру. (Дене шынықтыру)				
Таңғы ас	Гигиеналық шаралар: Мақсаты: мәдени-гигиеналық дағдыларды қалыптастыру: өздігінен жуыну, тамақтану алдында, дәретхананы пайдаланғаннан кейін қолды сабынмен жуу. Көркем сөз: Біз білеміз, білеміз, иә, иә,	Гигиеналық шаралар: Таңғы ас алдында қолдарын жуу, қолды сұрту және орамалды орнына ілу. Көркем сөз: Дымқылдап күнде сен, Қолыңды сүйкесең. Кетіп кір-ыласың, Тап-таза боласың. Тамақтану Көркем сөз: Орындық туралы. Мен орындықты алдымда алып		Гигиеналық шаралар: Таңғы ас алдында қолдарын жуу, қолды сұрту және орамалды орнына ілу. Көркем сөз: Дымқылдап күнде сен, Қолыңды сүйкесең. Кетіп кір-ыласың, Тап-таза боласың. Тамақтану Көркем сөз: Бізде қасық бар, сиқырлы кішкентай! Бізде қасық бар, сиқырлы кішкентай! Тәрелкеде тамақ, із қалдырмайды!	Гигиеналық шаралар: Таңғы ас алдында қолдарын жуу, қолды сұрту және орамалды орнына ілу. Көркем сөз: Біз білеміз, білеміз, иә, иә, Су қайда шашырайды. Шығыңыз, су ханшайымы, Біз жуынуға келдік! Біз көңілді, Қолымызды жуамыз! Тамақтану Көркем сөз: Сорпа, сен төгілмейсің! Сорпа, сен төгілмейсің!

	Су қайда шашырайды. Шығыңыз, су ханшайымы, Біз жуынуға келдік! Біз көңілді, Қолымызды жуамыз! Тамақтану Көркем сөз: Біздің балабақшада – кішкентай үстелдер. Үстелге отырамыз-картопты жейміз! (өз орнын білу, дұрыс отыру, ас ішу құралдарын дұрыс ұстау, тамақтану мәдениетін қалыптастыру, тамақ ішкенде сөйлемей, тамақтанып болғаннан кейін алғыс айту) (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет)	жүремін! Ол, әдемі, менің орындығым. Мен оларды мықтап ұстаймын, Барлығына орындықтарымды көрсетемін! (өз орнын білу, дұрыс отыру, ас ішу құралдарын дұрыс ұстау, тамақтану мәдениетін қалыптастыру, тамақ ішкенде сөйлемей, тамақтанып болғаннан кейін алғыс айту) (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет).		Біздің қасықты нұқыңыз, Барлық ботқаны алыңыз! (өз орнын білу, дұрыс отыру, ас ішу құралдарын дұрыс ұстау, тамақтану мәдениетін қалыптастыру, тамақ ішкенде сөйлемей, тамақтанып болғаннан кейін алғыс айту) (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет).	Тікелей менің аузыма құйыл! Ал, қасық, бұрылма! Сорпа ал, жалқау болмаң! (өз орнын білу, дұрыс отыру, ас ішу құралдарын дұрыс ұстау, тамақтану мәдениетін қалыптастыру, тамақ ішкенде сөйлемей, тамақтанып болғаннан кейін алғыс айту) (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет).
Ұйымдастырылған іс-әрекетке дайындық	Балалар әсерлерімен бөлісу, жаңалықтарды білу, бірлескен жоспарларды, мәселелерді талқылау, қызығушылықтары бойынша әрекет түрін таңдау, ережелер туралы келісу және т. б. Ұйымдастырылған іс-әрекет тақырыбына сай жұмбақтар жасыру. Жаттаған тапқыты есіне түсіріп, қайталап айту. (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет).				

«Қуыр-қуыр қуырмаш» Қуыр-қуыр қуырмаш, Балаларға бидай шаш. Бас бармақ, Балан үйрек, Орған терек, Шылдыр шүмек, Кішкене бөбек. Сен тұр – қойыңа бар! Сен тұр – жылқыңа бар! Сен тұр – ешкіңе бар! Сен тұр – сиырыңа бар! Сен тұр – түйеңе бар! Ал сен алаңдамай, Қазан түбін жалап, үйде жат. Мына жерде құрт бар, Мына жерде май бар. Мына жерде қатық бар, Қытық, қытық! (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет).	Жыл мезгілдері Мұз да, қар да ерісе, Өлең айтар өзендер. (маңдайдың ортасынан құлақтың жоғарғы ұшына дейін екі қолымен сипайды) Ұйқы қашса қонжықтан, Көктем келді дерсің сен (бетті иектен құлақтың төменгі ұшына қарай сипайды) Қызса қатты күн көзі, Қарлығаштар самғаса (маңдайдың ортасынан құлақтың жоғарғы ұшына дейін екі қолымен сипайды) Ыстық аптап, құрғақшылық, Жаз келгенін білдірер (бетті иектен құлақтың төменгі ұшына қарай сипайды) Шатырда жаңбыр ойнаса, Бірде қатты, бірде жай (маңдайдың ортасынан құлақтың жоғарғы ұшына дейін саусақ ұшымен ұрғылайды) Жер жапырақты жамылып, Күз келгенін білдірер (бетті иектен құлақтың төменгі ұшына дейін саусақ ұшымен		«Кірпі» Момақанмын алайда (үш саусақтарын түйістіріп, кірпінің жүрісін салады) Тікенім көп абайла, (екі қолының саусақтарын аяқастырып, кірпінің тікенектері жасайды). Кіріп кетсе қолыңа, Өкпелеме жарайма! (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет).	«Достық» Біздің топта ұлдар мен қыздар өзара дос (қолдың саусақтары өзара бірігеді) Кішкентай саусақтар біз сенімен достасамыз (екі қолдың саусақтарын бір-біріне тигізу) Бір, екі, үш, төрт, бес (шынашақтан бастап, саусақтарды кезекпен бір-біріне тигізу) Қайтадан санауды бастаймыз. Бір, екі, үш, төрт, бес Енді санауды аяқтадық (қолды төмен түсіреміз, демалтамыз). (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет).

		ұрғылайды) Боран борап, жел тұрса, Айналаны қар басса, Үйлер ақ көрпеге оранса, Келді дей бер қыс ортаға (спираль тәрізді қимылдарды маңдай ортасынан құлақтың жоғарғы ұшына дейін орындайды) (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет).			
Мектепке дейінгі ұйымның кестесі бойынша ұйымдастырыл- ған іс-әрекет	Дидактикалық ойын: "Аквариумда нетұрады?" Дидактикалық міндет: балаларды балықтарды сипаттамалық белгілері бойынша сипаттауға және оларды сипаттауға үйрету. Байқау қабілетін тәрбиелеу. Балалардың ойлау, есте сақтау, зейін, сөйлеу процестерін белсендіру. Ұжымда ойнауға деген ұмтылысты тәрбиелеу.	Дене шынықтыру (Спорт нұсқаушысының жоспары бойынша) Дидактикалық ойын «Аквариумда не өседі?» Дидактикалық міндет: балаларды балдырларды сипаттауға, олардың маңызды белгілерін табуға, балдырларды сипаттамадан тануға үйрету. Байқау қабілетін тәрбиелеу, балалардың сөйлеуін белсендіру. Жолдастың жетістіктерінен ләззат алу қабілетіне		Музыка Тақырыбы: «Астана-бас қалам» Ән тыңдау: «Астана» Ән жаттау: «Біз шадыман баламыз» (Ә. Бейсеуов, С. Қалиев). Дауыс жаттығулары: «Баспалдақ». Дидактикалық ойын: "Ненің бұтағы?" Дидактикалық міндет: жабық өсімдіктердің сыртқы түрін нақтылау. Өсімдікті жапырақтары, гүлдері арқылы тануға үйрету. Зейінді, визуалды анализаторларды дамыту. Табандылыққа тәрбиелеу. Сөздік: дөңгелек, сопақша, ұзартылған, тегіс, өрескел, ойылған.	Дидактикалық ойын: «Жануарды сипаттамадан біл» Дидактикалық міндет: табиғат бұрышында ұсталатын жануарлар туралы білімді бекіту. Оларды сипаттамадан тануға үйрету. Зейінді, есту қабілетін, есте сақтау қабілетін дамыту. Жануарларға қамқорлық жасауға тәрбиелеу. Ойын әрекеттері: жануардың сипаттамасы, болжау. Ойын барысы: тәрбиеші таңдаған балалардың бірі табиғат бұрышындағы жануарды (сыртқы түрі, тіршілік ету ортасы, тамақтануы)

	Ойын әрекеті: балық туралы сипаттамалық әңгіме құрастыру. Ойын барысы: Тәрбиеші жұмбақ жасырады: "терезеде тоған бар, онда балықтар тұрады. Шыны жағалауларда балықшылар жоқ". Балалар аквариумды табады. Тәрбиеші аквариумды балықпен толтыруды ұсынады. Бір-бірден балалар үстелге келіп, карточкаларды бір-біріне айтпай алады. Содан кейін олар өз карталарында балықты кезекпен сипаттайды. Қалғандары табады. Егер балық деп шешсе, карта үстелге қойылады. Ойынның нәтижесі: дұрыс болжанған балық үшін бала фишка алады.	тәрбиелеу. Ойын ережелері: балдырларға нақты сипаттама беру, мұқият тыңдау. Ойын әрекеті: балдырлардың сипаттамасы, болжау. Ойын барысы: тәрбиеші балдырлар бейнеленген карталарды шығарады. Бұл өсімдіктер суда, аквариумда өседі дейді. Олардың біреуіне сипаттама береді, оның суретін тауып, атауын ұсынады. Ойынның нәтижесі: дұрыс жауап берген балакөп фишкаларды алады. (Қоршаған ортамен таныстыру) «Құлыншак» Мақсаты: Балаларды Филимонов ойыншықтарымен (құстар, жануарлар) таныстыру. Оларға деген жағымды эмоционалды қатынасты ояту. Осы ойыншықтардың айрықша ерекшеліктерін ажырата білуге үйрету:		Ойын ережелері: жүргізуші атаған адам ғана өз болжамдарын айта алады. Бір-біріне кеңес беруге рұқсат етілмейді. Ойын әрекеттері: балалардың жауаптары. Ойын барысы: тәрбиеші балалармен бірге бөлме өсімдіктерін қарастырады, оларды атайды. Содан кейін ол бөлме өсімдіктерінің жапырақтары бейнеленген карталарды шығарады. Бұл жапырақ немесе гүл қандай бөлме өсімдігінен екенін білуді ұсынады. Ойынның нәтижесі: өсімдікті дұрыс атаған адам бала фишка (Қоршаған ортамен таныстыру) «Көйлекті қыз» Мақсаты: Ермексаздан мүсіндеу киімнің, дене мүшелерінің пішінін бере отырып, адамның фигурасын мүсіндеуге үйрету: пропорцияларды сақтау. Бұрын үйренген әдістерді қолдана отырып, балалардың таныс заттарды мүсіндеу қабілетін бекіту (домалау, тарту, қысу; бөлшектерді біріктіру, бекіту нүктелерін басу және тегістеу). Материал: клеенкалар, ермексаз, стектер, майлықтар.	сипаттайды, қалғандары табады. Ойынның нәтижесі: кім жануарды бірінші атаса, оның суреті бар картаны алады. (Қоршаған ортамен таныстыру) «Күшікпен ит» Мақсаты: цилиндрден мүсіндеу әдісін бекіту, қарапайым композицияны өз бетінше жасау, бөліктерді мөлшеріне қарай байланыстыру. Балаларды мүсіндеуде қимылды ойын бейнелерін жасауға үйретуді жалғастыру. Материал: клеенкалар, ермексаз, стектер, майлықтар. (Мүсіндеу)

	(Қоршаған ортамен таныстыру) «Қара қозы» Мақсаты: Балаларды төрт аяқты жануарды мүсіндеуге үйрету (сопақ денесі, басы, тік аяқтары). Мүсіндеу әдістерін бекіту: алақандар арасында домалату, жануарлардың мүсінделген денесіне бөліктерді бекіту, бекіту орындарын тегістеу, шымшу және т.б. сенсоримоторлық тәжірибені дамыту.. Материал: клеенкалар, ермексаз, стектер, майлықтар. (Мүсіндеу)	әдемі тегіс пішін; жарқын, талғампаз жолақтар. Мұндай ойыншықты қалыпқа келтіруге деген ұмтылысты ояту. Материал: клеенкалар, ермексаз, стектер, майлықтар. (Мүсіндеу)		(Мүсіндеу)	
Серуенге дайындық	Өз-өзіне қызмет көрсету дағдыларын қалыптастыру. Киінудің бірізділік алгоритмін бекіту. Бір-біріне көмек көрсету (<i>тәрбиешінің және белсенді балалардың көмегі</i>), серуенге мотивация (<i>мазмұны, проблемалық жағдаяттар</i>), көркем сөзбен ынталандыру (<i>мақал-мәтелдер, жаңылпаздар, жұмбақтар, өлеңдер</i>). Көтеріңкі көңіл-күй сыйлау. Мақал-мәтел: «Еңбектің наны тәтті, Жалқаудың жаны тәтті»				
	1) Балалардың денсаулығын нығайту, қимыл-қозғалыс белсенділіктерін арттыру (<i>қимылды дидактикалық ойындар, ережелері бар қимылды ойындар, ойын жаттығулары, жарыстар, ұлттық ойындар және басқа</i>). Көтеріңкі көңіл-күй сыйлау. Балалардың танымдық қызығушылықтарын дамыту. Мақсатты серуендер, танымдық әңгімелер, бақылаулар,				

	табиғатты бақылау тәсілдерін көрсету, сенсорлық бақшадағы тәжірибелер. Балалардың шынайы өмірді көркем-эстетикалық қабылдауын қалыптастыру. Аумақтық кеңістікте немесе оның сыртында табиғатты тамашалау. Сенсорлық бақшада тірі және өлі табиғат нысандарын, табиғат құбылыстарын бақылау. Балалардың дербес шығармашылық әрекетіне мүмкіндік беру. 2) Еңбекке баулу үшін балабақша ауласында баланың қызығушылығын оятатын кеңістік құру. Балаға ересектердің еңбек етуін бақылату және оларға көмектесуге, бірлесіп жұмыс істеуге тарту. Балалардың ойын, идеясын жүзеге асыру. Серуенге алып шыққан заттарымен ойнату. 3) Музыка жетекшісі мен дене шынықтыру нұсқаушының жоспары бойынша жүргізілетін шаралар немесе бірлескен жұмыстар.				
Серуен	Мезгіл: Жаз Көлік түрлерін бақылау. Мақсаты: Балаларға көлік туралы жалпы мағлұмат беру. Көлік түрлерімен таныстыру. Балалар қандай көлік түрлерін білесіңдер? Сендерде қандай көлік түрлері бар? Және де жеңіл көліктер, ауыр көліктер болып бөлінеді. Жеңіл көліктерге: кішкене машиналар; Ауыр көлік түрлеріне: үлкен машиналар жатады. Мысалы: трактор, комбайн, камаз, маз, касемсот. Сонымен қатар әуе	Мезгіл: Жаз Ауладағы адамдардың еңбектерін бақылау. Мақсаты: Балаларды қырағылыққа, сұрақтарға толық жауап бере білуге баулу. Балалар сендер жұмыс істей білесіңдер ме? Ендеше бүгін біз сендермен ауладағы адамдардың жұмыстарын бақылаймыз. Жыл мезгілдеріне байланысты жұмыстар түрлі болып келеді. Сонымен жазда қоқыстарды жинап аула сыпырса, ал қыста басқаша. Қыста қар күреді. (Қоршаған ортамен таныстыру) Көркем сөз: Бір, екі, үш, Бойға жинап күш.		Мезгілі: Жаз Шөптерді бақылауы. Мақсат: Балаларға шөп туралы мағлұмат беру. Балалар шөп туралы не білесіңдер? Шөп қайда өседі? Шөптер қашан көктей бастайды? Шөптің қандай пайдасы бар? Шөптің адамдарға, жан - жануарларға тиер пайдасы қандай? Шөптің адамдарға тиетін пайдасы көп. Малдардың жейтін азығы. Шөптің малдар жейтін салалысы және жемейтін ұзын арамшөп түрлері болады. Ауылда адамдар шөп шауып, қыстаққа мал азығын дайындап алады. (Қоршаған ортамен таныстыру) Көркем сөз: Кешкілік пе, күндіз бе, Өсіп тұрған көкті үзбе. Туған жерді далаға, Тастағалы жүрміз бе? (Сөйлеуді дамыту және	Мезгіл: Жаз Басқа топтың балаларының жазғы киімдерін бақылау. Мақсаты: Балаларды толық ойларын жеткізе сөйлей білуге баулу. Көрші топтың балаларын өздерімен салыстыра білу. Балалар көрші топтың балаларының аттарын білесіңдер ме? Олар қалай ойнайды екен? Олардың апайларының аттары кім? Көрші топта неше ұл бала, неше қыз бала бар екен? Санайықшы. Олар қалай киініп алыпты? Тәртіптері қалай екен? (Қоршаған ортамен таныстыру) Көркем сөз: Бала, бала, баламыз Бақшамызға барамыз

	жолымен жүретін көліктер де бар. Оларға: ұшақ, тік ұшақ, зымыран т. б жатады. Оларға керектенетін жанармайлар: бензин, соляркалармен т. б сол сияқты. (Қоршаған ортамен таныстыру) Көркем сөз: «Тракторшы» - Папа, мен де тракторшы, Моторымды бұрап берші; Кәне, келші жәрдем ет, - деп, - Оталғышты тарттым ептеп. Тракторым тыр - тырлады, Түтін шықты бұрқылдады; Сонша болмай гүрілдеттім Жер жыртуға жүріп кеттім. (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет) Қимылды ойын: «Аққу - қаздар» Мақсаты: Ойын	Шынығамыз, шаттанамыз, Үлкен жігіт боламыз. (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет) Қимылды ойын: «Орамал» Мақсаты: Балаларды шапшаңдыққа баулу, ойынға деген қызығушылықтарын арттыру. Ойын шарты: Балалар шеңбер құрып отырады, ал шеңбер бойымен бір бала жүгіреді, қолында орамалы болуы тиіс. Шеңбер бойынша отырған баланың біріне орамалды артына тастап кетуге тиісті. Бала артына бұрылып қарап, орамалды алып, орамал тастаған баланы қуып жетіп орамалды лақтырып тигізуі керек. Егер тигізе алмаса, ойынды өзі жалғастырады. Орамал тастаған ойыншы қуып келе жатқан баланың орынына отыруы керек. Қуушы бала, орамал тастаушыға орамалды тигізсе, онда ойынды орамал		көркем әдебиет) Қимылды ойын: « Шырмауық» Мақсаты: Балаларға ойын шартын түсіндіру. Ойынды аяғына дейін тиянақты ойнауға үйрету. Ойын шарты: Санамақ арқылы балалардың ішінен бір бала алынады. Ол бала шырмауықты шешкіш. Ал басқалары шеңбер бойымен тұрады да бір - бірінің қолдарын жібермей, қолдарының астынан олай - бұлай өтіп шырмала бастайды. Сөйтіп балалар шырмалып біттік дегенде, шырмауықты шешуші келіп шырмалған балаларды шешуі керек. Шеше алмаса айыбын өтейді. (Дене шынықтыру) Еңбек: Ауладағы арам шөптерді жұлу. Мақсаты. Бірлесіп еңбектенуге баулу. Керекті құралдар: Қолғап, тырнауыш, қап.	Күні – бойы қызыққа Батамыз да қаламыз. Мен гүлдерді жұлмаймын Торғайларды қумаймын Айтқан сөзді тыңдаймын Апашымды сыйлаймын (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет) Қимылды ойын: «Тышқан мен мысық» Мақсаты: Балаларды шапшаңдыққа, ептілікке баулу. Ойын шартын бұзбай, тату ойнауға дағдыландыру. Ойын шарты: Балалар шеңбер құрып бір - бірінің қолынан ұстап тұрады. Екі бала таңдалып алынып, біреуі тышқан – қашушы, екіншісі мысық - қуғыншы болып сайланады. Тышқан шеңбердің іші - сыртымен қашады, ал мысық тышқанды ұстап алуға тырысады. Шеңбер құрып тұрған балалар мысықтың тышқанды ұстап алуына кедергі жасайды. Егер мысық тышқанды ұстап алса, басқа балалар мысық пен тышқан болып сайланады. Сөйтіп балалар ауысыу арқылы

	шартын бұзбай ойнауға дағдыландыру. Сөйлеу, ойлау қабілеттерін дамыту. Ойын шарты: Құсшы құстарды жем жеуге босатады да, былай дейді: - Аққу – қаздар, жем жедіңдер ме? - Су іштіңдер ме? - Құстар жауап береді. Балалардың ішінен бірін қасқыр етіп сайлайды. Құсшы: Сак болындар, аш қасқыр! келеді - деп дауыстайды. Аққу - қаздар иелеріне қарай ұшулары керек. Ал, аш қасқыр болса құстарды ұстап алып жеуге тырысады. Ұсталған аққу - қаздар, қасқырға көмектеседі. Сөйтіп аққу - қаздар азайып, біткенше ойын жалғасады. (Дене шынықтыру)	тастаушы бала өзі жалғастырады. (Дене шынықтыру) Еңбек: Ауладағы қоқыстарды жинау. Мақсаты: Балаларды бірлесе жұмыс жасай білуге баулу. Керекті құралдар: Қолғап, шелек. Жеке жұмыс: жаз мезгілі туралы тапқакты қайталау. Өзіндік іс-әрекеттері: қалаған ойындарын ойнау.			ойын жалғасады. (Дене шынықтыру) Еңбек: Арам шөптерді жүлу, гүлдерді суарып, топырақтарын қопсыту. Мақсаты: Ауланы көзінің қарашығындай сақтауға баулу. Керекті құралдар: Қолғап, шелек, қап.

	Еңбек: Үйдегі көліктерін жуу. Мақсаты: Ата - аналарына қолқабыстарын тигіздіре отырып, жинақы болуға тәрбиелеу. Керекті құралдар: Көлік жууға арналған сұйық сабын, шүберек.				
Серуеннен оралу	Балалардың реттілікпен шешінуі, жұмбақтар шешу, өлеңдер, әндер жаңылтпаштар, санамақтар және т.б. жаттау Киімді белгілі бір тәртіппен шешу және кию дағдыларын үйрету: - Түймелерді ретумен ағытамыз. - Көйлек, шалбарды шешеміз, ақырын іліп қоямыз. - Көйлекті шешіп, оны шалбарға, шортиға қосып іліп қоямыз. - Аяқ киімді шешіп, екінші аяқ киімді киеміз. - Колготкаларды шешіп, көйлекке қосып іліп қоямыз. (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет).				
Түскі ас	Гигиеналық шаралар: Түскі ас алдында гигиеналық шараларды орындау: қолды дұрыс жуу, өз орамалының орнын білу, қолды дұрыс сүрту, орамалды ілу көркем сөз қолдану: «Сылдырлайды мөлдір су, Мөлдір суға қолыңды жу» Кезекшілердің жұмысы: (асхана құралдарын, майлықтарды үстелге қою) Тамақтану (өз орнын білу, дұрыс отыру, асхана құралдарын дұрыс ұстай білу, ұқыпты тамақтану, сөйлеспеу, алғыс айту) (мәдени-гигиеналық дағдылар, өзіне-өзі қызмет ету, еңбек әрекеті) Нан туралы тақпақ Нан қиқымын шашпандар, Жерде жатса баспандар Теріп алып, қастерлеп Торғайларға тастандар! Мақсаты: Балаларға түскі астың, нанның маңыздылығы жайлы айту, тамақты тауысып жеуге үйрету. (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет).				
Күндізгі ұйқы	Тамақтан соң ауыздарын сумен шаюды қалыптастыру. Киім түймелерін, сырмаларын өздігінше ағыту. Киімдерін ұқыпты орындыққа іліп (немесе арнайы сөреге) қоюды, өз төсек орнын тауып жатуды үйрету. Ұйқы кезінде бала басына көрпені жауып, мұрнын жастыққа көміп тастамауын, жастықта баланың денесі емес, тек басы жатуын қадағалау. (өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ				

	моториканы дамыту). Әлди Мақсаты: бала ағзасының физиологиялық тепе-теңдігін қалпына келтіру. Әлди, әлди, әлди-ай, Балалар ұйықтап жатыр. Төменгі төсекке, Балалар тыныш ұйықтайды, Мен ән саламын! Балалардың тыныш ұйықтауы үшін жайы баяу музыка тыңдау. «Әлди» Ж.Байырбекова (Музыка)
Біртіндеп ұйқыдан ояту, сауықтыру шаралары	Түскі ұйқыдан кейінгі сауықтыру шаралары (дене жаттығулары), ауа, су емшаралары, жалпақ табандылықты болдырмау үшін түйіршікті және жұмсақ жолақшалармен жүру (дене белсенділігі). Төсекте жатып жасайтын жаттығулар (2-3 минут) Созылу. Б.қ. арқада жатып қолымызды денеміздің бойымен қойып оң қолымызды сол аяғымызды жоғары көтеріп, түсіреміз. Қол аяғымызды ауыстырып қайталаймыз (3- 4 рет) Төрт аяқтап тұрып шынтаққа тіреліп алақанымызбен иегімізді ұстап оң аяғымызды созу, сол аяғымызды созу, (3- 4 рет) 2. Майтабанның алдын алу. (2 минут) Арнай жолдармен жүру, дымқыл жолмен жүру. Орындыққы отырып арнайы шұлықтарын киіп жүру. Отырып табанымызды сипалау. 3. Арқанын қалпын сақтауға арналған жаттығулар. (2 минут) Ойын: Тербеледе ағаштар екі қолымызды жоғары көтеріп оңға солға еңкею. Жаңбар жауды қолымызды жоғары көтеріп шапалақтау. Жапырақтар жерге түсті тіземізді бүкпей еденге қолымызды тигізу. 4. Демалу жаттығулары Жел соқты уууу уууу уууу Жапырақтар желмен ұшты шшш шшшш шшшш 5. Тамақ ауруларын алдын алу Фито шаймен тамағымызды шаю, ішу.(дене шынықтыру). Киімдерін реттілікпен өздігінен киіну. Түймелерін қадау, сырмаларын сыру, аяқ киімдерін дұрыс киюді үйрету. Қыз балаларды шаштарын тарауға үйрету (өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ моториканы дамыту). Қолдарын жуу, құрғатып сүрту, сүлгіні өз орнына іліп қоюды үйрету Шомылған баланы, Аймалап алады. Сүртеді қолыңды, Сүртеді жоныңды. (мәдени-гигиеналық дағдылар).
Бесін ас	Гигиеналық шараларды орындау (мәдени-гигиеналық дағдылар). Балалардың назарын тағамға аудару, мәдениетті тамақтануға баулу Ас мәзірімен таныстыру. Бір-біріне кедергі жасамай мәдениетті отыруға баулу, балалардың назарын тағамға аудару. «Бата»

Бірлік берсін басыңа, Береке берсін асыңа. Әумин (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет).					
Балалардың дербес іс-әрекеті	Монотипия "тоған" техникасында сурет салу Мақсаты: Балалардың Пейзаж туралы білімдерін бейнелеу өнері жанры ретінде бекіту. Пейзажды бейнелеудің дәстүрлі емес техникасымен таныстыру-Монотип, оның бейнелеу ерекшеліктерін көрсету, симметрия ұғымын бекіту. Балаларды пейзажды табиғаттан ғана емес, оны өзі ойлап табуға болатындығына жетелеу. Балалардың композиция жасау, ойлап тапқан сюжетке сәйкес түс схемасын өз бетінше таңдау қабілеттерін	"Африка Жануарлары. Жираф" Мақсаты: Балаларды суретте жануардың бейнесін беруге үйретуді жалғастыру, оның құрамдас бөліктерінің пропорционалды қатынасын, оның тән ерекшеліктерін (ұзын аяқтар, ұзын мойын) сақтай отырып; кескіннің көлемін жапырақ форматымен байланыстыру. Суретте әртүрлі материалдарды қолдануға және біріктіруге үйрету: қарындаш, балауыз қарындаштар, гуашь. Зейінді, есте сақтауды, қолдың ұсақ моторикасын, сөйлеуді дамыту. Дәлдік пен адалдықты тәрбиелеу. Материал: Жирафтың иллюстрациясы, тәрбиешінің үлгісі, қағаз парақтары,		«Городецкий суретімен танысу» Мақсаты: Балаларды Городецкий суретімен таныстыру. Оның жарқын, талғампаз түсін (қызғылт, көк, сирень гүлдері), өрнек композициясын, соққыларды, нүктелерді, сызықтарды – жандандыруды (қара немесе ақ) ажыратуға үйрету. Бұл элементтерді щеткамен бояуды үйреніңіз. Эстетикалық қабылдауды, түс сезімін, сұлулық сезімін дамыту. Әдемі өрнек жасауға деген ұмтылысты ояту. Материал: А4 форматындағы ақ қағаз парақтары, Городецкий бояуы үшін қажетті гуашь, қылқалам, су құйылған банка, майлық (әр балаға). (Сурет салу) «Ғарыш» Мақсаты: Балалардың "Қос Үшбұрыш" негізгі формасын бүктеу қабілетін бекіту. Оның негізінде	" Городецкий кескіндемесі"суреті Мақсаты: Балаларда эстетикалық қабылдауды, түс, ритақ, композиция сезімін дамыту. Городецкий суретімен таныстыруды жалғастыру. Кескіндеме элементтерін салуды үйрену. Түс реңктерін құрастыруда жаттығу жасау (ақ бояуға қажетті реңкті алу үшін қажетті түстің бояуын біртіндеп қосу). Материал: Городецкий шеберлерінің бұйымдары; түрлі түсті, оның ішінде ақ түсті гуашь бояулары; суы бар банка, майлықтар, палитралар, өлшемі 8х8 см жеңіл ағаштың түсін салуға арналған парақтар, № 6, 8 щеткалар (әр балаға) (Сурет салу) " Су асты патшалығы" Мақсаты: Оригами элементтерімен көлемді аппликация жасау. Көлемді қолдану дағдыларын дамыту. Оригами техникасында

	дамыту. Материал: Пейзаж парағы, өлшемі А4, көлденеңінен бүктеу сызығы дайын, үстіңгі жағы көк (аспан), төменгі жағы көк (су); акварель, шетка; майлық. (Сурет салу) «Ұшақ» Мақсаты: Ұшақты схема бойынша бүктеу, қолдың ұсақ моторикасын дамыту мүмкіндігі. Балалар шығармашылығының өнімін жасау, қарастыру, көрсету, өлең оқу, әңгімелесу Түрлі түсті тоналды қағаз, киізден жасалған қаламдар, (Жапсыру)	графит қарындаш, балауыз қарындаштар, гуашь, шетка, төгілмейтін әйнек, жирафтың кезең-кезеңімен сурет салу схемасы. (Сурет салу) «Гүл» Мақсаты: "Кітап", "Үшбұрыш" негізгі пішінін бүктеу тәсілдерін еске түсіру. Оның негізінде карапайым гүл пішінін жасауға үйрету, фигураға көлем беру үшін тарту әдісін бекіту. Балалар шығармашылығының өнімін жасау, өлең оқу. Түрлі өлшемдегі түрлі-түсті қағаздар, схемалар, қайшы, желім (Жапсыру)		"зымыран" фигурасын жасау. Қолөнерді сәндік безендіруде жаттығу. Балалар шығармашылығының өнімін жасау, жұмбақтар жасау, көрсету, қарау, әңгімелесу, талқылау, еске салу. Материал: Түрлі өлшемдегі түрлі-түсті қағаздар, схемалар, желім, қайшы (Жапсыру)	фигуралар жасау дағдыларын қалыптастыру. Баланың ұсақ моторикасын дамыту. Аппликация жасау арқылы баланың шығармашылық қабілетін дамыту. 1 және 2 сабақтарда балық дайындау, 3 аппликацияны рәсімдеу. Сабақ барысында әңгіме, су асты патшалығының иллюстрацияларын көрсету, су асты кейіпкерлерінің дайын үлгілері; саусақ гимнастикасы өтеді. А3 форматындағы қағаз, әртүрлі мөлшердегі қайшылар (5x5, 6x6, 8x8), желім, балауыз қарындаштар. (Жапсыру)
Тәрбиеші мен баланың еркін қызметі	Балалардың қызығушылықтарын мақсатты ойын арқылы, танымдық-зерттеушілік жұмыс, музыкалық-көркем образ, қимыл-қозғалыс, коммуникативтік байланыс, оқыту, еңбекке баулу арқылы дамыту <i>(оның ішінде өңірлік ерекшелікті ескерумен)</i>. Балалардың ойы мен идеяларын ескеру арқылы олардың қабілеттерін ашуға мүмкіндік беру. «Балабақша» картотека №7 Ойынның мақсаты: Балаларды еңбекті құрметтей білуге баулу.				

Серуенге дайындық	Серуенге қызығушылықты арттыру. Балалардың реттілікпен киінуі, серуенге шығу, топтық ережелерді қайталау. «Киімді қалай киюге болады?» әңгіме Киімдердің тазалығын сақтау қажет. Киінгенде киімнің түймесінің дұрыс қадап, көйлектің шалбардың немесе юбканың ішіне салынғанын қадағалау керек. Шұлықтың, аяқ киімнің оң киілуіне баса назар аудару керек. (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет)				
Серуен	Күннің екінші жартысындағы ауа-райы құбылыстары мен табиғат объектілерін бақылау (қоршаған ортамен таныстыру) Ұлттық ойын: «Үш табан» Бұл ойынды үш-төрт баладан топтап екі-үш жерде ұйымдастыруға болады. Ойын шарты бойынша әр балаға бір-бірден асық, бір-бір сақа беріледі. (Бұл ойынның жылдам әрі қызықты өтуіне себеп). Көмбеге бір-бірден асық тіккен әр топтың ойыншылары өз алаңдарында жеке-жеке сақаларын	Күннің екінші жартысындағы ауа-райы құбылыстары мен табиғат объектілерін бақылау (қоршаған ортамен таныстыру) Ұлттық ойын: «Аударыспақ» Қазақтың кәдімгі ұлттық ойын спорт ойыны. Қарапайым бөренеден «ағаш ат» жасаудың еш қиындығы жоқ. Екі жақ басы берік тұғырға бекітілген биіктігі бір-бір жарым метрдей (балалардың жасына қарай) ұзындығы 70-80 сантиметрдей бір-біріне қапталдас орыналасқан «ағаштардың» ара қашықтығы екі жақтан созылған қол ерін жектетіндей болса жеткілікті. Оларға мінген «шабандоз»		Күннің екінші жартысындағы ауа-райы құбылыстары мен табиғат объектілерін бақылау (қоршаған ортамен таныстыру) Ұлттық ойын: «Теңге ілу» Ойынға қатысушылар тепе-тең екі топқа бөлінеді. Әрқайсысы жеке-жеке шыбықтан ат мінеді. Ойын кезгі басталатын жерге сызық сызылады. Одан әрі 20-30 метрдей жерден тереңдігі бір қарыстай екі шұңқыр қазылады. Шұңқырға оннан тас салынады. Содан екі топтан екі сайыскер шығады. Сызыққа келіп қатарласып тұрады. Бастаушының белгісі бойынша шыбық аттарың құйыңғытып, шаба жөнеледі. Сол беттерімен әлгі шұңқырға жетіп қол соғып жібереді де, тасты іліп алып, әрі қарай шауып кете барады, шұңқыр тұсында бөгелуге болмайды. Ұпай әр сайыскердің іліп алған тастарының санына қарай есептеледі. Қай топ көп ұпай жинаса, сол топ жеңеді.	Күннің екінші жартысындағы ауа-райы құбылыстары мен табиғат объектілерін бақылау (қоршаған ортамен таныстыру) Қимылды ойын: «Қаздар» Максаты: Балалардың музыкалық есту қабілетін дамыту және қаздардың тіршілігімен таныстыру. Керекті құралдар: сырнай немесе сылдырмақ Ойын мазмұны: Қысқаша әңгіме, қаз өте сақ құс, ол балапан шығарған кезде, ата қаз балапандардың соңында жүреді. Егер қауіп төнсе, балапандарын қорғайды. Қаздар көк шалғында шөп жейді. Барлық балаларға сырнай үлестіріліп, ішінен ата қаз белгіленеді. Балалар шалғында жайылып жүрген қаздарды

	үйіріседі. Сақасы алшы түскен бала бірінші болып одан кейінгілері рет-ретімен (тәйке, бүк, ішік) «ұшуға» кіріседі. Ұшу дегеніміз-көмбеден алшақтау жерге барып сақа үйіру. Сақасы алшы түскен ойыншы бірден көмбедегі тігулі асықты атуға жолдама алады. Осылай болмаған жағдайда асық ату бәрі ұшып болған соң бастапқы кезек бойынша жалғасады. Алысқа ұшқан мергендер тигізе алмаса, көмбеде қалған ойыншыға кезек тиеді. Көздеген асығына дәл тигізіп және оны көмбеге жиегін алып өлшегенде үш табан артық қашықтыққа ұшырған ойыншыны қашан келесі асыққа тигізе алмай қалғанша атауды жалғастыра береді. Болмаса атқан	балалар бір-біріне қарама қарсы отырып қол ұстасады. Төресінің белгісімен бірі-бірін тартып, не итеріп, қай айласын, не күшін асырғаны қарсыласын «ағаш аттан» аударып түсуі шарт. Аяқты жерге ағаш атқа тіреуге болмайды, ойын шарты бұзылады. Ағашаттын құлағанда айналасына құм немесе ағаш үгінділері төселу керек. (дене шынықтыру)		(дене шынықтыру)	бейнелеп, баяу сырнай тартады. Тәрбиеші белгісімен қауіп төнгенде, ата қаз сырнайды қатты 2-3 рет тартып белгі береді. Осы кезде балалар қанат қағып жүгіріп барып, ана қаздың жанына жиналады. (дене шынықтыру)

	асығы үш табаннан аспай қалғанда ғана ойынды тоқтатып, өзінен кейінгі бәсекелесіне кезек беруіне мәжбүр болады. Ереже бойынша ұтылған бала ойыннан шығып қалады. Сөйтіп айналасы екі-үш айналымның ішінде әр көмбеде бір-бір жеңімпаз шығып, олар енді орталық көмбеде ақтық (финал) сайысқа түседі. (дене шынықтыру)				
Серуеннен оралу	Балалардың киімін ретімен шешу, әндерді үйрену, жұмбақтарды шешу, дербес және ойын әрекеті				
Балалардың үйіне қайтуы	Балалардың жетістіктері туралы әңгімелесу, ата-аналардың балаларды тәрбиелеу мен дамыту бойынша сұрақтарына жауап беру, кеңес беру. Кеңес: «Сіз, бала және табиғат»				

**Балалардың жаз мезгіліндегі өмірін және тәрбиесін ұйымдастыру циклограммасы
2023 жыл**

Мектепке дейінгі ұйым: «Ақбота» бөбекжайы» МКҚК

Топ: «Бәйшешек» ересек тобы

Балалардың жасы: 4 жастағы балалар

Жоспардың құрылу кезеңі: 03.07-07.07.2023 жыл

Күн тәртібінің кезеңдері	Дүйсенбі 03.07.2023	Сейсенбі 04.07.2023	Сәрсенбі 05.07.2023	Бейсенбі	Жұма 07.07.2023
Ата-аналармен әңгімелесу Балаларды қабылдау	Ата-аналармен бала денсаулығы, баланың үйдегі және көшедегі күн тәртібі туралы әңгімелесу. Балаларды қабылдау: таңертеңгі сүзгі, балаларды жақсы көңіл-күймен қарсы алу. Балалар үшін қолайлы жағдай жасау, баланың бүгінгі көңіл – күйі туралы, оны не қызықтыратыны туралы әңгіме, жеке пікір білдіруге баулу Балалармен әңгіме: «Дәрі-дәрмектер мен дәрумендер» Мақсаты: балаларды дәрі-дәрмектерді өз бетінше қолдану қаупімен таныстыру. Балаларда ересектердің рұқсатынсыз оларға қол тигізбеу әдетін қалыптастыру. (сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет)				
Балалардың дербес іс-әрекеті (баяу қимылды ойындар, үстел үсті ойындары, бейнелеу әрекеті, эксперимент, кітаптар қарау және өзіне-өзі қызмет ету, тағы басқа іс-әрекеттер)	Перспективалық жоспарда қойылған міндеттерді іске асыру				
	Құрылыс ойыны: "Әр түрлі мөлшердегі мысықтарға арналған үйлер" Мақсаты: "үлкен-кішкентай" ұғымдарының білімін бекіту; сындарлы дағдыларды, сөйлеуді дамыту. Барысы: куыршақ мысықтардың аянышты мияулауына назар аударады, өйткені олардың үйлері жоқ, оларға суық. Балалардан котяттарға арналған құрылыс материалдарынан котяттардың	Құрылыс ойыны: "Қуыршақ қалашығы" Мақсаты: жалпы сюжет бойынша ғимараттар құруды жалғастыру. Өз қалауы бойынша құрастыру қабілетін қалыптастыру, тілек пен бірге тыныш құра білуге тәрбиелеу Материал: призманың текшелері мен кірпіштері, цилиндрлер. Ойын барысы. - Қараңдаршы, біздің куыршақтарымыз қатты ренжіді, оларда өрт болды, қаладағы барлық үйлер өртенді. Сондықтан	Құрылыс ойыны: "Балаларға арналған сыйлықтар" Мақсаты: балалардың өзін-өзі бағалауын арттыру; қол шеберлігімен жаттығу. Ойын: балаларға балаларға сыйлықтар жасауды ұсынады, Астана мрекесіне орай барлығы сыйлықтар алуы керек. Түсті қағаздан әр түрлі сыйлықтар құрастырады. (Құрастыру)		Құрылыс ойыны: "Балалар қалашығы" Мақсаты: шартқа сәйкес құрылыс материалынан пәндік конструкцияларды жасау қабілетін жандандыру. Сындарлы дағдыларды жетілдіру. Ойын: балаларға ойнауға арналған атрибуттары бар ағаш құрылыс материалы ұсынылады – машиналар, ағаштар, адамдар мүсіншелері және т. б. (Құрастыру)

	мөлшеріне сәйкес оларға көмектесіп, келетін үйлер салуды жаңа үйлер салу сұрайды. (Құрастыру) керек. Ойыншықтарымызға көмектесейік, біз өз үйлерімізді жасаймыз, біз өз ғимараттарымызды ойлап табамыз. (Құрастыру)				
Таңертенгі жаттығу	ТАҢҒЫ ГИМНАСТИКА КЕШЕНІ Сапқа тұру, жүру, жүгіру, жалпы дамытушы және тыныс алу жаттығулары. Мақсаты: баланың организмін «ояту», оны тиімді күйге келтіру, жан-жақты, бірақ бұлшықет жүйесіне орташа әсер ету, дененің белсенділігін арттыру, дұрыс қалыптың қалыптасуына ықпал ету. «Затсыз» 1. Қолды белге қойып, басты оңға-солға, алға-артқа бағыттау. 2. Б.қ.: түзу тұру, аяқтың арасын сәл ашу, қолды босату. «Диірмен» қолмен алға бұлғау қимылдары. 3. Б.қ.: арқаға жату, қолды жоғары көтеру, білекті құлып қып біріктіру. Арқадан ішке аунау және кері айналу. 4. Б.қ.: түзу тұру, аяқты иықтың көлемінде ашу, қол белде. Арқаны түзу ұстап алға иілу, шынтақты артқа созып, бастапқы қалыпқа оралу. 5. Б.қ.: арқаға жату, қолды түзу қою. Тізеден бүгілген аяқты өзіне тартып, тізенің астынан «Хлоп»-деп шапалақ соғып, бастапқы қалыпқа оралу. 6. Қолды тізеге қойып, бүгілген аяқта орында бақаша секіру Кезектестіріп жәй жүру. (Дене шынықтыру)				
Таңғы ас	Гигиеналық шаралар: Мақсаты: мәдени-гигиеналық дағдыларды қалыптастыру: өзіңнен жуыну, тамақтану алдында, дәретхананы пайдаланғаннан кейін қолды	Гигиеналық шаралар: Таңғы ас алдында қолдарын жуу, қолды сүрту және орамалды орнына ілу. Көркем сөз: Дымқылдап күнде сен, Қолыңды сүйкесең. Кетіп кір-ыласың, Тап-таза боласың. (Сөйлеуді дамыту	Гигиеналық шаралар: Таңғы ас алдында қолдарын жуу, қолды сүрту және орамалды орнына ілу. Көркем сөз: «Қолды таза жуу керек, Жеңдер суланбайды. Кім жеңін түрмейді, Ол су алмайды» - Қолды жуады,		Гигиеналық шаралар: Таңғы ас алдында қолдарын жуу, қолды сүрту және орамалды орнына ілу. Көркем сөз: Біз білеміз, білеміз, иә, иә, Су қайда шашырайды. Шығыңыз, су ханшайымы,

	сабынмен жуу. Көркем сөз: Біз білеміз, білеміз, иә, иә, Су қайда шашырайды. Шығыңыз, су ханшайымы, Біз жуынуға келдік! Біз көңілді, Қолымызды жуамыз! (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет) Тамақтану Көркем сөз: Мен түскі асты өзім жеймін. Мен аузымды ашамын! Күш болу үшін, Бізге сорпа пісірді. (өз орнын білу, дұрыс отыру, ас ішу құралдарын дұрыс ұстау, тамақтану мәдениетін қалыптастыру, тамақ ішкенде сөйлемей, тамақтанып болғаннан кейін алғыс айту)	және көркем әдебиет) Тамақтану (өз орнын білу, дұрыс отыру, ас ішу құралдарын дұрыс ұстау, тамақтану мәдениетін қалыптастыру, тамақ ішкенде сөйлемей, тамақтанып болғаннан кейін алғыс айту)	жуады. Содан кейін тәрбиеші сабынды алып, айтады: «Қызғылт, хош иісті, Оны көпіртіңіз және сіз таза боласыз» - Сабындайды, көпіртеді және сабынды сумен жуады. - бетті сумен сулайды, сабындайды және жуады. - сүлгі алып, бетін сулап, қуыршақтың қолын сүртіп, сөйлейді: «Енді мұрын таза, Иегі таза Және көздер жарқырайды – Көңілді көрінеді!» (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет) Тамақтану (өз орнын білу, дұрыс отыру, ас ішу құралдарын дұрыс ұстау, тамақтану мәдениетін қалыптастыру, тамақ ішкенде сөйлемей, тамақтанып болғаннан кейін		Біз жуынуға келдік! Біз көңілді, Қолымызды жуамыз! (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет) Тамақтану Көркем сөз: Міне, маған қасық бұршақ сорпасын алып келеді, Ал котлетті тікелей аузына шанышқы салып береді. (Сөйлеуді дамыту) (өз орнын білу, дұрыс отыру, ас ішу құралдарын дұрыс ұстау, тамақтану мәдениетін қалыптастыру, тамақ ішкенде сөйлемей, тамақтанып болғаннан кейін алғыс айту)

			алғыс айту)		
Ұйымдастырыл- ған іс-әрекетке дайындық	Балалар әсерлерімен бөлісу, жаңалықтарды білу, бірлескен жоспарларды, мәселелерді талқылау, қызығушылықтары бойынша әрекет түрін таңдау, ережелер туралы келісу және т. б. Ұйымдастырылған іс-әрекет тақырыбына сай жұмбақтар жасыру. Жаттаған тапқыты есіне түсіріп, қайталап айту.				
	Қазым Қазым, қазым қаңқылда, Көлде жүзіп салқында. Жем шашайын жейсің бе ? Көмпит берші дейсің бе ? Жоқ, жоқ, жоқ Көмпит тәтті болмайды ас, Арпаменен бидай шаш. (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет)	Қоян Ұзын құлақ сұр қоян, Естіп қалып сыбдырды. Ойлы-қырлы жерлермен, Ытқып-ытқып жүгірді. Қарап еді артына, Қиығын салып көзінің. Келе жатқан томпаңдап, Көжегі екен өзінің. (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет)	«Моншақ» Қызыл-сары көк моншақ, Мен жасаймын көп моншақ. Мұнда қатар екі қолдың бас бармағымен саксаусақтарының ұшын түйістіре отырып, моншақ тәрізді бейнелейді, әрі оларлы тізбектеп қатарға тізе бастайды. Қимылмен моншақ пішінін жасайды. Екі қолмен қатар жасай отырып, саусақтарды тізбектейді. (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет)		Ақтауық Ақ тауық-ау, ақ тауық, Ақ тауық неден қақсауық Ертеменен қыт- қыттайды, Ауламыздан шықпайды. Шеп-шеп десем келмейді, Берген жемді жемейді. Ауруы қандай қауіпті, Деп аяймын тауықты. Деп жүрсем тауығым, Ақ жұмыртқа тауыпты. (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет)
Мектепке дейінгі ұйымның кестесі бойынша ұйымдастырыл- ған іс-әрекет	Дидактикалық ойын: «Жануарды оның бір бөлігінен біл» Мақсаты: балалардың табиғат бұрышындағы жануарлар туралы білімдерін бекіту. Дене бөліктерін	Дене шынықтыру (Спорт нұсқаушысының жоспары бойынша) Дидактикалық ойын "Жәндіктерді ата" Мақсаты: балаларды жұмбақтарды шешуге үйрету. Ақылдылықты,	Дене шынықтыру (Спорт нұсқаушысының жоспары бойынша) Дидактикалық ойын: «Жұмбақ жасыр, біз табамыз!» Мақсаты: балаларды		Дидактикалық ойын: «Алдымен не? Содан кейін не болады?» Мақсаты: балаларды сюжеттің реттілігін, себеп - салдарлық байланыстарды түсінуге үйрету. Ойлау

	салыстыру қабілетіне тәрбиелеу. Құрылымның сипаттамалық ерекшеліктеріне сүйене отырып, олардың кімге тиесілі екенін анықтау. Көрнекі анализаторларды, ойлауды, тапқырлықты дамыту. Жануарларға деген жақсы қарым-қатынасты тәрбиелеу. Ойын ережесі: бір картаны алыңыз, жануарды анық, қатты атау. Ойын әрекеттері: жануарларды болжау. Ойын барысы: Тәрбиеші үстелге карточкаларды артқы жағымен орналастырады. Шақырылған бала келіп, картаны алып, оны қарап, денесінің бір бөлігі бейнеленген жануарды атайды. Ойынның нәтижесі: дұрыс	ақыл-ой операцияларын дамыту. Жәндіктер, олардың сыртқы түрі, әдеттері, пайдасы мен зияны туралы білімдерін бекіту. Экологиялық ойлауға тәрбиелеу. Ойын ережелері: сұралған адам жауап береді. Ойын әрекеті: болжау. Ойын барысы: Тәрбиеші балаларға қорапта жасырылған жәндіктерді болжауды ұсынады. Жұмбақ жасайды. Жәндіктерді дұрыс тапқан бала оның суреті бар картаны алады. 1. Алтын шыбын деген не? Үйде бал болу үшін ұшады. Біздің омартадан қиын және батыл.... (ара). 2. Тікұшақ қақпаның жанындағы түймедаққа түсті, Алтын көздер, бұл кім? ... (инелік). 3. Бұтақтан жолға, шөптен эпидемияға дейін Серіппе секіреді, шыршаның жасыл артқы жағы	жәндіктерді сипаттамалық белгілері бойынша сипаттауға, сипаттамасынан білуге үйрету. Байқауды, зейінді, тұрақтылықты және ерікті зейінді қалыптастыру. Белгілі бір ережелерді сақтау, мінез-құлқыңызды бақылауға үйрету қабілетіне тәрбиелеу. Ойын ережелері: жолдастарды мұқият тыңдау. Ойын әрекеттері: жұмбақ жасау, қимылдарға еліктеу. Ойынның барысы: "біз Сізбен бірге клирингте екенімізді елестетіп көрейік, ал сіздер барлық жәндіктерсіздер. Сіз қандай жәндіктер болатынын ойлау, бірақ дауыстап айтпау. Тәрбиеші шақырған бала оны атамай-ақ ойлаған жәндік туралы айтады. Қалғандары оның кім екенін болжауы керек. Егер жауап дұрыс болса, балалар болжанған жәндіктердің	операцияларын, қиялды, байқауды, үйлесімді сөйлеуді, өзін-өзі бақылауды дамыту. Табиғатқа деген қызығушылықты тәрбиелеу. Ойын ережесі: тәрбиешіні тыңдау. Ойын әрекеттері: суреттерді ретімен орналастыру. Ойын барысы: Тәрбиеші балалардың алдына бірқатар картиналар қойып, өлең оқиды: "балалар" Бір кішкентай тышқан, Және кішкентай Бақа, Және кішкентай көкек, Өзірге олар еш жерде кездескен жоқ. Өйткені күзенде тышқан бар, Бақа өзенінің жанында, Және жоғары куку Ол ұяда отырады. Бірақ тышқан шығады, Бақалар секіреді, Және кішкентай көкек Ол оларға ұядан

	жауап үшін бала фишка алады. (Қоршаған ортамен таныстыру) «Еркін тақырып» Мақсаты: өз жұмысының мазмұнын өз бетінше ойластыру және идеяны соңына дейін жеткізу қабілетін дамыту. (Мүсіндеу)	(шегіртке)..(Қоршаған ортамен таныстыру) «Менің қалам» топтық жұмыс Мақсаты: балаларды алақанның тікелей қимылымен ермексазды домалату арқылы таяқшаларды мүсіндеуге үйрету. Ермексазбен мұқият жұмыс істеуді үйрену. Мүсіндеуге қуануға деген ұмтылысты дамыту. Материал: клеенкалар, ермексаз, стектер, майлықтар. (Мүсіндеу)	қозғалысына еліктейді. Ойынның нәтижесі: жұмбақты сәтті шешкен бала осы жәндіктің бейнесі бар фишка алады. (Қоршаған ортамен таныстыру) «Бәйтерек төбесіндегі шар» Мақсаты: цилиндр тәрізді заттарды мүсіндеуге үйрету. Ермексаздың бір бөлігін орамға айналдыру қабілетін дамыту. Өз қызметінің нәтижелеріне оң көзқарасты тәрбиелеу. Материал: клеенкалар, ермексаз, стектер, майлықтар. (Мүсіндеу)	түседі. Осы кезден бастап тышқан, Және кішкентай Бақа, Және кішкентай көкек Олар мәңгі дос болады. Балаларға өз әрекеттерін түсіндіре отырып, суреттерді ретімен орналастыру ұсынылады. Ойынның нәтижесі: белсенді балаларды тәрбиеші көтермелейді.(Қоршаған ортамен таныстыру) «Көк тулар» Мақсаты: төртбұрыш тәрізді заттарды мүсіндеуге үйрету. Ермексаздың бір бөлігін орамға айналдыру қабілетін дамыту. Өз қызметінің нәтижелеріне оң көзқарасты тәрбиелеу. Материал: клеенкалар, ермексаз, стектер, майлықтар. (Мүсіндеу)
Серуенге дайындық	Өз-өзіне қызмет көрсету дағдыларын қалыптастыру. Киінудің бірізділік алгоритмін бекіту. Бір-біріне көмек көрсету <i>(тәрбиешінің және белсенді балалардың көмегі)</i> , серуенге мотивация <i>(мазмұны, проблемалық жағдаяттар)</i> , көркем сөзбен ынталандыру <i>(мақал-мәтелдер, жаңылпаздар, жұмбақтар, өлеңдер)</i> . Көтеріңкі көңіл-күй сыйлау.			

Серуен	1) Балалардың денсаулығын нығайту, қимыл-қозғалыс белсенділіктерін арттыру (<i>қимылды дидактикалық ойындар, ережелері бар қимылды ойындар, ойын жаттығулары, жарыстар, ұлттық ойындар және басқа</i>). Көтеріңкі көңіл-күй сыйлау. Балалардың танымдық қызығушылықтарын дамыту. Мақсатты серуендер, танымдық әңгімелер, бақылаулар, табиғатты бақылау тәсілдерін көрсету, сенсорлық бақшадағы тәжірибелер. Балалардың шынайы өмірді көркем-эстетикалық қабылдауын қалыптастыру. Аумақтық кеңістікте немесе оның сыртында табиғатты тамашалау. Сенсорлық бақшада тірі және өлі табиғат нысандарын, табиғат құбылыстарын бақылау. Балалардың дербес шығармашылық әрекетіне мүмкіндік беру. 2) Еңбекке баулу үшін балабақша ауласында баланың қызығушылығын оятатын кеңістік құру. Балаға ересектердің еңбек етуін бақылату және оларға көмектесуге, бірлесіп жұмыс істеуге тарту. Балалардың ойын, идеясын жүзеге асыру. Серуенге алып шыққан заттарымен ойнату. 3) Музыка жетекшісі мен дене шынықтыру нұсқаушының жоспары бойынша жүргізілетін шаралар немесе бірлескен жұмыстар.				
Зиян келтіруші құрт-құмырсқаларды бақылау	Бақылау. Шыбын-шіркейлердің алуантүрлілігі туралы балалардың ұсынысын жалпылау. Зауза қоңыз бақша және бөлімшеде үлкен зиянды қандыағаштардағы жапырақтарда жиі кездесетін зиян келтірушілер мен шыбын-шіркейлерді танып біліп және атау (құрт, шынжыр табан көкөніс өнімдерінің зиян келтірушілер болып табылады;	Саңырауқұлақтарды бақылау. Суреттер бойынша анықтау: (ақ, саңырауқұлақ, қоңыр саңырауқұлақ, түлкішек жеуге жарайтын, қозықұйрық, маслята), зәрлі (шыбынжұт, жалған бозарыңқы улы саңырауқұлақ) Бақылау Саңырауқұлақтардың атауын толықтыру және нығайту (бөлімшеде өсетін улы саңырауқұлақ, сурет бойынша және топтарының көрсетілген жиі кездесетін өкілдері бойынша атауында және айырмасында	Құрт-құмырсқаларды бақылау(инелік, ара, маса, шыбын, көбелек) Бақылау Шабындықта, бала бақша учаскесінде, ағаштарда, өзеннің айналасында шыбын-шіркейлердің алуантүрлілігі туралы балалардың ұсынысын біріктіру, көп түрлі қоңыздар, көбелектер, инеліктер, шыбын, ара, масалар өмір сүретін тағы басқа жерлерде; ашық белгісі бойынша құрт-құмырсқалар	Күнді бақылау Мақсаты: күн жарық пен жылудың көзі болып табылатыны туралы түсінік қалыптастыру, балаларға жазда ауа райының жағдайы туралы түсінік беру; маусымдық киімнің атауын бекіту. Бақылау барысы. Жазғы жылы күннің шуағын тамашалаймыз. Алақандарыңды күннің шуақтарына тосыңдар. Нені сезіндіңдер? Күн-Жер бетіндегі жарық, жылу және өмір көзі. Оның барлық жағына жарық пен жылу таралады. Жазда ол қатты	

қырыққабат жейтін ақ-көбелек қырыққабаттың жапырақтарын жейді). Сырт пішіні ерекшеліктері және тіршілік әсеретулер өнер-білім және ұсынысты кеңейту. Зиян келтірушілермен күрестің әдістерімен көздікестіру: сарымсақ тұнбасымен, күлмен суару, толарды жинау. Өсімдіктер және шыбын-шіркейлердің өмірлері аралығында өзара байланыс пен өзара тәуелділікті орнатуға үйрету. (Қоршаған ортамен таныстыру) Көркем сөз Жұмбақ: Ұшқанда өлең айтады, Қонғанда жер қазады. Мұны да ойлап көрейік,	түрлі, аяғы-жаттығу(көлемі, бояуы, дененің жеке бөлігінде); құрт-құмырскалар пайдасы жөнінде ұғымды толықтыру(аралар бал жинайды, өсімдіктерге зиянын тигізетін құрт-құмырскаларды инеліктер жейді); «құрт құмырсқа» түсінігін қалыптастыру, құрт-құмырсқаның мәнділік жалпы белгісін ажыратуға үйрету. Құрт-құмырсқаларға ұқыпты қарауға тәрбиелеу. (Қоршаған ортамен таныстыру) Жұмбақтар: 1. Бар екен бір мақұлық ұннан майда, өз басын айдайды екен қиян жайға, Ұстасаң үгітіліп жоғалады, дамылдап отырмайды ешбір жайға. (Көбелек) 2. Жүрген ізің байқалмаған, жүдеу қызым қайқаңдаған (Инелік) 3. Біреуге найза түйрейді, өзі де сондай күрейді (Ара) Мақал-мәтел: Бақа батпағына, Балық	қызады, сондықтан балалар жеңіл жүреді (жеңілдетілген киімде, бас киімде). Тәрбиеші күн күндіз жоғары тұратынын атап көрсетеді - көшеде ыстық; таңертең және кешке күн төмен, сондықтан салқын болады. Күн ұзақ созылады, түн қысқа болады. (Қоршаған ортамен таныстыру) Тәрбиеші балаларға сұрақ қояды: - серуендеуден қашан қайтамыз, күннің қайда жүретінін қалай байқаймыз? - Неге жаздың басталғанын сеземіз? - Күн жарқын және ұзақ жарқыраған кезде өсімдіктерге не болады? Ыстық ауа райында бас киімдер (Панама, кепка) не үшін кию керек? Жазда адамдар не киеді? Күн сәулесінен қайда жасырынуға болады? (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет) Зерттеу қызметі: екі

Шешуін кім табады?(Қоңыз) 2.Шидім, шидім, шидім құс, Ши басына қонған құс. Қарқаралы кара құс, Хан басына қонған құс.(Шыбын) Тақпак: «Қаракұрт» С.Оспанов Өрмекшіден аумайды, Өрмекпен жем аулайды. Қарнында он үш нүкте бар, Аяғында түк те бар. Мекендер шөл даланы, Малды, адамды шағады. Жылы желді қалайды ол, Қаракұрттан абай бол. (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет) Қимылды ойын«Ұшқалақтар» Балаларға (сол аяқты сілкі	Айтайын қызық сендерге: Саңырауқұлақ тергенде Тығылып жерге қалғандай, Біреулер теріп алғандай, Қойғандай елді жақтырмай, Жатады екен таптырмай. (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет) Қимылды ойын:«Адымдарды сана» Адымдарды санауды бекіту; (адымдардың санын аз жасай отырып) тапсырмасы бойынша алаңда қозғалу. Кеңістікті бағдарлай білуге бекіту. (Дене шынықтыру) Еңбек іс-әрекеті Қажеттілік бойынша Учаскіде үнемі тазалықты сақтауға қоқыстарды жинауға тәрбиелеу (бұтақша және тағы басқалар.). Ұқыптылыққа тәрбиелеу. Еңбек қызметі)	көліне. Тақпак: «Көбелектің жыры» Н. Айтов Қанатымды бір қағым, Демде қайта жоғалам. Десе гүлді дала бар, Қос қанатым талмайды. Мені көрсе балалар, Қыр соңымнан қалмайды. Жаңылтпаш: Инелік илеуде иленбейді. Итбалық итмұрынды иіскемейді. (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет) Қимылды ойын: «Шалғындықта үш сайыс» Бастапқы стартта орынды сақтап, жерде жатқан доға арқылы аттап өтуге үйрету; шыдамдылық және күштің әсер етуіне мүмкіндік туғызу. (Дене шынықтыру) Еңбек іс-әрекеті Гербариды жинау. Құрғату. Ересектердің тапсырмасын жауапты және өз бетінше орындауға үйрету. Өсімдіктерге	тасты қояды. Біреуі-күн, екіншісі-көлеңкеде, онда қараңғы болу үшін ағаш жәшікпен жабылған. Біраз уақыттан кейін қандай тас жылы екенін тексеріңіз. Күн астында заттар көлеңкеден тезірек қызады деген қорытынды жасау. «Үлгіні сал» қолдың ұсақ моторикасын дамытуға арналған жаттығу. Тәрбиеші құмға тастан жасалған үлгі қоюды ұсынады. Мақсаты: қиялды дамыту. Еңбек қызметі. Кіші топ балаларына аумақты жинауға көмек көрсету. Мақсаты: еңбекқорлықты дамыту, балаларға көмек көрсету. (Еңбек қызметі) «Күн және ай» қозғалмалы ойындары. Мақсаты: жылдамдықпен ептілікке тәрбиелеу. (Дене шынықтыру)

	отырып, оң аяққа алға секіру, одан соң оң аяқты сілкі отырып, сол аяққа, ал қорытындысында сол аяқпен жылжу және біруақытта екі аяқпен жерге түсу) үш дүркін секіруді орындауға үйрету. Сапаның адамгершілікті-еріктісіне тәрбиелеу: оң нәтижелердің табысындағы шыдамдылықты, табандылықты көрсету. (Дене шынықтыру) Еңбек іс-әрекеті Зиян келтірушілермен күрес (күлмен, сабын ерітіндісімен жапырақтарды бүрку) Тапсырманы ынталы, ұқыпты орындауға үйрету; ниет- нәтиже шығаруға тәрбиелеу. Еңбек құралдарын жұмыстан соң	Дидактикалық ойындар. Тәжірибе және эксперименттер «Саңырауқұлақты кім бірінші жинайды?» Жеуге келетін және жеуге келмейтін саңырауқұлақты ажырата білу және тани білу; өз таңдауын негіздеу. Өзіндік іс-әрекеті Ойын кезінде балалар іс-әрекеттерін бір-бірімен келісе отырып жетілдіру.	сүйіспеншілігін туғызу. Еңбек қызметі) Дидактикалық ойындар. Тәжірибе және эксперименттер «Кім қайда тұрады?» Учаскеде қоректенетін шыбын-шіркейлер, жануарлар мекендерінің өмір сүру ортасы туралы білімдерін кеңейтіп бекіту; әуесқойлықтарын тудыру Өзіндік іс-әрекеті Ойын түрін таңдауындағы дербестік, әрекеттің жетілдіру.		«Бұлт пен күнді сал» құммен ойындар Мақсаты: қиялды, қолдың ұсақ моторикасын дамыту Жеке жұмыс: «Құрсауға түс». Мақсаты: нысанаға лақтыруды жаттықтыру.

	орнына қоюға үйрету. Еңбек қызметі) Дидактикалық ойындар. Тәжірибе және эксперименттер «Жұмбақтарға шешулер» (кұрт- құмырсқалар) Жұмбақтарды шешуге талаптандыру, шешуін табу кезінде белсенді болу. Өзіндік іс-әрекеті Балалардың ойынының мазмұнын және тақырыбын біріктіру және дамыту. Ойын мағынасын жүзеге асыру және құру кезіндегі белсенділігіне тәрбиелеу.				
Серуеннен оралу	Балалардың реттілікпен шешінуі, жұмбақтар шешу, өлеңдер, әндер жаңылтпаштар, санамақтар және т.б. жаттау Киімді белгілі бір тәртіппен шешу және кию дағдыларын үйрету: - Түймелерді ретумен ағытамыз. - Көйлек, шалбарды шешеміз, ақырын іліп қоямыз. - Көйлекті шешіп, оны шалбарға, шортиға қосып іліп қоямыз. - Аяқ киімді шешіп, екінші аяқ киімді киеміз. - Колготкаларды шешіп, көйлекке қосып іліп қоямыз. (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет)				
Түскі ас	Гигиеналық шаралар: Түскі ас алдында гигиеналық шараларды орындау: қолды дұрыс жуу, өз орамалының				

	орнын білу, қолды дұрыс сұрту, орамалды ілу көркем сөз қолдану: «Сылдырлайды мөлдір су, Мөлдір суға қолыңды жу» Кезекшілердің жұмысы: (асхана құралдарын, майлықтарды үстелге қою) Тамақтану (өз орнын білу, дұрыс отыру, асхана құралдарын дұрыс ұстай білу, ұқыпты тамақтану, сөйлеспеу, алғыс айту) (мәдени-гигиеналық дағдылар, өзіне-өзі қызмет ету, еңбек әрекеті) «Қонжыққа қасықты қалай ұстауды үйретеміз».(Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет)
Күндізгі ұйқы	Тамақтан соң ауыздарын сумен шаюды қалыптастыру. Киім түймелерін, сырмаларын өздігінше ағыту. Киімдерін ұқыпты орындыққа іліп (немесе арнайы сөреге) қоюды, өз төсек орнын тауып жатуды үйрету. Ұйқы кезінде бала басына көрпені жауып, мұрнын жастыққа көміп тастамауын, жастықта баланың денесі емес, тек басы жатуын қадағалау. (өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ моториканы дамыту). Әлди Мақсаты: бала ағзасының физиологиялық тепе-теңдігін қалпына келтіру. Әлди, әлди, әлди-ай, Балалар ұйықтап жатыр. Төменгі төсекке, Балалар тыныш ұйықтайды, Мен ән саламын! Балалардың тыныш ұйықтауы үшін жайы баяу музыка тыңдау. «Әлди» Ж.Байырбекова (Музыка)
Біртіндеп ұйқыдан ояту, сауықтыру шаралары	Түскі ұйқыдан кейінгі сауықтыру шаралары (дене жаттығулары), ауа, су емшаралары, жалпақ табандылықты болдырмау үшін түйіршікті және жұмсақ жолақшалармен жүру (дене белсенділігі). Төсекте жатып жасайтын жаттығулар (5 минут) Мысықтар Мысықтар оң жаққа Өарап ұйықтап жатыр, ұйқы сұрап мияулап жатыр көздерін жұмып мяу мяу мяу. Көзімізді ашып арқаға жатып тырнағымен тырналанып жатыр. Төрт аяқтап тұрып мойынымызды жоғары созып мияулаймыз мяу мяу мяу. Отырып башпайларымызды уқалаймыз, аяғымызды сипаймыз. 2 Майтабанның алдын алу. (2 минут) Мысық сияқты аяқтың ұшымен шеңбермен жүру, екі аяқпен секіру ,жүру орнымызға қарай жүгіру. Орындықта отырып оң аяғын сол аяғына қойып табандағы нүктелерге массаж жасау, аяқтарын ауыстырып табандағы нүктелерге массаж жасау, (3- 4 рет) 3 Арқанын қалпын сақтауға арналған жаттығулар. (2 минут) Ашулы мысық тізеге тұрып қолымызды санымызға қою басымызды төмен қаратып арқамызды жоғары көтеру. 10 сек Мейрімді мысық тізеге тұрып қолымызды санымызға қою басымызды жоғары созу, белімізді созу. 10 сек Мысықтың құйрығы тізеге тұрып қолымызды санымызға қою оңға солға құйрық сияқты тербелу ақырын сосын жылдам.

	4 Демалу жаттығулары Мяууу мяууу мяуууу Фррр фрррр фрррр 5.Салқын сумен қолымызды бетімізді жуамыз. (дене шынықтыру). Киімдерін реттілікпен өздігінен киіну. Түймелерін қадау, сырмаларын сыру, аяқ киімдерін дұрыс киюді үйрету. Қыз балаларды шаштарын тарауға үйрету (өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ моториканы дамыту). Қолдарын жуу, құрғатып сүрту, сүлгіні өз орнына іліп қоюды үйрету Шомылған баланы, Аймалап алады. Сүртеді қолыңды, Сүртеді жоныңды. (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет)				
Бесін ас	Гигиеналық шараларды орындау (мәдени-гигиеналық дағдылар). Балалардың назарын тағамға аудару, мәдениетті тамақтануға баулу Ас мәзірімен таныстыру. Бір-біріне кедергі жасамай мәдениетті отыруға баулу, балалардың назарын тағамға аудару. «Бата» Дастарханыңа береке берсін, Бастарыңа мереке берсін, Астарыңа адалдық берсін, Бастарыңа амандық берсін, Дендеріңе саулық берсін! Әумин! (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет)				
Балалардың дербес іс-әрекеті	«Сәнді көйлек киген қыз» Мақсаты: Балаларды адамның фигурасын салуға, көйлектің пішінін, бөлшектердің пішіні мен орналасуын, олардың мөлшеріне қатынасын беруге үйрету. Бүкіл параққа үлкен	«Мен анаммен (әкеммен) балабақшадан үйге қалай барамын» Мақсаты: Балалардың аналармен кездесуден қуанышын суретте жеткізуге деген ұмтылысын ояту. Адамның фигурасын салу қабілетін бекіту, ересек пен баланың фигурасының мөлшеріндегі	«Отан неден басталады» Мақсаты: туған жерге деген сүйіспеншілікке тәрбиелеу; әр балаға өз елінің азаматы ретінде сезінуге мүмкіндік беру; балалардың туған қаласы туралы білімдерін кеңейту және бекіту, қаланың Елтаңбасымен таныстыру; Материалдар: түрлі-түсті қарындаштар,		«Бағдаршам» Мақсаты: бағдаршам туралы мәлімет бер отырып, қылқаламмен жұмыс жасауға үйрету. Балалардың шығармашылық қабілеттерін дамыту, қиялдарын жетілдіру Материал: парақтар А4, гуашь, қылқаламдар, стакандар, салфетка, клеенка. (Сурет салу)

	сурет салуды үйренуді жалғастырыңыз. Қарындаштармен сурет салу және сурет салу әдістерін бекіту. Алынған нәтижелерді бейнеленген тақырыппен салыстыра отырып, басқа балалардың суреттері мен суреттерін бағалау, қызықты шешімдерді атап өту қабілетін дамыту. Материал: Қарапайым графит қарындаш, акварель, Пейзаж парақтары, щеткалар, бояғыш, су құтысы, майлық. (Сурет салу) «Өрт сөндіру машинасы» оригами Мақсаты: балаларды өрт сөндіруші мамандығымен, жұмыста қажетті	айырмашылықты жеткізу. Алдымен қарапайым қарындашпен негізгі бөліктерді оңай салу, содан кейін баланың таңдаған материалымен әр түрлі әдістерді қолдана отырып бояу қабілетін бекіту. Жасалған кескіннің қуанышын ояту. Материал: Пейзаж парақтары, қарапайым (графит) қарындаш, түрлі-түсті қарындаштар, маркерлер, акварельдер (әр балаға). (Сурет салу) «Әжемнің орамалы» Мақсаты: аппликация техникасында бұйымдарды орындау қабілетін дамыту. Сәндік қосымшаларға қызығушылық тудырады. Бөлшектерді желімдеудің дұрыс техникасын үйретуді жалғастыру. Геометриялық	қағаз парақтары, стендтер, Отан, Туған жер, Қазақстан туралы плакаттар (Сурет салу) «Біз халық қолөнершілеріміз» оригами Мақсаты: Матрешка қуыршағын аппликация техникасында жасау. - балаларды аппликация техникасымен таныстыруды жалғастыру; - ұсақ моториканы, шығармашылық қабілеттерін дамыту; - жұмыста дәлдікке, табандылыққа тәрбиелеу. - Балаларға осы ойыншықтардың адамдарға әкелетін қуаныш, сүйіспеншілік, мейірімділікті сезінуге мүмкіндік беру; -Балаларды трафаретпен жұмыс істеуге үйретуді жалғастыру, пішін, түс сезімін дамыту (үйлесімді түс комбинацияларын		«Қызғалдақтар» оригами Мақсаты: Балаларда эстетикалық қабылдауды дамыту, балаларды гүлдердің сұлулығын көруге үйрету, оларды аппликация арқылы жеткізу: жұқа сабақты, екі есе бүктелген қағаздан— гүлдер, жапырақтарды кесу; пішіндерді параққа тігінен әдемі орналастыру. Материал. Ұзартылған қағаз, түрлі-түсті кесу қағазы, қайшы, желім. Алдын ала жұмыс. Әр түрлі көктемгі Гүлдерді қарастыру. Түрлі пішіндегі түстерді салу. Сабақты өткізу әдістемесі. Тәрбиеші балалардан көктемгі гүлдерді қалай білетіндерін сұрайды. Олардың атын нақтылайды. Қызғалдақтарды кесуді және жабыстыруды ұсынады. Вазада тұрған гүлдерді көрсетеді. Балалардың назарын гүлдердің түсіне аударады. Гүлді екі есе

	кұралдармен, өрт сөндіру машинасымен таныстыру. Арнайы көлік туралы білімді бекіту - өрт сөндіру машинасы; өрт сөндірушілердің жұмысы туралы білімді бекіту; Балаларға оттың қауіптілігі туралы түсінік беру; логикалық ойлауды, кеңістіктік үйлестіруді дамыту (бөлшектерді картонға орналастыру мүмкіндігі); Сақтық пен өзін-өзі сақтау сезімін тәрбиелеу. Жабдық: өрт сөндіру машинасының суреті, түрлі-түсті қағаз, желім, щеткалар, 1 түсті картон, қайшы, шүберек. (Жапсыру)	фигуралар мен түстер туралы білімді бекіту. Психикалық процестерді дамыту (зейін, есте сақтау, ойлау). Эстетикалық талғамға, сәндік-колданбалы өнерге деген сүйіспеншілікке тәрбиелеу. Жауаптылық пен мейірімділікке тәрбиелеу. (Жапсыру)	таңдау) (Жапсыру)		бүктелген қағаздан қалай кесуге болатынын көрсетеді. Балалар бөліктерді кесіп, 2-3 қызғалдақтың суретін жасайды (міндетті емес). (Жапсыру)
Тәрбиеші мен баланың еркін қызметі	Балалардың қызығушылықтарын мақсатты ойын арқылы, танымдық-зерттеушілік жұмыс, музыкалық-көркем образ, қимыл-қозғалыс, коммуникативтік байланыс, оқыту, еңбекке баулу арқылы дамыту <i>(оның ішінде өңірлік ерекшелікті ескерумен)</i>. Балалардың ойы мен идеяларын ескеру арқылы олардың қабілеттерін ашуға мүмкіндік беру.				

	«Ұшқыш» картотека №6 Ойынның мақсаты: Балаларды еңбекті құрметтеуге, ұйымшылдыққа, достыққа баулу. Қажетті атрибуттар: ұшқыштың бас киімі, билет, дүрбі				
Серуенге дайындық	Серуенге қызығушылықты арттыру. Балалардың реттілікпен киінуі, серуенге шығу, топтық ережелерді қайталау. «Киімді қалай киюге болады?» әңгіме Киімдердің тазалығын сақтау қажет. Киінгенде киімнің түймесінің дұрыс қадап, көйлектің шалбардың немесе юбканың ішіне салынғанын қадағалау керек. Шұлықтың, аяқ киімнің оң киілуіне баса назар аудару керек. (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет)				
Серуен	Күннің екінші жартысындағы ауа-райы құбылыстары мен табиғат объектілерін бақылау (қоршаған ортамен таныстыру) Ұлттық ойын: «Ақсерек-көксерек» Бұл ойынды ойнау үшін балалар екі топқа бөлінеді, қолдарынан ұстап тұрады. Ара қашықтық 20-30 қадам. 1-ші топ. Ойынды бастайды Ақсерек-ау ақ серек Бізден сізге кім керек. 2-ші Ақсерек –ау ақ серек	Күннің екінші жартысындағы ауа-райы құбылыстары мен табиғат объектілерін бақылау (қоршаған ортамен таныстыру) Ұлттық ойын: «Орамал тастамақ» Балалар шеңбер жасап тұрады. Бастаушы (тәрбиеші) балаларды айнала жүріп бір баланың артына орамал тастап кетеді. Артына орамалды тастағанын сезген бала менің артамда деп жауап береді. Артына орамалдың тасталғанын сезбесе ол өлең, тақпақ айтып немесе билеп беруі керек. Балалар шеңбер бойында көздерін жұмып тұруы керек. Ойын осылай жалғаса	Күннің екінші жартысындағы ауа-райы құбылыстары мен табиғат объектілерін бақылау (қоршаған ортамен таныстыру) Ұлттық ойын: «Көтермек» Ортаға екі ойыншы бала шығады. Бір-біріне арқаларын беріп тұрады. Белгі бойынша кім біріні бірін-бірі арқада көтеріп алса, сол бала жеңіске жетеді. Жеңіске жеткен бала ойында қала береді де басқа балалармен бірге күш сынасады. (дене шынықтыру)		Күннің екінші жартысындағы ауа-райы құбылыстары мен табиғат объектілерін бақылау (қоршаған ортамен таныстыру) Ұлттық ойын: «Хан алшы» Бұл ойынға 5 немесе 10 бала қатыса алады. Көп асықтың ең ірісін қызыл түске бояп қояды. Бұл асық «хан» асығы. Асықтар тізіліп қойылады да бастаушы хан асығымен оларды көздеп құлатады. Құлаған асықтарды жинап алады. Егер хан асығы бүк, шік, тайқы-қалыптарымен түссе, бастаушы жақын құлаған асықтарды ата береді. Егер бастаушы асықтарды қолымен құлатып алса немесе басқа асықтарымен атса,

	Жаман-жаман бала аты (бала аты) керек Аты аталған бала келесі топқа дейін жүгіріп барып ортасынан ұстасқан қолдарды ажыратып кету керек. Егер өтіп кетсе сол топтан бір баланы тобына алып қайтады, өте алмаса сол топта қалады. Ойын осылай жалғаса береді. (дене шынықтыру)	береді. (дене шынықтыру)			онда ойынды келесі бала жалғастырады. Ең соңында хан асығы кімнің қасында қалса, сол бала жеңіске жетеді. Келесі ойынды жеңіске жеткен бала жалғастырады. (дене шынықтыру)
Серуеннен оралу	Балалардың киімін ретімен шешу, әндерді үйрену, жұмбақтарды шешу, дербес және ойын әрекеті				
балалардың үйіне қайтуы	Балалардың жетістіктері туралы әңгімелесу, ата-аналардың балаларды тәрбиелеу мен дамыту бойынша сұрақтарына жауап беру, кеңес беру. Кеңес: «Балаларды мәдени-гигиеналық дағдыларды қалыптастыруға тәрбиелеу»				

**Балалардың жаз мезгіліндегі өмірін және тәрбиесін ұйымдастыру циклограммасы
2023 жыл**

Мектепке дейінгі ұйым: «Ақбота» бөбекжайы» МКҚК

Топ: «Бәйшешек» ересек тобы

Балалардың жасы: 4 жастағы балалар

Жоспардың құрылу кезеңі: 10.07-14.07.2023 жыл

Күн тәртібінің кезеңдері	Дүйсенбі 10.07.2023	Сейсенбі 11.07.2023	Сәрсенбі 12.07.2023	Бейсенбі 13.07.2023	Жұма 14.07.2023
Ата-аналармен әңгімелесу Балаларды қабылдау	Ата-аналармен бала денсаулығы, баланың үйдегі және көшедегі күн тәртібі туралы әңгімелесу. Балаларды қабылдау: таңертеңгі сүзгі, балаларды жақсы көңіл-күймен қарсы алу. Балалар үшін қолайлы жағдай жасау, баланың бүгінгі көңіл – күйі туралы, оны не қызықтыратыны туралы әңгіме, жеке пікір білдіруге баулу Балалармен әңгіме: «Көңіл-күй» Міндеттері: Балаларға түрлі эмоционалдық жай-күйі бар жақын ересектер мен балалар туралы жағдайларды ұсыну. (сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет)				
Балалардың дербес іс-әрекеті (баяу қимылды ойындар, үстел үсті ойындары, бейнелеу әрекеті, эксперимент, кітаптар қарау және өзіне-өзі қызмет ету, тағы басқа іс-әрекеттер)	Перспективалық жоспарда қойылған міндеттерді іске асыру				
	Құрылыс ойыны: "Саябаққа қалай кіруге болады?" Мақсаты: балаларды өз іс-әрекеттерін жоспарлауға үйрету, конструктордың бөлшектерімен заттарды ауыстыру дағдыларын бекіту. Барысы: тәрбиеші үстелдерді біріктіреді, оларға түрлі-түсті қағаздан сақинамен жабылған өзен салады, орталықта балалармен бірге саябақ (ағаштар, орындықтар) ұйымдастырылады. Сүйікті ойыншықтарымен	Құрылыс ойыны: "Қуыршақ дүкенін салайық". Мақсаты: текшелерден, кірпіштен дүкен салу, істі соңына дейін жеткізу, ойында достық қарым-қатынасты тәрбиелеу. Барысы: тәрбиеші кішкентай қуыршақтарды топқа қосады. Әрқайсысында сөмке бар. "Неге біздің қуыршақтар сөмкелерді алды?" Олар қуыршақтар дүкенге жиналды деп шешеді және оны таба алмайды. Балаларға	Құрылыс ойыны: "Жабайы жануарларға арналған хайуанаттар бағы". Мақсаты: тәрбиешімен бірлескен іс-әрекетін бекіту дағдыларын (жануарларға тор салу); өз құрылысын ойнауға үйретуді жалғастыру. Барысы: тәрбиеші жабайы жануарлардың мүсіндік ойыншықтарын көрсетеді, олардың қайда тұратынын нақтылайды және балалармен бірге олар үшін хайуанаттар бағын салуды шешеді. (Құрастыру)	Құрылыс ойыны: "Хайуанаттар бағы" Мақсаты: текшелерден әртүрлі жануарларға арналған үйлер салу бекіту; жануарларға құрмет көрсетуге тәрбиелеу. Ойын: тәрбиеші хайуанаттар бағында жабайы жануарлардың жаңбырдан қасырылатын үйлері бар екенін еске салады және олар үшін үйлер салғысы келеді. Үстелде жабайы табиғат фигураларының жиынтығы бар. Құрылыс аяқталғаннан кейін олар олармен ойнайды. (Құрастыру)	Құрылыс ойыны: "Орман балабақшасы" Мақсаты: Балаларды жобалау үшін кеңістікті ұйымдастыруға үйрету; іс-шараларды жоспарлау, модельдеу; жиһаздың әртүрлі бөліктерін жобалау; ғимараттардың бір сюжетпен біріктіру. (Құрастыру)

	ойнау. Содан кейін тәрбиеші сұрайды- бұл саябаққа қалай кіруге болады? Балалар көпір қажет деп санайды және оны салады. (Құрастыру) куыршақтарға көмектесуге және текшелер мен кірпіштен дүкен салуға шақырылады. Балалар құрастырады: кім-мұғалім берген үлгі бойынша, кім-өз бетінше. (Құрастыру)			
Таңертенгі жаттығу	ТАҢҒЫ ГИМНАСТИКА КЕШЕНІ Сапқа тұру, жүру, жүгіру, жалпы дамытушы және тыныс алу жаттығулары. Мақсаты: баланың организмін «ояту», оны тиімді күйге келтіру, жан-жақты, бірақ бұлшықет жүйесіне орташа әсер ету, дененің белсенділігін арттыру, дұрыс қалыптың қалыптасуына ықпал ету. Затсыз 1. Қолды белге қойып, басты оңға-солға, алға-артқа бағыттау. 2. Б.қ.: түзу тұру, аяқтың арасын сәл ашу, қолды босату. «Диірмен» қолмен алға бұлғау қимылдары. 3. Б.қ.: арқаға жату, қолды жоғары көтеру, білекті құлып қып біріктіру. Арқадан ішке аунау және кері айналу. 4. Б.қ.: түзу тұру, аяқты иықтың көлемінде ашу, қол белде. Арқаны түзу ұстап алға иілу, шынтақты артқа созып, бастапқы қалыпқа оралу. 5. Б.қ.: арқаға жату, қолды түзу қою. Тізеден бүгілген аяқты өзіне тартып, тізенің астынан «Хлоп»-деп шапалақ соғып, бастапқы қалыпқа оралу. 6. Қолды тізеге қойып,бүгілген аяқта орында бақаша секіру Кезектестіріп жәй жүру.(Дене шынықтыру)			

Таңғы ас	Гигиеналық шаралар: Максаты: мәдени-гигиеналық дағдыларды қалыптастыру: өздігінен жуыну, тамақтану алдында, дәретхананы пайдаланғаннан кейін қолды сабынмен жуу. Көркем сөз: Біз білеміз, білеміз, иә, иә, Су қайда шашырайды. Шығыңыз, су ханшайымы, Біз жуынуға келдік! Біз көңілді, Қолымызды жуамыз! Тамақтану Көркем сөз: Біздің балабақшада – кішкентай үстелдер. Үстелге отырамыз-картопты жейміз! (өз орнын білу,	Гигиеналық шаралар: Таңғы ас алдында қолдарын жуу, қолды сүрту және орамалды орнына ілу. Көркем сөз: Дымқылдап күнде сен, Қолыңды сүйкесең. Кетіп кір-ыласың, Тап-таза боласың. Тамақтану Көркем сөз: Орындық туралы. Мен орындықты алдымда алып жүремін! Ол, әдемі, менің орындығым. Мен оларды мықтап ұстаймын, Барлығына орындықтарымды көрсетемін! (өз орнын білу, дұрыс отыру, ас ішу құралдарын дұрыс ұстау, тамақтану мәдениетін қалыптастыру, тамақ ішкенде сөйлемей, тамақтанып болғаннан кейін алғыс айту) (Сөйлеуді дамыту	Гигиеналық шаралар: Таңғы ас алдында қолдарын жуу, қолды сүрту және орамалды орнына ілу. Көркем сөз: «Қолды таза жуу керек, Жеңдер суланбайды. Кім жеңін түрмейді, Ол су алмайды» - Қолды жуады, жуады. Содан кейін тәрбиеші сабынды алып, айтады: «Қызғылт, хош иісті, Оны көпіртіңіз және сіз таза боласыз» - Сабындайды, көпіртеді және сабынды сумен жуады. - бетті сумен сулайды, сабындайды және жуады. - сүлгі алып, бетін сулап, қуыршақтың қолын сүртіп, сөйлейді: «Енді мұрын таза, Иегі таза Және көздер жарқырайды –	Гигиеналық шаралар: Таңғы ас алдында қолдарын жуу, қолды сүрту және орамалды орнына ілу. Көркем сөз: Дымқылдап күнде сен, Қолыңды сүйкесең. Кетіп кір-ыласың, Тап-таза боласың. Тамақтану Көркем сөз: Бізде қасық бар, сиқырлы кішкентай! Бізде қасық бар, сиқырлы кішкентай! Тәрелкеде тамақ, із қалдырмайды! Біздің қасықты нұқыңыз, Барлық ботқаны алыңыз! (өз орнын білу, дұрыс отыру, ас ішу құралдарын дұрыс ұстау, тамақтану мәдениетін қалыптастыру, тамақ ішкенде сөйлемей, тамақтанып болғаннан кейін алғыс айту) (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет).	Гигиеналық шаралар: Таңғы ас алдында қолдарын жуу, қолды сүрту және орамалды орнына ілу. Көркем сөз: Біз білеміз, білеміз, иә, иә, Су қайда шашырайды. Шығыңыз, су ханшайымы, Біз жуынуға келдік! Біз көңілді, Қолымызды жуамыз! Тамақтану Көркем сөз: Сорпа, сен төгілмейсің! Сорпа, сен төгілмейсің! Тікелей менің аузыма құйыл! Ал, қасық, бұрылма! Сорпа ал, жалқау болмаң! (өз орнын білу, дұрыс отыру, ас ішу құралдарын дұрыс ұстау, тамақтану мәдениетін қалыптастыру, тамақ ішкенде сөйлемей, тамақтанып болғаннан кейін алғыс айту) (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет).

	дұрыс отыру, ас ішу құралдарын дұрыс ұстау, тамақтану мәдениетін қалыптастыру, тамақ ішкенде сөйлемей, тамақтанып болғаннан кейін алғыс айту) (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет).	және көркем әдебиет).	Көңілді көрінеді!» (Көркем әдебиет, - коммуникативтік қызмет) Тамақтану (өз орнын білу, дұрыс отыру, ас ішу құралдарын дұрыс ұстау, тамақтану мәдениетін қалыптастыру, тамақ ішкенде сөйлемей, тамақтанып болғаннан кейін алғыс айту) (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет)		
Ұйымдастырылған іс-әрекетке дайындық	Балалар әсерлерімен бөлісу, жаңалықтарды білу, бірлескен жоспарларды, мәселелерді талқылау, қызығушылықтары бойынша әрекет түрін таңдау, ережелер туралы келісу және т. б. Ұйымдастырылған іс-әрекет тақырыбына сай жұмбақтар жасыру. Жаттаған тақпақты есіне түсіріп, қайталап айту. (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет).				
	«Қуыр-қуыр қуырмаш» Қуыр-қуыр қуырмаш, Балаларға бидай шаш. Бас бармақ, Балан үйрек, Орган терек, Шылдыр шүмек, Кішкене бөбек. Сен тұр – қойыңа бар! Сен тұр – жылқыңа бар! Сен тұр – ешкіңе бар!	Жыл мезгілдері Мұз да, қар да ерісе, Өлең айтар өзендер. (маңдайдың ортасынан құлақтың жоғарғы ұшына дейін екі қолымен сипайды) Ұйқы қашса қонжықтан, Көктем келді дерсің сен (бетті иектен құлақтың төменгі ұшына қарай сипайды) Қызса қатты күн көзі, Қарлығаштар самғаса (маңдайдың ортасынан	«Салат жасаймыз» Сәбізді алып тазалаймыз (оң қолды жұдырыққа түйіп, сол қолдың алақанына ысқылайды) Үккішпен үгіп майдалаймыз (екі қолды жұдырыққа түйіп кеудеге ұстап, жоғары-төмен қозғайды) Қанттан сеуіп дәмдейміз (саусақтардың ұшымен қант себеді)	«Кірпі» Момақанмын алайда (үш саусақтарын түйістіріп, кірпінің жүрісін салады) Тікенім көп абайла, (екі қолының саусақтарын айқастырып, кірпінің тікенектері жасайды). Кіріп кетсе қолыңа, Өкпелеме жарайма! (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет).	«Достық» Біздің топта ұлдар мен қыздар өзара дос (қолдың саусақтары өзара бірігеді) Кішкентай саусақтар біз сенімен достасамыз (екі қолдың саусақтарын бір-біріне тигізу) Бір, екі, үш, төрт, бес (шынашақтан бастап, саусақтарды кезекпен бір-біріне тигізу) Қайтадан санауды бастаймыз. Бір, екі, үш, төрт, бес Енді санауды аяқтадық

	Сен тұр – сиырыңа бар! Сен тұр – түйеңе бар! Ал сен алаңдамай, Қазан түбін жалап, үйде жат. Мына жерде құрт бар, Мына жерде май бар. Мына жерде қатық бар, Қытық, қытық! (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет).	құлақтың жоғарғы ұшына дейін екі қолымен сипайды) Быстық аптап, күрғақшылық, Жаз келгенін білдірер (бетті иектен құлақтың төменгі ұшына қарай сипайды) Шатырда жаңбыр ойнаса, Бірде қатты, бірде жай (маңдайдың ортасынан құлақтың жоғарғы ұшына дейін саусақ ұшымен ұрғылайды) Жер жапырақты жамылып, Күз келгенін білдірер (бетті иектен құлақтың төменгі ұшына дейін саусақ ұшымен ұрғылайды) Боран борап, жел тұрса, Айналаны қар басса, Үйлер ақ көрпеге оранса, Келді дей бер қыс ортаға (спираль тәрізді қимылдарды маңдай ортасынан құлақтың жоғарғы ұшына дейін орындайды) (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет).	Міне дайын нәр тағам (екі қолын алдына жайып көрсетеді). Дәруменге байыған (алақанымен іштерін сипалап, тойғандықтарын көрсетеді). (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет).		(қолды төмен түсіреміз, демалтамыз). (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет).

Мектепке дейінгі ұйымның кестесі бойынша ұйымдастырылған іс-әрекет	Дидактикалық ойын: «Бұл қашан болады?» балалардың жыл мезгілдері туралы білімдерін бекіту. Есте сақтау қабілетін дамыту, білімді суреттегі кескінмен байланыстыру. Ойлауды дамыту. Ойын әрекеті: тәрбиешінің сұрағын тыңдап, оған жауап беріңіз. Ойын ережесі: бір-біріне кедергі жасамау, тыңдау және жауап беру. Ойын барысы: Тәрбиеші жыл мезгілін бейнелейтін суретті көрсетеді. Балалар "жылдың қай мезгілі бейнеленген? Сіз мұны қандай белгілерден білдіңіз? Жұмбақ ойла". Ойынның нәтижесі: дұрыс және толық жауап үшін балалар фишка	Дене шынықтыру (Спорт нұсқаушысының жоспары бойынша) Дидактикалық ойын «Бұрын не, кейін не?» Мақсаты: жеке өсімдіктердің даму ретін, сондай-ақ жыл мезгілдерінің ретін нақтылау және түсіну. Логикалық ойлауды, реакция жылдамдығын дамыту. Ойын ережелерін сақтай білуге тәрбиелеу. Сөздік: дән, пияз, күдіретті, мұртты, ащы, ақжелкен, алтын. Ойын ережелері: тәрбиешінің сигналы бойынша әрекет ету. Ойын әрекеттері: карталарды ашу. Ойын барысы: тәрбиеші карточкаларды үстелге қояды, балаларды оларды көруге шақырады. Белгі бойынша карталар белгілі бір ретпен орналастырылады. Неліктен оны жыл мезгілімен байланыстыра отырып,	Дене шынықтыру (Спорт нұсқаушысының жоспары бойынша) Дидактикалық ойын: "Барлығы үйде" Мақсаты: оның бір бөлігін табу. Зейінді, реакция жылдамдығын дамыту. Ойын ережесі: сигналдан кейін әрекет ету. Ойын әрекеті: белгілі бір белгі бойынша "өз" үйінді іздеу. Ойын барысы: Тәрбиеші балаларға ағаш жапырақтары бейнеленген карталарды таратады. Ол былай дейді: "Біз кемпингке бардық деп елестетіп көрейік. Әр бөлім шатырды ағаштың астына қойды. Сіздің қолыңызда шатырыңыз орналасқан ағаштың жапырақтары бар. Біз серуендейміз, бірақ кенеттен жаңбыр жауды. Барлығы үйде! Балалар сигнал	Музыка Тақырыбы: «Қауіпсіздік ережелері» Ән тыңдау: «Светофор – бағдаршам» (ө.ж: С. Калиев; муз. жазған: Ғ. Тамендаров) Ән айту: «Бағдаршам» (С. Калиев) Музыкалық – ырғақты қимыл: «Бағдаршам» би қимылдары. Дидактикалық ойын "Жәндіктерді ата" Мақсаты: балалардың бөлме өсімдіктерінің (тамыр, сабақ, жапырақ, гүл) құрылымдық ерекшеліктері туралы білімдерін нақтылау. Бөлшектерді дұрыс атауға, сөйлемдер құруға үйрету. Тақырыпты бөліктерден құрастыруда жаттығу. Көрнекі қабылдауды, логикалық ойлауды дамыту. Балаларда өсімдіктерге ұқыпты қарауға, оларға қызығушылық танытуға тәрбиелеу. Ойын ережесі: таңдауда қателеспей. Ойын әрекеті: бөлшектерді іздеу және бүкіл суретті бүктеу. Ойын барысы: тәрбиеші балаларға бүкіл суреттің бөліктерін қарастыруды ұсынады. Балалар бүктелетін гүлді таңдайды. Олар оның	Дидактикалық ойын: "Біл, ата" Мақсаты: балаларды жануарлардың аттарына үйрету, тапсырмаға сәйкес суретті тез табу. Сыртқы түрі, не жейтіні, қайда тұратыны туралы айту. Есте сақтау, сөйлеу, визуалды қабылдауды дамыту. Ойын ережелері: тәрбиешінің сигналы бойынша әрекет ету. Ойын әрекеттері: бірдей суреттерді іздеу. Ойын барысы: Тәрбиеші балалар тобына тапсырма береді, үстелде жатқан карточкалардың арасынан белгілі бір жануарды табыңыз. Сұрақтарға жауап беру: "бұл кім? Ол қайда тұрады? Ол не жейді?" Ойынның нәтижесі: дұрыс және толық жауап үшін балалар фишкалар алады. (Қоршаған ортамен таныстыру) «Кесе мен шәйнек» Мақсаты: балаларды дөңгелек заттарды мүсіндеуге үйрету. Тақырыпты бейнелеуге деген ұмтылысты қолдау. Шығармашылықпен айналысуға деген

	алады. (Қоршаған ортамен таныстыру) Пластилино-графия "Клумбадағы гүлдер" Мақсаты: Түстердің ұқсастығын жеткізу. Материал: клеенкалар, ермексаз, стектер, майлықтар. (Мүсіндеу)	дәл осылай қойылғанын түсіндіру. Ойынның қорытындысы: тапсырманы бірінші орындаған адам жеңімпаз болып саналады. (Қоршаған ортамен таныстыру) «Құстар көректендіргіште» Мақсаты: Ермексازдан мүсіндеуді қабылдауды, құстардың әртүрлі қасиеттерін ажырата білуді дамыту; құстарды салыстыру. Денесі мен бастың мөлшерін бере отырып, құстарды бөліктерге бөліп мүсіндеуге үйрету. (Мүсіндеу)	бойынша үйіне қарай жүгіреді. Олар жапырағы бар ағаштың жанында болады. Ойынның нәтижесі: кім жапырақты ағашты тезірек тапса, сол жеңеді. (Қоршаған ортамен таныстыру) Рельефті сәндік мүсін «Күн, көрін!» Мақсаты: Жер бедерін игеруді жалғастыру. Садақшылардың сурет нұсқаларын көрсету. Солярлық бейнелерді жасауға үйрету. (Мүсіндеу)	атын айтады. Содан кейін гүлдер суреттер жиынтығынан бүктеледі. Ойын барысында тәрбиеші балаларға сұрақтар қояды: - Зауытты дұрыс орналастыру. - Неліктен өсімдік бөліктерін басқаша емес, дәл осылай орналастыру керек? (Қоршаған ортамен таныстыру) «Керемет раковиналар» Мақсаты: бастапқы формасын жетілдіріп, оны өзгертіп, мүсіндеуді толықтыру; жабылатын раковинаның қос әдісін көрсету. (Мүсіндеу)	ұмтылысты тәрбиелеу. Материал: клеенкалар, ермексаз, стектер, майлықтар. (Мүсіндеу)
Серуенге дайындық	Өз-өзіне қызмет көрсету дағдыларын қалыптастыру. Киінудің бірізділік алгоритмін бекіту. Бір-біріне көмек көрсету (<i>тәрбиешінің және белсенді балалардың көмегі</i>), серуенге мотивация (<i>мазмұны, проблемалық жағдаяттар</i>), көркем сөзбен ынталандыру (<i>мақал-мәтелдер, жаңылпаздар, жұмбақтар, өлеңдер</i>). Көтеріңкі көңіл-күй сыйлау. Мақал-мәтел: «Сумен ойнама, батарсың, отпен ойнама, күйерсің».				
Серуен	1) Балалардың денсаулығын нығайту, қимыл-қозғалыс белсенділіктерін арттыру (<i>қимылды дидактикалық ойындар, ережелері бар қимылды ойындар, ойын жаттығулары, жарыстар, ұлттық ойындар және басқа</i>). Көтеріңкі көңіл-күй сыйлау. Балалардың танымдық қызығушылықтарын дамыту. Мақсатты серуендер, танымдық әңгімелер, бақылаулар, табиғатты бақылау тәсілдерін көрсету, сенсорлық бақшадағы тәжірибелер. Балалардың шынайы өмірді көркем-эстетикалық қабылдауын қалыптастыру. Аумақтық кеңістікте немесе оның сыртында табиғатты тамашалау. Сенсорлық бақшада тірі және өлі табиғат нысандарын, табиғат құбылыстарын бақылау. Балалардың дербес шығармашылық әрекетіне мүмкіндік беру.				

2) Еңбекке баулу үшін балабақша ауласында баланың қызығушылығын оятатын кеңістік құру. Балаға ересектердің еңбек етуін бақылату және оларға көмектесуге, бірлесіп жұмыс істеуге тарту. Балалардың ойын, идеясын жүзеге асыру. Серуенге алып шыққан заттарымен ойнату.

3) Музыка жетекшісі мен дене шынықтыру нұсқаушының жоспары бойынша жүргізілетін шаралар немесе бірлескен жұмыстар.**(Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет)**

Серуен Желді бақылау. Мақсаты: Жел туралы мағлұмат беру. Желдің түрлерімен таныстыру. Жел қалай соғады? Біз желді көреміз бе? Оны көрмесек қалай сеземіз? Желдің дыбысы қандай? Біз оны естиміз бе? Оң жақ қайда? Сол жақ ше? Ал, енді бізге жел қай жақтан соғып тұр? (Қоршаған ортамен таныстыру) Көркем сөз: Жел соғады бетімізге, Шайқалады ағаштар. Тыныш - тыныш отырындар, Биік - биік ағаштар. (Сөйлеуді дамыту	Серуен Құстарды бақылау. Мақсаты: Құстар туралы жалпы мағлұматтар беру. Жылы жаққа ұшып кететін құстар туралы түсінік беру. Қандай құстарды білесіңдер? Құстар немен коректенеді? Жылы жаққа ұшып кететін құстарды білесіңдер ме? Құстардың жазғы тіршілігі қандай? Құстардың қандай түрлерін білесіңдер? Құстар қандай дыбыс шығарады? (Қоршаған ортамен таныстыру) Көркем сөз: Бөдене, бөдене, Бұғып қалып көдеге, Ұстатпайды кусам да, Тойғызар ем бедеге. (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет) Қимылды ойын:	Серуен Жазда гүлдерді бақылау. Мақсаты: Балаларға гүл туралы мағлұмат беру. Гүл деген не? Гүл қандай болады? Ол қайда өседі? Гүлдің қандай түрлерін білесіңдер? Гүлдің пайдасы бар ма? (Қоршаған ортамен таныстыру) Көркем сөз: Гүл өсір сен бағыңда, Тұрсын көздің жауын ап. Бүршік жарған шағында, Үзе көрме жұлып ап. (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет) Қимылды ойын: арқылы бір бала	Серуен Топырақты бақылау. Мақсаты: Балаларға құм туралы мағлұмат беру. Топырақ деген не? Топырақтың түсі қандай? Топырақ қайдан пайда болады? Құм дегеніміз не? Топырақ болмаса жер болушы ма? Топырақ не үшін қажет? Топырақ, құмсыз адамзат, табиғат тіршілік ете ала ма? Құм мен топырақтың айырмашылығын түсіндіру. Сонымен қатар барлық тіршілік ететін адамзат, жан жануарлар, өсімдіктер үшін топырақтың алар орыны өзгеше. (Қоршаған ортамен таныстыру) Көркем сөз: Анау терекке қарашы, Құмға сіңгендей бағасы. Нәр бере алмадың бізге деп, Жапырақтары тастай қашқан- ау шамасы. (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет) Қимылды ойын: «Қоян»	Серуен Бұлттарды бақылау. Мақсаты: Балаларға бұлт туралы мағлұмат беру. Балалар бұлт дегеніміз не? Бұлт қалай пайда болады? Бұлттың түсі қандай? Бұлттан не пайда болады? Бұлтты күн сендерге ұнай ма? Бұлттардың көшуі қалай дегенді қалай (Қоршаған ортамен таныстыру) Көркем сөз: Бұлттар - бұлттар аусаңшы, Қалаға, далаға. Бұлттар - бұлттар жаусаңшы Селдетіп, көлдетіп. Нөсер - нөсер төк - төк, Болсын егін көп - көп. (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет) Қимылды ойын: «Мысық пен тышқан»

және көркем әдебиет) Қимылды ойын: «Аралар» Мақсаты: Сөздік қорын, сөйлеу мәдениетін қалыптастыру. Ойдан сөз, сөйлем құрастыруға дағдыландыру. Ойын шарты: Бір топ бала қол ұстасып, шеңбер жасап тұрады да үш - төрт бала ортаға шығады. Олар аралар: Баудағы кім? Ара болсаң, ызында, 3, 3, 3, 3, 3, 3, 3..... Жұмыс істе тығылма. Аралар бір бірімен сөйлесе бастайды. Қандай жұмыс түрін көрсететіндері туралы кеңеседі. «Жұмыс істе, тығылма»- деген сөзді естіген кезде тоқыма тоқығандай, ағаш жарғандай, ағаш аралағандай қимыл	«Ұшты - ұшты» Мақсаты: Балаларды ұшатын заттар мен ұшпайтын заттарды ажырата білуге үйрету. Ойын шарты: Тәрбиеші балаларға ұшатын құс, әуе көлік атауларын, сонымен қатар кез келген ұлгерулері атауларды атайды. Егер олар ұшатын болса құс қанатын қағып қимыл көрсетеді. Ал, егер ұшпайтын зат атауын атаса, онда қолдарын қимылдатпайды. Егер керісінше ұшатын затта қимылдатпай, ұшпайтын затта қимылдатса, балат ойыннан шығарылады. Мысалы: Ұшты - ұшты, ұшақ ұшты -су. десе, қолдарын қимылдатады. Ұшты - ұшты, кітап ұшты – десе, қолдарын қимылдатпайды. (Дене шынықтыру) Еңбек: Ауланы сыпыру Мақсаты: Ұқыптылыққа, жинақылыққа үйрету. Керекті құралдар:	тығылған балаларды іздеуші болып тағайындалады. Ал, басқалары тығылады. Тәрбиеші 10 - ға дейін санап болғанша, іздеуші бала көзін жұмып тұрады. Осы сәтте қалған балалар тығылып үлгерулері керек. Бірінші болып табылған бала, іздесуге көмектеседі. Осылай ойын жалғасын таба береді. (Дене шынықтыру) Еңбек: Гүл егу Мақсаты: Гүлді өсіре білуге, табиғатты қорғауға, гүл табиғаттың бөлшегі екенін түсіндіру. Керекті құралдар: Гүл тұқымы, күрек, шелек, су.	Мақсаты: Шапшандыққа, икемдікке үйрету. Ойын шарты: Бір топ бала жазық алаңға жиналып, бір бірінен қашықтығы 50 - 60 метрдей жерде екі қоршау жасайды. Қоршауды «Орда» деп те атайды. Содан кейін бастаушы балаларды сапқа тұрғызып, есептей бастайды. Ол есептегенде кәдімгі санмен есептемей, мүлде басқаша тәртіппен, мысалы: «алдар, солдат, балдат, капитан, сен қаласың, ал мына сен топтан шығасың», - деп есептейді. Содан кейін ол балаларды қайта санайды. Осылай санап келгенде - ең соңғы ойыншы «тазы» болады. Есептеп болғаннан кейін «қояндардың» бәрі баяғы екі бір қоршауда тұрады, «тазы» олардан 3 - 4 метрдей жерде орналасады. «Қояндар» бірінші қоршаудан екінші қоршауға қашады, ал «тазы» оларды қуып жүріп ұстайды. «Тазы» кімді ұстаса, сол «тазы» болады да, Еңбек: Ауланы жинау. «қояндарды» ұстауға көмектеседі. Бірақ «тазылар» «қояндарды» қоршауда тұрған жерінде, не қоршауды бойлап жүріп бара жатқанда ұстауға тиіс емес. Оларды қоршау мен қоршаудың арасында ұстауға тиіс. Ойын осылай созыла береді.	Мақсаты: Шапшандыққа, ептілікке баулу. Ойын шарты: Балалар шеңбер құрып тұрады. Араларынан екі бала таңдалып алынады. екі баланың бірі - мысық, бірі - тышқан болып сайланады. Тышқан: Бұтақты да кемірдім, Кітапты да кемірдім, Мен осындай жемірмін, Шиық - шиық, шиық - шиық. Секектеймін ыршып та, Кезікпеймін қырсыққа, Ұстатпаймын мысыққа, Түк - түк, түк - түк, Қане, ортаға шық - шық. Мысық: Мияу2, Кім, әй, мынау? «Шиық - шиық»- демей, «Шық - шық» дейді. Бұл тышқанның өнерін, Қане, байқап көрейін. Тышқан мысықты қуа жөнеледі. (Дене шынықтыру) Еңбек: Ауланы жинау. Мақсаты: Тазалық сұлулықтың белгісі ұранымен баулу. Керекті құралдар: Күрек, шелек.

	- қозғалыстар жасайды. Балалар осылай әндетіп, аралардың қимылын қайталайды. (Дене шынықтыру) Еңбек: Айналаны сыпыру. Мақсаты: Тазалыққа бейімдеу, жұмыстарды бірге істеуге баулу. Керекті құралдар: Сыпырғыш, қалақша, шелек.	Сыпырғыш, күрекше, қорапша.		(Дене шынықтыру) Еңбек: Алаңды сыпырып тазалау. Мақсаты: Балаларды еңбекқорлыққа тәрбиелеу. Керекті құралдар: Сыпырғыш, қалақша, тартпа.	
Серуеннен оралу	Балалардың реттілікпен шешінуі, жұмбақтар шешу, өлеңдер, әндер жаңылтпаштар, санамақтар және т.б. жаттау Киімді белгілі бір тәртіппен шешу және кию дағдыларын үйрету: - Түймелерді ретумен ағытамыз. - Көйлек, шалбарды шешеміз, ақырын іліп қоямыз. - Көйлекті шешіп, оны шалбарға, шортиға қосып іліп қоямыз. - Аяқ киімді шешіп, екінші аяқ киімді киеміз. (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет).				
Түскі ас	Гигиеналық шаралар: Түскі ас алдында гигиеналық шараларды орындау: қолды дұрыс жуу, өз орамалының орнын білу, қолды дұрыс сүрту, орамалды ілу көркем сөз қолдану: «Сылдырлайды мөлдір су, Мөлдір суға қолыңды жу» Кезекшілердің жұмысы: (асхана құралдарын, майлықтарды үстелге қою) Тамақтану (өз орнын білу, дұрыс отыру, асхана құралдарын дұрыс ұстай білу, ұқыпты тамақтану, сөйлеспеу, алғыс айту) (мәдени-гигиеналық дағдылар, өзіне-өзі қызмет ету, еңбек әрекеті) Нан туралы тақпақ Нан қиқымын шашпаңдар, Жерде жатса баспаңдар Теріп алып, қастерлеп Торғайларға тастаңдар! Мақсаты: Балаларға түскі астың, нанның маңыздылығы жайлы айту, тамақты тауысып жеуге үйрету. (Сөйлеуді дамыту				

	және көркем әдебиет).
Күндізгі ұйқы	Тамақтан соң ауыздарын сумен шаюды қалыптастыру. Киім түймелерін, сырмаларын өздігінше ағыту. Киімдерін ұқыпты орындыққа іліп (немесе арнайы сөреге) қоюды, өз төсек орнын тауып жатуды үйрету. Ұйқы кезінде бала басына көрпені жауып, мұрнын жастыққа көміп тастамауын, жастықта баланың денесі емес, тек басы жатуын қадағалау. (өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ моториканы дамыту). Әлди Мақсаты: бала ағзасының физиологиялық тепе-теңдігін қалпына келтіру. Әлди, әлди, әлди-ай, Балалар ұйықтап жатыр. Төменгі төсекке, Балалар тыныш ұйықтайды, Мен ән саламын! Балалардың тыныш ұйықтауы үшін жайы баяу музыка тыңдау. «Әлди» Ж.Байырбекова (Музыка)
Біртіндеп ұйқыдан ояту, сауықтыру шаралары	Түскі ұйқыдан кейінгі сауықтыру шаралары (дене жаттығулары), ауа, су емшаралары, жалпақ табандылықты болдырмау үшін түйіршікті және жұмсақ жолақшалармен жүру Төсекте жатып жасайтын жаттығулар (5 минут) Созылу. Б.қ. арқада жатып қолымызды денеміздің бойымен қойып иегімізді кеудемізге тигіземіз , аяқтың ұшын өзімізге қарай тартамыз (2- 4 рет) Ішімізде жатып басымызды аяғымызды жоғары көтеру (2- 4 рет) Ойын «Жаз бен күз» оң жаққа қарап жатып күз дегенде тіземізді құшақтап алу, күзде суық тонамыз , жаз дегенде керілеміз (3- 4 рет) 2. Майтабанның алдын алу. (2 минут) Жалаңаяқ бір бірінің артынан жүру, аяқтың ұшымен жүру, өкшемен жүру, табанның ішкі жағымен жүру, сыртымен жүру. Арнайы жолдармен жүру. Орындықта отырып аяғымызды оңға солға тербету. (3- 4 рет) 3. Арқанын қалпын сақтауға арналған жаттығулар. (2 минут) Қолымызды жоғары көтеріп оңға қарай , солға қарай жоғары созыламыз еденге тигіземіз (3- 4 рет) 4. Салқын сумен қолымызды бетімізді жуамыз. 5. Демалу жаттығулары Жіпке байланған күзгі жапырақтарды үрлеу (4-5 рет)(дене шынықтыру). Киімдерін реттілікпен өздігінен киіну. Түймелерін қадау, сырмаларын сыру, аяқ киімдерін дұрыс киюді үйрету. Қыз балаларды шаштарын тарауға үйрету (өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ моториканы дамыту). Қолдарын жуу, құрғатып сүрту, сүлгіні өз орнына іліп қоюды үйрету Шомылған баланы, Аймалап алады.

	Сүртеді қолынды, Сүртеді жонынды. (мәдени-гигиеналық дағдылар).				
Бесін ас	Гигиеналық шараларды орындау (мәдени-гигиеналық дағдылар). Балалардың назарын тағамға аудару, мәдениетті тамақтануға баулу Ас мәзірімен таныстыру. Бір-біріне кедергі жасамай мәдениетті отыруға баулу, балалардың назарын тағамға аудару. «Бата» Бірлік берсін басыңа, Береке берсін асыңа. Әумин(Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет).				
Балалардың дербес іс-әрекеті	"Көңілді Сайқымазақ" Мақсаты: Қарапайым қозғалыстардың берілуіне байланысты сыртқы түрінің (пішіні мен пропорцияларының) өзгеруін көрсете отырып, қозғалыста адамның фигурасын салуға үйрету. Кескінді мәнерлі, бейнелі ететін қол жетімді графикалық құралдармен сипаттамалық бөлшектерді іздеуге және беруге қызығушылық тудыру. Кескіннің мазмұны мен сипатына сәйкес	"Түс спектрі" Мақсаты: Қызғылт сары, жасыл, күлгін және қоңыр түстерді қалай алуға болатындығы туралы түсінік қалыптастыру. Негізгі бояуларды араластыруды және жаңа түстерді алуды үйреніңіз. Сөздерді белсенді қолдану: суретші, пейзаж, палитра. Бояулармен жұмыс істеуге қызығушылықты дамыту. Суретші сияқты киінген қуыршақ, қарапайым қарындашпен салынған пейзаждың эскизі. Үлестіріме материал: палитралар-тығыз картоннан жасалған сопақшалар, оларға	"Дымков ауылы" суреті (ұжымдық композиция) Мақсаты: Эстетикалық қабылдауды, бейнелі көріністерді, түс пен композиция сезімін дамыту. Балалардың Дымково ойыншықтары, Дымково кескіндемесі туралы білімдерін бекіту. Халықтық сәндік өнерге эмоционалды жағымды қатынасты нығайту. Сұлулық сезімін дамыту. Ұжымдық жұмыс дағдыларын дамытуды жалғастыру. Материал: Ақ қағаздан, гуашь бояуынан, щеткадан, су құтысынан, майлықтан кесілген Дымково	«Дымково қуыршағына арналған алжапқыш» Мақсаты: Таныс элементтерден жаңа пішіндегі өнімде үлгіні өз бетінше құрастыруды, оны алжапқыштың пішініне сәйкес – дөңгелек немесе түзу етіп орналастыруды, әртүрлі мөлшердегі және пішіндегі 3-4 элементтің үлгісін ауыстыруды, үлгіні белгілі бір ретпен орындауды үйрену-алдымен үлкен элементтерді, содан кейін кішкентайларды салу. Материал: Тәрбиешінің экран кітабы, ақ қағаздан кесілген 2 алжапқышы бар: дөңгелектелген және түзу, ашық түстермен боялған руфльдер; Дымково қуыршағының сұлбасы. Балаларда алжапқыштар бар, олар экран кітабында көрсетілген қуыршақтарға	"Балалар жаздабалабақша ауласында серуендейді" Мақсаты: Балаларды суретте қарапайым сюжетті жеткізуге үйрету. Адамның фигурасын салу, пішінін, бөліктерінің пропорциясы мен орналасуын, қолдар мен аяқтардың қарапайым қимылдарын беру қабілетін бекіту. Материал: Қарындаштармен (түрлі-түсті қарындаштармен) сурет салу және бояу жаттығулары. Пейзаж парақтары, түрлі-түсті қарындаштар (түрлі-түсті балауыз қарындаштар) (әр балаға).(Сурет салу) "Ауыл" (ұжымдық жұмыс)

	қарама-қарсы түс комбинациясын таңдау. Материалдар: Гуашь, 2-3 өлшемді щеткалар, АҚ және тоналды қағаз парақтары (әр түрлі мөлшерде), су құйылған банкалар, бояғыштар. (Сурет салу) "Көңілді құрт" Мақсаты: балаларға бір-біріне жабыстырылған бес шаршыдан құрт жасауды, бұрыштарды ортасына қарай бүгуді үйрету. Зейінді, қолдың ұсақ моторикасын, желіммен ұқыпты жұмыс істеу қабілетін дамыту. Материал: желім жаққыш, желім, майлықтар, үлгілер: сары шеңберлер мен жолақ сәулелерінің үлгілері әр балаға.	контур салынған балалар саны бойынша (Сурет салу) «Жазғы кілем» ұжымдық жұмыс Мақсаты: эмоционалды шығармашылық ортаны құру. Балаларды кішкентай және үлкен бұрыштарды бүгуге үйрету, шөптердің, гүлдердің бейнесін жасау, параққа әдемі орналастыру. Қолдың ұсақ моторикасын дамыту. Ұжымшылдық сезімін тәрбиелеу. Материал: желім жаққыш, желім, майлықтар, үлгілер: шабдалы контурының графикалық кескінімен жасыл, қызыл, сары түсті орналастыру. (Жапсыру)	ойыншықтарының силуэттері (әр балаға). Үлкен қағаз парағы ресімдеу. (Сурет салу) «Камзол» Мақсаты: Қазақстанның қолданбалы өнеріне деген қызығушылықты арттыру. балаларды қазақтың ұлттық киімдерімен және ою-өрнектерімен таныстыруды жалғастыру. Камзол сұлбасында қазақ ою-өрнегі элементтерінен ("сүйек", "қошқар мүйізі") өрнек жасауға үйрету. (Жапсыру)	сәйкес келеді; гуашь, жұмсақ щеткалар. (Сурет салу) "Қазақстан Гүлдері" Мақсаты: Балалардың Қазақстан табиғаты туралы білімдерін кеңейту; Отанға, туған өлкеге деген сүйіспеншілігін тәрбиелеу; әртүрлі тәсілдермен кесу қабілетін бекіту; эстетикалық сезімдерді қалыптастыру. Табандылықты, шыдамдылықты тәрбиелеу. Материал. Түсті қағаз, қайшы, желім. (Жапсыру)	Мақсаты: Балаларда ұжымдық жұмыс дағдыларын одан әрі қалыптастыру, олардың туған жері туралы білімдері мен идеяларын қолдануда көрініс табу; балаларды шаблондармен жұмыс істеуге, оларды қарындашпен сызып, контур бойымен кесуге үйрету. Материал. Ауыл бейнеленген иллюстрациялар; үлкен қағаз немесе картон парағы, қарапайым қарындаштар, қайшы, желім, түрлі-түсті қағаз. (Жапсыру)

	(Жапсыру)				
Тәрбиеші мен баланың еркін қызметі	Балалардың қызығушылықтарын мақсатты ойын арқылы, танымдық-зерттеушілік жұмыс, музыкалық-көркем образ, қимыл-қозғалыс, коммуникативтік байланыс, оқыту, еңбекке баулу арқылы дамыту <i>(оның ішінде өңірлік ерекшелікті ескерумен)</i>. Балалардың ойы мен идеяларын ескеру арқылы олардың қабілеттерін ашуға мүмкіндік беру. «Азық - түлік дүкені» картотека №8 Ойынның мақсаты: Балаларды еңбекке, еңбекті құрметтей білуге, сыпайыгершілікке, ізгілікке, адалдыққа баулу. Қажетті атрибуттар: ойыншықтар, ыдыс-аяқтар, папье-машеден жасалынған тағам түрлері, ақ халат, қалпақ, есеп шот, қағаздан жасалған дөңгелектер.				
Серуенге дайындық	Серуенге қызығушылықты арттыру. Балалардың реттілікпен киінуі, серуенге шығу, топтық ережелерді қайталау. «Киімді қалай киюге болады?» әңгіме Киімдердің тазалығын сақтау қажет. Киінгенде киімнің түймесінің дұрыс қадап, көйлектің шалбардың немесе юбканың ішіне салынғанын қадағалау керек. Шұлықтың, аяқ киімнің оң киілуіне баса назар аудару керек. <i>(Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет)</i>				
Серуен	Күннің екінші жартысындағы ауа-райы құбылыстары мен табиғат объектілерін бақылау <i>(қоршаған ортамен таныстыру)</i> Қимылды ойын: «Допты домалат» Балаларға әртүрлі түсті доптар немесе онша үлкен емес шағын ғана (диаметрі 6-8 см) шарлар беріледі де, оларды балалардан онша қашық емес	Күннің екінші жартысындағы ауа-райы құбылыстары мен табиғат объектілерін бақылау <i>(қоршаған ортамен таныстыру)</i> Қимылды ойын: «Құрсауды дөңгелет» Үш төрт бала тәрбиешіге қарама-қарсы 1,5-2м жерде тұрады. Тәрбиеші құрсауды кезекпен әр балаға қарай дөңгелетеді, ол ұстайды да керісінше тәрбиешіге қарай дөңгелетеді. Балалар құрсауды дөңгелетуді және	Күннің екінші жартысындағы ауа-райы құбылыстары мен табиғат объектілерін бақылау <i>(қоршаған ортамен таныстыру)</i> Қимылды ойын: «Өзеннен секір» Шарты: Алаңға екі сызық сызылады. Арақашықтығы 1,5-2 метр. Бұл өзен. Алты, сегіз бала сызылған өзеннің бойында тұрады. Олар өзеннен өту үшін сызылған дөңгелек үстінен аттап өтуі керек. Дөңгелектердің арасы балалардың жеңіл	Күннің екінші жартысындағы ауа-райы құбылыстары мен табиғат объектілерін бақылау <i>(қоршаған ортамен таныстыру)</i> Қимылды ойын: «Құстар мен мысық» Жерге шеңбер сызылады. Ортаға тәрбиеші таңдаған бала болып тұрады. Қалған балалардың бәрі шеңберді айнала тұрады, бұлар құстар. Құстар шеңберді айнала жүріп дөңгелек шокиды. Мысық оянып кетіп, құстарды көреді де, оларды ұстай бастайды. Құстар шеңберден ұшып кетуге асығады. Мысық шеңбердегі қай құсқа тиіп кетсе, ол ұстаған болып есептеледі де ортаға келеді.	Күннің екінші жартысындағы ауа-райы құбылыстары мен табиғат объектілерін бақылау <i>(қоршаған ортамен таныстыру)</i> Қимылды ойын: «Аю қонаққа келеді» Балалар дөңгеленіп отырады. Тәрбиеші ойыншық аюды көрсетеді. «Аю сендерге қонаққа келді» - дейді. Музыка ойналғанда, тәрбиеші «аюды» жетелеп шеңбер ішін айнала жүреді. Музыка аяқталғанда «аю» Бір баланың алдына барып тоқтайды да, дыбыстайды (амандасу

	жерге орналастырған жалаушаларға дейін домалатып жеткізген балаларды атап өтеді, тапсырманы дұрыс орындағаны үшін алғыс айтады, допты тағы да домалатуға мүмкіндік береді. Балалар допты бірнеше рет домалатқаннан кейін тәрбиеші оларды кәрзеңкеге жинауды ұсынады. (дене шынықтыру)	ұстауды жақсы үйренген кезде бір-бірімен өздері ойнай алады. (дене шынықтыру)	секіруіне ыңғайлы орналастыру қажет, 25-30см. Бір уақытта дөнгелек үстінен бір неше бала өтуге болады. Дөнгелектен түсіп кеткен балалар, аяқтарын кептіруге отырады. Ойын қайта жалғасқанда, ойынға қайта қатысады. (дене шынықтыру)	Мысық 2-3 құсты ұстаған кезде тәрбиеші жаңа мысықты таңдап алады. Ұстап алған құстар барлық ойыншыларға келіп қосылады. Ойын 2-3 рет қайталанады. (дене шынықтыру)	белгісін береді). Бала (сәлеметсізбе аю?) жауап қайтарады. Аюды екі қолымен ұстап ортаға шығып билейді. Музыка аяқталғанда «аюды» тәрбиешіге береді. Осылайша ойын жалғасады. Ойын соңында аюды ортаға қойып, барлық бала айнала жүріп билейді. (дене шынықтыру)
Серуеннен оралу	Балалардың киімін ретімен шешу, әндерді үйрену, жұмбақтарды шешу, дербес және ойын әрекеті				
Балалардың үйіне қайтуы	Балалардың жетістіктері туралы әңгімелесу, ата-аналардың балаларды тәрбиелеу мен дамыту бойынша сұрақтарына жауап беру, кеңес беру. Кеңес: «Балаларды мәдени-гигиеналық дағдыларды қалыптастыруға тәрбиелеу»				

**Балалардың жаз мезгіліндегі өмірін және тәрбиесін ұйымдастыру циклограммасы
2023 жыл**

Мектепке дейінгі ұйым: «Ақбота» бөбекжайы» МКҚК

Топ: «Бәйшешек» ересек тобы

Балалардың жасы: 4 жастағы балалар

Жоспардың құрылу кезеңі: 17.07-21.07.2023 жыл

Күн тәртібінің кезеңдері	Дүйсенбі 17.07.2023	Сейсенбі 18.07.2023	Сәрсенбі 19.07.2023	Бейсенбі 20.07.2023	Жұма 21.07.2023
Ата-аналармен әңгімелесу Балаларды қабылдау	Ата-аналармен бала денсаулығы, баланың үйдегі және көшедегі күн тәртібі туралы әңгімелесу. Балаларды қабылдау: таңертеңгі сүзгі, балаларды жақсы көңіл-күймен қарсы алу. Балалар үшін қолайлы жағдай жасау, баланың бүгінгі көңіл – күйі туралы, оны не қызықтыратыны туралы әңгіме, жеке пікір білдіруге баулу Балалармен әңгіме: "Егер сау болғың келсе, шынық" Мақсаты: балаларды шынығудың қарапайым әдістерімен таныстыру. Балалардың салауатты өмір салты туралы түсініктерін кеңейту.(сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет)				
Балалардың дербес іс-әрекеті (баяу қимылды ойындар, үстел үсті ойындары, бейнелеу әрекеті, эксперимент, кітаптар қарау және өзіне-өзі қызмет ету, тағы басқа іс-әрекеттер)	Перспективалық жоспарда қойылған міндеттерді іске асыру				
	Құрылыс ойыны: «Қуыршақтарға арналған төбешік» (құрылыс материалынан) Міндеттері: бөлшектерді (текшелер, призма, кірпіш) бір-біріне бекітіп, құрылысты тұрақты етуге үйрету. Төрт негізгі түсті ажыратуға және атауға үйрету. Ойын қарым-қатынасына, сөйлеу белсенділігіне, ересектермен және құрдастарымен байланысу	Құрылыс ойыны: "Мысық, ит және ешкіге арналған үй салу" Мақсаты: балалардың үй салу қабілетін дамыту. Құрылысты қажетті ретпен орындауға үйрету. Бірлескен ойынның қалыптасуына ықпал ету Материалдар: текшелер мен кірпіштер, пластиналар. Ойын барысы: Қараңдаршы, жаңбыр жауып тұр, ал біздің Бимка күшігіміз	Құрылыс ойыны: "Мысық, ит және ешкіге арналған үй салу" Мақсаты: балалардың үй салу қабілетін дамыту. Құрылысты ретпен орындауға үйрету. Бірлескен ойынның қалыптасуына ықпал ету Материалдар: текшелер мен кірпіштер, пластиналар. Ойын барысы: Қараңдаршы, жаңбыр жауып тұр, ал біздің Бимка күшігіміз суланып, ағаштың	Құрылыс ойыны: "Автокөлік гараждары". Мақсаты: құрылыс материалының атауларын білімді бекіту; бірге, бірге салуға деген ұмтылысты тәрбиелеу. Негізгі мазмұны: балаларға көлемі мен пішіні әртүрлі гараждар салуға шақырылады. (Құрастыру)	Құрылыс ойыны: "Аюға үй салайық". Мақсаты: балалардың сындарлы қабілеттерін дамыту, ғимараттың көлемін объектінің көлемімен байланыстыруға үйрету; құрылыс бөлшектері туралы білімді бекіту; сөйлеудің жоспарлау функциясын дамыту. Ойын: ертегіден Үш аю балаларға қонаққа келіп, оларға жеке үй салуды сұрайды. (Құрастыру)

	қабілетіне деген ұмтылысты дамыту. Сөздік жұмыс: балалардың сөйлеуінде сөздерді белсендіру – кірпіш, текше, призма, гүлдердің атауы. Конструкторға ұқыпты қарауға тәрбиелеу. Қажетті заттар: қуыршақ, әр балаға - 3 Кірпіш, 1 призма, 1 текше. (Құрастыру)	суланып, ағаштың астында дірілдеп отыр. астында дірілдеп отыр. Оған жылы үй керек. Тәрбиеші итке салу керек. Тәрбиеші үй салуды ұсынады. Балалар өздері таңдайды, үйді өздері ойлап табады. (Құрастыру)	астында дірілдеп отыр. Оған жылы үй керек. Тәрбиеші итке салуды ұсынады. Балалар өздері таңдайды, үйді өздері ойлап табады. (Құрастыру)		
Таңертенгі жаттығу	ТАҢҒЫ ГИМНАСТИКА КЕШЕНІ Сапқа тұру, жүру, жүгіру, жалпы дамытушы және тыныс алу жаттығулары. Мақсаты: баланың организмін «ояту», оны тиімді күйге келтіру, жан-жақты, бірақ бұлшықет жүйесіне орташа әсер ету, дененің белсенділігін арттыру, дұрыс қалыптың қалыптасуына ықпал ету. «Гимнастикалық таяқшамен» 1.Таяқшаны алдарында ұстап тік тұру. Оң қолға беруден қолын жазу.б.қ.к кейін келесі жағыменде солай істеу. 2. Кеуде тұсында ұстап, таяқшаны оңға-солға бұрумен денені сол жаққа бұру. 3. Кеуде тұсында ұстап,жоғары көтеруден артқа шалқаю, кейін алға иіліп,тізе бүгіп отырып б.қ.к. 4. Тізе бүкпей бір башпайдан келесі башпайға апарып еңкейіп ілу. 5. Арқаға жатып,қол мен аяқты біркелкі көтеруден таяқшаны башпайға тигізуден,б.қ.к аяқты түсіру. 6. Таяқшаны еденге қойып, таяқшадан оңға солға үстінен секіріп өту қос аяқта кезектестіріп жәй жүру.(Дене шынықтыру)				
Таңғы ас	Гигиеналық шаралар: Мақсаты: мәдени-гигиеналық дағдыларды қалыптастыру: өздігінен жуыну, тамақтану	Гигиеналық шаралар: Таңғы ас алдында қолдарын жуу, қолды сүрту және орамалды орнына ілу. Көркем сөз: Дымқылдап күнде сен,	Гигиеналық шаралар: Таңғы ас алдында қолдарын жуу, қолды сүрту және орамалды орнына ілу. Көркем сөз: «Қолды таза жуу керек,	Гигиеналық шаралар: Мақсаты: мәдени-гигиеналық дағдыларды қалыптастыру: өздігінен жуыну, тамақтану алдында, дәретхананы пайдаланғаннан кейін	Гигиеналық шаралар: Таңғы ас алдында қолдарын жуу, қолды сүрту және орамалды орнына ілу. Көркем сөз: Біз білеміз, білеміз, иә, иә,

	алдында, дәретхананы пайдаланғаннан кейін қолды сабынмен жуу. Көркем сөз: Біз білеміз, білеміз, иә, иә, Су қайда шашырайды. Шығыңыз, су ханшайымы, Біз жуынуға келдік! Біз көңілді, Қолымызды жуамыз! (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет) Тамақтану Көркем сөз: Мен түскі асты өзім жеймін. Мен аузымды ашамын! Күш болу үшін, Бізге сорпа пісірді. (өз орнын білу, дұрыс отыру, ас ішу құралдарын дұрыс ұстау, тамақтану мәдениетін қалыптастыру, тамақ ішкенде сөйлемей,	Қолыңды сүйкесең. Кетіп кір-ыласың, Тап-таза боласың. (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет) Тамақтану (өз орнын білу, дұрыс отыру, ас ішу құралдарын дұрыс ұстау, тамақтану мәдениетін қалыптастыру, тамақ ішкенде сөйлемей, тамақтанып болғаннан кейін алғыс айту)	Жендер суланбайды. Кім жеңін түрмейді, Ол су алмайды» - Қолды жуады, жуады. Содан кейін тәрбиеші сабынды алып, айтады: «Қызғылт, хош иісті, Оны көпіртіңіз және сіз таза боласыз» - Сабындайды, көпіртеді және сабынды сумен жуады. - бетті сумен сулайды, сабындайды және жуады. - сүлгі алып, бетін сулап, қуыршақтың қолын сүртіп, сөйлейді: «Енді мұрын таза, Иегі таза Және көздер жарқырайды – Көңілді көрінеді!» (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет) Тамақтану (өз орнын білу, дұрыс отыру, ас ішу құралдарын дұрыс ұстау, тамақтану мәдениетін	қолды сабынмен жуу. Көркем сөз: Біз білеміз, білеміз, иә, иә, Су қайда шашырайды. Шығыңыз, су ханшайымы, Біз жуынуға келдік! Біз көңілді, Қолымызды жуамыз! (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет) Тамақтану Көркем сөз: Мен түскі асты өзім жеймін. Мен аузымды ашамын! Күш болу үшін, Бізге сорпа пісірді. (өз орнын білу, дұрыс отыру, ас ішу құралдарын дұрыс ұстау, тамақтану мәдениетін қалыптастыру, тамақ ішкенде сөйлемей, тамақтанып болғаннан кейін алғыс айту)	Су қайда шашырайды. Шығыңыз, су ханшайымы, Біз жуынуға келдік! Біз көңілді, Қолымызды жуамыз! (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет) Тамақтану Көркем сөз: Міне, маған қасық бұршақ сорпасын алып келеді, Ал котлетті тікелей аузына шанышқы салып береді. (Сөйлеуді дамыту) (өз орнын білу, дұрыс отыру, ас ішу құралдарын дұрыс ұстау, тамақтану мәдениетін қалыптастыру, тамақ ішкенде сөйлемей, тамақтанып болғаннан кейін алғыс айту)

	тамақтанып болғаннан кейін алғыс айту)		қалыптастыру, тамақ ішкенде сөйлемей, тамақтанып болғаннан кейін алғыс айту)		
Ұйымдастырыл- ған іс-әрекетке дайындық	Балалар әсерлерімен бөлісу, жаңалықтарды білу, бірлескен жоспарларды, мәселелерді талқылау, қызығушылықтары бойынша әрекет түрін таңдау, ережелер туралы келісу және т. б. (сөйлеуді дамыту) Ұйымдастырылған іс-әрекет тақырыбына сай жұмбақтар жасыру. Жаттаған тақпақты есіне түсіріп, қайталап айту.				
	«Жәндіктер» саусақ ойыны Мен жасыл май қоңызымын (біз саусақтарымызды жұдырыққа қысамыз). Мен айналамды айналып өтемін (сұқ саусақпен саусақты екі жаққа жайып), Мен шалғындардың үстінен гүрілдеймін Ал менің атым Чжу-Чжу (сұқ саусағыңыз бен кішкентай саусағыңызды қозғаңыз). Тиіспеңіз, ашулы шіркей - Мен үйге жүгіремін (үстелді саусақтарыңызбен ұстаңыз). Кешке бізге ұшып барыңыз	«Космос» саусақжаттығуы Күн - бастыжұлдыз (солқолдакүнбейнелен ген - саусақтарбір- біріненалшакорналасқ анжәнедопұстағандай) , Алайналасында планеталар (оңқолындапланеталар бейнеленген - «Күнді» айналдырғанжұдырық «ұшады») Оларұшады - кімқайда (солқолменоңнансолға қарай «ұшу» қимылдарынжасаңыз) Жылдамкометалар (оңқолменсолданоңғақ арай «ұшу» қимылдарынорындау). (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет).	«Мамыр» саусақ жаттығуы Күректерді алдық, кереуеттерді қаздық. Бір екі! Бір екі! (күрек қимылына еліктеу) Олар тырманы да алды, Төсектер таралды: Бір екі! Бір екі! (біз қимылдарды тырмамен имитациялаймыз) Қатардағы тұқымдар Жерге лақтырылды: Бір екі! Бір екі! (тұқым шашырауын модельдеу) Тез өсіңіз, бүршігіп, (саусақтарыңызды «тұмсықпен» бүктеу) Гүлді - пионды ерітіңіз! (екі қолдың саусақтарын ашу) (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет).	«Көлік» саусақ жаттығуы Ұшып жатыр, Ұшып жатыр, Тікұшақ бұрандаларын айналдыру (қолдарыңмен бастарыңмен айналдыру). Олар сол жаққа барады (қолдың қозғалысы оңға қарай), Мұнда келу (қолдың солға жылжуы), Пойыздың жаңа рельстерінде (біз алдымызда түзу алақанмен айналамыз), Ал моторлы кемелер, кемелер (біз кемелің тұмсығына еліктеп, «үйге» қолымызды бүктеп, өзімізден бағыт аламыз, толқындарды кесіп тастағандай) Олар құрлықтан теңізге шығады (біз алақанымызды қоштасқандай сілкеміз). (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет).	«Салат» Сәбізді алып тазалаймыз (оң қолды жұдырыққа түйіп, сол қолдың алақанына ысқылайды) Үккішпен үгіп майдалаймыз (екі қолды жұдырыққа түйіп кедеге ұстап, жоғары-төмен қозғайды) Қанттай сеуіп (біз дәмдейміз саусақтардың ұшымен кант себеді) Қаймақ құйып сәңдейміз (қолды жұдырыққа түйген күйі (қаймақ құйған сияқты) қол білегін жоғары-төмен қозғайды) Міне, дайын нәр тағам- (екі қолын алдына жайып көрсетеді) Дәруменге байыған (алақанымен іштерін сипалап,

	Жолақты ара. Ал оның артында қанқызы жатыр Және әдемі ол (әр атқа саусақтарыңызды бүгіңіз), Үш қоңыз және инелік Фонар көздері сияқты (біз көзілдіріктерге еліктейміз - шеңберге жабылған бас бармақ пен сұқ саусақтарды көзге келтіреміз). Дүр етіп, ұшып кетті (қолымызды сілтеп) Олар шаршағаннан кұлап түсті (қолдар үстелге алақанмен құлайды). (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет).				тойғандықтарын білдіреді) (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет).
Мектепке дейінгі ұйымның кестесі бойынша ұйымдастырыл- ған іс-әрекет	Дидактикалық ойын: «Не, қайда тұрады?» Мақсаты: зат есімнің жалғаулық формасын бекіту. Тақтада жабайы жануарлардың суреттері бар (аю, түлкі, қасқыр, тиін,	Дене шынықтыру (Спорт нұсқаушысының жоспары бойынша) Дидактикалық ойын «Кім нені жақсы көреді?» Мақсаты:	Дене шынықтыру (Спорт нұсқаушысының жоспары бойынша) Дидактикалық ойын: «Ненің құйрығы?» Мақсаты:	Музыка Тақырыбы: «Шынығамыз бірге» Ән тыңдау: «Спорт» А. Қалаубаева. Дауыс жаттығуы: «Баспалдақ» Музыкалық ырғақты қимыл: «Шынығамыз бірге»	Дидактикалық ойын: "Суретті бүкте" Мақсаты: балаларды суретті бөліктерден бүктеуге үйрету; тұтас қабылдауды, зейінді, ойлауды дамыту. Балада жабайы жануардың суреті 4

	қоян және т.б.). Тәрбиешінің үстелінде олардың үйлері бар суреттер (шұңқыр, қуыс, бұта). Балалар үйдің суретін тиісті жануармен бірге суреттің астына қояды. Тиін қуыста тұрады. Аю апанда тұрады. Түлкі шұңқырда тұрады. Қасқыр апанда тұрады. Қоян бұтаның астында тұрады. (Қоршаған ортамен таныстыру) «Аспандағы кемпірқосақ» Мақсаты: ұзындығы мен қалыңдығы бірдей бірнеше "бөлшектерден" аспан мен кемпірқосақты мүсіндеу (артық бөлігі стекпен кесіледі). Тікелей және дөңгелек әдістерді жетілдіру. Материал: клеенкалар, ермексаз, стектер,	зат есімнің айыптау формасын бекіту. Тәрбиешінің үстелінде суреттер: сәбіз, қырыққабат, таңқурай, бал, балық, жаңғақтар, конустар, саңырауқұлақтар, ағаш қабығы, шөп, тауық, қоян, қой және т.б. балалар суреттерді тиісті жануарға қояды. Тиін жаңғақтарды, саңырауқұлақтарды, қарағайларды жақсы көреді. (Қоршаған ортамен таныстыру) Тұзды қамырдан мүсіндеу "Қонырау" Мақсаты: тұзды қамырдан көлемді қуыс қолөнер жасау және дизайн бойынша сәндік безендіру. Мүсіндеуге қуануға деген ұмтылысты дамыту. Материал: клеенкалар, тұздықамыр, стектер, майлықтар. (Мүсіндеу)	жануарлар туралы білімді бекіту, есте сақтау, ойлау, зейін және қолдың ұсақ моторикасын дамыту. Ойын барысы: Бір күні таңертең орман жануарлары оянып, барлығының құйрықтары шатастырылғанын көреді: қоянның қасқырдың құйрығы, қасқырдың түлкінің құйрығы, түлкінің аюдың құйрығы бар.... Жануарлар ренжіді. Қасқырдың құйрығы қоянға сәйкес келе ме? "Бұл кімнің құйрығы? "Міне, қасқырдың құйрығы. Ол қандай? (сұр, ұзын). Бұл кімнің құйрығы? - Қасқыр. Ал бұл кімнің құйрығы кішкентай, пушистый, ақ? - қоян. Енді барлық аңдар құйрықтарын тапты. (Қоршаған ортамен таныстыру) «Каршоктегі гүл» Мақсаты: гүл бөлшектерін мүсіндеуге үйрету. Ермексаздың бір	Дидактикалық ойын "Төртінші артық" Мақсаты: балаларды заттарды олардың маңызды белгілерін бөліп көрсетуге және осы негізде қажетті жалпылау жасауға, пәндік сөздікті белсендіруге үйрету. Суретке қарау және өз таңдауынды түсіндіру. Тиін, ит, түлкі, аю (Қоршаған ортамен таныстыру) «Біз шалғынға бардық, біз шалғынды мүсіндедік» Мақсаты: сюжеттік ұжымдық мүсіндеу шабындық өсімдіктер мен жәндіктерді таңдауға үйрету, олардың құрылымын бояуға беру; тұрақтылық беру. Материал: клеенкалар, ермексаз, стектер, майлықтар. (Мүсіндеу)	бөлікке кесілген. - Сен қандай аңға ие болдың? (Түлкі.) (Қоршаған ортамен таныстыру) «Киндер сюрприз» Мақсаты: Мүсіндеу әдістерін бекіту, ойластырылған жануардың бейнесінің мәнерлілігіне қол жеткізу. Өз жұмысының бейнесін ойластыру қабілетін дамыту. Материал: клеенкалар, ермексаз, стектер, майлықтар. (Мүсіндеу)

	майлықтар. (Мүсіндеу)		бөлігін орамға айналдыру қабілетін дамыту. Өз қызметінің нәтижелеріне оң көзқарасты тәрбиелеу. Материал: клеенкалар, ермексаз, стектер, майлықтар. (Мүсіндеу)		
Серуенге дайындық	Өз-өзіне қызмет көрсету дағдыларын қалыптастыру. Киінудің бірізділік алгоритмін бекіту. Бір-біріне көмек көрсету (<i>тәрбиешінің және белсенді балалардың көмегі</i>), серуенге мотивация (<i>мазмұны, проблемалық жағдаяттар</i>), көркем сөзбен ынталандыру (<i>мақал-мәтелдер, жаңылпаштар, жұмбақтар, өлеңдер</i>). Көтеріңкі көңіл-күй сыйлау. Мақал-мәтел: «Денсаулық – зор байлық».				
Серуен	1) Балалардың денсаулығын нығайту, қимыл-қозғалыс белсенділіктерін арттыру (<i>қимылды дидактикалық ойындар, ережелері бар қимылды ойындар, ойын жаттығулары, жарыстар, ұлттық ойындар және басқа</i>). Көтеріңкі көңіл-күй сыйлау. Балалардың танымдық қызығушылықтарын дамыту. Мақсатты серуендер, танымдық әңгімелер, бақылаулар, табиғатты бақылау тәсілдерін көрсету, сенсорлық бақшадағы тәжірибелер. Балалардың шынайы өмірді көркем-эстетикалық қабылдауын қалыптастыру. Аумақтық кеңістікте немесе оның сыртында табиғатты тамашалау. Сенсорлық бақшада тірі және өлі табиғат нысандарын, табиғат құбылыстарын бақылау. Балалардың дербес шығармашылық әрекетіне мүмкіндік беру. 2) Еңбекке баулу үшін балабақша ауласында баланың қызығушылығын оятатын кеңістік құру. Балаға ересектердің еңбек етуін бақылату және оларға көмектесуге, бірлесіп жұмыс істеуге тарту. Балалардың ойын, идеясын жүзеге асыру. Серуенге алып шыққан заттарымен ойнату. 3) Музыка жетекшісі мен дене шынықтыру нұсқаушының жоспары бойынша жүргізілетін шаралар немесе бірлескен жұмыстар.				
Серуен	Серуен	Серуен	Серуен	Серуен	Серуен
Құрт	Жапырақты бақылау.	Жапырақты бақылау.	Жәндіктерді бақылау.	Күннің көзін бақылау.	Күннің көзін бақылау.
құмырсқаларды	Мақсаты: Балаларға	Мақсаты: Балаларға	Мақсаты: Балаларға	Мақсаты: Балаларға	Мақсаты: Балаларға
бақылау.	жапырақ туралы	жапырақ туралы	Мақсаты: Балаларға	күн туралы мағлұмат	күн туралы мағлұмат
Мақсаты: Құрт	мағлұмат беру.	мағлұмат беру.	жәндіктер туралы түсінік	беру.	беру.
құмырсқалар	Жапырақтың мезгіл	Жапырақтың мезгіл	беру.	Білімдерін жетілдіру.	Білімдерін жетілдіру.
туралы қысқаша	ерекшеліктеріне қарай	ерекшеліктеріне қарай	Жәндіктердің	Балалар аспанда	Балалар аспанда
мағлұмат беру.	құбылыстарын байқау.	құбылыстарын байқау.	тіршіліктерімен	жарқырап тұрған не?	жарқырап тұрған не?
Олардың	Жапырақтарды жинап	Жапырақтарды жинап	таныстыру.	Ол неге ұқсайды?	Ол неге ұқсайды?
тіршіліктерін	кептіру.	кептіру.	Жәндіктерге еш қиянат	Күннің көзі болмаса	Күннің көзі болмаса
бақылау.	Балалар жапырақ	Балалар жапырақ	жасамауға үйрету.	біз өмір сүре аламыз	біз өмір сүре аламыз
Құрт	-қандай түсті?	Балалар жапырақ	Жәндіктер дегеніміз не?	ба?	ба?
құмырсқалар	Олар қайда өседі?	қандай түсті?		Күннің бізге қандай	Күннің бізге қандай

дегеніміз не?	Жапырақ қай мезгілде	Олар қайда өседі?	Олар немен қалай	пайдасы бар?
Олар немен және қалай қоректенеді?	түседі және қай кезде өсіп шығады?	Жапырақ қай мезгілде түседі және қай кезде өсіп шығады?	қоректенеді? Сендер жәндіктер туралы не білесіндер?	(Қоршаған ортамен таныстыру)
Сендер күрт - құмырсқа көрдіңдер ме? Құрт - жарып өседі. құмырсқалар бунақ денелілерге жата ма?	Балалар жапырақ күзде сарғайып түсіп қалады. Ал, көктемде қайта бүр -жарып өседі.	Балалар жапырақ күзде сарғайып түсіп қалады. Ал, көктемде қайта бүр жарып өседі.	(Қоршаған ортамен таныстыру) Көркем сөз: Шыбындар Қабырғаны жағалап, Қуалаймыз сабалап. Шыбындар, лас кірсіндер, Мұнда неге жүрсіндер?!	Көркем сөз Күн шыққанда: Алақай, алақай! Күн шықты күн шықты! Жер үстінде нұр шықты!
(Қоршаған ортамен таныстыру) Көркем сөз Ұзын мұртты құмырсқа, Келе жатты жұмысқа. Алды допты қолына, Қойды допты жолына Оңға қарады, солға қарады Тауда ешкім қалмады.	Жұмбақ жасыру: Ағайынды бәрі, Шықса – жасыл, Түссе сары. (Жапырақ) Табиғатсыз адамзаттың тіршілігі жоқ. Табиғаттың әсемдігін, көркемдігін, құдыреттілігін айтып түсіндіру. (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет) Қимылды ойын: «Етек-етек»	Көркем сөз: Қыс құнар береді, Көктем дән себеді, Жаз баптап өсірсе, Күз жинап тереді. Табиғатсыз адамзаттың тіршілігі жоқ. Табиғаттың әсемдігін, көркемдігін, құдыреттілігін айтып түсіндіру. (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет) Қимылды ойын: «Мөлкі тотай»	Бір қап кір бар аяқта, Қонасындар етке де, Танау менен бетке де, Ызындамай кетіндер, Терезе ашық өтіндер. Кір аяқ, лас шыбындар, Өлмей тұрып шығындар! (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет) Қимылды ойын: «Бояулар»	(Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет) Қимылды ойын: «Күн - түн» Мақсаты: Ұйымшылдықпен ойнай білуге баулу. Ойын шарты: Балалар көңілді шеңбер жасап тұрады.
(Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет) Қимылды ойын: «Көк ту» Мақсаты: Достыққа, белсенділікке, ұйымшылдыққа баулу. Ойын шарты: Балалар екі топқа бөлінеді. Әр топта	Мақсаты: Топтан қалыспай тез қимылдауға, шапшаңдыққа тәрбиелеу. Ойын шарты: Балалар ішінен біреуі құс болады. Ал, басқалары бірінің етегінен бірі ұстап, бастапқы баланың артынан жүреді. Етектен айырылып қалған баланы құс	Мақсаты: Балаларды жылдамдыққа, шапшаңдыққа тәрбиелеу. Ойын шарты: Бұл ойын алаңда, клубта ойналады. Ойнаушылар саны жұп, әрі алтыдан кем болмауы керек. Олар өз ішінен екі басшы сайлайды. Ойынға қатысушы балаларды	Мақсаты: Шапшаңдыққа, ұқыптылыққа, тапқырлыққа үйрету. Тіл байлықтарын, есте сақтау қабілеттерін дамыту. Ойын шарты: Сатушы бояуларды түгендейді. Түстерді әр топқа бөледі: Қызыл, жасыл, сары, көк, қызыл сары, ақ көк, Көгілдір, сұры, күлгін, қара, т. б.... сол сияқты. Ал, бояулар өз түстерін есте сақтау керек. Сатып алушы келіп: Тук - тук	Жүргізуші: «Күн»-десе балалар қозғалып жүреді, қимылдайды. «Түн»-десе балалар қимылсыз, ұйқыға кеткендей қатып қалады. Осы сәтте бір бала ойын шартын бұзса, ойыннан шығарылады. Дұрыс ойнаған балалармен ойын жалғасын табады. (Дене шынықтыру) Еңбек: Ауладағы қоқыстарды жинақтау. Мақсаты: Балаларды

өз тулары болады. Әр тудың қорғаушысы болады. Ту қорғаушылар тудың қасында тұрады. Ал, басқа балалар қарсыластарын өз тобына ауыстырулары керек. Екі топтың ортасынан сызық сызылады да, қарсыластарына қарама - қарсы тұрады. Бір - бірінің қолдарынан ұстап, өз топтарына тартып алуға тырысады. Сөйтіп қай топ балаларды көп жинай алса, сол топ жеңіске жетеді. Жеңілген топтың туына шабуыл жасалады. Егер де туларын қорғап қалса, ойын жалғаса береді. (Дене шынықтыру) Еңбек: Алаңдағы коқыстарды жинау. Мақсаты: Балаларды еңбекқорлыққа	ұстап жеп қояды. Ол бала ойыннан шығарылады. Ал, ұстандар етектен, Айырылмандар жетектен, Біз шөжелер боламыз, Алдымызда анамыз. Кім айырылса етектен, Шығып қалса жетектен, Соны ұстайды карақұс, Сол болады құсқа жем, Ұрынады қатерге, Ана сөзін екі еткен. (Дене шынықтыру) Еңбек: Ағаш түбін көпсыту. Мақсаты: Жинақылыққа баулу. Керекті құралдар: Күрек, тырнауыш.	санамақ арқылы екіге тең етіп бөледі. Содан кейін әрбір бастаушы өз адамдарымен он метрдей қашық барып, қол ұстасып, қатар түзеп тұрады. Бірінші топтың бастаушысы: «Мәлкі тотай» деп айқайлайды. Екінші топтың бастығы одан: «Саған кім керек?» - деп сұрайды. Сонда ол керек адамның атын атайды. Аты аталған бала шақырған тізбекті (қолдарын жаздырып) кету үшін бар пәрменімен жүгіріп барып, киіп өтеді. Егер тізбекті үзіп кетсе, одан ол өз тобына бір баланы ала келеді, ал егер үзе алмаса, сонда қалып қояды. Содан кейін екінші топтың бастаушысы сөз бастап, ойынды бұрынғышынша қайталайды. Қай топта көп бала жиналса сол топ жеңімпаз болады. (Дене шынықтыру) Еңбек: Ағаш түбін көпсыту. Мақсаты: Жинақылыққа баулу. Керекті құралдар: Күрек, тырнауыш.	Сәлеметсіз бе? Сіз бояу сатады деп естідім. Сатушы: Сізге қандай түс керек десе? Саудагер: Маған ақ түс керек - десе, ақ түсті бояу қашуы керек. Ал, саудагер қашқан түсті ұстап алса, ол түс саудагерде қалады. Егер, ұстай алмаса, ол түс дүкенге келіп қайта сатылады. Сөйтіп, ойын жалғасын таба береді. (Дене шынықтыру) Еңбек: Алаңдағы шыбықтарды жинау. Мақсаты: Балаларды жинақылыққа үйрету. Керекті құралдар: Тырнауыш, қолғап	тазалыққа, бірлікке баулу. Керекті құралдар: Сыпырғыш, шелек, қалақша.

	тәрбиелеу. Керекті құралдар: Қолғап, тырнауыш.				
Серуеннен оралу	Балалардың реттілікпен шешінуі, жұмбақтар шешу, өлеңдер, әндер жаңылтпаштар, санамақтар және т.б. жаттау Киімді белгілі бір тәртіппен шешу және кию дағдыларын үйрету: - Түймелерді ретумен ағытамыз. - Көйлек, шалбарды шешеміз, ақырын іліп қоямыз. - Көйлекті шешіп, оны шалбарға, шортиға қосып іліп қоямыз. - Аяқ киімді шешіп, екінші аяқ киімді киеміз. - Колготкаларды шешіп, көйлекке қосып іліп қоямыз. (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет)				
Түскі ас	Гигиеналық шаралар: Түскі ас алдында гигиеналық шараларды орындау: қолды дұрыс жуу, өз орамалының орнын білу, қолды дұрыс сүрту, орамалды ілу көркем сөз қолдану: «Сылдырлайды мөлдір су, Мөлдір суға қолыңды жу» Кезекшілердің жұмысы: (асхана құралдарын, майлықтарды үстелге қою) Тамақтану (өз орнын білу, дұрыс отыру, асхана құралдарын дұрыс ұстай білу, ұқыпты тамақтану, сөйлеспеу, алғыс айту) (мәдени-гигиеналық дағдылар, өзіне-өзі қызмет ету, еңбек әрекеті) «Қонжыққа қасықты қалай ұстауды үйретеміз». (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет)				
Күндізгі ұйқы	Тамақтан соң ауыздарын сумен шаюды қалыптастыру. Киім түймелерін, сырмаларын өздігінше ағыту. Киімдерін ұқыпты орындыққа іліп (немесе арнайы сөреге) қоюды, өз төсек орнын тауып жатуды үйрету. Ұйқы кезінде бала басына көрпені жауып, мұрнын жастыққа көміп тастамауын, жастықта баланың денесі емес, тек басы жатуын қадағалау. (өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ моториканы дамыту). Әлди Мақсаты: бала ағзасының физиологиялық тепе-теңдігін қалпына келтіру. Әлди, әлди, әлди-ай, Балалар ұйықтап жатыр. Төменгі төсекке, Балалар тыныш ұйықтайды, Мен ән саламын! Балалардың тыныш ұйықтауы үшін жайы баяу музыка тыңдау. «Әлди» Ж.Байырбекова (Музыка)				
Біртіндеп ұйқыдан ояту, сауықтыру шаралары	Түскі ұйқыдан кейінгі сауықтыру шаралары (дене жаттығулары), ауа, су емшаралары, жалпақ табандылықты болдырмау үшін түйіршікті және жұмсақ жолақшалармен жүру (дене белсенділігі). Төсекте жатып жасайтын жаттығулар (5 минут) Созылу. Б.қ. арқада жатып қолымызды жоғары көтеріп басымыздан асырап төсекке түсіреміз, көзімізді ашып				

	жұмамыз (2- 4 рет) Ойын «Жаз бен күз» оң жаққа қарап жатып күз дегенде тіземізді құшақтап алу, күзде суық тонамыз , жаз дегенде керілеміз (3- 4 рет) Өзімізді уқалау. Күзде күн суыды, молдас құрып отырып алақанымызды уқалап жылытамыз, жылы алақанымызбен бетімізді жуамыз (3-4рет) Төсекте жатып жасайтын жаттығулар (2-3 минут) Майтабанның алдын алу. (2 минут) Арнай жолдармен жүру, дымқыл жолмен жүру. Орындыққа отырып екі аяғымызды алдыға созып башпайларымызды бұғу, босату 4-5 р Орындыққа отырып екі аяғымызды алдыға созып өзімізге қарай тарту (4-5 рет) Орындыққа отырып екі аяғымызды жерге қойып башпайымызды жоғары көтеру, өкшеміз еденде (4-5 рет) Арқанын қалпын сақтауға арналған жаттығулар. (2 минут) Кел балалар тұрайық, Қолымызды жоғары созайық. Еңкейеміз еденге, арқамызды тік ұстап, Бір демалып алайық. Салқын сумен қолымызды бетімізді жуамыз Демалу жаттығулары Жіпке байланған көбелектерді үрлеу (4-5 рет)(дене шынықтыру). Киімдерін реттілікпен өздігінен киіну. Түймелерін қадау, сырмаларын сыру, аяқ киімдерін дұрыс киюді үйрету. Қыз балаларды шаштарын тарауға үйрету (өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ моториканы дамыту). Қолдарын жуу, құрғатып сүрту, сүлгіні өз орнына іліп қоюды үйрету Шомылған баланы, Аймалап алады. Сүртеді қолынды, Сүртеді жоныңды.(Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет)
Бесін ас	Гигиеналық шараларды орындау (мәдени-гигиеналық дағдылар). Балалардың назарын тағамға аудару, мәдениетті тамақтануға баулу Ас мәзірімен таныстыру. Бір-біріне кедергі жасамай мәдениетті отыруға баулу, балалардың назарын тағамға аудару. «Бата» Дастарханың тоқ болсын, Уайым-қайғы жоқ болсын! Бақ-дәулет берсін басыңа, Ғұмыр берсін жасыңа. Әумин. (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет)

Балалардың дербес іс-әрекеті	«Буратино театры» пуантилизм техникасында сурет салу Мақсаты: Суретті мақта тампонымен дәйекті түрде толтыруға үйрету; түс арқылы шығарманың кейіпкерлеріне деген өз көзқарасын білдіруге үйрету; спектакльге салынған мағынаны түсіну қабілетін дамыту; ұсақ моториканы дамыту, әңгімелесушіні тыңдау және есту қабілетіне тәрбиелеу. Материал: Мольберт, адам силуэтінің үлгісі – балалар саны бойынша, мақта тампондары-балалар саны бойынша, акварель бояулары, (Сурет салу)	«Үш аю серуендеуде» Мақсаты: Балаларды сангинамен таныстыруды жалғастыру. Қарындашпен сурет салуды үйрену, сызықтарды көлеңкелеу. Артқы аяқтарында тұрған жануарлардың графикалық бейнесінде жаттығуды жалғастыру. Кескінді параққа енгізу, жануарларды қажетті ретпен орналастыру қабілетін бекіту. Материал: Акварель қағазы, сангин, мақта тампондары (араластыру үшін), майлықтар (оң қолыңның астына қой) (Сурет салу) "Жидектермен безендірілген табак" (Түсті қағаз. Сәндік аппликация кесілген заттардың силуэттерінен) Мақсаты: Шеңберлер мен сопақшаларды кесу әдістерін бекіту	«Менің сүйікті ертегім» дизайнымен сурет салу Мақсаты: Балаларды суретте сүйікті ертегінің эпизодтарын жеткізуге үйрету (белгілі бір жағдайда ертегінің бірнеше кейіпкерін салу). Қиялды, шығармашылықты дамыту. Эстетикалық бағалауды қалыптастыру, ертегінің жасалған бейнесіне эстетикалық көзқарас. Материал: Пейзаж парақтары, қарапайым графит қарындаш, акварель бояулары, щеткалар, палитра, су құтысы, майлық (әр балаға). (Сурет салу) «Қатты емен» (Түсті қағаз. Заттың кесілген бөліктерінен жасалған Аппликация және фреска) Мақсаты: Балаларға симметриялы затты кесуге үйрету екі есе бүктелген	"Түлкі мен Көгершін" сюжетін салу Мақсаты: Әдеби шығарманың тақырыбын ашып, кейіпкерлердің мінезі мен көңіл-күйін жеткізе отырып, сурет салуға үйрету. Таныс ертегілерді қол жетімді бейнелеу құралдарымен суреттеуге қызығушылық тудыру. Сюжетті беру әдістерімен таныстыру: алдыңғы қатарда үлкен бейнелеу арқылы басты нәрсені бөліп көрсету, объектілер арасындағы семантикалық және пропорционалды қатынастарды жеткізу. Композициялық дағдыларды дамыту. Материал: А4 парақтары, гуашь, щеткалар, төгілмейтін стакандар, майлықтар, клеенкалар. (Сурет салу) «Жазғы букет» (Түрлі-түсті қағаз және ағаш бұтақтары. Ұжымдық жұмыс. Икебана) Мақсаты: Балаларды силуэттің контурын қарапайым	Монотипия техникасында "Біздің жүрегіміздегі мейірімділік" Мақсаты: Тәрбиеленушілерді игі істер туралы өз ойларын білдіруге үйрету; "монотипия" сурет салу техникасымен таныстыру; ұжымда жұмыс істеу, өз пікірін білдіру, пайымдау қабілетін қалыптастыру. Материал: Жүрек тәрізді контуры бармольберт; 3 бөлікке кесілген үлкен тығыз жұлдыз, "күлімсіреу", "әрекет", "рахмет", бояулар, щеткалар, су стакандары, жұлдызша тәрізді қағаз; "күлімсіреу", "әрекет", "рахмет", "қамқорлық", "дос", "назар", "Сұлулық" және т. б.. (Сурет салу) «Ұзақ» (Журнал қағазы. Заттың кесілген бөліктерінен аппликация) Мақсаты: Балаларды әртүрлі

	"Пойыз" Мақсаты балаларды пойызды бүктеуге үйрету: төртбұрыштан үшбұрыш бүктеу, ұштары қиылысатындай етіп өткір бұрыштарды бір-біріне қарай бүгу және қарама-қарсы жаққа бүгу. Зейінді, табандылықты дамыту. Материал: желім жаққыш, желім, майлықтар. (Жапсыру)	квадраттар мен тіктөртбұрыштар бұрыштарды дөңгелектеу. Шеберлікті бекіту пышақтармен дұрыс жұмыс жасау және желімді мұқият қолдану. (Жапсыру)	қағаздар. Фреска жасау техникасымен таныстыруды жалғастыру (сұйық Желімді берілген бетке біркелкі жағу және түрлі-түсті қарындаштарды жағу). Шығармашылықты, фреска техникасына қызығушылықты дамыту. Өлеңнің мазмұнын түсінуге және талдауға үйретуді жалғастыру. Материал: Картон парақтары, қоңыр қағаз тіктөртбұрыштары 10x4 см. түрлі-түсті қарындаштардан жасалған фишкалар, қайшы, PVA желімі: желім щеткалары, шүберектер, майлықтар-төсемдер (Жапсыру)	етіп сызуға үйрету қарындашпен. Қағаздан бірдей силуэттерді кесудің жаңа әдісімен таныстыру, бүктелген аккордеон, пішіннің тегіс қисықтарын берді. Тақырыпты толықтыруға үйрету графикалық кескінмен (қарапайым қарындашпен жапырақтардағы тамырларды салыңыз). Икебана өнерінің мүмкіндіктерімен таныстыру. Әдемі орналастыру қабілетін дамыту ағаш бұтағындағы кесілген силуэттер. Материал: Әр түрлі ағаштардың кішкентай кептірілген жапырақтары; бірнеше ағаш бұтақтары (Жапсыру)	пішіндегі бланкілерден кесуге үйрету. Жеке бөлшектер және олардан құстың бейнесін жасау. Шеберлікті дамытуды жалғастыру бөлшектерді қағаз парағына мұқият жабыстыру; ұсақ бөлшектерді қолдану қолөнерді өзі жасау (ағаш бұтағы, қарғаның тұмсығы және т.б.). Өлеңнің мазмұнын түсінуге және талдауға үйретуді жалғастыру. Үлестіріме материал. Журнал қағазынан кесілген бланкілер: шаршы 4x4 см (бас), тіктөртбұрыш 7x4 см (дене), екі сопақ 2x3; 5 см (табан және Қанат): Пейзаж парақтарының жартысы, қайшы, PVA желімі; желім щеткалары, шүберектер, майлықтар-төсемдер. (Жапсыру)
Тәрбиеші мен баланың еркін қызметі	Балалардың қызығушылықтарын мақсатты ойын арқылы, танымдық-зерттеушілік жұмыс, музыкалық-көркем образ, қимыл-қозғалыс, коммуникативтік байланыс, оқыту, еңбекке баулу арқылы дамыту <i>(оның ішінде өңірлік ерекшелікті ескерумен)</i>. Балалардың ойы мен идеяларын ескеру арқылы олардың қабілеттерін ашуға мүмкіндік беру. «Автобус жүргізушісі» картотека №9 Ойын мақсаты: Балаларды жүргізуші мамандығымен таныстырып, оның пайдасы мен қажеттілігін айқындау, еңбекті сүйеге баулу, қоршаған ортаға деген сүйіспеншіліктерін арттыру.				

	Қажетті атрибуттар: руль, абонементтер, орындықтар, микрофон.				
Серуенге дайындық	Серуенге қызығушылықты арттыру. Балалардың реттілікпен киінуі, серуенге шығу, топтық ережелерді қайталау. «Киімді қалай киюге болады?» әңгіме Киімдердің тазалығын сақтау қажет. Киінгенде киімнің түймесінің дұрыс қадап, көйлектің шалбардың немесе юбканың ішіне салынғанын қадағалау керек. Шұлықтың, аяқ киімнің оң киілуіне баса назар аудару керек. (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет)				
Серуен	Күннің екінші жартысындағы ауа-райы құбылыстары мен табиғат объектілерін бақылау <i>(қоршаған ортамен таныстыру)</i> Қимылды ойын «Қара құлақ» Ойынға 5-10 бала қатысады. Оңаша жерге топтасады. Өз араларынан бір баланы қазық етіп арнайы белгілейді. Қазық тұрған жерінен қозғалмай қала береді. Басқалары әрі таман кетіп қалады. Содан кейін ойынға қатынасушылар қазық ойыншыны қоршап, бірте-бірте жақындай	Күннің екінші жартысындағы ауа-райы құбылыстары мен табиғат объектілерін бақылау <i>(қоршаған ортамен таныстыру)</i> Қимылды ойын: «Зат қоятын бөлмедегі тышқандар» Балалар - тышқандар індерінде бөлменің ұзын бойына немесе алаңның бір жағына қойылған орындықтарда отырады. Алаңның карама-қарсы жағында 40-50 см биіктікте жіп тартылған. Бұл зат-қоятын бөлме ойнаушылардан шеттеу, бір бүйірде мысық отырады. Ол рөлді алғашқыда тәрбиеші, ал одан кейін-балалар	Күннің екінші жартысындағы ауа-райы құбылыстары мен табиғат объектілерін бақылау <i>(қоршаған ортамен таныстыру)</i> Ұлттық ойын: «Ат жарыс» Бұл ойын екі командаға бөлініп ойналады. Ойын шарты: Балалар тәрбиешінің «Алға»-деген белгісі бойынша, дөңгелене тұрады.ойын-ат үстіндегі қимылын салып жарысады. Қай команда мәреге тез жетіп бітіреді. Сол команда жеңімпаз болады. Ат кескін бетпердесін тақымға қысып мәреге шауып жету. Керекті құралдар: Екі командаға аттың кескін бетпердесі. (дене шынықтыру)	Күннің екінші жартысындағы ауа-райы құбылыстары мен табиғат объектілерін бақылау <i>(қоршаған ортамен таныстыру)</i> Ұлттық ойын: «Үй артында қол ағаш» Ойынды топ бала болып ойнайды. Ойын тәртібі: қатысушылар бірінің қолынан бірі ұстап, дөңгелене тұрады.ойын-бастаушы не белбеу,не ортамал алады да, дөңгеленіп тұрған топтың сыртын айнала бір саусақтың басынан жүгіріп былай дейді. Үй артында қол ағаш Желбау тартам, есік аш, деп бірнеше қайталанады. Дөңгеле тұрған балалар: Үй артында қол ағаш, Жел кірмесін, ескі аш-деп бірігіп жауап қайтады. Тұрған	Күннің екінші жартысындағы ауа-райы құбылыстары мен табиғат объектілерін бақылау <i>(қоршаған ортамен таныстыру)</i> Ұлттық ойын: «Қуыр-қуырмаш» Оң қолдың бес саусағын бір жерге түйістіреді де, сол қолымен оны бүрмелеп қапсыра ұстайды. Содан соң екінші балаға: ортанғы саусағымды тапшы,-дейді. Екінші балаға қарап байқап отырады да, міне, - деп шымшып ұстап тұрады. Егер екінші бала жасырушының ортаңғы саусағын дәл тапса, ұпайды бірінші бала тартады. Ұтқан бала ұпай алу үшін мына ережелермен сөздерді 1. Бас бармақтан бастап

	түседі. Таяп кеп: Мына жатқан кім? - деп шошынғандай бірінен-бірі сұрасады. Біреуі: Ойбау-ау, бұл кара құлақ қой? -деп тұра қашады. Басқа ойыншыларда «Қара құлақ! Қара құлақ!» -деп, жан-жаққа қаша жөнеледі. Қара құлақ біреуін ұстап қалуы үшін тұра қуады. Қолға түскен бала «Қара құлақ» болады. Ойын қайта басталады да, сол ретпен жалғаса береді. (дене шынықтыру)	орындайды. Мысық ұйықтайды, ал тышқандар зат қоятын бөлмеге қарай жүгіреді. Зат қоятын бөлмеге кіріп бара жатып, жіпке тиіп кетпес үшін, ол еңкейеді. Одан кейін сол жерде кертiрген нан немесе басқада тағамдар жеп отырған сияктанып бүгiп отырады. Кенеттен мысық оянып кетеді, мияулайды да тышқандарды қуа жөнеледі. Тышқандар iндеріне қашып кетеді мысық тышқандарды ұстамайды, тек ұстағысы келгендей сыңай білдіреді). Мысық орнына келіп ұйықтайды, ойын қайтадан басталады. (дене шынықтыру)		балаларға ұстасқан қолдарын ажыратпайды. Ол-есік ашпағанның белгісі. Енді: Үй артында қол ағаш, Жел бау тартам есік аш -деп жүгіріп жүрген баланы өзі артындағы баланы артына ормалмен бір соғып қалады да, орамалды сол балаға тастай сала: Үй артында қол ағаш, Озам десең ала қаш-деп өзі сол бетімен жүгіре береді. Осының боларын біліп, әзір тұрған бала қол ағашты ала сала, әлгі балаға қарама-қарсы жүгіреді. Бұл кезде дөңгелене тұрған балалар Үй артында қол ағаш, Қол ағашты ала қаш. Бұрын келген балаға, Тездеп барда есік аш, -деп барлық бала хормен айтады. (дене шынықтыру)	шынашаққа дейін саусақтардың атын бір түгел атап береді: басбармақ, балан үйрек, ортан терек, шылдыр ағаш, кішкентай шүмек, бес саусағын түгел жұмады. Тағы да бас бармағынан бастап, былай деп 5 саусақты түгел жазады. Сен тұр қойыңа бар, Сен тұр түйеңе бар. Сен тұр жылқыңа бар, Сен тұр сиырыңа бар. Сен кішкентай әлі жас екенсің, Қазанның қаспағын қырып же де, жыламай отыра тұр. Енді осы шынашақтың өзін алақан шұңқырына бүгiп тұқырта ұстайды да: Қуыр-қуыр, қуырмаш, Балапанға бидай шаш. Әжең келсе есік аш, Қасқыр келсе мықтап бас. Шынашақты шыр айналдырып, баланың алақанын қытықтайды. Осыларды істеп бола беріп: Мына жерде қой бар, Мына жерде жылқы бар. Мына жерде жылқы бар,

					Мына жерде түлкі бар – деп баланың білегінен қолтығына дейін түртіп ең соңында мына жерде күлкі бар –деп сәл ғана қытық-қытық! Қытықтайды. (дене шынықтыру)
Серуеннен оралу	Балалардың киімін ретімен шешу, әндерді үйрену, жұмбақтарды шешу, дербес және ойын әрекеті				
балалардың үйіне қайтуы	Балалардың жетістіктері туралы әңгімелесу, ата-аналардың балаларды тәрбиелеу мен дамыту бойынша сұрақтарына жауап беру, кеңес беру. Кенес: «Дәрілік өсімдік - Түймедақ»				

Балалардың жаз мезгіліндегі өмірін және тәрбиесін ұйымдастыру циклограммасы
2023 жыл

Мектепке дейінгі ұйым: «Ақбота» бөбекжайы» МКҚК

Топ: «Бәйшешек» ересек тобы

Балалардың жасы: 4 жастағы балалар

Жоспардың құрылу кезеңі: 24.07-28.07.2023 жыл

Күн тәртібінің кезеңдері	Дүйсенбі 24.07.2023	Сейсенбі 25.07.2023	Сәрсенбі 26.07.2023	Бейсенбі 27.07.2023	Жұма 28.07.2023
Ата-аналармен әңгімелесу Балаларды қабылдау	Ата-аналармен бала денсаулығы, баланың үйдегі және көшедегі күн тәртібі туралы әңгімелесу. Балаларды қабылдау: таңертеңгі сүзгі, балаларды жақсы көңіл-күймен қарсы алу. Балалар үшін қолайлы жағдай жасау, баланың бүгінгі көңіл – күйі туралы, оны не қызықтыратыны туралы әңгіме, жеке пікір білдіруге баулу Балалармен әңгіме: «Адам өміріндегі микробтар» Мақсаты: балаларда микроорганизмдердің адам денсаулығына зияны мен пайдасы туралы түсініктерін қалыптастыру. Салауатты өмір салтының негіздерін тәрбиелеу.(сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет)				
Балалардың дербес іс-әрекеті (баяу қимылды ойындар, үстел үсті ойындары, бейнелеу әрекеті, эксперимент, кітаптар қарау және өзіне-өзі қызмет ету, тағы басқа іс-әрекеттер)	Перспективалық жоспарда қойылған міндеттерді іске асыру				
	Құрылыс ойыны: "Екі қабатты үй" Мақсаты: Балаларды текшелерден екі қабатты үй салуға, алған дағдылары мен іскерліктерін бекітуге, үйлер туралы жалпыланған идеяларды қалыптастыруға үйрету. Материал: заттардың контурлық бейнесі бар карталар, әртүрлі ұзындықтағы таяқшалар. Ойынның мақсаты. Балаларға әр түрлі	Құрылыс ойыны: «Құм ғимараттары» Мақсаты: балаларды схемаларға назар аудара отырып, қарапайым ғимараттарды орындауға үйрету. Балаларды құмнан ғимараттар салуға, ортақ сюжетті біріктіруге, түпкі мақсатқа жетуге, қолда бар тәжірибені негізінде сындарлық шешім табуға үйрету. Материал: Құрылыс схемалары, құрылыс жиынтығы. Ойын барысы. Балалармен бірге олар білетін құрылыс	Құрылыс ойыны: «Көпір» Мақсаты: Көпір құрылысында жаттығу, ғимараттардың үлгілерін, иллюстрацияларды талдау қабілетін бекіту; қажетті бөлшектерді мөлшері, пішіні, түсі бойынша өз бетінше тандай білу, оларды біріктіру. Материал: контурлық суреттері бар карталар, құрылыс жиынтығы немесе жазықтық геометриялық фигуралар. Ойын барысы. Балалар мөлшері, пішіні, түсі бойынша заттарды құрастыру арқылы көпір салады.	Құрылыс ойыны: «Қоршау» Мақсаты: балаларды суреттерді қабаттастыру, тәсілімен орналастыруға үйрету. Барысы: құрылыс материалымен ойнайтын құрылыс бар ма? Сен не сенде не бар? Үй. Ал сендеше? Сондай-ақ үй? Мен көріп тұрмын. Құрылыста жақсы құрылыс материалы бар. Сендердің үйлерің үшін жақсы қоршау салуға болады. Біз жаңа құрылысты бастаймыз. Қоршаулар қандай болатынын көрейік. Біз үй	Құрылыс ойыны: «Жүк көлігі» Мақсаты: Жүк көлігін жобалауда, үлгілерді берілген шарттар бойынша конструкцияларды түрлендіруде жаттығу; құрылыс бөлшегі – цилиндр және оның қасиеттері туралы түсінік беру. Материал: карталар-кескін диаграммалары, құрылыс жинағы. Ойын барысы. Балаларға кескіндерді орналастыру үшін схемалар мен геометриялық фигуралар ұсынылады. Тапсырманы орындағаннан кейін олар: "Сен бұл машинаны қандай фигуралардан

	ұзындықтағы таяқшаларды ұсыну, ең ұзын, қысқа және қысқа таяқшаларды тандауды сұрау. Баланың ұсынысы бойынша таяқшалардан фигураны салу. Содан кейін балаңызға карта беру, онымен бірге заттардың контурын қарастыру, оларды танып, атау. Содан кейін кез-келген фигураны орналастыруды ұсыну. Жұмыс барысында төсеу процесінде пайда болатын таныс геометриялық фигуралардың аттарын бекіту. Фигураларды өз дизайнға сәйкес таяқшалармен орналастыруды сұрау. (Құрастыру)	бөлшектерін есте сақтаңыз, олардың қасиеттерін көрсету. Картаны көрсету, онда не бейнеленгенін сұрау, қарастыруды ұсыну және ғимараттың қандай бөлшектерінен екенін айту. Құрылыс бөлшектерінен сол ғимараттарды салуды сұрау. Бөлшектердің толық көлемде бейнеленуі маңызды. (Құрастыру)	(Құрастыру)	салуды шештік Олардың жасадың? Бұл зымыран жануарлары үшін. Үй үшін саған қанша фигура салынды, енді Бізге қажет болды? Мұнда қоршау керек. Тақталар қанша бірдей фигуралар кесілді, Қатты шегеленген бар?" (Құрастыру) Тук-тук, перестук, Тақталар кесілді, Тук-тук, перестук Қатты шегеленген. (Құрастыру)	
Таңертенгі жаттығу	ТАҢҒЫ ГИМНАСТИКА КЕШЕНІ Сапқа тұру, жүру, жүгіру, жалпы дамытушы және тыныс алу жаттығулары. Мақсаты: баланың организмін «ояту», оны тиімді күйге келтіру, жан-жақты, бірақ бұлшықет жүйесіне орташа әсер ету, дененің белсенділігін арттыру, дұрыс қалыптың қалыптасуына ықпал ету. «Затсыз» 1. Қолды белге қойып, басты оңға - солға, алға-артқа бағыттау. 2. Б.қ.: түзу тұру, аяқтың арасын сәл ашу, қолды босату. «Диірмен» қолмен алға бұлғау қимылдары. кейін артқа.				

	3. Б.қ.: арқаға жату, қолды жоғары көтеру, білекті құлып қып біріктіру. Арқадан ішке аунау және кері айналу. 4. Б.қ.: түзу тұру, аяқты иықтың көлемінде ашу, қол белде. арқаны түзу ұстап алға иілу, шынтақты артқа созып, бастапқы қалыпқа оралу. 5. Б.қ.: арқаға жату, қолды түзу қою. Тізеден бүгілген аяқты өзіне тартып, тізенің астынан «Хлоп»-деп шапалақ соғып, бастапқы қалыпқа оралу. 6. Қолды тізеге қойып, бүгілген аяқта орында бақаша секіру. Кезектестіріп жәй жүру. (Дене шынықтыру)				
Таңғы ас	Гигиеналық шаралар: Мақсаты: мәдени-гигиеналық дағдыларды қалыптастыру: өздігінен жуыну, тамақтану алдында, дәретхананы пайдаланғаннан кейін қолды сабынмен жуу. Көркем сөз: Біз білеміз, білеміз, иә, иә, Су қайда шашырайды. Шығыңыз, су ханшайымы, Біз жуынуға келдік! Біз көңілді, Қолымызды жуамыз! Тамақтану Көркем сөз: Біздің балабақшада – кішкентай	Гигиеналық шаралар: Таңғы ас алдында қолдарын жуу, қолды сұрту және орамалды орнына ілу. Көркем сөз: Дымқылдап күнде сен, Қолыңды сүйкесең. Кетіп кір-ыласың, Тап-таза боласың. Тамақтану Көркем сөз: Орындық туралы. Мен орындықты алдымда алып жүремін! Ол, әдемі, менің орындығым. Мен оларды мықтап ұстаймын, Барлығына орындықтарымды көрсетемін! (өз орнын білу, дұрыс отыру, ас ішу құралдарын дұрыс ұстау, тамақтану мәдениетін қалыптастыру, тамақ	Гигиеналық шаралар: Таңғы ас алдында қолдарын жуу, қолды сұрту және орамалды орнына ілу. Көркем сөз: «Қолды таза жуу керек, Жеңдер суланбайды. Кім жеңін түрмейді, Ол су алмайды» - Қолды жуады, жуады. Содан кейін тәрбиеші сабынды алып, айтады: «Қызғылт, хош иісті, Оны көпіртіңіз және сіз таза боласыз» - Сабындайды, көпіртеді және сабынды сумен жуады. - бетті сумен сулайды, сабындайды және жуады. - сүлгі алып, бетін сулап, қуыршақтың қолын сүртіп,	Гигиеналық шаралар: Таңғы ас алдында қолдарын жуу, қолды сұрту және орамалды орнына ілу. Көркем сөз: Дымқылдап күнде сен, Қолыңды сүйкесең. Кетіп кір-ыласың, Тап-таза боласың. Тамақтану Көркем сөз: Бізде қасық бар, сиқырлы кішкентай! Бізде қасық бар, сиқырлы кішкентай! Тәрелкеде тамақ, із қалдырмайды! Біздің қасықты нұқыңыз, Барлық ботқаны алыңыз! (өз орнын білу, дұрыс отыру, ас ішу құралдарын дұрыс ұстау, тамақтану мәдениетін қалыптастыру, тамақ ішкенде сөйлемей, тамақтанып болғаннан кейін алғыс айту) (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет).	Гигиеналық шаралар: Таңғы ас алдында қолдарын жуу, қолды сұрту және орамалды орнына ілу. Көркем сөз: Біз білеміз, білеміз, иә, иә, Су қайда шашырайды. Шығыңыз, су ханшайымы, Біз жуынуға келдік! Біз көңілді, Қолымызды жуамыз! Тамақтану Көркем сөз: Сорпа, сен төгілмейсің! Сорпа, сен төгілмейсің! Тікелей менің аузыма құйыл! Ал, қасық, бұрылма! Сорпа ал, жалқау болмаң! (өз орнын білу, дұрыс отыру, ас ішу құралдарын дұрыс ұстау, тамақтану мәдениетін қалыптастыру, тамақ ішкенде сөйлемей, тамақтанып болғаннан кейін алғыс айту)

	үстелдер. Үстелге отырамыз- картопты жейміз! (өз орнын білу, дұрыс отыру, ас ішу құралдарын дұрыс ұстау, тамақтану мәдениетін қалыптастыру, тамақ ішкенде сөйлемей, тамақтанып болғаннан кейін алғыс айту) (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет).	ішкенде сөйлемей, тамақтанып болғаннан кейін алғыс айту) (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет).	сөйлейді: «Енді мұрын таза, Иегі таза Және көздер жарқырайды – Көңілді көрінеді!» (Көркем әдебиет, - коммуникативтік қызмет) Тамақтану (өз орнын білу, дұрыс отыру, ас ішу құралдарын дұрыс ұстау, тамақтану мәдениетін қалыптастыру, тамақ ішкенде сөйлемей, тамақтанып болғаннан кейін алғыс айту) (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет)		(Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет).
Ұйымдастырыл- ған іс-әрекетке дайындық	Балалар әсерлерімен бөлісу, жаңалықтарды білу, бірлескен жоспарларды, мәселелерді талқылау, қызығушылықтары бойынша әрекет түрін таңдау, ережелер туралы келісу және т. б. Ұйымдастырылған іс-әрекет тақырыбына сай жұмбақтар жасыру. Жаттаған тақпақты есіне түсіріп, қайталап айту. (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет).				
	Санамақ «Балықтар Бес сүйкімді кішкентай балық Өзенде айналып өту, (қолдар бір-біріне басылған, сәл дөңгелектелген; өзгермелі қозғалыстар ауа арқылы орындалады)	«Жануарлар» саусақ жаттығуы Енді сендерге айтамыз (саусақтарыңды жұдырыққа түйіп, ашындар) Күшіктер мен аналар туралы: (әр атқа саусақтарыңды бұғу) Мысықта әдемі марғаулар бар, Итте тентек күшіктер бар,	«Құстар» саусақ жаттығуы Тоқылдақтар қатты сыбдырдайды, Бұлбұлдар ән айту үшін шықты (біз саусақтарымызды «тұмсықша» бүктейміз, оларды айналдырамыз). Күн таңертең шығады Жерді жылыту үшін (қолдар «шелекті»	«Құстар» саусақ жаттығуы Таңертең тамақтандырғышқа қанша құс ұшты? Біз қазір айтамыз, батыл санап шығамыз (жұдырықшамен жұмыс жасаймыз). Екі қарға, бұлбұл, Алты шымшық және торғай Түрлі-түсті қауырсындары бар ағаш қарақұйрығы (әр атқа саусақтарыңызды бүгіңіз). Біз дөңдерді толтырамыз (қайтадан жұдырықшамен	«Гүлдер» саусақ жаттығуы Бірі - түймедақ, екеуі - қызғалдақ, Үш - ыстық елдерден келген пион (әр атқа саусақтарды бұғу). Үлкен шоқты құрастырайық Және оны шкафқа қою (біз жұдырықшамен жұмыс жасаймыз).

Үлкен шегеленген Құмдағы бөрене, (қолдардың орналасуы бірдей, оларды екі жаққа бұрамыз) Ал балық: «Мұнда сүңгу оңай!» (қолдардың жағдайы бірдей, ауада сүңгу қозғалысы жасалады) Екіншісі: «Бірақ мұнда терең» (қолымызды екі жаққа сермеу). Үшіншісі: «Сонымен мен ұйықтағым келеді!» (қолдардың жағдайы бірдей, бір қолдың сыртқы жағын айналдырамыз). Төртінші болды Аздап мұздатыңыз (қолымызбен дірілді бейнелейміз). Бесінші: «Міне, қолтырауын! (Қолдардың жағдайы бірдей, біз қолтырауынның ашылатын және	Сиырдың бұзаулары бар. Қоянның қорқақ қояндары бар, Ал анамның тентек балалары бар.(Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет)	білдіреді, қолымызды басымыздың үстінен көтеріп, шелекті ашыңыз, күн сияқты, алақанның қабырғалары басылған күйде қалады). Күн таңертең шығады Жерді жылыту үшін (қозғалыстар бірдей). Ағындар төмен қарай ағады Барлық қарлар жоғалып кетті (біз ағынды ағындарға еліктейміз - қолдар алақанды төмен қаратып, саусақтарды біріктіріп, жоғарыдан төменге қарай тегіс толқын тәрізді қимылдар жасаймыз). Ал сары шөптің астынан (қолдар қайтадан «шелекті» білдіреді) Гүл қазірдің өзінде өсіп келеді ... («шелек» ашылады, щеткалар жабық күйде қалады, саусақтар жайылып, жартылай бүгілген) Ал сары шөптің астынан Гүл қазірдің өзінде өсіп келеді ... (бірдей қимылдар) Қоңырау ашылды	жұмыс жасаймыз). (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет)	(Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет)

	жабылатын аузына еліктейміз). Тез жүзіп кетіңіз Жұтпау үшін! «(Қолдар қайтадан жабық, біз жүзетін балықтарға еліктейміз). (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет)		(қолдар шынтаққа тіреледі, саусақтар жұдырыққа түйіледі) Көленкеде, ормандар бар жерде (біртіндеп жұдырық түйіліп, қоңырау кесесін құрайды), Динг-динг, ақырын айтады (біз қоңырауды «динг-динг» деп айта саламыз), Динг дин, көктем келе жатыр. Динг-динг, ақырын ән айту, Динг дин, жаз келе жатыр. (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет)		
Мектепке дейінгі ұйымның кестесі бойынша ұйымдастырылған іс-әрекет	Дидактикалық ойын: «Жәндіктер» Мақсаты: жәндіктерді жіктеу және атау қабілетін бекіту. Ойын барысы. Балалар шеңберге айналады, жүргізуші жәндікті атайды (шыбын, және допты көршісіне береді, ол басқа жәндікті атайды (маса, т.б. кім	Дене шынықтыру (Спорт нұсқаушысының жоспары бойынша) Дидактикалық ойын «Не қалай қозғалады?» Мақсаты: жәндіктердің қозғалу жолдары туралы білімді бекіту. Ойын барысы: Тәрбиеші шеңберде, қолында доп бар. Ол жәндіктердің қозғалу жолын атайды және	Дене шынықтыру (Спорт нұсқаушысының жоспары бойынша) Дидактикалық ойын: «Кім не жейді?» Мақсаты: балалардың жәндіктер туралы білімдерін бекіту. Ойын барысы: Тәрбиеші жәндіктерді атайды, ал балалар бұл жәндіктің немен қоректенетінін	Музыка Тақырыбы: «Домбырасыз сән қайда?» И.Нүсіпбаев Ән жаттау: «Домбырасыз сән қайда?» И.Нүсіпбаев. Дауыс жаттығуы: «Нотадомбыра» Музыкалық ырғақты – қимыл: «Шөжелерім» биі Дидактикалық ойын «Не ұшады?» Мақсаты: жәндіктер туралы білімді бекіту. Ойын барысы: Балалар шеңберде тұрады. Тандалған бала кез-келген жәндікті	Дидактикалық ойын «Бұл қандай жәндік?» Мақсаты: жәндіктердің өмірі туралы түсініктерді нақтылау және кеңейту; жәндіктерді тән белгілері бойынша сипаттау; барлық тіршілік иелеріне қамқор болуға тәрбиелеу. Ойын барысы: Балалар 2 кіші топқа бөлінеді. Бір кіші топ жәндіктерді сипаттайды, ал екіншісі оның кім екенін болжауы керек. Жұмбақтарды қолдануға болады. Содан кейін

	жауап бере алмаса, шеңберден шығады. Жүргізуші: "ұшатын жәндіктер көбелек" дейді-және кішкентай допты көршісіне береді, ол: "маса" деп жауап береді және т.б. шеңбер аяқталғаннан кейін жүргізуші: "секіретін жәндік" деп атайды - және ойын жалғасуда. (Қоршаған ортамен таныстыру) «Қоңыздар» Мақсаты: ұсынысқа сәйкес жәндіктерді (қоңызды) мүсіндеу қабілетін дамыту. Қоңыздар (тән белгілер), жәндіктер туралы қолда бар білімді жалпылау, ормандағы мінез-құлық ережелерін бекіту Ермексازдан жәндіктерді	допты балалардың біріне лақтырады. Ұстаушы осы жолмен қозғалатын жәндікті атауы керек. Мысалы: секіру-шегіртке; ұшу-көбелек; жорғалау-кұрт; жүгіру-құмырсқа және т. б. (Қоршаған ортамен таныстыру) «Шалғындағы жәндіктер» Мақсаты: жеке бөлшектерден жәндіктердің бейнесін жасауға үйрету-кішкене бөліктерді бөліп алу, домалату, тегістеу, колөнерде заттың құрылымын беру. Балаларда тактильді сезімталдықты, белгілі бір бейнеге ену қабілетін дамыту. Сөздікті, қолдың ұсақ моторикасын дамыту, қол қимылдарын үйлестіру, шығармашылық қиялды дамыту. (Мүсіндеу)	айтады. Шегіртке-шөп, көбелек-нектармен, Инелік-басқа жәндіктер, Бүрге-қан, Масалар-қан мен шөп. (Қоршаған ортамен таныстыру) «Инелік» Мақсаты: модельдеу арқылы инелік бейнесін жасаңыз. - балалардың жабайы табиғаттағы көктем белгілері туралы түсініктерін нақтылау; балаларды инеліктерді бірнеше бөліктен мүсіндеуге үйрету, кейбір сипаттамаларды беру - мүсіндеу әдістерін бекіту: айналмалы қозғалыстармен домалату, кері қозғалыспен домалату, басу арқылы тегістеу; бөлшектерді жабысу арқылы біріктіру; - балаларды ойын сипатындағы дидактикалық мәселелерді шешуге үйретуді жалғастыру;. Материал: клеенкалар, ермексаз, стектер,	немесе суретті атайды, екі қолын жоғары көтеріп: "ұшады" дейді. Ұшатын жәндік деп аталғанда, барлық балалар екі қолын жоғары көтеріп, "ұшады" дейді, егер жоқ болса, қолдарын көтермейді. Егер балалардың біреуі қателессе, ол ойыннан шығады. (Қоршаған ортамен таныстыру) «Шопан атаға арналған жылқы» Мақсаты: Балаларды жылқыны бейнелеуге үйрету. Жануар бөліктерінің тән формасын беру. Мүсінделген бөліктерді бір бөлікке біріктіруді, оларды бір бөлікті екінші бөлікке жағу арқылы тығыз байланыстыруды үйрену. Ермексازдан мүсіндеуге деген қызығушылықты дамыту, жануарларға деген қызығушылық пен сүйіспеншілікті ояту (дәлірек айтқанда, жылқы). Баланың эстетикалық талғамын, еңбекқорлығын, дәлдігін, басталған істі соңына дейін жеткізуге деген ұмтылысын тәрбиелеу. Материалдар: ермексаз клеенка, стек. Жұмыс кезеңдерін бейнелейтін Схема. Жылқының суреті (әңгімелесу үшін).	басқа кіші топ өз сұрақтарын қояды. (Қоршаған ортамен таныстыру) «Құмырсқа» Мақсаты: Дөңгелек және сопақ пішінді фигураларды мүсіндеу, пропорцияларды сақтау, бір-бірімен байланысқан кезде бөлшектерді тегістеу, балалардың шығармашылық қабілеттерін, қолдың ұсақ моторикасын дамыту дағдыларын бекіту. Материал: клеенкалар, ермексаз, стектер, майлықтар. (Мүсіндеу)

	(қоңызды) бейнелеу қабілетін дамыту. Ұсақ моториканы, зейінді, бейнелі және логикалық ойлауды, байқағыштықты, шығармашылықты дамыту. Қолөнерді табиғи материалмен безендіру қабілетін қалыптастыру. Табиғатқа деген қызығушылық пен ұқыптылықты, өз жұмысында көргендерін жеткізуге деген ұмтылысты тәрбиелеу. Материал: "жәндіктердің дыбыстары", ойыншықтар- жәндіктер (қоңыздар) пластилин, стектер, тақталар.(Мүсінде у)		майлықтар. (Мүсіндеу)	(Мүсіндеу)	
Серуенге дайындық	Өз-өзіне қызмет көрсету дағдыларын қалыптастыру. Киінудің бірізділік алгоритмін бекіту. Бір-біріне көмек көрсету (<i>тәрбиешінің және белсенді балалардың көмегі</i>), серуенге мотивация (<i>мазмұны, проблемалық жағдаяттар</i>), көркем сөзбен ынталандыру (<i>мақал-мәтелдер, жаңылпаздар, жұмбақтар, өлеңдер</i>). Көтеріңкі көңіл-күй сыйлау. Мақал-мәтел: «Кітап-білім бұлағы»				
Серуен	1) Балалардың денсаулығын нығайту, қимыл-қозғалыс белсенділіктерін арттыру (<i>қимылды дидактикалық ойындар, ережелері бар қимылды ойындар, ойын жаттығулары, жарыстар, ұлттық ойындар және басқа</i>). Көтеріңкі көңіл-күй сыйлау. Балалардың танымдық қызығушылықтарын дамыту. Мақсатты серуендер, танымдық әңгімелер, бақылаулар,				

табиғатты бақылау тәсілдерін көрсету, сенсорлық бақшадағы тәжірибелер. Балалардың шынайы өмірді көркем-эстетикалық қабылдауын қалыптастыру. Аумақтық кеңістікте немесе оның сыртында табиғатты тамашалау. Сенсорлық бақшада тірі және өлі табиғат нысандарын, табиғат құбылыстарын бақылау. Балалардың дербес шығармашылық әрекетіне мүмкіндік беру. 2) Еңбекке баулу үшін балабақша ауласында баланың қызығушылығын оятатын кеңістік құру. Балаға ересектердің еңбек етуін бақылату және оларға көмектесуге, бірлесіп жұмыс істеуге тарту. Балалардың ойын, идеясын жүзеге асыру. Серуенге алып шыққан заттарымен ойнату. 3) Музыка жетекшісі мен дене шынықтыру нұсқаушының жоспары бойынша жүргізілетін шаралар немесе бірлескен жұмыстар.				
Айналадағы қоршаған ортаны бақылау. Мақсаты: Айналадағы қоршаған ортамен таныстыру. Бақылай білуге баулу. Айналадағы қоршаған ортаға не жатады? Айналадағы қоршаған ортаны қалай танып білеміз? Олай болса жан - жағымызға қарайық. Айналадағы көздеріңе түскен заттар, табиғат құбылыстары қоршаған орта болып табылады. Ендеше бүгінгі табиғат табиғат құбылыстарынан не байқадыңдар?	Ауа - райын бақылау. Мақсаты: Балаларға ауа - райы туралы мағлұмат беру. Балалар ауа - райы дегеніміз не? Ауа - райы жазда қандай болады? Балалар бүгін ауа - райы қандай Жыл мезгіліне байланысты ауа - райы әртүрлі болады. Жазда көбінесе аспан ашық, күн ыстық болып келеді. (Қоршаған ортамен таныстыру) Көркем сөз: Болмас бірден бөгелген, Дем ал іштен тереңнен. Ентігіміз басылсын, Тынысымыз ашылсын. (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет) Қимылды ойын: «Шар	Көбелекті бақылау. Мақсаты: Балаларға көбелек туралы мағлұмат беру. Балалар көбелекті көргендерің бар ма? Көбелек қайда мекендейді? Көбелек немен қоректенеді? Көбелек пен гүлдің арасында қандай байланыстар бар? (Қоршаған ортамен таныстыру) Көркем сөз: Көрінеді көп көбелек, Көл бетінде көлбеңдеп. Кестелеген қанатын, Кербез қағады көргін. (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет) Қимылды ойын: «Кім артық» Мақсаты: Жылдамдыққа, шапшандыққа үйрету. Ойын шарты: Балалар	Жаңбырдан кейінгі шалшық суды бақылау. Мақсаты: Балаларға шалшық су туралы мағлұмат беру. Жыл мезгілдеріне қарай су күйінің өзгеруін түсіндіру. Судың түсі қандай? Су қайдан пайда болады? Сусыз адамдар, өсімдіктер, жан - жануарлар өмір сүре ме? (Қоршаған ортамен таныстыру) Көркем сөз: Су - ішуге: Жарамды Жарамсыз болып 2 - топқа бөлінеді. Жарамды суға: Ағынды сулар, бұлақ сулары жатады. Жарамсыз суларға: Көл, мұқит, теңіз, шалшық сулары жатады. Жұмбақ жасыру: Жылт - жылт етеді, Жылғалардан өтеді. (Су)	Жаңбырдан кейінгі кемпірқосақты бақылау. Мақсаты: Балаларға кемпірқосақ туралы мағлұмат беру. Сендер кемпірқосақты көрдіңдер ме? Ол неге ұқсайды? Кемпірқосақ қай кезде, қандай жыл мезгілінде шығады? Кемпірқосақта неше түс бар? Кемпірқосақ неден пайда болады? (Қоршаған ортамен таныстыру) Көркем сөз: Кемпірқосақ көріп балалар, Алақайлап, ұрар шапалақ. Әне, алақай! Қарандар, балалар Түрлі-түсті бояулар. (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет) Қимылды ойын: «Бояулар» Мақсаты: Шапшандыққа,

(Жел, жаңбыр) (Қоршаған ортамен таныстыру) Көркем сөз: Табиғатты қорғау үшін бәріміз, Күресейік, бір - бір ағаш егейік. Текке отырмай, жасымыз бен кәріміз, Таза ауа үшін терімізді төгейік. (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет) Қимылды ойын: «Мысық пен тышқан» Мақсаты: Шапшаңдыққа, ептілікке баулу. Ойын шарты: Балалар шеңбер құрып тұрады. Араларынан екі бала таңдалып алынады. Екі баланың бірі - мысық, бірі - тышқан болып сайланады. Тышқан: Бұтақты да кемірдім, Кітапты да кемірдім, Мен осындай	үрлеу» Мақсаты: Балаларды жылдамдыққа, ептілікке баулу. Ойын шарты: Балалар шеңберге тұрып тәрбиешінің ал, балалар шар үрлеп ойнаймыз ба? деген сұрағына жауап береді. Тәрбиеші, ендеше жиналамыз да, бәріміз бірге бар күшімізбен шар өрлейміз деген бұйрығы бойынша: ауаны кең жұтып, шарды үрлегендей қимылмен шеңберді үлкейте береді. Шардың тырс етіп жарылғандай дауысы шыққан кезде, балалар ілгері қадам аттап, жиналады. Сөйтіп, ойын жалғаса береді. (Дене шынықтыру) Еңбек: Ауланы тазалау. Мақсаты: Тазалыққа, ұқыптылыққа баулу. Керекті құралдар: Сыпырғыш, қалақша, шелек.	екіден шеңбер құрып тұрады, ал, сыңары жоқ бала шеңбер бойымен жүгіріп, сыңарымен тұрған баланың артына барып тұрады. Енді бұл топта үш бала болады. Бірінші бала шеңбер бойымен жүгіреді де, өзіне басқа топтан серік іздеп табады. Ал, ол топтың алдындағы бірінші бала өзі және жаңа серік іздеуге кіріседі. Сөйтіп, ойын әрі қарай жалғасады. (Дене шынықтыру) Еңбек: Жапырақтарды жинау. Мақсаты: Тазалыққа, еңбекқорлыққа баулу. Керекті құралдар: Тырнауыш, қап, қалақша.	(Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет) Қимылды ойын: «Үзіп кет» Мақсаты: Балаларды жылдамдыққа, шапшаңдыққа тәрбиелеу. Ойын шарты: Балалар екі топқа бөлініп, бір - бірінің қолдарынан ұстап, «Айгөлек» әуенін айта келе: Айгөлек - ау, айгөлек, Айдың жүзі дөңгелек, Осы топтың ішінен, Анар атты қыз (Асан атты ұл) керек - деп шақырады. Анар күш жинай жүгіре барып, қолдарын үзіп өту керек. Қолдарын үзе алмаса, сол топта қалады. Үзіп қашып кетсе, екі топтың қай біреуі қуып жетіп ұстау керек. Өзінің тобының балалары ұстап алса өз тобына қайтадан келеді. Олай болса, бұл баланың яғни шапшаңдығын, күштілігін аңғарамыз. (Дене шынықтыру) Еңбек: Жапырақтарды жинау. Мақсаты: Тазалыққа, еңбекқорлыққа баулу. Керекті құралдар:	ұқыптылыққа, тапқырлыққа үйрету. Тіл байлықтарын, есте сақтау қабілеттерін дамыту. Ойын шарты: Сатушы бояуларды түгендейді. Түстерді әр топқа бөледі: Қызыл, жасыл, сары, көк, қызыл сары, ақ көк, көгілдір, сұры, күлгін, кара, т. б.... сол сияқты. Ал, бояулар өз түстерін есте сақтау керек. Сатып алушы келіп: Тук - тук Сәлеметсіз бе? Сіз бояу сатады деп естідім. Сатушы: Сізге қандай түс керек десе? Саудагер: Маған ақ түс керек - десе, ақ түсті бояу қашуы керек. Ал, саудагер қашқан түсті ұстап алса, ол түс саудагерде қалады. Егер, ұстай алмаса, ол түс дүкенге келіп қайта сатылады. Сөйтіп, ойын жалғасын таба береді. (Дене шынықтыру) Еңбек: Ауладағы арам шөптерді жұлу. Мақсаты: Жинақылыққа, ептілікке тәрбиелеу. Бірігіп жұмыс жасауға баулу. Керекті құралдар: Қолғап, тырнауыш, шелек.

	жемірмін, Шиық - шиық, шиық - шиық. Секектеймін ыршып та, Кезікпеймін қырсыққа, Ұстатпаймын мысыққа, Түк - түк, түк - түк, Қане, ортаға шық - шық. Мысық: Мияу, Кім, әй, мынау? «Шиық - шиық»- демей, «Шық - шық» дейді. Бұл тышқанның өнерін, Қане, байқап көрейін. Тышқан мысықты қуа жөнеледі. (Дене шынықтыру) Еңбек: Ауланы сыпыру. Мақсаты: Балаларды тазалыққа бірлікке үйрету. Керекті құралдар: Сыпырғыш, күрек, шелек.			Тырнауыш, қап, қалақша.	
Серуеннен оралу	Балалардың реттілікпен шешінуі, жұмбақтар шешу, өлеңдер, әндер жаңылтпаштар, санамақтар және т.б. жаттау Киімді белгілі бір тәртіппен шешу және кию дағдыларын үйрету: - Түймелерді ретумен ағытамыз.				

	- Көйлек, шалбарды шешеміз, ақырын іліп қоямыз. - Көйлекті шешіп, оны шалбарға, шортиға қосып іліп қоямыз. - Аяқ киімді шешіп, екінші аяқ киімді киеміз. - Колготкаларды шешіп, көйлекке қосып іліп қоямыз. (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет).
Түскі ас	Гигиеналық шаралар:Түскі ас алдында гигиеналық шараларды орындау: қолды дұрыс жуу, өз орамалының орнын білу, қолды дұрыс сүрту, орамалды ілу көркем сөз қолдану: «Сылдырлайды мөлдір су, Мөлдір суға қолыңды жу» Кезекшілердің жұмысы: (асхана құралдарын, майлықтарды үстелге қою) Тамақтану (өз орнын білу, дұрыс отыру, асхана құралдарын дұрыс ұстай білу, ұқыпты тамақтану, сөйлеспеу, алғыс айту) (мәдени-гигиеналық дағдылар, өзіне-өзі қызмет ету, еңбек әрекеті) Нан туралы тақпақ Нан қиқымын шашпандар, Жерде жатса баспандар Теріп алып, қастерлеп Торғайларға тастандар! Мақсаты: Балаларға түскі астың, нанның маңыздылығы жайлы айту, тамақты тауысып жеуге үйрету. (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет).
Күндізгі ұйқы	Тамақтан соң ауыздарын сумен шаюды қалыптастыру. Киім түймелерін, сырмаларын өздігінше ағыту. Киімдерін ұқыпты орындыққа іліп (немесе арнайы сөреге) қоюды, өз төсек орнын тауып жатуды үйрету. Ұйқы кезінде бала басына көрпені жауып, мұрнын жастыққа көміп тастамауын, жастықта баланың денесі емес, тек басы жатуын қадағалау. (өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ моториканы дамыту). Әлди Мақсаты: бала ағзасының физиологиялық тепе-теңдігін қалпына келтіру. Әлди, әлди, әлди-ай, Балалар ұйықтап жатыр. Төменгі төсекке, Балалар тыныш ұйықтайды, Мен ән саламын! Балалардың тыныш ұйықтауы үшін жайы баяу музыка тыңдау. «Әлди» Ж.Байырбекова (Музыка)
Біртіндеп ұйқыдан ояту, сауықтыру шаралары	Түскі ұйқыдан кейінгі сауықтыру шаралары (дене жаттығулары), ауа, су емшаралары, жалпақ табандылықты болдырмау үшін түйіршікті және жұмсақ жолақшалармен жүру Керует жанындағы жаттығулар Бойымызды жазайық. Қолымызды созайық

	Жаттығулар жасайық, Ұйқымызды ашайық. - Б. қ. қол белде: басты оңға, солға, алға, артқа бұру. - Б. қ. кезекпен оң қолды және сол қолды кезекпен көтеру. - Б. қ. оң жаққа және сол жаққа бұрылу. - Б. қ.: қолды аяқ ұшына жеткізу, бастапқы қалыпқа келу. Бір орында жүру, ұйқы бөлмеден аяқ ұшымен шығады. 7-8 рет(дене шынықтыру). Киімдерін реттілікпен өздігінен киіну. Түймелерін қадау, сырмаларын сыру, аяқ киімдерін дұрыс киюді үйрету. Қыз балаларды шаштарын тарауға үйрету (өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ моториканы дамыту). Қолдарын жуу, құрғатып сүрту, сүлгіні өз орнына іліп қоюды үйрету Шомылған баланы, Аймалап алады. Сүртеді қолыңды, Сүртеді жоныңды. (мәдени-гигиеналық дағдылар).				
Бесін ас	Гигиеналық шараларды орындау (мәдени-гигиеналық дағдылар). Балалардың назарын тағамға аудару, мәдениетті тамақтануға баулу Ас мәзірімен таныстыру. Бір-біріне кедергі жасамай мәдениетті отыруға баулу, балалардың назарын тағамға аудару. «Бата» Басына бақ орнасын, Қызыр болсын жолдасың. Дастарханың мол болсын, Абыройың зор болсын.(Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет).				
Балалардың дербес іс-әрекеті	«Пароход» Мақсаты: Негізгі бөліктердің пішінін, олардың орналасуы мен өлшемдерін бере отырып, қарапайым қарындашпен заттарды салуды үйрену. Силуэтті балауыз қарындаштармен бояуды үйретуді жалғастыру акварельмен	"Дүкенге жүк көлігі келді" Мақсаты: Суретте қарапайым сюжетті жеткізу, графикалық схемаға сәйкес композиция жасау, үлкен терезелері бар дүкеннің архитектурасын өзі ойлап табу, бүкіл щеткамен және ұшымен жұмыс істеу тәсілдерін бекіту. Материал: 1\3 боялған тоналды қағаз	"Итпен шекарашы" Мақаты: Балаларды адам мен жануардың бейнесінде, тән ерекшеліктерін (киім, поза), фигура мен бөліктердің салыстырмалы мөлшерін беруге үйрету. Суретті паракқа сәтті орналастыруды үйрену. Қарындаштармен (түрлі-түсті балауыз	"Посттағы сарбаз" Мақсаты: Костюмнің, позаның, қарудың тән ерекшеліктерін жеткізе отырып, суретте жауынгер бейнесін жасауға үйрету. Суретті қағаз парағына қою, үлкен сурет салу қабілетін бекіту. Сурет салу және сурет салу дағдыларын қолдану. Қазақстан армиясына деген қызығушылық пен құрметке тәрбиелеу. Материал: Қарапайым (графит)	" Балалар жаттығу жасайды" Мақсаты: Балаларды дене мүшелерінің салыстырмалы мөлшерін, адам фигурасының жалпы құрылымын, жаттығу кезінде қолдың орналасуының өзгеруін анықтауға және беруге үйрету. Кескіндерді қарындаштармен салу және бояу әдістерін бекіту. Тәуелсіздікті, шығармашылықты, өз

	дымқыл қағаз. Материал: Аквафель қағазы, балауыз қарындаштар, акварель бояулары, кең щеткалар, бояғыштар, су құтылары, шүберектер. (Сурет салу) «Саңырауқұлақ астында» (Түсті қағаз. Заттың кесілген бөліктерінен Аппликация және контур бойымен үзу) Мақсаты: Тіктөртбұрыштан жартылай кесуді үйрену жоғарғы бұрыштарды дөңгелектеу, шаршыдан тік кесу. Түсті жасауды үйрену шөпті жоғарғы сызық бойымен кесу арқылы қағазға салу. Кесуді үйренуді жалғастырыңыз жолақтарға түзу сызық бойымен төртбұрыш,	парақтары, гуашь бояулары, жұмсақ щеткалар. (Сурет салу) «Дастархандағы әшекейлер» (Түсті қағаз. Сәндік аппликация заттың кесілген бөліктерінен) Мақсаты: Балаларға кестеленген бұйымдардың сұлулығын көрсету. Қысқа жолақтарды түзу сызықпен кесуді үйренуді жалғастыру. Безендіруді үйрету нысан түрлі-түсті жолақтармен тікбұрышты, олардан тұрады геометриялық өрнек. Ұқыпты желімдеу әдістерін бекітіңіз. Үлестіріме материал. 20x10 см сурет салуға арналған қағаз жолағы, квадраттар 10x10 см түсті қағаз, қайшы, PVA желімі. щеткалары, шүберектер, клеенкалар-астар.(Жапсыру)	қарындаштармен) сурет салу және сурет салу әдістерін бекіт Материал: А4 парақтары, түрлі-түсті қарындаштар, карапайым (графит) қарындаш немесе түрлі-түсті балауыз қарындаштар (әр балаға). (Сурет салу) «Дәрігер мамандығы» Мақсаты: Балалардың әртүрлі кәсіптер, кәсіби құралдар туралы түсініктерін кеңейту; "кәсіп" жалпыланған тұжырымдамасын қалыптастыру, белсенді сөздікті жұмбақтармен байыту, зейінді дамыту; оқуға деген оң мотивацияны тәрбиелеу, ересектердің еңбегін құрметтеу; парактың бүкіл ауданын қолдана отырып композиция жасауға үйрету, аппликация бөлшектерін үйлесімді орналастыру, трафаретпен жұмыс істеу қабілетін бекіту, балалардың	қарындаш, түрлі-түсті қарындаштар, А4 парағының ½ өлшемді қағазы (әр балаға) (Сурет салу) «Зергермамандығы. Аппликация сақинасы» Мақсаты: балалардың зергер мамандығы туралы түсініктерін қалыптастыру. - осы кәсіптің адамында қандай қасиеттер болуы керек екендігі туралы түсінік қалыптастыру; - балаларға әртүрлі сәндік тастар туралы алғашқы білім беру; - қылқалам, қайшыны қолдану дағдыларын бекіту. - мектеп жасына дейінгі балалардың танымдық қызығушылығын, дағдылары мен дағдыларын қалыптастыруға және дамытуға жәрдемдесу. - еңбекке, кез келген мамандықтағы адамдарға құрмет көрсетуге тәрбиелеу; - балалардың көркемдік талғамын, эстетикалық сезімдерін, сұлулықты көру қабілетін жетілдіру; шығармашылық қиялын дамыту. Материалдар: ноутбук, проектор, экран, "мамандық – зергер" презентациясы, мамандықтар	суреттері мен құрдастарының суреттері туралы айту қабілетін дамыту. Материал: парақтар А4, графит және түрлі-түсті қарындаштар (әр балаға) (Сурет салу) «Аспаз мамандығы» Мақсаты: Балалардың аспаздың жұмысы туралы түсінігін қалыптастыру және ол не үшін қажет. Балалардың дайын бөлшектерден тұтас кескін жасау дағдыларын дамыту (Аспаз). Балалардың аспазшы мамандығы және аспазшының жұмысы туралы түсініктерін кеңейту және нақтылау; Дайын өнім кескінінің бөлшектерін қағаздың фонына қою, суретті белгілі бір ретпен жабыстыру дағдыларын бекіту. Бөлшектерді мұқият, өздігінен жабыстыру қабілетін дамыту; композиция сезімін дамыту. Жұмысты орындау кезінде табандылыққа, адамдардың еңбегін құрметтеуге тәрбиелеу. Алдын ала жұмыс :

	оларды екіге бүктеп, ішінара жабыстырыңыз жанбыр тамшыларына еліктейтін кеңес. Сюжеттік композиция жасауға үйрету. Ертегілерге деген қызығушылықты арттыру. Үлестіріме материал. Альбом парақтарының жартысы, 6х3 см тіктөртбұрыш (саңырауқұлақ қақпағы), 4х4 см шаршы (аяғы), 15х5 см жасыл қағаз жолағы. шаршы 6х6 см көк қағаздан, қайшы, PVA желімі, желім щеткалары, шүберек, астарлы майлықтар. (Жапсыру)		шығармашылық қабілеттерін дамыту; көркем шығармашылыққа деген қызығушылықты тәрбиелеу; дәлдікті, еңбекқорлықты, тәуелсіздікті, көркемдік талғамды қалыптастыру. Материал: "шаштараз", "аспаз", "дәрігер", "құрылысшы" балалар жиынтықтары; түрлі-түсті қағаздар, қайшылар, трафареттер, қарапайым қарындаштар, желім, фломастер. (Жапсыру)	туралы жұмбақтар, слайдтар, қарауға дайындалған тастар, өнімді қызмет үшін – түрлі-түсті қағаздар, щеткалар, қайшылар, маталар мен дымқыл майлықтар. (Жапсыру)	д/балабақша асханасына Экскурсия және аспазшылардың жұмысын бақылау; тақырып бойынша иллюстрацияларды қарау; балалармен әртүрлі кәсіптер туралы әңгімелесу. Материалдар: аспаздың кескін дайындамалары - әр балаға, желімге, майлықтарға, клеенкаларға, "мамандық" тақырыбындағы сюжеттік суреттер. (Жапсыру)
Тәрбиеші мен баланың еркін қызметі	Балалардың қызығушылықтарын мақсатты ойын арқылы, танымдық-зерттеушілік жұмыс, музыкалық-көркем образ, қимыл-қозғалыс, коммуникативтік байланыс, оқыту, еңбекке баулу арқылы дамыту <i>(оның ішінде өңірлік ерекшелікті ескерумен)</i>. Балалардың ойы мен идеяларын ескеру арқылы олардың қабілеттерін ашуға мүмкіндік беру. «Емхана» картотека №10 Ойынның мақсаты: Ақ халатты абзал жандардың игілікті еңбегіне деген балалардың сүйіспеншіліктерін арттыру. Дәрігердің сезімталдығы, кішіпейілділігі, қамқорлығы сияқты қасиеттерін жете түсіндіру. Қажетті атрибуттар: дәрігердің ақ халаты, қалпақ, рецептті жазатын қағаз, қалам, фонендаскоп, градусник т.б. құралдар.				

Серуенге дайындық	Серуенге қызығушылықты арттыру. Балалардың реттілікпен киінуі, серуенге шығу, топтық ережелерді қайталау. «Киімді қалай киюге болады?» әңгіме Киімдердің тазалығын сақтау қажет. Киінгенде киімнің түймесінің дұрыс қадап, көйлектің шалбардың немесе юбканың ішіне салынғанын қадағалау керек. Шұлықтың, аяқ киімнің оң киілуіне баса назар аудару керек. <i>(Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет)</i>				
Серуен	Күннің екінші жартысындағы ауа-райы құбылыстары мен табиғат объектілерін бақылау <i>(қоршаған ортамен таныстыру)</i> Қимылды ойын: «Ортаға түспек» Ойынға қатысушылар екі командаға бөлінеді. Ойын үлкен алаңда өтуге тиіс. Жерге көп бала сиятындай үлкен төртбұрыш сызылады. Бірінші команда сол төртбұрыштың ішіне енеді де, екінші команда сыртында орын алады. Ойын басталған соң, сыртындағы	Күннің екінші жартысындағы ауа-райы құбылыстары мен табиғат объектілерін бақылау <i>(қоршаған ортамен таныстыру)</i> Қимылды ойын: «Кішкене өзен арқылы» Ойынға бір топ (6-8 адамнан) бала тартылады. Алаңда бір-бірінен 1,5-2м қашықтықта екі сызық сызылады. Бұл өзен. Ойнаушылар сызықтың жанында-өзеннің жағасында тұрады. Олар өзеннен анық сызылған дөңгелектер арқылы аяғын суламай, тастан-тасқа секіріп өтуі керек. Дөңгелектердің арасының қашықтығы	Күннің екінші жартысындағы ауа-райы құбылыстары мен табиғат объектілерін бақылау <i>(қоршаған ортамен таныстыру)</i> Қимылды ойын: «Тауық қорадағы түлкі» Алаңның бір жағынан тауық қораның орны сызылады. Тауықтар қорадағы орындарда тауықтар отырады. Алаңның қарама-қарсы жағында түлкінің іні болады. Қалған жердің бәрі қора. Ойнаушылардың біреуі түлкі белгіленеді, ал қалғандары-тауықтар. Тәрбиешінің белгісі бойынша тауықтар бағанадан секіріп-секіріп түседі де қорада жүгіріп ойнап	Күннің екінші жартысындағы ауа-райы құбылыстары мен табиғат объектілерін бақылау <i>(қоршаған ортамен таныстыру)</i> Қимылды ойын: «Ұшақтар» Балалар алаңның әр жерінде 3-4 жалаушалармен белгіленген калоннамен тұрады. Ойнаушылар ұшқыштарды бейнелейді. Олар ұшуға әзірленеді. Тәрбиешінің: Ұшуға әзірленіңдер! деген сигналы бойынша балалар қолдарымен қимыл жасап, маторды іске қосқан болады. Тәрбиеші: «Ұшындар» -дейді. Балалар қолдарын екі жакқа жазып, алаңда жан-жаққа бытырап, ұшып жүреді. Тәрбиешінің: «отырыңдар» деген сигналы бойынша ұшақтар өз орындарын тауып, жерге қонады: балалар калоннаға тұрып, бір тізерлеп отырады.	Күннің екінші жартысындағы ауа-райы құбылыстары мен табиғат объектілерін бақылау <i>(қоршаған ортамен таныстыру)</i> Қимылды ойын: «Ақ серек, көк серек» Ойын ашық алаңда өткізіледі. Ойынға қатысушылар екі топқа бөлінеді. Аралығы 30-40 метрдей жерге бір-біріне қарама-қарсы орналасады. Қаз-қатар қол ұстасып тізіліп тұрады. Жеребе бойынша ойынды бастаған топтың балалары әндете өлең айтады: Ақ серек те көк серек, Бізден сізге кім керек? Екінші топтағылар бір ойыншының атын атайды. Сол кезде аты аталған бала өз тобынан шығып, екпіндей жүгіріп келеді де, қарсы топтың тізбегін үзіп кетуге

	ойыншылар тік төртбұрыштың ішіндегі ойыншыларды бір доппен дәлдеп ұра бастайды. Доп тиген бала сызықтың сыртына шығарылады. Егер ол денесіне дарытпай, әр жерге түсірілмей допты қағып алса, сыртқа шығарылғандардың біреуін кіргізіп алады. Тік төртбұрыштың ішінде жалғыз ойыншы қалғанда ұтып жатқан команда оған 10 не 20 рет ойналуға ойын бұйырады. Ол бұл сыннан құламай өтсе, сырттағы командаластарын түгел ішке кіргізіп алады. Егер айнала алмай, құлап қалса, өзі де сыртқа шығып, ішке ұтқан команда кіреді.	балалардың оларға бірінен-біріне секіре алатындай болуы керек. Өзеннен қатарынан 2-3 бала өтеді, ал қалғандары тәрбиешімен бірге оларды бақылап тұрады. Секіре алмай, аяғын сулап алғандары оны күнге кептіруге кетеді-орындыққа отырады. Кейін олар ойынға қайтып араласады, тәрбиеші оларды қалай болса да мақтап, жағаның екінші жағына өтуге көмектеседі. (дене шынықтыру)	жүреді де дән шоқиды, қанаттарын қағады. Тәрбиешінің «Түлкі» деген белгісі бойынша тауықтар тауық қораға қашып барып, ағаштарға отырады, ал түлкі қаша алмаған тауықты ұстап, ініне алып кетеді. Қалған тауықтар отырған ағаштардан қайтадан ұшып түседі, ойын жаңадан басталады. Түлкі екі-үш тауық ұстағаннан кейін, ойын аяқталады. Ойынды басқа түлкімен қайталауға болады. (дене шынықтыру)	Тәрбиеші қай калоннаның тез сапқа тұрғанын атап өтеді. Алғашқы кезде калоннаның бастаушысы етіп екпіндірек балаларды белгілеу керек. (дене шынықтыру)	тырысады. Егер үзіп кетсе, бір баланы жетелеп апарып, өз тобына қосады. Үзе алмаса, өзі сол топта қалады. Енді кезек бойынша ойынды екінші топ әлгі әдіспен бастайды. Осылайша ойын кезекпен жалғаса береді. Қай топ өз ойыншыларынан көп айырылып қалса, жеңілген боп есептеледі. (дене шынықтыру)

	(дене шынықтыру)				
Серуеннен оралу	Балалардың киімін ретімен шешу, әндерді үйрену, жұмбақтарды шешу, дербес және ойын әрекеті				
Балалардың үйіне қайтуы	Балалардың жетістіктері туралы әңгімелесу, ата-аналардың балаларды тәрбиелеу мен дамыту бойынша сұрақтарына жауап беру, кеңес беру. Кеңес: «Жаз уақытында жарақаттанудың және уланудың алдын алу»				

**Балалардың жаз мезгіліндегі өмірін және тәрбиесін ұйымдастыру циклограммасы
2023 жыл**

Мектепке дейінгі ұйым: «Ақбота» бөбекжайы» МКҚК

Топ: «Бәйшешек» ересек тобы

Балалардың жасы: 4 жастағы балалар

Жоспардың құрылу кезеңі: 31.07-04.08.2023 жыл

Күн тәртібінің кезеңдері	Дүйсенбі 31.07.2023	Сейсенбі 01.08.2023	Сәрсенбі 02.08.2023	Бейсенбі 03.08.2023	Жұма 04.08.2023
Ата-аналармен әңгімелесу Балаларды қабылдау	Ата-аналармен бала денсаулығы, баланың үйдегі және көшедегі күн тәртібі туралы әңгімелесу. Балаларды қабылдау: таңертеңгі сүзгі, балаларды жақсы көңіл-күймен қарсы алу. Балалар үшін қолайлы жағдай жасау, баланың бүгінгі көңіл – күйі туралы, оны не қызықтыратыны туралы әңгіме, жеке пікір білдіруге баулу Балалармен әңгіме: «Жаз деген не?» Міндеттері: балалардың табиғаттағы, адам өміріндегі маусымдық өзгерістер туралы білімдерін бекіту және жүйелеу; балалардың жаздың тән белгілері туралы түсініктерін кеңейту. Қызығушылықты, байқағыштықты, жазғы табиғаттың сұлулығын байқай білуге, табиғатқа ұқыпты қарауға тәрбиелеу. (сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет)				
Балалардың дербес іс-әрекеті (баяу қимылды ойындар, үстел үсті ойындары, бейнелеу әрекеті, эксперимент, кітаптар қарау және өзіне-өзі қызмет ету, тағы басқа іс-әрекеттер)	Перспективалық жоспарда қойылған міндеттерді іске асыру				
	Құрылыс ойыны: «Бір кездері ұшақ болған» (қағаздан) Міндеттері: балаларды қағаздан қолөнер жасауға және оның қасиеттерімен таныстыруға үйретуді жалғастыру. Олар оқудың қуанышын ояту. Әр балаға	Құрылыс ойыны: "Ойыншық қоршау" (құрылыс материалы) Міндеттері: балалардың қоршау салу қабілетін бекіту, кірпішті шеңбер бойымен тігінен орналастыру, оларды бір-біріне тығыз қою. Балалардың	Құрылыс ойыны: «Үйшік үй» (құрылыс материалы) Міндеттері: балаларды құрылыс материалынан ғимараттар салуға, кірпіштерді бір-біріне тығыз қоюға, едендермен ғимарат жасауға үйрету. Ғимараттарда таныс	Құрылыс ойыны: "Қақпа" (төмен, жоғары) Мақсаты: балаларды биіктігін көрсету арқылы заттың құрылымын өзгертуге үйрету. Демонстрациялық және үлестірмелі материалдар: әр балаға 4 кірпіш пен	Құрылыс ойыны: "Ферма салу" (құрылыс материалы) Міндеттері: балалардың кеңістікті жабу қабілетін бекіту, кірпішті тар қысқа жағымен жазықтықтамақты орналастыру, оларды түсі бойынша

	нәтижеге жетуге көмектесу. Ұсақ моториканы дамыту, дәлдікке тәрбиелеу. Сөздік жұмысы: ұшақ, қағаз, оригами. Жабдық: әр балаға 15*15 ақ қағаз шаршы, ұшақ ойыншық, оригами ұшағы. (Құрастыру)	ғимараттар салуға деген ұмтылысын дамыту. Сөздік жұмыс: балалардың сөйлеуінде сөздерді белсендіру: кірпіш, тар жағы. Жабдық: ойыншықтар, кірпіштер. (Құрастыру)	заттар туралы идеяны көрсетудің қарапайым қабілетін дамыту. Ойын және сөйлеу қарым — қатынасына деген ұмтылысты дамыту, сөйлеу әрекетін белсендіру (үлкен-кішкентай) текше. Драматизацияның алғашқы дағдыларын дамыту. Сөздік жұмыс: балалардың сөйлеуінде сөздерді белсендіру – кірпіш, пластина, үй. Ғимаратты ойнауға деген ұмтылысты тәрбиелеу. (Құрастыру)	текшеден; автомашиналар. Ойын барысы. Тәрбиеші қакпаның қандай екенін сұрайды (жоғары және төмен, кең және тар). Қакпаны құру әдісін көрсетеді және түсіндіреді: 2 кірпішті бір-бірінен алшақ қойып, оларды үшіншісімен жабуыңыз. Төмен қакпа шығады. Тәрбиеші қакпаның биіктігін қалай арттыру керектігін түсіндіреді және көрсетеді: 2 кірпішке текшелер орнатып, оларды жоғарғы кірпішпен жабу. (Құрастыру)	ауыстыру, қиялың дамыту, қажетті таңдау, бөлшектерді таңдау, бөлшектерді салыстыру. Сөздік жұмыс: балалардың сөйлеуін сөзбен белсендіру – құрылыс материалы, жағы, тар, қысқа, ұзын, ферма, ит, мысық, сиыр, ешкі. Жабдық: ағаш жинағы, ойыншықтар: ит, мысық, сиыр, ешкі. (Құрастыру)
Таңертенгі жаттығу	ТАҢҒЫ ГИМНАСТИКА КЕШЕНІ Сапқа тұру, жүру, жүгіру, жалпы дамытушы және тыныс алу жаттығулары. Мақсаты: баланың организмін «ояту», оны тиімді күйге келтіру, жан-жақты, бірақ бұлшықет жүйесіне орташа әсер ету, дененің белсенділігін арттыру, дұрыс қалыптың қалыптасуына ықпал ету. «Орамалмен» - Тік, түзу тұру. Орамал иықта оң қолды жазумен басты сол жаққа бағыттау. Б.қ. кейін келесі жаққада осылай істеу. - Орамалды кеуде тұсында жинақы ұстап, денені оңға 1-4 кейін солға 1-4 айналдыру. - Орамалды алдарында ұстап, жоғары көтеруден артқа шалқайып кейін алға иіліп тізе бүгіп отырудан б.қ.к. - Арқаға жатып, қол мен аяқты біркелкі көтеруден, орамалды башпайға тигізу. - Аяқты алшақ ашып отырып, оң кейін сол аяқ башпай жаққа иіліп орамалдарын тигізу. Тізені көтермеуге тырысу. - Орамал төмен, денені тік ұстап, қос аяқтан алшақ аяққа ауысып секіру сәтінде жалаушаны көтеру жоғары. Түсірген сәт б.қ.к. Кезектестіріп жәй жүру. (Дене шынықтыру)				
Таңғы ас	Гигиеналық шаралар: Мақсаты: мәдени-гигиеналық	Гигиеналық шаралар: Таңғы ас алдында қолдарын жуу, қолды сүрту және орамалды	Гигиеналық шаралар: Таңғы ас алдында қолдарын жуу, қолды сүрту және орамалды	Гигиеналық шаралар: Таңғы ас алдында қолдарын жуу, қолды сүрту және орамалды орнына ілу.	Гигиеналық шаралар: Таңғы ас алдында қолдарын жуу, қолды сүрту және орамалды

	дағдыларды қалыптастыру: өздігінен жуыну, тамақтану алдында, дәретхананы пайдаланғаннан кейін қолды сабынмен жуу. Көркем сөз: Біз білеміз, білеміз, иә, иә, Су қайда шашырайды. Шығыңыз, су ханшайымы, Біз жуынуға келдік! Біз көңілді, Қолымызды жуамыз! (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет) Тамақтану Көркем сөз: Мен түскі асты өзім жеймін. Мен аузымды ашамын! Күш болу үшін, Бізге сорпа пісірді. (өз орнын білу, дұрыс отыру, ас ішу құралдарын дұрыс ұстау, тамақтану	орнына ілу. Көркем сөз: Дымқылдап күнде сен, Қолыңды сүйкесең. Кетіп кір-ыласың, Тап-таза боласың. (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет) Тамақтану (өз орнын білу, дұрыс отыру, ас ішу құралдарын дұрыс ұстау, тамақтану мәдениетін қалыптастыру, тамақ ішкенде сөйлему, тамақтанып болғаннан кейін алғыс айту)	орнына ілу. Көркем сөз: «Қолды таза жуу керек, Жеңдер суланбайды. Кім жеңін түрмейді, Ол су алмайды» - Қолды жуады, жуады. Содан кейін тәрбиеші сабынды алып, айтады: «Қызғылт, хош иісті, Оны көпіртіңіз және сіз таза боласыз» - Сабындайды, көпіртеді және сабынды сумен жуады. - бетті сумен сулайды, сабындайды және жуады. - сүлгі алып, бетін сулап, қуыршақтың қолын сүргіп, сөйлейді: «Енді мұрын таза, Иегі таза Және көздер жарқырайды – Көңілді көрінеді!» (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет) Тамақтану (өз орнын	Көркем сөз: Дымқылдап күнде сен, Қолыңды сүйкесең. Кетіп кір-ыласың, Тап-таза боласың. (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет) Тамақтану (өз орнын білу, дұрыс отыру, ас ішу құралдарын дұрыс ұстау, тамақтану мәдениетін қалыптастыру, тамақ ішкенде сөйлему, тамақтанып болғаннан кейін алғыс айту)	орнына ілу. Көркем сөз: Біз білеміз, білеміз, иә, иә, Су қайда шашырайды. Шығыңыз, су ханшайымы, Біз жуынуға келдік! Біз көңілді, Қолымызды жуамыз! (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет) Тамақтану Көркем сөз: Міне, маған қасық бұршақ сорпасын алып келеді, Ал котлетті тікелей аузына шанышқы салып береді. (Сөйлеуді дамыту) (өз орнын білу, дұрыс отыру, ас ішу құралдарын дұрыс ұстау, тамақтану мәдениетін қалыптастыру, тамақ ішкенде сөйлему, тамақтанып болғаннан кейін алғыс айту)

	мәдениетін қалыптастыру, тамақ ішкенде сөйлемей, тамақтанып болғаннан кейін алғыс айту)		білу, дұрыс отыру, ас ішу құралдарын дұрыс ұстау, тамақтану мәдениетін қалыптастыру, тамақ ішкенде сөйлемей, тамақтанып болғаннан кейін алғыс айту)		
Ұйымдастырылған іс-әрекетке дайындық	Балалар әсерлерімен бөлісу, жаңалықтарды білу, бірлескен жоспарларды, мәселелерді талқылау, қызығушылықтары бойынша әрекет түрін таңдау, ережелер туралы келісу және т. б. (сөйлеуді дамыту) Ұйымдастырылған іс-әрекет тақырыбына сай жұмбақтар жасыру. Жаттаған тақпақты есіне түсіріп, қайталап айту.				
	Жауын Жауын жауын жау-жау. Егін басын бау-бау. Жауын жауып. Біз тығылайық қоя тұр. Жауын – жауын жау-жау. Жаумай енді қоя тұр. Балалардың олды көбі су. (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет)	Жел Шөпті қозғап жел еседі. Шөптер дыбыс береді, Ш-ш-ш-ш Жел ақырын басылды Шөптер де дем алды. (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет)	Күн Күн шығады жарқырап Көк аспаннан қызарып, Күн қайтқанда аспанға Түн болады – сен қал ұйықтап Мен сенімен боламын Тәтті ұйықта балдырап Таң тағы да болады.(Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет)	Тышқандар Екі тышқан бір күні Сыбырласып ақырын Қалай жүреді тышқандар Бірде қатты Бірде ақырын Жүргенде енді осылай Мысықты да оятты. (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет)	«Доп» Алақандар бір-бірімен жабысады. (доп пішінін жасайды). Тұмсығымен доп іздеп, Ойнағысы келіп тұр. (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет)
Мектепке дейінгі ұйымның кестесі бойынша ұйымдастырылған іс-әрекет	Дидактикалық ойын: "Ғажайып дорба" Мақсаты: жәндіктер туралы түсінікті бекіту. Ойын барысы: балаларға әртүрлі	Дене шынықтыру (Спорт нұсқаушысының жоспары бойынша) Дидактикалық ойын: «Көбелектер»	Дене шынықтыру (Спорт нұсқаушысының жоспары бойынша) Дидактикалық ойын:	Музыка Тақырыбы: «Хош иісті гүлдер» Ән тыңдау: «Гүлдерайым» халық әні Т.Қоңыратбаев. Ән айту: Қызғалдақтар Музыкалық ырғақты	Дидактикалық ойын: "Балықтар, құстар, аңдар, жәндіктер" Мақсаты: жануарларды түрлері мен топтары бойынша жіктеуге үйрету.

	тапсырмалар беріледі: сөмкеде жәндіктерді (ойыншықты) қолыңызбен алу. Ойын тапсырмасы: сөмкеде тұрған жәндікті атау. Болжам жасаушы жәндіктерді сөмкеден дұрыс шығарып, сөмкені басқа балаға береді. Ойын тапсырмасы: үлкен немесе кішкентай жәндік пе? Ойын сөмкеде бірде-бір жәндік болғанша жалғасады. Ойын тапсырмасы: ұшатын, жорғалайтын, секіретін, жүгіретін жәндіктердің сипаттамасы. (Қоршаған ортамен таныстыру) «Менің сүйікті ойыншығым» Мақсаты: ермексаздың көмегімен балалардың сүйікті ойыншықтарының суреттерін жасау	Мақсаты: балалардың жәндіктер, көбелектер туралы білімдерін анықтау. Көбелектер құрылымындағы пропорцияларды, т формаларын көбелектер әлеміндегі бар шындықпен көзбен байланыстыру қабілетін қалыптастыру. Материал: дидактикалық ойын алаңында әртүрлі гүлдер бейнеленген, олардың арасында айналмалы көбелектермен суреттер салынған (әртүрлі өлшемдер, пропорциялар, құрылым) (Қоршаған ортамен таныстыру) «Кішкентай қонжық» Мақсаты: балаларды алақанның тікелей қимылымен ермексазды домалату арқылы мүсіндеуге үйрету. Ермексазбен мұқият жұмыс істеуді үйрену. Мүсіндеуге қуануға деген ұмтылысты дамыту. Материал:	"Жәндіктерді бүкте" Мақсаты: балалардың жәндіктер туралы білімдерін бекіту. Ең типтік белгілер бойынша сипаттауға үйрету. Материал: әр түрлі жәндіктер бейнеленген суреттер (әрқайсысы екі данада). Барысы: суреттердің бір данасы бүтін, ал екіншісі 4 бөлікке бөлінген. Балалар бүкіл суреттерді қарастырады, содан кейін оған Мозаика салады. Алынған жәндіктер сыртқы жағынан қандай дыбыстар шығаратынын және қалай қозғалатынын сипаттайды. (Қоршаған ортамен таныстыру) «Сары тиін» Мақсаты: балаларды бірдей пішіндегі екі бөліктен (ұзартылған бөліктер) тұратын затты мүсіндеуге үйрету. Ермексаз шоғырын көзге екі тең бөлікке бөлу, бойлық қозғалыстармен	қимыл: «Көңілді ноталар» биі Дидактикалық ойын: «Ақырын-қатты» Мақсаты: балалардың жәндіктердің әрекеттері мен дыбыстары туралы білімдерін бекіту және жүйелеу. Материал: доп. Барысы: тәрбиеші балалармен әңгіме жүргізеді, оның барысында жәндіктердің пайда болуы, әрекеттері мен дыбыстары туралы білімдерін нақтылайды. Осыдан кейін балалар шеңберге тұрып, сұраққа тез жауап береді. Кім есіне түсіре алмаса, ол өз кезегін өткізіп жібереді. "Кім ақырын"? мұғалім сұрайды және допты лақтырады. "Кім қатты"? тәрбиеші сұрайды және допты лақтырады. (Қоршаған ортамен таныстыру) «Сұр қоян» Мақсаты: балаларды бірдей пішіндегі екі бөліктен тұратын затты мүсіндеуге үйрету. Ермексаз бөлігін екі тең бөлікке бөлу, бойлық қозғалыстармен домалату	Материал. Доп. Ойын барысы: Тәрбиеші допты лақтырып, "құс" сөзін айтады. Бала, допты ұстап алғаннан кейін, "торғай" сияқты түр ұғымын тандау керек. (Қоршаған ортамен таныстыру) «Ала мысық» Мақсаты: балаларды заттарды мүсіндеуге үйрету. Тақырыпты бейнелеуге деген ұмтылысты қолдау. Шығармашылықпен айналысуға деген ұмтылысты тәрбиелеу. Материал: клеенкалар, ермексаз, стектер, майлықтар. (Мүсіндеу)

	дағдыларын қалыптастыру. балаларды мүсіндеуде сүйікті ойыншықтың бейнесін жасауға үйрету; алақандар мен саусақтармен мүсіндеудің әртүрлі әдістерін бекіту; қолдың ұсақ моторикасын дамыту басталған істі соңына дейін жеткізуге деген ұмтылысты, өз жұмыстарына эстетикалық қатынасты тәрбиелеу; ойыншықтарға ұқыпты қарауға тәрбиелеу. Материал: клеенкалар, ермексаз, стектер, майлықтар. (Мүсіндеу)	клеенкалар, ермексаз, стектер, майлықтар. (Мүсіндеу)	домалату және тегістеу қабілетін бекіту. Жасалған кескіннің қуанышын ояту. Материал: клеенкалар, ермексаз, стектер, майлықтар. (Мүсіндеу)	және тегістеу қабілетін бекіту. Жасалған кескіннің қуанышын ояту. Материал: клеенкалар, ермексаз, стектер, майлықтар. (Мүсіндеу)	
Серуенге дайындық	Өз-өзіне қызмет көрсету дағдыларын қалыптастыру. Киінудің бірізділік алгоритмін бекіту. Бір-біріне көмек көрсету <i>(тәрбиешінің және белсенді балалардың көмегі)</i>, серуенге мотивация <i>(мазмұны, проблемалық жағдаяттар)</i>, көркем сөзбен ынталандыру <i>(мақал-мәтелдер, жаңылпаздар, жұмбақтар, өлеңдер)</i>. Көтеріңкі көңіл-күй сыйлау. Көркем сөз: Шаршағанда ырғалып, Гүлге ұқсап демалам. Қанатымды бір қағып,				

	Гүлдей болып жайқалам.				
Серуен	1) Балалардың денсаулығын нығайту, қимыл-қозғалыс белсенділіктерін арттыру (қимылды дидактикалық ойындар, ережелері бар қимылды ойындар, ойын жаттығулары, жарыстар, ұлттық ойындар және басқа). Көтеріңкі көңіл-күй сыйлау. Балалардың танымдық қызығушылықтарын дамыту. Мақсатты серуендер, танымдық әңгімелер, бақылаулар, табиғатты бақылау тәсілдерін көрсету, сенсорлық бақшадағы тәжірибелер. Балалардың шынайы өмірді көркем-эстетикалық қабылдауын қалыптастыру. Аумақтық кеңістікте немесе оның сыртында табиғатты тамашалау. Сенсорлық бақшада тірі және өлі табиғат нысандарын, табиғат құбылыстарын бақылау. Балалардың дербес шығармашылық әрекетіне мүмкіндік беру. 2) Еңбекке баулу үшін балабақша ауласында баланың қызығушылығын оятатын кеңістік құру. Балаға ересектердің еңбек етуін бақылату және оларға көмектесуге, бірлесіп жұмыс істеуге тарту. Балалардың ойын, идеясын жүзеге асыру. Серуенге алып шыққан заттарымен ойнату. 3) Музыка жетекшісі мен дене шынықтыру нұсқаушының жоспары бойынша жүргізілетін шаралар немесе бірлескен жұмыстар.				
	Кішкентай балаларды бақылау Бақылау. Балалар бөліміне бару. Балалардың жазда қалай киінетіндеріне назар аудару: көйлектер, шалақ шалбар, бас киімдер орамалдар, жеңіл қалпақтар (күннің көзі басты қыздырмас үшін), жазғы киімдер ашық түсті болуға тиіс екеніне көңіл аудару (қошқыл киімдер күн сәулесін тартады). Өлі табиғаттың жазғы құбылыстары	Жолды жөндеу жұмысын бақылау. Бақылау. Балалардың үлкендер еңбегі туралы – жұмысшылардың жолды жөндеуі, еңбек мөлшері туралы ұғымдарын кеңейту (асфальтты жалғастыру) ескі қабатын – алу, ұсақталған тас қабатын төсеу, құм, катокпен тегістеу, ыстық смоланы құю, асфальт қабатын төсеу), механикаландыру рөлі (адамның ауыр еңбегін машиналар ауыстырады – каток, жүк машиналары және т.б.). Машиналар адам еңбегін жеңілдетеді қорытындыға келтіру.	Шөпті шауып жатқан бағбанды бақылау. Бақылау. Жайылымдағы өсімдіктер туралы білімді анықтау және бекіту, шөпті шауып жатқан бағбанды қадағалау, жайылымдағы шөп биік және шүйгін екенін және де оны үй жануарларына қысқа азық үшін шауып алатындығын атап өту; шабылған шөптен кепкен хош иісті пішен шығады. Адамдардың еңбек маңыздылығы туралы, азық өсімдіктерінің құндылығы туралы түсінікті қалыптастыру. Бұрын шөбі болған алаңқайды салыстыру, шөп	Заттардың көлеңкесін бақылау. Бақылау. Күннің жоғары тұрғанын анықтау, заттардың көлеңкесін, таңертең балалардың өздерінің көлеңкесін күн әлі жоғары шықпағанда және күндіз, ол әлі бастан жоғары тұрғанда бақылауға болады, көлеңкенің ұзындығын өлшеу, көлеңкеде заттар жылырақ болатынына көңіл аудару. Балалардың күн аспанда қозғалады деген қорытындыға келтіру. Бақыланған затқа қызығушылығын ояту. (Қоршаған ортамен таныстыру)	Термометр көмегімен ауа температурасын бақылау. Бақылау. Балалардың термометрді қолданып ауа температурасын өлшеу ептілігін бекіту, сынап бағанасы қызыл сызықтан жоғары болған кезде жылы екенін білдіретініне назар аудару. Қаншалықты бағана жоғары болса, сонша жылы болады; цифрлар неше градус жылы болып тұрғанын анықтауға көмектеседі; әрбір сызық бір градусты білдіреді. Даладағы және топтағы ауа температурасын

туралы білімін бекіту, ауа райына, кезеңге байланысты киімдер, жыл мезгілдерінің киімдерін салыстыру, еске алу. Балалар арасында достық қарым-қатынасты қалыптастыру. Ізгілік және қамқорлық сезімін тәрбиелеу. (Қоршаған ортамен таныстыру) Мақал-мәтел: 1. Досы көпті жау алмайды, Ақылы көпті дау алмайды. 2. Балапан ұяда не көрсек, Ұшқанда соны іледі. Тақпақ: «Іні» Е. Өтетілеуұлы «Бір ісіме қапа ма», Деп қарайды апама. Сипаттырып басынан, Еркелейді атама. (Сөйлеуді дамыту және көркем	Еңбектену қажеттілігіне және еңбек адамдарын сыйлауға тәрбиелеу. (Қоршаған ортамен таныстыру) Жұмбақтар: 1. Арқасында ауыл жүр, ала тайым шауып жүр. (Автобус) 2. Далаға құрған өрмегім, үстінен зулап келемін. (Теміржол) Жаңылтпаш: Вова Васяның вагон ойыншығын алып, Васяға вагон ойыншығын Вова бермеді. Мақал-мәтел: Жан қиналмай, Жұмыс бітпес. Талап қылмай, Мұратқа жетпес. Тақпақ: Жолың болсын! Н. Айтов Атам шықса сапарға -Жолың болсын! – дейді апам. Апам шықса сапарға -Жолың болсын, - дейді атам. -Жолың болсын дейді олар, Үлкенге де кішіге. (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет)	қайтадан өскені, гүлдердің пайда болғаны туралы қорытынды жасау. Еңбек құралдарының атауларын анықтау: тырнауыш, айыр, пішен шабатын машина. Үлкендердің еңбегін құрметтеуді тәрбиелеу. (Қоршаған ортамен таныстыру) Жұмбақ: «Айт!» десе жүгірмес, Су тисе сілкінбес. (Шөп) Мақал-мәтел: 1. Шебердің қолы көпке ортақ. 2. Орайы келсе орақ ор. Тақпақ: «Кетпен» Ш.Сәниев Мен – кетпенмін, кетпенмін Мұраппен бір өткен күн. Арық аршып, су басып, Бау-бақшаға жеткенмін. Ырым. Егер шөп шуласа – ашық ауа райы болады. (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет) Қимылды ойын: «Чехарда»	Жұмбақ: Мен жүгірсем, ол да жүгіреді, Мен кідірsem, ол да кідіреді. (Көлеңке) (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет) Қимылды ойын: «Қақпашы» Жарысу элементтері бар спорттық ойындарға қызығушылығын дамыту. (Дене шынықтыру) Еңбек іс-әрекеті. Жиналған табиғи материалдардан панно құрастыру. Белсенділігін дамыту, жұмыстың үнемді әдістерін үйрету. Еңбек қызметінің мәдениетін тәрбиелеу, өз еңбегінің нәтижесіне ұқыпты қарауға тәрбиелеу. Өзіндік іс-әрекеті. Балалардың өзіндік ұжымының даму негізі ретінде дұрыс нысанды қарым-қатынас топтарын пайдалану. Ұялшақ, жасқаншақ балаларға ойынға кірісуге және көмектесу, өте белсенді балалардың өзіндік серіктестерінің ынтасын баспауын қадағалау.	өлшеу. Жазда далаға қарағанда топтағы температура төмен деген қорытынды жасау. Балалардың қызығушылығын, ақыл ды белсенділігін ояту. (Қоршаған ортамен таныстыру) Жұмбақ: Бір нәрсе жер мен көктің арасында, Көрінбес өзі түгіл қарасы да, Білінбей жер үстінде жүрсе дағы, Пайдалы адамзаттың баласына. (Ауа) Мақал-мәтел: 1. Жаздың бір күні – Қыстың мың күніне татыр. 2. Қыстағы қар жерге ырыс, Жердегі ылғал – елге ырыс. (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет) Қимылды ойын: «Дөңгелек бойынша пас беру» Өртүрлі әдіспен бір- біріне доп лақтыру және ұстай білуді бекіту. Физикалық қасиеттерін – шапшаңдылық, икемді лікті дамытуды.

әдебиет) Қимылды ойын: «Жүппен жарыса жүгіру» Белгі бойынша қолдарынан ұстасып жүппен жарыса шапшаң жүгіруді бекіту. Күнделікті белсенді қозғалтқыш қызметінің қажеттілігін қалыптастыру. (Дене шынықтыру) Еңбек іс-әрекеті Ойыншықтарды жөндеудің жеңіл жұмыстарын өз ықыласымен жүргізуге балаларды үйрету, басталған істі соңына дейін жеткізу ықыласын тәрбиелеу.	Қимылды ойын: «Өрт сөндірушілер жаттығу үстінде» Эстафетаны беру, колоннаға тұру, екі топқа бөліне білуді бекіту. Бір баспалдақ аралығынан екінші аралыққа өту, гимнастикалық қабырғаға шыға білу. Өзара көмектесуді өз бетінше дамыту. (Дене шынықтыру) Еңбек іс-әрекеті. Көкөністерді жинағаннан кейін жүйелерді қазу. Көкөністерді егуге жерді дайындауға үйретуді жалғастыру, көкөністерді күте білуді жетілдіру.	Аяқтарын екі жаққа созып, сүйіліп төрт аяқтап тұрған серіктестерінен секіріп өту шеберлігін бекіту. Күш-қуатты, шыдамдылықты дамыту. (Дене шынықтыру) Еңбек іс-әрекеті. Шамаға шақ бағбанға көмектесу Еңбек қызметі процесінде балаларда еңбекті сүю ортақ пайдаға еңбек ету ынтасын, жауапкершілікті тәрбиелеуді жалғастыру.			Үйлестіру қимылдарын жетілдіру. (Дене шынықтыру) Еңбек іс-әрекеті. Қысқа көкөністерді тұздау. Қысқа көкөністерді дайындау барысында үлкендерге шамасына қарай көмек көрсету. Жұмыс аяқталғаннан кейін жұмыс орнын өз бетінше жинай білуін бекіту. Дидактикалық ойындар. Тәжірибелер мен эксперименттер. «Не жылы, не суық?» Күннің көзінде әртүрлі заттар түрліше қызатыны туралы ұғымын кеңейту, себебі-олар әр түрлі материалдан жасалған, қызығушылығын дамыту. Өзіндік іс-әрекеті Ойын барысында балалардың бір-бірімен қатынаса білуін жетілдіру. Өз қылықтарымен іс-әрекеттерін көрсету, өз пікірлерін қорғау. Құрбыларының пікірлерімен келіспейтінін әдепті түрде айта білуін

					дамыту.
Серуеннен оралу	Балалардың реттілікпен шешінуі, жұмбақтар шешу, өлендер, әндер жаңылтпаштар, санамақтар және т.б. жаттау Киімді белгілі бір тәртіппен шешу және кию дағдыларын үйрету: - Түймелерді ретумен ағытамыз. - Көйлек, шалбарды шешеміз, ақырын іліп қоямыз. - Көйлекті шешіп, оны шалбарға, шортиға қосып іліп қоямыз. - Аяқ киімді шешіп, екінші аяқ киімді киеміз. - Колготкаларды шешіп, көйлекке қосып іліп қоямыз. (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет)				
Түскі ас	Гигиеналық шаралар:Түскі ас алдында гигиеналық шараларды орындау: қолды дұрыс жуу, өз орамалының орнын білу, қолды дұрыс сүрту, орамалды ілу көркем сөз қолдану: «Сылдырлайды мөлдір су, Мөлдір суға қолыңды жу» Кезекшілердің жұмысы: (асхана құралдарын, майлықтарды үстелге қою) Тамақтану (өз орнын білу, дұрыс отыру, асхана құралдарын дұрыс ұстай білу, ұқыпты тамақтану, сөйлеспеу, алғыс айту) (мәдени-гигиеналық дағдылар, өзіне-өзі қызмет ету, еңбек әрекеті) «Қонжыққа қасықты қалай ұстауды үйретеміз».(Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет)				
Күндізгі ұйқы	Тамақтан соң ауыздарын сумен шаюды қалыптастыру. Киім түймелерін, сырмаларын өздігінше ағыту. Киімдерін ұқыпты орындыққа іліп (немесе арнайы сөреге) қоюды, өз төсек орнын тауып жатуды үйрету. Ұйқы кезінде бала басына көрпені жауып, мұрнын жастыққа көміп тастамауын, жастықта баланың денесі емес, тек басы жатуын қадағалау. (өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ моториканы дамыту). Әлди Мақсаты: бала ағзасының физиологиялық тепе-теңдігін қалпына келтіру. Әлди, әлди, әлди-ай, Балалар ұйықтап жатыр. Төменгі төсекке, Балалар тыныш ұйықтайды, Мен ән саламын! Балалардың тыныш ұйықтауы үшін жайы баяу музыка тыңдау. «Әлди» Ж.Байырбекова (Музыка)				
Біртіндеп ұйқыдан ояту, сауықтыру шаралары	Түскі ұйқыдан кейінгі сауықтыру шаралары (дене жаттығулары), ауа, су емшаралары, жалпақ табандылықты болдырмау үшін түйіршікті және жұмсақ жолақшалармен жүру (дене белсенділігі). Кереуеттегі жаттығу Оянайық бәріміз. Көздеріңді ашыңдар,				

	Кірпіктеріңді көтеріңдер. Беттеріңді жеңіл қимылмен сипаңдар, Бір - біріңе жымыңдар, Бастарыңды оңға, солға бұрыңдар, Ауаны жұтыңдар, содан соң жіберіңдер, Іштеріңді тартыңдар, Көңіл күй көтерілді, Кеуделеріңді алақанмен сипаңдар, Жұдырықты қысыңдар, Енді біраз ашыңдар, Керіліңдер, созылыңдар, Енді ояңдыңдар, төсектен тұрыңдар. 3 рет(дене шынықтыру). Киімдерін реттілікпен өздігінен киіну. Түймелерін қадау, сырмаларын сыру, аяқ киімдерін дұрыс киюді үйрету. Қыз балаларды шаштарын тарауға үйрету (өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ моториканы дамыту). Қолдарын жуу, құрғатып сүрту, сүлгіні өз орнына іліп қоюды үйрету Шомылған баланы, Аймалап алады. Сүртеді қолыңды, Сүртеді жоныңды.(Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет)				
Бесін ас	Гигиеналық шараларды орындау (мәдени-гигиеналық дағдылар). Балалардың назарын тағамға аудару, мәдениетті тамақтануға баулу Ас мәзірімен таныстыру. Бір-біріне кедергі жасамай мәдениетті отыруға баулу, балалардың назарын тағамға аудару. «Бата» Аспандарың ашық, Жұлдыздарың жарық болсын, Абыройларың асқар таудай болсын!(Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет)				
Балалардың дербес іс-әрекеті	«Зиянды микробтар» кляксография техникасында сурет салу Мақсаты: Балаларды ауамен сурет салудың дәстүрлі емес техникасымен	"Қоянның саятшылығы, ал түлкінің мұзы болды" ("Түлкі мен қоян" ертегісі бойынша) Мақсаты: Балаларда қиялды дамытуды жалғастыру. Суретте	Еркін тақырыпта сурет салу «Фантастикалық гүлдер» Мақсаты: Экзотикалық өсімдіктерге негізделген фантастикалық Гүлдерді салуға	Ылғал техникасында сурет салу "Жазғы аспан" Мақсаты: "Акваель бояуларымен және әртүрлі гудтармен еркін тәжірибе жасау үшін жағдай жасау. материалдармен. Аспанды "дымқыл" түсті	"Жаңбыр жауады" Мақсаты: Балаларды суреттерде қоршаған өмірден алған әсерлерін бейнелі түрде көрсетуге үйрету. Сурет композициясын құру қабілетін бекіту. Суреттегі құбылысты жеткізу үшін сатып

	таныстыру – кляксография. Тыныс алу жүйесін, жалпы және ұсақ моториканы дамыту. Балалардың қиялын, өнертабысын, шығармашылық ойлауын дамытуға ықпал ету. Материал: Үлгі, қағаз ½ Парак А4, акварель көк және қара; балалар саны бойынша коктейль түтіктері, Чумазка қуыршағы. (Сурет салу) «Алма ағашы» Мақсаты: Жазықтық мүсіндеуде, үлгі бойынша және дизайн бойынша бөліктердің бүтінін құрастыруда жаттығу; визуалды талдау қабілетін дамыту. Материал: желім жаққыш, желім, майлықтар, үлгілер (Жапсыру)	ертегілердің бейнелерін жеткізе білу қабілетін қалыптастыру, шығарманың негізгі объектілерін бейнелейтін сюжеттік композиция құру. Сурет салу әдістерін әр түрлі бейнелеу материалдарымен (бояулармен, сангиналармен, көмір қарындаштарымен) бекіту. Материал: Ақ немесе түрлі-түсті А4 қағаз парақтары, гуашь бояулары, су құтысы, майлықтар, щеткалар, сангина, көмір қарындаш (Сурет салу) «Егістіктегі қарбыз бен қауын» Мақсаты: Модель бойынша көкөністерді жобалауда, схемалар бойынша жазықтық мүсіндеу, олардың құрылыс нұсқаларын ойлап табуда жаттығу; геометриялық фигураларды ажырату және атау. Материал: желім жаққыш, желім,	қызығушылық тудыру. Түпнұсқа кескіндерді жасау үшін жапырақшаларды өзгерту және безендіру әдістерін көрсету. Шығармашылық қиялды, түс пен композиция сезімін дамыту. Гүлді өсімдіктерге деген қызығушылықты ояту, оларды тамашалауға, алынған идеяларды көркемдік қызметке қарауға және тасымалдауға деген ұмтылыс. Материал: АҚ және тоналды қағаз, фонға арналған түрлі-түсті, балаларға арналған жұқа материалдар – гуашь, акварель, пастель, киізден жасалған қаламдар, гелий қаламдары, түрлі-түсті қарындаштар, мақта тампондары, қауырсындар, жылтыр лак. Халықтық сәндік- қолданбалы өнердің эртүрлі түрлерінің өсімдік мотивтерінің элементтері бар кесте. (Сурет салу)	созылу арқылы бейнелеуге үйрету. Суретте жазғы әсерлерді көрсету үшін жағдай жасау, шығармашылық қиялды дамыту. Материал: А4 қағаз парақтары, акварель, мақта тампондары, су құтылары, түрлі-түсті қарындаштар, графит қарындаш, өшіргіш (Сурет салу) «Үйшік» Мақсаты: Балаларды тікбұрышты парақты екіге бүктеуге, бүктеу сызығын үтіктеуге, қолөнерді аппликациямен безендіруге үйрету. Материал: А4 картон, өздігінен жабысатын қағаздан жасалған түрлі түсті жолақтар. (Жапсыру)	алынған әдістерді қолдануға үйрету. Қарапайым графит пен түрлі-түсті қарындаштармен (түрлі-түсті балауыз қарындаштармен, көмір қарындашымен, сангинамен) сурет салуда жаттығу жасау. Материал: парақтар А4, Қарапайым (графит) қарындаш, түрлі-түсті қарындаштар немесе түрлі-түсті балауыз қарындаштар, (Сурет салу) «Шие ағашы» Табиғи материалдан Мақсаты: жапырақтардан композиция жасауға, композицияны бөлшектермен шығармашылықпен толықтыруға, қиял мен шығармашылықты дамытуға үйрету. Материал: жәндіктердің графикалық бейнесі бар А4 парақтары, өздігінен жабысатын қағаздан жасалған түрлі түсті жолақтар. (Жапсыру)

		майлықтар, үлгілер: (Жапсыру)	«Клубника ағашы» Мақсаты: өздігінен жабысатын қағаз жолақтарын жабыстыруды үйрену. Материал: А4 картон, өздігінен жабысатын қағаздан жасалған түрлі түсті жолақтар. (Жапсыру)		
Тәрбиеші мен баланың еркін қызметі	Балалардың қызығушылықтарын мақсатты ойын арқылы, танымдық-зерттеушілік жұмыс, музыкалық-көркем образ, қимыл-қозғалыс, коммуникативтік байланыс, оқыту, еңбекке баулу арқылы дамыту <i>(оның ішінде өңірлік ерекшелікті ескерумен)</i>. Балалардың ойы мен идеяларын ескеру арқылы олардың қабілеттерін ашуға мүмкіндік беру. «Ғарышкерлер» картотека №1 Ойын мақсаты: Балаларды еңбекті құрметтеуге, ұйымшылдыққа, достыққа баулу. Қажетті атрибуттар: көкшіл матадан тігілген ғарышкердің костюмі, бас киім, жалаушалар. Ойын шарты. Ойын серуенде, зымыран ойыншығының жанында өткізіледі. Балаларды рөлдерге бөлу: командир, механик, дәрігер, ғарышкерлер. Командир ғарышкерлермен жаттығу жүргізеді. Дәрігер денсаулықтарын тексереді. Ракетаға әр жолы 4-5 баладан отырып ұшады. Жерде жалаушамен белгі беріп, ұшатын, қонатын бағытын сілтеп көрсетеді. Ойынды түрліше күрделендіріп өткізуге болады.				
Серуенге дайындық	Серуенге қызығушылықты арттыру. Балалардың реттілікпен киінуі, серуенге шығу, топтық ережелерді қайталау. «Киімді қалай киюге болады?» әңгіме Киімдердің тазалығын сақтау қажет. Киінгенде киімнің түймесінің дұрыс қадап, көйлектің шалбардың немесе юбканың ішіне салынғанын қадағалау керек. Шұлықтың, аяқ киімнің оң киілуіне баса назар аудару керек. (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет)				
Серуен	Күннің екінші жартысындағы ауа-райы құбылыстары мен табиғат объектілерін бақылау <i>(қоршаған ортамен таныстыру)</i>	Күннің екінші жартысындағы ауа-райы құбылыстары мен табиғат объектілерін бақылау <i>(қоршаған ортамен таныстыру)</i>	Күннің екінші жартысындағы ауа-райы құбылыстары мен табиғат объектілерін бақылау <i>(қоршаған ортамен таныстыру)</i>	Күннің екінші жартысындағы ауа-райы құбылыстары мен табиғат объектілерін бақылау <i>(қоршаған ортамен таныстыру)</i>	Күннің екінші жартысындағы ауа-райы құбылыстары мен табиғат объектілерін бақылау <i>(қоршаған ортамен таныстыру)</i>
		Қимылды ойын:	Қимылды ойын:	Қимылды ойын	Қимылды ойын
				«Шарлармен алмас»	

	Қимылды ойын: «Аяғымызбен жер тебеміз» Ойнаушылар қимылдаған кезде, көршісіне тимейтіндей қашықтықта дөңгеленіп тұрады. Тәрбиеші балалармен бірге тексті жай, тәптіштеп айтып тұрады. Балаларға өлеңде айтылған қимылдарды істеуге мүмкіндік береді. Аяқпенен тарсылдатып билейміз, Қолды соғып, басымызды иеміз. Қолымызды түсіреміз, Қолымызды ұсынамыз. Осы сөздермен балалар біріне-бірі қол беріп, дөңгеленіп тұрады. Одан кейін былай деп жалғастырады: Ал, шығайық сайланып Жүгірейік айналып	«Менің зымыраған көңілді добым» Ойнаушы балалар тобы жартылай дөңгелек құрып, тәрбиешінің жанында тұрады. Допты бейнелейтін бір бала, орнында тұрып секіреді, ал тәрбиеші алақанын оның басына қойып, мынадай өлең айтады. Көңілді добым, о менің Домалап қайда жүгірдің? Қызыл, сары, көгілдір Желаяқсың-ау өзің бір. Бұдан кейін доп қашып кетеді. Тәрбиеші балалармен бірге оны ұстайды. Ойын жаңа доппен қайта басталады. Ойынды 2-3 рет қайталау. (дене шынықтыру)	«Жасырынбақ» Ойынға жиналған балалардың барлығы шеңбер құрып, ойын бастаушының айналасына тұра қалып, тақпақтап санамақ айта бастайды. Санамақтың бірнеше түрі бар. Қандай жылы күн шуақ, Балапандар жүр шулап Қызығына қараймын Бір, екі, үш...деп санаймын. Шөжелерім шөп-шөп шөп, Жем шашайын көп-көп, Он екенсің бәрі-бәрің, Отыз түйір дәнім бар Әрқайсыңа қаншадан? Теріп жеңдер соншадан. Немесе, ойын бастаушы алақанын төмен қарата бір қолын жоғары көтереді, ал барлық балалар бір-бір саусағын соның астына тигізіп ұстап тұрады. Ойын бастаушының « бір,	Балалар орындықтарда дөңгеленіп отырады. Тәрбиеші қатар отырған екі балаға бір-бірден шар береді де ары қарай басқаларға ауыстырады (біреуі оңға, біреуі солға ұсынады). Шарлар бір-бірімен екі жақтан кездескенде балалар «Соқтығысты» деген сөзбен оларды соқтықтырады. Одан кейін балалар орындарынан тұрып, дөңгелекті айналып, қарсы жаққа барады, қалғандары орындықтарынан тұрып: « Жүгірдік, жүгірдік...» деп дауыстайды. Балалар өз орындықтарына жүгіріп келіп: « Ол шарды басқа балаларға береді де ойын қайталанады. Бұл ойынды даладағы алаңда өткізуге болады, онда балалар көк шөптің үстінде отырады. (дене шынықтыру)	«Қазан шұңқыр» Ойынға 8-10 бала қатысады. Балалар санына байланысты, қатар-қатар шағын шұңқырлар қазылады. Ойын бастаушы қолына допты алып, шұңқырлардың тұсына 1м қашықтықта тұрады. Доп кімнің шұңқырына түссе, сол бала жүгіріп келіп допты ала сала, жан-жаққа қашып бара жатқан балалардың бірін ұрады. Егер доп тисе, сол бала допты ала сала келесі ойыншыға тигізуге әрекеттенеді. Ал доп ешкімге тигізе алмаса, онда бала ойыннан шығып қалады. Ойын осылай жалғаса береді. (дене шынықтыру)

	Аз уақыт өткеннен кейін тәрбиеші: «Тоқта»-дейді. Бәрі тоқтайды. Одан кейін ойын қайталанады. (дене шынықтыру)	екі, үш» белгісімен балалар бір-бір саусақтарын тез тартып алады. Саусағы ұсталған бала көзін жұмып, басқалары тығылады. Көзін жұмған бала 40 не 50 -ге дейін санап, тығылған балаларды іздейді. Тапқан сайын өзі тұрған жерді алақанымен соғып отырады. Балалардың алдын-ала келісуімен, ең бірінші немесе ең соңында қалған бала көзін жұмып, ойын қайта басталады. (дене шынықтыру)		
Серуеннен оралу	Балалардың киімін ретімен шешу, әндерді үйрену, жұмбақтарды шешу, дербес және ойын әрекеті			
балалардың үйіне қайтуы	Балалардың жетістіктері туралы әңгімелесу, ата-аналардың балаларды тәрбиелеу мен дамыту бойынша сұрақтарына жауап беру, кеңес беру. Кеңес: «Дәрілік өсімдік - Түймедақ»			

**Балалардың жаз мезгіліндегі өмірін және тәрбиесін ұйымдастыру циклограммасы
2023 жыл**

Мектепке дейінгі ұйым: «Ақбота» бөбекжайы» МКҚК

Топ: «Бәйшешек» ересек тобы

Балалардың жасы: 4 жастағы балалар

Жоспардың құрылу кезеңі: 07.08-11.08.2023 жыл

Күн тәртібінің кезеңдері	Дүйсенбі 07.08.2023	Сейсенбі 08.08.2023	Сәрсенбі 09.08.2023	Бейсенбі 10.08.2023	Жұма 11.08.2023
Ата-аналармен әңгімелесу Балаларды қабылдау	Ата-аналармен бала денсаулығы, баланың үйдегі және көшедегі күн тәртібі туралы әңгімелесу. Балаларды қабылдау: таңертеңгі сүзгі, балаларды жақсы көңіл-күймен қарсы алу. Балалар үшін қолайлы жағдай жасау, баланың бүгінгі көңіл – күйі туралы, оны не қызықтыратыны туралы әңгіме, жеке пікір білдіруге баулу Балалармен әңгіме: «Көңіл-күй» Міндеттері: Балаларға түрлі эмоционалдық жай-күйі бар жақын ересектер мен балалар туралы жағдайларды ұсыну. (сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет)				
Балалардың дербес іс-әрекеті (баяу қимылды ойындар, үстел үсті ойындары, бейнелеу әрекеті, эксперимент, кітаптар қарау және өзіне-өзі қызмет ету, тағы басқа іс-әрекеттер)	Перспективалық жоспарда қойылған міндеттерді іске асыру				
	Құрылыс ойыны: "Қоян үшін тар орындық-ұзын көз жина" Мишутка үшін кең орындық" Мақсаты: екі кірпіштен және тақтайшадан тар орындық, ал төрт кірпіштен және тақтайшадан кең орындық салуды үйрету. Материал: кірпіш және плиталар. Ойын барысы. Көңілді ойыншықтар балаларға қонаққа келеді, олар балаларға орманда тіпті орындықтар жоқ екенін айтады.	Құрылыс ойыны: "Шеңберлерді жина" Мақсаты: балалардың біртекті заттарды (көп, аз, тіпті аз, кішкентай, оларды белгілі бір ретпен таңдау арқылы) бағдарлау бағдарлау бекіту, физикалық қасиеттерін білеті отырып, белгілі бір формамен және әртүрлі мөлшердегі әрекет ету кезінде сенсорлық тәжірибені байытуға үйрету. Материал: әртүрлі өлшемдер мен түстердегі жазықтық	Құрылыс ойыны "Жаяу жүргіншілерге арналған көпір" Мақсаты: екі құрылыс бөлшектерінің үйретудің үсі мен атауы, құрылыс және әдістері туралы (үстіне түсініктерін бекіту. Балаларды ғимараттарды салыстыруға, олардың биіктік, айырмашылықтарын байқауға үйрету. Материал: текшелер мен кірпіштер, пластиналар. Ойын барысы. Міне, бізде кең өзен бар. Ал сіз бен сіз өз ойыншықтарды аударуымыз керек. - Біз тауып, әртүрлі машиналардың бүкіл гаражын салу. Балалар ғимараттарды салыстырады. Олар өз көліктерін атайды.	Құрылыс ойыны: "Әр түрлі машиналар" Мақсаты: балалардың құрылыс бөлшектерінің үсі мен атауы, құрылыс және әдістері туралы (үстіне түсініктерін бекіту. Балаларды ғимараттарды салыстыруға, олардың биіктік, айырмашылықтарын байқауға үйрету. Материал: текшелер мен кірпіштер, пластиналар. Ойын барысы. Біз қазірдің өзінде жол мен көлік салдық. енді сіз өз ойыншықтарыңызды ойлап тауып, әртүрлі машиналардың бүкіл гаражын салу. Балалар ғимараттарды салыстырады. Олар өз көліктерін атайды.	Құрылыс ойыны: «Қуыршақ төсегі» Мақсаты: Балаларды үлкен құрылыс материалынан төсек салуға үйрету. Конструктордың бөлшектерін атау. Ғимараттарды ойнау. (Құрастыру)

	Тәрбиеші балаларға шеңберлер. қоянға тар орындық, Ойын барысы. Сізбен ал аюға кең бірге ертегі бөлмесін орындық салуды құрып, шеңберлерді ұсынады. Балалар өлшеміне, түсіне, құрылыс үшін көңіл-күйіңізге қарай материалды өздері орналастырайық. таңдайды. (Құрастыру)		тасымалдауды ұсынады. (Құрастыру)	(Құрастыру)	
Танертенгі жаттығу	ТАҢҒЫ ГИМНАСТИКА КЕШЕНІ Сапқа тұру, жүру, жүгіру, жалпы дамытушы және тыныс алу жаттығулары. Мақсаты: баланың организмін «ояту», оны тиімді күйге келтіру, жан-жақты, бірақ бұлшықет жүйесіне орташа әсер ету, дененің белсенділігін арттыру, дұрыс қалыптың қалыптасуына ықпал ету. «Затсыз» Қолды белге қойып басты/1-4/ оңға, солға, алға, артқа. Б.қ.: түзу тұру, аяқтың арасын сәл ашу, қолды түсіру. Қолды ақырын саусақтарды айқастырып алға созу, сол күйі артқа, бастан жоғары және иіліп төмен қарай. Б.қ.: аяқты айқастырып еденге отыру, қол белде. Оңға иілу, бастапқы қалыпқа келу. Дәл солай сол жақпен істеу Б.қ.: аяқты алшақ ашып еденде отыру, оң кейін сол жақ башпайларға кезекпен барудан б.қ қолды белге қою. Б.қ.: арқаға жату, қолды созып қою. Екі жақ аяқты түзу жоғары көтеру, бастапқы қалыпқа келу түсіріп. Еденде алақанға тіреліп, аяқты кезекпен алға жылжыту, жылдам екпінде Жоғары аяқ ұшына көтерілумен, терең дем алып. Төмен иілумен демді шығару. Жәй жүру. (Дене шынықтыру)				
Таңғы ас	Гигиеналық шаралар: Мақсаты: мәдени-гигиеналық дағдыларды қалыптастыру: өздігінен жуыну, тамақтану алдында, дәретхананы пайдаланғаннан кейін қолды сабынмен жуу. Көркем сөз:	Гигиеналық шаралар: Таңғы ас алдында қолдарын жуу, қолды сұрту және орамалды орнына ілу. Көркем сөз: Дымқылдап күнде сен, Қолыңды сүйкесең. Кетіп кір-ыласың, Тап-таза боласың. Тамақтану Көркем сөз: Орындық туралы.	Гигиеналық шаралар: Таңғы ас алдында қолдарын жуу, қолды сұрту және орамалды орнына ілу. Көркем сөз: «Қолды таза жуу керек, Жеңдер суланбайды. Кім жеңін түрмейді, Ол су алмайды» - Қолды жуады, Содан кейін	Гигиеналық шаралар: Таңғы ас алдында қолдарын жуу, қолды сұрту және орамалды орнына ілу. Көркем сөз: Дымқылдап күнде сен, Қолыңды сүйкесең. Кетіп кір-ыласың, Тап-таза боласың. Тамақтану Көркем сөз: Бізде қасық бар, сиқырлы кішкентай! Бізде қасық бар, сиқырлы кішкентай!	Гигиеналық шаралар: Таңғы ас алдында қолдарын жуу, қолды сұрту және орамалды орнына ілу. Көркем сөз: Біз білеміз, білеміз, иә, иә, Су қайда шашырайды. Шығыңыз, су ханшайымы, Біз жуынуға келдік! Біз көңілді, Қолымызды жуамыз! Тамақтану

	Біз білеміз, білеміз, иә, иә, Су қайда шашырайды. Шығыңыз, су ханшайымы, Біз жуынуға келдік! Біз көңілді, Қолымызды жуамыз! Тамақтану Көркем сөз: Біздің балабақшада – кішкентай үстелдер. Үстелге отырамыз- картопты жейміз! (өз орнын білу, дұрыс отыру, ас ішу құралдарын дұрыс ұстау, тамақтану мәдениетін қалыптастыру, тамақ ішкенде сөйлемей, тамақтанып болғаннан кейін алғыс айту) (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет).	Мен орындықты алдымда алып жүремін! Ол, әдемі, менің орындығым. Мен оларды мықтап ұстаймын, Барлығына орындықтарымды көрсетемін! (өз орнын білу, дұрыс отыру, ас ішу құралдарын дұрыс ұстау, тамақтану мәдениетін қалыптастыру, тамақ ішкенде сөйлемей, тамақтанып болғаннан кейін алғыс айту) (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет).	тәрбиеші сабынды алып, айтады: «Қызғылт, хош иісті, Оны көпіртіңіз және сіз таза боласыз» - Сабындайды, көпіртеді және сабынды сумен жуады. - бетті сумен сулайды, сабындайды және жуады. - сүлгі алып, бетін сулап, қуыршақтың қолын сүртіп, сөйлейді: «Енді мұрын таза, Иегі таза Және көздер жарқырайды – Көңілді көрінеді!» (Көркем әдебиет, - коммуникативтік қызмет) Тамақтану (өз орнын білу, дұрыс отыру, ас ішу құралдарын дұрыс ұстау, тамақтану мәдениетін қалыптастыру, тамақ ішкенде сөйлемей, тамақтанып болғаннан кейін алғыс айту) (Сөйлеуді дамыту	Тәрелкеде тамақ, із қалдырмайды! Біздің қасықты нұқыңыз, Барлық ботқаны алыңыз! (өз орнын білу, дұрыс отыру, ас ішу құралдарын дұрыс ұстау, тамақтану мәдениетін қалыптастыру, тамақ ішкенде сөйлемей, тамақтанып болғаннан кейін алғыс айту) (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет).	Көркем сөз: Сорпа, сен төгілмейсің! Сорпа, сен төгілмейсің! Тікелей менің аузыма құйыл! Ал, қасық, бұрылма! Сорпа ал, жалқау болмаң! (өз орнын білу, дұрыс отыру, ас ішу құралдарын дұрыс ұстау, тамақтану мәдениетін қалыптастыру, тамақ ішкенде сөйлемей, тамақтанып болғаннан кейін алғыс айту) (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет).

			және көркем әдебиет)		
Ұйымдастырылған іс-әрекетке дайындық	Балалар әсерлерімен бөлісу, жаңалықтарды білу, бірлескен жоспарларды, мәселелерді талқылау, қызығушылықтары бойынша әрекет түрін таңдау, ережелер туралы келісу және т. б. Ұйымдастырылған іс-әрекет тақырыбына сай жұмбақтар жасыру. Жаттаған тапқакты есіне түсіріп, қайталап айту. (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет).				
	«Жәндіктер» саусақ ойыны Мен жасыл май қоңызымын (біз саусақтарымызды жұдырыққа қысамыз). Мен айналамды айналып өтемін (сұқ саусақпен саусақты екі жаққа жайып), Мен шалғындардың үстінен гүрілдеймін Ал менің атым Чжу-Чжу (сұқ саусағыңыз бен кішкентай саусағыңызды қозғаңыз). Тиіспеңіз, ашулы шіркей - Мен үйге жүгіремін (үстелді саусақтарыңызбен ұстаңыз). Кешке бізге ұшып барыңыз Жолақты ара. Ал оның артында қанқызы жатыр	«Космос» саусақ жаттығуы Күн - бастыжұлдыз (солқолдакүнбейнеленген - саусақтарбірбіріненалшакорналасқанжәнедопұстағандай), Алайналасында планеталар (оңқолындапланеталар бейнеленген - «Күнді» айналдырғанжұдырық «ұшады») Оларұшады - кімқайда (солқолменоңнансолға қарай «ұшу» қимылдарынжасаңыз) Жылдамкометалар (оңқолменсолданоңғақ арай «ұшу» қимылдарынынорындау). (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет).	«Мамыр» саусақ жаттығуы Күректерді алдық, кереуеттерді қаздық. Бір екі! Бір екі! (күрек қимылына еліктеу) Олар тырманы да алды, Төсектер таралды: Бір екі! Бір екі! (біз қимылдарды тырмамен имитациялаймыз) Қатардағы тұқымдар Жерге лақтырылды: Бір екі! Бір екі! (тұқым шашырауын модельдеу) Тез өсіңіз, бүршігіп, (саусақтарыңызды «тұмсықпен» бүктеу) Гүлді - пионды ерітіңіз! (екі қолдың саусақтарын ашу) (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет).	«Көлік» саусақ жаттығуы Ұшып жатыр, Ұшып жатыр, Тікұшақ бұрандаларына айналдыру (қолдарыңмен бастарыңмен айналдыру). Олар сол жаққа барады (қолдың қозғалысы оңға қарай), Мұнда келу (қолдың солға жылжуы), Пойыздың жаңа рельстерінде (біз алдымызда түзу алақанмен айналамыз), Ал моторлы кемелер, кемелер (біз кемелің тұмсығына еліктеп, «үйге» қолымызды бүктеп, өзімізден бағыт аламыз, толқындарды кесіп тастағандай) Олар құрлықтан теңізге шығады (біз алақанымызды қоштасқандай сілкеміз). (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет).	«Салат» Сәбізді алып тазалаймыз (оң қолды жұдырыққа түйіп, сол қолдың алақанына ысқылайды) Үккішпен үгіп майдалаймыз (екі қолды жұдырыққа түйіп кеідеге ұстап, жоғары-төмен қозғайды) Қанттай сеуіп дәмдейміз (саусақтардың ұшымен қант себеді) Қаймақ құйып сәндейміз (қолды жұдырыққа түйген күйі (қаймақ құйған сияқты) қол білегін жоғары-төмен қозғайды) Міне, дайын нәр тағам- (екі қолын алдына жайып көрсетеді) Дәруменге байыған (алақанымен іштерін сипалап, тойғандықтарын білдіреді) (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет).

	Және әдемі ол (әр атқа саусақтарыңызды бүгіңіз), Үш қоңыз және инелік Фонар көздері сияқты (біз көзілдіріктерге еліктейміз - шеңберге жабылған бас бармақ пен сұқ саусақтарды көзге келтіреміз). Дүр етіп, ұшып кетті (қолымызды сілтеп) Олар шаршағаннан құлап түсті (қолдар үстелге алақанмен құлайды). (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет).				
Мектепке дейінгі ұйымның кестесі бойынша ұйымдастырылған іс-әрекет	Дидактикалық ойын: «Айналамыздағы табиғи әлем» Мақсаты: балаларды табиғи заттарды табуға және атауға үйрету. Жабдық. Табиғи нысандар бейнеленген карточкалар.	Дене шынықтыру (Спорт нұсқаушысының жоспары бойынша) Дидактикалық ойын: " Шалғындағы азық-түлік тізбегі" Мақсаты: балалардың шалғындағы азық-	Дене шынықтыру (Спорт нұсқаушысының жоспары бойынша) Дидактикалық ойын: "Көбелектер" Мақсаты: Балалардың жәндіктер, көбелектер туралы	Музыка Тақырыбы: «Бақшаға барамын» Музыка тыңдау: «Сәби қуанышы» Е. Құсайынов. Ән айту: «Бақшаға барамын» Әуенді қимыл-қозғалыс: «Достастық» (муз. Р. Рустамов	Дидактикалық ойын: «Құстар әлемінде» Мақсаты: Балалардың құстар туралы білімдерін бекіту. Ойын барысы: бетте түрлі-түсті секторлары бар шың және секторларға сәйкес келетін түстердің жақтаулары бар. Бала шыңды басады, оның

	Ойын барысы: балаларға бірнеше суретті салыстыру ұсынылады табиғи нысандардың бейнесі. Суреттерді бөлуді сұрау тірі және өлі табиғатты бейнелеу. (Қоршаған ортамен таныстыру) «Гүлді себет» Мақсаты: балаларды әртүрлі мөлшердегі заттарды мүсіндеуге үйретуді жалғастыру. Мүсіндеу қабілетін мұқият бекіту. Материал: клеенкалар, ермексаз, стектер, майлықтар. (Мүсіндеу)	түлік байланыстары туралы білімдерін бекіту. Материал: Шабындық тұрғындары бейнеленген карталар. Ойын барысы. Балаларға шабындық тұрғындарының силуэттері бар карталар таратылады. Балалар кім не жейді. Өсімдіктер-құрт-құс. Дәнді шөптер-кеміргіштер-жыландар. Шегіртке шөпі-шабындық құстар. Жәндіктер мен олардың дернәсілдері-моль-жыртқыш құстар. қанқызы-кекілік - жыртқыш құстар. Шөптер (беде) - аралар (Қоршаған ортамен таныстыру) «Көк трактор» Мақсаты: мультфильм желісі бойынша балалардыәртүрлі затты мүсіндеуге	білімдерін анықтау. Дағдыларды қалыптастыру көбелектер құрылымындағы пропорцияларды, пішіндер мен түстерді көзбен салыстырыңыз көбелектер әлеміндегі бар шындық. Табиғатта жоқ көбелекті таңдау, айту. (Қоршаған ортамен таныстыру) «Түсті қарындаштар» Мақсаты: әртүрлі мөлшердегі пішінді бөліктерден тұратын заттарды бейнелеуде жаттығу. Затты ұсақ бөлшектермен безендіруге деген ұмтылысты ояту. Материал: клеенкалар, ермексаз, стектер, майлықтар. (Мүсіндеу)	Дидактикалық ойын: «Құсты денесі арқылы тану» Мақсаты: балалардың құстар туралы білімдерін нығайтуға ықпал ету, құстарды силуэт арқылы тануға машықтану. Ойын барысы: балаларға құстардың силуэттері ұсынылады. Балалар құстарды болжап, оларды атайды қоныс аударатын немесе қыстайтын құс екенін айтады. (Қоршаған ортамен таныстыру) «Кітап» Мақсаты: заттарды мүсіндеуге үйрету. Ермексаздың бір бөлігін орамға айналдыру қабілетін дамыту. Өз қызметінің нәтижелеріне оң көзқарасты тәрбиелеу. Материал: клеенкалар, ермексаз, стектер, майлықтар. (Мүсіндеу)	көрсеткі тербеліп, қандай да бір түсті секторға тоқтайды. Сәйкес түсті жақтаудың астында бала жауап беретін сұрақ жасырылған. Жақтау астындағы сұрақтар: 1. Қарлығаштар ұясын қайда және неден жасайды? (Үйдің шатырының астында, шикі саздан, шөптен, сілекейге малынған сабаннан.) 2. Неліктен қарлығаштарды тұтқында ұстауға болмайды? (Себебі ол өліп кетуі мүмкін, өйткені ол ұшып бара жатқанда тамақ алады.) 3. Басқа құстар қол тигізбейтін түкті құрттарды қай құс тістегенді ұнатады? (Көкек. Бұл шынжыр табандарды жою арқылы орманға үлкен пайда әкеледі.) 4. Құс үйлері жетіспейтін жұлдызқұрттар ұяны қайда орналастырады? (Бақтарда, саябақтарда, ағаш қуыстарында) 5. Құстар қандай пайда әкеледі? (Мамыр

		үйрету. Бөлшектерді бір-біріне мықтап басу арқылы байланыстыруды үйрену. Ермексазды алақанның дөңгелек және түзу қозғалыстарымен айналдыруға жаттығу. Материал: клеенкалар, ермексаз, стектер, майлықтар. (Мүсіндеу)			қоңыздары мен жәндіктердің личинкаларын жою, ағаштарды құрттар мен басқа зиянкестерден сақтау.) 6. Біз құстарға қандай қамқорлық жасаймыз? (Біз Ұяларды қорғаймыз, тамақ дайындаймыз, қиыншылыққа көмектесеміз, Қоректендіргіштер мен құс үйлерін іліп қоямыз.) (Қоршаған ортамен таныстыру) «Ақ бұлттар» топтық жұмыс Мақсаты: Балаларды таныс заттарға немесе құбылыстарға ұқсас нысан бойынша бұлттарды бейнелеуге үйрету. Жармамен (манкамен) жұмыс істей білу, жұмысты орындау жүйелілігін бекіту (желіммен жағу, жоғарыдан ұнтақ жармамен себу, артығын жою). Материал: клеенкалар, жарма, ермексаз, стектер, майлықтар. (Мүсіндеу)

Серуенге дайындық	Өз-өзіне қызмет көрсету дағдыларын қалыптастыру. Киінудің бірізділік алгоритмін бекіту. Бір-біріне көмек көрсету (<i>тәрбиешінің және белсенді балалардың көмегі</i>), серуенге мотивация (<i>мазмұны, проблемалық жағдаяттар</i>), көркем сөзбен ынталандыру (<i>мақал-мәтелдер, жаңылпаштар, жұмбақтар, өлеңдер</i>). Көтеріңкі көңіл-күй сыйлау. Тұрмыстық- шаруашылыққа байланысты ырым тыйымдар: 1. Нанды бір қолыңмен үзбе. 2. Нанды лақтырма. 3. Сүтті төкпе. 4. Сыпырғышты тік қойма. 5. Отқа түкірме. 6. Тұзды баспа.					
Серуен	1) Балалардың денсаулығын нығайту, қимыл-қозғалыс белсенділіктерін арттыру (<i>қимылды дидактикалық ойындар, ережелері бар қимылды ойындар, ойын жаттығулары, жарыстар, ұлттық ойындар және басқа</i>). Көтеріңкі көңіл-күй сыйлау. Балалардың танымдық қызығушылықтарын дамыту. Мақсатты серуендер, танымдық әңгімелер, бақылаулар, табиғатты бақылау тәсілдерін көрсету, сенсорлық бақшадағы тәжірибелер. Балалардың шынайы өмірді көркем-эстетикалық қабылдауын қалыптастыру. Аумақтық кеңістікте немесе оның сыртында табиғатты тамашалау. Сенсорлық бақшада тірі және өлі табиғат нысандарын, табиғат құбылыстарын бақылау. Балалардың дербес шығармашылық әрекетіне мүмкіндік беру. 2) Еңбекке баулу үшін балабақша ауласында баланың қызығушылығын оятатын кеңістік құру. Балаға ересектердің еңбек етуін бақылату және оларға көмектесуге, бірлесіп жұмыс істеуге тарту. Балалардың ойын, идеясын жүзеге асыру. Серуенге алып шыққан заттарымен ойнату. 3) Музыка жетекшісі мен дене шынықтыру нұсқаушының жоспары бойынша жүргізілетін шаралар немесе бірлескен жұмыстар.					
	Түймедақ гүлін бақылау. Мақсаты: Түймедақ гүлінің басқа гүлдердің ерекшелігін бақылау. Басқа гүлдермен салыстыру. Балалар, түймедақ гүлін білесіндер ме?	Түймедақ гүлінің бейнесі қалай?	Түймедақ гүлінің ортасы күннің көзі	Жауыннан кейінгі кемпірқосақты бақылау. Мақсаты: кемпірқосақтың нешеу екендігін, кемпірқосақтың пайда болуының мақсатын түсіндіру. Түрлі - түсті жолақшалардан кемпірқосақ жасап, түсінік беру. Жауыннан кейінгі кезеңде ғана болатынын түсіндіру.	Жаңбырды бақылау. Мақсаты: Балаларға жаңбыр қайдан және қалай пайда болатынын түсіндіру. Сендер аспанда не көріп тұрсындар? Олар неге ұқсайды? Олар неге жылжып жатыр? Жаңбыр бізге не үшін қажет? Жаңбыр қандай? Жаңбыр жауғанда не болады? Жаңбыр қай мезгілде	Желді бақылау. Мақсаты: Жел туралы мағлұмат беру. Желдің түрлерімен таныстыру. Жел дегеніміз не? Жел қандай болады? Жел қалай пайда болады? Жел не үшін қажет? Жел бізге керек пе, жоқ па? Желді көрмесек қалай сеземіз? Оңтүстік, солтүстік қайда, батыс пен шығыс ше? Жел қай жақтан соғып тұр?
				(Қоршаған ортамен таныстыру)		

[illegible]

	үйрету. Ептілікке тәрбиелеу. Ойын шарты: Сатушы бояуларды түгендейді, түстерге бөледі. Ал бояулар өз түстерін есте сақтаулары керек. Сатып алушы келіп: сәлематсыз ба? сіз бояу сатасыз ба? Сатушы: сізге қандай түс керек? Саудагер: маған ақ түс керек десе, ақ түсті бояу қашуы керек. Ал саудагер қашқан түсті ұстап алса ол түс саудагерде қалады. Егер ұстай алмаса ол бояу дүкенге келіп басқа түс болып қайта сатылады. (Дене шынықтыру) Еңбек: Гүлдерді суарып, топырақтарын қопсыту. Мақсаты: Еңбекқорлыққа тәрбиелеу. Қажетті құралдар: күрекше, қолғап.	астына жиналулары керек, ал егер «Күн» десе балалар жан-жаққа жүгіреді. (Дене шынықтыру) Еңбек: Ауланы сыпыру. Мақсаты: Ұқыптылыққа, жинақылыққа үйрету. Керекті құралдар: Сыпырғыш, күрекше, қорапша.	соқыр теке болады. Сондықтан балалар соқыр текеге ұсталмауға тырысады. Солай ойын жалғасын табады. (Дене шынықтыру) Еңбек: Ауланы қоқыстардан тазарту. Мақсаты: Бір - біріне көмектесіп, еңбектену дағдыларын қалыптастыру. Керекті құралдар: Қалақша, қолғап, шелектер.	Керекті құралдар: Күрек, су, шелек.	топқа бөлініп, бір - бірінің қолдарынан ұстап, «Айгөлек» әуенін айта келе: Айгөлек - ау, айгөлек, Айдың жүзі дөңгелек, Осы топтың ішінен, Анар атты қыз (Асан атты ұл) керек - деп шақырады. Анар күш жинай жүгіре барып, қолдарын үзіп өту керек. Қолдарын үзе алмаса, сол топта қалады. Үзіп қашып кетсе, екі топтың қай біреуі, қуып жетіп ұстау керек. Өзінің тобының балалары ұстап алса өз тобына қайтадан келеді. Олай болса, бұл баланың яғни шапшаңдығын, күштілігін аңғарамыз. (Дене шынықтыру) Еңбек: Ауланы сыпыру. Мақсаты: Ұқыптылыққа, жинақылыққа үйрету. Керекті құралдар: Сыпырғыш, күрекше, қорапша.
Серуеннен оралу	Балалардың реттілікпен шешінуі, жұмбақтар шешу, өлеңдер, әндер жаңылтпаштар, санамақтар және т.б. жаттау				

	Киімді белгілі бір тәртіппен шешу және кию дағдыларын үйрету: - Түймелерді ретумен ағытамыз. - Көйлек, шалбарды шешеміз, ақырын іліп қоямыз. - Көйлекті шешіп, оны шалбарға, шортиға қосып іліп қоямыз. - Аяқ киімді шешіп, екінші аяқ киімді киеміз. - Колготкаларды шешіп, көйлекке қосып іліп қоямыз. (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет).
Түскі ас	Гигиеналық шаралар:Түскі ас алдында гигиеналық шараларды орындау: қолды дұрыс жуу, өз орамалының орнын білу, қолды дұрыс сүрту, орамалды ілу көркем сөз қолдану: «Сылдырлайды мөлдір су, Мөлдір суға қолыңды жу» Кезекшілердің жұмысы: (асхана құралдарын, майлықтарды үстелге қою) Тамақтану (өз орнын білу, дұрыс отыру, асхана құралдарын дұрыс ұстай білу, ұқыпты тамақтану, сөйлеспеу, алғыс айту) (мәдени-гигиеналық дағдылар, өзіне-өзі қызмет ету, еңбек әрекеті) Нан туралы тақпақ Нан қиқымын шашпандар, Жерде жатса баспандар Теріп алып, қастерлеп Торғайларға тастандар! Мақсаты: Балаларға түскі астың, нанның маңыздылығы жайлы айту, тамақты тауысып жеуге үйрету. (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет).
Күндізгі ұйқы	Тамақтан соң ауыздарын сумен шаюды қалыптастыру. Киім түймелерін, сырмаларын өздігінше ағыту. Киімдерін ұқыпты орындыққа іліп (немесе арнайы сөреге) қоюды, өз төсек орнын тауып жатуды үйрету. Ұйқы кезінде бала басына көрпені жауып, мұрнын жастыққа көміп тастамауын, жастықта баланың денесі емес, тек басы жатуын қадағалау. (өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ моториканы дамыту). Әлди Мақсаты: бала ағзасының физиологиялық тепе-теңдігін қалпына келтіру. Әлди, әлди, әлди-ай, Балалар ұйықтап жатыр. Төменгі төсекке, Балалар тыныш ұйықтайды, Мен ән саламын! Балалардың тыныш ұйықтауы үшін жайы баяу музыка тыңдау. «Әлди» Ж.Байырбекова (Музыка)
Біртіндеп ұйқыдан ояту, сауықтыру	Түскі ұйқыдан кейінгі сауықтыру шаралары (дене жаттығулары), ауа, су емшаралары, жалпақ табандылықты болдырмау үшін түйіршікті және жұмсақ жолақшалармен жүру (дене белсенділігі). Созылу. Б.қ. арқада жатып қолымызды денеміздің бойымен қойып оң қолымызды сол аяғымызды жоғары көтеріп,

шаралары	түсіреміз. Қол аяғымызды ауыстырып қайталаймыз (3- 4 рет) Ішімізде жатып басымызды аяғымызды жоғары көтеру (2- 4 рет) 2. Белсенді нүктелерге массаж жасау. Тымау ауруларын алдын алу. «Ауырма» (Нүктелі массаж) - Тамақ қатты ауырмасын, жөтелмейік, түшкірмейік. Батылырақ уқала мұрын тұсын, маңдайды да уқалауға ерінбейік Алақанды маңдайға, Саусақтарды айырлап, Құлақтарды уқала сондайда. Суықтан біз қорықпаймыз, Ия, ия, ия. Суықтан біз қорықпаймыз, Қорықпаймыз, ауырмаймыз. Массажды балалар өз бетімен орындайды. 3.Майтабанның алдын алу. (2 минут) Арнайы жолдармен жүру, дымқыл жолмен жүру. Тыныстайық тереңнен! Жүгірдің де қарғыдың, Жарадыңдар барлығың. Шаршадыңдар дегенмен, Тыныстаңдар тереңнен. Қане, «Үп!» - деп айтайық 2, Демді ішке тартайық. Енді «Уһ!»-деп айтайық, Демді шығар қайтарып. Босаңсытып денеңді, Бей-жай күйге ен енді. Басты көтер Тік ұста! Емін еркін тыныста. Бә-ре-кел-ді. Балалар!(дене шынықтыру). Киімдерін реттілікпен өздігінен киіну. Түймелерін қадау, сырмаларын сыру, аяқ киімдерін дұрыс киюді үйрету. Қыз балаларды шаштарын тарауға үйрету (өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ моториканы дамыту). Қолдарын жуу, құрғатып сүрту, сүлгіні өз орнына іліп қояды үйрету Шомылған баланы, Аймалап алады. Сүртеді қолыңды, Сүртеді жоныңды. (мәдени-гигиеналық дағдылар).

Бесін ас	Гигиеналық шараларды орындау (мәдени-гигиеналық дағдылар). Балалардың назарын тағамға аудару, мәдениетті тамақтануға баулу Ас мәзірімен таныстыру. Бір-біріне кедергі жасамай мәдениетті отыруға баулу, балалардың назарын тағамға аудару. «Бата» Адалдық берсін асыңа, Амандық берсін басыңа. (Әумин) (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет).				
Балалардың дербес іс-әрекеті	«Мұртты мысық» Мақсаты: Балаларды суретте мысықтың бейнесін беруге үйрету. Қылқаламмен және бояулармен (немесе түрлі-түсті балауыз қарындаштармен) сурет салу дағдыларын қолдана отырып, жануарларды бейнелеу қабілетін бекіту. Бейнелі қабылдау мен қиялды дамыту. Жасалған кескіннің қуанышын ояту. Суреттердің әртүрлілігін, кескіннің мәнерлілігін көруге үйрету. Материал: Гуашь немесе түрлі-түсті балауыз қарындаштар, А4 парақтары. (Сурет салу)	«Қиыршық тастарды түрлендіру» Мақсаты: Балаларды табиғи формалар негізінде көркем образдар жасауға үйрету. Бейнелеуді жетілдіру. техника, қиялды дамыту. Материал: Әр түрлі пішіндегі және мөлшердегі қиыршық тастар, акрил, щеткалар, жануарлар мен жәндіктер бар демонстрациялық материал, әр балаға арналған майлықтар (Сурет салу) «Әтеш» оригами Мақсаты: әтеш туралы білімді бекіту. Дайын фигуралардан белгілі бір мазмұнды құрастыру қабілетін дамыту. Желіммен жұмыс істеу әдістерін	"Өзен балықтары" бояулармен және түзбен сурет салу Мақсаты: Балалардың балықтар мен олардың тіршілік ету ортасы туралы түсініктерін кеңейту және нақтылау. Балықты қарапайым қарындашпен салуды, гуашьпен бояуды, таразыға еліктеу үшін тұз себуді үйрену. Акварельмен қағаз парағын бояуды үйренуді жалғастыру. Сурет салуда гуашь пен акварель бояуларын, тұзды біріктіру қабілетін бекіту. Зейінді дамыту. Өзен балықтары мен басқа жануарлардың суреттері (бақалар, кесірткелер, қолтырауындар, жыландар, тасбақалар және т.б.). Материал: А4 парақтары,	«Ұлу» Мақсаты: Тасқа сурет салуды үйрену. Сызбаға мәнерлілік беруді үйрету. Қиялды, бейнелі ойлауды дамыту. Қылқаламның ұшымен жұқа сызықтар салу қабілетін бекіту. Материал: 1 шай қасық күнбағыс майы); гуашь, жұқа щеткалар, су банкалары, палитралар, шүберектер. (Сурет салу) «Аққу» оригами Мақсаты: балаларды жыртылған қағаз техникасында жұмыс істеуге үйретуді жалғастыру. Контурдан шықпауға тырысып, мұқият жабыстыру. Материал: көк түсті А4 парақтары, өздігінен жабысатын қағаздан жасалған түрлі түсті жолақтар. (Жапсыру)	"Кілем" Мақсаты:Кілемге ұзын, қол тигізбейтін сызықтар түрінде өрнектер салуды үйрену. Балаларда эстетикалық қабылдауды, қиял мен қиялды дамыту. Түстер үйлесімінде жаттығу. Көркемдік талғамды дамыту. Материал: парақтар А4, фломастер. (Сурет салу) «Бақа» оригами Мақсаты: Жыртылған қағаз техникасын қолдана отырып, жәндіктерді бейнелеуге үйрету. Материал: жануардың графикалық бейнесі бар А4 парақтары, өздігінен жабысатын қағаздан жасалған түрлі түсті жолақтар. (Жапсыру)

	Оригами техникасында «Түлкі» жасау Мақсаты: - "оригами" техникасымен танысу; - қағазбен, қайшымен, желіммен жұмыс істеу дағдыларын бекіту; - үшбұрышты модульдерді бүктеуді үйрену; - модульдерді әртүрлі тәсілдермен қосу. Материал: желім жаққыш, желім, майлықтар, үлгілер: сары шеңберлер мен жолақ сәулелерінің үлгілері әр балаға. (Жапсыру)	бекіту. Материал: желім жаққыш, желім, майлықтар. (Жапсыру)	қарапайым қарындаштар, гуашь және акварель бояулары, тұзды тұз шайғыштар, жұмсақ щеткалар, бояғыштар, су құтылары, шүберектер. (Сурет салу) «Тырналар» оригами Мақсаты: тырнаның бейнесін аппликацияға жеткізуге үйрету; бірнеше бөліктен тұратын затты бейнелеу; бөлшектерді кішірейту ретімен орналастыру. Материал: А4 картон, зырылдауық ойыншығы. (Жапсыру)		
Тәрбиеші мен баланың еркін қызметі	Балалардың қызығушылықтарын мақсатты ойын арқылы, танымдық-зерттеушілік жұмыс, музыкалық-көркем образ, қимыл-қозғалыс, коммуникативтік байланыс, оқыту, еңбекке баулу арқылы дамыту <i>(оның ішінде өңірлік ерекшелікті ескерумен)</i>. Балалардың ойы мен идеяларын ескеру арқылы олардың қабілеттерін ашуға мүмкіндік беру. «Сән ательесі» картотека №2 Мақсаты: Балалардың шығармашылық қабілеттерін, тілдерін дамыту, достық қарым-қатынастарын тәрбиелеу. Қажетті атрибуттар: іс тігетін ойыншық машина, үлгілер, матаның қиықтары, қуыршақ, сән журналдары.				
Серуенге дайындық	Серуенге қызығушылықты арттыру. Балалардың реттілікпен киінуі, серуенге шығу, топтық ережелерді қайталау. «Киімді қалай киюге болады?» әңгіме Киімдердің тазалығын сақтау қажет. Киінгенде киімнің түймесінің дұрыс қадап, көйлектің шалбардың немесе юбканың ішіне салынғанын қадағалау керек. Шұлықтың, аяқ киімнің оң киілуіне баса назар аудару керек. <i>(Сөйлеуді дамыту</i>				

	және көркем әдебиет)				
Серуен	Күннің екінші жартысындағы ауа-райы құбылыстары мен табиғат объектілерін бақылау (қоршаған ортамен таныстыру) Қимылды ойын: «Жеті лақ» Балалар ертегінің мазмұнын игеріп, қасқыр, ешкі, лақтардың жауаптарын жақсы білулері керек. Тәрбиеші рөлдерді бөліп, маскаралары үлестіріледі. Сонымен ойын басталады. Тәрбиеші балалардың назарын әр кейіпкердің дауыс ырғағы мен екпініне аударады. Ешкі мен лақтар жіңішке	Күннің екінші жартысындағы ауа-райы құбылыстары мен табиғат объектілерін бақылау (қоршаған ортамен таныстыру) Қимылды ойын: «Шарды қалақшаның үстімен домалатып жіберу» Тәрбиешінің көрсетуімен ойнау. Шарды домалат немесе себетке сал деген сөзді түсіндіру. Тәрбиеші әр балаға 6-8 шардан береді. Шарлармен ойнауға мүмкіндік беру. Аз ғана уақыттан кейін тәрбиеші үстел үстіне немесе еденге онша биік емес, қалақша қояды, оның үстінен кезекпен шарларды қолмен домалатып жібереді. Міне, қалай домалайды. Балаға «Домалат шарды тағы да домалат»	Күннің екінші жартысындағы ауа-райы құбылыстары мен табиғат объектілерін бақылау (қоршаған ортамен таныстыру) Қимылды ойын: «Астық» Үстелдің үстіне он шақты алма шашыраңқы қойылады. Ойынға қатынасқан балалар бір доппен кезек бойынша ойнайды. Қолына доп тиген бала оны аспанға биіктете лақтырады. Содан кейін доп жерге түскенше әлгі ойыншы дереу астықты жинауға кірісуі керек яғни стол үстіндегі алмаларды жинай бастайды. Осылайша кім көп алма жинаса, сол жеңімпаз атанады. Далада ойнаған кезде ұсақ тастарды пайдалануға болады. (дене шынықтыру)	Күннің екінші жартысындағы ауа-райы құбылыстары мен табиғат объектілерін бақылау (қоршаған ортамен таныстыру) Қимылды ойын: «Құрсау мен эстафета» Ойнаушылар тең екі топқа бөлінеді де, бірінің артынан бірі, екі колоннаға тұрады. Колонналардың ара қашықтығы 1,5-2 м. Колонналардың алдынан сызық сызылады. Осы сызықтан 5-6 м қашықтықта әрбір колоннаның қарсысына бір-бірден құрсау қойылады. Тәрбиешінің «1,2,3-жүгірі!» деген сигналы бойынша бірінші колоннадағылар құрсауларға қарай жүгіріп келіп, оларды жоғары көтереді. Құрсаудан өтеді де, оны орнына қояды, сөйтіп өзінің колоннасына қарай жүгіріп бірінші тұрған балаға қолын тигізеді де, колоннаның соңына барып тұрады. Колоннадағы келесі бала орнына қайтып келіп тұрғанша, ойын осылай жүргізіле береді. Бұны бұрын болып орындаған	Күннің екінші жартысындағы ауа-райы құбылыстары мен табиғат объектілерін бақылау (қоршаған ортамен таныстыру) Қимылды ойын: «Бақшада» Үлкен шеңбер сызылады. Ол-бақша, оның ішінде шеткеректе орындықта күзетші отырады. Шеңбердің екінші жағында екі орындықтың үстінде таяқ қойылады-бұл бақшаның қоршауы. Балалар таяқ астынан еңбектеп өтіп, « баққа» кіреді. Жақсы-ау қауын жинаған, Жақсы- ау қарбыз жинаған. Бәрінен де дұрысы, Үлкеннің сөзін тындаған, - деп қауын, қарбыз жиып жүреді. Бір кезде «күзетші» келіп «қарақтарым көмектеріңе рахмет»-дейді. Балалар қайтадан таяқтың астынан еңбектеп өтіп, үйлеріне келеді.

	дауыспен, қасқыр деп айту. Егер бала басында жуан, домалату білсе, содан соң келесі сабақта себет жіңішке немесе қорапша дауыспен, өте беріледі. Бір жіңішке дауыспен себеттен келесі сөйлейді. себетке шарды (дене шынықтыру) ауыстырып, салуды балаларға көрсету керек. Тәрбиеші шарлардың түсін айта береді, балалардан сұрамай да ойыншықтармен дұрыс ойнауға үйрету. (дене шынықтыру)		топ балалары жеңген болып саналады. (дене шынықтыру)	(дене шынықтыру)
Серуеннен оралу	Балалардың киімін ретімен шешу, әндерді үйрену, жұмбақтарды шешу, дербес және ойын әрекеті			
Балалардың үйіне қайтуы	Балалардың жетістіктері туралы әңгімелесу, ата-аналардың балаларды тәрбиелеу мен дамыту бойынша сұрақтарына жауап беру, кеңес беру. Кеңес: «Баланың отбасы жағдайында танымдық және шығармашылық қабілеттерін дамыту»			

**Балалардың жаз мезгіліндегі өмірін және тәрбиесін ұйымдастыру циклограммасы
2023 жыл**

Мектепке дейінгі ұйым: «Ақбота» бөбекжайы» МКҚК

Топ: «Бәйшешек» ересек тобы

Балалардың жасы: 4 жастағы балалар

Жоспардың құрылу кезеңі: 14.08-18.08.2023 жыл

Күн тәртібінің кезеңдері	Дүйсенбі 14.08.2023	Сейсенбі 15.08.2023	Сәрсенбі 16.08.2023	Бейсенбі 17.08.2023	Жұма 18.08.2023
Ата-аналармен әңгімелесу Балаларды қабылдау	Ата-аналармен бала денсаулығы, баланың үйдегі және көшедегі күн тәртібі туралы әңгімелесу. Балаларды қабылдау: таңертеңгі сүзгі, балаларды жақсы көңіл-күймен қарсы алу. Балалар үшін қолайлы жағдай жасау, баланың бүгінгі көңіл – күйі туралы, оны не қызықтыратыны туралы әңгіме, жеке пікір білдіруге баулу Балалармен әңгіме: "Жануарлармен байланыс" Мақсаты: балаларға кейде жануарлардың қауіпті болуы мүмкін екенін түсіндіру; басқа адамдардың иттері мен мысықтарына жақындауға болмайды. (сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет)				
Балалардың дербес іс-әрекеті (баяу қимылды ойындар, үстел үсті ойындары, бейнелеу әрекеті, эксперимент, кітаптар қарау және өзіне-өзі қызмет ету, тағы басқа іс-әрекеттер)	Перспективалық жоспарда қойылған міндеттерді іске асыру				
	Құрылыс ойыны: "Саябаққа қалай кіруге болады?" Мақсаты: балаларды өз іс-әрекеттерін жоспарлауға үйрету, конструктордың бөлшектерімен заттарды ауыстыру дағдыларын бекіту. Барысы: тәрбиеші үстелдерді біріктіреді, оларға түрлі-түсті қағаздан сақинамен жабылған өзен салады, орталықта балалармен бірге саябақ (ағаштар, орындықтар) ұйымдастырылады.	Құрылыс ойыны: "Қуыршақ дүкенін салайық". Мақсаты: текшелерден, кірпіштен дүкен салу, істі соңына дейін жеткізу, ойында достық қарым-қатынасты тәрбиелеу. Барысы: тәрбиеші кішкентай қуыршақтарды топқа қосады. Әрқайсысында сөмке бар. "Неге біздің қуыршақтар сөмкелерді алды?" Олар қуыршақтар дүкенге жиналды	Құрылыс ойыны: "Жабайы жануарларға арналған хайуанаттар бағы". Мақсаты: тәрбиешімен бірлескен іс-әрекет дағдыларын бекіту (жануарларға тор салу); өз құрылысын ойнауға үйретуді жалғастыру. Барысы: тәрбиеші жабайы жануарлардың мүсіндік ойыншықтарын көрсетеді, олардың қайда тұратынын нақтылайды және	Құрылыс ойыны: "Хайуанаттар бағы" Мақсаты: текшелерден әртүрлі жануарларға арналған үйлер салу қабілетін бекіту; жануарларға құрмет көрсетуге тәрбиелеу. Ойын: тәрбиеші хайуанаттар бағында жануарлардың жаңбырдан жасырынатын үйлері бар екенін еске салады және олар үшін үйлер салғысы келеді. Үстелде жабайы табиғат фигураларының жиынтығы бар.	Құрылыс ойыны: "Жануарлар үйін салайық". Мақсаты: есте сақтау қабілетін, сөйлеуді дамыту; балаларды басқа бөлшектерді қосу арқылы дизайн нұсқаларын жасауға шақыру. Ойын: балаларға бір - екі үй жануарларын таңдап, құрылыс бөлшектерін пайдаланып оларға үй салу ұсынылады. (Құрастыру)

	Сүйікті ойыншықтарымен ойнау. Содан кейін тәрбиеші сұрайды- бұл саябаққа қалай кіруге болады? Балалар көпір қажет деп санайды және оны салады. (Құрастыру)	деп шешеді және оны таба алмайды. Балаларға қуыршақтарға көмектесуге және текшелер мен кірпіштен дүкен салуға шақырылады. Балалар құынша, кім-өз бетінше. (Құрастыру)	балалармен бірге олар үшін хайуанаттар бағын салуды шешеді. (Құрастыру)	Құрылыс аяқталғаннан кейін олар олармен ойнайды. (Құрастыру)	
Таңертенгі жаттығу	ТАҢҒЫ ГИМНАСТИКА КЕШЕНІ Сапқа тұру, жүру, жүгіру, жалпы дамытушы және тыныс алу жаттығулары. Мақсаты: баланың организмін «ояту», оны тиімді күйге келтіру, жан-жақты, бірақ бұлшықет жүйесіне орташа әсер ету, дененің белсенділігін арттыру, дұрыс қалыптың қалыптасуына ықпал ету. «Доппен» 1.Б.қ. допты кеуде тұсында ұстау. Допты оңға жоғары көтеруден бастыда сол жаққа бағыттау. Б.қ.к сол жаққада солай істеу. Допты кезекпен тізеге тигізу. Тізені көтерумен. 2.Б.қ.: түзу тұру,аяқ алшақ, қолды түсіру. Допты жоғары артқа көтеруден, төмен түсіру иілумен, тізе бүгіп отырудан, бастапқы қалыпқа келу. 3.Б.қ.: аяқты айқастырып, еденге отыру. Оңға иілу допты өзінен алысырақ жүргізіп әкеліп, бастапқы қалыпқа оралу. Сол жаққа бұрылып тағы солай жасау. 4.Б.қ.: түзу тұру, аяқтың арасын иықтың көлемінде ашу, қолда доп . Алға иілуден тізе астынан төменнен допты өткізу, бастапқы қалыпқа оралу. Екінші аяқтан осылай өткізу. 5. Б.қ.: арқаға жату, доп қолда. Бір жақ аяқты түзу көтеріп, допты айналдырып өткізу, бастапқы қалыпқа оралу. Екінші аяғымен осылай жасау. 6. Допты аяқтың ортасында қысып, қос аяқта секіру. Кезектестіріп жәй жүру. 7. Допты жоғары көтерумен дем алып, төмен түсіруден демді шығаруЖәй жүру. (Дене шынықтыру)				
Таңғы ас	Гигиеналық шаралар: Мақсаты: мәдени-гигиеналық дағдыларды қалыптастыру: өздігінен	Гигиеналық шаралар: Таңғы ас алдында қолдарын жуу, қолды сұрту және орамалды орнына ілу. Көркем сөз:	Гигиеналық шаралар: Таңғы ас алдында қолдарын жуу, қолды сұрту және орамалды орнына ілу. Көркем сөз:	Гигиеналық шаралар: Мақсаты: мәдени-гигиеналық дағдыларды қалыптастыру: өздігінен жуыну, тамақтану алдында,	Гигиеналық шаралар: Таңғы ас алдында қолдарын жуу, қолды сұрту және орамалды орнына ілу. Көркем сөз:

	жуыну, тамақтану алдында, дәретхананы пайдаланғанна н кейін қолды сабынмен жуу. Көркем сөз: Біз білеміз, білеміз, иә, иә, Су қайда шашырайды. Шығыңыз, су ханшайымы, Біз жуынуға келдік! Біз көңілді, Қолымызды жуамыз! (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет) Тамақтану Көркем сөз: Мен түскі асты өзім жеймін. Мен аузымды ашамын! Күш болу үшін, Бізге сорпа пісірді. (өз орнын білу, дұрыс отыру, ас ішу құралдарын дұрыс ұстау, тамақтану	Дымқылдап күнде сен, Қолыңды сүйкесең. Кетіп кір-ыласың, Тап-таза боласың. (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет) Тамақтану (өз орнын білу, дұрыс отыру, ас ішу құралдарын дұрыс ұстау, тамақтану мәдениетін қалыптастыру, тамақ ішкенде сөйлемей, тамақтанып болғаннан кейін алғыс айту)	«Қолды таза жуу керек, Жеңдер суланбайды. Кім жеңін түрмейді, Ол су алмайды» - Қолды жуады, жуады. Содан кейін тәрбиеші сабынды алып, айтады: «Қызғылт, хош иісті, Оны көпіртіңіз және сіз таза боласыз» - Сабындайды, көпіртеді және сабынды сумен жуады. - бетті сумен сулайды, сабындайды және жуады. - сүлгі алып, бетін сулап, қуыршақтың қолын сүргіп, сөйлейді: «Енді мұрын таза, Иегі таза Және көздер жарқырайды – Көңілді көрінеді!» (Сөйлеуді дамыту	дәретхананы пайдаланғаннан кейін қолды сабынмен жуу. Көркем сөз: Біз білеміз, білеміз, иә, иә, Су қайда шашырайды. Шығыңыз, су ханшайымы, Біз жуынуға келдік! Біз көңілді, Қолымызды жуамыз! (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет) Тамақтану Көркем сөз: Мен түскі асты өзім жеймін. Мен аузымды ашамын! Күш болу үшін, Бізге сорпа пісірді. (өз орнын білу, дұрыс отыру, ас ішу құралдарын дұрыс ұстау, тамақтану	Біз білеміз, білеміз, иә, иә, Су қайда шашырайды. Шығыңыз, су ханшайымы, Біз жуынуға келдік! Біз көңілді, Қолымызды жуамыз! (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет) Тамақтану Көркем сөз: Міне, маған қасық бұршақ сорпасын алып келеді, Ал котлетті тікелей аузына шанышқы салып береді. (Сөйлеуді дамыту) (өз орнын білу, дұрыс отыру, ас ішу құралдарын дұрыс ұстау, тамақтану мәдениетін қалыптастыру, тамақ ішкенде сөйлемей, тамақтанып болғаннан кейін алғыс айту)

	мәдениетін қалыптастыру, тамақ ішкенде сөйлемей, тамақтанып болғаннан кейін алғыс айту)		және көркем әдебиет) Тамақтану (өз орнын білу, дұрыс отыру, ас ішу құралдарын дұрыс ұстау, тамақтану мәдениетін қалыптастыру, тамақ ішкенде сөйлемей, тамақтанып болғаннан кейін алғыс айту)		
Ұйымдастырылған іс-әрекетке дайындық	Балалар әсерлерімен бөлісу, жаңалықтарды білу, бірлескен жоспарларды, мәселелерді талқылау, қызығушылықтары бойынша әрекет түрін таңдау, ережелер туралы келісу және т. б. (сөйлеуді дамыту) Ұйымдастырылған іс-әрекет тақырыбына сай жұмбақтар жасыру. Жаттаған тақпақты есіне түсіріп, қайталап айту.				
	Баспалдақ. Достарыммен жиналып, Баспалдақпен біз жүрдік. Бір-екі, бір-екі, Үстіне көтерілдік. Санап алып сатыларын, Астына қарай түстік. Бір, екі, үш, бір, екі, үш, Баспалдақпен байқап түс! (саусақтармен баспалдақты аттап, жоғары-төмен жүруді	Кіші шармен жаттығу. Мынау менің оң қолым, Мынау менің сол қолым. Кіші шарды аламын, Жаттығу жасаймын. Оң қолым мықты болсын! Сол қолым мықты болсын! (Екі шарды алақанға салып, уысқа қысу, оң, сол қолды көрсетіп, жаттығу жасау). (Сөйлеуді дамыту және көркем	Тамшылар Бір тамшы, екі тамшы, Тамшылар асықпайды. Тырс-тырс, тырс-тырс, Ақырын тамшылайды. Тездетеді тамшылар, Сулаймын деп асығар. Қол шатырда аламыз, Жаңбырдан біз қашамыз. (Бір қолдың ашық алақанына, екінші қолдың саусақтары мен кезек-кезек соғу.	Шаян мен мысық Шаян мен мысық 1.Сол қолды шынтақтан бүге, алақандарды төмен қарата алдына ұстап «көпір жасайды. «Көпірдің» астына оң қол саусақтарын төмен қарата бос ұстай көп аяқты шаян сияқты жыбырлатады. Тасасында көпірдің қолдың үстімен иықтан төмен қарай сол қолдың 2-ші және 3-ші саусақтарын жүгіртеді.	Шеңберлер. Шеңберлерді жиып қойдым, Қатар-қатар тізіп қойдым. Саусақтармен кезек-кезек, Шеңберлерді басып қойдым. Бір шеңбер, екі шеңбер, Үш шеңбер, төрт шеңбер, Бесіншіні қайда екенін Титтей бөбек табады екен. (Үстел үстінде шеңберлерді тізіп қою, саусақтармен

	бейнелеу). (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет)	әдебиет)	Өлеңнің соңғы жолдарында екі қолды жоғары көтеріп, саусақтарды түйістіріп, шатырды бейнелеу). (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет)	Кәрі шаян тұрыпты 3.Иықтан төмен жүгірген саусақтар қолдың басына келгенде кішкентай саусақты оң қолдың жұдырығында қысып ұстап қалады. Көпірден өткен мысықтың 4.Сол қолдың кішкентай саусағы оң қолдың жұдырығында қысылған күйі 2-ші, 3-ші, 4-ші саусақтарды бас бармақпен біресе біріктіре, біресе қайта ашып мияулаған мысықтың аузын бейнелейді. Құйрығынан жұлыпты 5.Сол қолдың кішкентай саусағын қыса ұстаған оң қолдың саусақтарын біртіндеп ашады. «Құтқарындар, 6.Екі қолды бірінің үстіне бірін қоя екі қолдағы барлық саусақтарды тез-тез жүгіртеді. Мяу-мяу-мяу!» Босатындар шаяннан! 7.Сөздің айтылу ыргағына сәйкес алақандарын шапалақтайды, соңғы	кезек-кезек шеңберлерді басу қажет) (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет)

				сөзге аяқтарын шапалақтайды. Қане, кім бар, келіндер! Мысыққа көмек беріндер! (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет)	
Мектепке дейінгі ұйымның кестесі бойынша ұйымдастырыл- ған іс-әрекет	Дидактикалық ойын: "Біз себетке не саламыз?" Мақсаты: балаларда далада, бақшада, бақта, орманда қандай дақыл жиналатыны туралы білімді бекіту. Жемістерді өсіру орны бойынша ажыратуға үйрету. Табиғатты қорғаудағы адамдардың рөлі туралы түсінік қалыптастыру. Материалдар: көкөністер, жемістер, дәнді дақылдар, қауын, саңырауқұлақта	Дене Шынықтыру (Спорт нұсқаушысының жоспары бойынша) Дидактикалық ойын: "Ауа, жер, су" доппен ойнау Мақсаты: балалардың табиғат объектілері туралы білімдерін бекіту. Есту зейінін, ойлауын, тапқырлығын дамыту. Материалдар: доп. Ойын барысы: 1- нұсқа. Тәрбиеші балаға доп лақтырып, табиғат объектісін, мысалы, "бұлт" деп атайды. Бала " ауа " деп жауап беріп, допты кері лақтыруы керек. Бала "Дельфин" сөзіне	Дене шынықтыру (Спорт нұсқаушысының жоспары бойынша) Дидактикалық ойын: «Табиғат және адам» Мақсаты: балалардың жаратылысы туралы білімдерін бекіту және жүйелеу адам және адамға табиғат не береді. Материалдар: доп. Ойын барысы: мұғалім балалармен әңгімелеседі, оның барысында олар бізді қоршаған заттардың немесе адамдардың қолымен жасалғандығы немесе табиғатта	Музыка Тақырыбы: «Ақ көбелек» (Тұрсынжан Шапай) Дауыс жаттығуы: «Баспалдақ» Ән айту: «Көбелек» (К. Қуатбаев Ж. Смақов) Музыкалық қимыл- қозғалыс: «Қосарланып билеу» Дидактикалық ойын: «Құстар ұшып, қонды» Мақсаты: құстар туралы түсінікті нақтылау. Ойын барысы: тәрбиеші тек құстарды атайды, бірақ егер ол кенеттен қателессе, онда балалар аяқпен таптауы немесе шапалақтауы керек. Мысалы. Құстар ұшып келді: көгершіндер, шымшықтар,	Дидактикалық ойын: «Неден жасалған?» Мақсаты: балаларды зат жасалған материалды анықтауға үйрету. Материалдар: ағаш текше, алюминий ыдыс, шыны ыдыс, металл қоңырау., кілт және т. б. ойын барысы: Балалар сөмкеден әртүрлі заттарды алып тастайды және әр заттың неден жасалғанын көрсетеді. (Қоршаған ортамен таныстыру) «Тәтті төрт» Мақсаты: балаларды дөңгелек заттарды мүсіндеуге

	р, жидектер, сондай-ақ себеттер бейнеленген Медальондар. Ойын барысы. Кейбір балаларда табиғаттың әртүрлі сыйлықтарын бейнелейтін медальондар бар. Басқаларында себет түріндегі медальондар бар. Балалар-жемістер көңілді музыкамен бөлмеге таралады, қимылдары мен бет-әлпеті баяу қарбыз, нәзік құлпынай, шөпте жасырылған саңырауқұлақ және т. б. Себет балалар екі қолына жеміс жинауы керек. Қажетті шарт: әр бала бір жерде өсетін жемістер әкелуі керек (көкөніс бақшасынан	"су", "Қасқыр" сөзіне - "жер" және т.б. жауап береді. Тәрбиеші "ауа" сөзін атайды допты ұстаған бала құсты атауы керек. "Жер" сөзі - жер бетінде тіршілік ететін жануар;" су " сөзі-өзендер,	бар екендігі туралы білімдерін нақтылайды және адам оларды пайдаланады; мысалы, орман, көмір, мұнай, газ табиғатта бар, ал үйлер, зауыттар адам жасайды. "Адам не істеді"? мұғалім сұрайды және допты лақтырады. "Табиғат не жасайды"? тәрбиеші сұрайды және допты лақтырады. Балалар допты ұстап, сұраққа жауап береді. Кім есіне түсіре алмаса, ол өз кезегін өткізіп жібереді. (Қоршаған ортамен таныстыру) «Домалақ нан» Мақсаты: балаларды бірдей пішіндегі екі бөліктен тұратын затты мүсіндеуге үйрету. Ермексаз шоғырын көзге екі тең бөлікке бөлу, бойлық	шыбындар және қарлығаштар. Балалар топылдатады – .Не дұрыс емес? (шыбындар) - ал шыбындар не? (жәндіктер) - құстар ұшып келді: көгершіндер, балапандар, лейлектер, қарғалар, макарондар. Балалар таптайды. - құстар ұшып келді: көгершіндер, маркендер балалар таптайды. Ойын жалғасуда. Құстар ұшып келді: көгершіндер, шапшаңдықтар, Лейлектер, көкектер, тіпті үкілер, Аккулар, жұлдызқұрттар. Сіздердің барлығыңыз жарайсыздар. (Қоршаған ортамен таныстыру) «Кәмпиттер» Мақсаты: балаларды бірдей пішіндегі екі бөліктен (ұзартылған бөліктер) тұратын затты мүсіндеуге үйрету. Ермексаз шоғырын көзге екі тең бөлікке бөлу, бойлық қозғалыстармен домалату және тегістеу	үйрету. Тақырыпты бейнелеуге деген ұмтылысты қолдау. Шығармашылықпен айналысуға деген ұмтылысты тәрбиелеу. Материал: клеенкалар, ермексаз, стектер, майлықтар. (Мүсіндеу)

	көкөністер және т.б.). (Қоршаған ортамен таныстыру) «Банкадағы қиярлар» Мақсаты: балаларды алақанның тікелей қимылымен ермексазды домалату арқылы таяқшаларды мүсіндеуге үйрету. Ермексазбен мұқият жұмыс істеуді үйрену. Мүсіндеуге қуануға деген ұмтылысты дамыту. Материал: клеенкалар, ермексаз, стектер, майлықтар. (Мүсіндеу)	теңіздер, көлдер мен мұхиттардың тұрғыны. (Қоршаған ортамен таныстыру) «Банкадағы қызанақ» Мақсаты: балаларды алақанның тікелей қимылымен ермексазды домалату арқылы таяқшаларды мүсіндеуге үйрету. Ермексазбен мұқият жұмыс істеуді үйрену. Мүсіндеуге қуануға деген ұмтылысты дамыту. Материал: клеенкалар, ермексаз, стектер, майлықтар. (Мүсіндеу)	қозғалыстармен домалату және тегістеу қабілетін бекіту. Жасалған кескіннің қуанышын ояту. Материал: клеенкалар, ермексаз, стектер, майлықтар. (Мүсіндеу)	қабілетін бекіту. Жасалған кескіннің қуанышын ояту. Материал: клеенкалар, ермексаз, стектер, майлықтар. (Мүсіндеу)	
Серуенге дайындық	Өз-өзіне қызмет көрсету дағдыларын қалыптастыру. Киінудің бірізділік алгоритмін бекіту. Бір-біріне көмек көрсету <i>(тәрбиешінің және белсенді балалардың көмегі)</i>, серуенге мотивация <i>(мазмұны, проблемалық жағдаяттар)</i>, көркем сөзбен ынталандыру <i>(мақал-мәтелдер, жаңылпаздар, жұмбақтар, өлеңдер)</i>. Көтеріңкі көңіл-күй сыйлау. Мақал-мәтел: «Өнерлі өрге жүзер»				
Серуен	1) Балалардың денсаулығын нығайту, қимыл-қозғалыс белсенділіктерін арттыру <i>(қимылды дидактикалық ойындар, ережелері бар қимылды ойындар, ойын жаттығулары, жарыстар, ұлттық ойындар және басқа)</i>.				

Көтеріңкі көңіл-күй сыйлау. Балалардың танымдық қызығушылықтарын дамыту. Мақсатты серуендер, танымдық әңгімелер, бақылаулар, табиғатты бақылау тәсілдерін көрсету, сенсорлық бақшадағы тәжірибелер. Балалардың шынайы өмірді көркем-эстетикалық қабылдауын қалыптастыру. Аумақтық кеңістікте немесе оның сыртында табиғатты тамашалау. Сенсорлық бақшада тірі және өлі табиғат нысандарын, табиғат құбылыстарын бақылау. Балалардың дербес шығармашылық әрекетіне мүмкіндік беру. 2) Еңбекке баулу үшін балабақша ауласында баланың қызығушылығын оятатын кеңістік құру. Балаға ересектердің еңбек етуін бақылату және оларға көмектесуге, бірлесіп жұмыс істеуге тарту. Балалардың ойын, идеясын жүзеге асыру. Серуенге алып шыққан заттарымен ойнату. 3) Музыка жетекшісі мен дене шынықтыру нұсқаушының жоспары бойынша жүргізілетін шаралар немесе бірлескен жұмыстар.				
Кішкентай балаларды бақылау. Бақылау. Балалар бөліміне бару. Балалардың жазда қалай киінетіндеріне назар аудару: жеңіл көйлектер, шолоқ шалбар, бас киімдер – орамалдар, жеңіл қалпақтар(күннің көзі басты қыздырмас үшін), жазғы киімдер ашық түсті болуға тиіс екеніне көңіл аудару(қошқыл киімдер күн сәулесін тартады). Өлі табиғаттың жазғы құбылыстары туралы білімін	Жолды жөндеу жұмысын бақылау. Бақылау. Балалардың үлкендер еңбегі туралы – жұмысшылардың жолды жөндеуі, еңбек мөлшері туралы ұғымдарын кеңейтуді жалғастыру(асфальттың ескі қабатын алу, ұсақталған тас қабатын төсеу, құм, катокпен тегістеу, ыстық смоланы құю, асфальт қабатын төсеу), механикаландыру рөлі (адамның ауыр еңбегін машиналар ауыстырады- каток, жүк машиналары және т.б.). Машиналар адам еңбегін жеңілдетеді қорытындыға келтіру. Еңбектену	Шөпті шауып жатқан бағбанды бақылау. Бақылау. Жайылымдағы өсімдіктер туралы білімді анықтау және бекіту, шөпті шауып жатқан бағбанды қадағалау, жайылымдағы шөп биік және шүйгін екенін және де оны үй жануарларына қысқа азық үшін шауып алатындығын атап өту; шабылған шөптен кепкен хош иісті пішен шығады. Адамдардың еңбек маңыздылығы туралы, азық өсімдіктерінің құндылығы туралы түсінікті қалыптастыру. Бұрын шөбі болған алаңқайды салыстыру, шөп	Заттардың көлеңкесін бақылау. Бақылау. Күннің жоғары тұрғанын анықтау, заттардың көлеңкесін, таңертең балалардың өздерінің көлеңкесін күн әлі жоғары шықпағанда және күндіз, ол әлі бастан жоғары тұрғанда бақылауға болады, көлеңкенің ұзындығын өлшеу, көлеңкеде заттар суығырақ, күннің көзінде жылырақ болатынына көңіл аудару. Балаларды күн аспанда қозғалады деген қорытындыға келтіру. Бақыланған затқа қызығушылығын ояту. (Қоршаған ортамен таныстыру) Жұмбақ:	Термометр көмегімен ауа температурасын бақылау. Бақылау. Балалардың термометрді қолданып ауа температурасын өлшеу ептілігін бекіту, сынап бағанасы қызыл сызықтан жоғары болған кезде жылы екенін білдіретініне назар аудару. Қаншалықты бағана жоғары болса, сонша жылы болады; цифрлар неше градус жылы болып тұрғанын анықтауға көмектеседі; әрбір сызық бір градусты білдіреді. Даладағы және топтағы ауа температурасын өлшеу. Жазда далаға қарағанда топтағы

	бекіту, ауа райына, кезеңге байланысты киімдер, жыл мезгілдерінің киімдерін салыстыру, еске алу. Балалар арасында достық қарым-қатынасты қалыптастыру. Ізгілік және қамқорлық сезімін тәрбиелеу. (Қоршаған ортамен таныстыру) Мақал-мәтел: 1. Досы көпті жау алмайды, Ақылы көпті дау алмайды. 2. Балапан ұяда не көрсе, Ұшқанда соны іледі. Тақпақ: «Іні» Е. Өтетілеуұлы «Бір ісіме қапа ма», Деп қарайды апама. Сипаттырып басынан, Еркелейді атама. (Сөйлеуді	қажеттілігіне және еңбек адамдарын сыйлауға тәрбиелеу. (Қоршаған ортамен таныстыру) Жұмбақтар: 1. Арқасында ауыл жүр, ала тайым шауып жүр. (Автобус) 2. Далаға құрған өрмегім, үстінен зулап келемін. (Теміржол) Жаңылтпаш: Вова Васяның вагон ойыншығын алып, Васяға вагон ойыншығын Вова бермеді. Мақал-мәтел: Жан қиналмай, Жұмыс бітпес. Талап қылмай, Мұратқа жетпес. Тақпақ: Жолың болсын! Н. Айтов Атам шықса сапарға -Жолың болсын! – дейді апам. Апам шықса сапарға -Жолың болсын, - дейді атам. -Жолың болсын дейді олар, Үлкенге де кішіге. (Сөйлеуді дамыту	қайтадан өскені, гүлдердің пайда болғаны туралы қорытынды жасау. Еңбек құралдарының атауларын анықтау: тырнауыш, айыр, пішен шабатын машина. Үлкендердің еңбегін құрметтеуді тәрбиелеу. (Қоршаған ортамен таныстыру) Жұмбақ: «Айт!» десе жүгірмес, Су тисе сілкінбес. (Шөп) Мақал-мәтел: 1. Шебердің қолы көпке ортақ. 2. Орайы келсе орақ ор. Тақпақ: «Кетпен» Ш. Сәниев Мен – кетпенмін, кетпенмін Мұраппен бір өткен күн. Арық аршып, су басып, Бау-бақшаға жеткенмін. Ырым. Егер шөп шуласа – ашық ауа райы болады. (Сөйлеуді дамыту және көркем	Мен жүгірсем, ол да жүгіреді, Мен кідірsem, ол да кідіреді. (Көлеңке) (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет) Қимылды ойын: «Қақпашы» Жарысу элементтері бар спорттық ойындарға қызығушылығын дамыту. (Дене шынықтыру) Еңбек іс-әрекеті. Жиналған табиғи материалдардан панно құрастыру. Белсенділігін дамыту, жұмыстың үнемді әдістерін үйрету. Еңбек қызметінің мәдениетін тәрбиелеу, өз еңбегінің нәтижесіне ұқыпты қарауға тәрбиелеу. Өзіндік іс-әрекеті. Балалардың өзіндік ұжымының даму негізі ретінде дұрыс нысанды қарым-қатынас топтарын пайдалану. Ұялшақ, жасқаншақ балаларға ойынға кірісуге көмектесу, өте белсенді балалардың өзінің серіктестерінің ынтасын баспауын	температура төмен деген қорытынды жасау. Балалардың қызығушылығын, ақылды белсенділігін ояту. (Қоршаған ортамен таныстыру) Жұмбақ: Бір нәрсе жер мен көктің арасында, Көрінбес өзі түгіл қарасы да, Білінбей жер үстінде жүрсе дағы, Пайдалы адамзаттың баласына. (Ауа) Мақал-мәтел: 1. Жаздың бір күні – Қыстың мың күніне татыр. 2. Қыстағы қар жерге ырыс, Жердегі ылғал – елге ырыс. (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет) Қимылды ойын: «Дөңгелек бойынша пас беру» Өртүрлі әдіспен бір-біріне доп лақтыру және ұстай білуді бекіту. Физикалық қасиеттерін – шапшаңдылық, икем

	дамыту және көркем әдебиет) Қимылды ойын: «Жүппен жарыса жүгіру» Белгі бойынша қолдарынан ұстасып жүппен жарыса шапшаң жүгіруді бекіту. Күнделікті белсенді қозғалтқыш қызметінің қажеттілігін қалыптастыру. (Дене шынықтыру) Еңбек іс-әрекеті Ойыншықтарды жөндеудің жеңіл жұмыстарын өз ықыласымен жүргізуге балаларды үйрету, басталған істі соңына дейін жеткізу ықыласын тәрбиелеу.	және көркем әдебиет) Қимылды ойын: «Өрт сөндірушілер жаттығу үстінде» Эстафетаны беру, колоннаға тұру, екі топқа бөліне білуді бекіту. Бір баспалдақ аралығынан екінші аралыққа өту, гимнастикалық қабырғаға шыға білу. Өзара көмектесуді өз бетінше дамыту. (Дене шынықтыру) Еңбек іс-әрекеті. Көкөністерді жинағаннан кейін жүйелерді қазу. Көкөністерді егуге жерді дайындауға үйретуді жалғастыру, көкөністерді күте білуді жетілдіру.	әдебиет) Қимылды ойын: «Чехарда» Аяқтарын екі жаққа созып, сүйіліп төрт аяқтап тұрған серіктестерінен секіріп өту шеберлігін бекіту. Күш-қуатты, шыдамдылықты дамыту. (Дене шынықтыру) Еңбек іс-әрекеті. Шамаға шақ бағбанға көмектесу Еңбек қызметі процесінде балаларда еңбекті сүю ортақ пайдаға еңбек ету ынтасын, жауапкершілікті тәрбиелеуді жалғастыру.	қадағалау.	ділікті дамытуды. Үйлестіру қимылдарын жетілдіру. (Дене шынықтыру) Еңбек іс-әрекеті. Қысқа көкөністерді тұздау. Қысқа көкөністерді дайындау барысында үлкендерге шамасына қарай көмек көрсету. Жұмыс аяқталғаннан кейін жұмыс орнын өз бетінше жинай білуін бекіту. Дидактикалық ойындар. Тәжірибеле р мен эксперименттер. «Не жылы, не суық?» Күннің көзінде әртүрлі заттар түрліше қызатыны туралы ұғымын кеңейту, себебі-олар әр түрлі материалдан жасалған, қызығушылығын дамыту. Өзіндік іс-әрекеті Ойын барысында балалардың бір-бірімен қатынаса білуін жетілдіру. Өз қылықтарымен іс-

					әрекеттерін көрсету, өз пікірлерін қорғау. Құрбыларының пікірлерімен келіспейтінін әдепті түрде айта білуін дамыту.
Серуеннен оралу	Балалардың реттілікпен шешінуі, жұмбақтар шешу, өлеңдер, әндер жаңылтпаштар, санамақтар және т.б. жаттау Киімді белгілі бір тәртіппен шешу және кию дағдыларын үйрету: - Түймелерді ретумен ағытамыз. - Көйлек, шалбарды шешеміз, ақырын іліп қоямыз. - Көйлекті шешіп, оны шалбарға, шортиға қосып іліп қоямыз. - Аяқ киімді шешіп, екінші аяқ киімді киеміз. - Колготкаларды шешіп, көйлекке қосып іліп қоямыз. (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет)				
Түскі ас	Гигиеналық шаралар: Түскі ас алдында гигиеналық шараларды орындау: қолды дұрыс жуу, өз орамалының орнын білу, қолды дұрыс сүрту, орамалды ілу көркем сөз қолдану: «Сылдырлайды мөлдір су, Мөлдір суға қолыңды жу» Кезекшілердің жұмысы: (асхана құралдарын, майлықтарды үстелге қою) Тамақтану (өз орнын білу, дұрыс отыру, асхана құралдарын дұрыс ұстай білу, ұқыпты тамақтану, сөйлеспеу, алғыс айту) (мәдени-гигиеналық дағдылар, өзіне-өзі қызмет ету, еңбек әрекеті) «Қонжыққа қасықты қалай ұстауды үйретеміз». (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет)				
Күндізгі ұйқы	Тамақтан соң ауыздарын сумен шаюды қалыптастыру. Киім түймелерін, сырмаларын өздігінше ағыту. Киімдерін ұқыпты орындыққа іліп (немесе арнайы сөреге) қоюды, өз төсек орнын тауып жатуды үйрету. Ұйқы кезінде бала басына көрпені жауып, мұрнын жастыққа көміп тастамауын, жастықта баланың денесі емес, тек басы жатуын қадағалау. (өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ моториканы дамыту). Әлди Мақсаты: бала ағзасының физиологиялық тепе-теңдігін қалпына келтіру. Әлди, әлди, әлди-ай, Балалар ұйықтап жатыр. Төменгі төсекке, Балалар тыныш ұйықтайды, Мен ән саламын! Балалардың тыныш ұйықтауы үшін жайы баяу музыка тыңдау. «Әлди» Ж.Байырбекова (Музыка)				
Біртіндеп	Түскі ұйқыдан кейінгі сауықтыру шаралары (дене жаттығулары), ауа, су емшаралары, жалпақ табандылықты				

ұйқыдан ояту, сауықтыру шаралары	болдырмау үшін түйіршікті және жұмсақ жолақшалармен жүру (дене белсенділігі). Төсекте жатып жасайтын жаттығулар (2-3 минут) Созылу. Б.қ. арқада жатып қолымызды денеміздің бойымен қойып иегімізді кеудемізге тигіземіз , аяқтың ұшын өзімізге қарай тартамыз (2- 4 рет) Ішімізде жатып басымызды аяғымызды жоғары көтеру (2- 4 рет) Ойын «Жаз бен күз» оң жаққа қарап жатып күз дегенде тіземізді құшақтап алу, күзде суық тонамыз , жаз дегенде керілеміз (3- 4 рет) 2. Майтабанның алдын алу. (2 минут) Жалаңаяқ бір бірінің артынан жүру, аяқтың ұшымен жүру, өкшемен жүру, табанның ішкі жағымен жүру, сыртымен жүру. Арнайы жолдармен жүру. Орындықта отырып аяғымызды оңға солға тербету. (3- 4 рет) 3. Арқаның қалпын сақтауға арналған жаттығулар. (2 минут) Қолымызды жоғары көтеріп оңға қарай , солға қарай жоғары созыламыз еденге тигіземіз (3- 4 рет) 4. Салқын сумен қолымызды бетімізді жуамыз. 5. Демалу жаттығулары Жіпке байланған күзгі жапырақтарды үрлеу (4-5 рет)(дене шынықтыру). Киімдерін реттілікпен өздігінен киіну. Түймелерін қадау, сырмаларын сыру, аяқ киімдерін дұрыс киюді үйрету. Қыз балаларды шаштарын тарауға үйрету (өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ моториканы дамыту). Қолдарын жуу, құрғатып сүрту, сүлгіні өз орнына іліп қоюды үйрету Шомылған баланы, Аймалап алады. Сүртеді қолыңды, Сүртеді жоныңды.(Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет)
Бесін ас	Гигиеналық шараларды орындау (мәдени-гигиеналық дағдылар). Балалардың назарын тағамға аудару, мәдениетті тамақтануға баулу Ас мәзірімен таныстыру. Бір-біріне кедергі жасамай мәдениетті отыруға баулу, балалардың назарын тағамға аудару. «Бата» Асың, асың, асыңа, Береке берсін басыңа! Бөденедей жорғалап, Қырғауылдай қорғалап, Қыдыр келсін қасыңа! (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет)

Балалардың дербес іс-әрекеті	«Айсұлудың сарафаны» Мақсаты: Сурет салуға, қиялға деген тұрақты қызығушылықты дамыту. Дәлдікке тәрбиелеу. Материал: бояу, щеткалар, қағаз. (Сурет салу) «Анама арналған көйлек» Мақсаты: белгілі бір мазмұнның бірнеше дайын бөлшектерді құрауды үйрету. Материал: желім жаққыш, желім, майлықтар, үлгілер: өзен, көпір мен қайықтар әр балаға. (Жапсыру)	«Шаш өрімі» Мақсаты: с істеуге үйрету. Заттарды салуда қиялды, шығармашылықты дамыту. Материал: Кара және түрлі-түсті гуашь (Сурет салу) «Анама арналған орамал» Мақсаты: Жұмысқа мұндай стандартты емес тәсіл кішкентайларда таныс нәрселерге басқа қырынан қарау қабілетін дамытады, әр құралдан шығармашылық шабыт көзін алады. Материал: желім жаққыш, желім, майлықтар, үлгілер. (Жапсыру)	"Айсұлуда арналған тақия" Мақсаты: көркемдік қабылдауды, қиялды, қол қимылдарын үйлестіруді дамыту. Материал: Әр балаға 2 парақ ақ қағаз, көк гуашь (Сурет салу) «Сайқымазақ» Мақсаты: белгілі бір мазмұнның бірнеше дайын бөлшектерді құрауды үйрету. Материал: А4 қағазы, өздігінен жабысатын қағаздан жасалған түрлі түсті жолақтар. (Жапсыру)	"Жұмбақтар" Мақсаты: Ниткография қиялды, ассоциативті ойлауды, ұсақ моториканы, қол қозғалысын үйлестіруді дамыту. Материал: 10 жіп, түрлі-түсті гуашь, ақ қағаз (Сурет салу) «Жұлдыздар» Мақсаты: белгілі бір мазмұнның бірнеше дайын бөлшектерді құрауды үйрету. Материал: А4 картон, өздігінен жабысатын қағаздан жасалған түрлі түсті жолақтар. (Жапсыру)	"Айсұлудың сөмкесі" Мақсаты: тікбұрышпен таныстыруды жалғастыру. Гуашьпен сурет салуға үйрету. Материал: парақтар А4, гуашь, қылқаламдар, стакандар, салфетка, клеенка. (Сурет салу) «Аспан және ай» Мақсаты: Жыртылған қағаз техникасын қолдана отырып, жәндіктерді бейнелеуге үйрету. Материал: жәндіктердің графикалық бейнесі бар А4 парақтары, өздігінен жабысатын қағаздан жасалған түрлі түсті жолақтар. (Жапсыру)
Тәрбиеші мен баланың еркін қызметі	Балалардың қызығушылықтарын мақсатты ойын арқылы танымдық-зерттеушілік жұмыс, музыкалық-көркем образ, қимыл-қозғалым, коммуникативтік байланыс, еңбеке баулу, оқыту арқылы дамыту <i>(оның ішінде өңірлік ерекшеліктерін ескерумен)</i> . Балалардың ойы мен идеяларын ескеру арқылы олардың идеяларын ашуға мүмкіндік беру. Сюжетті-рөлді ойын: «Автобус жүргізушісі» Мақсаты: балалардың жүргізуші мамандығы туралы түсініктерін қалыптастыру.				
Серуенге дайындық	Серуенге қызығушылықты арттыру. Балалардың реттілікпен киінуі, серуенге шығу, топтық ережелерді қайталау. «Киімді қалай киюге болады?» әңгіме Киімдердің тазалығын сақтау қажет. Киінгенде киімнің түймесінің дұрыс қадап, көйлектің шалбардың немесе				

	юбканың ішіне салынғанын қадағалау керек. Шұлықтың, аяқ киімнің оң киілуіне баса назар аудару керек. (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет)				
Серуен	Күннің екінші жартысындағы ауа-райы құбылыстары мен табиғат объектілерін бақылау (қоршаған ортамен таныстыру) Қимылды ойын: «Допты домалат» Балаларға әртүрлі түсті доптар немесе онша үлкен емес шағын ғана (диаметрі 6-8 см) шарлар беріледі де, оларды балалардан онша қашық емес жерге орналастырған жалаушаларға дейін домалатып жеткізген балаларды атап өтеді, тапсырманы дұрыс орындағаны үшін алғыс	Күннің екінші жартысындағы ауа-райы құбылыстары мен табиғат объектілерін бақылау (қоршаған ортамен таныстыру) Қимылды ойын: «Құрсауды дөңгелет» Үш-төрт бала тәрбиешіге қарама-қарсы 1,5-2м жерде тұрады. Тәрбиеші құрсауды кезекпен әр балаға қарай дөңгелетеді, ол ұстайды да керісінше тәрбиешіге қарай дөңгелетеді. Балалар құрсауды дөңгелетуді және ұстауды жақсы үйренген кезде бір-бірімен өздері ойнай алады (дене шынықтыру)	Күннің екінші жартысындағы ауа-райы құбылыстары мен табиғат объектілерін бақылау (қоршаған ортамен таныстыру) Қимылды ойын «Аю қонаққа келеді» Балалар дөңгеленіп отырады. Тәрбиеші ойыншық аюды көрсетеді. «Аю сендерге қонаққа келді» - дейді. Музыка ойналғанда, тәрбиеші «аюды» жетелеп шеңбер ішін айнала жүреді. Музыка аяқталғанда «аю» бір баланың алдына барып тоқтайды да, дыбыстайды (амандасу белгісін береді). Бала (сәлеметсізбе аю?) жауап қайтарады. Аюды екі қолымен	Күннің екінші жартысындағы ауа-райы құбылыстары мен табиғат объектілерін бақылау (қоршаған ортамен таныстыру) Қимылды ойын «Құстар мысық» Жерге шеңбер сызылады. Ортаға тәрбиеші тандаған бала болып тұрады. Қалған балалардың бәрі шеңберді айнала тұрады, бұлар құстар. Құстар шеңберді айнала жүріп дөңгелерді шокиды. Мысық оянып кетіп, құстарды көреді де, оларды ұстай бастайды. Құстар шеңберден ұшып кетуге асығады. Мысық шеңбердегі қай құсқа тиіп кетсе, ол ұстаған болып есептеледі де ортаға келеді. Мысық 2-3 құсты ұстаған кезде тәрбиеші жаңа	Күннің екінші жартысындағы ауа-райы құбылыстары мен табиғат объектілерін бақылау (қоршаған ортамен таныстыру) Қимылды ойын «Аттар» Балалар аттарды бейнелейді. Бөлімнің немесе алаңның бір шетіне жиналып, мынадай өлең айтады. Топ-топ түсіп төрт тұяқ. Шоқырақтап шап, атым. Құйрық-жалың сусылдап, Ұш оғындай садақтың. Өзен кешіп, тау асып, Шабысыңнан танба сен. Дүрсілдетіп дүниені ытқып, ытқып заула сен. Соңғы сөзді айта бергенде, балалар алға қарай ұмтыла секіреді.

	айтады, допты тағы да домалатуға мүмкіндік береді. Балалар допты бірнеше рет домалатқаннан кейін тәрбиеші оларды кәрзеңкеге жинауды ұсынады. (дене шынықтыру)		ұстап ортаға шығып билейді. Музыка аяқталғанда «аюды» тәрбиешіге береді. Осылайша ойын жалғасады. Ойын соңында аюды ортаға қойып, барлық бала айнала жүріп билейді. (дене шынықтыру)	мысықты таңдап алады. Ұстап алған құстар барлық ойыншыларға келіп қосылады. Ойын 2-3 рет қайталанады. (дене шынықтыру)	Тәрбиешінің үйге деген белгісі бойынша, жай ғана орындарына оралады. Тәрбиеші өлеңді қайталайды, аттар қайтадан бөлмені айнала шаба жөнеледі. Тәрбиеші өлеңді түгел айтып болмайынша, балалардың орындарынан қозғалмауын қадалағалайды. (дене шынықтыру)
Серуеннен оралу	Балалардың киімін ретімен шешу, әндерді үйрену, жұмбақтарды шешу, дербес және ойын әрекеті				
балалардың үйіне қайтуы	Балалардың жетістіктері туралы әңгімелесу, ата-аналардың балаларды тәрбиелеу мен дамыту бойынша сұрақтарына жауап беру, кеңес беру. Кеңес: «Дәрілік өсімдік - Түймедақ»				

**Балалардың жаз мезгіліндегі өмірін және тәрбиесін ұйымдастыру циклограммасы
2023 жыл**

Мектепке дейінгі ұйым: «Ақбота» бөбекжайы» МКҚК

Топ: «Бәйшешек» ересек тобы

Балалардың жасы: 4 жастағы балалар

Жоспардың құрылу кезеңі: 21.08-25.08.2023 жыл

Күн тәртібінің кезеңдері	Дүйсенбі 21.08.2023	Сейсенбі 22.08.2023	Сәрсенбі 23.08.2023	Бейсенбі 24.08.2023	Жұма 25.08.2023
Ата-аналармен әңгімелесу Балаларды қабылдау	Ата-аналармен бала денсаулығы, баланың үйдегі және көшедегі күн тәртібі туралы әңгімелесу. Балаларды қабылдау: таңертеңгі сүзгі, балаларды жақсы көңіл-күймен қарсы алу. Балалар үшін қолайлы жағдай жасау, баланың бүгінгі көңіл – күйі туралы, оны не қызықтыратыны туралы әңгіме, жеке пікір білдіруге баулу Балалармен әңгіме: «Көңіл-күй» Міндеттері: Балаларға түрлі эмоционалдық жай-күйі бар жақын ересектер мен балалар туралы жағдайларды ұсыну. (сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет)				
Балалардың дербес іс-әрекеті (баяу қимылды ойындар, үстел үсті ойындары, бейнелеу әрекеті, эксперимент, кітаптар қарау және өзіне-өзі қызмет ету, тағы басқа іс-әрекеттер)	Перспективалық жоспарда қойылған міндеттерді іске асыру				
	Құрылыс ойыны: "Саябаққа қалай кіруге болады?" Мақсаты: балаларды өз іс-әрекеттерін жоспарлауға үйрету, конструктордың бөлшектерімен заттарды ауыстыру дағдыларын бекіту. Барысы: тәрбиеші үстелдерді біріктіреді, оларға түрлі-түсті қағаздан сакинамен жабылған өзен салады, орталықта балалармен бірге саябақ (ағаштар, орындықтар) ұйымдастырылады.	Құрылыс ойыны: "Қуыршақ дүкенін салайық" Мақсаты: текшелерден, кірпіштен дүкен салу, істі соңына дейін жеткізу, ойында достық қарым-қатынасты тәрбиелеу. Барысы: тәрбиеші кішкентай қуыршақтарды топқа қосады. Әрқайсысында сөмке бар. "Неге біздің қуыршақтар сөмкелерді алды?" Олар қуыршақтар дүкенге жиналды деп шешеді және оны	Құрылыс ойыны: "Жабайы жануарларға арналған хайуанаттар бағы". Мақсаты: тәрбиешімен бірлескен іс-әрекетті дағдыларын бекіту (жануарларға тор салу); өз құрылысын ойнауға үйретуді жалғастыру. Барысы: тәрбиеші жабайы жануарлардың мүсіндік ойыншықтарын көрсетеді, олардың қайда тұратынын нақтылайды және балалармен бірге олар үшін хайуанаттар бағын салуды шешеді. (Құрастыру)	Құрылыс ойыны: «Аюларға арналған жиһаз» (материалы) Міндеттері: балаларды ғимаратты үлгі бойынша салуға, оны ұзарту, әдісімен түрлендіруге, құрылыс бөлшектерін ажыратуға және атауға үйрету. Балалардың жиһаз бөлшектері және олардың мақсаты туралы сипаттауға үйрету; Сөздік жұмыс: сөйлеу кезінде	Құрылыс ойыны: «Жасыл қоршау үй» (құрылыс материалы) Міндеттері: балаларды қоршау, тығыз қоюға кірпіштерді бір-біріне жалғауға үйретуді жалғастыру, бөлуге бөлшектер құрылыс материалдары: кубик, дүңгегі, призма. Сөздік жұмыс: конструктор бөліктерінен, табиғи қоршау, дүңгегі, ұзын, қысқа, жіңішке. Құрал-жабдықтар: ойыншықтар жинағы "Үй жануарлары" (мысық, ит, ешкі, жылқы, сиыр, шошқа, қой,). құрылыс

	Сүйікті ойыншықтарымен ойнау. Содан кейін тәрбиеші сұрайды- бұл саябаққа қалай кіруге болады? Балалар көпір қажет деп санайды және оны салады. (Құрастыру)	таба алмайды. Балаларға қуыршақтарға көмектесуге және текшелер мен кірпіштен дүкен салуға шақырылады. Балалар құрастырады: кім-мұғалім берген үлгі бойынша, кім-өз бетінше. (Құрастыру)		белсендіру – құрылыс, текше, кірпіш, жиһаз. Жабдық: қуыршақ жиһазы, "Жиһаз" сериясындағы тақырыптық суреттер, аю ойыншығы, "Үш аю" ертегісіндегі аюлар бейнеленген сурет. (Құрастыру)	материалы жинағы. (Құрастыру)
Таңертенгі жаттығу	ТАҢҒЫ ГИМНАСТИКА КЕШЕНІ Сапқа тұру, жүру, жүгіру, жалпы дамытушы және тыныс алу жаттығулары. Мақсаты: баланың организмін «ояту», оны тиімді күйге келтіру, жан-жақты, бірақ бұлшықет жүйесіне орташа әсер ету, дененің белсенділігін арттыру, дұрыс қалыптың қалыптасуына ықпал ету. Затсыз 1. Қолды белге қойып, басты оң жаққа кейін сол жаққа айналдыру. Оң қолды жоғары, сол қолды төмен қойып артқа серпи, кейін орындарымен ауыстыру. 2. Қолды кеуде тұсында ұстап, денені 1-3 оңға кейін 1-3 солға бұру, 4-б.к.к. 3. Тік тұру, қолды төмен түсіріп. Қолды жоғары көтеріп артқа шалқаюдан, алға иіліп кейін тізе бүгіп отыру. Б.к.к. 4. Б.к.: мұнда да солай. Алға төмен иілу, сол жақ аяқтың артынан алақан соғып: «Хлоп» деу, бастапқы қалыпқа оралу. Оң жақ аяғынан шапалақ соғу. 5. Б.к.: арқаға жату, қолды түзу қою. Оң аяқты жоғары көтеру, аяқтың астынан шапалақ соғып: «Хлоп» деп, бастапқы қалыпқа оралу. астынан шапалақ соғу. 6-8 рет қайталау. 6. Орында кезекпен тізеге шапалақ соғып секіру. Кезектестіріп жәй жүру. (Дене шынықтыру)				
Таңғы ас	Гигиеналық шаралар: Мақсаты: мәдени-гигиеналық дағдыларды қалыптастыру: өздігінен жуыну, тамақтану	Гигиеналық шаралар: Таңғы ас алдында қолдарын жуу, қолды сүрту және орамалды орнына ілу. Көркем сөз: Дымқылдап күнде сен,	Гигиеналық шаралар: Таңғы ас алдында қолдарын жуу, қолды сүрту және орамалды орнына ілу. Көркем сөз: «Қолды таза жуу керек,	Гигиеналық шаралар: Таңғы ас алдында қолдарын жуу, қолды сүрту және орамалды орнына ілу. Көркем сөз: Дымқылдап күнде сен, Қолыңды сүйкесең. Кетіп кір-ыласың, Тап-таза боласың.	Гигиеналық шаралар: Таңғы ас алдында қолдарын жуу, қолды сүрту және орамалды орнына ілу. Көркем сөз: Біз білеміз, білеміз, иә, иә, Су қайда шашырайды.

	алдында, дәретхананы пайдаланғаннан кейін қолды сабынмен жуу. Көркем сөз: Біз білеміз, білеміз, иә, иә, Су қайда шашырайды. Шығыңыз, су ханшайымы, Біз жуынуға келдік! Біз көңілді, Қолымызды жуамыз! Тамақтану Көркем сөз: Біздің балабақшада – кішкентай үстелдер. Үстелге отырамыз- картопты жейміз! (өз орнын білу, дұрыс отыру, ас ішу құралдарын дұрыс ұстау, тамақтану мәдениетін қалыптастыру, тамақ ішкенде сөйлемей, тамақтанып	Қолыңды сүйкесең. Кетіп кір-ыласың, Тап-таза боласың. Тамақтану Көркем сөз: Орындық туралы. Мен орындықты алдымда алып жүремін! Ол, әдемі, менің орындығым. Мен оларды мықтап ұстаймын, Барлығына орындықтарымды көрсетемін! (өз орнын білу, дұрыс отыру, ас ішу құралдарын дұрыс ұстау, тамақтану мәдениетін қалыптастыру, тамақ ішкенде сөйлемей, тамақтанып болғаннан кейін алғыс айту) (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет).	Жеңдер суланбайды. Кім жеңін түрмейді, Ол су алмайды» - Қолды жуады, жуады. Содан кейін тәрбиеші сабынды алып, айтады: «Қызғылт, хош иісті, Оны көпіртіңіз және сіз таза боласыз» - Сабындайды, көпіртеді және сабынды сумен жуады. - бетті сумен сулайды, сабындайды және жуады. - сүлгі алып, бетін сулап, қуыршақтың қолын сүртіп, сөйлейді: «Енді мұрын таза, Иегі таза Және көздер жарқырайды – Көңілді көрінеді!» (Көркем әдебиет, - коммуникативтік қызмет) Тамақтану (өз орнын білу, дұрыс отыру, ас ішу құралдарын дұрыс ұстау, тамақтану мәдениетін	Тамақтану Көркем сөз: Бізде қасық бар, сиқырлы кішкентай! Бізде қасық бар, сиқырлы кішкентай! Тәрелкеде тамақ, із қалдырмайды! Біздің қасықты нұқыңыз, Барлық ботқаны алыңыз! (өз орнын білу, дұрыс отыру, ас ішу құралдарын дұрыс ұстау, тамақтану мәдениетін қалыптастыру, тамақ ішкенде сөйлемей, тамақтанып болғаннан кейін алғыс айту) (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет).	Шығыңыз, су ханшайымы, Біз жуынуға келдік! Біз көңілді, Қолымызды жуамыз! Тамақтану Көркем сөз: Сорпа, сен төгілмейсің! Сорпа, сен төгілмейсің! Тікелей менің аузыма құйыл! Ал, қасық, бұрылма! Сорпа ал, жалқау болмаң! (өз орнын білу, дұрыс отыру, ас ішу құралдарын дұрыс ұстау, тамақтану мәдениетін қалыптастыру, тамақ ішкенде сөйлемей, тамақтанып болғаннан кейін алғыс айту) (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет).

	болғаннан кейін алғыс айту) (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет).		қалыптастыру, тамақ ішкенде сөйлемей, тамақтанып болғаннан кейін алғыс айту) (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет)		
Ұйымдастырыл- ған іс-әрекетке дайындық	Балалар әсерлерімен бөлісу, жаңалықтарды білу, бірлескен жоспарларды, мәселелерді талқылау, қызығушылықтары бойынша әрекет түрін таңдау, ережелер туралы келісу және т. б. Ұйымдастырылған іс-әрекет тақырыбына сай жұмбақтар жасыру. Жаттаған тақпақты есіне түсіріп, қайталап айту. (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет).				
	«Қуыр-қуыр қуырмаш» Қуыр-қуыр қуырмаш, Балаларға бидай шаш. Бас бармақ, Балан үйрек, Ортан терек, Шылдыр шүмек, Кішкене бөбек. Сен тұр – қойыңа бар! Сен тұр – жылқыңа бар! Сен тұр – ешкіңе бар! Сен тұр – сиырыңа бар! Сен тұр – түйеңе бар! Ал сен алаңдамай, Қазан түбін жалап, үйде жат. Мына жерде құрт бар,	Жыл мезгілдері Мұз да, қар да ерісе, Өлең айтар өзендер. (маңдайдың ортасынан құлақтың жоғарғы ұшына дейін екі қолымен сипайды) Ұйқы қашса қонжықтан, Көктем келді дерсің сен (бетті иектен құлақтың төменгі ұшына қарай сипайды) Қызса қатты күн көзі, Қарлығаштар самғаса (маңдайдың ортасынан құлақтың жоғарғы ұшына дейін екі қолымен сипайды) Ыстық аптап, құрғақшылық, Жаз келгенін білдірер (бетті иектен құлақтың төменгі ұшына қарай сипайды)	«Салат жасаймыз» Сәбізді алып тазалаймыз (оң қолды жұдырыққа түйіп, сол қолдың алақанына ысқылайды) Үккішпен үгіп майдалаймыз (екі қолды жұдырыққа түйіп кеудеге ұстап, жоғары-төмен қозғайды) Қанттан сеуіп дәмдейміз (саусақтардың ұшымен қант себеді) Міне дайын нәр тағам (екі қолын алдына жайып көрсетеді). Дәруменге байыған (алақанымен іштерін сипалап, тойғандықтарын көрсетеді). (Сөйлеуді дамыту	«Кірпі» Момақанмын алайда (үш саусақтарын түйістіріп, кірпінің жүрісін салады) Тікенім көп абайла, (екі қолының саусақтарын айқастырып, кірпінің тікенектері жасайды). Кіріп кетсе қолыңа, Өкпелеме жарайма! (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет).	«Достық» Біздің топта ұлдар мен қыздар өзара дос (екі қолдың саусақтары өзара бірігеді) Кішкентай саусақтар біз сенімен достасамыз (екі қолдың саусақтарын бір- біріне тигізу) Бір, екі, үш, төрт, бес (шынашақтан бастап, саусақтарды кезекпен бір-біріне тигізу) Қайтадан санауды бастаймыз. Бір, екі, үш, төрт, бес Енді санауды аяқтадық (қолды төмен түсіреміз, демалтамыз). (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет).

	Мына жерде май бар. Мына жерде қатық бар, Қытық, қытық! (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет).	Шатырда жаңбыр ойнаса, Бірде қатты, бірде жай (маңдайдың ортасынан құлақтың жоғарғы ұшына дейін саусақ ұшымен ұрғылайды) Жер жапырақты жамылып, Күз келгенін білдірер (бетті иектен құлақтың төменгі ұшына дейін саусақ ұшымен ұрғылайды) Боран борап, жел тұрса, Айналаны қар басса, Үйлер ақ көрпеге оранса, Келді дей бер қыс ортаға (спираль тәрізді қимылдарды маңдай ортасынан құлақтың жоғарғы ұшына дейін орындайды) (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет).	және көркем әдебиет).		
Мектепке дейінгі ұйымның кестесі бойынша ұйымдастырылған іс-әрекет	Дидактикалық ойын: «Жеуге жарамды-жеуге жарамсыз». Мақсаты: жеуге жарамды және жеуге жарамсыз саңырауқұлақтар	Дене шынықтыру (Спорт нұсқаушысының жоспары бойынша) Дидактикалық ойын: «Жеуге жарамды-	Дене шынықтыру (Спорт нұсқаушысының жоспары бойынша) Дидактикалық ойын: "Бұтақтағы балалар"	Музыка Тақырыбы: «Менің Қазақстаным» Ән тыңдау Дауыс жаттығуы Ән жаттау «Менің Отаным»	Дидактикалық ойын: "Алдымен не болады-содан кейін не болады?" Мақсаты: Балалардың жануарлардың дамуы мен өсуі туралы білімдерін бекіту. Ойын барысы. Балаларға

	туралы білімді бекіту. Материалдар: себет, жеуге жарамды және жеуге жарамсыз саңырауқұлақтар бейнеленген тақырыптық суреттер. Ойын барысы: әр баланың алдындағы үстелде жұмбақтың суреттері жатыр. Тәрбиеші саңырауқұлақтар туралы жұмбақ жасайды, балалар себеттерге жеуге болатын саңырауқұлақтың суретін тауып, қояды. (Қоршаған ортамен таныстыру) «Ұялы телефон» Мақсаты: балаларды әртүрлі мөлшердегі заттарды мүсіндеуге үйретуді жалғастыру. Мүсіндеу қабілетін	жеуге жарамсыз». Мақсаты: жеуге жарамды және жеуге жарамсыз саңырауқұлақтар туралы білімді бекіту. Материалдар: себет, жеуге жарамды және жеуге жарамсыз саңырауқұлақтар бейнеленген тақырыптық суреттер. Ойын барысы: әр баланың алдындағы үстелде жұмбақтың суреттері жатыр. Тәрбиеші саңырауқұлақтар туралы жұмбақ жасайды, балалар себеттерге жеуге болатын саңырауқұлақтың суретін тауып, қояды. (Қоршаған ортамен таныстыру) «Теледидар» Мақсаты: балаларды затты мүсіндеуге үйрету. Бөлшектерді бір-біріне мықтап басу арқылы байланыстыруды үйрену. Ермексазды алақанның дөңгелек және түзу қозғалыстарымен	Мақсаты: Балалардың ағаштар мен бұталардың жапырақтары мен жемістері туралы білімдерін бекіту, оларды бір өсімдікке жататындығына қарай таңдауға үйрету. Ойын барысы. Балалар ағаштар мен бұталардың жапырақтарын қарастырады, оларды атайды. Тәрбиешінің ұсынысы бойынша: "балалар, өз бұтақтарыңды тап" - балалар әр жапыраққа сәйкес жемісті таңдайды. Бұл ойынды жыл бойы кептірілген жапырақтар мен жемістермен жасауға болады. Балалардың өздері ойынға материал дайындай алады. (Қоршаған ортамен таныстыру) «Сандық» Мақсаты: әртүрлі мөлшердегі дөңгелек пішінді бөліктерден тұратын заттарды бейнелеуде жаттығу.	Дидактикалық ойын: "Төрт сурет" Мақсаты: Балалардың қоршаған табиғат туралы идеяларын бекіту, зейін мен байқауды дамыту. Ойын барысы. Ойын құстар, көбелектер, жануарлар бейнеленген 24 суреттен тұрады. Жүргізуші карточкаларды араластырады және оларды ойынға қатысушыларға (3-тен 6 адамға дейін) бірдей таратады. Әр ойыншы мазмұны бойынша бірдей 4 картаны таңдауы керек. Ойынды бастаушы өзінің карточкаларын қарап, сол жақта отырған адамға біреуін береді. Егер ол картаны қажет етсе, оны өзіне қалдырады, ал кез-келген қажетсіз картаны сол жақтағы көршісіне береді және т. б. Карточкаларды жинап алғаннан кейін, әр ойыншы оларды төмен қарай сызбалармен бүктейді. Барлық мүмкін жиынтықтар таңдалған кезде, ойын аяқталады. Ойынға қатысушылар жиналған карточкаларды аударып, төртеуін бәріне көрінетін етіп орналастырады. Дұрыс таңдалған карталары бар адам жеңді. (Қоршаған ортамен таныстыру)	заттар ұсынылады: жұмыртқа, тауық, тауықтың макеті; котенка, мысық; күшік, ит. Балалар бұл заттарды дұрыс ретпен орналастыруы керек. (Қоршаған ортамен таныстыру) «Аспандағы алтын күн» Мақсаты: балаларды дөңгелек заттарды мүсіндеуге үйрету. Тақырыпты бейнелеуге деген ұмтылысты қолдау. Шығармашылықпен айналысуға деген ұмтылысты тәрбиелеу. Материал: клеенкалар, ермексаз, стектер, майлықтар. (Мүсіндеу)

	мұқият бекіту. Материал: клеенкалар, ермексаз, стектер, майлықтар. (Мүсіндеу)	айналдыруға жаттығу. Материал: клеенкалар, ермексаз, стектер, майлықтар. (Мүсіндеу)	Затты ұсақ бөлшектермен безендіруге деген ұмтылысты ояту. Материал: клеенкалар, ермексаз, стектер, майлықтар. (Мүсіндеу)	«Шкаф» Мақсаты: заттарды мүсіндеуге үйрету. Ермексаздың бір бөлігін орамға айналдыру қабілетін дамыту. Өз қызметінің нәтижелеріне оң көзқарасты тәрбиелеу. Материал: клеенкалар, ермексаз, стектер, майлықтар. (Мүсіндеу)	
Серуенге дайындық	Өз-өзіне қызмет көрсету дағдыларын қалыптастыру. Киінудің бірізділік алгоритмін бекіту. Бір-біріне көмек көрсету (<i>тәрбиешінің және белсенді балалардың көмегі</i>), серуенге мотивация (<i>мазмұны, проблемалық жағдаяттар</i>), көркем сөзбен ынталандыру (<i>мақал-мәтелдер, жаңылпаздар, жұмбақтар, өлеңдер</i>). Көтеріңкі көңіл-күй сыйлау.				
Серуен	1) Балалардың денсаулығын нығайту, қимыл-қозғалыс белсенділіктерін арттыру (<i>қимылды дидактикалық ойындар, ережелері бар қимылды ойындар, ойын жаттығулары, жарыстар, ұлттық ойындар және басқа</i>). Көтеріңкі көңіл-күй сыйлау. Балалардың танымдық қызығушылықтарын дамыту. Мақсатты серуендер, танымдық әңгімелер, бақылаулар, табиғатты бақылау тәсілдерін көрсету, сенсорлық бақшадағы тәжірибелер. Балалардың шынайы өмірді көркем-эстетикалық қабылдауын қалыптастыру. Аумақтық кеңістікте немесе оның сыртында табиғатты тамашалау. Сенсорлық бақшада тірі және өлі табиғат нысандарын, табиғат құбылыстарын бақылау. Балалардың дербес шығармашылық әрекетіне мүмкіндік беру. 2) Еңбекке баулу үшін балабақша ауласында баланың қызығушылығын оятатын кеңістік құру. Балаға ересектердің еңбек етуін бақылату және оларға көмектесуге, бірлесіп жұмыс істеуге тарту. Балалардың ойын, идеясын жүзеге асыру. Серуенге алып шыққан заттарымен ойнату. 3) Музыка жетекшісі мен дене шынықтыру нұсқаушының жоспары бойынша жүргізілетін шаралар немесе бірлескен жұмыстар.				
	Бақылау: Жаңбырдың жауғанын бақылау. Мақсаты: Жаңбырдың неден пайда болатыны туралы түсініктерін қалыптастыру.	Бақылау: Ағаштың жапырақтарын салыстыра бақылау. Мақсаты: Ағаштардың түрлеріне қарай жапырақтарының да әртүрлі болатындығын көрсету. Аққайың ағашының	Бақылау: Құстарға бақылау жасау. Мақсаты: құстардың түрлерімен жақынырақ таныстыру. Балаларда аяушылық, қамқорлық сезімін дамыту. Құстардың біздің досымыз екендігін айту.	Бақылау: Бақбақ гүліне бақылау жасау. Мақсаты: аулада өсіп тұрған бақбақ гүлімен таныстыру, бақбақ гүлінің жапырағын, гүлін қарап басқа гүлден өзгешелігін ажыратып айта білуге үйрету. Гүлдер ауламызды көріктендіріп тұрғаны айту.	Бақылау: Жаңбырды бақылау. Мақсаты: жаңбырдың жауғанына бақылау жасау, жерге түскен су тамшыларының жерге сіңіп кеткенін бақылату. Жаңбырдың пайдасы туралы айту. Көркем сөз:

Оның табиғатқа тигізер пайдасы туралы айту. Жерге сінуін көрсету. Көркем сөз. Жау, жау жаңбыр, жау жаңбыр. Арық суы мол болсын. Өсімдіктер көп болсын. Тілдерін дамыту. - Қазір қай мезгіл? - Жазда қандай құбылыстарды байқадыңдар? - Ағаштарда қандай өзгеріс бар? Еңбек: құмға су құю, қопсыту. Мақсаты: балаларды еңбексүйгіштікке тәрбиелеу. К/қ ойыны: №-6 «Күн мен жаңбыр» Жеке жұмыс: Жұмбақ шешу. Көтеріліп теңізден, Аспанға биік барамын. Биіктен қайта түскенде, Өңі кірер даланың. (Жаңбыр) Өзіндік іс-әрекеті: қалаған ойындарын	жапырағымен таныстыру. Оны емен ағашының жапырағымен салыстыра отырып, айырмашылықтарын айтуға үйрету. Көркем сөз. Жапырақтар, жапырақтар, Күз болғанда сарғаяды. Ал қазір тұр алдымызда, Жап-жасыл боп бояуы. Сұрақ-жауап. - Жаз мезгілінде ағаштар қалай өзгерді? - Жапырақтарын ың түсі қандай болады? Еңбек: ағаштарға су құю. Мақсаты: балаларды еңбексүйгіштікке тәрбиелеу. К/қ ойыны: №-20 «Көбелектер, бақалар» Жеке жұмыс: жаз мезгілі туралы тапқыты қайталау. Өзіндік іс-әрекеттері: қалаған ойындарын ойнау.	Көркем сөз: Сауысқан-қорқақ құс, Көкек-мақтаншақ құс. Бұлбұл-әнші құс, Көгершін-бейбітшілік құсы. Еңбек: құстарға жем шашу, нан кимын салу. Мақсаты: балаларды еңбексүйгіштікке, құстарға қамқор бола білуге тәрбиелеу. К/қ ойыны: К-№8 «Аңшылар» Жеке жұмыс: 2-3 балаға асфальт үстіне сурет салдыру. (құстың ұясы, құстар т.б) Өзіндік іс-әрекеттері: балалардың өзіндік іс-әрекеттері.	Сұрақ-жауап: - Гүлдердің түрі қандай болады? - Әр түрлі: әдемі, қызыл, сары. - Гүлдерге қандай қамқорлық жасаймыз? - Баптаймыз, жұлмаймыз, қамқорлақ көрсетеміз. Еңбек: гүлдерге су құю, түптерні қопсыту. Мақсаты: балаларды еңбексүйгіштікке тәрбиелеу. К/қ ойыны: К-№19 «Қоймадағы тышқандар» Жеке жұмыс: 2-3 балаға бақ-бақ гүлінің емдік қасиеті туралы мәлімет беру. Өзіндік іс-әрекеттері: қалаған ойындарын ойнау.	Суырды көкте қылышын Нөсерлі кара төнді бұлт. Асыға үйге енді жұрт, Акырды жерге долы бұлт. Еңбек: аула сыпырушыға көмектесу. Мақсаты: балаларды еңбексүйгіштікке тәрбиелеу. К/қ ойыны: К-№ «Күн мен жаңбыр» Жеке жұмыс: Жұмбақ шешу. Көтеріліп теңізден, Аспанға биік барамын. Биіктен қайта түскенде, Өңі кірер даланың. (Жаңбыр) Геометриялық пішіндерді қайталау. Өзіндік іс-әрекеттері: қалаған ойындарын ойнау.

	ойнау.				
Серуеннен оралу	Балалардың реттілікпен шешінуі, жұмбақтар шешу, өлеңдер, әндер жаңылтпаштар, санамақтар және т.б. жаттау Киімді белгілі бір тәртіппен шешу және кию дағдыларын үйрету: - Түймелерді ретумен ағытамыз. - Көйлек, шалбарды шешеміз, ақырын іліп қоямыз. - Көйлекті шешіп, оны шалбарға, шортиға қосып іліп қоямыз. - Аяқ киімді шешіп, екінші аяқ киімді киеміз. - Колготкаларды шешіп, көйлекке қосып іліп қоямыз. (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет).				
Түскі ас	Гигиеналық шаралар:Түскі ас алдында гигиеналық шараларды орындау: қолды дұрыс жуу, өз орамалының орнын білу, қолды дұрыс сүрту, орамалды ілу көркем сөз қолдану: «Сылдырлайды мөлдір су, Мөлдір суға қолыңды жу» Кезекшілердің жұмысы: (асхана құралдарын, майлықтарды үстелге қою) Тамақтану (өз орнын білу, дұрыс отыру, асхана құралдарын дұрыс ұстай білу, ұқыпты тамақтану, сөйлеспеу, алғыс айту) (мәдени-гигиеналық дағдылар, өзіне-өзі қызмет ету, еңбек әрекеті) Нан туралы тақпақ Нан қиқымын шашпандар, Жерде жатса баспандар Теріп алып, қастерлеп Торғайларға тастандар! Мақсаты: Балаларға түскі астың, нанның маңыздылығы жайлы айту, тамақты тауысып жеуге үйрету. (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет).				
Күндізгі ұйқы	Тамақтан соң ауыздарын сумен шаюды қалыптастыру. Киім түймелерін, сырмаларын өздігінше ағыту. Киімдерін ұқыпты орындыққа іліп (немесе арнайы сөреге) қоюды, өз төсек орнын тауып жатуды үйрету. Ұйқы кезінде бала басына көрпені жауып, мұрнын жастыққа көміп тастамауын, жастықта баланың денесі емес, тек басы жатуын қадағалау. (өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ моториканы дамыту). Әлди Мақсаты: бала ағзасының физиологиялық тепе-теңдігін қалпына келтіру. Әлди, әлди, әлди-ай, Балалар ұйықтап жатыр. Төменгі төсекке, Балалар тыныш ұйықтайды, Мен ән саламын! Балалардың тыныш ұйықтауы үшін жайы баяу музыка тындау. «Әлди» Ж.Байырбекова (Музыка)				
Біртіндеп	Түскі ұйқыдан кейінгі сауықтыру шаралары (дене жаттығулары), ауа, су емшаралары, жалпақ табандылықты болдырмау				

ұйқыдан ояту, сауықтыру шаралары	үшін түйіршікті және жұмсақ жолақшалармен жүру (дене белсенділігі). «Әтеш» Музыка әуенімен әтеш бейнесіне еніп тәрбиеші кіреді: Ку - ка - ри - ку, ку - ка - ри - ку, ку - ка - ри - ку. Балапандарым кәне ұйқыдан тұрайық. Түс мезгілі, түс мезгілі. Балапандар ұйқыға кірісті. Балапандар көреді түсті, Ғажайып сиқырлы әлемді. Балалар ұйқыдан оянады. Тәрбиеші: Көзімізді ашайық, Бойымызды жазайық. Қолымызды созайық, Жаттығулар жасайық. Жалпы жетілдіру жаттығуы: 1. Балалар төсекте жатып, бастарын оңға, солға бұрады. 2. Балалар төсекте жатып, қолды екі жаққа созу, жұдырықтап жұму. 3. Балалар төсекте жатып, велосипед тебу. 4. Қолтырауын болып, бір қырынан төсек үстінде аяқ - қолды созу. 5. Балалар төсекте отырып, бір - біріне қарап сәлемдесу. Тәрбиеші: Балалар кәне шеңбер құрайық. Тыныс алу жаттығуы: Ку - ка - ру, ку - ка - ри – ку, ку - ка - ри - ку. Табанды шынықтыру массаждары: 1. «Балапандар серуенге шықты» шиқ - шиқ - шиқ. 2. Табанға арналған денсаулық кілемшелерімен жүру. 3. Ілгекті жолмен жүру. 4. Тастардың үстерімен жүру. 5. Кірпі тікенектеріне ұқсас төсеніштермен жүру. 6. Табандар арқылы жүру. Балалар енді беті - қолымызды жылы сумен жуып, сүлгімен сүртінейік. Балалар кәне жарты шеңберге тұрайық. Қол ұстасып тұрайық, Шеңберді біз құрайық. Көріскенше күн жақсы, Сау - саламат болайық.(дене шынықтыру). Киімдерін реттілікпен өздігінен киіну. Түймелерін қадау, сырмаларын сыру, аяқ киімдерін дұрыс киюді үйрету. Қыз балаларды шаштарын тарауға үйрету (өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ моториканы дамыту). Қолдарын жуу, құрғатып сүрту, сүлгіні өз орнына іліп қоюды үйрету Шомылған баланы,

	Аймалап алады. Сүртеді қолыңды, Сүртеді жоныңды. (мәдени-гигиеналық дағдылар).				
Бесін ас	Гигиеналық шараларды орындау (мәдени-гигиеналық дағдылар). Балалардың назарын тағамға аудару, мәдениетті тамақтануға баулу Ас мәзірімен таныстыру. Бір-біріне кедергі жасамай мәдениетті отыруға баулу, балалардың назарын тағамға аудару. «Бата айтып», «Ас қайтаруды» үйрету (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет).				
Балалардың дербес іс-әрекеті	"Әдемі моншақтар" Мақсаты: мыжылған қағазбен сурет салу. Сурет салудың жаңа әдісін үйрету, көркемдік экспериментке деген қызығушылықты арттыру, ұсақ моториканы дамыту. Материал: Газет, қағаз парақтары, түрлі-түсті бояулар. (Сурет салу) «Түлкі мен ешкі» ертегісі Мақсаты: дайын фигуралардан кескін жасауға үйрету: кара және жасыл, сары түймелерді дайын	Сырға" Мақсаты: Алақанмен сурет салу алақанның іздерін жасау және оларды белгілі бір кескінге (бетта) салу қабілетін жетілдіру. Қиялды, шығармашылықты дамыту. Баланың көркемдік талғамын тәрбиелеу. Материал: Түрлі-түсті қарындаштар, қағаз парақтары (Сурет салу) «Бауырсақ жолмен келеді» Мақсаты: Бауырсақ ертегісі туралы білімді бекіту. Дайын фигуралардан белгілі бір мазмұнды құрастыру қабілетін дамыту. Желіммен жұмыс істеу әдістерін бекіту.	"Алқа" Мақсаты: Әр түрлі шығармашылық қиялды дамыту. Балаларды жаңа бейнелер жасауға үйрету. Материал: Аяқталмаған өрнекті қағаз парақтары. (Сурет салу) «Үйшік» ертегісі Мақсаты: құстың бейнесін аппликацияға жеткізуге үйрету; бірнеше бөліктен тұратын затты бейнелеу; бөлшектерді кішірейту ретімен орналастыру. Материал: А4 картон, пирамида ойыншығы. (Жапсыру)	"Білезік" Мақсаты: Саусак кескіндемесі сурет салуға деген қызығушылықты дамытуды жалғастыру. Баланың жан дүниесінде эмоционалды жауап беру. Көркемдік қабылдауды дамыту. Материал: А4 парақтары, гуашь, щеткалар, төгілмейтін стаканدار, майлықтар, клеенкалар. (Сурет салу) «Бақбақ» Мақсаты: балаларды жыртылған қағаз техникасында жұмыс істеуге үйретуді жалғастыру. Контурдан шықпауға тырысып, мұқият жабыстыру. Материал: көк түсті А4 парақтары, өздігінен жабысатын қағаздан жасалған түрлі түсті жолақтар. (Жапсыру)	"Сақина" Мақсаты: сурет салу байқауды, көркемдік талғамды, экспрессивтілік құралдарын таба білуді дамыту. Материал: Қағаз парақтары, гуашь, басып шығаруға арналған текшелер. Жарма, штангалар, мыжылған қағаз, желім. (Сурет салу) «Қоңыраугүл» Мақсаты: Жыртылған қағаз техникасын қолдана отырып, жәндіктерді бейнелеуге үйрету. Материал: жәндіктердің графикалық бейнесі бар А4 парақтары, өздігінен жабысатын қағаздан жасалған түрлі түсті жолақтар. (Жапсыру)

	кескінге орналастыру. Шығармашылық қиялды дамыту. Дәлдікке тәрбиелеу. Материал: желім жаққыш, желім, майлықтар, үлгілер: сары шенберлер мен жолақ сәулелерінің үлгілері әр балаға. (Жапсыру)	Материал: желім жаққыш, желім, майлықтар (Жапсыру)			
Тәрбиеші мен баланың еркін қызметі	Балалардың қызығушылығын мақсатты ойын арқылы, танымдық зерттеушілік жұмыс, ойын, оқыту, еңбекке баулу арқылы дамыту <i>(оның ішінде өңірлік ерекшелікті ескерумен,)</i> Балалардың ойы мен идеяларын ескеру арқылы олардың қабілеттерін ашуға мүмкіндік беру. Сюжетті-рөлді ойын: «Пошташы» Мақсаты: пошташы мамандығы туралы мәлімет беру, ұлуkenдер еңбегіне құрметпен қарауға тәрбиелеу.				
Серуенге дайындық	Серуенге қызығушылықты арттыру. Балалардың реттілікпен киінуі, серуенге шығу, топтық ережелерді қайталау. «Киімді қалай киюге болады?» әңгіме Киімдердің тазалығын сақтау қажет. Киінгенде киімнің түймесінің дұрыс қадап, көйлектің шалбардың немесе юбканың ішіне салынғанын қадағалау керек. Шұлықтың, аяқ киімнің оң киілуіне баса назар аудару керек. <i>(Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет)</i>				
Серуен	Күннің екінші жартысындағы ауа-райы құбылыстары мен табиғат объектілерін бақылау <i>(қоршаған ортамен таныстыру)</i> Қимылды	Күннің екінші жартысындағы ауа-райы құбылыстары мен табиғат объектілерін бақылау <i>(қоршаған ортамен таныстыру)</i> Қимылды ойын: «Тасымақ» Бұл ойында 2 жерге	Күннің екінші жартысындағы ауа-райы құбылыстары мен табиғат объектілерін бақылау <i>(қоршаған ортамен таныстыру)</i> Қимылды ойын: «Ұялардағы балапан»	Күннің екінші жартысындағы ауа-райы құбылыстары мен табиғат объектілерін бақылау <i>(қоршаған ортамен таныстыру)</i> Қимылды ойын:«Жалаушаны тап» (қайда тығылғанын тап) Балалар бөлменің қабырғасынан жағалай	Күннің екінші жартысындағы ауа-райы құбылыстары мен табиғат объектілерін бақылау <i>(қоршаған ортамен таныстыру)</i> Қимылды ойын: «Қасқыр қақпан» Балалар екі топқа бөлініп үлкендер қақпа»

	ойын: «Ұйқыдағы аю» Бұл ойынға топ балалары 2-ге бөлініп қатысады. Ойын шарты: Топ ішіндегі бір баланы аю бетпердесін кигізіп орындыққа отырғызып қояды. Балалар орманда серуендеп келет жатып, ұйқыдағы аю көреді. Аю болса балалардың шуылынан (дыбысынан) оянып кетіп, балаларды қуа жөнеледі. Ұстап алған баланы өз мекеніне отырғызып қояды. Ойын қайта жалғаса береді. Керекті құралдар: Аю бетпердесі (дене шынықтыру)	ыдасқа су құйып қояды. сол суды қарсы бетке құйылған бос кесеге қасықтап екі адам тасыиды. Бұнда команда құрып ойнайды, әр командада үш адамнан болады. Ойынның шарты: сукөдергілерден аттап таситын адам суды төкпей-шашпай, тез тасуы керек, қай команда жеңіске жетсе, жүлдеге сол ие болады. (дене шынықтыру)	Алаңның немесе бөлменің әр шетінде 3-4 ұя жасалады. Құстар ұяларға орналасады. Тәрбиеші белгісі бойынша олар ұяларынан ұшып шығады да (кедергілерден аттап өтеді) алаңда ұшып жүреді. Тәрбиеші алаңның біресе ана жағында, біресе мына жағында құстар жем беріп тұрады: балалар жүресінен отырып, саусақтарының ұшымен тізесіін соғады (дән шоқып жеген болады). Бұдан кейін олар тағы аздап жүгіріп, ойнап жүреді, одан соң тәрбиеші: « Балапан құстар, ұяларыңа барыңдар», -дейді. Балалар, жүгіріп тағы да кедергілерден өтіп өздерінің ұяларына отырады. Ойын 4-5 рет қайталанатын. Қайталанған кезде жаңа қимылдар қосуға болады. Мысалы, шеңберден шығарда алдымен екі аяғымен секіріп өтіп,	ұзына-бойына немесе алаңның бір жағына отырады. Тәрбиеші балаларға жалаушаны көрсетеді де, оны жасыратынын айтады. Тәрбиеші балаларға (орындарынан тұрып, теріс қарауды ұсынады да жалаушаны жасырып: «Ал іздендер»-дейді. Балалар тығылған жалаушаны іздей бастайды. Жалаушаны кім бірінші болып тапса, ол ойын қайталанған кезде жалаушаны жасыру қуқығына ие болады. Жалаушаны балалар бірден таба алмайтындай етіп жасыру керек. Бірақ, егер балалар жалаушаны ұзақ уақыт таба алмаса, онда тәрбиеші жалауша тығылған жерге келіп, сол маңнан іздеуді ұсынады. Жалаушаны бала жасыратын кезде, оған дұрыс орын табуға көмектесу керек. Жалаушаны басқа нәрсемен ауыстыруға болады. (дене шынықтыру)	екіншісі «қасқырлар» болады. Үлкен топтағы балалар қол ұстаса шеңбер құра жүріп өлең айтады. Қасқыр түссе қораға, Ұстамас бола ма Қол ұстасып тұрайық Қасқыр қақпан құрайық Қане қақпан берік бол, Қасқырды тұр жолатпай Қасқыр, қасқыр келіп көр! Қақпан, қақпан берік бол - дегеннен кейін қолдарын жоғары көтереді, осы сәтте «қасқырлар» шеңбер тасасындағы «қой» қораға лап қояды. Егер ойын басқарушының «жап» деген сөзінен кейін барлығы тез қолдарын түсіріп, отыра қойса, ортада қалған «қасқырлар» қақпан» тобына қосылады. Ал өтіп кеткендері ойынды жалғастырады. (дене шынықтыру)

			одан кейін ұшуды ұсынуға болады. (дене шынықтыру)		
Серуеннен оралу	Балалардың киімін ретімен шешу, әндерді үйрену, жұмбақтарды шешу, дербес және ойын әрекеті				
Балалардың үйіне қайтуы	Балалардың жетістіктері туралы әңгімелесу, ата-аналардың балаларды тәрбиелеу мен дамыту бойынша сұрақтарына жауап беру, кеңес беру. Кеңес: «Баланың отбасы жағдайында танымдық және шығармашылық қабілеттерін дамыту»				

**Балалардың жаз мезгіліндегі өмірін және тәрбиесін ұйымдастыру циклограммасы
2023 жыл**

Мектепке дейінгі ұйым: «Ақбота» бөбекжайы» МКҚК

Топ: «Бәйшешек» ересек тобы

Балалардың жасы: 4 жастағы балалар

Жоспардың құрылу кезеңі: 28.08-31.08.2023 жыл

Күн тәртібінің кезеңдері	Дүйсенбі 28.08.2023	Сейсенбі 29.08.2023	Сәрсенбі	Бейсенбі 31.08.2023	
Ата-аналармен әңгімелесу Балаларды қабылдау	Ата-аналармен бала денсаулығы, баланың үйдегі және көшедегі күн тәртібі туралы әңгімелесу. Балаларды қабылдау: таңертеңгі сүзгі, балаларды жақсы көңіл-күймен қарсы алу. Балалар үшін қолайлы жағдай жасау, баланың бүгінгі көңіл – күйі туралы, оны не қызықтыратыны туралы әңгіме, жеке пікір білдіруге баулу Балалармен әңгіме: «Көңіл-күй» Міндеттері: Балаларға түрлі эмоционалдық жай-күйі бар жақын ересектер мен балалар туралы жағдайларды ұсыну. (сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет)				
Балалардың дербес іс-әрекеті (баяу қимылды ойындар, үстел үсті ойындары, бейнелеу әрекеті, эксперимент, кітаптар қарау және өзіне-өзі қызмет ету, тағы басқа іс-әрекеттер)	Перспективалық жоспарда қойылған міндеттерді іске асыру				
	Құрылыс ойыны: «Досымның портреті» (қағаздан) Міндеттері: әртүрлі көлемді заттарды құрастыруға үйрету, бүктеу тәсілі арқылы бірқатар күлкілі бейнені және сүйікті батырын құрастыру. Балалардың құрастыруға қызығушылығын ояту. Сөздік жұмыс: дос, достық, қағаздан құрастыру, Буратино. Құрал-жабдықтар: үлкен фланелеграф, конструктор бөлшектер жиынтығы. (Құрастыру)	Құрылыс ойыны: «Гараж қақпасы» (құрылыс материал). Міндеттері: балаларға гараж жасауға көрсету арқылы іс-әрекеттерді орындауға үйрету. Көру және есте сақтау арқылы тактильно – қозғалыс зерттеу нысанасын дамыту. Сөздік жұмыс: гараж қақпалар, жасыл, пластина. Жабдық: 4 дана еден құрылыс материалы (кірпіш), 1 дана пластиналар, жүк машиналары, гараж үлгісі, геометриялық денелер – текше, үшбұрышты призма, кірпіш; геометриялық фигуралар – шеңбер, шаршы, үшбұрыш. (Құрастыру)		Құрылыс ойыны: «Аюларға арналған жиһаз» (құрылыс материалы) Міндеттері: балаларды ғимаратты үлгі бойынша салуға, оны ұзарту әдісімен түрлендіруге, құрылыс бөлшектерін ажыратуға және атауға үйрету. Балалардың жиһаз бөлшектері және олардың мақсаты туралы түсініктерін нақтылау; балалардың жиһазды құрайтын бөліктер туралы білімдерін бекіту; жиһазды, бөлмені сипаттауға үйрету; Сөздік жұмыс: сөйлеу кезінде сөздерді белсендіру – құрылыс, текше, кірпіш, жиһаз. Жабдық: қуыршақ жиһазы,	

				"Жиһаз" сериясындағы тақырыптық суреттер, аю ойыншығы, "Үш аю" ертегісіндегі аюлар бейнеленген сурет. (Құрастыру)	
Танертенгі жаттығу	ТАҢҒЫ ГИМНАСТИКА КЕШЕНІ Сапқа тұру, жүру, жүгіру, жалпы дамытушы және тыныс алу жаттығулары. Мақсаты: баланың организмін «ояту», оны тиімді күйге келтіру, жан-жақты, бірақ бұлшықет жүйесіне орташа әсер ету, дененің белсенділігін арттыру, дұрыс қалыптың қалыптасуына ықпал ету. «Жалаушалармен» 1. Тік, түзу тұру. Жалаушалар иықта оң қолды жазумен басты сол жаққа бағыттау. Б.қ. кейін келесі жаққада осылай істеу. 2. Жалаушаларын кеуде тұсында жинақы ұстап, денені оңға 1-4 кейін солға 1-4 айналдыру. 3. Жалаушаларын алдарында ұстап, жоғары көтеруден артқа шалқайып кейін алға иіліп тізе бүгіп отырудан б.қ.к. 4. Арқаға жатып, қол мен аяқты біркелкі көтеруден, жалаушаларын башпайға тигізу. 5. Аяқты алшақ ашып отырып, оң кейін сол аяқ башпай жаққа иіліп жалаушаларын тигізу. Тізені көтермеуге тырысу. 6. Жалаушаларын төмен, денені тік ұстап, қос аяқтан алшақ аяққа ауысып секіру сәтінде жалаушаны көтеру жоғары. Түсірген сәт б.қ.к. Кезектестіріп жәй жүру. (Дене шынықтыру)				
Таңғы ас	Гигиеналық шаралар: Мақсаты: мәдени-гигиеналық дағдыларды қалыптастыру: өздігінен жуыну, тамақтану алдында, дәретхананы пайдаланғаннан кейін қолды сабынмен жуу. Көркем сөз: Біз білеміз, білеміз, иә, иә, Су қайда шашырайды. Шығыңыз, су ханшайымы, Біз жуынуға келдік! Біз көңілді, Қолымызды жуамыз! Тамақтану Көркем сөз:	Гигиеналық шаралар: Таңғы ас алдында қолдарын жуу, қолды сұрту және орамалды орнына ілу. Көркем сөз: Дымқылдап күнде сен, Қолыңды сүйкесең. Кетіп кір-ыласың, Тап-таза боласың. Тамақтану Көркем сөз: Орындық туралы. Мен орындықты алдымда алып жүремін! Ол, әдемі, менің орындығым. Мен оларды мықтап ұстаймын,		Гигиеналық шаралар: Таңғы ас алдында қолдарын жуу, қолды сұрту және орамалды орнына ілу. Көркем сөз: Дымқылдап күнде сен, Қолыңды сүйкесең. Кетіп кір-ыласың, Тап-таза боласың. Тамақтану Көркем сөз: Бізде қасық бар, сиқырлы кішкентай! Бізде қасық бар, сиқырлы кішкентай! Тәрелкеде тамақ, із қалдырмайды! Біздің қасықты нұқыңыз, Барлық ботқаны алыңыз!	

	Біздің балабақшада – кішкентай үстелдер. Үстелге отырамыз-картопты жейміз! (өз орнын білу, дұрыс отыру, ас ішу құралдарын дұрыс ұстау, тамақтану мәдениетін қалыптастыру, тамақ ішкенде сөйлемей, тамақтанып болғаннан кейін алғыс айту) (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет).	Барлығына орындықтарымды көрсетемін! (өз орнын білу, дұрыс отыру, ас ішу құралдарын дұрыс ұстау, тамақтану мәдениетін қалыптастыру, тамақ ішкенде сөйлемей, тамақтанып болғаннан кейін алғыс айту) (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет).		(өз орнын білу, дұрыс отыру, ас ішу құралдарын дұрыс ұстау, тамақтану мәдениетін қалыптастыру, тамақ ішкенде сөйлемей, тамақтанып болғаннан кейін алғыс айту) (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет).	
Ұйымдастырылған іс-әрекетке дайындық	Балалар әсерлерімен бөлісу, жаңалықтарды білу, бірлескен жоспарларды, мәселелерді талқылау, қызығушылықтары бойынша әрекет түрін таңдау, ережелер туралы келісу және т. б. Ұйымдастырылған іс-әрекет тақырыбына сай жұмбақтар жасыру. Жаттаған такпакты есіне түсіріп, қайталап айту. (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет).				
	Санамақ «Балықтар» Бес сүйкімді кішкентай балық Өзенде айналып өту, (қолдар бір-біріне басылған, сәл дөңгелектелген; өзгермелі қозғалыстар ауа арқылы орындалады) Үлкен шегеленген Құмдағы бөрене, (қолдардың орналасуы бірдей, оларды екі жаққа бұрамыз) Ал балық: «Мұнда сүңгу оңай!» (қолдардың жағдайы бірдей, ауада сүңгу қозғалысы жасалады) Екіншісі:	«Жануарлар» саусақ жаттығуы Енді сендерге айтамыз (саусақтарыңды жұдырыққа түйіп, ашыңдар) Күшіктер мен аналар туралы: (әр атқа саусақтарыңды бұғу) Мысықта әдемі марғаулар бар, Итте тентек күшіктер бар, Сиырдың бұзаулары бар. Қоянның қорқақ қояндары бар, Ал анамның тентек балалары бар. (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет)		«Құстар» саусақ жаттығуы Тоқылдақтар қатты сыбырдайды, Бұлбұлдар ән айту үшін шықты (біз саусақтарымызды «тұмсықша» бүктейміз, оларды айналдырамыз). Күн таңертең шығады Жерді жылыту үшін (қолдар «шелекті» білдіреді, қолымызды басымыздың үстінен көтеріп, шелекті ашыңыз, күн сияқты, алақанның қабырғалары басылған күйде қалады). Күн таңертең шығады Жерді жылыту үшін (қозғалыстар бірдей). Ағындар төмен қарай ағады Барлық қарлар жоғалып кетті (біз ағынды ағындарға	

	«Бірақ мұнда терең» (қолымызды екі жаққа сермеу). Үшіншісі: «Сонымен мен ұйықтағым келеді!» (қолдардың жағдайы бірдей, бір қолдың сыртқы жағын айналдырамыз). Төртінші болды Аздап мұздатыңыз (қолымызбен дірілді бейнелейміз). Бесінші: «Міне, қолтырауын! (Қолдардың жағдайы бірдей, біз қолтырауынның ашылатын және жабылатын аузына еліктейміз). Тез жүзіп кетіңіз Жұтпау үшін! «(Қолдар қайтадан жабық, біз жүзетін балықтарға еліктейміз). (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет)			еліктейміз - қолдар алақанды төмен қаратып, саусақтарды біріктіріп, жоғарыдан төменге қарай тегіс толқын тәрізді қимылдар жасаймыз). Ал сары шөптің астынан (қолдар қайтадан «шелекті» білдіреді) Гүл қазірдің өзінде өсіп келеді ... («шелек» ашылады, щеткалар жабық күйде қалады, саусақтар жайылып, жартылай бүгілген) Ал сары шөптің астынан Гүл қазірдің өзінде өсіп келеді ... (бірдей қимылдар) Қоңырау ашылды (қолдар шынтаққа тіреледі, саусақтар жұдырыққа түйіледі) Көлеңкеде, ормандар бар жерде (біртіндеп жұдырық түйіліп, қоңырау кесесін құрайды), Динг-динг, ақырын айтады (біз қоңырауды «динг-динг» деп айта саламыз), Динг дин, көктем келе жатыр. Динг-динг, ақырын ән айту, Динг дин, жаз келе жатыр. (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет)	
Мектепке дейінгі ұйымның кестесі бойынша ұйымдастырылған іс-әрекет	Дидактикалық ойын: «Планеталарды дұрыс орналастыр» Мақсаты: негізгі планеталар туралы білімді бекіту. Материалдар: әр түрлі ұзындықтағы	Дене шынықтыру (Спорт нұсқаушысының жоспары бойынша) Дидактикалық ойын: «Пайдалы-пайдалы емес»		Музыка «Кәне, қызық ойын бар» Музыка тыңдау: «Мәшине» К. Қуатбаев, Т. Тұяқбаев. Ән айту: «Кәне, қызық ойын бар» (эстон халық әуені, сөзін	

	ленталармен тігілген белбеу (9 дана). Планеталар бейнеленген қалпақшалар. Бұл планетада осындай жылу бар, ол жерде болу қауіпті, достар. Біздің ең ыстық планетамыз қай жерде орналасқан? (Меркурий, өйткені ол күнге ең жақын). Ал бұл планета суық қорқынышты болды, Мен оны күн сәулесімен жылы ұстамадым. - Бұл қандай планета? (Плутон, өйткені ол Күннен барлық планеталардан алыс және өлшемі бойынша барлық планеталардан кіші). "Плутон" қалпақшасы бар бала №9 ең ұзын таспаны алады. Бұл бәрімізге қымбат планета. Бізге ... планетасы өмір сыйлады (барлығы: Жер) - жер планетасы қандай орбитада айналады? Біздің планета күннен қай жерде орналасқан? (3-ші). "Жер" қалпақшасындағы бала №3 лентадан алынады. Екі планета Жер планетасына жақын. Досым, олардың есімдерін тез атаңыз. (Венера және Марс). "Венера" және "Марс" қалпақ киген балалар сәйкесінше 2 және 4	Мақсаты: пайдалы және зиянды өнімдер ұғымдарын бекіту. Материалдар: өнімдер бейнеленген карталар. Ойын барысы: пайдалы нәрсені бір үстелге, ал пайдалы емес нәрсені бір үстелге қойыңыз. Пайдалы: геркулес, айран, пияз, сәбіз, алма, қырыққабат, күнбағыс майы, алмұрт және т. б. Пайдалы емес: чипсы, майлы ет, шоколад, торт, "фанта" және т. б. (Қоршаған ортамен таныстыру) «Досыма мерекеге сыйлық» Еркін тақырып Мақсаты: балаларды затты мүсіндеуге үйрету. Бөлшектерді бір-біріне мықтап басу арқылы байланыстыруды үйрену. Ермексазды алақанның дөңгелек және түзу қозғалыстарымен айналдыруға жаттығу. Материал: клеенкалар, ермексаз, стектер, майлықтар. (Мүсіндеу)		жазған Ю. Энтин, ауд. И. Сапарбай). «Ойыншықтар» И. Нүсіпбаев, Н. Әлімқұлов. Музыкалық-ырғақтық қозғалыстар: «Бөбектер биі» К. Қуатбаев. «Жай және жылдам» Е. Хасанғалиев, А. Асылбек Дидактикалық ойын: "Қандай дануар не жейді?" Мақсаты: Балалардың жануарлардың тамағы туралы идеяларын бекіту. Ойын барысы. Балалар сөмкеден алады: сәбіз, қырыққабат, таңқурай, конус, астық, сұлы және т.б. оны атайды және осы тамақты қай жануар жейтінін есіне алады. (Қоршаған ортамен таныстыру) «Ермексаз алқабына саяхат» еркін тақырып Мақсаты: Саяхат туралы әңгімелесіп, ермексаздан әртүрлі пішіндер жасату. Қызығушылығын ояту, шығармашылық қабілетін дамыту. Материал: клеенкалар, ермексаз, стектер, майлықтар. (Мүсіндеу)	

	орбитаны алады. Бұл планета өзін мақтан тұтады, өйткені ол ең үлкен болып саналады. - Бұл қандай планета? Ол қандай орбитада? (Юпитер, орбита №5). "Юпитер" қалпақшасындағы бала №5 орынды алады. Планета сақиналармен қоршалған және бұл бәрінен өзгеше болды. (Сатурн) бала - "Сатурн" №6 орбитаны алады. Ал жасыл түсті қандай планеталар? (Уран) сәйкес "Нептун" қалпақшасындағы бала №8 орбитаны алады. Барлық балалар өз орындарын алып, "Күннің"айналасында айнала бастайды. Планеталардың дөңгелек биі айналады. Әрқайсысының өлшемі мен түсі әртүрлі. Әрқайсысы үшін жол анықталған. Бірақ жер бетінде ғана әлем өмірмен қоныстанған. (Қоршаған ортамен таныстыру) «Айна мен тарақ» Мақсаты: балаларды әртүрлі мөлшердегі заттарды мүсіндеуге үйретуді жалғастыру.				

	Мүсіндеу қабілетін мұқият бекіту. Материал: клеенкалар, ермексаз, стектер, майлықтар. (Мүсіндеу)				
Серуенге дайындық	Өз-өзіне қызмет көрсету дағдыларын қалыптастыру. Киінудің бірізділік алгоритмін бекіту. Бір-біріне көмек көрсету (<i>тәрбиешінің және белсенді балалардың көмегі</i>), серуенге мотивация (<i>мазмұны, проблемалық жағдаяттар</i>), көркем сөзбен ынталандыру (<i>мақал-мәтелдер, жаңылпаздар, жұмбақтар, өлеңдер</i>). Көтеріңкі көңіл-күй сыйлау.				
Серуен	1) Балалардың денсаулығын нығайту, қимыл-қозғалыс белсенділіктерін арттыру (<i>қимылды дидактикалық ойындар, ережелері бар қимылды ойындар, ойын жаттығулары, жарыстар, ұлттық ойындар және басқа</i>). Көтеріңкі көңіл-күй сыйлау. Балалардың танымдық қызығушылықтарын дамыту. Мақсатты серуендер, танымдық әңгімелер, бақылаулар, табиғатты бақылау тәсілдерін көрсету, сенсорлық бақшадағы тәжірибелер. Балалардың шынайы өмірді көркем-эстетикалық қабылдауын қалыптастыру. Аумақтық кеңістікте немесе оның сыртында табиғатты тамашалау. Сенсорлық бақшада тірі және өлі табиғат нысандарын, табиғат құбылыстарын бақылау. Балалардың дербес шығармашылық әрекетіне мүмкіндік беру. 2) Еңбекке баулу үшін балабақша ауласында баланың қызығушылығын оятатын кеңістік құру. Балаға ересектердің еңбек етуін бақылату және оларға көмектесуге, бірлесіп жұмыс істеуге тарту. Балалардың ойын, идеясын жүзеге асыру. Серуенге алып шыққан заттарымен ойнату. 3) Музыка жетекшісі мен дене шынықтыру нұсқаушының жоспары бойынша жүргізілетін шаралар немесе бірлескен жұмыстар.				
	Бақылау: Желді бақылау Ауа қозғалысы жөнінде бастапқы түсініктемені нығайту; желдің қалай құрылуы жөніндегі мәліметтерді толықтыру: жер қызады, жерден ауа қызады, одан әрі жоғарлайды, ал суық ауа оның орнын басады, содан соң жел тұрады. Желдің нашар, күшті жақтарын ажырата білуге үйрету; қандай белгілері бойынша желдің күштілігін анықтау қажет екенін түсіндіре білу;	Аспанды бақылау Бақылау Балаларға аспанның әсемдігін көруге үйрету; қадағалау барысында бұлтты ажырата білу, аспан бұлтты, бұлтсыз екенін айту керек. Табиғатта судың ауыспалы айналымы жөнінде түсініктемені толықтыру және бекіту; ең бастысы желдің бұлтты қалай қалыптастыратынын жөнінде түсініктеме беру. Бұлттың қозғалысы және өзгерісі жөнінде бақылағанда қадағалауды дамыту. Ашық		Кемпірқосақты бақылау Бақылау Көкжиектегі әр түрлі иінге-кемпірқосаққа көңіл бөлу керек; кемпірқосақтың қалай құралатынын түсіндіріп толықтыру керек (аспан төңірегінде қарама қарсы орналасқан күннің көзі жауынның пердесін жарқыратқанда); кемпірқосақты қарастыру, түрін атау, иіннысанды формасы бар екенін	

ағаш қозғалса күшті жел, шөп тербелсе әлсіз жел. Жазғы желді қысқы желмен салыстыра білуге үйрету. Табиғатқа қызығушылықты, қадағалауды дамыту. (Қоршаған ортамен таныстыру) Көркем сөз Жұмбақ: Қанаты жоқ – ұшады, Аяғы жоқ – қонады.(Жел) Тақпақ жаттайық: Желдет, желдет! Баласын жылат, Жетіқара дауылдат! Тайтерісін қалтырат, Өрісін құлат, Науа-астауын жылтырат! (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет) Қимылды ойын: «Қол ұстасып жүру» Белгі бойынша ортаға қозғалуға, екі шеңбер құра білуге үйрету(орталар қарама қарсы жаққа айналады, қолдарын ұстамай бір жағына) Ұжымдық сезімге тәрбиелеу. (Дене шынықтыру) Еңбек іс-әрекеті «Үй өсімдігін отырғызу»	аспанда бұлтты байқау жеңілірек, оның баяу қозғалатынын, бірте- бірте көбейіп, өзінің түрін өзгертетінін,мақтаға ұқсайтын массаға айналатынын, немесе, керісінше,азайып және еритінін атап өтуге болады. Табиғаттың әсемдігін тамашалауға тәрбиелеу. (Қоршаған ортамен таныстыру) Жұмбақ: Көзі жасты – жылауық, келе жатыр бір алып. Жабырқаса, жылайды, жадыраса құлайды. (Бұлт) Тақпақ: -Ақсың, сұрсың, қарасың, Қайда қалқып барасың? -Жерге нөсер төгемін, Өссін гүлдер, көп егін! -Гүл-гүл жайнап өсер көк, Нөсерлетсең, нөсерлет. (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет) Қимылды ойын «Дөңгелек лапта» Екі топқа бөліне білуге үйрету, ойыншыларға допты лақтыру, ойын тәртібін сақтай отырып (сызықты баспай). Қозғалыс координациясын дамыту. (Дене шынықтыру)	атау.Көңіл блуін және талғампаздығын дамыту. (Қоршаған ортамен таныстыру) Жұмбақ: Жаңбыр жуды жерімді, Көкте өрмек керілді. (Кемпіркосақ) Тақпақ: Кемпіркосақ. С.Оспанов Қызыл-жасыл, Дөңгелек Кемпіркосақ көрген ек. Бұлтқа апарар көпірдей Тұра қалған ол кенет. Қандай ғажап? Керемет! Өрмелейік деген ек. Қайда кетті апыр-ау?.. Ғайып болды ол кенет. (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет) Қимылды ойын «Кім алысқа секіреді?» Ұзындыққа орнынан секіруді нығайту; жарысқа қызығушылығын дамыту. Жолдастарының сәттілігіне қуану. (Дене шынықтыру) Еңбек іс-әрекеті Бөлімшеде ағып кетуді тазарту Өз бастамасымен балаларды үлкендерге

	Үй өсімдігін отырғызуға қатысу. Жұмыс аяқталған соң жұмыс орнын өз бетінше жинауға үйрету. Дидактикалық ойындар. Тәжірибе және эксперименттер «Ойлан, асықпа» Тәрбиеші тапсырмасы бойынша сөз табу. «Күннің көзі» сөзіне- айқын, ыстық,жарық...; «аспан» сөзіне- бұлт,көгілдір,жанбыр сәйке келетін сөз табу. Тапсырма. Су бойынша желдің күштілігін анықтау. Өзіндік іс-әрекеті. Ойында балалардың өз бетінше бір бірімен араласа білуін, өзінің іс әрекетімен қылығын білдіруге, өз пікірінде тұруға, құрдасының ұсынысымен келісе алмайтынын көрсетуге үйрету.	Еңбек іс-әрекеті Атыз арасындағы шөптерді отау және жинау Атыз маңайындағы жолдарды өз бетінше тәртіпке келтіру, тазалықты сақтау. Дидактикалық ойындар. Тәжірибе және эксперименттер «Не жөнінде айтылады?» Сипатты белгісі бойынша табиғат құбылысын шеше білу(жарқырайды, аспан, бұлыңғыр найзағай ойнайды). Өзіндік іс-әрекеті Балаларды өз бетінше ойын тақырыбын таңдауға, қоршаған ортаның жағымды жақтарын қадағалау кезінде алынған тәжірибе кезіндегі сюжетін дамытуға үйрету. Ойынның бірыңғай сюжетінде бейнеленген, әр түрлі қайнар көздерінен алынған білімдерін ұштастыруға үйрету.		бөлімшедегі ағып кетуді тазарту кезінде көмектесуге үйрету; орнына өз бетінше еңбек құралдарын жинау. Дидактикалық ойындар. Тәжірибе және эксперименттер«Болады - болмайды» Жанды және жансыз табиғат өзгерісі жөнінде, әр маусым жөнінде біріктірілген түсініктемені қалыптастыруды жалғастыру. Эксперимент. Кемпіркосақтың құрылуы. Күннің көзіне арқамен тұрып, суды бүркіп шашу. Қорытынды. Кемпіркосақ күннің көзі жауын пердесін жарқыратқанда, ал адам қарама қарсы жағында болғанда құрылады. Өзіндік іс-әрекеті Ойынның ұйымдастырушылық мерзімінде (ойын барысында және қажеттілігі кезінде) рөлмен байланысты , балаларға бірбеттілік қатынастар мағынасын бөлуге көмектесу, бір - біріне көмектесуге талаптану, ілтипаттық	

				білдіру, күтпеген жағдайдан алып шығу, қиыншылықтарды жеңу сияқты ойын рөлдеріне бейімдеу.	
Серуеннен оралу	Балалардың реттілікпен шешінуі, жұмбақтар шешу, өлеңдер, әндер жаңылтпаштар, санамақтар және т.б. жаттау Киімді белгілі бір тәртіппен шешу және кию дағдыларын үйрету: - Түймелерді ретумен ағытамыз. - Көйлек, шалбарды шешеміз, ақырын іліп қоямыз. - Көйлекті шешіп, оны шалбарға, шортиға қосып іліп қоямыз. - Аяқ киімді шешіп, екінші аяқ киімді киеміз. - Колготкаларды шешіп, көйлекке қосып іліп қоямыз. (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет).				
Түскі ас	Гигиеналық шаралар: Түскі ас алдында гигиеналық шараларды орындау: қолды дұрыс жуу, өз орамалының орнын білу, қолды дұрыс сүрту, орамалды ілу көркем сөз қолдану: «Сылдырлайды мөлдір су, Мөлдір суға қолыңды жу» Кезекшілердің жұмысы: (асхана құралдарын, майлықтарды үстелге қою) Тамақтану (өз орнын білу, дұрыс отыру, асхана құралдарын дұрыс ұстай білу, ұқыпты тамақтану, сөйлеспеу, алғыс айту) (мәдени-гигиеналық дағдылар, өзіне-өзі қызмет ету, еңбек әрекеті) Нан туралы тақпақ Нан қиқымын шашпандар, Жерде жатса баспандар Теріп алып, қастерлеп Торғайларға тастандар! Мақсаты: Балаларға түскі астың, нанның маңыздылығы жайлы айту, тамақты тауысып жеуге үйрету. (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет).				
Күндізгі ұйқы	Тамақтан соң ауыздарын сумен шаюды қалыптастыру. Киім түймелерін, сырмаларын өздігінше ағыту. Киімдерін ұқыпты орындыққа іліп (немесе арнайы сөреге) қоюды, өз төсек орнын тауып жатуды үйрету. Ұйқы кезінде бала басына көрпені жауып, мұрнын жастыққа көміп тастамауын, жастықта баланың денесі емес, тек басы жатуын қадағалау. (өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ моториканы дамыту). Әлди Мақсаты: бала ағзасының физиологиялық тепе-теңдігін қалпына келтіру. Әлди, әлди, әлди-ай, Балалар ұйықтап жатыр. Төменгі төсекке,				

	Балалар тыныш ұйықтайды, Мен ән саламын! Балалардың тыныш ұйықтауы үшін жайы баяу музыка тыңдау. «Әлди» Ж.Байырбекова (Музыка)				
Біртіндеп ұйқыдан ояту, сауықтыру шаралары	Түскі ұйқыдан кейінгі сауықтыру шаралары (дене жаттығулары), ауа, су емшаралары, жалпақ табандылықты болдырмау үшін түйіршікті және жұмсақ жолақшалармен жүру (дене белсенділігі). Төсекте жатып жасайтын жаттығулар (2-3 минут) Созылу. Б.қ. арқада жатып қолымызды денеміздің бойымен қойып оң қолымызды сол аяғымызды жоғары көтеріп, түсіреміз. Қол аяғымызды ауыстырып қайталаймыз (3- 4 рет) Төрт аяқтап тұрып шынтаққа тіреліп алақанымызбен иегімізді ұстап оң аяғымызды созу, сол аяғымызды созу, (3- 4 рет) 2. Майтабанның алдын алу. (2 минут) Арнай жолдармен жүру, дымқыл жолмен жүру. Орындыққы отырып арнайы шұлықтарын киіп жүру. Отырып табанымызды сипалау. 3. Арқанын қалпын сақтауға арналған жаттығулар. (2 минут) Ойын: Тербеледе ағаштар екі қолымызды жоғары көтеріп оңға солға еңкею. Жаңбар жауды қолымызды жоғары көтеріп шапалақтау. Жапырақтар жерге түсті тіземізді бүкпей еденге қолымызды тигізу. 4. Демалу жаттығулары Жел соқты уууу уууу уууу Жапырақтар желмен ұшты шшш шшш шшшш 5. Тамақ ауруларын алдын алу Фито шаймен тамағымызды шаю, ішу.(дене шынықтыру). Киімдерін реттілікпен өздігінен киіну. Түймелерін қадау, сырмаларын сыру, аяқ киімдерін дұрыс киюді үйрету. Қыз балаларды шаштарын тарауға үйрету (өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ моториканы дамыту). Қолдарын жуу, құрғатып сүрту, сүлгіні өз орнына іліп қоюды үйрету Шомылған баланы, Аймалап алады. Сүртеді қолыңды, Сүртеді жоныңды. (мәдени-гигиеналық дағдылар).				
Бесін ас	Гигиеналық шараларды орындау (мәдени-гигиеналық дағдылар). Балалардың назарын тағамға аудару, мәдениетті тамақтануға баулу Ас мәзірімен таныстыру. Бір-біріне кедергі жасамай мәдениетті отыруға баулу, балалардың назарын тағамға аудару. «Бата айтып», «Ас қайтаруды» үйрету (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет).				
Балалардың дербес іс-әрекеті	«Қаздар балапандарымен» Мақсаты: Бояудың дұрыс әдістерін үйрете отырып, үйректің суретін үлгіге қарап салуды үйрету,	«Сиқырлы ел-су асты патшалығы» Мақсаты: алақанмен сурет салу. Бейнені жеткізуге үйрету, түстерді араластыру жұмысын жалғастыру.		«Жұлдызды аспан» Мақсаты: Трафарет көбік резенке басып шығару; шашырау бояуларды араластыру, шашырату және трафарет басып	

	контурдан шықпай, жоғарыдан төменге немесе солдан оңға қарай щеткамен сызу. Түс сезімін, эстетикалық қабылдауды дамыту. Материал: гуашь, майлықтар, клеенкалар графикалық бейнесі бар А4 парақтары. (Сурет салу) "Менің отбасым" Мақсаты: дайын фигуралардан кескін жасауға үйрету: бір шеңбер және бірнеше түзу жолақтар. Шығармашылық қиялды дамыту. Дәлдікке тәрбиелеу. Материал: желім жаққыш, желім, майлықтар, үлгілер: сары шеңберлер мен жолақ сәулелерінің үлгілері әр балаға. (Жапсыру)	Материал: Дөңгелек пішінді қағаз парақтары (табақтар); гуашь. (Сурет салу) «Ағаштағы үкілер» Мақсаты: Дайын фигуралардан белгілі бір мазмұнды құрастыру қабілетін дамыту. Желіммен жұмыс істеу әдістерін бекіту. Материал: желім жаққыш, желім, майлықтар, үлгілер: бағдаршам мен бағананың тікбұрышты контурының графикалық кескінімен шеңберлер қызыл, сары және жасыл түсті (Жапсыру)		шығару арқылы жұлдызды аспан бейнесін жасауға үйрету. Түсті қабылдауды дамыту. Осы әдістердің көмегімен сурет салуда жаттығу. Материал: Сурет салуға арналған қағаз парақтары, көк гуашь, қылшықтар, қылшықтарға арналған стендтер, су құтылары, паралон. (Сурет салу) «Қорқақ қоян соқпақ жолмен секіріп келеді» Мақсаты: Геометриялық фигуралар туралы білімдерін бекіту (үшбұрыш, шеңбер, шаршы, тіктөртбұрыш, сопақ), Балаларға түстерді атауға үйрету. Геометриялық фигуралардың жазықтықтағы орнын анықтау қабілетін нығайту Материал: көк түсті А4 парақтары, өздігінен жабысатын қағаздан жасалған түрлі түсті жолақтар. (Жапсыру)	

Тәрбиеші мен баланың еркін қызметі	Балалардың қызығушылықтарын мақсатты ойын арқылы, танымдық-зерттеушілік жұмыс, музыкалық-көркем образ, қимыл-қозғалыс, коммуникативтік байланыс, оқыту, еңбекке баулу арқылы дамыту <i>(оның ішінде өңірлік ерекшелікті ескерумен)</i>. Балалардың ойы мен идеяларын ескеру арқылы олардың қабілеттерін ашуға мүмкіндік беру. «Кеме» картотека №4 Мақсаты: Адамдардың әр түрлі мамандықтары туралы балалардың білімдерін жетілдіру, ойынға деген қызығушылықтарын арттыру. Қажетті атрибуттар: ағаштан жасалынған кеменің макеті, руль, капитанның қалпағы, балықтар..				
Серуенге дайындық	Серуенге қызығушылықты арттыру. Балалардың реттілікпен киінуі, серуенге шығу, топтық ережелерді қайталау. «Киімді қалай киюге болады?» әңгіме Киімдердің тазалығын сақтау қажет. Киінгенде киімнің түймесінің дұрыс қадап, көйлектің шалбардың немесе юбканың ішіне салынғанын қадағалау керек. Шұлықтың, аяқ киімнің оң киілуіне баса назар аудару керек. <i>(Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет)</i>				
Серуен	Күннің екінші жартысындағы ауа-райы құбылыстары мен табиғат объектілерін бақылау <i>(қоршаған ортамен таныстыру)</i> Қимылды ойын: «Бақшада» Үлкен шеңбер сызылады. Ол-бақша, оның ішінде шеткеректе орындықта күзетші отырады. Шеңбердің екінші жағында екі орындықтың үстінде таяқ қойылады-бұл бақшаның қоршауы. Балалар таяқ астынан еңбектеп өтіп, « баққа» кіреді. Жаксы-ау қауын жинаған, Жаксы-ау қарбыз жинаған. Бәрінен де дұрысы, Үлкеннің сөзін тыңдаған, - деп қауын, қарбыз жиып	Күннің екінші жартысындағы ауа-райы құбылыстары мен табиғат объектілерін бақылау <i>(қоршаған ортамен таныстыру)</i> Қимылды ойын: «Кептерді қуып жет» Мақсаты: Балалардың денсаулыққа, ойынға деген құштарлықтарын дамыту, балалардың дене қимылдарын, бұлшық еттерін жетілдіру, ойын арқылы көңіл-күйлерін көтеру. Ептілікке, шапшаңдыққа, қызыға ойнауға баулу, ойынға деген қызығушылықтарын, белсенділіктерін арттыру. Балаларды ұжымда ойнай алуға тәрбиелеу. Ойынның шарты: Ойынды 15-20 бала ойнайды. Жерге шеңбер сызылады. Ортаға		Күннің екінші жартысындағы ауа-райы құбылыстары мен табиғат объектілерін бақылау <i>(қоршаған ортамен таныстыру)</i> Қимылды ойын: «Аяғымызбен жер тебеміз» Ойнаушылар қимылдаған кезде, көршісіне тимейтіндей қашықтықта дөңгеленіп тұрады. Тәрбиеші балалармен бірге тексті жай, тәптіштеп айтып тұрады. Балаларға өлеңде айтылған қимылдарды істеуге мүмкіндік береді. Аяқпенен тарсылдатып билейміз, Қолды соғып, басымызды иеміз. Қолымызды түсіреміз, Қолымызды ұсынамыз. Осы сөздермен балалар біріне-бірі қол беріп,	

	жүреді. Бір кезде «күзетші» келіп «қарақтарым көмектеріңе рахмет»-дейді. Балалар қайтадан таяқтың астынан еңбектеп өтіп, үйлеріне келеді. (дене шынықтыру)	тәрбиеші таңдаған бала-мысық тұрады, ал қалған балалар шеңберді айнала кептерлер болып тұрады, мысық ұйықтайды. Кептерлер шеңберді айналып жүріп, дөңдерді шоқиды, мысық оянып кептерлерді куады. Қай кептерді ұстап алса, сол бала айыппұл ретінде өлең – тақпақ айтады. (дене шынықтыру)		дөңгеленіп тұрады. Одан кейін былай деп жалғастырады: Ал, шығайық сайланып Жүгірейік айналып Аз уақыт өткеннен кейін тәрбиеші: «Токта»-дейді. Бәрі тоқтайды. Одан кейін ойын қайталанады.(дене шынықтыру)	
Серуеннен оралу	Балалардың киімін ретімен шешу, әндерді үйрену, жұмбақтарды шешу, дербес және ойын әрекеті				
Балалардың үйіне қайтуы	Балалардың жетістіктері туралы әңгімелесу, ата-аналардың балаларды тәрбиелеу мен дамыту бойынша сұрақтарына жауап беру, кеңес беру. Кеңес: «Баланың отбасы жағдайында танымдық және шығармашылық қабілеттерін дамыту»				

ТӨЛЕБИ АУДАНЫНЫҢ АДАМИ ӘЛЕУЕТТІ ДАМУ БӨЛІМІНІҢ «АҚБОТА БӨБЕКЖАЙЫ» МКҚК

**«КҮНШУАҚ» ОРТАҢҒЫ ТОБЫНЫҢ
2022-2023 ОҚУ ЖЫЛЫНА АРНАЛҒАН
САУЫҚТЫРУ-ШЫНЫҚТЫРУ ШАРАЛАРЫНЫҢ
ПЕРСПЕКТИВАЛЫҚ ЖОСПАРЫ**

Дайындаған тәрбиешілер; Дүйсебаева Э, Омарова С.

БЕКІТЕМІН:
Телеби ауданының адами
элеуетті дамыту бөлiмiнiң
«Ақбота» бөбөкжайы ИҚКК-ның
менгерушісі Ж.М. Паялиева

**«КҮНШУАҚ» ОРТАҢҒЫ ТОБЫНЫҢ 2022-2023ОҚУ ЖЫЛЫНА АРНАЛҒАН
САУЫҚТЫРУ-ШЫНЫҚТЫРУ ШАРАЛАРЫНЫҢ
ПЕРСПЕКТИВАЛЫҚ ЖОСПАРЫ
01.06 - 31.08. 2023 ЖЫЛ**

Мақсаты: Балалардың денсаулығын жақсарту және нығайту, жазда балалардың танымдық, шығармашылық қабілеттерін дамыту.

Міндеттері:

- Балалардың өмірі мен денсаулығын қорғау, ауру мен жарақаттануды болдырмауға жағдай жасау.
- Балалардың дене тәрбиесін жетілдіруге және дамытуға, мектепке дейінгі жастағы балалардың еркіндігін, бастамашылдығын, қызығушылығы мен танымдық белсенділігін дамытуға бағытталған шаралар жүйесін іске асыру.
- Балаларды тәрбиелеу және сауықтыру бойынша ата-аналарға педагогикалық және медициналық білім беруді жүзеге асыру.
- Жазда балабақша аумағын абаттандыруға ата-аналардың көмегін, ата-аналардың (заңды өкілдердің) бастамасын қолдауды ұйымдастыру.
- Жаңа оқу жылының басталуына дайындық.

Күтілетін нәтиже:

1. Балалардың денсаулығын нығаяды, сырқаттанушылық азаяды.
2. Балалар экологиялық мәдениетке дағдыланады.
3. Қоршаған орта туралы жаңа білім мен әсер алады.
4. Жаңа оқу жылына сапалы дайындық болады.
5. Тәрбиеленушілердің, тәрбиешілердің және ата-аналардың (заңды өкілдерінің) қажеттіліктері мен мүдделерін ескере отырып, балабақша аумағын абаттандыру жұмыстары жүргізіледі.

Түрлері	Ұйымдастырушарттары			
	Өтілетінорны	Мерзімі	Ұзақтығы (мин.)	Жауаптылар
Таңғыжаттығу	Таза ауада, топта (ауарайынабайланысты)	Күнделіктітамақтаналд ын	5	Тәрбиешілер
Денешынықтыруұйымдастырылғаноқуқызметі	Таза ауада, топта (ауарайынабайланысты)	Аптасына2рет,ең аз оқшауланғансағатішін де (жылубасталғанғадейін немесеолтөмендегенне нкейін)	10-15	Спорт нұсқаушысы

Қимылдыойындар: желілік, жарыстар;халықтық спорттық, ұлттықойындары	Таза ауада	күнделікті, ең аз оқшауланғансағатішін де	7-15.	Тәрбиешілер
Қимылдыжаттығулар: дамытужаттығуларыұсақмоторикалықдағдылар, ырғақтықозғалыстар, назараударужәнеқимылдардыүйлестіружаттығулары, тепе-теңдікжаттығулары, көзбұлшықеттерінжандандыруғаарналғанжаттығулар, гимнастика босаңсыту, дұрысқалыпқалыптастыружаттығулары, аяқтыңдоғасынқалыптастыружаттығулары.	Таза ауада	күнделікті	8	Тәрбиешілер
Спорт түрлері, спорттықжаттығулар: скутерменжүру, велосипед, футбол, бадминтон.	Таза ауада	Күнделікті 1 сағаттанартықкүшсалмау	10	Тәрбиешілер
Ұйқыдантұраралдындасергітужаттығуы («Ұйқыкетті, тұрукерек: қолды, аяқтарымыздысозамыз, керілеміз»)	Жатынбөлмесінде	Күнделіктіұйқыданкейін	3-5	Тәрбиешілер
Шынықтырушаралары: салқынсуменжуыну, жалаңаяқжүру, ауаваннасы	Шынықтырушараларыныңерекшелігінескереотырып	Күнделіктіұйқыданкейін	СанПин талаптарымен келісілгентүрде	Тәрбиешілер
Күнтәртібібойыншажекежұмыс	Жеке жұмысталаптарыбойынша	Күнделікті	3-7	Тәрбиешілер
Мерекелік шаралар, ойын-сауықтар	Таза ауада	Аптасына 1 рет	15-20	Тәрбиешілер, музыка жетекшісі
Ас мәзірінесәйкесдәруменге бай шырындар, жемістер.	Асханада	Күнделікті	Маусым-шілде-тамыз	Медбике
Ұйымдастырылғанжұмыс				
Балалардыңұқаулықтарментаныстыру:			Жазбойы	Тәрбиешілер
- Жарақаттанудыңалдыналу				
-Балабақшааумағынашыққанкездемінез-құлықкерезжелерінсақтау;				
-табиғаттағы, ауылдыңкөшелеріндегі, судағымінез-құлықкерезжелерінсақтау.				
Ата-аналарменжұмыс				
Шаралар			Уақыты	Жауаптылар
Педагогикалыққамқоршылық: Балаларыбалабақшағакелмегенотбасыларға бару.			Маусым-тамыз	Тәрбиешілер
Топтағыата-аналарбұрышынбезендіру:				Тәрбиешілер

- жазмезгіліндегі күн тәртібі; - экологиялық тәрбие бойынша «Сіз, бала және табиғат» кеңес; Кеңестер: - «Бала және күн» - «Кенелерден сақ болыңыз!» - «Улы өсімдіктер» - «Өткіріше қаурулары»	Маусым-шілде-тамыз	
Жаңадан келген балалардың ата-аналарына ақпарат: - «Балабақша жағдайына бейімделу» ақпараттық мәлімет.	Маусым Шілде	Тәрбиешілер
Ата-аналардың топтың жөндеу жұмыстарына, көгалдандыруына көмектесіп, қатысуы,	Жаз бойы	Тәрбиешілер
Бақылау		
Шаралар	Уақыты	Жауаптылар
Денсаулық жағдайы: таңертең балаларды қабылдау, балалардың күні бойы денсаулық жағдайы	Үнемі	Тәрбиешілер, Медбике
Киімдері мен аяқ киімдерінің болуы: Баланың жас ерекшелігіне және ауа райына байланысты киімдерінің сай болуы.	Үнемі	Тәрбиешілер
Серуен: серуен талпаптарына сай өтілуі (ұзақтығы, балалардың киімі, қозғалыс белсенділігі); мазмұны және шығарылған материалдардың жағдайы	Маусым	Тәрбиешілер

2023 жылының жазғы сауықтыру бағдарламасы негізінде ұйымдастырылған іс-әрекеттің перспективалық жоспары

Білім беру ұйымы: «Ақбота» бөбекжай» МКҚК

Топ: «Күншуақ» ортаңғы тобы

Балалардың жасы: 3 жастағы балалар

Жоспардың құрылу кезеңі: маусым айы, 2022-2023 оқу жылы

Айы	Ұйымдастырылған іс-әрекет	Ұйымдастырылған іс-әрекеттің міндеттері
Маусым	Денешынықтыру	Мәдени-гигиеналық дағдыларды қалыптастыру. - Мәдени-гигиеналық дағдыларды жетілдіру, тамақтану, жуыну кезінде қарапайым мінез- құлық дағдыларын қалыптастыру. - Балаларды сыртқы келбетін бақылауға үйрету; сабынды дұрыс қолдануды, қолды, бетті, құлақты тазалап жууды, жуынғаннан кейін құрғатып сүртуді, орамалды орнына ілуді, тарақты және қол орамалды пайдалануды үйрету. Өзіне-өзі қызмет көрсету дағдылары. Өзіне-өзі қызмет көрсетуге деген ұмтылысын қолдау: белгілі реттілікпен киінуге және шешінуге, тісті тазалауға, ұқыптылыққа, киіміндегі олқылықтарды байқауға, оларды ересектің көмегімен немесе өз бетінше реттеуге, ас ішу құралдарын орнымен қолдануға баулу. Салауатты өмір салты дағдыларын қалыптастыру. -Адамның денсаулығына пайдалы (көгөністер, жемістер, сүт өнімдері) және зиянды тағамдар (тәттілер, бәліштер, тәтті газдалған сусындар) туралы бастапқы түсініктерді қалыптастыру. - Дене белсенділігі (таңертеңгі жаттығу, шынықтыру, спорттық және қимылды ойындар) мен ұйқының пайдасы туралы түсінік қалыптастыру. - Дене мүшелері мен ағза жүйесін нығайтатын жаттығулармен таныстыру. -Өзінің денсаулық жағдайы туралы ересектерге айту, науқастанған кезде дәрігерге қаралып, емделу қажеттігін білу. Сауықтыру-шынықтыру шаралары. Балалардың денсаулығын және жергілікті жағдайларды ескере отырып, табиғи факторлар: ауа, күн, суды пайдалана отырып, шынықтыру шараларының кешенін жүзеге асыру. Балаларды үй-жайда жеңіл киіммен жүруге үйрету. Күн тәртібіне сәйкес олардың таза ауада болу ұзақтығын қамтамасыз ету. Серуенде қимылды ойындар мен дене жаттығуларына қатысуға қызығушылықты арттыру. Шынықтыру шараларын жүргізуде балалардың денсаулық жағдайын ескере отырып, жеке тәсілді жүзеге асыру. Шынықтыру шараларын жүргізу, жаттығулар мен массаж жасау.

	Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет	-балаларды өз бетінше сөйлеуге үйрету; -түрлі балалар әрекетінде балалардың бір-бірімен сөйлесуіне жағдай жасау; -әрбір баланың қызығушылығына мән беру, сұрақтарына жауап беру, жеке сөйлесу; -дидактикалық және дамытушы ойындарды, жаттығуларды қолдану арқылы сөздік қорды байыту; -қарым-қатынас мәдениетіне, көркем қабылдау мен эстетикалық талғамға тәрбиелеу; -балалар әдебиетіне, театр әлеміне қызығушылықты қалыптастыру. Суреттерді, заттарды қарастыруда, тірі және өлі табиғат нысандарын бақылау кезінде, шығармаларды тыңдағаннан, мультфильмдер, ертегілер көргеннен кейін балаларды алған әсерлерімен бөлісуге, өз ойын айтуға үйрету. - Ересектердің сөзін тыңдау және түсіну, сөйлеу әдебінің тиісті формаларын дұрыс қолдану, ересектермен диалог құру, берілген сұрақтарды тыңдау және толық жауап беру. - Кейіпкерлерді сипаттау үшін дауыс ырғағының мәнерлі қарапайым тәсілдерін қолдану, таныс ертегілерді ойнауға және сахналауға ынталандыру, қызығушылығын ояту. Кітаптарға қызығушылықты ояту. Таныс кітаптардағы суреттерді балалармен бірге қарастыру, оларға суреттердің мазмұны туралы эмоционалды түрде айту, балалардың пікірлерін тыңдау. - Ересектермен бірге ертегілерді, қарапайым көріністерді ойнауға, бірлескен ойындарға қатысуға ықпал ету, онда жеке репликаларды, кейіпкерлердің эмоционалды образын беруге баулу. - Балаларды тақпақтар мен шағын өлеңдерді жатқа айтуға үйрету.
	Қоршаған ортамен таныстыру	- балаларды қоршаған ортадағы заттардың атауларымен және олардың міндеттерімен таныстыру, таныс заттарды ажыратуға үйрету; -еңбектің нәтижесіне құрметпен қарауға тәрбиелеу, көмек көрсету ниеттерін қолдау; тірі және өлі табиғат туралы білімдерін байыту; -табиғатта қауіпсіздікті сақтау (саңырауқұлақтар мен жидектер жемеу, жануарларға тиіспеу); -құммен, сумен, қармен, ұсақ заттармен ойындарда қауіпсіз әрекет ету дағдыларын қалыптастыру (оларды ауызға алмау, құмды шашпау, заттарды құлаққа, мұрынға тықпау); -табиғатқа сүйіспеншілікке және қамқорлық жасауға баулу.
	Құрастыру	-Құрастырған құрылыспен сюжетті ойыншықтарды қолданып ойнату. -Ұжымдық құрылыс жасауға баулу, алдын ала келісе отырып, құрылыс бөліктерін жеке дайындау, өздерінің құрастырған бұйымдарын біріктіре отырып, дайын болған құрылыспен бірге ойнату. -Құрастыруда бөлшектерді орналастыру және кірпіштерді қалау, пластиналарды тік бағытта және көлденең орналастыру тәсілдерін қолдану, ірі және ұсақ құрылыс материалдарынан, үлгі бойынша, ойдан құрастыру.
	Сурет салу	-Бір заттың немесе түрлі заттардың суретін салуды қайталай отырып, қарапайым сюжеттік композициялар жасауға үйрету, тұтас қағаз парағына бейнені орналастыру, қызыл, сары, жасыл, көк, қара, ақ негізгі түстер мен олардың реңктерін (қызғылт, көгілдір, сұр) қолдану. -Құмға таяқшалармен, асфальтқа бормен, өз бетінше ойдан сурет салуға мүмкіндік беру. -Сурет салуда қауіпсіздікті сақтауға, ұқыптылыққа баулу.
	Мүсіндеу	-Бірнеше бөліктерді қосу, қысу, біріктіру арқылы өсімдіктерді және жануарларды мүсіндеу дағдыларын

		калыптастыру. -Мүсіндеу тәсілдерін қолдана отырып, өзіне ұнаған бұйымдарды мүсіндеу, оларды таяқшамен безендіру. -Жеке жұмыстарын ұжымдық композицияларға біріктіру дағдыларын қалыптастыру. -Мүсіндеу барысында қауіпсіздікті сақтауға, ұқыпты болуға баулу.
	Жапсыру	-Желімдеудің техникасын үйрету: желімді қылқаламға, мұқият жағып алу, жаймадағы дайын үлгіге жағу, желімнің қалдықтарын сүртуге майлықты қолдану. -Заттардың пішіні мен олардың түсі туралы білімді бекіту. Жапсыруда табиғи материалдарды және қағазды түрлендіру әдістерін (жырту, умаждау, бүктеу, қатпарлау) қолдану. -Балаларды ересектер дайындаған ірі және ұсақ элементтерді қағаз бетіне орналастыру және жапсыру арқылы ұжымдық композиция құрастыруға баулу. - Жапсыру барысында қауіпсіздік техникасы ережелерін сақтауға, ұқыпты болуға баулу.
	Музыка	Музыканы эмоционалды көңіл-күймен қабылдауға баулу. Музыка тыңдау. Музыкалық шығарманы соңына дейін тыңдауға, музыканың сипатын түсінуге, музыкалық шығарманың неше бөлімнен тұратынын білуге және ажыратуға үйрету. Музыкалық-ырғақтық қозғалыстар. Музыкамен жүру мен жүгіруді ырғақты орындау, шеңбер бойымен бірінің артынан бірі жүру және шашырап жүруге үйрету. Музыканың басталуы мен аяқталуына сәйкес қимылдарды орындау, қимылдарды өз бетінше бастау және аяқтау. Би қимылдарын орындау сапасын жақсарту: кезек-кезек екі аяқпен және бір аяқпен секіру. Заттармен және заттарсыз музыкалық шығарманың қарқыны мен сипатына сәйкес бір-бірден, жұлпын ырғақты қимылдар орындау.

2023 жылының жазғы сауықтыру бағдарламасы негізінде ұйымдастырылған іс-әрекеттің перспективалық жоспары

Білім беру ұйымы: «Ақбота» бөбекжай» МКҚК

Топ: «Күншуақ» ортаңғы тобы

Балалардың жасы: 3 жастағы балалар

Жоспардың құрылу кезеңі: шілде айы, 2022-2023 оқу жылы.

Айы	Ұйымдастырылған іс-әрекет	Ұйымдастырылған іс-әрекеттің міндеттері
Маусым	Денешынықтыру	Мәдени-гигиеналық дағдыларды қалыптастыру. - Мәдени-гигиеналық дағдыларды жетілдіру, тамақтану, жуыну кезінде қарапайым мінез-құлық дағдыларын қалыптастыру. Салауатты өмір салты дағдыларын қалыптастыру.

		- Дене белсенділігі (таңертеңгі жаттығу, шынықтыру, спорттық және қимылды ойындар) мен ұйқының пайдасы туралы түсінік қалыптастыру. - Дене мүшелері мен ағза жүйесін нығайтатын жаттығулармен таныстыру. -Өзінің денсаулық жағдайы туралы ересектерге айту, науқастанған кезде дәрігерге қаралып, емделу қажеттігін білу. Сауықтыру-шынықтыру шаралары. Балалардың денсаулығын және жергілікті жағдайларды ескере отырып, табиғи факторлар: ауа, күн, суды пайдалана отырып, шынықтыру шараларының кешенін жүзеге асыру. Балаларды үй-жайда жеңіл киіммен жүруге үйрету. Күн тәртібіне сәйкес олардың таза ауада болу ұзақтығын қамтамасыз ету. Серуенде қимылды ойындар мен дене жаттығуларына қатысуға қызығушылықты арттыру.
	Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет	-балаларды өз бетінше сөйлеуге үйрету; -түрлі балалар әрекетінде балалардың бір-бірімен сөйлесуіне жағдай жасау; -әрбір баланың қызығушылығына мән беру, сұрақтарына жауап беру, жеке сөйлесу; -дидактикалық және дамытушы ойындарды, жаттығуларды қолдану арқылы сөздік қорды байыту -қарым-қатынас мәдениетіне, көркем қабылдау мен эстетикалық талғамға тәрбиелеу; Балалардың сөздік қорын ойындар мен ойын жаттығулары арқылы кеңейту, сөздік қорды заттардың сапасы мен қасиеттерін білдіретін, заттарды жалпы (ойыншықтар, киім, аяқ киім, ыдыс, жиһаз) және ерекше белгілері бойынша жалпылаушы сөздермен байыту, қарама-қарсы мағынадағы сөздерді - антонимдерді енгізу. Суреттерді, заттарды қарастыруда, тірі және өлі табиғат нысандарын бақылау кезінде, шығармаларды тыңдағаннан, мультфильмдер, ертегілер көргеннен кейін балаларды алған әсерлерімен бөлісуге, өз ойын айтуға үйрету.
		Балалармен кейіпкерлердің әрекеттері мен олардың әрекеттерінің салдарын талқылау. Оқылған шығармадан ең қызықты, мәнерлі үзінділерді қайталау, балаларға сөздер мен қарапайым сөз тіркестерін қайталап айтуға мүмкіндік беру. Ересектермен бірге ертегілерді, қарапайым көріністерді ойнауға, бірлескен ойындарға қатысуға ықпал ету, онда жеке репликаларды, кейіпкерлердің эмоционалды образын беруге баулу.
	Қоршаған ортамен таныстыру	-балаларды қоршаған ортадағы заттардың атауларымен және олардың міндеттерімен таныстыру, таныс заттарды ажыратуға үйрету; -табиғатта қауіпсіздікті сақтау (саңырауқұлақтар мен жидектер жемеу, жануарларға тиіспеу); -құммен, сумен, қармен, ұсақ заттармен ойындарда қауіпсіз әрекет ету дағдыларын қалыптастыру (оларды ауызға алмау, құмды шашпау, заттарды құлаққа, мұрынға тықпау);
	Құрастыру	-Құрастырған құрылыспен сюжетті ойыншықтарды қолданып ойнату. -Құрастыруда бөлшектерді орналастыру және кірпіштерді қалау, пластиналарды тік бағытта және көлденең орналастыру тәсілдерін қолдану, ірі және ұсақ құрылыс материалдарынан, үлгі бойынша, ойдан құрастыру.
	Сурет салу	-Бір заттың немесе түрлі заттардың суретін салуды қайталай отырып, қарапайым сюжеттік композициялар

		жасауға үйрету, тұтас қағаз парағына бейнені орналастыру, қызыл, сары, жасыл, көк, қара, ақ негізгі түстер мен олардың реңктерін (қызғылт, көгілдір, сұр) қолдану. -Құмға таяқшалармен, асфальтқа бормен, өз бетінше ойдан сурет салуға мүмкіндік беру. -Сурет салуда қауіпсіздікті сақтауға, ұқыптылыққа баулу.
	Мүсіндеу	-Бірнеше бөліктерді қосу, қысу, біріктіру арқылы өсімдіктерді және жануарларды мүсіндеу дағдыларын қалыптастыру. -Мүсіндеу барысында қауіпсіздікті сақтауға, ұқыпты болуға баулу.
	Жапсыру	-Желімдеудің техникасын үйрету: желімді қылқаламға, мұқият жағып алу, жаймадағы дайын үлгіге жағу, желімнің қалдықтарын сүртуге майлықты қолдану. Жапсыруда табиғи материалдарды және қағазды түрлендіру әдістерін (жырту, уағдау, бүктеу, қатпарлау) қолдану. -Балаларды ересектер дайындаған ірі және ұсақ элементтерді қағаз бетіне орналастыру және жапсыру арқылы ұжымдық композиция құрастыруға баулу.
	Музыка	Музыканы эмоционалды көңіл-күймен қабылдауға баулу. Музыкалық жанрлар: ән, би, маршпентаныстыру. Музыкалық шығарманы соңына дейін тыңдауға, музыканың сипатын түсінуге, музыкалық шығарманың неше бөлімнен тұратынын білуге және ажыратуға үйрету. Музыкалық-ырғақтық қозғалыстар. Музыкамен жүру мен жүгіруді ырғақты орындау, шеңбер бойымен бірінің артынан бірі жүру және шашырап жүруге үйрету. Музыканың басталуы мен аяқталуына сәйкес қимылдарды орындау, қимылдарды өз бетінше бастау және аяқтау. Би қимылдарын орындау сапасын жақсарту: кезек-кезек екі аяқпен және бір аяқпен секіру. Заттармен және заттарсыз музыкалық шығарманың қарқыны мен сипатына сәйкес бір-бірден, жұппен ырғақты қимылдар орындау.

2023 жылының жазғы сауықтыру бағдарламасы негізінде ұйымдастырылған іс-әрекеттің перспективалық жоспары

Білім беру ұйымы: «Ақбота» бөбекжай» МКҚК

Топ: «Күншуақ» ортаңғы тобы

Балалардың жасы: 3 жастағы балалар

Жоспардың құрылу кезеңі: тамыз айы, 2022-2023 оқу жылы.

Айы	Ұйымдастырылған іс-әрекет	Ұйымдастырылған іс-әрекеттің міндеттері
Маусым	Денешынықтыру	- қимылдарды белсенді орындауды дамыту және қимылдарды үйлестіру, - дене жаттығуларына қызығушылыққа баулу; - денсаулықты нығайтуға ықпал ететін дене сапаларын: ептілік пен шапшаңдықты дамыту; - құрдастарымен қимылды ойындарды бірге ойнауға, өзара оң қарымқатынас жасауға баулу; - спорттық жабдықтарды қолдануда қауіпсіздікті қамтамасыз ету. - Мәдени-гигиеналық дағдыларды жетілдіру, тамақтану, жуыну кезінде қарапайым мінез- құлық дағдыларын қалыптастыру. - Балаларды сыртқы келбетін бақылауға үйрету; сабынды дұрыс қолдануды, қолды, бетті, құлақты тазалап жууды, жуынғаннан кейін құрғатып сүртуді, орамалды орнына ілуді, тарақты және қол орамалды пайдалануды үйрету. Балалардың денсаулығын және жергілікті жағдайларды ескере отырып, табиғи факторлар: ауа, күн, суды пайдалана отырып, шынықтыру шараларының кешенін жүзеге асыру. Балаларды үй-жайда жеңіл киіммен жүруге үйрету. Күн тәртібіне сәйкес олардың таза ауада болу ұзақтығын қамтамасыз ету.
	Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет	-балаларды өз бетінше сөйлеуге үйрету; -түрлі балалар әрекетінде балалардың бір-бірімен сөйлесуіне жағдай жасау; -әрбір баланың қызығушылығына мән беру, сұрақтарына жауап беру, жеке сөйлесу; -дидактикалық және дамытушы ойындарды, жаттығуларды қолдану арқылы сөздік қорды байыту; Суреттерді, заттарды қарастыруда, тірі және өлі табиғат нысандарын бақылау кезінде, шығармаларды тыңдағаннан, мультфильмдер, ертегілер көргеннен кейін балаларды алған әсерлерімен бөлісуге, өз ойын айтуға үйрету. Ересектермен бірге ертегілерді, қарапайым көріністерді ойнауға, бірлескен ойындарға қатысуға ықпал ету, онда жеке репликаларды, кейіпкерлердің эмоционалды образын беруге баулу. Балаларды тақпақтар мен шағын өлеңдерді жатқа айтуға үйрету.
	Қоршаған ортамен таныстыру	- балаларды қоршаған ортадағы заттардың атауларымен және олардың міндеттерімен таныстыру, таныс заттарды ажыратуға үйрету; -құммен, сумен, ұсақ заттармен ойындарда қауіпсіз әрекет ету дағдыларын қалыптастыру (оларды ауызға

		салмау, құмды шашпау, заттарды құлаққа, мұрынға тықпау); -табиғатқа сүйіспеншілікке және қамқорлық жасауға баулу.
	Құрастыру	-Құрастырған құрылыспен сюжетті ойыншықтарды қолданып ойнату. -Ұжымдық құрылыс жасауға баулу, алдын ала келісе отырып, құрылыс бөліктерін жеке дайындау, өздерінің құрастырған бұйымдарын біріктіре отырып, дайын болған құрылыспен бірге ойнату. -Құрастыруда бөлшектерді орналастыру және кірпіштерді қалау, пластиналарды тік бағытта және көлденең орналастыру тәсілдерін қолдану, ірі және ұсақ құрылыс материалдарынан, үлгі бойынша, ойдан құрастыру. -Ойнап болғаннан кейін бөлшектерді жинауға, қауіпсіздік техникасы ережелерін сақтауға, ұқыптылыққа баулу.
	Сурет салу	-Бір заттың немесе түрлі заттардың суретін салуды қайталай отырып, қарапайым сюжеттік композициялар жасауға үйрету, тұтас қағаз парағына бейнені орналастыру, қызыл, сары, жасыл, көк, қара, ақ негізгі түстер мен олардың реңктерін (қызылт, көгілдір, сұр) қолдану. -Қазақ ою-өрнектерінің қарапайым элементтерін қайталап салуға баулу. -Құмға таяқшалармен, асфальтқа бормен, өз бетінше ойдан сурет салуға мүмкіндік беру. -Сурет салуда қауіпсіздікті сақтауға, ұқыптылыққа баулу.
	Мүсіндеу	-Бірнеше бөліктерді қосу, қысу, біріктіру арқылы өсімдіктерді және жануарларды мүсіндеу дағдыларын қалыптастыру. -Қазақ халқының әшекей бұйымдарымен (білезік, жүзік, балдақ, сырға, тұмар) таныстыру. -Мүсіндеу тәсілдерін қолдана отырып, өзіне ұнаған бұйымдарды мүсіндеу, оларды таяқшамен безендіру. -Жеке жұмыстарын ұжымдық композицияларға біріктіру дағдыларын қалыптастыру. -Мүсіндеу барысында қауіпсіздікті сақтауға, ұқыпты болуға баулу.
	Жапсыру	-Желімдеудің техникасын үйрету: желімді қылқаламға, мұқият жағып алу, жаймадағы дайын үлгіге жағу, желімнің қалдықтарын сүртуге майлықты қолдану. - Қазақ халқының ұлттық ыдыс-аяқтарымен, тұрмыстық заттарымен таныстыру. -Ұнаған дайын заттардың пішіндерін қазақ оюларының қарапайым элементтерімен безендіру. -Заттардың пішіні мен олардың түсі туралы білімді бекіту. Жапсыруда табиғи материалдарды және қағазды түрлендіру әдістерін (жырту, умаждау, бүктеу, қатпарлау) қолдану. -Балаларды ересектер дайындаған ірі және ұсақ элементтерді қағаз бетіне орналастыру және жапсыру арқылы ұжымдық композиция құрастыруға баулу. -Геометриялық фигуралардың (дөңгелек, шаршы, үшбұрыш) ортасына, бұрыштарына дайын ою-өрнектерді жапсыру арқылы киіз, кілем, көрпе, алаша орамал жасау. - Жапсыру барысында қауіпсіздік техникасы ережелерін сақтауға, ұқыпты болуға баулу.
	Музыка	Музыканы эмоционалды көңіл-күймен қабылдауға баулу. Музыкалық жанрлар: ән, би, маршпентаныстыру. Музыка тыңдау. Музыкалық шығарманы соңына дейін тыңдауға, музыканың сипатын түсінуге, музыкалық шығарманың неше бөлімнен тұратынын білуге және ажыратуға үйрету.

		Музыкалық-ырғақтық қозғалыстар. Музыкамен жүру мен жүгіруді ырғақты орындау, шеңбер бойымен бірінің артынан бірі жүру және шашырап жүруге үйрету. Музыканың басталуы мен аяқталуына сәйкес қимылдарды орындау, қимылдарды өз бетінше бастау және аяқтау. Би қимылдарын орындау сапасын жақсарту: кезек-кезек екі аяқпен және бір аяқпен секіру. Заттармен және заттарсыз музыкалық шығарманың қарқыны мен сипатына сәйкес бір-бірден, жұппен ырғақты қимылдар орындау.

ТӨЛЕБИ АУДАНЫНЫҢ АДАМИ ӘЛЕУЕТТІ ДАМУ БӨЛІМІНІҢ «АҚБОТА БӨБЕКЖАЙЫ» МКҚК

**«КҮНШУАҚ» ОРТАҢҒЫ ТОБЫНЫҢ
2022-2023 ОҚУ ЖЫЛЫНА АРНАЛҒАН
БАЛАЛАРДЫҢ ЖАЗ МЕЗГІЛІНДЕГІ ӨМІРІН ЖӘНЕ ТӘРБИЕСІН
ҰЙЫМДАСТЫРУ ЦИКЛОГРАММАСЫ**

Дайындаған: тәрбиешілер; ДүйсебаеваӘ, ОмароваС.

БЕКІТЕМІН:
Төлеби ауданының адами
әлеуетті дамыту бөлімінің
«Ақбота» бөбекжайы МКҚК-ның
менгерушісі *Ж.М. Ниялиева*

Балалардың жаз мезгіліндегі өмірін және тәрбиесін ұйымдастыру циклограммасы

2023 жыл

Мектепке дейінгі ұйым: «Ақбота» бөбекжайы» МКҚК

Топ: «Күншуақ» ортаңғы тобы

Балалардың жасы: 3 жастағы балалар

Жоспардың құрылу кезеңі: 01.06-02.06.2023 жыл

				Бейсенбі 01.06.2023	Жұма 02.06.2023
Ата-аналармен әңгімелесу Балаларды қабылдау	Ата-аналармен бала денсаулығы, баланың үйдегі және көшедегі күн тәртібі туралы әңгімелесу. Балаларды қабылдау: таңертеңгі сүзгі, балаларды жақсы көңіл-күймен қарсы алу. Балалар үшін қолайлы жағдай жасау, баланың бүгінгі көңіл – күйі туралы, оны не қызықтыратыны туралы әңгіме, жеке пікір білдіруге баулу «Амандасу әдебі» Мақсаты: Құрбыларымен «Қалың қалай, досым?» сұрақтары аясында диалог құра алуға машықтандыру, байланыстырып сөйлеуге үйрету. Сөрелеріне сыртқы киімдерін дұрыс қоюға әдеттендіру. (сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет)				
Балалардың дербес іс-әрекеті (баяу қимылды ойындар, үстел үсті ойындары, бейнелеу әрекеті, эксперимент, кітаптар қарау және өзіне-өзі қызмет ету, тағы басқа іс- әрекеттер)	Перспективалық жоспарда қойылған міндеттерді іске асыру				
				Құрылыс ойыны: "Геометриялық фигуралар" Мақсаты: балаларды негізгі геометриялық фигуралармен таныстыру. Материал: геометриялық фигуралардан үй, шырша, күн және т.б. бейнеленген карталар. Ойын барысы. Суреттермен сөйлескеннен кейін баладан шаршыны	Құрылыс ойыны: "Фигураны тауып, ата" Мақсаты: балаларды геометриялық фигураларды білуге үйрету. Материал: геометриялық фигуралар бейнеленген карталар. Ойын барысы. Балаға

				(үшбұрыш, шеңбер, тіктөртбұрыш) алдымен жақтаудағы көрсетуді сұрау, содан кейін фигураны, содан кейін қарындашпен нүктелі сызықтармен оны қалған екеуінен бейнеленген фигураларды құрастыру, ерекшелеп, сол суретті содан кейін суретті бояу. Жұмыс бояуды ұсыну. Ол білетін барысында баламен жиі қайталау: "доп фигураларды және бояу дөңгелек, терезе төртбұрышты..." үшін таңдаған түсін атауды сұрау. (Құрастыру)
Таңертенгі жаттығу	ТАҢҒЫ ГИМНАСТИКА КЕШЕНІ Сапқа тұру, жүру, жүгіру, жалпы дамытушы және тыныс алу жаттығулары. Мақсаты: баланың организмін «ояту», оны тиімді күйге келтіру, жан-жақты, бірақ бұлшықет жүйесіне орташа әсер ету, дененің белсенділігін арттыру, дұрыс қалыптың қалыптасуына ықпал ету. Затсыз Қолды белге қойып басты/1-4/ оңға, солға, алға, артқа. Б.қ.: түзу тұру, аяқтың арасын сәл ашу, қолды түсіру. Қолды ақырын саусақтарды айқастырып алға созу, сол күйі артқа, бастан жоғары және иіліп төмен қарай. Б.қ.:аяқты айқастырып еденге отыру, қол белде. Оңға иілу, бастапқы қалыпқа келу. Дәл солай сол жақпен істеу Б.қ.: аяқты алшақ ашып еденде отыру,оң кейін сол жақ башпайларға кезекпен барудан б.қ қолды белге қою. Б.қ.: арқаға жату, қолды созып қою. Екі жақ аяқты түзу жоғары көтеру, бастапқы қалыпқа келу түсіріп. Еденде алақанға тіреліп, аяқты кезекпен алға жылжыту, жылдам екпінде Жоғары аяқ ұшына көтерілумен, терең дем алып. Төмен иілумен демді шығару.Жәй жүру. (Дене шынықтыру)			
Таңғы ас			Гигиеналық шаралар: Таңғы ас алдында қолдарын жуу, қолды сүрту және орамалды орнына ілу. Көркем сөз: Су-су бетімді жу. (сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет) Тамақтану (өз орнын білу, дұрыс отыру, ас ішу құралдарын дұрыс ұстау, тамақтану мәдениетін қалыптастыру, тамақ	Гигиеналық шаралар: Таңғы ас алдында қолдарын жуу, қолды сүрту және орамалды орнына ілу. Көркем сөз: Дымқылдап күнде сен, Қолыңды сүйкесең. Кетіп кір-ыласың, Тап-таза боласың. (сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет) Тамақтану (өз орнын білу, дұрыс отыру, ас ішу құралдарын дұрыс ұстау, тамақтану мәдениетін

				ішкенде сөйлемей, тамақтанып болғаннан кейін алғыс айту)	қалыптастыру, тамақ ішкенде сөйлемей, тамақтанып болғаннан кейін алғыс айту)
Ұйымдастырылған іс-әрекетке дайындық	Балалар әсерлерімен бөлісу, жаңалықтарды білу, бірлескен жоспарларды, мәселелерді талқылау, қызығушылықтары бойынша әрекет түрін таңдау, ережелер туралы келісу және т. б. Ұйымдастырылған іс әрекет тақырыбына сай жұмбақтар жасыру. Жаттаған тақпақты есіне түсіріп, қайталап айту.				
				«Салат» саусақ ойыны. Сәбізді алып тазалаймыз, (оң қолды жұдырыққа түйіп, сол қолдың алақанына ысқылайды) Үккішпен үгіп майдалаймыз, (екі қолды жұдырыққа түйіп кеудеге ұстап, жоғары-төмен қозғайды) Қанттан сеуіп дәмдейміз, (саусақтардың ұшымен қант себеді) Міне дайын нәр тағам (екі қолын алдына жайып көрсетеді) Дәруменге байыған. (алақанымен іштерін сипалап, тойғандықтарын көрсетеді) (сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет) "Көрікті жаз" Мақсаты: балалардың ермексазбен мүсіндеуге деген қызығушылығын қалыптастыру - қолдың жалпы және ұсақ моторикасын дамытуға ықпал ету; - балалардың қиялын және шығармашылық қабілеттерін	«Достық» жаттығуы Біздің топта ұлдар мен қыздар өзара дос. (қолдың саусақтары өзара бірігеді) Кішкентай саусақтар біз сенімен достасамыз, (екі қолдың саусақтарын бір- біріне тигізу) Бір, екі, үш, төрт, бес, (шынашақтан бастап, саусақтарды кезекпен бір- біріне тигізу) Қайтадан санауды бастаймыз. Бір, екі, үш, төрт, бес, Енді санауды аяқтадық. (қолды төмен түсіреміз, демалтамыз). (сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет) "Шалғында" Мақсаты: Әдемі композиция жасау қабілетін бекіту, ермексазбен жұмыс істеу дағдыларын қалыптастыруды жалғастыру (бөлшектерді шеңберге айналдыру және алынған бөлшектерден композиция

				дамытуға ықпал ету. - балалардың жыл мезгілдері туралы білімдерін кеңейту және бекіту; - ермексазбен жұмыс істеу дағдыларын қалыптастыруды жалғастыру (бөлшектерді шеңберге айналдыру және алынған бөлшектерден композиция жасау); - балалардың негізгі түстер туралы білімдерін бекіту.(мүсіндеу)	жасау).(мүсіндеу)
Мектепке дейінгі ұйымның кестесі бойынша ұйымдастырылған іс-әрекет				Дене шынықтыру Тақырыбы:«Қоянмен бірге ойнаймыз» (таза ауада) Мақсаты: Денсаулық сақтау технологиясын және «Қояндар» саусақ гимнастикасын қолдану арқылы балалардың дене шынықтыру жаттығуларын орындауға қызығушылығын қалыптастыру және қызығушылығын дамыту. «Бақыт, достық, күн- бұл балаларға қажет» мерекелік ертеңгілік (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет) «Қағаз ертегісі»оригами Мақсаты:шаршы қағазды екіге бүктеу, жақтары мен бұрыштарының сәйкес келуіне қол жеткізу, көзді дамыту.	«Мақтанышым елдігім-рәміздері елімнің» тақырыптық мерекелік ойын-сауық Мақсаты: Балаларға мереке туралы мәлімет беру, жағымды көңіл күй сыйлау. Балалардың ойын, қиялын, шығармашылығын дамыту. Балаларға бір-біріне қуаныш, шаттық сыйлай білуге тәрбиелеу. Дидактикалық ойын: «Не артық?» (Рәміздер) Мақсаты: Отан, Қазақстан, туған жер туралы түсініктерін кеңейту. Қазақстан Республикасының рәміздері туралы түсініктерін қалыптастыру. Балаларды Отансүйгіштікке, адамгершілікке, Отанына, халқына адал қызмет етуге,

				(Жапсыру)	елінің Туын, Елтаңбасын, Гимннің қастерлеуге, халқының тегін, тарихын білуге тәрбиелеу. (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет) «Ұшақ» оригами Мақсаты: шаршы қағазды екіге бүктеу, балаларды әртүрлі негізгі формаларды қолдана отырып, бланкілер жасауға үйрету. (Жапсыру)
Серуенге дайындық	Өз-өзіне қызмет көрсету дағдыларын қалыптастыру. Киінудің бірізділік алгоритмін бекіту. Бір-біріне көмек көрсету (<i>тәрбиешінің және белсенді балалардың көмегі</i>), серуенге мотивация (<i>мазмұны, проблемалық жағдаяттар</i>), көркем сөзбен ынталандыру (<i>мақал-мәтелдер, жаңылпаздар, жұмбақтар, өлеңдер</i>). Көтеріңкі көңіл-күй сыйлау. Мақал- Мәтел. «Біріміз бәріміз үшін,біріміз біріміз үшін» «Кітап білім бұлағы,білім өмір шырағы»				
Серуен	1) Балалардың денсаулығын нығайту, қимыл-қозғалыс белсенділіктерін арттыру (<i>қимылды дидактикалық ойындар, ережелері бар қимылды ойындар, ойын жаттығулары, жарыстар, ұлттық ойындар және басқа</i>). Көтеріңкі көңіл-күй сыйлау. Балалардың танымдық қызығушылықтарын дамыту. Мақсатты серуендер, танымдық әңгімелер, бақылаулар, табиғатты бақылау тәсілдерін көрсету, сенсорлық бақшадағы тәжірибелер. Балалардың шынайы өмірді көркем-эстетикалық қабылдауын қалыптастыру. Аумақтық кеңістікте немесе оның сыртында табиғатты тамашалау. Сенсорлық бақшада тірі және өлі табиғат нысандарын, табиғат құбылыстарын бақылау. Балалардың дербес шығармашылық әрекетіне мүмкіндік беру. 2) Еңбекке баулу үшін балабақша ауласында баланың қызығушылығын оятатын кеңістік құру. Балаға Ортаңғытердің еңбек етуін бақылату және оларға көмектесуге, бірлесіп жұмыс істеуге тарту. Балалардың ойын, идеясын жүзеге асыру. Серуенге алып шыққан заттарымен ойнату. 3) Музыка жетекшісі мен дене шынықтыру нұсқаушының жоспары бойынша жүргізілетін шаралар немесе бірлескен жұмыстар.				
				Серуен Күнді бақылау Мақсаты: күн жарық пен жылудың көзі	Серуен Бақылау: Балабақша ауласының тазалығын бақылау.

			болып табылатыны туралы түсінік қалыптастыру, балаларға жазда ауа райының жағдайы туралы түсінік беру, маусымдық киімнің атауын бекіту. Бақылау барысы. Жазғы жылы күннің шуағын тамашалаймыз. Алақандарыңды күннің шуақтарына тосыңдар. Нені сезіндіңдер? Күн-Жер бетіндегі жарық, жылу және өмір көзі. Оның барлық жағына жарық пен жылу таралады. Жазда ол қатты қызады, сондықтан балалар жеңіл жүреді (жеңілдетілген киімде, бас киімде). Тәрбиеші күн күндіз жоғары тұратынын атап көрсетеді - көшеде ыстық, таңертең және кешке күн төмен, сондықтан салқын болады. Күн ұзақ созылады, түн қысқа болады. Тәрбиеші балаларға сұрақ қояды: - серуендеуден қашан қайтамыз, күннің қайда жүретінін қалай байқаймыз? - Неге жаздың басталғанын сеземіз? - Күн жарқын және ұзақ жарқыраған кезде өсімдіктерге не болады? Ыстық ауа райында бас киімдер (Панама, кепка) не үшін кию керек? Жазда адамдар не киеді? Күн	Мақсаты: тазалыққа, әсемдікке баулу. Еңбексүйгіштікке, үлкендер еңбегін бағалауға тәрбиелеу. (Қоршаған ортамен таныстыру) Көркем сөз. Тазалық-денсаулық кепілі. (мақал) (Сөйлеуді дамыу және көркем әдебиет) Еңбек: Участкедегі қағаз және ағаш қалдықтарны жинастыру. Мақсаты: балаларды еңбексүйгіштікке тәрбиелеу. (Еңбек қызметі) Қ/қ ойыны: К-№ 22 «Тауықтар мен балапандар» (дене шынықтыру) Жеке жұмыс: 1-2 балаға балабақша туралы өлеңдерін қайталау, әңгімелету. Өзіндік іс-әрекеті: балалар қалауы бойынша іс-әрекеттер.

			сәулесінен қайда жасырынуға болады? Зерттеу қызметі: екі тасты қояды. Біреуі-күн, екіншісі-көлеңкеде, онда қараңғы болу үшін ағаш жәшікпен жабылған. Біраз уақыттан кейін қандай тас жылы екенін тексеріңіз. Күн астында заттар көлеңкеден тезірек қызады деген қорытынды жасау. (Қоршаған ортамен таныстыру) «Үлгіні сал» қолдың ұсақ моторикасын дамытуға арналған жаттығу. Тәрбиеші құмға тастан жасалған үлгі қоюды ұсынады. Мақсаты: қиялды дамыту. Көркем сөз: Күн Кең аспан ғой Ай, Күннің Қашаннан-ақ тұрағы. Кейде сол Күн Айгүлдің Көзінде де тұрады. Кейде кіріп бөлмеме, Ол ойнайды айнада. Шомылады көлге де, Шуақ шашып қайда да. С.Оспанов (Сөйлеуді дамыу және көркем әдебиет) Еңбек қызметі. Кіші топ балаларына аумақты жинауға көмек көрсету. Мақсаты: еңбекқорлықты дамыту, балаларға көмек көрсету. (Еңбек қызметі)	

				«Күн және ай» қозғалмалы ойындары. Мақсаты: жылдамдық пен ептілікке тәрбиелеу. «Бұлт пен күнді сал» құммен ойындар Мақсаты: қиялды, қолдың ұсақ моторикасын дамыту (дене шынықтыру) Жеке жұмыс: «Құрсауға түс». Мақсаты: нысанаға лақтыруды жаттықтыру.	
Серуеннен оралу	Балалардың реттілікпен шешінуі, жұмбақтар шешу, өлеңдер, әндер жаңылтпаштар, санамақтар және т.б. жаттау Киімді белгілі бір тәртіппен шешу және кию дағдыларын үйрету: - Түймелерді ретумен ағытамыз. - Көйлек, кепка, понамканы шешеміз, ақырын іліп қоямыз. - Көйлекті шешіп, оны шалбарға, шортиға қосып іліп қоямыз. - Аяқ киімді шешіп, екінші аяқ киімді киеміз. (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет).				
Түскі ас	Гигиеналық шаралар:Түскі ас алдында гигиеналық шараларды орындау: қолды дұрыс жуу, өз орамалының орнын білу, қолды дұрыс сүрту, орамалды ілу көркем сөз қолдану: «Сылдырлайды мөлдір су, Мөлдір суға қолыңды жу» Тамақтану (өз орнын білу, дұрыс отыру, асхана құралдарын дұрыс ұстай білу, ұқыпты тамақтану, сөйлеспеу, алғыс айту) (мәдени-гигиеналық дағдылар, өзіне-өзі қызмет ету, еңбек әрекеті) «Қонжыққа қасықты қалай ұстауды үйретеміз». (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет).				
Күндізгі ұйқы	Тамақтан соң ауыздарын сумен шаюды қалыптастыру. Киім түймелерін, сырмаларын өздігінше ағыту. Киімдерін ұқыпты орындыққа іліп (немесе арнайы сөреге) қоюды, өз төсек орнын тауып жатуды үйрету. Ұйқы кезінде бала басына көрпені жауып, мұрнын жастыққа көміп тастамауын, жастықта баланың денесі емес, тек басы жатуын қадағалау. (өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ моториканы дамыту). Әлди Мақсаты: бала ағзасының физиологиялық тепе-теңдігін қалпына келтіру. Әлди, әлди, әлди-ай, Балалар ұйықтап жатыр.				

	Төменгі төсекке, Балалар тыныш ұйықтайды, Мен ән саламын! Балалардың тыныш ұйықтауы үшін жайы баяу музыка тыңдау. (Музыка)				
Біртіндеп ұйқыдан ояту, сауықтыру шаралары	Өз-өзіне қызмет көрсету дағдыларын қалыптастыру. Шешінудің бірізділік алгоритмін бекіту. Ұқыптылық дағдыларын үйрету, киім мен аяқ киімді дұрыс күтуге және орнына жинауға қалыптастыру. Бір-біріне көмектесуге баулу. Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет етуге баулу (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу). 1.Кереуеттегі жаттығу Оянайық бәріміз. Көздеріңді ашыңдар, Кірпіктеріңді көтеріңдер. Беттеріңді жеңіл қимылмен сипаңдар, Бір - біріңе жымыыңдар, Бастарыңды оңға, солға бұрыңдар, Ауаны жұтыңдар, содан соң жіберіңдер, Іштеріңді тартыңдар, Көңіл күй көтерілді, Кеуделеріңді алақанмен сипаңдар, Жұдырықты қысыңдар, Енді біраз ашыңдар, Керіліңдер, созылыңдар, Енді ояңдығыңдар, төсектен тұрыңдар. 6-7 рет(Дене шынықтыру)				
Бесін ас	Гигиеналық шараларды орындау (мәдени-гигиеналық дағдылар). Балалардың назарын тағамға аудару, мәдениетті тамақтануға баулу Ас қабылдау алдында бір-біріне жақсы тәбет тілеп, лебіз айтуға үйрету. Тамақтану ережесін сақтау, ас құрал-жабдықтарын дұрыс пайдалану. Әдепті тамақтану(мәдени-гигиеналық дағдылар). Көркем сөз. «Тату үйдің тамағы тәтті» Мақсаты:балаларға тамақтану әдебі жайында түсіндіру жұмыстарын жүргізу (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет).				
Балалардың дербес іс-әрекеті				«Әлем балалар көзімен» Мақсаты: балаларға мереке туралы мәлімет беру. Асфальтқа сурет салу. (сурет салу)	«Жаз келді» Мақсаты: Балаларды жаз мезгілінің ерекшеліктерін атай білуге үйрету. (Сурет салу)

Тәрбиеші мен баланың еркін қызметі	Балалардың қызығушылықтарын мақсатты ойын арқылы, танымдық-зерттеушілік жұмыс, музыкалық-көркем образ, қимыл-қозғалыс, коммуникативтік байланыс, оқыту, еңбекке баулу арқылы дамыту (оның ішінде өңірлік ерекшелікті ескерумен). Балалардың ойы мен идеяларын ескеру арқылы олардың қабілеттерін ашуға мүмкіндік беру. Сюжеттік - рөлдік ойын: «Отбасы» №14 Мақсаты: Балаларға «Отбасы» түсінік беру олардың үлкенді сыйлау кішіге қамқор болу, жауапкершілік сезімдерін дамыту, әдептілікке, сыпайылыққа, мейірімділікке, үлкенге көмек көрсетуге, баулуға тәрбиелеу. Ойынды қызықты, ұйымшыл ойнауға үйрету.				
Серуенге дайындық	Өз-өзіне қызмет көрсету дағдыларын қалыптастыру. Киінудің бірізділік алгоритмін бекіту. Бір-біріне көмек көрсету (тәрбиешінің және белсенді балалардың көмегі), серуенге мотивация (мазмұны, проблемалық жағдаяттар), көркем сөзбен ынталандыру (мақал-мәтелдер, жаңылпаздар, жұмбақтар, өлеңдер). Көтеріңкі көңіл-күй сыйлау.(Сөйледі дамыту және көркем әдебиет)				
Серуен	Балалардың денсаулығын нығайту, қимыл-қозғалыс белсенділіктерін арттыру (қимылды дидактикалық ойындар, ережелері бар қимылды ойындар, ойын жаттығулары, жарыстар, ұлттық ойындар және басқа). Балалардың танымдық қызығушылықтарын дамыту. Мақсатты серуендер, танымдық әңгімелер, бақылаулар, табиғатты бақылау тәсілдерін көрсету. Еркін ойындар, балалардың ойын, идеясын жүзеге асыру. Серуенге алып шыққан заттарымен ойнату.				
				Күннің екінші жартысындағы ауа-райы құбылыстары мен табиғат объектілерін бақылау (қоршаған ортамен таныстыру) Ұлттық ойын: «Орнынды тап» Екі жұп арқасын түйістіріп қойған екі орындыққа айналып музыканың сүймелдеуімен билейді. Музыка кілт тоқтағанда, тұрған екі орындыққа отырып, үлгеруі керек, орын алмай бос қалған екі адам айып төлейді, ән салу, би билеу, жұмбақ, жаңылтпаштар айту. (дене шынықтыру)	Күннің екінші жартысындағы ауа-райы құбылыстары мен табиғат объектілерін бақылау (қоршаған ортамен таныстыру) Ұлттық ойын: «Асау көк» Кешкі астан кейін мейманға ән салғызу, әңгіме-ертегі, жұмбақ немесе жаңылтпаш айтқызу мақсатында ұйымдастырылады. Әуелі үй иелері «ауылдың алты ауызын» айтады да, онан соң «қонақ кәдесі» деп мейманның өнер көрсетуін сұрайды. Түк білмейтін қонақты айып ретінде мінгізетін керме арқан «Асау көк» деп аталады. Кермеге мінген қонақ әрі-бері сүрінбей жүруі керек. (дене шынықтыру)
Серуеннен оралу	Балалардың киімін ретімен шешу, әндерді үйрену, жұмбақтарды шешу, дербес және ойын әрекеті				

Балалардың үйіне қайтуы	Балалардың жетістіктері туралы әңгімелесу, ата-аналардың балаларды тәрбиелеу мен дамыту бойынша сұрақтарына жауап беру, кеңес беру. Кеңес: «Сіз, бала және табиғат»

**Балалардың жаз мезгіліндегі өмірін және тәрбиесін ұйымдастыру циклограммасы
2023 жыл**

Мектепке дейінгі ұйым: «Ақбота» бөбекжай» МКҚК

Топ: «Күншуақ» ортаңғы

Балалардың жасы: 3 жастағы балалар

Жоспардың құрылу кезеңі: 05.06-09.06.2023 жыл

Күн тәртібінің кезеңдері	Дүйсенбі 05.06.2023	Сейсенбі 06.06.2023	Сәрсенбі 07.06.2023	Бейсенбі 08.06.2023	Жұма 09.06.2023
Ата-аналармен әңгімелесу Балаларды қабылдау	Ата-аналармен бала денсаулығы, баланың үйдегі және көшедегі күн тәртібі туралы әңгімелесу. Балаларды қабылдау: таңертенгі сүзгі, балаларды жақсы көңіл-күймен қарсы алу. Балалар үшін қолайлы жағдай жасау, баланың бүгінгі көңіл – күйі туралы, оны не қызықтыратыны туралы әңгіме, жеке пікір білдіруге баулу Балалармен әңгіме: «Жаз деген не?» Міндеттері: балалардың табиғаттағы, адам өміріндегі маусымдық өзгерістер туралы білімдерін бекіту және жүйелеу; балалардың жаздың тән белгілері туралы түсініктерін кеңейту. Қызығушылықты, байқағыштықты, жазғы табиғаттың сұлулығын байқай білуге, табиғатқа ұқыпты қарауға тәрбиелеу. (сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет)				
Балалардың дербес іс-әрекеті (баяу қимылды ойындар, үстел үсті ойындары, бейнелеу әрекеті, эксперимент, кітаптар қарау және өзіне-өзі қызмет ету, тағы басқа іс-әрекеттер)	Перспективалық жоспарда қойылған міндеттерді іске асыру				
	Құрылыс ойыны: "Желкендер" Ойынның мақсаты: балаларды "үшбұрыш" формасымен таныстыру, ойлауды дамыту. Материал: геометриялық фигуралардың қайықтары бейнеленген сюжеттік	Құрылыс ойыны: "Тауық отбасы" Ойынның мақсаты: балаларды геометриялық фигураларды тануға және атауға үйрету, балалардың логикалық ойлауын дамыту. Материал: тауық	Құрылыс ойыны: "Суреттерді салу" Ойынның мақсаты: балалардың логикалық ойлауын дамыту, геометриялық фигуралар туралы білімді бекіту. Материал: геометриялық фигуралардың суреттері бар	Құрылыс ойыны: "Схема бойынша жобалау" Ойынның мақсаты: балалардың логикалық ойлауын дамыту. Материал: контурлық диаграммалары бар карталар, құрылысшы бөлшектері. Ойын барысы.	Құрылыс ойыны: "Таяқшалардан құрастыру" Мақсаты: геометриялық фигуралар туралы білімді бекіту, балалардың логикалық ойлауын дамыту. Материал: заттардың контурлық бейнесі бар карталар, әртүрлі

сурет, геометриялық фигуралары бар карта. Ойын барысы. Балаларға суретте не бейнеленгені туралы сөйлесуді ұсыну, содан кейін желкенді қарындашпен сызу. Олар қандай геометриялық фигураға ұқсайтынын, тағы қандай геометриялық фигураларды білетінін сұру. Осыдан кейін балалар кішкентай үшбұрышты, содан кейін үлкен үшбұрышты іздейді. Егер олар қиын болса, кескіндерді бояуға, кесуге және кескінге жабыстыруға көмектесу. Ойынның соңында қандай геометриялық фигураны қиып алғаныңызды нақтылау. Қоршаған кеңістікте үшбұрышты нысандарды табуды ұсыну. Балаға үшбұрыштарды саусақпен үстелге, еденге, ауада салуға рұқсат ету. (Құрастыру)	отбасы бейнеленген сюжеттік сурет, геометриялық фигуралар бейнеленген карта. Ойынның барысы. Баламен сюжеттік суретті қарастыру (алдын-ала боялған). "Не боялған? Отбасында анасы қайсы? Балалар қайда? Қанша тауық? Олар қандай түсті?" Содан кейін бейнеленген геометриялық фигуралары бар суретті картаны ұсыну және тауықтың, әтештің, тауықтың кескініне кесіліп, желімделуі керек фигураларды табуды сұрау. Балаға кесуге көмектесу, бірақ оны өзі жабыстыру. Жұмыстың соңында оның жетістіктерін ету. Балаға суреттегі ең үлкені мен ең кішісін табуға көрсетуді ұсыну. Ойынның соңында қандай геометриялық	карталары, бос карталар, әртүрлі түстер мен өлшемдегі кесілген геометриялық фигуралар. Ойын барысы. Балалармен сызбаларды қарастыру. Оларға таныс геометриялық фигураларды табуды ұсыну. Түрлі-түсті қағаздан фигураларды ұсыну. Бірнеше егжей-тегжейлі қиындық тудыру үшін қажет болғаннан кейін табуға ұсыну. Ойын кезінде балалардың жадына гүл атауларын бекітуді ұмытпау. Екінші сурет үшін пішіндерді олардың пішіні бірдей және түсі әртүрлі болатындай етіп кесу, сонда бала пішіні мен түсі бойынша бөлшекті іздейді. (Құрастыру)	диаграммалары бар ұзындықтағы таяқшалар. Карта беріледі және осы картаны үлгі ретінде пайдаланып, үстелге құрылыс жиынтығының үлкен бөліктерінен алынған суреттердің орналастыруды қысқа таяқшаларды ұсынады. Балаларға таңдауды сұрау. Қиындық тудыру үшін қажет болғаннан кейін табуға ұсыну. Ойын кезінде балалардың жадына гүл атауларын бекітуді ұмытпау. Екінші сурет үшін пішіндерді олардың пішіні бірдей және түсі әртүрлі болатындай етіп кесу, сонда бала пішіні мен түсі бойынша бөлшекті іздейді. (Құрастыру)	ұзындықтағы таяқшалар. Ойынның мақсаты. Балаларға әр түрлі ұзындықтағы таяқшаларды ұсыну, ең ұзын, қысқа және қысқа таяқшаларды таңдауды сұрау. Баланың ұсынысы бойынша таяқшалардан фигураны салу. Содан кейін балаға карта беру, онымен бірге заттардың контурын қарастыру, оларды танып, атау. Содан кейін кез-келген фигураны орналастыруды ұсыну. Жұмыс барысында төсеу процесінде пайда болатын таныс геометриялық фигуралардың аттарын бекіту. Фигураларды өз дизайныңызға сәйкес таяқшалармен орналастыруды сұрау. (Құрастыру)

	фигураны орындағанын нақтылау. Айналадағы кеңістікте дөңгелек пішінді заттарды табуды ұсыну. Бала шеңберлерді саусағымен үстелге, еденге, ауада салсын. Қағазға шеңберлер салуды ұсынуға болады. (Құрастыру)			
Таңертенгі жаттығу	ТАҢҒЫ ГИМНАСТИКА КЕШЕНІ Сапқа тұру, жүру, жүгіру, жалпы дамытушы және тыныс алу жаттығулары. Мақсаты: баланың организмін «ояту», оны тиімді күйге келтіру, жан-жақты, бірақ бұлшықет жүйесіне орташа әсер ету, дененің белсенділігін арттыру, дұрыс қалыптың қалыптасуына ықпал ету. «Доппен» 1.Б.қ. допты кеуде тұсында ұстау. Допты оңға жоғары көтеруден бастыда сол жаққа бағыттау. Б.қ.к сол жаққада солай істеу. Допты кезекпен тізеге тигізу. Тізені көтерумен. 2.Б.қ.: түзу тұру,аяқ алшақ, қолды түсіру. Допты жоғары артқа көтеруден, төмен түсіру иілумен, тізе бүгіп отырудан, бастапқы қалыпқа келу. 3.Б.қ.: аяқты аяқастырып, еденге отыру. Оңға иілу допты өзінен алысырақ жүргізіп әкеліп, бастапқы қалыпқа оралу. Сол жаққа бұрылып тағы солай жасау. 4.Б.қ.: түзу тұру, аяқтың арасын иықтың көлемінде ашу, қолда доп . Алға иілуден тізе астынан төменнен допты өткізу, бастапқы қалыпқа оралу. Екінші аяқтан осылай өткізу. 5. Б.қ.: арқаға жату, доп қолда. Бір жақ аяқты түзу көтеріп, допты айналдырып өткізу, бастапқы қалыпқа оралу. Екінші аяғымен осылай жасау. 6. Допты аяқтың ортасында қысып, қос аяқта секіру. Кезектестіріп жәй жүру. 7. Допты жоғары көтерумен дем алып, төмен түсіруден демді шығаруЖәй жүру.(Дене шынықтыру)			
Таңғы ас	Салқын сумен жуыну. Сүртінуге. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптарды орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет етуге баулу. Балалармен бірге ойыншықтарды орнына жинау, олардың жауапкершіліктерін арттыру мақсатында кезекшілік ұйымдастыру. Тамақтанар алдында қол жуу ережесін сақтап жуғызу. Ас қабылдау алдында бір-біріне жақсы тәбет тілеп, лебіз айтуға үйрету. Тамақтану ережесін сақтау, ас құрал-жабдықтарын дұрыс пайдалану. Әдепті тамақтану.			

Гигиеналық шаралар: Мақсаты: мәдени-гигиеналық дағдыларды қалыптастыру: өздігінен жуыну, тамақтану алдында, дәретхананы пайдаланғаннан кейін қолды сабынмен жуу. Көркем сөз: Біз білеміз, білеміз, иә, иә, Су қайда шашырайды. Шығыңыз, су ханшайымы, Біз жуынуға келдік! Біз көңілді, Қолымызды жуамыз! (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет) Тамақтану Көркем сөз: Мен түскі асты өзім жеймін. Мен аузымды ашамын! Күш болу үшін, Бізге сорпа пісірді.	Гигиеналық шаралар: Таңғы ас алдында қолдарын жуу, қолды сұрту және орамалды орнына ілу. Көркем сөз: Дымқылдап күнде сен, Қолыңды сүйкесең. Кетіп кір-ыласың, Тап-таза боласың. (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет) Тамақтану (өз орнын білу, дұрыс отыру, ас ішу құралдарын дұрыс ұстау, тамақтану мәдениетін қалыптастыру, тамақ ішкенде сөйлемей, тамақтанып болғаннан кейін алғыс айту)	Гигиеналық шаралар: Таңғы ас алдында қолдарын жуу, қолды сұрту және орамалды орнына ілу. Көркем сөз: «Қолды таза жуу керек, Жендер суланбайды. Кім жеңін түрмейді, Ол су алмайды» - Қолды жуады, жуады. Содан кейін тәрбиеші сабынды алып, айтады: «Қызғылт, хош иісті, Оны көпіртіңіз және сіз таза боласыз» - Сабындайды, көпіртеді және сабынды сумен жуады. - бетті сумен сулайды, сабындайды және жуады. - сүлгі алып, бетін сулап, қуыршақтың қолын сүргіп, сөйлейді: «Енді мұрын таза, Иегі таза Және көздер жарқырайды –	Гигиеналық шаралар: Таңғы ас алдында қолдарын жуу, қолды сұрту және орамалды орнына ілу. Көркем сөз: Дымқылдап күнде сен, Қолыңды сүйкесең. Кетіп кір-ыласың, Тап-таза боласың. (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет) Тамақтану Көркем сөз: Біз анам үшін бір қасық жейміз, әкем үшін бір қасық жейміз, Ит пен мысық үшін, Торғай Терезені қағып тұр, Маған қасық беріңіз... Түскі ас аяқталды. (өз орнын білу, дұрыс отыру, ас ішу құралдарын дұрыс ұстау, тамақтану мәдениетін қалыптастыру, тамақ ішкенде сөйлемей, тамақтанып болғаннан кейін алғыс айту)	Гигиеналық шаралар: Таңғы ас алдында қолдарын жуу, қолды сұрту және орамалды орнына ілу. Көркем сөз: Біз білеміз, білеміз, иә, иә, Су қайда шашырайды. Шығыңыз, су ханшайымы, Біз жуынуға келдік! Біз көңілді, Қолымызды жуамыз! (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет) Тамақтану Көркем сөз: Міне, маған қасық бұршақ сорпасын алып келеді, Ал котлетті тікелей аузына шанышқы салып береді. (Сөйлеуді дамыту) (өз орнын білу, дұрыс отыру, ас ішу құралдарын дұрыс ұстау, тамақтану мәдениетін қалыптастыру, тамақ ішкенде сөйлемей, тамақтанып

	(өз орнын білу, дұрыс отыру, ас ішу құралдарын дұрыс ұстау, тамақтану мәдениетін қалыптастыру, тамақ ішкенде сөйлемей, тамақтанып болғаннан кейін алғыс айту)		Көңілді көрінеді!» (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет) Тамақтану (өз орнын білу, дұрыс отыру, ас ішу құралдарын дұрыс ұстау, тамақтану мәдениетін қалыптастыру, тамақ ішкенде сөйлемей, тамақтанып болғаннан кейін алғыс айту)		болғаннан кейін алғыс айту)
Ұйымдастырылған іс-әрекетке дайындық	Балалар әсерлерімен бөлісу, жаңалықтарды білу, бірлескен жоспарларды, мәселелерді талқылау, қызығушылықтары бойынша әрекет түрін таңдау, ережелер туралы келісу және т. б. Ұйымдастырылған іс-әрекет тақырыбына сай жұмбақтар жасыру. Жаттаған тақпақты есіне түсіріп, қайталап айту.				
	Санамақ «Балықтар Бес сүйкімді кішкентай балық Өзенде айналып өту, (қолдар бір-біріне басылған, сәл дөңгелектелген; өзгермелі қозғалыстар ауа арқылы орындалады) Үлкен шегеленген Құмдағы бөрене, (қолдардың орналасуы бірдей, оларды екі жаққа бұрамыз) Ал балық:	«Жануарлар» саусақ жаттығуы Енді сендерге айтамыз (саусақтарыңды жұдырыққа түйіп, ашыңдар) Күшіктер мен аналар туралы: (әр атқа саусақтарыңды бұғу) Мысықта әдемі марғаулар бар, Итте тентек күшіктер бар, Сиырдың бұзаулары бар. Қоянның қорқақ қояндары бар, Ал анамның тентек балалары бар. (Сөйлеуді	«Құстар» саусақ жаттығуы Тоқылдақтар қатты сыбдырдайды, Бұлбұлдар ән айту үшін шықты (біз саусақтарымызды «тұмсықша» бүктейміз, оларды айналдырамыз). Күн таңертең шығады Жерді жылыту үшін (қолдар «шелекті» білдіреді, қолымызды басымыздың үстінен көтеріп, шелекті ашыңыз, күн сияқты, алақанның қабырғалары басылған күйде қалады).	«Құстар» саусақ жаттығуы Таңертең тамақтандырғышқа қанша құс ұшты? Біз қазір айтамыз, батыл санап шығамыз (жұдырықшамен жұмыс жасаймыз). Екі қарға, бұлбұл, Алты шымшық және торғай Түрлі-түсті қауырсындары бар ағаш қарақұйрығы (әр атқа саусақтарыңызды бүгіңіз). Біз дәндерді толтырамыз (қайтадан жұдырықшамен жұмыс жасаймыз). (Сөйлеуді дамыту	«Гүлдер» саусақ жаттығуы Бірі - түймедақ, екеуі - қызғалдақ, Үш - ыстық елдерден келген пион (әр атқа саусақтарды бұғу). Үлкен шоқты құрастырайық Және оны шкапка қою (біз жұдырықшамен жұмыс жасаймыз). (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет)

	«Мұнда сүңгу оңай!» (қолдардың жағдайы бірдей, ауада сүңгу қозғалысы жасалады) Екіншісі: «Бірақ мұнда терең» (қолымызды екі жаққа сермеу). Үшіншісі: «Сонымен мен ұйықтағым келеді!» (қолдардың жағдайы бірдей, бір қолдың сыртқы жағын айналдырамыз). Төртінші болды Аздап мұздатыңыз (қолымызбен дірілді бейнелейміз). Бесінші: «Міне, қолтырауын! (Қолдардың жағдайы бірдей, біз қолтырауынның ашылатын және жабылатын аузына еліктейміз). Тез жүзіп кетіңіз Жұтпау үшін! «(Қолдар қайтадан жабық, біз жүзетін балықтарға	дамыту және көркем әдебиет)	Күн таңертең шығады Жерді жылыту үшін (қозғалыстар бірдей). Ағындар төмен қарай ағады Барлық қарлар жоғалып кетті (біз ағынды ағындарға еліктейміз - қолдар алақанды төмен қаратып, саусақтарды біріктіріп, жоғарыдан төменге қарай тегіс толқын тәрізді қимылдар жасаймыз). Ал сары шөптің астынан (қолдар қайтадан «шелекті» білдіреді) Гүл қазірдің өзінде өсіп келеді ... («шелек» ашылады, щеткалар жабық күйде қалады, саусақтар жайылып, жартылай бүгілген) Ал сары шөптің астынан Гүл қазірдің өзінде өсіп келеді ... (бірдей қимылдар) Қоңырау ашылды (қолдар шынтаққа тіреледі, саусақтар жұдырыққа түйіледі) Көлеңкеде, ормандар бар жерде (біртіндеп жұдырық түйіліп, қоңырау кесесін	және көркем әдебиет)	

	еліктейміз). (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет)		кұрайды), Динг-динг, ақырын айтады (біз қоңырауды «динг-динг» деп айта саламыз), Динг дин, көктем келе жатыр. Динг-динг, ақырын ән айту, Динг дин, жаз келе жатыр. (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет)		
Мектепке дейінгі ұйымның кестесі бойынша ұйымдастырылған іс-әрекет	Дидактикалық ойын: "Жәндіктерді ата" Мақсаты: балалардың бөлме өсімдіктерінің (тамыр, сабақ, жапырақ, гүл) құрылымдық ерекшеліктері туралы білімдерін нақтылау. Бөлшектерді дұрыс атауға, сөйлемдер құруға үйрету. Тақырыпты бөліктерден құрастыруда жаттығу. Көрнекі қабылдауды, логикалық ойлауды дамыту.	Дене шынықтыру (Спорт нұсқаушысының жоспарына сәйкес) Дидактикалық ойын: "Барлығы үйде" Мақсаты: оның бір бөлігін табу. Зейінді, реакция жылдамдығын дамыту. Ойын ережесі: сигналдан кейін әрекет ету. Ойын әрекеті: белгілі бір белгі бойынша "өз" үйінді іздеу. Ойын барысы: Тәрбиеші балаларға ағаш жапырақтары бейнеленген	Дене шынықтыру (Спорт нұсқаушысының жоспарына сәйкес) Дидактикалық ойын: "Ұшады, секіреді, жүзеді" Мақсаты: балалардың жәндіктердің, жануарлардың, құстардың қозғалу жолдары туралы білімдерін бекіту. Салыстыру, ұқсастық пен айырмашылықтың белгілерін табу қабілетін дамыту. Адалдық пен төзімділікке тәрбиелеу.	Музыка Тақырыбы: «Ойындар» Ән тыңдау: «Көңілді сылдырмақтар» әні И. Сапарбай, А. Тоқсанбаев Ән айту: «Көңілді сылдырмақтар» Ойын: «Сылдырмақ» (қайталау) Дидактикалық ойын: "Ізде және тап" Мақсаты: жылдың жекелеген уақыттарына тән белгілерді ажырата білуге машықтану. Зейінді, есте сақтауды, сөйлеуді дамыту. Ойын ережесі: бір-біріне жауап беру. Ойын әрекеті: картаның сипаттамасы, оны жылдың белгілі бір	Дидактикалық ойын: «Сипатта, мен табамын!» Мақсаты: тәрбиешінің сұрақтарына жауап ретінде тақырыптың сипаттамалық белгілерін бөліп көрсету және атау. Біртұтас сөйлеуді, ойлауды дамыту. Ойын ережесі: сипатталған нәрсені атауға болмайды. Тәрбиешінің сұрақтарына нақты және дұрыс жауап беру. Ойын әрекеттері: жұмбақтар жасау. Ойын барысы: Балаларға көкөністер мен жемістер

	Балаларда өсімдіктерге ұқыпты қарауға, оларға қызығушылық танытуға тәрбиелеу. Ойын ережесі: таңдауда қателеспеу. Ойын әрекеті: бөлшектерді іздеу және бүкіл суретті бүктеу. Ойын барысы: тәрбиеші балаларға бүкіл суреттің бөліктерін қарастыруды ұсынады. Балалар бүктелетін гүлді таңдайды. Олар оның атын айтады. Содан кейін гүлдер суреттер жиынтығынан бүктеледі. Ойын барысында тәрбиеші балаларға сұрақтар қояды: - Зауытты дұрыс орналастыру. - Неліктен өсімдік бөліктерін басқаша емес, дәл осылай	карталарды таратады. Ол былай дейді: "Біз кемпингке бардық деп елестетіп көрейік. Әр бөлім шатырды ағаштың астына қойды. Сіздің қолыңызда шатырыңыз орналасқан ағаштың жапырақтары бар. Біз серуендейміз, бірақ кенеттен жаңбыр жауды. Барлығы үйде! Балалар сигнал бойынша үйіне қарай жүгіреді. Олар жапырағы бар ағаштың жанында болады. Ойынның нәтижесі: кім жапырақты ағашты тезірек тапса, сол жеңеді. (Қоршаған ортамен таныстыру) "Қалағаныңды мүсінде" Мақсаты: жұмыстың мазмұнын өз бетінше ойластыру және мүсіндеудің әртүрлі әдістерін қолдана отырып, идеяны соңына дейін жеткізу қабілетін дамыту. Ермексазбен мұқият жұмыс істеуді үйрену.	Материал: жәндіктер, жануарлар, құстар бейнеленген карталар. Ойын ережесі: малтатас алғаннан кейін жауап беру. Ойын әрекеттері: қиыршық тасты беру. Ойын барысы: тәрбиеші, мысалы, жәндіктер бейнеленген картаны шығарады және көбелектің әрекеттерін атауды сұрайды. Қиыршық тасты бір-біріне бере отырып, балалар: "ұшады, ұшады, дірілдейді, отырады, қол бұлғайды, шыршаны таратады", - дейді әрекетті атамайтын адам ойыннан шығады. Содан кейін келесі сурет қойылады – шегіртке... Ойынның нәтижесі: ойыннан шықпаған балалар жеңеді (2-3 бала). (Қоршаған ортамен таныстыру) «Жасыл шөптер» Мақсаты: жұмыстың мазмұнын өз бетінше ойластыру және мүсіндеудің әртүрлі	уақытына байланыстыру. Ойын барысы: тәрбиеші балалардың алдына карточкалар қояды, содан кейін жыл мезгілін атайды. Балалар жылдың осы уақытының белгісін анықтауға болатын картаны табады. Жылдың осы уақытына анықтама беру. Дұрыс жауап үшін балалар фишкалар алады. Ойынның нәтижесі: кім көп фишка жинаса, сол жеңеді. (Қоршаған ортамен таныстыру) «Гүлді ағаш» Мақсаты: балаларды ермексазбен мұқият жұмыс істеуді үйрету. Материал: клеенкалар, ермексаз, стектер, майлықтар. (Мүсіндеу)	бейнеленген карталар таратылады. Олар тәрбиешіге көрсетпей, бейнеленген затты сипаттайды. Егер сипаттама қысқа болса, тәрбиеші қосымша сұрақтар қояды. Ойынның нәтижесі: дұрыс және дәл сипаттау үшін балалар чиптер алады және жеңімпаз болып саналады. (Қоршаған ортамен таныстыру) «Ақ қайың» Мақсаты: балалардың әртүрлі мөлшердегі нысандарды мүсіндеу қабілетін бекіту. Мүсіндеуде айналадағы адамдардан алған әсерлерін жеткізуге үйрету. Өз қызметінің нәтижелеріне оң көзқарасты, құрдастар жасаған суреттерге мейірімді қатынасты тәрбиелеу. Материал: клеенкалар, ермексаз, стектер, майлықтар. (Мүсіндеу)

	орналастыру керек? (Қоршаған ортамен таныстыру) «Жазғы кілем»(жіппен тоқу) Мақсаты: әр түрлі түсті жіппен кілемшені қарапайым тоқу әдісімен мүсіндеу; халық өнерінің әртүрлі түрлерінің ұқсастықтарын іздеу. Материалдар: әр түрлі түсті ермексаз, төсеніші, стектер, картон, слайд-иллюстрациялар. (Мүсіндеу)	Материал: клеенкалар, ермексаз, стектер, майлықтар. (Мүсіндеу)	әдістерін қолдана отырып, идеяны соңына дейін жеткізу қабілетін дамыту. Ермексазбен мұқият жұмыс істеуді үйрену. Материал: клеенкалар, ермексаз, стектер, майлықтар. (Мүсіндеу)		
Серуенге дайындық	Өз-өзіне қызмет көрсету дағдыларын қалыптастыру. Киінудің бірізділік алгоритмін бекіту. Бір-біріне көмек көрсету <i>(тәрбиешінің және белсенді балалардың көмегі)</i>, серуенге мотивация <i>(мазмұны, проблемалық жағдаяттар)</i>, көркем сөзбен ынталандыру <i>(мақал-мәтелдер, жаңылташтар, жұмбақтар, өлеңдер)</i>. Көтеріңкі көңіл-күй сыйлау. Мақал-мәтел: «Еңбектің наны тәтті» «Жалқаудың жаны тәтті»				

Серуен	1) Балалардың денсаулығын нығайту, қимыл-қозғалыс белсенділіктерін арттыру (<i>қимылды дидактикалық ойындар, ережелері бар қимылды ойындар, ойын жаттығулары, жарыстар, ұлттық ойындар және басқа</i>). Көтеріңкі көңіл-күй сыйлау. Балалардың танымдық қызығушылықтарын дамыту. Мақсатты серуендер, танымдық әңгімелер, бақылаулар, табиғатты бақылау тәсілдерін көрсету, сенсорлық бақшадағы тәжірибелер. Балалардың шынайы өмірді көркем-эстетикалық қабылдауын қалыптастыру. Аумақтық кеңістікте немесе оның сыртында табиғатты тамашалау. Сенсорлық бақшада тірі және өлі табиғат нысандарын, табиғат құбылыстарын бақылау. Балалардың дербес шығармашылық әрекетіне мүмкіндік беру. 2) Еңбекке баулу үшін балабақша ауласында баланың қызығушылығын оятатын кеңістік құру. Балаға Ортаңғытердің еңбек етуін бақылату және оларға көмектесуге, бірлесіп жұмыс істеуге тарту. Балалардың ойын, идеясын жүзеге асыру. Серуенге алып шыққан заттарымен ойнату. 3) Музыка жетекшісі мен дене шынықтыру нұсқаушының жоспары бойынша жүргізілетін шаралар немесе бірлескен жұмыстар.				
	Бақылау: Жаңбырдың жауғанын бақылау. Мақсаты: Жаңбырдың неден пайда болатыны туралы түсініктерін қалыптастыру. Оның табиғатқа тигізер пайдасы туралы айту. Жерге сіңуін көрсету. (Қоршаған ортамен таныстыру) Көркем сөз. Жау, жау жаңбыр, жау жаңбыр. Арық суы мол болсын. Өсімдіктер көп болсын. Тілдерін дамыту. - Қазір қай мезгіл? - Жазда қандай құбылыстарды байқадыңдар? - Ағаштарда қандай өзгеріс бар? (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет) Еңбек: құмға су құю.	Бақылау: Ағаштың жапырақтарын салыстыра бақылау. Мақсаты: Ағаштардың түрлеріне қарай жапырақтарының да әртүрлі болатындығын көрсету. Аққайың ағашының жапырағымен таныстыру. Оны емен ағашының жапырағымен салыстыра отырып, айырмашылықтарын айтуға үйрету. (Қоршаған ортамен таныстыру) Көркем сөз. Жапырақтар, жапырақтар, Күз болғанда сарғаяды. Ал қазір тұр	Бақылау: Құстарға бақылау жасау. Мақсаты: құстардың түрлерімен жақынырақ таныстыру. Балаларда аяушылық, қамқорлық сезімін дамыту. Құстардың біздің досымыз екендігін айту. (Қоршаған ортамен таныстыру) Көркем сөз: Сауысқан-қорқақ құс, Көкек-мақтаншақ құс. Бұлбұл-әнші құс, Көгершін-бейбітшілік құсы. (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет) Еңбек: құстарға жем шашу, нан кимын салу. Мақсаты: балаларды еңбексүйгіштікке, құстарға қамқор бола білуге тәрбиелеу.	Бақылау: Бақбақ гүліне бақылау жасау. Мақсаты: аулада өсіп тұрған бақбақ гүлімен таныстыру, бақбақ гүлінің жапырағын, гүлін қарап басқа гүлден өзгешелігін ажыратып айта білуге үйрету. Гүлдер ауламызды көріктендіріп тұрғаны айту. (Қоршаған ортамен таныстыру) Сұрақ-жауап: 1. Гүлдердің түрі қандай болады? -Әр түрлі:әдемі,қызыл,сары. 3.Гүлдерге қандай қамқорлық	Бақылау: Жаңбырды бақылау. Мақсаты: жаңбырдың жауғанына бақылау жасау, жерге түскен су тамшыларының жерге сіңіп кеткенін бақылату. Жаңбырдың пайдасы туралы айту. (Қоршаған ортамен таныстыру) Көркем сөз: Суырды көкте қылышын Нөсерлі қара төнді бұлт. Асыға үйге енді жұрт, Ақырды жерге долы бұлт. (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет) Еңбек: аула сыпырушыға көмектесу. Мақсаты: балаларды еңбексүйгіштікке

	қопсыту. Мақсаты: балаларды еңбексүйгіштікке тәрбиелеу. (Еңбек қызметі) Қ/қ ойыны: «Күн мен жаңбыр» (Дене шынықтыру) Жеке жұмыс: Жұмбақ шешу. Көтеріліп теңізден, Аспанға биік барамын. Биіктен қайта түскенде, Өңі кірер даланың. (Жаңбыр) Өзіндік іс-әрекеті: қалаған ойындарын ойнау.	алдымызда, Жап-жасыл боп бояуы. Сұрақ-жауап. аз мезгілінде ағаштар қалай өзгерді? апырақтарының түсі қандай болады? (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет) Еңбек: ағаштарға су құю. Мақсаты: балаларды еңбексүйгіштікке тәрбиелеу. (Еңбек қызметі) Қ/қ ойыны: №-20 «Көбелектер, бақалар» (Дене шынықтыру) Жеке жұмыс: жаз мезгілі туралы тапқыты қайталау. Өзіндік іс-әрекеттері: қалаған ойындарын ойнау.	(Еңбек қызметі) Қ/қ ойыны: «Аңшылар» (Дене шынықтыру) Жеке жұмыс: 2-3 балаға асфальт үстіне сурет салдыру. (құстың ұясы, құстар т.б) Өзіндік іс-әрекеттері: балалардың өзіндік іс-әрекеттері.	жасаймыз? - Баптаймыз,жұлмаймыз,қамқорлақ көрсетеміз. (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет) Еңбек: гүлдерге су құю, түптерні қопсыту. Мақсаты: балаларды еңбексүйгіштікке тәрбиелеу. (Еңбек қызметі) Қ/қ ойыны: «Қоймадағы тышқандар» (Дене шынықтыру) Жеке жұмыс: 2-3 балаға бақ-бақ гүлінің емдік қасиеті туралы мәлімет беру. Өзіндік іс-әрекеттері: қалаған ойындарын ойнау.	тәрбиелеу. (Еңбек қызметі) Қимылды ойын: «Көк ту» Мақсаты: Достыққа, белсенділікке, ұйымшылдыққа баулу. Ойын шарты: Балалар екі топқа бөлінеді. Әр топта өз тулары болады. Әр тудың қорғаушысы болады. Ту қорғаушылар тудың қасында тұрады. Ал, басқа балалар қарсыластарын өз тобына ауыстырулары керек. Екі топтың ортасынан сызық сызылады да, қарсыластарына қарама - қарсы тұрады. Бір - бірінің қолдарынан ұстап, өз топтарына тартып алуға тырысады. Сөйтіп қай топ балаларды көп жинай алса, сол топ жеңіске жетеді. Жеңілген топтың туына шабуыл жасалады. Егер де туларын қорғап қалса, ойын жалғаса береді. (Дене шынықтыру)

					Жеке жұмыс: Жұмбақ шешу. Көтеріліп теңізден, Аспанға биік барамын. Биіктен қайта түскенде, Өңі кірер даланың. (Жаңбыр) Геометриялық пішіндерді қайталау. Өзіндік іс-әрекеттері: қалаған ойындарын ойнау.
Серуеннен оралу	Балалардың реттілікпен шешінуі, жұмбақтар шешу, өлеңдер, әндер жаңылтпаштар, санамақтар және т.б. жаттау Киімді белгілі бір тәртіппен шешу және кию дағдыларын үйрету: - Түймелерді ретумен ағытамыз. - Көйлек, шалбарды шешеміз, ақырын іліп қоямыз. - Көйлекті шешіп, оны шалбарға, шортиға қосып іліп қоямыз. - Аяқ киімді шешіп, екінші аяқ киімді киеміз. - Колготкаларды шешіп, көйлекке қосып іліп қоямыз. (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет)				
Түскі ас	Гигиеналық шаралар:Түскі ас алдында гигиеналық шараларды орындау: қолды дұрыс жуу, өз орамалының орнын білу, қолды дұрыс сүрту, орамалды ілу көркем сөз қолдану: «Сылдырлайды мөлдір су, Мөлдір суға қолыңды жу» Кезекшілердің жұмысы: (асхана құралдарын, майлықтарды үстелге қою) Тамақтану (өз орнын білу, дұрыс отыру, асхана құралдарын дұрыс ұстай білу, ұқыпты тамақтану, сөйлеспеу, алғыс айту) (мәдени-гигиеналық дағдылар, өзіне-өзі қызмет ету, еңбек әрекеті) «Қонжыққа қасықты қалай ұстауды үйретеміз».(Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет)				
Күндізгі ұйқы	Тамақтан соң ауыздарын сумен шаюды қалыптастыру. Киім түймелерін, сырмаларын өздігінше ағыту. Киімдерін ұқыпты орындыққа іліп (немесе арнайы сөреге) қоюды, өз төсек орнын тауып жатуды үйрету. Ұйқы кезінде бала басына көрпені жауып, мұрнын жастыққа көміп тастамауын, жастықта баланың денесі емес, тек басы жатуын қадағалау. (өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ моториканы дамыту). Әлди Мақсаты: бала ағзасының физиологиялық тепе-теңдігін қалпына келтіру.				

	Әлди, әлди, әлди-ай, Балалар ұйықтап жатыр. Төменгі төсекке, Балалар тыныш ұйықтайды, Мен ән саламын! Балалардың тыныш ұйықтауы үшін жайы баяу музыка тыңдау. «Әлди» Ж.Байырбекова (Музыка)
Біртіндеп ұйқыдан ояту, сауықтыру шаралары	Түскі ұйқыдан кейінгі сауықтыру шаралары (дене жаттығулары), ауа, су емшаралары, жалпақ табандылықты болдырмау үшін түйіршікті және жұмсақ жолақшалармен жүру (дене белсенділігі). 1. Керует жанындағы жаттығулар Бойымызды жазайық. Қолымызды созайық Жаттығулар жасайық, Ұйқымызды ашайық. - Б. қ. қол белде: басты оңға, солға, алға, артқа бұру. - Б. қ. кезекпен оң қолды және сол қолды кезекпен көтеру. - Б. қ. оң жаққа және сол жаққа бұрылу. - Б. қ.: қолды аяқ ұшына жеткізу, бастапқы қалыпқа келу. Бір орында жүру, ұйқы бөлмеден аяқ ұшымен шығады. 7-8 рет(дене шынықтыру). Киімдерін реттілікпен өздігінен киіну. Түймелерін қадау, сырмаларын сыру, аяқ киімдерін дұрыс киюді үйрету. Қыз балаларды шаштарын тарауға үйрету (өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ моториканы дамыту). Қолдарын жуу, құрғатып сүрту, сүлгіні өз орнына іліп қоюды үйрету Шомылған баланы, Аймалап алады. Сүртеді қолыңды, Сүртеді жоныңды. (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет)
Бесін ас	Гигиеналық шараларды орындау (мәдени-гигиеналық дағдылар). Балалардың назарын тағамға аудару, мәдениетті тамақтануға баулу Ас мәзірімен таныстыру. Бір-біріне кедергі жасамай мәдениетті отыруға баулу, балалардың назарын тағамға аудару. «Бата» Дастарханыңа береке берсін, Бастарыңа мереке берсін, Астарыңа адалдық берсін, Бастарыңа амандық берсін, Дендеріңе саулық берсін! Әумин! (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет)

Балалардың дербес іс-әрекеті	«Түрлі түсті үшбұрыштар» дәстүрлі емес сурет техникасымен сурет салу. Мақсаты: Балалардың экологиялық қауіпсіздік ережелері туралы білімдерін нақтылау және кеңейту. Ауаның ластану көздері, таза ауаның денсаулық үшін маңызы туралы қарапайым идеяларды қалыптастыру. Күнделікті өмірде табиғатқа қамқор болуға деген құлшынысты, шығармашылық қабілетін, қиялын дамыту. Балаларды әдемі, әрі таза сурет сала білуге тәрбиелеу. Салауатты өмір салтын қалыптастыру. Экспрессивті бейнелер жасау үшін әртүрлі материалдар, жұмыс әдістерін	«Тығыннан немесе өшіргіштен жасалған мөрлермен басып шығару» Мақсаты: Кескінді алу әдісі: бала тығынды бояумен мөртабан жастығына басады және қағазға әсер етеді. Басқа түсті алу үшін тостаған мен тығын да өзгереді. Материалдар: түрлі-түсті бояулар, тығындар (Сурет салу) «Үй» Мақсаты: Квадратты екіге, диагональ бойынша бүктеуге, квадраттың ортасын табуға, оны диагональ бойынша және екіге бүктеуге, парақтың шетін ортасына қарай бүктеуге, квадратты екіге, диагональ бойынша бүгу арқылы анықтауға, квадраттың бұрыштарын ортасына қарай бүктеуге үйрету. Шығармашылық қиялды, жазықтықтағы бағдарды, зейінді, есте сақтауды дамыту. Материал: Негізгі	«Сиқырлы жазғы орман» «Жапырақтарды басып шығару» техникасы Мақсаты: балаларды "жапырақтарды басып шығару" дәстүрлі емес сурет салу әдістерімен таныстыруды жалғастыру; - балаларда қолдың ұсақ моторикасын дамыту; қиял, шығармашылық қабілеттер, композиция сезімі, түс қабылдау; жазғы табиғат құбылыстарына қызығушылықты, жаздың сұлулығына эмоционалды жауаптылықты тәрбиелеу; Материал: А4 парақтары, ағаш жапырақтары, саусақ гуашь; майлықтар. (Сурет салу) «Есік не үшін қажет» Мақсаты: "Есік" негізгі формасымен	«Су әлемінде» дәстүрлі емес әдістерді қолдана отырып сурет салу Мақсаты: балаларда судың физикалық қасиеттері туралы түсінік қалыптастыру (мөлдір, иіссіз, дәмсіз, балаларды өзгертуге болатындығын түсінуге жетелеу, балалардың адам үшін су қажеттілігі туралы білімдерін бекіту, бақылау кезінде байланыс орнату тәжірибесін жинақтау, талдау, қорытынды жасау, сөздік қорын байыту, сурет салудың дәстүрлі емес техникасымен таныстыру боялған сабын көпіршіктерінің көмегімен. Материал: А4 қайнаған суы бар графин, стакандар, қасықтар, щеткалар, қант, тұз, лимон, еритін кофе, Джем; түрлі түсті гуашь, ыдыс жууға арналған сұйықтық, коктейль түтіктері, қайшы, ақ қағаз парақтары 10*10 см,	«Көңілді Қыз» дәстүрлі емес техниканы қолдану түтікшелі кляксография. Мақсаты: дәстүрлі емес сурет салу техникасын қолдана отырып, қыздың портретін салуға үйрету (сабанмен дақ түсіру) Мақсаты: - "түтікпен кляксография" дәстүрлі емес техникасын үйрету; - шығармашылық қиялды, белсенділікті дамыту; - балалардың бейнелеу іс-әрекетіне деген қызығушылығын арттыру. Материал: коктейль түтіктері, қарапайым қарындаш, гуашь бояуларының жиынтығы, су, щеткалар, майлықтар, түрлі-түсті бұйралары бар шүберек қуыршақ. (Сурет салу) «Кішкентай кірпі» Мақсаты: Балаларды тікбұрышты қағаздан кірпіні

	өзгерте білу. «граттаж» және шанышқылармен сурет салу дәстүрлі емес әдістерін қолдана отырып, табиғаттың экспрессивті бейнесін жасау. (Сурет салу) "Алма" оригами Мақсаты: балаларды оригами техникасымен таныстыруды жалғастыру. Балаларды іс-әрекеттің дәлдігіне бағыттаңыз. Балаларды иілу орнын үтіктеуге үйрету. (Жапсыру)	формалардың графикалық үлгілері: "кітап", "Үшбұрыш", "батпыра уық" (кесте), түрлі-түсті қағаздар. (Жапсыру)	таныстыру. Бүктеудің негізгі элементін жаттықтыру-парақтың шетін ортасына қарай бүгу, оны квадратты екіге бүгу (қол-көз) үйді бүктеу, есікті бүктеу, есікті үйге жабыстыру арқылы анықтау. Материал: Ертегілерден иллюстрацияларды, үйлердің суреттерін (көп қабатты, ағаш үйлер) қарастыру. "Есік" негізгі пішінінің үлгілері. (Жапсыру)	алдын ала көк түске боялған ватман. (Сурет салу) «Еркін тақырып» Мақсаты: Балаларды ерте алған білімдерін пайдаланып колөнер жасауға шақыру. Негізгі пішіндерді бекіту: "шаршы", "үшбұрыш". Балалар шығармашылығының өнімін жасау, әңгіме Түрлі өлшемдегі түрлі-түсті қағаздар, схемалар, "жаз" қалтасы. Материал: көк түсті А4 парақтары, өздігінен жабысатын қағаздан жасалған түрлі түсті жолақтар. (Жапсыру)	бүктеуге үйрету; бүктемелерді тегістеу арқылы парақты әр түрлі бағытта бүктеу дағдыларын бекіту; материалға (қағазға) табандылық пен ұқыптылыққа тәрбиелеу Оригами техникасымен кірпі фигурасын орындау. кірпі бейнеленген карточкалар (А4 форматы Материал: "кірпіден хат"; қағаз тіктөртбұрыштар (қабырғалардың ұзындығы 1:2 қатынасында); түрлі-түсті қарындаштар(Жапсыру)
Тәрбиеші мен баланың еркін қызметі	Балалардың қызығушылықтарын мақсатты ойын арқылы, танымдық-зерттеушілік жұмыс, музыкалық-көркем образ, қимыл-қозғалыс, коммуникативтік байланыс, оқыту, еңбекке баулу арқылы дамыту <i>(оның ішінде өңірлік ерекшелікті ескерумен)</i>. Балалардың ойы мен идеяларын ескеру арқылы олардың қабілеттерін ашуға мүмкіндік беру. Сюжеттік - рөлдік ойын: «Емхана» №10 Мақсаты: балаларда дәрігер мамандығына деген қызығушылық қалыптастыру. Сюжеттік ойындарды дамыта білу дағдыларын қалыптастыру. Медициналық құралдардың атауын бекіту: фонендоскоп, шприц, шпатель, мақта, дәке. Ауру адамдарға қамқорлықпен, мейіріммен қарауға тәрбиелеу. Керекті құрал жабдықтар: дәрігердің бас киімі мен халаты, медициналық құралдар. «Бейтаныс адамдар мен байланыс жүріс тұрыс ережелері» балаларға кеңес жүргізу				
Серуенге дайындық	Серуенге қызығушылықты арттыру. Балалардың реттілікпен киінуі, серуенге шығу, топтық ережелерді қайталау.				

	«Киімді қалай киюге болады?» әңгіме Киімдердің тазалығын сақтау қажет. Киінгенде киімнің түймесінің дұрыс қадап, көйлектің шалбардың немесе юбканың ішіне салынғанын қадағалау керек. Шұлықтың, аяқ киімнің оң киілуіне баса назар аудару керек. (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет)				
Серуен	Күннің екінші жартысындағы ауа-райы құбылыстары мен табиғат объектілерін бақылау <i>(қоршаған ортамен таныстыру)</i> Ұлттық ойын: «Бөрік жасырмақ» Ойынға қатысушылар араларынан бір ойыншы шығарып, алыстау жерге таман барып, бөрік немесе басқа бір белгілі жасыруға жібереді және өзі де сол маңайына жасырынуы керек. Қалған ойыншылар тығылған ойыншылардың тыққан затын іздеуге кіріседі. Кімде-кім тығылған бөрікті көріп қойып алуға	Күннің екінші жартысындағы ауа-райы құбылыстары мен табиғат объектілерін бақылау <i>(қоршаған ортамен таныстыру)</i> Ұлттық ойын: «Белбеу соқ» Ойыншылар екі-екіден жұптасып, шеңбер жасап тұрады. Бір ойыншы белбеуді алып, екіншісін қуға тиіс. Қашқан шеңбер жасап тұрған бір жұптың алдына келіп тұрған кезде, артық қалған үшінші ойыншы шеңберді айнала қашады. Егер қуғыншы оны белбеумен соғып үлгеріп, өзі бір жұптың алдына келіп үлгерсе, оның орнын келесі ойыншы басады. (дене шынықтыру)	Күннің екінші жартысындағы ауа-райы құбылыстары мен табиғат объектілерін бақылау <i>(қоршаған ортамен таныстыру)</i> Ұлттық ойын: «Ат жарыс» Бұл ойын екі командаға бөлініп ойналады. Ойын шарты: Балалар тәрбиешінің «Алға»-деген белгісі бойынша, дөңгелек үстіндегі қимылын салып жарысады. Қай команда мәреге тез жетіп бітіреді. Сол команда жеңімпаз болады. Ат кескін бет пердесін тақымға қысып мәреге шауып жету. Керекті құралдар: Екі командаға аттың кескін бетпердесі. (дене шынықтыру)	Күннің екінші жартысындағы ауа-райы құбылыстары мен табиғат объектілерін бақылау <i>(қоршаған ортамен таныстыру)</i> Ұлттық ойын: «Үй артында ағаш» Ойынды топ бала болып ойнайды. Ойын тәртібі: қатысушылар бірінің қолынан бірі ұстап, дөңгелек тұрады. ойын-бастаушы не белбеу, не тапшы,-дейді. Екінші балаға қарап байқап отырады да, міне, - деп бір саусақтың басынан шымшып ұстап тұрады. Егер екінші бала жасырушының ортаңғы саусағын дәл тапса, ұпайды бірінші бала тартады. Ұтқан бала ұпай алу үшін мына ережелермен сөздерді жақсы білуі керек. 1. Бас бармақтан бастап шынашакқа дейін қолдарын ажыратпайды. саусақтардың атын бір Ол-есік ашпағанның түгел атап береді:	Күннің екінші жартысындағы ауа-райы құбылыстары мен табиғат объектілерін бақылау <i>(қоршаған ортамен таныстыру)</i> Ұлттық ойын: «Қуыр-қолқуыр қуырмаш» Оң қолдың бес саусағын бір жерге түйістіреді де, сол қолымен оны бүрмелеп қапсыра ұстайды. Содан соң екінші балаға: ортаңғы саусағымды тапшы,-дейді. Екінші балаға қарап байқап отырады да, міне, - деп бір саусақтың басынан шымшып ұстап тұрады. Егер екінші бала жасырушының ортаңғы саусағын дәл тапса, ұпайды бірінші бала тартады. Ұтқан бала ұпай алу үшін мына ережелермен сөздерді жақсы білуі керек. 1. Бас бармақтан бастап шынашакқа дейін қолдарын ажыратпайды. саусақтардың атын бір Ол-есік ашпағанның түгел атап береді:

	қам жасаса онда иесі бермеуге тырысады. Бермеудің жағдайы – екеуі бірдей бас салып бөрікке таласу емес, қай бұрын алғаны алады. Ал көрген ойыншы ала алмай қалса, онда иесі қорып, бөрікке жібермеуге тырысады. Ал басқалардың қай-қайсысы болмасын бөріктің иесіне қол тигізіп, күш жұмсауына болмайды. Қайткенде де алдап жүріп алып, оны жүргізушіге ертіп келулері керек. Келесі жолы бөрікті әкелген ойыншы барады да, ойнаушының уақыттары жеткенше ойын жалғаса береді. (дене шынықтыру)			белгісі. Енді: Үй артында қол ағаш, Жел бау тартам есік аш – деп жүгіріп жүрген баланы өзі артындағы баланы артына ормалмен бір соғып қалады да, орамалды сол балаға тастай сала: Үй артында қол ағаш, Озам десең ала қаш–деп өзі сол бетімен жүгіре береді. Осының боларын біліп, әзір тұрған бала қол ағашты ала сала, әлгі балаға қарама-қарсы жүгіреді. Бұл кезде дөңгелене тұрған балалар Үй артында қол ағаш, Қол ағашты ала қаш. Бұрын келген балаға, Тездеп барда есік аш, деп барлық бала хормен айтады. (дене шынықтыру)	басбармақ, балан үйрек, ортан терек, шылдыр шүмек, кішкентай бөбек. Бес саусағын түгел жұмады. Тағы да бас бармағынан бастап, былай деп 5 саусақты түгел жазады. Сен тұр қойыңа бар, Сен тұр түйене бар. Сен тұр жылқыңа бар, Сен тұр сиырыңа бар. Сен кішкентай әлі жас екенсің, Қазанның қаспағын қырып же де, жыламай отыра тұр. Енді осы шынашақтың өзін алақан шұңқырына бүгіп тұқырта ұстайды да: Қуыр-қуыр, қуырмаш, Балапанға бидай шаш. Әжең келсе есік аш, Қасқыр келсе мықтап бас. Шынашақты шыр айналдырып, баланың алақанын қытықтайды. Осыларды істеп бола беріп: Мына жерде қой бар, Мына жерде жылқы бар. Мына жерде жылқы бар, Мына жерде түлкі бар – деп баланың білегінен қолтығына дейін түртіп

					ең соңында мына жерде күлкі бар –деп сәл ғана қытық-қытық! Қытықтайды. (дене шынықтыру)
Серуеннен оралу	Балалардың киімін ретімен шешу, әндерді үйрену, жұмбақтарды шешу, дербес және ойын әрекеті				
Балалардың үйіне қайтуы	Балалардың жетістіктері туралы әңгімелесу, ата-аналардың балаларды тәрбиелеу мен дамыту бойынша сұрақтарына жауап беру, кеңес беру. Кеңес: «Жаз уақытында жарақаттанудың және уланудың алдын алу»				

**Балалардың жаз мезгіліндегі өмірін және тәрбиесін ұйымдастыру циклограммасы
2023 жыл**

Мектепке дейінгі ұйым: «Ақбота» бөбекжай» МКҚК

Топ: «Күншуақ» ортаңғы тобы

Балалардың жасы: 3 жастағы балалар

Жоспардың құрылу кезеңі: 12.06-16.06.2023 жыл

Күн тәртібінің кезеңдері	Дүйсенбі 12.06.2023	Сейсенбі 13.06.2023	Сәрсенбі 14.06.2023	Бейсенбі 15.06.2023	Жұма 16.06.2023
Ата-аналармен әңгімелесу Балаларды қабылдау	Ата-аналармен бала денсаулығы, баланың үйдегі және көшедегі күн тәртібі туралы әңгімелесу. Балаларды қабылдау: таңертеңгі сүзгі, балаларды жақсы көңіл-күймен қарсы алу. Балалар үшін қолайлы жағдай жасау, баланың бүгінгі көңіл – күйі туралы, оны не қызықтыратыны туралы әңгіме, жеке пікір білдіруге баулу Балалармен әңгіме: «Көңіл-күй» Міндеттері: Балаларға түрлі эмоционалдық жай-күйі бар жақын Ортаңғытер мен балалар туралы жағдайларды ұсыну. (сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет)				
Балалардың дербес іс-әрекеті (баяу қимылды ойындар, үстел үсті ойындары, бейнелеу әрекеті, эксперимент, кітаптар қарау және өзіне-өзі	Перспективалық жоспарда қойылған міндеттерді іске асыру				
	Құрылыс ойыны: "Жұп тап" Ойынның мақсаты: логикалық ойлауды дамыту, түстерді атауға және геометриялық	Құрылыс ойыны: "Схема бойынша салу" Ойынның мақсаты: балаларды схемаларға назар аударатын, қарапайым	Құрылыс ойыны: «Бөлшектерді қабаттастыру» Мақсаты: балаларды суреттерді қабаттастыру тәсілімен орналастыруға үйрету. Материал: контурлық	Құрылыс ойыны: «Қоршау» Мақсаты: балаларды суреттерді қабаттастыру тәсілімен орналастыруға үйрету. Барысы: құрылыс материалымен ойнайтын	Құрылыс ойыны: «Фигураларды қою» Мақсаты: балаларды диаграммаларды қолдана отырып, геометриялық фигуралардан суреттер салуға үйрету. Материал: карталар-кескін

қызмет ету, тағы басқа іс-әрекеттер)	фигураларды атауға машықтану. Материал: геометриялық фигуралар бейнеленген карточкалар 8 бөлікке бөлінген, ойыншылардың саны бойынша кесілмеген карточкалар Баланы ойын ойнауға шақыру. (Карталардың бірі сегіз бөлікке бөлінеді.) Кесілген карточкаларды картаға тұтас карточкаларға салу, (пішіні бірдей, бірақ түсі мен өлшемі әртүрлі фигуралар). Бір немесе басқа картаны көтеріп, сол бөлікті, бірақ басқа түсті немесе өлшемді табуды сұрау. Тапсырманы орындау кезінде балаларды гүлдерді атауға үйрету. (Құрастыру))	ғимараттарды орындауға үйрету. Материал: Құрылыс схемалары, құрылыс жиынтығы. Ойын барысы. Балалармен бірге олар білетін құрылыс бөлшектерін есте сақтаңыз, олардың қасиеттерін көрсету. Картаны көрсету, онда не бейнеленгенін сұрау, қарастыруды ұсыну және ғимараттың қандай бөлшектерінен екенін айту. Құрылыс бөлшектерінен сол ғимараттарды салуды сұрау. Бөлшектердің толық көлемде бейнеленуі маңызды. (Құрастыру)	суреттері бар карталар, құрылыс жиынтығы немесе жазықтық геометриялық фигуралар. Ойын барысы. Балаларға суреттерге беттердің бірінің көлемді бөлшектерін салу арқылы суреттерді салуға үйретеді. Балаларға картаны ұсыну және әдемі суреттер жасауды сұрау (бір бөлікті орнату мысалында көрсету).(Құрастыру)	балаларға: "Сендерде құрылыс бар ма? Сен не салып жатырсың? Саша, сенде не бар? Үй. Ал сендеше? Сондай-ақ үй? Мен көріп тұрмын. Құрылыста жақсы құрылыс материалы бар. Сендердің үйлерің үшін жақсы қоршау салуға болады. Біз жаңа құрылысты бастаймыз. Қоршаулар қандай болатынын көрейік. Біз үй салуды шештік Олардың жануарлары үшін. Үй салынды, енді Бізге қоршау керек. Тақталар кесілді, Қатты шегеленген. Тук-тук, перестук, Тақталар кесілді, Тук-тук, перестук Қатты шегеленген. (Құрастыру)	диаграммалары, құрылыс жинағы. Ойын барысы. Балаларға кескіндерді орналастыру үшін схемалар мен геометриялық фигуралар ұсынылады. Тапсырманы орындағаннан кейін олар: "Сен бұл машинаны қандай фигуралардан жасадың? Бұл зымыран үшін саған қанша фигура қажет болды? Мұнда қанша бірдей фигуралар бар?"(Құрастыру)
Таңертенгі жаттығу	ТАҢҒЫ ГИМНАСТИКА КЕШЕНІ Сапқа тұру, жүру, жүгіру, жалпы дамытушы және тыныс алу жаттығулары. Мақсаты: баланың организмін «ояту», оны тиімді күйге келтіру, жан-жақты, бірақ бұлшықет жүйесіне орташа әсер ету, дененің белсенділігін арттыру, дұрыс қалыптың қалыптасуына ықпал ету. Затсыз				

	1. Қолды белге қойып, басты оң жаққа кейін сол жаққа айналдыру. Оң қолды жоғары, сол қолды төмен қойып артқа серпи, кейін орындарымен ауыстыру. 2. Қолды кеуде тұсында ұстап, денені 1-3 оңға кейін 1-3 солға бұру, 4-б.қ.к. 3. Тік тұру, қолды төмен түсіріп. Қолды жоғары көтеріп артқа шалқаюдан, алға иіліп кейін тізе бүгіп отыру. Б.қ.к. 4. Б.қ.: мұнда да солай. Алға төмен иілу, сол жақ аяқтың артынан алақан соғып: «Хлоп» деу, бастапқы қалыпқа оралу. Оң жақ аяғынан шапалақ соғу. 5. Б.қ.: арқаға жату, қолды түзу қою. Оң аяқты жоғары көтеру, аяқтың астынан шапалақ соғып: «Хлоп» деп, бастапқы қалыпқа оралу. астынан шапалақ соғу. 6-8 рет қайталау. 6. Орында кезекпен тізеге шапалақ соғып секіру. Кезектестіріп жәй жүру. (Дене шынықтыру)				
Таңғы ас	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптарды орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет етуге баулу. Балалармен бірге ойыншықтарды орнына жинау, олардың жауапкершіліктерін арттыру мақсатында кезекшілік ұйымдастыру. Тамақтанар алдында қол жуу ережесін сақтап жуғызу. Ас қабылдау алдында бір-біріне жақсы тәбет тілеп, лебіз айтуға үйрету. Тамақтану ережесін сақтау, ас құрал-жабдықтарын дұрыс пайдалану. Әдепті тамақтану.				
	Гигиеналық шаралар: Мақсаты: мәдени-гигиеналық дағдыларды қалыптастыру: өздігінен жуыну, тамақтану алдында, дәретхананы пайдаланғаннан кейін қолды сабынмен жуу. Көркем сөз: Біз білеміз, білеміз, иә, иә, Су қайда шашырайды. Шығыңыз, су ханшайымы, Біз жуынуға	Гигиеналық шаралар: Таңғы ас алдында қолдарын жуу, қолды сүрту және орамалды орнына ілу. Көркем сөз: Дымқылдап күнде сен, Қолыңды сүйкесең. Кетіп кір-ыласың, Тап-таза боласың. Тамақтану Көркем сөз: Орындық туралы. Мен орындықты алдымда алып жүремін! Ол, әдемі, менің орындығым. Мен оларды мықтап ұстаймын,	Гигиеналық шаралар: Таңғы ас алдында қолдарын жуу, қолды сүрту және орамалды орнына ілу. Көркем сөз: «Қолды таза жуу керек, Жеңдер суланбайды. Кім жеңін түрмейді, Ол су алмайды» - Қолды жуады, жуады. Содан кейін тәрбиеші сабынды алып, айтады: «Қызғылт, хош иісті, Оны көпіртіңіз және сіз таза боласыз» - Сабындайды, көпіртеді және	Гигиеналық шаралар: Таңғы ас алдында қолдарын жуу, қолды сүрту және орамалды орнына ілу. Көркем сөз: Дымқылдап күнде сен, Қолыңды сүйкесең. Кетіп кір-ыласың, Тап-таза боласың. Тамақтану Көркем сөз: Бізде қасық бар, сиқырлы кішкентай! Бізде қасық бар, сиқырлы кішкентай! Тәрелкеде тамақ, із қалдырмайды! Біздің қасықты нұқыңыз, Барлық ботқаны алыңыз! (өз орнын білу, дұрыс отыру, ас ішу құралдарын	Гигиеналық шаралар: Таңғы ас алдында қолдарын жуу, қолды сүрту және орамалды орнына ілу. Көркем сөз: Біз білеміз, білеміз, иә, иә, Су қайда шашырайды. Шығыңыз, су ханшайымы, Біз жуынуға келдік! Біз көңілді, Қолымызды жуамыз! Тамақтану Көркем сөз: Сорпа, сен төгілмейсің! Сорпа, сен төгілмейсің! Тікелей менің аузыма құйыл! Ал, қасық, бұрылма! Сорпа ал, жалқау болмаң!

	келдік! Біз көңілді, Қолымызды жуамыз! Тамақтану Көркем сөз: Біздің балабақшада – кішкентай үстелдер. Үстелге отырамыз- картопты жейміз! (өз орнын білу, дұрыс отыру, ас ішу құралдарын дұрыс ұстау, тамақтану мәдениетін қалыптастыру, тамақ ішкенде сөйлемей, тамақтанып болғаннан кейін алғыс айту) (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет).	Барлығына орындықтарымды көрсетемін! (өз орнын білу, дұрыс отыру, ас ішу құралдарын дұрыс ұстау, тамақтану мәдениетін қалыптастыру, тамақ ішкенде сөйлемей, тамақтанып болғаннан кейін алғыс айту) (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет).	сабынды сумен жуады. - бетті сумен сулайды, сабындайды және жуады. - сүлгі алып, бетін сулап, қуыршақтың қолын сүртіп, сөйлейді: «Енді мұрын таза, Иегі таза Және көздер жарқырайды – Көңілді көрінеді!» Тамақтану (өз орнын білу, дұрыс отыру, ас ішу құралдарын дұрыс ұстау, тамақтану мәдениетін қалыптастыру, тамақ ішкенде сөйлемей, тамақтанып болғаннан кейін алғыс айту) (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет)	дұрыс ұстау, тамақтану мәдениетін қалыптастыру, тамақ ішкенде сөйлемей, тамақтанып болғаннан кейін алғыс айту) (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет).	(өз орнын білу, дұрыс отыру, ас ішу құралдарын дұрыс ұстау, тамақтану мәдениетін қалыптастыру, тамақ ішкенде сөйлемей, тамақтанып болғаннан кейін алғыс айту) (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет).
Ұйымдастырыл- ған іс-әрекетке дайындық	Балалар әсерлерімен бөлісу, жаңалықтарды білу, бірлескен жоспарларды, мәселелерді талқылау, қызығушылықтары бойынша әрекет түрін таңдау, ережелер туралы келісу және т. б. Ұйымдастырылған іс-әрекет тақырыбына сай жұмбақтар жасыру. Жаттаған тақпақты есіне түсіріп, қайталап айту. (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет).				
	«Жәндіктер» саусақ ойыны Мен жасыл май қоңызымын (біз саусақтарымызды	«Космос» саусақ жаттығуы Күн - басты жұлдыз (солқолда күн бейнелен- ген - саусақтар бір-	«Мамыр» саусақ жаттығуы Күректерді алдық, кереуеттерді қаздық. Бір екі! Бір екі! (күрек	«Көлік» саусақ жаттығуы Ұшып жатыр, Ұшып жатыр, Тікұшақ бұрандаларын айналдыру (қолдарыңмен)	«Салат» Сәбізді алып тазалаймыз (оң қолды жұдырыққа түйіп, сол қолдың алақанына ысқылайды)

жұдырыққа қысамыз). Мен айналамды айналып өтемін (сұқ саусақпен саусақты екі жаққа жайып), Мен шалғындардың үстінен гүрілдеймін Ал менің атым Чжу-Чжу (сұқ саусағыңыз бен кішкентай саусағыңызды қозғаныз). Тиіспеңіз, ашулы шіркей - Мен үйге жүгіремін (үстелді саусақтарыңызбен ұстаңыз). Кешке бізге ұшып барыңыз Жолақты ара. Ал оның артында қанқызы жатыр Және әдемі ол (әр атқа саусақтарыңызды бүгіңіз), Үш қоңыз және инелік Фонар көздері сияқты (біз көзілдіріктерге еліктейміз - шеңберге	бірінен алшақорналасқа (және доп ұстағандай), Алайналасында планеталар (оң қолында планеталар бейнеленген - «Күнді» айналдырған жұдырық «ұшады»). Олар ұшады - кім қайда (сол қол мен оңнан солға қарай «ұшу» қимылдарын жасаңыз) Жылдам кометалар (оң қол мен солдан оңға қарай «ұшу» қимылдарын орындау). (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет).	қимылына еліктеу) Олар тырманы да алды, Төсектер таралды: Бір екі! Бір екі! (біз қимылдарды тырмамен имитациялаймыз) Қатардағы тұқымдар Жерге лақтырылды: Бір екі! Бір екі! (тұқым шашырауын модельдеу) Тез өсіңіз, бүршігіп, (саусақтарыңызды «тұмсықпен» бүктеу) Гүлді - пионды ерітіңіз! (екі қолдың саусақтарын ашу) (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет).	бастарыңмен айналдыру). Олар сол жаққа барады (қолдың қозғалысы оңға қарай), Мұнда келу (қолдың солға жылжуы), Пойыздың жаңа рельстерінде (біз алдымызда қант себеді) түзу алақанмен айналамыз), Ал моторлы кемелер (біз кемелер (біз кемеңіздің тұмсығына еліктеп, «үйге» қолымызды бүктеп, өзімізден бағыт аламыз, толқындарды кесіп тастағандай) Олар құрлықтан теңізге шығады (біз алақанымызды қоштасқандай сілкеміз). (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет).	Үккішпен үгіп майдалаймыз (екі қолды жұдырыққа түйіп кеідеге ұстап, жоғары-төмен қозғайды) Қанттай сеуіп дәмдейміз (саусақтардың ұшымен қант себеді) Қаймақ құйып сәндейміз (қолды жұдырыққа түйген күйі (қаймақ құйған сияқты) қол білегін жоғары-төмен қозғайды) Міне, дайын нәр тағам - (екі қолын алдына жайып көрсетеді) Дәруменге байыған (алақанымен іштерін сипалап, тойғандықтарын білдіреді) (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет).

	жабылған бас бармақ пен сұқ саусақтарды көзге келтіреміз). Дүр етіп, ұшып кетті (қолымызды сілтеп) Олар шаршағаннан құлап түсті (қолдар үстелге алақанмен құлайды). (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет).				
Мектепке дейінгі ұйымның кестесі бойынша ұйымдастырылған іс-әрекет	Дидактикалық ойын: "Шындар мен тамырлар" Дидактикалық міндет: балалардың көкөністерде жеуге болатын тамырлар – тамырлар және жеуге болмайтын шындар бар екендігі туралы білімдерін бекіту. Оның бөліктерінен бүкіл өсімдікті құрастыруға жаттығу. Ақылдылықты, реакция жылдамдығын дамыту.	Дене шынықтыру (Спорт нұсқаушысының жоспарына сәйкес) Дидактикалық ойын: «Гүлдер дүкені» Дидактикалық міндет: өсімдіктерді өсу орнына топтастыру, олардың сыртқы түрін сипаттау. Есте сақтау қабілетін, ойлау жылдамдығын, сөйлеуді дамыту. Ойын ережелері: Сатып алушы сатып алғысы келетін өсімдікті атамай, гүлдің қай жерде өсетінін көрсетуі керек. Сатушы	Дене шынықтыру (Спорт нұсқаушысының жоспарына сәйкес) Дидактикалық ойын: "Ағашты сипаттама бойынша тап" Дидактикалық міндет: балалардың ағаш түрлері, олардың сыртқы айырмашылығы мен ұқсастығы туралы білімдерін бекіту. Ағаштарды сипаттауға үйрету: жапырақтардың пішіні, тәжі мен бұтақтарының орналасуы, діңінің түсі мен мөлшері.	Музыка Тақырыбы: «Ертегі әлеміне саяхат» Ән тыңдау: «Қуыршақпен билейміз» Ән айту, үйрену «Қуып жет» дидактикалық ойыны Дидактикалық ойын: "Бағбан" Дидактикалық міндет: жемістерге, көкөністерге, гүлдерге тән белгілерді анықтау. Біртұтас сөйлеуді дамыту. Есту зейінін дамыту. Ойын ережесі: карточканы тәрбиеші атаған бала алады. Ойын әрекеті: заттың сипаттамасы. Ойын барысы: Балалар карталарды төмен қаратып	Дидактикалық ойын: "Алдымен не? Содан кейін не болады?" Дидактикалық міндет: балалардың Табиғаттағы маусымдық өзгерістердің реттілігі туралы білімдерін нақтылау. Зейінді, ойлау жылдамдығын дамыту. Ойын ережелері: жүргізушінің бұйрығымен бастау. Ойын әрекеттері: суреттерді ретімен немесе тәрбиешінің тапсырмасы бойынша орналастырыңыз. Ойын барысы: мұғалім балалармен бірге суреттерді қарастырады. Оларды жыл мезгілдеріне сәйкес белгілі бір тәртіппен орналастыруды ұсынады. Екі баланы

	Ойын ережелері: сіз өзіңіздің тамырларыңды немесе шындарыңды тек сигнал бойынша іздей аласындар. Ойын әрекеттері: жұпты табу. Ойын барысы: Тәрбиеші балаларды екі топқа бөледі. Олардың бірі шындарды, екіншісі тамырларды береді. "Барлық шындар мен тамырлар араласып кетті. Бір, екі, үш, жұбыңды тап!"- дейді тәрбиеші. Сигналдан кейін балалар жұбынтабады. Ойынның нәтижесі: бір-бірін тезірек табатын жұп жеңеді. (Қоршаған ортамен таныстыру) «Жүзім шоғыры» Мақсаты:	зауытты біліп, оны атап, сатып алуды беруі керек. Ойын әрекеттері: қажетті картаны табу. Ойын барысы: Балалар сатушы және сатып алушы рөлдерін орындайды. Сатып алу үшін Сіз таңдаған өсімдікті сипаттауыңыз керек, бірақ оны атамаңыз, тек қай жерде өсетінін айту. Сатушы бұл гүлдің не екенін болжап, оны және тұрған бөлімді атауы керек, содан кейін ол сатып алуды береді. Ойынның нәтижесі: егер бала өсімдікке нақты сипаттама берсе, онда ол фишка алады. (Қоршаған ортамен таныстыру) «Вазадағы жемістер» Мақсаты: ермексازдан мүсіндеу Ойықтарды алу үшін саусақтарыңызбен мүсіндеуді қолдана отырып, әр түрлі мөлшердегі табиғаттан мүсіндеуді үйрену. Түсті таңдауға үйрету.	Балалардың бір-біріне ағаштар туралы жұмбақтар жасау, ағаштың белгілерін оны атамай сипаттау қабілетін дамыту. Ойын ережесі: тәрбиешіні мұқият тыңдау, ағаштың суреттерін қарау. Ойын әрекеттері: жұмбақтар жасау. Ойын барысы: Балалар тәрбиешінің үстеліне келіп, өздеріне ұнайтын ағашпен картаны тандайды, бірақ басқа балаларға көрсетпейді. Олар өз орындарына отырады, ағаштың сипаттамасын ойластырады және кезек-кезек бір-біріне жұмбақтар жасайды. Ойынның нәтижесі: дұрыс анықтама үшін бала фишка алады. Ойынның соңында кім көп фишкаларға ие болса, ол жеңімпаз болып саналады. (Қоршаған ортамен таныстыру) "Алма мен алмұрт" Мақсаты: Сопақ пішінді заттарды жасау әдістерін білуді бекіту (алақанның тік	орналастырған үстелдің айналасында отырады. Бір бала бағбан. Суару ыдысымен ол балаларды айналып өтіп: "менің үлкен бақшам бар. Бар, Бекзат, бірдеңе ал". Бекзат өзіне суретті тандайды. Ол оған қарайды, содан кейін ол бейнеленген нәрсені сипаттайды, бірақ оны атамайды. Балалар болжайды. Ойынның нәтижесі: кім болжаса, бағбан болады. (Қоршаған ортамен таныстыру) "Қара өрік және лимон" Мақсаты: Сопақ пішінді заттар мен олардың мүсіндеудегі бейнелері туралы балалардың идеяларын байытуды жалғастырыңыз. Көлемі мен түсі әртүрлі сопақ пішінді заттарды мүсіндеу әдістерін бекіту. Эстетикалық қабылдауды дамыту. Материал: клеенкалар, ермексаз, стектер, майлықтар. (Мүсіндеу)	шақырады және сигнал бойынша олар суреттерді орналастырады. Қалғандары тапсырманың дұрыс орындалуын қадағалайды. Ойынның нәтижесі: тапсырманы дұрыс және жылдам орындайтын адам жеңеді. (Қоршаған ортамен таныстыру) «Шабдалы» Мақсаты: Балаларды заттар мен олардың мүсіндеудегі бейнелері туралы идеяларын байытуды жалғастыру. Көлемі мен түсі әртүрлі пішінді заттарды мүсіндеу әдістерін бекіту. (Мүсіндеу)

	Ермексаз бөлшектерін алақандардың арасына айналдыруды және оларды картонға саусақпен жоғарыдан тегістеуді үйренуді жалғастыру. Саусақтарды тартып, ұштарын дөңгелетіп, бетін тегістеуге үйрету. Материал: клеенкалар, ермексаз, стектер, майлықтар. (Мүсіндеу)	Материал: клеенкалар, ермексаз, стектер, майлықтар. (Мүсіндеу)	қимылымен домалату, саусақпен мүсіндеу). Алмұрттың сипаттамаларын беру кезінде тарту, тегістеу әдістерін бекітіңіз. Материал: клеенкалар, ермексаз, стектер, майлықтар. (Мүсіндеу)		
Серуенге дайындық	Өз-өзіне қызмет көрсету дағдыларын қалыптастыру. Киінудің бірізділік алгоритмін бекіту. Бір-біріне көмек көрсету (<i>тәрбиешінің және белсенді балалардың көмегі</i>), серуенге мотивация (<i>мазмұны, проблемалық жағдаяттар</i>), көркем сөзбен ынталандыру (<i>мақал-мәтелдер, жаңылпаштар, жұмбақтар, өлеңдер</i>). Көтеріңкі көңіл-күй сыйлау. Мақал-мәтел: «Досы көпті жау алмас, Ақылы көпті дау алмас» «Отан отбасынан басталады» «Асықпаған арбамен қоянды қуып жетер»				
Серуен	1) Балалардың денсаулығын нығайту, қимыл-қозғалыс белсенділіктерін арттыру (<i>қимылды дидактикалық ойындар, ережелері бар қимылды ойындар, ойын жаттығулары, жарыстар, ұлттық ойындар және басқа</i>). Көтеріңкі көңіл-күй сыйлау. Балалардың танымдық қызығушылықтарын дамыту. Мақсатты серуендер, танымдық әңгімелер, бақылаулар, табиғатты бақылау тәсілдерін көрсету, сенсорлық бақшадағы тәжірибелер. Балалардың шынайы өмірді көркем-эстетикалық қабылдауын қалыптастыру. Аумақтық кеңістікте немесе оның сыртында табиғатты тамашалау. Сенсорлық бақшада тірі және өлі табиғат нысандарын, табиғат құбылыстарын бақылау. Балалардың дербес шығармашылық әрекетіне мүмкіндік беру. 2) Еңбекке баулу үшін балабақша ауласында баланың қызығушылығын оятатын кеңістік құру. Балаға Ортаңғытердің еңбек етуін бақылату және оларға көмектесуге, бірлесіп жұмыс істеуге тарту. Балалардың ойын, идеясын жүзеге асыру. Серуенге алып шыққан заттарымен ойнату. 3) Музыка жетекшісі мен дене шынықтыру нұсқаушының жоспары бойынша жүргізілетін шаралар немесе бірлескен жұмыстар.				

Бақылау: Табиғаттағы өзгерістерді бақылау. (жел, салқын, жаңбыр т.б.) Максаты: Ауа райындағы өзгерістерді аңғарып айта білуге үйрету. Олардың жыл мезгіліне байланысты өзгеріп отыратыны жайлы айту. (Қоршаған ортамен таныстыру) Көркем сөз Жау-жау жаңбыр, жау жаңбыр, Жаушы жаңбыр. Менің әсем далама, Менің әсем қалама. Сұрақтар: -Қазір жылдың қай мезгілі? -Далада ауа райы қандай? (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет) Еңбек: Ойын алаңын жинау. Максаты: Баларды өздері ойнайтын алаңды таза	Бақылау: Құстарды бақылау Максаты: құстардың түрлерін айыра білуге үйрету. (Қоршаған ортамен таныстыру) Көркем сөз. Ақ көгершін, көгершін, Қолғанат құс сен едің. Бар кезіп қайт ел үшін, Кең дүниенің көлемін. (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет) Еңбек: Ойын алаңына шығарылған ойыншықтарды жинау. Максаты: Балаларды ұқыптылыққа тәрбиелеу. (Еңбек қызметі) Қимылды ойыны: «Күн мен түн» Максаты: Балаларды ептілікке, жылдамдыққа, ажыратуға баулу. Ойын мазмұны: Балалар бірі «Күн», екіншісі «Түн» тобы болып екіге бөлінеді. Олардың бір-бірінен бөлек, өз үйлері болады. Тәрбиешінің көрсетуі бойынша екі команда да жаттығулар жасап	Бақылау: Ауа райын бақылау. Максаты: Балаларды ауа райының әртүрлі құбылыстары жайлы білуге және оларды салыстыра білуге үйрету. (Қоршаған ортамен таныстыру) Көркем сөз. Жұмбақ жаттайық. Көзге көрінбейді, Қолға ілінбейді. (Ауа) Сұрақтар: -Балалар қазір жылдың қай мезгілі? -Ауа райы қандай? -Ауа райының қандай өзгерістері болады? -Таза ауа қайдан пайда болады? -Ауаны таза ұстау үшін не істеу керек? -Ауаның түсі, иісі бола ма? (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет) Еңбек: Алаңды жинау. Максаты: Табиғатты аялауға тәрбиелеу. (Еңбек қызметі) Қимылды ойын: «Түлкі мен қаздар» Максаты: Түлкі мен қаздың қимылын жасауға, жылдамдыққа баулу. Ойын	Бақылау: Аула сыпырушының еңбегін бақылау. Максаты: аула сыпырушының еңбегін бағалай білуге үйрету. (Қоршаған ортамен таныстыру) Көркем сөз. (мақал) 1. Еңбек ер атандырар. 2. Еңбек етсең ерінбей, Тояды қарның тіленбей. (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет) Еңбек: аула сыпырушыға көмектесу. Максаты: балаларды еңбексүйгіштікке, аула сыпырушы ағайдың еңбегін бағалай білуге тәрбиелеу. (Еңбек қызметі) Қимылды ойын: «Әнші құстар» Максаты: Балаларды әр түрлі құстардың дыбысын сала білуге үйрету. Ойын шарты: Балалар әнші құстар болады. Тәрбиеші балаларға қай құстың суретін көрсетсе, сол құстың дыбысын, жүрісін қимылмен көрсетеді. (Дене шынықтыру) Жеке жұмыс: көрсетілген белгіге дейін ара	Бақылау: Жеміс-жидектерді бақылау. Максаты: балаларға жазда өсетін жеміс-жидектер жайында мағлұмат беру. (Қоршаған ортамен таныстыру) Көркем сөз. Мен шиемін, шиемін, Күннің көзін сүйемін. Мен өрікпін, өрікпін, Айналаға көрікпін. (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет) Еңбек: Алаңдағы арамшөптерді жұлуға көмектесу. Максаты: балаларды еңбексүйгіштікке тәрбиелеу. (Еңбек қызметі) Қимылды ойын: «Ит пен қоян» Максаты: Шапшаңдыққа, ептілікке баулу. Ойын барысы: Ойын жазық алаңда ойналады. Бір бала ит болады да, қалғаны қоян болады. Бұдан кейін «ит», «қояндарды» қуып ұстауға тырысады. Өзі ұстаған балалардың барлығын итке айналдарды. Сөйтіп барлық қояндар итке айналғанша ойын жалғаса береді.

ұстауға тәрбиелеу. (Еңбек қызметі) Қимылды ойын: «Ақ сандық, көк сандық» Мақсаты: Күштілікке, шапшаңдыққа, ептілікке баулу. Ойын мазмұны: Екі бала бір-біріне арқаларын беріп, қол ұстасып отыру керек. Ойынды жүргізуші өлеңдетіп. «Ертең ауылым көшеді, Уық-буын шешеді. Қара қойым қашады, Құмалағын шашады. Ақ сандық, көк сандық, Арқан тарт, кілем арт!» Соңғы «арт» сөзі балаларға берілген белгі, ол айтылған кезде қол ұстасып отырған балалар тез тұруы керек. Қайсысы қарсыласын арқалап кетсе, арқадағы	тұрады. Тәрбиеші «Күн» деп белгі берген кезде, сол топтың балалары үйіне жеткізбей қуып жетулері керек. Қолға түскен балалар қуушылар қатарына қосылады. Сөйтіп, ойын осылайша алма-кезек жүріп отырады. Көп бала ұстаған команда жеңіске жетеді. (Дене шынықтыру) Жеке жұмыс: Секіру, жүгіру, жүру дағдыларын бекіту. Өзіндік іс-әрекеті: қалаған ойындарын ойнау.	мазмұны: Балалар залдың бір шетінде тұрады. Олар қаз болып ойнайды. Бір бала түлкі болады. Ол залдың екінші шетінде тұрады. «Түлкінің» қимылын жасап әнді «Түлкі» бастайды. Қаздың қимылын жасап, «Қаздар» оған жауап береді. Ән біткенде «аздар» қашады, «Түлкі» қуады. Ұсталған бала «Түлкі» болады. Түлкі: Қаңқ-қаңқ қалың қаз, Қашсаң пана табылмас. Қаздар: Қулықты қой, қу түлкі, Аузыңды жап әрі қаш! Түлкі: Мамыр, мамыр, мамыр қаз, Мамырламай бері бас. Қаздар: Қой, қой, түлкі, сұм түлкі, Балапандар әлі жас. Түлкі: Тыңдамаймын сөзіңді, Ұстап жеймін қане, қаш. (Дене шынықтыру) Жеке жұмыс: Түзу сызықтың	қашықтықта (4 метрдей) түлкі сияқты жүру. Өзіндік іс-әрекеттері: қалаған ойындарын ойнау.	(Дене шынықтыру) Жеке жұмыс: Секіру, жүгіру, жүру дағдыларын бекіту. Өзіндік іс-әрекеті: балалар қалауы бойынша іс-әрекеттер.

	бала үй жануарларының дауыстарын салуы керек. (Дене шынықтыру) Жеке жұмыс: Ұзындыққа секіру. Өзіндік іс-әрекеті: қалаған ойындарын ойнау.		бойымен жүріп өту. Өзіндік іс-әрекет: еркін іс-әрекеттер.		
Серуеннен оралу	Балалардың реттілікпен шешінуі, жұмбақтар шешу, өлеңдер, әндер жаңылтпаштар, санамақтар және т.б. жаттау Киімді белгілі бір тәртіппен шешу және кию дағдыларын үйрету: - Түймелерді ретумен ағытамыз. - Көйлек, шалбарды шешеміз, ақырын іліп қоямыз. - Көйлекті шешіп, оны шалбарға, шортиға қосып іліп қоямыз. - Аяқ киімді шешіп, екінші аяқ киімді киеміз. - Колготкаларды шешіп, көйлекке қосып іліп қоямыз. (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет).				
Түскі ас	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет етуге баулу (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу). Қажет болса, тамақтанар алдында балалармен бірге ойыншықтарды орнына жинау, қолдарын жуғызу. Асқа бата Асымыз дәмді болсын! Деніміз сау болсын! Ас болсын Әумин! Рақмет апайлар!(Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет).				
Күндізгі ұйқы	Тамақтан соң ауыздарын сумен шаюды қалыптастыру. Киім түймелерін, сырмаларын өздігінше ағыту. Киімдерін ұқыпты орындыққа іліп (немесе арнайы сөреге) қоюды, өз төсек орнын тауып жатуды үйрету. Ұйқы кезінде бала басына көрпені жауып, мұрнын жастыққа көміп тастамауын, жастықта баланың денесі емес, тек басы жатуын қадағалау. (өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ моториканы дамыту). Әлди Мақсаты: бала ағзасының физиологиялық тепе-теңдігін қалпына келтіру. Әлди, әлди, әлди-ай, Балалар ұйықтап жатыр.				

	Төменгі төсекке, Балалар тыныш ұйықтайды, Мен ән саламын! Балалардың тыныш ұйықтауы үшін жайы баяу музыка тыңдау. «Әлди» Ж.Байырбекова (Музыка)
Біртіндеп ұйқыдан ояту, сауықтыру шаралары	Түскі ұйқыдан кейінгі сауықтыру шаралары (дене жаттығулары), ауа, су емшаралары, жалпақ табандылықты болдырмау үшін түйіршікті және жұмсақ жолақшалармен жүру (дене белсенділігі). Төсекте жатып жасайтын жаттығулар (2-3 минут) Созылу. Б.қ. арқада жатып қолымызды денеміздің бойымен қойып иегімізді кеудемізге тигіземіз , аяқтың ұшын өзімізге қарай тартамыз (2- 4 рет) Ішімізде жатып басымызды аяғымызды жоғары көтеру (2- 4 рет) Ойын «Жаз бен күз» оң жаққа қарап жатып күз дегенде тіземізді құшақтап алу, күзде суық тонамыз , жаз дегенде керілеміз (3- 4 рет) 2. Майтабанның алдын алу. (2 минут) Жалаңаяқ бір бірінің артынан жүру, аяқтың ұшымен жүру, өкшемен жүру, табанның ішкі жағымен жүру, сыртымен жүру. Арнайы жолдармен жүру. Орындықта отырып аяғымызды оңға солға тербету. (3- 4 рет) 3. Арқаның қалпын сақтауға арналған жаттығулар. (2 минут) Қолымызды жоғары көтеріп оңға қарай , солға қарай жоғары созыламыз еденге тигіземіз (3- 4 рет) 4. Салқын сумен қолымызды бетімізді жуамыз. 5. Демалу жаттығулары Жіпке байланған күзгі жапырақтарды үрлеу (4-5 рет)(дене шынықтыру). Киімдерін реттілікпен өздігінен киіну. Түймелерін қадау, сырмаларын сыру, аяқ киімдерін дұрыс киюді үйрету. Қыз балаларды шаштарын тарауға үйрету (өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ моториканы дамыту). Қолдарын жуу, құрғатып сүрту, сүлгіні өз орнына іліп қоюды үйрету Шомылған баланы, Аймалап алады. Сүртеді қолыңды, Сүртеді жоныңды. (мәдени-гигиеналық дағдылар).
Бесін ас	Гигиеналық шараларды орындау (мәдени-гигиеналық дағдылар). Балалардың назарын тағамға аудару, мәдениетті тамақтануға баулу Ас мәзірімен таныстыру. Бір-біріне кедергі жасамай мәдениетті отыруға баулу, балалардың назарын тағамға аудару. «Бата» Дастарханыңа береке берсін, Бастарыңа мереке берсін, Астарыңа адалдық берсін, Бастарыңа амандық берсін, Дендеріңе саулық берсін!

	Әумин!(Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет)				
Балалардың дербес іс-әрекеті	«Түлкі мен қоян» ертегісіндегі кейіпкерлер Дәстүрлі емес сурет техникасымен сурет салу. Мақсаты: Балаларға «Түлкі мен қоян» ертегісінің кейіпкерінің сурет салуды үйрету. Балалардың ойлау қабілеттерін, қиялдарын дамыту. Балаларды әдемі сурет сала білуге тәрбиелеу Материал: гуашь, майлықтар, клеенкалар, графикалық бейнесі бар А4 парақтары. (Сурет салу) " Жазғы орманда (ұжымдық панель)" Мақсаты: Негізгі бүктеу элементтерін (парақтың шетін	"Чебурашка" Мақсаты: Балаларды суретте сүйікті ертегі кейіпкерінің бейнесін жасауға үйрету: дене пішінін, басын және басқа да сипаттамалық ерекшеліктерін жеткізу. Қарапайым қарындашпен контур салуды үйрену (қатты баспа, сызықтарды екі рет айналдырма). Қарапайым (графитті) қарындаш, түрлі-түсті қарындаштар, қағаз парағы, пішіні бойынша квадратқа жақын (әр балаға) кескінді мұқият бояу (контурдан шықпай, біркелкі, бос жерлерсіз, соққыларды бір бағытта: жоғарыдан төменге немесе солдан оңға немесе қолдың қиғаш қимылымен). Материал: гуашь, майлықтар, клеенкалар, графикалық бейнесі бар А4 парақтары. (Сурет салу)	"Ертегі әлемінде" Мақсаты: Балалардың эмоционалды жауаптылығын ояту. Балаларға қиял-ғажайып бейнелерді салуға үйрету. Түпнұсқа мазмұнды және тиісті бейнелеу және экспрессивті құралдарды өз бетінше іздеуді бастаңыз. Ертегі сюжетін ойлап тапқан кезде қиялды көрсетуге шақыру. Сөзжасам, шығармашылық қиял және әзіл сезімін дамыту. Ертегілерге деген сүйіспеншілікті, тәуелсіздікті, бастамашылықты тәрбиелеу. Ақ қағаз парақтары, таңдауға болатын көркем материалдар- бояулар мен щеткалар, гофрленген қағаз, желім, қайшы. Материал: А4 парақтары, түрлі-түсті қарындаштар (Сурет салу)	"Балалар балабақшадағы мерекеде билейді" Мақсаты: Адамның фигурасын қозғалыста бейнелеу қабілетін дамыту. Кескіннің мәнерлілігіне қол жеткізуге үйрету (жақсы жеткізілген қозғалыстар, олардың әртүрлілігі; билеушілердің талғампаз көйлектері). Қарындаштармен сурет салу әдістерін бекіту, бояу кезінде әр түрлі күшті қарындашты басу мүмкіндігі. Бейнелерді жасауға эмоционалды оң көзқарасты дамыту. Материал: Пейзаж парақтары, қарапайым (графит) қарындаш, түрлі-түсті қарындаштар (әр балаға). (Сурет салу) «Көбелек» Мақсаты: квадраттан тіктөртбұрыштар, үшбұрыштар және кішірек квадраттар алу қабілетін бекіту; көбелек жасау кезінде қағаздың түсін еркін таңдауда жаттығу; аппликациямен колөнерді	"Балабақшада не қызықты болғанын сал" Мақсаты: қалауы бойынша сурет салу Балаларды алған әсерлері негізінде суреттің мазмұнын ойлауға, суреттің мазмұнына сәйкес материалдарды таңдауға үйрету. Қиялды, шығармашылық белсенділікті дамыту. Әр түрлі материалдармен сурет салудың техникалық дағдылары мен дағдыларын бекіту. Қызықты тақырыптарды байқау, оларды бөліп көрсету және олар туралы өз пікірлерін білдіру қабілетін дамыту. Материал: Түрлі жұмсақ реңктердегі қағаз, түрлі-түсті қарындаштар, балауыз қарындаштар, бояулар. (Сурет салу) «Шыбын» Мақсаты: квадраттан тіктөртбұрыштар, үшбұрыштар және кішірек квадраттар алу қабілетін

ортасына қарай бүктеп, квадратты диагональ бойынша бүгу, квадраттың бұрыштарын ортасына қарай бүгу) және "есік" негізгі пішінін қолдана отырып, әртүрлі пішінді тәждері бар ағаштарды қалай жасауға болатынын көрсету. Ұжымдық панель жасау. Өз колөнеріңізді басқаларға кедергі жасамай, тиісті орынды табуға үйретіңіз. Зейінді, есте сақтауды, жазықтықтағы бағдарды дамыту. Балалар шығармашылығының өнімін жасау, танымдық әңгіме оқу, әңгімелесу, қарау, көрсету, ойын жаттығулары. Ұжымдық панель жасау.	«Көбелек» Мақсаты: квадраттан тіктөртбұрыштар, үшбұрыштар және кішірек квадраттар алу кабілетін бекіту; көбелек жасау кезінде қағаздың түсін еркін таңдауда жаттығу; аппликациямен қолөнерді сәндік безендіру әдістерін үйрету; табандылыққа, дәлдікке тәрбиелеу Балалар шығармашылығының өнімін жасау, өлең, әңгіме оқу, ойын жаттығулары, қарау, көрсету. Материал: 8x8 см үш шаршы: екі көк және бір көк, бір 6x6 см қоңыр шаршы; желім, майлық қайшы әр балаға арналған. Әр түрлі көбелектердің үлгілері. (Жапсыру)	«Инелік» Мақсаты: квадраттан тіктөртбұрыштар, үшбұрыштар және кішірек квадраттар алу кабілетін бекіту; көбелек жасау кезінде қағаздың түсін еркін таңдауда жаттығу; аппликациямен қолөнерді сәндік безендіру әдістерін үйрету; табандылыққа, дәлдікке тәрбиелеу Балалар шығармашылығының өнімін жасау, өлең, әңгіме оқу, ойын жаттығулары, қарау, көрсету. Материал: 8x8 см үш шаршы: екі көк және бір көк, бір 6x6 см қоңыр шаршы; желім, майлық қайшы әр балаға арналған. Әр түрлі көбелектердің үлгілері. (Жапсыру)	сәндік безендіру әдістерін үйрету; табандылыққа, дәлдікке тәрбиелеу Балалар шығармашылығының өнімін жасау, өлең, әңгіме оқу, ойын жаттығулары, қарау, көрсету. Материал: 8x8 см үш шаршы: екі көк және бір көк, бір 6x6 см қоңыр шаршы; желім, майлық қайшы әр балаға арналған. Әр түрлі көбелектердің үлгілері. (Жапсыру)	бекіту; көбелек жасау кезінде қағаздың түсін еркін таңдауда жаттығу; аппликациямен қолөнерді сәндік безендіру әдістерін үйрету; табандылыққа, дәлдікке тәрбиелеу Балалар шығармашылығының өнімін жасау, өлең, әңгіме оқу, ойын жаттығулары, қарау, көрсету. Материал: 8x8 см үш шаршы: екі көк және бір көк, бір 6x6 см қоңыр шаршы; желім, майлық қайшы әр балаға арналған. Әр түрлі көбелектердің үлгілері. (әр балаға). (Жапсыру)

	Материалдар: Дайын ағаш пішіндері, үлгілері. Түрлі-түсті қағаз өлшемдері мен түстері; желім, қайшы, майлықтар. (Жапсыру)				
Тәрбиеші мен баланың еркін қызметі	Балалардың қызығушылықтарын мақсатты ойын арқылы, танымдық-зерттеушілік жұмыс, музыкалық-көркем образ, қимыл-қозғалыс, коммуникативтік байланыс, оқыту, еңбекке баулу арқылы дамыту <i>(оның ішінде өңірлік ерекшелікті ескерумен)</i> . Балалардың ойы мен идеяларын ескеру арқылы олардың қабілеттерін ашуға мүмкіндік беру. Сюжеттік - рөлдік ойын: «Жүргізуші» №20 Мақсаты: жүргізуші мамандығы туралы білімдерін кеңейту, еңбекқорлыққа тәрбиелеу, жолда жүру ережелерін біліп сақтауға, қоғамдық көліктерде өздерін дұрыс ұстай білуге үйрету. Керекті құралдар: руль, машина, жүргізуші, жолда жүру белгілері, бағдаршам, «бейтаныс балалар неліктен қауіпті» балалар мен кеңес жүргізу				
Серуенге дайындық	Серуенге қызығушылықты арттыру. Балалардың реттілікпен киінуі, серуенге шығу, топтық ережелерді қайталау. «Киімді қалай киюге болады?» әңгіме Киімдердің тазалығын сақтау қажет. Киінгенде киімнің түймесінің дұрыс қадап, көйлектің шалбардың немесе юбканың ішіне салынғанын қадағалау керек. Шұлықтың, аяқ киімнің оң киілуіне баса назар аудару керек. <i>(Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет)</i>				
Серуен	Күннің екінші жартысындағы ауа-райы құбылыстары мен табиғат объектілерін бақылау <i>(қоршаған ортамен таныстыру)</i> Қимылды ойын: «Ақ сандық, көк сандық» Мақсаты: Күштілі	Күннің екінші жартысындағы ауа-райы құбылыстары мен табиғат объектілерін бақылау <i>(қоршаған ортамен таныстыру)</i> Қимылды ойын: «Күн мен түн» Мақсаты: Балаларды ептілікке, жылдамдыққа, ажыратуға баулу.	Күннің екінші жартысындағы ауа-райы құбылыстары мен табиғат объектілерін бақылау <i>(қоршаған ортамен таныстыру)</i> Қимылды ойын: «Көгі-гөк» Мақсаты: Шапшаңдыққа, ептілікке баулу. Ойын мазмұны:	Күннің екінші жартысындағы ауа-райы құбылыстары мен табиғат объектілерін бақылау <i>(қоршаған ортамен таныстыру)</i> Қимылды ойын: «Түлкі мен қаздар» Мақсаты: Түлкі мен қаздың қимылын жасауға, жылдамдыққа баулу. Ойын мазмұны: Балалар залдың бір шетінде тұрады. Олар қаз болып ойнайды. Бір бала түлкі болады. Ол	Күннің екінші жартысындағы ауа-райы құбылыстары мен табиғат объектілерін бақылау <i>(қоршаған ортамен таныстыру)</i> Қимылды ойын: «Ит пен қоян» Мақсаты: Шапшаңдыққа, ептілікке баулу. Ойын барысы: Ойын жазық алаңда ойналады. Бір бала ит болады да, қалғаны қоян болады.

	кке, шапшаңдыққа, ептілікке баулу. Ойын мазмұны: Екі бала бір-біріне арқаларын беріп, қол ұстасып отыру керек. Ойынды жүргізуші өлеңдетіп. «Ертең ауылым көшеді, Уық-буын шешеді. Қара қойым қашады, Құмалағын шашады. Ақ сандық, көк сандық, Арқан тарт, кілем арт!» Соңғы «арт» сөзі балаларға берілген белгі, ол айтылған кезде қол ұстасып отырған балалар тез тұруы керек. Қайсысы қарсыласын арқалап кетсе, арқадағы бала үй жануарларының дауыстарын салуы керек. (дене	Ойын мазмұны: Балалар бірі «Күн», екіншісі «Түн» тобы болып екіге бөлінеді. Олардың бір-бірінен бөлек, өз үйлері болады. Тәрбиешінің көрсетуі бойынша екі команда да жаттығулар жасап тұрады. Тәрбиеші «Күн» деп белгі берген кезде, сол топтың балалары үйіне жеткізбей қуып жетулері керек. Қолға түскен балалар қуушылар қатарына қосылады. Сөйтіп, ойын осылайша алма-кезек жүріп отырады. Көп бала ұстаған команда жеңіске жетеді. (дене шынықтыру)	Тақпақ айтып, бір қызды «кемпір» етіп сайлайды. Қалғандары қаз болады. «Кемпір» шетке шығып тұрады, басқа ойыншылар қаздай тізіліп, бірінің соңынан бірі ұстап: Гөк, гөк, көгі көк, Гөк, гөк, көгі гөк. Гөк, гөк, көгі гөк, -деп қаздың жүрісіне еліктей ақырын оң мен солға шайқалып, «кемпірдің» қасына келеді. Бірінші келген балаға беріп: «Жоғалтпандар!»-деп тапсырады. Балалар айнала жүріп, қайтадан қаздай тізіліп «кемпірге» келеді. «Кемпір» Әлгің қайда? Қалды сайда!-деп сұрайды. Балалар бәрі бірдей. Әлгің қайда - Қалды сайда!-деп жауап береді. Олай болса сендердің біріңді алып қаламын, деп «кемпір» балаларға бас салады. Балалар тізбегін жазбай қаша жөнелуі керек. Қолға түскен	залдың екінші шетінде тұрады. «Түлкінің» қимылын жасап әнді «Түлкі» бастайды. Қаздың қимылын жасап, «Қаздар» оған жауап береді. Ән біткенде «аздар» қашады, «Түлкі» қуады. Ұсталған бала «Түлкі» болады. Түлкі: Қаңқ-қаңқ қалың қаз, Қашсаң пана табылмас. Қаздар: Қулықты қой, қу түлкі, Аузыңды жап әрі қаш! Түлкі: Мамыр, мамыр, мамыр қаз, Мамырламай бері бас. Қаздар: Қой, қой, түлкі, сұм түлкі, Балапандар әлі жас. Түлкі: Тыңдамаймын сөзіңді, Ұстап жеймін қане, қаш. (дене шынықтыру)	Бұдан кейін «ит», «қояндарды» қуып ұстауға тырысады. Өзі ұстаған балалардың барлығын итке айналдарды. Сөйтіп барлық қояндар итке айналғанша ойын жалғаса береді. (дене шынықтыру)

	шынықтыру)		біреуін «кемпір» қасына алып қала береді. Ойын барлық балаларды түгел ұстап болғанша қайта жалғаса береді. (дене шынықтыру)		
Серуеннен оралу	Балалардың киімін ретімен шешу, әндерді үйрену, жұмбақтарды шешу, дербес және ойын әрекеті				
Балалардың үйіне қайтуы	Балалардың жетістіктері туралы әңгімелесу, ата-аналардың балаларды тәрбиелеу мен дамыту бойынша сұрақтарына жауап беру, кеңес беру. Кеңес: «Гимнастикамен айналысуға арналған кеңестер»				

**Балалардың жаз мезгіліндегі өмірін және тәрбиесін ұйымдастыру циклограммасы
2023 жыл**

Мектепке дейінгі ұйым: «Ақбота» бөбекжай» МКҚК

Топ: «Күншуақ» ортаңғы тобы

Балалардың жасы: 3 жастағы балалар

Жоспардың құрылу кезеңі: 19.06-23.06.2023 жыл

Күн тәртібінің кезеңдері	Дүйсенбі 19.06.2023	Сейсенбі 20.06.2023	Сәрсенбі 21.06.2023	Бейсенбі 22.06.2023	Жұма 23.06.2023
Ата-аналармен әңгімелесу Балаларды қабылдау	Ата-аналармен бала денсаулығы, баланың үйдегі және көшедегі күн тәртібі туралы әңгімелесу. Балаларды қабылдау: таңертеңгі сүзгі, балаларды жақсы көңіл-күймен қарсы алу. Балалар үшін қолайлы жағдай жасау, баланың бүгінгі көңіл – күйі туралы, оны не қызықтыратыны туралы әңгіме, жеке пікір білдіруге баулу Балалармен әңгіме: "Күн, ауа және су – біздің сенімді достарымыз" Мақсаты: балаларды негізгі шынығу құралдары күн, ауада және сумен таныстыру. (сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет)				
Балалардың дербес іс-әрекеті (баяу қимылды ойындар, үстел үсті ойындары, бейнелеу әрекеті, эксперимент, кітаптар қарау және өзіне-өзі қызмет ету, тағы басқа іс-әрекеттер)	Перспективалық жоспарда қойылған міндеттерді іске асыру				
	Құрылыс ойыны: "Бөлмені жабдықтау" Ойынның мақсаты: балалардың логикалық ойлауын дамыту. Материал: қағаз парағы (35 * 45 см), құрылыс жиынтығы, жазықтық геометриялық фигуралар. Ойын барысы. Тәрбиеші балаларға	Құрылыс ойыны: "Геометриялық денелер мен фигуралардың арақатынасы" Ойынның мақсаты: балаларды геометриялық фигуралардың суреттері мен конструктордың құрылыс бөлшектерін байланыстыруға үйрету.	Құрылыс ойыны: "Лего сыйлықтары" Мақсаты: ойынға деген қызығушылықпен зейінді дамыту. Материалдар: ойыншылар алаңы, ойыншылар саны бойынша балалар, ойын текшесі (бір жағы 1 санымен, екіншісі 2 санымен, үшіншісі 3 санымен, төртінші-крест (қозғалысты өткізіп жіберу)), лего-	Құрылыс ойыны: "Бағдаршам" Мақсаты: *бағдаршам сигналдарының мәндерін бекіту; зейінді, есте сақтауды дамыту; Материалдар: Лего кірпіштері қызыл, жасыл, сары. 1-ші нұсқа: тәрбиеші "бағдаршам", қалған балалар- "автомобильдер". Тәрбиеші көрсетеді қызыл - тоқтайды, сары-	Құрылыс ойыны: «Кімнің командасы тезірек құрастырады?» Мақсаты: командада құруды үйрету, бір-біріне көмектесу; қызығушылықты, зейінді, жылдамдықты, ұсақ моторикасын дамыту; Материалдар: "Дупло" лего-конструктор

қағаз парағын ұсынады (35*45 см) және бұл қуыршақ бөлмесінің едені екенін айтады, оны кірпішпен (бөлменің қабырғалары) жабдықтауды сұрайды, терезе мен есікке бос орындар қалдырады. Балалар мұны жасағаннан кейін, парақты алып тастап, оны салынған бөлменің жанына қояды. Содан кейін ол геометриялық фигураларды шығарады және оларды қағазға орналастыруды ұсынады, жиһаз бөліктеріне ұқсас пішіндерді таңдайды (төртбұрыш - дәретхана, тіктөртбұрыш - төсек және т.б.). Тәрбиеші алынған схеманы балалармен бірге қарастырады және кірпішпен қапталған бөлмеде оған "жиһаз" қоюды сұрайды. Жұмыс аяқталғаннан кейін балалар суретті ғимаратпен	Материал: геометриялық фигуралар бейнеленген карталар, құрылыс жиынтығы. Ойын барысы. Балаларға Геометриялық денелердің суреттерін, содан кейін төменде көрсетілген геометриялық фигураларды қарастыру ұсынылады. Тәрбиеші картада бейнеленген құрылыс бөлшектерін табуды және картаның астында бейнеленген геометриялық фигуралар тәрізді жақтарын көрсетуді сұрайды. Егер балаларға құрылыс бөлшектерін пайдаланбай геометриялық фигуралар мен денелерді байланыстыруды ұсынса, тапсырма күрделене түседі. (Құрастыру)	сыйлықтар. Барысы: балалар ер адамдарды бір-біріне таратады. Оларды ойын алаңына қою, текшені кезекпен лақтыру және адамдарды сағат тілімен жылжыту. Бүкіл шеңберден өткен алғашқы адам жеңеді, ал бала өзіне сыйлық таңдайды. Ойын барлық сыйлықтар бөлшектелгенше жалғасады. (Құрастыру)	дайындалу, жасыл-жүзу. 2-ші нұсқа: Бағдаршам мен жаяу жүргіншілер жолды жарыққа ауыстырады. 2-ші нұсқа: Бағдаршам мен жаяу жүргіншілер жолды жарыққа ауыстырады. 3-ші нұсқа: Қызыл-жарықта балалар бөлікті еңкейеді, қолдарын жоғары көтереді, орнында секіреді. (Құрастыру)	жинағы, үлгі. Барысы: балалар екі командаға бөлінеді. Әр командаға үлгі беріледі ғимараттар, мысалы, үй, бөлшектері бірдей машина. Бала бір уақытта бір бөлікті қоса алады. Балалар кезекпен олар үстелге жүгіріп, қажетті бөлікті таңдап, ғимаратқа бекітеді. Құрылымды тезірек салған команда жеңеді. (Құрастыру)

	салыстырады. (Құрастыру)				
Таңертенгі жаттығу	ТАҢҒЫ ГИМНАСТИКА КЕШЕНІ Затсыз 1. Қолды белге қойып, басты оң жаққа кейін сол жаққа айналдыру. Оң қолды жоғары, сол қолды төмен қойып артқа серпи, кейін орындарымен ауыстыру. 2. Қолды кеуде тұсында ұстап, денені 1-3 оңға кейін 1-3 солға бұру, 4-б.қ.к. 3. Тік тұру, қолды төмен түсіріп. Қолды жоғары көтеріп артқа шалқаюдан, алға иіліп кейін тізе бүгіп отыру. Б.қ.к. 4. Б.қ.: мұнда да солай. Алға төмен иілу, сол жақ аяқтың артынан алақан соғып: «Хлоп» деу, бастапқы қалыпқа оралу. Оң жақ аяғынан шапалақ соғу. 5. Б.қ.: арқаға жату, қолды түзу қою. Оң аяқты жоғары көтеру, аяқтың астынан шапалақ соғып: «Хлоп» деп, бастапқы қалыпқа оралу. астынан шапалақ соғу. 6-8 рет қайталау. 6. Орында кезекпен тізеге шапалақ соғып секіру. Кезектестіріп жәй жүру. (Дене шынықтыру)				
Таңғы ас	Гигиеналық шаралар: Мақсаты: мәдени-гигиеналық дағдыларды қалыптастыру: өздігінен жуыну, тамақтану алдында, дәретхананы пайдаланғаннан кейін қолды сабынмен жуу. Көркем сөз: Біз білеміз, білеміз, иә, иә, Су қайда	Гигиеналық шаралар: Таңғы ас алдында қолдарын жуу, қолды сұрту және орамалды орнына ілу. Көркем сөз: Дымқылдап күнде сен, Қолыңды сүйкесең. Кетіп кір-ыласың, Тап-таза боласың. (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет) Тамақтану (өз орнын білу, дұрыс отыру, ас ішу құралдарын	Гигиеналық шаралар: Таңғы ас алдында қолдарын жуу, қолды сұрту және орамалды орнына ілу. Көркем сөз: «Қолды таза жуу керек, Жеңдер суланбайды. Кім жеңін түрмейді, Ол су алмайды» - Қолды жуады, жуады. Содан кейін тәрбиеші сабынды алып, айтады: «Қызғылт, хош иісті,	Гигиеналық шаралар: Таңғы ас алдында қолдарын жуу, қолды сұрту және орамалды орнына ілу. Көркем сөз: Дымқылдап күнде сен, Қолыңды сүйкесең. Кетіп кір-ыласың, Тап-таза боласың. (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет) Тамақтану Көркем сөз: Біз анам үшін бір қасық жейміз, әкем үшін бір қасық жейміз, Ит пен мысық үшін,	Гигиеналық шаралар: Таңғы ас алдында қолдарын жуу, қолды сұрту және орамалды орнына ілу. Көркем сөз: Біз білеміз, білеміз, иә, иә, Су қайда шашырайды. Шығыңыз, су ханшайымы, Біз жуынуға келдік! Біз көңілді, Қолымызды жуамыз! (Сөйлеуді дамыту

	шашырайды. Шығыңыз, су ханшайымы, Біз жуынуға келдік! Біз көңілді, Қолымызды жуамыз! (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет) Тамақтану Көркем сөз: Мен түскі асты өзім жеймін. Мен аузымды ашамын! Күш болу үшін, Бізге сорпа пісірді. (өз орнын білу, дұрыс отыру, ас ішу құралдарын дұрыс ұстау, тамақтану мәдениетін қалыптастыру, тамақ ішкенде сөйлемей, тамақтанып болғаннан кейін алғыс айту)	дұрыс ұстау, тамақтану мәдениетін қалыптастыру, тамақ ішкенде сөйлемей, тамақтанып болғаннан кейін алғыс айту)	Оны көптіңіз және сіз таза боласыз» - Сабындайды, көпіртеді және сабынды сумен жуады. - бетті сумен сулайды, сабындайды және жуады. - сүлгі алып, бетін сулап, қуыршақтың қолын сүртіп, сөйлейді: «Енді мұрын таза, Иегі таза Және көздер жарқырайды – Көңілді көрінеді!» (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет) Тамақтану (өз орнын білу, дұрыс отыру, ас ішу құралдарын дұрыс ұстау, тамақтану мәдениетін қалыптастыру, тамақ ішкенде сөйлемей, тамақтанып болғаннан кейін алғыс айту)	Торғай Терезені қағып тұр, Маған қасық беріңіз... Түскі ас аяқталды. (өз орнын білу, дұрыс отыру, ас ішу құралдарын дұрыс ұстау, тамақтану мәдениетін қалыптастыру, тамақ ішкенде сөйлемей, тамақтанып болғаннан кейін алғыс айту)	және көркем әдебиет) Тамақтану Көркем сөз: Міне, маған қасық бұршақ сорпасын алып келеді, Ал котлетті тікелей аузына шанышқы салып береді. (Сөйлеуді дамыту) (өз орнын білу, дұрыс отыру, ас ішу құралдарын дұрыс ұстау, тамақтану мәдениетін қалыптастыру, тамақ ішкенде сөйлемей, тамақтанып болғаннан кейін алғыс айту)
Ұйымдастырыл- ған іс-әрекетке дайындық	Балалар әсерлерімен бөлісу, жаңалықтарды білу, бірлескен жоспарларды, мәселелерді талқылау, қызығушылықтары бойынша әрекет түрін таңдау, ережелер туралы келісу және т. б. (сөйлеуді дамыту) Ұйымдастырылған іс-әрекет тақырыбына сай жұмбақтар жасыру. Жаттаған тақпақты есіне түсіріп, қайталап айту.				

	Санамақ Санайық жаңаша Бір, екі, үш! Желбіре жалауша, Достықта біздің күш. Оң қолымда бес саусақ, Сол қолымда бес саусақ. Оларды атап шақырар, Әрқайсысының аты бар. Бас бармақ, Балаң үйрек, Орған терек, Шылдыр шүмек, Кішкене бөбек. (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет)	«Қомағай» саусақ жаттығуы. Әр қатысушы бет орамалдың ұшынан ұстайдыда біртіндеп жұдырығына жинайды. Бұл кезде баланың екінші қолы көмектеспеуі керек. Қарным менің қомағай Бәрін-бәрін жұтады. Қомағайдың қарны енді Сусиырдай болып кетті. (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет)	«Шынжыр» Оң және сол қолдағы басбармақпен баланүйрек саусақтары түйісіп, жүзіктер секілді айқасып, шынжыр жасайды. Саусақтар шынжыр болады, Үзілмейді тартсаң да. (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет)	Санамақ «Кел, санайық санамақ, (Бала қозғалыстарды қайталайды) Саусақтарға қарап ап. (Балаға қарама-қарсы отырып, тәрбиеші орған терек, Басбармақ, балан үйрек, көрсетіп отырады, қолдарды құлыпқа ұқсатып Шылдыр шүмек түйеді) Кішкене бөбек.» (Саусақтарын кезек- кезек создыра көрсетіп) (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет)	Мысық Пеш түбінде мысық отыр, (Басбармақ, ортантерек, шылдыршүмек үшеуі жұмылады) Екі көзін қысып отыр. (Орғантерек пен кішкене бөбек көздері боп саусақтарды қимылдатады) Тышқан етін жегісі кеп, (Басбармақ, орғантере к, шылдыршүмек Тісі оның қышып отыр. үшеуі бір-бірін қашай қозғалтады) (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет)
Мектепке дейінгі ұйымның кестесі бойынша ұйымдастырыл- ған іс-әрекет	Дидактикалық ойын: «Сіз картоптың қалай өсетінін білесіз бе?» Мақсаты: балаларды картоп отырғызумен, өсірумен, жинаумен таныстыру. Шығу тарихымен таныстыру. Карточкаларды жердегі картоп түйнектерінің	Дене шынықтыру (Спорт нұсқаушысының жоспарына сәйкес) Дидактикалық ойын "Біл, ата" Мақсаты: балаларды жануарлардың аттарына үйрету, тапсырмаға сәйкес суретті тез табу. Сыртқы түрі, не жейтіні, қайда тұратыны туралы айту.	Дене шынықтыру (Спорт нұсқаушысының жоспарына сәйкес) Дидактикалық ойын: "Гүл дүкені" Мақсаты: бөлме өсімдіктерін сипаттау, олардың маңызды белгілерін табу, өсімдікті сипаттау арқылы тану дағдыларын жетілдіру.	Музыка Тақырыбы: «Жемістер мен көкөністер» Ән тыңдау: «Жемістер мен көкөністер» Г. Абдрахманова Әнді айта жүріп, балаларды қимылдауға үйрету. Дидактикалық ойын: «Жемістер мен көкөністерді ажырат» Дидактикалық ойын: "Не туралы айтатынымды	Дидактикалық ойын: " Балықты құйрығынан біл" Мақсаты: балаларды балықты құйрығымен тануға үйрету. Бөгде адамның назарын аудармай, белгілі бір мақсатты есте сақтау қабілетін дамыту. Дене бөліктерінің мақсатын өз бетінше бөліп, оларды сөзбен анықтау. Сөйлеуді,

даму ретімен орналастыруды үйреніңіз. Ойлауды, визуалды есте сақтауды дамыту. Ойын ережелері: мұғалімнің әңгімесін мұқият тыңдау, карточкаларды дұрыс ретпен орналастыру, қиын жолдастарға көмектесу. Ойын әрекеттері: карталарды ашу. Ойын барысы: тәрбиеші балаларға картоптың шығу тарихы туралы айтады. "Екі мың жыл бұрын Оңтүстік Американың тұрғындары Перу тау бөктерінде картоп өсірді. 1565 жылы испандықтар Еуропаға таңғажайып өсімдік әкелді. Бірақ алдымен онымен не істеуге болатынын ешкім білмеді. Картоп ерекше, бұрын-	Есте сақтау, сөйлеу, визуалды қабылдауды дамыту. Ойын ережелері: тәрбиешінің сигналы бойынша әрекет ету. Ойын әрекеттері: бірдей суреттерді іздеу. Ойын барысы: Тәрбиеші балалар тобына тапсырма береді, үстелде жатқан карточкалардың арасынан белгілі бір жануарды табыңыз. Сұрақтарға жауап беру: "бұл кім? Ол қайда тұрады? Ол не жейді?» Ойынның нәтижесі: дұрыс және толық жауап үшін балалар фишкалар алады. (Қоршаған ортамен таныстыру) «Жүк көлігі» Мақсаты: Ермексазды бетіне жағуды үйренуді жалғастыру, түсін таңдау. Балаларда жүк көлігін сылақ бейнесінде жеткізуге деген ұмтылысты ояту. Ермексазбен мұқият жұмыс істеуді үйрену.	Ақылдылықты, белсенділікті және ойлаудың тәуелсіздігін дамыту. Дүкендегі мінез-құлық ережелері туралы білімді бекіту. Ойын ережелері: сатушы гүлді сатады, егер сатып алушы бұл туралы жақсы айтқан болса. Ойын әрекеттері: сатушыны санау; өсімдіктің сипаттамасы, болжау. Ойын барысы: Тәрбиеші жаңа дүкен ашылғанын айтады. Мұнда қанша гүл бар. Оларды не сатып алу керек, сен бір шартты орындауың керек: гүлді атама, бірақ оны сипатта. Сипаттамаға сәйкес, сатушы сен қандай гүл сатып алғың келетінін болжайды және оны саған сатады. Сатушы санауышпен таңдалады. Ойынның нәтижесі: көбірек гүл сатып алған адам жеңеді. (Қоршаған ортамен таныстыру) "Қалағаныңды мүсінде"	тап"Мақсаты: балаларды аквариум балықтарын тануға тән белгілерді сипаттауға үйрету. Есту зейінін, есте сақтау қабілетін дамыту. Жолдастармен ойнауға деген ұмтылысты тәрбиелеу. Ойын ережелері: жұмбақты өз бетінше шешуге кедергі жасамаңыз. Тәрбиешіні мұқият тыңда. Ойын әрекеттері: болжау, осы балықтың суреті бар картаны таңдау. Ойын барысы: Тәрбиеші үй жануарлары дүкенінен аквариумға балық сатып алғанын айтады. Ол қандай балық сатып алды, балалар шешуі керек. Содан кейін тәрбиеші балықтың сыртқы түрін сипаттайды, оның сипаттамалық ерекшеліктерін көрсетеді. Балалар атайды. Тәрбиеші балықтар бейнеленген карточкаларды қояды және олар талқыланған картаны таңдайды. (Қоршаған ортамен таныстыру) "Кішкентай Қонжық	зейінді, есту анализаторын дамыту. Табиғи бұрыштың тұрғындарына қамқорлық жасауға тәрбиелеу. Ойын ережелері: айналмалы үстел ойынға қатысушыларға кезек-кезек беріледі. Сөздерді бірге айту көрсеткіге картаны таңдауға көмектеседі. Көрсеткіні айналдырған адам оны «Токта!». Ойын әрекеттері: сөздерді айту, көрсеткіні айналдыру. Ойын барысы: карточкалар үстелге қойылады, тәрбиеші балықтардың тек құйрықтарын жасырғанын айтады. Құйрығы көрінген балықты біліп, атау керек. Таңдалған бала жебені айналдырады, барлығы хормен бірге: "жебе, жебе, айналдыр. Барлық карталарға көрін. Саған қандай құйрық көрінсе, бізге тез

	соңды болмаған гүлдер үшін бағаланды. Кавалерлер картоптың гүлдерін асыл ханымдарға берді, олар оларды бал көйлектеріне байлады. Содан кейін ғана бұл өсімдіктің түйнектерін жеуге болатыны белгілі болды. Бірақ картопты әр бақшаға отырғызуға уақыт қажет болды. Қазіргі уақытта картоп отырғызылып, машиналардың көмегімен қазылады. Сол машиналар оны сұрыптайды. Картоптың жеке сорттары крахмал жасауға барады, одан кейін біз желе мен тұздықтарды дайындаймыз". Осы оқиғадан кейін мұғалім балаларды картоптың даму кезеңдерімен	Материал: клеенкалар, ермексаз, стектер, майлықтар. (Мүсіндеу)	Мақсаты: еркіндік пен шығармашылықты дамытуды жалғастыру, өз ниеті бойынша бейнелер жасау мүмкіндігін дамыту. Мүсіндеудің әртүрлі әдістерін бекіту. Материал: клеенкалар, ермексаз, стектер, майлықтар. (Мүсіндеу)	оның тостағанынан бәрі жегенін қалай көрді" Мақсаты: мүсіндеуде ертегі бейнесін жасауды үйрету. Бөлшектердің пішінін, олардың салыстырмалы мөлшерін , бір-біріне қатысты орналасуын бере отырып, аюдың фигурасын мүсіндеуге үйрету. Мәнерлі бейнеге жеткізу. Материал: клеенкалар, ермексаз, стектер, майлықтар. (Мүсіндеу)	көрсет. Тоқта!"Көрсеткі көрсететін картаны балалар кейінге қалдырады және болжайды. Ойынның нәтижесі: дұрыс жауап үшін балалар фишка алады. (Қоршаған ортамен таныстыру) «Қауырсынды, түкті, тікенді» Мақсаты:көркем материалдармен тәжірибе жасау жануарлар денесінің құрылымын беру үшін пластикалық материалдармен және көркем құралдармен тәжірибе жасауға қызығушылық тудырады. Материал: клеенкалар, ермексаз, стектер, майлықтар. (Мүсіндеу)

	таныстырады (суреттерді көрсетеді). Содан кейін ол үстелдегі суреттерді араластырады және балаларға картаны таңдауды түсіндіре отырып, тақтаға тізбек қоюды ұсынады. Ойынның нәтижесі: белсенді балаларды тәрбиеші көтермелейді. (Қоршаған ортамен таныстыру) «Ақ лақ» Мақсаты: бағанды илектеу, оны бұгу және екі ұшынан стекпен кесу әдісін қолдану. Материал: клеенкалар, ермексаз, стектер, майлықтар. (Мүсіндеу)				
Серуенге дайындық	Өз-өзіне қызмет көрсету дағдыларын қалыптастыру. Киінудің бірізділік алгоритмін бекіту. Бір-біріне көмек көрсету <i>(тәрбиешінің және белсенді балалардың көмегі)</i>, серуенге мотивация <i>(мазмұны, проблемалық жағдаяттар)</i>, көркем сөзбен ынталандыру <i>(мақал-мәтелдер, жаңылпаздар, жұмбақтар, өлеңдер)</i>. Көтеріңкі көңіл-күй сыйлау. Жұмбақ: Аласа тал, Тамаша тал. Самсап тұр алмасы. Ол алқызыл, қанқызыл,				

	Боялғанша, алмашы! (Қызанақ)				
Серуен	1) Балалардың денсаулығын нығайту, қимыл-қозғалыс белсенділіктерін арттыру (<i>қимылды дидактикалық ойындар, ережелері бар қимылды ойындар, ойын жаттығулары, жарыстар, ұлттық ойындар және басқа</i>). Көтеріңкі көңіл-күй сыйлау. Балалардың танымдық қызығушылықтарын дамыту. Мақсатты серуендер, танымдық әңгімелер, бақылаулар, табиғатты бақылау тәсілдерін көрсету, сенсорлық бақшадағы тәжірибелер. Балалардың шынайы өмірді көркем-эстетикалық қабылдауын қалыптастыру. Аумақтық кеңістікте немесе оның сыртында табиғатты тамашалау. Сенсорлық бақшада тірі және өлі табиғат нысандарын, табиғат құбылыстарын бақылау. Балалардың дербес шығармашылық әрекетіне мүмкіндік беру. 2) Еңбекке баулу үшін балабақша ауласында баланың қызығушылығын оятатын кеңістік құру. Балаға Ортаңғытердің еңбек етуін бақылату және оларға көмектесуге, бірлесіп жұмыс істеуге тарту. Балалардың ойын, идеясын жүзеге асыру. Серуенге алып шыққан заттарымен ойнату. 3) Музыка жетекшісі мен дене шынықтыру нұсқаушының жоспары бойынша жүргізілетін шаралар немесе бірлескен жұмыстар				
	Серуен Мезгіл: Жаз Көлік түрлерін бақылау. Мақсаты: Балаларға көлік туралы жалпы мағлұмат беру. Көлік түрлерімен таныстыру. Балалар қандай көлік түрлерін білесіндер? Сендерде қандай көлік түрлері бар? Және де жеңіл көліктер, ауыр көліктер болып бөлінеді. Жеңіл көліктерге: кішкене машиналар; Ауыр көлік түрлеріне: үлкен машиналар	Серуен Мезгіл: Жаз Түймедақ гүлін бақылау. Мақсаты: Түймедақ гүлінің ерекшелігін бақылау. Басқа гүлдермен салыстыру. Балалар, түймедақ гүлін білесіндер ме? Түймедақ гүлінің бейнесі қалай? Түймедақ гүлінің ортасы күннің көзі сияқты сары әрі дөңгелек болады. Ал, күлтешелері ақ, сары әрі екі жолмен орналасып келеді. Және күй талғамайды, кез келген жерде өсе береді. (Қоршаған ортамен	Серуен Мезгіл: Жаз Жаңбырды бақылау. Мақсаты: Балаларға жаңбыр қайдан және қалай пайда болатынын түсіндіру. Сендер аспанда нежасау. Көріп тұрсындар? Олар неге ұқсайды? Олар неге жылжып жатыр? Жаңбыр бізге не үшін қажет? Жаңбыр қандай? Жаңбыр жауғанда не болады? Жаңбыр қай мезгілде жауады? (Қоршаған ортамен таныстыру) Көркем сөз: Жау, жау жаңбыр, Жау жаңбыр. Арық суы мол болсын!	Серуен Мезгіл: Жаз. Табиғат әсемдігін бақылау. Мақсаты: Балабақша айналасындағы ең көрікті жерді таңдап, бақылау. Табиғаттың сұлу көркіне балалардың қызығушылық сезімдерін арттыру. Табиғат байлығын қорғауға тәрбиелеу. Әр жыл мезгіліне қарай табиғаттың өз сұлулығы, әсемдігі болатынын айтып түсіндіру. Бағыттаушы сұрақтар қою арқылы «Тірі және өлі» табиғаттың өзара байланысын түсінулеріне көмектеседі. Шөптің қырауы, жапырақтардың	Серуен Мезгіл: Жаз. Ағашты бақылау. Мақсаты: Ағаш туралы мағлұмат беру. Ағаштардың жыл мезгіліне байланысты құбылыстарын түсіндіру. Ағаш қандай? Ағаштар бізге не үшін қажет? Ағаштар қай мезгілде көктейді? Ағаштардың бізге қандай пайдасы бар? Ағаштардың түсі өзгере ме? Ағаштардың өсуі үшін не қажет? Ағаштың 300 - ден астам түрі бар. Ағаштар көбінесе көп жылдық болып келеді. Ағаштар көміртегін

жатады. Мысалы: трактор, комбайн, камаз, маз, касемсот. Сонымен қатар әуе жолымен жүретін көліктер де бар. Оларға: ұшақ, тік ұшақ, зымыран т. б жатады. Оларға керектенетін жанармайлар: бензин, соляркалармен т. б сол сияқты.	(Қоршаған ортамен таныстыру) Такпак жаттау: Үзіп алсаң сен бір гүл, Үзіп алсам мен бір гүл, Не қалады сиқынан, Қызыл - жасыл жерден бұл? Жайнап өсіп далада, Көздің жауын ала ма. Бірде - бірін жұлғызба, Қасыңдағы балаға.	Жауған жерің шөп болсын. (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет) Қимылды ойын: «Соқыр теке» Мақсаты: Балаларды шапшаңдыққа тәрбиелеу. Дене бұлшық етін дамыту. Ойын шартын бұзбай ойнауға үйрету. Ойынға керекті құралдар: Көз байлайтын орамал. Ойынның шарты: Балалардың арасынан санамақ арқылы бір бала тандалып алынады. Оның көзін орамалмен байлайды да, беске айналдырады. Сөйтіп, соқыр теке басқа балаларды ұстауға кіріседі. Егер соқыр теке балалардың біреуін ұстап алса, сол бала соқыр теке болады. Сондықтан балалар соқыр текеге ұсталмауға тырысады. Солай ойын жалғасын табады. (Дене шынықтыру) Еңбек: Ауланы қоқыстардан тазарту.	түсуі(күзде) ағаштардың бұтақтары, үйлердің шатырларын, айналаны ақ қар жапқан (қыста) жер көгереді (көктем) айнала қызыл - жасыл гүл, аспан шайдай ашық (жазда) Неге осы жерді не үшін ең көрікті жер деп ойлайсындар? (Қоршаған ортамен таныстыру) Такпакты жаттау: Жаз келіпті дегенше, Алма пісіпті дегейсің. Бақшамызда ендеше, Алма теру көбейсін. Жұмбақ шешу: Қайнамай піскен, Асықпай түскен. (жеміс - санап жидек) (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет) Қимылды ойын: «Қуып жет» Мақсаты: Балаларды жылдамдыққа, шапшаңдыққа тәрбиелеу. Ойын шарты: Балалар екі топқа бөлініп, бір - бірінің қолдарынан ұстап, «Айгөлек» әуенін айта келе: Айгөлек - ау, айгөлек, Айдың жүзі дөңгелек, Осы топтың ішінен, Анар атты қыз	сіңіріп, от - тегін бөліп шығарады. (Қоршаған ортамен таныстыру) Көркем сөз: Көгілдір аспан да, Көк сенгір тастар да Құлпырып жайнайды, Мамыр гүлін ашқанда. Қымыздық теремін, Көп қызық көремін. Апама сәукеле Гүлдерден өремін. (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет) Қимылды ұлттық ойын: «Арқан тарту» Мақсаты: Ұлттық ойынды жаңғырту, ойынға деген қызығушылықтарын арттыру. Ойын шартын бұзбай ойнауға үйрету. Ойын шарты: Балалар екі топқа бөлініп, арқанның екі ұшынан ұстап, белгіленген меже бойынша күш сынасып тартысады. Берілген межеден асып кеткен топ жеңіледі. Оларды өздеріне тартып алған топ мәреге жетеді. Сөйтіп ойын кезекпен жалғасын табады.

және әдебиет) Қимылды ойын: «Аққу - қаздар» Мақсаты: Ойын шартын бұзбай ойнауға дағдыландыру. Сөйлеу, ойлау қабілеттерін дамыту. Ойын шарты: Құсшы құстарды жем жеуге босатады да, былай дейді: - Аққу – қаздар, жем жедіңдер ме? - Су іштіңдер ме? - Құстар жауап береді. Балалардың ішінен бірін қасқыр етіп сайлайды. Құсшы: Сақ болыңдар, аш қасқыр! келеді - деп дауыстайды. Аққу - қаздар иелеріне қарай ұшулары керек. Ал, аш қасқыр болса құстарды ұстап алып жеуге тырысады. Ұсталған аққу - қаздар, қасқырға көмектеседі. Сөйтіп аққу -	көркем (Дене шынықтыру) Еңбек: Гүлдерді суарып, топырақтарын қопсыту. Мақсаты: Еңбекқорлыққа тәрбиелеу. Қажетті құралдар: күрекше, қолғап.	Мақсаты: Бір - біріне көмектесіп, еңбектенуде дағдыларын қалыптастыру. Керекті құралдар: Қалақша, қолғап, шелектер.	Мақсаты: Бір - біріне көмектесіп, еңбектенуде дағдыларын қалыптастыру. Керекті құралдар: Қалақша, қолғап, шелектер.	(Асан атты ұл) керек - деп шақырады. Анар күш жинай жүгіре барып, қолдарын үзіп өту керек. Қолдарын үзе алмаса, сол топта қалады. Үзіп қашып кетсе, екі топтың қай біреуі, қуып жетіп ұстау керек. Өзінің тобының балалары ұстап алса өз тобына қайтадан келеді. Олай болса, бұл баланың яғни шапшандығын, күштілігін аңғарамыз. (Дене шынықтыру) Еңбек: Ауланы сыпыру. Мақсаты: Ұқыптылыққа, жинақылыққа үйрету. Керекті құралдар: Сыпырғыш, күрекше, қорапша.	(Дене шынықтыру) Еңбек: Ағаштарға су құю, арам шөптерін жұлу. Мақсаты: Ағаштарға қамқорлық көрсетуге баулу. (су құю, бұтақтарын сындырмауға үйрету) Керекті құралдар: Күрек, шелек, су.

	қаздар азайып, біткенше ойын жалғасады. (Дене шынықтыру) Еңбек: Үйдегі көліктерін жуу. Мақсаты: Ата - аналарына қолқабыстарын тигіздіре отырып, жинақы болуға тәрбиелеу. Керекті құралдар: Көлік жууға арналған сұйық сабын, шүберек.				
Серуеннен оралу	Балалардың реттілікпен шешінуі, жұмбақтар шешу, өлеңдер, әндер жаңылтпаштар, санамақтар және т.б. жаттау Киімді белгілі бір тәртіппен шешу және кию дағдыларын үйрету: - Түймелерді ретумен ағытамыз. - Көйлек, шалбарды шешеміз, ақырын іліп қоямыз. - Көйлекті шешіп, оны шалбарға, шортиға қосып іліп қоямыз. - Аяқ киімді шешіп, екінші аяқ киімді киеміз. - Колготкаларды шешіп, көйлекке қосып іліп қоямыз. (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет)				
Түскі ас	Гигиеналық шаралар:Түскі ас алдында гигиеналық шараларды орындау: қолды дұрыс жуу, өз орамалының орнын білу, қолды дұрыс сүрту, орамалды ілу көркем сөз қолдану: «Сылдырлайды мөлдір су, Мөлдір суға қолыңды жу» Кезекшілердің жұмысы: (асхана құралдарын, майлықтарды үстелге қою) Тамақтану (өз орнын білу, дұрыс отыру, асхана құралдарын дұрыс ұстай білу, ұқыпты тамақтану, сөйлеспеу, алғыс айту) (мәдени-гигиеналық дағдылар, өзіне-өзі қызмет ету, еңбек әрекеті) «Қонжыққа қасықты қалай ұстауды үйретеміз».(Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет)				
Күндізгі ұйқы	Тамақтан соң ауыздарын сумен шаюды қалыптастыру. Киім түймелерін, сырмаларын өздігінше ағыту. Киімдерін ұқыпты орындыққа іліп (немесе арнайы сөреге) қоюды, өз төсек орнын тауып жатуды үйрету. Ұйқы кезінде бала басына көрпені жауып, мұрнын жастыққа көміп тастамауын, жастықта баланың денесі емес, тек басы жатуын қадағалау. (өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі				

	және ұсақ моториканы дамыту). Әлди Мақсаты: бала ағзасының физиологиялық тепе-теңдігін қалпына келтіру. Әлди, әлди, әлди-ай, Балалар ұйықтап жатыр. Төменгі төсекке, Балалар тыныш ұйықтайды, Мен ән саламын! Балалардың тыныш ұйықтауы үшін жайы баяу музыка тындау. «Әлди» Ж.Байырбекова (Музыка)
Біртіндеп ұйқыдан ояту, сауықтыру шаралары	Түскі ұйқыдан кейінгі сауықтыру шаралары (дене жаттығулары), ауа, су емшаралары, жалпақ табандылықты болдырмау үшін түйіршікті және жұмсақ жолақшалармен жүру (дене белсенділігі). «Әтеш» Музыка әуенімен әтеш бейнесіне еніп тәрбиеші кіреді: Ку - ка - ри - ку, ку - ка - ри - ку, ку - ка - ри - ку. Балапандарым кәне ұйқыдан тұрайық. Түс мезгілі, түс мезгілі. Балапандар ұйқыға кірісті. Балапандар көреді түсті, Ғажайып сиқырлы әлемді. Балалар ұйқыдан оянады. Тәрбиеші: Көзімізді ашайық, Бойымызды жазайық. Қолымызды созайық, Жаттығулар жасайық. Жалпы жетілдіру жаттығуы: 1. Балалар төсекте жатып, бастарын оңға, солға бұрады. 2. Балалар төсекте жатып, қолды екі жаққа созу, жұдырықтап жұму. 3. Балалар төсекте жатып, велосипед тебу. 4. Қолтырауын болып, бір қырынан төсек үстінде аяқ - қолды созу. 5. Балалар төсекте отырып, бір - біріне қарап сәлемдесу. Тәрбиеші: Балалар кәне шеңбер құрайық. Тыныс алу жаттығуы: Ку - ка - ру, ку - ка - ри – ку, ку - ка - ри - ку. Табанды шынықтыру массаждары: 1.«Балапандар серуенге шықты» шиқ - шиқ - шиқ. 2. Табанға арналған денсаулық кілемшелерімен жүру. 3. Ілгекті жолмен жүру. 4. Тастардың үстерімен жүру. 5. Кірпі тікенектеріне ұқсас төсеніштермен жүру.

	6. Табандар арқылы жүру. Балалар енді беті - қолымызды жылы сумен жуып, сүлгімен сүртінейік. Балалар көне жарты шеңберге тұрайық. Қол ұстасып тұрайық, Шеңберді біз құрайық. Көріскенше күн жақсы, Сау - саламат болайық.(дене шынықтыру). Киімдерін реттілікпен өздігінен киіну. Түймелерін қадау, сырмаларын сыру, аяқ киімдерін дұрыс киюді үйрету. Қыз балаларды шаштарын тарауға үйрету (өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ моториканы дамыту). Қолдарын жуу, құрғатып сүрту, сүлгіні өз орнына іліп қоюды үйрету Шомылған баланы, Аймалап алады. Сүртеді қолынды, Сүртеді жоныңды.(Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет)				
Бесін ас	Гигиеналық шараларды орындау (мәдени-гигиеналық дағдылар). Балалардың назарын тағамға аудару, мәдениетті тамақтануға баулу Ас мәзірімен таныстыру. Бір-біріне кедергі жасамай мәдениетті отыруға баулу, балалардың назарын тағамға аудару. «Бата» Дастарханыңа береке берсін, Бастарыңа мереке берсін, Астарыңа адалдық берсін, Бастарыңа амандық берсін, Дендеріңе саулық берсін! Әумин!(Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет)				
Балалардың дербес іс-әрекеті	«Көкөніс бақшасында не піседі?» Мақсаты: Көкөністердің пішінін, түсін және сипаттамалық ерекшеліктерін суретте беруге үйрету; суреттің құрамымен жұмыс	«Саңырауқұлақтар» пуантилизм техникасында салу. Мақсаты: Затты парақтың ортасына қоюды, дөрекі болуды, заттың бүкіл кеңістігін нүктелермен толтыруды, жапырақтың төменгі	«Көк және қызыл құстар» Мақсаты: Балаларды суретте поэтикалық бейнені жеткізуге, тиісті түс схемасын таңдауға, құстарды қағазға әдемі орналастыруға үйрету. Акварельмен сурет салу, қылқалам мен	"Құстар ұшады" Мақсаты: Суретте өмірден қарапайым сюжетті көрсетуге үйрету; табиғи құбылыстың түсін жеткізу, құстардың контурын ажырамас жолмен көбейту, құстың пішінін, құрылымын және пропорцияларын	"Еркін жұмыс" Мақсаты: Балалардың сурет мазмұнын ойластыру және идеяны соңына дейін жеткізу қабілетін дамыту. Акварельмен сурет салуды жалғастыру. Шығармашылықты, бейнелі идеяларды

істеу – заттарды қағаздың бүкіл парағына біркелкі орналастыру, олардың арасында аздап бос орын қалдыру, заттар үшін берілген қағаз парағының мөлшеріне сәйкес келетін шаманы табу; қылқаламды тегіс ұстап, нысандарды кең дөңгелек сызықтармен бояу. Тәрбиешіде көкөністердің суреттері бар тақырыптық суреттер, үш сурет – шеңберге көкөністер салынған, олардың екеуі дұрыс емес композициямен (бірінде көкөністер тым кішкентай және бір – бірінен, екіншісінде-керісінше). Материал. Пейзаж парағының жартысы, түрлі түсті пішіндер, түрлі-түсті	жағындағы шөпті бейнелеуді үйренуді жалғастыру. Дәстүрлі емес сурет салу техникасымен таныстыру - "пуантилизм", шөпті щеткамен бояйды, оны бүкіл қадалармен қағаз парағына жағады. Ормандағы мінез-құлық ережелері туралы түсінік қалыптастыру. Балалардың танымдық қызығушылығын арттыру. Табиғатқа ұқыпты қарауға тәрбиелеу. Материал: Қағаз, қарапайым қарындаш, гуашь, су банкалары, майлықтар. (Сурет салу) «Қоян» Мақсаты: қолдың ұсақ моторикасын дамыту. Балалардың қағаз парағын әртүрлі бағытта, әртүрлі тәсілдермен бүктеу қабілетін қалыптастыру.	бояуларды дұрыс қолдану қабілетін бекіту. Бейнелі, эстетикалық қабылдауды, бейнелі түсініктерді дамыту. Материал: Қағаз сұр немесе басқа ашық түсті, гуашь немесе акварель бояуы, щеткалар, палитра, су құтысы, майлық (әр балаға). (Сурет салу) "Мысық" Мақсаты: Балаларды мысық жасаудың қарапайым формасымен таныстыру, негізгі формадан шаршы, сызықтарды дұрыс бүктеу және тегістеу мүмкіндігі. Осы тақырып бойынша иллюстрацияларды көрсету, оқу құралын үйрену. Мысық жасаудың бастапқы кезеңі. Материал: Түрлі түсті тоналды қағаз, қарапайым	талдауға үйретуді жалғастыру. Сурет салу ретін анықтау. Ұшу кезінде қанаттардың пішінінің өзгеруін жіберу. Сурет салудың әртүрлі әдістерін қолдануға үйрету. Әр түрлі элементтерді салу үшін щетканы дұрыс таңдау қабілетін бекіту. Түс сезімін дамыту. Материал: Акварель, гуашь, көбік губка, № 10 қылшық щетка, № 6 пони, № 3 синтетика, А4 парағы, майлықтар, су шыныаяқтары. (Сурет салу) "Көгершіндер" Мақсаты: Балаларды көгершін жасаудың қарапайым формасымен таныстыру, негізгі формадан шаршы, сызықтарды дұрыс бүктеу және тегістеу мүмкіндігі. Осы тақырып бойынша иллюстрацияларды көрсетіңіз, оқу құралын үйрену. Көгершін жасаудың бастапқы кезеңі.	талдауға үйретуді жалғастыру. Сурет салу ретін анықтау. Ұшу кезінде қанаттардың пішінінің өзгеруін жіберу. Сурет салудың әртүрлі әдістерін қолдануға үйрету. Әр түрлі элементтерді салу үшін щетканы дұрыс таңдау қабілетін бекіту. Түс сезімін дамыту. Материал: Акварель, гуашь, көбік губка, № 10 қылшық щетка, № 6 пони, № 3 синтетика, А4 парағы, майлықтар, су шыныаяқтары. (Сурет салу) "Көгершіндер" Мақсаты: Балаларды көгершін жасаудың қарапайым формасымен таныстыру, негізгі формадан шаршы, сызықтарды дұрыс бүктеу және тегістеу мүмкіндігі. Осы тақырып бойынша иллюстрацияларды көрсетіңіз, оқу құралын үйрену. Көгершін жасаудың бастапқы кезеңі.	дамыту. Өз жұмыстарын қарастыру, қызықты бейнелерді бөліп көрсету, жұмыстарды бағалау қабілетін қалыптастыруды жалғастыру. Материал: Таңдау үшін әр түрлі форматтағы ақ қағаз, акварель, бояғыштар, щеткалар, су құтысы, майлық (әр балаға). (Сурет салу) "Көйлек және галстук" Мақсаты: Өз қолымен қағаздан қолөнер жасауды үйрену. * Баланың ұсақ моторикасын, зейінін, шығармашылығы мен қиялын дамыту. * Оригамимен жұмыс істеу дағдыларын жетілдіру. Балалар шығармашылығының өнімін жасау, тәрбиешіні кезең-кезеңімен орындау. Көйлекті безендіру. Материал:

	карындаштар. (Сурет салу) «Бақа» Мақсаты: Бақа жасау кезінде қағаздың түсін еркін таңдауда жаттығу; аппликациямен қолөнерді сәндік безендіру әдістерін үйрету; табандылыққа, дәлдікке тәрбиелеу. Материал: Жасыл түсті екі жақты оригами қағазы, фломастер. (Жапсыру)	Сындарлы ойлауды, шығармашылық қиялды, көркемдік талғамды дамыту. "Қоян" туралы әңгіме, иллюстрациялар, жұмбақтар. Балалар шығармашылығының өнімін жасау. Оригамиді кезең-кезеңімен орындау. Материал: АҚ және сұр түсті екі жақты қағаз, қайшы, схема, фломастер (Жапсыру)	карындаш, фломастер. (Жапсыру)	Материал: Түрлі түсті тоналды қағаз, қарапайым қарындаш, фломастер(Жапсыру)	• 13x21 түсті қағаз (көйлек үшін), 3x6 (галстук үшін); * қайшы; * түсті картонның жартысы; * PVA желімі; (Жапсыру)
Тәрбиеші мен баланың еркін қызметі	Балалардың қызығушылықтарын мақсатты ойын арқылы, танымдық-зерттеушілік жұмыс, музыкалық-көркем образ, қимыл-қозғалыс, коммуникативтік байланыс, оқыту, еңбекке баулу арқылы дамыту <i>(оның ішінде өңірлік ерекшелікті ескерумен)</i>. Балалардың ойы мен идеяларын ескеру арқылы олардың қабілеттерін ашуға мүмкіндік беру. «Балықшылар» картотека №5 Ойынның мақсаты:Балаларды балықшылардың еңбегімен таныстыра отырып, еңбек құралдарымен және оларды қалай пайдаланатынын білгізу. Қажетті атрибуттар:ау, қармақ, балықтар.				
Серуенге дайындық	Серуенге қызығушылықты арттыру. Балалардың реттілікпен киінуі, серуенге шығу, топтық ережелерді қайталау. «Киімді қалай киюге болады?» әңгіме Киімдердің тазалығын сақтау қажет. Киінгенде киімнің түймесінің дұрыс қадап, көйлектің шалбардың немесе юбканың ішіне салынғанын қадағалау керек. Шұлықтың, аяқ киімнің оң киілуіне баса назар аудару керек. (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет)				
Серуен	Күннің екінші жартысындағы	Күннің екінші жартысындағы ауа-	Күннің екінші жартысындағы ауа-	Күннің екінші жартысындағы ауа-	Күннің екінші жартысындағы ауа-

	ауа-райы құбылыстары мен табиғат объектілерін бақылау (қоршаған ортамен таныстыру) Ұлттық ойын: «Шертпек» Ойнаушыларды орындыққа отырғызып болғаннан кейін, ойын жүргізушісі орамалды иығына салып алып ойнаушылардың артында жүреді де, кез-келген ойыншының екі көзін екі қолмен баса қояды. Сол кезде білдірмей келіп, жолдастарының бірі маңдайынан шертіп кетеді. Ойын жүргізуші көзін қоя бере салып, иығындағы орамалмен «шертпегімді тап» - деп, арқасынан тартып қалады. Таба алмай қалса, көпшіліктің ұйғаруы мен ортаға	райы құбылыстары мен табиғат объектілерін бақылау (қоршаған ортамен таныстыру) Ұлттық ойын: «Айдапсал» Ойыншылар екі топқа бөлінеді. Бірінші топ шеңбердің сыртына шығып, ал екінші топ шеңбердің ішінде қалады. Ойынды басқарушы сыртта тұрғандардың есімдерін үйде отырғандарға қойып, өзі белгілеп алады. Содан кейін сырттағы ойыншыларды бір-бірімен бірлеп шақыра бастайды. Ойынның шарты бойынша, сырттан кірген ойыншы отырғандардың ішінен өз есімі берілген ойыншыны табуы керек. Таба алмаған ойыншылар айыптылар қатарына барып отырады. Ал өз есімі берілген ойыншыны тапқандар соның қасына барып отырады, айып тарттады.	райы құбылыстары мен табиғат объектілерін бақылау (қоршаған ортамен таныстыру) Ұлттық ойын: «Хан талапай» Бұл отырып ойналатын, негізінен қыз балаларға арналған ойын. Оған төрт-бес үміткерден қатысады. Ойын үшін он асық таңдап алынады. Он бірінші асықтардан ерекше өзге түске (қызыл, не көк) боялған болуы шарт бір-бірден асық үйірісудің қорытындысы бойынша ойыншылар кезектерін бөліседі. Бұдан соң алғашқы ойыншы қос уыстай ұстаған бар асықты ортаға үйіруі керек. Қалған ойыншылар аңдысын аңдап өзге асықтардан ерекшеленген «ханға» қадалады. Себебі, хан алшы түссе, барлығы тарпа бас салып, ортадағы асықтарды, хан талапай жасауы тиіс. Хан кімнің	райы құбылыстары мен табиғат объектілерін бақылау (қоршаған ортамен таныстыру) Қимылды ойын «Қояндар» Залдың бір шетіне 5-6 үйшіктер сызылады. Олардың алдына орындықтар қойылады. Қарсы бетте күзетшінің үйі бар. Үймен қояндар күркесі арасында ойнайтын алаңдар болады. Қояндар күркелерінде жүресінен отырады. Күзетші күркелерінен жайылысқа шығарады. Қояндар секіреді, билейді, ойнайды. Тәрбиеші «түлкі» келіп қалар үйлеріне қайтыңдар дегенде үйлеріне астынан өтеді. Ойынға шыққанда да орындық астынан еңбектей шығады. Ойынға шық дегенше отыра береді. (дене шынықтыру)	райы құбылыстары мен табиғат объектілерін бақылау (қоршаған ортамен таныстыру) Қимылды ойын «Кім шапшаң?» Балалар саппен келе жатып, тәрбиеші белгі берісімен, жан-жаққа бытырап, ойнап кетеді. Екінші белгімен тез өз орындарына тұра қалады. Тәрбиеші «1,2,3» деп санағанша балалар тұрып үлгеруі керек. Кімнің тез, дұрыс тұрғанын атап айтылып, жаңылған балаға ескерту беріледі. (дене шынықтыру)

	шығып өнер көрсетеді, ал егер тауып алса, жаңағы шерткен адам айыбын тартады. Осындай тәртіппен ойын жалғаса береді. (дене шынықтыру)	тартушылар көпшіліктің ұйғаруымен өлең білмейді, би билейді, т.б. өнер көрсетеді. (дене шынықтыру)	қолында кетсе, келесі үйірі кезегі соған беріледі екен, хан мен бірге қолына ілінген асықтардың санына қарай ұпай жазылады. Хан алшы түспеген жағдайда үйірген ойыншы шашылған асықтардың бүгі мен бүгін, шігі мен шігін, алшысымен-алшысын, тәйкесімен мен тәйкесін бір-біріне соғып, кенейлер бір-біріне тимей қалғанша ұпай жинайды. Көздеген асығы үшінші бір асыққа тиіп кетсе немесе бөгде асықты қозғап қалса да ойынның бұзылғаны. Онда кезек келесі ойыншыға беріледі. Осы ретпен әр ойыншы жинаған асығының санына қарай ұпай жинайды. Межелі ұпай санын (100 не 50 немесе 80-40) ойын жүргізуші алдын ала белгілейді. Межеге бұрын жеткен ойыншы жеңімпаз болып саналады. Ескерту: Асықтарды бір-біріне тигізу кезінде қолмен сүйретіп апаруға,	

			орыннан қозғап түзетуге болмайды. Ойынның соңына дейін ханға бірде- бір асық тимеуі керек. Себебі ол –хан. (дене шынықтыру)		
Серуеннен оралу	Балалардың киімін ретімен шешу, әндерді үйрену, жұмбақтарды шешу, дербес және ойын әрекеті				
балалардың үйіне қайтуы	Балалардың жетістіктері туралы әңгімелесу, ата-аналардың балаларды тәрбиелеу мен дамыту бойынша сұрақтарына жауап беру, кеңес беру. Кеңес: «Улы өсімдіктер»				

**Балалардың жаз мезгіліндегі өмірін және тәрбиесін ұйымдастыру циклограммасы
2023 жыл**

Мектепке дейінгі ұйым: «Ақбота» бөбекжай» МКҚК

Топ: «Күншуақ» ортаңғы тобы

Балалардың жасы: 3 жастағы балалар

Жоспардың құрылу кезеңі: 26.06-30.06.2023 жыл

Күн тәртібінің кезеңдері	Дүйсенбі 26.06.2023	Сейсенбі 27.06.2023	Сәрсенбі	Бейсенбі 29.06.2023	Жұма 30.06.2023
Ата-аналармен әңгімелесу Балаларды қабылдау	Ата-аналармен бала денсаулығы, баланың үйдегі және көшедегі күн тәртібі туралы әңгімелесу. Балаларды қабылдау: таңертеңгі сүзгі, балаларды жақсы көңіл-күймен қарсы алу. Балалар үшін қолайлы жағдай жасау, баланың бүгінгі көңіл – күйі туралы, оны не қызықтыратыны туралы әңгіме, жеке пікір білдіруге баулу Балалармен әңгіме: «Көңіл-күй» Міндеттері: Балаларға түрлі эмоционалдық жай-күйі бар жақын Ортаңғытер мен балалар туралы жағдайларды ұсыну. (сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет)				
Балалардың дербес іс-әрекеті (баяу қимылды ойындар, үстел үсті ойындары, бейнелеу әрекеті, эксперимент, кітаптар қарау және өзіне-өзі қызмет ету, тағы басқа іс-	Перспективалық жоспарда қойылған міндеттерді іске асыру				
	Құрылыс ойыны: "Қоян үшін тар орындық-ұзын көз жина" Мишутка үшін кең орындық" Мақсаты: екі кірпіштен және тақтайшадан тар орындық, ал төрт кірпіштен және екі	Құрылыс ойыны: "Шеңберлерді жина" Мақсаты: балалардың біртекті заттарды (көп, аз, тіпті аз, кішкентай, оларды белгілі бір ретпен таңдау арқылы) бағдарлау		Құрылыс ойыны: «Сенің үйің қайда?» Мақсаты: құрылыс бөлшектерінің пішінін мағыналы қабылдауды дамыту; суреттегі бөлшекті тек визуалды анализатордың көмегімен тану. Материалдар: ойынның	Құрылыс ойыны: "Аяқ киім" Мақсаты: балалардың шығармашылық және конструкторлық қабілеттерін, қиялын, тапқырлығын дамыту; модельдеу мен құрастыруда, схемаларды құруда жаттығу жасау; өз

әрекеттер)	тақтайшадан кең орындық салуды үйрету. Материал: кірпіш және плиталар. Ойын барысы. Көңілді ойыншықтар балаларға қонаққа келеді, олар балаларға орманда тіпті орындықтар жоқ екенін айтады. Тәрбиеші балаларға қоянға тар орындық, ал аюға кең орындық салуды ұсынады. Балалар құрылыс үшін материалды өздері таңдайды. (Құрастыру)	қабілетін бекіту; физикалық қасиеттерін біле отырып, белгілі бір формамен және әртүрлі мөлшерде әрекет ету кезінде сенсорлық тәжірибені байытуға үйрету. Материал: әртүрлі өлшемдер мен түстердегі жазықтық шеңберлер. Ойын барысы. Сізбен бірге ертегі бөлмесін құрып, шеңберлерді өлшеміне, түсіне, көңіл-күйіңізге қарай орналастырайық. (Құрастыру)		құрылыс бөлшектері. Кұрылыс бөлшектері бейнеленген карталар. Ойын барысы: ойыншылар 2-ші топқа бөлінеді: бір топта құрылыс бөлшектері бар басқа картада егжей-тегжейлері бар балалар өз орындарын алады (сызылған шеңберлерде тұрады). Ойынның қалған мүшелері карточкаларды алады-бұл жаңа үйге көшуге шақыру. Үйінді басқа біреумен шатастырмау үшін Сен үйлердегі бөлшектерді мұқият қарап, картада көрсетілгендей таңдауың керек. "Сенің үйің қайда?" балалар үйлеріне жүгіреді. Үй толығымен қоныстанғаннан кейін барлық тұрғындар өз карталарын көтереді. Тәрбиеші мен үйлердің "иелері" тұрғындардың қай үйге жиналғанын және бәрі өз үйін дұрыс тапқанын тексереді. (Құрастыру)	бетінше үйрету, тапсырмаларды орындау тәсілдерін табу және оларды орындау; бейнелі ойлауды дамыту. (Құрастыру)
Таңертенгі жаттығу	ТАҢҒЫ ГИМНАСТИКА КЕШЕНІ Сапқа тұру, жүру, жүгіру, жалпы дамытушы және тыныс алу жаттығулары. Мақсаты: баланың организмін «ояту», оны тиімді күйге келтіру, жан-жақты, бірақ бұлшықет жүйесіне орташа әсер ету, дененің белсенділігін арттыру, дұрыс қалыптың қалыптасуына ықпал ету. «Жалаушалармен» 1.Тік, түзу тұру. Жалаушалар иықта оң қолды жазумен басты сол жаққа бағыттау.Б.қ.кейін келесі жаққада осылай істеу. 2. Жалаушаларын кеуде тұсында жинақы ұстап,денені оңға1-4 кейін солға 1-4 айналдыру.				

3. Жалаушаларын алдарында ұстап, жоғары көтеруден артқа шалқайып кейін алға иіліп тізе бүгіп отырудан б.қ.к. 4. Арқаға жатып, қол мен аяқты біркелкі көтеруден, жалаушаларын башпайға тигізу. 5. Аяқты алшақ ашып отырып, оң кейін сол аяқ башпай жаққа иіліп жалаушаларын тигізу. Тізені көтермеуге тырысу. 6. Жалаушаларын төмен, денені тік ұстап, қос аяқтан алшақ аяққа ауысып секіру сәтінде жалаушаны көтеру жоғары. Түсірген сәт б.қ.к. Кезектестіріп жәй жүру. (Дене шынықтыру)					
Таңғы ас	Гигиеналық шаралар: Мақсаты: мәдени-гигиеналық дағдыларды қалыптастыру: өздігінен жуыну, тамақтану алдында, дәретхананы пайдаланғаннан кейін қолды сабынмен жуу. Көркем сөз: Біз білеміз, білеміз, иә, иә, Су қайда шашырайды. Шығыңыз, су ханшайымы, Біз жуынуға келдік! Біз көңілді, Қолымызды жуамыз! Тамақтану Көркем сөз: Біздің балабақшада – кішкентай үстелдер.	Гигиеналық шаралар: Таңғы ас алдында қолдарын жуу, қолды сүрту және орамалды орнына ілу. Көркем сөз: Дымқылдап күнде сен, Қолыңды сүйкесең. Кетіп кір-ыласың, Тап-таза боласың. Тамақтану Көркем сөз: Орындық туралы. Мен орындықты алдымда алып жүремін! Ол, әдемі, менің орындығым. Мен оларды мықтап ұстаймын, Барлығына орындықтарымды көрсетемін! (өз орнын білу, дұрыс отыру, ас ішу құралдарын дұрыс ұстау, тамақтану мәдениетін қалыптастыру, тамақ ішкенде сөйлемеу,		Гигиеналық шаралар: Таңғы ас алдында қолдарын жуу, қолды сүрту және орамалды орнына ілу. Көркем сөз: Дымқылдап күнде сен, Қолыңды сүйкесең. Кетіп кір-ыласың, Тап-таза боласың. Тамақтану Көркем сөз: Бізде қасық бар, сиқырлы кішкентай! Бізде қасық бар, сиқырлы кішкентай! Тәрелкеде тамақ, із қалдырмайды! Біздің қасықты нұқыңыз, Барлық ботқаны алыңыз! (өз орнын білу, дұрыс отыру, ас ішу құралдарын дұрыс ұстау, тамақтану мәдениетін қалыптастыру, тамақ ішкенде сөйлемеу, тамақтанып болғаннан кейін алғыс айту) (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет).	Гигиеналық шаралар: Таңғы ас алдында қолдарын жуу, қолды сүрту және орамалды орнына ілу. Көркем сөз: Біз білеміз, білеміз, иә, иә, Су қайда шашырайды. Шығыңыз, су ханшайымы, Біз жуынуға келдік! Біз көңілді, Қолымызды жуамыз! Тамақтану Көркем сөз: Сорпа, сен төгілмейсің! Сорпа, сен төгілмейсің! Тікелей менің аузыма құйыл! Ал, қасық, бұрылма! Сорпа ал, жалқау болмаң! (өз орнын білу, дұрыс отыру, ас ішу құралдарын дұрыс ұстау, тамақтану мәдениетін қалыптастыру, тамақ ішкенде сөйлемеу, тамақтанып болғаннан кейін алғыс айту) (Сөйлеуді дамыту және

	Үстелге отырамыз-картопты жейміз! (өз орнын білу, дұрыс отыру, ас ішу құралдарын дұрыс ұстау, тамақтану мәдениетін қалыптастыру, тамақ ішкенде сөйлемей, тамақтанып болғаннан кейін алғыс айту) (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет)	тамақтанып болғаннан кейін алғыс айту) (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет).			көркем әдебиет).
Ұйымдастырылған іс-әрекетке дайындық	Балалар әсерлерімен бөлісу, жаңалықтарды білу, бірлескен жоспарларды, мәселелерді талқылау, қызығушылықтары бойынша әрекет түрін таңдау, ережелер туралы келісу және т. б. Ұйымдастырылған іс-әрекет тақырыбына сай жұмбақтар жасыру. Жаттаған тапқакты есіне түсіріп, қайталап айту. (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет).				
	«Қуыр-қуыр қуырмаш» Қуыр-қуыр қуырмаш, Балаларға бидай шаш. Бас бармақ, Балан үйрек, Ортан терек, Шылдыр шүмек, Кішкене бөбек. Сен тұр – қойыңа бар! Сен тұр – жылқыңа бар!	Жыл мезгілдері Мұз да, қар да ерісе, Өлең айтар өзендер. (маңдайдың ортасынан құлақтың жоғарғы ұшына дейін екі қолымен сипайды) Ұйқы қашса қонжықтан, Көктем келді дерсің сен (бетті иектен құлақтың төменгі ұшына қарай сипайды) Қызса қатты күн көзі,		«Кірпі» Момақанмын алайда (үш саусақтарын түйістіріп, кірпінің жүрісін салады) Тікенім көп абайла, (екі қолының саусақтарын айқастырып, кірпінің тікенектері жасайды). Кіріп кетсе қолыңа, Өкпелеме жарайма! (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет).	«Достық» Біздің топта ұлдар мен қыздар өзара дос (қолдың саусақтары өзара бірігеді) Кішкентай саусақтар біз сенімен достасамыз (екі қолдың саусақтарын бір-біріне тигізу) Бір, екі, үш, төрт, бес (шынашақтан бастап, саусақтарды кезекпен бір-біріне тигізу) Қайтадан санауды бастаймыз.

	Сен тұр – ешкіңе бар! Сен тұр – сиырыңа бар! Сен тұр – түйеңе бар! Ал сен алаңдамай, Қазан түбін жалап, үйде жат. Мына жерде құрт бар, Мына жерде май бар. Мына жерде қатық бар, Қытық, қытық! (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет).	Қарлығаштар самғаса (маңдайдың ортасынан құлақтың жоғарғы ұшына дейін екі қолымен сипайды) Ыстық аптап, құрғақшылық, Жаз келгенін білдірер (бетті иектен құлақтың төменгі ұшына қарай сипайды) Шатырда жаңбыр ойнаса, Бірде қатты, бірде жай (маңдайдың ортасынан құлақтың жоғарғы ұшына дейін саусақ ұшымен ұрғылайды) Жер жапырақты жамылып, Күз келгенін білдірер (бетті иектен құлақтың төменгі ұшына дейін саусақ ұшымен ұрғылайды) Боран борап, жел тұрса, Айналаны қар басса, Үйлер ақ көрпеге оранса, Келді дей бер қыс ортаға (спираль тәрізді қимылдарды маңдай ортасынан құлақтың жоғарғы ұшына дейін орындайды) (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет).			Бір, екі, үш, төрт, бес Енді санауды аяқтадық (қолды төмен түсіреміз, демалтамыз). (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет).

Мектепке дейінгі ұйымның кестесі бойынша ұйымдастырылған іс-әрекет	Дидактикалық ойын: "Аквариумда нетұрады?" Дидактикалық міндет: балаларды балықтарды сипаттамалық белгілері бойынша сипаттауға және оларды сипаттауға үйрету. Байқау қабілетін тәрбиелеу. Балалардың ойлау, есте сақтау, зейін, сөйлеу процестерін белсендіру. Ұжымда ойнауға деген ұмтылысты тәрбиелеу. Ойын әрекеті: балық туралы сипаттамалық әңгіме құрастыру. Ойын барысы: Тәрбиеші жұмбақ жасырады: "терезеде тоған бар, онда балықтар тұрады. Шыны жағалауларда балықшылар жоқ". Балалар аквариумды табады. Тәрбиеші	Дене шынықтыру (Спорт нұсқаушысының жоспары бойынша) Дидактикалық ойын «Аквариумда не өседі?» Дидактикалық міндет: балаларды балдырларды сипаттауға, олардың маңызды белгілерін табуға, балдырларды сипаттамадан тануға үйрету. Байқау қабілетін тәрбиелеу, балалардың сөйлеуін белсендіру. Жолдастың жетістіктерінен ләззат алу қабілетіне тәрбиелеу. Ойын ережелері: балдырларға нақты сипаттама беру, мұқият тыңдау. Ойын әрекеті: балдырлардың сипаттамасы, болжау. Ойын барысы: тәрбиеші балдырлар бейнеленген карталарды шығарады. Бұл өсімдіктер суда, аквариумда өседі дейді. Олардың біреуіне сипаттама		Музыка Тақырыбы: «Астана-бас қалам» Ән тыңдау: «Астана» Ән жаттау: «Біз шадыман баламыз» (Ә. Бейсеуов, С. Қалиев). Дауыс жаттығулары: «Баспалдақ». Дидактикалық ойын: "Ненің бұтағы?" Дидактикалық міндет: жабық өсімдіктердің сыртқы түрін нақтылау. Өсімдікті жапырақтары, гүлдері арқылы тануға үйрету. Зейінді, визуалды анализаторларды дамыту. Табандылыққа тәрбиелеу. Сөздік: дөңгелек, сопақша, ұзартылған, тегіс, өрескел, ойылған. Ойын ережелері: жүргізуші атаған адам ғана өз болжамдарын айта алады. Бір-біріне кеңес беруге рұқсат етілмейді. Ойын әрекеттері: балалардың жауаптары. Ойын барысы: тәрбиеші балалармен бірге бөлме өсімдіктерін қарастырады, оларды атайды. Содан кейін ол бөлме өсімдіктерінің жапырақтары бейнеленген карталарды шығарады. Бұл жапырақ немесе гүл қандай бөлме өсімдігінен екенін	Дидактикалық ойын: «Жануарды сипаттамадан біл» Дидактикалық міндет: табиғат бұрышында ұсталатын жануарлар туралы білімді бекіту. Оларды сипаттамадан тануға үйрету. Зейінді, есту қабілетін, есте сақтау қабілетін дамыту. Жануарларға қамқорлық жасауға тәрбиелеу. Ойын әрекеттері: жануардың сипаттамасы, болжау. Ойын барысы: тәрбиеші тандаған балалардың бірі табиғат бұрышындағы жануарды (сыртқы түрі, тіршілік ету ортасы, тамақтануы) сипаттайды, қалғандары табады. Ойынның нәтижесі: кім жануарды бірінші атаса, оның суреті бар картаны алады. (Қоршаған ортамен таныстыру) «Күшікпен ит» Мақсаты: цилиндрден мүсіндеу әдісін бекіту, қарапайым композицияны өз бетінше жасау, бөліктерді мөлшеріне қарай

	аквариумды балықпен толтыруды ұсынады. Бір-бірден балалар үстелге келіп, карточкаларды бір-біріне айтпай алады. Содан кейін олар өз карталарында балықты кезекпен сипаттайды. Қалғандары табады. Егер балық деп шешсе, карта үстелге қойылады. Ойынның нәтижесі: дұрыс болжанған балық үшін бала фишка алады. (Қоршаған ортамен таныстыру) «Қара қозы» Мақсаты: Балаларды төрт аяқты жануарды мүсіндеуге үйрету (сопақ денесі, басы, тік аяқтары). Мүсіндеу әдістерін бекіту: алақандар арасында домалату, жануарлардың	береді, оның суретін тауып, атауын ұсынады. Ойынның нәтижесі: дұрыс жауап берген балакөп фишкаларды алады. (Қоршаған ортамен таныстыру) «Құлыншақ» Мақсаты: Балаларды Филимонов ойыншықтарымен (құстар, жануарлар) таныстыру. Оларға деген жағымды эмоционалды қатынасты ояту. Осы ойыншықтардың айрықша ерекшеліктерін ажырата білуге үйрету: әдемі тегіс пішін; жарқын, талғампаз жолақтар. Мұндай ойыншықты қалыпқа келтіруге деген ұмтылысты ояту. Материал: клеенкалар, ермексаз, стектер, майлықтар. (Мүсіндеу)		білуді ұсынады. Ойынның нәтижесі: өсімдікті дұрыс атаған адам бала фишка (Қоршаған ортамен таныстыру) «Көйлекті қыз» Мақсаты: Ермексازдан мүсіндеу киімнің, дене мүшелерінің пішінін бере отырып, адамның фигурасын мүсіндеуге үйрету: пропорцияларды сақтау. Бұрын үйренген әдістерді қолдана отырып, балалардың таныс заттарды мүсіндеу қабілетін бекіту (домалау, тарту, қысу; бөлшектерді біріктіру, бекіту нүктелерін басу және тегістеу). Материал: клеенкалар, ермексاز, стектер, майлықтар. (Мүсіндеу)	байланыстыру. Балаларды мүсіндеуде қимылды ойын бейнелерін жасауға үйретуді жалғастыру. Материал: клеенкалар, ермексаз, стектер, майлықтар. (Мүсіндеу)

	мүсінделген денесіне бөліктерді бекіту, бекіту орындарын тегістеу, шымшу және т.б. сенсоримоторлық тәжірибені дамыту.. Материал: клеенкалар, ермексаз, стектер, майлықтар. (Мүсіндеу)				
Серуенге дайындық	Өз-өзіне қызмет көрсету дағдыларын қалыптастыру. Киінудің бірізділік алгоритмін бекіту. Бір-біріне көмек көрсету (<i>тәрбиешінің және белсенді балалардың көмегі</i>), серуенге мотивация (<i>мазмұны, проблемалық жағдаяттар</i>), көркем сөзбен ынталандыру (<i>мақал-мәтелдер, жаңылпаздар, жұмбақтар, өлеңдер</i>). Көтеріңкі көңіл-күй сыйлау. Мақал-мәтел: «Еңбектің наны тәтті, Жалқаудың жаны тәтті»				
	1) Балалардың денсаулығын нығайту, қимыл-қозғалыс белсенділіктерін арттыру (<i>қимылды дидактикалық ойындар, ережелері бар қимылды ойындар, ойын жаттығулары, жарыстар, ұлттық ойындар және басқа</i>). Көтеріңкі көңіл-күй сыйлау. Балалардың танымдық қызығушылықтарын дамыту. Мақсатты серуендер, танымдық әңгімелер, бақылаулар, табиғатты бақылау тәсілдерін көрсету, сенсорлық бақшадағы тәжірибелер. Балалардың шынайы өмірді көркем-эстетикалық қабылдауын қалыптастыру. Аумақтық кеңістікте немесе оның сыртында табиғатты тамашалау. Сенсорлық бақшада тірі және өлі табиғат нысандарын, табиғат құбылыстарын бақылау. Балалардың дербес шығармашылық әрекетіне мүмкіндік беру. 2) Еңбекке баулу үшін балабақша ауласында баланың қызығушылығын оятатын кеңістік құру. Балаға Ортаңғытердің еңбек етуін бақылату және оларға көмектесуге, бірлесіп жұмыс істеуге тарту. Балалардың ойын, идеясын жүзеге асыру. Серуенге алып шыққан заттарымен ойнату. 3) Музыка жетекшісі мен дене шынықтыру нұсқаушының жоспары бойынша жүргізілетін шаралар немесе бірлескен жұмыстар.				
Серуен	Мезгіл: Жаз Көлік түрлерін бақылау. Мақсаты: Балаларға көлік туралы жалпы мағлұмат беру.	Мезгіл: Жаз Ауладағы адамдардың еңбектерін бақылау. Мақсаты: Балаларды қырағылыққа, сұрақтарға толық		Мезгілі: Жаз Шөптерді бақылауы. Мақсат: Балаларға шөп туралы мағлұмат беру. Балалар шөп туралы не білесіңдер? Шөп қайда өседі?	Мезгіл: Жаз Басқа топтың балаларының жазғы киімдерін бақылау. Мақсаты: Балаларды толық ойларын жеткізе сөйлей білуге баулу.

	Көлік түрлерімен таныстыру. Балалар қандай көлік түрлерін білесіңдер? Сендерде қандай көлік түрлері бар? Және де жеңіл көліктер, ауыр көліктер болып бөлінеді. Жеңіл көліктерге: кішкене машиналар; Ауыр көлік түрлеріне: үлкен машиналар жатады. Мысалы: трактор, комбайн, камаз, маз, касемсот. Сонымен қатар әуе жолымен жүретін көліктер де бар. Оларға: ұшақ, тік ұшақ, зымыран т. б жатады. Оларға керектенетін жанармайлар: бензин, соляркалармен т. б сол сияқты. (Қоршаған ортамен таныстыру) Көркем сөз: «Тракторшы» - Папа, мен де	жауап бере білуге баулу. Балалар сендер жұмыс істей білесіңдер ме? Ендеше бүгін біз сендермен ауладағы адамдардың жұмыстарын бақылаймыз. Жыл мезгілдеріне байланысты жұмыстар түрлі болып келеді. Сонымен жазда қоқыстарды жинап аула сыпырса, ал қыста басқаша. Қыста қар күреді. (Қоршаған ортамен таныстыру) Көркем сөз: Бір, екі, үш, Бойға жинап күш. Шынығамыз, шаттанамыз, Үлкен жігіт боламыз. (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет) Қимылды ойын: «Орамал» Мақсаты: Балаларды шапшаңдыққа баулу, ойынға деген қызығушылықтарын арттыру. Ойын шарты: Балалар шеңбер құрып отырады, ал шеңбер бойымен бір бала жүгіреді, қолында		Шөптер қашан көктей бастайды? Шөптің қандай пайдасы бар? Шөптің адамдарға, жан - жануарларға тиер пайдасы қандай? Шөптің адамдарға тиетін пайдасы көп. Малдардың жейтін азығы. Шөптің малдар жейтін салалысы және жемейтін ұзын арамшөп түрлері болады. Ауылда адамдар шөп шауып, қыстаққа мал азығын дайындап алады. (Қоршаған ортамен таныстыру) Көркем сөз: Кешкілік пе, күндіз бе, Өсіп тұрған көкті үзбе. Туған жерді далаға, Тастағалы жүрміз бе? (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет) Қимылды ойын: «Шырмауық» Мақсаты: Балаларға ойын шартын түсіндіру. Ойынды аяғына дейін тиянақты ойнауға үйрету. Ойын шарты: Санамақ арқылы балалардың ішінен бір бала алынады. Ол бала шырмауықты шешкіш. Ал басқалары шеңбер бойымен тұрады да бір - бірінің қолдарын жібермей, қолдарының астынан олай - бұлай өтіп шырмала бастайды. Сөйтіп балалар шырмалып	Көрші топтың балаларын өздерімен салыстыра білу. Балалар көрші топтың балаларының аттарын білесіңдер ме? Олар қалай ойнайды екен? Олардың апайларының аттары кім? Көрші топта неше ұл бала, неше қыз бала бар екен? Санайықшы. Олар қалай киініп алыпты? Тәртіптері қалай екен? (Қоршаған ортамен таныстыру) Көркем сөз: Бала, бала, баламыз Бақшамызға барамыз Күні – бойы қызыққа Батамыз да қаламыз. Мен гүлдерді жұлмаймын Торғайларды қумаймын Айтқан сөзді тыңдаймын Апашымды сыйлаймын (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет) Қимылды ойын: «Тышқан мен мысық» Мақсаты: Балаларды шапшаңдыққа, ептілікке баулу. Ойын шартын бұзбай, тату ойнауға дағдыландыру.

	тракторшы, Моторымды бұрап берші; Кәне, келші жәрдем ет, деп,- Оталғышты тарттым ептеп. Тракторым тыр - тырлады, Түтін шықты бұрқылдады; Сонша болмай гүрілдеттім Жер жыртуға жүріп кеттім. (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет) Қимылды ойын: «Аққу - қаздар» Мақсаты: Ойын шартын бұзбай ойнауға дағдыландыру. Сөйлеу, ойлау қабілеттерін дамыту. Ойын шарты: Құсшы құстарды жем жеуге босатады да, былай дейді: - Аққу – қаздар, жем жедіңдер ме? - Су іштіңдер ме? - Құстар жауап береді. Балалардың ішінен	орамалы болуы тиіс. Шеңбер бойынша отырған баланың біріне орамалды артына тастап кетуге тиісті. Бала артына бұрылып қарап, орамалды алып, орамал тастаған баланы қуып жетіп орамалды лақтырып тигізуі керек. Егер тигізе алмаса, ойынды өзі жалғастырады. Орамал тастаған ойыншы қуып келе жатқан баланың орынына отыруы керек. Қуушы бала, орамал тастаушыға орамалды тигізсе, онда ойынды орамал тастаушы бала өзі жалғастырады. (Дене шынықтыру) Еңбек: Ауладағы қоқыстарды жинау. Мақсаты: Балаларды бірлесе жұмыс жасай білуге баулу. Керекті құралдар: Қолғап, шелек. Жеке жұмыс: жаз мезгілі туралы тапқыты қайталау. Өзіндік іс-әрекеттері: қалаған ойындарын ойнау.		біттік дегенде, шырмауықты шешуші келіп шырмалған балаларды шешуі керек. Шеше алмаса айыбын өтейді. (Дене шынықтыру) Еңбек: Ауладағы арам шөптерді жұлу. Мақсаты. Бірлесіп еңбектенуге баулу. Керекті құралдар: Қолғап, тырнауыш, қап.	Ойын шарты: Балалар шеңбер құрып бір - бірінің қолынан ұстап тұрады. Екі бала таңдалып алынып, біреуі тышқан – қашушы, екіншісі мысық - қуғыншы болып сайланады. Тышқан шеңбердің іші - сыртымен қашады, ал мысық тышқанды ұстап алуға тырысады. Шеңбер құрып тұрған балалар мысықтың тышқанды ұстап алуына кедергі жасайды. Егер мысық тышқанды ұстап алса, басқа балалар мысық пен тышқан болып сайланады. Сөйтіп балалар ауысыу арқылы ойын жалғасады. (Дене шынықтыру) Еңбек: Арам шөптерді жұлу, гүлдерді суарып, топырақтарын қопсыту. Мақсаты: Ауланы көзінің қарашығындай сақтауға баулу. Керекті құралдар: Қолғап, шелек, қап.

	бірін қасқыр етіп сайлайды. Құсшы: Сак болындар, аш қасқыр! келеді - деп дауыстайды. Аққу - қаздар иелеріне қарай ұшулары керек. Ал, аш қасқыр болса құстарды ұстап алып жеуге тырысады. Ұсталған аққу - қаздар, қасқырға көмектеседі. Сөйтіп аққу - қаздар азайып, біткенше ойын жалғасады. (Дене шынықтыру) Еңбек: Үйдегі көліктерін жуу. Мақсаты: Ата - аналарына қолқабыстарын тигіздіре отырып, жинақы болуға тәрбиелеу. Керекті құралдар: Көлік жууға арналған сұйық сабын, шүберек.				
Серуеннен оралу	Балалардың реттілікпен шешінуі, жұмбақтар шешу, өлеңдер, әндер жаңылтпаштар, санамақтар және т.б. жаттау Киімді белгілі бір тәртіппен шешу және кию дағдыларын үйрету: - Түймелерді ретумен ағытамыз. - Көйлек, шалбарды шешеміз, ақырын іліп қоямыз.				

	- Көйлекті шешіп, оны шалбарға, шортиға қосып іліп қоямыз. - Аяқ киімді шешіп, екінші аяқ киімді киеміз. - Колготкаларды шешіп, көйлекке қосып іліп қоямыз. (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет).
Түскі ас	Гигиеналық шаралар:Түскі ас алдында гигиеналық шараларды орындау: қолды дұрыс жуу, өз орамалының орнын білу, қолды дұрыс сүрту, орамалды ілу көркем сөз қолдану: «Сылдырлайды мөлдір су, Мөлдір суға қолыңды жу» Кезекшілердің жұмысы: (асхана құралдарын, майлықтарды үстелге қою) Тамақтану (өз орнын білу, дұрыс отыру, асхана құралдарын дұрыс ұстай білу, ұқыпты тамақтану, сөйлеспеу, алғыс айту) (мәдени-гигиеналық дағдылар, өзіне-өзі қызмет ету, еңбек әрекеті) Нан туралы тақпақ Нан қиқымын шашпаңдар, Жерде жатса баспаңдар Теріп алып, кастерлеп Торғайларға тастаңдар! Мақсаты: Балаларға түскі астың, нанның маңыздылығы жайлы айту, тамақты тауысып жеуге үйрету. (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет).
Күндізгі ұйқы	Тамақтан соң ауыздарын сумен шаюды қалыптастыру. Киім түймелерін, сырмаларын өздігінше ағыту. Киімдерін ұқыпты орындыққа іліп (немесе арнайы сөреге) қоюды, өз төсек орнын тауып жатуды үйрету. Ұйқы кезінде бала басына көрпені жауып, мұрнын жастыққа көміп тастамауын, жастықта баланың денесі емес, тек басы жатуын қадағалау. (өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ моториканы дамыту). Әлди Мақсаты: бала ағзасының физиологиялық тепе-теңдігін қалпына келтіру. Әлди, әлди, әлди-ай, Балалар ұйықтап жатыр. Төменгі төсекке, Балалар тыныш ұйықтайды, Мен ән саламын! Балалардың тыныш ұйықтауы үшін жайы баяу музыка тыңдау. «Әлди» Ж.Байырбекова (Музыка)
Біртіндеп ұйқыдан ояту, сауықтыру шаралары	Түскі ұйқыдан кейінгі сауықтыру шаралары (дене жаттығулары), ауа, су емшаралары, жалпақ табандылықты болдырмау үшін түйіршікті және жұмсақ жолақшалармен жүру (дене белсенділігі). Төсекте жатып жасайтын жаттығулар (2-3 минут) Созылу. Б.қ. арқада жатып қолымызды денеміздің бойымен қойып оң қолымызды сол аяғымызды жоғары көтеріп, түсіреміз. Қол аяғымызды ауыстырып қайталаймыз (3- 4 рет) Төрт аяқтап тұрып шынтаққа тіреліп алақанымызбен иегімізді ұстап оң аяғымызды созу, сол аяғымызды созу, (3- 4 рет)

	2. Майтабанның алдын алу. (2 минут) Арнай жолдармен жүру, дымқыл жолмен жүру. Орындыққы отырып арнайы шұлықтарын киіп жүру. Отырып табанымызды сипалау. 3. Арқанын қалпын сақтауға арналған жаттығулар. (2 минут) Ойын: Тербеледе ағаштар екі қолымызды жоғары көтеріп оңға солға еңкею. Жаңбар жауды қолымызды жоғары көтеріп шапалақтау. Жапырақтар жерге түсті тіземізді бүкпей еденге қолымызды тигізу. 4. Демалу жаттығулары Жел соқты уууу уууу уууу Жапырақтар желмен ұшты шшш шшш шшшш 5. Тамақ ауруларын алдын алу Фито шаймен тамағымызды шаю, ішу.(дене шынықтыру). Киімдерін реттілікпен өздігінен киіну. Түймелерін қадау, сырмаларын сыру, аяқ киімдерін дұрыс киюді үйрету. Қыз балаларды шаштарын тарауға үйрету (өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ моториканы дамыту). Қолдарын жуу, құрғатып сүрту, сүлгіні өз орнына іліп қоюды үйрету Шомылған баланы, Аймалап алады. Сүртеді қолыңды, Сүртеді жоныңды. (мәдени-гигиеналық дағдылар).				
Бесін ас	Гигиеналық шараларды орындау (мәдени-гигиеналық дағдылар). Балалардың назарын тағамға аудару, мәдениетті тамақтануға баулу Ас мәзірімен таныстыру. Бір-біріне кедергі жасамай мәдениетті отыруға баулу, балалардың назарын тағамға аудару. «Бата» Бірлік берсін басыңа, Береке берсін асыңа. Әумин (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет).				
Балалардың дербес іс-әрекеті	Монотипия "тоған" техникасында сурет салу Мақсаты: Балалардың Пейзаж туралы білімдерін бейнелеу өнері жанры ретінде бекіту. Пейзажды бейнелеудің	"Африка Жануарлары. Жираф" Мақсаты: Балаларды суретте жануардың бейнесін беруге үйретуді жалғастыру, оның құрамдас бөліктерінің пропорционалды қатынасын, оның тән ерекшеліктерін		«Городецкий суретімен танысу» Мақсаты: Балаларды Городецкий суретімен таныстыру. Оның жарқын, талғампаз түсін (қызғылт, көк, сирень гүлдері), өрнек композициясын, соққыларды, нүктелерді, сызықтарды – жандандыруды (қара немесе	" Городецкий кескіндемесі"суреті Мақсаты: Балаларда эстетикалық қабылдауды, түс, ритақ, композиция сезімін дамыту. Городецкий суретімен таныстыруды жалғастыру. Кескіндеме элементтерін салуды үйрену. Түс реңктерін құрастыруда жаттығу жасау (ақ бояуға

	дәстүрлі емес техникасымен таныстыру-Монотип, оның бейнелеу ерекшеліктерін көрсету, симметрия ұғымын бекіту. Балаларды пейзажды табиғаттан ғана емес, оны өзі ойлап табуға болатындығына жетелеу. Балалардың композиция жасау, ойлап тапқан сюжетке сәйкес түс схемасын өз бетінше таңдау қабілеттерін дамыту. Материал: Пейзаж парағы, өлшемі А4, көлденеңінен бүктеу сызығы дайын, үстіңгі жағы көк (аспан), төменгі жағы көк (су); акварель, щетка; майлық. (Сурет салу) «Ұшақ»	(ұзын аяқтар, ұзын мойын) сақтай отырып; кескіннің көлемін жапырақ форматымен байланыстыру. Суретте әртүрлі материалдарды қолдануға және біріктіруге үйрету: қарындаш, балауыз қарындаштар, гуашь. Зейінді, есте сақтауды, қолдың ұсақ моторикасын, сөйлеуді дамыту. Дәлдік пен адалдықты тәрбиелеу. Материал: Жирафтың иллюстрациясы, тәрбиешінің үлгісі, қағаз парақтары, графит қарындаш, балауыз қарындаштар, гуашь, щетка, төгілмейтін әйнек, жирафтың кезең-кезеңімен сурет салу схемасы. (Сурет салу) «Гүл» Мақсаты: "Кітап", "Үшбұрыш" негізгі пішінін бүктеу		ак) ажыратуға үйрету. Бұл элементтерді щеткамен бояуды үйреніңіз. Эстетикалық қабылдауды, түс сезімін, сұлулық сезімін дамыту. Әдемі өрнек жасауға деген ұмтылысты ояту. Материал: А4 форматындағы ақ қағаз парақтары, Городецкий бояуы үшін қажетті гуашь, қылқалам, су құйылған банка, майлық (әр балаға). (Сурет салу) «Ғарыш» Мақсаты: Балалардың "Қос Үшбұрыш" негізгі формасын бүктеу қабілетін бекіту. Оның негізінде "зымыран" фигурасын жасау. Қолөнерді сәндік безендіруде жаттығу. Балалар шығармашылығының өнімін жасау, жұмбақтар жасау, көрсету, қарау, әңгімелесу, талқылау, еске салу. Материал: Түрлі өлшемдегі түрлі-түсті қағаздар, схемалар, желім, қайшы (Жапсыру)	қажетті реңкті алу үшін қажетті түстің бояуын біртіндеп қосу). Материал: Городецкий шеберлерінің бұйымдары; түрлі түсті, оның ішінде ақ түсті гуашь бояулары; суы бар банка, майлықтар, палитралар, өлшемі 8х8 см жеңіл ағаштың түсін салуға арналған парақтар, № 6, 8 щеткалар (әр балаға) (Сурет салу) " Су асты патшалығы" Мақсаты: Оригами элементтерімен көлемді аппликация жасау. Көлемді қолдану дағдыларын дамыту. Оригами техникасында фигуралар жасау дағдыларын қалыптастыру. Баланың ұсақ моторикасын дамыту. Аппликация жасау арқылы баланың шығармашылық қабілетін дамыту. 1 және 2 сабақтарда балық дайындау, 3 аппликацияны рәсімдеу. Сабақ барысында әңгіме, су асты патшалығының иллюстрацияларын көрсету, су асты кейіпкерлерінің

	Мақсаты: Ұшақты схема бойынша бүктеу, қолдың ұсақ моторикасын дамыту мүмкіндігі. Балалар шығармашылығының өнімін жасау, қарастыру, көрсету, өлең оқу, әңгімелесу Түрлі түсті тоналды қағаз, киізден жасалған қаламдар, (Жапсыру)	тәсілдерін еске түсіру. Оның негізінде қарапайым гүл пішінін жасауға үйрету, фигураға көлем беру үшін тарту әдісін бекіту. Балалар шығармашылығының өнімін жасау, өлең оқу. Түрлі өлшемдегі түрлі-түсті қағаздар, схемалар, қайшы, желім (Жапсыру)			дайын үлгілері; саусақ гимнастикасы өтеді. А3 форматындағы қағаз, әртүрлі мөлшердегі қайшылар (5x5, 6x6, 8x8), желім, балауыз қарындаштар. (Жапсыру)
Тәрбиеші мен баланың еркін қызметі	Балалардың қызығушылықтарын мақсатты ойын арқылы, танымдық-зерттеушілік жұмыс, музыкалық-көркем образ, қимыл-қозғалыс, коммуникативтік байланыс, оқыту, еңбекке баулу арқылы дамыту <i>(оның ішінде өңірлік ерекшелікті ескерумен)</i>. Балалардың ойы мен идеяларын ескеру арқылы олардың қабілеттерін ашуға мүмкіндік беру. «Балабақша» картотека №7 Ойынның мақсаты: Балаларды еңбекті құрметтей білуге баулу.				
Серуенге дайындық	Серуенге қызығушылықты арттыру. Балалардың реттілікпен киінуі, серуенге шығу, топтық ережелерді қайталау. «Киімді қалай киюге болады?» әңгіме Киімдердің тазалығын сақтау қажет. Киінгенде киімнің түймесінің дұрыс қадап, көйлектің шалбардың немесе юбканың ішіне салынғанын қадағалау керек. Шұлықтың, аяқ киімнің оң киілуіне баса назар аудару керек. (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет)				
Серуен	Күннің екінші жартысындағы ауа-райы құбылыстары мен табиғат объектілерін бақылау <i>(қоршаған ортамен)</i>	Күннің екінші жартысындағы ауа-райы құбылыстары мен табиғат объектілерін бақылау <i>(қоршаған ортамен таныстыру)</i>		Күннің екінші жартысындағы ауа-райы құбылыстары мен табиғат объектілерін бақылау <i>(қоршаған ортамен таныстыру)</i> Ұлттық ойын: «Тенге ілу» Ойынға қатысушылар тепе-	Күннің екінші жартысындағы ауа-райы құбылыстары мен табиғат объектілерін бақылау <i>(қоршаған ортамен таныстыру)</i> Қимылды ойын:

	<i>таныстыру)</i> Ұлттық ойын: «Аударыспақ» «Үш табан» Қазақтың кәдімгі ұлттық ойын спорт ойыны. Қарапайым төрт баладан бөренеден «ағаш ат» топтап екі-үш жасаудың еш жерде қиындығы жоқ. Екі ұйымдастыруға жақ басы берік болады. тұғырға бекітілген Ойын шарты биіктігі бір-бір жарым бойынша әр балаға метрдей (балалардың бір-бірден асық жасына қарай) бір-бір сақа ұзындығы 70-80 беріледі. (Бұл сантиметртей бір-ойынның жылдам біріне қапталдас әрі қызықты өтуіне орыналасқан сеп). Көмбеге бір-«ағаштардың» ара бірден асық тіккен қашықтығы екі жақтан әр топтың созылған қол ерін ойыншылары өз жектетіндей болса алаңдарында жеке-жеткілікті. Оларға жеке сақаларын мінген «шабандоз» үйіріседі. Сақасы балалар бір-біріне алшы түскен бала қарама қарсы отырып бірінші болып одан қол кейінгілері рет-ұстасады. Төрешінің ретімен (тәйке, бүк, белгісімен бірі-бірін ішік) «ұшуға» тартып, не итеріп, кіріседі. Ұшу әйтеуір қай айласын, дегеніміз-көмбеден не күшін асырғаны алшақтау жерге қарсыласын «ағаш барып сақа үйіру. аттан» аударып түсуі Сақасы алшы шарт. Аяқты жерге түскен ойыншы ағаш атқа тіреуге бірден көмбедегі болмайды, ойын тігулі асықты атуға шарты бұзылады. жолдама алады. Ағашаттын құлағанда Осылай болмаған айналасына құм		тең екі топқа бөлінеді. Әр қайсысы жеке-жеке шыбықтан ат мінеді. Ойын кезгі басталатын жерге сызыққа білетін дамыту және сызылады. Одан әрі 20-30 метрдей жерден тереңдігі біртаныстыру. қарыстай екі шұңқыр қазылады. Шұңқырға он-сырнай немесе сылдырмақ оннан тас салынады. Содан екі Ойын мазмұны: топтан екі сайыскер шығады. Қысқаша әңгіме, қаз өте Сызыққа келіп қатарласып сақ құс, ол балапан тұрады. Бастаушының белгісі шығарған кезде, ата қаз бойынша шыбық аттарын балапандардың соңында құйыңғытып, шаба жөнееді жүреді. Егер қауіп төнсе, Сол беттерімен әлгі шұңқырға ана қаз екеуі екеулеп жетіп қол соғып жібереді де, балапандарын қорғайды. тасты іліп алып, әрі қарай Қаздар көк шалғында шауып кете барады, шұңқыр шөп жейді. Барлық тұсында бөгелуге болмайды. балаларға сырнай Ұпай әр сайыскердің іліп үлестіріліп, ішінен ата алған тастарының санына қаз белгіленеді. Балалар қарай есептеледі. Қай топ көп шалғында жайылып ұпай жинаса, сол топ жеңеді. жүрген қаздарды (дене шынықтыру) бейнелеп, баяу сырнай тартады. Тәрбиеші белгісімен қауіп төнгенде, ата қаз сырнайды қатты 2-3 рет тартып белгі береді. Осы кезде балалар қанат қағып жүгіріп барып, ана қаздың жанына жиналады. (дене шынықтыру)

	жағдайда асық ату немесе ағаш үгінділері бәрі ұшып болған төселу керек. соң бастапқы кезек (дене шынықтыру) бойынша жалғасады. Алысқа ұшқан мергендер тигізе алмаса, көмбеде қалған ойыншыға кезек тиеді. Көздеген асығына дәл тигізіп және оны көмбеге жиегін алып өлшегенде үш табан артық қашықтыққа ұшырған ойыншыны қашан келесі асыққа тигізе алмай қалғанша атауды жалғастыра береді. Болмаса атқан асығы үш табаннан аспай қалғанда ғана ойынды тоқтатып, өзінен кейінгі бәсекелесіне кезек беруіне мәжбүр болады. Ереже бойынша ұтылған бала ойыннан шығып қалады. Сөйтіп айналасы екі-үш айналымның ішінде әр көмбеден бір-бір жеңімпаз				

	шығып, олар енді орталық көмбеде ақтық (финал) сайысқа түседі. (дене шынықтыру)				
Серуеннен оралу	Балалардың киімін ретімен шешу, әндерді үйрену, жұмбақтарды шешу, дербес және ойын әрекеті				
Балалардың үйіне қайтуы	Балалардың жетістіктері туралы әңгімелесу, ата-аналардың балаларды тәрбиелеу мен дамыту бойынша сұрақтарына жауап беру, кеңес беру. Кеңес: «Сіз, бала және табиғат»				

Тексерілді:

Акимубекова А.Т

Балалардың жаз мезгіліндегі өмірін және тәрбиесін ұйымдастыру циклограммасы

2023 жыл

Мектепке дейінгі ұйым: «Ақбота» бөбекжай» МКҚК

Топ: «Күншуақ» ортаңғы тобы

Балалардың жасы: 3 жастағы балалар

Жоспардың құрылу кезеңі: 03.07-07.07.2023 жыл

Күн тәртібінің кезеңдері	Дүйсенбі 03.07.2023	Сейсенбі 04.07.2023	Сәрсенбі 05.07.2023	Бейсенбі	Жұма 07.07.2023
Ата-аналармен әңгімелесу Балаларды қабылдау	Ата-аналармен бала денсаулығы, баланың үйдегі және көшедегі күн тәртібі туралы әңгімелесу. Балаларды қабылдау: таңертеңгі сүзгі, балаларды жақсы көңіл-күймен қарсы алу. Балалар үшін қолайлы жағдай жасау, баланың бүгінгі көңіл – күйі туралы, оны не қызықтыратыны туралы әңгіме, жеке пікір білдіруге баулу Балалармен әңгіме: «Дәрі-дәрмектер мен дәрумендер» Мақсаты: балаларды дәрі-дәрмектерді өз бетінше қолдану қаупімен таныстыру. Балаларда Ортаңғытердің рұқсатынсыз оларға қол тигізбеу әдетін қалыптастыру. (сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет)				
Балалардың дербес іс-әрекеті (баяу қимылды ойындар, үстел үсті ойындары, бейнелеу әрекеті, эксперимент, кітаптар қарау және өзіне-өзі қызмет ету, тағы басқа іс-әрекеттер)	Перспективалық жоспарда қойылған міндеттерді іске асыру				
	Құрылыс ойыны: "Әр түрлі мөлшердегі мысықтарға арналған үйлер" Мақсаты: "үлкен-кішкентай" ұғымдарының білімін бекіту; сындарлық дағдыларды, сөйлеуді дамыту. Барысы: куыршақ мысықтардың аянышты мияулауына назар аударады, өйткені олардың үйлері жоқ, оларға суық. Балалардан котяттарға арналған құрылыс материалдарынан котяттардың мөлшеріне сәйкес	Құрылыс ойыны: "Қуыршақ қалашығы" Мақсаты: жалпы сюжет бойынша ғимараттар құруды жалғастыру. Өз қалауы бойынша құрастыру қабілетін қалыптастыру, тілек пен бірге тыныш құра білуге тәрбиелеу Материал: призманың текшелері мен кірпіштері, цилиндрлер. Ойын барысы. - Қарандаршы, біздің куыршақтарымыз қатты ренжіді, оларда өрт болды, қаладағы барлық үйлер өртенді. Сондықтан оларға көмектесіп,	Құрылыс ойыны: "Балаларға арналған сыйлықтар" Мақсаты: балалардың өзін-өзі бағалауын арттыру; қол шеберлігімен жаттығу. Ойын: балаларға балаларға сыйлықтар жасауды ұсынады, Астана мрекесіне орай барлығы сыйлықтар алуы керек. Түсті қағаздан әр түрлі сыйлықтар құрастырады. (Құрастыру)		Құрылыс ойыны: "Балалар қалашығы" Мақсаты: шартқа сәйкес құрылыс материалынан пәндік конструкцияларды жасау қабілетін жандандыру. Сындарлық дағдыларды жетілдіру. Ойын: балаларға ойнауға арналған атрибуттары бар ағаш құрылыс материалы ұсынылады – машиналар, ағаштар, адамдар мүсіншелері және т. б. (Құрастыру)

	келетін үйлер салуды сұрайды. (Құрастыру)	жаңа үйлер салу керек. Ойыншықтарымызға көмектесейік, біз өз үйлерімізді жасаймыз, біз өз ғимараттарымызды ойлап табамыз. (Құрастыру)			
Таңертенгі жаттығу	ТАҢҒЫ ГИМНАСТИКА КЕШЕНІ Сапқа тұру, жүру, жүгіру, жалпы дамытушы және тыныс алу жаттығулары. Мақсаты: баланың организмін «ояту», оны тиімді күйге келтіру, жан-жақты, бірақ бұлшықет жүйесіне орташа әсер ету, дененің белсенділігін арттыру, дұрыс қалыптың қалыптасуына ықпал ету. «Затсыз» 1. Қолды белге қойып, басты оңға-солға, алға-артқа бағыттау. 2. Б.қ.: түзу тұру, аяқтың арасын сәл ашу, қолды босату. «Диірмен» қолмен алға бұлғау қимылдары. 3. Б.қ.: арқаға жату, қолды жоғары көтеру, білекті құлып қып біріктіру. Арқадан ішке аунау және кері айналу. 4. Б.қ.: түзу тұру, аяқты иықтың көлемінде ашу, қол белде. Арқаны түзу ұстап алға иілу, шынтақты артқа созып, бастапқы қалыпқа оралу. 5. Б.қ.: арқаға жату, қолды түзу қою. Тізеден бүгілген аяқты өзіне тартып, тізенің астынан «Хлоп»-деп шапалақ соғып, бастапқы қалыпқа оралу. 6. Қолды тізеге қойып,бүгілген аяқта орында бақаша секіру Кезектестіріп жәй жүру.(Дене шынықтыру)				
Таңғы ас	Гигиеналық шаралар: Мақсаты: мәдени-гигиеналық дағдыларды қалыптастыру: өздігінен жуыну, тамақтану алдында, дәретхананы пайдаланғаннан кейін қолды	Гигиеналық шаралар: Таңғы ас алдында қолдарын жуу, қолды сүрту және орамалды орнына ілу. Көркем сөз: Дымқылдап күнде сен, Қолыңды сүйкесең. Кетіп кір-ыласың, Тап-таза боласың. (Сөйлеуді дамыту	Гигиеналық шаралар: Таңғы ас алдында қолдарын жуу, қолды сүрту және орамалды орнына ілу. Көркем сөз: «Қолды таза жуу керек, Жеңдер суланбайды. Кім жеңін түрмейді, Ол су алмайды» - Қолды жуады,		Гигиеналық шаралар: Таңғы ас алдында қолдарын жуу, қолды сүрту және орамалды орнына ілу. Көркем сөз: Біз білеміз, білеміз, иә, иә, Су қайда шашырайды. Шығыңыз, су ханшайымы,

	сабынмен жуу. Көркем сөз: Біз білеміз, білеміз, иә, иә, Су қайда шашырайды. Шығыңыз, су ханшайымы, Біз жуынуға келдік! Біз көңілді, Қолымызды жуамыз! (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет) Тамақтану Көркем сөз: Мен түскі асты өзім жеймін. Мен аузымды ашамын! Күш болу үшін, Бізге сорпа пісірді. (өз орнын білу, дұрыс отыру, ас ішу құралдарын дұрыс ұстау, тамақтану мәдениетін қалыптастыру, тамақ ішкенде сөйлемей, тамақтанып болғаннан кейін алғыс айту)	және көркем әдебиет) Тамақтану (өз орнын білу, дұрыс отыру, ас ішу құралдарын дұрыс ұстау, тамақтану мәдениетін қалыптастыру, тамақ ішкенде сөйлемей, тамақтанып болғаннан кейін алғыс айту)	жуады. Содан кейін тәрбиеші сабынды алып, айтады: «Қызғылт, хош иісті, Оны көпіртіңіз және сіз таза боласыз» - Сабындайды, көпіртеді және сабынды сумен жуады. - бетті сумен сулайды, сабындайды және жуады. - сүлгі алып, бетін сулап, қуыршақтың қолын сүртіп, сөйлейді: «Енді мұрын таза, Иегі таза Және көздер жарқырайды – Көңілді көрінеді!» (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет) Тамақтану (өз орнын білу, дұрыс отыру, ас ішу құралдарын дұрыс ұстау, тамақтану мәдениетін қалыптастыру, тамақ ішкенде сөйлемей, тамақтанып болғаннан кейін		Біз жуынуға келдік! Біз көңілді, Қолымызды жуамыз! (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет) Тамақтану Көркем сөз: Міне, маған қасық бұршақ сорпасын алып келеді, Ал котлетті тікелей аузына шанышқы салып береді. (Сөйлеуді дамыту) (өз орнын білу, дұрыс отыру, ас ішу құралдарын дұрыс ұстау, тамақтану мәдениетін қалыптастыру, тамақ ішкенде сөйлемей, тамақтанып болғаннан кейін алғыс айту)

			алғыс айту)		
Ұйымдастырыл- ған іс-әрекетке дайындық	Балалар әсерлерімен бөлісу, жаңалықтарды білу, бірлескен жоспарларды, мәселелерді талқылау, қызығушылықтары бойынша әрекет түрін таңдау, ережелер туралы келісу және т. б. Ұйымдастырылған іс-әрекет тақырыбына сай жұмбақтар жасыру. Жаттаған тақпақты есіне түсіріп, қайталап айту.				
	Қазым Қазым, қазым қаңқылда, Көлде жүзіп салқында. Жем шашайын жейсің бе ? Көмпит берші дейсің бе ? Жоқ, жоқ, жоқ Көмпит тәтті болмайды ас, Арпаменен бидай шаш. (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет)	Қоян Ұзын құлақ сұр қоян, Естіп қалып сыбдырды. Ойлы-қырлы жерлермен, Ытқып-ытқып жүгірді. Қарап еді артына, Қиығын салып көзінің. Келе жатқан томпаңдап, Көжегі екен өзінің. (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет)	«Моншақ» Қызыл-сары көк моншақ, Мен жасаймын көп моншақ. Мұнда қатар екі қолдың бас бармағымен саксаусақтарының ұшын түйістіре отырып, моншақ тәрізді бейнелейді, әрі оларлы тізбектеп қатарға тізе бастайды. Қимылмен моншақ пішінін жасайды. Екі қолмен қатар жасай отырып, саусақтарды тізбектейді. (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет)		Ақтауық Ақ тауық-ау, ақ тауық, Ақ тауық неден қақсауық Ертеменен қыт- қыттайды, Ауламыздан шықпайды. Шеп-шеп десем келмейді, Берген жемді жемейді. Ауруы қандай қауіпті, Деп аяймын тауықты. Деп жүрсем тауығым, Ақ жұмыртқа тауыпты. (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет)
Мектепке дейінгі ұйымның кестесі бойынша ұйымдастырыл- ған іс-әрекет	Дидактикалық ойын: «Жануарды оның бір бөлігінен біл» Мақсаты: балалардың табиғат бұрышындағы жануарлар туралы білімдерін бекіту. Дене бөліктерін	Дене шынықтыру (Спорт нұсқаушысының жоспары бойынша) Дидактикалық ойын "Жәндіктерді ата" Мақсаты: балаларды жұмбақтарды шешуге үйрету. Ақылдылықты,	Дене шынықтыру (Спорт нұсқаушысының жоспары бойынша) Дидактикалық ойын: «Жұмбақ жасыр, біз табамыз!» Мақсаты: балаларды		Дидактикалық ойын: «Алдымен не? Содан кейін не болады?» Мақсаты: балаларды сюжеттің реттілігін, себеп - салдарлық байланыстарды түсінуге үйрету. Ойлау

	салыстыру қабілетіне тәрбиелеу. Құрылымның сипаттамалық ерекшеліктеріне сүйене отырып, олардың кімге тиесілі екенін анықтау. Көрнекі анализаторларды, ойлауды, тапқырлықты дамыту. Жануарларға деген жақсы қарым-қатынасты тәрбиелеу. Ойын ережесі: бір картаны алыңыз, жануарды анық, қатты атау. Ойын әрекеттері: жануарларды болжау. Ойын барысы: Тәрбиеші үстелге карточкаларды артқы жағымен орналастырады. Шақырылған бала келіп, картаны алып, оны қарап, денесінің бір бөлігі бейнеленген жануарды атайды. Ойынның нәтижесі: дұрыс	ақыл-ой операцияларын дамыту. Жәндіктер, олардың сыртқы түрі, әдеттері, пайдасы мен зияны туралы білімдерін бекіту. Экологиялық ойлауға тәрбиелеу. Ойын ережелері: сұралған адам жауап береді. Ойын әрекеті: болжау. Ойын барысы: Тәрбиеші балаларға қорапта жасырылған жәндіктерді болжауды ұсынады. Жұмбақ жасайды. Жәндіктерді дұрыс тапқан бала оның суреті бар картаны алады. 1. Алтын шыбын деген не? Үйде бал болу үшін ұшады. Біздің омартадан қиын және батыл.... (ара). 2. Тікұшақ қақпаның жанындағы түймедаққа түсті, Алтын көздер, бұл кім? ... (инелік). 3. Бұтақтан жолға, шөптен эпидемияға дейін Серіппе секіреді, шыршаның жасыл артқы жағы	жәндіктерді сипаттамалық белгілері бойынша сипаттауға, сипаттамасынан білуге үйрету. Байқауды, зейінді, тұрақтылықты және ерікті зейінді қалыптастыру. Белгілі бір ережелерді сақтау, мінез-құлқыңызды бақылауға үйрету қабілетіне тәрбиелеу. Ойын ережелері: жолдастарды мұқият тыңдау. Ойын әрекеттері: жұмбақ жасау, қимылдарға еліктеу. Ойынның барысы: "біз Сізбен бірге клирингте екенімізді елестетіп көрейік, ал сіздер барлық жәндіктерсіздер. Сіз қандай жәндіктер болатынын ойлау, бірақ дауыстап айтпау. Тәрбиеші шақырған бала оны атамай-ақ ойлаған жәндік туралы айтады. Қалғандары оның кім екенін болжауы керек. Егер жауап дұрыс болса, балалар болжанған жәндіктердің	операцияларын, қиялды, байқауды, үйлесімді сөйлеуді, өзін-өзі бақылауды дамыту. Табиғатқа деген қызығушылықты тәрбиелеу. Ойын ережесі: тәрбиешіні тыңдау. Ойын әрекеттері: суреттерді ретімен орналастыру. Ойын барысы: Тәрбиеші балалардың алдына бірқатар картиналар қойып, өлең оқиды: "балалар" Бір кішкентай тышқан, Және кішкентай Бақа, Және кішкентай көкек, Өзірге олар еш жерде кездескен жоқ. Өйткені күзенде тышқан бар, Бақа өзенінің жанында, Және жоғары куку Ол ұяда отырады. Бірақ тышқан шығады, Бақалар секіреді, Және кішкентай көкек Ол оларға ұядан

	жауап үшін бала фишка алады. (Қоршаған ортамен таныстыру) «Еркін тақырып» Мақсаты: өз жұмысының мазмұнын өз бетінше ойластыру және идеяны соңына дейін жеткізу қабілетін дамыту. (Мүсіндеу)	(шегіртке)..(Қоршаған ортамен таныстыру) «Менің қалам» топтық жұмыс Мақсаты: балаларды алақанның тікелей қимылымен ермексазды домалату арқылы таяқшаларды мүсіндеуге үйрету. Ермексазбен мұқият жұмыс істеуді үйрену. Мүсіндеуге қуануға деген ұмтылысты дамыту. Материал: клеенкалар, ермексаз, стектер, майлықтар. (Мүсіндеу)	қозғалысына еліктейді. Ойынның нәтижесі: жұмбақты сәтті шешкен бала осы жәндіктің бейнесі бар фишка алады. (Қоршаған ортамен таныстыру) «Бәйтерек төбесіндегі шар» Мақсаты: цилиндр тәрізді заттарды мүсіндеуге үйрету. Ермексаздың бір бөлігін орамға айналдыру қабілетін дамыту. Өз қызметінің нәтижелеріне оң көзқарасты тәрбиелеу. Материал: клеенкалар, ермексаз, стектер, майлықтар. (Мүсіндеу)	түседі. Осы кезден бастап тышқан, Және кішкентай Бақа, Және кішкентай көкек Олар мәңгі дос болады. Балаларға өз әрекеттерін түсіндіре отырып, суреттерді ретімен орналастыру ұсынылады. Ойынның нәтижесі: белсенді балаларды тәрбиеші көтермелейді. (Қорш аған ортамен таныстыру) «Көк тулар» Мақсаты: төртбұрыш тәрізді заттарды мүсіндеуге үйрету. Ермексаздың бір бөлігін орамға айналдыру қабілетін дамыту. Өз қызметінің нәтижелеріне оң көзқарасты тәрбиелеу. Материал: клеенкалар, ермексаз, стектер, майлықтар. (Мүсіндеу)
Серуенге дайындық	Өз-өзіне қызмет көрсету дағдыларын қалыптастыру. Киінудің бірізділік алгоритмін бекіту. Бір-біріне көмек көрсету <i>(тәрбиешінің және белсенді балалардың көмегі)</i> , серуенге мотивация <i>(мазмұны, проблемалық жағдаяттар)</i> , көркем сөзбен ынталандыру <i>(мақал-мәтелдер, жаңылпаздар, жұмбақтар, өлеңдер)</i> . Көтеріңкі көңіл-күй сыйлау.			

Серуен	1) Балалардың денсаулығын нығайту, қимыл-қозғалыс белсенділіктерін арттыру (<i>қимылды дидактикалық ойындар, ережелері бар қимылды ойындар, ойын жаттығулары, жарыстар, ұлттық ойындар және басқа</i>). Көтеріңкі көңіл-күй сыйлау. Балалардың танымдық қызығушылықтарын дамыту. Мақсатты серуендер, танымдық әңгімелер, бақылаулар, табиғатты бақылау тәсілдерін көрсету, сенсорлық бақшадағы тәжірибелер. Балалардың шынайы өмірді көркем-эстетикалық қабылдауын қалыптастыру. Аумақтық кеңістікте немесе оның сыртында табиғатты тамашалау. Сенсорлық бақшада тірі және өлі табиғат нысандарын, табиғат құбылыстарын бақылау. Балалардың дербес шығармашылық әрекетіне мүмкіндік беру. 2) Еңбекке баулу үшін балабақша ауласында баланың қызығушылығын оятатын кеңістік құру. Балаға Ортаңғытердің еңбек етуін бақылату және оларға көмектесуге, бірлесіп жұмыс істеуге тарту. Балалардың ойын, идеясын жүзеге асыру. Серуенге алып шыққан заттарымен ойнату. 3) Музыка жетекшісі мен дене шынықтыру нұсқаушының жоспары бойынша жүргізілетін шаралар немесе бірлескен жұмыстар.			
Зиян келтіруші құрт-құмырсқаларды бақылау Бақылау. Шыбын-шіркейлердің алуантүрлілігі туралы балалардың ұсынысын жалпылау. Зауза қоңыз бақша және бөлімшеде үлкен зиянды қандыағаштардағы жапырақтарда жиі кездесетін зиян келтірушілер мен шыбын-шіркейлерді танып біліп және атау (құрт, шынжыр табан көкөніс өнімдерінің зиян келтірушілер болып табылады;	Саңырауқұлақтарды бақылау. Суреттер бойынша анықтау: (ақ, саңырауқұлақ, қоңыр саңырауқұлақ, түлкішек жеуге жарайтын, қозықұйрық, маслята), зәрлі (шыбынжұт, жалған бозарыңқы улы саңырауқұлақ) Бақылау Саңырауқұлақтардың атауын толықтыру және нығайту (бөлімшеде өсетін улы саңырауқұлақ, сурет бойынша және топтарының көрсетілген жиі кездесетін өкілдері бойынша атауында және айырмасында	Құрт-құмырсқаларды бақылау(инелік, ара, маса, шыбын, көбелек) Бақылау Шабындықта, бала бақша учаскесінде, ағаштарда, өзеннің айналасында шыбын-шіркейлердің алуантүрлілігі туралы балалардың ұсынысын біріктіру, көп түрлі қоңыздар, көбелектер, инеліктер, шыбын, ара, масалар өмір сүретін тағы басқа жерлерде; ашық белгісі бойынша құрт- құмырсқалар топтарының көрсетілген жиі кездесетін өкілдері бойынша атауында және айырмасында		Күнді бақылау Мақсаты: күн жарық пен жылудың көзі болып табылатыны туралы түсінік қалыптастыру, балаларға жазда ауа райының жағдайы туралы түсінік беру; маусымдық киімнің атауын бекіту. Бақылау барысы. Жазғы жылы күннің шуағын тамашалаймыз. Алақандарыңды күннің шуақтарына тосыңдар. Нені сезіндіңдер? Күн-Жер бетіндегі жарық, жылу және өмір көзі. Оның барлық жағына жарық пен жылу таралады. Жазда ол қатты

қырыққабат жейтін ақ-көбелек қырыққабаттың жапырақтарын жейді). Сырт пішіні ерекшеліктері және тіршілік әсеретулер өнер-білім және ұсынысты кеңейту. Зиян келтірушілермен күрестің әдістерімен көздікестіру: сарымсақ тұнбасымен, күлмен суару, толарды жинау. Өсімдіктер және шыбын-шіркейлердің өмірлері аралығында өзара байланыс пен өзара тәуелділікті орнатуға үйрету. (Қоршаған ортамен таныстыру) Көркем сөз Жұмбақ: Ұшқанда өлең айтады, Қонғанда жер қазады. Мұны да ойлап көрейік,	түрлі, аяғы-жаттығу(көлемі, бояуы, дененің жеке бөлігінде); құрт-құмырскалар пайдасы жөнінде ұғымды толықтыру(аралар бал жинайды, өсімдіктерге зиянын тигізетін құрт-құмырскаларды инеліктер жейді); «құрт құмырсқа» түсінігін қалыптастыру, құрт-құмырсқаның мәнділік жалпы белгісін ажыратуға үйрету. Құрт-құмырсқаларға ұқыпты қарауға тәрбиелеу. (Қоршаған ортамен таныстыру) Жұмбақтар: 1. Бар екен бір мақұлық ұннан майда, өз басын айдайды екен қиян жайға, Ұстасаң үгітіліп жоғалады, дамылдап отырмайды ешбір жайға. (Көбелек) 2. Жүрген ізің байқалмаған, жүдеу қызым қайқаңдаған (Инелік) 3. Біреуге найза түйрейді, өзі де сондай күрейді (Ара) Мақал-мәтел: Бақа батпағына, Балық	қызады, сондықтан балалар жеңіл жүреді (жеңілдетілген киімде, бас киімде). Тәрбиеші күн күндіз жоғары тұратынын атап көрсетеді - көшеде ыстық; таңертең және кешке күн төмен, сондықтан салқын болады. Күн ұзақ созылады, түн қысқа болады. (Қоршаған ортамен таныстыру) Тәрбиеші балаларға сұрақ қояды: - серуендеуден қашан қайтамыз, күннің қайда жүретінін қалай байқаймыз? - Неге жаздың басталғанын сеземіз? - Күн жарқын және ұзақ жарқыраған кезде өсімдіктерге не болады? Ыстық ауа райында бас киімдер (Панама, кепка) не үшін кию керек? Жазда адамдар не киеді? Күн сәулесінен қайда жасырынуға болады? (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет) Зерттеу қызметі: екі

Шешуін кім табады?(Қоңыз) 2.Шидім, шидім, шидім құс, Ши басына қонған құс. Қарқаралы кара құс, Хан басына қонған құс.(Шыбын) Тақпак: «Қаракұрт» С.Оспанов Өрмекшіден аумайды, Өрмекпен жем аулайды. Қарнында он үш нүкте бар, Аяғында түк те бар. Мекендер шөл даланы, Малды, адамды шағады. Жылы желді қалайды ол, Қаракұрттан абай бол. (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет) Қимылды ойын«Ұшқалақтар» Балаларға (сол аяқты сілкі	Айтайын қызық сендерге: Саңырауқұлақ тергенде Тығылып жерге қалғандай, Біреулер теріп алғандай, Қойғандай елді жақтырмай, Жатады екен таптырмай. (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет) Қимылды ойын:«Адымдарды сана» Адымдарды санауды бекіту; (адымдардың санын аз жасай отырып) тапсырма бойынша алаңда қозғалу. Кеңістікті бағдарлай білуге бекіту. (Дене шынықтыру) Еңбек іс-әрекеті Қажеттілік бойынша Учаскіде үнемі тазалықты сақтауға қоқыстарды жинауға тәрбиелеу (бұтақша және тағы басқалар.). Ұқыптылыққа тәрбиелеу. Еңбек қызметі)	көліне. Тақпак: «Көбелектің жыры» Н. Айтов Қанатымды бір қағым, Демде қайта жоғалам. Десе гүлді дала бар, Қос қанатым талмайды. Мені көрсе балалар, Қыр соңымнан қалмайды. Жаңылтпаш: Инелік илеуде иленбейді. Итбалық итмұрынды иіскемейді. (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет) Қимылды ойын: «Шалғындықта үш сайыс» Бастапқы стартта орынды сақтап, жерде жатқан доға арқылы аттап өтуге үйрету; шыдамдылық және күштің әсер етуіне мүмкіндік туғызу. (Дене шынықтыру) Еңбек іс-әрекеті Гербариды жинау. Құрғату. Ортаңғытердің тапсырмасын жауапты және өз бетінше орындауға үйрету. Өсімдіктерге	тасты қояды. Біреуі-күн, екіншісі-көлеңкеде, онда қараңғы болу үшін ағаш жәшікпен жабылған. Біраз уақыттан кейін қандай тас жылы екенін тексеріңіз. Күн астында заттар көлеңкеден тезірек қызады деген қорытынды жасау. «Үлгіні сал» қолдың ұсақ моторикасын дамытуға арналған жаттығу. Тәрбиеші құмға тастан жасалған үлгі қоюды ұсынады. Мақсаты: қиялды дамыту. Еңбек қызметі. Кіші топ балаларына аумақты жинауға көмек көрсету. Мақсаты: еңбекқорлықты дамыту, балаларға көмек көрсету. (Еңбек қызметі) «Күн және ай» қозғалмалы ойындары. Мақсаты: жылдамдық пен ептілікке тәрбиелеу. (Дене шынықтыру)

	отырып, оң аяққа алға секіру, одан соң оң аяқты сілкі отырып, сол аяққа, ал қорытындысында сол аяқпен жылжу және біруақытта екі аяқпен жерге түсу) үш дүркін секіруді орындауға үйрету. Сапаның адамгершілікті-еріктісіне тәрбиелеу: оң нәтижелердің табысындағы шыдамдылықты, табандылықты көрсету. (Дене шынықтыру) Еңбек іс-әрекеті Зиян келтірушілермен күрес (күлмен, сабын ерітіндісімен жапырақтарды бүрку) Тапсырманы ынталы, ұқыпты орындауға үйрету; ниет- нәтиже шығаруға тәрбиелеу. Еңбек құралдарын жұмыстан соң	Дидактикалық ойындар. Тәжірибе және эксперименттер «Саңырауқұлақты кім бірінші жинайды?» Жеуге келетін және жеуге келмейтін саңырауқұлақты ажырата білу және тани білу; өз таңдауын негіздеу. Өзіндік іс-әрекеті Ойын кезінде балалар іс-әрекеттерін бір-бірімен келісе отырып жетілдіру.	сүйіспеншілігін туғызу. Еңбек қызметі) Дидактикалық ойындар. Тәжірибе және эксперименттер «Кім қайда тұрады?» Учаскеде қоректенетін шыбын-шіркейлер, жануарлар мекендерінің өмір сүру ортасы туралы білімдерін кеңейтіп бекіту; әуесқойлықтарын тудыру Өзіндік іс-әрекеті Ойын түрін таңдауындағы дербестік, әрекеттің жетілдіру.		«Бұлт пен күнді сал» құммен ойындар Мақсаты: қиялды, қолдың ұсақ моторикасын дамыту Жеке жұмыс: «Құрсауға түс». Мақсаты: нысанаға лақтыруды жаттықтыру.

	орнына қоюға үйрету. Еңбек қызметі) Дидактикалық ойындар. Тәжірибе және эксперименттер «Жұмбақтарға шешулер» (кұрт-құмырсқалар) Жұмбақтарды шешуге талаптандыру, шешуін табу кезінде белсенді болу. Өзіндік іс-әрекеті Балалардың ойынының мазмұнын және тақырыбын біріктіру және дамыту. Ойын мағынасын жүзеге асыру және құру кезіндегі белсенділігіне тәрбиелеу.				
Серуеннен оралу	Балалардың реттілікпен шешінуі, жұмбақтар шешу, өлеңдер, әндер жаңылтпаштар, санамақтар және т.б. жаттау Киімді белгілі бір тәртіппен шешу және кию дағдыларын үйрету: - Түймелерді ретумен ағытамыз. - Көйлек, шалбарды шешеміз, ақырын іліп қоямыз. - Көйлекті шешіп, оны шалбарға, шортиға қосып іліп қоямыз. - Аяқ киімді шешіп, екінші аяқ киімді киеміз. - Колготкаларды шешіп, көйлекке қосып іліп қоямыз. (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет)				
Түскі ас	Гигиеналық шаралар:Түскі ас алдында гигиеналық шараларды орындау: қолды дұрыс жуу, өз орамалының				

	орнын білу, қолды дұрыс сұрту, орамалды ілу көркем сөз қолдану: «Сылдырлайды мөлдір су, Мөлдір суға қолыңды жу» Кезекшілердің жұмысы: (асхана құралдарын, майлықтарды үстелге қою) Тамақтану (өз орнын білу, дұрыс отыру, асхана құралдарын дұрыс ұстай білу, ұқыпты тамақтану, сөйлеспеу, алғыс айту) (мәдени-гигиеналық дағдылар, өзіне-өзі қызмет ету, еңбек әрекеті) «Қонжыққа қасықты қалай ұстауды үйретеміз».(Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет)
Күндізгі ұйқы	Тамақтан соң ауыздарын сумен шаюды қалыптастыру. Киім түймелерін, сырмаларын өздігінше ағыту. Киімдерін ұқыпты орындыққа іліп (немесе арнайы сөреге) қоюды, өз төсек орнын тауып жатуды үйрету. Ұйқы кезінде бала басына көрпені жауып, мұрнын жастыққа көміп тастамауын, жастықта баланың денесі емес, тек басы жатуын қадағалау. (өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ моториканы дамыту). Әлди Мақсаты: бала ағзасының физиологиялық тепе-теңдігін қалпына келтіру. Әлди, әлди, әлди-ай, Балалар ұйықтап жатыр. Төменгі төсекке, Балалар тыныш ұйықтайды, Мен ән саламын! Балалардың тыныш ұйықтауы үшін жайы баяу музыка тыңдау. «Әлди» Ж.Байырбекова (Музыка)
Біртіндеп ұйқыдан ояту, сауықтыру шаралары	Түскі ұйқыдан кейінгі сауықтыру шаралары (дене жаттығулары), ауа, су емшаралары, жалпақ табандылықты болдырмау үшін түйіршікті және жұмсақ жолақшалармен жүру (дене белсенділігі). Төсекте жатып жасайтын жаттығулар (5 минут) Мысықтар Мысықтар оң жаққа Өарап ұйықтап жатыр, ұйқы сұрап мияулап жатыр көздерін жұмып мяу мяу мяу. Көзімізді ашып арқаға жатып тырнағымен тырналанып жатыр. Төрт аяқтап тұрып мойынымызды жоғары созып мияулаймыз мяу мяу мяу. Отырып башпайларымызды уқалаймыз, аяғымызды сипаймыз. 2 Майтабанның алдын алу. (2 минут) Мысық сияқты аяқтың ұшымен шеңбермен жүру, екі аяқпен секіру ,жүру орнымызға қарай жүгіру. Орындықта отырып оң аяғын сол аяғына қойып табандағы нүктелерге массаж жасау, аяқтарын ауыстырып табандағы нүктелерге массаж жасау, (3- 4 рет) 3 Арқанын қалпын сақтауға арналған жаттығулар. (2 минут) Ашулы мысық тізеге тұрып қолымызды санымызға қою басымызды төмен қаратып арқамызды жоғары көтеру. 10 сек Мейрімді мысық тізеге тұрып қолымызды санымызға қою басымызды жоғары созу, белімізді созу. 10 сек Мысықтың құйрығы тізеге тұрып қолымызды санымызға қою оңға солға құйрық сияқты тербелу ақырын сосын жылдам.

	4 Демалу жаттығулары Мяууу мяууу мяуууу Фррр фрррр фрррр 5.Салқын сумен қолымызды бетімізді жуамыз. (дене шынықтыру). Киімдерін реттілікпен өздігінен киіну. Түймелерін қадау, сырмаларын сыру, аяқ киімдерін дұрыс киюді үйрету. Қыз балаларды шаштарын тарауға үйрету (өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ моториканы дамыту). Қолдарын жуу, құрғатып сүрту, сүлгіні өз орнына іліп қоюды үйрету Шомылған баланы, Аймалап алады. Сүртеді қолыңды, Сүртеді жоныңды. (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет)				
Бесін ас	Гигиеналық шараларды орындау (мәдени-гигиеналық дағдылар). Балалардың назарын тағамға аудару, мәдениетті тамақтануға баулу Ас мәзірімен таныстыру. Бір-біріне кедергі жасамай мәдениетті отыруға баулу, балалардың назарын тағамға аудару. «Бата» Дастарханыңа береке берсін, Бастарыңа мереке берсін, Астарыңа адалдық берсін, Бастарыңа амандық берсін, Дендеріңе саулық берсін! Әумин! (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет)				
Балалардың дербес іс-әрекеті	«Сәнді көйлек киген қыз» Мақсаты: Балаларды адамның фигурасын салуға, көйлектің пішінін, бөлшектердің пішіні мен орналасуын, олардың мөлшеріне қатынасын беруге үйрету. Бүкіл параққа үлкен	«Мен анаммен (әкеммен) балабақшадан үйге қалай барамын» Мақсаты: Балалардың аналармен кездесуден қуанышын суретте жеткізуге деген ұмтылысын ояту. Адамның фигурасын салу қабілетін бекіту, Ортаңғы пен баланың фигурасының мөлшеріндегі	«Отан неден басталады» Мақсаты: туған жерге деген сүйіспеншілікке тәрбиелеу; әр балаға өз елінің азаматы ретінде сезінуге мүмкіндік беру; балалардың туған қаласы туралы білімдерін кеңейту және бекіту, қаланың Елтаңбасымен таныстыру; Материалдар: түрлі-түсті қарындаштар,		«Бағдаршам» Мақсаты: бағдаршам туралы мәлімет бер отырып, қылқаламмен жұмыс жасауға үйрету. Балалардың шығармашылық қабілеттерін дамыту, қиялдарын жетілдіру Материал: парақтар А4, гуашь, қылқаламдар, стакандар, салфетка, клеенка. (Сурет салу)

	сурет салуды үйренуді жалғастырыңыз. Қарындаштармен сурет салу және сурет салу әдістерін бекіту. Алынған нәтижелерді бейнеленген тақырыппен салыстыра отырып, басқа балалардың суреттері мен суреттерін бағалау, қызықты шешімдерді атап өту қабілетін дамыту. Материал: Қарапайым графит қарындаш, акварель, Пейзаж парақтары, щеткалар, бояғыш, су құтысы, майлық. (Сурет салу) «Өрт сөндіру машинасы» оригами Мақсаты: балаларды өрт сөндіруші мамандығымен, жұмыста қажетті	айырмашылықты жеткізу. Алдымен қарапайым қарындашпен негізгі бөліктерді оңай салу, содан кейін баланың таңдаған материалымен әр түрлі әдістерді қолдана отырып бояу қабілетін бекіту. Жасалған кескіннің қуанышын ояту. Материал: Пейзаж парақтары, қарапайым (графит) қарындаш, түрлі-түсті қарындаштар, маркерлер, акварельдер (әр балаға). (Сурет салу) «Әжемнің орамалы» Мақсаты: аппликация техникасында бұйымдарды орындау қабілетін дамыту. Сәндік қосымшаларға қызығушылық тудырады. Бөлшектерді желімдеудің дұрыс техникасын үйретуді жалғастыру. Геометриялық	қағаз парақтары, стендтер, Отан, Туған жер, Қазақстан туралы плакаттар (Сурет салу) «Біз халық қолөнершілеріміз» оригами Мақсаты: Матрешка қуыршағын аппликация техникасында жасау. - балаларды аппликация техникасымен таныстыруды жалғастыру; - ұсақ моториканы, шығармашылық қабілеттерін дамыту; - жұмыста дәлдікке, табандылыққа тәрбиелеу. - Балаларға осы ойыншықтардың адамдарға әкелетін қуаныш, сүйіспеншілік, мейірімділікті сезінуге мүмкіндік беру; -Балаларды трафаретпен жұмыс істеуге үйретуді жалғастыру, пішін, түс сезімін дамыту (үйлесімді түс комбинацияларын		«Қызғалдақтар» оригами Мақсаты: Балаларда эстетикалық қабылдауды дамыту, балаларды гүлдердің сұлулығын көруге үйрету, оларды аппликация арқылы жеткізу: жұқа сабақты, екі есе бүктелген қағаздан— гүлдер, жапырақтарды кесу; пішіндерді параққа тігінен әдемі орналастыру. Материал. Ұзартылған қағаз, түрлі-түсті кесу қағазы, қайшы, желім. Алдын ала жұмыс. Әр түрлі көктемгі Гүлдерді қарастыру. Түрлі пішіндегі түстерді салу. Сабақты өткізу әдістемесі. Тәрбиеші балалардан көктемгі гүлдерді қалай білетіндерін сұрайды. Олардың атын нақтылайды. Қызғалдақтарды кесуді және жабыстыруды ұсынады. Вазада тұрған гүлдерді көрсетеді. Балалардың назарын гүлдердің түсіне аударады. Гүлді екі есе

	құралдармен, өрт сөндіру машинасымен таныстыру. Арнайы көлік туралы білімді бекіту - өрт сөндіру машинасы; өрт сөндірушілердің жұмысы туралы білімді бекіту; Балаларға оттың қауіптілігі туралы түсінік беру; логикалық ойлауды, кеңістіктік үйлестіруді дамыту (бөлшектерді картонға орналастыру мүмкіндігі); Сақтық пен өзін-өзі сақтау сезімін тәрбиелеу. Жабдық: өрт сөндіру машинасының суреті, түрлі-түсті қағаз, желім, щеткалар, 1 түсті картон, қайшы, шүберек. (Жапсыру)	фигуралар мен түстер туралы білімді бекіту. Психикалық процестерді дамыту (зейін, есте сақтау, ойлау). Эстетикалық талғамға, сәндік-колданбалы өнерге деген сүйіспеншілікке тәрбиелеу. Жауаптылық пен мейірімділікке тәрбиелеу. (Жапсыру)	таңдау) (Жапсыру)		бүктелген қағаздан қалай кесуге болатынын көрсетеді. Балалар бөліктерді кесіп, 2-3 қызғалдақтың суретін жасайды (міндетті емес). (Жапсыру)
Тәрбиеші мен баланың еркін қызметі	Балалардың қызығушылықтарын мақсатты ойын арқылы, танымдық-зерттеушілік жұмыс, музыкалық-көркем образ, қимыл-қозғалыс, коммуникативтік байланыс, оқыту, еңбекке баулу арқылы дамыту <i>(оның ішінде өңірлік ерекшелікті ескерумен)</i>. Балалардың ойы мен идеяларын ескеру арқылы олардың қабілеттерін ашуға мүмкіндік беру.				

	«Ұшқыш» картотека №6 Ойынның мақсаты: Балаларды еңбекті құрметтеуге, ұйымшылдыққа, достыққа баулу. Қажетті атрибуттар: ұшқыштың бас киімі, билет, дүрбі				
Серуенге дайындық	Серуенге қызығушылықты арттыру. Балалардың реттілікпен киінуі, серуенге шығу, топтық ережелерді қайталау. «Киімді қалай киюге болады?» әңгіме Киімдердің тазалығын сақтау қажет. Киінгенде киімнің түймесінің дұрыс қадап, көйлектің шалбардың немесе юбканың ішіне салынғанын қадағалау керек. Шұлықтың, аяқ киімнің оң киілуіне баса назар аудару керек. (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет)				
Серуен	Күннің екінші жартысындағы ауа-райы құбылыстары мен табиғат объектілерін бақылау (қоршаған ортамен таныстыру) Ұлттық ойын: «Ақсерек-көксерек» Бұл ойынды ойнау үшін балалар екі топқа бөлінеді, қолдарынан ұстап тұрады. Ара қашықтық 20-30 қадам. 1-ші топ. Ойынды бастайды Ақсерек-ау ақ серек Бізден сізге кім керек. 2-ші Ақсерек –ау ақ серек	Күннің екінші жартысындағы ауа-райы құбылыстары мен табиғат объектілерін бақылау (қоршаған ортамен таныстыру) Ұлттық ойын: «Орамал тастамақ» Балалар шеңбер жасап тұрады. Бастаушы (тәрбиеші) балаларды айнала жүріп бір баланың артына орамал тастап кетеді. Артына орамалды тастағанын сезген бала менің артамда деп жауап береді. Артына орамалдың тасталғанын сезбесе ол өлең, тақпақ айтып немесе билеп беруі керек. Балалар шеңбер бойында көздерін жұмып тұруы керек. Ойын осылай жалғаса	Күннің екінші жартысындағы ауа-райы құбылыстары мен табиғат объектілерін бақылау (қоршаған ортамен таныстыру) Ұлттық ойын: «Көтермек» Ортаға екі ойыншы бала шығады. Бір-біріне арқаларын беріп тұрады. Белгі бойынша кім біріні бірін-бірі арқада көтеріп алса, сол бала жеңіске жетеді. Жеңіске жеткен бала ойында қала береді де басқа балалармен бірге күш сынасады. (дене шынықтыру)		Күннің екінші жартысындағы ауа-райы құбылыстары мен табиғат объектілерін бақылау (қоршаған ортамен таныстыру) Ұлттық ойын: «Хан алшы» Бұл ойынға 5 немесе 10 бала қатыса алады. Көп асықтың ең ірісін қызыл түске бояп қояды. Бұл асық «хан» асығы. Асықтар тізіліп қойылады да бастаушы хан асығымен оларды көздеп құлатады. Құлаған асықтарды жинап алады. Егер хан асығы бүк, шік, тайқы-қалыптарымен түссе, бастаушы жақын құлаған асықтарды ата береді. Егер бастаушы асықтарды қолымен құлатып алса немесе басқа асықтарымен атса,

	Жаман-жаман бала аты (бала аты) керек Аты аталған бала келесі топқа дейін жүгіріп барып ортасынан ұстасқан қолдарды ажыратып кету керек. Егер өтіп кетсе сол топтан бір баланы тобына алып қайтады, өте алмаса сол топта қалады. Ойын осылай жалғаса береді. (дене шынықтыру)	береді. (дене шынықтыру)			онда ойынды келесі бала жалғастырады. Ең соңында хан асығы кімнің қасында қалса, сол бала жеңіске жетеді. Келесі ойынды жеңіске жеткен бала жалғастырады. (дене шынықтыру)
Серуеннен оралу	Балалардың киімін ретімен шешу, әндерді үйрену, жұмбақтарды шешу, дербес және ойын әрекеті				
балалардың үйіне қайтуы	Балалардың жетістіктері туралы әңгімелесу, ата-аналардың балаларды тәрбиелеу мен дамыту бойынша сұрақтарына жауап беру, кеңес беру. Кеңес: «Балаларды мәдени-гигиеналық дағдыларды қалыптастыруға тәрбиелеу»				

**Балалардың жаз мезгіліндегі өмірін және тәрбиесін ұйымдастыру циклограммасы
2023 жыл**

Мектепке дейінгі ұйым: «Ақбота» бөбекжай» МКҚК

Топ: «Күншуақ» ортаңғы тобы

Балалардың жасы: 3 жастағы балалар

Жоспардың құрылу кезеңі: 10.07-14.07.2023 жыл

Күн тәртібінің кезеңдері	Дүйсенбі 10.07.2023	Сейсенбі 11.07.2023	Сәрсенбі 12.07.2023	Бейсенбі 13.07.2023	Жұма 14.07.2023
Ата-аналармен әңгімелесу Балаларды қабылдау	Ата-аналармен бала денсаулығы, баланың үйдегі және көшедегі күн тәртібі туралы әңгімелесу. Балаларды қабылдау: таңертеңгі сүзгі, балаларды жақсы көңіл-күймен қарсы алу. Балалар үшін қолайлы жағдай жасау, баланың бүгінгі көңіл – күйі туралы, оны не қызықтыратыны туралы әңгіме, жеке пікір білдіруге баулу Балалармен әңгіме: «Көңіл-күй» Міндеттері: Балаларға түрлі эмоционалдық жай-күйі бар жақын Ортаңғытер мен балалар туралы жағдайларды ұсыну. (сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет)				
Балалардың дербес іс-әрекеті (баяу қимылды ойындар, үстел үсті ойындары, бейнелеу әрекеті, эксперимент, кітаптар қарау және өзіне-өзі қызмет ету, тағы басқа іс-әрекеттер)	Перспективалық жоспарда қойылған міндеттерді іске асыру				
	Құрылыс ойыны: "Саябаққа қалай кіруге болады?" Мақсаты: балаларды өз іс-әрекеттерін жоспарлауға үйрету, конструктордың бөлшектерімен заттарды ауыстыру дағдыларын бекіту. Барысы: тәрбиеші үстелдерді біріктіреді, оларға түрлі-түсті қағаздан сақинамен жабылған өзен салады, орталықта балалармен бірге саябақ (ағаштар, орындықтар) ұйымдастырылады. Сүйікті ойыншықтарымен	Құрылыс ойыны: "Қуыршақ дүкенін салайық". Мақсаты: текшелерден, кірпіштен дүкен салу, істі соңына дейін жеткізу, ойында достық қарым-қатынасты тәрбиелеу. Барысы: тәрбиеші кішкентай қуыршақтарды топқа қосады. Әрқайсысында сөмке бар. "Неге біздің қуыршақтар сөмкелерді алды?" Олар қуыршақтар дүкенге жиналды деп шешеді және оны таба алмайды. Балаларға	Құрылыс ойыны: "Жабайы жануарларға арналған хайуанаттар бағы". Мақсаты: тәрбиешімен бірлескен іс-әрекетін бекіту дағдыларын (жануарларға тор салу); өз құрылысын ойнауға үйретуді жалғастыру. Барысы: тәрбиеші жабайы жануарлардың мүсіндік ойыншықтарын көрсетеді, олардың қайда тұратынын нақтылайды және балалармен бірге олар үшін хайуанаттар бағын салуды шешеді. (Құрастыру)	Құрылыс ойыны: "Хайуанаттар бағы" Мақсаты: текшелерден әртүрлі жануарларға арналған үйлер салу бекіту; жануарларға құрмет көрсетуге тәрбиелеу. Ойын: тәрбиеші хайуанаттар бағында жабайы жануарлардың жаңбырдан қасырынатын үйлері бар екенін еске салады және олар үшін үйлер салғысы келеді. Үстелде жабайы табиғат фигураларының жиынтығы бар. Құрылыс аяқталғаннан кейін олар ойнайды. (Құрастыру)	Құрылыс ойыны: "Орман балабақшасы" Мақсаты: Балаларды жобалау үшін кеңістікті ұйымдастыруға үйрету; іс-шараларды жоспарлау, модельдеу; жиһаздың әртүрлі бөліктерін жобалау; ғимараттардың бір сюжетпен біріктіру. (Құрастыру)

	ойнау. Содан кейін тәрбиеші сұрайды- бұл саябаққа қалай кіруге болады? Балалар көпір қажет деп санайды және оны салады. (Құрастыру)	куыршақтарға көмектесуге және текшелер мен кірпіштен дүкен салуға шақырылады. Балалар құрастырады: кім-мұғалім берген үлгі бойынша, кім-өз бетінше. (Құрастыру)			
Таңертенгі жаттығу	ТАҢҒЫ ГИМНАСТИКА КЕШЕНІ Сапқа тұру, жүру, жүгіру, жалпы дамытушы және тыныс алу жаттығулары. Мақсаты: баланың организмін «ояту», оны тиімді күйге келтіру, жан-жақты, бірақ бұлшықет жүйесіне орташа әсер ету, дененің белсенділігін арттыру, дұрыс қалыптың қалыптасуына ықпал ету. Затсыз 1. Қолды белге қойып, басты оңға-солға, алға-артқа бағыттау. 2. Б.қ.: түзу тұру, аяқтың арасын сәл ашу, қолды босату. «Диірмен» қолмен алға бұлғау қимылдары. 3. Б.қ.: арқаға жату, қолды жоғары көтеру, білекті құлып қып біріктіру. Арқадан ішке аунау және кері айналу. 4. Б.қ.: түзу тұру, аяқты иықтың көлемінде ашу, қол белде. Арқаны түзу ұстап алға иілу, шынтақты артқа созып, бастапқы қалыпқа оралу. 5. Б.қ.: арқаға жату, қолды түзу қою. Тізеден бүгілген аяқты өзіне тартып, тізенің астынан «Хлоп»-деп шапалақ соғып, бастапқы қалыпқа оралу. 6. Қолды тізеге қойып,бүгілген аяқта орында бақаша секіру Кезектестіріп жәй жүру.(Дене шынықтыру)				

Таңғы ас	Гигиеналық шаралар: Максаты: мәдени-гигиеналық дағдыларды қалыптастыру: өздігінен жуыну, тамақтану алдында, дәретхананы пайдаланғаннан кейін қолды сабынмен жуу. Көркем сөз: Біз білеміз, білеміз, иә, иә, Су қайда шашырайды. Шығыңыз, су ханшайымы, Біз жуынуға келдік! Біз көңілді, Қолымызды жуамыз! Тамақтану Көркем сөз: Біздің балабақшада – кішкентай үстелдер. Үстелге отырамыз-картопты жейміз! (өз орнын білу,	Гигиеналық шаралар: Таңғы ас алдында қолдарын жуу, қолды сүрту және орамалды орнына ілу. Көркем сөз: Дымқылдап күнде сен, Қолыңды сүйкесең. Кетіп кір-ыласың, Тап-таза боласың. Тамақтану Көркем сөз: Орындық туралы. Мен орындықты алдымда алып жүремін! Ол, әдемі, менің орындығым. Мен оларды мықтап ұстаймын, Барлығына орындықтарымды көрсетемін! (өз орнын білу, дұрыс отыру, ас ішу құралдарын дұрыс ұстау, тамақтану мәдениетін қалыптастыру, тамақ ішкенде сөйлемей, тамақтанып болғаннан кейін алғыс айту) (Сөйлеуді дамыту	Гигиеналық шаралар: Таңғы ас алдында қолдарын жуу, қолды сүрту және орамалды орнына ілу. Көркем сөз: «Қолды таза жуу керек, Жеңдер суланбайды. Кім жеңін түрмейді, Ол су алмайды» - Қолды жуады, жуады. Содан кейін тәрбиеші сабынды алып, айтады: «Қызғылт, хош иісті, Оны көпіртіңіз және сіз таза боласыз» - Сабындайды, көпіртеді және сабынды сумен жуады. - бетті сумен сулайды, сабындайды және жуады. - сүлгі алып, бетін сулап, қуыршақтың қолын сүртіп, сөйлейді: «Енді мұрын таза, Иегі таза Және көздер жарқырайды –	Гигиеналық шаралар: Таңғы ас алдында қолдарын жуу, қолды сүрту және орамалды орнына ілу. Көркем сөз: Дымқылдап күнде сен, Қолыңды сүйкесең. Кетіп кір-ыласың, Тап-таза боласың. Тамақтану Көркем сөз: Бізде қасық бар, сиқырлы кішкентай! Бізде қасық бар, сиқырлы кішкентай! Тәрелкеде тамақ, із қалдырмайды! Біздің қасықты нұқыңыз, Барлық ботқаны алыңыз! (өз орнын білу, дұрыс отыру, ас ішу құралдарын дұрыс ұстау, тамақтану мәдениетін қалыптастыру, тамақ ішкенде сөйлемей, тамақтанып болғаннан кейін алғыс айту) (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет).	Гигиеналық шаралар: Таңғы ас алдында қолдарын жуу, қолды сүрту және орамалды орнына ілу. Көркем сөз: Біз білеміз, білеміз, иә, иә, Су қайда шашырайды. Шығыңыз, су ханшайымы, Біз жуынуға келдік! Біз көңілді, Қолымызды жуамыз! Тамақтану Көркем сөз: Сорпа, сен төгілмейсің! Сорпа, сен төгілмейсің! Тікелей менің аузыма құйыл! Ал, қасық, бұрылма! Сорпа ал, жалқау болмаң! (өз орнын білу, дұрыс отыру, ас ішу құралдарын дұрыс ұстау, тамақтану мәдениетін қалыптастыру, тамақ ішкенде сөйлемей, тамақтанып болғаннан кейін алғыс айту) (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет).

	дұрыс отыру, ас ішу құралдарын дұрыс ұстау, тамақтану мәдениетін қалыптастыру, тамақ ішкенде сөйлемей, тамақтанып болғаннан кейін алғыс айту) (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет).	және көркем әдебиет).	Көңілді көрінеді!» (Көркем әдебиет, - коммуникативтік қызмет) Тамақтану (өз орнын білу, дұрыс отыру, ас ішу құралдарын дұрыс ұстау, тамақтану мәдениетін қалыптастыру, тамақ ішкенде сөйлемей, тамақтанып болғаннан кейін алғыс айту) (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет)		
Ұйымдастырылған іс-әрекетке дайындық	Балалар әсерлерімен бөлісу, жаңалықтарды білу, бірлескен жоспарларды, мәселелерді талқылау, қызығушылықтары бойынша әрекет түрін таңдау, ережелер туралы келісу және т. б. Ұйымдастырылған іс-әрекет тақырыбына сай жұмбақтар жасыру. Жаттаған тақпақты есіне түсіріп, қайталап айту. (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет).				
	«Қуыр-қуыр қуырмаш» Қуыр-қуыр қуырмаш, Балаларға бидай шаш. Бас бармақ, Балан үйрек, Орган терек, Шылдыр шүмек, Кішкене бөбек. Сен тұр – қойыңа бар! Сен тұр – жылқыңа бар! Сен тұр – ешкіңе бар!	Жыл мезгілдері Мұз да, қар да ерісе, Өлең айтар өзендер. (маңдайдың ортасынан құлақтың жоғарғы ұшына дейін екі қолымен сипайды) Ұйқы қашса қонжықтан, Көктем келді дерсің сен (бетті иектен құлақтың төменгі ұшына қарай сипайды) Қызса қатты күн көзі, Қарлығаштар самғаса (маңдайдың ортасынан	«Салат жасаймыз» Сәбізді алып тазалаймыз (оң қолды жұдырыққа түйіп, сол қолдың алақанына ысқылайды) Үккішпен үгіп майдалаймыз (екі қолды жұдырыққа түйіп кеудеге ұстап, жоғары-төмен қозғайды) Қанттан сеуіп дәмдейміз (саусақтардың ұшымен қант себеді)	«Кірпі» Момақанмын алайда (үш саусақтарын түйістіріп, кірпінің жүрісін салады) Тікенім көп абайла, (екі қолының саусақтарын айқастырып, кірпінің тікенектері жасайды). Кіріп кетсе қолыңа, Өкпелеме жарайма! (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет).	«Достық» Біздің топта ұлдар мен қыздар өзара дос (қолдың саусақтары өзара бірігеді) Кішкентай саусақтар біз сенімен достасамыз (екі қолдың саусақтарын бір-біріне тигізу) Бір, екі, үш, төрт, бес (шынашақтан бастап, саусақтарды кезекпен бір-біріне тигізу) Қайтадан санауды бастаймыз. Бір, екі, үш, төрт, бес Енді санауды аяқтадық

	Сен тұр – сиырыңа бар! Сен тұр – түйеңе бар! Ал сен алаңдамай, Қазан түбін жалап, үйде жат. Мына жерде құрт бар, Мына жерде май бар. Мына жерде қатық бар, Қытық, қытық! (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет).	құлақтың жоғарғы ұшына дейін екі қолымен сипайды) Ыстық аптап, күрғақшылық, Жаз келгенін білдірер (бетті иектен құлақтың төменгі ұшына қарай сипайды) Шатырда жаңбыр ойнаса, Бірде қатты, бірде жай (маңдайдың ортасынан құлақтың жоғарғы ұшына дейін саусақ ұшымен ұрғылайды) Жер жапырақты жамылып, Күз келгенін білдірер (бетті иектен құлақтың төменгі ұшына дейін саусақ ұшымен ұрғылайды) Боран борап, жел тұрса, Айналаны қар басса, Үйлер ақ көрпеге оранса, Келді дей бер қыс ортаға (спираль тәрізді қимылдарды маңдай ортасынан құлақтың жоғарғы ұшына дейін орындайды) (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет).	Міне дайын нәр тағам (екі қолын алдына жайып көрсетеді). Дәруменге байыған (алақанымен іштерін сипалап, тойғандықтарын көрсетеді). (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет).		(қолды төмен түсіреміз, демалтамыз). (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет).

Мектепке дейінгі ұйымның кестесі бойынша ұйымдастырылған іс-әрекет	Дидактикалық ойын: «Бұл қашан болады?» балалардың жыл мезгілдері туралы білімдерін бекіту. Есте сақтау қабілетін дамыту, білімді суреттегі кескінмен байланыстыру. Ойлауды дамыту. Ойын әрекеті: тәрбиешінің сұрағын тыңдап, оған жауап беріңіз. Ойын ережесі: бір-біріне кедергі жасамау, тыңдау және жауап беру. Ойын барысы: Тәрбиеші жыл мезгілін бейнелейтін суретті көрсетеді. Балалар "жылдың қай мезгілі бейнеленген? Сіз мұны қандай белгілерден білдіңіз? Жұмбақ ойла". Ойынның нәтижесі: дұрыс және толық жауап үшін балалар фишка	Дене шынықтыру (Спорт нұсқаушысының жоспары бойынша) Дидактикалық ойын «Бұрын не, кейін не?» Мақсаты: жеке өсімдіктердің даму ретін, сондай-ақ жыл мезгілдерінің ретін нақтылау және түсіну. Логикалық ойлауды, реакция жылдамдығын дамыту. Ойын ережелерін сақтай білуге тәрбиелеу. Сөздік: дән, пияз, күдіретті, мұртты, ащы, ақжелкен, алтын. Ойын ережелері: тәрбиешінің сигналы бойынша әрекет ету. Ойын әрекеттері: карталарды ашу. Ойын барысы: тәрбиеші карточкаларды үстелге қояды, балаларды оларды көруге шақырады. Белгі бойынша карталар белгілі бір ретпен орналастырылады. Неліктен оны жыл мезгілімен байланыстыра отырып,	Дене шынықтыру (Спорт нұсқаушысының жоспары бойынша) Дидактикалық ойын: "Барлығы үйде" Мақсаты: оның бір бөлігін табу. Зейінді, реакция жылдамдығын дамыту. Ойын ережесі: сигналдан кейін әрекет ету. Ойын әрекеті: белгілі бір белгі бойынша "өз" үйінді іздеу. Ойын барысы: Тәрбиеші балаларға ағаш жапырақтары бейнеленген карталарды таратады. Ол былай дейді: "Біз кемпингке бардық деп елестетіп көрейік. Әр бөлім шатырды ағаштың астына қойды. Сіздің қолыңызда шатырыңыз орналасқан ағаштың жапырақтары бар. Біз серуендейміз, бірақ кенеттен жаңбыр жауды. Барлығы үйде! Балалар сигнал	Музыка Тақырыбы: «Қауіпсіздік ережелері» Ән тыңдау: «Светофор – бағдаршам» (ө.ж: С. Калиев; муз. жазған: Ғ. Тамендаров) Ән айту: «Бағдаршам» (С. Калиев) Музыкалық – ырғақты қимыл: «Бағдаршам» би қимылдары. Дидактикалық ойын "Жәндіктерді ата" Мақсаты: балалардың бөлме өсімдіктерінің (тамыр, сабақ, жапырақ, гүл) құрылымдық ерекшеліктері туралы білімдерін нақтылау. Бөлшектерді дұрыс атауға, сөйлемдер құруға үйрету. Тақырыпты бөліктерден құрастыруда жаттығу. Көрнекі қабылдауды, логикалық ойлауды дамыту. Балаларда өсімдіктерге ұқыпты қарауға, оларға қызығушылық танытуға тәрбиелеу. Ойын ережесі: таңдауда қателеспей. Ойын әрекеті: бөлшектерді іздеу және бүкіл суретті бүктеу. Ойын барысы: тәрбиеші балаларға бүкіл суреттің бөліктерін қарастыруды ұсынады. Балалар бүктелетін гүлді таңдайды. Олар оның	Дидактикалық ойын: "Біл, ата" Мақсаты: балаларды жануарлардың аттарына үйрету, тапсырмаға сәйкес суретті тез табу. Сыртқы түрі, не жейтіні, қайда тұратыны туралы айту. Есте сақтау, сөйлеу, визуалды қабылдауды дамыту. Ойын ережелері: тәрбиешінің сигналы бойынша әрекет ету. Ойын әрекеттері: бірдей суреттерді іздеу. Ойын барысы: Тәрбиеші балалар тобына тапсырма береді, үстелде жатқан карточкалардың арасынан белгілі бір жануарды табыңыз. Сұрақтарға жауап беру: "бұл кім? Ол қайда тұрады? Ол не жейді?" Ойынның нәтижесі: дұрыс және толық жауап үшін балалар фишкалар алады. (Қоршаған ортамен таныстыру) «Кесе мен шәйнек» Мақсаты: балаларды дөнгелек заттарды мүсіндеуге үйрету. Тақырыпты бейнелеуге деген ұмтылысты қолдау. Шығармашылықпен айналысуға деген

	алады. (Қоршаған ортамен таныстыру) Пластилино-графия "Клумбадағы гүлдер" Мақсаты: Түстердің ұқсастығын жеткізу. Материал: клеенкалар, ермексаз, стектер, майлықтар. (Мүсіндеу)	дәл осылай қойылғанын түсіндіру. Ойынның қорытындысы: тапсырманы бірінші орындаған адам жеңімпаз болып саналады. (Қоршаған ортамен таныстыру) «Құстар көректендіргіште» Мақсаты: Ермексازдан мүсіндеуді қабылдауды, құстардың әртүрлі қасиеттерін ажырата білуді дамыту; құстарды салыстыру. Денесі мен бастың мөлшерін бере отырып, құстарды бөліктерге бөліп мүсіндеуге үйрету. (Мүсіндеу)	бойынша үйіне қарай жүгіреді. Олар жапырағы бар ағаштың жанында болады. Ойынның нәтижесі: кім жапырақты ағашты тезірек тапса, сол жеңеді. (Қоршаған ортамен таныстыру) Рельефті сәндік мүсін «Күн, көрін!» Мақсаты: Жер бедерін игеруді жалғастыру. Садақшылардың сурет нұсқаларын көрсету. Солярлық бейнелерді жасауға үйрету. (Мүсіндеу)	атын айтады. Содан кейін гүлдер суреттер жиынтығынан бүктеледі. Ойын барысында тәрбиеші балаларға сұрақтар қояды: - Зауытты дұрыс орналастыру. - Неліктен өсімдік бөліктерін басқаша емес, дәл осылай орналастыру керек? (Қоршаған ортамен таныстыру) «Керемет раковиналар» Мақсаты: бастапқы формасын жетілдіріп, оны өзгертіп, мүсіндеуді толықтыру; жабылатын раковинаның қос әдісін көрсету. (Мүсіндеу)	ұмтылысты тәрбиелеу. Материал: клеенкалар, ермексаз, стектер, майлықтар. (Мүсіндеу)
Серуенге дайындық	Өз-өзіне қызмет көрсету дағдыларын қалыптастыру. Киінудің бірізділік алгоритмін бекіту. Бір-біріне көмек көрсету (<i>тәрбиешінің және белсенді балалардың көмегі</i>), серуенге мотивация (<i>мазмұны, проблемалық жағдаяттар</i>), көркем сөзбен ынталандыру (<i>мақал-мәтелдер, жаңылпаздар, жұмбақтар, өлеңдер</i>). Көтеріңкі көңіл-күй сыйлау. Мақал-мәтел: «Сумен ойнама, батарсың, отпен ойнама, күйерсің».				
Серуен	1) Балалардың денсаулығын нығайту, қимыл-қозғалыс белсенділіктерін арттыру (<i>қимылды дидактикалық ойындар, ережелері бар қимылды ойындар, ойын жаттығулары, жарыстар, ұлттық ойындар және басқа</i>). Көтеріңкі көңіл-күй сыйлау. Балалардың танымдық қызығушылықтарын дамыту. Мақсатты серуендер, танымдық әңгімелер, бақылаулар, табиғатты бақылау тәсілдерін көрсету, сенсорлық бақшадағы тәжірибелер. Балалардың шынайы өмірді көркем-эстетикалық қабылдауын қалыптастыру. Аумақтық кеңістікте немесе оның сыртында табиғатты тамашалау. Сенсорлық бақшада тірі және өлі табиғат нысандарын, табиғат құбылыстарын бақылау. Балалардың дербес шығармашылық әрекетіне мүмкіндік беру.				

2) Еңбекке баулу үшін балабақша ауласында баланың қызығушылығын оятатын кеңістік құру. Балаға Ортаңғытердің еңбек етуін бақылату және оларға көмектесуге, бірлесіп жұмыс істеуге тарту. Балалардың ойын, идеясын жүзеге асыру. Серуенге алып шыққан заттарымен ойнату.

3) Музыка жетекшісі мен дене шынықтыру нұсқаушының жоспары бойынша жүргізілетін шаралар немесе бірлескен жұмыстар.**(Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет)**

Серуен Желді бақылау. Мақсаты: Жел туралы мағлұмат беру. Желдің түрлерімен таныстыру. Жел қалай соғады? Біз желді көреміз бе? Оны көрмесек қалай сеземіз? Желдің дыбысы қандай? Біз оны естиміз бе? Оң жақ қайда? Сол жақ ше? Ал, енді бізге жел қай жақтан соғып тұр? (Қоршаған ортамен таныстыру) Көркем сөз: Жел соғады бетімізге, Шайқалады ағаштар. Тыныш - тыныш отырындар, Биік - биік ағаштар. (Сөйлеуді дамыту	Серуен Құстарды бақылау. Мақсаты: Құстар туралы жалпы мағлұматтар беру. Жылы жаққа ұшып кететін құстар туралы түсінік беру. Қандай құстарды білесіндер? Құстар немен коректенеді? Жылы жаққа ұшып кететін құстарды білесіндер ме? Құстардың жазғы тіршілігі қандай? Құстардың қандай түрлерін білесіндер? Құстар қандай дыбыс шығарады? (Қоршаған ортамен таныстыру) Көркем сөз: Бөдене, бөдене, Бұғып қалып көдеге, Ұстатпайды кусам да, Тойғызар ем бедеге. (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет) Қимылды ойын:	Серуен Жазда гүлдерді бақылау. Мақсаты: Балаларға гүл туралы мағлұмат беру. Гүл деген не? Гүл қандай болады? Ол қайда өседі? Гүлдің қандай түрлерін білесіндер? Гүлдің пайдасы бар ма? (Қоршаған ортамен таныстыру) Көркем сөз: Гүл өсір сен бағында, Тұрсын көздің жауын ап. Бүршік жарған шағында, Үзе көрме жұлып ап. (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет) Қимылды ойын: арқылы бір бала	Серуен Топырақты бақылау. Мақсаты: Балаларға құм туралы мағлұмат беру. Топырақ деген не? Топырақтың түсі қандай? Топырақ қайдан пайда болады? Құм дегеніміз не? Топырақ болмаса жер болушы ма? Топырақ не үшін қажет? Топырақ, құмсыз адамзат, табиғат тіршілік ете ала ма? Құм мен топырақтың айырмашылығын түсіндіру. Сонымен қатар барлық тіршілік ететін адамзат, жан жануарлар, өсімдіктер үшін топырақтың алар орыны өзгеше. (Қоршаған ортамен таныстыру) Көркем сөз: Анау терекке қарашы, Құмға сіңгендей бағасы. Нәр бере алмадың бізге деп, Жапырақтары тастай қашқан- ау шамасы. (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет) Қимылды ойын: «Қоян»	Серуен Бұлттарды бақылау. Мақсаты: Балаларға бұлт туралы мағлұмат беру. Балалар бұлт дегеніміз не? Бұлт қалай пайда болады? Бұлттың түсі қандай? Бұлттан не пайда болады? Бұлтты күн сендерге ұнай ма? Бұлттардың көшуі қалай дегенді түсінесіндер? (Қоршаған ортамен таныстыру) Көркем сөз: Бұлттар - бұлттар аусаңшы, Қалаға, далаға. Бұлттар - бұлттар жаусаңшы Селдетіп, көлдетіп. Нөсер - нөсер төк - төк, Болсын егін көп - көп. (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет) Қимылды ойын: «Мысық пен тышқан»

және көркем әдебиет) Қимылды ойын: «Аралар» Максаты: Сөздік қорын, сөйлеу мәдениетін қалыптастыру. Ойдан сөз, сөйлем құрастыруға дағдыландыру. Ойын шарты: Бір топ бала қол ұстасып, шеңбер жасап тұрады да үш - төрт бала ортаға шығады. Олар аралар: Баудағы кім? Ара болсаң, ызында, 3, 3, 3, 3, 3, 3, 3..... Жұмыс істе тығылма. Аралар бір бірімен сөйлеседі. Қандай жұмыс түрін көрсететіндері туралы кеңеседі. «Жұмыс істе, тығылма»- деген сөзді естіген кезде тоқыма тоқығандай, ағаш жарғандай, ағаш аралағандай қимыл	«Ұшты - ұшты» Максаты: Балаларды ұшатын заттар мен ұшпайтын заттарды ажырата білуге үйрету. Ойын шарты: Тәрбиеші балаларға құмып ұшатын құс, әуе көлік атауларын, сонымен қатар кез келген ұлгерулері атауларды атайды. Егер олар ұшатын болса құс қанатын қағып қимыл көрсетеді. Ал, егер ұшпайтын зат атауын атаса, онда қолдарын қимылдатпайды. Егер керісінше ұшатын затта қимылдатпай, ұшпайтын затта қимылдатса, балатүсіндіру. Ойыннан шығарылады. Мысалы: Ұшты - ұшты, ұшақ ұшты -су. десе, қолдарын қимылдатады. Ұшты - ұшты, кітап ұшты – десе, қолдарын қимылдатпайды. (Дене шынықтыру) Еңбек: Ауланы сыпыру Максаты: Ұқыптылыққа, жинақылыққа үйрету. Керекті құралдар:	тығылған балаларды іздеуші болып тағайындалады. Ал, басқалары тығылады. Тәрбиеші 10 - ға дейін санап болғанша, іздеуші бала көзін жұмып тұрады. Осы сәтте қалған балалар тығылып үлгерулері керек. Бірінші болып табылған бала, іздесуге көмектеседі. Осылай ойын жалғасын таба береді. (Дене шынықтыру) Еңбек: Гүл егу Максаты: Гүлді өсіре білуге, табиғатты қорғауға, гүл табиғаттың бөлшегі екенін түсіндіру. Керекті құралдар: Гүл тұқымы, күрек, шелек, су.	Максаты: Шапшандыққа, Шығасың», - деп есептейді. Содан кейін ол балаларды қайта санайды. Осылай санап келгенде - ең соңғы ойыншы «тазы» болады. Есептеп болғаннан кейін «қояндардың» бәрі баяғы екі бір қоршауда тұрады, олардан 3 - 4 метрдей жерде орналасады. «Қояндар» бірінші қоршаудан екінші қоршауға қашады, ал «тазы» оларды қуып жүріп ұстайды. «Тазы» кімді ұстаса, сол «тазы» болады да, «қояндарды» ұстауға көмектеседі. Бірақ «тазылар» «қояндарды» қоршауда тұрған жерінде, не қоршауды бойлап жүріп бара жатқанда ұстауға тиіс емес. Оларды қоршау мен қоршаудың арасында ұстауға тиіс. Ойын осылай созыла береді.	Максаты: Шапшандыққа, ептілікке баулу. Ойын шарты: Балалар шеңбер құрып тұрады. Араларынан екі бала таңдалып алынады. екі баланың бірі - мысық, бірі - тышқан болып сайланады. Тышқан: Бұтақты да кемірдім, Кітапты да кемірдім, Мен осындай жемірмін, Шиық - шиық, шиық - шиық. Секектеймін ыршып та, Кезікпеймін қырсыққа, Ұстатпаймын мысыққа, Түк - түк, түк - түк, Қане, ортаға шық - шық. Мысық: Мияу2, Кім, әй, мынау? «Шиық - шиық»- демей, «Шық - шық» дейді. Бұл тышқанның өнерін, Қане, байқап көрейін. Тышқан мысықты қуа жөнеледі. (Дене шынықтыру) Еңбек: Ауланы жинау. Максаты: Тазалық сұлулықтың белгісі ұранымен баулу. Керекті құралдар: Күрек, шелек.

	- қозғалыстар жасайды. Балалар осылай әндетіп, аралардың қимылын қайталайды. (Дене шынықтыру) Еңбек: Айналаны сыпыру. Мақсаты: Тазалыққа бейімдеу, жұмыстарды бірге істеуге баулу. Керекті құралдар: Сыпырғыш, қалақша, шелек.	Сыпырғыш, күрекше, қорапша.		(Дене шынықтыру) Еңбек: Алаңды сыпырып тазалау. Мақсаты: Балаларды еңбекқорлыққа тәрбиелеу. Керекті құралдар: Сыпырғыш, қалақша, тартпа.	
Серуеннен оралу	Балалардың реттілікпен шешінуі, жұмбақтар шешу, өлеңдер, әндер жаңылтпаштар, санамақтар және т.б. жаттау Киімді белгілі бір тәртіппен шешу және кию дағдыларын үйрету: - Түймелерді ретумен ағытамыз. - Көйлек, шалбарды шешеміз, ақырын іліп қоямыз. - Көйлекті шешіп, оны шалбарға, шортиға қосып іліп қоямыз. - Аяқ киімді шешіп, екінші аяқ киімді киеміз. (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет).				
Түскі ас	Гигиеналық шаралар: Түскі ас алдында гигиеналық шараларды орындау: қолды дұрыс жуу, өз орамалының орнын білу, қолды дұрыс сүрту, орамалды ілу көркем сөз қолдану: «Сылдырлайды мөлдір су, Мөлдір суға қолыңды жу» Кезекшілердің жұмысы: (асхана құралдарын, майлықтарды үстелге қою) Тамақтану (өз орнын білу, дұрыс отыру, асхана құралдарын дұрыс ұстай білу, ұқыпты тамақтану, сөйлеспеу, алғыс айту) (мәдени-гигиеналық дағдылар, өзіне-өзі қызмет ету, еңбек әрекеті) Нан туралы тақпақ Нан қиқымын шашпаңдар, Жерде жатса баспаңдар Теріп алып, қастерлеп Торғайларға тастаңдар! Мақсаты: Балаларға түскі астың, нанның маңыздылығы жайлы айту, тамақты тауысып жеуге үйрету. (Сөйлеуді дамыту				

	және көркем әдебиет).
Күндізгі ұйқы	Тамақтан соң ауыздарын сумен шаюды қалыптастыру. Киім түймелерін, сырмаларын өздігінше ағыту. Киімдерін ұқыпты орындыққа іліп (немесе арнайы сөреге) қоюды, өз төсек орнын тауып жатуды үйрету. Ұйқы кезінде бала басына көрпені жауып, мұрнын жастыққа көміп тастамауын, жастықта баланың денесі емес, тек басы жатуын қадағалау. (өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ моториканы дамыту). Әлди Мақсаты: бала ағзасының физиологиялық тепе-теңдігін қалпына келтіру. Әлди, әлди, әлди-ай, Балалар ұйықтап жатыр. Төменгі төсекке, Балалар тыныш ұйықтайды, Мен ән саламын! Балалардың тыныш ұйықтауы үшін жайы баяу музыка тыңдау. «Әлди» Ж.Байырбекова (Музыка)
Біртіндеп ұйқыдан ояту, сауықтыру шаралары	Түскі ұйқыдан кейінгі сауықтыру шаралары (дене жаттығулары), ауа, су емшаралары, жалпақ табандылықты болдырмау үшін түйіршікті және жұмсақ жолақшалармен жүру Төсекте жатып жасайтын жаттығулар (5 минут) Созылу. Б.қ. арқада жатып қолымызды денеміздің бойымен қойып иегімізді кеудемізге тигіземіз , аяқтың ұшын өзімізге қарай тартамыз (2- 4 рет) Ішімізде жатып басымызды аяғымызды жоғары көтеру (2- 4 рет) Ойын «Жаз бен күз» оң жаққа қарап жатып күз дегенде тіземізді құшақтап алу, күзде суық тонамыз , жаз дегенде керілеміз (3- 4 рет) 2. Майтабанның алдын алу. (2 минут) Жалаңаяқ бір бірінің артынан жүру, аяқтың ұшымен жүру, өкшемен жүру, табанның ішкі жағымен жүру, сыртымен жүру. Арнайы жолдармен жүру. Орындықта отырып аяғымызды оңға солға тербету. (3- 4 рет) 3. Арқанын қалпын сақтауға арналған жаттығулар. (2 минут) Қолымызды жоғары көтеріп оңға қарай , солға қарай жоғары созыламыз еденге тигіземіз (3- 4 рет) 4. Салқын сумен қолымызды бетімізді жуамыз. 5. Демалу жаттығулары Жіпке байланған күзгі жапырақтарды үрлеу (4-5 рет)(дене шынықтыру). Киімдерін реттілікпен өздігінен киіну. Түймелерін қадау, сырмаларын сыру, аяқ киімдерін дұрыс киюді үйрету. Қыз балаларды шаштарын тарауға үйрету (өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ моториканы дамыту). Қолдарын жуу, құрғатып сүрту, сүлгіні өз орнына іліп қоюды үйрету Шомылған баланы, Аймалап алады.

	Сүртеді қолыңды, Сүртеді жоныңды. (мәдени-гигиеналық дағдылар).				
Бесін ас	Гигиеналық шараларды орындау (мәдени-гигиеналық дағдылар). Балалардың назарын тағамға аудару, мәдениетті тамақтануға баулу Ас мәзірімен таныстыру. Бір-біріне кедергі жасамай мәдениетті отыруға баулу, балалардың назарын тағамға аудару. «Бата» Бірлік берсін басыңа, Береке берсін асыңа. Әумин(Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет).				
Балалардың дербес іс-әрекеті	"Көңілді Сайқымазақ" Мақсаты: Қарапайым қозғалыстардың берілуіне байланысты сыртқы түрінің (пішіні мен пропорцияларының) өзгеруін көрсете отырып, қозғалыста адамның фигурасын салуға үйрету. Кескінді мәнерлі, бейнелі ететін қол жетімді графикалық құралдармен сипаттамалық бөлшектерді іздеуге және беруге қызығушылық тудыру. Кескіннің мазмұны мен сипатына сәйкес	"Түс спектрі" Мақсаты: Қызғылт сары, жасыл, күлгін және қоңыр түстерді қалай алуға болатындығы туралы түсінік қалыптастыру. Негізгі бояуларды араластыруды және жаңа түстерді алуды үйреніңіз. Сөздерді белсенді қолдану: суретші, пейзаж, палитра. Бояулармен жұмыс істеуге қызығушылықты дамыту. Суретші сияқты киінген қуыршақ, қарапайым қарындашпен салынған пейзаждың эскизі. Үлестіріме материал: палитралар-тығыз картоннан жасалған сопақшалар, оларға	"Дымков ауылы" суреті (ұжымдық композиция) Мақсаты: Эстетикалық қабылдауды, бейнелі көріністерді, түс пен композиция сезімін дамыту. Балалардың Дымково ойыншықтары, Дымково кескіндемесі туралы білімдерін бекіту. Халықтық сәндік өнерге эмоционалды жағымды қатынасты нығайту. Сұлулық сезімін дамыту. Ұжымдық жұмыс дағдыларын дамытуды жалғастыру. Материал: Ақ қағаздан, гуашь бояуынан, щеткадан, су құтысынан, майлықтан кесілген Дымково	«Дымково қуыршағына арналған алжапқыш» Мақсаты: Таныс элементтерден жаңа пішіндегі өнімде үлгіні өз бетінше құрастыруды, оны алжапқыштың пішініне сәйкес – дөңгелек немесе түзу етіп орналастыруды, әртүрлі мөлшердегі және пішіндегі 3-4 элементтің үлгісін ауыстыруды, үлгіні белгілі бір ретпен орындауды үйрену-алдымен үлкен элементтерді, содан кейін кішкентайларды салу. Материал: Тәрбиешінің экран кітабы, ақ қағаздан кесілген 2 алжапқышы бар: дөңгелектелген және түзу, ашық түстермен боялған руфльдер; Дымково қуыршағының сұлбасы. Балаларда алжапқыштар бар, олар экран кітабында көрсетілген қуыршақтарға	"Балалар жаздабалабақша ауласында серуендейді" Мақсаты: Балаларды суретте қарапайым сюжетті жеткізуге үйрету. Адамның фигурасын салу, пішінін, бөліктерінің пропорциясы мен орналасуын, қолдар мен аяқтардың қарапайым қимылдарын беру қабілетін бекіту. Материал: Қарындаштармен (түрлі-түсті қарындаштармен) сурет салу және бояу жаттығулары. Пейзаж парақтары, түрлі-түсті қарындаштар (түрлі-түсті балауыз қарындаштар) (әр балаға).(Сурет салу) "Ауыл" (ұжымдық жұмыс)

	қарама-қарсы түс комбинациясын таңдау. Материалдар: Гуашь, 2-3 өлшемді щеткалар, АҚ және тоналды қағаз парақтары (әр түрлі мөлшерде), су құйылған банкалар, бояғыштар. (Сурет салу) "Көңілді құрт" Мақсаты: балаларға бір-біріне жабыстырылған бес шаршыдан құрт жасауды, бұрыштарды ортасына қарай бүгуді үйрету. Зейінді, қолдың ұсақ моторикасын, желіммен ұқыпты жұмыс істеу қабілетін дамыту. Материал: желім жаққыш, желім, майлықтар, үлгілер: сары шеңберлер мен жолақ сәулелерінің үлгілері әр балаға.	контуры салынған балалар саны бойынша (Сурет салу) «Жазғы кілем» ұжымдық жұмыс Мақсаты: эмоционалды шығармашылық ортаны құру. Балаларды кішкентай және үлкен бұрыштарды бүгуге үйрету, шөптердің, гүлдердің бейнесін жасау, параққа әдемі орналастыру. Қолдың ұсақ моторикасын дамыту. Ұжымшылдық сезімін тәрбиелеу. Материал: желім жаққыш, желім, майлықтар, үлгілер: шабдалы контурының графикалық кескінімен жасыл, қызыл, сары түсті орналастыру. (Жапсыру)	ойыншықтарының силуэттері (әр балаға). Үлкен қағаз парағы ресімдеу. (Сурет салу) «Камзол» Мақсаты: Қазақстанның қолданбалы өнеріне деген қызығушылықты арттыру. балаларды қазақтың ұлттық киімдерімен және ою-өрнектерімен таныстыруды жалғастыру. Камзол сұлбасында қазақ ою-өрнегі элементтерінен ("сүйек", "қошқар мүйізі") өрнек жасауға үйрету. (Жапсыру)	сәйкес келеді; гуашь, жұмсақ щеткалар. (Сурет салу) "Қазақстан Гүлдері" Мақсаты: Балалардың Қазақстан табиғаты туралы білімдерін кеңейту; Отанға, туған өлкеге деген сүйіспеншілігін тәрбиелеу; әртүрлі тәсілдермен кесу қабілетін бекіту; эстетикалық сезімдерді қалыптастыру. Табандылықты, шыдамдылықты тәрбиелеу. Материал. Түсті қағаз, қайшы, желім. (Жапсыру)	Мақсаты: Балаларда ұжымдық жұмыс дағдыларын одан әрі қалыптастыру, олардың туған жері туралы білімдері мен идеяларын қолдануда көрініс табу; балаларды шаблондармен жұмыс істеуге, оларды қарындашпен сызып, контур бойымен кесуге үйрету. Материал. Ауыл бейнеленген иллюстрациялар; үлкен қағаз немесе картон парағы, қарапайым қарындаштар, қайшы, желім, түрлі-түсті қағаз. (Жапсыру)

	(Жапсыру)				
Тәрбиеші мен баланың еркін қызметі	Балалардың қызығушылықтарын мақсатты ойын арқылы, танымдық-зерттеушілік жұмыс, музыкалық-көркем образ, қимыл-қозғалыс, коммуникативтік байланыс, оқыту, еңбекке баулу арқылы дамыту <i>(оның ішінде өңірлік ерекшелікті ескерумен)</i>. Балалардың ойы мен идеяларын ескеру арқылы олардың қабілеттерін ашуға мүмкіндік беру. «Азық - түлік дүкені» картотека №8 Ойынның мақсаты: Балаларды еңбекке, еңбекті құрметтей білуге, сыпайыгершілікке, ізгілікке, адалдыққа баулу. Қажетті атрибуттар: ойыншықтар, ыдыс-аяқтар, папье-машеден жасалынған тағам түрлері, ақ халат, қалпақ, есеп шот, қағаздан жасалған дөңгелектер.				
Серуенге дайындық	Серуенге қызығушылықты арттыру. Балалардың реттілікпен киінуі, серуенге шығу, топтық ережелерді қайталау. «Киімді қалай киюге болады?» әңгіме Киімдердің тазалығын сақтау қажет. Киінгенде киімнің түймесінің дұрыс қадап, көйлектің шалбардың немесе юбканың ішіне салынғанын қадағалау керек. Шұлықтың, аяқ киімнің оң киілуіне баса назар аудару керек. <i>(Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет)</i>				
Серуен	Күннің екінші жартысындағы ауа-райы құбылыстары мен табиғат объектілерін бақылау <i>(қоршаған ортамен таныстыру)</i> Қимылды ойын: «Допты домалат» Балаларға әртүрлі түсті доптар немесе онша үлкен емес шағын ғана (диаметрі 6-8 см) шарлар беріледі де, оларды балалардан онша қашық емес	Күннің екінші жартысындағы ауа-райы құбылыстары мен табиғат объектілерін бақылау <i>(қоршаған ортамен таныстыру)</i> Қимылды ойын: «Құрсауды дөңгелет» Үш төрт бала тәрбиешіге қарама-қарсы 1,5-2м жерде тұрады. Тәрбиеші құрсауды кезекпен әр балаға қарай дөңгелетеді, ол ұстайды да керісінше тәрбиешіге қарай дөңгелетеді. Балалар құрсауды дөңгелетуді және	Күннің екінші жартысындағы ауа-райы құбылыстары мен табиғат объектілерін бақылау <i>(қоршаған ортамен таныстыру)</i> Қимылды ойын: «Өзеннен секір» Шарты: Алаңға екі сызық сызылады. Арақашықтығы 1,5-2 метр. Бұл өзен. Алты, сегіз бала сызылған өзеннің бойында тұрады. Олар өзеннен өту үшін сызылған дөңгелек үстінен аттап өтуі керек. Дөңгелектердің арасы балалардың жеңіл	Күннің екінші жартысындағы ауа-райы құбылыстары мен табиғат объектілерін бақылау <i>(қоршаған ортамен таныстыру)</i> Қимылды ойын: «Құстар мен мысық» Жерге шеңбер сызылады. Ортаға тәрбиеші таңдаған бала болып тұрады. Қалған балалардың бәрі шеңберді айнала тұрады, бұлар құстар. Құстар шеңберді айнала жүріп дөңгелектерді шокиды. Мысық оянып кетіп, құстарды көреді де, оларды ұстай бастайды. Құстар шеңберден ұшып кетуге асығады. Мысық шеңбердегі қай құсқа тиіп кетсе, ол ұстаған болып есептеледі де ортаға келеді.	Күннің екінші жартысындағы ауа-райы құбылыстары мен табиғат объектілерін бақылау <i>(қоршаған ортамен таныстыру)</i> Қимылды ойын: «Аю қонаққа келеді» Балалар дөңгеленіп отырады. Тәрбиеші ойыншық аюды көрсетеді. «Аю сендерге қонаққа келді» - дейді. Музыка ойналғанда, тәрбиеші «аюды» жетелеп шеңбер ішін айнала жүреді. Музыка аяқталғанда «аю» Бір баланың алдына барып тоқтайды да, дыбыстайды (амандасу

	жерге орналастырған жалаушаларға дейін домалатып жеткізген балаларды атап өтеді, тапсырманы дұрыс орындағаны үшін алғыс айтады, допты тағы да домалатуға мүмкіндік береді. Балалар допты бірнеше рет домалатқаннан кейін тәрбиеші оларды кәрзеңкеге жинауды ұсынады. (дене шынықтыру)	ұстауды жақсы үйренген кезде бір-бірімен өздері ойнай алады. (дене шынықтыру)	секіруіне ыңғайлы орналастыру қажет, 25-30см. Бір уақытта дөнгелек үстінен бір неше бала өтуге болады. Дөнгелектен түсіп кеткен балалар, аяқтарын кептіруге отырады. Ойын қайта жалғасқанда, ойынға қайта қатысады. (дене шынықтыру)	Мысық 2-3 құсты ұстаған кезде тәрбиеші жаңа мысықты таңдап алады. Ұстап алған құстар барлық ойыншыларға келіп қосылады. Ойын 2-3 рет қайталанады. (дене шынықтыру)	белгісін береді). Бала (сәлеметсізбе аю?) жауап қайтарады. Аюды екі қолымен ұстап ортаға шығып билейді. Музыка аяқталғанда «аюды» тәрбиешіге береді. Осылайша ойын жалғасады. Ойын соңында аюды ортаға қойып, барлық бала айнала жүріп билейді. (дене шынықтыру)
Серуеннен оралу	Балалардың киімін ретімен шешу, әндерді үйрену, жұмбақтарды шешу, дербес және ойын әрекеті				
Балалардың үйіне қайтуы	Балалардың жетістіктері туралы әңгімелесу, ата-аналардың балаларды тәрбиелеу мен дамыту бойынша сұрақтарына жауап беру, кеңес беру. Кеңес: «Балаларды мәдени-гигиеналық дағдыларды қалыптастыруға тәрбиелеу»				

**Балалардың жаз мезгіліндегі өмірін және тәрбиесін ұйымдастыру циклограммасы
2023 жыл**

Мектепке дейінгі ұйым: «Ақбота» бөбекжай» МКҚК

Топ: «Күншуақ» ортаңғы тобы

Балалардың жасы: 3 жастағы балалар

Жоспардың құрылу кезеңі: 17.07-21.07.2023 жыл

Күн тәртібінің кезеңдері	Дүйсенбі 17.07.2023	Сейсенбі 18.07.2023	Сәрсенбі 19.07.2023	Бейсенбі 20.07.2023	Жұма 21.07.2023
Ата-аналармен әңгімелесу Балаларды Қабылдау	Ата-аналармен бала денсаулығы, баланың үйдегі және көшедегі күн тәртібі туралы әңгімелесу. Балаларды қабылдау: таңертеңгі сүзгі, балаларды жақсы көңіл-күймен қарсы алу. Балалар үшін қолайлы жағдай жасау, баланың бүгінгі көңіл – күйі туралы, оны не қызықтыратыны туралы әңгіме, жеке пікір білдіруге баулу Балалармен әңгіме: "Егер сау болғың келсе, шынық" Мақсаты: балаларды шынығудың қарапайым әдістерімен таныстыру. Балалардың салауатты өмір салты туралы түсініктерін кеңейту. (сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет)				
Балалардың дербес іс-әрекеті (баяу қимылды ойындар, үстел үсті ойындары, бейнелеу әрекеті, эксперимент, кітаптар қарау және өзіне-өзі қызмет ету, тағы басқа іс-әрекеттер)	Перспективалық жоспарда қойылған міндеттерді іске асыру				
	Құрылыс ойыны: «Қуыршақтарға арналған төбешік» (құрылыс материалынан) Міндеттері: бөлшектерді (текшелер, призма, кірпіш) бір-біріне бекітіп, құрылысты тұрақты етуге үйрету. Төрт негізгі түсті ажыратуға және атауға үйрету. Ойын қарым-қатынасына, сөйлеу белсенділігіне, Ортаңғытермен	Құрылыс ойыны: "Мысық, ит және ешкіге арналған үй салу" Мақсаты: балалардың үй салу қабілетін дамыту. Құрылысты қажетті ретпен орындауға үйрету. Бірлескен ойынның қалыптасуына ықпал ету Материалдар: текшелер мен кірпіштер, пластиналар. Ойын барысы: Қарандаршы, жаңбыр	Құрылыс ойыны: "Мысық, ит және ешкіге арналған үй салу" Мақсаты: балалардың үй салу қабілетін дамыту. Құрылысты қажетті ретпен орындауға үйрету. Бірлескен ойынның қалыптасуына ықпал ету Материалдар: текшелер мен кірпіштер, пластиналар. Ойын барысы: Қарандаршы, жаңбыр	Құрылыс ойыны: "Автокөлік гараждары". Мақсаты: құрылыс материалының атауларын білімді бекіту; бірге, бірге салуға деген ұмтылысты тәрбиелеу. Негізгі мазмұны: балаларға көлемі мен пішіні әртүрлі гараждар салуға шақырылады. (Құрастыру)	Құрылыс ойыны: "Аюға үй салайық". Мақсаты: балалардың сындарлы қабілеттерін дамыту, ғимараттың көлемін объектінің байланыстыруға үйрету; құрылыс бөлшектері туралы білімді бекіту; сөйлеудің жоспарлау функциясын дамыту. Ойын: ертегіден Үш аю балаларға қонаққа келіп, оларға жеке үй салуды сұрайды. (Құрастыру)

	және құрдастарымен байланысу кабілетіне деген ұмтылысты дамыту. Сөздік жұмыс: балалардың сөйлеуінде сөздерді белсендіру – кірпіш, текше, призма, гүлдердің атауы. Конструкторға ұқыпты қарауға тәрбиелеу. Қажетті заттар: куыршақ, әр балаға - 3 Кірпіш, 1 призма, 1 текше. (Құрастыру)	жауып тұр, ал біздің Бимка күшігіміз суланып, ағаштың астында дірілдеп отыр. Оған жылы үй керек. Тәрбиеші итке үй салуды ұсынады. Балалар өздері таңдайды, үйді өздері ойлап табады. (Құрастыру)	Бимка күшігіміз суланып, ағаштың астында дірілдеп отыр. Оған жылы үй керек. Тәрбиеші итке үй салуды ұсынады. Балалар өздері таңдайды, үйді өздері ойлап табады. (Құрастыру)		
Таңертенгі жаттығу	ТАҢҒЫ ГИМНАСТИКА КЕШЕНІ Сапқа тұру, жүру, жүгіру, жалпы дамытушы және тыныс алу жаттығулары. Мақсаты: баланың организмін «ояту», оны тиімді күйге келтіру, жан-жақты, бірақ бұлшықет жүйесіне орташа әсер ету, дененің белсенділігін арттыру, дұрыс қалыптың қалыптасуына ықпал ету. «Гимнастикалық таяқшамен» 1.Таяқшаны алдарында ұстап тік тұру. Оң қолға беруден қолын жазу.б.қ.к кейін келесі жағыменде солай істеу. 2. Кеуде тұсында ұстап, таяқшаны оңға-солға бұрумен денені сол жаққа бұру. 3. Кеуде тұсында ұстап,жоғары көтеруден артқа шалқаю, кейін алға иіліп,тізе бүгіп отырып б.қ.к. 4. Тізе бүкпей бір башпайдан келесі башпайға апарып еңкейіп иілу. 5. Арқаға жатып,қол мен аяқты біркелкі көтеруден таяқшаны башпайға тигізуден,б.қ.к аяқты түсіру. 6. Таяқшаны еденге қойып, таяқшадан оңға солға үстінен секіріп өту қос аяқта кезектестіріп жәй жүру.(Дене шынықтыру)				
Таңғы ас	Гигиеналық шаралар: Мақсаты: мәдени-гигиеналық дағдыларды қалыптастыру:	Гигиеналық шаралар: Таңғы ас алдында қолдарын жуу, қолды сұрту және орамалды орнына ілу. Көркем сөз:	Гигиеналық шаралар: Таңғы ас алдында қолдарын жуу, қолды сұрту және орамалды орнына ілу. Көркем сөз:	Гигиеналық шаралар: Мақсаты: мәдени-гигиеналық дағдыларды қалыптастыру: өздігінен жуыну, тамақтану алдында,	Гигиеналық шаралар: Таңғы ас алдында қолдарын жуу, қолды сұрту және орамалды орнына ілу. Көркем сөз:

	өздігінен жуыну, тамақтану алдында, дәретхананы пайдаланғаннан кейін қолды сабынмен жуу. Көркем сөз: Біз білеміз, білеміз, иә, иә, Су қайда шашырайды. Шығыңыз, су ханшайымы, Біз жуынуға келдік! Біз көңілді, Қолымызды жуамыз! (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет) Тамақтану Көркем сөз: Мен түскі асты өзім жеймін. Мен аузымды ашамын! Күш болу үшін, Бізге сорпа пісірді. (өз орнын білу, дұрыс отыру, ас ішу құралдарын дұрыс ұстау, тамақтану мәдениетін қалыптастыру,	Дымқылдап күнде сен, Қолыңды сүйкесең. Кетіп кір-ыласың, Тап-таза боласың. (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет) Тамақтану (өз орнын білу, дұрыс отыру, ас ішу құралдарын дұрыс ұстау, тамақтану мәдениетін қалыптастыру, тамақ ішкенде сөйлемей, тамақтанатын болғаннан кейін алғыс айту)	«Қолды таза жуу керек, Жеңдер суланбайды. Кім жеңін түрмейді, Ол су алмайды» - Қолды жуады, жуады. Содан кейін тәрбиеші сабынды алып, айтады: «Қызғылт, хош иісті, Оны көпіртіңіз және сіз таза боласыз» - Сабындайды, көпіртеді және сабынды сумен жуады. - бетті сумен сулайды, сабындайды және жуады. - сүлгі алып, бетін сулап, қуыршақтың қолын сүргіп, сөйлейді: «Енді мұрын таза, Иегі таза Және көздер жарқырайды – Көңілді көрінеді!» (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет) Тамақтану (өз орнын білу, дұрыс отыру, ас ішу құралдарын	дәретхананы пайдаланғаннан кейін қолды сабынмен жуу. Көркем сөз: Біз білеміз, білеміз, иә, иә, Су қайда шашырайды. Шығыңыз, су ханшайымы, Біз жуынуға келдік! Біз көңілді, Қолымызды жуамыз! (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет) Тамақтану Көркем сөз: Мен түскі асты өзім жеймін. Мен аузымды ашамын! Күш болу үшін, Бізге сорпа пісірді. (өз орнын білу, дұрыс отыру, ас ішу құралдарын дұрыс ұстау, тамақтану мәдениетін қалыптастыру, тамақ ішкенде сөйлемей, тамақтанатын болғаннан кейін алғыс айту)	Біз білеміз, білеміз, иә, иә, Су қайда шашырайды. Шығыңыз, су ханшайымы, Біз жуынуға келдік! Біз көңілді, Қолымызды жуамыз! (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет) Тамақтану Көркем сөз: Міне, маған қасық бұршақ сорпасын алып келеді, Ал котлетті тікелей аузына шанышқы салып береді. (Сөйлеуді дамыту) (өз орнын білу, дұрыс отыру, ас ішу құралдарын дұрыс ұстау, тамақтану мәдениетін қалыптастыру, тамақ ішкенде сөйлемей, тамақтанатын болғаннан кейін алғыс айту)

	тамақ ішкенде сөйлемей, тамақтанып болғаннан кейін алғыс айту)		дұрыс ұстау, тамақтану мәдениетін қалыптастыру, тамақ ішкенде сөйлемей, тамақтанып болғаннан кейін алғыс айту)		
Ұйымдастырылған іс-әрекетке дайындық	Балалар әсерлерімен бөлісу, жаңалықтарды білу, бірлескен жоспарларды, мәселелерді талқылау, қызығушылықтары бойынша әрекет түрін таңдау, ережелер туралы келісу және т. б. (сөйлеуді дамыту) Ұйымдастырылған іс-әрекет тақырыбына сай жұмбақтар жасыру. Жаттаған тақпақты есіне түсіріп, қайталап айту.				
	«Жәндіктер» саусақ ойыны Мен жасыл май қоңызымын (біз саусақтарымызды жұдырыққа қысамыз). Мен айналамды айналып өтемін (сұқ саусақпен саусақты екі жаққа жайып), Мен шалғындардың үстінен гүрілдеймін Ал менің атым Чжу-Чжу (сұқ саусағыңыз бен кішкентай саусағыңызды қозғаңыз). Тиіспеңіз, ашулы шіркей - Мен үйге жүгіремін (үстелді саусақтарыңызбен ұстаңыз).	«Космос» саусақжаттығуы Күн - бастыжұлдыз (солқолдакүнбейнеленген - саусақтарбір-біріненалшақорналасқанжәнедопұстағандай) , Алайналасында планеталар (оңқолындапланеталар бейнеленген - «Күнді» айналдырғанжұдырық «ұшады») Оларұшады - кімқайда (солқолменоңнансолға қарай «ұшу» кимылдарынжасаңыз) Жылдамкометалар (оңқолменсолданоңғақ арай «ұшу» кимылдарынорындау). (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет).	«Мамыр» саусақ жаттығуы Күректерді алдық, кереуеттерді қаздық. Бір екі! Бір екі! (күрек қимылына еліктеу) Олар тырманы да алды, Төсектер таралды: Бір екі! Бір екі! (біз кимылдарды имитациялаймыз) Қатардағы тұқымдар Жерге лақтырылды: Бір екі! Бір екі! (тұқым шашырауын модельдеу) Тез өсіңіз, бүршігіп, (саусақтарыңызды «тұмсықпен» бүктеу) Гүлді - пионды ерітіңіз! (екі қолдың саусақтарын ашу) (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет).	«Көлік» саусақ жаттығуы Ұшып жатыр, Ұшып жатыр, Тікұшақ бұрандаларын айналдыру (қолдарыңмен бастарыңмен айналдыру). Олар сол жаққа барады (қолдың қозғалысы оңға қарай), Мұнда келу (қолдың солға жылжуы), Пойыздың жаңа рельстерінде (біз алдымызда түзу алақанмен айналамыз), Ал моторлы кемелер, кемелер (біз кеменің тұмсығына еліктеп, «үйге» қолымызды бүктеп, өзімізден бағыт аламыз, толқындарды кесіп тастағандай) Олар құрлықтан теңізге шығады (біз алақанымызды қоштасқандай сілкеміз). (Сөйлеуді дамыту және	«Салат» Сәбізді алып тазалаймыз (оң қолды жұдырыққа түйіп, сол қолдың алақанына ысқылайды) Үккішпен үгіп майдалаймыз (екі қолды жұдырыққа түйіп кеідеге ұстап, жоғары-төмен қозғайды) Канттай сеуіп (біз дәмдейміз (саусақтардың ұшымен кант себеді) Қаймақ құйып сәндейміз (қолды жұдырыққа түйген күйі (қаймақ құйған сияқты) қол білегін жоғары-төмен қозғайды) Міне, дайын нәр тағам- (екі қолын алдына жайып көрсетеді) Дәруменге байыған

	Кешке бізге ұшып барыңыз Жолақты ара. Ал оның артында қанқызы жатыр Және әдемі ол (әр атқа саусақтарыңызды бүгіңіз), Үш қоңыз және инелік Фонар көздері сияқты (біз көзілдіріктерге еліктейміз - шеңберге жабылған бас бармақ пен сұқ саусақтарды көзге келтіреміз). Дүр етіп, ұшып кетті (қолымызды сілтеп) Олар шаршағаннан құлап түсті (қолдар үстелге алақанмен құлайды). (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет).			көркем әдебиет).	(алақанымен іштерін сипалап, тойғандықтарын білдіреді) (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет).
Мектепке дейінгі ұйымның кестесі бойынша ұйымдастырылған іс-әрекет	Дидактикалық ойын: «Не, қайда тұрады?» Мақсаты: зат есімнің жалғаулық формасын бекіту. Тақтада жабайы жануарлардың	Дене шынықтыру (Спорт нұсқаушысының жоспары бойынша) Дидактикалық ойын «Кім нені жақсы	Дене шынықтыру (Спорт нұсқаушысының жоспары бойынша) Дидактикалық ойын:	Музыка Тақырыбы: «Шынығамыз бірге» Ән тыңдау: «Спорт» А. Қалаубаева. Дауыс жаттығуы: «Баспалдақ» Музыкалық ырғақты қимыл: «Шынығамыз	Дидактикалық ойын: "Суретті бүкте" Мақсаты: балаларды суретті бөліктерден бүктеуге үйрету; тұтас қабылдауды, зейінді, ойлауды дамыту.

	суреттері бар (аю, түлкі, қасқыр, тиін, қоян және т.б.). Тәрбиешінің үстелінде олардың үйлері бар суреттер (шұңқыр, қуыс, бұта). Балалар үйдің суретін тиісті жануармен бірге суреттің астына қояды. Тиін қуыста тұрады. Аю апанда тұрады. Түлкі шұңқырда тұрады. Қасқыр апанда тұрады. Қоян бұтаның астында тұрады. (Қоршаған ортамен таныстыру) «Аспандағы кемпірқосақ» Мақсаты: ұзындығы мен қалыңдығы бірдей бірнеше "бөлшектерден" аспан мен кемпірқосақты мүсіндеу (артық бөлігі стекпен кесіледі). Тікелей және дөңгелек әдістерді жетілдіру. Материал:	көреді?» Мақсаты: зат есімнің айыптау формасын бекіту. Тәрбиешінің үстелінде суреттер: сәбіз, қырыққабат, таңқурай, бал, балық, жаңғақтар, конустар, саңырауқұлақтар, ағаш қабығы, шөп, тауық, қоян, қой және т.б. балалар суреттерді тиісті жануарға қояды. Тиін жаңғақтарды, саңырауқұлақтарды, қарағайларды жақсы көреді. (Қоршаған ортамен таныстыру) Тұзды қамырдан мүсіндеу "Қоңырау" Мақсаты: тұзды қамырдан көлемді қуыс қолөнер жасау және дизайн бойынша сәндік безендіру. . Мүсіндеуге қуануға деген ұмтылысты дамыту. Материал: клеенкалар, тұздықамыр, стектер, майлықтар. (Мүсіндеу)	«Ненің құйрығы?» Мақсаты: жануарлар туралы білімді бекіту, есте сақтау, ойлау, зейін және қолдың ұсақ моторикасын дамыту. Ойын барысы: Бір күні таңертең орман жануарлары оянып, барлығының құйрықтары шатастырылғанын көреді: қоянның қасқырдың құйрығы, қасқырдың түлкінің құйрығы, түлкінің аюдың құйрығы бар.... Жануарлар ренжіді. Қасқырдың құйрығы қоянға сәйкес келе ме? "Бұл кімнің құйрығы?" "Міне, қасқырдың құйрығы. Ол қандай? (сұр, ұзын). Бұл кімнің құйрығы? - Қасқыр. Ал бұл кімнің құйрығы кішкентай, пушистый, ақ? - қоян. Енді барлық аңдар құйрықтарын тапты. (Қоршаған ортамен таныстыру) «Каршоктегі гүл» Мақсаты: гүл бөлшектерін	бірге» Дидактикалық ойын "Төртінші артық" Мақсаты: балаларды заттарды олардың маңызды белгілерін бөліп көрсетуге және осы негізде қажетті жалпылау жасауға, пәндік сөздікті белсендіруге үйрету. Суретке қарау және өз таңдауынды түсіндіру. Тиін, ит, түлкі, аю (Қоршаған ортамен таныстыру) «Біз шалғынға бардық, біз шалғынды мүсіндедік» Мақсаты: сюжеттік ұжымдық мүсіндеу шабындық өсімдіктер мен жәндіктерді таңдауға үйрету, олардың құрылымын бояуға беру; тұрақтылық беру. Материал: клеенкалар, ермексаз, стектер, майлықтар. (Мүсіндеу)	Балада жабайы жануардың суреті 4 бөлікке кесілген. - Сен қандай аңға ие болдың? (Түлкі.) (Қоршаған ортамен таныстыру) «Киндер сюрприз» Мақсаты: Мүсіндеу әдістерін бекіту, ойластырылған жануардың бейнесінің мәнерлілігіне қол жеткізу. Өз жұмысының бейнесін ойластыру қабілетін дамыту. Материал: клеенкалар, ермексаз, стектер, майлықтар. (Мүсіндеу)

	клеенкалар, ермексаз, стектер, майлықтар. (Мүсіндеу)		мүсіндеуге үйрету. Ермексаздың бір бөлігін орамға айналдыру қабілетін дамыту. Өз қызметінің нәтижелеріне оң көзқарасты тәрбиелеу. Материал: клеенкалар, ермексаз, стектер, майлықтар. (Мүсіндеу)		
Серуенге дайындық	Өз-өзіне қызмет көрсету дағдыларын қалыптастыру. Киінудің бірізділік алгоритмін бекіту. Бір-біріне көмек көрсету <i>(тәрбиешінің және белсенді балалардың көмегі)</i> , серуенге мотивация <i>(мазмұны, проблемалық жағдаяттар)</i> , көркем сөзбен ынталандыру <i>(мақал-мәтелдер, жаңылпаштар, жұмбақтар, өлеңдер)</i> . Көтеріңкі көңіл-күй сыйлау. Мақал-мәтел: «Денсаулық – зор байлық».				
Серуен	1) Балалардың денсаулығын нығайту, қимыл-қозғалыс белсенділіктерін арттыру <i>(қимылды дидактикалық ойындар, ережелері бар қимылды ойындар, ойын жаттығулары, жарыстар, ұлттық ойындар және басқа)</i>. Көтеріңкі көңіл-күй сыйлау. Балалардың танымдық қызығушылықтарын дамыту. Мақсатты серуендер, танымдық әңгімелер, бақылаулар, табиғатты бақылау тәсілдерін көрсету, сенсорлық бақшадағы тәжірибелер. Балалардың шынайы өмірді көркем-эстетикалық қабылдауын қалыптастыру. Аумақтық кеңістікте немесе оның сыртында табиғатты тамашалау. Сенсорлық бақшада тірі және өлі табиғат нысандарын, табиғат құбылыстарын бақылау. Балалардың дербес шығармашылық әрекетіне мүмкіндік беру. 2) Еңбекке баулу үшін балабақша ауласында баланың қызығушылығын оятатын кеңістік құру. Балаға Ортаңғытердің еңбек етуін бақылату және оларға көмектесуге, бірлесіп жұмыс істеуге тарту. Балалардың ойын, идеясын жүзеге асыру. Серуенге алып шыққан заттарымен ойнату. 3) Музыка жетекшісі мен дене шынықтыру нұсқаушының жоспары бойынша жүргізілетін шаралар немесе бірлескен жұмыстар.				
Серуен	Серуен	Серуен	Серуен	Серуен	Серуен
Құрт	- Жапырақты бақылау.	Жапырақты бақылау.	Жәндіктерді бақылау.	Күннің көзін бақылау.	
құмырсқаларды	Мақсаты: Балаларға	Мақсаты: Балаларға		Мақсаты: Балаларға	Мақсаты: Балаларға
бақылау.	жапырақ туралы	жапырақ туралы	Мақсаты: Балаларға	күн туралы мағлұмат	күн туралы мағлұмат
Мақсаты: Құрт	- мағлұмат беру.	мағлұмат беру.	жәндіктер туралы түсінік	беру.	беру.
құмырсқалар	Жапырақтың мезгіл	Жапырақтың мезгіл	беру.	Білімдерін жетілдіру.	Білімдерін жетілдіру.
туралы қысқаша	ерекшеліктеріне қарай	ерекшеліктеріне қарай	Жәндіктердің	Балалар аспанда	Балалар аспанда
мағлұмат беру.	құбылыстарын байқау.	құбылыстарын байқау.	тіршіліктерімен	жарқырап тұрған не?	жарқырап тұрған не?
Олардың	Жапырақтарды жинап	Жапырақтарды жинап	таныстыру.	Ол неге ұқсайды?	Ол неге ұқсайды?
тіршіліктерін	кептіру.	кептіру.	Жәндіктерге еш қиянат	Күннің көзі болмаса	Күннің көзі болмаса
бақылау.	Балалар жапырақ		жасамауға үйрету.	біз өмір сүре аламыз	біз өмір сүре аламыз

Кұрт құмырсқалар дегеніміз Олар немен және қалай қоректенеді? Сендер құрт құмырсқа көрдіндер ме? Кұрт құмырсқалар денелілерге жата ма? (Қоршаған ортамен таныстыру) Көркем сөз Ұзын мұртты құмырсқа, Келе жатты жұмысқа. Алды допты қолына, Қойды допты жолына Оңға қарады, солға қарады Тауда ешкім қалмады. (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет) Қимылды ойын: «Көк ту» Мақсаты: Достыққа, белсенділікке, ұйымшылдыққа баулу. Ойын шарты:	-қандай түсті? Олар қайда өседі? Жапырақ қай мезгілде түседі және қай кезде өсіп шығады? Балалар жапырақ күзде сарғайып түсіп қалады. Ал, көктемде қайта бүр жарып өседі. (Қоршаған ортамен таныстыру) Жұмбақ жасыру: Ағайынды бәрі, Шықса – жасыл, Түссе сары. (Жапырақ) Табиғатсыз адамзаттың тіршілігі жоқ. Табиғаттың адамзаттың тіршілігі жоқ. Табиғаттың әсемдігін, көркемдігін, құдыреттілігін айтып түсіндіру. (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет) Қимылды ойын: «Етек-етек» Мақсаты: Топтан қалыспай тез қимылдауға, шапшаңдыққа тәрбиелеу. Ойын шарты: Балалар ішінен біреуі құс болады. Ал, басқалары бірінің етегінен бірі ұстап, бастапқы баланың артынан жүреді.	Балалар жапырақ қандай түсті? Олар қайда өседі? Жапырақ қай мезгілде түседі және қай кезде өсіп шығады? Балалар жапырақ күзде сарғайып түсіп қалады. Ал, көктемде қайта бүр жарып өседі. (Қоршаған ортамен таныстыру) Көркем сөз: Қыс құнар береді, Көктем дән себеді, Жаз баптап өсірсе, Күз жинап тереді. Табиғатсыз адамзаттың тіршілігі жоқ. Табиғаттың әсемдігін, көркемдігін, құдыреттілігін айтып түсіндіру. (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет) Қимылды ойын: «Мәлкі тотай» Мақсаты: Балаларды жылдамдыққа, шапшаңдыққа тәрбиелеу. Ойын шарты: Бұл ойын алаңда, клубта ойналады. Ойнаушылар саны жұп, әрі алтыдан кем болмауы керек. Олар өз ішінен екі басшы	Жәндіктер дегеніміз не? Олар немен қалай қоректенеді? Сендер жәндіктер туралы не білесіңдер? (Қоршаған ортамен таныстыру) Көркем сөз: Шыбындар Қабырғаны жағалап, Қуалаймыз сабалап. Шыбындар, лас кірсіндер, Мұнда неге жүрсіндер?! Бір қап кір бар аяқта, Қонасындар етке де, Танау менен бетке де, Ызыңдамай кетіндер, Терезе ашық өтіндер. Кір аяқ, лас шыбындар, Өлмей тұрып шығындар! (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет) Қимылды ойын: «Бояулар» Мақсаты: Шапшаңдыққа, ұқыптылыққа, тапқырлыққа үйрету. Тіл байлықтарын, есте сақтау қабілеттерін дамыту. Ойын шарты: Сатушы бояуларды түгендейді. Түстерді әр топқа бөледі: Қызыл, жасыл, сары, көк, қызыл сары, ақ көк, Көгілдір, сұры, күлгін, қара, т. б.... сол сияқты. Ал, бояулар өз түстерін	ба? Күннің бізге қандай пайдасы бар? (Қоршаған ортамен таныстыру) Көркем сөз Күн шыққанда: Алақай, алақай! Күн шықты күн шықты! Жер үстінде нұр шықты! (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет) Қимылды ойын: «Күн - түн» Мақсаты: Ұйымшылдықпен ойнай білуге баулу. Ойын шарты: Балалар көңілді шеңбер жасап тұрады. Жүргізуші: «Күн»- десе балалар қозғалып жүреді, қимылдайды. «Түн»- десе балалар қимылсыз, ұйқыға кеткендей қатып қалады. Осы сәтте бір бала ойын шартын бұзса, ойыннан шығарылады. Дұрыс ойнаған балалармен ойын жалғасын табады. (Дене шынықтыру) Еңбек: Ауладағы

Балалар екі топқа бөлінеді. Әр топта өз тулары болады. Әр қорғаушысы болады. Ту қорғаушылар тудың қасында тұрады. Ал, басқа балалар қарсыластарын өз тобына ауыстырулары керек. Екі топтың ортасынан сызық сызылады да, қарсыластарына қарама - қарсы тұрады. Бір - бірінің қолдарынан ұстап, өз топтарына тартып алуға тырысады. Сөйтіп қай топ балаларды көп жинай алса, сол топ жеңіске жетеді. Жеңілген топтың туына шабуыл жасалады. Егер де туларын қорғап қалса, ойын жалғаса береді. (Дене шынықтыру) Еңбек: Алаңдағы қоқыстарды жинау. Мақсаты:	Етектен айырылып қалған баланы құс ұстап жеп қояды. Ол бала ойыннан шығарылады. Ал, ұстандар етектен, Айырылмаңдар жетектен, Біз шөжелер боламыз, Алдымызда анамыз. Кім айырылса етектен, Шығып қалса жетектен, Соны ұстайды қарақұс, Сол болады құсқа жем, Ұрынады қатерге, Ана сөзін екі еткен. (Дене шынықтыру) Еңбек: Ағаш түбін қопсыту. Мақсаты: Жинақылыққа баулу. Керекті құралдар: Күрек, тырнауыш.	сайлайды. Ойынға есте сақтау керек. Сатып қатысушы балаларды санамақ арқылы екіге тең етіп бөледі. Содан кейін әрбір бастаушы өз адамдарымен он метрдей қашық барып, қол ұстасып, қатар түзеп тұрады. Бірінші топтың бастаушысы: «Мәлкі тотай» деп айқайлайды. Екінші топтың бастығы одан: «Саған кім керек?» - деп сұрайды. Сонда ол керек адамның атын атайды. Аты аталған бала шақырған тізбекті (қолдарын жаздырып) кету үшін баршыбықтарды жинау. пәрменімен жүгіріп барып, киіп өтеді. Егер тізбекті үзіп кетсе, одан ол өз тобына бір баланы ала келеді, ал егер үзе алмаса, сонда қалып қояды. Содан кейін екінші топтың бастаушысы сөз бастап, ойынды бұрынғышынша қайталайды. Қай топта көп бала жиналса сол топ жеңімпаз болады. (Дене шынықтыру) Еңбек: Ағаш түбін қопсыту. Мақсаты: Жинақылыққа баулу.	қоқыстарды жинақтау. Мақсаты: Балаларды тазалыққа, бірлікке баулу. Керекті құралдар: Сыпырғыш, шелек, қалақша.

	Балаларды еңбекқорлыққа тәрбиелеу. Керекті құралдар: Қолғап, тырнауыш.		Керекті құралдар: Күрек, тырнауыш.	
Серуеннен оралу	Балалардың реттілікпен шешінуі, жұмбақтар шешу, өлеңдер, әндер жаңылтпаштар, санамақтар және т.б. жаттау Киімді белгілі бір тәртіппен шешу және кию дағдыларын үйрету: - Түймелерді ретумен ағытамыз. - Көйлек, шалбарды шешеміз, ақырын іліп қоямыз. - Көйлекті шешіп, оны шалбарға, шортиға қосып іліп қоямыз. - Аяқ киімді шешіп, екінші аяқ киімді киеміз. - Колготкаларды шешіп, көйлекке қосып іліп қоямыз. (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет)			
Түскі ас	Гигиеналық шаралар: Түскі ас алдында гигиеналық шараларды орындау: қолды дұрыс жуу, өз орамалының орнын білу, қолды дұрыс сүрту, орамалды ілу көркем сөз қолдану: «Сылдырлайды мөлдір су, Мөлдір суға қолыңды жу» Кезекшілердің жұмысы: (асхана құралдарын, майлықтарды үстелге қою) Тамақтану (өз орнын білу, дұрыс отыру, асхана құралдарын дұрыс ұстай білу, ұқыпты тамақтану, сөйлеспеу, алғыс айту) (мәдени-гигиеналық дағдылар, өзіне-өзі қызмет ету, еңбек әрекеті) «Қонжыққа қасықты қалай ұстауды үйретеміз». (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет)			
Күндізгі ұйқы	Тамақтан соң ауыздарын сумен шаюды қалыптастыру. Киім түймелерін, сырмаларын өздігінше ағыту. Киімдерін ұқыпты орындыққа іліп (немесе арнайы сөреге) қоюды, өз төсек орнын тауып жатуды үйрету. Ұйқы кезінде бала басына көрпені жауып, мұрнын жастыққа көміп тастамауын, жастықта баланың денесі емес, тек басы жатуын қадағалау. (өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ моториканы дамыту). Әлди Мақсаты: бала ағзасының физиологиялық тепе-теңдігін қалпына келтіру. Әлди, әлди, әлди-ай, Балалар ұйықтап жатыр. Төменгі төсекке, Балалар тыныш ұйықтайды, Мен ән саламын! Балалардың тыныш ұйықтауы үшін жайы баяу музыка тыңдау. «Әлди» Ж.Байырбекова (Музыка)			
Біртіндеп ұйқыдан ояту,	Түскі ұйқыдан кейінгі сауықтыру шаралары (дене жаттығулары), ауа, су емшаралары, жалпақ табандылықты болдырмау үшін түйіршікті және жұмсақ жолақшалармен жүру (дене белсенділігі).			

сауықтыру шаралары	Төсекте жатып жасайтын жаттығулар (5 минут) Созылу. Б.қ. арқада жатып қолымызды жоғары көтеріп басымыздан асырап төсекке түсіреміз, көзімізді ашып жұмамыз (2- 4 рет) Ойын «Жаз бен күз» оң жаққа қарап жатып күз дегенде тіземізді құшақтап алу, күзде суық тонамыз , жаз дегенде керілеміз (3- 4 рет) Өзімізді уқалау. Күзде күн суыды, молдас құрып отырып алақанымызды уқалап жылытамыз, жылы алақанымызбен бетімізді жуамыз (3-4рет) Төсекте жатып жасайтын жаттығулар (2-3 минут) Майтабанның алдын алу. (2 минут) Арнай жолдармен жүру, дымқыл жолмен жүру. Орындыққа отырып екі аяғымызды алдыға созып башпайларымызды бүгу, босату 4-5 р Орындыққа отырып екі аяғымызды алдыға созып өзімізге қарай тарту (4-5 рет) Орындыққа отырып екі аяғымызды жерге қойып башпайымызды жоғары көтеру, өкшеміз еденде (4-5 рет) Арқанын қалпын сақтауға арналған жаттығулар. (2 минут) Кел балалар тұрайық, Қолымызды жоғары созайық. Еңкейеміз еденге, арқамызды тік ұстап, Бір демалып алайық. Салқын сумен қолымызды бетімізді жуамыз Демалу жаттығулары Жіпке байланған көбелектерді үрлеу (4-5 рет)(дене шынықтыру). Киімдерін реттілікпен өздігінен киіну. Түймелерін қадау, сырмаларын сыру, аяқ киімдерін дұрыс киюді үйрету. Қыз балаларды шаштарын тарауға үйрету (өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ моториканы дамыту). Қолдарын жуу, құрғатып сүрту, сүлгіні өз орнына іліп қоюды үйрету Шомылған баланы, Аймалап алады. Сүртеді қолыңды, Сүртеді жоныңды.(Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет)
Бесін ас	Гигиеналық шараларды орындау (мәдени-гигиеналық дағдылар). Балалардың назарын тағамға аудару, мәдениетті тамақтануға баулу Ас мәзірімен таныстыру. Бір-біріне кедергі жасамай мәдениетті отыруға баулу, балалардың назарын тағамға аудару. «Бата» Дастарханың тоқ болсын, Уайым-қайғы жоқ болсын! Бақ-дәулет берсін басыңа,

	Ғұмыр берсін жасыңа. Әумин. (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет)				
Балалардың дербес іс-әрекеті	«Буратино театры» пуантилизм техникасында сурет салу Мақсаты: Суретті мақта тампонымен дәйекті түрде толтыруға үйрету; түс арқылы шығарманың кейіпкерлеріне деген өз көзқарасын білдіруге үйрету; спектакльге салынған мағынаны түсіну қабілетін дамыту; ұсақ моториканы дамыту, әңгімелесушіні тыңдау және есту қабілетіне тәрбиелеу. Материал: Мольберт, адам силуэтінің үлгісі – балалар саны бойынша, мақта тампондары-балалар саны бойынша, акварель	«Үш аю серуендеуде» Мақсаты: Балаларды сангинамен таныстыруды жалғастыру. Қарындашпен сурет салуды үйрену, сызықтарды көлеңкелеу. Артқы аяқтарында тұрған жануарлардың графикалық бейнесінде жаттығуды жалғастыру. Кескінді параққа енгізу, жануарларды қажетті ретпен орналастыру қабілетін бекіту. Материал: Акварель қағазы, сангин, мақта тампондары (араластыру үшін), майлықтар (оң қолыңның астына қой) (Сурет салу) "Жидектермен безендірілген табак" (Түсті қағаз. Сәндік аппликация кесілген заттардың силуэттерінен) Мақсаты:	«Менің сүйікті ертегім» дизайнымен сурет салу Мақсаты: Балаларды суретте сүйікті ертегінің эпизодтарын жеткізуге үйрету (белгілі бір жағдайда ертегінің бірнеше кейіпкерін салу). Қиялды, шығармашылықты дамыту. Эстетикалық бағалауды қалыптастыру, ертегінің жасалған бейнесіне эстетикалық көзқарас. Материал: Пейзаж парақтары, қарапайым графит қарындаш, акварель бояулары, щеткалар, палитра, су құтысы, майлық (әр балаға). (Сурет салу) «Қатты емен» (Түсті қағаз. Заттың кесілген бөліктерінен жасалған Аппликация және фреска) Мақсаты: Балаларға симметриялы затты	"Түлкі мен Көгершін" сюжетін салу Мақсаты: Әдеби шығарманың тақырыбын ашып, кейіпкерлердің мінезі мен көңіл-күйін жеткізе отырып, сурет салуға үйрету. Таныс ертегілерді қол жетімді бейнелеу құралдарымен суреттеуге қызығушылық тудыру. Сюжетті беру әдістерімен таныстыру: алдыңғы қатарда үлкен бейнелеу арқылы басты нәрсені бөліп көрсету, объектілер арасындағы семантикалық және пропорционалды қатынастарды жеткізу. Композициялық дағдыларды дамыту. Материал: А4 парақтары, гуашь, щеткалар, төгілмейтін стакандар, майлықтар, клеенкалар. (Сурет салу) «Жазғы букет» (Түрлі-түсті қағаз және ағаш бұтақтары. Ұжымдық жұмыс. Икебана)	Монотипия техникасында "Біздің жүрегіміздегі мейірімділік" Мақсаты: Тәрбиеленушілерді игі істер туралы өз ойларын білдіруге үйрету; "монотипия" сурет салу техникасымен таныстыру; ұжымда жұмыс істеу, өз пікірін білдіру, пайымдау қабілетін қалыптастыру. Материал: Жүрек тәрізді контуры бармольберт; 3 бөлікке кесілген үлкен тығыз жұлдыз, "күлімсіреу", "әрекет", "рахмет", бояулар, щеткалар, су стакандары, жұлдызша тәрізді қағаз; "күлімсіреу", "әрекет", "рахмет", "қамқорлық", "дос", "назар", "Сұлулық" және т. б.. (Сурет салу) «Ұзақ» (Журнал қағазы. Заттың кесілген бөліктерінен

	бояулары, (Сурет салу) "Пойыз" Мақсаты балаларды пойызды бүктеуге үйрету: төртбұрыштан үшбұрыш бүктеу, ұштары қиылысатындай етіп өткір бұрыштарды бір-біріне қарай бүгу және қарама-қарсы жаққа бүгу. Зейінді, табандылықты дамыту. Материал: желім жаққыш, желім, майлықтар. (Жапсыру)	Шеңберлер мен сопақшаларды кесу әдістерін бекіту квадраттар мен тіктөртбұрыштар бұрыштарды дөңгелектеу. Шеберлікті бекіту пышақтармен дұрыс жұмыс жасау және желімді мұқият қолдану. (Жапсыру)	кесуге үйрету екі есе бүктелген қағаздар. Фреска жасау техникасымен таныстыруды жалғастыру (сұйық Желімді берілген бетке біркелкі жағу және түрлі-түсті қарындаштарды жағу). Шығармашылықты, фреска техникасына қызығушылықты дамыту. Өлеңнің мазмұнын түсінуге және талдауға үйретуді жалғастыру. Материал: Картон парақтары, қоңыр қағаз тіктөртбұрыштары 10x4 см. түрлі-түсті қарындаштардан жасалған фишкалар, қайшы, PVA желімі: желім щеткалары, шүберектер, майлықтар-төсемдер (Жапсыру)	Мақсаты: Балаларды силуэттің контурын қарапайым етіп сызуға үйрету қарындашпен. Қағаздан бірдей силуэттерді кесудің жаңа әдісімен таныстыру, бүктелген аккордеон, пішіннің тегіс қисықтарын берді. Тақырыпты толықтыруға үйрету графикалық кескінмен (қарапайым қарындашпен жапырақтардағы тамырларды салыңыз). Икебана өнерінің мүмкіндіктерімен таныстыру. Әдемі орналастыру қабілетін дамыту ағаш бұтағындағы кесілген силуэттер. Материал: Әр түрлі ағаштардың кішкентай кептірілген жапырақтары; бірнеше ағаш бұтақтары (Жапсыру)	аппликация) Мақсаты: Балаларды әртүрлі пішіндегі бланкілерден кесуге үйрету. Жеке бөлшектер және олардан құстың бейнесін жасау. Шеберлікті дамытуды жалғастыру бөлшектерді қағаз парағына мұқият жабыстыру; ұсақ бөлшектерді қолдану қолөнерді өзі жасау (ағаш бұтағы, қарғаның тұмсығы және т.б.). Өлеңнің мазмұнын түсінуге және талдауға үйретуді жалғастыру. Үлестіріме материал. Журнал қағазынан кесілген бланкілер: шаршы 4x4 см (бас), тіктөртбұрыш 7x4 см (дене), екі сопақ 2x3; 5 см (табан және Қанат): Пейзаж парақтарының жартысы, қайшы, PVA желімі; желім щеткалары, шүберектер, майлықтар-төсемдер. (Жапсыру)
Тәрбиеші мен баланың еркін қызметі	Балалардың қызығушылықтарын мақсатты ойын арқылы, танымдық-зерттеушілік жұмыс, музыкалық-көркем образ, қимыл-қозғалыс, коммуникативтік байланыс, оқыту, еңбекке баулу арқылы дамыту <i>(оның ішінде өңірлік ерекшелікті ескерумен)</i>. Балалардың ойы мен идеяларын ескеру арқылы олардың қабілеттерін ашуға мүмкіндік беру.				

	«Автобус жүргізушісі» картотека №9 Ойын мақсаты: Балаларды жүргізуші мамандығымен таныстырып, оның пайдасы мен қажеттілігін айқындау, еңбекті сүйеге баулу, қоршаған ортаға деген сүйіспеншіліктерін арттыру. Қажетті атрибуттар: руль, абонементтер, орындықтар, микрофон.				
Серуенге дайындық	Серуенге қызығушылықты арттыру. Балалардың реттілікпен киінуі, серуенге шығу, топтық ережелерді қайталау. «Киімді қалай киюге болады?» әңгіме Киімдердің тазалығын сақтау қажет. Киінгенде киімнің түймесінің дұрыс қадап, көйлектің шалбардың немесе юбканың ішіне салынғанын қадағалау керек. Шұлықтың, аяқ киімнің оң киілуіне баса назар аудару керек. (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет)				
Серуен	Күннің екінші жартысындағы ауа-райы құбылыстары мен табиғат объектілерін бақылау (қоршаған ортамен таныстыру) Қимылды ойын «Қара құлақ» Ойынға 5-10 бала қатысады. Оңаша жерге топтасады. Өз араларынан бір баланы қазық етіп арнайы белгілейді. Қазық тұрған жерінен қозғалмай қала береді. Басқалары әрі таман кетіп қалады. Содан кейін ойынға қатынасушылар	Күннің екінші жартысындағы ауа-райы құбылыстары мен табиғат объектілерін бақылау (қоршаған ортамен таныстыру) Қимылды ойын: «Зат қоятын бөлмедегі тышқандар» Балалар - тышқандар індерінде бөлменің ұзын бойына немесе алаңның бір жағына қойылған орындықтарда отырады. Алаңның қарама-қарсы жағында 40-50 см биіктікте жіп тартылған. Бұл зат-қоятын бөлме ойнаушылардан шеттеу, бір бүйірде мысық отырады. Ол	Күннің екінші жартысындағы ауа-райы құбылыстары мен табиғат объектілерін бақылау (қоршаған ортамен таныстыру) Ұлттық ойын: «Ат жарыс» Бұл ойын екі командаға бөлініп ойналады. Ойын шарты: Балалар тәрбиешінің «Алға»-деген белгісі бойынша, дөңгелене тұрады. ойын-ат үстіндегі қимылын бастаушы не белбеу,не-салып жарысады. Қай команда мәреге тез жетіп бітіреді. Сол команда жеңімпаз болады. Ат кескін бет пердесін тақымға қысып мәреге шауып жету. Керекті құралдар: Екі командаға аттың	Күннің екінші жартысындағы ауа-райы құбылыстары мен табиғат объектілерін бақылау (қоршаған ортамен таныстыру) Ұлттық ойын: «Үй артында қол ағаш» Ойынды топ бала болып ойнайды. Ойын тәртібі: қатысушылар бірінің қолынан бірі ұстап дөңгелене тұрады. ойын-бастаушы не белбеу,не-орамал алады да бастаушылар бірінші ұстап тұрған ойын-дөңгеленіп тұрған ойын-топтың сыртын айнала бір саусақтың басынан жүгіріп былай дейді. Үй артында қол ағаш Желбау тартам, есік аш,-деп бірнеше саусағын дәл тапса, қайталанады. Дөңгеле-тұрған балалар: Үй артында қол ағаш,	Күннің екінші жартысындағы ауа-райы құбылыстары мен табиғат объектілерін бақылау (қоршаған ортамен таныстыру) Ұлттық ойын: «Қуыр-қуыр қуырмаш» Оң қолдың бес саусағын бір жерге түйістіреді де, сол қолымен оны бүрмелеп қапсыра ұстайды. Содан соң екінші балаға: ортанғы саусағымды тапшы,-дейді. Екінші балаға қарап байқап отырады да, міне, - деп бір саусақтың басынан шымшып ұстап тұрады. Егер екінші бала жасырушының ортанғы саусағын дәл тапса, ұпайды бірінші бала тартады. Ұтқан бала ұпай алу үшін мына

	қазық ойыншыны қоршап, бірте-бірте жақындай түседі. Таяп кеп: Мына жатқан кім? - деп шошынғандай бірінен-бірі сұрасады. Біреуі: Ойбау-ау, бұл кара құлақ қой? - деп тұра қашады. Басқа ойыншыларда «Қара құлақ! Қара құлақ!» -деп, жан-жаққа қаша жөнеледі. Қара құлақ біреуін ұстап қалуы үшін тұра қуады. Қолға түскен бала «Қара құлақ» болады. Ойын қайта басталады да, сол ретпен жалғаса береді. (дене шынықтыру)	рөльді алғашқыда тәрбиеші, ал одан кейін-балалар орындайды. Мысық ұйықтайды, ал тышқандар зат қоятын бөлмеге қарай жүгіреді. Зат қоятын бөлмеге кіріп бара жатып, жіпке тиіп кетпес үшін, ол еңкейеді. Одан кейін сол жерде кертiрген нан немесе басқада тағамдар жеп отырған сияктанып бүгiп отырады. Кенеттен мысық оянып кетеді, мияулайды да тышқандарды қуа жөнеледі. Тышқандар iндеріне қашып кетеді мысық тышқандарды ұстамайды, тек ұстағысы келгендей сыңай білдіреді). Мысық орнына келіп ұйықтайды, ойын қайтадан басталады. (дене шынықтыру)	кескін бетпердесі. (дене шынықтыру)	Жел кірмесін, ескі аш-ережелермен сөздерді деп бірігіп жауапжаксы білуі керек. қайтады. Тұрған1. Бас бармақтан бастап балаларға ұстасқаншынашаққа дейін қолдарын ажыратпайды. саусақтардың атын бір Ол-есік ашпағанның түгел атап береді: белгісі. басбармақ, балан үйрек, Енді: Үй артында қолортан терек, шылдыр ағаш, шүмек, кішкентай Жел бау тартам есік аш -бөбек. Бес саусағын деп жүгіріп жүрген бала түгел жұмады. Тағы да өзі артындағы баланы бас бармағынан бастап, артына ормалмен бірбылай деп 5 саусақты соғып қалады да, түгел жазады. орамалды сол балаға Сен тұр қойыңа бар, тастай сала: Сен тұр түйеңе бар. Үй артында қол ағаш, Сен тұр жылқыңа бар, Озам десең ала қаш-деп Сен тұр сиырыңа бар. өзі сол бетімен жүгіре Сен кішкентай әлі жас береді. Осының боларынекенсің, біліп, әзір тұрған бала да Қазанның қаспағын қол ағашты ала сала, қырып же де, жыламай әлгі балаға қарама- отыра тұр. қарсы жүгіреді. Бұл Енді осы шынашақтың кезде дөңгелене тұрған өзін алақан шұңқырына балалар бүгiп тұқырта ұстайды Үй артында қол ағаш, да: Қол ағашты ала қаш. Қуыр-қуыр, қуырмаш, Бұрын келген балаға, Балапанға бидай шаш. Тездеп барда есік аш, -Әжең келсе есік аш, деп барлық бала хормен Қасқыр келсе мықтап айтады. бас. (дене шынықтыру) Шынашақты шыр айналдырып, баланың алақанын қытықтайды. Осыларды істеп бола беріп: Мына жерде қой бар, Мына жерде жылқы

					бар. Мына жерде жылқы бар, Мына жерде түлкі бар – деп баланың білегінен қолтығына дейін түртіп ең соңында мына жерде күлкі бар –деп сәл ғана қытық-қытық! Қытықтайды. (дене шынықтыру)
Серуеннен оралу	Балалардың киімін ретімен шешу, әндерді үйрену, жұмбақтарды шешу, дербес және ойын әрекеті				
балалардың үйіне қайтуы	Балалардың жетістіктері туралы әңгімелесу, ата-аналардың балаларды тәрбиелеу мен дамыту бойынша сұрақтарына жауап беру, кеңес беру. Кеңес: «Дәрілік өсімдік - Түймедақ»				

**Балалардың жаз мезгіліндегі өмірін және тәрбиесін ұйымдастыру циклограммасы
2023 жыл**

Мектепке дейінгі ұйым: «Ақбота» бөбекжай» МКҚК

Топ: «Күншуақ» ортаңғы тобы

Балалардың жасы: 3 жастағы балалар

Жоспардың құрылу кезеңі: 24.07-28.07.2023 жыл

Күн тәртібінің кезеңдері	Дүйсенбі 24.07.2023	Сейсенбі 25.07.2023	Сәрсенбі 26.07.2023	Бейсенбі 27.07.2023	Жұма 28.07.2023
Ата-аналармен әңгімелесу Балаларды қабылдау	Ата-аналармен бала денсаулығы, баланың үйдегі және көшедегі күн тәртібі туралы әңгімелесу. Балаларды қабылдау: таңертеңгі сүзгі, балаларды жақсы көңіл-күймен қарсы алу. Балалар үшін қолайлы жағдай жасау, баланың бүгінгі көңіл – күйі туралы, оны не қызықтыратыны туралы әңгіме, жеке пікір білдіруге баулу Балалармен әңгіме: «Адам өміріндегі микробтар» Мақсаты: балаларда микроорганизмдердің адам денсаулығына зияны мен пайдасы туралы түсініктерін қалыптастыру. Салауатты өмір салтының негіздерін тәрбиелеу. (сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет)				
Балалардың дербес іс-әрекеті (баяу қимылды ойындар, үстел үсті ойындары, бейнелеу әрекеті, эксперимент, кітаптар қарау және өзіне-өзі қызмет ету, тағы басқа іс-әрекеттер)	Перспективалық жоспарда қойылған міндеттерді іске асыру				
	Құрылыс ойыны: "Екі қабатты үй" Мақсаты: Балаларды текшелерден екі қабатты үй салуға, алған дағдылары мен іскерліктерін бекітуге, үйлер туралы жалпыланған идеяларды қалыптастыруға үйрету. Материал: заттардың контурлық бейнесі бар карталар, әртүрлі ұзындықтағы таяқшалар.	Құрылыс ойыны: «Құм ғимараттары» Мақсаты: балаларды схемаларға назар аударып, қарапайым ғимараттарды орындауға үйрету. Балаларды құмнан ғимараттар салуға, ортақ сюжетті біріктіруге, түпкі мақсатқа жетуге, қолда бар тәжірибесін негізінде сындарлық шешім табуға үйрету. Материал: Құрылыс схемалары, құрылыс жиынтығы. Ойын барысы.	Құрылыс ойыны: «Көпір» Мақсаты: Көпір құрылысында жаттығу, ғимараттардың үлгілерін, иллюстрацияларды талдау қабілетін бекіту, қажетті бөлшектерді мөлшері, пішіні, түсі бойынша өз бетінше таңдай білу, оларды біріктіру. Материал: контурлық суреттері бар карталар, құрылыс жиынтығы немесе жазықтық геометриялық фигуралар. Ойын барысы. Балалар мөлшері, пішіні, түсі бойынша заттарды	Құрылыс ойыны: «Қоршау» Мақсаты: балаларды суреттерді қабаттастыру, тәсілімен орналастыруға үйрету. Барысы: құрылыс қонструкцияларды ойнайтын түрлендіруде жаттығу; балаларға: "Сендерде құрылыс бар ма? Сен нең салып жатырсың? Саша, сенде не бар? Үй. Ал сендеше? Сондай-ақ үй? Мен көріп тұрмын. Құрылыста жақсы құрылыс материалы бар. Сендердің үйлерің үшін жақсы қоршау салады. Біз жаңа құрылысты бастаймыз.	Құрылыс ойыны: «Жүк көлігі» Мақсаты: Жүк көлігін жобалауда, үлгілерді берілген шарттар бойынша құрылыс бөлшегі – цилиндр және оның қасиеттері туралы түсінік беру. Материал: карталар-кескін диаграммалары, құрылыс жинағы. Ойын барысы. Балаларға кескіндерді орналастыру үшін схемалар мен геометриялық фигуралар ұсынылады. Тапсырманы орындағаннан кейін олар:

	балабақшада – кішкентай үстелдер. Үстелге отырамыз-картопты жейміз! (өз орнын білу, дұрыс отыру, ас ішу құралдарын дұрыс ұстау, тамақтану мәдениетін қалыптастыру, тамақ ішкенде сөйлемей, тамақтанып болғаннан кейін алғыс айту) (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет).	мәдениетін қалыптастыру, тамақ ішкенде сөйлемей, тамақтанып болғаннан кейін алғыс айту) (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет).	сулап, қуыршақтың қолын сүртіп, сөйлейді: «Енді мұрын таза, Иегі таза Және көздер жарқырайды – Көңілді көрінеді!» (Көркем әдебиет, - коммуникативтік қызмет) Тамақтану (өз орнын білу, дұрыс отыру, ас ішу құралдарын дұрыс ұстау, тамақтану мәдениетін қалыптастыру, тамақ ішкенде сөйлемей, тамақтанып болғаннан кейін алғыс айту) (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет)		тамақтанып болғаннан кейін алғыс айту) (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет).
Ұйымдастырылған іс-әрекетке дайындық	Балалар әсерлерімен бөлісу, жаңалықтарды білу, бірлескен жоспарларды, мәселелерді талқылау, қызығушылықтары бойынша әрекет түрін таңдау, ережелер туралы келісу және т. б. Ұйымдастырылған іс-әрекет тақырыбына сай жұмбақтар жасыру. Жаттаған тақпақты есіне түсіріп, қайталап айту. (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет).				
	Санамақ «Балықтар Бес сүйкімді кішкентай балық Өзенде айналып өту, (қолдар бір-біріне басылған, сәл дөңгелектелген; өзгермелі қозғалыстар ауа	«Жануарлар» саусақ жаттығуы Енді сендерге айтамыз (саусақтарыңды жұдырыққа түйіп, ашыңдар) Күшіктер мен аналар туралы: (әр атқа саусақтарыңды бүгу) Мысықта әдемі марғаулар бар,	«Құстар» саусақ жаттығуы Тоқылдақтар қатты сыбырдайды, Бұлбұлдар ән айту үшін шықты (біз саусақтарымызды «түмсықша» бүктейміз, оларды айналдырамыз). Күн таңертең шығады	«Құстар» саусақ жаттығуы Таңертең тамақтандырғышқа қанша құс ұшты? Біз қазір айтамыз, батыл санап шығамыз (жұдырықшамен жұмыс жасаймыз). Екі қарға, бұлбұл, Алты шымшық және торғай Түрлі-түсті қауырсындары бар ағаш қаракұйрығы (әр атқа саусақтарыңызды бүгіңіз).	«Гүлдер» саусақ жаттығуы Бірі - түймедақ, екеуі - қызғалдақ, Үш - ыстық елдерден келген пион (әр атқа саусақтарды бүгу). Үлкен шоқты құрастырайық Және оны шкафқа қою (біз жұдырықшамен

арқылы орындалады) Үлкен шегеленген Құмдағы бөрене, (қолдардың орналасуы бірдей, оларды екі жаққа бұрамыз) Ал балық: «Мұнда сүңгу оңай!» (қолдардың жағдайы бірдей, ауада сүңгу қозғалысы жасалады) Екіншісі: «Бірақ мұнда терең» (қолымызды екі жаққа сермеу). Үшіншісі: «Сонымен мен ұйықтағым келеді!» (қолдардың жағдайы бірдей, бір қолдың сыртқы жағын айналдырамыз). Төртінші болды Аздап мұздатыңыз (қолымызбен дірілді бейнелейміз). Бесінші: «Міне, қолтырауын! (Қолдардың жағдайы бірдей, біз	Итте тентек күшіктер бар, Сиырдың бұзаулары бар. Қоянның қорқақ қояндары бар, Ал анамның тентек балалары бар.(Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет)	Жерді жылыту үшін (қолдар «шелекті» білдіреді, қолымызды басымыздың үстінен көтеріп, шелекті ашыңыз, күн сияқты, алақанның қабырғалары басылған күйде қалады). Күн таңертең шығады Жерді жылыту үшін (қозғалыстар бірдей). Ағындар төмен қарай ағады Барлық қарлар жоғалып кетті (біз ағынды ағындарға еліктейміз - қолдар алақанды төмен қаратып, саусақтарды біріктіріп, жоғарыдан төменге қарай тегіс толқын тәрізді қимылдар жасаймыз). Ал сары шөптің астынан (қолдар қайтадан «шелекті» білдіреді) Гүл қазірдің өзінде өсіп келеді ... («шелек» ашылады, щеткалар жабық күйде қалады, саусақтар жайылып, жартылай бүгілген) Ал сары шөптің астынан Гүл қазірдің өзінде өсіп келеді ... (бірдей	Біз дәндерді толтырамыз (қайтадан жұдырықшамен жұмыс жасаймыз). (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет)	жұмыс жасаймыз). (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет)

	қолтырауынның ашылатын және жабылатын аузына еліктейміз). Тез жүзіп кетіңіз Жұтпау үшін! «(Қолдар қайтадан жабық, біз жүзетін балықтарға еліктейміз). (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет)		қимылдар) Қоңырау ашылды (қолдар шынтаққа тіреледі, саусақтар жұдырыққа түйіледі) Көлеңкеде, ормандар бар жерде (біртіндеп жұдырық түйіліп, қоңырау кесесін құрайды), Динг-динг, ақырын айтады (біз қоңырауды «динг-динг» деп айта саламыз), Динг дин, көктем келе жатыр. Динг-динг, ақырын ән айту, Динг дин, жаз келе жатыр. (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет)		
Мектепке дейінгі ұйымның кестесі бойынша ұйымдастырылған іс-әрекет	Дидактикалық ойын: «Жәндіктер» Мақсаты: жәндіктерді жіктеу және атау қабілетін бекіту. Ойын барысы. Балалар шеңберге айналады, жүргізуші жәндікті атайды (шыбын, және допты көршісіне береді, ол басқа	Дене шынықтыру (Спорт нұсқаушысының жоспары бойынша) Дидактикалық ойын «Не қалай қозғалады?» Мақсаты: жәндіктердің қозғалу жолдары туралы білімді бекіту. Ойын барысы: Тәрбиеші шеңберде, қолында доп бар. Ол	Дене шынықтыру (Спорт нұсқаушысының жоспары бойынша) Дидактикалық ойын: «Кім не жейді?» Мақсаты: балалардың жәндіктер туралы білімдерін бекіту. Ойын барысы: Тәрбиеші жәндіктерді атайды, ал балалар	Музыка Тақырыбы: «Домбырасыз сән қайда?» И.Нүсіпбаев Ән жаттау: «Домбырасыз сән қайда?» И.Нүсіпбаев. Дауыс жаттығуы: «Ноталық дыбыстары» Музыкалық ырғақты – қимыл: «Шөжелерім» биі Дидактикалық ойын «Не ұшады?» Мақсаты: жәндіктер туралы білімді бекіту. Ойын барысы: Балалар	Дидактикалық ойын «Бұл қандай жәндік?» Мақсаты: жәндіктердің өмірі туралы түсініктерді нақтылау және кеңейту; жәндіктерді тән белгілері бойынша сипаттау; барлық тіршілік иелеріне қамқор болуға тәрбиелеу. Ойын барысы: Балалар 2 кіші топқа бөлінеді. Бір кіші топ жәндіктерді сипаттайды, ал екіншісі оның кім екенін болжауы керек.

	жәндікті атайды (маса, т.б. кім жауап бере алмаса, шеңберден шығады. Жүргізуші: "ұшатын жәндіктер көбелек" дейді-және кішкентай допты көршісіне береді, ол: "маса" деп жауап береді және т.б. шеңбер аяқталғаннан кейін жүргізуші: "секіретін жәндік" деп атайды - және ойын жалғасуда. (Қоршаған ортамен таныстыру) «Қоңыздар» Мақсаты: ұсынысқа сәйкес жәндіктерді (қоңызды) мүсіндеу қабілетін дамыту. Қоңыздар (тән белгілер), жәндіктер туралы қолда бар білімді жалпылау, ормандағы мінез-құлық ережелерін бекіту	жәндіктердің қозғалу жолын атайды және допты балалардың біріне лақтырады. Ұстаушы осы жолмен қозғалатын жәндікті атауы керек. Мысалы: секіру-шегіртке; ұшу-көбелек; жорғалау-құрт; жүгіру-құмырсқа және т. б. (Қоршаған ортамен таныстыру) «Шалғындағы жәндіктер» Мақсаты: жеке бөлшектерден жәндіктердің бейнесін жасауға үйрету-кішкене бөліктерді бөліп алу, домалату, тегістеу, қолөнерде заттың құрылымын беру. Балаларда тактильді сезімталдықты, белгілі бір бейнеге ену қабілетін дамыту. Сөздікті, қолдың ұсақ моторикасын дамыту, қол қимылдарын үйлестіру, шығармашылық қиялды дамыту. (Мүсіндеу)	бұл жәндіктің немен қоректенетінін айтады. Шегіртке-шөп, көбелек-нектармен, Инелік-басқа жәндіктер, Бүрге-қан, Масалар-қан мен шөп. (Қоршаған ортамен таныстыру) «Инелік» Мақсаты: модельдеу арқылы инелік бейнесін жасаңыз. - балалардың жабайы табиғаттағы көктем белгілері туралы түсініктерін нақтылау; балаларды инеліктерді бірнеше бөліктен мүсіндеуге үйрету, кейбір сипаттамаларды беру - мүсіндеу әдістерін бекіту: айналмалы қозғалыстармен домалату, кері қозғалыспен домалату, басу арқылы тегістеу; бөлшектерді жабысу арқылы біріктіру; - балаларды ойын сипатындағы дидактикалық мәселелерді шешуге үйретуді жалғастыру;.	шеңберде тұрады. Тандалған бала кез-келген жәндікті немесе суретті атайды, екі қолын жоғары көтеріп: "ұшады" дейді. Ұшатын жәндік деп аталғанда, барлық балалар екі қолын жоғары көтеріп, "ұшады" дейді, егер жоқ болса, қолдарын көтермейді. Егер балалардың біреуі қателессе, ол ойыннан шығады. (Қоршаған ортамен таныстыру) «Шопан атаға арналған жылқы» Мақсаты: Балаларды жылқыны бейнелеуге үйрету. Жануар бөліктерінің тән формасын беру. Мүсінделген бөліктерді бір бөлікке біріктіруді, оларды бір бөлікті екінші бөлікке жағу арқылы тығыз байланыстыруды үйрену. Ермексازдан мүсіндеуге деген қызығушылықты дамыту, жануарларға деген қызығушылық пен сүйіспеншілікті ояту (дәлірек айтқанда, жылқы). Баланың эстетикалық талғамын, еңбекқорлығын, дәлдігін, басталған істі соңына дейін жеткізуге деген ұмтылысын тәрбиелеу. Материалдар: ермексаз клеенка, стек. Жұмыс кезеңдерін бейнелейтін Схема.	Жұмбақтарды қолдануға болады. Содан кейін басқа кіші топ өз сұрақтарын қояды. (Қоршаған ортамен таныстыру) «Құмырсқа» Мақсаты: Дөңгелек және сопақ пішінді фигураларды мүсіндеу, пропорцияларды сақтау, бір-бірімен байланысқан кезде бөлшектерді тегістеу, балалардың шығармашылық қабілеттерін, қолдың ұсақ моторикасын дамыту дағдыларын бекіту. Материал: клеенкалар, ермексаз, стектер, майлықтар. (Мүсіндеу)

	Ермексаздан жәндіктерді (қоңызды) бейнелеу қабілетін дамыту. Ұсақ моториканы, зейінді, бейнелі және логикалық ойлауды, байқағыштықты, шығармашылықты дамыту. Қолөнерді табиғи материалмен безендіру қабілетін қалыптастыру. Табиғатқа деген қызығушылық пен ұқыптылықты, өз жұмысында көргендерін жеткізуге деген ұмтылысты тәрбиелеу. Материал: "жәндіктердің дыбыстары", ойыншықтар-жәндіктер (қоңыздар) пластилин, стектер, тақталар. (Мүсіндеу)		Материал: клеенкалар, ермексаз, стектер, майлықтар. (Мүсіндеу)	Жылқының суреті (әңгімелесу үшін). (Мүсіндеу)	
Серуенге дайындық	Өз-өзіне қызмет көрсету дағдыларын қалыптастыру. Киінудің бірізділік алгоритмін бекіту. Бір-біріне көмек көрсету <i>(тәрбиешінің және белсенді балалардың көмегі)</i>, серуенге мотивация <i>(мазмұны, проблемалық жағдаяттар)</i>, көркем сөзбен ынталандыру <i>(мақал-мәтелдер, жаңылпаздар, жұмбақтар, өлеңдер)</i>. Көтеріңкі көңіл-күй сыйлау. Мақал-мәтел: «Кітап-білім бұлағы»				
Серуен	1) Балалардың денсаулығын нығайту, қимыл-қозғалыс белсенділіктерін арттыру <i>(қимылды дидактикалық ойындар,</i>				

ерезжелері бар қимылды ойындар, ойын жаттығулары, жарыстар, ұлттық ойындар және басқа). Көтеріңкі көңіл-күй сыйлау. Балалардың танымдық қызығушылықтарын дамыту. Мақсатты серуендер, танымдық әңгімелер, бақылаулар, табиғатты бақылау тәсілдерін көрсету, сенсорлық бақшадағы тәжірибелер. Балалардың шынайы өмірді көркем-эстетикалық қабылдауын қалыптастыру. Аумақтық кеңістікте немесе оның сыртында табиғатты тамашалау. Сенсорлық бақшада тірі және өлі табиғат нысандарын, табиғат құбылыстарын бақылау. Балалардың дербес шығармашылық әрекетіне мүмкіндік беру.

2) Еңбекке баулу үшін балабақша ауласында баланың қызығушылығын оятатын кеңістік құру. Балаға Ортаңғытердің еңбек етуін бақылату және оларға көмектесуге, бірлесіп жұмыс істеуге тарту. Балалардың ойын, идеясын жүзеге асыру. Серуенге алып шыққан заттарымен ойнату.

3) Музыка жетекшісі мен дене шынықтыру нұсқаушының жоспары бойынша жүргізілетін шаралар немесе бірлескен жұмыстар.

Айналадағы қоршаған ортаны бақылау. Мақсаты: Айналадағы қоршаған ортамен таныстыру. Бақылай білуге баулу. Айналадағы қоршаған ортаға не жатады? Айналадағы қоршаған ортаны қалай танып білеміз? Олай болса жан - жағымызға қарайық. Айналадағы көздеріңе түскен заттар, табиғат құбылыстары қоршаған орта болып табылады. Ендеше бүгінгі табиғат табиғат	Ауа - райын бақылау. Мақсаты: Балаларға ауа - райы туралы мағлұмат беру. Балалар ауа - райы дегеніміз не? Ауа - райы жазда қандай болады? Балалар бүгін ауа - райы қандай? Жыл мезгіліне байланысты ауа - райы әртүрлі болады. Жазда көбінесе аспан ашық, күн ыстық болып келеді. (Қоршаған ортамен таныстыру) Көркем сөз: Болмас бірден бөгелген, Дем ал іштен тереңнен. Еңтігіміз басылсын, Тынысымыз ашылсын. (Сөйлеуді дамыту	Көбелекті бақылау. Мақсаты: Балаларға көбелек туралы мағлұмат беру. Балалар көбелекті көргендерің бар ма? Көбелек қайда мекендейді? Көбелек немен қоректенеді? Көбелек пен гүлдің арасында қандай байланыстар бар? (Қоршаған ортамен таныстыру) Көркем сөз: Көрінеді көп көбелек, Көл бетінде көлбендеп. Кестелеген қанатын, Кербез қағады көргін. (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет) Қимылды ойын: «Кім артық» Мақсаты: Жылдамдыққа,	Жаңбырдан кейінгі шалшық суды бақылау. Мақсаты: Балаларға шалшық су туралы мағлұмат беру. Жыл мезгілдеріне қарай су күйінің өзгеруін түсіндіру. Судың түсі қандай? Су қайдан пайда болады? Сусыз адамдар, өсімдіктер, жан - жануарлар өмір сүре ме? (Қоршаған ортамен таныстыру) Көркем сөз: Су - ішуге: Жарамды Жарамсыз болып 2 - топқа бөлінеді. Жарамды суға: Ағынды сулар, бұлақ сулары жатады. Жарамсыз суларға: Көл, мұқит, теңіз, шалшық сулары жатады. Жұмбақ жасыру:	Жаңбырдан кейінгі кемпірқосақты бақылау. Мақсаты: Балаларға кемпірқосақ туралы мағлұмат беру. Сендер кемпірқосақты көрдіңдер ме? Ол неге ұқсайды? Кемпірқосақ қай кезде, қандай жыл мезгілінде шығады? Кемпірқосақта неше түс бар? Кемпірқосақ неден пайда болады? (Қоршаған ортамен таныстыру) Көркем сөз: Кемпірқосақ көріп балалар, Алақайлап, ұрар шапалақ. Өне, алақай! Қараңдар, балалар Түрлі-түсті бояулар. (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет) Қимылды ойын:

құбылыстарынан не байқадыңдар? (Жел, жаңбыр) (Қоршаған ортамен таныстыру) Көркем сөз: Табиғатты қорғау үшін бәріміз, Күресейік, бір - бір ағаш егейік. Текке отырмай, жасымыз бен кәріміз, Таза ауа үшін терімізді төгейік. (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет) Қимылды ойын: «Мысық пен тышқан» Мақсаты: Шапшандыққа, ептілікке баулу. Ойын шарты: Балалар шеңбер құрып тұрады. Араларынан екі бала таңдалып алынады. Екі баланың бірі - мысық, бірі - тышқан болып сайланады. Тышқан: Бұтақты да кемірдім, Кітапты да	және көркем әдебиет) Қимылды ойын: «Шар үрлеу» Мақсаты: Балаларды жылдамдыққа, ептілікке баулу. Ойын шарты: Балалар шеңберге тұрып тәрбиешінің ал, балалар шар үрлеп ойнаймыз ба? деген сұрағына жауап береді. Тәрбиеші, ендеше жиналамыз да, бәріміз бірге бар күшімізбен шар өрлейміз деген бұйрығы бойынша: ауаны кең жұтып, шарды үрлегендей қимылмен шеңберді үлкейте береді. Шардың тырс етіп жарылғандай дауысы шыққан кезде, балалар ілгері қадам аттап, жиналады. Сөйтіп, ойын жалғаса береді. (Дене шынықтыру) Еңбек: Ауланы тазалау. Мақсаты: Тазалыққа, ұқыптылыққа баулу. Керекті құралдар: Сыпырғыш, қалақша, шелек.	шапшандыққа үйрету. Ойын шарты: Балалар екіден шеңбер құрып тұрады, ал, сыңары жоқ бала шеңбер бойымен жүгіріп, сыңарымен тұрған баланың артына барып тұрады. Енді бұл топта үш бала болады. Бірінші бала шеңбер бойымен жүгіреді де, өзіне басқа топтан серік іздеп табады. Ал, ол топтың алдындағы бірінші бала өзі және жаңа серік іздеуге кіріседі. Сөйтіп, ойын әрі қарай жалғасады. (Дене шынықтыру) Еңбек: Жапырақтарды жинау. Мақсаты: Тазалыққа, еңбекқорлыққа баулу. Керекті құралдар: Тырнауыш, қап, қалақша.	Жылт - жылт етеді, Жылғалардан өтеді. (Су) (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет) Қимылды ойын: «Үзіп кет» Мақсаты: Балаларды жылдамдыққа, шапшандыққа тәрбиелеу. Ойын шарты: Балалар екі топқа бөлініп, бір - бірінің қолдарынан ұстап, «Айгөлек» әуенін айта келе: Айгөлек - ау, айгөлек, Айдың жүзі дөңгелек, Осы топтың ішінен, Анар атты қыз (Асан атты ұл) керек - деп шақырады. Анар күш жинай жүгіре барып, қолдарын үзіп өту керек. Қолдарын үзе алмаса, сол топта қалады. Үзіп қашып кетсе, екі топтың қай біреуі қуып жетіп ұстау керек. Өзінің тобының балалары ұстап алса өз тобына қайтадан келеді. Олай болса, бұл баланың яғни шапшандығын, күштілігін аңғарамыз. (Дене шынықтыру) Еңбек: Жапырақтарды жинау. Мақсаты: Тазалыққа,	«Бояулар» Мақсаты: Шапшандыққа, ұқыптылыққа, тапқырлыққа үйрету. Тіл байлықтарын, есте сақтау қабілеттерін дамыту. Ойын шарты: Сатушы бояуларды түгендейді. Түстерді әр топқа бөледі: Қызыл, жасыл, сары, көк, қызыл сары, ақ көк, көгілдір, сұры, күлгін, қара, т. б.... сол сияқты. Ал, бояулар өз түстерін есте сақтау керек. Сатып алушы келіп: Тук - тук Сәлеметсіз бе? Сіз бояу сатады деп естідім. Сатушы: Сізге қандай түс керек десе? Саудагер: Маған ақ түс керек - десе, ақ түсті бояу қашуы керек. Ал, саудагер қашқан түсті ұстап алса, ол түс саудагерде қалады. Егер, ұстай алмаса, ол түс дүкенге келіп қайта сатылады. Сөйтіп, ойын жалғасын таба береді. (Дене шынықтыру) Еңбек: Ауладағы арам шөптерді жұлу. Мақсаты: Жинақылыққа, ептілікке тәрбиелеу. Бірігіп жұмыс жасауға баулу. Керекті құралдар: Қолғап, тырнауыш, шелек.

	кемірдім, Мен осындай жемірмін, Шиық - шиық, шиық - шиық. Секектеймін ыршып та, Кезікпеймін қырсыққа, Ұстатпаймын мысыққа, Түк - түк, түк - түк, Қане, ортаға шық - шық. Мысық: Мияу, Кім, әй, мынау? «Шиық - шиық»- демей, «Шық - шық» дейді. Бұл тышқанның өнерін, Қане, байқап көрейін. Тышқан мысықты қуа жөнеледі. (Дене шынықтыру) Еңбек: Ауланы сыпыру. Мақсаты: Балаларды тазалыққа бірлікке үйрету. Керекті құралдар: Сыпырғыш, күрек, шелек.			еңбекқорлыққа баулу. Керекті құралдар: Тырнауыш, қап, қалақша.	
Серуеннен оралу	Балалардың реттілікпен шешінуі, жұмбақтар шешу, өлеңдер, әндер жаңылтпаштар, санамақтар және т.б. жаттау				

	Киімді белгілі бір тәртіппен шешу және кию дағдыларын үйрету: - Түймелерді ретумен ағытамыз. - Көйлек, шалбарды шешеміз, ақырын іліп қоямыз. - Көйлекті шешіп, оны шалбарға, шортиға қосып іліп қоямыз. - Аяқ киімді шешіп, екінші аяқ киімді киеміз. - Колготкаларды шешіп, көйлекке қосып іліп қоямыз. (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет).
Түскі ас	Гигиеналық шаралар:Түскі ас алдында гигиеналық шараларды орындау: қолды дұрыс жуу, өз орамалының орнын білу, қолды дұрыс сүрту, орамалды ілу көркем сөз қолдану: «Сылдырлайды мөлдір су, Мөлдір суға қолыңды жу» Кезекшілердің жұмысы: (асхана құралдарын, майлықтарды үстелге қою) Тамақтану (өз орнын білу, дұрыс отыру, асхана құралдарын дұрыс ұстай білу, ұқыпты тамақтану, сөйлеспеу, алғыс айту) (мәдени-гигиеналық дағдылар, өзіне-өзі қызмет ету, еңбек әрекеті) Нан туралы тақпақ Нан қиқымын шашпандар, Жерде жатса баспандар Теріп алып, қастерлеп Торғайларға тастандар! Мақсаты: Балаларға түскі астың, нанның маңыздылығы жайлы айту, тамақты тауысып жеуге үйрету. (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет).
Күндізгі ұйқы	Тамақтан соң ауыздарын сумен шаюды қалыптастыру. Киім түймелерін, сырмаларын өздігінше ағыту. Киімдерін ұқыпты орындыққа іліп (немесе арнайы сөреге) қоюды, өз төсек орнын тауып жатуды үйрету. Ұйқы кезінде бала басына көрпені жауып, мұрнын жастыққа көміп тастамауын, жастықта баланың денесі емес, тек басы жатуын қадағалау. (өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ моториканы дамыту). Әлди Мақсаты: бала ағзасының физиологиялық тепе-теңдігін қалпына келтіру. Әлди, әлди, әлди-ай, Балалар ұйықтап жатыр. Төменгі төсекке, Балалар тыныш ұйықтайды, Мен ән саламын! Балалардың тыныш ұйықтауы үшін жайы баяу музыка тыңдау. «Әлди» Ж.Байырбекова (Музыка)
Біртіндеп ұйқыдан ояту, сауықтыру	Түскі ұйқыдан кейінгі сауықтыру шаралары (дене жаттығулары), ауа, су емшаралары, жалпақ табандылықты болдырмау үшін түйіршікті және жұмсақ жолақшалармен жүру Керует жанындағы жаттығулар

шаралары	Бойымызды жазайық. Қолымызды созайық Жаттығулар жасайық, Ұйқымызды ашайық. - Б. қ. қол белде: басты оңға, солға, алға, артқа бұру. - Б. қ. кезекпен оң қолды және сол қолды кезекпен көтеру. - Б. қ. оң жаққа және сол жаққа бұрылу. - Б. қ.: қолды аяқ ұшына жеткізу, бастапқы қалыпқа келу. Бір орында жүру, ұйқы бөлмеден аяқ ұшымен шығады. 7-8 рет(дене шынықтыру). Киімдерін реттілікпен өздігінен киіну. Түймелерін қадау, сырмаларын сыру, аяқ киімдерін дұрыс киюді үйрету. Қыз балаларды шаштарын тарауға үйрету (өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ моториканы дамыту). Қолдарын жуу, құрғатып сүрту, сүлгіні өз орнына іліп қоюды үйрету Шомылған баланы, Аймалап алады. Сүртеді қолыңды, Сүртеді жоныңды. (мәдени-гигиеналық дағдылар).				
Бесін ас	Гигиеналық шараларды орындау (мәдени-гигиеналық дағдылар). Балалардың назарын тағамға аудару, мәдениетті тамақтануға баулу Ас мәзірімен таныстыру. Бір-біріне кедергі жасамай мәдениетті отыруға баулу, балалардың назарын тағамға аудару. «Бата» Басыңа бақ орнасын, Қызыр болсын жолдасың. Дастарханың мол болсын, Абыройың зор болсын.(Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет).				
Балалардың дербес іс-әрекеті	«Пароход» Мақсаты: Негізгі бөліктердің пішінін, олардың орналасуы мен өлшемдерін бере отырып, қарапайым қарындашпен заттарды салуды үйрену. Силуэтті балауыз қарындаштармен бояуды үйретуді	"Дүкенге жүк көлігі келді" Мақсаты: Суретте қарапайым сюжетті жеткізу, графикалық схемаға сәйкес композиция жасау, үлкен терезелері бар дүкеннің архитектурасын өзі ойлап табу, бүкіл щеткамен және ұшымен жұмыс істеу тәсілдерін бекіту.	"Итпен шекарашы" Мақаты: Балаларды адам мен жануардың бейнесінде, тән ерекшеліктерін (киім, поза), фигура мен бөліктердің салыстырмалы мөлшерін беруге үйрету. Суретті паракқа сәтті орналастыруды үйрену.	"Посттағы сарбаз" Мақсаты: Костюмнің, позаның, қарудың тән ерекшеліктерін жеткізе отырып, суретте жауынгер бейнесін жасауға үйрету. Суретті қағаз парағына қою, үлкен сурет салу қабілетін бекіту. Сурет салу және сурет салу дағдыларын қолдану. Қазақстан армиясына деген қызығушылық пен құрметке тәрбиелеу.	" Балалар жаттығу жасайды" Мақсаты: Балаларды дене мүшелерінің салыстырмалы мөлшерін, адам фигурасының жалпы құрылымын, жаттығу кезінде қолдың орналасуының өзгеруін анықтауға және беруге үйрету. Кескіндерді қарындаштармен салу және бояу әдістерін бекіту.

	жалғастыру акварельмен дымқыл қағаз. Материал: Акварель қағазы, балауыз қарындаштар, акварель бояулары, кең щеткалар, бояғыштар, су құтылары, шүберектер. (Сурет салу) «Саңырауқұлақ астында» (Түсті қағаз. Заттың кесілген бөліктерінен Аппликация және контур бойымен үзу) Мақсаты: Тіктөртбұрыштан жартылай кесуді үйрену жоғарғы бұрыштарды дөңгелектеу, шаршыдан тік кесу. Түсті жасауды үйрену шөпті жоғарғы сызық бойымен кесу арқылы қағазға салу. Кесуді үйренуді жалғастырыңыз жолақтарға түзу	Материал: 1\3 боялған тоналды қағаз парақтары, гуашь бояулары, жұмсақ щеткалар. (Сурет салу) «Дастархандағы әшекейлер» (Түсті қағаз. Сәндік аппликация заттың кесілген бөліктерінен) Мақсаты: Балаларға кестеленген бұйымдардың сұлулығын көрсету. Қысқа жолақтарды түзу сызықпен кесуді үйренуді жалғастыру. Безендіруді үйрету нысан түрлі-түсті жолақтармен тікбұрышты, олардан тұрады геометриялық өрнек. Ұқыпты желімдеу әдістерін бекітіңіз. Үлестіріме материал. 20x10 см сурет салуға арналған қағаз жолағы, квадраттар 10x10 см түсті қағаз, қайшы, PVA желімі. щеткалары, шүберектер, клеенкалар-астар.(Жапсыру)	Қарындаштармен (түрлі-түсті балауыз қарындаштармен) сурет салу және сурет салу әдістерін бекіт Материал: А4 парақтары, түрлі-түсті қарындаштар, қарапайым (графит) қарындаш немесе түрлі-түсті балауыз қарындаштар (әр балаға). (Сурет салу) «Дәрігер мамандығы» Мақсаты: Балалардың әртүрлі кәсіптер, кәсіби құралдар туралы түсініктерін кеңейту; "кәсіп" жалпыланған тұжырымдамасын қалыптастыру, белсенді сөздікті жұмбақтармен байыту, зейінді дамыту; оқуға деген оң мотивацияны тәрбиелеу, Ортаңғытердің еңбегін құрметтеу; парактың бүкіл ауданын қолдана отырып композиция жасауға үйрету, аппликация бөлшектерін үйлесімді орналастыру, трафаретпен жұмыс	Материал: Қарапайым (графит) қарындаш, түрлі-түсті қарындаштар, А4 парағының ½ өлшемді қағазы (әр балаға) (Сурет салу) «Зергермамандығы. Аппликация сақинасы» Мақсаты: балалардың зергер мамандығы туралы түсініктерін қалыптастыру. - осы кәсіптің адамында қандай қасиеттер болуы керек екендігі туралы түсінік қалыптастыру; - балаларға әртүрлі сәндік тастар туралы алғашқы білім беру; - қылқалам, қайшыны қолдану дағдыларын бекіту. - мектеп жасына дейінгі балалардың танымдық қызығушылығын, дағдыларын мен дағдыларын қалыптастыруға және дамытуға жәрдемдесу. - еңбекке, кез келген мамандықтағы адамдарға құрмет көрсетуге тәрбиелеу; - балалардың көркемдік талғамын, эстетикалық сезімдерін, сұлулықты көру қабілетін жетілдіру; шығармашылық қиялын дамыту. Материалдар: ноутбук, проектор, экран,	Тәуелсіздікті, шығармашылықты, өз суреттері мен құрдастарының суреттері туралы айту қабілетін дамыту. Материал: парақтар А4, графит және түрлі-түсті қарындаштар (әр балаға) (Сурет салу) «Аспаз мамандығы» Мақсаты: Балалардың аспаздың жұмысы туралы түсінігін қалыптастыру және ол не үшін қажет. Балалардың дайын бөлшектерден тұтас кескін жасау дағдыларын дамыту (Аспаз). Балалардың аспазшы мамандығы және аспазшының жұмысы туралы түсініктерін кеңейту және нақтылау; Дайын өнім кескінінің бөлшектерін қағаздың фонына қою, суретті белгілі бір ретпен жабыстыру дағдыларын бекіту. Бөлшектерді мұқият, өздігінен жабыстыру қабілетін дамыту; композиция сезімін дамыту. Жұмысты орындау кезінде табандылыққа, адамдардың еңбегін

	сызық бойымен төртбұрыш, оларды екіге бүктеп, ішінара жабыстырыңыз жаңбыр тамшыларына еліктейтін кеңес. Сюжеттік композиция жасауға үйрету. Ертегілерге деген қызығушылықты арттыру. Үлестіріме материал. Альбом парақтарының жартысы, 6х3 см тіктөртбұрыш (саңырауқұлақ қақпағы), 4х4 см шаршы (аяғы), 15х5 см жасыл қағаз жолағы. шаршы 6х6 см көк қағаздан, қайшы, PVA желімі, желім щеткалары, шүберек, астарлы майлықтар. (Жапсыру)		істеу қабілетін бекіту, балалардың шығармашылық қабілеттерін дамыту; көркем шығармашылыққа деген қызығушылықты тәрбиелеу; дәлдікті, еңбекқорлықты, тәуелсіздікті, көркемдік талғамды қалыптастыру. Материал: "шаштараз", "аспаз", "дәрігер", "құрылысшы" балалар жиынтықтары; түрлі-түсті қағаздар, қайшылар, трафареттер, қарапайым қарындаштар, желім, фломастер. (Жапсыру)	"мамандық – зергер" презентациясы, мамандықтар туралы жұмбақтар, слайдтар, қарауға дайындалған тастар, өнімді қызмет үшін – түрлі-түсті қағаздар, щеткалар, қайшылар, маталар мен дымқыл майлықтар. (Жапсыру)	құрметтеуге тәрбиелеу. Алдын ала жұмыс : д/балабақша асханасына Экскурсия және аспазшылардың жұмысын бақылау; тақырып бойынша иллюстрацияларды қарау; балалармен әртүрлі кәсіптер туралы әңгімелесу. Материалдар: аспаздың кескін дайындамалары - әр балаға, желімге, майлықтарға, клеенкаларға, "мамандық" тақырыбындағы сюжеттік суреттер. (Жапсыру)
Тәрбиеші мен баланың еркін қызметі	Балалардың қызығушылықтарын мақсатты ойын арқылы, танымдық-зерттеушілік жұмыс, музыкалық-көркем образ, қимыл-қозғалыс, коммуникативтік байланыс, оқыту, еңбекке баулу арқылы дамыту <i>(оның ішінде өңірлік ерекшелікті ескерумен)</i>. Балалардың ойы мен идеяларын ескеру арқылы олардың қабілеттерін ашуға мүмкіндік беру. «Емхана» картотека №10 Ойынның мақсаты: Ақ халатты абзал жандардың игілікті еңбегіне деген балалардың сүйіспеншіліктерін арттыру. Дәрігердің сезімталдығы, кішіпейілділігі, қамқорлығы сияқты қасиеттерін жете түсіндіру.				

	Қажетті атрибуттар: дәрігердің ақ халаты, қалпак, рецептті жазатын қағаз, қалам, фонендаскоп, градусник т.б. құралдар.				
Серуенге дайындық	Серуенге қызығушылықты арттыру. Балалардың реттілікпен киінуі, серуенге шығу, топтық ережелерді қайталау. «Киімді қалай киюге болады?» әңгіме Киімдердің тазалығын сақтау қажет. Киінгенде киімнің түймесінің дұрыс қадап, көйлектің шалбардың немесе юбканың ішіне салынғанын қадағалау керек. Шұлықтың, аяқ киімнің оң киілуіне баса назар аудару керек. <i>(Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет)</i>				
Серуен	Күннің екінші жартысындағы ауа-райы құбылыстары мен табиғат объектілерін бақылау <i>(қоршаған ортамен таныстыру)</i> Қимылды ойын: «Ортаға түспек» Ойынға қатысушылар екі командаға бөлінеді. Ойын үлкен алаңда өтуге тиіс. Жерге көп бала сиятындай үлкен төртбұрыш сызылады. Бірінші команда сол төртбұрыштың ішіне енеді де, екінші команда сыртында орын	Күннің екінші жартысындағы ауа-райы құбылыстары мен табиғат объектілерін бақылау <i>(қоршаған ортамен таныстыру)</i> Қимылды ойын: «Кішкене өзен арқылы» Ойынға бір топ (6-8 адамнан) бала тартылады. Алаңда бір-бірінен 1,5-2м қашықтықта екі сызық сызылады. Бұл өзен. Ойнаушылар сызықтың жанында өзеннің жағасында тұрады. Олар өзеннен анық сызылған дөңгелектер арқылы аяғын суламай, тастан-тасқа секіріп өтуі керек.	Күннің екінші жартысындағы ауа-райы құбылыстары мен табиғат объектілерін бақылау <i>(қоршаған ортамен таныстыру)</i> Қимылды ойын: «Тауық қорадағы түлкі» Алаңның бір жағынан тауық қораның орны сызылады. Тауықтар қорадағы орындарда тауықтар отырады. Алаңның қарама-қарсы жағында түлкінің іні болады. Қалған жердің бәрі қора. Ойнаушылардың біреуі түлкі белгіленеді, ал қалғандары-тауықтар. Тәрбиешінің белгісі бойынша тауықтар	Күннің екінші жартысындағы ауа-райы құбылыстары мен табиғат объектілерін бақылау <i>(қоршаған ортамен таныстыру)</i> Қимылды ойын: «Ұшақтар» Балалар алаңның әр жерінде 3-4 жалаушалармен белгіленген калоннамен тұрады. Ойнаушылар ұшқыштарды бейнелейді. Олар ұшуға әзірленеді. Тәрбиешінің: Ұшуға әзірленіңдер! деген сигналы бойынша балалар қолдарымен қимыл жасап, маторды іске қосқан болады. Тәрбиеші: «Ұшыңдар» -дейді. Балалар қолдарын екі жаққа жазып, алаңда жан-жаққа бытырап, ұшып жүреді. Тәрбиешінің: «отырыңдар» деген сигналы бойынша ұшақтар өз орындарын тауып,	Күннің екінші жартысындағы ауа-райы құбылыстары мен табиғат объектілерін бақылау <i>(қоршаған ортамен таныстыру)</i> Қимылды ойын: «Ақ серек, көк серек» Ойын ашық алаңда өткізіледі. Ойынға қатысушылар екі топқа бөлінеді. Аралығы 30-40 метрдей жерге бір-біріне қарама-қарсы орналасады. Қаз-қатар қол ұстасып тізіліп тұрады. Жеребе бойынша ойынды бастаған топтың балалары әндете өлең айтады: Ақ серек те көк серек, Бізден сізге кім керек? Екінші топтағылар бір ойыншының атын атайды. Сол кезде аты аталған бала өз тобынан

	алады. Ойын басталған соң, сыртындағы ойыншылар тік төртбұрыштың ішіндегі ойыншыларды бір доппен дәлдеп ұра бастайды. Доп тиген бала сызықтың сыртына шығарылады. Егер ол денесіне дарытпай, әр жерге түсірілмей допты қағып алса, сыртқа шығарылғандардың біреуін кіргізіп алады. Тік төртбұрыштың ішінде жалғыз ойыншы қалғанда ұтып жатқан команда оған 10 не 20 рет ойналуға ойын бұйырады. Ол бұл сыннан құламай өтсе, сырттағы командаластарын түгел ішке кіргізіп алады. Егер айнала алмай, құлап қалса, өзі де сыртқа шығып,	Дөңгелектердің арасының қашықтығы балалардың оларға бірінен-біріне секіре алатындай болуы керек. Өзеннен қатарынан 2-3 бала өтеді, ал қалғандары тәрбиешімен бірге оларды бақылап тұрады. Секіре алмай, аяғын сулап алғандары оны күнге кептіруге кетеді-орындыққа отырады. Кейін олар ойынға қайтып араласады, тәрбиеші оларды қалай болса да мақтап, жағаның екінші жағына өтуге көмектеседі. (дене шынықтыру)	бағанадан секіріп-секіріп түседі де корада жүгіріп ойнап жүреді де дән шокиды, қанаттарын қағады. Тәрбиешінің «Түлкі» деген белгісі бойынша тауықтар тауық қораға қашып барып, ағаштарға отырады, ал түлкі қаша алмаған тауықты ұстап, ініне алып кетеді. Қалған тауықтар отырған ағаштардан қайтадан ұшып түседі, ойын жаңадан басталады. Түлкі екі-үш тауық ұстағаннан кейін, ойын аяқталады. Ойынды басқа түлкімен қайталауға болады. (дене шынықтыру)	жерге қонады: балалар калоннаға тұрып, бір тізерлеп отырады. Тәрбиеші қай калоннаның тез сапқа тұрғанын атап өтеді. Алғашқы кезде калоннаның бастаушысы етіп екпіндірек балаларды белгілеу керек. (дене шынықтыру)	шығып, екпіндей жүгіріп келеді де, қарсы топтың тізбегін үзіп кетуге тырысады. Егер үзіп кетсе, бір баланы жетелеп апарып, өз тобына қосады. Үзе алмаса, өзі сол топта қалады. Енді кезек бойынша ойынды екінші топ әлгі әдіспен бастайды. Осылайша ойын кезекпен жалғаса береді. Қай топ өз ойыншыларынан көп айырылып қалса, жеңілген боп есептеледі. (дене шынықтыру)

	ішке команда кіреді. (дене шынықтыру)				
Серуеннен оралу	Балалардың киімін ретімен шешу, әндерді үйрену, жұмбақтарды шешу, дербес және ойын әрекеті				
Балалардың үйіне қайтуы	Балалардың жетістіктері туралы әңгімелесу, ата-аналардың балаларды тәрбиелеу мен дамыту бойынша сұрақтарына жауап беру, кеңес беру. Кеңес: «Жаз уақытында жарақаттанудың және уланудың алдын алу»				

Тексерілді:

Акимбекова А.Т

**Балалардың жаз мезгіліндегі өмірін және тәрбиесін ұйымдастыру циклограммасы
2023 жыл**

Мектепке дейінгі ұйым: «Ақбота» бөбекжай» МКҚК

Топ: «Күншуақ» ортаңғы тобы

Балалардың жасы: 3 жастағы балалар

Жоспардың құрылу кезеңі: 31.07-04.08.2023 жыл

Күн тәртібінің кезеңдері	Дүйсенбі 31.07.2023	Сейсенбі 01.08.2023	Сәрсенбі 02.08.2023	Бейсенбі 03.08.2023	Жұма 04.08.2023
Ата-аналармен әңгімелесу Балаларды Қабылдау	Ата-аналармен бала денсаулығы, баланың үйдегі және көшедегі күн тәртібі туралы әңгімелесу. Балаларды қабылдау: таңертеңгі сүзгі, балаларды жақсы көңіл-күймен қарсы алу. Балалар үшін қолайлы жағдай жасау, баланың бүгінгі көңіл – күйі туралы, оны не қызықтыратыны туралы әңгіме, жеке пікір білдіруге баулу Балалармен әңгіме: «Жаз деген не?» Міндеттері: балалардың табиғаттағы, адам өміріндегі маусымдық өзгерістер туралы білімдерін бекіту және жүйелеу; балалардың жаздың тән белгілері туралы түсініктерін кеңейту. Қызығушылықты, байқағыштықты, жазғы табиғаттың сұлулығын байқай білуге, табиғатқа ұқыпты қарауға тәрбиелеу. (сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет)				
Балалардың дербес іс-әрекеті (баяу қимылды ойындар, үстел үсті ойындары, бейнелеу әрекеті, эксперимент, кітаптар қарау және өзіне-өзі қызмет ету, тағы басқа іс-әрекеттер)	Перспективалық жоспарда қойылған міндеттерді іске асыру				
	Құрылыс ойыны: «Бір кездері ұшақ болған» (қағаздан) Міндеттері: балаларды қағаздан қолөнер жасауға және оның қасиеттерімен таныстыруға үйретуді жалғастыру. Өлең оқудың қуанышын ояту. Әр балаға нәтижеге жетуге көмектесу. Ұсақ моториканы дамыту, дәлдікке тәрбиелеу. Сөздік жұмысы: ұшақ, қағаз, оригами. Жабдық: әр балаға 15*15 ақ қағаз шаршы, ұшақ ойыншық.	Құрылыс ойыны: "Ойыншық қоршау" (құрылыс материалы) Міндеттері: балалардың қоршау салу қабілетін бекіту, кірпішті шеңбер бойымен тігінен орналастыру, оларды бір-біріне тығыз қою. Балалардың ғимараттар салуға деген ұмтылысын дамыту. Сөздік жұмыс: балалардың сөйлеуінде сөздерді белсендіру: кірпіш, тар жағы. Жабдық:	Құрылыс ойыны: «Үйшік үй» (құрылыс материалы) Міндеттері: балаларды құрылыс материалынан ғимараттар салуға, кірпіштерді бір-біріне тығыз қоюға, едендермен ғимарат жасауға үйрету. Ғимараттарда таныс заттар туралы идеяны көрсетудің қарапайым қабілетін дамыту. Ойын және сөйлеу қарым — қатынасына деген ұмтылысты дамыту, сөйлеу әрекетін белсендіру (үлкен-кішкентай)	Құрылыс ойыны: "Қақпа" (төмен, жоғары) Мақсаты: балаларды биіктігін көрсету арқылы заттың құрылымын өзгертуге үйрету. Демонстрациялық және үлестірмелі материалдар: әр балаға 4 кірпіш пен 4 текшеден; автомашиналар. Ойын барысы. Тәрбиеші қақпаны қандай екенін сұрайды (жоғары және төмен, кең және тар). Қақпаны құру әдісін көрсетеді және түсіндіреді: 2	Құрылыс ойыны: "Ферма салу"(құрылыс материалы) Міндеттері: балалардың кеңістікті жабу қабілетін бекіту, кірпішті тар қысқа жағымен жазықтықтамақты орналастыру, оларды түсі бойынша ауыстыру, қиялын дамыту, қажетті бөлшектерді таңдау, бөлшектерді салыстыру. Сөздік жұмыс: балалардың сөйлеуін сөзбен белсендіру — құрылыс материалы.

	оригами ұшағы. (Құрастыру)	ойыншықтар, кірпіштер. (Құрастыру)	текше. Драматизацияның алғашқы дағдыларын дамыту. Сөздік жұмыс: балалардың сөйлеуінде сөздерді белсендіру – кірпіш, пластина, үй. Ғимаратты ойнауға деген ұмтылысты тәрбиелеу. (Құрастыру)	кірпішті бір-бірінен алшақ қойып, оларды үшіншісімен жабуыңыз. Төмен қақпа шығады. Тәрбиеші қақпаның биіктігін қалай арттыру керектігін түсіндіреді және көрсетеді: 2 кірпішке текшелер орнатып, оларды жоғарғы кірпішпен жабу. Құрастыру)	жағы, тар, қысқа, ұзын, ферма, ит, мысық, сиыр, ешкі. Жабдық: ағаш құрылыс жинағы, ойыншықтар: ит, мысық, сиыр, ешкі. (Құрастыру)
Таңертенгі жаттығу	ТАҢҒЫ ГИМНАСТИКА КЕШЕНІ Сапқа тұру, жүру, жүгіру, жалпы дамытушы және тыныс алу жаттығулары. Мақсаты: баланың организмін «ояту», оны тиімді күйге келтіру, жан-жақты, бірақ бұлшықет жүйесіне орташа әсер ету, дененің белсенділігін арттыру, дұрыс қалыптың қалыптасуына ықпал ету. «Орамалмен» 1. Тік,түзу тұру. Орамал иықта оң қолды жазумен басты сол жаққа бағыттау. Б.қ.кейін келесі жаққада осылай істеу. 2. Орамалды кеуде тұсында жинақы ұстап, денені оңға 1-4 кейін солға 1-4 айналдыру. 3. Орамалды алдарында ұстап,жоғары көтеруден артқа шалқайып кейін алға иіліп тізе бүгіп отырудан б.қ.к. 4. Арқаға жатып, қол мен аяқты біркелкі көтеруден,орамалды башпайға тигізу. 5. Аяқты алшақ ашып отырып, оң кейін сол аяқ башпай жаққа иіліп орамалдарын тигізу. Тізені көтермеуге тырысу. 6. Орамал төмен, денені тік ұстап,қос аяқтан алшақ аяққа ауысып секіру сәтінде жалаушаны көтеру жоғары.Түсірген сәт б.қ.к.Кезектестіріп жәй жүру.(Дене шынықтыру)				
Таңғы ас	Гигиеналық шаралар: Мақсаты: мәдени-гигиеналық дағдыларды қалыптастыру: өздігінен жуыну, тамақтану алдында, дәретхананы пайдаланғаннан кейін қолды	Гигиеналық шаралар: Таңғы ас алдында қолдарын жуу, қолды сүрту және орамалды орнына ілу. Көркем сөз: Дымқылдап күнде сен, Қолыңды сүйкесең. Кетіп кір-ыласың, Тап-таза боласың. (Сөйлеуді дамыту	Гигиеналық шаралар: Таңғы ас алдында қолдарын жуу, қолды сүрту және орамалды орнына ілу. Көркем сөз: «Қолды таза жуу керек, Жеңдер суланбайды. Кім жеңін түрмейді, Ол су алмайды» - Қолды жуады,	Гигиеналық шаралар: Таңғы ас алдында қолдарын жуу, қолды сүрту және орамалды орнына ілу. Көркем сөз: Дымқылдап күнде сен, Қолыңды сүйкесең. Кетіп кір-ыласың, Тап-таза боласың. (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет) Тамақтану (өз орнын	Гигиеналық шаралар: Таңғы ас алдында қолдарын жуу, қолды сүрту және орамалды орнына ілу. Көркем сөз: Біз білеміз, білеміз, иә, иә, Су қайда шашырайды. Шығыңыз, су ханшайымы,

	сабынмен жуу. Көркем сөз: Біз білеміз, білеміз, иә, иә, Су қайда шашырайды. Шығыңыз, су ханшайымы, Біз жуынуға келдік! Біз көңілді, Қолымызды жуамыз! (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет) Тамақтану Көркем сөз: Мен түскі асты өзім жеймін. Мен аузымды ашамын! Күш болу үшін, Бізге сорпа пісірді. (өз орнын білу, дұрыс отыру, ас ішу құралдарын дұрыс ұстау, тамақтану мәдениетін қалыптастыру, тамақ ішкенде сөйлемей, тамақтанып болғаннан кейін алғыс айту)	және көркем әдебиет) Тамақтану (өз орнын білу, дұрыс отыру, ас ішу құралдарын дұрыс ұстау, тамақтану мәдениетін қалыптастыру, тамақ ішкенде сөйлемей, тамақтанып болғаннан кейін алғыс айту)	жуады. Содан кейін тәрбиеші сабынды алып, айтады: «Қызғылт, хош иісті, Оны көпіртіңіз және сіз таза боласыз» - Сабындайды, көпіртеді және сабынды сумен жуады. - бетті сумен сулайды, сабындайды және жуады. - сүлгі алып, бетін сулап, қуыршақтың қолын сүртіп, сөйлейді: «Енді мұрын таза, Иегі таза Және көздер жарқырайды – Көңілді көрінеді!» (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет) Тамақтану (өз орнын білу, дұрыс отыру, ас ішу құралдарын дұрыс ұстау, тамақтану мәдениетін қалыптастыру, тамақ ішкенде сөйлемей, тамақтанып болғаннан кейін	білу, дұрыс отыру, ас ішу құралдарын дұрыс ұстау, тамақтану мәдениетін қалыптастыру, тамақ ішкенде сөйлемей, тамақтанып болғаннан кейін алғыс айту)	Біз жуынуға келдік! Біз көңілді, Қолымызды жуамыз! (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет) Тамақтану Көркем сөз: Міне, маған қасық бұршақ сорпасын алып келеді, Ал котлетті тікелей аузына шанышқы салып береді. (Сөйлеуді дамыту) (өз орнын білу, дұрыс отыру, ас ішу құралдарын дұрыс ұстау, тамақтану мәдениетін қалыптастыру, тамақ ішкенде сөйлемей, тамақтанып болғаннан кейін алғыс айту)

			алғыс айту)		
Ұйымдастырылған іс-әрекетке дайындық	Балалар әсерлерімен бөлісу, жаңалықтарды білу, бірлескен жоспарларды, мәселелерді талқылау, қызығушылықтары бойынша әрекет түрін таңдау, ережелер туралы келісу және т. б. (сөйлеуді дамыту) Ұйымдастырылған іс-әрекет тақырыбына сай жұмбақтар жасыру. Жаттаған тақпақты есіне түсіріп, қайталап айту.				
	Жауын Жауын жауын жау-жау. Егін басын бау-бау. Жауын жауып. Біз тығылайық қоя тұр. Жауын – жауын жау-жау. Жаумай енді қоя тұр. Балалардың олды көбі су. (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет)	Жел Шөпті қозғап жел еседі. Шөптер дыбыс береді, Ш-ш-ш-ш Жел ақырын басылды Шөптер де дем алды. (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет)	Күн Күн шығады жарқырап Көк аспаннан қызарып, Күн қайтқанда аспанға Түн болады – сен қал ұйықтап Мен сенімен боламын Тәтті ұйықта балдырап Таң тағы да болады. (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет)	Тышқандар Екі тышқан бір күні Сыбырласып ақырын Қалай жүреді тышқандар Бірде қатты Бірде ақырын Жүргенде енді осылай Мысықты да оятты. (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет)	«Доп» Алақандар бір-бірімен жабысады. (доп пішінін жасайды). Тұмсығымен доп іздеп, Ойнағысы келіп тұр. (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет)
Мектепке дейінгі ұйымның кестесі бойынша ұйымдастырылған іс-әрекет	Дидактикалық ойын: "Ғажайып дорба" Мақсаты: жәндіктер туралы түсінікті бекіту. Ойын барысы: балаларға әртүрлі тапсырмалар беріледі: сөмкеде жәндіктерді (ойыншықты) қолыңызбен алу. Ойын тапсырмасы: сөмкеде тұрған жәндікті атау.	Дене шынықтыру (Спорт нұсқаушысының жоспары бойынша) Дидактикалық ойын: «Көбелектер» Мақсаты: балалардың жәндіктер, көбелектер туралы білімдерін анықтау. Көбелектер құрылымындағы пропорцияларды, т формаларын көбелектер әлеміндегі	Дене шынықтыру (Спорт нұсқаушысының жоспары бойынша) Дидактикалық ойын: "Жәндіктерді бүкте" Мақсаты: балалардың жәндіктер туралы білімдерін бекіту. Ең типтік белгілер бойынша сипаттауға үйрету. Материал: әр түрлі	Музыка Тақырыбы: «Хош иісті гүлдер» Ән тыңдау: «Гүлдерайым» халық әні Т.Қоңыратбаев. Ән айту: Қызғалдақтар Музыкалық ырғақты қимыл: «Көңілді ноталар» биі Дидактикалық ойын: «Ақырын-қатты» Мақсаты: балалардың жәндіктердің әрекеттері мен дыбыстары туралы	Дидактикалық ойын: "Балықтар, құстар, аңдар, жәндіктер" Мақсаты: жануарларды түрлері мен топтары бойынша жіктеуге үйрету. Материал. Доп. Ойын барысы: Тәрбиеші допты лақтырып, "күс" сөзін айтады. Бала, допты ұстап алғаннан кейін, "торғай" сияқты түр ұғымын таңдау

	Болжам жасаушы жәндіктерді сөмкеден дұрыс шығарып, сөмкені басқа балаға береді. Ойын тапсырмасы: үлкен немесе кішкентай жәндік пе? Ойын сөмкеде бірде-бір жәндік болғанша жалғасады. Ойын тапсырмасы: ұшатын, жорғалайтын, секіретін, жүгіретін жәндіктердің сипаттамасы. (Қоршаған ортамен таныстыру) «Менің сүйікті ойыншығым» Мақсаты: ермексаздың көмегімен балалардың сүйікті ойыншықтарының суреттерін жасау дағдыларын қалыптастыру. балаларды мүсіндеуде сүйікті ойыншықтың бейнесін жасауға үйрету; алақандар мен	бар шындықпен көзбен байланыстыру қабілетін қалыптастыру. Материал: дидактикалық ойын алаңында әртүрлі гүлдер бейнеленген, олардың арасында айналмалы көбелектермен суреттер салынған (әртүрлі өлшемдер, пропорциялар, құрылым) (Қоршаған ортамен таныстыру) «Кішкентай қонжық» Мақсаты: балаларды алақанның тікелей қимылымен ермексазды домалату арқылы мүсіндеуге үйрету. Ермексазбен мұқият жұмыс істеуді үйрену. Мүсіндеуге қуануға деген ұмтылысты дамыту. Материал: клеенкалар, ермексаз, стектер, майлықтар. (Мүсіндеу)	жәндіктер бейнеленген суреттер (әрқайсысы екі данада). Барысы: суреттердің бір данасы бүтін, ал екіншісі 4 бөлікке бөлінген. Балалар бүкіл суреттерді қарастырады, содан кейін оған Мозаика салады. Алынған жәндіктер сыртқы жағынан қандай дыбыстар шығаратынын және қалай қозғалатынын сипаттайды. (Қоршаған ортамен таныстыру) «Сары тиін» Мақсаты: балаларды бірдей пішіндегі екі бөліктен (ұзартылған бөліктер) тұратын затты мүсіндеуге үйрету. Ермексаз шоғырын көзге екі тең бөлікке бөлу, бойлық қозғалыстармен домалату және тегістеу қабілетін бекіту. Жасалған кескіннің қуанышын ояту. Материал: клеенкалар, ермексаз, стектер, майлықтар. (Мүсіндеу)	білімдерін бекіту және жүйелеу. Материал: доп. Барысы: тәрбиеші балалармен әңгіме жүргізеді, оның барысында жәндіктердің пайда болуы, әрекеттері мен дыбыстары туралы білімдерін нақтылайды. Осыдан кейін балалар шеңберге тұрып, сұраққа тез жауап береді. Кім есіне түсіре алмаса, ол өз кезегін өткізіп жібереді. "Кім ақырын"? мұғалім сұрайды және допты лақтырады. "Кім қатты"? тәрбиеші сұрайды және допты лақтырады. (Қоршаған ортамен таныстыру) «Сұр қоян» Мақсаты: балаларды бірдей пішіндегі екі бөліктен тұратын затты мүсіндеуге үйрету. Ермексаз бөлігін екі тең бөлікке бөлу, бойлық қозғалыстармен домалату және тегістеу қабілетін бекіту. Жасалған кескіннің қуанышын ояту. Материал: клеенкалар, ермексаз, стектер, майлықтар. (Мүсіндеу)	керек. (Қоршаған ортамен таныстыру) «Ала мысық» Мақсаты: балаларды заттарды мүсіндеуге үйрету. Тақырыпты бейнелеуге деген ұмтылысты қолдау. Шығармашылықпен айналысуға деген ұмтылысты тәрбиелеу. Материал: клеенкалар, ермексаз, стектер, майлықтар. (Мүсіндеу)

	саусақтармен мүсіндеудің әртүрлі әдістерін бекіту; қолдың ұсақ моторикасын дамыту басталған істі соңына дейін жеткізуге деген ұмтылысты, өз жұмыстарына эстетикалық қатынасты тәрбиелеу; ойыншықтарға ұқыпты қарауға тәрбиелеу. Материал: клеенкалар, ермексаз, стектер, майлықтар. (Мүсіндеу)				
Серуенге дайындық	Өз-өзіне қызмет көрсету дағдыларын қалыптастыру. Киінудің бірізділік алгоритмін бекіту. Бір-біріне көмек көрсету <i>(тәрбиешінің және белсенді балалардың көмегі)</i>, серуенге мотивация <i>(мазмұны, проблемалық жағдаяттар)</i>, көркем сөзбен ынталандыру <i>(мақал-мәтелдер, жаңылпаштар, жұмбақтар, өлеңдер)</i>. Көтеріңкі көңіл-күй сыйлау. Көркем сөз: Шаршағанда ырғалып, Гүлге ұқсап демалам. Қанатымды бір қағып, Гүлдей болып жайқалам.				
Серуен	1) Балалардың денсаулығын нығайту, қимыл-қозғалыс белсенділіктерін арттыру <i>(қимылды дидактикалық ойындар, ережелері бар қимылды ойындар, ойын жаттығулары, жарыстар, ұлттық ойындар және басқа)</i>. Көтеріңкі көңіл-күй сыйлау. Балалардың танымдық қызығушылықтарын дамыту. Мақсатты серуендер, танымдық әңгімелер, бақылаулар, табиғатты бақылау тәсілдерін көрсету, сенсорлық бақшадағы тәжірибелер. Балалардың шынайы өмірді көркем-эстетикалық қабылдауын қалыптастыру. Аумақтық кеңістікте немесе оның сыртында табиғатты тамашалау. Сенсорлық бақшада тірі және өлі табиғат нысандарын, табиғат құбылыстарын бақылау. Балалардың дербес шығармашылық әрекетіне мүмкіндік беру.				

2) Еңбекке баулу үшін балабақша ауласында баланың қызығушылығын оятатын кеңістік құру. Балаға Ортаңғытердің еңбек етуін бақылату және оларға көмектесуге, бірлесіп жұмыс істеуге тарту. Балалардың ойын, идеясын жүзеге асыру. Серуенге алып шыққан заттарымен ойнату.

3) Музыка жетекшісі мен дене шынықтыру нұсқаушының жоспары бойынша жүргізілетін шаралар немесе бірлескен жұмыстар.

Кішкентай балаларды бақылау Бақылау. Балалар бөліміне бару. Балалардың жазда қалай киінетіндеріне назар аудару: жеңіл көйлектер, шалақ шалбар, бас киімдер орамалдар, жеңіл қалпақтар (күннің көзі басты қыздырмас үшін), жазғы киімдер ашық түсті болуға тиіс екеніне көңіл аудару (қошқыл киімдер күн сәулесін тартады). Өлі табиғаттың жазғы құбылыстары туралы білімін бекіту, ауа райына, кезеңге байланысты киімдер, жыл мезгілдерінің киімдерін салыстыру, еске	Жолды жөндеу жұмысын бақылау. Бақылау. Балалардың үлкендер еңбегі туралы – жұмысшылардың жолды жөндеуі, еңбек мөлшері туралы ұғымдарын кеңейтуді жалғастыру (асфальтты ескі қабатын алу, ұсақталған тас қабатын төсеу, құм, катокпен тегістеу, ыстық смоланы құю, асфальт қабатын төсеу), механикаландыру рөлі (адамның ауыр еңбегін машиналар ауыстырады- каток, жүк машиналары және т.б.). Машиналар адам еңбегін жеңілдетеді қорытындыға келтіру. Еңбектену қажеттілігіне және еңбек адамдарын сыйлауға тәрбиелеу. (Қоршаған ортамен таныстыру) Жұмбақтар:	Шөпті шауып жатқан бағбанды бақылау. Бақылау. Жайылымдағы өсімдіктер туралы білімді анықтау және бекіту, шөпті шауып жатқан бағбанды қадағалау, жайылымдағы шөп биік және шүйгін екенін және дөңесоны үй жануарларына қысқа азық үшін шауып алатындығын атап өту; шабылған шөптен кепкен хош иісті пішен шығады. Адамдардың еңбек маңыздылығы туралы, азық өсімдіктерінің құндылығы туралы түсінікті қалыптастыру. Бұрын шөбі болған алаңқайды салыстыру, шөп қайтадан өскені, гүлдердің пайда болғаны туралы қорытынды жасау. Еңбек құралдарының атауларын анықтау: тырнауыш, айыр, пішен шабатын	Заттардың көлеңкесін бақылау. Бақылау. Күннің жоғары тұрғанын анықтау, заттардың көлеңкесін, таңертең балалардың өздерінің көлеңкесін күн әлі жоғары шықпағанда және күндіз, ол әлі бастан жоғары тұрғанда бақылауға болады, көлеңкенің ұзындығын өлшеу, көлеңкеде заттар жылырақ болатынына көңіл аудару. Балалардың күн аспанда қозғалады деген қорытындыға келтіру. Бақыланған затқа қызығушылығын ояту. (Қоршаған ортамен таныстыру) Жұмбақ: Мен жүгірсем, ол да жүгіреді, Мен кідірsem, ол да кідіреді. (Көлеңке) (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет)	Термометр көмегімен ауа температурасын бақылау. Бақылау. Балалардың термометрді қолданып ауа температурасын өлшеу ептілігін бекіту, сынап бағанасы қызыл сызықтан жоғары болған кезде жылы екенін білдіретініне назар аудару. Қаншалықты бағана жоғары болса, сонша жылы болады; цифрлар неше градус жылы болып тұрғанын анықтауға көмектеседі; әрбір сызық бір градусты білдіреді. Даладағы және топтағы ауа температурасын өлшеу. Жазда далаға қарағанда топтағы температура төмен деген қорытынды жасау. Балалардың қызығушылығын, ақылды белсенділігін ояту. (Қоршаған ортамен

алу. Балалар арасында достық қарым-қатынасты қалыптастыру. Ізгілік және қамқорлық сезімін тәрбиелеу. (Қоршаған ортамен таныстыру) Мақал-мәтел: 1.Досы көпті жау алмайды, Ақылы көпті дау алмайды. 2.Балапан ұяда не көрсе, Ұшқанда соны іледі. Тақпақ: «Іні» Е. Өтетілеуұлы «Бір ісіме қапа ма», Деп қарайды апама. Сипаттырып басынан, Еркелейді атама. (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет) Қимылды ойын: «Жұппен жарыса жүгіру» Белгі бойынша қолдарынан ұстасып жұппен	1.Арқасында ауыл жүр, ала тайым шауып жүр. (Автобус) 2.Далаға құрған өрмегім, үстінен зулап келемін. (Теміржол) Жаңылтпаш: Вова Васяның вагон ойыншығын алып, Васяға вагон ойыншығын Вова бермеді. Мақал-мәтел: Жан қиналмай, Жұмыс бітпес. Талап қылмай, Мұратқа жетпес. Тақпақ: Жолың болсын! Н. Аитов Атам шықса сапарға -Жолың болсын! – дейді апам. Апам шықса сапарға -Жолың болсын, - дейді атам. -Жолың болсын дейді олар, Үлкенге де кішіге. (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет) Қимылды ойын: «Өрт сөндірушілер жаттығу үстінде» Эстафетаны беру, колоннаға тұру, екі топқа бөліне білуді бекіту. Бір баспалдақ	машина.Үлкендердің еңбегін құрметтеуді тәрбиелеу. (Қоршаған ортамен таныстыру) Жұмбақ: «Айт!» десе жүгірмес, Су тисе сілкінбес. (Шөп) Мақал-мәтел: 1.Шебердің қолы көпке ортақ. 2.Орайы келсе орақ ор. Тақпақ: «Кетпен» Ш.Сәниев Мен – кетпенмін, кетпенмін Мұраппен бір өткен күн. Арық аршып, су басып, Бау-бақшаға жеткенмін. Ырым. Егер шөп шуласа – ашық ауа райы болады. (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет) Қимылды ойын: «Чехарда» Аяқтарын екі жаққа созып, сүйіліп төрт аяқтап тұрған серіктестерінен секіріп өту шеберлігін бекіту. Күш-қуатты, шыдамдылықты дамыту.	Қимылды ойын: «Қақпашы» Жарысу элементтері бар спорттық ойындарға қызығушылығын дамыту. (Дене шынықтыру) Еңбек іс-әрекеті. Жиналған табиғи материалдардан панно құрастыру. Белсенділігін дамыту, жұмыстың үнемді әдістерін үйрету. Еңбек қызметінің мәдениетін тәрбиелеу, өз еңбегінің нәтижесіне ұқыпты қарауға тәрбиелеу. Өзіндік іс-әрекеті. Балалардың өзіндік ұжымының даму негізін ретінде дұрыс нысанды қарым-қатынас топтарын пайдалану. Ұялшақ, жасқаншақ балаларға ойынға кірісуге және көмектесу,өте белсенді балалардың өзіндік серіктестерінің ынтасын баспауын қадағалау.	таныстыру) Жұмбақ: Бір нәрсе жер мен көктің арасында, Көрінбес өзі түгіл қарасы да, Білінбей жер үстінде жүрсе дағы, Пайдалы адамзаттың баласына. (Ауа) Мақал-мәтел: 1.Жаздың бір күні – Қыстың мың күніне татыр. 2.Қыстағы қар жерге ырыс, Жердегі ылғал – елге ырыс. (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет) Қимылды ойын: «Дөңгелек бойынша пас беру» Әртүрлі әдіспен бір-біріне доп лақтыру және ұстай білуді бекіту. Физикалық қасиеттерін – шапшаңдылық, икемділікті дамытуды. Үйлестіру қимылдарын жетілдіру. (Дене шынықтыру) Еңбек іс-әрекеті. Қысқа көкөністерді тұздау. Қысқа көкөністерді

	жарыса шапшаңаралығынан екінші (Дене шынықтыру) жүгіруді бекіту, аралыққа өту, Күнделікті гимнастикалық белсенді қабырғаға шыға білу. қозғалтқыш Өзара көмектесуді өз қызметінің бетінше дамыту. қажеттілігін (Дене шынықтыру) қалыптастыру. (Дене шынықтыру) Еңбек іс-әрекеті Ойыншықтарды жинағаннан кейін жөндеудің жеңіл жүйелерді қазу. жұмыстарын өз Көкөністерді егуге ықыласымен жерді дайындауға жүргізуге үйретуді жалғастыру, балаларды үйрету, көкөністерді күте басталған істі білуді жетілдіру. соңына дейін жеткізу ықыласын тәрбиелеу.	Еңбек іс-әрекеті. Шамаға шақ бағбанға көмектесу Еңбек қызметі процесінде балаларда еңбекті сүю ортақ пайдаға еңбек ету ынтасын, жауапкершілі кті тәрбиелеуді жалғастыру.	дайындау барысында үлкендерге шамасына қарай көмек көрсету. Жұмыс аяқталғаннан кейін жұмыс орнын өз бетінше жинай білуін бекіту. Дидактикалық ойындар. Тәжірибелер мен эксперименттер. «Не жылы, не суық?» Күннің көзінде өртүрлі заттар түрліше қызатыны туралы ұғымын кеңейту, себебі-олар әр түрлі материалдан жасалған, қызығушыл ығын дамыту. Өзіндік іс-әрекеті Ойын барысында балалардың бір- бірімен қатынаса білуін жетілдіру .Өз қылықтарымен іс- әрекеттерін көрсету, өз пікірлерін қорғау. Құрбыларының пікірлерімен келіспейтінін әдепті түрде айта білуін дамыту.
Серуеннен оралу	Балалардың реттілікпен шешінуі, жұмбақтар шешу, өлеңдер, әндер жаңылтпаштар, санамақтар және т.б. жаттау Киімді белгілі бір тәртіппен шешу және кию дағдыларын үйрету: - Түймелерді ретумен ағытамыз. - Көйлек, шалбарды шешеміз, ақырын іліп қоямыз. - Көйлекті шешіп, оны шалбарға, шортиға қосып іліп қоямыз.		

	- Аяқ киімді шешіп, екінші аяқ киімді киеміз. - Колготкаларды шешіп, көйлекке қосып іліп қоямыз. (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет)
Түскі ас	Гигиеналық шаралар:Түскі ас алдында гигиеналық шараларды орындау: қолды дұрыс жуу, өз орамалының орнын білу, қолды дұрыс сүрту, орамалды ілу көркем сөз қолдану: «Сылдырлайды мөлдір су, Мөлдір суға қолыңды жу» Кезекшілердің жұмысы: (асхана құралдарын, майлықтарды үстелге қою) Тамақтану (өз орнын білу, дұрыс отыру, асхана құралдарын дұрыс ұстай білу, ұқыпты тамақтану, сөйлеспеу, алғыс айту) (мәдени-гигиеналық дағдылар, өзіне-өзі қызмет ету, еңбек әрекеті) «Қонжыққа қасықты қалай ұстауды үйретеміз».(Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет)
Күндізгі ұйқы	Тамақтан соң ауыздарын сумен шаюды қалыптастыру. Киім түймелерін, сырмаларын өздігінше ағыту. Киімдерін ұқыпты орындыққа іліп (немесе арнайы сөреге) қоюды, өз төсек орнын тауып жатуды үйрету. Ұйқы кезінде бала басына көрпені жауып, мұрнын жастыққа көміп тастамауын, жастықта баланың денесі емес, тек басы жатуын қадағалау. (өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ моториканы дамыту). Әлди Мақсаты: бала ағзасының физиологиялық тепе-теңдігін қалпына келтіру. Әлди, әлди, әлди-ай, Балалар ұйықтап жатыр. Төменгі төсекке, Балалар тыныш ұйықтайды, Мен ән саламын! Балалардың тыныш ұйықтауы үшін жайы баяу музыка тыңдау. «Әлди» Ж.Байырбекова (Музыка)
Біртіндеп ұйқыдан ояту, сауықтыру шаралары	Түскі ұйқыдан кейінгі сауықтыру шаралары (дене жаттығулары), ауа, су емшаралары, жалпақ табандылықты болдырмау үшін түйіршікті және жұмсақ жолақшалармен жүру (дене белсенділігі). Кереуеттегі жаттығу Оянайық бәріміз. Көздеріңді ашыңдар, Кірпіктеріңді көтеріңдер. Беттеріңді жеңіл қимылмен сипаңдар, Бір - біріңе жымыыңдар, Бастарыңды оңға, солға бұрыңдар, Ауаны жұтыңдар, содан соң жіберіңдер, Іштеріңді тартыңдар, Көңіл күй көтерілді, Кеуделеріңді алақанмен сипаңдар,

	Жұдырықты қысыңдар, Енді біраз ашыңдар, Керіліңдер, созылыңдар, Енді ояңдылар, төсектен тұрыңдар. 3 рет(дене шынықтыру). Киімдерін реттілікпен өздігінен киіну. Түймелерін қадау, сырмаларын сыру, аяқ киімдерін дұрыс киюді үйрету. Қыз балаларды шаштарын тарауға үйрету (өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ моториканы дамыту). Қолдарын жуу, құрғатып сүрту, сүлгіні өз орнына іліп қоюды үйрету Шомылған баланы, Аймалап алады. Сүртеді қолыңды, Сүртеді жоныңды.(Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет)				
Бесін ас	Гигиеналық шараларды орындау (мәдени-гигиеналық дағдылар). Балалардың назарын тағамға аудару, мәдениетті тамақтануға баулу Ас мәзірімен таныстыру. Бір-біріне кедергі жасамай мәдениетті отыруға баулу, балалардың назарын тағамға аудару. «Бата» Аспандарың ашық, Жұлдыздарың жарық болсын, Абыройларың асқар таудай болсын!(Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет)				
Балалардың дербес іс-әрекеті	«Зиянды микробтар» кляксография техникасында сурет салу Мақсаты: Балаларды ауамен сурет салудың дәстүрлі емес техникасымен таныстыру – кляксография. Тыныс алу жүйесін, жалпы және ұсақ моториканы дамыту. Балалардың	"Қоянның саятшылығы, ал түлкінің мұзы болды" ("Түлкі мен қоян" ертегісі бойынша) Мақсаты: Балаларда қиялды дамытуды жалғастыру. Суретте ертегілердің бейнелерін жеткізе білу қабілетін қалыптастыру, шығарманың негізгі объектілерін бейнелейтін сюжеттік композиция құру.	Еркін тақырыпта сурет салу «Фантастикалық гүлдер» Мақсаты: Экзотикалық өсімдіктерге негізделген фантастикалық гүлдерді салуға қызығушылық тудыру. Түпнұсқа кескіндерді жасау үшін жапырақшаларды өзгерту және безендіру әдістерін көрсету. Шығармашылық қиялды, түс пен	Ылғал техникасында сурет салу "Жазғы аспан" Мақсаты: "Акваель бояуларымен және әртүрлі гудтармен еркін тәжірибе жасау үшін жағдай жасау. материалдармен. Аспанды "дымқыл" түсті созылу арқылы бейнелеуге үйрету. Суретте жазғы әсерлерді көрсету үшін жағдай жасау, шығармашылық қиялды дамыту. Материал: А4 қағаз парақтары, акварель,	"Жанбыр жауады" Мақсаты: Балаларды суреттерде қоршаған өмірден алған әсерлерін бейнелі түрде көрсетуге үйрету. Сурет композициясын құру қабілетін бекіту. Суреттегі құбылысты жеткізу үшін сатып алынған әдістерді қолдануға үйрету. Қарапайым графит пен түрлі-түсті қарындаштармен (түрлі-түсті балауыз қарындаштармен, көмір қарындашымен,

	қиялын, өнертабысын, шығармашылық ойлауын дамытуға ықпал ету. Материал: Үлгі, қағаз ½ Парақ А4, акварель көк және қара; балалар саны бойынша коктейль түтіктері, Чумазка қуыршағы. (Сурет салу) «Алма ағашы» Мақсаты: Жазықтық мүсіндеуде, үлгі бойынша және дизайн бойынша бөліктердің бүтінін құрастыруда жаттығу; визуалды талдау қабілетін дамыту. Материал: желім жаққыш, желім, майлықтар, үлгілер (Жапсыру)	Сурет салу әдістерін әр түрлі бейнелеу материалдарымен (бояулармен, сангиналармен, көмір қарындаштарымен) бекіту. Материал: Ақ немесе түрлі-түсті А4 қағаз парақтары, гуашь бояулары, су құтысы, майлықтар, щеткалар, сангина, көмір қарындаш (Сурет салу) «Егістіктегі қарбыз бен қауын» Мақсаты: Модель бойынша көкөністерді жобалауда, схемалар бойынша жазықтық мүсіндеу, олардың құрылыс нұсқаларын ойлап табуда жаттығу; геометриялық фигураларды ажырату және атау. Материал: желім жаққыш, желім, майлықтар, үлгілер: (Жапсыру)	композиция сезімін дамыту. Гүлді өсімдіктерге деген қызығушылықты ояту, оларды тамашалауға, алынған идеяларды көркемдік қызметке қарауға және тасымалдауға деген ұмтылыс. Материал: АҚ және тоналды қағаз, фонға арналған түрлі-түсті, балаларға арналған жұқа материалдар – гуашь, акварель, пастель, киізден жасалған қаламдар, гелий қаламдары, түрлі-түсті қарындаштар, мақта тампондары, қауырсындар, жылтыр лак. Халықтық сәндік-қолданбалы өнердің әртүрлі түрлерінің өсімдік мотивтерінің элементтері бар кесте. (Сурет салу) «Клубника ағашы» Мақсаты: өздігінен жабысатын қағаз жолақтарын жабыстыруды үйрену. Материал: А4 картон, өздігінен жабысатын қағаздан жасалған	мақта тампондары, су құтылары, түрлі-түсті қарындаштар, графит қарындаш, өшіргіш (Сурет салу) «Үйшік» Мақсаты: Балаларды тікбұрышты парақты екіге бүктеуге, бүктеу сызығын үтіктеуге, қолөнерді аппликациямен безендіруге үйрету. Материал: А4 картон, өздігінен жабысатын қағаздан жасалған түрлі түсті жолақтар. (Жапсыру)	сангинамен) сурет салуда жаттығу жасау. Материал: парақтар А4, Қарапайым (графит) қарындаш, түрлі-түсті қарындаштар немесе түрлі-түсті балауыз қарындаштар, (Сурет салу) «Шие ағашы» Табиғи материалдан Мақсаты: жапырақтардан композиция жасауға, композицияны бөлшектермен шығармашылықпен толықтыруға, қиял мен шығармашылықты дамытуға үйрету. Материал: жәндіктердің графикалық бейнесі бар А4 парақтары, өздігінен жабысатын қағаздан жасалған түрлі түсті жолақтар. (Жапсыру)

			түрлі түсті жолақтар. (Жапсыру)		
Тәрбиеші мен баланың еркін қызметі	Балалардың қызығушылықтарын мақсатты ойын арқылы, танымдық-зерттеушілік жұмыс, музыкалық-көркем образ, қимыл-қозғалыс, коммуникативтік байланыс, оқыту, еңбекке баулу арқылы дамыту <i>(оның ішінде өңірлік ерекшелікті ескерумен)</i>. Балалардың ойы мен идеяларын ескеру арқылы олардың қабілеттерін ашуға мүмкіндік беру. «Ғарышкерлер» картотека №1 Ойын мақсаты: Балаларды еңбекті құрметтеуге, ұйымшылдыққа, достыққа баулу. Қажетті атрибуттар: көкшіл матадан тігілген ғарышкердің костюмі, бас киім, жалаушалар. Ойын шарты. Ойын серуенде, зымыран ойыншығының жанында өткізіледі. Балаларды рөлдерге бөлу: командир, механик, дәрігер, ғарышкерлер. Командир ғарышкерлермен жаттығу жүргізеді. Дәрігер денсаулықтарын тексереді. Ракетаға әр жолы 4-5 баладан отырып ұшады. Жерде жалаушамен белгі беріп, ұшатын, қонатын бағытын сілтеп көрсетеді. Ойынды түрліше күрделендіріп өткізуге болады.				
Серуенге дайындық	Серуенге қызығушылықты арттыру. Балалардың реттілікпен киінуі, серуенге шығу, топтық ережелерді қайталау. «Киімді қалай киюге болады?» әңгіме Киімдердің тазалығын сақтау қажет. Киінгенде киімнің түймесінің дұрыс қадап, көйлектің шалбардың немесе юбканың ішіне салынғанын қадағалау керек. Шұлықтың, аяқ киімнің оң киілуіне баса назар аудару керек. (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет)				
Серуен	Күннің екінші жартысындағы ауа-райы құбылыстары мен табиғат объектілерін бақылау <i>(қоршаған ортамен таныстыру)</i> Қимылды ойын: «Аяғымызбен жер тебеміз» Ойнаушылар қимылдаған кезде, көршісіне	Күннің екінші жартысындағы ауа-райы құбылыстары мен табиғат объектілерін бақылау <i>(қоршаған ортамен таныстыру)</i> Қимылды ойын: «Менің зымыраған көңілді добым» Ойнаушы балалар тобы жартылай дөңгелек құрып, тәрбиешінің жанында тұрады. Допты	Күннің екінші жартысындағы ауа-райы құбылыстары мен табиғат объектілерін бақылау <i>(қоршаған ортамен таныстыру)</i> Қимылды ойын: «Жасырынбақ» Ойынға жиналған балалардың барлығы шеңбер құрып, ойын бастаушының тұра қалып, такпактап	Күннің екінші жартысындағы ауа-райы құбылыстары мен табиғат объектілерін бақылау <i>(қоршаған ортамен таныстыру)</i> Қимылды ойын: «Шарлармен алмас» Балалар орындықтарда дөңгеленіп отырады. Тәрбиеші қатар отырған екі балаға бір-бірінен шар береді де ары қарай басқаларға ауыстырады (біреуі	Күннің екінші жартысындағы ауа-райы құбылыстары мен табиғат объектілерін бақылау <i>(қоршаған ортамен таныстыру)</i> Қимылды ойын: «Қазан шұңқыр» Ойынға 8-10 бала қатысады. Балалар санына байланысты, қатар-қатар шағын шұңқырлар қазылады. Ойын бастаушы

	тимейтіндей қашықтықта дөңгеленіп тұрады. Тәрбиеші балалармен бірге тексті жай, тәптіштеп айтып тұрады. Балаларға өлеңде айтылған қимылдарды істеуге мүмкіндік береді. Аяқпенен тарсылдатып билейміз, Қолды соғып, басымызды иеміз. Қолымызды түсіреміз, Қолымызды ұсынамыз. Осы сөздермен балалар біріне-бірі қол беріп, дөңгеленіп тұрады. Одан кейін былай деп жалғастырады: Ал, шығайық сайланып Жүгірейік айналып Аз уақыт өткеннен кейін тәрбиеші: «Токта»-дейді. Бәрі тоқтайды. Одан кейін ойын	бейнелейтін бір бала, орнында тұрып секіреді, ал тәрбиеші алақанын оның басына қойып, мынадай өлең айтады. Көңілді добым, о менің Домалап қайда жүгірдің? Қызыл, сары, көгілдір Желаяқсың-ау өзің бір. Бұдан кейін доп қашып кетеді. Тәрбиеші балалармен бірге оны ұстайды. Ойын жаңа доппен қайта басталады. Ойынды 2-3 рет қайталау. (дене шынықтыру)	санамақ айта бастайды. Санамақтың бірнеше түрі бар. Қандай жылы күн шуақ, Балапандар жүр шулап Қызығына қараймын Бір, екі, үш...деп санаймын. Шөжелерім шөп-шөп-шөп, Жем шашайын көп-көп-көп, Он екенсің бәрі-бәрің, Отыз түйір дәнім бар Әрқайсыңа қаншадан? Теріп жеңдер соншадан. Немесе, ойын бастаушы алақанын төмен қарата бір қолын жоғары көтереді, ал барлық балалар бір-бір саусағын соның астына тигізіп ұстап тұрады. Ойын бастаушының « бір, екі, үш» белгісімен балалар бір-бір саусақтарын тез тартып алады. Саусағы ұсталған бала көзін жұмып, басқалары тығылады.	оңға, біреуі солға ұсынады). Шарлар бір-бірімен екі жақтан кездескенде балалар «Соқтығысты» деген сөзбен оларды соқтықтырады. Одан кейін балалар орындарынан тұрып, дөңгелекті айналып, қарсы жаққа барады, қалғандары орындықтарынан тұрып: « Жүгірдік, жүгірдік...» деп дауыстайды. Балалар өз орындықтарына жүгіріп келіп: « Ол шарды басқа балаларға береді де ойын қайталанады. Бұл ойынды даладағы алаңда өткізуге болады, онда балалар көк шөптің үстінде отырады. (дене шынықтыру)	қолына допты алып, шұңқырлардың тұсына 1м қашықтықта тұрады. Доп кімнің шұңқырына түссе, сол бала жүгіріп келіп допты ала сала, жан-жаққа қашып бара жатқан балалардың бірін ұрады. Егер доп тисе, сол бала допты ала сала келесі ойыншыға тигізуге әрекеттенеді. Ал доп ешкімге тигізе алмаса, онда бала ойыннан шығып қалады. Ойын осылай жалғаса береді. (дене шынықтыру)

	қайталанады. (дене шынықтыру)		Көзін жұмған бала 40 не 50 -ге дейін санап, тығылған балаларды іздейді. Тапқан сайын өзі тұрған жерді алақанымен соғып отырады. Балалардың алдын-ала келісуімен, ең бірінші немесе ең соңында қалған бала көзін жұмып, ойын қайта басталады. (дене шынықтыру)		
Серуеннен оралу	Балалардың киімін ретімен шешу, әндерді үйрену, жұмбақтарды шешу, дербес және ойын әрекеті				
балалардың үйіне қайтуы	Балалардың жетістіктері туралы әңгімелесу, ата-аналардың балаларды тәрбиелеу мен дамыту бойынша сұрақтарына жауап беру, кеңес беру. Кеңес: «Дәрілік өсімдік - Түймедақ»				

**Балалардың жаз мезгіліндегі өмірін және тәрбиесін ұйымдастыру циклограммасы
2023 жыл**

Мектепке дейінгі ұйым: «Ақбота» бөбекжай» МКҚК

Топ: «Күншуақ» ортаңғы тобы

Балалардың жасы: 3 жастағы балалар

Жоспардың құрылу кезеңі: 07.08-11.08.2023 жыл

Күн тәртібінің кезеңдері	Дүйсенбі 07.08.2023	Сейсенбі 08.08.2023	Сәрсенбі 09.08.2023	Бейсенбі 10.08.2023	Жұма 11.08.2023
Ата-аналармен әңгімелесу Балаларды қабылдау	Ата-аналармен бала денсаулығы, баланың үйдегі және көшедегі күн тәртібі туралы әңгімелесу. Балаларды қабылдау: таңертеңгі сүзгі, балаларды жақсы көңіл-күймен қарсы алу. Балалар үшін қолайлы жағдай жасау, баланың бүгінгі көңіл – күйі туралы, оны не қызықтыратыны туралы әңгіме, жеке пікір білдіруге баулу Балалармен әңгіме: «Көңіл-күй» Міндеттері: Балаларға түрлі эмоционалдық жай-күйі бар жақын Ортаңғытер мен балалар туралы жағдайларды ұсыну. (сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет)				
Балалардың дербес іс-әрекеті (баяу қимылды ойындар, үстел үсті ойындары, бейнелеу әрекеті, эксперимент, кітаптар қарау және өзіне-өзі қызмет ету, тағы басқа іс-әрекеттер)	Перспективалық жоспарда қойылған міндеттерді іске асыру				
	Құрылыс ойыны: "Қоян үшін тар орындық-ұзын көз Мишутка үшін кең орындық" Мақсаты: екі кірпіштен және тақтайшадан тар орындық, ал төрт кірпіштен және екі тақтайшадан кең орындық салуды үйрету. Материал: кірпіш және плиталар. Ойын барысы. Көңілді ойыншықтар балаларға қонаққа келеді, олар балаларға орманда	Құрылыс ойыны: "Шеңберлерді жина" Мақсаты: балалардың біртекті заттарды (көп, аз, тіпті аз, кішкентай, оларды белгілі бір ретпен таңдау арқылы) бағдарлау қабілетін бекіту; физикалық қасиеттерін білетіріп, белгілі бір формамен және әртүрлі мөлшердегі әрекет ету кезінде сенсорлық тәжірибені байытуға үйрету. Материал: әртүрлі	Құрылыс ойыны "Жаяу жүргіншілерге арналған көпір" Мақсаты: екі құрылыс бөлшектерінің үйретудің түсі мен атауы, құрылыс және әдістері туралы (үстіне түсініктерін бекіту. Балаларды ғимараттарды салыстыруға, олардың биіктік, айырмашылықтарын байқауға үйрету. Материал: текшелер мен кірпіштер, пластиналар. Ойын барысы. Біз қазірдің өзінде жол мен көлік салдық. енді сіз өз ойыншықтарды машиналарыңызды ойлап аударуымыз керек. - Біз тауып, әртүрлі машиналардың бүкіл гаражын салу. Балалар ғимараттарды	Құрылыс ойыны: "Әр түрлі машиналар" Мақсаты: балалардың құрылыс бөлшектерінің түсі мен атауы, құрылыс әдістері туралы (үстіне түсініктерін бекіту. Балаларды ғимараттарды салыстыруға, олардың биіктік, айырмашылықтарын байқауға үйрету. Материал: текшелер мен кірпіштер, пластиналар. Ойын барысы. Біз қазірдің өзінде жол мен көлік салдық. енді сіз өз ойыншықтарды машиналарыңызды ойлап аударуымыз керек. - Біз тауып, әртүрлі машиналардың бүкіл гаражын салу. Балалар ғимараттарды	Құрылыс ойыны: «Қуыршақ төсегі» Мақсаты: Балаларды үлкен құрылыс материалынан төсек салуға үйрету. Конструктордың бөлшектерін атау. Ғимараттарды ойнау. (Құрастыру)

	тіпті орындықтар жоқ екенін айтады. Тәрбиеші балаларға қоянға тар орындық, ал аюға кең орындық салуды ұсынады. Балалар құрылыс үшін материалды өздері таңдайды. (Құрастыру)	өлшемдер мен түстердегі жазықтық шеңберлер. Ойын барысы. Сізбен бірге ертегі бөлмесін құрып, шеңберлерді өлшеміне, түсіне, көңіл-күйіңізге қарай орналастырайық. (Құрастыру)	Балаларға көпір салып, ойыншықтарды тасымалдауды ұсынады. (Құрастыру)	салыстырады. Олар өз көліктерін атайды. (Құрастыру)	
Таңертенгі жаттығу	ТАҢҒЫ ГИМНАСТИКА КЕШЕНІ Сапқа тұру, жүру, жүгіру, жалпы дамытушы және тыныс алу жаттығулары. Мақсаты: баланың организмін «ояту», оны тиімді күйге келтіру, жан-жақты, бірақ бұлшықет жүйесіне орташа әсер ету, дененің белсенділігін арттыру, дұрыс қалыптың қалыптасуына ықпал ету. «Затсыз» Қолды белге қойып басты/1-4/ оңға, солға, алға, артқа. Б.қ.: түзу тұру, аяқтың арасын сәл ашу, қолды түсіру. Қолды ақырын саусақтарды айқастырып алға созу, сол күйі артқа, бастан жоғары және иіліп төмен қарай. Б.қ.: аяқты айқастырып еденге отыру, қол белде. Оңға иілу, бастапқы қалыпқа келу. Дәл солай сол жақпен істеу Б.қ.: аяқты алшақ ашып еденде отыру, оң кейін сол жақ башпайларға кезекпен барудан б.қ қолды белге қою. Б.қ.: арқаға жату, қолды созып қою. Екі жақ аяқты түзу жоғары көтеру, бастапқы қалыпқа келу түсіріп. Еденде алақанға тіреліп, аяқты кезекпен алға жылжыту, жылдам екпінде Жоғары аяқ ұшына көтерілумен, терең дем алып. Төмен иілумен демді шығару. Жәй жүру. (Дене шынықтыру)				
Таңғы ас	Гигиеналық шаралар: Мақсаты: мәдени-гигиеналық дағдыларды қалыптастыру: өздігінен жуыну, тамақтану алдында, дәретхананы пайдаланғаннан кейін қолды	Гигиеналық шаралар: Таңғы ас алдында қолдарын жуу, қолды сұрту және орамалды орнына ілу. Көркем сөз: Дымқылдап күнде сен, Қолыңды сүйкесең. Кетіп кір-ыласың, Тап-таза боласың. Тамақтану	Гигиеналық шаралар: Таңғы ас алдында қолдарын жуу, қолды сұрту және орамалды орнына ілу. Көркем сөз: «Қолды таза жуу керек, Жеңдер суланбайды. Кім жеңін түрмейді, Ол су алмайды» - Қолды жуады,	Гигиеналық шаралар: Таңғы ас алдында қолдарын жуу, қолды сұрту және орамалды орнына ілу. Көркем сөз: Дымқылдап күнде сен, Қолыңды сүйкесең. Кетіп кір-ыласың, Тап-таза боласың. Тамақтану Көркем сөз: Бізде қасық бар, сиқырлы кішкентай!	Гигиеналық шаралар: Таңғы ас алдында қолдарын жуу, қолды сұрту және орамалды орнына ілу. Көркем сөз: Біз білеміз, білеміз, иә, иә, Су қайда шашырайды. Шығыңыз, су ханшайымы, Біз жуынуға келдік! Біз көңілді,

	сабынмен жуу. Көркем сөз: Біз білеміз, білеміз, иә, иә, Су қайда шашырайды. Шығыңыз, су ханшайымы, Біз жуынуға келдік! Біз көңілді, Қолымызды жуамыз! Тамақтану Көркем сөз: Біздің балабақшада – кішкентай үстелдер. Үстелге отырамыз- картопты жейміз! (өз орнын білу, дұрыс отыру, ас ішу құралдарын дұрыс ұстау, тамақтану мәдениетін қалыптастыру, тамақ ішкенде сөйлемей, тамақтанып болғаннан кейін алғыс айту) (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет).	Көркем сөз: Орындық туралы. Мен орындықты алдымда алып жүремін! Ол, әдемі, менің орындығым. Мен оларды мықтап ұстаймын, Барлығына орындықтарымды көрсетемін! (өз орнын білу, дұрыс отыру, ас ішу құралдарын дұрыс ұстау, тамақтану мәдениетін қалыптастыру, тамақ ішкенде сөйлемей, тамақтанып болғаннан кейін алғыс айту) (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет).	жуады. Содан кейін тәрбиеші сабынды алып, айтады: «Қызғылт, хош иісті, Оны көпіртіңіз және сіз таза боласыз» - Сабындайды, көпіртеді және сабынды сумен жуады. - бетті сумен сулайды, сабындайды және жуады. - сүлгі алып, бетін сулап, қуыршақтың қолын сүртіп, сөйлейді: «Енді мұрын таза, Иегі таза Және көздер жарқырайды – Көңілді көрінеді!» (Көркем әдебиет, - коммуникативтік қызмет) Тамақтану (өз орнын білу, дұрыс отыру, ас ішу құралдарын дұрыс ұстау, тамақтану мәдениетін қалыптастыру, тамақ ішкенде сөйлемей, тамақтанып болғаннан кейін	Бізде қасық бар, сиқырлы кішкентай! Тәрелкеде тамақ, із қалдырмайды! Біздің қасықты нұқыңыз, Барлық ботқаны алыңыз! (өз орнын білу, дұрыс отыру, ас ішу құралдарын дұрыс ұстау, тамақтану мәдениетін қалыптастыру, тамақ ішкенде сөйлемей, тамақтанып болғаннан кейін алғыс айту) (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет).	Қолымызды жуамыз! Тамақтану Көркем сөз: Сорпа, сен төгілмейсің! Сорпа, сен төгілмейсің! Тікелей менің аузыма құйыл! Ал, қасық, бұрылма! Сорпа ал, жалқау болмаң! (өз орнын білу, дұрыс отыру, ас ішу құралдарын дұрыс ұстау, тамақтану мәдениетін қалыптастыру, тамақ ішкенде сөйлемей, тамақтанып болғаннан кейін алғыс айту) (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет).

			алғыс айту) (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет)		
Ұйымдастырыл- ған іс-әрекетке дайындық	Балалар әсерлерімен бөлісу, жаңалықтарды білу, бірлескен жоспарларды, мәселелерді талқылау, қызығушылықтары бойынша әрекет түрін таңдау, ережелер туралы келісу және т. б. Ұйымдастырылған іс-әрекет тақырыбына сай жұмбақтар жасыру. Жаттаған тапқакты есіне түсіріп, қайталап айту. (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет).				
	«Жәндіктер» саусақ ойыны Мен жасыл май қоңызымын (біз саусақтарымызды жұдырыққа қысамыз). Мен айналамды айналып өтемін (сұқ саусақпен саусақты екі жаққа жайып), Мен шалғындардың үстінен гүрілдеймін Ал менің атым Чжу-Чжу (сұқ саусағыңыз бен кішкентай саусағыңызды қозғаңыз). Тиіспеңіз, ашулы шіркей - Мен үйге жүгіремін (үстелді саусақтарыңызбен ұстаңыз). Кешке бізге ұшып барыңыз Жолақты ара.	«Космос» саусақжаттығуы Күн - бастыжұлдыз (солқолдакүнбейнелен ген - саусақтарбір- біріненалшакорналасқа нжәнедопұстағандай), Алайналасында планеталар (оңқолындапланеталар бейнеленген - «Күнді» айналдырғанжұдырық «ұшады») Оларұшады - кімқайда (солқолменоннансолға қарай «ұшу» қимылдарынжасаңыз) Жылдамметалар (оңқолменсолданонғақ арай «ұшу» қимылдарынынорындау). (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет).	«Мамыр» саусақ жаттығуы Күректерді алдық, кереуеттерді қаздық. Бір екі! Бір екі! (күрек қимылына еліктеу) Олар тырманы да алды, Төсектер таралды: Бір екі! Бір екі! (біз қимылдарды тырмамен имитациялаймыз) Қатардағы тұқымдар Жерге лақтырылды: Бір екі! Бір екі! (тұқым шашырауын модельдеу) Тез өсіңіз, бүршігіп, (саусақтарыңызды «тұмсықпен» бүктеу) Гүлді - пионды ерітіңіз! (екі қолдың саусақтарын ашу) (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет).	«Көлік» саусақ жаттығуы Ұшып жатыр, Ұшып жатыр, Тікұшақ бұрандаларын айналдыру (қолдарыңмен бастарыңмен айналдыру). Олар сол жаққа барады (қолдың қозғалысы оңға қарай), Мұнда келу (қолдың солға жылжуы), Пойыздың жаңа рельстерінде (біз алдымызда түзу алақанмен айналамыз), Ал моторлы кемелер, кемелер (біз кемеңіздің тұмсығына еліктеп, «үйге» қолымызды бүктеп, өзімізден бағыт аламыз, толқындарды кесіп тастағандай) Олар құрлықтан теңізге шығады (біз алақанымызды қоштасқандай сілкеміз). (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет).	«Салат» Сәбізді алып тазалаймыз (оң қолды жұдырыққа түйіп, сол қолдың алақанына ысқылайды) Үккішпен үгіп майдалаймыз (екі қолды жұдырыққа түйіп кеідеге ұстап, жоғары-төмен қозғайды) Қанттай сеуіп дәмдейміз (саусақтардың ұшымен қант себеді) Қаймақ құйып сәндейміз (қолды жұдырыққа түйген күйі (қаймақ құйған сияқты) қол білегін жоғары-төмен қозғайды) Міне, дайын нәр тағам- (екі қолын алдына жайып көрсетеді) Дәруменге байыған (алақанымен іштерін сипалап, тойғандықтарын білдіреді) (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет).

	Ал оның артында қанқызы жатыр Және әдемі ол (әр атқа саусақтарыңызды бүгiңiз), Үш қоңыз және инелiк Фонар көздерi сияқты (бiз көзiлдiрiктерге елiктеймiз - шеңберге жабылған бас бармақ пен сұқ саусақтарды көзге келтiреміз). Дүр етiп, ұшып кеттi (қолымызды сiлтеп) Олар шаршағаннан кұлап түстi (қолдар үстелге алақанмен кұлайды). (Сөйлеудi дамыту және көркем әдебиет).				
Мектепке дейiнгi ұйымның кестесi бойынша ұйымдастырыл- ған iс-әрекет	Дидактикалық ойын: «Айналам ызда- ғы табиғи әлем» Мақсаты: балаларды табиғи заттарды табуға және атауға үйрету. Жабдық. Табиғи нысандар	Дене шынықтыру (Спорт нұсқаушысының жоспары бойынша) Дидактикалық ойын: " Шалғындағы азық-түлік тізбегі" Мақсаты:	Дене шынықтыру (Спорт нұсқаушысының жоспары бойынша) Дидактикалық ойын: "Көбелектер" Мақсаты: Балалардың	Музыка Тақырыбы: «Бақшаға барамын» Музыка тыңдау: «Сәби қуанышы» Е. Құсайынов. Ән айту: «Бақшаға барамын» Әуенді қимыл-қозғалыс: «Достастық» (муз. Р. Рустамов	Дидактикалық ойын: «Құстар әлемінде» Мақсаты: Балалардың құстар туралы білімдерін бекіту. Ойын барысы: бетте түрлі-түсті секторлары бар шың және секторларға сәйкес келетін түстердің

	бейнеленген карточкалар. Ойын барысы: балаларға бірнеше суретті салыстыру ұсынылады табиғи нысандардың бейнесі. Суреттерді бөлуді сұрау тірі және өлі табиғатты бейнелеу. (Қоршаған ортамен таныстыру) «Гүлді себет» Мақсаты: балаларды әртүрлі мөлшердегі заттарды мүсіндеуге үйретуді жалғастыру. Мүсіндеу қабілетін мұқият бекіту. Материал: клеенкалар, ермексаз, стектер, майлықтар. (Мүсіндеу)	балалардың шалғындағы азық-түлік байланыстары туралы білімдерін бекіту. Материал: Шабындық тұрғындары бейнеленген карталар. Ойын барысы. Балаларға шабындық тұрғындарының силуэттері бар карталар таратылады. Балалар кім не жейді. Өсімдіктер-құрт-құс. Дәнді шөптер-кеміргіштер-жыландар. Шегіртке шөпі-шабындық құстар. Жәндіктер мен олардың дернәсілдері-моль-жыртқыш құстар. қанқызы-кекілік - жыртқыш құстар. Шөптер (беде) - аралар (Қоршаған ортамен таныстыру) «Көк трактор» Мақсаты: мультфильм желісі бойынша	жәндіктер, көбелектер туралы білімдерін анықтау. Дағдыларды қалыптастыру көбелектер құрылымындағы пропорцияларды, пішіндер мен түстерді көзбен салыстырыңыз көбелектер әлеміндегі бар шындық. Табиғатта жоқ көбелекті таңдау, айту. (Қоршаған ортамен таныстыру) «Түсті қарындаштар» Мақсаты: әртүрлі мөлшердегі пішінді бөліктерден тұратын заттарды бейнелеуде жаттығу. Затты ұсақ бөлшектермен безендіруге деген ұмтылысты ояту. Материал: клеенкалар, ермексаз, стектер, майлықтар. (Мүсіндеу)	Дидактикалық ойын: «Құсты денесі арқылы тану» Мақсаты: балалардың құстар туралы білімдерін нығайтуға ықпал ету, құстарды силуэт арқылы тануға машықтану. Ойын барысы: балаларға құстардың силуэттері ұсынылады. Балалар құстарды болжап, оларды атайды қоныс аударатын немесе қыстайтын құс екенін айтады. (Қоршаған ортамен таныстыру) «Кітап» Мақсаты: заттарды мүсіндеуге үйрету. Ермексаздың бір бөлігін орамға айналдыру қабілетін дамыту. Өз қызметінің нәтижелеріне оң көзқарасты тәрбиелеу. Материал: клеенкалар, ермексаз, стектер, майлықтар. (Мүсіндеу)	жақтаулары бар. Бала шынды басады, оның көрсеткі тербеліп, қандай да бір түсті секторға тоқтайды. Сәйкес түсті жақтаудың астында бала жауап беретін сұрақ жасырылған. Жақтау астындағы сұрақтар: 1. Қарлығаштар ұясын қайда және неден жасайды? (Үйдің шатырының астында, шикі саздан, шөптен, сілекейге малынған сабаннан.) 2. Неліктен қарлығаштарды тұтқында ұстауға болмайды? (Себебі ол өліп кетуі мүмкін, өйткені ол ұшып бара жатқанда тамақ алады.) 3. Басқа құстар қол тигізбейтін түкті құрттарды қай құс тістегенді ұнатады? (Көкек. Бұл шынжыр табандарды жою арқылы орманға үлкен пайда әкеледі.) 4. Құс үйлері жетіспейтін жұлдызқұрттар ұяны қайда орналастырады? (Бақтарда, саябақтарда, ағаш қуыстарында)

		балаларды әртүрлі затты мүсіндеуге үйрету. Бөлшектерді бір-біріне мықтап басу арқылы байланыстыруды үйрену. Ермексазды алақанның дөңгелек және түзу қозғалыстарымен айналдыруға жаттығу. Материал: клеенкалар, ермексаз, стектер, майлықтар. (Мүсіндеу)			5. Құстар қандай пайда әкеледі? (Мамыр қоңыздары мен жәндіктердің личинкаларын жою, ағаштарды құрттар мен басқа зиянкестерден сақтау.) 6. Біз құстарға қандай қамқорлық жасаймыз? (Біз Ұяларды қорғаймыз, тамақ дайындаймыз, қиыншылыққа көмектесеміз, Қоректендіргіштер мен құс үйлерін іліп қоямыз.) (Қоршаған ортамен таныстыру) «Ақ бұлттар» топтық жұмыс Мақсаты: Балаларды таныс заттарға немесе құбылыстарға ұқсас нысан бойынша бұлттарды бейнелеуге үйрету. Жармамен (манкамен) жұмыс істей білу, жұмысты орындау жүйелілігін бекіту (желіммен жағу, жоғарыдан ұнтақ жармамен себу, артығын жою). Материал: клеенкалар, жарма, ермексаз, стектер, майлықтар.

					(Мүсіндеу)
Серуенге дайындық	Өз-өзіне қызмет көрсету дағдыларын қалыптастыру. Киінудің бірізділік алгоритмін бекіту. Бір-біріне көмек көрсету (<i>тәрбиешінің және белсенді балалардың көмегі</i>), серуенге мотивация (<i>мазмұны, проблемалық жағдаяттар</i>), көркем сөзбен ынталандыру (<i>мақал-мәтелдер, жаңылпаздар, жұмбақтар, өлеңдер</i>). Көтеріңкі көңіл-күй сыйлау. Тұрмыстық- шаруашылыққа байланысты ырым тыйымдар: 1. Нанды бір қолыңмен үзбе. 2. Нанды лақтырма. 3. Сүтті төкпе. 4. Сыпырғышты тік қойма. 5. Отқа түкірме. 6. Тұзды баспа.				
Серуен	1) Балалардың денсаулығын нығайту, қимыл-қозғалыс белсенділіктерін арттыру (<i>қимылды дидактикалық ойындар, ережелері бар қимылды ойындар, ойын жаттығулары, жарыстар, ұлттық ойындар және басқа</i>). Көтеріңкі көңіл-күй сыйлау. Балалардың танымдық қызығушылықтарын дамыту. Мақсатты серуендер, танымдық әңгімелер, бақылаулар, табиғатты бақылау тәсілдерін көрсету, сенсорлық бақшадағы тәжірибелер. Балалардың шынайы өмірді көркем-эстетикалық қабылдауын қалыптастыру. Аумақтық кеңістікте немесе оның сыртында табиғатты тамашалау. Сенсорлық бақшада тірі және өлі табиғат нысандарын, табиғат құбылыстарын бақылау. Балалардың дербес шығармашылық әрекетіне мүмкіндік беру. 2) Еңбекке баулу үшін балабақша ауласында баланың қызығушылығын оятатын кеңістік құру. Балаға Ортаңғытердің еңбек етуін бақылату және оларға көмектесуге, бірлесіп жұмыс істеуге тарту. Балалардың ойын, идеясын жүзеге асыру. Серуенге алып шыққан заттарымен ойнату. 3) Музыка жетекшісі мен дене шынықтыру нұсқаушының жоспары бойынша жүргізілетін шаралар немесе бірлескен жұмыстар.				
Түймедақ гүлін бақылау. Мақсаты: Түймедақ гүлінің басқа гүлдердің ерекшелігін бақылау. Басқа гүлдермен салыстыру. Балалар, түймедақ гүлін білесіңдер ме?	Жауыннан кейінгі кемпірқосақты бақылау. Мақсаты: кемпірқосақтың нешеу екендігін, кемпірқосақтың пайда болуының мақсатын түсіндіру. Түрлі - түсті жолақшалардан кемпірқосақ жасап,	Жаңбырды бақылау. Мақсаты: Балаларға жаңбыр қайдан және қалай пайда болатынын түсіндіру. Сендер аспанда не көріп тұрсыңдар? Олар неге ұқсайды? Олар неге жылжып жатыр? Жаңбыр бізге не үшін қажет? Жаңбыр	Желді бақылау. Мақсаты: Жел туралы мағлұмат беру. Желдің түрлерімен таныстыру. Жел дегеніміз не? Жел қандай болады? Жел қалай пайда болады? Жел не үшін қажет? Жел бізге керек пе, жоқ па? Желді көрмесек қалай сеземіз? Оңтүстік, солтүстік қайда,	Табиғат әсемдігін бақылау. Мақсаты: Балабақша айналасындағы ең көрікті жерді тандап, бақылау жасау. Табиғаттың сұлу көркіне балалардың қызығушылық сезімдерін арттыру. Табиғат байлығын қорғауға тәрбиелеу.	

Түймедақ гүлінің бейнесі қалай?	түсінік беру, қандай?	батыс пен шығыс ше?	Әр жыл мезгіліне қарай
Түймедақ гүлінің ортасы күннің көзі сияқты сары әрі дөңгелек болады.	Жауыннан кейінгі Жаңбыр жауғанда не болады?	Жел қай жақтан соғып тұр?	табиғаттың өз сұлулығы,
Ал, күлгешелері ақ, сары әрі екі жолмен орналасып келеді.	кезеңде ғана болар ма?	(Қоршаған ортамен таныстыру)	әсемдігі болатынын айтып түсіндіру.
Және күй талғамайды, кез келген жерде өсе береді.	Кемпірқосақтың бейнесін жер бетіне түрлі - түсті борлармен салу. Таза ауада қағаз бетіне салдыру.	Жел соғады бетімізге, Тербеледі ағаштар.	Бағыттаушы сұрақтар қою арқылы «Тірі және өлі» табиғаттың өзара байланысын түсінулеріне көмектеседі.
(Қоршаған ортамен таныстыру)	(Қоршаған ортамен таныстыру)	Тыныш - тыныш отырыңдар, Биік - биік ағаштар.	Шөптің қырауы, жапырақтардың түсуі(күзде) ағаштардың бұтақтары, үйлердің шатырларын, айналаны ақ қар жапқан (қыста) жер көгереді (көктем) айнала қызыл - жасыл гүл, аспан шайдай ашық (жазда)
Көркем сөз: Үзіп алсаң сен бір гүл, Үзіп алсам мен бір гүл, Не қалады сиқынан, Қызыл - жасыл жерден бұл? Жайнап өсіп далада, Көздің жауын ала ма. Бірде - бірін жұлғызба, Қасындағы балаға.	Көркем сөз: Жаңбыр жауғанда Біз - кішкентай балдырған, Сескенбейміз жаңбырдан. Төбемізде қол шатыр, Алдымызда жол жатыр. Жұмбақ шешу: Өзен үстінде иін ағаш (кемпірқосақ) (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет)	Көркем сөз: Жел соғады бетімізге, Тербеледі ағаштар. Тыныш - тыныш отырыңдар, Биік - биік ағаштар. (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет)	Неге осы жерді не үшін ең көрікті жер деп ойлайсыңдар? (Қоршаған ортамен таныстыру)
(Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет)	Көркем сөз: Жаңбыр жауғанда Біз - кішкентай балдырған, Сескенбейміз жаңбырдан. Төбемізде қол шатыр, Алдымызда жол жатыр. Жұмбақ шешу: Өзен үстінде иін ағаш (кемпірқосақ) (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет)	Көркем сөз: Жел соғады бетімізге, Тербеледі ағаштар. Тыныш - тыныш отырыңдар, Биік - биік ағаштар. (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет)	Көркем сөз: Жаз келіпті дегенше, Алма пісіпті дегейсің. Бақшамызда ендеше, Алма теру көбейсін. Жұмбақ шешу: Қайнамай піскен, Асықпай түскен. (жеміс - жидек) (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет)
Қимылды ойын: «Бояулар»	Қимылды ойын: «Жаңбыр мен күн» қол шатырмен ойындар. Мақсаты: Балаларды шапшаңдыққа үйрету. Жаңбыр мен күн Туралы алған мағлұматтарын кеңейту. Ойын шарты: Ойынды	Қимылды ойын: «Аққу - қаздар» Мақсаты: Ойын шартын бұзбай ойнауға дағдыландыру. Сөйлеу, ойлау қабілеттерін дамыту. Ойын шарты: Құсшы құстарды жем жеуге босатады да, былай дейді: - Аққу – қаздар, жем жедіңдер ме? - Су іштіңдер ме? - Құстар жауап береді. Балалардың ішінен бірін қасқыр етіп сайлайды. Құсшы: Сақ болыңдар, аш қасқыр! келеді - деп дауыстайды. Аққу - қаздар иелеріне қарай ұшулары керек. Ал, аш қасқыр болса құстарды ұстап алып жеуге тырысады. Ұсталған аққу - қаздар, қасқырға көмектеседі. Сөйтіп аққу - қаздар азайып, біткенше ойын жалғасады.	Қимылды ойын: «Қуып жет»

Мақсаты: Ойынның шартын бұзбай аяғына дейін ойнауға үйрету. Ептілікке тәрбиелеу. Ойын шарты: Сатушы бояуларды түгендейді, түстерге бөледі. Ал бояулар өз түстерін есте сақтаулары керек. Сатып алушы келіп: сәлематсыз ба? сіз бояу сатасыз ба? Сатушы: сізге қандай түс керек? Саудагер: маған ақ түс керек десе, ақ түсті бояу қашуы керек. Ал саудагер қашқан түсті ұстап алса ол түс саудагерде қалады. Егер ұстай алмаса ол бояу дүкенге келіп басқа түс болып қайта сатылады. (Дене шынықтыру) Еңбек: Гүлдерді суарып, топырақтарын қопсыту. Мақсаты: Еңбекқорлыққа тәрбиелеу.	жүргізуші балаларға «Жаңбыр» дегенде балалар жүргізушінің қасына қолшатырдың астына жиналулары керек, ал егер «Күн» десе балалар жан-жаққа жүгіреді. (Дене шынықтыру) Еңбек: Ауланы сыпыру. Мақсаты: Ұқыптылыққа, жинақылыққа үйрету. Керекті құралдар: Сыпырғыш, күрекше, қорапша.	ұстауға кіріседі. Егер соқыр теке балалардың біреуін ұстап алса, сол бала соқыр теке болады. Сондықтан балалар соқыр текеге ұсталмауға тырысады. Солай ойын жалғасын табады. (Дене шынықтыру) Еңбек: Ауланы қоқыстардан тазарту. Мақсаты: Бір - біріне көмектесіп, еңбектену дағдыларын қалыптастыру. Керекті құралдар: Қалақша, қолғап, шелектер.	(Дене шынықтыру) Еңбек: Гүлдерге су құю. Мақсаты: Тазалыққа, бірлікке, еңбекқорлыққа баулу. Керекті құралдар: Күрек, су, шелек.	Мақсаты: Балаларды жылдамдыққа, шапшаңдыққа тәрбиелеу. Ойын шарты: Балалар екі топқа бөлініп, бір - бірінің қолдарынан ұстап, «Айгөлек» әуенін айта келе: Айгөлек - ау, айгөлек, Айдың жүзі дөңгелек, Осы топтың ішінен, Анар атты қыз (Асан атты ұл) керек - деп шақырады. Анар күш жинай жүгіре барып, қолдарын үзіп өту керек. Қолдарын үзе алмаса, сол топта қалады. Үзіп қашып кетсе, екі топтың қай біреуі, қуып жетіп ұстау керек. Өзінің тобының балалары ұстап алса өз тобына қайтадан келеді. Олай болса, бұл баланың яғни шапшаңдығын, күштілігін аңғарамыз. (Дене шынықтыру) Еңбек: Ауланы сыпыру. Мақсаты: Ұқыптылыққа, жинақылыққа үйрету. Керекті құралдар: Сыпырғыш, күрекше, қорапша.

	Қажетті құралдар: күрекше, қолғап.				
Серуеннен оралу	Балалардың реттілікпен шешінуі, жұмбақтар шешу, өлеңдер, әндер жаңылтпаштар, санамақтар және т.б. жаттау Киімді белгілі бір тәртіппен шешу және кию дағдыларын үйрету: - Түймелерді ретумен ағытамыз. - Көйлек, шалбарды шешеміз, ақырын іліп қоямыз. - Көйлекті шешіп, оны шалбарға, шортиға қосып іліп қоямыз. - Аяқ киімді шешіп, екінші аяқ киімді киеміз. - Колготкаларды шешіп, көйлекке қосып іліп қоямыз. (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет).				
Түскі ас	Гигиеналық шаралар: Түскі ас алдында гигиеналық шараларды орындау: қолды дұрыс жуу, өз орамалының орнын білу, қолды дұрыс сүрту, орамалды ілу көркем сөз қолдану: «Сылдырлайды мөлдір су, Мөлдір суға қолыңды жу» Кезекшілердің жұмысы: (асхана құралдарын, майлықтарды үстелге қою) Тамақтану (өз орнын білу, дұрыс отыру, асхана құралдарын дұрыс ұстай білу, ұқыпты тамақтану, сөйлеспеу, алғыс айту) (мәдени-гигиеналық дағдылар, өзіне-өзі қызмет ету, еңбек әрекеті) Нан туралы тақпақ Нан қиқымын шашпандар, Жерде жатса баспандар Теріп алып, қастерлеп Торғайларға тастандар! Мақсаты: Балаларға түскі астың, нанның маңыздылығы жайлы айту, тамақты тауысып жеуге үйрету. (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет).				
Күндізгі ұйқы	Тамақтан соң ауыздарын сумен шаюды қалыптастыру. Киім түймелерін, сырмаларын өздігінше ағыту. Киімдерін ұқыпты орындыққа іліп (немесе арнайы сөреге) қоюды, өз төсек орнын тауып жатуды үйрету. Ұйқы кезінде бала басына көрпені жауып, мұрнын жастыққа көміп тастамауын, жастықта баланың денесі емес, тек басы жатуын қадағалау. (өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ моториканы дамыту). Әлди Мақсаты: бала ағзасының физиологиялық тепе-теңдігін қалпына келтіру. Әлди, әлди, әлди-ай, Балалар ұйықтап жатыр. Төменгі төсекке, Балалар тыныш ұйықтайды, Мен ән саламын! Балалардың тыныш ұйықтауы үшін жайы баяу музыка тыңдау. «Әлди» Ж.Байырбекова (Музыка)				

Біртіндеп ұйқыдан ояту, сауықтыру шаралары	Түскі ұйқыдан кейінгі сауықтыру шаралары (дене жаттығулары), ауа, су емшаралары, жалпақ табандылықты болдырмау үшін түйіршікті және жұмсақ жолақшалармен жүру (дене белсенділігі). Созылу. Б.қ. арқада жатып қолымызды денеміздің бойымен қойып оң қолымызды сол аяғымызды жоғары көтеріп, түсіреміз. Қол аяғымызды ауыстырып қайталаймыз (3- 4 рет) Ішімізде жатып басымызды аяғымызды жоғары көтеру (2- 4 рет) 2. Белсенді нүктелерге массаж жасау. Тымау ауруларын алдын алу. «Ауырма» (Нүктелі массаж) - Тамақ қатты ауырмасын, жөтелмейік, түшкірмейік. Батылырақ уқала мұрын тұсын, маңдайды да уқалауға ерінбейік Алақанды маңдайға, Саусақтарды айырлап, Құлақтарды уқала сондайда. Суықтан біз қорықпаймыз, Ия, ия, ия. Суықтан біз қорықпаймыз, Қорықпаймыз, ауырмаймыз. Массажды балалар өз бетімен орындайды. 3.Майтабанның алдын алу. (2 минут) Арнайы жолдармен жүру, дымқыл жолмен жүру. Тыныстайық тереңнен! Жүгірдің де қарғыдың, Жарадыңдар барлығың. Шаршадыңдар дегенмен, Тыныстандар тереңнен. Қане, «Үп!» - деп айтайық 2, Демді ішке тартайық. Енді «Уһ!»-деп айтайық, Демді шығар қайтарып. Босаңсытып денеңді, Бей-жай күйге ен енді. Басты көтер Тік ұста! Емін еркін тыныста. Бә-ре-кел-ді. Балалар!(дене шынықтыру). Киімдерін реттілікпен өздігінен киіну. Түймелерін қадау, сырмаларын сыру, аяқ киімдерін дұрыс киюді үйрету. Қыз балаларды шаштарын тарауға үйрету (өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ моториканы дамыту). Қолдарын жуу, құрғатып сүрту, сүлгіні өз орнына іліп қоюды үйрету Шомылған баланы, Аймалап алады.

	Сүртеді қолынды, Сүртеді жонынды. (мәдени-гигиеналық дағдылар).				
Бесін ас	Гигиеналық шараларды орындау (мәдени-гигиеналық дағдылар). Балалардың назарын тағамға аудару, мәдениетті тамақтануға баулу Ас мәзірімен таныстыру. Бір-біріне кедергі жасамай мәдениетті отыруға баулу, балалардың назарын тағамға аудару. «Бата» Адалдық берсін асыңа, Амандық берсін басыңа. (Әумин) (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет).				
Балалардың дербес іс-әрекеті	«Мұртты мысық» Мақсаты: Балаларды суретте мысықтың бейнесін беруге үйрету. Қылқаламмен және бояулармен (немесе түрлі-түсті балауыз қарындаштармен) сурет салу дағдыларын қолдана отырып, жануарларды бейнелеу қабілетін бекіту. Бейнелі қабылдау мен қиялды дамыту. Жасалған кескіннің қуанышын ояту. Суреттердің әртүрлілігін, кескіннің мәнерлілігін көруге үйрету. Материал: Гуашь немесе түрлі-түсті балауыз қарындаштар,	«Қиыршық тастарды түрлендіру» Мақсаты: Балаларды табиғи формалар негізінде көркем образдар жасауға үйрету. Бейнелеуді жетілдіру. техника, қиялды дамыту. Материал: Әр түрлі пішіндегі және мөлшердегі қиыршық тастар, акрил, щеткалар, жануарлар мен жәндіктер бар демонстрациялық материал, әр балаға арналған майлықтар (Сурет салу) «Әтеш» оригами Мақсаты: әтеш туралы білімді бекіту. Дайын фигуралардан белгілі бір мазмұнды құрастыру қабілетін	"Өзен балықтары" бояулармен және тұзбен сурет салу Мақсаты: Балалардың балықтар мен олардың тіршілік ету ортасы туралы түсініктерін кеңейту және нақтылау. Балықты қарапайым қарындашпен салуды, гуашьпен бояуды, таразыға еліктеу үшін тұз себуді үйрену. Акварельмен қағаз парағын бояуды үйренуді жалғастыру. Сурет салуда гуашь пен акварель бояуларын, тұзды біріктіру қабілетін бекіту. Зейінді дамыту. Өзен балықтары мен басқа жануарлардың суреттері (бақалар, кесірткелер, қолтырауындар, жыландар, тасбақалар және т.б.).	«Ұлу» Мақсаты: Тасқа сурет салуды үйрену. Сызбаға мәнерлілік беруді үйрету. Қиялды, бейнелі ойлауды дамыту. Қылқаламның ұшымен жұқа сызықтар салу қабілетін бекіту. Материал: 1 шай қасық күнбағыс майы); гуашь, жұқа щеткалар, су банкалары, палитралар, шүберектер. (Сурет салу) «Аққу» оригами Мақсаты: балаларды жыртылған қағаз техникасында жұмыс істеуге үйретуді жалғастыру. Контурдан шықпауға тырысып, мұқият жабыстыру. Материал: көк түсті А4 парақтары, өздігінен жабысатын қағаздан жасалған түрлі түсті жолақтар.	"Кілем" Мақсаты: Кілемге ұзын, қол тигізбейтін сызықтар түрінде өрнектер салуды үйрену. Балаларда эстетикалық қабылдауды, қиял мен қиялды дамыту. Түстер үйлесімінде жаттығу. Көркемдік талғамды дамыту. Материал: парақтар А4, фломастер. (Сурет салу) «Бақа» оригами Мақсаты: Жыртылған қағаз техникасын қолдана отырып, жәндіктерді бейнелеуге үйрету. Материал: жануардың графикалық бейнесі бар А4 парақтары, өздігінен жабысатын қағаздан жасалған түрлі түсті жолақтар. (Жапсыру)

	А4 парақтары. (Сурет салу) Оригами техникасында «Түлкі» жасау Мақсаты: - "оригами" техникасымен танысу; - қағазбен, қайшымен, желіммен жұмыс істеу дағдыларын бекіту; - үшбұрышты модульдерді бүктеуді үйрену; - модульдерді әртүрлі тәсілдермен қосу. Материал: желім жаққыш, желім, майлықтар, үлгілер: сары шеңберлер мен жолақ сәулелерінің үлгілері әр балаға. (Жапсыру)	дамыту. Желіммен жұмыс істеу әдістерін бекіту. Материал: желім жаққыш, желім, майлықтар. (Жапсыру)	Материал: А4 парақтары, қарапайым қарындаштар, гуашь және акварель бояулары, тұзды тұз шайғыштар, жұмсақ щеткалар, бояғыштар, су құтылары, шүберектер. (Сурет салу) «Тырналар» оригами Мақсаты: тырнаның бейнесін аппликацияға жеткізуге үйрету; бірнеше бөліктен тұратын затты бейнелеу; бөлшектерді кішірейту ретімен орналастыру. Материал: А4 картон, зырылдауық ойыншығы. (Жапсыру)	(Жапсыру)	
Тәрбиеші мен баланың еркін қызметі	Балалардың қызығушылықтарын мақсатты ойын арқылы, танымдық-зерттеушілік жұмыс, музыкалық-көркем образ, қимыл-қозғалыс, коммуникативтік байланыс, оқыту, еңбекке баулу арқылы дамыту <i>(оның ішінде өңірлік ерекшелікті ескерумен)</i>. Балалардың ойы мен идеяларын ескеру арқылы олардың қабілеттерін ашуға мүмкіндік беру. «Сән ательесі» картотека №2 Мақсаты: Балалардың шығармашылық қабілеттерін, тілдерін дамыту, достық қарым-қатынастарын тәрбиелеу. Қажетті атрибуттар: іс тігетін ойыншық машина, үлгілер, матаның қиықтары, қуыршақ, сән журналдары.				
Серуенге дайындық	Серуенге қызығушылықты арттыру. Балалардың реттілікпен киінуі, серуенге шығу, топтық ережелерді қайталау. «Киімді қалай киюге болады?» әңгіме				

	Киімдердің тазалығын сақтау қажет. Киінгенде киімнің түймесінің дұрыс қадап, көйлектің шалбардың немесе юбканың ішіне салынғанын қадағалау керек. Шұлықтың, аяқ киімнің оң киілуіне баса назар аудару керек. <i>(Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет)</i>				
Серуен	Күннің екінші жартысындағы ауа-райы құбылыстары мен табиғат объектілерін бақылау (қоршаған ортамен таныстыру) Қимылды ойын: «Жеті лақ» Балалар ертегінің мазмұнын игеріп, қасқыр, ешкі, лақтардың жауаптарын жақсы білулері керек. Тәрбиеші рөлдерді бөліп, маскалары үлестіріледі. Сонымен ойын басталады. Тәрбиеші балалардың назарын әр кейпкердің дауыс ырғағы мен екпініне аударады. Ешкі мен	Күннің екінші жартысындағы ауа-райы құбылыстары мен табиғат объектілерін бақылау (қоршаған ортамен таныстыру) Қимылды ойын: «Шарды қалақшаның үстімен домалатып жіберу» Тәрбиешінің көрсетуімен ойнау. Шарды домалат немесе себетке сал деген сөзді түсіндіру. Тәрбиеші әр балаға 6-8 шардан береді. Шарлармен ойнауға мүмкіндік беру. Аз ғана уақыттан кейін тәрбиеші үстел үстіне немесе еденге онша биік емес, қалақша қояды, оның үстінен кезекпен шарларды қолмен домалатып жібереді. Міне, қалай домалайды. Балаға «Домалат шарды	Күннің екінші жартысындағы ауа-райы құбылыстары мен табиғат объектілерін бақылау (қоршаған ортамен таныстыру) Қимылды ойын: «Астық» Үстелдің үстіне он шақты алма шашыраңқы қойылады. Ойынға қатынасқан балалар бір доппен кезек бойынша ойнайды. Қолына доп тиген бала оны аспанға биіктете лақтырады. Содан кейін доп жерге түскенше әлгі ойыншы дереу астықты жинауға кірісуі керек яғни стол үстіндегі алмаларды жинай бастайды. Осылайша кім көп алма жинаса, сол жеңімпаз атанады. Далада ойнаған кезде ұсақ тастарды пайдалануға болады.	Күннің екінші жартысындағы ауа-райы құбылыстары мен табиғат объектілерін бақылау (қоршаған ортамен таныстыру) Қимылды ойын: «Кұрсау мен эстафета» Ойнаушылар тең екі топқа бөлінеді де, бірінің артынан бірі, екі колоннаға тұрады. Колонналардың ара қашықтығы 1,5-2 м. Колонналардың алдынан сызық сызылады. Осы сызықтан 5-6 м қашықтықта әрбір колоннаның бір-бірден құрсау қойылады. Тәрбиешінің «1,2,3-жүгір!» деген сигналы бойынша бірінші колоннадағылар құрсауларға қарай жүгіріп келіп, оларды жоғары көтереді. Құрсаудан өтеді де, оны орнына қояды, сөйтіп өзінің колоннасына қарай жүгіріп бірінші тұрған балаға қолын тигізеді де, колоннаның соңына барып тұрады. Колоннадағы келесі бала орнына қайтып келіп тұрғанша, ойын осылай жүргізіле береді. Бұны	Күннің екінші жартысындағы ауа-райы құбылыстары мен табиғат объектілерін бақылау (қоршаған ортамен таныстыру) Қимылды ойын: «Бақшада» Үлкен шеңбер сызылады. Ол-бақша, оның ішінде шеткеректе орындықта күзетші отырады. Шеңбердің екінші жағында екі орындықтың үстінде таяқ қойылады-бұл бақшаның қоршауы. Балалар таяқ астынан еңбектеп өтіп, «баққа» кіреді. Жақсы-ау қауын жинаған, Жақсы-ау қарбыз жинаған. Бәрінен де дұрысы, Үлкеннің сөзін тыңдаған, - деп қауын, қарбыз жиып жүреді. Бір кезде «күзетші» келіп «қарақтарым көмектеріңе рахмет»-дейді. Балалар қайтадан таяқтың астынан еңбектеп өтіп,

	жіңішке дауыспен, қасқыр басында жуан, содан соң жіңішке дауыспен, өте жіңішке дауыспен сөйлейді. (дене шынықтыру)	тағы да домалат» деп айту. Егер бала домалату білсе, келесі сабақта себет немесе қорапша беріледі. Бір себеттен келесі себетке шарды ауыстырып, салуды балаларға көрсету керек. Тәрбиеші шарлардың түсін айта береді, балалардан сұрамай да ойыншықтармен дұрыс ойнауға үйрету. (дене шынықтыру)	(дене шынықтыру)	бұрын болып орындаған топ балалары жеңген болып саналады. (дене шынықтыру)	үйлеріне келеді. (дене шынықтыру)
Серуеннен оралу	Балалардың киімін ретімен шешу, әндерді үйрену, жұмбақтарды шешу, дербес және ойын әрекеті				
Балалардың үйіне қайтуы	Балалардың жетістіктері туралы әңгімелесу, ата-аналардың балаларды тәрбиелеу мен дамыту бойынша сұрақтарына жауап беру, кеңес беру. Кеңес: «Баланың отбасы жағдайында танымдық және шығармашылық қабілеттерін дамыту»				

**Балалардың жаз мезгіліндегі өмірін және тәрбиесін ұйымдастыру циклограммасы
2023 жыл**

Мектепке дейінгі ұйым: «Ақбота» бөбекжай» МКҚК

Топ: «Күншуақ» ортаңғы тобы

Балалардың жасы: 3 жастағы балалар

Жоспардың құрылу кезеңі: 14.08-18.08.2023 жыл

Күн тәртібінің кезеңдері	Дүйсенбі 14.08.2023	Сейсенбі 15.08.2023	Сәрсенбі 16.08.2023	Бейсенбі 17.08.2023	Жұма 18.08.2023
Ата-аналармен әңгімелесу Балаларды Қабылдау	Ата-аналармен бала денсаулығы, баланың үйдегі және көшедегі күн тәртібі туралы әңгімелесу. Балаларды қабылдау: таңертеңгі сүзгі, балаларды жақсы көңіл-күймен қарсы алу. Балалар үшін қолайлы жағдай жасау, баланың бүгінгі көңіл – күйі туралы, оны не қызықтыратыны туралы әңгіме, жеке пікір білдіруге баулу Балалармен әңгіме: "Жануарлармен байланыс" Мақсаты: балаларға кейде жануарлардың қауіпті болуы мүмкін екенін түсіндіру; басқа адамдардың иттері мен мысықтарына жақындауға болмайды. (сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет)				
Балалардың дербес іс-әрекеті (баяу қимылды ойындар, үстел үсті ойындары, бейнелеу әрекеті, эксперимент, кітаптар қарау және өзіне-өзі қызмет ету, тағы басқа іс-әрекеттер)	Перспективалық жоспарда қойылған міндеттерді іске асыру				
	Құрылыс ойыны: "Саябаққа қалай кіруге болады?" Мақсаты: балаларды өз іс-әрекеттерін жоспарлауға үйрету, конструктордың бөлшектерімен заттарды ауыстыру дағдыларын бекіту. Барысы: тәрбиеші үстелдерді біріктіреді, оларға түрлі-түсті қағаздан сақинамен жабылған өзен салады, орталықта балалармен бірге саябақ (ағаштар, орындықтар) ұйымдастырылады.	Құрылыс ойыны: "Қуыршақ дүкенін салайық". Мақсаты: текшелерден, кірпіштен дүкен салу, істі соңына дейін жеткізу, ойында достық қарым-қатынасты тәрбиелеу. Барысы: тәрбиеші кішкентай қуыршақтарды топқа қосады. Әрқайсысында сөмке бар. "Неге біздің қуыршақтар сөмкелерді алды?" Олар қуыршақтар дүкенге жиналды	Құрылыс ойыны: "Жабайы жануарларға арналған хайуанаттар бағы". Мақсаты: тәрбиешімен бірлескен іс-әрекет дағдыларын бекіту (жануарларға тор салу); өз құрылысын ойнауға үйретуді жалғастыру. Барысы: тәрбиеші жабайы жануарлардың мүсіндік ойыншықтарын көрсетеді, олардың қайда тұратынын нақтылайды және	Құрылыс ойыны: "Хайуанаттар бағы" Мақсаты: текшелерден әртүрлі жануарларға арналған үйлер салу қабілетін бекіту; жануарларға құрмет көрсетуге тәрбиелеу. Ойын: тәрбиеші хайуанаттар бағында жануарлардың жаңбырдан жасырынатын үйлері бар екенін еске салады және олар үшін үйлер салғысы келеді. Үстелде жабайы табиғат фигураларының жиынтығы бар.	Құрылыс ойыны: "Жануарлар үйін салайық". Мақсаты: есте сақтау қабілетін, сөйлеуді дамыту; балаларды басқа бөлшектерді қосу арқылы дизайн нұсқаларын жасауға шақыру. Ойын: балаларға бір - екі үй жануарларын таңдап, құрылыс бөлшектерін пайдаланып оларға үй салу ұсынылады. (Құрастыру)

	Сүйікті ойыншықтарымен ойнау. Содан кейін тәрбиеші сұрайды- бұл саябаққа қалай кіруге болады? Балалар көпір қажет деп санайды және оны салады. (Құрастыру)	деп шешеді және оны таба алмайды. Балаларға қуыршақтарға көмектесуге және текшелер мен кірпіштен дүкен салуға шақырылады. Балалар құынша, кім-өз бетінше. (Құрастыру)	балалармен бірге олар үшін хайуанаттар бағын салуды шешеді. (Құрастыру)	Құрылыс аяқталғаннан кейін олар олармен ойнайды. (Құрастыру)	
Таңертенгі жаттығу	ТАҢҒЫ ГИМНАСТИКА КЕШЕНІ Сапқа тұру, жүру, жүгіру, жалпы дамытушы және тыныс алу жаттығулары. Мақсаты: баланың организмін «ояту», оны тиімді күйге келтіру, жан-жақты, бірақ бұлшықет жүйесіне орташа әсер ету, дененің белсенділігін арттыру, дұрыс қалыптың қалыптасуына ықпал ету. «Доппен» 1.Б.қ. допты кеуде тұсында ұстау. Допты оңға жоғары көтеруден бастыда сол жаққа бағыттау. Б.қ.к сол жаққада солай істеу. Допты кезекпен тізеге тигізу. Тізені көтерумен. 2.Б.қ.: түзу тұру,аяқ алшақ, қолды түсіру. Допты жоғары артқа көтеруден, төмен түсіру иілумен, тізе бүгіп отырудан, бастапқы қалыпқа келу. 3.Б.қ.: аяқты айқастырып, еденге отыру. Оңға иілу допты өзінен алысырақ жүргізіп әкеліп, бастапқы қалыпқа оралу. Сол жаққа бұрылып тағы солай жасау. 4.Б.қ.: түзу тұру, аяқтың арасын иықтың көлемінде ашу, қолда доп . Алға иілуден тізе астынан төменнен допты өткізу, бастапқы қалыпқа оралу. Екінші аяқтан осылай өткізу. 5. Б.қ.: арқаға жату, доп қолда. Бір жақ аяқты түзу көтеріп, допты айналдырып өткізу, бастапқы қалыпқа оралу. Екінші аяғымен осылай жасау. 6. Допты аяқтың ортасында қысып, қос аяқта секіру. Кезектестіріп жәй жүру. 7. Допты жоғары көтерумен дем алып, төмен түсіруден демді шығаруЖәй жүру. (Дене шынықтыру)				
Таңғы ас	Гигиеналық шаралар: Мақсаты: мәдени-гигиеналық дағдыларды қалыптастыру: өздігінен	Гигиеналық шаралар: Таңғы ас алдында қолдарын жуу, қолды сұрту және орамалды орнына ілу. Көркем сөз:	Гигиеналық шаралар: Таңғы ас алдында қолдарын жуу, қолды сұрту және орамалды орнына ілу. Көркем сөз:	Гигиеналық шаралар: Мақсаты: мәдени-гигиеналық дағдыларды қалыптастыру: өздігінен жуыну, тамақтану алдында,	Гигиеналық шаралар: Таңғы ас алдында қолдарын жуу, қолды сұрту және орамалды орнына ілу. Көркем сөз:

	жуыну, тамақтану алдында, дәретхананы пайдаланғанна н кейін қолды сабынмен жуу. Көркем сөз: Біз білеміз, білеміз, иә, иә, Су қайда шашырайды. Шығыңыз, су ханшайымы, Біз жуынуға келдік! Біз көңілді, Қолымызды жуамыз! (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет) Тамақтану Көркем сөз: Мен түскі асты өзім жеймін. Мен аузымды ашамын! Күш болу үшін, Бізге сорпа пісірді. (өз орнын білу, дұрыс отыру, ас ішу құралдарын дұрыс ұстау, тамақтану	Дымқылдап күнде сен, Қолыңды сүйкесең. Кетіп кір-ыласың, Тап-таза боласың. (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет) Тамақтану (өз орнын білу, дұрыс отыру, ас ішу құралдарын дұрыс ұстау, тамақтану мәдениетін қалыптастыру, тамақ ішкенде сөйлемей, тамақтанып болғаннан кейін алғыс айту)	«Қолды таза жуу керек, Жеңдер суланбайды. Кім жеңін түрмейді, Ол су алмайды» - Қолды жуады, жуады. Содан кейін тәрбиеші сабынды алып, айтады: «Қызғылт, хош иісті, Оны көпіртіңіз және сіз таза боласыз» - Сабындайды, көпіртеді және сабынды сумен жуады. - бетті сумен сулайды, сабындайды және жуады. - сүлгі алып, бетін сулап, қуыршақтың қолын сүргіп, сөйлейді: «Енді мұрын таза, Иегі таза Және көздер жарқырайды – Көңілді көрінеді!» (Сөйлеуді дамыту	дәретхананы пайдаланғаннан кейін қолды сабынмен жуу. Көркем сөз: Біз білеміз, білеміз, иә, иә, Су қайда шашырайды. Шығыңыз, су ханшайымы, Біз жуынуға келдік! Біз көңілді, Қолымызды жуамыз! (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет) Тамақтану Көркем сөз: Мен түскі асты өзім жеймін. Мен аузымды ашамын! Күш болу үшін, Бізге сорпа пісірді. (өз орнын білу, дұрыс отыру, ас ішу құралдарын дұрыс ұстау, тамақтану	Біз білеміз, білеміз, иә, иә, Су қайда шашырайды. Шығыңыз, су ханшайымы, Біз жуынуға келдік! Біз көңілді, Қолымызды жуамыз! (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет) Тамақтану Көркем сөз: Міне, маған қасық бұршақ сорпасын алып келеді, Ал котлетті тікелей аузына шанышқы салып береді. (Сөйлеуді дамыту) (өз орнын білу, дұрыс отыру, ас ішу құралдарын дұрыс ұстау, тамақтану мәдениетін қалыптастыру, тамақ ішкенде сөйлемей, тамақтанып болғаннан кейін алғыс айту)

	мәдениетін қалыптастыру, тамақ ішкенде сөйлемей, тамақтанып болғаннан кейін алғыс айту)		және көркем әдебиет) Тамақтану (өз орнын білу, дұрыс отыру, ас ішу құралдарын дұрыс ұстау, тамақтану мәдениетін қалыптастыру, тамақ ішкенде сөйлемей, тамақтанып болғаннан кейін алғыс айту)		
Ұйымдастырылған іс-әрекетке дайындық	Балалар әсерлерімен бөлісу, жаңалықтарды білу, бірлескен жоспарларды, мәселелерді талқылау, қызығушылықтары бойынша әрекет түрін таңдау, ережелер туралы келісу және т. б. (сөйлеуді дамыту) Ұйымдастырылған іс-әрекет тақырыбына сай жұмбақтар жасыру. Жаттаған тақпақты есіне түсіріп, қайталап айту.				
	Баспалдақ. Достарыммен жиналып, Баспалдақпен біз жүрдік. Бір-екі, бір-екі, Үстіне көтерілдік. Санап алып сатыларын, Астына қарай түстік. Бір, екі, үш, бір, екі, үш, Баспалдақпен байқап түс! (саусақтармен баспалдақты аттап, жоғары-төмен жүруді	Кіші шармен жаттығу. Мынау менің оң қолым, Мынау менің сол қолым. Кіші шарды аламын, Жаттығу жасаймын. Оң қолым мықты болсын! Сол қолым мықты болсын! (Екі шарды алақанға салып, уысқа қысу, оң, сол қолды көрсетіп, жаттығу жасау). (Сөйлеуді дамыту және көркем	Тамшылар Бір тамшы, екі тамшы, Тамшылар асықпайды. Тырс-тырс, тырс-тырс, Ақырын тамшылайды. Тездетеді тамшылар, Сулаймын деп асығар. Қол шатырда аламыз, Жаңбырдан біз қашамыз. (Бір қолдың ашық алақанына, екінші қолдың саусақтары мен кезек-кезек соғу.	Шаян мен мысық Шаян мен мысық 1.Сол қолды шынтақтан бүге, алақандарды төмен қарата алдына ұстап «көпір жасайды. «Көпірдің» астына оң қол саусақтарын төмен қарата бос ұстай көп аяқты шаян сияқты жыбырлатады. Тасасында көпірдің қолдың үстімен иықтан төмен қарай сол қолдың 2-ші және 3-ші саусақтарын жүгіртеді.	Шеңберлер. Шеңберлерді жиып қойдым, Қатар-қатар тізіп қойдым. Саусақтармен кезек-кезек, Шеңберлерді басып қойдым. Бір шеңбер, екі шеңбер, Үш шеңбер, төрт шеңбер, Бесіншіні қайда екенін Титтей бөбек табады екен. (Үстел үстінде шеңберлерді тізіп қою, саусақтармен

	бейнелеу). (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет)	әдебиет)	Өлеңнің соңғы жолдарында екі қолды жоғары көтеріп, саусақтарды түйістіріп, шатырды бейнелеу). (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет)	Кәрі шаян тұрыпты 3.Иықтан төмен жүгірген саусақтар қолдың басына келгенде кішкентай саусақты оң қолдың жұдырығында қысып ұстап қалады. Көпірден өткен мысықтың 4.Сол қолдың кішкентай саусағы оң қолдың жұдырығында қысылған күйі 2-ші, 3-ші, 4-ші саусақтарды бас бармақпен біресе біріктіре, біресе қайта ашып мияулаған мысықтың аузын бейнелейді. Құйрығынан жұлыпты 5.Сол қолдың кішкентай саусағын қыса ұстаған оң қолдың саусақтарын біртіндеп ашады. «Құтқарыңдар, 6.Екі қолды бірінің үстіне бірін қоя екі қолдағы барлық саусақтарды тез-тез жүгіртеді. Мяу-мяу-мяу!» Босатыңдар шаяннан! 7.Сөздің айтылу ыргағына сәйкес алақандарын шапалақтайды, соңғы	кезек-кезек шеңберлерді басу қажет) (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет)

				сөзге аяқтарын шапалақтайды. Қане, кім бар, келіндер! Мысыққа көмек беріндер! (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет)	
Мектепке дейінгі ұйымның кестесі бойынша ұйымдастырыл- ған іс-әрекет	Дидактикалық ойын: "Біз себетке не саламыз?" Мақсаты: балаларда далада, бақшада, бақта, орманда қандай дақыл жиналатыны туралы білімді бекіту. Жемістерді өсіру орны бойынша ажыратуға үйрету. Табиғатты қорғаудағы адамдардың рөлі туралы түсінік қалыптастыру. Материалдар: көкөністер, жемістер, дәнді дақылдар, қауын, саңырауқұлақта	Дене Шынықтыру (Спорт нұсқаушысының жоспары бойынша) Дидактикалық ойын: "Ауа, жер, су" доппен ойнау Мақсаты: балалардың табиғат объектілері туралы білімдерін бекіту. Есту зейінін, ойлауын, тапқырлығын дамыту. Материалдар: доп. Ойын барысы: 1- нұсқа. Тәрбиеші балаға доп лақтырып, табиғат объектісін, мысалы, "бұлт" деп атайды. Бала " ауа " деп жауап беріп, допты кері лақтыруы керек. Бала "Дельфин" сөзіне	Дене шынықтыру (Спорт нұсқаушысының жоспары бойынша) Дидактикалық ойын: «Табиғат және адам» Мақсаты: балалардың жаратылысы туралы білімдерін бекіту және жүйелеу адам және адамға табиғат не береді. Материалдар: доп. Ойын барысы: мұғалім балалармен әңгімелеседі, оның барысында олар бізді қоршаған заттардың немесе адамдардың қолымен жасалғандығы немесе табиғатта	Музыка Тақырыбы: «Ақ көбелек» (Тұрсынжан Шапай) Дауыс жаттығуы: «Баспалдақ» Ән айту: «Көбелек» (К. Қуатбаев Ж. Смақов) Музыкалық қимыл- қозғалыс: «Қосарланып билеу» Дидактикалық ойын: «Құстар ұшып, қонды» Мақсаты: құстар туралы түсінікті нақтылау. Ойын барысы: тәрбиеші тек құстарды атайды, бірақ егер ол кенеттен қателессе, онда балалар аяқпен таптауы немесе шапалақтауы керек. Мысалы. Құстар ұшып келді: көгершіндер, шымшықтар,	Дидактикалық ойын: «Неден жасалған?» Мақсаты: балаларды зат жасалған материалды анықтауға үйрету. Материалдар: ағаш текше, алюминий ыдыс, шыны ыдыс, металл қоңырау., кілт және т. б. ойын барысы: Балалар сөмкеден әртүрлі заттарды алып тастайды және әр заттың неден жасалғанын көрсетеді. (Қоршаған ортамен таныстыру) «Тәтті төрт» Мақсаты: балаларды дөңгелек заттарды мүсіндеуге

	р, жидектер, сондай-ақ себеттер бейнеленген Медальондар. Ойын барысы. Кейбір балаларда табиғаттың әртүрлі сыйлықтарын бейнелейтін медальондар бар. Басқаларында себет түріндегі медальондар бар. Балалар-жемістер көңілді музыкамен бөлмеге таралады, қимылдары мен бет-әлпеті баяу қарбыз, нәзік құлпынай, шөпте жасырылған саңырауқұлақ және т. б. Себет балалар екі қолына жеміс жинауы керек. Қажетті шарт: әр бала бір жерде өсетін жемістер әкелуі керек (көкөніс бақшасынан	"су", "Қасқыр" сөзіне - "жер" және т.б. жауап береді. Тәрбиеші "ауа" сөзін атайды допты ұстаған бала құсты атауы керек. "Жер" сөзі - жер бетінде тіршілік ететін жануар;" су " сөзі-өзендер,	бар екендігі туралы білімдерін нақтылайды және адам оларды пайдаланады; мысалы, орман, көмір, мұнай, газ табиғатта бар, ал үйлер, зауыттар адам жасайды. "Адам не істеді"? мұғалім сұрайды және допты лақтырады. "Табиғат не жасайды"? тәрбиеші сұрайды және допты лақтырады. Балалар допты ұстап, сұраққа жауап береді. Кім есіне түсіре алмаса, ол өз кезегін өткізіп жібереді. (Қоршаған ортамен таныстыру) «Домалақ нан» Мақсаты: балаларды бірдей пішіндегі екі бөліктен тұратын затты мүсіндеуге үйрету. Ермексаз шоғырын көзге екі тең бөлікке бөлу, бойлық	шыбындар және қарлығаштар. Балалар топылдатады – .Не дұрыс емес? (шыбындар) - ал шыбындар не? (жәндіктер) - құстар ұшып келді: көгершіндер, балапандар, лейлектер, қарғалар, макарондар. Балалар таптайды. - құстар ұшып келді: көгершіндер, маркендер балалар таптайды. Ойын жалғасуда. Құстар ұшып келді: көгершіндер, шапшаңдықтар, Лейлектер, көкектер, тіпті үкілер, Аккулар, жұлдызқұрттар. Сіздердің барлығыңыз жарайсыздар. (Қоршаған ортамен таныстыру) «Кәмпиттер» Мақсаты: балаларды бірдей пішіндегі екі бөліктен (ұзартылған бөліктер) тұратын затты мүсіндеуге үйрету. Ермексаз шоғырын көзге екі тең бөлікке бөлу, бойлық қозғалыстармен домалату және тегістеу	үйрету. Тақырыпты бейнелеуге деген ұмтылысты қолдау. Шығармашылықпен айналысуға деген ұмтылысты тәрбиелеу. Материал: клеенкалар, ермексаз, стектер, майлықтар. (Мүсіндеу)

	көкөністер және т.б.). (Қоршаған ортамен таныстыру) «Банкадағы қиярлар» Мақсаты: балаларды алақанның тікелей қимылымен ермексазды домалату арқылы таяқшаларды мүсіндеуге үйрету. Ермексазбен мұқият жұмыс істеуді үйрену. Мүсіндеуге қуануға деген ұмтылысты дамыту. Материал: клеенкалар, ермексаз, стектер, майлықтар. (Мүсіндеу)	теңіздер, көлдер мен мұхиттардың тұрғыны. (Қоршаған ортамен таныстыру) «Банкадағы қызанақ» Мақсаты: балаларды алақанның тікелей қимылымен ермексазды домалату арқылы таяқшаларды мүсіндеуге үйрету. Ермексазбен мұқият жұмыс істеуді үйрену. Мүсіндеуге қуануға деген ұмтылысты дамыту. Материал: клеенкалар, ермексаз, стектер, майлықтар. (Мүсіндеу)	қозғалыстармен домалату және тегістеу қабілетін бекіту. Жасалған кескіннің қуанышын ояту. Материал: клеенкалар, ермексаз, стектер, майлықтар. (Мүсіндеу)	қабілетін бекіту. Жасалған кескіннің қуанышын ояту. Материал: клеенкалар, ермексаз, стектер, майлықтар. (Мүсіндеу)	
Серуенге дайындық	Өз-өзіне қызмет көрсету дағдыларын қалыптастыру. Киінудің бірізділік алгоритмін бекіту. Бір-біріне көмек көрсету <i>(тәрбиешінің және белсенді балалардың көмегі)</i>, серуенге мотивация <i>(мазмұны, проблемалық жағдаяттар)</i>, көркем сөзбен ынталандыру <i>(мақал-мәтелдер, жаңылпаздар, жұмбақтар, өлеңдер)</i>. Көтеріңкі көңіл-күй сыйлау. Мақал-мәтел: «Өнерлі өрге жүзер»				
Серуен	1) Балалардың денсаулығын нығайту, қимыл-қозғалыс белсенділіктерін арттыру <i>(қимылды дидактикалық ойындар, ережелері бар қимылды ойындар, ойын жаттығулары, жарыстар, ұлттық ойындар және басқа)</i>.				

Көтеріңкі көңіл-күй сыйлау. Балалардың танымдық қызығушылықтарын дамыту. Мақсатты серуендер, танымдық әңгімелер, бақылаулар, табиғатты бақылау тәсілдерін көрсету, сенсорлық бақшадағы тәжірибелер. Балалардың шынайы өмірді көркем-эстетикалық қабылдауын қалыптастыру. Аумақтық кеңістікте немесе оның сыртында табиғатты тамашалау. Сенсорлық бақшада тірі және өлі табиғат нысандарын, табиғат құбылыстарын бақылау. Балалардың дербес шығармашылық әрекетіне мүмкіндік беру. 2) Еңбекке баулу үшін балабақша ауласында баланың қызығушылығын оятатын кеңістік құру. Балаға Ортаңғытердің еңбек етуін бақылату және оларға көмектесуге, бірлесіп жұмыс істеуге тарту. Балалардың ойын, идеясын жүзеге асыру. Серуенге алып шыққан заттарымен ойнату. 3) Музыка жетекшісі мен дене шынықтыру нұсқаушының жоспары бойынша жүргізілетін шаралар немесе бірлескен жұмыстар.				
Кішкентай балаларды бақылау. Бақылау. Балалар бөліміне бару. Балалардың жазда қалай киінетіндеріне назар аудару: жеңіл көйлектер, шолоқ шалбар, бас киімдер – орамалдар, жеңіл қалпақтар(күннің көзі басты қыздырмас үшін), жазғы киімдер ашық түсті болуға тиіс екеніне көңіл аудару(қошқыл киімдер күн сәулесін тартады). Өлі табиғаттың жазғы құбылыстары туралы білімін	Жолды жөндеу жұмысын бақылау. Бақылау. Балалардың үлкендер еңбегі туралы – жұмысшылардың жолды жөндеуі, еңбек мөлшері туралы ұғымдарын кеңейтуді жалғастыру(асфальттың ескі қабатын алу, ұсақталған тас қабатын төсеу, құм, катокпен тегістеу, ыстық смоланы құю, асфальт қабатын төсеу), механикаландыру рөлі (адамның ауыр еңбегін машиналар ауыстырады- каток, жүк машиналары және т.б.). Машиналар адам еңбегін жеңілдетеді қорытындыға келтіру. Еңбектену	Шөпті шауып жатқан бағбанды бақылау. Бақылау. Жайылымдағы өсімдіктер туралы білімді анықтау және бекіту, шөпті шауып жатқан бағбанды қадағалау, жайылымдағы шөп биік және шүйгін екенін және де оны үй жануарларына қысқа азық үшін шауып алатындығын атап өту; шабылған шөптен кепкен хош иісті пішен шығады. Адамдардың еңбек маңыздылығы туралы, азық өсімдіктерінің құндылығы туралы түсінікті қалыптастыру. Бұрын шөбі болған алаңқайды салыстыру, шөп	Заттардың көлеңкесін бақылау. Бақылау. Күннің жоғары тұрғанын анықтау, заттардың көлеңкесін, таңертең балалардың өздерінің көлеңкесін күн әлі жоғары шықпағанда және күндіз, ол әлі бастан жоғары тұрғанда бақылауға болады, көлеңкенің ұзындығын өлшеу, көлеңкеде заттар суығырақ, күннің көзінде жылырақ болатынына көңіл аудару. Балаларды күн аспанда қозғалады деген қорытындыға келтіру. Бақыланған затқа қызығушылығын ояту. (Қоршаған ортамен таныстыру) Жұмбақ:	Термометр көмегімен ауа температурасын бақылау. Бақылау. Балалардың термометрді қолданып ауа температурасын өлшеу ептілігін бекіту, сынап бағанасы қызыл сызықтан жоғары болған кезде жылы екенін білдіретініне назар аудару. Қаншалықты бағана жоғары болса, сонша жылы болады; цифрлар неше градус жылы болып тұрғанын анықтауға көмектеседі; әрбір сызық бір градусты білдіреді. Даладағы және топтағы ауа температурасын өлшеу. Жазда далаға қарағанда топтағы

	бекіту, ауа райына, кезеңге байланысты киімдер, жыл мезгілдерінің киімдерін салыстыру, еске алу. Балалар арасында достық қарым-қатынасты қалыптастыру. Ізгілік және қамқорлық сезімін тәрбиелеу. (Қоршаған ортамен таныстыру) Мақал-мәтел: 1. Досы көпті жау алмайды, Ақылы көпті дау алмайды. 2. Балапан ұяда не көрсе, Ұшқанда соны іледі. Тақпақ: «Іні» Е. Өтетілеуұлы «Бір ісіме қапа ма», Деп қарайды апама. Сипаттырып басынан, Еркелейді атама. (Сөйлеуді	қажеттілігіне және еңбек адамдарын сыйлауға тәрбиелеу. (Қоршаған ортамен таныстыру) Жұмбақтар: 1. Арқасында ауыл жүр, ала тайым шауып жүр. (Автобус) 2. Далаға құрған өрмегім, үстінен зулап келемін. (Теміржол) Жаңылтпаш: Вова Васяның вагон ойыншығын алып, Васяға вагон ойыншығын Вова бермеді. Мақал-мәтел: Жан қиналмай, Жұмыс бітпес. Талап қылмай, Мұратқа жетпес. Тақпақ: Жолың болсын! Н. Айтов Атам шықса сапарға -Жолың болсын! – дейді апам. Апам шықса сапарға -Жолың болсын, - дейді атам. -Жолың болсын дейді олар, Үлкенге де кішіге. (Сөйлеуді дамыту	қайтадан өскені, гүлдердің пайда болғаны туралы қорытынды жасау. Еңбек құралдарының атауларын анықтау: тырнауыш, айыр, пішен шабатын машина. Үлкендердің еңбегін құрметтеуді тәрбиелеу. (Қоршаған ортамен таныстыру) Жұмбақ: «Айт!» десе жүгірмес, Су тисе сілкінбес. (Шөп) Мақал-мәтел: 1. Шебердің қолы көпке ортақ. 2. Орайы келсе орақ ор. Тақпақ: «Кетпен» Ш. Сәниев Мен – кетпенмін, кетпенмін Мұраппен бір өткен күн. Арық аршып, су басып, Бау-бақшаға жеткенмін. Ырым. Егер шөп шуласа – ашық ауа райы болады. (Сөйлеуді дамыту және көркем	Мен жүгірсем, ол да жүгіреді, Мен кідірsem, ол да кідіреді. (Көлеңке) (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет) Қимылды ойын: «Қақпашы» Жарысу элементтері бар спорттық ойындарға қызығушылығын дамыту. (Дене шынықтыру) Еңбек іс-әрекеті. Жиналған табиғи материалдардан панно құрастыру. Белсенділігін дамыту, жұмыстың үнемді әдістерін үйрету. Еңбек қызметінің мәдениетін тәрбиелеу, өз еңбегінің нәтижесіне ұқыпты қарауға тәрбиелеу. Өзіндік іс-әрекеті. Балалардың өзіндік ұжымының даму негізі ретінде дұрыс нысанды қарым-қатынас топтарын пайдалану. Ұялшақ, жасқаншақ балаларға ойынға кірісуге көмектесу, өте белсенді балалардың өзінің серіктестерінің ынтасын баспауын	температура төмен деген қорытынды жасау. Балалардың қызығушылығын, ақылды белсенділігін ояту. (Қоршаған ортамен таныстыру) Жұмбақ: Бір нәрсе жер мен көктің арасында, Көрінбес өзі түгіл қарасы да, Білінбей жер үстінде жүрсе дағы, Пайдалы адамзаттың баласына. (Ауа) Мақал-мәтел: 1. Жаздың бір күні – Қыстың мың күніне татыр. 2. Қыстағы қар жерге ырыс, Жердегі ылғал – елге ырыс. (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет) Қимылды ойын: «Дөңгелек бойынша пас беру» Әртүрлі әдіспен бір-біріне доп лақтыру және ұстай білуді бекіту. Физикалық қасиеттерін – шапшаңдылық, икем

	дамыту және көркем әдебиет) Қимылды ойын: «Жүппен жарыса жүгіру» Белгі бойынша қолдарынан ұстасып жүппен жарыса шапшаң жүгіруді бекіту. Күнделікті белсенді қозғалтқыш қызметінің қажеттілігін қалыптастыру. (Дене шынықтыру) Еңбек іс-әрекеті Ойыншықтарды жөндеудің жеңіл жұмыстарын өз ықыласымен жүргізуге балаларды үйрету, басталған істі соңына дейін жеткізу ықыласын тәрбиелеу.	және көркем әдебиет) Қимылды ойын: «Өрт сөндірушілер жаттығу үстінде» Эстафетаны беру, колоннаға тұру, екі топқа бөліне білуді бекіту. Бір баспалдақ аралығынан екінші аралыққа өту, гимнастикалық қабырғаға шыға білу. Өзара көмектесуді өз бетінше дамыту. (Дене шынықтыру) Еңбек іс-әрекеті. Көкөністерді жинағаннан кейін жүйелерді қазу. Көкөністерді егуге жерді дайындауға үйретуді жалғастыру, көкөністерді күте білуді жетілдіру.	әдебиет) Қимылды ойын: «Чехарда» Аяқтарын екі жаққа созып, сүйіліп төрт аяқтап тұрған серіктестерінен секіріп өту шеберлігін бекіту. Күш-қуатты, шыдамдылықты дамыту. (Дене шынықтыру) Еңбек іс-әрекеті. Шамаға шақ бағбанға көмектесу Еңбек қызметі процесінде балаларда еңбекті сүю ортақ пайдаға еңбек ету ынтасын, жауапкершілікті тәрбиелеуді жалғастыру.	қадағалау.	ділікті дамытуды. Үйлестіру қимылдарын жетілдіру. (Дене шынықтыру) Еңбек іс-әрекеті. Қысқа көкөністерді тұздау. Қысқа көкөністерді дайындау барысында үлкендерге шамасына қарай көмек көрсету. Жұмыс аяқталғаннан кейін жұмыс орнын өз бетінше жинай білуін бекіту. Дидактикалық ойындар. Тәжірибеле р мен эксперименттер. «Не жылы, не суық?» Күннің көзінде әртүрлі заттар түрліше қызатыны туралы ұғымын кеңейту, себебі-олар әр түрлі материалдан жасалған, қызығушылығын дамыту. Өзіндік іс-әрекеті Ойын барысында балалардың бір-бірімен қатынаса білуін жетілдіру. Өз қылықтарымен іс-

					әрекеттерін көрсету, өз пікірлерін қорғау. Құрбыларының пікірлерімен келіспейтінін әдепті түрде айта білуін дамыту.
Серуеннен оралу	Балалардың реттілікпен шешінуі, жұмбақтар шешу, өлеңдер, әндер жаңылтпаштар, санамақтар және т.б. жаттау Киімді белгілі бір тәртіппен шешу және кию дағдыларын үйрету: - Түймелерді ретумен ағытамыз. - Көйлек, шалбарды шешеміз, ақырын іліп қоямыз. - Көйлекті шешіп, оны шалбарға, шортиға қосып іліп қоямыз. - Аяқ киімді шешіп, екінші аяқ киімді киеміз. - Колготкаларды шешіп, көйлекке қосып іліп қоямыз. (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет)				
Түскі ас	Гигиеналық шаралар: Түскі ас алдында гигиеналық шараларды орындау: қолды дұрыс жуу, өз орамалының орнын білу, қолды дұрыс сүрту, орамалды ілу көркем сөз қолдану: «Сылдырлайды мөлдір су, Мөлдір суға қолыңды жу» Кезекшілердің жұмысы: (асхана құралдарын, майлықтарды үстелге қою) Тамақтану (өз орнын білу, дұрыс отыру, асхана құралдарын дұрыс ұстай білу, ұқыпты тамақтану, сөйлеспеу, алғыс айту) (мәдени-гигиеналық дағдылар, өзіне-өзі қызмет ету, еңбек әрекеті) «Қонжыққа қасықты қалай ұстауды үйретеміз». (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет)				
Күндізгі ұйқы	Тамақтан соң ауыздарын сумен шаюды қалыптастыру. Киім түймелерін, сырмаларын өздігінше ағыту. Киімдерін ұқыпты орындыққа іліп (немесе арнайы сөреге) қоюды, өз төсек орнын тауып жатуды үйрету. Ұйқы кезінде бала басына көрпені жауып, мұрнын жастыққа көміп тастамауын, жастықта баланың денесі емес, тек басы жатуын қадағалау. (өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ моториканы дамыту). Әлди Мақсаты: бала ағзасының физиологиялық тепе-теңдігін қалпына келтіру. Әлди, әлди, әлди-ай, Балалар ұйықтап жатыр. Төменгі төсекке, Балалар тыныш ұйықтайды, Мен ән саламын! Балалардың тыныш ұйықтауы үшін жайы баяу музыка тыңдау. «Әлди» Ж.Байырбекова (Музыка)				
Біртіндеп	Түскі ұйқыдан кейінгі сауықтыру шаралары (дене жаттығулары), ауа, су емшаралары, жалпақ табандылықты				

ұйқыдан ояту, сауықтыру шаралары	болдырмау үшін түйіршікті және жұмсақ жолақшалармен жүру (дене белсенділігі). Төсекте жатып жасайтын жаттығулар (2-3 минут) Созылу. Б.қ. арқада жатып қолымызды денеміздің бойымен қойып иегімізді кеудемізге тигіземіз , аяқтың ұшын өзімізге қарай тартамыз (2- 4 рет) Ішімізде жатып басымызды аяғымызды жоғары көтеру (2- 4 рет) Ойын «Жаз бен күз» оң жаққа қарап жатып күз дегенде тіземізді құшақтап алу, күзде суық тонамыз , жаз дегенде керілеміз (3- 4 рет) 2. Майтабанның алдын алу. (2 минут) Жалаңаяқ бір бірінің артынан жүру, аяқтың ұшымен жүру, өкшемен жүру, табанның ішкі жағымен жүру, сыртымен жүру. Арнайы жолдармен жүру. Орындықта отырып аяғымызды оңға солға тербету. (3- 4 рет) 3. Арқаның қалпын сақтауға арналған жаттығулар. (2 минут) Қолымызды жоғары көтеріп оңға қарай , солға қарай жоғары созыламыз еденге тигіземіз (3- 4 рет) 4. Салқын сумен қолымызды бетімізді жуамыз. 5. Демалу жаттығулары Жіпке байланған күзгі жапырақтарды үрлеу (4-5 рет)(дене шынықтыру). Киімдерін реттілікпен өздігінен киіну. Түймелерін қадау, сырмаларын сыру, аяқ киімдерін дұрыс киюді үйрету. Қыз балаларды шаштарын тарауға үйрету (өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ моториканы дамыту). Қолдарын жуу, құрғатып сүрту, сүлгіні өз орнына іліп қоюды үйрету Шомылған баланы, Аймалап алады. Сүртеді қолыңды, Сүртеді жоныңды.(Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет)
Бесін ас	Гигиеналық шараларды орындау (мәдени-гигиеналық дағдылар). Балалардың назарын тағамға аудару, мәдениетті тамақтануға баулу Ас мәзірімен таныстыру. Бір-біріне кедергі жасамай мәдениетті отыруға баулу, балалардың назарын тағамға аудару. «Бата» Асың, асың, асыңа, Береке берсін басыңа! Бөденедей жорғалап, Қырғауылдай қорғалап, Қыдыр келсін қасыңа! (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет)

Балалардың дербес іс-әрекеті	«Айсұлудың сарафаны» Мақсаты: Сурет салуға, қиялға деген тұрақты қызығушылықты дамыту. Дәлдікке тәрбиелеу. Материал: бояу, щеткалар, қағаз. (Сурет салу) «Анама арналған көйлек» Мақсаты: белгілі бір мазмұнның бірнеше дайын бөлшектерді құрауды үйрету. Материал: желім жаққыш, желім, майлықтар, үлгілер: өзен, көпір мен қайықтар әр балаға. (Жапсыру)	«Шаш өрімі» Мақсаты: с істеуге үйрету. Заттарды салуда қиялды, шығармашылықты дамыту. Материал: Кара және түрлі-түсті гуашь (Сурет салу) «Анама арналған орамал» Мақсаты: Жұмысқа мұндай стандартты емес тәсіл кішкентайларда таныс нәрселерге басқа қырынан қарау қабілетін дамытады, әр құралдан шығармашылық шабыт көзін алады. Материал: желім жаққыш, желім, майлықтар, үлгілер. (Жапсыру)	"Айсұлуда арналған тақия" Мақсаты: көркемдік қабылдауды, қиялды, қол қимылдарын үйлестіруді дамыту. Материал: Әр балаға 2 парақ ақ қағаз, көк гуашь (Сурет салу) «Сайқымазақ» Мақсаты: белгілі бір мазмұнның бірнеше дайын бөлшектерді құрауды үйрету. Материал: А4 қағазы, өздігінен жабысатын қағаздан жасалған түрлі түсті жолақтар. (Жапсыру)	"Жұмбақтар" Мақсаты: Ниткография қиялды, ассоциативті ойлауды, ұсақ моториканы, қол қозғалысын үйлестіруді дамыту. Материал: 10 жіп, түрлі-түсті гуашь, ақ қағаз (Сурет салу) «Жұлдыздар» Мақсаты: белгілі бір мазмұнның бірнеше дайын бөлшектерді құрауды үйрету. Материал: А4 картон, өздігінен жабысатын қағаздан жасалған түрлі түсті жолақтар. (Жапсыру)	"Айсұлудың сөмкесі" Мақсаты: тікбұрышпен таныстыруды жалғастыру. Гуашьпен сурет салуға үйрету. Материал: парақтар А4, гуашь, қылқаламдар, стакандар, салфетка, клеенка. (Сурет салу) «Аспан және ай» Мақсаты: Жыртылған қағаз техникасын қолдана отырып, жәндіктерді бейнелеуге үйрету. Материал: жәндіктердің графикалық бейнесі бар А4 парақтары, өздігінен жабысатын қағаздан жасалған түрлі түсті жолақтар. (Жапсыру)
Тәрбиеші мен баланың еркін қызметі	Балалардың қызығушылықтарын мақсатты ойын арқылы танымдық-зерттеушілік жұмыс, музыкалық-көркем образ, қимыл-қозғалым, коммуникативтік байланыс, еңбеке баулу, оқыту арқылы дамыту <i>(оның ішінде өңірлік ерекшеліктерін ескерумен)</i> . Балалардың ойы мен идеяларын ескеру арқылы олардың идеяларын ашуға мүмкіндік беру. Сюжетті-рөлді ойын: «Автобус жүргізушісі» Мақсаты: балалардың жүргізуші мамандығы туралы түсініктерін қалыптастыру.				
Серуенге дайындық	Серуенге қызығушылықты арттыру. Балалардың реттілікпен киінуді, серуенге шығу, топтық ережелерді қайталау. «Киімді қалай киюге болады?» әңгіме Киімдердің тазалығын сақтау қажет. Киінгенде киімнің түймесінің дұрыс қадап, көйлектің шалбардың немесе				

	юбканың ішіне салынғанын қадағалау керек. Шұлықтың, аяқ киімнің оң киілуіне баса назар аудару керек. (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет)				
Серуен	Күннің екінші жартысындағы ауа-райы құбылыстары мен табиғат объектілерін бақылау (қоршаған ортамен таныстыру) Қимылды ойын: «Допты домалат» Балаларға әртүрлі түсті доптар немесе онша үлкен емес шағын ғана (диаметрi 6-8 см) шарлар беріледі де, оларды балалардан онша қашық емес жерге орналастырған жалаушаларға дейін домалатып жеткізген балаларды атап өтеді, тапсырманы дұрыс орындағаны үшін алғыс	Күннің екінші жартысындағы ауа-райы құбылыстары мен табиғат объектілерін бақылау (қоршаған ортамен таныстыру) Қимылды ойын: «Құрсауды дөңгелет» Үш-төрт бала тәрбиешіге қарама-қарсы 1,5-2м жерде тұрады. Тәрбиеші құрсауды кезекпен әр балаға қарай дөңгелетеді, ол ұстайды да керісінше тәрбиешіге қарай дөңгелетеді. Балалар құрсауды дөңгелетуді және ұстауды жақсы үйренген кезде бір-бірімен өздері ойнай алады (дене шынықтыру)	Күннің екінші жартысындағы ауа-райы құбылыстары мен табиғат объектілерін бақылау (қоршаған ортамен таныстыру) Қимылды ойын «Аю қонаққа келеді» Балалар дөңгеленіп отырады. Тәрбиеші ойыншық аюды көрсетеді. «Аю сендерге қонаққа келді» - дейді. Музыка ойналғанда, тәрбиеші «аюды» жетелеп шеңбер ішін айнала жүреді. Музыка аяқталғанда «аю» бір баланың алдына барып тоқтайды да, дыбыстайды (амандасу белгісін береді). Бала (сәлеметсізбе аю?) жауап қайтарады. Аюды екі қолымен	Күннің екінші жартысындағы ауа-райы құбылыстары мен табиғат объектілерін бақылау (қоршаған ортамен таныстыру) Қимылды ойын «Құстар мысық» Жерге шеңбер сызылады. Ортаға тәрбиеші тандаған бала болып тұрады. Қалған балалардың бәрі шеңберді айнала тұрады, бұлар құстар. Құстар шеңберді айнала жүріп дөңгелерді шокиды. Мысық оянып кетіп, құстарды көреді де, оларды ұстай бастайды. Құстар шеңберден ұшып кетуге асығады. Мысық шеңбердегі қай құсқа тиіп кетсе, ол ұстаған болып есептеледі де ортаға келеді. Мысық 2-3 құсты ұстаған кезде тәрбиеші жаңа	Күннің екінші жартысындағы ауа-райы құбылыстары мен табиғат объектілерін бақылау (қоршаған ортамен таныстыру) Қимылды ойын «Аттар» Балалар аттарды бейнелейді. Бөлімнің немесе алаңның бір шетіне жиналып, мынадай өлең айтады. Топ-топ түсіп төрт тұяқ. Шоқырақтап шап, атым. Құйрық-жалың сусылдап, Үш оғындай садақтың. Өзен кешіп, тау асып, Шабысыңнан танба сен. Дүрсілдетіп дүниені ытқып, ытқып заула сен. Соңғы сөзді айта бергенде, балалар алға қарай ұмтыла секіреді.

	айтады, допты тағы да домалатуға мүмкіндік береді. Балалар допты бірнеше рет домалатқаннан кейін тәрбиеші оларды кәрзеңкеге жинауды ұсынады. (дене шынықтыру)		ұстап ортаға шығып билейді. Музыка аяқталғанда «аюды» тәрбиешіге береді. Осылайша ойын жалғасады. Ойын соңында аюды ортаға қойып, барлық бала айнала жүріп билейді. (дене шынықтыру)	мысықты таңдап алады. Ұстап алған құстар барлық ойыншыларға келіп қосылады. Ойын 2-3 рет қайталанады. (дене шынықтыру)	Тәрбиешінің үйге деген белгісі бойынша, жай ғана орындарына оралады. Тәрбиеші өлеңді қайталайды, аттар қайтадан бөлмені айнала шаба жөнеледі. Тәрбиеші өлеңді түгел айтып болмайынша, балалардың орындарынан қозғалмауын қадалағалайды. (дене шынықтыру)
Серуеннен оралу	Балалардың киімін ретімен шешу, әндерді үйрену, жұмбақтарды шешу, дербес және ойын әрекеті				
балалардың үйіне қайтуы	Балалардың жетістіктері туралы әңгімелесу, ата-аналардың балаларды тәрбиелеу мен дамыту бойынша сұрақтарына жауап беру. Кеңес: «Дәрілік өсімдік - Түймедақ»				

**Балалардың жаз мезгіліндегі өмірін және тәрбиесін ұйымдастыру циклограммасы
2023 жыл**

Мектепке дейінгі ұйым: «Ақбота» бөбекжай» МКҚК

Топ: «Күншуақ» ортаңғы тобы

Балалардың жасы: 3 жастағы балалар

Жоспардың құрылу кезеңі: 21.08-25.08.2023 жыл

Күн тәртібінің кезеңдері	Дүйсенбі 21.08.2023	Сейсенбі 22.08.2023	Сәрсенбі 23.08.2023	Бейсенбі 24.08.2023	Жұма 25.08.2023
Ата-аналармен әңгімелесу Балаларды қабылдау	Ата-аналармен бала денсаулығы, баланың үйдегі және көшедегі күн тәртібі туралы әңгімелесу. Балаларды қабылдау: таңертеңгі сүзгі, балаларды жақсы көңіл-күймен қарсы алу. Балалар үшін қолайлы жағдай жасау, баланың бүгінгі көңіл – күйі туралы, оны не қызықтыратыны туралы әңгіме, жеке пікір білдіруге баулу Балалармен әңгіме: «Көңіл-күй» Міндеттері: Балаларға түрлі эмоционалдық жай-күйі бар жақын Ортаңғытер мен балалар туралы жағдайларды ұсыну. (сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет)				
Балалардың дербес іс-әрекеті (баяу қимылды ойындар, үстел үсті ойындары, бейнелеу әрекеті, эксперимент, кітаптар қарау және өзіне-өзі қызмет ету, тағы басқа іс-әрекеттер)	Перспективалық жоспарда қойылған міндеттерді іске асыру				
	Құрылыс ойыны: "Саябаққа қалай кіруге болады?" Мақсаты: балаларды өз іс-әрекеттерін жоспарлауға үйрету, конструктордың бөлшектерімен заттарды ауыстыру дағдыларын бекіту. Барысы: тәрбиеші үстелдерді біріктіреді, оларға түрлі-түсті қағаздан сакинамен жабылған өзен салады, орталықта балалармен бірге саябақ (ағаштар, орындықтар) ұйымдастырылады.	Құрылыс ойыны: "Қуыршақ дүкенін салайық" Мақсаты: текшелерден, кірпіштен дүкен салу, істі соңына дейін жеткізу, ойында достық қарым-қатынасты тәрбиелеу. Барысы: тәрбиеші кішкентай қуыршақтарды топқа қосады. Әрқайсысында сөмке бар. "Неге біздің қуыршақтар сөмкелерді алды?" Олар қуыршақтар дүкенге жиналды деп шешеді және оны	Құрылыс ойыны: "Жабайы жануарларға арналған хайуанаттар бағы". Мақсаты: тәрбиешімен бірлескен іс-әрекетті дағдыларын бекіту (жануарларға тор салу), өз құрылысын ойнауға үйретуді жалғастыру. Барысы: тәрбиеші жабайы жануарлардың мүсіндік ойыншықтарын көрсетеді, олардың қайда тұратынын нақтылайды және балалармен бірге олар үшін хайуанаттар бағын салуды шешеді. (Құрастыру)	Құрылыс ойыны: «Аюларға арналған жиһаз» Материалы: балалардың үлгі бойынша қоршау, оны ұзарту, әдісімен түрлендіруге, жалғауға және атауға және балалардың жиһаз бөлшектері және олардың мақсаты туралы сипаттауға үйрету; Сөздік жұмыс: сөйлеу кезінде	Құрылыс ойыны: «Жасыл қоршау үй» Материалы: балалардың қоршау, тығыз қоюға кірпіштерді бір-біріне жалғауға үйретуді жалғастыру, бөлуге бөлшектер құрылыс материалдары: кубик, диңгегі, призма. Сөздік жұмыс: конструктор бөліктерінен, табиғи қоршау, диңгегі, ұзын, қысқа, жіңішке. Құрал-жабдықтар: ойыншықтар жинағы "Үй жануарлары" (мысық, ит, ешкі, жылқы, сиыр, шошқа, қой,). құрылыс

	Сүйікті ойыншықтарымен ойнау. Содан кейін тәрбиеші сұрайды- бұл саябаққа қалай кіруге болады? Балалар көпір қажет деп санайды және оны салады. (Құрастыру)	таба алмайды. Балаларға қуыршақтарға көмектесуге және текшелер мен кірпіштен дүкен салуға шақырылады. Балалар құрастырады: кім-мұғалім берген үлгі бойынша, кім-өз бетінше. (Құрастыру)		белсендіру – құрылыс, текше, кірпіш, жиһаз. Жабдық: қуыршақ жиһазы, "Жиһаз" сериясындағы тақырыптық суреттер, аю ойыншығы, "Үш аю" ертегісіндегі аюлар бейнеленген сурет. (Құрастыру)	материалы жинағы. (Құрастыру)
Таңертенгі жаттығу	ТАҢҒЫ ГИМНАСТИКА КЕШЕНІ Сапқа тұру, жүру, жүгіру, жалпы дамытушы және тыныс алу жаттығулары. Мақсаты: баланың организмін «ояту», оны тиімді күйге келтіру, жан-жақты, бірақ бұлшықет жүйесіне орташа әсер ету, дененің белсенділігін арттыру, дұрыс қалыптың қалыптасуына ықпал ету. Затсыз 1. Қолды белге қойып, басты оң жаққа кейін сол жаққа айналдыру. Оң қолды жоғары, сол қолды төмен қойып артқа серпи, кейін орындарымен ауыстыру. 2. Қолды кеуде тұсында ұстап, денені 1-3 оңға кейін 1-3 солға бұру, 4-б.к.к. 3. Тік тұру, қолды төмен түсіріп. Қолды жоғары көтеріп артқа шалқаюдан, алға иіліп кейін тізе бүгіп отыру. Б.к.к. 4. Б.к.: мұнда да солай. Алға төмен иілу, сол жақ аяқтың артынан алақан соғып: «Хлоп» деу, бастапқы қалыпқа оралу. Оң жақ аяғынан шапалақ соғу. 5. Б.к.: арқаға жату, қолды түзу қою. Оң аяқты жоғары көтеру, аяқтың астынан шапалақ соғып: «Хлоп» деп, бастапқы қалыпқа оралу. астынан шапалақ соғу. 6-8 рет қайталау. 6. Орында кезекпен тізеге шапалақ соғып секіру. Кезектестіріп жәй жүру. (Дене шынықтыру)				
Таңғы ас	Гигиеналық шаралар: Мақсаты: мәдени-гигиеналық дағдыларды қалыптастыру: өздігінен жуыну, тамақтану	Гигиеналық шаралар: Таңғы ас алдында қолдарын жуу, қолды сүрту және орамалды орнына ілу. Көркем сөз: Дымқылдап күнде сен,	Гигиеналық шаралар: Таңғы ас алдында қолдарын жуу, қолды сүрту және орамалды орнына ілу. Көркем сөз: «Қолды таза жуу керек,	Гигиеналық шаралар: Таңғы ас алдында қолдарын жуу, қолды сүрту және орамалды орнына ілу. Көркем сөз: Дымқылдап күнде сен, Қолыңды сүйкесең. Кетіп кір-ыласың, Тап-таза боласың.	Гигиеналық шаралар: Таңғы ас алдында қолдарын жуу, қолды сүрту және орамалды орнына ілу. Көркем сөз: Біз білеміз, білеміз, иә, иә, Су қайда шашырайды.

	алдында, дәретхананы пайдаланғаннан кейін қолды сабынмен жуу. Көркем сөз: Біз білеміз, білеміз, иә, иә, Су қайда шашырайды. Шығыңыз, су ханшайымы, Біз жуынуға келдік! Біз көңілді, Қолымызды жуамыз! Тамақтану Көркем сөз: Біздің балабақшада – кішкентай үстелдер. Үстелге отырамыз- картопты жейміз! (өз орнын білу, дұрыс отыру, ас ішу құралдарын дұрыс ұстау, тамақтану мәдениетін қалыптастыру, тамақ ішкенде сөйлемей, тамақтанып	Қолыңды сүйкесең. Кетіп кір-ыласың, Тап-таза боласың. Тамақтану Көркем сөз: Орындық туралы. Мен орындықты алдымда алып жүремін! Ол, әдемі, менің орындығым. Мен оларды мықтап ұстаймын, Барлығына орындықтарымды көрсетемін! (өз орнын білу, дұрыс отыру, ас ішу құралдарын дұрыс ұстау, тамақтану мәдениетін қалыптастыру, тамақ ішкенде сөйлемей, тамақтанып болғаннан кейін алғыс айту) (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет).	Жеңдер суланбайды. Кім жеңін түрмейді, Ол су алмайды» - Қолды жуады, жуады. Содан кейін тәрбиеші сабынды алып, айтады: «Қызғылт, хош иісті, Оны көпіртіңіз және сіз таза боласыз» - Сабындайды, көпіртеді және сабынды сумен жуады. - бетті сумен сулайды, сабындайды және жуады. - сүлгі алып, бетін сулап, қуыршақтың қолын сүртіп, сөйлейді: «Енді мұрын таза, Иегі таза Және көздер жарқырайды – Көңілді көрінеді!» (Көркем әдебиет, - коммуникативтік қызмет) Тамақтану (өз орнын білу, дұрыс отыру, ас ішу құралдарын дұрыс ұстау, тамақтану мәдениетін	Тамақтану Көркем сөз: Бізде қасық бар, сиқырлы кішкентай! Бізде қасық бар, сиқырлы кішкентай! Тәрелкеде тамақ, із қалдырмайды! Біздің қасықты нұқыңыз, Барлық ботқаны алыңыз! (өз орнын білу, дұрыс отыру, ас ішу құралдарын дұрыс ұстау, тамақтану мәдениетін қалыптастыру, тамақ ішкенде сөйлемей, тамақтанып болғаннан кейін алғыс айту) (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет).	Шығыңыз, су ханшайымы, Біз жуынуға келдік! Біз көңілді, Қолымызды жуамыз! Тамақтану Көркем сөз: Сорпа, сен төгілмейсің! Сорпа, сен төгілмейсің! Тікелей менің аузыма құйыл! Ал, қасық, бұрылма! Сорпа ал, жалқау болмаң! (өз орнын білу, дұрыс отыру, ас ішу құралдарын дұрыс ұстау, тамақтану мәдениетін қалыптастыру, тамақ ішкенде сөйлемей, тамақтанып болғаннан кейін алғыс айту) (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет).

	болғаннан кейін алғыс айту) (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет).		қалыптастыру, тамақ ішкенде сөйлемей, тамақтанып болғаннан кейін алғыс айту) (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет)		
Ұйымдастырыл- ған іс-әрекетке дайындық	Балалар әсерлерімен бөлісу, жаңалықтарды білу, бірлескен жоспарларды, мәселелерді талқылау, қызығушылықтары бойынша әрекет түрін таңдау, ережелер туралы келісу және т. б. Ұйымдастырылған іс-әрекет тақырыбына сай жұмбақтар жасыру. Жаттаған тақпақты есіне түсіріп, қайталап айту. (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет).				
	«Қуыр-қуыр қуырмаш» Қуыр-қуыр қуырмаш, Балаларға бидай шаш. Бас бармақ, Балан үйрек, Ортан терек, Шылдыр шүмек, Кішкене бөбек. Сен тұр – қойыңа бар! Сен тұр – жылқыңа бар! Сен тұр – ешкіңе бар! Сен тұр – сиырыңа бар! Сен тұр – түйеңе бар! Ал сен алаңдамай, Қазан түбін жалап, үйде жат. Мына жерде құрт бар,	Жыл мезгілдері Мұз да, қар да ерісе, Өлең айтар өзендер. (маңдайдың ортасынан құлақтың жоғарғы ұшына дейін екі қолымен сипайды) Ұйқы қашса қонжықтан, Көктем келді дерсің сен (бетті иектен құлақтың төменгі ұшына қарай сипайды) Қызса қатты күн көзі, Қарлығаштар самғаса (маңдайдың ортасынан құлақтың жоғарғы ұшына дейін екі қолымен сипайды) Ыстық аптап, құрғақшылық, Жаз келгенін білдірер (бетті иектен құлақтың төменгі ұшына қарай сипайды)	«Салат жасаймыз» Сәбізді алып тазалаймыз (оң қолды жұдырыққа түйіп, сол қолдың алақанына ысқылайды) Үккішпен үгіп майдалаймыз (екі қолды жұдырыққа түйіп кеудеге ұстап, жоғары-төмен қозғайды) Қанттан сеуіп дәмдейміз (саусақтардың ұшымен қант себеді) Міне дайын нәр тағам (екі қолын алдына жайып көрсетеді). Дәруменге байыған (алақанымен іштерін сипалап, тойғандықтарын көрсетеді). (Сөйлеуді дамыту	«Кірпі» Момақанмын алайда (үш саусақтарын түйістіріп, кірпінің жүрісін салады) Тікенім көп абайла, (екі қолының саусақтарын айқастырып, кірпінің тікенектері жасайды). Кіріп кетсе қолыңа, Өкпелеме жарайма! (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет).	«Достық» Біздің топта ұлдар мен қыздар өзара дос (екі қолдың саусақтары өзара бірігеді) Кішкентай саусақтар біз сенімен достасамыз (екі қолдың саусақтарын бір- біріне тигізу) Бір, екі, үш, төрт, бес (шынашақтан бастап, саусақтарды кезекпен бір-біріне тигізу) Қайтадан санауды бастаймыз. Бір, екі, үш, төрт, бес Енді санауды аяқтадық (қолды төмен түсіреміз, демалтамыз). (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет).

	Мына жерде май бар. Мына жерде қатық бар, Қытық, қытық! (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет).	Шатырда жаңбыр ойнаса, Бірде қатты, бірде жай (маңдайдың ортасынан құлақтың жоғарғы ұшына дейін саусақ ұшымен ұрғылайды) Жер жапырақты жамылып, Күз келгенін білдірер (бетті иектен құлақтың төменгі ұшына дейін саусақ ұшымен ұрғылайды) Боран борап, жел тұрса, Айналаны қар басса, Үйлер ақ көрпеге оранса, Келді дей бер қыс ортаға (спираль тәрізді қимылдарды маңдай ортасынан құлақтың жоғарғы ұшына дейін орындайды) (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет).	және көркем әдебиет).		
Мектепке дейінгі ұйымның кестесі бойынша ұйымдастырылған іс-әрекет	Дидактикалық ойын: «Жеуге жарамды-жеуге жарамсыз». Мақсаты: жеуге жарамды және жеуге жарамсыз саңырауқұлақтар	Дене шынықтыру (Спорт нұсқаушысының жоспары бойынша) Дидактикалық ойын: «Жеуге жарамды-	Дене шынықтыру (Спорт нұсқаушысының жоспары бойынша) Дидактикалық ойын: "Бұтақтағы балалар"	Музыка Тақырыбы: «Менің Қазақстаным» Ән тыңдау Дауыс жаттығуы Ән жаттау «Менің Отаным»	Дидактикалық ойын: "Алдымен не болады-содан кейін не болады?" Мақсаты: Балалардың жануарлардың дамуы мен өсуі туралы білімдерін бекіту. Ойын барысы. Балаларға

туралы білімді бекіту. Материалдар: себет, жеуге жарамды және жеуге жарамсыз саңырауқұлақтар бейнеленген тақырыптық суреттер. Ойын барысы: әр баланың алдындағы үстелде жұмбақтың суреттері жатыр. Тәрбиеші саңырауқұлақтар туралы жұмбақ жасайды, балалар себеттерге жеуге болатын саңырауқұлақтың суретін тауып, қояды. (Қоршаған ортамен таныстыру) «Ұялы телефон» Мақсаты: балаларды әртүрлі мөлшердегі заттарды мүсіндеуге үйретуді жалғастыру. Мүсіндеу қабілетін	жеуге жарамсыз». Мақсаты: жеуге жарамды және жеуге жарамсыз саңырауқұлақтар туралы білімді бекіту. Материалдар: себет, жеуге жарамды және жеуге жарамсыз саңырауқұлақтар бейнеленген тақырыптық суреттер. Ойын барысы: әр баланың алдындағы үстелде жұмбақтың суреттері жатыр. Тәрбиеші саңырауқұлақтар туралы жұмбақ жасайды, балалар себеттерге жеуге болатын саңырауқұлақтың суретін тауып, қояды. (Қоршаған ортамен таныстыру) «Теледидар» Мақсаты: балаларды затты мүсіндеуге үйрету. Бөлшектерді бір-біріне мықтап басу арқылы байланыстыруды үйрену. Ермексазды алақанның дөңгелек және түзу қозғалыстарымен	Мақсаты: Балалардың ағаштар мен бұталардың жапырақтары мен жемістері туралы білімдерін бекіту, оларды бір өсімдікке жататындығына қарай таңдауға үйрету. Ойын барысы. Балалар ағаштар мен бұталардың жапырақтарын қарастырады, оларды атайды. Тәрбиешінің ұсынысы бойынша: "балалар, өз бұтақтарыңды тап" - балалар әр жапыраққа сәйкес жемісті таңдайды. Бұл ойынды жыл бойы кептірілген жапырақтар мен жемістермен жасауға болады. Балалардың өздері ойынға материал дайындай алады. (Қоршаған ортамен таныстыру) «Сандық» Мақсаты: әртүрлі мөлшердегі дөңгелек пішінді бөліктерден тұратын заттарды бейнелеуде жаттығу.	Дидактикалық ойын: "Төрт сурет" Мақсаты: Балалардың қоршаған табиғат туралы идеяларын бекіту, зейін мен байқауды дамыту. Ойын барысы. Ойын құстар, көбелектер, жануарлар бейнеленген 24 суреттен тұрады. Жүргізуші карточкаларды араластырады және оларды ойынға қатысушыларға (3-тен 6 адамға дейін) бірдей таратады. Әр ойыншы мазмұны бойынша бірдей 4 картаны таңдауы керек. Ойынды бастаушы өзінің карточкаларын қарап, сол жақта отырған адамға біреуін береді. Егер ол картаны қажет етсе, оны өзіне қалдырады, ал кез-келген қажетсіз картаны сол жақтағы көршісіне береді және т. б. Карточкаларды жинап алғаннан кейін, әр ойыншы оларды төмен қарай сызбалармен бүктейді. Барлық мүмкін жиынтықтар таңдалған кезде, ойын аяқталады. Ойынға қатысушылар жиналған карточкаларды аударып, төртеуін бәріне көрінетін етіп орналастырады. Дұрыс таңдалған карталары бар адам жеңді. (Қоршаған ортамен таныстыру)	заттар ұсынылады: жұмыртқа, тауық, тауықтың макеті; котенка, мысық; күшік, ит. Балалар бұл заттарды дұрыс ретпен орналастыруы керек. (Қоршаған ортамен таныстыру) «Аспандағы алтын күн» Мақсаты: балаларды дөңгелек заттарды мүсіндеуге үйрету. Тақырыпты бейнелеуге деген ұмтылысты қолдау. Шығармашылықпен айналысуға деген ұмтылысты тәрбиелеу. Материал: клеенкалар, ермексаз, стектер, майлықтар. (Мүсіндеу)

	мұқият бекіту. Материал: клеенкалар, ермексаз, стектер, майлықтар. (Мүсіндеу)	айналдыруға жаттығу. Материал: клеенкалар, ермексаз, стектер, майлықтар. (Мүсіндеу)	Затты ұсақ бөлшектермен безендіруге деген ұмтылысты ояту. Материал: клеенкалар, ермексаз, стектер, майлықтар. (Мүсіндеу)	«Шкаф» Мақсаты: заттарды мүсіндеуге үйрету. Ермексаздың бір бөлігін орамға айналдыру қабілетін дамыту. Өз қызметінің нәтижелеріне оң көзқарасты тәрбиелеу. Материал: клеенкалар, ермексаз, стектер, майлықтар. (Мүсіндеу)	
Серуенге дайындық	Өз-өзіне қызмет көрсету дағдыларын қалыптастыру. Киінудің бірізділік алгоритмін бекіту. Бір-біріне көмек көрсету (<i>тәрбиешінің және белсенді балалардың көмегі</i>), серуенге мотивация (<i>мазмұны, проблемалық жағдаяттар</i>), көркем сөзбен ынталандыру (<i>мақал-мәтелдер, жаңылпаздар, жұмбақтар, өлеңдер</i>). Көтеріңкі көңіл-күй сыйлау.				
Серуен	1) Балалардың денсаулығын нығайту, қимыл-қозғалыс белсенділіктерін арттыру (<i>қимылды дидактикалық ойындар, ережелері бар қимылды ойындар, ойын жаттығулары, жарыстар, ұлттық ойындар және басқа</i>). Көтеріңкі көңіл-күй сыйлау. Балалардың танымдық қызығушылықтарын дамыту. Мақсатты серуендер, танымдық әңгімелер, бақылаулар, табиғатты бақылау тәсілдерін көрсету, сенсорлық бақшадағы тәжірибелер. Балалардың шынайы өмірді көркем-эстетикалық қабылдауын қалыптастыру. Аумақтық кеңістікте немесе оның сыртында табиғатты тамашалау. Сенсорлық бақшада тірі және өлі табиғат нысандарын, табиғат құбылыстарын бақылау. Балалардың дербес шығармашылық әрекетіне мүмкіндік беру. 2) Еңбекке баулу үшін балабақша ауласында баланың қызығушылығын оятатын кеңістік құру. Балаға Ортаңғытердің еңбек етуін бақылату және оларға көмектесуге, бірлесіп жұмыс істеуге тарту. Балалардың ойын, идеясын жүзеге асыру. Серуенге алып шыққан заттарымен ойнату. 3) Музыка жетекшісі мен дене шынықтыру нұсқаушының жоспары бойынша жүргізілетін шаралар немесе бірлескен жұмыстар.				
	Бақылау: Жаңбырдың жауғанын бақылау. Мақсаты: Жаңбырдың неден пайда болатыны туралы түсініктерін қалыптастыру.	Бақылау: Ағаштың жапырақтарын салыстыра бақылау. Мақсаты: Ағаштардың түрлеріне қарай жапырақтарының да әртүрлі болатындығын көрсету. Аққайың ағашының	Бақылау: Құстарға бақылау жасау. Мақсаты: құстардың түрлерімен жақынырақ таныстыру. Балаларда аяушылық, қамқорлық сезімін дамыту. Құстардың біздің досымыз екендігін айту.	Бақылау: Бақбақ гүліне бақылау жасау. Мақсаты: аулада өсіп тұрған бақбақ гүлімен таныстыру, бақбақ гүлінің жапырағын , гүлін қарап басқа гүлден өзгешелігін ажыратып айта білуге үйрету. Гүлдер ауламызды көріктендіріп тұрғаны айту.	Бақылау: Жаңбырды бақылау. Мақсаты: жаңбырдың жауғанына бақылау жасау, жерге түскен су тамшыларының жерге сіңіп кеткенін бақылату. Жаңбырдың пайдасы туралы айту. Көркем сөз:

Оның табиғатқа тигізер пайдасы туралы айту. Жерге сінуін көрсету. Көркем сөз. Жау, жау жаңбыр, жау жаңбыр. Арық суы мол болсын. Өсімдіктер көп болсын. Тілдерін дамыту. - Қазір қай мезгіл? - Жазда қандай құбылыстарды байқадыңдар? - Ағаштарда қандай өзгеріс бар? Еңбек: құмға су құю, қопсыту. Мақсаты: балаларды еңбексүйгіштікке тәрбиелеу. К/қ ойыны: №-6 «Күн мен жаңбыр» Жеке жұмыс: Жұмбақ шешу. Көтеріліп теңізден, Аспанға биік барамын. Биіктен қайта түскенде, Өңі кірер даланың. (Жаңбыр) Өзіндік іс-әрекеті: қалаған ойындарын	жапырағымен таныстыру. Оны емен ағашының жапырағымен салыстыра отырып, айырмашылықтарын айтуға үйрету. Көркем сөз. Жапырақтар, жапырақтар, Күз болғанда сарғаяды. Ал қазір тұр алдымызда, Жап-жасыл боп бояуы. Сұрақ-жауап. - Жаз мезгілінде ағаштар қалай өзгерді? - Жапырақтарын ың түсі қандай болады? Еңбек: ағаштарға су құю. Мақсаты: балаларды еңбексүйгіштікке тәрбиелеу. К/қ ойыны: №-20 «Көбелектер, бақалар» Жеке жұмыс: жаз мезгілі туралы тапқыты қайталау. Өзіндік іс-әрекеттері: қалаған ойындарын ойнау.	Көркем сөз: Сауысқан-қорқақ құс, Көкек-мақтаншақ құс. Бұлбұл-әнші құс, Көгершін-бейбітшілік құсы. Еңбек: құстарға жем шашу, нан кимын салу. Мақсаты: балаларды еңбексүйгіштікке, құстарға қамқор бола білуге тәрбиелеу. К/қ ойыны: К-№8 «Аңшылар» Жеке жұмыс: 2-3 балаға асфальт үстіне сурет салдыру. (құстың ұясы, құстар т.б) Өзіндік іс-әрекеттері: балалардың өзіндік іс-әрекеттері.	Сұрақ-жауап: - Гүлдердің түрі қандай болады? - Әр түрлі: әдемі, қызыл, сары. - Гүлдерге қандай қамқорлық жасаймыз? - Баптаймыз, жұлмаймыз, қамқорлақ көрсетеміз. Еңбек: гүлдерге су құю, түптерні қопсыту. Мақсаты: балаларды еңбексүйгіштікке тәрбиелеу. К/қ ойыны: К-№19 «Қоймадағы тышқандар» Жеке жұмыс: 2-3 балаға бақ-бақ гүлінің емдік қасиеті туралы мәлімет беру. Өзіндік іс-әрекеттері: қалаған ойындарын ойнау.	Суырды көкте қылышын Нөсерлі кара төнді бұлт. Асыға үйге енді жұрт, Акырды жерге долы бұлт. Еңбек: аула сыпырушыға көмектесу. Мақсаты: балаларды еңбексүйгіштікке тәрбиелеу. К/қ ойыны: К-№ «Күн мен жаңбыр» Жеке жұмыс: Жұмбақ шешу. Көтеріліп теңізден, Аспанға биік барамын. Биіктен қайта түскенде, Өңі кірер даланың. (Жаңбыр) Геометриялық пішіндерді қайталау. Өзіндік іс-әрекеттері: қалаған ойындарын ойнау.

	ойнау.				
Серуеннен оралу	Балалардың реттілікпен шешінуі, жұмбақтар шешу, өлеңдер, әндер жаңылтпаштар, санамақтар және т.б. жаттау Киімді белгілі бір тәртіппен шешу және кию дағдыларын үйрету: - Түймелерді ретумен ағытамыз. - Көйлек, шалбарды шешеміз, ақырын іліп қоямыз. - Көйлекті шешіп, оны шалбарға, шортиға қосып іліп қоямыз. - Аяқ киімді шешіп, екінші аяқ киімді киеміз. - Колготкаларды шешіп, көйлекке қосып іліп қоямыз. (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет).				
Түскі ас	Гигиеналық шаралар:Түскі ас алдында гигиеналық шараларды орындау: қолды дұрыс жуу, өз орамалының орнын білу, қолды дұрыс сүрту, орамалды ілу көркем сөз қолдану: «Сылдырлайды мөлдір су, Мөлдір суға қолыңды жу» Кезекшілердің жұмысы: (асхана құралдарын, майлықтарды үстелге қою) Тамақтану (өз орнын білу, дұрыс отыру, асхана құралдарын дұрыс ұстай білу, ұқыпты тамақтану, сөйлеспеу, алғыс айту) (мәдени-гигиеналық дағдылар, өзіне-өзі қызмет ету, еңбек әрекеті) Нан туралы тақпақ Нан қиқымын шашпандар, Жерде жатса баспандар Теріп алып, қастерлеп Торғайларға тастандар! Мақсаты: Балаларға түскі астың, нанның маңыздылығы жайлы айту, тамақты тауысып жеуге үйрету. (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет).				
Күндізгі ұйқы	Тамақтан соң ауыздарын сумен шаюды қалыптастыру. Киім түймелерін, сырмаларын өздігінше ағыту. Киімдерін ұқыпты орындыққа іліп (немесе арнайы сөреге) қоюды, өз төсек орнын тауып жатуды үйрету. Ұйқы кезінде бала басына көрпені жауып, мұрнын жастыққа көміп тастамауын, жастықта баланың денесі емес, тек басы жатуын қадағалау. (өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ моториканы дамыту). Әлди Мақсаты: бала ағзасының физиологиялық тепе-теңдігін қалпына келтіру. Әлди, әлди, әлди-ай, Балалар ұйықтап жатыр. Төменгі төсекке, Балалар тыныш ұйықтайды, Мен ән саламын! Балалардың тыныш ұйықтауы үшін жайы баяу музыка тыңдау. «Әлди» Ж.Байырбекова (Музыка)				
Біртіндеп	Түскі ұйқыдан кейінгі сауықтыру шаралары (дене жаттығулары), ауа, су емшаралары, жалпақ табандылықты болдырмау				

ұйқыдан ояту, сауықтыру шаралары	үшін түйіршікті және жұмсақ жолақшалармен жүру (дене белсенділігі). «Әтеш» Музыка әуенімен әтеш бейнесіне еніп тәрбиеші кіреді: Ку - ка - ри - ку, ку - ка - ри - ку, ку - ка - ри - ку. Балапандарым кәне ұйқыдан тұрайық. Түс мезгілі, түс мезгілі. Балапандар ұйқыға кірісті. Балапандар көреді түсті, Ғажайып сиқырлы әлемді. Балалар ұйқыдан оянады. Тәрбиеші: Көзімізді ашайық, Бойымызды жазайық. Қолымызды созайық, Жаттығулар жасайық. Жалпы жетілдіру жаттығуы: 1. Балалар төсекте жатып, бастарын оңға, солға бұрады. 2. Балалар төсекте жатып, қолды екі жаққа созу, жұдырықтап жұму. 3. Балалар төсекте жатып, велосипед тебу. 4. Қолтырауын болып, бір қырынан төсек үстінде аяқ - қолды созу. 5. Балалар төсекте отырып, бір - біріне қарап сәлемдесу. Тәрбиеші: Балалар кәне шеңбер құрайық. Тыныс алу жаттығуы: Ку - ка - ру, ку - ка - ри – ку, ку - ка - ри - ку. Табанды шынықтыру массаждары: 1. «Балапандар серуенге шықты» шиқ - шиқ - шиқ. 2. Табанға арналған денсаулық кілемшелерімен жүру. 3. Ілгекті жолмен жүру. 4. Тастардың үстерімен жүру. 5. Кірпі тікенектеріне ұқсас төсеніштермен жүру. 6. Табандар арқылы жүру. Балалар енді беті - қолымызды жылы сумен жуып, сүлгімен сүртінейік. Балалар кәне жарты шеңберге тұрайық. Қол ұстасып тұрайық, Шеңберді біз құрайық. Көріскенше күн жақсы, Сау - саламат болайық. (дене шынықтыру). Киімдерін реттілікпен өздігінен киіну. Түймелерін қадау, сырмаларын сыру, аяқ киімдерін дұрыс киюді үйрету. Қыз балаларды шаштарын тарауға үйрету (өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ моториканы дамыту). Қолдарын жуу, құрғатып сүрту, сүлгіні өз орнына іліп қоюды үйрету Шомылған баланы,

	Аймалап алады. Сүртеді қолыңды, Сүртеді жоныңды. (мәдени-гигиеналық дағдылар).				
Бесін ас	Гигиеналық шараларды орындау (мәдени-гигиеналық дағдылар). Балалардың назарын тағамға аудару, мәдениетті тамақтануға баулу Ас мәзірімен таныстыру. Бір-біріне кедергі жасамай мәдениетті отыруға баулу, балалардың назарын тағамға аудару. «Бата айтып», «Ас қайтаруды» үйрету (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет).				
Балалардың дербес іс-әрекеті	"Әдемі моншақтар" Мақсаты: мыжылған қағазбен сурет салу. Сурет салудың жаңа әдісін үйрету, көркемдік экспериментке деген қызығушылықты арттыру, ұсақ моториканы дамыту. Материал: Газет, қағаз парақтары, түрлі-түсті бояулар. (Сурет салу) «Түлкі мен ешкі» ертегісі Мақсаты: дайын фигуралардан кескін жасауға үйрету: кара және жасыл, сары түймелерді дайын	Сырға" Мақсаты: Алақанмен сурет салу алақанның іздерін жасау және оларды белгілі бір кескінге (бетта) салу қабілетін жетілдіру. Қиялды, шығармашылықты дамыту. Баланың көркемдік талғамын тәрбиелеу. Материал: Түрлі-түсті қарындаштар, қағаз парақтары (Сурет салу) «Бауырсақ жолмен келеді» Мақсаты: Бауырсақ ертегісі туралы білімді бекіту. Дайын фигуралардан белгілі бір мазмұнды құрастыру қабілетін дамыту. Желіммен жұмыс істеу әдістерін бекіту.	"Алқа" Мақсаты: Әр түрлі шығармашылық қиялды дамыту. Балаларды жаңа бейнелер жасауға үйрету. Материал: Аяқталмаған өрнекті қағаз парақтары. (Сурет салу) «Үйшік» ертегісі Мақсаты: құстың бейнесін аппликацияға жеткізуге үйрету; бірнеше бөліктен тұратын затты бейнелеу; бөлшектерді кішірейту ретімен орналастыру. Материал: А4 картон, пирамида ойыншығы. (Жапсыру)	"Білезік" Мақсаты: Саусак кескіндемесі сурет салуға деген қызығушылықты дамытуды жалғастыру. Баланың жан дүниесінде эмоционалды жауап беру. Көркемдік қабылдауды дамыту. Материал: А4 парақтары, гуашь, щеткалар, төгілмейтін стаканدار, майлықтар, клеенкалар. (Сурет салу) «Бақбақ» Мақсаты: балаларды жыртылған қағаз техникасында жұмыс істеуге үйретуді жалғастыру. Контурдан шықпауға тырысып, мұқият жабыстыру. Материал: көк түсті А4 парақтары, өздігінен жабысатын қағаздан жасалған түрлі түсті жолақтар. (Жапсыру)	"Сақина" Мақсаты: сурет салу байқауды, көркемдік талғамды, экспрессивтілік құралдарын таба білуді дамыту. Материал: Қағаз парақтары, гуашь, басып шығаруға арналған текшелер. Жарма, штангалар, мыжылған қағаз, желім. (Сурет салу) «Қоңыраугүл» Мақсаты: Жыртылған қағаз техникасын қолдана отырып, жәндіктерді бейнелеуге үйрету. Материал: жәндіктердің графикалық бейнесі бар А4 парақтары, өздігінен жабысатын қағаздан жасалған түрлі түсті жолақтар. (Жапсыру)

	кескінге орналастыру. Шығармашылық қиялды дамыту. Дәлдікке тәрбиелеу. Материал: желім жаққыш, желім, майлықтар, үлгілер: сары шенберлер мен жолақ сәулелерінің үлгілері әр балаға. (Жапсыру)	Материал: желім жаққыш, желім, майлықтар (Жапсыру)			
Тәрбиеші мен баланың еркін қызметі	Балалардың қызығушылығын мақсатты ойын арқылы, танымдық зерттеушілік жұмыс, ойын, оқыту, еңбекке баулу арқылы дамыту <i>(оның ішінде өңірлік ерекшелікті ескерумен,)</i> Балалардың ойы мен идеяларын ескеру арқылы олардың қабілеттерін ашуға мүмкіндік беру. Сюжетті-рөлді ойын: «Пошташы» Мақсаты: пошташы мамандығы туралы мәлімет беру, ұлуkenдер еңбегіне құрметпен қарауға тәрбиелеу.				
Серуенге дайындық	Серуенге қызығушылықты арттыру. Балалардың реттілікпен киінуі, серуенге шығу, топтық ережелерді қайталау. «Киімді қалай киюге болады?» әңгіме Киімдердің тазалығын сақтау қажет. Киінгенде киімнің түймесінің дұрыс қадап, көйлектің шалбардың немесе юбканың ішіне салынғанын қадағалау керек. Шұлықтың, аяқ киімнің оң киілуіне баса назар аудару керек. <i>(Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет)</i>				
Серуен	Күннің екінші жартысындағы ауа-райы құбылыстары мен табиғат объектілерін бақылау <i>(қоршаған ортамен таныстыру)</i> Қимылды	Күннің екінші жартысындағы ауа-райы құбылыстары мен табиғат объектілерін бақылау <i>(қоршаған ортамен таныстыру)</i> Қимылды ойын: «Тасымақ» Бұл ойында 2 жерге	Күннің екінші жартысындағы ауа-райы құбылыстары мен табиғат объектілерін бақылау <i>(қоршаған ортамен таныстыру)</i> Қимылды ойын: «Ұялардағы балапан»	Күннің екінші жартысындағы ауа-райы құбылыстары мен табиғат объектілерін бақылау <i>(қоршаған ортамен таныстыру)</i> Қимылды ойын:«Жалаушаны тап» (қайда тығылғанын тап) Балалар бөлменің қабырғасынан жағалай	Күннің екінші жартысындағы ауа-райы құбылыстары мен табиғат объектілерін бақылау <i>(қоршаған ортамен таныстыру)</i> Қимылды ойын: «Қасқыр қақпан» Балалар екі топқа бөлініп үлкендер қақпа»

	ойын: «Ұйқыдағы аю» Бұл ойынға топ балалары 2-ге бөлініп қатысады. Ойын шарты: Топ ішіндегі бір баланы аю бетпердесін кигізіп орындыққа отырғызып қояды. Балалар орманда серуендеп келет жатып, ұйқыдағы аю көреді. Аю болса балалардың шуылынан (дыбысынан) оянып кетіп, балаларды қуа жөнеледі. Ұстап алған баланы өз мекеніне отырғызып қояды. Ойын қайта жалғаса береді. Керекті құралдар: Аю бетпердесі (дене шынықтыру)	ыдасқа су құйып қояды. сол суды қарсы бетке құйылған бос кесеге қасықтап екі адам тасыиды. Бұнда команда құрып ойнайды, әр командада үш адамнан болады. Ойынның шарты: сукөдергілерден аттап таситын адам суды төкпей-шашпай, тез тасуы керек, қай команда жеңіске жетсе, жүлдеге сол ие болады. (дене шынықтыру)	Алаңның немесе бөлменің әр шетінде 3-4 ұя жасалады. Құстар ұяларға орналасады. Тәрбиеші белгісі бойынша олар ұяларынан ұшып шығады да (кедергілерден аттап өтеді) алаңда ұшып жүреді. Тәрбиеші алаңның біресе ана жағында, біресе мына жағында құстар жем беріп тұрады: балалар жүресінен отырып, саусақтарының ұшымен тізесіін соғады (дән шоқып жеген болады). Бұдан кейін олар тағы аздап жүгіріп, ойнап жүреді, одан соң тәрбиеші: « Балапан құстар, ұяларыңа барыңдар», -дейді. Балалар, жүгіріп тағы да кедергілерден өтіп өздерінің ұяларына отырады. Ойын 4-5 рет қайталанатын. Қайталанған кезде жаңа қимылдар қосуға болады. Мысалы, шеңберден шығарда алдымен екі аяғымен секіріп өтіп,	ұзына-бойына немесе алаңның бір жағына отырады. Тәрбиеші балаларға жалаушаны көрсетеді де, оны жасыратынын айтады. Тәрбиеші балаларға (орындарынан тұрып, теріс қарауды ұсынады да жалаушаны жасырып: «Ал іздендер»-дейді. Балалар тығылған жалаушаны іздей бастайды. Жалаушаны кім бірінші болып тапса, ол ойын қайталанған кезде жалаушаны жасыру қуқығына ие болады. Жалаушаны балалар бірден таба алмайтындай етіп жасыру керек. Бірақ, егер балалар жалаушаны ұзақ уақыт таба алмаса, онда тәрбиеші жалауша тығылған жерге келіп, сол маңнан іздеуді ұсынады. Жалаушаны бала жасыратын кезде, оған дұрыс орын табуға көмектесу керек. Жалаушаны басқа нәрсемен ауыстыруға болады. (дене шынықтыру)	екіншісі «қасқырлар» болады. Үлкен топтағы балалар қол ұстаса шеңбер құра жүріп өлең айтады. Қасқыр түссе қораға, Ұстамас бола ма Қол ұстасып тұрайық Қасқыр қақпан құрайық Қане қақпан берік бол, Қасқырды тұр жолатпай Қасқыр, қасқыр келіп көр! Қақпан, қақпан берік бол - дегеннен кейін қолдарын жоғары көтереді, осы сәтте «қасқырлар» шеңбер тасасындағы «қой» қораға лап қояды. Егер ойын басқарушының «жап» деген сөзінен кейін барлығы тез қолдарын түсіріп, отыра қойса, ортада қалған «қасқырлар» қақпан» тобына қосылады. Ал өтіп кеткендері ойынды жалғастырады. (дене шынықтыру)

			одан кейін ұшуды ұсынуға болады. (дене шынықтыру)		
Серуеннен оралу	Балалардың киімін ретімен шешу, әндерді үйрену, жұмбақтарды шешу, дербес және ойын әрекеті				
Балалардың үйіне қайтуы	Балалардың жетістіктері туралы әңгімелесу, ата-аналардың балаларды тәрбиелеу мен дамыту бойынша сұрақтарына жауап беру, кеңес беру. Кеңес: «Баланың отбасы жағдайында танымдық және шығармашылық қабілеттерін дамыту»				

**Балалардың жаз мезгіліндегі өмірін және тәрбиесін ұйымдастыру циклограммасы
2023 жыл**

Мектепке дейінгі ұйым: «Ақбота» бөбекжай» МКҚК

Топ: «Күншуақ» ортаңғы тобы

Балалардың жасы: 3 жастағы балалар

Жоспардың құрылу кезеңі: 28.08-31.08.2023 жыл

Күн тәртібінің кезеңдері	Дүйсенбі 28.08.2023	Сейсенбі 29.08.2023	Сәрсенбі	Бейсенбі 31.08.2023	
Ата-аналармен әңгімелесу Балаларды Қабылдау	Ата-аналармен бала денсаулығы, баланың үйдегі және көшедегі күн тәртібі туралы әңгімелесу. Балаларды қабылдау: таңертеңгі сүзгі, балаларды жақсы көңіл-күймен қарсы алу. Балалар үшін қолайлы жағдай жасау, баланың бүгінгі көңіл – күйі туралы, оны не қызықтыратыны туралы әңгіме, жеке пікір білдіруге баулу Балалармен әңгіме: «Көңіл-күй» Міндеттері: Балаларға түрлі эмоционалдық жай-күйі бар жақын Ортаңғытер мен балалар туралы жағдайларды ұсыну. (сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет)				
Балалардың дербес іс-әрекеті (баяу қимылды ойындар, үстел үсті ойындары, бейнелеу әрекеті, эксперимент, кітаптар қарау және өзіне-өзі қызмет ету, тағы басқа іс-әрекеттер)	Перспективалық жоспарда қойылған міндеттерді іске асыру				
	Құрылыс ойыны: «Досымның портреті» (қағаздан) Міндеттері: әртүрлі көлемді заттарды құрастыруға үйрету, бүктеу тәсілі арқылы бірқатар күлкілі бейнені және сүйікті батырын құрастыру. Балалардың құрастыруға қызығушылығын ояту. Сөздік жұмыс: дос, достық, қағаздан құрастыру, Буратино. Құрал-жабдықтар: үлкен фланелеграф, конструктор бөлшектер жиынтығы. (Құрастыру)	Құрылыс ойыны: «Гараж қақпасы» (құрылыс материал). Міндеттері: балаларға гараж жасауға көрсету арқылы іс-әрекеттерді орындауға үйрету. Көру және есте сақтау арқылы тактильно – қозғалыс зерттеу нысанасын дамыту. Сөздік жұмыс: гараж қақпалар, жасыл, пластина. Жабдық: 4 дана еден құрылыс материалы (кірпіш), 1 дана пластиналар, жүк машиналары, гараж үлгісі, геометриялық денелер – текше, үшбұрышты призма, кірпіш; геометриялық фигуралар – шеңбер, шаршы, үшбұрыш. (Құрастыру)		Құрылыс ойыны: «Аюларға арналған жиһаз» (құрылыс материалы) Міндеттері: балаларды ғимаратты үлгі бойынша салуға, оны ұзарту әдісімен түрлендіруге, құрылыс бөлшектерін ажыратуға және атауға үйрету. Балалардың жиһаз бөлшектері және олардың мақсаты туралы түсініктерін нақтылау; балалардың жиһазды құрайтын бөліктер туралы білімдерін бекіту; жиһазды, бөлмені сипаттауға үйрету; Сөздік жұмыс: сөйлеу кезінде сөздерді белсендіру – құрылыс, текше, кірпіш, жиһаз. Жабдық: қуыршақ жиһазы, "Жиһаз" сериясындағы тақырыптық суреттер, аю	

				ойыншығы, "Үш аю" ертегісіндегі аюлар бейнеленген сурет. (Кұрастыру)	
Таңертенгі жаттығу	ТАҢҒЫ ГИМНАСТИКА КЕШЕНІ Сапқа тұру, жүру, жүгіру, жалпы дамытушы және тыныс алу жаттығулары. Мақсаты: баланың организмін «ояту», оны тиімді күйге келтіру, жан-жақты, бірақ бұлшықет жүйесіне орташа әсер ету, дененің белсенділігін арттыру, дұрыс қалыптың қалыптасуына ықпал ету. «Жалаушалармен» 1.Тік, түзу тұру. Жалаушалар иықта оң қолды жазумен басты сол жаққа бағыттау.Б.қ.кейін келесі жаққада осылай істеу. 2. Жалаушаларын кеуде тұсында жинақы ұстап,денені оңға1-4 кейін солға 1-4 айналдыру. 3. Жалаушаларын алдарында ұстап, жоғары көтеруден артқа шалқайып кейін алға иіліп тізе бүгіп отырудан б.қ.к. 4. Арқаға жатып, қол мен аяқты біркелкі көтеруден, жалаушаларын башпайға тигізу. 5. Аяқты алшақ ашып отырып,оң кейін сол аяқ башпай жаққа иіліп жалаушаларын тигізу. Тізені көтермеуге тырысу. 6. Жалаушаларын төмен, денені тік ұстап,қос аяқтан алшақ аяққа ауысып секіру сәтінде жалаушаны көтеру жоғары. Түсірген сәт б.қ.к.Кезектестіріп жәй жүру.(Дене шынықтыру)				
Таңғы ас	Гигиеналық шаралар: Мақсаты: мәдени-гигиеналық дағдыларды қалыптастыру: өздігінен жуыну, тамақтану алдында, дәретхананы пайдаланғаннан кейін қолды сабынмен жуу. Көркем сөз: Біз білеміз, білеміз, иә, иә, Су қайда шашырайды. Шығыңыз, су ханшайымы, Біз жуынуға келдік! Біз көңілді, Қолымызды жуамыз! Тамақтану Көркем сөз: Біздің балабақшада – кішкентай үстелдер.	Гигиеналық шаралар: Таңғы ас алдында қолдарын жуу, қолды сұрту және орамалды орнына ілу. Көркем сөз: Дымқылдап күнде сен, Қолыңды сүйкесең. Кетіп кір-ыласың, Тап-таза боласың. Тамақтану Көркем сөз: Орындық туралы. Мен орындықты алдымда алып жүремін! Ол, әдемі, менің орындығым. Мен оларды мықтап ұстаймын, Барлығына орындықтарымды		Гигиеналық шаралар: Таңғы ас алдында қолдарын жуу, қолды сұрту және орамалды орнына ілу. Көркем сөз: Дымқылдап күнде сен, Қолыңды сүйкесең. Кетіп кір-ыласың, Тап-таза боласың. Тамақтану Көркем сөз: Бізде қасық бар, сиқырлы кішкентай! Бізде қасық бар, сиқырлы кішкентай! Тәрелкеде тамақ, із қалдырмайды! Біздің қасықты нұқыңыз, Барлық ботқаны алыңыз! (өз орнын білу, дұрыс отыру, ас ішу құралдарын дұрыс	

	Үстелге отырамыз-картопты жейміз! (өз орнын білу, дұрыс отыру, ас ішу құралдарын дұрыс ұстау, тамақтану мәдениетін қалыптастыру, тамақ ішкенде сөйлемей, тамақтанып болғаннан кейін алғыс айту) (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет).	көрсетемін! (өз орнын білу, дұрыс отыру, ас ішу құралдарын дұрыс ұстау, тамақтану мәдениетін қалыптастыру, тамақ ішкенде сөйлемей, тамақтанып болғаннан кейін алғыс айту) (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет).		ұстау, тамақтану мәдениетін қалыптастыру, тамақ ішкенде сөйлемей, тамақтанып болғаннан кейін алғыс айту) (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет).	
Ұйымдастырылған іс-әрекетке дайындық	Балалар әсерлерімен бөлісу, жаңалықтарды білу, бірлескен жоспарларды, мәселелерді талқылау, қызығушылықтары бойынша әрекет түрін таңдау, ережелер туралы келісу және т. б. Ұйымдастырылған іс-әрекет тақырыбына сай жұмбақтар жасыру. Жаттаған тапқакты есіне түсіріп, қайталап айту. (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет).				
	Санамақ «Балықтар Бес сүйкімді кішкентай балық Өзенде айналып өту, (қолдар бір-біріне басылған, сәл дөңгелектелген; өзгермелі қозғалыстар ауа арқылы орындалады) Үлкен шегеленген Құмдағы бөрене, (қолдардың орналасуы бірдей, оларды екі жаққа бұрамыз) Ал балық: «Мұнда сүңгу оңай!» (қолдардың жағдайы бірдей, ауада сүңгу қозғалысы жасалады) Екіншісі:	«Жануарлар» саусақ жаттығуы Енді сендерге айтамыз (саусақтарыңды жұдырыққа түйіп, ашыңдар) Күшіктер мен аналар туралы: (әр атқа саусақтарыңды бұғу) Мысықта әдемі марғаулар бар, Итте тентек күшіктер бар, Сиырдың бұзаулары бар. Қоянның қорқақ қояндары бар, Ал анамның тентек балалары бар.(Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет)		«Құстар» саусақ жаттығуы Тоқылдақтар қатты сыбырдайды, Бұлбұлдар ән айту үшін шықты (біз саусақтарымызды «тұмсықша» бүктейміз, оларды айналдырамыз). Күн таңертең шығады Жерді жылыту үшін (қолдар «шелекті» білдіреді, қолымызды басымыздың үстінен көтеріп, шелекті ашыңыз, күн сияқты, алақанның қабырғалары басылған күйде қалады). Күн таңертең шығады Жерді жылыту үшін (қозғалыстар бірдей). Ағындар төмен қарай ағады Барлық қарлар жоғалып кетті (біз ағынды ағындарға	

	«Бірақ мұнда терең» (қолымызды екі жаққа сермеу). Үшіншісі: «Сонымен мен ұйықтағым келеді!» (қолдардың жағдайы бірдей, бір қолдың сыртқы жағын айналдырамыз). Төртінші болды Аздап мұздатыңыз (қолымызбен дірілді бейнелейміз). Бесінші: «Міне, қолтырауын! (Қолдардың жағдайы бірдей, біз қолтырауынның ашылатын және жабылатын аузына еліктейміз). Тез жүзіп кетіңіз Жұтпау үшін! «(Қолдар қайтадан жабық, біз жүзетін балықтарға еліктейміз). (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет)			еліктейміз - қолдар алақанды төмен қаратып, саусақтарды біріктіріп, жоғарыдан төменге қарай тегіс толқын тәрізді қимылдар жасаймыз). Ал сары шөптің астынан (қолдар қайтадан «шелекті» білдіреді) Гүл қазірдің өзінде өсіп келеді ... («шелек» ашылады, щеткалар жабық күйде қалады, саусақтар жайылып, жартылай бүгілген) Ал сары шөптің астынан Гүл қазірдің өзінде өсіп келеді ... (бірдей қимылдар) Қоңырау ашылды (қолдар шынтаққа тіреледі, саусақтар жұдырыққа түйіледі) Көлеңкеде, ормандар бар жерде (біртіндеп жұдырық түйіліп, қоңырау кесесін құрайды), Динг-динг, ақырын айтады (біз қоңырауды «динг-динг» деп айта саламыз), Динг дин, көктем келе жатыр. Динг-динг, ақырын ән айту, Динг дин, жаз келе жатыр. (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет)	
Мектепке дейінгі ұйымның кестесі бойынша ұйымдастырылған іс-әрекет	Дидактикалық ойын: «Планеталарды дұрыс орналастыр» Мақсаты: негізгі планеталар туралы білімді бекіту. Материалдар: әр түрлі ұзындықтағы	Дене шынықтыру (Спорт нұсқаушысының жоспары бойынша) Дидактикалық ойын: «Пайдалы-пайдалы емес»		Музыка «Кәне, қызық ойын бар» Музыка тыңдау: «Мәшине» К. Қуатбаев, Т. Тұяқбаев. Ән айту: «Кәне, қызық ойын бар» (эстон халық әуені, сөзін	

	ленталармен тігілген белбеу (9 дана). Планеталар бейнеленген қалпақшалар. Бұл планетада осындай жылу бар, ол жерде болу қауіпті, достар. Біздің ең ыстық планетамыз қай жерде орналасқан? (Меркурий, өйткені ол күнге ең жақын). Ал бұл планета суық қорқынышты болды, Мен оны күн сәулесімен жылы ұстамадым. - Бұл қандай планета? (Плутон, өйткені ол Күннен барлық планеталардан алыс және өлшемі бойынша барлық планеталардан кіші). "Плутон" қалпақшасы бар бала №9 ең ұзын таспаны алады. Бұл бәрімізге қымбат планета. Бізге ... планетасы өмір сыйлады (барлығы: Жер) - жер планетасы қандай орбитада айналады? Біздің планета күннен қай жерде орналасқан? (3-ші). "Жер" қалпақшасындағы бала №3 лентадан алынады. Екі планета Жер планетасына жақын. Досым, олардың есімдерін тез атаңыз. (Венера және Марс). "Венера" және "Марс" қалпақ киген балалар сәйкесінше 2 және 4	Мақсаты: пайдалы және зиянды өнімдер ұғымдарын бекіту. Материалдар: өнімдер бейнеленген карталар. Ойын барысы: пайдалы нәрсені бір үстелге, ал пайдалы емес нәрсені бір үстелге қойыңыз. Пайдалы: геркулес, айран, пияз, сәбіз, алма, қырыққабат, күнбағыс майы, алмұрт және т. б. Пайдалы емес: чипсы, майлы ет, шоколад, торт, "фанта" және т. б. (Қоршаған ортамен таныстыру) «Досыма мерекеге сыйлық» Еркін тақырып Мақсаты: балаларды затты мүсіндеуге үйрету. Бөлшектерді бір-біріне мықтап басу арқылы байланыстыруды үйрену. Ермексазды алақанның дөңгелек және түзу қозғалыстарымен айналдыруға жаттығу. Материал: клеенкалар, ермексаз, стектер, майлықтар. (Мүсіндеу)		жазған Ю. Энтин, ауд. И. Сапарбай). «Ойыншықтар» И. Нүсіпбаев, Н. Әлімқұлов. Музыкалық-ырғақтық қозғалыстар: «Бөбектер биі» К. Қуатбаев. «Жай және жылдам» Е. Хасанғалиев, А. Асылбек Дидактикалық ойын: "Қандай дануар не жейді?" Мақсаты: Балалардың жануарлардың тамағы туралы идеяларын бекіту. Ойын барысы. Балалар сөмкеден алады: сәбіз, қырыққабат, таңқурай, конус, астық, сұлы және т.б. оны атайды және осы тамақты қай жануар жейтінін есіне алады. (Қоршаған ортамен таныстыру) «Ермексаз алқабына саяхат» еркін тақырып Мақсаты: Саяхат туралы әңгімелесіп, ермексаздан әртүрлі пішіндер жасату. Қызығушылығын ояту, шығармашылық қабілетін дамыту. Материал: клеенкалар, ермексаз, стектер, майлықтар. (Мүсіндеу)	

	орбитаны алады. Бұл планета өзін мақтан тұтады, өйткені ол ең үлкен болып саналады. - Бұл қандай планета? Ол қандай орбитада? (Юпитер, орбита №5). "Юпитер" қалпақшасындағы бала №5 орынды алады. Планета сақиналармен қоршалған және бұл бәрінен өзгеше болды. (Сатурн) бала - "Сатурн" №6 орбитаны алады. Ал жасыл түсті қандай планеталар? (Уран) сәйкес "Нептун" қалпақшасындағы бала №8 орбитаны алады. Барлық балалар өз орындарын алып, "Күннің"айналасында айнала бастайды. Планеталардың дөңгелек биі айналады. Әрқайсысының өлшемі мен түсі әртүрлі. Әрқайсысы үшін жол анықталған. Бірақ жер бетінде ғана әлем өмірмен қоныстанған. (Қоршаған ортамен таныстыру) «Айна мен тарақ» Мақсаты: балаларды әртүрлі мөлшердегі заттарды мүсіндеуге үйретуді жалғастыру.				

	Мүсіндеу қабілетін мұқият бекіту. Материал: клеенкалар, ермексаз, стектер, майлықтар. (Мүсіндеу)				
Серуенге дайындық	Өз-өзіне қызмет көрсету дағдыларын қалыптастыру. Киінудің бірізділік алгоритмін бекіту. Бір-біріне көмек көрсету (<i>тәрбиешінің және белсенді балалардың көмегі</i>), серуенге мотивация (<i>мазмұны, проблемалық жағдаяттар</i>), көркем сөзбен ынталандыру (<i>мақал-мәтелдер, жаңылпаздар, жұмбақтар, өлеңдер</i>). Көтеріңкі көңіл-күй сыйлау.				
Серуен	1) Балалардың денсаулығын нығайту, қимыл-қозғалыс белсенділіктерін арттыру (<i>қимылды дидактикалық ойындар, ережелері бар қимылды ойындар, ойын жаттығулары, жарыстар, ұлттық ойындар және басқа</i>). Көтеріңкі көңіл-күй сыйлау. Балалардың танымдық қызығушылықтарын дамыту. Мақсатты серуендер, танымдық әңгімелер, бақылаулар, табиғатты бақылау тәсілдерін көрсету, сенсорлық бақшадағы тәжірибелер. Балалардың шынайы өмірді көркем-эстетикалық қабылдауын қалыптастыру. Аумақтық кеңістікте немесе оның сыртында табиғатты тамашалау. Сенсорлық бақшада тірі және өлі табиғат нысандарын, табиғат құбылыстарын бақылау. Балалардың дербес шығармашылық әрекетіне мүмкіндік беру. 2) Еңбекке баулу үшін балабақша ауласында баланың қызығушылығын оятатын кеңістік құру. Балаға Ортаңғытердің еңбек етуін бақылату және оларға көмектесуге, бірлесіп жұмыс істеуге тарту. Балалардың ойын, идеясын жүзеге асыру. Серуенге алып шыққан заттарымен ойнату. 3) Музыка жетекшісі мен дене шынықтыру нұсқаушының жоспары бойынша жүргізілетін шаралар немесе бірлескен жұмыстар.				
	Бақылау: Желді бақылау Ауа қозғалысы жөнінде бастапқы түсініктемені нығайту; желдің қалай құрылуы жөніндегі мәліметтерді толықтыру: жер қызады, жерден ауа қызады, одан әрі жоғарлайды, ал суық ауа оның орнын басады, содан соң жел тұрады. Желдің нашар, күшті жақтарын ажырата білуге үйрету; қандай белгілері бойынша желдің күштілігін анықтау қажет екенін түсіндіре білу;	Аспанды бақылау Бақылау Балаларға аспанның әсемдігін көруге үйрету; қадағалау барысында бұлтты ажырата білу, аспан бұлтты, бұлтсыз екенін айту керек. Табиғатта судың ауыспалы айналымы жөнінде түсініктемені толықтыру және бекіту; ең бастысы желдің бұлтты қалай қалыптастыратынын жөнінде түсініктеме беру. Бұлттың қозғалысы және өзгерісі жөнінде бақылағанда қадағалауды дамыту. Ашық		Кемпірқосақты бақылау Бақылау Көкжиектегі әр түрлі иінге-кемпірқосаққа көңіл бөлу керек; кемпірқосақтың қалай құралатынын түсіндіріп толықтыру керек (аспан төңірегінде қарама қарсы орналасқан күннің көзі жауынның пердесін жарқыратқанда); кемпірқосақты қарастыру, түрін атау, иіннысанды формасы бар екенін	

ағаш қозғалса күшті жел, шөп тербелсе әлсіз жел. Жазғы желді қысқы желмен салыстыра білуге үйрету. Табиғатқа қызығушылықты, қадағалауды дамыту. (Қоршаған ортамен таныстыру) Көркем сөз Жұмбақ: Қанаты жоқ – ұшады, Аяғы жоқ – қонады.(Жел) Тақпақ жаттайық: Желдет, желдет! Баласын жылат, Жетіқара дауылдат! Тайтерісін қалтырат, Өрісін құлат, Науа-астауын жылтырат! (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет) Қимылды ойын: «Қол ұстасып жүру» Белгі бойынша ортаға қозғалуға, екі шеңбер құра білуге үйрету(орталар қарама қарсы жаққа айналады, қолдарын ұстамай бір жағына) Ұжымдық сезімге тәрбиелеу. (Дене шынықтыру) Еңбек іс-әрекеті «Үй өсімдігін отырғызу»	аспанда бұлтты байқау жеңілірек, оның баяу қозғалатынын, бірте- бірте көбейіп, өзінің түрін өзгертетінін,мақтаға ұқсайтын массаға айналатынын, немесе, керісінше,азайып және еритінін атап өтуге болады. Табиғаттың әсемдігін тамашалауға тәрбиелеу. (Қоршаған ортамен таныстыру) Жұмбақ: Көзі жасты – жылауық, келе жатыр бір алып. Жабырқаса, жылайды, жадыраса құлайды. (Бұлт) Тақпақ: -Ақсың, сұрсың, қарасың, Қайда қалқып барасың? -Жерге нөсер төгемін, Өссін гүлдер, көп егін! -Гүл-гүл жайнап өсер көк, Нөсерлетсең, нөсерлет. (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет) Қимылды ойын «Дөңгелек лапта» Екі топқа бөліне білуге үйрету, ойыншыларға допты лақтыру, ойын тәртібін сақтай отырып (сызықты баспай). Қозғалыс координациясын дамыту. (Дене шынықтыру)	атау.Көңіл блуін және талғампаздығын дамыту. (Қоршаған ортамен таныстыру) Жұмбақ: Жаңбыр жуды жерімді, Көкте өрмек керілді. (Кемпіркосақ) Тақпақ: Кемпіркосақ. С.Оспанов Қызыл-жасыл, Дөңгелек Кемпіркосақ көрген ек. Бұлтқа апарар көпірдей Тұра қалған ол кенет. Қандай ғажап? Керемет! Өрмелейік деген ек. Қайда кетті апыр-ау?.. Ғайып болды ол кенет. (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет) Қимылды ойын «Кім алысқа секіреді?» Ұзындыққа орнынан секіруді нығайту; жарысқа қызығушылығын дамыту. Жолдастарының сәттілігіне қуану. (Дене шынықтыру) Еңбек іс-әрекеті Бөлімшеде ағып кетуді тазарту Өз бастамасымен балаларды үлкендерге

	Үй өсімдігін отырғызуға қатысу. Жұмыс аяқталған соң жұмыс орнын өз бетінше жинауға үйрету. Дидактикалық ойындар. Тәжірибе және эксперименттер «Ойлан, асықпа» Тәрбиеші тапсырмасы бойынша сөз табу. «Күннің көзі» сөзіне- айқын, ыстық,жарық...; «аспан» сөзіне- бұлт,көгілдір,жанбыр сәйке келетін сөз табу. Тапсырма. Су бойынша желдің күштілігін анықтау. Өзіндік іс-әрекеті. Ойында балалардың өз бетінше бір бірімен араласа білуін, өзінің іс әрекетімен қылығын білдіруге, өз пікірінде тұруға, құрдасының ұсынысымен келісе алмайтынын көрсетуге үйрету.	Еңбек іс-әрекеті Атыз арасындағы шөптерді отау және жинау Атыз маңайындағы жолдарды өз бетінше тәртіпке келтіру, тазалықты сақтау. Дидактикалық ойындар. Тәжірибе және эксперименттер «Не жөнінде айтылады?» Сипатты белгісі бойынша табиғат құбылысын шеше білу(жарқырайды, аспан, бұлыңғыр найзағай ойнайды). Өзіндік іс-әрекеті Балаларды өз бетінше ойын тақырыбын таңдауға, қоршаған ортаның жағымды жақтарын қадағалау кезінде алынған тәжірибе кезіндегі сюжетін дамытуға үйрету. Ойынның бірыңғай сюжетінде бейнеленген, әр түрлі қайнар көздерінен алынған білімдерін ұштастыруға үйрету.		бөлімшедегі ағып кетуді тазарту кезінде көмектесуге үйрету; орнына өз бетінше еңбек құралдарын жинау. Дидактикалық ойындар. Тәжірибе және эксперименттер«Болады - болмайды» Жанды және жансыз табиғат өзгерісі жөнінде, әр маусым жөнінде біріктірілген түсініктемені қалыптастыруды жалғастыру. Эксперимент. Кемпіркосақтың құрылуы. Күннің көзіне арқамен тұрып, суды бүркіп шашу. Қорытынды. Кемпіркосақ күннің көзі жауын пердесін жарқыратқанда, ал адам қарама қарсы жағында болғанда құрылады. Өзіндік іс-әрекеті Ойынның ұйымдастырушылық мерзімінде (ойын барысында және қажеттілігі кезінде) рөлмен байланысты , балаларға бірбеттілік қатынастар мағынасын бөлуге көмектесу, бір - біріне көмектесуге талаптану, ілтипаттық	

				білдіру, күтпеген жағдайдан алып шығу, қиыншылықтарды жеңу сияқты ойын рөлдеріне бейімдеу.	
Серуеннен оралу	Балалардың реттілікпен шешінуі, жұмбақтар шешу, өлеңдер, әндер жаңылтпаштар, санамақтар және т.б. жаттау Киімді белгілі бір тәртіппен шешу және кию дағдыларын үйрету: - Түймелерді ретумен ағытамыз. - Көйлек, шалбарды шешеміз, ақырын іліп қоямыз. - Көйлекті шешіп, оны шалбарға, шортиға қосып іліп қоямыз. - Аяқ киімді шешіп, екінші аяқ киімді киеміз. - Колготкаларды шешіп, көйлекке қосып іліп қоямыз. (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет).				
Түскі ас	Гигиеналық шаралар: Түскі ас алдында гигиеналық шараларды орындау: қолды дұрыс жуу, өз орамалының орнын білу, қолды дұрыс сүрту, орамалды ілу көркем сөз қолдану: «Сылдырлайды мөлдір су, Мөлдір суға қолыңды жу» Кезекшілердің жұмысы: (асхана құралдарын, майлықтарды үстелге қою) Тамақтану (өз орнын білу, дұрыс отыру, асхана құралдарын дұрыс ұстай білу, ұқыпты тамақтану, сөйлеспеу, алғыс айту) (мәдени-гигиеналық дағдылар, өзіне-өзі қызмет ету, еңбек әрекеті) Нан туралы тақпақ Нан қиқымын шашпандар, Жерде жатса баспандар Теріп алып, қастерлеп Торғайларға тастандар! Мақсаты: Балаларға түскі астың, нанның маңыздылығы жайлы айту, тамақты тауысып жеуге үйрету. (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет).				
Күндізгі ұйқы	Тамақтан соң ауыздарын сумен шаюды қалыптастыру. Киім түймелерін, сырмаларын өздігінше ағыту. Киімдерін ұқыпты орындыққа іліп (немесе арнайы сөреге) қоюды, өз төсек орнын тауып жатуды үйрету. Ұйқы кезінде бала басына көрпені жауып, мұрнын жастыққа көміп тастамауын, жастықта баланың денесі емес, тек басы жатуын қадағалау. (өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ моториканы дамыту). Әлди Мақсаты: бала ағзасының физиологиялық тепе-теңдігін қалпына келтіру. Әлди, әлди, әлди-ай, Балалар ұйықтап жатыр. Төменгі төсекке,				

	Балалар тыныш ұйықтайды, Мен ән саламын! Балалардың тыныш ұйықтауы үшін жайы баяу музыка тыңдау. «Әлди» Ж.Байырбекова (Музыка)				
Біртіндеп ұйқыдан ояту, сауықтыру шаралары	Түскі ұйқыдан кейінгі сауықтыру шаралары (дене жаттығулары), ауа, су емшаралары, жалпақ табандылықты болдырмау үшін түйіршікті және жұмсақ жолақшалармен жүру (дене белсенділігі). Төсекте жатып жасайтын жаттығулар (2-3 минут) Созылу. Б.қ. арқада жатып қолымызды денеміздің бойымен қойып оң қолымызды сол аяғымызды жоғары көтеріп, түсіреміз. Қол аяғымызды ауыстырып қайталаймыз (3- 4 рет) Төрт аяқтап тұрып шынтаққа тіреліп алақанымызбен иегімізді ұстап оң аяғымызды созу, сол аяғымызды созу, (3- 4 рет) 2. Майтабанның алдын алу. (2 минут) Арнай жолдармен жүру, дымқыл жолмен жүру. Орындыққы отырып арнайы шұлықтарын киіп жүру. Отырып табанымызды сипалау. 3. Арқанын қалпын сақтауға арналған жаттығулар. (2 минут) Ойын: Тербеледе ағаштар екі қолымызды жоғары көтеріп оңға солға еңкею. Жаңбар жауды қолымызды жоғары көтеріп шапалақтау. Жапырақтар жерге түсті тіземізді бүкпей еденге қолымызды тигізу. 4. Демалу жаттығулары Жел соқты уууу уууу уууу Жапырақтар желмен ұшты шшш шшш шшшш 5. Тамақ ауруларын алдын алу Фито шаймен тамағымызды шаю, ішу.(дене шынықтыру). Киімдерін реттілікпен өздігінен киіну. Түймелерін қадау, сырмаларын сыру, аяқ киімдерін дұрыс киюді үйрету. Қыз балаларды шаштарын тарауға үйрету (өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ моториканы дамыту). Қолдарын жуу, құрғатып сүрту, сүлгіні өз орнына іліп қоюды үйрету Шомылған баланы, Аймалап алады. Сүртеді қолыңды, Сүртеді жоныңды. (мәдени-гигиеналық дағдылар).				
Бесін ас	Гигиеналық шараларды орындау (мәдени-гигиеналық дағдылар). Балалардың назарын тағамға аудару, мәдениетті тамақтануға баулу Ас мәзірімен таныстыру. Бір-біріне кедергі жасамай мәдениетті отыруға баулу, балалардың назарын тағамға аудару. «Бата айтып», «Ас қайтаруды» үйрету (Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет).				
Балалардың дербес іс-әрекеті	«Қаздар балапандарымен» Мақсаты: Бояудың дұрыс әдістерін үйрете отырып, үйректің суретін үлгіге қарап салуды үйрету,	«Сиқырлы ел-су асты патшалығы» Мақсаты: алақанмен сурет салу. Бейнені жеткізуге үйрету, түстерді араластыру жұмысын жалғастыру.		«Жұлдызды аспан» Мақсаты: Трафарет көбік резенке басып шығару; шашырау бояуларды араластыру, шашырату және трафарет басып	

	контурдан шықпай, жоғарыдан төменге немесе солдан оңға қарай щеткамен сызу. Түс сезімін, эстетикалық қабылдауды дамыту. Материал: гуашь, майлықтар, клеенкалар графикалық бейнесі бар А4 парақтары. (Сурет салу) "Менің отбасым" Мақсаты: дайын фигуралардан кескін жасауға үйрету: бір шеңбер және бірнеше түзу жолақтар. Шығармашылық қиялды дамыту. Дәлдікке тәрбиелеу. Материал: желім жаққыш, желім, майлықтар, үлгілер: сары шеңберлер мен жолақ сәулелерінің үлгілері әр балаға. (Жапсыру)	Материал: Дөңгелек пішінді қағаз парақтары (табақтар); гуашь. (Сурет салу) «Ағаштағы үкілер» Мақсаты: Дайын фигуралардан белгілі бір мазмұнды құрастыру қабілетін дамыту. Желіммен жұмыс істеу әдістерін бекіту. Материал: желім жаққыш, желім, майлықтар, үлгілер: бағдаршам мен бағананың тікбұрышты контурының графикалық кескінімен шеңберлер қызыл, сары және жасыл түсті (Жапсыру)		шығару арқылы жұлдызды аспан бейнесін жасауға үйрету. Түсті қабылдауды дамыту. Осы әдістердің көмегімен сурет салуда жаттығу. Материал: Сурет салуға арналған қағаз парақтары, көк гуашь, қылшықтар, қылшықтарға арналған стендтер, су құтылары, паралон. (Сурет салу) «Қорқақ қоян соқпақ жолмен секіріп келеді» Мақсаты: Геометриялық фигуралар туралы білімдерін бекіту (үшбұрыш, шеңбер, шаршы, тіктөртбұрыш, сопақ), Балаларға түстерді атауға үйрету. Геометриялық фигуралардың жазықтықтағы орнын анықтау қабілетін нығайту Материал: көк түсті А4 парақтары, өздігінен жабысатын қағаздан жасалған түрлі түсті жолақтар. (Жапсыру)	

Тәрбиеші мен баланың еркін қызметі	Балалардың қызығушылықтарын мақсатты ойын арқылы, танымдық-зерттеушілік жұмыс, музыкалық-көркем образ, қимыл-қозғалыс, коммуникативтік байланыс, оқыту, еңбекке баулу арқылы дамыту <i>(оның ішінде өңірлік ерекшелікті ескерумен)</i>. Балалардың ойы мен идеяларын ескеру арқылы олардың қабілеттерін ашуға мүмкіндік беру. «Кеме» картотека №4 Мақсаты: Адамдардың әр түрлі мамандықтары туралы балалардың білімдерін жетілдіру, ойынға деген қызығушылықтарын арттыру. Қажетті атрибуттар: ағаштан жасалынған кеменің макеті, руль, капитанның қалпағы, балықтар..				
Серуенге дайындық	Серуенге қызығушылықты арттыру. Балалардың реттілікпен киінуі, серуенге шығу, топтық ережелерді қайталау. «Киімді қалай киюге болады?» әңгіме Киімдердің тазалығын сақтау қажет. Киінгенде киімнің түймесінің дұрыс қадап, көйлектің шалбардың немесе юбканың ішіне салынғанын қадағалау керек. Шұлықтың, аяқ киімнің оң киілуіне баса назар аудару керек. <i>(Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет)</i>				
Серуен	Күннің екінші жартысындағы ауа-райы құбылыстары мен табиғат объектілерін бақылау <i>(қоршаған ортамен таныстыру)</i> Қимылды ойын: «Бақшада» Үлкен шеңбер сызылады. Ол-бақша, оның ішінде шеткеректе орындықта күзетші отырады. Шеңбердің екінші жағында екі орындықтың үстінде таяқ қойылады-бұл бақшаның қоршауы. Балалар таяқ астынан еңбектеп өтіп, « баққа» кіреді. Жаксы-ау қауын жинаған, Жаксы-ау қарбыз жинаған. Бәрінен де дұрысы, Үлкеннің сөзін тыңдаған, - деп қауын, қарбыз жиып	Күннің екінші жартысындағы ауа-райы құбылыстары мен табиғат объектілерін бақылау <i>(қоршаған ортамен таныстыру)</i> Қимылды ойын: «Кептерді қуып жет» Мақсаты: Балалардың денсаулыққа, ойынға деген құштарлықтарын дамыту, балалардың дене қимылдарын, бұлшық еттерін жетілдіру, ойын арқылы көңіл-күйлерін көтеру. Ептілікке, шапшаңдыққа, қызыға ойнауға баулу, ойынға деген қызығушылықтарын, белсенділіктерін арттыру. Балаларды ұжымда ойнай алуға тәрбиелеу. Ойынның шарты: Ойынды 15-20 бала ойнайды. Жерге шеңбер сызылады. Ортаға		Күннің екінші жартысындағы ауа-райы құбылыстары мен табиғат объектілерін бақылау <i>(қоршаған ортамен таныстыру)</i> Қимылды ойын: «Аяғымызбен жер тебеміз» Ойнаушылар қимылдаған кезде, көршісіне тимейтіндей қашықтықта дөңгеленіп тұрады. Тәрбиеші балалармен бірге тексті жай, тәптіштеп айтып тұрады. Балаларға өлеңде айтылған қимылдарды істеуге мүмкіндік береді. Аяқпенен тарсылдатып билейміз, Қолды соғып, басымызды иеміз. Қолымызды түсіреміз, Қолымызды ұсынамыз. Осы сөздермен балалар біріне-бірі қол беріп,	

	жүреді. Бір кезде «күзетші» келіп «қарақтарым көмектеріңе рахмет»-дейді. Балалар қайтадан таяқтың астынан еңбектеп өтіп, үйлеріне келеді. (дене шынықтыру)	тәрбиеші таңдаған бала-мысық тұрады, ал қалған балалар шеңберді айнала кептерлер болып тұрады, мысық ұйықтайды. Кептерлер шеңберді айналып жүріп, дөңдерді шоқиды, мысық оянып кептерлерді куады. Қай кептерді ұстап алса, сол бала айыппұл ретінде өлең – тақпақ айтады. (дене шынықтыру)		дөңгеленіп тұрады. Одан кейін былай деп жалғастырады: Ал, шығайық сайланып Жүгірейік айналып Аз уақыт өткеннен кейін тәрбиеші: «Токта»-дейді. Бәрі тоқтайды. Одан кейін ойын қайталанады.(дене шынықтыру)	
Серуеннен оралу	Балалардың киімін ретімен шешу, әндерді үйрену, жұмбақтарды шешу, дербес және ойын әрекеті				
Балалардың үйіне қайтуы	Балалардың жетістіктері туралы әңгімелесу, ата-аналардың балаларды тәрбиелеу мен дамыту бойынша сұрақтарына жауап беру, кеңес беру. Кеңес: «Баланың отбасы жағдайында танымдық және шығармашылық қабілеттерін дамыту»				

Тексерілді: Акимбекова А.Т